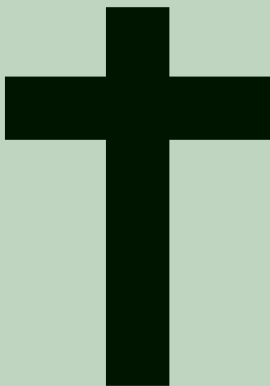

Χωϊγιά Γορίχογιά
Σιήπινι

The New Testament in the Ankave language of Papua New Guinea

Xwiyá Gorixoyá Siñipirini
The New Testament in the Ankave language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Angave long Niugini

copyright © 1990 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Angave (Ankave)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Mar 2025 from source files dated 31 Aug 2023

7a156761-2cde-5bbc-8428-650a73434051

Contents

Matiyuo	1
Mako	103
Ruko	164
Jono	270
Wáí wurimeiarigáwa	344
Romi	446
1 Koriní	499
2 Koriní	548
Garesia	582
Epesai	599
Piripai	616
Korosi	629
1 Tesaronaika	641
2 Tesaronaika	651
1 Timotio	657
2 Timotio	672
Taitaso	683
Pairimono	690
Xibiruyí	693
Jemiso	729
1 Pitao	743
2 Pitao	757
1 Jono	765
2 Jono	778
3 Jono	780
Juto	782
Wáí wóm+x+n+ñpí	786

Xwiyá yáy neainaríñ Matiyuo eañpírini.

Ríwamíñ rípi “Xwiyá yáy neainapaxí Matiyuo eañpíyí” riniñpírini. O Jisaso wiepísagowa worini. Xegí yoí ámi bí Ripaiorini. Jisaso ríxa nípémáná níwiápínimeámi añnamí nání nípeyimáná eñáná ámi xwiogwí ríxa obaxí nípwémáná eñáná ríwamíñ rípi eañrini. Xegí Judayí dñí re yaiwiaríñagá níwíní, “Míxí ináyí nimóní re mñjweañyí nepa xwayí naní ñjweañwáomani. Jisaso nepa aríowayá xwá piaxíyo dání iwiaroníoyí raríñwáo nimóní sñjwíríyí, míxí ináyí nimóní añí Jerusaremí tíyo dání neameñweáminí eñrini.” yaiwiaríñagá níwíní nání ayí ámi dñí némero “Xejwí ría moaríñwíní? Jisaso nepa Kiraisorini. Goríxoyá xewaxorini.” yaiwíríxíní ríwamíñ rípi eañrini. E yaiwíríxíní ríwamíñ nearíná wá rókiamoagáwa áma aríowayá xwá piaxíyo dání iwiaroní nání níriro ríwamíñ eagá obaxí mñí nírorí “Jisaso apí tñí apí tñí xíxeni nimóga uñrini.” níriro eañrini.

Jisasomí xiáwo íríñowa náníni.

¹ Xwiyá rípi íwiárfawé Jisasi Kiraisoyá náníni. Oyá íwiárfawé nimóga nurí áwíní e míxí ináyí Depitorini. Depitoyá íwiárfawé nimóga nurí wigí xiáwo íríñ Ebríamorini.

² Ebríamo Aisakomí emeañnigíni. E dání Aisako Jekopomí emeañnigíni. E dání Jekopo Judaomí tñí xegí xexírímeáowamí tñí emeañnigíni.

³ E dání Judáo xíáí Temaí tñí íwí níni Pereso tñí Sero tñí emeañnigíni. E dání Pereso Xesíronomí emeañnigíni. E dání Xesírono Ramomí emeañnigíni.

⁴ E dání Ramo Aminadapomí emeañnigíni. E dání Aminadapo Nasonomí emeañnigíni. Nasono e dání Sarímonomí emeañnigíni.

⁵ E dání Sarímono émayí apíxí Rexapí nímeari Bowasomí emeañnigíni. E dání Bowaso Rutímí nímeari Obetomí emeañnigíni. Obeto e dání Jesiomí emeañnigíni.

⁶ Jesio e dání míxí ináyí Depitomí emeañnigíni. Depito e dání apíxí Yuríaoyáí nurápí Soromonomí emeañnigíni.

⁷ Soromono e dání Riabowamomí emeañnigíni. Riabowamo e dání Abaisaomí emeañnigíni. Abaisao e dání Esaomí emeañnigíni.

⁸ Esao e dání Jexosapetomí emeanjínigíní. Jexosapeto e dání Joramomí emeanjínigíní. Joramó e dání Asaiaomí emeanjínigíní.

⁹ Asaiao e dání Jotanomí emeanjínigíní. Jotano e dání Exaso emeanjínigíní. Exaso e dání Xesekaiaomí emeanjínigíní.

¹⁰ Xesekaiao e dání Manasaomí emeanjínigíní. Manasao e dání Emosomí emeanjínigíní. Emoso e dání Josaiaomí emeanjínigíní.

¹¹⁻¹² Josaiao —Babironí dání é máyí mǎxí nǐmeáa nǐbīro Judayo nǐpǐkiomearo ǐwǐ nǐmearo nǐmeámí úáná Judayǐ anǐ e xwiogwǐ obaxǐ ŋweanǎnǎ Josaiao e dání Jekonaiaomí tǐnǐ xegǐ xexǐrǐmeáowamí tǐnǐ emeanjínigíní. Jekonaiao e dání Siatieromí emeanjínigíní. Siatiero e dání Serababeroomí emeanjínigíní.

¹³ Serababero e dání Abiudomí emeanjínigíní. Abiudo e dání Eraiakimomí emeanjínigíní. Eraiakimo e dání Esomí emeanjínigíní.

¹⁴ Eso e dání Sedokomí emeanjínigíní. Sedoko e dání Ekimomí emeanjínigíní. Ekimo e dání Eraiatomí emeanjínigíní.

¹⁵ Eraiato e dání Ereasaomí emeanjínigíní. Ereasao e dání Matanomí emeanjínigíní. Matano e dání Jekopomí emeanjínigíní.

¹⁶ Jekopo e dání Josepo, Mariaímí xiagwomí emeanjínigíní. Í Jisasomí xǐrǐŋǐnigíní. O yeáyí neayimǐxemeanǐa nání Gorǐxoyá dǐŋǐ tǐnǐ xegǐ xiáwowayá xwǐá piaxǐyo dání iwiaroŋo eŋagí nání xegǐ yoǐ bí Kiraisoyǐ rǐgǐforíní.

¹⁷ Ayǐnání xiáwo írǐŋo Ebǐrǐfamo nemeága nǐbīro mǎxǐ ináyí Depito emeanje nání xiáwowa wé wúkaú sǐkwǐ waú waú imónǐŋǐríní. Xiáwo Depito ŋweanje dání nemeága nǐbīro Babironí kǐrapusǐ omǐŋǐ wǐgǐe nání xiáwowa wé wúkaú sǐkwǐ waú waú ení imónǐŋǐríní. Omǐŋǐ wǐgǐe dání Jisaso rémoŋe nání ámí xiáwowa wé wúkaú sǐkwǐ waú waú imónǐŋǐríní.

Jisasomí xǐnái xǐrǐŋe nánǐríní.

¹⁸ Xwǐyǐfá Jisasi Kiraiso xǐrǐŋe nání rǐpǐríní. Omí xǐnái Mariaí Josepo meáwǐnǐgǐnǐrǐ ikǐyǐŋǐ nǐyárǐmáná eŋáná ayau sǐnǐ nǐmeánǐmí memé eŋáná í rǐxa Gorǐxoyá kwǐyǐfá tǐnǐ nǐaiwǐf agwǐ eŋǐnigíní. Í nǐaiwǐf agwǐ eŋagí nǐwǐnǐro

¹⁹ Josepo, ímí meanǐfo áamá sanǐŋo eŋagí nání “Xwǐyǐfá ímí ayá winǐpaxǐ wǐ murǐpa oemíní.” nǐyaiwirí “Ímí yumǐfí emí omómíní.” nǐyaiwirí

²⁰ sǐnǐ dǐŋǐ e nǐmóa warǐnǎ re eŋǐnigíní. Oriŋá wǐnarǐnǎ Gorǐxoyá anǐnǎjǐ wo sǐŋání nǐwimónǐrǐ re urǐŋǐnigíní, “Josepoxǐ, mǎxǐ ináyí Depitoyá xiáwoxíní, dǐxǐ apǐxǐ

Mariaími éf n̄wir̄i em̄i m̄imopan̄i. Niaíwo ími kwíȳf Gor̄ixoyápm̄i dán̄i eweáo eṅaḡi nán̄i anan̄i meaī.

21 Í niaíw̄f ox̄f wo x̄ir̄ín̄fár̄in̄i. Ámá xeḡf imón̄iḡfáyo f̄w̄f yar̄iḡfáp̄i nán̄i xw̄+ȳfá meár̄in̄ip̄r̄+x̄in̄ir̄i yokwar̄im̄f n̄iw̄ir̄i yeáȳf uyim̄ixemean̄fá eṅaḡi nán̄i xeḡf yōf Jisasoȳf w̄f̄r̄r̄+x̄in̄i.” ur̄in̄igin̄i.

22-23 Aȳf eṅíná w̄fá rókiamoaḡfá wo áwan̄f n̄ir̄ir̄i r̄fwam̄in̄f̄ eaár̄in̄f̄ rip̄i “Re en̄fár̄in̄i. Ap̄ix̄f ox̄f m̄imeán̄in̄f̄ w̄i niaíw̄f agw̄f ner̄i ox̄f wo x̄irán̄áȳf, yōf Emaniueroyī —Yōf m̄fk̄f aȳf Gor̄ixo nene t̄n̄i naw̄in̄i ṅwean̄fá nán̄ir̄in̄i. Yōf e w̄f̄rip̄r̄fár̄in̄i.” R̄fwam̄in̄f̄ e n̄ir̄ir̄i eaár̄in̄f̄ ap̄i x̄ixen̄i imón̄in̄fá nán̄i e imón̄in̄igin̄i.

24 An̄fnaj̄f Gor̄ixoyáo e ur̄faḡi Josepo sá weṅe dán̄i n̄wiáp̄n̄imear̄i an̄fnajo sekax̄f ur̄f̄pa ner̄i xeḡf ap̄ix̄f Mariaími mean̄in̄igin̄i.

25 Ími n̄imear̄i aí s̄in̄i niaíwo m̄ix̄ir̄ipa ner̄fná í t̄n̄i sá b̄i m̄wé néra núisáná í r̄ixa niaíwo x̄iráná xeḡf yōf Jisasoȳf w̄f̄r̄in̄igin̄i.

2

Sogw̄f f̄wiapar̄in̄f̄m̄i dán̄i biḡfáwa nán̄ir̄in̄i.

1 Mariaí Jisasom̄i Judia p̄ropen̄is̄fyo an̄f yōf Bet̄irexem̄i dán̄i n̄ix̄ir̄imáná eṅáná Judaȳf áminá wo m̄ix̄f ináȳf Xerotoyī r̄in̄in̄o Jerusarem̄iyo n̄in̄wear̄i xeḡf Judayo men̄wean̄áná re eṅin̄igin̄i. Ámá sin̄f nán̄i eṅw̄ip̄ear̄iḡfá wa sogw̄f f̄wiapar̄in̄f̄m̄i dán̄i n̄b̄iro Jerusarem̄i n̄irémoro

2 yar̄in̄f̄ re wiḡfawix̄in̄i, “Judaȳf m̄ix̄f ináȳf imón̄in̄fá nán̄i niaíw̄f sin̄f x̄ir̄in̄o ger̄in̄i? Sogw̄f f̄wiapar̄in̄f̄m̄in̄i n̄in̄wear̄fná om̄i x̄iráná sin̄f o nán̄i ṅweáaḡf sin̄w̄f n̄iw̄in̄irane nán̄i om̄i yaȳf oumean̄irane bar̄in̄w̄in̄i.” ur̄emeáaḡfá

3 m̄ix̄f ináȳf Xeroto “Niaíwo m̄ix̄f ináȳf nimón̄ir̄i n̄imúron̄ir̄fen̄in̄o?” n̄iyaiwir̄i d̄in̄f r̄fá nuxer̄i Jerusarem̄i ṅweáȳf n̄n̄i en̄i d̄in̄f r̄fá nuxéa úaḡi

4 o apax̄fán̄in̄f̄ imón̄iḡfá xwéowam̄i t̄n̄i ṅw̄f ikax̄f eán̄in̄f̄p̄i meweḡfáwam̄i t̄n̄i aw̄i neaár̄imáná yar̄in̄f̄ re win̄in̄igin̄i, “Kiraisoȳf r̄in̄in̄o, yeáȳf neayim̄ixemean̄fá nán̄i neḡf ar̄owayá xw̄fá piax̄fyo dán̄i iwiaron̄f̄oȳf rar̄in̄wáo r̄fwam̄in̄f̄ n̄ir̄in̄ir̄i eán̄in̄f̄p̄i ge x̄ir̄ip̄r̄fá nán̄i r̄in̄in̄i?” ur̄faḡi

5 awa re ur̄iḡfawix̄in̄i, “Neḡf Judia p̄ropen̄is̄fyo re an̄f yōf Bet̄irexem̄iyo x̄ir̄ipax̄f imón̄in̄i. Aȳf rip̄i nán̄ir̄in̄i. W̄fá rókiamoaḡfá wo áwan̄f n̄iwur̄iyir̄i r̄fwam̄in̄f̄ re eaár̄in̄f̄r̄in̄i,

6 ‘Judaȳf an̄fyo an̄f yōf Bet̄irexem̄i ṅweáȳfné an̄f n̄iyon̄i nán̄i ámá obax̄f̄fné men̄aḡi aiw̄i seḡf ámá wo m̄ix̄f ináȳf

nimóniri gí Judayí niyoní menjweaná enagí nání segí aní apí aní xwé tñní xixeni imóninárini. níriri eaárinífrini.” urfagí

⁷ Xeroto yumí dññí niyaiwimáná “Siníyo enjwípearigíáwa obípoi.” níriri awa ríxa báná yaríní re winínigini, “Sino gíná njweáagí winígíawixini. Sinomi sñwí niwinimáná enáná emá arari pwenífrini?” urfagí awa ríxa áwaní uráná

⁸ o Betirexemi nání re uowárinínigini, “Soyíné nuro niaíwo nání píraníní pía époi. Ríxa sñwí niwiniróná nioní ení nuri yayí seáyí e umemíniri nání ámi níbíro áwaní nírípoi.” urfagí

⁹ awa aría e níwiro wigípi ótyo waríná re enínigini. Siní awa xámí sogwí fwiaparíními nínjwearóná winígíto awamí xámí numearí aní niaíwo wenjwámí seáyí e njweanínigini.

¹⁰ Sino e njweáagí niwiníro seáyími seáyími nimóníro dññí nífá niwiníri

¹¹ anjwámí nípáwiro niaíwo xinái Mariaí tñní njweanagí niwiníro re egíawixini. Xwíáyo nípkínimearo omí yayí numemáná amípi o nání imóníní wigí ayá rími xarígíapí níroaro sñá gorí tñní íkía día —Día yoí pírakenísaní tñní murí tñní nání rínini. Día apí dññí naní eaaríní xixegíni síxí wíxaú tñní mñní wigíawixini.

¹² Mñní niwimáná enáná Goríxo oríná nupárirí ríminí re urínínigini, “Míxí ináyí Xeroto tññí e nání ámi mupa époi.” urfagí wigí aní e nání nuróná óf xegí wíyo ugíawixini.

Isipíyí aníyo nání éf ugíá nánirini.

¹³ Awa ríxa numáná enáná re enínigini. Josepo oríná niwiníríná anínaní Goríxoyá wo sñáni níronapíri re urínínigini, “Ríxa níwiápínimeari niaíwo tñní xinái tñní nímeámí Isipíyí aníyo nání éf úpoi. Sepóyíné nuro rémófe dání ámi nioní searímíae nání njweáfríxini. Xeroto niaíwomí píkiní pía énapíni enagí nání rírarínini.” urfagí

¹⁴ o áríwiyimí aí níwiápínimeari niaíwo tñní xinái tñní nímeámí Isipíyí aníyo nání nuro

¹⁵ nínjwearóná míxí ináyí Xeroto péé nání njweaagíárini. Wíá rókiamoagíá wo xwíyíá Goríxoyá níwuríyiri ríwamíní eaaríní rípi “Gí íwo Isipíyí aníyo njweanáná ‘Eini.’ urímíárini.” níriri eaaríní apí xixeni imóníní nání Josepo niaíwomí Isipíyí aníyo nání nímeámí unínigini.

Niaíwíyo miní rírómf emegíá nánirini.

¹⁶ Xeroto, Jerusaremíyo xwayí naní njweano sogwí fwiaparíními dání urínénaparigíáwa ámi xómi níwíménapíagíá nání “Yapísí ríá níwapíyíoi?” niyaiwiri

dijí ríá ápiáwíníjé wéagí xewaníjo awamí sinjo nání yaríjé wíáná awa “Íná ñweáagí wíníñwanigíni.” uríápi nání dijí nímorí porisowamí urowáráná awa nuro niaíwí oxí Betirexemí dánjyíyá tñí e midímídání níñweaxa pugíáyíyá tñí, niaíwí oxí wigí xwiogwí waú wo sñí mímúropa egíá níyoní mñjé rírómí emegíawixíni.

¹⁷⁻¹⁸ Mñjé rírómí eméáná xwíyíá Goríxoyá wíá rókiamoagí Jeremaiaoyí ríníjo níwuriyirí ríwamíñjé eaáríñjé rípi “Anjé Rama dání ‘Yeyí.’ níriníñjé ñwí eánaríñjagí aríá wiaríñjé. Reserímí xíáíwa wigí niaíwí nání ñwí píyí níwíriníro wigí niaíwí wówí sñwí mívíníagíá nání mñjé ikíñwí umíríagíá aiwí píñí mívíarígíawixíni.” ríwamíñjé eaáríñjé apí íná xixení imóníñjéni.

Ámí Isipíyí añíyo dání yigíá nániríni.

¹⁹ Xeroto ríxa nípeáná re eníñigíni. Josepo Isipíyí añíyo dání oríñá níwínírná añíñají Goríxoyá wo sñjání nírónapírí re uríñigíni,

²⁰ “Niaíwomí opíkianeyíñirí emegíáwa ríxa pegíá enagí nání níwiápíñímearí niaíwo tñí xínáí tñí nímeámí díxí Isíreríyí añíyo nání úpoyí.” uríagí

²¹ Josepo níwiápíñímearí niaíwo tñí xínáí tñí nímeámí nurí Isíreríyí añíyo nírémore

²² Josepo aríá re wíñíñigíni, “Xerotomí xewaxo Akerea-soyí ríníjo xano míxí ínáyí nímoníñjé neameñweaagípa xewaxo ení míxí ínáyí e nímoníñjé Judia píropenísíyo re neameñweaní.” raríñjagíá aríá níwirí wáyíñwíníñjé “Aríge nurí Judia píropenísíyo ñweámíñiréñí?” yaiwiaríñá Goríxo Josepomí oríñá nupáríñjé éf urowáráná epówa Judia píropenísíyo wíarí ní múro Garirí píropenísíyo nání nuro

²³ añjé yoí Nasaretí ríníñjé pími ñweaagíáríni. Wíá rókiamoagíáwa ámá xiáwowayá xwíá píaxíyo dání iwiaroní nání re rígfápi “Ayí re rípiríáríni, ‘O Nasaretí dánjoríni.’ rípiríáríni.” rígfá apí xixení imóníwíníñjéñirí Nasaretí nání nuro ñweaagíáríni.

3

Jono wayí numeaia ñjo xwíyíá wá urímenjé nániríni.

¹ Jono, wayí numeaia ñjo, Jisaso sñí Nasaretí ñweañáná, o nurí Judia píropenísíyo ámá dijí meañe wá nurímeríñá

² re urayagíriní, “Goríxo xwíoxíyo nímeámí níneairí píraníñjé neameñweaní añwí ayo enagí nání segí fíwí yarígíápi ríwímíni nímamoro píraníñjé nísaníro ñweárixíni.” urayagíriní.

³ Wíá rókiamoagí Aisaiayoí ríninjo níriri ríwamínjé re eanípí, “Ámá dínjé meanjími dání áamá wo ríaiwá re raríní, ‘Ámínáo nání segí dínjé ófí nanjínínjé wimoiro ófí píránínjé imoarígíápánínjé wimoiro nero njweáírxíní.’ raríní.” ríwamínjé e níriri eanípí tíní xíxeni Jono nuri axípí e yagíríní.

⁴ O rapírapi nanjé níyínirí emeagomani. Kamerí fá (iyíá íríkwínínjé imónínjé wú) níyínirí areríxí írinjéyo yínagoríní. Aiwá ení nanjé nagomani. Áxwaxí tíní píkí inígí tíní nagoríní.

⁵ Judayí wigí anjé xwé Jerusaremi njweagíáyí tíní Judia píropenísíyo amí amí njweagíáyí níní tíní inígí Jodani rapápámí njweagíáyí tíní

⁶ Jono ténjé e nání nuro wigí íwí yarígíápi nání waropárí wíáná o wayí numeaiá nuri áí

⁷ Parisiowa tíní Sajusiowa tíní —Awa weyíní nímeníro áamá wíyo seáyí e wimónarígíáwaríní. Awa Jono wayí oneameainíro barínagíá Jono sínjwí e níwínirí ayí wigí íwí yarígíáyí ríwíminí nímamoro nísaníro mé “Wayíní oneameainí.” níyaiwíro barínagíá níwínirí nání re urínínígíní, “Sídírí miáoyíné, ‘Ríwéná Goríxo xeanínjé seaikárínfá enagi nání éfí úpoyí.’ go searíagi rínínjé meanígínirí wáyí nero nioní tífáminí éfí barínjo?”

⁸ Soyíné íwí yarígíápi ríwíminí nímamorínáyí, píránínjé nero íkíá sogwí nanjé níweríná yarínjépa imóníírxíní.

⁹ Re mínirípa époyí, ‘Néj arífo Ebíríamoyáone enagi nání Goríxo wí xeanínjé neaikárínfá meníní.’ mínirípa époyí. Goríxo ‘Ebíríamoyá fwiárfawé nání “Nioní ayo xeanínjé níwiríná aríge xwé obaxí imónínfáriní?” níyaiwirí ududí winaríní.’ ríyaiwíarínjo? Oweoi, Goríxo dínjé e yaiwípaxí meníní. Ananí sínjá tíyo dání Ebíríamo nání fwiárfawé wímíxíyipaxíríní.

¹⁰ Goríxo ríxa rapíwé íkíá míkí ténjé e nání fá xíríní. Íkíá gíní gína sogwí nanjé míwéagi níwíniríná nídikárirí ríá íkeaárínfáriní.

¹¹ Nioní sa inígí tíní wayí seameaiarínjé. Nioní enjé eánínjéoní aiwí ríwíyo bínfó nioní nímuróníní. Seyíné nioní nání ‘Ámá wé rónínjoríní.’ níaiwíarínjé aiwí o nioní tíní xíxeni mímonínjé nání áamá xínáíwánínjé nímoníro omínjé wíiarígíáyí bosoyá síkwí sú gwí wíkweaiarígíápa nioní oyá wíkweaipaxí meníní. O wayí níseameairíná inígí tíní seameainfámani. Wíyíné Goríxoyá kwíyí téní seameairí wíyíné ríá téní seameairí enfáriní.” nurrí

¹² Goríxo áamá nanjéyo yeáyí uyímíxemearí sípíyo anípá

imixiri eníá enagí nání ewayí xwiyá re uriniginí, “Omíñ yariǵáyí pokí tñí wítí aiwá eyeyírómí ero aiwá ná aníyo tiro mamíwí tñí siyikí tñí ríá ikeááro yariǵápa Goríxo ení axípi e emfániri wítí mamíwí tñí ná tñí eyeyírómí iníje xegí pokí íá nixiri rí róní. Aiwá náyí aníyo tiri mamíwí tñí siyikí tñí ríá supáripaxí mimóniníyo ikeáári eníáriní.” uriniginí.

Jisasomi wayí umeainí nánirini.

¹³ Jisaso Jono wayí onimeainí nání Gariri píropenísyó dání níriri iníǵí Jodani rapá tñí e nírémori omí wímeáagí aiwí

¹⁴ Jono nurakímiri nerí re uriniginí, “Joxí nioní nání o wayí onimeainí ribariní? Oweoi, ‘Joxí wayí onimeainí.’ nimónariní.” uríagi aí

¹⁵ Jisaso re uriniginí, “Xe wayí oumeaimiri síñwí naneí. E neraínáyí, Goríxo nioní nání ‘O síwí wé róniníyí níní oeni.’ yaiwiarinípi xixeni yaníwí.” uríagi

¹⁶ o Jisasomi wayí umeaíáná o ríxa nímíimeámí peyaríná re eniginí. Aní pítyo dání óf ináná kwíyí Goríxoyápi xawiówíniní níweapiri omí wímeaniginí. Omí wímeááná re eniginí.

¹⁷ Anínamí dání xwiyá re rínénariniginí, “Gí niaíwí ayá tñjorini. Amípi o yarinípi nání yayí ninarini.” rínénariniginí.

4

Obo Jisasomi iwamíto wíwapiní nánirini.

¹ Kwíyí Goríxoyápi Jisasomi níwímeámáná omí Obo iwamíto owíwapiniri ámá dñí meaní e nání níméra úáná

² o aiwá míní ñwíá níñwearí ríxa síá 40 nórímáná enáná o agwí wíáná

³ iwamíto wíwapiyariní níriri re uriniginí, “Joxí ‘Niaíwí Goríxoyáonirini.’ yaiwinarinípi nepa enánáyí, aiwá nírí nání ‘Síná tiyí aiwá oimónini.’ rei.” uríagi aí

⁴ Jisaso re uriniginí, “Oweoi, wí emíméini. Goríxoyá Bíkwyó dání ríwaminí re eánini, ‘Ámá aiwá nánini dñí nímorínáyí wí dñí meapaxí menini. Xwiyá Goríxo ríniníyí níyoní dñí níkwírorínáyí ayíni dñí meapaxirini.’ Ríwaminí e níriri eánini.” uriniginí.

⁵ Obo Jisasomi nímeámí Jerusaremí aní Goríxoyá ayá tñíminí nání nuri aní Goríxo nání rídiyowá yariǵíwámí ríkwíyo seáyí e nurárímáná

⁶ re uriniginí, “Joxí ‘Niaíwí Goríxoyáonirini.’ yaiwinarinípi nepa enánáyí, Goríxoyá Bíkwyó dání ríwaminí

re niriñiri eániñagi nání ‘Gorixo joxi sikwí sñáyo pírí uyikímí inirixiniri xegí aññajowa awí nroro íá rixepíri nání uowárinñoi.’ niriñiri eániñagi nání anani mímí nimawiri xeamoi.” uríagi aí

7 Jisaso re uriniginini, “Xwíyá joxi mññ nirori ríppí eániñagi aiwi xwíyá rípi eni niriñiri eániñi, ‘Negí Gorixo nepa ení neániñi epaxorñaniñi iwamíó míwíwapiyipani.’ eni rinñagi nání nioni wí e emíméini.” uriniginini.

8 Ámi Obo dñwí mññ seáyimi wiápnimeaññ bimi nání nimeámi niyiri aññ nñni xwíá ríri nírímíni ikwíronñíyo síwá niwiri xegí amípi ámá niwíníroná ayá síwí nurori nimeapaxí wimónariññpi eni síwá niwiri

9 re uriniginini, “Joxi xwíáyo nípñkínimeari símañwíyóniññi nínurñiri nioni nání yayí seáyimi nimeí. E níanáyí, amípi síwá síá tiyí nípñni siapímñni.” urána

10 Jisaso re uriniginini, “Setenoxi pñni nñniwiáñmi éf ui. Xwíyá rípi ‘Áminá Gorixo nánini xwíáyo nípñkínimearo yayí seáyimi umero segí amípi “Ñwíáñni.” rinñíyí emi nimoro síwí oyá nánini dññí ikwíroro éríxini.’ rinñagi nání joxi nírípa wí emíméini.” uríagi

11 Obo pñni niwiáñmi úaná aññaññ wa nññro arírá wigíawixini.

12 Jisaso ámá wa Jono wayí numeaiia waríño nání re raríñagíá “Omí ríxa íá nixero gwí aññíyo ñwirárárñni.” raríñagíá o aríá e niwimo Gariri pñropenístíyo nání nuri niñwearíñá

13 aññ Nasareti xó xwé iwiaronje pñni niwiáñmi nuri aññ xegí yoí Kapaneamiyí rinñíyó —Aññ api ipí Gariri tñni ikwíronñni. Seburano tñni Napítaraiio tñni awaúyá íwiáñawé ñweaagíerñni. E nání nuri ñweaññiginini.

14 Ayí rípi nánirini. Gorixoyá xwíyá wíá rókiamoagí Aisaioyí rinñño xwíyá niwuriyiri ríwamíññ re eaárññrñni,

15 “Xwíá Seburanoyá íwiáñawé tñni Napítaraioyá íwiáñawé tñni eníñá ñweaagíe ipí tññmñni tñni iniñgí Jodani rapáyo jñaríwami dání tñni xwíá Gariri imóniññmñni émáyí ñweaagíe,

16 ámá oxí apíxí e ñweaagíáyí nñni Gorixomi muxídaríñagíá nání síá yinññmñniññí ñweaagíe ríxa wíá xwé bí óñagí wíniñgíawixini. Ayí apaxí mé pearíñagíá nání ikwapinñññí umeaññíyó ríxa wíá wókímíxini.” Ríwamíññ e niriñiri eániññpi xixeni imónini nání Jisaso wíánññí imóniño e nání nuri ñweaagíerñni.

Ámá wiepísaríññí imóniññrñni nání wirímeaññí nánirini.

17 O an̄j e nán̄i nur̄i ηweae dán̄i wáf re ur̄imen̄j̄in̄iḡin̄i, “Gor̄ixo xwiox̄f̄yo m̄imeám̄ n̄iseair̄i pírán̄iη̄f̄ seamen̄i an̄jw̄i ayo en̄jaḡi nán̄i seḡf̄ fw̄f yar̄iḡf̄áp̄ r̄fw̄m̄in̄i n̄imamoro san̄iη̄f̄ nimón̄iro ηweáf̄rix̄in̄i.” nur̄imer̄i

18 ip̄i Gariri iman̄j̄pá t̄fn̄i n̄ipur̄fn̄a s̄iηw̄f w̄in̄iη̄in̄iḡin̄i. Xir̄áxogwá waú —Xir̄áo xeḡf̄ yōf̄ Saimonor̄in̄i. O xeḡf̄ yōf̄ ám̄i b̄i Pitaor̄in̄i. Xogwáo Ad̄iruor̄in̄i. Agwiaú eḡf̄ om̄iη̄f̄ peyf̄ ápear̄iḡf̄iwaú en̄jaḡi nán̄i uben̄f̄ peyf̄ nán̄i ip̄iyo mamówárar̄iη̄aḡfi Jisaso e n̄iw̄in̄iri

19 re ur̄iη̄in̄iḡin̄i, “Agwiagwí n̄ix̄d̄f̄piyi. Peyf̄ nán̄i yar̄iḡf̄ipa ámá nion̄i n̄ix̄d̄f̄p̄r̄f̄áȳf̄ en̄i ax̄f̄p̄i e wir̄imeap̄isi nán̄i eaiwapiyim̄fn̄i.” ur̄f̄aḡi

20 agwiaú uben̄f̄ apax̄f̄ mé e n̄it̄im̄i r̄fw̄f̄yo ux̄d̄iḡfisix̄in̄i.

21 O e dán̄i nur̄fn̄a s̄iηw̄f w̄in̄iη̄in̄iḡin̄i. Ámi xir̄áxogwá waú —Agwiaú Sebediom̄i xewaxowaúr̄in̄i. W̄fo Jemisor̄in̄i. W̄fo xogwáo Jonor̄in̄i. Agwiaú xano t̄fn̄i ewéyo n̄iηweámáná wiḡf̄ uben̄f̄ ar̄f̄k̄in̄iη̄aḡi pírán̄iη̄f̄ yad̄ir̄ip̄fn̄ar̄iη̄aḡfa Jisaso e n̄iw̄in̄iri r̄f̄aiwá “N̄ix̄d̄f̄piyi.” ur̄áná

22 agwiaú en̄i an̄jfn̄i eḡf̄ ewé t̄fn̄i xanom̄i t̄fn̄i p̄fn̄i n̄iw̄iár̄im̄i nayoari núm̄i ux̄d̄iḡfisix̄in̄i.

Jisaso wáf ur̄imer̄i s̄imix̄f̄yo nan̄j̄ im̄ix̄imer̄i en̄j̄ nán̄ir̄in̄i.

23 Jisaso Gariri p̄iropen̄is̄f̄yo am̄i am̄i nemer̄fn̄a xeḡf̄ Judaȳf̄á rotú an̄j̄yo dán̄i ur̄ewap̄iyemer̄i xw̄iȳf̄á yaȳf̄ win̄ipax̄f̄p̄i —Ap̄i Gor̄ixo xwiox̄f̄yo m̄imeám̄f̄ ner̄i pírán̄iη̄f̄ umen̄jwean̄f̄áp̄i nán̄i r̄in̄iη̄f̄p̄r̄in̄i. Ap̄i wáf ur̄imer̄i ámá pí pí s̄imix̄f̄ yar̄iḡf̄áyo t̄fn̄i uran̄f̄ x̄ixeḡfn̄i imón̄iḡf̄áyo t̄fn̄i nan̄j̄ im̄ix̄imer̄i yar̄fn̄a

24 o yar̄iη̄f̄p̄i nán̄i yan̄f̄ niwéa nur̄i Siria p̄iropen̄is̄f̄yo ηweaḡf̄áȳf̄ n̄fn̄i ar̄f̄á n̄iw̄iár̄iro nán̄i wiḡf̄ ámá s̄imix̄f̄ x̄ixeḡfn̄i yar̄iḡf̄áȳf̄ t̄fn̄i r̄fn̄iη̄f̄ x̄ixeḡfn̄i winar̄iḡf̄áȳf̄ t̄fn̄i ámá im̄f̄ó d̄iη̄f̄ x̄ixéroar̄iη̄f̄ȳf̄ t̄fn̄i xóxw̄f yar̄iḡf̄áȳf̄ t̄fn̄i en̄j̄ s̄iw̄im̄f̄ yár̄iḡf̄áȳf̄ t̄fn̄i o t̄f̄j̄f̄ e nán̄i n̄imeám̄i báná o pírán̄iη̄f̄ wim̄ix̄iyar̄iη̄aḡi nán̄i

25 ámá ox̄f̄ ap̄ix̄f̄ obax̄f̄ Gariri p̄iropen̄is̄f̄yo dán̄j̄ȳf̄ t̄fn̄i Dekaporis̄i p̄iropen̄is̄f̄yo dán̄j̄ȳf̄ t̄fn̄i Judia p̄iropen̄is̄f̄yo dán̄j̄ȳf̄ t̄fn̄i wiḡf̄ an̄j̄ xwé Jerusalem̄i dán̄j̄ȳf̄ t̄fn̄i iniiḡf̄ Jo-dan̄i rapáyo j̄ar̄wám̄in̄i dán̄j̄ȳf̄ t̄fn̄i ep̄f̄roȳf̄ nero om̄i núm̄i ux̄d̄iḡf̄awix̄in̄i.

5

Xw̄iȳf̄á Jisaso d̄fw̄f̄yo dán̄i ur̄ewap̄iyiη̄f̄p̄i nán̄ir̄in̄i.

1 Jisaso ámá ox̄f̄ ap̄ix̄f̄ n̄iaíw̄f̄ obax̄f̄ o t̄f̄j̄f̄ e nán̄i b̄imiar̄iη̄aḡfa n̄iw̄in̄iri d̄fw̄f̄ m̄iη̄f̄yo nán̄i n̄iyoari éf̄ n̄iηweari xeḡf̄ wiep̄isar̄iη̄f̄ȳf̄ x̄fo t̄f̄j̄f̄ e nán̄i báná

² o nuréwapiya nuri re uriñiniginí,

³ “Ámá gíyí gíyíné ‘Nioní nígípi apánirini.’ mírípa éfáyíné, ‘Ámá arirá oneaipoyí.’ yaiwiarígíáyíné, Gorixo xwioxíyo mímeámí niseairí píraníñí seameñweaníá enagi nání yayí seainipaxíyínerini.

⁴ Ámá gíyí gíyíné, ñwí eaniri yarígíáyíné, Gorixo mñí ikñwí seamiríníá enagi nání yayí seainipaxíyínerini.

⁵ Ámá gíyí gíyíné, íwí mé nírímaxiníro saníñí imónígíáyíné, Gorixo xwioxíyo mímeámí nerí seameñweaníe dání xwíá nírini segí imóníníá enagi nání yayí seainipaxíyínerini.

⁶ Ámá gíyí gíyíné, aiwá nání agwí seairí iniígí nání seainirí yaríñípa ríá míkíró píraníñí yarígíá ayí náníníñí niseaimóniríná Gorixo ananí xixeni seainíá enagi nání yayí seainipaxíyínerini.

⁷ Ámá gíyí gíyíné, ámá wíyo wá wianarígíáyíné, Gorixo ení wá seawianíníá enagi nání yayí seainipaxíyínerini.

⁸ Ámá gíyí gíyíné, ámá síñwí anígíe dánirani, segípi úfámí dánirani, diñí ná biní nímoro axípiní yarígíáyíné, Gorixo xewaníño síwá seainíníá enagi nání yayí seainipaxíyínerini.

⁹ Ámá gíyí gíyíné, ámá míxí inaríná nuro piyíá wírarígíáyíné, Gorixo ayí nání ‘Gí niaíwíxini.’ ríníá enagi nání yayí seainipaxíyínerini.

¹⁰ Ámá gíyí gíyíné, wé róníñí Gorixo e éfírixinirí wimónaríñípi xídaríñagíá nání xeaníñí seaikáríáyíné, o xwioxíyo mímeámí niseairí píraníñí seameñweaníá enagi nání yayí seainipaxíyínerini.

¹¹ Ámá gíyí gíyíné, nioní níxídaríñagíá nání ikayíwí searíro xeaníñí seaikáriró pí pí xwíyíá yapí seaxekwímoro seaiarínáyí, yayí seainipaxíyínerini.

¹² Eníiná wíá rókiamoagíáwami xeaníñí níwikára wagíápa axípi seyíné ení niseaikára warínáyí, seyíné añínami nípeyiríná Gorixo yayí niseaimorí amípi ayá rimíxaríñípi seaiapíníá enagi nání yayí seainipaxíyínerini.

Saxí tñí wíá tñí nání uríñí nánirini.

¹³ “Saxí aiwáyo nímorí nínirínáyí awíí yaríñípa seyíné nioní seararíñáyo píraníñí níníxídiróná ámá níyoní ení níwíwapíyiro saxí awíí yaríñípa axípiníñí wímíxírixini. Saxí awíí yaríñípi nípurí ríxa uráwíníñí imóníñánáyí aríre éaná ámi awíí imóníñíoi? Oweoi, amípi wí imíxípaxí mimóníñagí nání óf e emí míwíarómóaná ámá xwíríñwí osíxayarígíarini. Seyíné nioní seararíñáyo

niniwialkirínáyí, saxí ríxa uráwíníjé imóníjépi emi moarígápa Goríxo eni axípi emi e seamoníárini.

14 Seyíné áamá Goríxomi xífdípírfá nání uyíwí nímíxároro wíáníjé uyamopírfáriní. Aní díwí míníyo ikwíróníjépiíníjé ínímí mimóní eníjépi yapí seyíné eni nioní píráníjé níníxífdírónáyí, áamá níyoní síjání e wimónípírfáriní.

15 Áamá ramíxí nímíxároro síxí wá nímearo síxí ikwaseaárarígámani. Nímíxároro seáyí e ikwianjwíyo njwírárararígáriní. Seáyí e tánáyí áamá aníyo ínímí njweagá níyoní wíá wókíaríníriní.

16 Ramíxí seáyí e ikwiáraráná áamá níyoní wíá wókíaríníjépiíníjé seyíné eni áamá síjwíyo dání wé róníjé imóníro áamáyo arírá wíro nerónáyí áamá síjwí níseaníro ‘Ayí Goríxomí níxífdíro nání ríá yaríjoi?’ níyaiwíro omí seáyí e umepírfáriní.

Njwí ikaxí nírinírí eáníjépi nání ríjé nánírini.

17 Seyíné nioní nání ‘O Goríxoyá njwí ikaxí Moseso nírinírí eníjépi tñní wíá rókiamoagáwa níriníro eagápi tñní eni xwíá iwení nání bíjériní.’ mñniaiwipani. Xwíá iwení nání míbí amípi nírinírí eáníjépi síní xíxeni imóníná nání bíjériní.

18 Aga nepa seararíníni. Xwíá rí tñní anína tñní síní enánáyí njwí ikaxí nírinírí eáníjépi nípiní síní xíxeni mimónípa enánáyí ná bíní onímíápi ríníjépi apí aiwí xwíá iweníámani.

19 Áamá gíyí gíyíné njwí ikaxí nírinírí eáníjépi bí nání ‘Xwémani. Xwíyíá nímearípaxímani.’ níyaiwíro ogámí nero áamá wí eni axípi ogámí epíri nání níwíwapíyírínáyí, Goríxo xwíoxíyo míméámí nerí seamejweaníiná e yarígáyí nání ‘Siyikwípiáníjé imónígáyíriní.’ rípiírfáriní. Gíyí gíyíné njwí ikaxí nírinírí eáníjépi xíxeni axípi nero áamá wí eni axípi epíri nání níwíwapíyírínáyí, Goríxo xwíoxíyo míméámí nerí píráníjépi seamejweaníiná e yarígáyí nání ‘Áamá xwé mamadírxáníjépi imónígáyíriní.’ rípiírfáriní.

20 ‘Seyíné Parisiowa tñní njwí ikaxí eáníjépi mewegáwa tñní “None njwí ikaxí eáníjépipimi níxífdírane e nerínáyí wé róníjépi yaríjwíni.” yaiwínarígápi mímúropa nerínáyí, Goríxo xwíoxíyo míméámí níseairí seamejweaníe wí njweapírfámani.’ seararíníni.

Wíkí wónarígá nání uréwapíyíjépi nánírini.

21 “Eníiná Moseso segí seárfawéyo njwí ikaxí nírinírí ‘Níwíápiínímearí áamá mípíkípaní. Áamá gíyí e nerínáyí xwíríxí seamepírfáriní.’ uríjépi seyíné ríxa aríá níwíro níjé imóníjoi.

22 Ayí nanj nerí aiwí agwí nioní ámí bí nípikwíní nanj seáyí e nimixirí re seararíñíní, ‘Ámá gíyí xegí ámá imónígíá wo nání wikí nìwónrírí mìxí nurírínáyí anj e dání xwíríxí mepíríríní. Gíyí xegí ámá imónígíá womí “Díñj mayí roxíní.” nurírínáyí opisí anjyo dání xwíríxí mepíríríní. Gíyí xegí ámá imónígíá womí “Majímajíá ikárínaríñj roxíní.” nurírínáyí xewaníño xwíyíá nìmeárínírí ríá aníñj wearíñjyo ikeaarípíríríní.’ seararíñíní.

23 Ayínání Goríxo nání aiwá peaxí tímínírí neríná díñj re sináná ‘Gí ámá imónígíáyí wo síní xwíyíá nìmearípaxí imóníní.’ díñj e sinánáyí

24 aiwá peaxí tarígíe mídáníñj e nítímí nurí omí xámí píyíá nìwírínímáná ámí ríwíyó dání nìbírí díxí aiwá peaxí tíríní.

25 Seyíné woxí ámá wo t́níní xwíyíá mearínípaxí imóníñánáyí xwíríxíyó ríwáríníní nání síní óf e o t́níní nuríná anjíní píyíá wíríníríní. E mepa nerínáyí, o xwíríxíyó ríwáráná gapímaní xwíríxí mearíño e dání porisowa t́ñj e ríwáráná awa gwí anjyó ríwárípíríríní.

26 Aga nepa re seararíñíní, ‘Joxí íwí enjyí nání nìgwí íwí enjípí t́níní xixení nìroarí mìwipa nerínáyí, aníñj e ñweañáná wí ṕníní níríwíáríro ríwáramopaxí mimóníní.’ seararíñíní.

Íwí inarígíápi nání uréwapíyíñj náníríní.

27 “Enjíná Moseso segí searíawéyo ñwí ikaxí nuríríná ríwamíñj nearí ‘Meánígíípagwí ámá wí t́níní íwí minípaní.’ nurírí eanjípí seyíné aríá nìwíro nájíá imóníñoj.

28 Ayí nanj nerí aiwí agwí ámí bí nípikwíní nanj seáyí e nimixirí re seararíñíní, ‘Ámá ńníní gíyí gíyí apíxí wímí “Nioní í t́níní íwí inípaxoníríní.” yaiwimínírí nání síñwí íwí nìwínírínáyí, o ríxa díñj t́níní íwí inaríñj.’ seararíñíní.” uríñjnígíní.

29 O ámá ayí díñj oeyírónípoynírí re uríñjnígíní, “Segí síñwí wíyíjí ‘Íwí apí eí.’ ríránáyí síñwí e ríríyí nìyori emí moríñí. E nínírónáyí ŕnínj xwé nìseainíríñj aiwí Goríxo ríá aníñj wearíñjyo seaikaaaráná ŕnínj seainímínírí enjípíníñj seainínfámaní. Síñwí wíyíní anípá nímónírínáyí ayí nanj menagí aiwí joxí síní síñj uríá enagí nání ayí ananíríní.

30 Díxí wé onamíñj t́níní íwí nání íeapá sinánáyí ‘Goríxo gí wará níríní ríá aníñj wearíñjyo níkeaarínígíní.’ nìyaiwirí wéú nìwákwinírí emí moríñí. E nínírínáyí ŕnínj xwé nìsínírí aiwí ŕnínj Goríxo ríá aníñj wearíñjyo síkeaaaráná sínímínírí enjípíníñj sínínfámaní. Wé wúní

níwákwinírínáyí ayí naní menjagi aiwí joxi siní sñjé uríá enjagi nání ayí ananíríní.

Apixí emi moarigíápi nání uréwapíyinjé náníríní.

31 “Enjíná Moseso ñwí ikaxí nírírí ríwamíñjé re eanjínigíní, ‘Ámá go go xegí xiepími “Emí omómíní.” níyáiwírínáyí ámá níní “O apixími ríxa emi moñoi.” yáiwipírí nání payí wina nimíxírí miní wiowárfwínigíní.’ Moseso ríwamíñjé naní e nírírí eanjé aiwí

32 agwí nioní ámi bí nípkwíní naní seáyí e nimíxírí re seararíñjíní, ‘Go go xegí xiepí xámí meaní ámá wo tñní íwí bí minaríná emi nímorínáyí í ámá womí nímeánírí aí xámí nímearí emi moñoýá dñjýo dání íwí inaríñjii. Go go apíxí wa nímearo emi mogíími nímearínáyí ayí ení í tñní íwí inaríñjii.’ seararíñjíní.

Sñjá tñjé e dáníníñjé rarigíápi nání uréwapíyinjé náníríní.

33 “Enjíná Moseso segí seárfawéyo ñwí ikaxí nuríríná ríwamíñjé rípi nearí re uríñínigíní, ‘Seyíné woxí woxí sñjáyo árixá níwírí “Sñjá ro ñweañe dání ríraríñjíní.” nuríríná yapí bí murípaní. E nuríríná Goríxoyá sñjwíyo dání axípi éríxíní.’ Ríwamíñjé e nurírí eanjípi seyíné aríá níwiro níjía nimónírí aiwí

34-35 agwí nioní ámi bí nípkwíní naní seáyí e nimíxírí re seararíñjíní, ‘Xwíyíá bí níríríná sñjá tñjé e dání mírípa éríxíní. Anjína ayí Goríxoyá íkwianwí éfí ñweani nání imóníñjagi nání e dání xwíyíá “E ríraríñjíní.” mírípa éríxíní. Xwíarí ení ayí Goríxoyá síkwí tñní xwíríñwí nosaxírí ñweañírí enjagi nání xwíá rírí enjé dání xwíyíá “E ríraríñjíní.” mírípa éríxíní. Jerusaremí ayí anjé míxí ináyí Goríxoyá enjagi nání anjé apími dání ení murípa éríxíní.

36 Díxí dñjýo dání díá wíyi pípíó onjé werí apíá wenjé werí epaxí mimóníñjagi nání “Gí mñjé ríyimi dání ríraríñjíní.” wí murípa éríxíní.

37 Píné nuríríná sa “Oyí.” urírí “Oweoi.” urírí xixení éríxíní. Wíní níra nurí “Sñjá tñjé e dání ríraríñjíní.” nurírínáyí, ríxa Oboýá dñjýo dání yaríñoi.’ seararíñjíní.

Xíxe éanarigíápi nání uríñjé náníríní.

38 “Enjíná Moseso segí seárfawéyo ñwí ikaxí nuríríná ríwamíñjé nearí re uríñjipi, ‘Ámá wa seyínéyá womí sñjwí pírfí seauyíkíaná seyíné ení wayá womí sñjwí pírfí uyíkíríñí. Wa seyínéyá womí manjé pírfí seayíreááná seyíné ení wayá womí pírfí uyírearíñí.’ nurírí eanjípi seyíné aríá níwiro níjía imóníñoi.

39 Ayf nanf nerf aiwf agwf nionf amf bf nipi+kwini nanf seayf e nimixirf re searar+inif, 'Mixf seyfné seaáná seyfné xixe miwipani. Ámá wo maripi+ñwíyo iwanf reááná xfomf enf meá amf bf tñf reáminirf yarfná xe oneanirf maripi+ñwf midánf wimixirfñi.

40 Ámá wo xwirixf nri+merf dixf sorfá riráp+minirf yarfná xfo xe oniráp+inirf sñwf n+wini+ri iyfá nípánf méuf enf minf wirfñi.

41 Porisf woranf, gap+manf woranf, "Nigwf nánf marfá, joxf sanf n+niráp+irf nigf sanf rípi n+meámf anf apimf nánf nuit." riráná "Nigwf meámf imorf n+meámf um+n+réin+?" miyaiwipani. Anf xfo rirf+pimf n+rémorf aiwf "Ámf anf bimf nánf ananf n+meámf oruim+ni." urfñi.

42 Ámá wo amípi nánf xegf dñf n+yaiwirf rixñf rirf+píyf sa minf wirfñi. Ámá wo "Amípi wí nion+yá rfwéná siap+mfa nánf jox+yá niapet." riránáyf "Men+ni." muripanf. Sa minf wirfñi.' searar+inif.

"Xewf imónigfáyf nánf dñf sipí seaíwinigfñi." uréwap+yñf nán+rñi.

43 "Enjá Moseso segf searfawéyo ñwf ikaxf nurirfná rfwamñf nearf re urñfpi, 'Ámá dixfyoyf dñf sipí síwinigfñi.' nurirf earñfpi seyfné arfá n+wiro nijfá imóniñof. Xw+yfá rípi, segf amínáowa rigfápi 'Xepixepá rónigfáyf tñf wikf tñf inirfñi.' rigfápi enf seyfné ríxa nijfá imóniñof.

44 Ayf e nerf aiwf nionf amf bf nipi+kwini nanf seayf e nimixirf re searar+inif, 'Dixf xepixepá rónigfáyf nánf dñf sipí síwinigfñi. Ámá xeanñf seaikárarigfáyo nanf wí owímeanirf Gorixomf rixñf urfñi.

45 Seyfné e nerfnáyf, nepa niaíwf segf ápo Gorixoyá niaíwf+yfnénñf imóniñof.' searar+inif. Ayf rípi nánf searar+inif. Xewanñoyá dñf tñf amá sipí ayo tñf nanf ayo tñf sogwf wanar+ñrñi. Iníá enf oyá dñf tñf wé rónigfá ayo tñf wé mirónigfá ayo tñf eearñrñi. O 'Ámá sipí ayo aiwf iníá wearf sogwf wanirf mepa oeni.' yaiwiar+ñmanf. Seyfné o xegf niaíwf+yfné enagf nánf amá segfyó tñf xepixepá rónigfáyo tñf aiwf Gorixo yarñfpa axfpi wéyo merfñi.

46 Seyfné amá dñf sixf seayigfáyoni dñf sipí n+wirónáyf, 'Nene e yarñagwf nánf Gorixo yayf n+neairf amípi ayá tñf bf neaiap+nfarñi.' riyaiwiarñof? Oweoi! Ámá takisf nánf nigwf n+nearáp+irfná xixeni m+nearáp+ bf fwf nearáparigfáwa axfpi dñf sixf uyigfáyoni dñf sipí n+wiro nánf 'Gorixo amípi ayá tñf bf minf winfarñi.' yaiwiar+ñwáranf? Oweoi!

47 Ámá dixíyoni óf e síḡwí nîwînrî yayí nîwirínáyí, 'Ámá wí yarígíáyí tînrî xîxenî mimóní múroarîḡwînrî.' rîyaiwînarîḡo? Oweo! Ámá Gorîxomî mîxídîpa yarígíáyí aí axípi seyíné yarígíápa enî e yarîḡagíá nánî e mîyaiwîpanî.

48 Ayínánî segí séno, anînamî ḡweaḡo wé rónîḡí nimónînrî ámá naní ayo tînrî sípí ayo tînrî aí dîḡí sípí nîwirî naní wiarîḡípa seyíné enî axípi e wirínrî.

6

Arîrá nîwiríná epaxípi nánî uréwapîyîḡí nánînrînrî.

1 "Seyíné 'Naní owîmînrî.' nîyaiwiríná ámá síḡwí nîseanîro weyí seamepîrî nánî wîḡí síḡwí anîḡíe dánî mîwîpanî. Seyíné e nerónáyí, séno, anînamî ḡweaḡo rîfwéná ayá tîḡí wí seaiapînrîámânî.

2 Ayínánî 'Uyípeayíyo arîrá nîwirî rîpi mînrî owîmînrî.' nîyaiwirínáyí, ámá sípí erî naní erî yarígíáyí ámá síḡwí nînanîro weyí onîmépoyînrî wîḡí ámá womî 'Pékákí nîra xámî nîmeatí.' nurîrî óf eranî, rotú anîyoranî, yarígíápa mepa éfrîxînrî. Nionî nepa seararîḡînrî. Ámá weyí numerínáyí ayí wîḡí wîmónarîḡípi rîxa meaarîḡagíá nánî rîfwéná Gorîxo ayá tîḡí bî wîmînrî enîpi meapîrîámânî.

3-4 'Uyípeayíyo arîrá nîwirî rîpi mînrî owîmînrî.' nîyaiwirínáyí, wé núkaúnrî tînrî mîwîpanî. Ná wúnî tînrî ínîmî íkwîsórîxînrî. Ínrîmî e nîwirínáyí, ápo Gorîxo síḡwí nîseanîrî rîfwéná yayí nîseairî amîpí ayá tîḡípi xîo seaiapîmînrî yarîḡípi ananî nîseaiapînrîárînrî.

Gorîxomî rîxîḡí nurînrînrî urîpaxípi nánî uréwapîyîḡí nánînrînrî.

5 "Seyíné rîpi enî Gorîxomî xwîyíá rîrîmí nîwiríná ámá sípí rîrî naní rîrî yarígíáyí ámá síḡwí nînanîro weyí onîmépoyînrî ge ge ámá obaxí tîḡí e rotú anîyoranî, óf osîsagwîyoranî, éf nîroro Gorîxomî xwîyíá rîrîmí wiarígíápa mepa éfrîxînrî. Nionî nepa seararîḡînrî. E yaríná ámá síḡwí nîwînrîro weyí numerínáyí ayí wîḡí wîmónarîḡípi rîxa meaarîḡagíá nánî rîfwéná Gorîxo ayá tîḡí bî wîmînrî enîpi meapîrîámânî.

6 Seyíné Gorîxomî xwîyíá rîrîmí nîwiríná re éfrîxînrî. Dixí anîyo ínîmî nîpáwirî ówaní nîyárîmáná dixí ápomî ínîmî dánî rîrîmí wirínrî. Seyíné ínîmî dánî nerínáyí, Gorîxo síḡwí nîseanîrî rîfwéná amîpí ayá tîḡí xîo seaiapînrîápî ananî nîseaiapînrîárînrî.

7 Gorîxomî xwîyíá rîrîmí nîwiríná ámá Gorîxo nánî majíáyí omî xwîyíá rîrîmí nîwiríná ayá wí nîra nuro 'Nene

e nerínáyí, Gorixoxo aríá neainiñoi.’ niyaiwiro yariğfápa mepa éfrixini.

⁸ Seyíné amipí wí nání d’wí nikeamóniro siní segí séno Gorixomi yariñf m’wipa enáná o ríxa xámí nijfá imóniñagí nání Gorixoxo nání majfáyí yariñf ayá wí n’wía nuróná yariğfápa mepa éfrixini.

⁹ Gorixomi xwiyfá rirímí niwiríná re urífrixini, ‘Negí ápoxini, añnamí ñweañoxini, “Ámá n’ni joxini ñwíáoxi enagí nání wéyo orímépoi.” neaimónarini.

¹⁰ “Joxí xwioxfyo m’meámí n’neairí neameñwearfa nání oimónini.” neaimónarini. Añnamí amipí joxí “E oépoi.” simónariñfpi nání yariğfápa nene “Xwfá ririmi ení axípi e oyaneyí.” neaimónarini.

¹¹ Agwi sfá riyi aiwá nani nání neiaipei.

¹² Ámá nene fwí nealfáyo yokwarímí wiiariñwápa joxí ení nene yokwarímí neaii.

¹³ Ámá wí ení eánigfárñanirí iwamfó owíwapiyípoiñirí s’ñwí m’neanipani. Obo m’m’wíaiákí neainigínirí awí neameñweárixini. [Xwioxfyo m’meámí n’neairí píraníñf neameñweapaxoxi imónirí ení s’xí eánipaxoxi imónirí ik’ñipaxoxi imónirí enoxí, íníná ayí joxini enagí nání raríñini. “E e imóníw’niñgini.” neaimónarini.] Gorixomi rixiñf nuriríná e urífrixini.

¹⁴ Seyíné ámá wí fwí sealfáyo yokwarímí wiánáyí, séno Gorixoxo, añnamí ñweaño seyínéyá ení yokwarímí niseaiiniñoi.

¹⁵ E nerí aí fwí sealfáyo yokwarímí m’wipa éánáyí, segí séno ení seyínéyá yokwarímí seaiiniñoi.

Aiwá ñwíá niñwiráriniñfá epaxípi nání uréwapiyiñf nánirini.

¹⁶ “Seyíné aiwá ñwíá niñwiráriniñfá ámá sipí ero nañf ero yariğfáyí sfmí niyimiro yariğfápa mepa éfrixini. Ayí ámá s’ñwí n’raníro sfmímanf siyó xenáná ayí re yai-wipíri ‘O aiwá ñwíá ñwíráriññorñani?’ oyaiwípoiñirí emeariğfápa mepa éfrixini. Nioní nepa re searariñini, ‘Ayí ámá weyf onímépoiñirí e nero wigí wimónariñfpi ríxa ámá weyf uméagfa nání ayá tñf r’wéná wim’niñf enípi wí meapírfamani.’ searariñini.

¹⁷⁻¹⁸ Seyíné aiwá ñwíá niñwiráriniñfá ámá ‘O aiwá ñwíá miñweañorini.’ yaiwipíri nání d’fá komíxí niníro sfmímanfyo wayí n’róníro éfrixini. Seyíné yumí e nerínáyí, segí séno Gorixoxo s’ñwí niseanirí r’wéná yayí niseairí ayá tñfpi bí m’ni niseaiapiniñfá.

Amıpı ayá tıńıpı ańńnamı otıpoyınırı uréwapıyınıf nánırını.

19 “Xwáa tıyo amıpı ayá rımıxarıńıpı wı ípıkwıyıf xwıráa ikıxerı wı nıgıyıf kirı wı rıweaxwı imónıro nıkwıro nıpáwıro fıwı mearo epaxı enagı nánı wını wını nánı dıńıf nımorı nımeaayıro mıtıpa éfırıxını.

20 Seyıné Gorıxoyá sıńwıyo dánı wé rónıńıf nımónıro yumıı á máyo arırá nıwirınáyıf ayı seyıné amıpı ayá tıńıpı ańńnamı awı eámeámınıńıf yárarıńoı. E ípıkwıyıf wı xwıráa ikıxerı nıgıyıf kirı rıweaxwı imónıro nıkwıro nıpáwıro fıwı mearo epaxı mımónını.

21 Segı amıpı nanıf ayá rımıxarıgıfápı xwáa tıyo wenánáyıf ayı xwáa tıyo nánı dıńıf mopırırarını. Ańńnamı wenánáyıf ayı e nánı dıńıf mopırırarını.

“Sıńwıf uyıfwınıńıf imónını.” uréwapıyınıf nánırını.

22 “Segı sıńwıf ayı uyıfwınıńıf imónını. Sıńwıf tını pıránıńıf nanıro wé rónıńıf nerónáyıf dıńıf nanını aumaúmıf nınıro segı xwıoxıyo wıfánıńıf seaókıarını.

23 E nerı aı segı sıńwıyo dánı fıwı nánı nanırónáyıf segı dıńıf xwıoxıyo sfánıńıf yımıxárınarıńoı. Dıxı xwıoxıyo wıfánıńıf ónıńıpı sfá nıyımıxırınáyıf ayı aga sfá xaıwınıńıf yımıxárınarıńoı.

Aıwá tını aikıf tını nánı ududıf wınarıńıf nánı uréwapıyınıf nánırını.

24 “Ámá wo á má waúyá xınáınıńıf nımónırı omıńıf wııpaxıf menını. E nerınáyıf wıomı dıńıf sıxıf nuyırı wıomı dıńıf peá nımorı nerı wıomı pıránıńıf ayá tını nıxıdırı wıomı peayıf nıwıarı enıńoı. Seyıné nıgwıyıyá omıńıf wııarıńınıńıf nımónıro ‘Nıgwı wı mınımúropa oenı.’ nıyaiwirınáyıf, Gorıxoyá omıńıf wııarıńıf woxınıńıf imónıpaxıf menını.

25 Nionı re seararıńını, ‘“Arıge pıránıńıf ńweanıréwını?” mırıpa nero aıwá tını inıgıf tını nıpırı nánı ududıf mepa ero iyáa aikıf amıpı waráyo yınıpırı nánı ududıf mepa ero éfırıxını.’ seararıńını. Ayı rıpı nánı seararıńını. Segı dıńıf jıayıf aıwá nánı moarıgıfáyo seáyı e imónırı wará jıayıf enı aikıf yınarıgıfáyo seáyı e imónırı enagı nánı seararıńını.

26 Seyıné ıńıf nánı dıńıf mópoyı. ıńıf aıwá fıwıá urırı aıwá mirı ańıyo awı eámeámıf yáarıf mepa yarıgıfá aıwıf segı séno Gorıxo, ańńnamı ńweanı nımerı aıwá mınıf wıarıńırını. Seyıné ‘ıńowa neamúrońoı.’ rıyaiwıarıńoı? Oweoı.

27 Seyıné woxı, ‘Sepıá ámı bı oımónımını.’ nıyaiwirıf ududıf éoxıf sepıá ámı bı imónarıńıranı? Oweoı.

28 Seyíné api aí wí mepaxí imóniηagí nání aikí nání pí nání ududí yaríηoi? Ará adowayí amíyo ení náina nání díηí mópoyí. Aníηí miní iyíá óí earí aikí yirí yaríηíraní? Oweoi.

29 E nerí aí nioní re seararíηíni, 'Ení ná negí míxí ináyí Soromono níkíníri okiyíá ní níní sáná adowayí api tíní xíxeni mimóniηíniηíni.' seararíηíni.

30 Goríxo adowayí tíní aráyo —Ará agwí eníyo ananí níyoaro sía wíyimi ría ikeaárípiríáriní." uríηíniηíni. Wiepí saríηíyí "Goríxo ará nání ayá s'wí muroaríni." oyaiwípoi nírí Jisaso e nuríri re uríηíniηíni, "Oxí apíxíyíné, Goríxomi díηí onímíápi íkwíroarígíáyíné Goríxo adowayí tíní aráyo okiyíá níηí yaríηagí nání soyíné ení aní paxí aikí e seayí ríníáriní.

31 Aiwá tíní iníígí tíní pí naníréwí nírí ududí mepaní. Aikí ení pí yínaníréwí nírí ududí mepaní.

32 Émáyí, ámá Goríxo nání majíáyí api nípi nání aníηí miní nero meaníro yarígíáriní. E nerí aí segí séno, aní namí ηweanηo seyíné api nípi nání seainaríná o ríxa níjía imóniηagí nání seyíné axípi e mepa éfríxíni.

33 Amípi api meámí nírí nání mepa erí 'Wé róniηí Goríxo yaríηípi nioní oimónímíni.' níyaiwirí erí Goríxo xwioxíyo mímeámí níneairí neameηweaníe páwirí nání amípi xíó wimónaríηípi erí nerínáyí, Goríxo ananí api nípi nání nísiiníáriní.

34 Ayínání 'Wíáriná aikí pí yíní rane aiwá pí ní rane yaníwárfaní?' níyaiwíro ududí mepaní. E neríná ududí sía wíyimi epírfáyí tíní nawíní axínání ní kumíxíro ayá wí ududí yaríηoi.

7

Píné meararígíá nání uréwapiyíηí náníríni.

1 "Goríxo seyíné ení xwíyíá seamearíniηíni rí ámá wíyo xwíyíá mumearípa éfríxíni.

2 Seyíné ámá wíyo xwíyíá umeararígíápa Goríxo ení xwíyíá seamearíníáriní. Seyíné ría tíηí numearírínáyí, Goríxo ení ría tíηí seamearíníáriní.

3 Seyíné 'íwí amípi e mepaní.' urígíápimí dání Goríxo apimí dání xwíríxí seameníáriní. Joxíyá íwí yaríηípi síηwíyo írítóniηí weηagí aiwí mí sékínaríηagí níηí díxí ámá imóniηí wo íwí onímíápi yaríηípi síyíkwí níηí ηweanagí pí nání wí naríηí ríni?

4 Íkía írító díxí síηwíyo wejáná díxí ámá imóniηí woyá síηwíyo síyíkwí ηweanagí níwí níro aríre 'Orímeámíni.' uraríηí ríni?

⁵ Joxi nanj eri sipi eri yarijoxini, joxiyá eni író urf wenjpi xámi emi nímamónimáná sijnw píraninj nítwiniri oyá sijnwyo wenjpi eni anani emi umamorfini.

⁶ “Segí memiá odipi xwirinjw osaxiprixiniri odipi yarije xwá e mitarigápa xwyá nanj Gorixoyá eni ámá ‘Ayí pí pínérani?’ yaiwiarigáy ará nítwiniri ai rfwimni mamoprixiniri muripa érixini. Síwí síwí nearoprixiniri amipi nanj mni mtiwiarigápa xwyá Gorixoyá ámá ará mtiwíáy xeaninj seaiaprixiniri muripa érixini.

Gorixomi rixinj urfirixiniri uréwapiyinj nánirini.

⁷ “Seyíne Gorixomi yarij nítwiro segí seaimónarinjpi nani rixinj urána o anani mni seaiapinfini. Rixinj nuriri amipi wí o tijn e dani páninj nerina anani meaprfarin. Rixinj nuriri wá e nítómáná wakw óránanj éána Gorixo anani ará nisiri anj ówaninj seakwiinfarin.

⁸ Ayí riri nani seararini. Ámá nni gíy gíy yarij nítwiniri wigí wimónarinjpi nani Gorixomi rixinj nurirínáy anani mearigfarin. Yarij nítwiniri Gorixo tijn e dani páninj nerínáy anani mearigfarin. Yarij nítwiniri Gorixoyá wá e éf nítómáná wakw óránanj éána o anani anj ówaninj wkwiiaririni. Ayínani anani Gorixomi yarij wiayirixini.

⁹ Seyíne re éf njwixapigáyíne woxi dixí íwo aiwá nani rixinj rirána xenjw síjá renjyí nímeari umeaiarinjran? Oweoi!

¹⁰ Dixí íwo peyí nani rixinj rirána sidirí renj nímeari umeaiarinjran? Ayí eni ananimani.

¹¹ Seyíne íwí néra warigáyíne aiwi segí niaíwí rixinj searána amipi awiaxyí mni wiarigfarin. E nerí ai segí séno, anjnamí njweanoy anjipaxirin. Gíy gíy rixinj urána amipi nanjpi anani mni winigin.

¹² Seyíne ‘Ámá e oneaipoyí.’ nítwinirínáy, seyíne ayo eni axipi e wiirfini. Nwí ikaxí Moseso nítwiniri eanjpi tni xwyá wá rókiamoagáwa nítwiro eagápi tni api e ríninjagí nani rarijn.

Íwí ininjyaú nani uréwapiyinj nánirini.

¹³⁻¹⁴ “Íwí onigí ininjyikwínimi páwianiro érixini. Ayí riri nani seararini. Íwí ríwéná Gorixo xeaninj winífa nani ininjyi óf xwé ininjagi nani ámá obaxí Gorixo nani dijí mímó ayimi nítwiro wigí dijí tni néra warinjo. Ayínani seyíne óf Gorixo ríwéná dijí aninj ínina njweaprfá nani seaiapinfa nani onigí ininjyikwínimi páwipri nani aninj miní o rinjipimi nítwiro érixini.

“Ámá íkʼáanijʼ imóniŋoi.” uréwapiyijʼ nánirʼini.

15 “Mimónʼ wʼá rókiamoarigʼáwa wigʼ dʼijʼ ínʼimʼiniyʼ sʼwí sayʼ sʼ roariŋʼ yapʼ nimónimáná aiwʼ seyʼné tʼámʼini nʼibirʼná sipʼsipʼ yapʼnʼijʼ awayini yarigʼápa nimónimʼ seaimeapʼrʼárini. Ayʼnánʼ sʼŋwʼ tʼni erʼini.

16 Seyʼné íkʼá nanʼ wéʼna nʼwʼinʼrʼná ‘Ana nanʼnarini.’ rʼro sipʼ wéʼna nʼwʼinʼrʼná ‘Ana sipʼinarini.’ rʼro yarigʼápa sipʼ imóniŋʼ mimónʼ wʼá rókiamoarigʼáwa yarigʼápa nʼwʼinʼrʼná ‘Yapʼ rʼneaiwapʼyarʼiŋoi? Nepa Gorixoyáowamani.’ yaiwíʼrʼxinʼ. Ámá yapʼ seyʼné seaiwapʼyanʼro bʼáyʼ ekirʼikwʼinʼijʼ imóniŋoi. Wainʼ sogwʼ ekirʼikwʼyo darigʼáranʼ? Oweo! Íkʼá pikʼ sogwʼ enwʼixʼyo darigʼáranʼ? Oweo!

17 Ripʼ enʼ axʼpʼirʼini. Íkʼá nanʼyʼ sogwʼ nanʼ wearʼijʼrʼini. Sipʼiyʼ sogwʼ sipʼ wearʼijʼrʼini.

18 Íkʼá nanʼyʼ sogwʼ sipʼ wepaxʼ mimónini. Sipʼiyʼ sogwʼ nanʼ wepaxʼ mimónini.

19 Íkʼá nʼni sogwʼ nanʼ mʼwéyʼ nʼdʼkárʼro rʼá ikeaarʼarigʼárini.

20 Ayʼnánʼ seyʼné íkʼá sogwʼyo nʼwʼinʼrʼná nijʼá imónarigʼápa sipʼ imóniŋʼ mimónʼ wʼá rókiamoarigʼáwa yarigʼápa nʼwʼinʼrʼná ‘Gorixoyáowamani.’ yaiwíʼrʼxinʼ.

Gorixo “Joxi nání nioni majʼárini.” urʼinigiŋirʼi uréwapiyijʼ nánirʼini.

21 “‘Ámá Jisasomi “Ámináoxini, Ámináoxini” urarigʼá nʼni xegʼ xano, anʼnamʼ ŋweaŋo xwioxʼyo mʼimeámʼ neri píránijʼ umenʼweante páwipʼrʼárini.’ mʼiyaiwipani. Ámá xʼo wimónarʼijʼpʼi xʼdarigʼá gʼiyʼ gʼiyʼ, ayʼnʼ nʼpáwiro ŋweapʼrʼárini.

22 Sʼá Gorixo ámá nʼyoni mí ómómʼximʼ enʼáyimi ámá obaxʼ re nʼrayipʼrʼárini, ‘Ámináoxini, Ámináoxini, nene yoʼ joxiyáyo dánʼ xwiyʼá wʼá rókiamoagwárini.’ nʼnʼrʼro ‘Yoʼ joxiyáyo dánʼ imʼó mʼixʼ umáʼnowaragwárini.’ nʼnʼrʼro ‘Yoʼ joxiyáyo dánʼ emʼimʼ obaxʼ wíwapʼyagwárini.’ nʼnʼrʼro epʼrʼá enaŋi aiwʼ

23 Ámá nʼyʼyá sʼŋwʼ anigʼe dánʼ re urʼimʼárini, ‘Seyʼné nání nioni nijʼá wí mimóniŋini. Rikʼikʼrʼó yarigʼáyʼné nioni pʼni nʼnʼwiárʼimʼ úpoyi.’ urʼimʼárini.

Anʼ mʼirarigʼíwaú nání uréwapiyijʼ nánirʼini.

24 Ámá gʼiyʼ gʼiyʼ nioniyá xwiyʼá ripʼ arʼá nʼniri xixeni e nʼnʼixʼdʼrʼnáyʼ ayʼ ámá sʼŋá anʼ nʼmʼirʼrʼná dʼijʼ píránijʼ nenwʼperi xwʼá nʼmiga nʼweri sʼŋá piará ínʼimʼ

yapinijinami dani sija piara anj mirinapi e dani nikikiroa niyapiri mirarionij imonijoi.

²⁵ Inia eari inigf waxf xwe weapiri rwiipi eri ner aiwi anjwa sija inimi yapinijinami dani nikikiroga yapinijagi nani mikwieromioanijinigi.

²⁶ Ama giyf giyf xwiya nion rarijapi arfa niniro ai xixeni mepa nerinayf ayf ama sija anj nimirina majimajfa nikarinri inikiyo seayi e dani sija nikikiroa niyapiri mirarionij imonijoi.

²⁷ Inia eari inigf waxf weapiri rwiipi eri yarina anjwa nikwieronowiri rwf nira pieronijinigi.” Jisaso e nuriri

²⁸⁻²⁹ xwiya api nipini rixa nira nusana enana ama e epiroyf egayf o jwf ikaxf eanijpfi mewegfawa urewapiyarigfapa murwapiyi nenf tjonijf urewapiyarijagi nani ududf nera ugfawixini.

8

Peyyf imonijf womi nanj imixijf nanirini.

¹ Jisaso nurewapiyisana dfwf mijyo dani weparina oxf apixf niaiwf obaxf numi weparina re enijinigi.

² Ama peyyf imonijf wo nibiri niwimeari mijf xwafayo nikwifrori re urinijinigi, “Aminaoxini, joxi nion nani ‘Nanj owimiximini.’ niyaiwirina anani nanj nimixipaxoxirini.” urfagi

³ Jisaso we feapa niwiri seayi e niwikwiariri “ ‘Joxi nanj oimoini.’ nimonarini. Rixa nanj imonei.” urana re enijinigi. Peyyf imonijf nanj imonifagi

⁴ Jisaso re urinijinigi, “Joxi nion nanj simixafyf nani aminana nurf amayo awanj muripanf.” nuriri ama o Moseso enina jwf ikaxf ragfpi me amayo xewanijf awanj nura emeniginiri e nuriri ami re urinijinigi, “Aminana apaxfpanijf imonigfawa tfjf e nani nurf womi swa niwiniri nanjw rdiyowana nani negf arfo Moseso enina sekaxf nearagyf bi mini wirixini. Gorixo nani rdiyowana siarifi joxi nanj imonifpi nani awanj riri oeniri mini wirixini.” urowarinjiginigi.

Porisf woyayf womi nanj imixijf nanirini.

⁵ O anj yof Kapaneamijf remoana wauyf porisf aminana imonijf wo niwimeari waunf rixijf nuriri

⁶ re urinijinigi, “Aminaoxini, gf inokinijf nimoniri omijf niarijf enj nini swimf nerf niwerf rinijf xwe winarini. Anani nanj imixirini?” urfagi

7 Jisaso re urɪŋɪnigɪni, “Ananɪrɪni. Nionɪ nuri nanɪ imiximɪni.” urɪagi ai

8 porisɪ áminá imónɪŋo re niyaiwiri “Porisɪ wa nionɪ inɪmɪ nurɪnɪŋɪpa simixɪyɪf enɪ Jisasomɪ inɪmɪ wurɪnɪni.” niyaiwiri re urɪŋɪnigɪni, “Ámináoxɪni, nionɪ áamá wé rónɪŋɪ joxɪ tɪni xixeni mimónɪŋagi nánɪ joxɪ gɪ anɪyo ɪwɪapɪpaxɪ mimónɪni. E neri ai joxɪ re dánɪ ‘O nanɪ oimónɪni.’ ráná gɪ omɪŋɪ niarɪŋo nanɪ imónɪnɪŋoɪ.

9 Ayɪ rɪpɪ nánɪ seararɪŋɪni. Nionɪ enɪ áamá omɪŋɪ ‘Ayɪ ayɪ ei.’ nɪrarɪgɪfáwami inɪmɪ wurɪnɪŋɪni. Nionɪ enɪ porisɪ wa inɪmɪ nurɪnɪŋoɪ. Womɪ ‘Joxɪ anɪ uɪ.’ uráná sa ananɪ arɪfá nɪnirɪ warɪŋɪrɪni. Womɪ ‘Beɪ.’ uráná sa xixeni barɪŋɪrɪni. Gɪ inókɪnɪŋɪ niarɪŋɪ womɪ ‘E ei.’ uráná xixeni yarɪŋɪrɪni.” urɪagi

10 Jisaso arɪfá e niwiri nánɪ ududɪ neri áamá xɪfomɪ númɪ warɪgɪfáyo nɪkɪnɪmónɪrɪ re urɪŋɪnigɪni, “Isɪrerɪyɪné woxɪ áamá ro dɪŋɪ seáyɪ e nɪnɪkwɪrorɪ yarɪŋɪpa xixeni e dɪŋɪ mɪnɪkwɪroarɪŋagi sɪŋwɪ ranɪŋarɪni.

11 Nionɪ re seararɪŋɪni, ‘Áamá Gorɪxo xegɪyɪ xwioxɪyo mɪmeámɪ neri píranɪŋɪf umeŋweanɪáná émá obaxɪ sogwɪ ɪwɪaparɪŋɪmɪni ŋweagɪfáyɪf tɪni sogwɪ wearɪŋɪmɪni ŋweagɪfáyɪf tɪni nɪbɪro segɪ arɪfowa Ebɪrɪfámo tɪni Aisako tɪni Jekopo tɪni nawɪni anɪ niŋwearo aiwá nɪpɪrɪfárɪni.

12 E neri ai Isɪrerɪyɪné, Gorɪxo anɪpaxɪ xwioxɪyo mɪmeámɪ nɪseairɪ seameŋweapaxɪyɪné Gorɪxo meŋweanɪfɛ dánɪ sɪfá yinɪŋɪmɪ seamoaiáná e dánɪ mɪmenɪŋwɪ ayɪkwɪf mɪsearɪnɪfá enɪŋagi nánɪ ŋwɪ earo manɪf sɪwɪ rɪkwɪnɪro epɪrɪfárɪni.’ seararɪŋɪni.” nurɪrɪ

13 wauyɪf porisɪ áminá imónɪŋomɪ re urɪŋɪnigɪni, “Dixɪf anɪ uɪ. Joxɪ ‘O e epaxorɪni.’ nɪniaiwiri dɪŋɪ nɪkwɪroarɪŋɪpɪ xixeni rɪxa oimónɪni.” urowáráná axíná xegɪf omɪŋɪf wiarɪŋo rɪxa nanɪ imónɪŋɪnigɪni.

Pitaomɪ xɪneagwɪmɪ nanɪ imixɪŋɪf nánɪrɪni.

14 Jisaso Pitaoyá anɪyo nɪpáwirɪfá wenɪŋɪf éyɪf wɪnɪŋɪnigɪni. Pitaomɪ xɪneagwɪ wará rɪfá pɪrɪf wiarɪŋagi ikwɪanɪwɪyo sá riyɪ wenɪŋagi niwɪnɪrɪ

15 wé seáyɪ e ikwɪáráná re enɪnigɪni. Rɪfá pɪrɪf pɪnɪ wɪáráná nɪwiápɪnɪmearɪ Jisasomɪ aiwá nɪxeri wɪŋɪnigɪni.

16 Rɪxa sogwɪ wéáná áamá e dánɪyɪf wigɪf áamá imɪfó dɪŋɪf xixeroarɪŋɪyɪf obaxɪ o tɪŋɪf e nɪméra nɪbɪro wáráná oyá xwɪyɪfá tɪni mɪxɪf umáinowárayiri simixɪyɪf nɪni enɪ píranɪŋɪf imimɪxɪmɪf eri enɪnigɪni.

17 Gorɪxoyá xwɪyɪfá wɪfá rókiamoagɪf Aisaiayɪf rɪnɪŋo áamá xegɪf xiáwowayá xwɪfá piaxɪyo dánɪ iwiaronɪfó nánɪ xwɪyɪfá

niriri eanj ripi, “Xewanijo negí simixfyí tñni uraní tígáyí tñni naní imimiximí enfáriní.” rihjpi rixa xixeni imóniní nání Jisaso e enjiginí.

Ámá “Orixídaneyi.” urigíá nánirini.

18 Jisaso ámá oxí apixí obaxí omi ikwikwierí wiarinagá nwiniri xegí wiepisarijnowami sekaxí re urijniginí, “None ipiwámi jariwámi dání xemoani nání ewéyo pixemoánipoyi.” urarína

19 njwí ikaxí eánihjpi mewegáyí wo nibiri re urijniginí, “Nearéwapiyarinoxini, anj ami gimí gimí nání úána nioni númi rixídimemfáriní.” urfagi

20 o re urijniginí, “Sfwi sayí sá wenfa nání sfjá siririkí tñriní. Inj eni sá wenfa nání nyini tñriní. E neri aí ámá imóninóni sá wémfa nání anj wí menini.” urijniginí.

21 Xegí wiepisarihjfyí ámi wo re urijniginí, “Ámináoxini, gí ápo tñni nihwanisána o rixa péána xwíá niweyárimoni númi rixídimemfa nání ananrani?” urfagi aí

22 Jisaso ámá xfomi dhj mwikwíroarigáyí nání re urijniginí, “Xegí piyí wíá xwíá weyárfrixiniri snjwí nwiniri nioni númi nixídei.” urijniginí.

Ipi imeamfkwf yarihjpi samihj imixihj nánirini.

23 E nurimi ewéyo pixemoánána xegí wiepisarijnowa eni nixemoániro ipiyo oriwámi dání nání nimeámi warína re enjiginí.

24 Rfwipi xwé neri iniigí imeamfkwf nerína rixa ewepá mwiárominiri yarinhagi aiwi Jisaso sá maiwí wenagi

25 wiepisarijnowa nuro saiwiárf niwiro re urigíawixini, “Ámináoxini, rixa nneamwiáropaxriní. Arirá neaii.” urfagi

26 o re urijniginí, “Dihj onimiápi nikwíroarigíoyíné pí nání wáyí seinarini?” nurimi niwiáfnimeari re rijniginí, “Imihj tñni iniigí tñni samihj oweáriní.” rána re enjiginí. Imihj pñni wiáriní iniigí winjwí mé riwoáriní neri nhjifá imónarijniginí.

27 Njhifá imónarifagi niwiniro re rinhgíawixini, “Pí ámaórfani? Imihj tñni iniigí tñni arfá niwirí samihj weáfayoi.” rinhgíawixini.

Ámá imíó xixéoarigííwaúmi mixí umáinihj nánirini.

28 O tñni xegí wiepisarijnowa tñni oriwámi dání ámá yofí Gadarayí anjfyí tñni e niwíékínimearo ewéyo dání ayoáána ámá imíó dhj xixéoarihj wáú —Awaú imíó nimóniri sayí e rohagí nání ámá óf ayimi mipwarigfáriní. Awaú xwáripá ámá tayarigíá tñni anjwí e dání nibiri nawini órórí niniro

²⁹ xwamiání re urígfisixíní, “Niaíwí Goríxoyáoxíní, joxí pí neaimíníri baríñíní? Goríxo ríwéná ríníñí neaiapíníá síní enjáná joxí ríníñí neaiapímíníri ríbaríñíní?” nuríro

³⁰ odípí obaxí bí ná jámí nírómáná aiwá naríñagá níwíníro

³¹ ríxíñí re urígfawixíní, “Joxí míxí níneamáínírnáyí, odípíyo oxíxérópoyíníri síñwí neanei.” uríagá

³² o “Emani!” uríagí ámá awaúmí píní níwiárímí odípípímí xíxéróáná re eníñigíní. Pímaní míwiáronífmí aníñí imegíní wéféyí ipíyo igwíá nuyíroro iniígí nínamiro píyí egíawixíní.

³³ Píyí éagá odípí awí mearoarígíáwa síñwí e níwínímí wigí aní apímí nání mírí nuro odípí iniígí namíápi tíní ámá imíó xíxéroarígííwáú ení naní imóníri éfpi tíní nání repíyí wíáná

³⁴ ámá oxí apíxí níní aní apímí dáníyí Jisasomí wímeaníro nání nuro omí níwíníro ríxíñí “Joxí neneyá xwíá re píní níneawiárímí wí e nání uí.” urígfawixíní.

9

Ámá ení níní síwímí enómí naní imíxíñí náníriní.

¹ Jisaso ewépámí nípxemoáníri níñwearí nímeámí oríwámí dání níxemoaurí xegí aní ñweaaríñípímí nírémorí ñweañáná

² re eníñigíní. Ámá wa ámá ení níní síwímí ení wo íkwianíwíyo nítmáná nímeámí báná Jisaso awa “O ananí naní neaimíxíyipaxíriní.” níyaiwiro xíomí dñí wíkwíroaríñagá níwíníri ení síwímí enómí re uríñíñigíní, “Ámá roxíní, joxí ayá síwí míríropaní. fíwí joxí yaríñípi ríxa yokwarímí síáríní.” uráná re eníñigíní.

³ Nwí ikaxí eáníñípi mewegíáwa wigí xwioxíyo dání dñí re nípi kíga ugíawixíní, “Ámá ro ‘Goríxo yaríñípi epaxoníriní.’ níyaiwirí nírinírná Goríxomí ríperírf umearíní.” Ínímí dání dñí e yaiwiaríñagá nání

⁴ Jisaso dñí adadí níwirí níjía nímoníri re uríñíñigíní, “Pí nání segí dñíyo dání ‘O Goríxomí ríperírf numerí yaríní.’ níaiwiaríño?”

⁵⁻⁶ Nioní ení síwímí enómí ‘Díxí fíwí yaríñípi ríxa yokwarímí síáríní.’ uráná soyíné ‘O néní tíñoríani?’ níaiwípiríréoi? Omí ‘Naní nímoníri níwiápnímeámí aní uí.’ uráná soyíné ‘O néní tíñoríani?’ níaiwípiríréoi? fíwí yaríñípi yokwarímí níwiiríná ínímí imóníñagí nání e yaiwípací mímoníní. E nerí aiwí ámá imóníñáoní nání ‘O xwíá tíyo níñwearíná ení fíwí yaríñípi yokwarímí wiini

náni nénf tñjorfaní? niaiwipfri nání sñwř nanřpoyi.” nuriri ámá enř nřni sřwimř enomi re uriniginini, “Joxi niwiápřnimeari dixř ikwiañwř ni xopemixiri nimeami ui.” urána

⁷ o niwiápřnimeami xegř anř e nání uniginini.

⁸ Xegř anř e nání úagř oxř apixř e epřroyř egřáyř sñwř e niwiniro nání dñř niyeawariro “Gorixo ámá ro nénř tñónñř wimixinřřani?” niyaiwiro xřomi yayř seáyimi dání umegřawixini.

Matiyuomi “Nixřdeř.” urinř nánřřini.

⁹ Jisaso e pñni niwiarimi nurřná ámá wo xegř yoř Matiyuoyř řniñjo takisř nání nigwř uráparigřá opisř anřyo riwo ñweañagř niwiniři re uriniginini, “Nioni nixřdimeřixini.” urřagř o niwiápřnimeari nůmi uxřdiniginini.

¹⁰ Jisaso xegř wiepřsarinowa řni anř Matiyuoyá nání nuro aiwá narřná ámá takisř nání nigwř uráparigřáyř řni řwř arřki yarigřá winyř řni omi niwimearo nawini aiwá narinagřa

¹¹ Parisiowa sñwř e niwiniro xegř wiepřsarinowami re urigřawixini, “Segř searėwapiyarinř ro pí nání ámá takisř nání nigwř nearáparigřá tiyř řni řwř arřki yarigřá tiyř řni nawini ninwearo aiwá narinjoř?” urřagřa

¹² Jisaso arřa e niwirř xewaninjo nání “Ámá řwř yarigřáyo arřřa wiminiři nání weapinorřani?” oyaiwipoyiniři ewayř ikaxř re uriniginini, “Ámá simixř miyarigřáyř xwirř řinř e nání warigřarini? Oweoi, simixř yarigřáyřni xwirř řinř e nání warigřarini.

¹³ E nerř ai soyřné nuro xwřyřa enřná wřa rókiamoagř Xoseao nřřiri eañř řipř, ‘ “Ridřyowanř Gorixoni nání nřřixini.” minimónarini. “Ámá wřyo nání ayá nurimixiro arřřa wřřixini.” nimónarini.’ nřřiri řřwaminiř eañř apimi řa nřoro niřřa imónřpoyi. Ayř řipř nánřřini. Ámá ‘Wé róninř yarinwaenexini.’ yaiwinarigřáyo ‘Nioni řřámni břpoyi.’ uriminiři nání weapinřamani. ‘řwř yarinwaenexini.’ yaiwinarigřáyo nání weapinřarini.” uriniginini.

“Dixř wiepřsarinřyř aiwá ñwřa mñwřarřnayarinjoř.” urigřá nánřřini.

¹⁴ Jono wayř numeaiwa warinjořa wiepřsarinowa Jisaso řinř e nání niřiro re urigřawixini, “None řni Parisiowa řni Gorixo none nání yayř owininiři aiwá ñwřa ñwřarřnayarinřagwř aiwi dixř wiepřsarinowa pí nání aiwá ñwřa mñwřarřinř yarinjoř?” urřagřa

15 Jisaso xewaninjo nání “Omí wa nípikimáná enáná wiep+sariñyí dñí sípí nìwiríná aiwá ñwá ñwirárinípráriní.” oyaiwípoyinrí ewayí xwiyá re uriniginí, “Ámá apíxí sñí meáo xegí ámá imónigáyí tñí ñweanáná o nání dñí sípí wipaxí meníní. E nero aí ámá wa omí anñimixáná íná aiwá ñwá ñwirárinípráriní.” uriniginí.

16 “Xwiyá Parisiowa nearéwapiyarigápi tñí Jisaso sñí nearéwapiyarínipi tñí kumixipaxí mimóníní.” oyaiwípoyinrí ámí ewayí ikaxí nurí re uriniginí, “Ámá wigí sorfá axenñagí nìwñróná rapírapí siní mikíkaríní bñ nímearo urí óf inñúmí nípíroro gwí kiwearigámaní. E nerínáyí, igfá eánáná rapírapí sñí próápí níkkaríníná urú xwé naxega unfáriní.

17 Rípi ení ámá iniigí wainí sñí memé wará sixí urfáwami iwajfá yarigámaní. E nerínáyí, memé wará sixfáwá núpíyiníná iniigí wainí purí sixfáwá xwírfá ikixéní e eniginí. Wainí sñíyí memé wará sixí sñíwámí yíánáyí, wará tñí iniigí tñí nípiaúní naní eninjo.” uriniginí.

Apíxí ragí anñí pwaríní wími naní imixí miái pení wími naní imixí ení náníní.

18 Jisaso xwiyá apí siní e uraríná re eniginí. Judayíá rotú añí mewení wo nìbírí Jisaso síkwí tñí e mñí xwíáyo níkwírorí re uriniginí, “Gí miái ríxa pearíní. E nerí aí joxí nìbírí wé seáyí e wikwiáráná naní oeni.” urfági

19 o nìwiápínímearí númí nurí wiep+sariñowa ení nawíní warfá

20-21 re eniginí. Apíxí wí —Í xegí ragí anñí pwaríná xwiogwí wé wúkaú síkwí waú múroníní. Í “Níiní oyá iyfáyoni amáf nìróníná naní imónímíníyírfání?” nìyaiwia nìbírí ríwíyo nìronapímáná Jisasoyá iyfáyo sírfwí jfe amáf róniniginí.

22 Amáf rónfagi Jisaso níkinímóní imí sñwí nìwñnì re uriniginí, “Gí ineyí, ayá síwí mñíropaní. Jíxí dñí nìnkwrórínípmí dání erfkiemeáníní.” uráná í ríxa naní imóniniginí.

23 Jisaso e dání nurí rotú añí mewenoyá añí e nìrémoni oxí apíxí epíroyí nìyárimáná ñwapé ríro webí ríro nero yaiwíníyí yarínagfá nìwñnì

24 re uriniginí, “Ríxa peyeápoi. Miái píyí meníní. Sa sá weni.” urfági ayí rípfá nuríro yarínagfá aí

25 nñní miái tñí e pñní nìwiárímí ríxa nìpeyeámáná enáná o nìpáwirí miáimí wéyo fá nìmaxírí mñeyoááná re eniginí. Miái wiápínímeaniginí.

26 Í wiápínimeáǵi xwiyfá o éǵpi nání xwiyfá añǵ n̄iyoni rínárímenǵinǵiní.

S̄iñwí supárǵǵí waúmi nanǵ wimixiñǵ nánir̄ini.

27 Jisaso e dání warfná áamá s̄iñwí supárǵǵíwaú númi nuxǵd̄iri r̄faiwá re urǵǵisixiní, “Negí m̄ixǵ ináyǵ Depitomi xiáwoxiní, yawawi ananí wá yeawianiréiní?” nuriri

28 o r̄ixa añǵyo n̄ipáwiri ñweañǵi awaú ení n̄ipáwiri wímeáaná Jisaso yarǵñǵ re wiññinǵiní, “Awagwí d̄iñǵ n̄inikw̄rori ‘O ananí s̄iñwí supárǵǵíwíyǵ nanǵ yeaimix̄ipaxoriní.’ r̄iníaiwiar̄iñi?” urǵǵi awaú “Oyí, Ámináoxiní, joxí e epaxoxir̄ini.” urǵǵí

29 o egí s̄iñwíyo wé fá nuxir̄iri re ur̄iññinǵiní, “Awagwí d̄iñǵ n̄ikw̄roarǵǵípa x̄ixení oimóniní.” uráná re en̄ñinǵiní.

30 Awaú s̄iñwí noxoari añǵǵisixiní. S̄iñwí noxoari añǵǵí Jisaso arfá j̄iyikǵ norí re ur̄iññinǵiní, “Awagwí nioni eaiáǵi áamá wíyo áwañǵ murímepa éisixiní.” urǵǵí aí

31 awaú o t̄ñǵ e dání nuríná x̄fo wíǵpi nání ami ami rep̄iyǵ n̄iwia emeḡisixiní.

Manǵ p̄rónár̄iñǵ womi nanǵ wimixiñǵ nánir̄ini.

32 Jisaso e dání warfná áamá wí wigí áamá imfó d̄iñǵ x̄ixéroñǵi nání manǵ p̄rónár̄iñǵ wo Jisaso pwar̄iñe nání n̄imeámí n̄ibi-ro wáráná

33 o imfóyo m̄ixǵ umáinowáráná manǵ p̄rónár̄ago r̄ixa xwiyfá rar̄iñǵi oxí ap̄ixǵ e ep̄royǵ egfáyǵ s̄iñwí e éǵǵi n̄iw̄n̄iro ududǵ nero re n̄ira uḡfawixiní, “Aga en̄iná en̄iná aiwí Isirerene áamá wo e yar̄iñǵǵi w̄inagwámani.” n̄ira úǵǵa aiwí

34 Parisiowa re r̄iḡfawixiní, “Obo, imfóyo umen̄weañoyá d̄iñǵ t̄ni m̄ixǵ umáinowárar̄iñir̄ini.” r̄iḡfawixiní.

Jisaso áamá nání wá wian̄iñǵ nánir̄ini.

35 Jisaso Judayfá añǵ xwéyo t̄ni on̄imiáyo t̄ni nemerfná wigí rotú añǵyo n̄ipáwiri uréwap̄yemerí xwiyfá yayǵ win̄ipaxǵpi —Apí Gor̄ixo áamá x̄fo xegí xwiox̄yo m̄imeámí nerí pírán̄iñǵ umen̄weanf̄apí nání r̄in̄iñǵp̄ir̄ini. Apí nání wáǵ ur̄imerí áamá sim̄ixǵ x̄ixeḡiní yar̄igfáyo t̄ni uranǵ x̄ixeḡiní imónigfáyo t̄ni nanǵ im̄im̄ixim̄ wiemerí nerfná

36 áamá oxí ap̄ixǵ ep̄royǵ egfáyǵ sip̄sipǵ xiáwo mayǵ nerfná úrapí nero d̄iñǵ sim̄igw̄fá n̄iyin̄rón̄iñǵ wiároár̄inar̄igfápa yar̄iñǵǵa n̄iw̄n̄iri wá n̄iwian̄iri

37 áamá xwiyfá Gor̄ixoyá wáǵ ur̄imep̄r̄fa nání obaxǵ mimón̄iñǵǵi nání xegí wiep̄sar̄iñǵyo re ur̄iññinǵiní, “Aiwá om̄iñǵyo p̄r̄ip̄r̄f inár̄iñǵǵi aiwí áamá n̄imip̄r̄fa nání obaxǵ men̄ini.

38 Ayínání Gorixomí rixiñí re urípoyí, ‘Ámá aiwá apí rimiipírí nání dixí omiñí tñí e nání urowárírixini.’ urípoyí.” uríñiniginí.

10

Wáí wurimeiarigfáwami ení sixí weámixowáríri sekaxí uríri ení nánirini.

1 Jisaso xegí wiepísariñí wé wúkaú síkwí waú awamí “Awí eánípoyí.” nurimáná awa ámá imfó dñí xixéroaríñíyo mixel umáinowááro ámá simixel xixegíni yarigfáyo tñí uraní xixegíni imónigfáyo tñí naní imixiro epaxí imónírixiniñí ení weámixowáríñiniginí.

2 Xegí wáí wurimeiarigfáwa, wé wúkaú síkwí waú imónigfáwa wigí yoí rowarini. Xámíño Saimonorini. Ámí yoí bí Pitaoyí wíriníñorini. Xegí xogwáo Adíruorini. Sebediomí xewaxowáú Jemiso tñí xogwáo Jono tñirini.

3 Piripo tñí Batoromuo tñirini. Tomaso tñí Matiyuo tñí —O takisí nání nigwí urápogorini. O tñirini. Arípiasomí xewaxo Jemiso tñí Tadiaso tñirini.

4 Saimono —O ámá “Émáyo mixel oxídwóraneyí.” rarigfáyí tñí nawini níximixiniñí emeagorini. O tñí Isikariotí dñí Judaso —O Jisaso nání miyí uríñorini. O tñirini.

5 Jisaso wé wúkaú síkwí waú awamí nurowárífná sekaxí nuríri re uríñiniginí, “Soyfne nuróná émáfyá aní tñíimíni mupani. Samariayí —Ámá ayí Judayí tñí xepíxepá rónarigfáyíriñí. Ayíyá aníyo nání ení mupani.

6 Soyfne negí Isíreríyí —Ayí sipísipí xiáwo píraníñí mímearfná amí amí uniamoaríñíñí imónigfáyíriñí. Ayí tñí e náníni úpoyí.

7 Soyfne nuróná wáí re urímeríni, ‘Gorixo xfo xegí xwioxíyo míméamí níneairí neamenweani anwi ayo enagí nání segí íwí yarigfápi ríwíimíni nímamoro nisaníro ñweárixini.’ urímero

8 ámá simixelíyo naní imímixelímí ero ámá péfáyo dñí sixí numímero saiwiárí wiro ámá peyíyí tñíyáyo wigí wará naní wímixelíro imfó dñí xixéroaríñíyo mixel umáinowááro emérixini. Soyfne nioni ení eáníñí anípá ení seaeámixowáríyí nání soyfne ámá simixelíyo naní imímixelímí níwirfná nigwí nání murípa nero sa anípá naní imímixelímí wírixini.

9 Soyfne níwaníro nerfná nigwí sixí ímoarigfáyo nigwí xwéraní, onímíaraní, nímearo sixí nímero nímeamí mupa ero

10 Íá árupianí aí tñní nimaními mupa ero iyíá wúkaú rai-wakiyí mepa ero síkwí sú niyínro aiwí ámi waú mímepa ero xoyíwá nímáxiimi mupa ero éfríxini. Ayí rípi nánirini. Ámá arírá wiarígtómi ananí aiwá mīni wiaríngáfa nání soyíné ení aiwá ananí seaiapípríá enagi nání amípi níméami mupa éfríxini.

11 Aní xwé bimírani, onímiá bimírani, nírémoríná ámá aní apimi nweagíáyí ámá go go íwí amípi mīyaríngomi níwínírná oyá aníyo nípáwiro aní apimi pñní níwiárími upírírná nání o tñní wéfríxini.

12 Ámá ‘O tñní oweaneyí.’ yaiwífoyá aníyo nípáwiríná ayo yayí níwiro ‘“Goríxo pírániñí oseamenti.” neaimónarini.’ urífríxini.

13 Ayí ení yayí níseairo segí pñné aríá seaipírí nání wimónánáyí, soyíné yayí níwiríná uríápi ananí ‘Xe oimónini.’ yaiwífríxini. Ayí e míseaiipa seaíanáyí, soyíné yayí níwiríná uríápi ‘Anípa oimónini.’ yaiwífríxini.

14 Ámá gíyí gíyí wigí aníyo nání níseaipemeami mupa ero soyínéyá xwíyíá aríá míseaimónípa ero éánáyí aní iwámírani, aní apimírani, pñní níwiárími nuríná ámá e nweagíáyí ‘Goríxo xeaníñí neaikáríná nání tiyí réoi?’ oyaiwípoyíní segí síkwíyo síkí xéníñípi pírí wiaikímí níyárími úfríxini.

15 Nioní nepa seararíñini, ‘Síá Goríxo ámá níyoní mí ómómíximí eníáyimi ámá eníná aní yoí Sodomíyo nweagíáyí tñní Gomora nweagíáyí tñní aga ríkíkírío néra wagíáyo Goríxo xeaníñí ríá tññí wikáríná enagi aiwí ámá soyíné aríá mísealíáyo xeaníñí ayo wikárínápa axípi xixeni e wikárínámani.’ seararíñini.

“Xeaníñí seaímeaníárini.” uríñí nánirini.

16 “Nioní soyíné sipísipí míxí xixe mepa yaríñíñí imónígtóyíné ámá síwí sayíñíñí imónígtóyí tññí e nání searowáraríñini. Ayínáni soyíné nuróná ámá ayí nání síñwí tñní úfríxini. Sidírí yaríñípa dññí émi saímí moro iní xawiówí uyíñí bí mé awayíní yaríñípa ero néra úfríxini.

17 Soyíné nioní níxídaríngáfa nání ámá wí íá níseaxero negí Judayí áminá xwíríxí mearígtáwa tññí e xwíríxí seamepírí nání seawáiro negí rotú aníyo dání síkwíá ragí puní nání seaearo

18 soyíné pñné nioníyá émáyí aríá egíe dání áwaní uríprí nání gapímanowa tñní míxí ináyowa tñní tññí e níseameami nuro seawáiro epíríárini.

19 E seawáripírfa aiwi rixa xwiyá uripírí ínánini Gorixoyá dñj tñi uripírí enagi nání ayá sfwí nisearorí 'Aríre uraníréwini? Pí pí uraníréwini?' mīyáiwipa éfríxini.

20 Ayí ripí nání seararíjini. Awa rixa xwíríxí seamearíná segí dñjyo dání uripíríámaní. Segí séno Gorixoyá kwiyípimí dání uripíríá enagi nání ayá sfwí mīsearopa éfríxini.

21 Xiráxogwáowáú wfo Jisasomi xfdaríjagi nání wfo áamá wí omí opíkípoynírí mīyí urírí xano xewaxo nání mīyí urírí niaíwíyí xaniyaú nání mīyí uríro epíríaríni.

22 Soyíné nioní dñj níníkwíroro nixfdaríjagífa nání áamá níní símí tñi seaiapírfa aiwi gíyí gíyí sfa yoparípi nioní weapímíayi nání enj neáníro ñweáfáyíné Goríxo ananí yeáyí niseayimíxemeaníaríni.

23 Anj bimi niseapíkianíro nání númí seaméánáyí, ámí anj bimi nání éf úfríxini. Nioní nepa seararíjini, 'Isíreríyí anjyo píné nioníyá wíyo síní muríníjáná áamá imóníjóní weapímíaríni.' seararíjini." uríjíniginí.

24 Jiaso xegí wiepísaríjowa "Omí sipí wikáripírfa enagi nání none ení sipí neaikáripaxíríni." oyáiwípoyínírí ewayí ikaxí re uríjíniginí, "Wiepísaríjowa wigí uréwapíyaríjomi seáyí e imónarígíámaní. Xínáiwáníj í nimóníro omíj wíiarígíáwa ení wigí omíj wíiarígíomí seáyí e wimónarígíámaní.

25 Wiepísaríjowa wigí uréwapíyaríjono tñi xixení nimónírínáyí, ayí apáníríni. Xínáiwáníj í nimóníro omíj wíiarígíáwa ení wigí omíj wíiarígíono tñi xixení nimónírínáyí, ayí apáníríni. Sénoní ikayíwí imíóyo xiráoníj í imóníjoyí níníríronáyí, gí niaíwoyíné ení anjipaxí searípríaríni.

"Wáyí wipaxo roríni." uríj í náníríni.

26 "Ámá íwí ínímí dání éfáyíraní, ikayíwí yumíí ríáyíraní, ríwéná nípíní sñjání imónínfá enagi nání ayo wáyí mīwipa éfríxini.

27 Xwiyá amípí nioní ínímí dání áríwíyíná searíapí soyíné ikwáwíyíná áwanj urífríxini. Amípí nioní yumíí ikaxí searíapí anj ríkwíyo nixenñweámáná áwanj urífríxini.

28 Ámá niseapíkíroná warání seapíkípaxíríni. Dñj ení seaxekwapaxí menjagi nání wáyí mīwipa éfríxini. E nerí aí Goríxo wará aí tñí dñj aí tñí ríá aníj wíaríjío seaikeaarípaxí imóníjono nání wáyí wífríxini.

29-31 Ámá makeríayo nání nuríná íj í siríkwá wáú bí neríná nígíwí ríá nñj bí tñí bí yarígíaríni. E nerí aí segí séno mīwimónípa nerínáyí, wo ananí niperí xwíayo

piéoaríñfmani. Soyíné iní onímiápiami múróníñagí nání Goríxo amípí wí míwímeapa oenírí sñwí níseanírínáyí, wí níseáímeanfá enagí áamá nání wáyí mepaní. Segí mññfyo dífá fáfá ropaxí mimóníñagí aí Goríxo nñfáfá enagí nání re yaiwíríxíni, ‘O nene nání aga nñfáfá imóníñagí nání ananí píraníñf neamenígíni.’ yaiwíríxíni.

³² Áamá gíyí gíyí áamáyá sñwíyo dání ‘Jisasomí xídaríñáoníríni.’ uránáyí nioní ení gí ápo aññnamí ñweañoyá sñwíyo dání ‘O nioní nixídaríñoríni.’ urímfáríni.

³³ E nerí aí gíyí gíyí nioní nání áamáyá sñwíyo dání ‘O nání nioní majfáríni.’ uránáyí nioní ení o nání gí ápo aññnamí ñweañoyá sñwíyo dání ‘O nioní majfáríni.’ urímfáríni.” uríññigíni.

“Kirá míxí náníñíñf imóníñfápá nímeámí bñjáríni.” uríññ náníríni.

³⁴ O áamí re uríññigíni, “Nioní nání ‘Áamá nñyoní píyífá wírímfánírí bñjoríni.’ mñniawipani. Goríxoyá xwíyífá kirá míxí náníñíñf imóníñfápá nímeámí bñjáríni.

³⁵ Arfá niarígíyí tñní arfá mñniarígíyí tñní Goríxoyá Bíkwyó nírínírí eáníñfápá xepíxepá orónípoynírí nímeámí bñjáríni. Xewaxo xanomí símí tñní wirí xemíái xínáímí símí tñní wirí xewaxo xiepí xífáímí símí tñní wirí oinípoynírí bñjáríni.

³⁶ Áamá xwíyífá nioníyá nixídarígíyí wígí áamá imónígíyí míxí wimónípírfáríni.

³⁷ Áamá gíyí gíyí xanomíraní, xínáímíraní, dññf síxí uyaríñfípímí nioní nñyiníni nání mímúrónípa nerínáyí, áamá nioníyá imónípaxí mimóníni. Gíyí gíyí xewaxomíraní, xemíáímíraní, dññf síxí uyaríñfípímí nioní nñyiníni nání mímúrónípa nerínáyí, nioníyá imónípaxí mimóníni.

³⁸ Gíyí gíyí ‘Jisasomí ouxídmíni.’ nñyaiwirí aí xeaníñf nñniro nípíkipíríxíni mñnixídf éf éfáyí ayí nioníyá imónípaxí mimóníni.

³⁹ Áamá goxí goxí ‘Nioní Jisasomí dññf nñwíkwírorí nuxídirínáyí, nípíkipíríxíni.’ nñyaiwirí xewaníñoxí éf nñmenírínáyí, dññf nñyimíñfípí aníñf ñwearfá nání mearfámani. E nerí aí gíyí gíyí éf mñmenípa nerí ‘Nioní Jisasomí xídaríñagí nání áamá wí nñnípíkirónáyí, ayí ananíríni.’ nñyaiwirínáyí, dññf nñyimíñfípí aníñf ñwearfá nání mearfáríni.” uríññigíni.

“Nípemeámí seaúfá gíyí gíyo Goríxo naní wíinírfáríni.” uríññ náníríni.

40 O ámi re uriniginini, “Giyf giyf soyfne wáf urimearfná arfá niseairo nanf niseairónáyf nionf searowárarinagf nánf nionfninjf niro Gorixo nrowárenapinjomfninjf enf wirowarinot.

41 Ámá giyf ámá wo Gorixoyá wáf rókiamoarinjo enagf nánf ‘Ámá ro Gorixoyá wáf rókiamoarinjorfanif?’ niyaiwiri nipemeámf xegf anjyo nánf úoyf rfwená Gorixo xegf wáf rókiamoarigfáyo yayf niwirf ayá rimixarinjfpf minf winfápa axípf e winfárinif. Giyf ámá wo wé róninjo enagf nánf ‘Ámá ro wé róninjorfanif?’ niyaiwiri nipemeámf úoyf rfwená Gorixo ámá wé rónigfáyo yayf niwirf ayá rimixarinjfpf minf winfápa axípf e winfárinif.

42 Ámá giyf giyf soyfne nionfya seiapisarinjáoyfne enagf nánf inigf iminjf rinjf kapixf wá seiapánáyf Gorixo ‘Omif wimigini.’ yaiwífpf anípf imónnfámanif. Oweo! Nionf nepa seararininif, ‘Gorixo minf winfárinif.’ seararininif.” uriniginini.

11

Jono Jisasomf yarinjf wipisi nánf uowárinjf nánifinif.

1 Jisaso xegf wiepсарinjf wé wúkaú síkwf waú awamf sekaxf e nurfísáná uréwapiyemerf wáf urimerf eminirf nánf e dánf pfnf niwiárimf Judayf anj amf amf ikwfróninjfyo nánf uniginini.

2 Jono wayf numeaiá warinjo gwf ninweámáná arfá re winiginini, “Jisaso e yarinif. E yarinif.” rarinjagfa arfá niwirf xfo xegf wiepсарinjfyf waúmf Jisaso tinjf e nánf uowáraná

3 awaú nuri yarinjf re wigfísixinif, “Jono ‘Ámá wo rfwfyo binfárinif.’ rarinjoxirani? Weninjf nerf nweaanf nánf wo sinf rfa barinif?” urfagfi

4 Jisaso re uriniginini, “Awagwí nuri amípf nionf yarfna sinwf nanfípf tinf arfá nífípf tinf nánf repíyf niwiri áwanj urémeápiyf.

5 Nionf yarfna ámá sinwf suparigfáyf sinwf oxoaro síkwf ikf egfáyf nanf nimóniro anj ero peyfyf tífáyf wará nanf iniro arfá pfrónigfáyf arfá ero péfáyf wiápnimearo ámá uyípeayf xwíyfá yayf winipaxf none wáf nemerane urarinwápf arfá wirowarinjagfa nánf Jonomf áwanj e urémeápiyf.

6 Rípf enf ‘Nionf nánf ámá go go símf tinf wikf dinjf “O pí rfa yarinif?” miniaiwipa nerfnáyf, yayf owininif.’ urémeápiyf.” nuowárinif

7 awaú ríxa gwf anj Jono nweanjiwá tinjf e nánf warfná ámá oxf apíxf e epfroyf egfáyo Jono nánf re uriniginini, “Seyfne

ámá dñjǎ meañe nánǎ nurǎná pí ámáyo wǎnanǎro wagǎárǎnǎ?
 Ámá samǎñǎ imǎñǎ onǎmiápi nerǎ aí rǎwǎ iwǎ apaxǎ mé wiñwǎ
 yarǎñǎpa yarǎñǎ womǎ sǎñwǎ wǎnanǎro wagǎárǎnǎ? Oweoi!

8 E nerǎ aí pí ámáyo wǎnanǎro wagǎárǎnǎ? Ámá rapǎrapǎ
 yarapayǎ eñǎ wú yǎñǎñǎ womǎ sǎñwǎ wǎnanǎro ámá dñjǎ
 meañe wagǎárǎnǎ? Oweoi! Ámá rapǎrapǎ yarapayǎ nanǎñǎ
 nǎyǎñǎro mǎxǎ inǎyǎyǎyǎ añǎyo ñweaarǎgǎárǎnǎ.

9 E nerǎ aí seyǎné pí nánǎ ámá dñjǎ meañe nánǎ wagǎárǎnǎ?
 Gorǎxoyǎ wǎá rókiamoarǎñǎ womǎ sǎñwǎ wǎnanǎro
 wagǎárǎnǎ? Oyi, e nerǎ aí ‘O Gorǎxoyǎ wǎá rókiamoagǎáyǎ
 tǎñǎ xǎxenǎ imónǎñomanǎ. Seáyǎ e múroñorǎñǎ.’ seararǎñǎñǎ.

10 Xwǎyǎá Gorǎxo xewaxomǎ urǎñǎpǎ wǎá rókiamoagǎ
 Marakaio ñiwurǎyǎrǎ rǎwamǎñǎ eañǎ rǎpǎ, ‘Arǎá ei. Gorǎxonǎ
 gǎ xwǎyǎá yanǎ wiowǎrǎmǎáo joxǎ gǎ íwoxǎ xámǎ rǎmeanǎ
 nánǎ uowǎrǎmǎárǎñǎ. O joxǎ nánǎ ámáyo nurǎrǎná óññǎñǎ
 simoinǎárǎñǎ.’ ñǎrǎrǎ rǎwamǎñǎ eañǎ api Jono nánǎ rǎññǎ.

11 Nepa seararǎñǎñǎ, ‘Jono ámá arǎowayǎ xwǎá piaxǎyo dánǎ
 iwǎaronǎoyǎ rarǎgǎo nánǎ óññǎñǎ imoño enagǎ nánǎ ámá ñññǎ
 aiwǎ wo Jonomǎ seáyǎ e imónññǎ xǎrǎgǎámǎñǎ. E nerǎ aiwǎ
 gǎyǎ gǎyǎ ñionǎ ñǎxǎdǎro Gorǎxoyǎ xwioxǎyo páwiro yarǎgǎáyǎ
 xwǎyǎá ñionǎ nánǎ wǎá nurǎmeipǎrǎpǎ Jono wǎá urǎmenǎpǎmǎ
 seáyǎ e imónǎñagǎ nánǎ ámá ayǎ onǎpǎ aiwǎ Jonomǎ enǎ seáyǎ
 e wimónǎñoi.’ seararǎñǎñǎ.

12 Jono wayǎ ññeameaia warǎño xwǎyǎá ‘Gorǎxo
 xwioxǎyo mǎmeámǎ ññeairǎ ñeameñweanǎ nánǎ ámá
 wo uowǎrǎenapǎñoi.’ iwamǎó searǎñǎñǎ dánǎ ámá
 uyǎñǎ yarǎgǎáyǎ ‘Gorǎxoyǎ xwioxǎyo arǎge páwǎñǎrǎwǎñǎ?’
 ñǎyǎiwiro pǎrǎ ñkwieámǎ ñera páwǎñǎro yarǎñoi.

13 Ñwǎ ikaxǎ Moseso ñǎrǎrǎ eañǎpǎ tǎñǎ wǎá rókiamoagǎáwa
 ñǎrǎro eagǎpǎ tǎñǎ Gorǎxo xwioxǎyo mǎmeámǎ nerǎ
 seameñweanǎ nánǎyǎ wǎá ñǎrókiamóa ñǎbǎro Jono yoparǎ o
 axǎpǎ rǎñǎrǎñǎ.

14 Eñǎñǎ wǎá rókiamoagǎáyǎ wo re rǎñǎpǎ, ‘Gorǎxo xwioxǎyo
 mǎmeámǎ nerǎ ñeameñweanǎpǎ rǎxa ñimónǎmǎñǎrǎ añwǎ
 e enǎnáyǎ ámá wo wǎá rókiamoagǎ Irajǎónǎñǎ imónǎñǎ wo
 bǎñǎárǎñǎ.’ rǎñǎpǎ tǎñǎ xǎxenǎ Jono rǎxa bǎñǎrǎñǎ. Seyǎné omǎ
 ñimímǎñǎrǎñáyǎ, o Irajǎo imónǎñǎpa imónǎmǎñǎrǎ eñǎrǎñǎ.

15 Arǎá tǎgǎáyǎné píráñǎñǎ ñionǎyǎ xwǎyǎpǎ arǎá erǎññǎ.

16 “E nerǎ aí pí ewayǎ xwǎyǎá ñsearǎrǎ re searǎmǎññǎ,
 ‘Ámá agwǎ rǎná ñweagǎáyǎné ayǎññǎñǎ imónǎñoi.’ searǎmǎññǎ?
 Seyǎné ñiaíwǎ rǎpiánǎñǎ imónǎñoi. Ñiaíwǎ bǎbia makerǎá
 tǎñǎ e éf ññwearo bǎbia tǎñǎ ñíá yanǎro nerǎñǎ rǎaiwǎ re
 urarǎñoi,

17 ‘Nene seyǎné simǎññǎ epǎrǎ nánǎ sonǎ eaarǎñǎ seyǎné

s'iminiñf méoi. Nene seyfné ñwapé ripfri nání ñwapé rání ñwapé sanf m'nearápaot.' E urarfná niaíw' anñf winarñf'pia yapi imónñjo.

18 Ayf ripi nání seararññi. Jono nibirfná aiwá ámá wimónarñfpi tñni iniigf wainf tñni minf ñw'á ñweañáná ámá wí dñf mamó o nání 'Imfó dñf xixéronagf nání yarñni.' rarñjo.

19 Ámá imónñjaoni nibirfná aiwá iniigf amipi anani narfná ámá wí 'Ámá royf aiwá tñni iniigf wainf tñni riw'f enf nerf ayá wí narñjorñni. Ámá takisf nání ñigw'f nearáparigfáwa tñni fw'f nera warigfá winiyf tñni ñikumixññri emearigforñni.' rarigfárñni. Agwi e ñiriro aí idáná nionf yarñjáp' tñni Jono yarñf'p' tñni aiwánñf ná wéánáy' re ripfrfárñni, 'Ámá imónñjo tñni Jono tñni Gorixoyá dñf tñni nanf yagfírñni.' ripfrfárñni." urññinigñni.

Anf bi bimi ñweáy' xfomi dñf miw'kw'roarñjagfa uréwapiyñf nánñrñni.

20 Jisaso e nurfísáná ámá e epfroyf egfáyo nurirfná anf o emimf obaxf wíwapiyñfpi yof ñirñri ámá ayo ñweagfáy' wigf fw'f yarigfáp' rfw'mñni ñmamoro ñsanñro mññweá éagfa mixf nurñri

21 re urññinigñni, "Korasiniyo ñweáyfné awei! Sfá wiyi seyfné majfá seaórññfárñni. Gorixoxe aññf r'fá tññf seaikárññfá enagf nání dñf sipí oseainñni. Betísaida ñweáyfné awei! Sfá wiyi seyfné eni majfá seaórññfárñni. Ayf ripi nánñrñni. Emimf segf añño seaíwapiyñjáp' émayf añf yof Taiayf rñññño tñni Saidoniyf rñññño tñni ñwíwapiyñf sññw'riy'f, ámá añf apiaúm' ñweáyf eníná wigf fw'f yarigfáp' nání piaxf ñweánñro ayá f'fá ñixirññro nání iyfá ír'kw'f pánñro r'fá uráw'ño iwieánñro yanñri egfárñni.

22 Nepa seararññni. Sfá Gorixoxe ámá ñyonf mí ómómiximf enfáyimf ámá Taia ñweáyo tñni Saidonf ñweáyo tñni winfápa axfpi seainfámani. Seyfnéyá seáy' e imónñni.

23 Kapaneamf ñweáyfné eni 'Gorixoxe aññnamf nání ññeaménapññfárñni.' riyaññarñño? Oweoi! Rfá aññf wearñño nání wepfrfárñni. Emimf nionf segf añf e seaíwapiyñjáp' eníná Sodomf ñweáyf, rikikifó yarñjagfa Gorixoxe r'fá mamówarññyf sññw'f ññanñro sññw'riy'f, ayf ñsanñro agwi ñweañwá re nání ññweaxa banñro egfárñni.

24 Nepa seararññni. Sfá Gorixoxe ámá ñyonf mí ómómiximf enfáyimf Sodomf ñweagfáyo winfápa xixenñ axfpi seainfámani. Seyfnéyá seáy' e imónñni." urññinigñni.

*“Nioní tǎámíní nǐbírǎnáyǎ, dǐnǎ emímówárǎ inǐpǎráoi.”
urǐnǎnǎnǐnǐ.*

²⁵ Jisaso e nurǐmáná Gorǐxomǐ xwǐyǎfá rǐrǐmǎf nǐwirǎná re urǐnǎnǐnǐnǐ, “Gǎ ápoxǐnǐ, Ámǐná anǎna imǐxǐrǐ xwǎfá imǐxǐrǐ nerǐ tǐnǐoxǐnǐ, xwǐyǎfá nionǐ urarǐnǎ rǐpǐ nánǐ ámá ‘Nionǐ nǐjǎfonǐrǐnǐ. Go nǐrǐwǎpǐyinǐnǐoi?’ yaiwinarǐgǎfáyo yimárorǐ ámá nǐaǐwǎf onǐmiápiá yapǐ ‘Anǐnǎf onǐrǐwǎpǐyǐpoyǐ.’ yaiwinarǐgǎfáyo wǎfá urókiamorǐ éagǐ nánǐ yayǎf seáyǐmǐ dánǐ orǐmemǐnǐ.

²⁶ Ápoxǐnǐ, joxǐ e simónarǐnǎgǐ nánǐ dǐxǎf dǐnǎf tǐnǐ e imónǐnǐ.” nurǐrǐ

²⁷ ámáyo re urǐnǎnǐnǐnǐ, “Gǎ ápo xwǐyǎfá amǐpǐ oýá nǐpǐnǐ bǐ yumǎfǐ mǐnǐ nǐpǐnǐ fánǐnǎf nǐepǎxǎnǐasiǎfǐrǐnǐ. Ámá nǐnǐ aǐwǐ wo xegǎf dǐnǎf tǐnǐ xewaxonǐ nánǐ nǐjǎfá mimónǐnǐ. Gǎ áponǐ nǐjǎfá imónǐnǐ. Ámá wo xegǎf dǐnǎf tǐnǐ gǎf ápo nánǐ enǐ nǐjǎfá mimónǐnǐ. Xewaxonǐnǐ nǐjǎfá imónǐnǐnǐ. E nerǐ aǐ ámá xewaxonǐ ‘Gǎf ápo nánǐ xe nǐjǎfá oimónǐpoyǐ.’ nǐyǐawǐrǐ o nánǐ wǎfá wókǐmǐxarǐnǎyǎf ayǎf enǐ gǎf ápo nánǐ nǐjǎfǎrǐnǐ.

²⁸ Ayǐnánǐ sekaxǎf ‘Rǐpǐ époyǐ. Rǐpǐ époyǐ.’ nǐrǐga unǎpǐ pǐránǐnǎf ouxǎfǐdǐmǐnǐrǐ nerǐná sanǎf xwé nǐmearǐnǎnǎf nǐmeámǐ nuro anǐnǎf seainarǐnǎyǎfǐné, nionǐyá dǐnǎf tǐnǐ sá nǐwǎepǎrǐrǐ nánǐ nionǐ tǎámínǐ bǐpoyǐ.

²⁹ Nionǐ ámá nǐpenionǐ nimónǐrǐ seáyǐ e mimónarǐnǎonǐ enǎgǐ nánǐ sanǎf nionǐyá ǐkǎfánǎf xwǎnǎwǎf nǐkwónǐmǐ nurǐnǎyǎf nionǐ searǐwǎpǐyǐáná segǎf dǐnǎf emímówárǎf inǐpǎráoi.

³⁰ Ayǎf rǐpǐ nánǐ seararǐnǐnǐ. Xwǐyǎfá nionǐyá sanǎfǐnǎf nǐmeámǐ upǎrǐpǐ ayǎf sanǎf seainǐmenǐnǐoi. Nayǎf seainǎf enǎgǐ nánǐ ananǐrǐnǐ.” urǐnǎnǐnǐnǐ.

12

*“‘Sabarǎfáyo nǐwǎfǎrǐnǐ.’ rǐnǐnǎfáyo pǐ nánǐ xórórǎf yarǐnǐoi?’
urǐgǎfá nánǐrǐnǐ.*

¹ Iná Sabarǎfá wǐyimǐ Jisaso tǐnǐ wǐepǐsarǐnǎowa tǐnǐ óf wǐtǐ omǐnǎf áwǐnǐmǐ inǎnǎfáyo nuróná wǐepǐsarǐnǎowa agwǎf wǐagǐ wǐtǐ siyǎf sǎnǎf yǐyǐrǐnǎf yarǐnǎgǎfá

² Parisiowa sǐnǎwǐ e nǐwǐnǐro omǐ re urǐgǎfawǐxǐnǐ, “Dǐxǎf wǐepǐsarǐnǎowa ‘Sabarǎfáyo nǐwǎfǎrǐnǐ.’ rǐnǐnǎfáyo aǐwá pǐ nánǐ miarǐnǐoi?” urǎgǎfá aǐ

³ Jisaso re urǐnǎnǐnǐnǐ, “Enǐná negǎf mǐxǎf ináyǎf Depito tǐnǐ xegǎf nǐkumǐxǐnǐrǐ emearǐgǎfáwa tǐnǐ agwǎf wǐáná egǎfǎpǐ Gorǐxoyá Bǐkwǎfáyo rǐfwamǐnǎf nǐrǐnǐrǐ eánǐnǎfǐpǐ sǐnǐ fá mǐroarǐnǎf renǐoi? Oweoi, soyǎfǐné fá nǐrooro aǐwǐ dǐnǎf nǐpǐkwǐnǐ mǐmoarǐnǐoi.

⁴ Depito senfá anj Gorixo nání aiwá peaxí tarigfiwámí nípáwiri bisfkerfá Gorixo nání peaxí tarigfápi o tñní xegf ámá tñní nání 'Nwfaríní.' ríninjipi —Api 'Sa apaxfpáninj ímónigfáwaní ananí nípaxfríní.' ríninjipfríní. Bisfkerfá api apaxfpáninj ímóninj xwéo umeaíaná Depito nurápirí n'agí aiwí Gorixo m'ixí b'í murinjínigíní.

⁵ Nwí ikaxí eáninjíyo dání re ríninjipi ení s'íní fá m'iroarinj renoj, 'Sabarfáyo apaxfpáninj ímónigfáwa anj Gorixo nání r'idiyowá yarigfiwámí nípáwiro r'idiyowá neróná sfá "Omínj n'íní nw'áxíní." ríninjíyi xórórf nero aiwí xwiyfá meárinarigfámaní.' n'irínirí eáninjipi fá m'iroarinj renoj? Soyfne fá n'iroro aiwí s'íní n'ip'kwíní d'ínj m'imoarínjot.

⁶ Apaxfpáninj ímónigfáwa Sabarfá ayimí xórórf nero aiwí anj Gorixo nání r'idiyowá yarigfiwámí dání nero nání xwiyfá m'iméarínipa yarigfáríní. E nerí aiwí ámá wo re roñ royf anj r'idiyowá yarigfiwámí seáyí e múroní." xewanínj nání e nurí

⁷ ámí re urínjínigíní, "Soyfne xwiyfá Gorixo rínj, Bikwíyo eáninj r'ipi 'Nioní ámá wí wíyo wá n'iwianí arírá owípoyíní nání nimónaríní. Nioní nání r'idiyowání onípoyíní nání m'ínimónaríní.' r'fwamínj e n'irínirí eáninj api nání soyfne d'ínj n'imoro fá n'ixíro s'ínjwíryf, ámá nioniyá rowamí, wíwanínjowa xwiyfá meárínipaxf m'imónigfá rowamí xwiyfá uxekw'moan'iro éfámaní.

⁸ Ámá ímónínjóní Sabarfá xiáwoní enjagí nání 'Sabarfáyo ayf ananí r'íní.' r'ipaxf ímónínjóní r'íní." urínjínigíní.

Wé kirínj enj womí nanj ím'ixínj nání r'íní.

⁹ O e dání p'íní n'iwíarímí nurí wigf rotú anj wíwámí nípáwiri njweanáná re enjínigíní.

¹⁰ Ámá wé kirínj enj wo e njweanagí Parisiowa Jisasomí xwiyfá meárípirí nání yarínj re wigfawixíní, "Négf "Sabarfáyo nw'áxíní." ríninjíyo ámá s'im'ixíyo nanj nim'ixírná xórórf mepaxfríní.' r'simónaríní?" urfagfá

¹¹ o x'ixewisf ikaxf re urínjínigíní, "Soyfne woxí, sip'sipf wo t'njoxí Sabarfáyo sip'sipf xwárínjwíyo piéróánáyf, sip'sipomí m'im'ixearínjraní? Oweoi, apaxf mé m'ixearínjfríní.

¹² Ámá sip'sipf t'íní x'ixení m'imónínjagí nání Sabarfáyo aí ámáyo nanj n'iwim'ixírnáyf, ayf ananí r'íní." nurí

¹³ wé kirínj enjomí re urínjínigíní, "D'ixf wé irú p'ím'ixei." urfagfá ámáo wé irú p'ím'ixáná wé nanj w'únínj axfp ímónínjínigíní.

14 Nanj wáúninj axípi imónfagi Parisiowa niwiáfnimeám ni peyearo wáf e dáni omi pikianiro nani mekax megfawixini.

Gorixo Rípeaño nánirini.

15 Jisaso Parisiowa xfo nani mekax meariñagfa nani nijfa nimóniri nani e pñi niwiárim nuri oxí apixí obaxí númi xfdarñagfa simixí egfa niyon nanj imimixim nerfna

16 ámáyo áwanj uríprixiniri “Nion siíapi nani áwanj murimepa époyi.” urayiniginini.

17 Xwiyfa Gorixo rinj wfa rókiamoagf Aisaiio niri riwamij eanj rípi xixeni imónifna nani Jisaso e eniginini,

18 “Arfa époyi. Áma ro gf ominj niarñóninj imónifna nani rípeañorini. Gf diñj sixí uyiñorini. Gf kwiyf eni omi wíáná émayf ‘E nerfna wé róninj Gorixo wimónarñipi imónanfwarfani?’ yaiwipri nani waf urepearinfarinini.

19 O nipeniorini. Áma wí tñi xixewiamf niri niri wíyo xwamiánf niwiri enfamani. Símf ófyo dáni xwamiánf yariñagi winiprfamani.

20 O ámá enj saminj niwemi emeariñagi niwinirfna sixí mñj eaaroarñifwáninj imóniñagi niwinirfna wíyo ía wekimixinfamani. O ámá wí ramixí gwí apiáwí wearñj rí ríxa niyupárimniri yariñininj imóniñagi niwinirfna ía supimixinfamani. Xegf e enfapa arfki nera núsaná wé róninj xfo yariñipi seáy e imóninfarinini.

21 Émayf ‘O arirá neaiwiniginini.’ niyaiwiro omi diñj ukikayoprfarinini.” Xwiyfa Gorixo e rinjipi xixeni imónifna nani Jisaso nemerfna axípi e eniginini.

“Oboya diñfyo dáni yarinini.” rígfá nánirini.

22 Áma womi imfo diñj xixéronjáná manj próniri siñwí supárir enomi Jisaso tñj e nani niméra nñbñro wáraná Jisaso imfo mixí numánowárir piráninj wimixaná o xwiyfa riri siñwí aniri eniginini.

23 E éaná oxí apixí obaxí e epíroyf egfáyf ududf niga nuro re rinigfawixini, “Áma royf ámá yeáyf neayimixemeanfa nani arfowayá xwfa piaxfyo dáni iwiaronfoyf rariñwáo, negf mixí ináyf Depitoyá xiáworini.’ riyaiwiarñwini? Oweoi, omani.” rinariñagfa

24 Parisiowa arfa e niwiro re rigfawixini, “O imfo xiráóninj imóniño —O xegf yof bi Bieseuroyf rinñorini. Oyá diñfyo dáni Jisaso imfo mixí umáinarñorini.” rarfna

25 Jisaso awa e rinariñagfa diñj adadf niwiri nijfa nimóniri xixewisí ikaxí re uriniginini, “Áma gwí axrí xepixepá nironiro mixí ninirónáyf ayf añj

míwíárekixínipaxíríní. Ámá aní bimi ñweáyíraní, aní wíwámí ñweagfáyíraní, ení xepíxepá níróníro mǐxí nínírónýf, axípi aní míwíárekixínipaxíríní.

26 Nioní Obo —Oyá yoí bí Setenoyí ríníñoríní. Nioní oyá díníyo dání xegí imfóyo mǐxí numáínowárírínáyí, axíyí ríxa xepíxepá níróníro nání aríge nero ení neáníro ropfíráo? Oweoí. E nero aiwí soyíné nioní nání re raríñoí, ‘Setenoyá ení eáníñíyo dání imfó mǐxí umáínowáraríní.’ raríñoí.

27 Nioní imfó xíráoníñí imóníño, Bieseburoyá díníyo dání imfó mǐxí numáínowárírínáyí, segí wiepísarígíáyí díní goyáyo dání mǐxí umáínowárarígíáríní? Ayí awa re rarígíáríní, ‘Goríxoyá díníyo dání mǐxí umáínowáraríñwáríní.’ rarígíáyí nání awa xwíyí fá seamearípíríáríní. Nioní segí wa yarígíápa yaríñagí aiwí soyíné pí nání nǐxekwímoaríñoí?

28 E nerí aí nioní kwíyí Goríxoyápi tǐnǐ imfó mǐxí umáínánáyí, díní re yaiwiríñí, ‘Goríxo xwíoxíyo mímeámí nerí neameñweaní ríxa íríní?’ yaiwiríñí.” nurírí

29 “Obo ení eáníño aiwí Jisaso seáyí e imóníñoríní.” oyaiwípoyínírí ámí xíxewísí ikaxí re uríñínigíní, “Ámá wo ení eáníñí woyá amípi íwí meámíníríná xámí xfómí fá nǐxírírí gwí nǐjárímáná ananí nǐpáwirí xegí amípi meanígíní.” nurírí

30 ámá nǐnǐ Jisasomí díní wíkwíroro xdíro epíríxínírí pírf rakiámí wianíro yarígíáyí nání ewayí xwíyí fá rǐpí uríñínigíní, “Ámá nioní tǐámíní mimónígíáyí, ayí nioní tǐnǐ mǐxí imóníñwáyíraní. Ámá nioní tǐnǐ sipísipí awí meaárípa yarígíáyí sipísipí xdíxídwárí yarígíáyíraní.” nurírí

31 re uríñínigíní, “Ayínání nioní re seararíñíní, ‘Pí pí íwí yarígíá tǐnǐ ámá wíyo pí pí rǐperírí umeararígíá tǐnǐ Goríxo ananí yokwarímí nǐwíirí aiwí ámá gíyí ámá wo Goríxoyá kwíyí tǐnǐ yaríñagí nǐwíníríná rǐperírí numerí “Ayí kwíyí Goríxoyápi tǐnǐ mǐyaríníní.” umearfáyo Goríxo yokwarímí wíipaxí meníní.

32 Ámá gíyí gíyí ámá imóníñáoní pǐné sipí nínírírí aiwí Goríxo ananí yokwarímí wíiníáríní. E nerí aiwí gíyí gíyí Goríxoyá kwíyí nání pǐné sipí ríáyí agwí rínáraní, ná ríwíyoraní, Goríxo yokwarímí wíiníá meníní.’ seararíñíní.” uríñínigíní.

“Íká sogwí naní wearíñínáníñí imóníñíní.” uríñíní náníríní.

33 Awa “Jisaso naníñí yaríñagí nání ‘Oboyá díníyo dání yaríní.’ rǐpaxí mimóníní.” oyaiwípoyínírí ámí xewaníño

náni ewayf ikaxf rfp nurfr re urfnfnfn, “Soyfné íkfá wina sogwf nanf wenagf nfwfnfnfná ‘Íkfá nanfnarfnfn.’ rfrfnfn. Íkfá wina sogwf spf wenagf nfwfnfnfná ‘Íkfá rfná spfnarfnfn.’ rfrfnfn.” nurfr

³⁴ mxf re urfnfnfnfn, “Weaxfá miáoyfné, rfxa spfnfn imónfnagfa nánfn aríge nero pfné nanf rfpfráof? Oweof, ámaf pf pf dñf aumaúmf inígfáyf e dánfn rarígfá enagf nánfn soyfné pfné nanf wí rfpaxf menfnfn.

³⁵ Ámaf nanfyf wígf ayá tñfpf mearígfápa dñf nanfnfn aumaúmf nfnro nánfn xwyfá nfrfnfná nanfnfn rarígfáfnfn. Ámaf spfyf spf nánfnfn dñf nfmoro aumaúmf nfnro nánfn xwyfá nfrfnfná spfnfn rarígfáfnfn.

³⁶ Nfnfn re seararfnfnfn, ‘Goríxo ámaf nfyonfn mí ómómfxmfn nerfn xwfrxf nfmernfná spf ikaxf amfpf úrapf rarígfá nfnfn nánfn yarfnfn imímf wíarfnfn e dánfn urfpfráfnfn.

³⁷ Goríxo sewanfnoyfné rarígfáyo dánfn xwfrxf nseamerfn re searfnfnfnfn, “Xwyfá tñoxfrfnfn. Xwyfá mayoxfrfnfn.” searfnfnfnfn.” urfnfnfnfn.

Ekfyfnfn nánfn rfxfnfn urígfá nánfnfnfn.

³⁸ E urfagf nwf ikaxf eánfnfpf mewegfá wa tñfn Parísfn wa tñfn re urígfáwíxfnfn, “None “Goríxo rfnrowárenapfnoxfrfnfn?” yaiwíanfn nánfn anfnnamfn dánfn ekfyfnfn bfn neáfwapfyfnfn.’ neaimónarfnfnfn.” urfagfa af

³⁹ o re urfnfnfnfn, “Seyfné agwf rfná nweagfáyfné, Goríxomfn rfwfnfnfn nfmamoro segf nwfáfn rfnfnfpf tñfn fwnfnfnfn niga uro niga bfnro yarígfáyfné ekfyfnfnfn nánfn reaxf nseainfrfn seaimónarfnagf aíwfn ekfyfnfnfn wfá rókíamoagf Jonao enfpfnfn seáfwapfyfnimígnfn.

⁴⁰ O peyf xwé womfn agwfyfn ínfnmfn ínfnáná sfá wfyau wfyfn órñfnpa ámaf imónfnáonfn xwfáyo ínfnmfn wenáná sfá wfyau wfyfn nórnfnfnfnfn.

⁴¹ Ámaf enfná anfn yof Ninipayfn rfnfnfyfn nweagfáyfn — Ayfn Goríxoyá wfá rókíamoagf Jonao Goríxoyá xwyfá wáf urímeáná ayfn wígf fwfn egfápf rfwfnfnfnfn nfmamoro nisanfnro nweagfáyfnfnfn. Ayfn ámaf wonfn Jonaomfn seáyf e imónfnáonfn re éfn nfrómáná seararfnagf aíwfn seyfné arfá mfnfnarfnagfa nánfn ámaf Ninipayfn nweagfáyfnfn sfá Goríxo ámaf nfyonfn mí ómómfxmfn enfáyimfn nfwíápnfnmearo xwyfá seameárfpráfnfnfn.

⁴² Goríxo ámaf nfyonfn mí ómómfxmfn enfáyimfn apxf enfná Sfbayfn anfyfn menweanfn — Í mxf ináyfn Soromono nfnfná seáyf e nfmónfnfnfn rfnfnmfn yarfná arfá wíwfnfnfnfn nánfn anfn aga ná jfamfn dánfn bñfnfnfnfn. Í ámaf wonfn Soromonomfn seáyf e imónfnáonfn

re éf nírómáná seararĩḡagĩ aiwi seyíné arfá mĩniarĩḡagfá nánĩ í sfá ayimi nĩwiápfĩnĩmearĩ xwĩyfá seameárĩnĩfárinĩ.” urĩḡnĩḡinĩ.

Imfó xegf wĩniyo wirĩmeanf nánĩrinĩ.

43 Ámá ayf “Nene Jono nearáná sanĩḡf onĩmiápfĩ nerane aiwi imfó xixéroarĩḡf rónĩḡf imónanĩḡinĩ.” oyaiwĩpoyĩnĩrĩ ámĩ xixewisf ikaxf bĩ nurĩrĩ re urĩḡnĩḡinĩ, “Imfó xixéroarĩḡyĩf mĩxĩf umánowáráná ámá womĩ pfĩnĩ nĩwiárimĩ nurfná iniĩḡf mayfĩmĩ ‘Ge ge sá oḡweámĩnĩ?’ nĩyaiwia nemerĩ pfá nĩmegĩnĩméisáná

44 re yaiwiarĩḡfĩrĩnĩ, ‘Gf ámĩ anĩ axf pfĩnĩ nĩwiárimĩ bĩḡae nánĩ oumĩnĩ.’ nĩyaiwimĩ nurĩ anĩ rĩxa síf peárinĩrĩ pĩránĩḡf imĩxárinĩrĩ yárinĩḡagĩ nĩwĩnĩrĩ sinĩ anfá imónĩḡagĩ nĩwĩnĩrĩ nánĩ

45 ámĩ nurĩ imfó wé wfúmi dánf waú fwf neróná xfomĩ seáyi e múroro egfáyo nĩwirĩmeámĩ nuro axomĩ nĩxixéroro e ḡweaarĩḡfárinĩ. Xámĩ sipĩ imónago aĩ ínáyf aga sipĩ ikeamónĩḡfĩrĩnĩ.” urĩḡnĩḡinĩ.

Jisasomĩ xĩnái tĩnĩ xogwáowa tĩnĩ nánĩrinĩ.

46 Jisaso sinĩ ámá xfo tĩḡf e epfroyf egfáyo xwĩyfá urarfná re enĩḡinĩ. Xĩnái tĩnĩ xogwáowa tĩnĩ nĩbĩro “Omĩ ge dání xwĩyfá uranĩréwĩnĩ?” nĩyaiwiro bĩfanĩrĩwámĩnĩ roḡáná

47 ámá wo re urĩḡnĩḡinĩ, “Ai, dĩxf rĩnái tĩnĩ rĩḡwáowa tĩnĩ joxĩ xwĩyfá rĩranĩro nánĩ wáf e bĩraiyf roḡot.” urfagĩ aiwi

48 o re urĩḡnĩḡinĩ, “Ayf neparĩnĩ. Gf inókĩ tĩnĩ ḡwfáowa tĩnĩ wáf e nĩroro aiwi ámá aga gf inókĩwa ḡwfáowa imónĩḡfáyf ayf ḡyĩfĩrĩnĩ?” nurĩrĩ

49 xegf wiepĩsarĩḡfĩyo wé árixá nĩwirĩ ámá omĩ re urĩḡnĩḡinĩ, “Gf inókĩwa ḡwfáowánĩḡf imónĩḡfáyf ámá tf ḡweagfáyfĩrĩnĩ.

50 Ayf rĩpfĩ nánĩrinĩ. Ámá ḡyĩf ḡyĩf gf ápo anĩnamĩ ḡweaḡo wimónarĩḡfĩpfĩ yarĩḡfáyf ayf gf ḡwfáowa napiwa inókĩwánĩḡf imónĩḡfáyfĩrĩnĩ.” urĩḡnĩḡinĩ.

13

Ewayf ikaxf wĩf siyf wiároḡf nánĩrinĩ.

1 Jisaso sfá ayimi anĩyo pfĩnĩ nĩwiárimĩ nĩpeyearĩ ipĩ maḡfápfá tĩnĩ éf nĩḡwearĩ

2 ámá oxf apĩxf ayá wĩ epfroyf wiarĩḡagfá nánĩ ewé bámi nĩpĩxemoánĩrĩ éf nĩḡwearĩ oxf apĩxf nfnĩ sinĩ ipĩ imañfápfá tĩnĩ roḡáná

³ ewayf xwiyfá ayá wí nura nurfná re uriniginí, “Ámá wo (Nene ayé siyf nwiároa nurfná yarinhwápa) o xegf omihyo wít siyf nwiároa uminri nání nurí

⁴ ríxa xwfá yunf ikixeariníje píraníj nwiárori aí wí óf manjpa tñí piéroyf inj nibrí mímánf eniginí.

⁵ Ámi wí sñá ínimi yapinjaná xwfá seáyi e onimiápi eníyo piéroyf xwfá akwinánái enagi nání apaxf mé nerápirí niyapirí aiwi

⁶ sogwf níwepinri xáiwf anána mfmí rapinj miwárinj enagi nání yeáyf yiweánariniginí.

⁷ Ámi wí emf pipinj arfkiáriníje wiároníyf emf pipihyo dání nawíni nerápmáná emf xenwirárinjagi nání wít ayf ná miweniginí.

⁸ Ámi wí xwfá naníyo wiároníyf nerápirí niyapirí ná níkiáreánirfná wí aga dñj nímori fá mropaxf werf wí xwé obaxf werf wí xwé onimiápi werf eniginí.” Jisaso ewayf xwiyfá e nurí

⁹ re uriniginí, “Seyfné wít siyf nání ríá api nání arfá ókiarf nímonífoyí.” uriniginí.

“Ayf rípi nání xixewisf ikaxf tñí searariní.” urinj nánirini.

¹⁰ Wiepísarinjowa idána Jisaso xegfpi nweanáná níbro yaríj re wigfawixíni, “Joxí ámáyo nuréwapiyirfná ewayf xwiyfá tñí pí nání urariníni?” uragfa

¹¹ o re uriniginí, “Xwiyfá eníná dání Goríxo xwioxíyo mímeámí níseairí seamenweanáfpi nání yumí imónihípi nioní soyfné níjfa imónipíri nání áwanj nísearirí aiwi ámá wíyo áwanj murariníni.

¹² Ayf rípi nánirini. Ámá nioní xwiyfá rarfná arfá niro dñj níkwíroero nero níjfa bí tñj imónarígfá gíyf gíyf Goríxo ámí wí mñni winího. Arfá mñnipa ero dñj mñníkwíropa ero yarígfá gíyf gíyf ‘Níjfa rípi imónihíni.’ yaiwiarinjagfa aí Goríxo api aí ámí nurápiního.

¹³ Ayínáni ámáyo nuréwapiyirfná ewayf xwiyfá tñí urariníni. Ámá nioní dñj mñníkwíropa yarígfáyf ewayf xwiyfá nioní rarínápi arfá níniro aiwi mfkf nání dñj mímopa nero níjfa wí imónarígfámani.

¹⁴ Ayf e yarfná xwiyfá Goríxo ríj wí rókiamoagf Aisaiao níri ríwaminí eanf rípi ríxa xixeni imónarini, ‘Seyfné aríkwíkwf níwiro segf arfá píroníro síjwf supáiro nero nání arfá níwia nuro aí níjfa imónipírfámani. Síjwf níwiga nuro aí dñj wí mopírfámani.

¹⁵ Ayf rípi nánirini. Segf dñj tñí néra warígfáyfné mñj sñáníj imonagfa nání searariníni. Wigf síjwf mísupáripa

ero arfá mīpfrónīpa ero nero sīḡwīrīyí, wīgí sīḡwí tñní sīḡwí anīro arfá ero dīḡí píránīḡí neyíroro moro wīgí f̄wí yarīḡfáyí r̄wí m̄nī mamoro éánáyí Gorīxonī píránīḡí wīmīxīpaxīrīnī.’ Xwīyá apī xīxenī imónīnī nánī ámá yí e yarīḡoí.

16 E nerī aī ḡí seaiepīsarīḡáoyíné segí sīḡwí tñní sīḡwí nanīro arfá tñní arfá nīro nero nánī yayí oseainīnī.

17 Aga nepa seararīḡīnī, ‘Wíá rókiamoagíá obaxíyí tñní ámá wé rónīḡíá obaxíyí tñní enī soyíné sīḡwí nanīro arfá nīro yarīḡfá rīpī nánī “None sīḡwí wīmīwanīḡīnī.” nīyaiwīro aga nīwīmónīrī aī wí arfá nīro sīḡwí nanīro yagíámanī.’ seararīḡīnī.” urīḡīnīḡīnī.

Wití siyí wíáronḡí m̄k̄k̄ nánī áwanḡí urīḡí nánīrīnī.

18 E nurīrī re urīḡīnīḡīnī, “Ewayí xwīyá ámá wo nurī wití siyí wíáronḡīpī m̄k̄k̄ nánī áwanḡí osearīmīnī.

19 Wití siyí wíáronḡíyí xwīyá Gorīxo xwioxíyo mīmeámí nerī seamenḡeaníápī nánīrīnī. Ámá xwīyá apī arfá nero nīḡfá mēpa éfáyí ayí wití siyí óf manḡpá tñní piéronḡp̄nīḡí imónīḡoí. Ayí arfá wiaríná obo, arfíkí yarīḡo nībīrī ayí Gorīxomī dīḡí wīkw̄rop̄rīxīnīrī xwīyá apī wīgí xwioxíyo mīnīḡíyí emī rīroámí yarīḡírīnī.

20 Ámá xwīyá apī arfá nīwiríná axíná yayí nero ‘Nanḡrīnī.’ yaiwífáyí, ayí wití siyí sḡḡá ínīmī yapīnīḡáná xwíá seáyí e akwīnīfáná enḡíyo piéronḡyí nīḡí imónīḡoí.

21 Wití siyí sḡḡá ínīmī yapīnīḡagī nánī rapīḡí ná ínīmī mīwárīpa enḡyí nīḡí ámá ayí enī wīgí dīḡí rapīḡīnīḡí xwíáyo mīmī fá mumīxīḡagī nánī ámá wí ayí xwīyá apī xídarīḡagí nánī xeanīḡí wīkáráná apaxí mé p̄nī wíararīḡfárīnī.

22 Ámá xwīyá apī arfá nīwīro aiwī wīgí yarīḡfápa sīnī nīxí d̄rónáyí amīpī xwíáyo dánḡí ayá tḡḡpī nánī dīḡí obībaxí moro ‘Amīpī wí nionī mīnīmúropa onīnī.’ yaiwīro ‘Amīpī ayá tḡḡpī arīḡe nīmeámíárfánī?’ yaiwīro nēra warīḡfáyí ayí wití siyí emí pīpīḡí kīkīdīpearīḡíe piéronḡyí nīḡí imónīḡoí. Wití emí xēḡwīrārīḡagī nánī ná mīwēpa enḡyí nīḡí ámá ayí enī ‘Amīpī ayá tḡḡpī arīre nerī meámíárfánī?’ yaiwīarīḡfápī xwīyá Gorīxoyápīmī yokwarīmí éáná omī anīḡí mīnī xídarīḡfámanī.

23 Ámá xwīyá apī arfá nīwīro nīḡfá éfáyí ayí wití siyí xwíá nanḡíyo piéronḡyí nīḡí imónīḡoí. Wití apī ná kīkīreánīḡyí nīḡí ámá ayí enī ná nīwēfáná wí dīḡí nīmōrī fá mīropaxí wērī wí xwé obaxí wērī wí obaxí onīmīápī wērī yarīḡfárīnī.

Ewayf ikaxf ripikfyf witf omijyo yapijf nanirini.

24 O “Agwi Gorixo ámá sipiyf wigf dijf tñi xe néra úfrixiniri sijnwfi nwiniri aiwi rfwéná rfáyo ikeaarínfáriní.” oyaiwípoyiniri ewayf xwiyfá ámi xegf bi nuriri re urijniginí, “Gorixo xegf ámáyo xwioxfyo mímeámf nerí meñweámíní nání yarfná imónijfpí, ayf ámá wo xegf omijyo xwfá yunf níkixémáná witf siyf wiáronjfpí tñi rframijníyí epaxfrini.

25 Witf siyf níwiároárimáná xegf añfyo nání nurí sá wejáná o tñi sfmf tñi inarigfio nibiri re enijniginí. Ripikf siyf witf siyf wiáronñe seáyi e níwiároárimí unijniginí.

26-27 Níwiároárimí numáná enáná ríxa witf nerápirí niyapiri ríxa ná kíkireánmíniri yarfná omijf xiáwomi omijf wiárigfáwa sijnwfi winfáyf winigfawixini. Ripikf aí tñi nawini enaqi nwinimí nuro bosomi re urigfawixini, ‘None “Joxi dxí omijyo siyf nanjñi wiáronjfrini.” neaimónariní. Aríre nerí ripikf ení nerápirí yapírfani?’ urfagfá

28 o re urijniginí, ‘Gf sfmf tñi inarigwfio enjrfani? Oyi, orini!’ urfagi xegf omijf wiárigfáwa yarijnf re wigfawixini, ‘None nurane ripikfyf yíyoámf yanrérwini?’ urfagfa aí

29 o re urijniginí, ‘Oweoi, soyfné ripikfyf yíyoámf nerfná witf aí tñi yíyoámf epírxiniri

30 aiwá mipírfíná nání nñni xe oeniri sijnwfi winfpoyí. Witf ríxa yóf enáná witf mívákwmí yarigfáwami re urimfáriní, “Xámi ripikfyf mívákwmí nero áwini e gwí níkirfwímáná rfá ikeaarífríxiní. E nemáná witf mívákwmí nero aiwá añf nitiarigfiwámí nitírxiní.” urimfáriní. urijniginí.” Jisaso ewayf xwiyfá e urijniginí.

Ewayf ikaxf masité siyf nanirini.

31 O ámá re oyaiwípoyiniri “Agwi ámá obaxf Jisasomi míxfdaríjqá aiwi rfwfyo Gorixo xegf ámáyo xwioxfyo mímeámf nerí umeñweañánáyf Jisasoyá ámá obaxf imóniprfáriní.” oyaiwípoyiniri ewayf xwiyfá ámi bi nuriri re urijniginí, “Gorixo seyfné xwioxfyo mímeámf níseairí seameñweañápi, ayf masité aiwá siyfnijf imónini. Masité aiwá xegf siyf aga onimíá imónini. Masité siyf nímearo omijyo moárarigfáyf

32 aiwá siyf niyoní masité siyf aga onimíá enaqi aiwi ríxa niyapiri xwé nírorfná íkánijf rojáná injf nibiri níñweari yéwf típaxf imónarijnfrini.” urijniginí.

Ewayf ikaxf yisf nanirini.

33 O ewayf xwiyfá ámi bi nuriri re urijniginí, “Gorixo xwioxfyo mímeámf níseairí seameñweañápi, ayf yisfnijf

—Yisí bisfkerfá siní sɨ́ɨ́ eɨ́náná bɨ́ onɨ́miápi ínɨ́mi táná nɨ́mɨ́nɨ́ íkwianɨ́wɨ́ eapɨ́narɨ́ɨ́rɨ́nɨ́. Gorɨ́xo xwioxɨ́yo mɨ́meámɨ́ nɨ́seairɨ́ seamerɨ́weanɨ́ápi, ayɨ́ yisɨ́nɨ́ɨ́ɨ́ imónɨ́nɨ́. Apɨ́xɨ́ bisfkerfá siní sɨ́ɨ́ dɨ́ramɨ́xɨ́ xwé sɨ́xɨ́ ínɨ́náná yisɨ́ bɨ́ nɨ́mearo ínɨ́mi táná nɨ́mɨ́nɨ́ íkwianɨ́wɨ́ eapɨ́narɨ́ɨ́rɨ́nɨ́.” urɨ́ɨ́nɨ́nigɨ́nɨ́.

Ewayɨ́ xwɨ́yɨ́fá tɨ́nɨ́nɨ́ uréwapɨ́yɨ́ɨ́ɨ́f nánɨ́rɨ́nɨ́.

³⁴ Jisaso oxɨ́ apɨ́xɨ́ e epɨ́royɨ́ egɨ́áyo xwɨ́yɨ́fá apɨ́ nɨ́pɨ́nɨ́ nuréwapɨ́yɨ́rɨ́náná ewayɨ́ xwɨ́yɨ́fánɨ́ nurɨ́rɨ́ uréwapɨ́yayɨ́ɨ́nɨ́nigɨ́nɨ́.

³⁵ Xwɨ́yɨ́fá Gorɨ́xoyá wɨ́fá rókiamoagɨ́ wo nɨ́wurɨ́yirɨ́ rɨ́wamɨ́ɨ́ eanɨ́ rɨ́pɨ́, “Nionɨ́ xwɨ́yɨ́fá nɨ́rɨ́rɨ́náná ewayɨ́ xwɨ́yɨ́fáyo dánɨ́ rɨ́rɨ́ xwɨ́yɨ́fá Gorɨ́xo xwɨ́fá imɨ́xɨ́ɨ́nɨ́náná dánɨ́ ínɨ́mi rɨ́nɨ́ɨ́ɨ́pɨ́ áwanɨ́ rɨ́rɨ́ emfárɨ́nɨ́.” nɨ́rɨ́rɨ́ eanɨ́pɨ́ xɨ́xenɨ́ imónɨ́nɨ́ nánɨ́ Jisaso nuréwapɨ́yɨ́rɨ́náná ewayɨ́ xwɨ́yɨ́fá tɨ́nɨ́nɨ́ nurɨ́rɨ́ uréwapɨ́yagɨ́rɨ́nɨ́.

Ewayɨ́ ikaxɨ́ rɨ́pɨ́kɨ́ nánɨ́ urɨ́ɨ́ɨ́pɨ́ mɨ́kɨ́pɨ́ áwanɨ́ urɨ́ɨ́f nánɨ́rɨ́nɨ́.

³⁶ O oxɨ́ apɨ́xɨ́ e epɨ́royɨ́ egɨ́áyo pɨ́nɨ́ nɨ́wiárɨ́mɨ́ nurɨ́ anɨ́yo nɨ́páwirɨ́ ɨ́weanɨ́náná xegɨ́ wiepɨ́sarɨ́ɨ́ɨ́owa nɨ́bɨ́ro re urɨ́gɨ́awɨ́xɨ́nɨ́, “Joxɨ́ nearéwapɨ́yɨ́rɨ́náná ewayɨ́ ikaxɨ́ rɨ́pɨ́kɨ́ nánɨ́ nearɨ́pɨ́ áwanɨ́ nɨ́nearɨ́rɨ́ píránɨ́ɨ́ɨ́ nearéwapɨ́yɨ́i.” urɨ́agɨ́fá

³⁷ o re urɨ́ɨ́nɨ́nigɨ́nɨ́, “Ámá witɨ́ siyɨ́ nanɨ́ wiáronɨ́oyɨ́ ámá imónɨ́ɨ́nɨ́nánɨ́rɨ́nɨ́.

³⁸ Omɨ́ɨ́ɨ́yɨ́f ayɨ́ xwɨ́fá rɨ́rɨ́ nánɨ́rɨ́nɨ́. Witɨ́ siyɨ́ nanɨ́yɨ́f, ayɨ́ ámá Gorɨ́xo xwioxɨ́yo mɨ́meámɨ́ nerɨ́ umenɨ́weanɨ́fáyɨ́f nánɨ́rɨ́nɨ́. Rɨ́pɨ́kɨ́yɨ́f ayɨ́ ámá Gorɨ́xomɨ́ muxɨ́darɨ́gɨ́fáyɨ́f, ámá oboyáyɨ́f nánɨ́rɨ́nɨ́.

³⁹ Sɨ́mɨ́f tɨ́nɨ́ inarɨ́gɨ́fío, rɨ́pɨ́kɨ́f siyɨ́ wiáronɨ́, ayɨ́ Oborɨ́nɨ́. Aiwá yóf enagɨ́ mipɨ́rɨ́fɨ́náyɨ́f ayɨ́ sɨ́fá yoparɨ́yɨ́i nánɨ́rɨ́nɨ́. Witɨ́ mɨ́wákwɨ́mɨ́ nero mipɨ́rɨ́fáyɨ́f, ayɨ́ anɨ́nájɨ́rɨ́nɨ́.

⁴⁰ Ayɨ́nánɨ́ rɨ́pɨ́kɨ́yɨ́f mɨ́wákwɨ́mɨ́ nero gwɨ́f nɨ́kɨ́rɨ́wɨ́máná rɨ́fá ikeaárɨ́gɨ́fápa imónɨ́ɨ́ɨ́yɨ́f sɨ́fá yoparɨ́yɨ́imɨ́ axɨ́pɨ́ e imónáná

⁴¹ ámá imónɨ́ɨ́nɨ́nánɨ́ ámá rɨ́kɨ́kɨ́rɨ́fó ero wa enɨ́ nene yarɨ́ɨ́wápi oépayɨ́nɨ́rɨ́ wɨ́wapɨ́yɨ́ro yarɨ́gɨ́fáyɨ́f gɨ́ ápo meɨ́weanɨ́f e ɨ́weapɨ́rɨ́xɨ́nɨ́rɨ́ gɨ́ anɨ́nájowa awí eámeámɨ́ epɨ́rɨ́ uowárɨ́mɨ́fárɨ́nɨ́.

⁴² Urowáráná awa awí eámeámɨ́ nemáná rɨ́fá ápiáwɨ́ xwé anɨ́ɨ́f wearɨ́ɨ́rɨ́mɨ́ ikeaáráná ayɨ́ e dánɨ́ ‘Yeyɨ́!’ nɨ́rɨ́ro magɨ́ íronɨ́pɨ́rɨ́fárɨ́nɨ́.

⁴³ E nerɨ́ aí oxɨ́ apɨ́xɨ́ wé rónɨ́gɨ́fá Gorɨ́xoyáyɨ́f xɨ́fó xwioxɨ́yo mɨ́meámɨ́ nerɨ́ umenɨ́weanɨ́f e dánɨ́ sogwɨ́ nanɨ́rɨ́náná yarɨ́ɨ́ɨ́pa xɨ́xɨ́eá sɨ́ɨ́nánɨ́ inɨ́pɨ́rɨ́fárɨ́nɨ́. Seyɨ́né arɨ́fá tɨ́gɨ́fáyɨ́né eɨ́nánáyɨ́f, arɨ́fá ókiarɨ́f nɨ́mónɨ́poyɨ́i.” urɨ́ɨ́nɨ́nigɨ́nɨ́.

Ewayɨ́ ikaxɨ́ ayá tɨ́ɨ́f imónɨ́ɨ́f wí pɨ́nɨ́f wenɨ́pɨ́f nánɨ́rɨ́nɨ́.

44 O áamá re oyaiwípoyiniri, “Gorixo xwioxíyo mĩmeámĩ nĩseairĩ seamenjweanĩapĩ ayá tĩnjĩpĩnjĩ imónĩnjagĩ nánĩ Jisaso pí pí nearĩagĩ aí xixeni éwanĩgĩnĩ.” oyaiwípoyiniri ewayĩ xwiyĩfá re urĩnjĩnĩgĩnĩ, “Gorixo xwioxíyo mĩmeámĩ nĩseairĩ seamenjweanĩapĩ, ayĩ xwĩfá bimĩ wĩ e ayá rĩmĩxarĩnjĩpĩ wĩ pĩnĩ tĩnjĩpĩnjĩ imónĩnĩ. Ámá wo nemerĩná wenĩnjĩ nerĩ nĩwĩnĩmeari yayĩ nikárinĩrĩ nánĩ re enĩnjĩnĩ. Mĩrĩ nurĩ ámá wĩyo áwanĩ murĩ xegĩ amĩpĩ nĩnĩ nĩgwĩ nánĩ bĩ nerĩ nĩgwĩ apĩ tĩnĩ nĩmeámĩ nurĩ xwĩfá apĩnĩ bĩ enĩnjĩnĩ.” urĩnjĩnĩgĩnĩ.

Ewayĩ ikaxĩ memiá nánĩrĩnĩ.

45 Ámĩ re urĩnjĩnĩgĩnĩ, “Gorixo xwioxíyo mĩmeámĩ nerĩ pĩránĩnjĩ seamenjweanĩapĩ, ayĩ ámá amĩpĩ mĩmúrónĩnjĩ wo memiá awiaxĩnĩ awiaxĩnĩ nánĩ pĩfá emearĩnjĩpánĩnjĩ imónĩnĩ.

46 Bá nĩyonĩ múrónĩnjagĩ nĩwĩnĩmeaarĩmo anĩnĩ nurĩ xegĩ amĩpĩ nĩnĩ bĩ nemáná nĩgwĩ apĩ tĩnĩ memiápá bĩ enĩnjĩnĩ.” nurĩrĩ, “Gorixo xwioxíyo mĩmeámĩ nĩneairĩ neamenjweanĩapĩ ayá tĩnjĩpĩnjĩ imónĩnjagĩ nánĩ Jisaso pí pí nearĩagĩ aí xixeni éwanĩgĩnĩ.” oyaiwípoyiniri ewayĩ xwiyĩfá e urĩnjĩnĩgĩnĩ.

Ewayĩ ikaxĩ ubenĩ nánĩrĩnĩ.

47 O re urĩnjĩnĩgĩnĩ, “Gorixo ámá xĩo xegĩ xwioxíyo mĩmeámĩ nerĩ umeñweámĩnĩrĩ nerĩná enĩapĩ, ayĩ ubenĩ ipĩyo nĩmamówáĩro peyĩ xixegĩnĩ fá mĩnarĩnjĩpánĩnjĩ imónĩnĩ.

48 Rĩxa peyĩ magwĩ mĩnĩnjagĩ nĩwĩnĩro nĩmĩxearo ipĩ imanjĩpá tĩnjĩ e nĩtĩro éf nĩñweámáná peyĩ nanĩnĩ neyĩroro íkwianjwĩyo mĩmeámĩ nĩyáĩro sipiyĩ emĩ mĩmeámĩ egfawixĩnĩ.

49 Sfá yoparĩyimi axĩpĩ e imónáná anĩnajowa nĩweapĩro wé rónĩgĩfáyo nĩmúroro sipĩ yarĩgĩfáyo yĩyoámĩ nero

50 rfá ápiáwĩ xwé anĩnjĩ wearĩnjĩrĩmĩ ikeaaráná ayĩ e dání ‘Yeyĩ!’ nĩrĩro magĩ írónĩpĩrĩfárinĩ.” urĩnjĩnĩgĩnĩ.

Xwiyĩfá nanĩ xámĩnjĩ tĩnĩ sĩnjĩ tĩnĩ nánĩrĩnĩ.

51 Wiepĩsarĩnjĩyo re urĩnjĩnĩgĩnĩ, “Nionĩ searéwapĩyarĩnjapĩ nĩpĩnĩ mĩkĩfá nánĩ rĩxa nĩjĩfá rimónĩnjogĩ?” urĩagĩ “Oyĩ.” urĩagĩfá

52 o re urĩnjĩnĩgĩnĩ, “Nwĩfá ikaxĩ eánĩnjĩpĩ mewegĩfá nionĩ nĩnĩxĩfĩro gĩ wiepĩsarĩnjayĩfá nĩmónĩro yarĩgĩfá nĩnĩ ayĩ ámá amĩpĩ mĩmúrónĩgĩfáynĩnjĩ imónĩnjogĩ. Ayĩ wigĩfá ayá rĩmĩxarĩgĩfáapĩ anĩyo wenĩmĩ sĩnjĩ bĩ tĩnĩ xámĩnjĩ bĩ tĩnĩ nĩmearo ámáyo síwá wiarĩgĩfápa gĩ seaiepĩsarĩnjáoyĩné

xwiyá enína Moseso níriri ríwamíhí eanípí t́nì nionì agwí seararíhápí t́nì axípí e epíríarínì.” uríhínigínì.

Xfo xegí Nasaretí hweáyí ríwí umogá nánirínì.

⁵³ Jisaso ewayí xwiyá apí nura núsáná e dánì ṕnì nìwiárimì nuri

⁵⁴ aní xfo xegí xwé iwiaronje nírémorì rotú aníyo nípáwirì xwiyá uréwapíyaríná ayí ududí nero re rínigíawixínì, “Ámá royí nijá emímí yaríhí rípi gímì dánì nijá imónírríani?”

⁵⁵ O aní mírarihí Josepomì xewaxo menírani? Xínáí Mariaíyì míríníhírani? Xogwáowa Jemiso t́nì Josepo t́nì Saimono t́nì Judaso t́nì ríníhíowa re míhweagíá rehoí?

⁵⁶ Xínapíwa nene t́nì míhweapa rehoí? E enagí nánì ámá royí aríge nijá apí imónírríani?” níríníro

⁵⁷ wikí d́hí nìwóga waríhagíá Jisaso xewaního nánì re uríhínigínì, “Ámá xwiyá Goríxoyá wíá urókiamoaríhí womì aní mídáníyí aríá umónarígíá aí xegí e dáníyí t́nì xexírímeáyí t́nì o nánì ‘Sa negí ámáorínì.’ nìyaiwiro aríá umónarígíámani.” nurrí

⁵⁸ ayí d́hí mìwíkwíroaríhagíá nánì e níhwearíná emímí xwapí mìwíwapíyíhínigínì.

14

Jono wayí umeaiaríhómì píkígíá nánirínì.

¹ Íná mìxí ináyí Xeroto —O Gariri ṕropenísí meñweahorínì. O xwiyá Jisaso nánì yaní niwéa waríhagí aríá nìwirì

² xegí omíhí wíarígíawamì re uríhínigínì, “Ayí nionì píkíháo, Jono wayí numeaiá uhorínì. Ríxa xwáripáyo dánì nìwiápínímearì nánì emímí ayí néra warínì.” uríhínigínì.

³⁻⁴ Ayí rípi nánì Xeroto e uríhínigínì. Xámì O Jono śnì emearíná xegí xexírímeáo Piripoyá apíxí Xerodiasíyì ríníhí nurápirì meáagí nánì Jono xwiyá re urárayíhínigínì, “Díxí ríríxímeáoyá apíxí nurápirì nímearínáyí, ‘Ayí Nípkwínì yaríhínì.’ ríyaiwinaríhínì?” urayaríhagí nánì Xeroto xegí porísíyo uowáraná awa nuro omì íá nìxero gwí nìyiro nímearímì nìb́íro gwí aníyo h́wiráríagíá

⁵ Xeroto Jono nánì “Omì opíkímínì.” nìyaiwirì aiwí ámá oxí apíxí “Jono Goríxoyá wíá rókiamoaríhí worínì.” yaiwiarígíá enagí nánì wáyí nerì “Nionì enì nìpíkípríxínì.” nìyaiwirì sa gwí aníyo wárhínigínì.

⁶ E nìwárimáná enáná śfá Xerotomì xínáí xíríhíyì imónáná Xeroto xegí ámá wa t́nì aiwá nímíxíro naríná omì xiepí Xerodiasímì xemiái nìb́írì áwínì e nírómáná símíníhí

enjinigini. Í siminijf yarfná Xeroto siminijf í yarijfpí nání yayf nwinirí

⁷ xwfa e dání re uriniginí, “Nioní jixí sfmamajfo dání rirariní, ‘Pí pí nání nioní rixijf niranáyf nsiapimfiní.’ rirariní.” uraná

⁸ í xinái tfnf e nání nuri ámi nibiri xinái urepisiífpí axífpí re uriniginí, “Porisí wa Jono wayf numeala warinjoyá sinjwf mijf niwákwiwo mijo sinjwf winimí nání pirerixífo nitiro nimeámi nibiro oniapípoi.” uraná

⁹ Xeroto dijf sipí wíagi aiwí awa tfni aiwá nawíni narigfe dání urfagi nání porisí wami í urífpí axífpí sekaxf nurirí

¹⁰ uowaráná wo gwí anífo nání nuri e dání Jonomí sinjwf mijf niwákwiwo

¹¹ mijo pirerixífo nitiri nimeámi nibiri miáimí miní wíaná í nurápiri nimeámi nuri xináimí miní winiginí.

¹² E éaná Jono xegf wiepísarinowa nibiro piyomí nimearo nimeámi nuro xwfa niweyárimowa nuro Jisasomí áwanjf urigfawixini.

Oxf 5,000 apimí aiwá miní winjfnánirini.

¹³ Jisaso xwiyfá Jono nání arfá niwiri e pñni niwiárimí ewéyo nixemóaniri ámá dijf meanje nání xegífpí warinogí aiwí oxí apixí obaxí anj bí bimí dáníyf “Jisaso ewéyo puñot.” rinfagi arfá niwiro yáni ófo númeri ugíawixini.

¹⁴ Jisaso rixa ipí imanípá tfnf e niwiékñnimeari winiginí. Oxí apixí obaxí xfo tfnf e nání bimiarinogífa niwinirí wá niwianirí wigf simixíyf píranijf imimiximí yarfná

¹⁵ sfápi tfni xegf wiepísarinowa nibiro re urigfawixini, “Re ámá dijf meanini. Sfá wóriniginí. Joxi ámá nñni wigf aiwá bf nero nifri nání anj onimiápia amí amí nweamenífo nání uowárapei.” urfagífa aí

¹⁶ Jisaso re uriniginí, “Ayf nupaxf mimónariní. Soyfné aiwá wí miní wípoi.” urfagi

¹⁷ awa re urigfawixini, “Negf aiwá xwapf menini. Sa bisfkerfá wé ná wúni tfni peyf yeáyf waúni tñirini.” urfagífa

¹⁸ o re uriniginí, “Nioní tfámni nimeámi bípoi.” nurirí

¹⁹ rixa nimeámi báná re uriniginí, “Oxf apixí nñni aráyo éf onweápoi.” sekaxf e nurimáná bisfkerfá wé wú tfni peyf waú tfni nimeari anjnamí sinjwf nanánimáná Gorixomí aiwá apí nání yayf niwirí bisfkerfá kwíkwirimí nerí xegf wiepísarinowamí miní wíaná awa oxí apixí éf nweáfáyo yanj niwia warfná

20 áamá níní aiwá apí níníro agwí ímí uyiñiniginí. Agwí ímí uyíagí wiepísaríñowa síñwí e níníro aiwá ríxa apání níníro e táfípa nímearo soxí fá wé wúkaú síkwí waúmi nímearo aumaúmí nero magwí nímíro tígíawixíní.

21 Niaíwí tíní apíxí tíní níníró aiwí oxowaní áamá 5,000 aiwá apí nígíawixíní.

Jisaso ipíyo xwíríñwí nosaxa uñí náníriní.

22 Jisaso xegí wiepísaríñowa aiwá áamá ayí níníro táfípa soxí fáyo magwí nímíro táná re urowáríñiniginí, “Nioní oxí apíxí tíyo urowáríparíná soyíné ewéyo nípíxemoáníro ipíwámí jfaríwámíní nání xámí nímearoyí.” nurírí

23 awa ríxa nípíxemoáníro úaná áamá oxí apíxí e epíroyí egíáyo ení nurowárípímáná Goríxomí xwíyíá urímíníró nání xegípi dífí mñíño nání niyírí ríxa sía nóra waríñí tíní xegípi ñweañáná

24 ewépá síní ipí áwíní e waríná iniigí ewépámí imeamíkwí merí imíñí ení ewé símímí dání bírí nerí yaríná

25 ríxa wíá nání isía yíníñáná Jisaso ipíyo nosaxa níbírí wiepísaríñowamí ríxa wímearíní yaríná

26 awa weníñí éfíyí wínígíawixíní. Jisaso ipíyo xwíríñwí nosaxa baríñagí níníro wáyí níkaríníro “Píyíñí síwí wo ría baríní?” níníro “Yeyí!” rekárínaríná

27 Jisaso re uríñiniginí, “Soyíné wáyí mikárínípaní. Ayí nioníríní. Díñí síxí níníro ñweapoyí.” uríagí

28 Pitao re uríñiniginí, “Ámínáoxíní, ayí nepa joxí enánáyí, ‘Joxí ení ipíyo nosaxa níbírí nímearí.’ nírí.” uríagí

29 Jisaso “Beí.” uríagí Pitao ewépámí dání nayoarí Jisaso tñí e nání nosaxa nurí aí

30 imíñí yaríñagí níníro wáyí éyí re eníñiniginí. Ipíyo ríxa nurípiníná ríaiwá re uríñiniginí, “Nioní iniigí namimiginí! Ámínáoxíní, áríwí nímearí!” uráná

31 o añíní íeapá niyaurí wéyo nímáxírírí nímíeyoarí re uríñiniginí, “Díñí onímíapí níkwíroarígíoyínéríní. Pítaoxíní, joxí ‘Jisasoyá díñí tíní ipíyo xwíríñwí nosaxa umííní.’ niyaiwirí aí ámí pí nání ‘Oyá díñí tíní e epaxonímaní.’ yaiwiaríñíní?” nurírí

32 awaú ríxa ewéyo píxemoánáná re eníñiniginí. Imíñí yaríñípi píní wíaríñiniginí.

33 Imíñí píní wíaráná ewéyo ñweagíyí mñí ewéyo níkwíroro omí yayí numeríná re urígíawixíní, “Neparíní. Joxí niaíwí Goríxoyáoxíríní.” urígíawixíní.

Símíxíyí Jisasomí amáf níróníro naní egíá náníriní.

³⁴ Awa ipiyo oriwámi dání nírémoro anj xegí yoí Gene-saretiyi riniñipi tñj e iwiékñimeáaná

³⁵ áamá e dánjyí Jisasomi mí niwómixiro anj nípimini áwanj nirinárímáná wigí áamá simixí yarigfá nñni o tñj e nání níméra nibiro wáraná

³⁶ simixíyí rixinj re urayigfawixini, “Joxiyá iyfá sírwíyo amáf onirónfopoyinri sñwí neanei.” nuriro nñni amáf e nírónayiro nání nanj egfawixini.

15

Ámináyí enína érowiápnigfápi nánirini.

¹ Íná Parisi wa tñni ñwí ikaxí eáninjipi mewegfá wa tñni Jerusaremí dání nibiro Jisasomi niwímearo re urigfawixini,

² “Negí arfowa érowiápnigfápi dixí wiepísarñowa pí nání pñr wiaikímí yarñoj? Aiwá nanirná pí nání arfowa rigfápi wé wayí mironipa nero narigfáriní?” Jisasoýa wiepísarñowa wé wayí nironiro aiwi xiáwowa egfápa axfpi miyarñagfá nání e uráná

³ Jisaso re urinjigini, “Soyiné eni segí seárfawéwa érowiápnigfápi xídanro nání pí nání ñwí ikaxí Gorixoyá rininjipimi pñr wiaikímí yarigfáriní?”

⁴ Gorixo rinjipí rfwamijí re nirinri eánini, ‘Dixí rinomi wéyo meri rináimi wéyo meri erfñni.’ nirinri eánini. Rfwamijí rípi eni nirinri eánini, ‘Áamá gíyí gíyí xano nánirani, xinái nánirani, pñné sipí umeararñáyí ayo emi opikímópoyinri sñwí winirfñni.’ E nirinri eáninagí aiwi

⁵ áamá gíyí xanomirani, xináimrani, ‘Amipí nioni nsiapri arírá sipaxfpi nání Gorixomi urepearñjá enagí nání bñ mñni siapipaxfmaní.’ urarñagfá

⁶ soyiné sñwí e niwiniróná re rarigfáriní, ‘Ayí xaneyo wéyo mímepa yarñagí aiwi apáni yarñoj.’ rarigfáriní. Soyiné e nerfñá Gorixoyá rininjyí xórórí nero segí seárfawéwa érowiápnigfápiní seáyí e mfeyoarigfáriní.

⁷ Nanj riro sipí riro yarigfóyiné, xwiyfá Gorixo rinj wíá rókiamoagí Aisaiao niwuriyirí rfwamijí eanjpi soyiné nání xixeni re rinini,

⁸ ‘Áamá tiyí “Gorixomi wéyo píraninj mearñwini.” niri-ro aiwi nioni dñj sixí mñnyipa yarigfáriní.

⁹ E neróná amáyo amipí áamá wigí dñj tñni érowiápnigfápi nání nuréwapiyiróná yapí re nuriro “Xwiyfá tiyí Gorixoyáriní.” nuriro nání “Gorixomi seáyí e umearñwini.” nirinóná Gorixoniyá yoñni surfma rarigfáriní.’ Aisaiao xwiyfá Gorixoyápi niwuriyirí soyiné nání xixeni rfwamijí e eanjriní.” urinjigini.

“Ripi piaxí weariñíriñi.” uríñí nániríñi.

10 “Ámá oxí apíxí re epíroyí egíáyí obípoyí.” níriri ayí ríxa anwí e awí eánaráná re uríñiniginí, “Arfá nñiro nífá imónipoyí.” nuríri

11 ewayí xwiyá bí nuríríná re uríñiniginí, “Amípí ámá nñiro gwí nárearigíapí piaxíníñí weariñímaní. Amípí xwioxíyo dání dñí mófápi, ayí piaxíníñí weariñíriñí.” uríñiniginí.

12 Xegí wiepísaríñowa nñiro re urígíawixíñi, “Joxí Parisiowamí e nuríríná ‘Símírí mñiwariñíñi.’ riyaiwariñíñi?” uríagí aí

13 o Parisiowa nání ewayí xwiyá re uríñiniginí, “Rfwená Goríxo aiwá xfo íwíá muríñí nñyoní emí yíyoámí eníáríñi.” nuríri

14 ámí Parisiowa nání re uríñiniginí, “Soyné awa nání ayá sfwí mñsearopaní. Awa sñwí supárigíáwa sñwí supárigíáyo nípemeámí warígíáwa yapí imóníñot. Ámá sñwí supáriñí wo sñwí supáriñí womí nípemeámí nuríná nñwaúñí xwáriñwíyo piéropísfí. Ayínání ayá sfwí mñsearopaní.” uríagí

15 Pitao re uríñiniginí, “Joxí ewayí xwiyá ámá aiwá nñiro gwí nárearigíapí nání ríapí áwaní neareí.” uríagí

16 o re uríñiniginí, “Gí seaiepísaríñáoyíñé ení sññí majíá ríseainaríñi?”

17 Amípí ámá nífápi aríowa egíápa wé wayí níróniro nñirínáraní, awa egíápa mé nñirínáraní, agwíyo níníñísáná íkfí nemoro nání piaxíníñí weariñímaní.

18 E nerí aiwí xwioxíyo dání íwí amípí nání dñí mófápi piaxíníñí weariñíriñí.

19 Xwioxíyo dání dñí nímoro yarígíapí ‘Sípí oimíximíñi.’ yaiwariígíá rípiríñi. Ámá pikírí ero ámá wí tññí íwí iníro ero sfwí piaxí eánipaxí imóníñíyí niga uro íwí mearí ero yapí ríri ero ámá wí nání ikayíwí ríri ero

20 yarígíapí nímorfíná wiwaníñíyo piaxíníñí weariñíriñí. E nerí aí ámá wé wayí mñrónípa nerí aiwá nñiríná wiwaníñíyo wí piaxí weariñímaní.” uríñiniginí.

Émá yí apíxí wí dñí xixení wikwíroní nániríñi.

21 O e dání pññí nñiwáriñmí nurí pñropenísfí émá yí aní Taia tññí Saidoní tññí tññí e emearíná re eníñiginí.

22 Émá yí apíxí Kenaní dání aní apiaú tññí e dání nñirí jfámíne dání nuxídíríná rfaiwá re nura uññiniginí, “Ámínáoxíñí, mñxí ináyí Depitomí xiáwoxíñí, joxí wá nñwianeí. Gí miáímí imfó dñí nñxíxérorí xixeaníñí wikáraríñí.” nura waríñagí aiwí

23 Jisaso xfo eni bi murarinqagi nani xegf wiep̄sarinqowa nibiro arki re urayigfawixini, “Apixf ri arki raiwa tni neaxfdarinqagi nani joxi xegf miimi imfo dnf xixeroarinqp̄ m̄ixf numainowariri ‘Emni.’ urowarei.” urayigfa ai

24 o re urinqinigin, “Nioni emayo arira wimniri binqonmani. Gf Isireriyf —Ayf sip̄sip̄ xiawo piraninq m̄imearina ami ami uniamoarinqninq imonigfayrini. Ayf nani binqonrini.” urfagi aiwi

25 i anwi e nibiri xominq n̄yikwiri m̄inq xwfoyo n̄kwrori re urinqinigin, “Amnaxoni, arira ni.” urfagi

26 o re urinqinigin, “Nioni aiwa niaiwf narigfapi nurapri sfwiyo m̄ini wiarfnayf, jixi ‘O nanf yarini.’ r̄yaiwiarinqninq?” urfagi ai

27 i re urinqinigin, “Amnaxoni, wauyene sfwininq imoninqagwi nani nepa n̄rarinqni. E neri ai sfwiyf xiawo aiwa ikwianwfo ef n̄nweamanā aiwa n̄niri yunf mamowarf efyf m̄imeanf yarinqrini.” urfagi

28 o re urinqinigin, “Ineyi, jixi aga dnf xixeni n̄n̄kwrori rarinqagi nani jixi simonifyf xixeni nimonininqoi.” urana re eninqinini. Xemiāi nanf eninqinini.

Simixf obaxfo nanf im̄im̄ixim̄f enf nanirini.

29 Jisaso e dani p̄ni n̄wiarimi nuri ipi Gaririwami n̄pweri dfwf m̄inqfo nani n̄yiri ef n̄weanana

30 ama ox̄f apixf ayā w̄i o tnf e nani n̄yoamiro w̄i sikwf ikf egfayo nimera yoaro s̄nwf sup̄arigfayo nimera yoaro xw̄yfā marf nanf p̄ronigfayo nimera yoaro sim̄ixf xixeḡni obaxf t̄gfayo nimera yoaro nero xegf sikwf tnf e tayarina o nanf im̄im̄ixim̄f wininqinini.

31 Nanf im̄im̄ixim̄f wiarinqagi ox̄f apixf e ep̄royf egfayf nanf p̄ronigfayf ami xw̄yfā r̄ro enf kirinq egfayf ami ū ūroro sikwf ikf egfayf ami anf uro s̄nwf sup̄arigfayf ami s̄nwf aniro yarinqagfa n̄w̄n̄ro ayā n̄riwamón̄ro Nwfa Isireriyfayomi yayf seayf e umegfawixini.

Ox̄f 4,000 apimi aiwā m̄ini winf nanirini.

32 Jisaso xegf wiep̄sarinqowami “Eni.” nuriri re urinqinigin, “Amā ox̄f apixf tiyf nioni tni sfā wiyau r̄xa n̄weanwarini. Wigf aiwā n̄p̄rfyf menagi nani nioni dnf sip̄i niarini. Nioni ayf agwf wiarina nurowarfnayf, of e s̄nwf xaxā upeyiniginiri nani rarinqni.” urfagi

33 wiep̄sarinqowa re urigfawixini, “Amā dnf meanf r̄m̄in̄yoi. Gim̄i nurane aiwā amā none tni ep̄royf egfā tiyf n̄n̄ro agwf im̄i uyini nani urapanirwini?” uragfa

³⁴ o re urɨnɨnigɨnɨ, “Soyɨné bisɨkerɨfá ararɨ maxɨrɨnɨo?” urɨtagɨ awa “Bisɨkerɨfá wé wɨúmɨ dánɨf waú tɨnɨ peyɨ orá yeáyɨ bia tɨnɨrɨnɨ.” urɨtagɨfá

³⁵ o oxɨ apɨxɨ e epɨroyɨ egɨfáyo “Xwɨfáyo éf nɨnɨweaxa úpoyɨ.” nurɨmáná

³⁶ bisɨkerɨfá wé wɨúmɨ dánɨf waú apɨ tɨnɨ peyɨ apia tɨnɨ nurápɨrɨ Gorɨxomɨ yayɨ nɨwirɨ kwɨkwɨrɨmɨ nerɨ wiepɨsarɨnɨowamɨ wiayɨáná awa nurápɨro ámáyo yanɨf nɨwia úáná

³⁷ ayɨ nɨnɨro agwɨ ímɨ uyɨagɨ wiepɨsarɨnɨowa aiwá ayɨ nɨnɨro tɨfápia nɨmeamero soxɨ fá wé wɨúmɨ dánɨf waúmɨ magwɨ nɨmiro tigɨfawixɨnɨ.

³⁸ Apɨxɨ tɨnɨ nɨaiwɨf tɨnɨ marɨfáɨ, oxowa aiwá apɨ nɨfáwa 4,000 imónɨgɨfárɨnɨ.

³⁹ Jisaso “Segɨ anɨf úpoyɨ.” nurowárɨmáná wiepɨsarɨnɨowa tɨnɨ ewéyo nɨpɨxemoánɨro nuro Magadanɨ iwiékɨnɨmeagɨfawixɨnɨ.

16

“Ekɨyɨnɨf anɨfɨnamɨ dánɨf neaɨwapɨyɨi.” urɨgɨfá nánɨrɨnɨ.

¹ Parisi wa tɨnɨ Sajusi wa tɨnɨ Jisasomɨ nɨwɨmearo “O sɨmɨxɨyo nanɨf imɨmɨxɨmɨ nerɨ aí ekɨyɨnɨf wɨ nepaxomantɨ.” nɨyaiwiro iwamɨfó owɨwapɨyaneyɨnɨro re urɨgɨfawixɨnɨ, “Joxɨ anɨfɨnamɨ dánɨf ekɨyɨnɨf bɨ neaɨwapɨyɨi.” urɨtagɨfá aiwɨ

² o re urɨnɨnigɨnɨ, “Seyɨné sɨfápɨ tɨnɨ yewanɨf eáagɨ nɨwɨnɨrɨfná re rarɨgɨfáyɨnérɨnɨ, ‘Yewanɨf eáyɨf réwɨf enɨrɨfenɨnɨo?’ rarɨgɨfáyɨnérɨnɨ.

³ Wɨfápɨ tɨnɨ enɨ bɨramɨ dánɨ kipɨnɨf yarɨnɨagɨ nɨwɨnɨrɨfná ‘Inɨá yapɨnɨrɨfenɨnɨo?’ rarɨgɨfáyɨnénɨnɨ. Agwɨyo yewanɨf earɨ kipɨnɨf yirɨ yarɨnɨagɨ nɨwɨnɨróná xixenɨ ‘E nimónɨnɨnɨo.’ nɨrɨro aiwɨ amɨpɨ nionɨ sɨmɨmajɨfónɨnɨf imɨxarɨnɨápɨ sɨnɨwɨf nɨnanɨróná ‘Gorɨxo e oyaiwɨpoyɨnɨrɨ rɨfá neaɨwapɨyarɨnɨ?’ mɨyaiwiarɨgɨfáyɨnérɨnɨ.

⁴ Agwɨ rɨná nɨweagɨfáyɨné, Gorɨxomɨ rɨfwɨmɨnɨ nɨmamoro segɨ nɨwɨfáɨ rɨnɨnɨpɨ tɨnɨ fɨwɨnɨnɨf niga uro niga bɨro yarɨgɨfáyɨné, ekɨyɨnɨf nánɨ reaxɨ nɨseainɨrɨ seaimónarɨnɨagɨ aiwɨ ekɨyɨnɨf wɨfá rókiamoagɨ Jonao enɨpɨnɨ seaiwapɨyimɨgɨnɨ.” nurárɨmɨ pɨnɨ nɨwiárɨmɨ unɨnɨnigɨnɨ.

Yisɨf Parisiowayá tɨnɨ Sajusiowayá tɨnɨ nánɨrɨnɨ.

⁵ Wiepɨsarɨnɨowa bisɨkerɨfá bɨ nɨpɨrɨ nánɨ arɨfá nɨkeamoro Jisaso tɨnɨ ipɨyo jɨfarɨwámɨnɨ nánɨ nuróná

⁶ o xixewisɨf ikaxɨf re urɨnɨnigɨnɨ, “Soyɨné Parisiowa tɨnɨ Sajusiowa tɨnɨ awayá bisɨkerɨfá nɨmɨga unɨf nánɨf imɨxarɨnɨf yisoɨ rɨnɨnɨpɨf nánɨf wáyɨf oseainɨnɨ.” uráná

⁷ wiwanijowa re riniḡfawixini, “None bisfkerfá nimeámi mibfwá enagi nani o mixf nineariri neararini.” rinarina

⁸ Jisaso awa e rinarinagfa diḡf adadf niwirre uriniginini, “Diḡf onimiápi níkwíroarigfoyne, pí nani segípi re rinarinoi, ‘None bisfkerfá nimeámi mibfwá nani neararini.’ rinarinoi?”

⁹ Soyfne sini nijfá mimónipa renoi? Nioni bisfkerfá wé wúni kwikwirimf éána áma 5,000 rixa apáni nana soyfne ámi soxf fá arariyo miarigfápi nani diḡf miseainarirani?

¹⁰ Ámi bisfkerfá wé wúmi dāḡf waú áma 4,000 nani kwikwirimf éána soyfne soxf fá arariyo miarigfápi nani eni diḡf miseainarirani?

¹¹ Biaú nioni e éána soyfne soxf fá obaxfyo miarigfá enagi nani nioni Parisiowa tñi Sajusiowa tñi yisf awayá nani xixewisf ikaxf searána arige nero ‘O aga bisfkerfá nani mineararini.’ miyaiwí yarinoi? Nioni re seararinini, ‘Parisiowa tñi Sajusiowa tñi awayá yisf nani wáyf oseainini.’ seararinini.” urána

¹² xegf wiep+sarinjowa rixa re yaiwigfawixini, “Nepa yisf bisfkerfáyo táná nimíga warinfp nani mineararini. Parisiowa tñi Sajusiowa tñi uréwap+yarigfápi nani mixfdípa oépyoinri neararini.” yaiwigfawixini.

Pitao “Joxi Kiraisoxirini.” urinfnanirini.

¹³ Jisaso piropenisf anj Sisaria Piripai tñimini nuri nernerina xegf wiep+sarinjowami iwamfo yarinf re winiginini, “Oxf apixf nñi áma imónināoni nani goxini rarinnoi?” yarinf e wíagi

¹⁴ awa re urigfawixini, “Oxf apixf ‘Áma eninanf wo niwiápnimeari rfa yarini?’ niyaiwiro nani wí re rarinnoi, ‘Jono wayf nneameaia unofani?’ rarinnoi. Ámi wí ‘Gorixoyá wfá rókiamoagf mipé anfnam nani peyiño, Eraijaorani?’ rarinnoi. Ámi wí ‘Wfá rókiamoagf Jeremaiaorani?’ rarinnoi. Ámi wí ‘Ayf wfá rókiamoagfáyf ámi worani?’ rarinnoi.” uráfafa

¹⁵ Jisaso re uriniginini, “Soyfne eni nioni nani goxini yaiwiarinoi?” uráfagi

¹⁶ Saimoni Pitao re uriniginini, “Joxi Kiraisoxi, arfowayá xwfá piaxfyo dani iwiaronfoyi rarinwáoxirini. Nwfá aninjf sñj imóninomi xewaxoxirini.” uráfagi

¹⁷ Jisaso re uriniginini, “Jonaomi xewaxoxi Saimonoxini, joxi ninarinfp áma wo wfá mrirokiamonoi. Gf ápo, anfnam nweaño wfá rírokiamogf nani joxi yayf osinini.

¹⁸ Ripi eni rinarinini, ‘Joxi sñáninjf nimóniri enj éaninoxirini. Sñá piará eapínarinjf romi seáyi e áma

nioniyá siyikí imónigfáyí gí aní wiwániní mīxárimfáriní. Obo tñní imónigfáyí ení neánīro ámá pikipaxí imónigfáyí aiwí nioní tñní imónigfáyo wí xopírará wipírámání. rīrarīnī.

¹⁹ Gorixoxo tñní e páwipírfa nání rokí kīnīnī imóninī joxí siapmífariní. Joxí xwífáyo re dání ‘Ayí sipírīnī.’ ránáyí, Gorixoxo anínamí dání ení joxí siní mīrīpa enáná o xámí ‘Ayí sipírīnī.’ rīnífáriní. Joxí re dání ‘Ayí ananīrīnī.’ ránáyí, Gorixoxo xámí émi dání ení ‘Ayí ananīrīnī.’ rīnífáriní.” nurīrī

²⁰ xegí wiepīsarīnowamí arfá jiyikí norí ŋwí ikaxí re urīnīniginí, “Ámáyo nioní nání ‘O yeáyí neayimīxemeanfa nání negí arfowayá xwífa piaxfáyo dání iwiaronfoyí rarīŋwáorīnī.’ áwaní e murīpaní.” urīnīniginí.

Jisaso áwaní “Nīnīpīkipírífáriní.” urīnī nánīrīnī.

²¹ Iná dání o xegí wiepīsarīnowamí sīŋání áwaní re nura urīniginí, “Gorixoyá dīŋfáyo dání nioní Jerusaremí nání úaná negí Judayí ámináowa tñní apaxípániní imónigfá xwéowa tñní ŋwí ikaxí eáninīpī mewegfáwa tñní xeaniní wíwí níkaráná wa nīnīpīkīagfá aiwí ámi sfá wīyáú wīyi óráná Gorixoyá dīŋfáyo dání wíápīnīmeámífariní.” uraríná

²² Pitaos Jisasomí xewí jfámīnī nīmfaumáná mīxí re urīnīniginí, “Ámináoxīnī, oweoi! ‘Gorixoyá dīŋfáyo dání joxí nearīpī wí osípoyīnīrī sīŋwí mīranīpa éwīnīginí.’ nīmónarīnī. Wí nīsimónīnfá menīnī.” urfági aí

²³ Jisaso Pitaomí rfwí numorí re urīnīniginí, “Setenoxi, rfwí rīrīwámīnī nīpuí. Joxí nioní níkirīpeaánīpaxí níkarīmīnīrī nání nīrarīnī. Joxí Gorixoxo dīŋfá wīmónarīnīfáyo nání mamó ‘Jisaso rīxa mīxí ináyí nīmónīrī Jerusaremí dání neamenŋweanáná nioní seáyīmí imónīmīnīyírfaní?’ nīmorí nīrarīnī.” nurīrī

²⁴ wiepīsarīnī nowamīnī re urīnīniginí, “Ámá ‘Jisasomí ouxfđīmīnī.’ yaiwīarīnī goxi goxi re éríxīnī. ‘Amīpí nioní nīgīpī nání oemīnī.’ yaiwífáyí dīŋfá peá nīmorí re yaiwírīxīnī, ‘Nioní Jisasomí xfdarīŋagí nání ámá wí nībīro xeanīnī nīro nīpīkiro nīnīro aí ayí ananīrīnī.’ nīyaiwīrī nīxfđfīrīxīnī.

²⁵ Ámá Jisasomí dīŋfá nīwīkwírorí xfdaríná nīpīkipírīxīnīrī éf menarīnī goxi goxi dīŋfá nīyīmīnīpī anīnī ŋwearfa nání mearfámaní. E nerí aiwí éf mīmēnīpa nerí ‘Nioní Jisasomí dīŋfá nīwīkwírorí xfdarīŋagí nání nīnīpīkīrónáyí ayí ananīrīnī.’ yaiwīnarīnī goxi goxi dīŋfá nīyīmīnīpī anīnī ŋwearfa nání mearfáriní.

²⁶ Ámá wo nioní mīnīxfđí iyfá fá nīgwf amīpí emeámīnīrī nánīnī néra nurí nīmeáísáná xewanīŋo anīnīnī ikeamónáná

oyá amípi aníñí nixiriri ñewaníaríani? Oweoi! Amípi níni xwíá tío dání nímeari aiwi xewaníño aníñíni ikeamónána amípi api tñni aníñí ñewanía nání roayíronípaxí wí meníni.

27 Ayí rípi nánirini. Ámá imóníñáoní níkními níweapíríná xixéá gí ápo anínamí inaríñípi aníñajowa tñni axípi niga níweapimáná nioní ámáyo neyírori sípi yarígíáyo xegí ení sípi wirí naní yarígíáyo naní wirí emíarini.

28 Nepa seararíñíni. Woyíné re rogíá royíné síní mipepa egíami enáná nioní woyíné ámá imóníñáoní yeáyí níseayimíxemeari xwioxíyo mímeámí emía nání níkními roñáná woyíné síñwí nanípíríarini.” uríñinigini.

17

Jisaso níkníri xegí bí imóníñí nánirini.

1 Jisaso e nuriri ríxa síá wé wíumí dání wo óráná Pitaomí tñni Jemisomí tñni xogwáo Jonomí tñni awamíni níwirímeámí dífwi míñí sepiá bimi nání wigípi níyiro

2 níñwearo Jisaso wíepísaríñí wáu wo awa síñwí anígíe dání re eníñigini. O xegí bí imóníri símímaní oyá sogwíñíñí aníri rapírapí oyá wíá nókiríná xwíníá eaárirí eníñigini.

3 E éaná wíá rókiamoagí wáu Moseso tñni Irajiao tñni — Awaú eníá pegííwaúrini. Awaú o tññí e anwi e níronapíri o tñni xwíyíá ríñaríná

4 Pitao Jisasomí re uríñinigini, “Ámínáoxini, none re níñwearíná nanírini. Nioní aní wíkaú wíwá re opákímíni. Joxí nání wíwáyí. Moseso nání wíwáyí. Irajiao nání wíwáyí.”

5 síní e uraríná re eníñigini. Agwí wíá wúraráñíñigini. Agwí wíá wúraráná re eníñigini. Agwípimí dání xwíyíá re ríñíñigini, “Ayí oyí gí níaiwí dññí síxí uyíñáorini. O amípi yaríñípi nání nioní dññí yayí ninarini. O pí pí searánáyí aríá wiríni.” ríñaríñagí

6 wíepísaríñowa aríá e níwiro xwíámí nípfkínímearo wáyí níkaríníro warí iníñáná

7 Jisaso awa wegíe anwi e níbiri wé seáyí e níwikwíarímáná re uríñinigini, “Soyíné wáyí mepaní. Wíápínímeápoi.” uráná

8 awa sagagí eméíáyí Jisaso ámá wo tñni míró xegípi roñagí wíñígfawixini.

Wíepísaríñowa Irajiao nání yaríñí wigíá nánirini.

9 Awa dífwi míñí apimí pñni níwíarími níwero Jisaso óf e dání aríá jíyikí norí ñwí ikaxí xaíwíni re uríñinigini, “Ámá imóníñáoní síní xwárípayo dání míwíápínímeapa enáná

soyíné éde sɪŋwí wɪnɪ́ápi nánɪ ámá wíyo áwanɪ́ murɪpa éfɪxɪnɪ.” urɪagi

¹⁰ wiepɪsarɪŋowa yarɪŋɪ re wigɪawixɪnɪ, “Negɪ ŋwɪ ikaxɪ éánɪŋɪpɪ mewegɪ́áwa pí nánɪ re rarɪgɪ́árɪnɪ, ‘Wɪ́á rókiamoagɪ Irajao ámá arɪ́owayá xwɪ́á piaxɪ́yo dánɪ iwiaronɪ́oyɪ rarɪŋwáomɪ xámɪ umeanɪ́árɪnɪ.’ pí nánɪ rarɪgɪ́árɪnɪ?” yarɪŋɪ e wíáná

¹¹ o re urɪŋɪnigɪnɪ, “Irajao nɪbɪrɪ ámá wigɪ dɪŋɪ́ wé rónɪŋɪ́ imónɪpɪrɪ́ nánɪ wá nurɪmerɪ́ píranɪŋɪ́ imɪxɪnɪ́árɪnɪ.

¹² E nerɪ aí nionɪ re seararɪŋɪnɪ, ‘Ámá Irajaoónɪŋɪ́ imónɪŋɪ́ wo rɪxa bɪŋɪ́ enagɪ́ aiwɪ́ ayɪ́ “Xámɪ umeanorɪ́ani?” mɪyáiwí sɪŋwɪ́ mí mɪwómɪxɪ́pa nero wigɪ́ dɪŋɪ́yo dánɪ sɪmɪ́ tɪnɪ́ nɪwiro pɪkigɪ́awixɪnɪ. Ámá imónɪŋáonɪ́ enɪ́ axɪ́pɪ́ e nɪniro rɪnɪŋɪ́ niapɪpɪrɪ́árɪnɪ.’ seararɪŋɪnɪ.” uráná

¹³ xegɪ́ wiepɪsarɪŋowa “Jisaso e neararɪŋɪ́yɪ́ ayɪ́ Jono wayɪ́ nɪneameaia unɔ́ nánɪ rɪneararɪnɪ? Oyɪ́, ayɪ́ orɪnɪ.” yai-wigɪawixɪnɪ.

Niaíwɪ́ imɪ́o xɪxéroarɪŋɪ́ womɪ́ nanɪ́ wimɪxɪŋɪ́ nánɪrɪnɪ.

¹⁴ O tɪnɪ́ xegɪ́ wiepɪsarɪŋɪ́ waú wo awa tɪnɪ́ oxɪ́ apɪxɪ́ obaxɪ́ xegɪ́ wiepɪsarɪŋɪ́ wɪ́a tɪŋɪ́ e epɪroyɪ́ egɪ́e rémóáná ámá wo nɪbɪrɪ́ Jisasoýá sɪmɪ́manɪ́mɪ́ dánɪ xómɪŋɪ́ nɪyɪkwirɪ́ re urɪŋɪnigɪnɪ,

¹⁵ “Ámɪnáoxɪnɪ, gɪ́ íwo xóxwɪ́ nerɪ́ aga sɪpɪ́ ikeamónarɪnɪ. Wínɪ́ wíná rɪ́áyo ikeaarɪnɪrɪ́ inɪgɪ́yo eámorɪ́ yarɪŋagɪ́ nánɪ joxɪ́ wá orunɪnɪ.

¹⁶ Joxɪ́ sɪnɪ́ émɪ́ ŋweanáná nionɪ́ dɪxɪ́ wiepɪsarɪŋowa tɪŋɪ́ re nɪmeámɪ́ bɪ́agɪ́ aiwɪ́ awa nanɪ́ mɪnimɪxɪ́yɪ́pa éfá́ enagɪ́ nánɪ rɪrarɪŋɪnɪ.” urɪagi

¹⁷ Jisaso anɪŋɪ́ winɪ́agɪ́ re urɪŋɪnigɪnɪ, “Seyíné agwɪ́ ríná ŋweagɪ́áyɪ́né́ dɪŋɪ́ nɪnɪkwɪ́roro mepa ero dɪŋɪ́ xenɪwɪnɪ́ moro yarɪgɪ́á́ tɪyɪ́né, ‘O íníná nene tɪnɪ́ nɪŋwearɪ́ arɪ́rá neainɪ́árɪnɪ.’ rɪyáiwiarɪŋoɪ? Nionɪ́ xwiogwɪ́ ararɪ́ re nɪŋwearɪ́ searéwapɪyarɪ́ná Gorɪxomɪ́ dɪŋɪ́ nɪwɪkwɪ́roro enɪ́ éánɪŋɪ́ oyá́ gíná nɪjɪ́á imónɪpɪrɪ́árɪnɪ?” nurɪrɪ́ xanomɪ́ “Íwomɪ́ anɪwɪ́ re nɪmeámɪ́ bei.” nurɪrɪ́

¹⁸ rɪxa anɪwɪ́ e nɪmeámɪ́ báná Jisaso imɪ́o dɪŋɪ́ xɪxéroarɪŋɪ́ mɪxɪ́ umáínáná imɪ́o pɪ́nɪ́ nɪwíárɪmɪ́ úáná íwo axíná nanɪ́ enɪnigɪnɪ.

¹⁹ Rɪwɪ́yo wiepɪsarɪŋowa Jisaso xegɪ́pɪ́ ŋweanagɪ́ nɪwɪnɪro nɪbɪro yarɪŋɪ́ re wigɪawixɪnɪ, “Pí nánɪ́ imɪ́o íwomɪ́ dɪŋɪ́ xɪxéroarɪŋo none mɪxɪ́ umáínáná éf mú enoɪ?” urɪagɪ́a

²⁰ o re urɪŋɪnigɪnɪ, “Gorɪxomɪ́ dɪŋɪ́ onɪmíápɪ́ wɪkwɪ́roarɪŋagɪ́a nánɪ́ imɪ́o o arɪ́á nɪseaimɪ́ muŋoɪ.” nurɪrɪ́ xɪxewisɪ́ ikaxɪ́ re urɪŋɪnigɪnɪ, “Nepa seararɪŋɪnɪ. Masɪ́té

aiwá siyť negť omiňŷyo iwť urariňwáyť aga onimiápi neri aí rfwená nerápiri nrorírná íkťániňť roariňřrini. Segť diňť Gorixomi wíkwřrófáyť apťniňť nerťnáyť, ‘Dfwť miňť řipixini nuri wí e roi.’ uráná anani arťá niseaimi nuri wí e ropaxřrini. Soyťné apťniňť nerťnáyť, amipí wí mimixipaxí imóninťamaní. Nřni anani epaxí imónipřřárini.

²¹ [E neri aí imťó eňť eániňť róniňť imóniňŷyť Gorixomi yariňť wiri aiwá řwťá řwřřáriniri nerťnani mixel umáinipaxřrini.”]

Jisaso ámi áwanť “Ninipkipřřárini.” urinť nánirini.

²² Jisaso tñni wiepřsariňowa tñni Gariri přopenisťyo awi neániróná o re urinťnigini, “Ámá imóniňáoni nani ámá wo miyť nurinňoť.

²³ Mityť nuráná awa ninipkiro aiwi ámi sťá wiyau wiyi weňáoni wiáptñimeámťárini.” urťagi nani awa ayá spí wiňnigini.

Takisť aňť řidiyowá yariğřiwá nani urápigťá nánirini.

²⁴ Awa řixa aňť yoť Kapaneamiyi řiniňřpimi rémóáná ámá aňť Gorixo nani řidiyowá yariğřiwá nani niğwř xwé waú xwiogwř ayť ayo urápayariğťáwa Pitaomi re urémeagťawixini, “Segť seaiepřsariňo aňť Gorixo nani řidiyowá yariňwáiwá nani niğwř waú tariňorani?” urťagťa

²⁵ o “Oyi.” nurimi nuri aňťyo niřawiri Jisaso nani e urťapi nani áwanť murinňáná Jisaso xámi xixewisť ikaxť bi nuri re urinťnigini, “Saimonoxini, diňť joxiyá arřrerini? Mixel ináyť xwťá tťyo meňweagťáyť ámáyo takisť nani niğwř nurápiróná wigť ámá imóniğťáyo urápariğťárani? Ámá xeňwř wíyo urápariğťárani?” urťagi

²⁶ o “Xeňwřyo urápariğťárini.” uráná Jisaso re urinťnigini, “Ayinani wigť imóniğťáyť takisť nani áxeňwarť inipaxť menini.

²⁷ Yawawi eni Gorixo mixel ináyť aňťnami meňweaňoyawawi imóniňagwři nani awa niğwř aňť Gorixo nani řidiyowá yariğřiwá nani áxeňwarť inipaxť mimóniňagi aiwi awa wikť diňť yeaiwipřřixiniri ipiwámi nani nuri kipayá niřori peyť iwamťó ápéomi maňť řá neroámiximáná niğwř bi weňagť winřřini. Niğwř api niřeámť nuri joxi tñni nioni tñni nani nawini mini yeawi.” urinťnigini.

18

“Go seáyť e imóninťárini?” urigťá nánirini.

¹ Iná wiepřsariňowa “Noneyá negť wo seáyť e neaimóninťo gorini?” niyaiwiro Jisaso tňňť e aňwi e

nibiro re urigʻawixini, “Joxi rixa mixʻ inayʻ nimóniri neamenʻweanáná noneyá wo go seáyʻ e neaimóninʻfárin?” urʻagʻá

² o niaíwʻ onimiá bimi “Eini.” nuriri áwini e nurárimáná
³ re urinigin, “Nioni nepa seararin. Soyne dñf ‘Ayo seáyʻ e omúronimni.’ yaiwiarigʻápi dñf yaikiá mimopa ero niaíwʻ onimianñf mimónipa ero niaíwʻ ‘Ámá wo seáyʻ e ninimónirfná ayʻ ananirni.’ yaiwiarigʻápa axipi e miyaiwipa ero nerfnáyʻ, anfnami ʻweanoyá xwioxʻyo wí páwipaxʻ menini.

⁴ Ámá ‘Seáyʻ e imóninʻáonimani. Niaíwʻ ripi yapʻ imóninini.’ yaiwíʻá gʻiyʻ gʻiyʻ anfnami ʻweano xwioxʻyo mimeámʻ nerʻ menʻweanfapimi nipáwiro seáyʻ e imónipʻrfárin.

⁵ Gʻiyʻ gʻiyʻ nioni ninixʻdiro nani ámá niaíwʻ rípiamʻinñf nímimónirónáyʻ ayʻ nioni enʻinñf nímimónarinjoʻ.

⁶ E nerʻ aí ámá niaíwʻ rípiánñf sini dñf níkwʻroanro yarigʻáyo mirakʻ wiarigʻá gʻiyʻ gʻiyʻ Gorixo xeaninʻf rʻá tñf wikárinʻfá enagʻi nani sini mirakʻ miwininʻáná ámá wa sʻhʻá tñf siñwʻyo gwʻ níjimáná rawrawáyo mamówáránáyʻ rʻinñf xwé niwiniri aiwi Gorixo wimiri enʻipi tñf xixeni mimóninagʻi nani ayʻ ananirni.

⁷ Ámá wíyo óreámioápoyniri wíwapiyarigʻáayʻ aweyi! Sʻá wiyi ayʻ majʻá wórinfárin. Gorixo xeaninʻf wikárinʻfá enagʻi nani dñf sipi wíwinigin. Ámá wíyo óreámioápoyniri wíwapiyipʻrfá aiwi ámá e wíwapiyíʻáyʻ xeaninʻf wimeanfá enagʻi nani aweyi! Sʻá wiyi ayʻ majʻá wórinfárin.

⁸ Dixʻ wéu tñnran, síkwú tñnran, fʻwʻ nani nisimónirfnáyʻ ‘O rʻá aninʻf wearinʻfyo níkeaárinigin.’ niyaiwiri niwákwini emi morini. E ninirfnáyʻ, rʻinñf xwé nisiniri aiwi wé rasʻá síkwʻ rasʻá enoxi dñf niyiminiʻpi aninʻf ʻwearʻa nani nimearfánáyʻ ayʻ ananirni. Miwákwini pa nerʻi wé núkaúni tñf síkwʻ núkaúni tñf sini enánáyʻ, o rʻáyo nisikeaárirfná ayʻ nanʻmani.

⁹ Dixʻ siñwʻyi eni ‘fʻwʻ api ei.’ riránáyʻ, ‘Gorixo rʻá aninʻf wearinʻfyo níkeaárinigin.’ niyaiwiri siñwʻyi niyóniri emi morini. E ninirfnáyʻ, rʻinñf xwé nisiniri aiwi siñwʻ wʻoninʻf aninʻf dñf niyiminiʻpi aninʻf ʻwearʻa nani nimearfánáyʻ ayʻ ananirni. Miýónipa nerʻi sini siñwʻ niwaúni tñf aninʻánáyʻ, Gorixo rʻáyo nisikeaárirfná ayʻ nanʻmani.

Ewayʻ ikaxʻ sipʻsipʻ wo anʻinñf nánirini.

¹⁰ “Niaíwʻ onimiá rípia bimi peayʻ miwianpani. Ayʻ ripi nani seararin, ‘Anʻnajʻ apiami awi mearoarigʻáayʻ

aññami Gorixoyá sñm+manññm+ni ñweaar+ñagfa nán+ peayf wí m+wan+pan+.’ searar+ñ+ni.

11 Ayf r+ip+ nán+r+ni. Ámá imón+ñáoni ámá f+wf néra nuro an+ñf ikeamónan+ro yar+g+áyo nán+ p+á ner+ yeáyf uyim+xemeám+n+r+ b+ñáon+r+ni.” ur+ñ+nig+ni.

12 O x+xewisf ikaxf re ur+ñ+nig+ni, “Segf d+ñf ar+rer+ni? ‘Ámá wo xegf sip+sipf 100 enáná wo anñnáná bfb+ 99 enñp+ d+f+wyo n+wár+mi nur+ wfo nán+ p+á mepa en+g+ni.’ r+yaiwiar+ñoi? Oweoi p+á en+ñoi.

13 Ám+ r+xa n+mear+ñáyf nepa searar+ñ+ni. Yayf sip+sipf 99 manñn+ñp+ nán+ winar+ñp+ñ+ñf win+ñfámani. Anñfo nán+ aga yayf seáy+mi dán+ win+ñfár+ni.

14 Segf ápo, aññami ñweañoyf eni ‘Niaíwf on+imiá apia yap+ imón+g+áyf wí oanññpoy+.’ m+yaiwin+ni.” ur+ñ+nig+ni.

“Segf wo f+wf síánáyf, re éfr+x+ni.” ur+ñf nán+r+ni.

15 O re ur+ñ+nig+ni, “Ámá nion+ n+n+x+d+ro nán+ r+r+x+fmeá imón+ñfyf wo f+wf sikáránáyf, jox+ nur+ xegfp+ ñweañag+ n+w+n+r+ñná jox+ d+x+p+ n+wímeari f+wf xfo sikár+fp+ nán+ yumfí yar+ñf wirf+ni. O arfá síánáyf jox+ nanñf wim+x+ag+ nán+ s+ni r+r+x+fmeá imón+ñfyf wón+ñf nimón+r+ni en+ñoi.

16 E ner+ aí jox+ arfá m+sipa yar+ñag+ n+w+n+r+ñáyf, ñwf ikaxf n+r+n+r+ eán+ñp+ tñn+ x+xeni ner+ ámá wa re r+p+r+ nán+ ‘None en+ o yar+ñf wíáná o “Oweoi, nion+mani.” rar+ñag+ arfá wíw+ni.’ r+p+r+ nán+ ámá waúm+ran+, wom+ran+, n+wir+meám+ nur+ obaxoyfne ám+ yar+ñf wirf+ni.

17 O s+ni arfá m+seai+pa yar+ñag+ s+ñwf n+w+n+r+ñáyf, ámá nion+yá s+yikf imón+g+áyo áwanñf ur+r+ni. Ayo en+ arfá m+wi+pa yar+ñag+ n+w+n+r+ñáyf, re yaiwí+r+x+ni, ‘S+ni n+r+x+fmeáo wí mimón+ni. R+xa émáy+ñ+ñf imón+r+ni ámá takisf nán+ n+gw+ nearápar+g+fáwán+ñf imón+r+ni ner+ wí enón+ñf imón+ni.’ yaiwí+r+x+ni.

18 Nepa searar+ñ+ni. Seaiep+sar+ñáoyfne xw+áyo re dán+ ‘Ayf sip+r+ni.’ ránáyf, Gor+xo aññami dán+ en+ soyfne s+ni m+r+pa enáná o xám+ ‘Ayf sip+r+ni.’ r+n+fár+ni. Soyfne re dán+ ‘Ayf anan+r+ni.’ ránáyf, Gor+xo xám+ émi dán+ en+ ‘Ayf anan+r+ni.’ r+n+fár+ni.

19 Rip+ en+ searar+ñ+ni. Xw+á tfyo dán+ soyfneyá waú am+pí wí nán+ d+ñf ax+p+ni n+mori g+ ápo, aññami ñweañomi yar+ñf ax+p+ni wíáná o arfá n+wir+ x+xeni e wim+x+yin+fár+ni.

20 Ámá nion+yá imón+g+áyf waún+ran+, waú won+ran+, nion+ seáy+ e n+mean+ro nán+ awí eánáná nion+ áw+ni e ñweám+fá enag+ nán+ wigf d+ñf ax+p+ni n+moro yar+ñf wiar+g+fáp+ g+ ápo arfá n+wir+ x+xeni wim+x+yin+fár+ni.” ur+ñ+nig+ni.

Yokwarimí aníjǎ miní owíipoyinírǎ uríjǎ náníríní.

21 Íná Pitao nǎbírǎ Jisasomǎ yaríjǎ re wíjǎnigíní, “Ámínáoxíní, áamá joxǎ nǎrǎxǎdírǎ nání negǎ nǎrǎxǎmeá wo fǎwǎ ararǎ níkárányǎ, nioní ení xǎxení xǎo níkárfǎpa yokwarimǎ wiimǎfǎríní? ‘fǎwǎ wé wǎúmí dánǎ wáú níkárfǎpǎ nání yokwarimǎ nǎwiimáná enáná ámí wíní níkáráná yokwarimǎ wiipaxǎ meníní.’ nímónaríní.” urǎfagǎ

22 Jisaso re uríjǎnigíní, “Joxǎ wé wǎúmí dánǎ wáú apíní yokwarimǎ wíánáyǎ, ‘Ayǎ Apáníríní.’ rǎrǎmíméíní. Joxǎ aníjǎ miní yokwarimǎ wíirǎfǎ nání raríjǎníní.” nurírǎ

23 “Ámá Gorixo xwioxǎfyo mǎimeámǎ nerǎ umenǎweanfáyǎ aníjǎ miní yokwarimǎ wíirǎrǎxínírǎ rǎfǎ neararíní?” oy-aiwíipoyínírǎ ewayǎ ikaxǎ re uríjǎnigíní, “Gorixo, anǎnamǎ menǎweanǎ, o mǎxǎ ináyǎ wo xegǎ omíjǎ wíiarǎgǎfáyǎ wamǎ nígwǎ níwirǎ ‘Idáná awayá niapǎfǎrǎxíní.’ nǎyaiwirǎ níwimáná níjweanǎsáná re enóníjǎ imóníní. O ‘Emá ayá wí rǎxa múronǎfǎríní. Agwǎ awa nǎbǎro awayá oniapǎpoyǎ.’ ráná

24 awa nǎbǎro xǎfóyá urǎpǎgǎfǎpǎ nání awayá mǎnǎ níwirǎfǎnǎ wo xǎfóyá nígwǎ xwé ayá wí K10,000,000 urǎpǎjǎ ení nǎbírǎ aiwǎ

25 xǎfóyá xǎxení e mǎwipaxǎ enagǎ nání mǎxǎ ináyo xegǎ wǎfámǎ re uríjǎnigíní, ‘Nioní nígwǎ meámǎ nání oyá iyǎfǎ fǎ amǎpǎ nurǎpǎrǎ áamá wíyo bǎfǎ époyǎ. O ení xiepǎ tǎnǎ nǎiaíwǎfǎ tǎnǎ áamá wayá xǎnǎiaíwáníjǎ nímónǎro omíjǎ wíipǎfǎfǎ nání bǎfǎ nero nígwǎpǎ nǎimeámǎ nǎbǎro niapǎpoyǎ.’ uráná

26 K10,000,000 urǎpǎjǎ mǎxǎ ináyoyá agwǎ rǎwámǎ dání xwǎfáyo nípǎfǎkínǎmearǎ waunǎ níkáránírǎ re uríjǎnigíní, ‘Nígwǎ niapǎjǎpǎ nání síní dǎjǎ níkwǎrorǎ yaríjǎníní. Rǎfǎwéná nání weníjǎ nerǎ jǎweáǎrǎxíní. Nǎnǎimeááná joxǎ niapǎjǎfǎpa xǎxení siapǎmǎfǎríní.’ urǎfagǎ

27 mǎxǎ ináyo wá níwianírǎ nání re uríjǎnigíní, ‘Nígwǎ nioní siapǎjǎpǎ nání dǎjǎfǎ peá móíní. Joxǎ ananǎ uí.’ urǎfagǎ aiwǎ

28 omíjǎ wíiaríjǎ nǎpɛyearǎ xegǎ wǎo ‘Rǎfǎwéná oyá ení xǎxení niapǎfǎwǎnǎgíní.’ nǎyaiwirǎ K100 wíjǎomǎ sínǎwǎfǎ níwínírǎ fǎ níxerǎ sínǎwǎfǎ fǎ níyámǎxírǎ re uríjǎnigíní, ‘Joxǎyánǎ rǎxa xǎxení niapǎmǎnírǎ rǎyaríjǎníní?’ urǎfagǎ

29 xegǎ omíjǎ nawínǎ wíiarǎgǎfǎfǎ xwǎfáyo nípǎfǎkínǎmearǎ waunǎ rǎxíjǎfǎ re uríjǎnigíní, ‘Nígwǎ joxǎ niapǎjǎpǎ nání síní dǎjǎ níkwǎrorǎ yaríjǎníní. Rǎfǎwéná nání weníjǎ nerǎ jǎweáǎrǎxíní. Nǎnǎimeááná joxǎ niapǎjǎfǎpa xǎxení siapǎmǎfǎríní.’ urǎfagǎ aí

30 wǎo ‘Rǎfǎwéná niapǎfǎwǎnǎgíní.’ mǎwimónǎfagǎ fǎ níxírǎmǎ nurǎ gwǎ anǎfyo níjwírǎrǎrǎfǎfǎ porísǎfyo re uríjǎnigíní, ‘Nígwǎ

nioni winápa xixeni niapáná anani íkweawárírixini.' uríagi

³¹ mîxí ináyoyá omîñf wiariğfá wífa o e yarîñagî sîñwí nîwîñro ayá winíagi nuro o éfpî nánî mîxí ináyomî áwanğ uráná

³² mîxí ináyo 'Omîñf niariño obîñî.' nurîrî omî rîxa nîwirîmeámî báná o re urîñîñigîñî, 'Joxî omîñf niariñf sipíoxîñî, joxî wauní rîxîñf nîrîğî nánî ñîgwí ámî oyá niapíwîñîñîñîrî siapîñáğî nánî dîñf peá rîmoíagî aiwî ámî joxî omîñf niariğfí wíomî pí wikárîñîñîñî?

³³ Nioni ayá nîrîrîmîxîrî "Dîxí ñîgwí xe oweni." rîrîğî aiwî joxî pí nánî dîxí wíomî ayá murîmîxîpa éñîñîñî?' nurîrî

³⁴ wikí wóníagi omî fá nîxerî porisíyo mîñî nîwirî re urîñîñigîñî, 'Ñîgwí nioni winápa xixeni niapîñî nánî iwanğ nîmépéa úrîxîñî.' urîñîñigîñî." Jisaso ewayí xwîyífa e nurîmáná

³⁵ xegí wiepîsarîñowami re urîñîñigîñî, "Ámá nioni nîñîxîdîro nánî segí sérîxímeá imónîğfáyí fîwí seaikáríapî yokwarîmí mîwiipa nerónáyí, mîxí ináyo xegí omîñf wiariñf sipíomî winípa Gorîxo enî axípi e seainfárinî." urîñîñigîñî.

19

Apîxí emî mîmopa érixîñîrî uréwapîyîñf nánîrîñî.

¹ Jisaso xwîyífa apî ñîpîñî nuríísáná Gariri pîropenísíyo pîñî nîwiárîmî nurî iniğf Jodani rapáyo nîxemorî Judia pîropenísî arîwámîñî nemi

² ámá oxí apîxí obaxí númî uxídaríñá e sîmîxí tíğfáyo nanğ nîwîmîxa waríñá

³ Parisi wa Jisaso mîxí ináyí Xeroto menweane emearîñagî nîwîñro "Jono wayí numeaiia wago enğpa xewanîño xwîyífa nîrîrîñá rífa omeárîñî." nîyaiwiro nîbîro iwamfó wîwapîyanîro nánî yarîñf re wigíawîxîñî, "Apîxí pí pí nánî ñîpîkwîñî mîyarîñagî nîwîñîrî emî nîmoríñáyí, ayí ananîranî? Xwîyífa tíñfîranî?" uríagi

⁴ Jisaso re urîñîñigîñî, "Bîkwíyo xwîyífa 'Iwamfó amîpî ñîñî nîmîxîrîñá oxí tîñî apîxí tîñî imîxîñfîrîñî.' rîñîñfîpî soyíné fá nîroro aiwî sîñî ñîjía mîmónîpa reño?

⁵ Imîxîño xwîyífa 'Ayîñánî oxo xanîyaúmî pîñî nîwiárîmáná xegí apîxí tîñî nîkumîxîñîrîñá ná ayí ná bîñîñîñf imónîpîsîrîñî.' rîñfîpî enî fá nîroro aí sîñî ñîjía mîmónîpa reño?

⁶ E nîrîñîrî eánîñagî nánî ayaú xîxegîñî imónarîğfîmanî. Ná ayí ná bîñîñîñf nîmónîrî emearîğfîrîñî. Ayaú meánîpîsîi

nánì Gorìxo ñwirárìñf enagi nánì wí emì mímónìpa yanìgìntì.” urfagi

7 Parisiowa re urìgíawixìntì, “Joxì neararìñfì napa enánáyf, Moseso ñwí ikaxf ñiwurìyirì rfwamìñf nearíná pí nánì re ñrìrì eanrìrìntì, ‘Dìxì apìxìmì emì ñimoríná “Ímì anìñf emì móárìntì.” ñrìrì payf e nearì wiowárìrìxìntì.’ Moseso pí nánì e rìñfìrìntì?” urfagí

8 Jisaso re urìñìñìgìntì, “Soyfne arfíkì apìxì emì moanìro yarìñagí ñiseanrì nánì xe emì omópoyìntì sìnwí ñiseanrì aiwì iwamfó Gorìxo xwíá imìxìñe dání wí e enfmanì.

9 Nionì re seararìñìntì, ‘Go go xegf apìxì xámìñìmì emì ñimorì sìwí piaxf weánarìñfì nánì marfá, ámì sìnñf wí ñimearíná ayf fwf inarìñìntì.’ seararìñìntì.” urfagi

10 xegf wiepìsarìñowa re urìgíawixìntì, “‘Ámá apìxì ñimeámáná emì mopaxf mímónìpa enánáyf, apìxì mìmeapa neríná nanf imónìpaxfìntì.’ neaimónarìntì.” urfagí aí

11 o re urìñìñìgìntì, “Soyfne ríapì nanf e ñimónrì aiwì ámá ñfñì dìnñf axfìpì soyfne yaiwífápa yaiwìpìrìméoì. Sa ámá wínì wínì Gorìxoyá dìnñyo dání e yaiwìpaxfìntì.

12 Ayf rìpì nánì seararìñìntì. Oxowa apìxì mìmeapa epaxf imónìñfìyf mífkì xìxegìntìntì. Wa xínáí agwíyo dání piáf mayf xìrìñf nánì apìxì mìmeapa epaxf imónìñoì. Wa piáf yónìñagì nánì ayf awa enì mìmeapaxf imónìñoì. Wa Gorìxo nánì wáf urìmepfìrì nánì éfáwa wigf dìnñyo dání enì apìxì mìmeapaxf imónìñoì. E nerì aí ‘Gorìxo nánì wáf nurìmeríná apìxì mayonì émìgìntì.’ yaiwiarìñf go go sa e yaiwíwìntìgìntì.” urìñìñìgìntì.

Niaíwí onìmiápiamì wé ikwìkwíarìmì enf nánìrìntì.

13 Ámá wí wigf ñiaíwípìamì Jisaso wé seáyì wikwíarìrì xwé imónìpìrì nánì Gorìxomì yarìñf wirì oenrì ñimeámì barìñagí wiepìsarìñowa sìnwí e ñwìntìro mìxì urfagí aí

14 Jisaso re urìñìñìgìntì, “Ñiaíwípìa xe obfpoyi. Ámá ñiaíwí onìmiápìa xanìyaúmì dìnñf ñiwìkwfìroro yarìgíápa Gorìxomì dìnñf wìkwfìrófáyf o xwioxfyo mìmeámì nerì umenñeantá enagi nánì ñiaíwípìa xe obfpoynrìrì sìnwí wìntfpoyi. Pírf mìwíakìpa époyi.” nurìrì

15 apìamì wé seáyì e ikwìkwíarìmì ñwìmáná e dání pñntì ñwíarìmì unñìgìntì.

Amìpì mímúrónìñf wo yarìñf wìñfìpì nánìrìntì.

16 Jisaso e dání waríná re enñìgìntì. Ámá wo ñbìrì re urìñìñìgìntì, “Nearéwapìyarìñoxtìntì, nionì pí nanfìyf neríná

dijí n̄iyim̄ij̄ipi an̄ij̄ íniná ñweám̄fa nán̄i imón̄im̄fár̄in̄i?” ur̄fagi

17 Jisaso re ur̄ij̄in̄iḡin̄i, “Jox̄i pí nán̄i nan̄j̄ȳf̄ nán̄i yar̄ij̄ níar̄ij̄in̄i? Gor̄ixo ná won̄i nan̄j̄ imón̄ij̄aḡi nán̄i jox̄i ap̄i nán̄i dij̄ r̄imoar̄ij̄in̄i? E ner̄i aí jox̄i ‘D̄ij̄ n̄iyim̄ij̄ipi an̄ij̄ íniná ñweám̄fa nán̄i oimón̄im̄in̄i.’ n̄iyaiwir̄náȳf̄ ñw̄f̄ ikax̄f̄ eán̄ij̄ȳo x̄f̄d̄ir̄f̄in̄i.” ur̄fagi

18 á máo re ur̄ij̄in̄iḡin̄i, “Pí ñw̄f̄ ikax̄f̄ eán̄ij̄ȳf̄ nán̄i n̄irar̄ij̄in̄i?” ur̄fagi Jisaso re ur̄ij̄in̄iḡin̄i, “Re n̄ir̄in̄ir̄i eán̄ij̄ipi ‘N̄iw̄iáp̄f̄in̄im̄ear̄i á má m̄ip̄i kipa er̄f̄in̄i. Á má wí t̄f̄n̄i f̄w̄f̄ min̄ipa er̄f̄in̄i. f̄w̄f̄ m̄imeapa er̄f̄in̄i. Á má wo nán̄i xw̄iȳf̄á n̄iyim̄arón̄ir̄i yap̄i mur̄ipa er̄f̄in̄i.

19 D̄ix̄f̄ á pom̄i t̄f̄n̄i inók̄im̄i t̄f̄n̄i wéyo umer̄f̄in̄i. Á má wíyo j̄iwan̄ij̄ox̄i nán̄i dij̄ sip̄i n̄isir̄i menar̄ij̄ipa ax̄f̄ipi e wir̄f̄in̄i.’ E n̄ir̄in̄ir̄i eán̄ij̄ipi x̄f̄d̄ir̄f̄in̄i.” ur̄fagi

20 á máo re ur̄ij̄in̄iḡin̄i, “Ap̄i n̄ip̄in̄i nion̄i x̄f̄dar̄ij̄ár̄in̄i. Nion̄i b̄i s̄in̄i mepa en̄j̄aȳf̄ ḡip̄ir̄fan̄i?” ur̄fagi

21 Jisaso re ur̄ij̄in̄iḡin̄i, “Jox̄i ‘Pírán̄ij̄f̄ oimón̄im̄in̄i.’ n̄isimón̄ir̄f̄náȳf̄, nur̄i d̄ix̄f̄ iȳf̄á f̄á am̄ip̄i ñigw̄f̄ nán̄i b̄f̄ ner̄i ñigw̄f̄ n̄im̄ear̄f̄ná á má uȳipeaȳf̄yo m̄in̄i n̄iwimáná n̄ib̄r̄i nion̄i n̄ix̄f̄d̄ir̄ix̄in̄i. E ner̄f̄náȳf̄, am̄ip̄i aȳá t̄f̄ij̄ipi Gor̄ixo an̄j̄nam̄i jox̄i nán̄i awí eámeám̄f̄ siár̄in̄f̄ár̄in̄i.”

22 Jisaso e ur̄fagi o ar̄f̄á n̄iwir̄i am̄ip̄i xw̄é t̄f̄jo en̄j̄aḡi nán̄i xeḡf̄ xwiox̄f̄yo dán̄i dij̄f̄ r̄f̄á uxéaḡi nán̄i dij̄f̄ sip̄i n̄iyaiwia ur̄ij̄in̄iḡin̄i.

23 Jisaso xeḡf̄ wiep̄isar̄ij̄owam̄i re ur̄ij̄in̄iḡin̄i, “Nion̄i aga nepa searar̄ij̄in̄i. Am̄ip̄i m̄im̄úrón̄iḡf̄áȳf̄ Gor̄ixo á má x̄fo xeḡf̄ xwiox̄f̄yo m̄imeám̄f̄ ner̄i umen̄j̄wean̄f̄e op̄áwianeȳin̄ir̄i an̄ij̄f̄ min̄f̄ nero aiw̄i n̄ip̄áwipax̄f̄ mimón̄in̄i.

24 Rip̄i en̄i searar̄ij̄in̄i, ‘Kamer̄f̄ en̄f̄ rap̄irap̄f̄ gw̄f̄ kiwear̄iḡf̄á óf̄yim̄i p̄áwipax̄f̄ mimón̄in̄i. Á má am̄ip̄i m̄im̄úrón̄iḡf̄áȳf̄ kamer̄f̄ en̄f̄ óf̄yi m̄ip̄áwipa yar̄ij̄ȳf̄ yap̄i an̄j̄nam̄i ñwean̄j̄oyá xwiox̄f̄yo p̄áwipax̄f̄ mimón̄ij̄o.’ searar̄ij̄in̄i.” ur̄fagi

25 wiep̄isar̄ij̄ȳf̄ —Judaȳf̄ n̄in̄i “Am̄ip̄i m̄im̄úrón̄iḡf̄áȳf̄ Gor̄ixoyá dij̄f̄ t̄f̄n̄i am̄ip̄i mear̄ij̄aḡf̄a nán̄i Gor̄ixo yaȳf̄ winar̄in̄i.” yaiwiaḡf̄ár̄in̄i. Wiep̄isar̄ij̄ȳf̄ en̄i e n̄iyaiwiro nán̄i Jisaso e ur̄fagi ar̄f̄á n̄iwiróná udud̄f̄ n̄iwikár̄in̄iro om̄i re ur̄iḡf̄awix̄in̄i, “Jox̄i r̄f̄ȳf̄ nepa en̄jánáȳf̄, Gor̄ixo á má ḡiȳo yeáȳf̄ uyim̄ixemean̄f̄ár̄fan̄i?” ur̄faḡf̄a

26 Jisaso s̄ij̄w̄f̄ agw̄f̄ n̄iw̄in̄ir̄i re ur̄ij̄in̄iḡin̄i, “Á má wiḡf̄ dij̄f̄ t̄f̄n̄i Gor̄ixoyá xwiox̄f̄yo p̄áwipax̄f̄ mimón̄in̄i. E ner̄i aí Gor̄ixo am̄ip̄i mepa epax̄f̄ wí mimón̄ij̄aḡi nán̄i oyá dij̄f̄ j̄f̄aȳf̄ t̄f̄n̄i aȳf̄ aí anan̄i p̄áwipax̄f̄ imón̄in̄i.” ur̄aná

27 Pitao Jisaso áamáomi “Dixí iyfá fá amipí nigwí nání b́ neri uyípeayfyo miní n̄wía numáná n̄n̄x̄d̄r̄ínáyí, Gorixo an̄namí amipí ayá t̄n̄p̄i r̄itinfár̄iní.” urf̄p̄i nání d̄in̄f̄ n̄imorí Jisasomí re ur̄in̄niḡiní, “Arfá eí. Amipí noneyá n̄n̄i r̄ixa p̄n̄i n̄wiár̄imí joxí r̄ix̄d̄ar̄n̄wáyí pí meanf̄wár̄iní?” urf̄agi

28 Jisaso re ur̄in̄niḡiní, “Nioní nepa searar̄iní. Gorixo xw̄fá s̄in̄f̄ w̄r̄í im̄ixáná áamá imón̄n̄j̄áoní r̄ixa m̄x̄f̄ ináyí nimón̄r̄i mēn̄wean̄áná soyf̄né ení negí Is̄rer̄iyf̄ gw̄f̄ w̄r̄f̄ w̄r̄í wé wúkaú s̄ikw̄f̄ waú en̄f̄yo x̄ir̄áowayf̄nén̄n̄f̄ nimón̄ro mí ómóm̄ix̄im̄f̄ nero mēn̄weap̄r̄f̄ár̄iní.

29 Áamá giyf̄ giyf̄ nioní n̄n̄x̄d̄iro nání wigf̄ an̄iwám̄raní, xex̄r̄f̄meáowam̄raní, xex̄r̄f̄meáiwam̄raní, xanom̄raní, x̄in̄áim̄raní, n̄iáiw̄yoraní, xegf̄ om̄n̄f̄raní, p̄n̄i n̄wiár̄r̄fná wigf̄ amipí p̄n̄i n̄wiár̄imí uf̄apimí Gorixo wíf̄p̄i aga seáyí e múrón̄n̄f̄ár̄iní. Ayf̄ ení d̄in̄f̄ n̄iȳm̄n̄f̄p̄i an̄n̄f̄ n̄weap̄r̄f̄a nání meap̄r̄f̄ár̄iní.”

30 nur̄r̄i wiep̄sar̄n̄owa “None Jisasomí xámí x̄d̄ar̄n̄agwí nání seáyí e imón̄n̄w̄iní.” yaiwip̄r̄ix̄in̄r̄i re ur̄in̄niḡiní, “Agwí r̄iná xámí xámí imón̄f̄áyí r̄f̄wéná surf̄má imón̄p̄r̄f̄ár̄iní. Agwí r̄iná surf̄má imón̄f̄áyí xámí imón̄p̄r̄f̄ár̄iní.” ur̄in̄niḡiní.

20

Ewayf̄ ikaxf̄ wainf̄ om̄n̄f̄yo wiigf̄áyí nán̄r̄iní.

1 Jisaso ewayf̄ xw̄iyf̄á re ur̄in̄niḡiní, “An̄namí n̄wean̄o áamá x̄fo xegf̄ xw̄iox̄f̄yo m̄imeámf̄ neri umen̄weanf̄áyo yan̄f̄ numeir̄fná ayf̄ m̄raxw̄f̄ rón̄n̄f̄ imón̄n̄i. O w̄fá món̄n̄f̄mí 6:00 a.m. imónáná áamá xegf̄ wainf̄ om̄n̄f̄yo wiip̄r̄i wir̄imeám̄n̄r̄i nání nur̄i

2 áamá wa ‘Sfá r̄iyimí nání x̄ixeḡn̄i íkw̄f̄ w̄na nea- iapáná om̄n̄f̄ siianf̄w̄iní.’ urf̄agf̄a xegf̄ om̄n̄f̄yo nání urowár̄n̄niḡiní.

3 Ámí 9:00 a.m. imónáná awí eánar̄igf̄e nání nur̄i wen̄n̄f̄ éyf̄f̄ w̄n̄n̄niḡiní. Wa re kikiáfá riwa ron̄agf̄a n̄w̄in̄r̄i

4 re ur̄in̄niḡiní, ‘Soyf̄né ení ḡf̄ om̄n̄f̄ niip̄r̄i nání úpoyí. Sf̄ápi t̄fní soyf̄né om̄n̄f̄ nííf̄ápi nání nigw̄f̄ x̄ixení sea- iap̄m̄fní.’ urf̄agi awa ení nuro om̄n̄f̄ wiigf̄awix̄iní.

5 Ámí sogw̄f̄ áw̄iní e en̄áná r̄ixa 12:00 imónáná nur̄i ámí wa e kikiáfá ron̄agf̄a n̄w̄in̄r̄i ax̄f̄p̄i e urowár̄n̄niḡiní. Ámí 3:00 p.m. imónáná ax̄f̄p̄i e en̄niḡiní.

6 Ámí r̄ixa 5:00 p.m. an̄w̄i e imónáná nur̄i ámí wa e kikiáfá ron̄agf̄a n̄w̄in̄r̄i re ur̄in̄niḡiní, ‘Sfá r̄iyi n̄iyim̄n̄i pí nání kikiáfá re ron̄o?’ urf̄agi

7 awa re urigfawixini, 'Ámá wo "Nigf omiñf niipoyt." mĩnearfone enagi nání ronwini.' uragfa o re uriñiniginí, 'Soyfne eni omiñf niipfri gf wainf omiñfyo nání úpoyt.' uriñiniginí.

8 Sfápi tñni wainf omiñf xiáwo bosiwomí re uriñiniginí, 'Joxi omiñf niarigfawami "Eñni." nuriri nigwf mĩni niwirfná rfwfyo úfawami niwia nurí xámi úfawami niwiri pñni wiárei.' uragfi

9 o nurí mĩraxwo urípa yarfná ámá 5:00 p.m. dáni úfawa nibirfná xixegfni ikwf wináni wináni nimeáa ugfawixini.

10 Ámá wfá móniñfmi dáni úfawa nibirfná nigwf seáyí e meapfrafoniri éfáyí awa eni xixeni axfpi ikwf wináni wináni nimeáa ugfawixini.

11 Íkwf wináni wináni nimeáa nurfná mĩraxwo omiñf xiáwo nání anijumf ikaxf nĩrĩro

12 omí re urigfawixini, 'Sfápi tñni nuro omiñf onimiápi éfawami none wfá móniñfmi dáni nurane yarfná sogwf xaiwf neanarfone tñni xixeni pí nání mĩni wĩni?' uragfa aí

13 o awayá womí re uriñiniginí, 'Gf ámaé, nioni sipí wĩ mĩsikárfini. Joxi wfá móniñfmi dáni re mĩnĩrĩpa réniñiní, "Joxi ikwf wina niapiri nání omiñf siimfni." mĩnĩrĩpa réniñiní?

14 Nigwf nioni siapfá dixfpi nimeámi uí. Ámá sfápi tñni éf ro "Nigwf xixeni axfpi owimni." nimónfagi nání joxi siapfápa axfpi mĩni wĩni.

15 Amipí nioni gfyf niwanĩñoni dñf tñni niwirfnáyf, "Ayf nĩpĩkwĩnĩmaní." rĩniaiwiariñini? Nioni yanf ewaníf nimónĩrĩ yarĩñagf nání joxi sipí dñf rĩniaiwiariñini?' uriñiniginí." Jisaso "None xámi xfdarĩñagwi aí rfwfyo xfdáfayf tñni xixeni neiapĩnfárfani?" oyaiwĩpoyĩnĩrĩ ewayf xwĩyfá api nurimáná

16 re uriñiniginí, "Agwi ríná xámi xámi imónfáyf rfwéná surfmá imónĩpĩrfárfini. Agwi ríná surfmá imónfáyf xámi imónĩpĩrfárfini." uriñiniginí.

Xfomi pĩkipfĩfápi nání ámi áwanf urĩñf nánírĩni.

17 Jisaso óf Jerusaremí nání warigfáyo umĩnĩrĩ nání nerfná xegf wiepĩsariñf wé wúkaú síkwf waú awami niwirĩmeámi ná dámine onimiápi óf e nuróná re uriñiniginí,

18 "Arfá époyt. Rĩxa Jerusaremí nání warĩñwini. E rémóáná ámá imóniñáoní nání mĩyf uráná apaxfpanĩñf imónigfá xwéowa tñni ñwf ikaxf eániñfpi mewegfáwa tñni

xwiyfá nínimearíróná nioní nání re rínipríráríní, ‘Ámá romí opíkípoi.’ níríníro

19 émayí nioní ríperírí nímearíro síkwíá ragí prírí nuyíkíro íkfáyo níyekwíroáíríro epírí nání míní níníwíro aiwí sía wíyáú wíyí óráná xwáripáyo dání ámí wíápnímeámfáríní.” uríñínigíní.

Wiepísaríñí waúmi xínáí ríxíñí uríñípi náníríní.

20 Jerusaremí nání ófyo waríná Sebediomí xewaxowáú —Ayí Jemiso tñní xogwáo Jono tñníní. Awaú tñní xínáí tñní “Jisaso ríxa Jerusaremí nírémorfná míxí ináyí nimónírí neameñweaníyírání?” níyaiwíro níbíro wauní ríxíñí uraníro nání míñí xwíáyo íkwíróagfa

21 Jisaso re uríñínigíní, “Sepfóyfné o pí oneainírí niaríñó?” urfagí í xegí niaíwowaú wiepísaríñí wíamí seáyí e owimónípiyínírí re uríñínigíní, “Joxí ríxa míxí ináyí nimónírí neameñweañáná gí niaíwí rowáú wfo wé náúmí dání ñwearí wfo wé onamíñúmí dání ñwearí epísfí nání reí.” urfagí aí

22 Jisaso re uríñínigíní, “Sepfóyfné yaríñí niarígíápí nání níjía mimónípa nero nání yaríñí niaríñó.” nurírí ewayí ikaxí ámá wa xfómí píkípríá enagí nání áwaní nuríríná yaríñí re winíñigíní, “Awagwí iníígfí síxí nioní nímfáwá ananí nípaxí imónípísíraní?” urfagí awaú re urígísisixíní, “Ananí nípaxowawíríní.” urfagí

23 o re uríñínigíní, “Iníígfí nioní nímfáwá awagwí ení nípísíriní. E nerí aí ‘Wíoxí rfmí dání ñweat. Wíoxí rfmí dání ñweat.’ wí earípaxí mimóníñíní. Waú gowaú mídímídaní ñweapísfí nání gí ápo ríxa ráríñíriní. Ayínání nioní e earípaxí wí meníní.” urfagí

24 wiepísaríñí wé wúkaú wía awaú Jisasomí yaríñí e wíagí arfá níwíro nání wíkfí dññí wíaiwíaríñagfa aí

25 Jisaso xfo tññí e nání “Eíní.” nurírí re uríñínigíní, “Soyfné níjfaríní. Émayíyá ámá ámíná meñweagfáwa seáyí e níwimóníro paimímí wíarígífaríní. Wigí ámá ení ríñí meñweagfáwa ení seáyí e níwimóníro ‘Xe noneníní símanwíyóníñí yeáyí oneaurónípoi.’ níyaiwíro yarígífaríní.

26 ‘Awa seáyí e níwimóníro yarígíápa soyfné ení axfpi nimóníro mepa oépoi.’ nimónaríní. ‘Gí wíamí seáyí e oimónímíní.’ yaiwinaríñí goxí goxí awayá omíñí wíaríñoxíníñí wimóneí.

27 ‘Neaiepísaríñone woní xámí xámí oimónímíní.’ yaiwinaríñí goxí goxí ámá wí joxí nání re ríprí nání, ‘O

wiep+sari+ηf wíami x+náin+ηf nimón+rí ar+rá wiar+ini.' ríprí nání joxí e erf+ini.

28 Ámá imón+ηáoní yar+ηápa axíprí éf+r+x+ini. Nioní ámá wí ar+rá níf+r+x+in+rí b+ηámaní. Nioní ámá n+yoní ar+rá wirí nioní nupeir+íná gwí+n+ηf uroayírorí em+in+rí b+ηár+ini." ur+η+nig+ini.

S+ηwí supár+igfíwaúmi nanf im+x+ηf nán+r+ini.

29 O t+ni wiep+sari+ηowa t+ni anf yoí Jerikoyí r+n+ηfyo dání war+íná oxí ap+xí ayá wí númi war+íná

30 re en+nig+ini. Ámá s+ηwí supár+igfíwaú óf manf+pá t+ni ηweagfíwaú "Jisaso rímaní pwar+ini." r+nar+ηagfá arfá n+wiri rfaiwá re ur+gfisix+ini, "Ám+naé, negf m+xí ináyf Depitomí xiáwox+ini wá yeawianeí." ráná

31 ámá obaxf Jisasomí xámi umeagfáyf rf+m+ηf t+ni re ur+gfawix+ini, "Awagwí rfaiwá m+r+pa épiyí." urfagfá aiwí awaú arfki wíni enf t+ni re r+gfisix+ini, "Ám+naé, joxí negf m+xí ináyf Depitomí xiáwox+ini, wá yeawianeí." urfagfí

32 Jisaso e éf n+rónap+máná óf e dání rfaiwá re ur+η+nig+ini, "Awagwí o pí oyeain+rí rar+ηi?" urfagi

33 awaú anwí e n+ibiri re ur+gfisix+ini, "Ám+náox+ini, joxí yegf s+ηwí oyeaoxoan+rí rar+ηwií." urfagfí

34 Jisaso awaú nání wá wunf+agí egf s+ηwíyo wé seáyí e wikwiáráná re egfisix+ini. N+waúní s+ηwí noxoari nan+máná númi uxfd+gfisix+ini.

21

Jerusaremíyo n+rémor+íná m+xí ináyf rémoar+igfápa rémonf nán+r+ini.

1 Jerusaremí r+xa anwí e imónáná dfwí Oripí t+ηf e anf yoí Bet+pasi r+n+ηf+pimí n+rémómáná Jisaso wiep+sari+ηfyf waúmi nurowár+r+íná

2 re ur+η+nig+ini, "Awagwí anf jfapimí nání nuri dogí x+nái xegf miá t+ni e yurár+n+ηagí n+w+n+r+íná n+waúní níkwearí n+meámí b+ípiyí.

3 Ámá wo s+ηwí nean+rí 'Awagwí pí nání íkwear+ηi?' earánáyf, re urfpiyí, 'Ám+náo seáyí e éf n+ηwearí n+meámí um+n+rí yearowár+ηoi.' uráná xiáwo apaxf mé eaiapowárénap+n+ηoi." ur+η+nig+ini.

4-5 Wfá rókiamoagf wo n+r+rí rfwam+ηf r+prí eanf+prí, "Saioní —Jerusaremí nání n+r+ro aiwí dfwí b+í nání Saioníyí rar+gfár+ini. E ηweagfáyo re urf+poyí, 'Arfá époyí. Segf m+xí ináyo awayin+n+ηf nimón+rí dogí xwéomí marfáí, dogí miá womí aí n+ηweámáná seyfné tfám+ini bar+ini.' urf+poyí."

niriri rfwamijf eanjpi xixeni imonini nani Jisaso awaum e uowarinjigini.

⁶ Wiepjarinjf awau nuri Jisaso urfpa e neri

⁷ dogi mia tni xina tni nikweari nimeami nibiri wigf iyfa dogi miaomi seayi e nikwiariro Jisaso seayi e nijweari nimeami warina

⁸ mixf inayfo yayf wianiro nani yarigfapa ama ox afixf epfroyf nero numi xidarigfayf obaxf Jisaso iyfayo seayi e nosaxa opuniri wigf iyfa nipiriro of e ikwianwf neapara uro wi wewf wf ndoayiro ikwianwf neapara uro nerina

⁹ xami umeaarigfayf tni rfwfo uxidarigfayf tni rfaiwa re nura ugawixini, "Mixf inayf Depitomi xiawo romi yayf seayi e dani oumeaneyi. Ama Aminá Gorixo uowarenapij ro —Negf arfowa o nani wenijf nerij weanana xwiogwf obaxf muroagfiri. O Gorixoya dnf tni seayi e imonifwini. Gorixo seayi emi weanomi yayf seayimi dani oumeaneyi." Rfaiwa e nira nurona oxf nikéa nuro

¹⁰ rixa Jerusarem rémónána e weagfayf mrf mrf neamero re rinfawixini, "Ama o go nani rfa rarij?" rinarina

¹¹ ox afixf xfo tni warigfayf re urigfawixini, "Gariri piropenisfo anf yof Nasaret dano, Gorixoya wfa rókiamoarinj Jisaso nani rarijwini." urigfawixini.

Ama anf ridiyowa yarigfiwami inimi dani bf inarigfayf emi nimeamf enf naniini.

¹² Jisaso anf Gorixo nani ridiyowa yarigfiwami nipawiri ama anf iwami inimi dani bf inarigfayo mixdamf wiowariri ama nigwf senisf ninayiro tarigfayfa ikwianwf mimwiarf eri ama inj xawiowf ridiyowa nani bf inarigfayf ikwianwf ef weaarigfapi mimwiarf eri neri

¹³ mixf re urinjigini, "Anf riwa nani rfwamijf re niriniri eanini, 'Anf Gorixoniyaiwa ama xwiyfa rrimf nipirfa naniwarini.' niriniri eanijagi ai soyne wf meaarigfayf yarigfapa axpfnijf nero nani anf riwa wf meaarigfayfa anfnijf imonini." urinjigini.

¹⁴ E nuriri sni anf Gorixo nani ridiyowa yarigfiwami inimi emearina snwf suparigfayf wi tni sikwf ikf egfayf wi tni o tnf e nani bana o nanf imimiximf wiagi

¹⁵ apaxpaninj imonigfa xweowa tni jwf ikaxf eanijpfi mewegfawa tni Jisaso emimf e epfi snwf nwiniro niaiwf o nani aniwami inimi dani rfaiwa re nira warijagfa, "Negf mixf inayf Depitomi xiawo romi seayi e oumeaneyi." nira warijagfa arfa e niwiro nani wikf dnjfi niwaiwiro

16 mǎxǎ re urǐgǎawixǎni, “Pǎné niaǐwǎ joxǎ nǎni rarǐgǎáyǎ arǎá rǐwǐjǎni?” urǐagǎa Jisaso re urǐjǎnigǎni, “Oyǎ, arǎá nǐwirǐ aiwǐ soyǎné xwǐyǎá Gorǐxo nǎni re nǐrǐnǐrǐ eǎniǐjǐpǐ, ‘Dǐjǎ joxǐyǎyo dǎni niaǐwǎ onǐmiǎpia tǐni sǐni amǐjǎ narǐjǐpia tǐni yayǎ seǎyǐmǐ dǎni rǐmepǐrǐǎrǐni.’ nǐrǐnǐrǐ eǎniǐjǐpǐ soyǎné ǎá nǐroro aǐ rǐxa agwǐ xǐxenǐ imónǐagǐ nǐwǐnǐro aǐ sǐni dǐjǎ mǐmoarǐjoi.” urǐjǎnigǎni.

17 E nurǐmo awami pǎni nǐwiǎrǐmǐ nǐpeyearǐ aǐjǎ apimi pǎni nǐwiǎrǐmǐ nurǐ aǐjǎ yoǎ Betani nǎni nurǐ e sǎ weǐnigǎni.

Íkǎá pikǎna ramǐxǐjǎ nǎnǐrǐni.

18 Sǎ weǐo wǎǎpǐ tǐni ǎmi Jerusaremǐ nǎni nǐbǐrǐnǎ agwǐ wǐǎnǎ

19 wenǐjǎ éyǎ wǐnǐjǎnigǎni. Íkǎá pikǎ wǐna óf e jǐna ronǐagǐ nǐwǐnǐrǐ “Sogwǎ bǐ odanǐmǐni.” nǐyaiwimi nurǐ aǐjǎ e dǎni wenǐjǎ éyǎ wǐnǐjǎnigǎni. Sogwǎ mǐwepa ǐwǐni inǎrǐjǎgǐ nǐwǐnǐrǐ íkǎánami nǐramǐxǐrǐ re urǐjǎnigǎni, “Íkǎá pikǎ rǐnaxǐ, sogwǎ wǐni werǎámani.” urǎnǎ apaxǎ mé yǐweǎrǐjǎnigǎni.

20 Apaxǎ mé yǐweǎrǐagǐ wiepǐsarǐjowa e nǐwǐnǐro ududǐ nǐwiro yarǐjǎ re wigǎawixǎni, “Íkǎá pikǎ ana arǐre nerǐ apaxǎ mé yǐweǎrǐjoi?” urǐagǎa

21 Jisaso re urǐjǎnigǎni, “Nionǐ nepa seararǐjǎni, ‘Soyǎné Gorǐxomǐ dǐjǎ wǐkwǐroro dǐjǎ biaú mǐmaxǐrǐpa ero ‘Gorǐxoyǎ dǐjǎ tǐni íkǎá rǐna e epaxǎnami.’ mǐyaiwipa ero nerǐnǎyǎ, ayǎ xǐxenǐ nionǐ yarǐjǎpa nimónǐnǐjoi. Íkǎá rǐna nǎnǐni mǐrarǐjǎni. Dǐwǎ mǐjǎ apimi aǐ ‘Rǐpǐxǎni nurǐ rawǐrawǎyo piéroi.’ urǎnǎyǎ xǐxenǐ e nimónǐnǐjoi.”

22 Pǐ pí nǎni Gorǐxomǐ rǐxǐjǎ nurǐrǐ dǐjǎ nǐkwǐrorǐnǎyǎ, xǐxenǐ axǐpǐ e simǐxǐyinǐǎrǐni.’ seararǐjǎni.” urǐjǎnigǎni.

“Nénǐ tǐjoxǐ imóneni.’ go rǐrǐjoi?” urǐgǎa nǎnǐrǐni.

23 O ǎmi Jerusaremǐ nǐrémori rǐxa aǐjǎ Gorǐxo nǎni rǐdǐyowǎ yarǐgǐwǎmǐ nǐpǎwiri ǎmáyo uréwapǐyarǐnǎ apaxǐpǎniǐjǎ imónǐgǎá xwéowa tǐni wigǎ Judayǎ mebáowa tǐni nǐwǐmearo re urǐgǎawixǎni, “Joxǐ arǐge nimónǐrǐ amǐpǐ nene aǐjǎ riwǎmǐ ínǐmi dǎni yarǐjǎwǎpǐ pǐrǐ wiaikímǐ yarǐjǎni? ‘Joxǐ nénǐ tǐjoxǐ imóneni.’ go rǐrǐagǐ e yarǐjǎni?” urǐagǎa aǐ

24 Jisaso re urǐjǎnigǎni, “Nionǐ enǐ yarǐjǎ bǐ oseaimǐni. Soyǎné nionǐyǎpǐ ǎwanǐ nǐrǎnǎyǎ, nionǐ enǐ ‘Apǐ ei.’ nǐrǐo nǎni ǎwanǐ searǐmǐni.” nurǐrǐ

25 re urǐjǎnigǎni, “Yarǐjǎ nionǐyǎ rǐpǐ seaimǐni. Jono wayǎ nǐneameaia uǐo wayǎ Gorǐxoyǎ dǐjǎ tǐni

neameainjraní? Xegí dñj tñni neameainjraní?” Yarñj e wíaná wiwanñowa re rñngfawixini, “‘Jono Gorixoyá dñj tñni enjñrini.’ uránáyf, re nearñññoi, ‘Soyñé pí nání arfá mñwí egfáñini?’ nearñññoi.

26 E nerí aí ‘O xegí dñj tñni enjñrini.’ uránáyf, áamá sipfá re epfroyf egfáyf, ‘Jono Gorixoyá wfá rókiamonjorñani?’ yaiwiarigfáyf iwanj neamepepññixini.” nññññoi

27 Jisasomi re urigfawixini, “None majfáñini. Jono dñj goyá tñni enjññani?” urfagfa o re urññññini, “Nioní ení ‘Amípi apí pññf wiaíkmí et.’ nññññoi nání áwanj searññññini.

Ewayf ikaxf xñráxogwáowau nání urññññini.

28 “E nerí aí ewayf xwñyfa rññi nání segf dñj arñre yaiwiarñoi? Áamá wo xegf niaíwf wau tñño xámñ xñráomi nurí re urññññini, ‘Íwe, joxí negf wainf omñññyo nání nurí omñññ et.’ urfagi

29 o re urññññini, ‘Oyí, numññni.’ nurímáná muññññini.

30 Xano xogwáomi nurí axñpi ‘Omñññyo nání nurí omñññ et.’ uráná o re urññññini, ‘Oweoi, numñññni.’ nurímáná rñwñyo dñj sipí nñyaiwiri ‘Gf ápomi “Oweoi.” pí nání rñf urñññni?’ nñyaiwimi nurí omñññ enññññini.” Jisaso ewayf xwñyfa apí nurímáná

31 awamñ yarñj re wññññini, “Awaú go go xano urññpa xñxení arfá nñwiri enññññini?” urfagi awa “Xogwáorini.” urfagfa Jisaso re urññññini, “Nioní nepa seararññini. Apíxí ede dání iyf oikñxearigfíwa tñni áamá íwf yarigfá, takisf nání nñgwf nearáparigfá tñni Gorixoyá xwioxñyo ananñ nñpáwiro ñweapññfá aiwí soyñé páwipaxf mimónññoi.

32 Ayf rññi nání seararññini. Jono nñbññi wé rónññi oimónñpoyñññi searéwapñññi aí soyñé xñráo enñpa arfá mñwigfawixini. Apíxí iyf ede dání warigfíwa tñni takisf nání nñgwf nearáparigfáwa tñni xogwáo enñpa Jonomí arfá nñwiro sanññi imónarññagfa soyñé sññwf e nñwññoi aí xogwáo enñpa ámi rñwñyo dñj sipí nñyaiwiro ‘None pí nání arfá mñwipa yarñññni?’ nñyaiwiro sanññi mimónñgñfawixini.

Ewayf ikaxf wainf omñññ sññwf uwñññññini.

33 “Ewayf xwñyfa ámi bi rññi arfá nñpoyí. Áamá xwñf tññ wo wainf uraxf íwfá nuríñi xwñná nñrorí wainf xegf inñgñ nñpññfá nání wainf sogwf xoyñkímf enñfá nání sññáyo óf nimorí wainf omñññyo áwñññi añf awí ñweapññfá nání seáyí émi nñmñra nñpeyiri néísáná áamá wí umeipññfá nání re urññññini, ‘Wainf sogwf niáf éánáyf, bi soyñé segf mearo nioní gf mearí emñfá nání nionñyá omñññ rññimi ananñ sññwf

níwínipíríáraní?’ nurimí anj wíyo ememínri nání nurí níñweanísáná

34 wainí sogwí ríxa niáf éáná xegí omíñj wíiarígfá wamí re uowáríñínigíní, ‘Soyíné nuro wainí nioní nání nítífápi nurápauípoyí.’ uowáríagí aí

35 omíñj síñwí uwíniarígfáwa xfo uowáríáfawamí womí iwanj mépero womí pikiro womí sñá earo egíawixíní.

36 Omíñj xiáwo ámi omíñj wíiarígfáyí obaxí onímíapí wamí uowáríagí aí omíñj síñwí uwíniarígfáwa xámíñowamí wigíápa axípi wigíawixíní.

37 Ámi ríwíyo o xegí xewaxo nuowárírí re yaiwíñínigíní, ‘Nígí íwomíyí xwíyíá xixení aríá wípíráoi.’ yaiwíagí aí

38 omíñj síñwí uwíniarígfáwa xewaxo baríñagí níwíníro re rínígfawixíní, ‘Xanoyá dñj tñjo nimónírí amípí meanfo iwo baríní. Oyá amípí meanfáwá nání omí opíkianeyí.’ níriníro

39 omí fá níxero omíñjyo bfaníríwámíní nímoairo pikígfawixíní.” Jisaso e nurírí Judayí ámináowa re oyaiwípoyínírí “None omíñj síñwí uwíniaríñwáonéníñj ímóníñagwí nání ríneararíní?” oyaiwípoyínírí ewayí xwíyíá e nurímáná

40 ayo yaríñj re wíñínigíní, “Omíñj xiáwo níbríná omíñj síñwí uwíniarígfáwamí pí wínigíní?” uríagí

41 awa re urígfawixíní, “Sípí yarígfáwamíyí ení sípí níwikárímáná ámi áamá wa ‘Xwiogwí ayí ayo wainí sogwí niáf éáná ananí nídirane o nání utianfáwáríní.’ yaiwífáwamí re urínfáríní, ‘Gí omíñj rípi síñwí níwínífríxíní.’ urínfáríní.” uríagí

42 Jisaso re uríñínigíní, “Ewayí xwíyíá áamá Goríxo seyíné yeáyí seayímíxemeanfa nání uowárenapínfo nání nírinírí eáníñj rípi ení ‘Sñá anj mírarígfáwa sñá awíaxí nání pía neríná wo “Sípíríní.” níriníro emí mófo nání Goríxo “Sñá o tñí xámí nítirínáyí, anj enj neánírí nanj ímóníñjoi.” níriní sñá o nímeari táná anj enj neánírí nanj ímóníñjíríní. Goríxo e éf enjagí nání nene síñwí níwínírná aga imíríñj mimóníñagí wíñíñwíní.’ E nírinírí eáníñjpi soyíné síní fá míropa egíáraní? Oweoi, fá nírooro aiwí dñj mímóaríñjoi.

43 Ayínání gí Judayíné re seararíñjíní, ‘ “Goríxo nene xfo xegí xwioxíyo mímeámí nerí píraníñj neamenñweanfáríní.” ríyaiwíaríñjoi? Oweoi! Omíñj síñwí uwíniarígfáwa yapí aríkí néra warígfáyíné Goríxo xfo xegí xwioxíyo nípáwíro onñweápoyínírí síñwí seanínfámaní. Áamá xenwí wí saníñj nimóníro wé róníñj yarígfáyí opáwípoyínírí síñwí wínínfáríní.’ seararíñjíní.

44 Xwasfá yeáyí bimí sñá nípiérorí nearíná yuní

wárarinǵipa sǵǵáoni áamá gǵyo gǵyo nǵipíerori nearǵná axǵpǵi xwasǵwǵi yunǵnǵinǵi imǵxǵimǵárǵnǵi.” Jisaso xǵo sǵǵáónǵinǵi nimónǵrǵi nánǵi e urǵagi

⁴⁵ apaxǵpánǵinǵi imónǵǵǵá xwéowa tǵnǵi Parisiowa tǵnǵi ewayǵ xwǵyǵǵá apǵi wiwanǵinǵowa nánǵi rǵinarǵinǵagi arǵǵá nǵiwiro “None nánǵi rǵa rarǵnǵi?” nǵiyaiwiro

⁴⁶ “Omǵi rǵixa ǵǵá oxǵiraneyǵi.” yaiwǵǵǵáyǵ oxǵi apǵixǵi nǵnǵi Jisaso nánǵi “Gorǵxoyǵá wǵǵá rókiamoarǵinǵorǵani?” yaiwiarǵinǵagǵá nánǵi ámi wǵyǵi nero wǵi e megǵawixǵnǵi.

22

Ewayǵ ikaxǵ aiwǵá apǵixǵi meanǵi nánǵirǵnǵi.

¹ Jisaso ámi ewayǵ xwǵyǵǵá wǵi nurǵrǵná re urǵinǵinǵinǵi,

² “Áamá xwǵyǵǵá Gorǵxoyǵá arǵǵá nǵiwiro sanǵinǵi nimónǵiro xǵo xegǵi xwioxǵyo mǵimeámǵi nerǵi menǵweanǵe ǵweapaxǵi imónǵinǵiyǵi, ayǵi ewayǵ xwǵyǵǵá rǵpǵnǵinǵi imónǵnǵi. Mǵixǵi ináyǵi wo xewaxo apǵixǵi omeanǵrǵi nánǵi aiwǵá xwé rǵyamǵi nǵiyárǵimánǵá

³ xegǵi omǵinǵi wǵiariǵǵǵáwami re uowárǵinǵinǵinǵi, ‘Áamá nionǵi urepeárǵimenǵáyo “Aiwǵá nánǵi bǵpoyǵi.” urǵimépoyǵi.’ uowáránǵá awa mǵixǵi ináyoyǵo urǵǵipa nuro urǵiméagǵá aiwǵi ayǵi mǵibǵpaxǵi wimónǵinǵinǵinǵi.

⁴ Mǵixǵi ináyoyǵo xegǵi omǵinǵi wǵiariǵǵǵá ámi wami re uowárǵinǵinǵinǵi, ‘Áamá nionǵi aiwǵá rǵipǵi nánǵi urepeárǵinǵáyo re urǵimépoyǵi, “Aiwǵá rǵixa rǵyamǵi yárǵinǵinǵi.” nurǵiro “Xegǵi burǵimákauǵ oxǵyǵi tǵnǵi sipǵsipǵi memé nanǵwǵi xǵixegǵnǵi mǵinǵinǵirǵixa tǵnǵi rǵixa nǵipǵkiriǵi sǵó kǵkǵirómǵi nerǵi sǵǵá exárǵnǵnǵi. Xegǵi xewaxo apǵixǵi meanǵi nánǵi aiwǵá imǵixǵápǵi nánǵi bǵpoyǵi.” urǵimépoyǵi.’ uowáránǵá awa áwanǵi e urǵiméagǵá aiwǵi

⁵ urepeárǵimenǵyǵi arǵkwǵkwǵi nǵiwiro wigǵi dǵinǵi tǵnǵi numiro re egǵawixǵnǵi. Wo xegǵi aiwǵá omǵinǵiyoyǵo nánǵi unǵinǵinǵi. Ámi wo xegǵi nǵǵwǵi omǵinǵi bǵi emǵnǵrǵi nánǵi unǵinǵinǵi.

⁶ Wǵǵa omǵinǵi wǵiariǵǵǵáwami ǵǵá nǵixǵirǵiro iwanǵi nǵimépero pǵkǵǵawixǵnǵi.

⁷ Mǵixǵi ináyoyǵo rǵixa wikǵi wónǵagi xegǵi sǵimǵinǵi wǵinarǵǵǵáwami uowáránǵá awa nuro áamá xegǵi omǵinǵi wǵiariǵǵǵáwami pǵkǵǵáyo enǵi nǵipǵkiro wigǵi anǵyǵi enǵi rǵǵá nǵiyárǵimánǵá enǵánǵá

⁸ mǵixǵi ináyoyǵo xegǵi omǵinǵi wǵiariǵǵǵá wami re urǵinǵinǵinǵi, ‘ǵǵi íwo apǵixǵi meanǵi nánǵi aiwǵá rǵixa rǵyamǵi inárǵinǵinǵagi aiwǵi áamá aiwǵá apǵi nánǵi urepeárǵinǵáyǵi mǵibǵpaxǵi wimónǵagi nánǵi ayǵi nǵipaxǵi mimónǵǵoǵi.

9 Ayínáni soyíné xwamidígíyo nuro áamá óf e nímúrón+ríníyo íwo apíxí meaní nání aiwá imíxá rípi nípírí bípírí nání áwaní urípoi.’ uríagi

10 omíní wiiarígíáwa óf wíyí wíyo nuro áamá nímúrón+rínáyí naní aí tñní sípí aí tñní níwirímeámí níbíró aní aiwá nípírí nání imíxáríwámí dérogíawixíní.

11 Aní iwámí ríxa nídéronagíá míxí ináyo áamá oxí apíxí aiwá nípírí nání bíáyí síñwí wínímníní nání nípáwirí weníní éfyí wíníníníní. Áamá wo aiwá nání níbíríná aikí síñí yínírí iyfá síñí pánírí nemo níbírí mñweapa enagi níwínírí

12 re uríníníní, ‘Ámáoxíní, joxí aiwá rípi nání níbíríná pí nání aikí síñí yínírí iyfá síñí pánírí nemoxí míbípa éfríní?’ uríagi o xwíyá bí murarínagi

13 míxí ináyo xegí omíní wiiarígíáwámí re uríníníní, ‘Soyíné omí fá níxero gwí wéyo jiro síkwíyo jiro nemáná sfá yíníní bíaríwámíní moaípoi. Sfá yínínéyí ríníní ayíkwí mñwínípa enagi nání áamá ñwí earo magí íróníro epíríáríní.’ uríníníní.” Jisaso ewayí xwíyá e nurírí

14 re uríníníní, “Goríxo áamá obaxíyo nurepeárírí ‘Nioní tífámíní bípoi.’ nurírí aiwí neyíróríná áamá naní imóníníyí áríní meaníáríní.” uríníníní.

Nígwí takísí nání émayó wiarígíá náníríní.

15 Parisiowa Jisaso e rarínagi arfá níwimowa nuro mekáxí níró omí pasáníní número xwíyápai ñwíráníro nání re rínígíawixíní, “Omí yapí re uréwapíyaníwíní, ‘Takisí nání nígwí émayí nearáparígíápi síní mñní wianíréwíní?’ uraníwíní. O ‘Oweoi, síní mñní mñwípa époyí.’ ránáyí, émayí omí fá níxero gwí yipíráoi. E mñípa nerí ‘Oyí, seyíné mñní níwiríná apání yaríníoi.’ ránáyí, áamá omí xídarígíá ámí arfá bí mñwí nero pñní wíarípíráoi.” níriníro

16 wíwaníñowayá wíepísarígíá wámí tñní áamá míxí ináyí Xeroto níkumíxínírí emearígíá wámí tñní Jisaso níñwearí uréwapíyaríné nání uowáríagíá awa nuro Jisasomí re urémeagíawixíní, “Nearéwapíyaríníoxíní, joxí nínearéwapíyíríná nepání nearéwapíyaríníoxíríní. Áamá Ámínáowayá síñwíyo dání aí xwíyá ámí xegí bí mñí axípní raríníoxíríní. Sípí rírí naní rírí yarínímaní. Joxí xwíyá Goríxoyání nepání xixení nearéwapíyaríníoxíríní.” Weyí e numearíro yaríní re wígwíawixíní,

17 “Joxí none nearei. Díxí dñí aríre simónaríní? Judayene émayíyá míxí ináyí Sisaoyí ríníñomí takísí nání nígwí mñní wiaríníwápí mñní níwiríná ‘Apání yaríníwíní.’ rísimónaríní? ‘Nípíkwíní mñyaríníwíní.’ rísimónaríní?” uríagíá aí

18 Jisaso awa sipí wikáraníro yaríṅagá dīṅf adadf níwírí re uríṅnigíní, “Nāṅf rírí sipí rírí yaríḡfá royíné, pí nání iwamfó níwap+yaríṅo?”

19 Émáfyá níḡwí nene takisf nání wiaríṅwá wo síṅwá wíními síwá nípoyí.” uríagí awa níḡwí xfo uríí wo nímearo síwá wíáná

20 o re uríṅnigíní, “Níḡwí romí sfmímanḡf imíxíníṅf tíf tíní yof eáníṅf tíf tíní goyáríní?” uríagí

21 awa re uríḡawixíní, “Ayf émáyf mīxí ináyf Sisaoyáríní.” uríagí o re uríṅnigíní, “Amípí Sisaoyá imóníṅagí níwínírná ayf Sisaomí mīníní wíríxíní. Goríxoyá imóníṅagí níwínírná xewaníṅomí mīníní wíríxíní.” nurírí ámá Goríxo xewaníṅóníṅf imíxíṅf enagí nání omí dīṅf owíkwíríḡpoyíní e uríagí

22 awa arfá e níwíro dīṅf ududf nero pfní níwíarímí ugíawixíní.

“Ámá ámí wíapfnímeapfírfáríní.” uríṅf nánírní.

23 Sfá axíyímí Judayf Sajusiyf ríníḡfá wí —Sajusiowa re raríḡfáwaríní, “Ámá píyíyf ámí wíapfnímeapfírfámaní.” E raríḡfáwa níbíro “None ení o neararíṅfpa ewayf xwíyáf bí nurírane majfá owíkíxeáraneyí.” níyaiwíro Jisasomí yaríṅf níwíróná

24 re uríḡawixíní, “Nearéwap+yaríṅoxíní, Moseso eníná re nírní ríwamíṅf eaṅfíní, ‘Ámá wo níaiwíf meméá péánáyf xogwáo náo apíxí aní nímeari xexírímeáoyá níaiwíf wíemeaíwíníḡíní.’ nírní eaṅfíní.” nuríro

25 ewayf xwíyáf rípi uríḡawixíní, “Xíráxogwá wé wíúmí dāṅf wáú imóníḡfáwa none tíní ṅweaṅwáwa re egíawixíní. Xíráo xámíṅo apíxí nímeari níaiwíf meméá péáná

26 xogwáo xfo tíṅo xíráoyá apíxí aní nímeari aí o ení níaiwíf meméá péáná wíá ení ímí wo wo nímearo aí níaiwíf meméá penowíánáyf

27 í ení yoparf ríwíyo peníṅíní.” Ewayf xwíyáf apí nurímáná

28 Jisasomí yaríṅf re wíḡawixíní, “Ámá níní Goríxo mí ómómíxímí enííná wíapfnímeááná xíráxogwá wé wíúmí dāṅf wáú imóníḡfáwa apíxí go goyá imónínírfáfaní? Pí nání? Ayf awa nowaní meagfí enagí nánírní.” uríagí aí

29 Jisaso re uríṅnigíní, “Soyíné xwíyáf Goríxoyá nírnírní eáníṅfpi tíní oyá ení eáníṅfpi tíní majfá enagí nání majímajfá nero xerwíní raríṅoí.

30 Ayf rípi nání seararíṅíní. Ámá pegíáyf níwíapfnímearóná aṅfnajf yapí nero apíxí mearo wíro epfírfámaní.

31-32 E nerí aí xwiyfá ámá pegfáyf wiápfnimeaprfápí nání Gorixo re searínfpí ‘Nioní Nwfá Ebírfamoyáoní tfní Aisakoyáoní tfní Jekopoyáoní tfní awayáoniríní.’ E nírínrí eánínfpí soyfné síní fá mīropa egfáraní? Oweoi, fá nīrooro aiwí nífá mimónīpa nero rarínjoí. Ayf rfpí nání seararínfní. Gorixo ámá pegfáyf nání Nwfáomani. Ámá síní dínf tfníyfní nání Nwfáoríní.” nurírí awa dínf re oyaiwípoyínrí, “Negf arfowa pegfá enagi aiwí wigf dínf síní sínf rimóníní?” oyaiwípoyínrí e urfagi

33 ámá oxí apíxí e epfroyf egfáyf arfá nīwiro o xwiyfá uréwapīyarínfpí nání dínf ududf nīwiga ugáfawixíní.

Nwf ikaxf seayi e imónínfpí nániríní.

34 Jisaso Sajusiowa xwiyfá nīmeámí bífapí gwí mīfnínfní wákwíagí nání ámí bī murarínagfá Parisiowa sīnwf e nīwínīro awaní axfmíní awí neánárímáná

35 wigf wo —O nwf ikaxf eánínfpí mewenfýf woríní. O Jisasomí yapf nīwīwapīyirane majfá owíkíxeáraneyínrí yarínf re wīnínigíní,

36 “Nearéwapīyarínjoxíní, negf nwf ikaxf eánínfýf nīyoní gfpí seayi e imóníní?” urfagi

37-38 Jisaso re urínínigíní, “Nwf ikaxf re nírínrí eánínfpí, ‘Díxí Ámíná Gorixomí dínf nīnwfíríríná dínf síxí uyírí xwioxfyo dání dínf wīkwírórí erfíní.’ Nwf ikaxf e nírínrí eánínfpí seayi e imóníní.

39 Nwf ikaxf ‘Jīwanínjoxí nání dínf sípí sīnarínfpá ámá joxí sīnwf wīnarínfýf nání ení dínf sípí axfpí e wírfní.’ nírínrí eánínfpí ení seayi e imónínfpí tfní xīxení imóníní.

40 Xwiyfá Moseso tfní wfá rókiamoagfáwa tfní nírīro rfwamínf eagfá nīpíní nwf ikaxf mfkf rīpiaúmí íkwíkwírfíní.” urínínigíní.

“Kiraisoyf rínínjo nīáíwí goyáoríní?” urínf nániríní.

41 Parisiowa síní awí eaárínfnáná Jisaso yarínf bī nīwírí

42 re urínínigíní, “Kiraiso, ámá arfowayá xwfá piaxfyo dání iwiaronfoyf rarígfo nání segf dínf aríreríní? Nīáíwí goyáoríní yaiwīarínjoí?” urfagi awa re urígfawixíní, “Negf mīxí ináyf Depitomí xīáworíní.” urfagfá

43 o re urínínigíní, “Kiraiso sa Depitomí xīáwo enánáyf, o kwíyf Gorixoyá tfní rfwamínf nearfná o nání aríge ‘Gf Ámínáoríní.’ nírírí rfwamínf re eanfíní,

44 ‘Ámíná Gorixo gf Ámínáomí re urínínigíní, “Joxí tfní mīxí imónígfáyo xopírárí rīwīimfáé nání gf wé náúmí dání nweaí.” urínínigíní.’ nírírí eanfíní?

45 Depito Kiraiso, arfowayá xw'á piaxfyo dáni iwiaronfoyi rarigfo nání 'Gí Ámínáorini.' riniyí arige nerí ámi xegí xiáwo imónini?" nuriri awa re oyaiwipoyiniri "Kiraiso Depitomí xiáwo imóninagí aiwi seáyí e múroninagí nání Gorixomí xewaxor'ani?" oyaiwipoyiniri e uráná

46 áamá ayí n'ni "Kiraiso, áamá arfowayá xw'á piaxfyo dáni iwiaronfo sa Depitomi xiáworini." niyaiwiro nání wiyíyá niwiápnimeari muripaxí wimóninagí ámi íná dáni yariñfí bi m'wigfawixini.

23

"Nw' ikaxí eáninipí meweg'áwa yari'g'ápa mepani." uriní nánirini.

1 Jisaso xwi'yá api nurí'sáná áamá oxí apixí e ep'royf eg'áyo t'ni oyá wiep'sariñowami t'ni nuriri

2 re uriniginini, "Nw' ikaxí eáninipí meweg'áwa t'ni Parisiowa t'ni wiwaninowa nání re rinig'áriní, 'Nw' ikaxí Moseso n'nearéwap'yiri r'waminí eanipí newaninonení áamáyo uréwap'yipax'riní.'

3 E rinig'á enagí nání n'ni awa sear'áyí nix'd'ro er'ini. E nerí aí awa naní n'riro aiwi wiwaninowa píraniní nix'dar'inag'á nání wigí yari'g'ápa sey'né ení mepani.

4 Áamáyo nw' ikaxí nuriróná saní xwé ayá wininí gwí n'jiro sanw'yo ikwiárarig'áriní. E nerí aí wiwaninowa 'Iwam'ó wé rení ná woni t'ni om'feyoám'ni.' wimónarinimani.

5 Amipí awa yari'g'ápi áamá sinw' onean'poyiniri yari'g'áriní. Awa áamá Gorixomí píraniní x'darig'áyi díri xwi'yá Gorixoyá nání d'kínarig'ári min'yo d'kín'ro wigí iy'á sír'w'yo dáni wayax'iní niy'wára pun'yí yin'ro yari'g'ápa mé áamá sinw' onean'poyiniri díri xwé fá niwearo d'kín'ro wayaxí ení sepiá yiwárapiní yin'ro nero emearig'áriní.

6 Awa aiwá xwé imixarig'e nání nurón'arani, rotú an'yo nání nurón'arani, áamá sinw' onean'poyiniri sináninim'ni nin'weamero yari'g'áwarini.

7 Awí eánarig'erani, maker'á imixarig'erani, 'Nearéwap'yariñoxini.' onir'poyiniri emearig'áwarini.

8 Awa e nero aí segí searéwap'yariño ná wonirini. Sey'né niy'néní nioní ninix'd'ro nání áamá axí imónig'áyné 'Ráre, napié rinig'áyné imóninagí nání sey'né awa yapí 'Nearéwap'yariñoxini.' onir'poyiniri e mepani.

9 Segí ápo an'namí n'weanjo ná woni oní enagí nání ení xw'á t'yo dání womí 'Ápoxiní muripani.

10 Niseaméra unfo ná woni Kiraiso, áamá arfowayá xwíá piaxíyo dáni iwiaronfoyi rarigfo enagi nani eni seyíneyá wo nani 'Níneaméra warinorini.' mirinipa époyi.

11 Seyíne giyíne seáyi e seaimóniñoyi segí inókinñi nimóniri omñi seáiwiniñi.

12 Áamá giyí giyíne sewaniñiyíne seáyi e menfáyíne, Gorixo xwíami seaimixiníarini. Giyí giyíne 'Sipienerini.' niyaiwinro ínimí imónfáyíne, Gorixo seáyi e seameníarini.

Nwí ikaxí eániñipi mewegíáwa naní ero sipí ero yarigíá nani xwíyíá umeáñiñi naniñi.

13 "E nerí aí nwí ikaxí eániñipi mewegíoyíne tñi Parisioyíne tñi, naní ero sipí ero yarigíoyíne awayi! Sía wíyi soyíne majíá seaóriniñi. Soyíne áamá Gorixomi dñi níwíkwíro ro oyá xwioxíyo nípáwiro ñweaaniri éfáyo nuréwapíyiríná píripíriñiñi wiarinagíá nani Gorixo xeaniñi ríá tñi seaikáriníá enagi nani dñi sipí oseaini. Sewaniñoyíne Gorixomi dñi níwíkwíropa ero nípáwipa ero nero aí áamá eni xe opáwípoyiniri síñwí wínarigíámani.

14 [Nwí ikaxí eániñipi mewegíoyíne tñi Parisioyíne tñi awayi! Sía wíyi soyíne majíá seaóriniñi. Naní ero sipí ero yarigíoyíne, síwí yá ríkiníyí yapí ámayá aiwá píri níni íwí manaríñipa soyíne apíxi aní apianípia nani dñi sipí míseai wigí amípi íwí nurápiro anípápia wárarigíáriní. Soyíne Gorixomi rixiñi nuríroná áamá aríá níneairo weyí oneamépoyiniri áamá síñwí anigíe dáni sepiá níra warigíoyínerini. Ayínani soyíne xwíyíá áamá wí meárinipírfápa axípi meárinipírfámani. Soyíne ríá tñi meárinipírfá enagi nani dñi sipí oseaini.]

15 Nwí ikaxí mewegíoyíne tñi Parisioyíne tñi awayi! Sía wíyi soyíne majíá seaóriniñi. Naní ero sipí ero yarigíoyíne, 'Áamá ná jíami ñweagíáyí negíniñi imónírixiñi.' niyaiwiro rawírawáyo xero xwíáyo aní uro neróná segí yarigíápi ayo uréwapíyarigíoyínerini. Ayí soyíneniñi nimónírináyí soyíne ríá aníñi wearíñiyo ikeáarinípaxí aiwí soyíne ayo wíwapíyarinagí nani ayí soyíne níseamúro ro anípaxí ríá aníñi wearíñiyo ikeáarinípaxí imóniñoi. Ayínani Gorixo xeaniñi seaikáriníá enagi nani dñi sipí oseaini.

16 Soyíne síñwíniñi supárigíoyíne awayi! Sía wíyi soyíne majíá seaóriniñi. Síñwíniñi supárigíoyíne aiwí áamá wíyo ófí síwániñi wiarigíoyíne, áamá wo 'E emíni. Aní Gorixo nani rídiyowá yarinwá riwámi dáni rírarinini.' rarinagí níwiniríná re rarigíoyínerini, 'Ananirini. Xfo ríípa mepa nerínáyí, xwíyíá meárinípaxí wí mírarinini.'

rariḡfoyfnérini. E nerí aí áamá wo 'E emfnini. Síná gorí anḡ ridiyowá yaríḡwáiwámí ínimí wenḡpimí dání rirariḡini.' rariḡagi níwíniríná re rariḡfoyfnérini, 'Xfo ríḡpa mepa nerínáyí, xwiyfá meárinipaxí rarini.' rariḡfoyfnérini.

17 Majimajfá ikáriníro sínwfníḡ supáriníro egfoyfné, ḡfmíni ḡpí seáyí e imónini? Síná gorí anḡ ridiyowá yaríḡwáiwámí wenḡpí seáyí e rimónini? Anḡ ridiyowá yaríḡwáiwá seáyí e rimónini? Anḡ ridiyowá yaríḡfá ḡwáfá iwámí gorí sínápi sa e wenḡagi nání ení ḡwáfá imóniḡagi nání anḡ iwá seáyí e imónini. Ayínání áamá wo ridiyowá yaríḡwáiwámí dání ráná pí nání 'Xwiyfá meárinipaxí bí mīrarinini.' rariḡfáriní?

18 Soyfné rípi ení rariḡfoyfnérini. Áamá ḡiyí ḡiyí aiwá peaxí taníro nání íráf noa peyiníḡe dání rariḡagi níwíniríná 'Ayí ananirini. Xwiyfá meárinipaxí bí mīrarinini.' ríro áamá aiwá peaxí seáyí e ikwiáriníḡpimí dání rariḡagi níwíniríná 'Ayí apimí dání ríḡpi xixení mepa nerínáyí, xwiyfá meárinipaxí rarini.' ríro yaríḡfoyfnérini.

19 Sínwfníḡ supáriḡfoyfné aríḡe nerí yapí e uréwapiyaríḡfáriní? ḡfmíni ḡpí seáyí e imónini? Aiwá peaxí ikwíkwíarimí yaríḡfápi seáyí e rimónini? Íráf noa peyiníḡpí seáyí e rimónini? Íráf oníḡpí aiwá ḡwáfá imíxariḡagi nání íráfpi seáyí e imónini.

20 Ayínání áamá íráf oníḡpimí dání níriróná aiwá seáyí e ikwiáriníḡpimí dání ení rariḡoi.

21 Áamá ridiyowá yaríḡwáiwámí dání níriróná Goríxo anḡiwámí ínimí ḡweaḡomí dání ení rariḡoi.

22 Áamá 'Anḡnamí dání rirariḡini.' níriróná Goríxo ikwianḡwí éf ḡweaḡe dání ríro xewaníḡo éf ḡweaḡomí dání ríro ení yaríḡoi. Ayínání xwiyfá soyfné 'E dání níriríná ananirini.' rariḡfáyí níḡkwíni níḡkwíni mīrariḡfoyfnérini.

23 Nwí ikaxí mewegfoyfné tfní Parisioyfné tfní aweyí! Sfá wiyí soyfné majfá seaórinfáriní. Sipí ero nanḡ ero yaríḡfoyfné dínḡ sipí oseainí. Soyfné aiwá nímiróná aníḡ miní yíyí tfní af tfní siyó amípi píraníḡ fá nírooro ríxa wé wúkaú imóniḡáná wo Goríxomí miní níwiro aí ḡwí ikaxí xwé ríníḡ tfo 'Díxí áamá imóniḡfoyo xixení wíiaríḡpa áamá xenwíyo ení axfpi wíirfní. Áamá xenwíyo ení ayá urímíxírfníní. Goríxomí dínḡ wíkwírorfníní.' ríníḡ ayo soyfné ogámí nero onímíapianí xídaríḡfáriní. Segí aníḡ miní yaríḡfá jfápi pfní mīwíarípa ero áamáyo nanḡ mímíxípa yaríḡfápi ení ero nero sínwíriyí, nanḡ imónimínirí eníriní.

24 Soyfné sínwfníḡ supáriḡfoyfné aiwí áamá wíyo óf

síwáníñf wiaríğfóyfné, inaiwá níníro sidírfa onímiápia wenjagí níwíníroná ananí emí nímamoro aí kamerf xwéríxa wenjáná síñwí míwínf o tñní gwfnárearíğfóyfnéríní.” nurírí awa re oyaiwípoyínírí “None ñwí ikaxí xwé eáníñfyo ogámf neranéná ayf kamerfníñf gwfnárearíñwárfaní? Nwí ikaxí onímiápia eáníñfyo píráníñf níxífdíranéná ayf sidírfa emfníñf mamoaríñwárfaní?” oyaiwípoyínírí e uríñínigíní.

25 Ámí re uríñínigíní, “Nwí ikaxí mewegfóyfné tñní Parisioyfné tñní aweyí! Sía wíyí soyfné majfá seaórínfáríní. Nanf ero sípí ero yaríğfóyfné, Goríxo xeaníñf seikárínfá enjagí nání dññf sípí oseainí. Soyfné kapíxíyo tñní xwárfa síxíyo tñní bfaríwámí dání wayf nírooro aí xwioxfóyómíní segf fwf meaaríğfáyf tñní uyfní yaríğfáyf tñní magwf ení.

26 Parisí síñwfníñf suparíğfóyfné, kapíxíwámí tñní xwárfa síxíwámí tñní xámí xwioxfóyómíní wayf róaná bfaríwámíní ení nanf imónínñoi.

27 Nwí ikaxí mewegfóyfné tñní Parisioyfné tñní aweyí! Sía wíyí soyfné majfá seaórínfáríní. Nanf ero sípí ero yaríğfóyfné, Goríxo xeaníñf seikárínfá enjagí nání dññf sípí oseainí. Soyfné ámá xwárípáyo seáyí e mfá imíxáná símajíyí nanf raríñfpaníñf imónínñoi. Íníníníyí ámá enf nórówapírí píyanf earríñfpaníñf enánái.

28 Ámá wí soyfné síñwí níseaníroná ‘Wé róníğfáwaríní.’ seaíaiwiaríñjagí wí segf xwioxfóyómíní nanf ero sípí ero yaríğfápí tñní ríkíkiríó yaríğfápí tñní magwf enjagí síñwí níseanaríğfáríní.

29 Nwí ikaxí mewegfóyfné tñní Parisioyfné tñní aweyí! Sía wíyí soyfné majfá seaórínfáríní. Nanf ero sípí ero yaríğfóyfné, Goríxo xeaníñf seikárínfá enjagí nání dññf sípí oseainí. Soyfné Goríxoyá wfá rókiamoagfáyíyá xwárípáyo manf e warípáníñf sfñáyo xegf yoí nearo uráráíro ámá wé róníğfá eníná pegfáwa xwfá weyárínñe ení mfá imíxíro neróná

30 re raríğfáríní, ‘None eníná arfowa ñweaagíná níñwearane síñwíríyí, awa wfá rókiamoagfáwamí píkiarfná none ení nawíní wí píkiaríní enwámaní.’ raríğfáríní.

31 Sewaníñoyfné e níñíroná xwíyí nímearíníro réníñf rínaríñoi, ‘Negf arfowa wfá rókiamoagfáwamí píkiagfowamí xiáwoneríní.’ áwanf éñíñf rínaríñoi.

32 Soyfné segf arfowa wfá rókiamoagfáwamí nípíkíro yagfápí ní múrooro xwíyí wíní meáríníprí nání ananí éríxíní.

33 Sidíroyfné, weaxíá miáoyfné Goríxo xwíyí níseamearíní rfá aníñf wearíñfyo seaíkeaaráná aríge nerí urakíníprfáríní? Oweoi, wí nurakíníprfámání.

³⁴ Píráninjí arfá époyí. Nioní wíá rókiamoarigfáwami tfiní ámá nijfáwami tfiní njwí ikaxí eáninjípi mewegfáwami tfiní soyfne tfiní e nání uowárimfá enagí aiwi soyfne awa wami pikiro wami ikfáyo yekwíroáriro wami segí rotú anjfo dání síkwíá ragí pírí uyíkiro wa nuro anj bí bimi njweáfe mífda nífda uro epírfárini.

³⁵ Ayí rípi nání awami soyfne tfiní e nání uowárimfárini. Soyfne xwíá tfo xwíyíá ámá wé rónigfá niyoni go go pikigfá nání ríá meárinipírí awami soyfne tfámíni uowárimfárini. Iwamfó wé róninjí Aiborfómi pikíne dání yoparí wíá rókiamoagí Sekaraiaomi — O íráf rídiyowá yaníro ikwíkwíarimí yarigfe midáni enáná Goríxoyá anj awawá ‘Njwíaxini.’ ríneje midáni enáná áwinimí e pikíforini. Omí pikigfe nání xwíyíá meárinipírí ámá ayo segí tfámíni uowárimfárini.

³⁶ Nepa seararíni, ‘Oxí apíxí agwí ríná njweagfáyfne amípi nioní seararíjá rípi níseáimeanfárini.’ seararíni.

Jerusaremi njweáyí nání ríinjípi nánirini.

³⁷ Jerusaremi njweáyfne wíá rókiamoarigfáwami pikiro ámá Goríxo seyfne tfiní e nání uowárenapíjowami síjá nearo pikiro yarigfáyfne, nioní karfkarí xínái miá íwíyo ínimí mímeámí yaríjpa nioní ení axípi seaimíní yaríná seyfne míseaimónarini.

³⁸ Arfá époyí. Goríxo yeáyí níseayimíxemearfna anj seyfne njweaaní egfe ríxa anípa ímónigó.

³⁹ Ayí rípi nání seararíni. ‘Seyfne nioní sínjwí mínání néfasáná re ríprífná nánini naníprírfárini, “Ámínáo uowárenapáná weapnfómi yayí seáyí e oumeaneyí.” ríprífná nánini sínjwí naníprírfárini.’ seararíni.” uríjínigíni.

24

“Anj rídiyowá yarigfíwá íkwierómioanfárini.” uríjí nánirini.

¹ Jisaso anj rídiyowá yarigfíwámi dání nípeyearí warfna xegí wiepísaríjowa anj Goríxo nání e míríninjíyí awíaxí enagí “Jisaso píraninjí sínjwí owíni.” níyaiwíro áríxá wíaníro báná

² o re uríjínigíni, “Soyfne síjá anj tíyí níní sínjwí ríwínaríjoi? Nepa seararíni. Rfíwíyo síjá kíkíróninjí rípyí wo wíomi seáyí e ikwíarínínfámani. Síjá ikwíkweyárininjí rípi níní íkwierómioanfárini.” uríjínigíni.

Xeaníj íwamfó wímeanfápi nání uríjí nánirini.

³ E nurimi nuri d'w' m'ij' Oripuyo niyiri e éf nweanána wiep'isar'ijowa Jisaso xeg'pi nweanagi niw'niro anwi e ni'biro yum'í yar'ij' re wig'awix'ini, "Joxi áwanj' nearei. S'ijápi gíná ikwierómioanfáriní? Sinw' ayo niw'ni'rane 'O r'ixa niweap'ini anwi ayor'ani?' yaiwirane 'S'íá yopar'iyi r'ixa riyir'ani?' yaiwirane yan'wá nání pí ek'iyinj'yo winan'wáriní? Joxi nearei." ur'ag'fa

⁴ o áwanj' nurir'íná re ur'ij'niginí, "Ámá wí yap' searéwap'iyip'irix'iniri d'ij' fá nix'iro é'rix'ini.

⁵ Ay' ripi nání searar'ij'ini. Ámá obax' wo wo ni'bayiro yof' nion'yá ni'niro yap' re searéwap'yan'iro ep'ir'ár'ini, 'Ámá yeáy' seayim'ixemean'fa nání ar'owayá xw'fa piax'íyo dán' iwiaron'oy' rar'ig'fo imón'ijáon'ir'ini.' searéwap'yan'iro éáná ámá ox' ap'ix' obax' 'Nepax'ini.' niyaiwiro xen'w'íyo x'fdip'ir'ár'ini.

⁶ Soy'né 'Anj' nowam'ini mix' ikw'naroar'ini.' rinánáy' xw'y'fá im'ij' 'Anj' wimi mix' inar'ijoi.' r'ini'méánáy' wáy' mepa é'rix'ini. Mix' ay' xámi niga nuri aiwi s'á yopar' Jisasoni weap'im'fáyi sin'ir'ini.

⁷ Ámá gw' w'ri niwiáp'ni'mearo win'y'f' t'ni mix' in'iro ero mix' ináy' wí niwiáp'ni'mearo win'y'f' t'ni mix' in'iro ero anj' w'y'f' wíyo pobon'f' er' anj' wami agw'f' nání ikeamón'iro ep'ir'ár'ini.

⁸ Api ni'p'ini e imónar'ijagi niw'ni'r'íná re yaiw'ir'ix'ini, 'R'f'wéná xw'é en'fa nání iwam'fó r'iy' riyar'ini? Oy'ini.' yaiw'ir'ix'ini. Apix' niaiw'f' xir'im'iniri ner'íná d'ij'f' re yaiwiar'ig'fápa, 'R'f'wéná r'ni'ij'f' xw'é nim'iniri nání iwam'fó r'niar'ini? Oy'ini.' yaiwiar'ig'fápa soy'né en' nioni rar'ijápi imónar'ijagi niw'ni'r'íná re yaiw'ir'ix'ini, 'R'f'wéná xean'ij'f' xw'é neaímean'fárf'ani?' yaiw'ir'ix'ini.

⁹ Íná soy'né ámá wí fá niseaxero xean'ij'f' seaikár'iro seap'kiro ep'ir'fa nání ámá wíyo m'ini wip'ir'ár'ini. Ámá gw'f' r'ix'f' w'rf' w'rim'í d'anj'f' n'ni soy'né nioni nix'f'dar'ijag'fa nání s'f'm'f' t'ni seap'ir'ár'ini.

¹⁰ E seaiar'íná ámá obax' nioni nix'f'dar'ig'fáy'f' r'w'f' ni'ni'moro wig'f' win'y'f' Jisasoni nix'f'dar'ig'fáy'f' nání ámáyo mi'y'f' ur'iro ay'f' t'ni s'f'm'f' t'ni in'iro ep'ir'ár'ini.

¹¹ Ámá wí niwiáp'ni'mearo mimón'f' w'fá rókiamoar'ig'fáwa nimón'iro ámá ox' ap'ix' obax'íyo yap'f' wíwap'iyip'ir'ár'ini.

¹² Ámá rik'ik'ir'fó niga up'ir'fá en'agi nání ámá obax' wíyo wá niwian'iri ar'irá wiar'ig'fápi p'ni wiar'ip'ir'ár'ini.

¹³ E ner'í aí g'iy'f' g'iy'f' enj' neán'iro nioni d'ij'f' ni'nikw'f'roro nix'f'dar'ig'fáyo s'á yopar'iyimi nioni anan' yeáy'f' uyim'ixemeám'fáriní.

14 Xwiyá yáy seainaríñí 'Goríxo xegí xwioxíyo mímeámí nerí seamenweanfa nání segí íwí yarígrápí ríwímíní nímamoro nisaníro ñweáfríxíní.' ríníñpí áamá nioní nixídarígráyí nuro áamá gwí wírí wírí níyoní xwíá rírí nírímíní amí gímí ñweagfáyo wáf nurímemáná enáná sfá yoparfíyi imónínfáríní.

Xeaníñí ríá tññí wímeanfápi nání uríñí náníríní.

15 "Soyíné wíá rókiamoagí Daniero nírírí eañpí áamá sípí sealkáríño añí awawá Goríxoyá ñwíá ikwíróñíñwámí xórórí nerí xwíríá ikíxéagí níwínírná —Áamá gíyíné xwiyá rípi fá rófáyíné, dññí píráníñí morííní.

16 E níwínírná Judia píropenísfíyo ñweagfáyí dífwíyo nání éf yífríxíní.

17 Áamá gíyí gíyí añí wáiwíyo nípeyíro seáyímíní ikwíróñíñwámí níñwearóná 'Sípí nealkáríño ríxa ñwíá imóníñe xwíríá ikíxearíní.' rínaríñagfá arfá níwíríná síní mepa éfríxíní. Níwíápínimeámáná amípí ínímí ikwíróñíñwámí wenípi mieaníro nání níwepíníro mípáwipa sa níwepíníro dífwíyo nání añíní éf yífríxíní.

18 Áamá aiwá omíñíyo yarígráyí ení arfá e níwíríná amí iyfá meaníro nání añí e nání mupa sa dífwíyo nání éf yífríxíní.

19 Íná apíxí níaiwí agwí egfíwa tñní síní níaiwí amíñí narígríwa tñní añíní éf upaxí mimóníñagí nání aweyí! Aríge nero dífwíyo nání añíní éf yíprífríání? Oweoí.

20 Añíní éf mupaxí neaimónínígínírí Goríxomí ríxíñí re urífríxíní, 'Íná imíñí mírípa éwínígíní. Sabarfá ení mimónípa éwínígíní.' urífríxíní.

21 Ayí rípi nání seararíñíní. Goríxo xwíá imíxírí añína imíxírí ene dání áamá xeaníñí ní móga bagfa aiwí sípí sealkáríño ñwíá imóníñe xwíríá ikíxéáná xeaníñí ríá tññí seáímeanfáríní. Xeaníñí íná imónínfá rípi tñní amí wí xíxeni imónínfá meníní.

22 Goríxo xeaníñí imónínfá apí nání 'Añíní píní owíáríní.' míyáiwiárípa nerí síñwíríyí, áamá wíyo yeáyí uyímíxemeapaxímaní. Áamá xíto eyíroáríñí enagí nání xeaníñí apí nání 'Añíní anípa oimóníní.' rínfáríní.

23 Íná áamá wí 'Síñwí wínípoyí. Yeáyí neayímíxemeanfa nání aríowayá xwíá píaxíyo dání iwíaroníoyí raríñwáo ríworíní.' re searánáraní, wí 'Jíwíworíní.' searánáraní, arfá mípáwipa éfríxíní.

24 Ayí rípi nání seararíñíní. Áamá wa níwíápínímearo 'Oxí apíxí Goríxo eyíroáríñíyo yapí wíwapíyípaxí ríá imóníní?' níyáiwiwo yapí wíwapíyaníro nání wí 'Kíraisó, aríowayá

xw'á piax'yo dáni iwiaron'oyi rarig'fo, ay' nionir'ini.' r'iro wí 'W'á rókiamoar'ijaonir'ini.' r'iro nero em'im' xwé ámá s'ijw' m'iw'inar'ig'fápi ero ayá r'iwamón'ipax' b' ero ep'rf'ár'ini.

²⁵ Pírán'ij' ar'á món'ipoyi. Am'ipí r'f'wéná imón'inf'ápi nán' r'ixa áwan'j' searar'ijag' yap' seaiwap'iyip'f'rx'n'r' nán' d'ij' n'imoro éf'rx'n'.

²⁶ Nion' r'ixa pírán'ij' áwan'j' sear'á enag' nán' ámá wí 'Ar'á époyi. O ámá nán' d'ij' meanje j'fam' j'weani.' searáná soy'f'né ar'á n'iwiro mupa éf'rx'n'.

²⁷ Ámá imón'ijaon' n'weap'rf'ná ápian'w' ner'f'ná an'j' ikw'f'rónij' n'im'n' w'á ókiar'ij'pa nion' en' w'á nókia weap'm'f'á enag' nán' ámá wí 'O yum'f' e j'weani.' searánáy', ar'á m'iwipa éf'rx'n'." nur'ri

²⁸ awa re oyaiw'ipoy'n'r'i, "Nion' weap'm'f'áé nán' ámá áwan'j' wí r'ipax'f' men'ni. Ámá n'f'n' s'ijw' nan'ip'rf'ár'ini." oyaiw'ipoy'n'r'i eway'f' ikax'f' r'ip' ur'ij'n'ig'ni, "Nan'w' p'iy'f' weje apur'f' obax'f' pénar'ij'f'ini." ur'ij'n'ig'ni.

Ámá imón'ij' weap'inf'ápi nán'ir'ini.

²⁹ Ám' re ur'ij'n'ig'ni, "E ner'í a'í xean'ij' ap' n'f'n' r'ixa n'iseai'meámáná enáná apax'f' mé sogw'f' s'f'á yin'r'í emá w'á món'ipa er'í s'ij' an'j'nam' dán'í exweánowiri er'í am'ip'í en'j' eán'ij'f' an'j'nam' en'j'y'f' úp'iyin'r'í er'í r'ixa nemáná enáná

³⁰ nion' ek'iyin'n'ij' n'iga n'weap'ri ámá n'yon' s'iján' wimónáná ámá gw'f' ar'í ar'í n'f'n' ámá imón'ijaon' nik'f'n'm'í g'f' en'j' eán'ij'f' t'f'n' an'j' p'rf'yo dán'í agw'f' t'f'n' weapar'ijag'f' s'ijw'f' n'nan'f'óná j'w'f' eap'rf'ár'ini.

³¹ E yar'f'ná pékák'f' aga en'j' t'f'n' r'f'n'ag'f' nion' g'f' an'j'najowa ámá ox'f' ap'ix'f' Gor'ixo ey'iroár'ij'y'f' xw'á r'f'ri n'f'ím'n'í am'í g'f'm'í j'weag'f'áyo wir'meap'f'ri urowár'm'f'ár'ini.

Eway'f' ikax'f' ík'f'á pik'f'na nán'ir'ini.

³² "Soy'f'né eway'f' ikax'f' ík'f'á pik'f'na nán' r'f'n'ij'f'p'í nán' d'ij' n'imoro n'ij'f'á imón'ipoyi. Ík'f'á pik'f'na m'im'ijw'f' neánowimáná ám'í ini'g'f'f' s'ix'f' n'f'n'r'í r'ixa m'ij'f' ináná, 'R'ixa xwiogw'f'f'an'í?' yaiwiar'ig'f'ár'ini.

³³ S'ijw'f' e n'w'n'iro yaiwiar'ig'f'ápa nion' searar'ijáy'f' n'f'n' imónar'ijag'f' n'w'n'f'f'ná re yaiw'f'f'rx'n'í, 'O n'weap'n'í nán' r'ixa f'w'í é'n'ij'f' r'f'ónap'n'í? Oy'n'í.' yaiw'f'f'rx'n'í.

³⁴ Nepa searar'ij'ini. Ámá r'íná j'weag'f'á'y'f'né wiy'f'né s'ini m'ip'é j'weanáná am'ip'í nion' searar'ijá'p'í nimón'inf'ár'ini.

³⁵ An'j'f'na t'f'n' xw'f'ár'í t'f'n' an'p'á imón'inf'á enag'f' aiw'f' xw'y'f'á nion'y'á wí sur'f'má imón'inf'ámani.

“Nioní weapimfáyi nání áamá wo nijámani.” uriní nánirini.

36 “Nioní ámí gíní gíná níweapimfá náníyí áamá níní aiwí wo nijá mimónini. Aní nají aiwí nioní aiwí nijá mimóninwiní. Sa gí áponi nijáriní.

37 Áamá imóninóni ámí weapána áamá Nowao tñíná yagfápa axípi yarínagfa winimfáriní.

38 Inígí waxí siní níróga miwiápnimeapa enána ayí sía Nowao sipixíyo páwiníe nánini re néra ugíawixini. ‘Gorixo inígí waxí tñí xwirfá wí neaikixenífamani.’ niyaiwiro aiwá niro inígí niro néra nuro apixí niñwirára uro nimeáa uro néra núsána

39 ‘Pí pí neaímeanfáriní?’ miyaiwí néra warfna inígí waxí nimáromi uniginí. Áamá imóninóni ámí níweapirfna áamá maiwí axípi e néra warínagfa wimeámfáriní.

40 Sía nioní weapimfáyimi áamá waú, aiwá omíníyo yarígíwaú gí aní najowa wíomí níwirimearo aí wíomí e wáripfáriní.

41 Apixí wípaú ení pirawá yuní ikixémí yarfna wíimí níwirimearo wíimí e wáripfáriní.

42 Ayínáni soyfne awíniní ñwearfni. Dixí Ámináoní bímfá nání soyfne majfá imóninagfa nání dñí tñí ñweáfrixini.

43 Ewayí ikaxí rípi nání ení dñí mópoyí. Áamá wo, aní xiáwo ‘fwí mearinjo sía riyimí ríná bñirfeninjo?’ niyaiwiri sñwiríyí, awí niñwearfna xe nkwiri opáwiniri sñwí winimniri enímani.

44 Áamá imóninóni weapimfáyi nání ení soyfne siní majfá enagfa nání awíniní ñweáfrixini.” uriniginí.

Ewayí ikaxí bosíwo nánirini.

45 Jisaso ewayí ikaxí ámí bí urimniri nání yaríní re winiginí, “Omíní wiiariníyí wo xegí bosoyá maní arfá níwirí dñí neñwiperí nerfnyí aríge imónini? O re imónini. O omíní rípi nání bosíwo oimóniri xegí boso rípeanorini. O xegí bosoyá omíní wiiarígíayo umeirí aiwá yaní umeirí yarínorini.

46 Boso amí dání nñiri xegí bosíwo rípeano xámí yagfápa axípi píraniní yarínagí níwinirfnyí, bosíwo yayí owinini.

47 Nepa searariní. O píraniní yarínagí níwinirfnyí, xegí omíní nñni ení menfa nání rípeanfáriní.

48 E nerí aiwí bosíwí axo ‘Gí boso yapapfni bñimeninjo.’ niyaiwiri

49 xegí omíní aní wiiarígíawamí iwaní níméperí áamá papíkí yarígíá wa tñni inígí niro aiwá niro néra nurfna

50 'Boso s'á riyimi nibinimeniñoi.' niyaiwiri yariñy'f wiyimi, s'á x'fo biniyimi maj'á nimón'r'i yariñy'fimi boso rixa n'rémónap'r'i re win'fárin'i.

51 Omi m'ñ'f niwákwiri áma nan'f ero sipi ero yari'g'fáy'f t'ñ'f e wárin'fárin'i. E r'ñ'ñ'f xwé winar'f'ná ñw'f earo magi írón'iro ep'r'ferin'i." Jisaso eway'f xw'y'fá e ur'iñ'nigin'i.

25

Eway'f ikax'f apix'f apiyá wé wúkaú nán'r'in'i.

1 Jisaso eway'f xw'y'fá re ur'iñ'nigin'i, "Áma 'Gorix'o x'fo xeg'f xwiox'fyo m'iméam'f ner'i oneamen'weani.' yaiwí'fáy'f apix'f apiyá wé wúkaú riwán'ñ'f imón'ñoi. Íwa 'Neg'f áma o xeg'f apix'f s'ñ'f meaními niwir'miaumi bin'ñoi.' r'ñ'fagi ar'fá niwiro óf e oneair'méaron'r'i wig'f ramix'f xixeg'fni nimixárómi nuro óf e wen'ñ'f nero ñweag'fíwarin'i.

2 Apix'f wé ná wúni íwa majimaj'fá ikárin'g'fíwarin'i. Wé w'fúmi dán'f wíwa d'ñ'f píran'ñ'f mog'fíwarin'i.

3 Majimaj'fá ikárin'fíwa ramix'f nimax'r'f'ná piur'f six'f eni m'imax'r'g'fíwarin'i.

4 D'ñ'f píran'ñ'f mófíwa ramix'f nimax'r'f'ná piur'f six'f eni xixeg'fni max'r'g'fíwarin'i.

5 Íwa wen'ñ'f ner'i ñweañáná apix'f s'ñ'f meano sin'i s'fá órip'f'n'f yar'f'ná íwa sá niówárf nero rixa sá wen'áná

6 rixa ár'weg'f imónáná r'faiwá re r'ñ'ñ'nigin'i, 'Wen'ñ'f époyi. Apix'f s'ñ'f meáo rixa iwo barin'i. Sey'f'né óf e wir'ménap'f'poyi.' r'ñ'fagi ar'fá niwiro

7 apix'f apiyá níwan'i niwiáp'f'n'imearo ramix'f ápiáw'f xwé owen'r'i f'á níkin'imiximáná

8 maj'fá ikárin'fíwa wig'f piur'f yeáy'f ner'i ramix'f supárar'ñ'agi niw'n'iro d'ñ'f píran'ñ'f mófíwami re ur'g'fawix'in'i, 'Neg'f ramix'f supár'm'in'r'i yari'ñ'agi nán'i seway'f'né piur'f bi neaiap'f'poyi.' ur'fag'f'a aiwi

9 íwa re ur'g'fawix'in'i, 'Oweoi, piur'f newanéyá ramix'f seway'f'néyá t'ñ'i newanéyá t'ñ'i xixen'i mimón'n'i. Newanéyá eni supárin'g'in'i. Seway'f'né nuro seg'f eni sit'wá añ'fyo áma piur'f b'f yari'g'fáyo b'f époyi.' ur'fag'f'a

10 majimaj'fá ikárin'fíwa piur'f b'f yan'iro nán'i úáná áma apix'f s'ñ'f meáo nib'r'i apiyá wíwa píran'ñ'f nimix'in'r'i wen'ñ'f nero ñweag'fíwa o t'ñ'i ner'iméán'm'i añ'f aiwá apix'f mean'i nán'i imixár'f'e nán'i nuro añ'fyo páwíáná ówan'f yárin'ñ'nigin'i.

11 Ówan'f rixa niyárin'máná enáná apiyá piur'f b'f yan'iro úfíwa nib'iro b'far'wámi dán'i re ur'g'fawix'in'i, 'Ámináox'in'i, Ámináox'in'i, newané ówan'f neaf'kwíomeai.' ur'fag'f'a aí

12 o re urɪŋɪnigɪnɪ, ‘Nionɪ nepa seararɪŋɪnɪ. Nionɪ se-wayɪné nánɪ majɪonɪrɪnɪ.’ urɪŋɪnigɪnɪ.” Jisaso ewayɪ xwɪyɪfá e nurɪrɪ

13 re urɪŋɪnigɪnɪ, “Sɪfá nionɪ weapɪmɪfáyi soyɪné majɪfá enɔgɪ nánɪ píránɪŋɪ wenɪŋɪ nero awínɪŋɪ ɲweáfɪrɪxɪnɪ.

Ewayɪ ikaxɪ omɪŋɪ wɪiarɪgɪfá waú wo nánɪrɪnɪ.

14 “Ayɪ rɪpɪ nánɪ ‘Awínɪŋɪ ɲweáfɪrɪxɪnɪ.’ seararɪŋɪnɪ. Nionɪ ámɪ nɪweapɪrɪfná ámá nionɪ nɪxɪdarɪgɪfáyo wigɪ niarɪgɪfápi xɪxeni wɪimɪfá enɔgɪ nánɪ nionɪ ámá amɪpɪ mɪmúrónɪŋɪ rónɪŋɪ imónɪŋɪnɪ. O xegɪ aŋɪ wɪyo urɪnaumɪnɪrɪ nerɪfná ámá xɪnáiwanɪŋɪ nimónɪro omɪŋɪ wɪiarɪgɪfáwamɪ ‘Eɪnɪ.’ nurɪrɪ xegɪ iyɪfá fá nɪgwɪ amɪpɪ píránɪŋɪ umeipɪrɪ nánɪ yanɪ nɪwirɪfná

15 omɪŋɪ xɪxeni epaxowa enɔgɪ nɪwɪnɪrɪ womɪ nɪgwɪ K5,000 mɪnɪ wirɪ womɪ K2,000 mɪnɪ wirɪ womɪ K1,000 mɪnɪ wirɪ nemo aŋɪ wɪyo urɪnaumɪnɪrɪ uŋɪnigɪnɪ.

16 Nɪgwɪ K5,000 wɪo apaxɪ mé nurɪ nɪgwɪ apɪ tɪnɪ omɪŋɪ nerɪfná sayá nimɪxɪrɪ ámɪ K5,000 bɪ sayá imɪxɪŋɪnigɪnɪ.

17 Nɪgwɪ K2,000 wɪo enɪ nɪgwɪ apɪ tɪnɪ omɪŋɪ nerɪfná ámɪ K2,000 bɪ sayá imɪxɪŋɪnigɪnɪ.

18 E nerɪ aí nɪgwɪ K1,000 wɪo nɪgwɪ apɪ nɪmeámɪ nurɪ mɪnɪŋwɪ nɪrɪpɪmáná mɪraxwoyá nɪgwɪ pɪfnɪ e tɪŋɪnigɪnɪ.

19 Mɪraxwo aŋɪ wɪyo urɪnaumɪnɪrɪ wago neméɪsáná ámɪ nɪbɪrɪ ‘Gɪ nɪgwɪ rɪxa sayá nimɪxa ugɪárɪfanɪ? Sɪŋwɪ owɪnɪmɪnɪ.’ nɪyaiwirɪ ‘Gɪ omɪŋɪ niarɪgɪfá nɪgwɪ winɪáwa obɪpoyɪ.’ ráná

20 ámá nɪgwɪ K5,000 winɔ nɪgwɪ xɪfo winɪpɪ tɪnɪ nɪgwɪ K5,000 xɪfo sayá imɪxɪŋɪpɪ tɪnɪ nɪmeámɪ nɪbɪrɪ sɪwá nɪwirɪ re urɪŋɪnigɪnɪ, ‘Mɪraxwe, joxɪ xámɪ K5,000 niapɪŋɪpɪ ámɪ nionɪ sayá nimɪxɪrɪfná K5,000 ámɪ bɪ imɪxɪŋá rɪpɪ sɪŋwɪ wɪneɪ.’ urɪfagi

21 mɪraxwo re urɪŋɪnigɪnɪ, ‘Gɪ omɪŋɪ niarɪŋoxɪnɪ, joxɪ omɪŋɪ niirɪfná anɪŋɪ minɪ nanɪ niarɪŋoxɪnɪ, joxɪ awiaxɪ éfɪrɪnɪ. Omɪŋɪ onɪmiá nionɪ siapɪŋápɪ joxɪ anɪŋɪ minɪ píránɪŋɪ niɪŋɪ enɔgɪ nánɪ gɪ amɪpɪ obaxɪyo merɪfa nánɪ “Bosɪwoxɪnɪ” nɪrɪrɪrɪ orɪrɪpeámɪnɪ. Joxɪ nɪwɪapɪrɪ nionɪ tɪnɪ nawínɪ nɪŋwearɪfná yayɪ nionɪ ninarɪŋɪpa axɪpɪ yayɪ osinɪnɪ.’ urɪŋɪnigɪnɪ.

22 Ámá nɪgwɪ K2,000 winɔ nɪbɪrɪ re urɪŋɪnigɪnɪ, ‘Mɪraxwe, joxɪ K2,000 niapɪŋɪpɪ nionɪ sayá nimɪxɪrɪfná K2,000 ámɪ bɪ rɪpɪ xɪrɪŋá rɪpɪ sɪŋwɪ wɪneɪ.’ urɪfagi

23 mɪraxwo re urɪŋɪnigɪnɪ, ‘Gɪ omɪŋɪ nɪniarɪŋoxɪnɪ, joxɪ omɪŋɪ niirɪfná anɪŋɪ minɪ nanɪ niarɪŋoxɪnɪ, joxɪ awiaxɪ éfɪrɪnɪ. Omɪŋɪ onɪmiá nionɪ siapɪŋápɪ joxɪ anɪŋɪ minɪ píránɪŋɪ niɪŋɪ enɔgɪ nánɪ gɪ amɪpɪ obaxɪyo merɪfa nánɪ

“Bosiwoxini” niririri oriripeamini. Joxi n’wiariri nioni t’ni nawini niηwearina yayi nioni ninarinipa axipi yayi osinini.’ uriniginini.

²⁴ Ámá nigwí K1,000 wiño nibiri re uriniginini, ‘Míraxwe, joxi aríá ríá wé rarinoxirini. Aiwá joxi j’waninoxí iw’á murinje miri iw’á mimó eje miri yarinoxí enagí nání

²⁵ nioni wáyí nerí nigwí K1,000 joxi niapinipi nimeámi nurí xw’á weyarinarini. Sinw’á winei. Dixí nigw’ípi ripirini.’ uríagí aí

²⁶ míraxwo re uriniginini, ‘G’ omíní niaríní r’w’á síw’á yin’á roxiní, joxi sipíní en’rini. Joxi “Xewaninjo iw’á murinje miri iw’á mimó eje miri yarinoxirini.” niniaiwirí nání

²⁷ nigw’í nioni siapinipi pí nání nigw’í an’yo m’itipa en’rini. E nitiri sinwiriyí, nigw’í api t’ni ámi bí seáyí e ikwiárinináná meáminiri éariní.’ nuriri

²⁸ wami re uriniginini, ‘Nigw’í K1,000 xirinjomí nurápro K10,000 xirinjomí miní wípoyí.

²⁹ Ayí rípi nání seararinini. Ámá g’iy’ g’iy’ nioni winápi píranin’í mímepa nerí kiki’á nerínáyí api aí nurápm’áriní.

³⁰ Omíní niaríní sipíomi íá nixero síá yiníní bíaríwámíni moáipoyí. Síá yinínéyí r’íníní ayíkw’á m’win’ipa en’á enagí nání ámá ηw’í earo magí íron’ro ep’írerini.’ ” Jisaso eway’ xw’iy’á e uriniginini.

Ámá niyoní mí ómómixím’ win’ápi nání urin’í nánirini.

³¹ Ámi re uriniginini, “Ámá imónin’áoní m’ix’ ináyí nimóniri níknímáná g’í an’inajowa t’ni nawini xix’éánin’í niga niwearirane íkwianw’í ámáyo mí ómómixím’ em’ánami éf’ ηweáána

³² ámá gw’í wir’í wir’í n’ni g’í s’m’man’im’ini awí eaárip’íriní. Awí eaáraná nioni ámá sip’ísip’í mearig’áwa sip’ísip’í t’ni memé t’ni neyíroro sip’ísip’í m’idán’í memé m’idán’í wárarig’ápa ámáyo ax’ípi e neyíror’í m’id’ím’idán’í niwárin’ína

³³ sip’ísip’í wé náúm’ini wárir’í memé onam’injúm’ini wárir’í em’áriní.

³⁴ E nemáná m’ix’ ináyoni wé náúm’ini niηweag’áyo re urim’áriní, ‘Ámá g’í ápo píranin’í seaim’ix’íy’né n’wiar’iro oyá xwiox’íyo ηweápoyí. An’í o xw’áriní im’ix’iri an’ina im’ix’iri eje dání sey’né nání wé roárinje n’wiar’iro ηweápoyí.

³⁵ Ayí rípi nání seararinini. Nioni agw’í niar’ína sey’né aiwá bí niapag’áriní. In’ig’í nání nináná in’ig’í bí niapag’áriní. Nion’í an’í m’idán’oni en’ána sey’né ninipemeámi wag’áriní.

36 Iyá mayoni enána bi nípáragfáriní. Simixf yaríná seyfné nibiro nimenweaagfáriní. Gwf anfyo nweanána seyfné xwiyfá nínwénapagfáriní.’ urimfáriní.

37 E urána áamá wé rónigfáyf re nírípírfáriní, ‘Ámináoxiní, gíná agwf nání yaríná sínwf níránirane aiwá siapagwáriní? Gíná iniigf nání sinána iniigf siapagwáriní?’

38 Gíná joxi anf mídánoxíní nínwénapagfáriní? Gíná iyfá mayoxi emearíngagf níránirane iyfá rípáragwáriní?

39 Gíná joxi simixf yaríngagf rimenweaagwáriní? Gíná gwf anfyo nweanána xwiyfá rínwénapagwáriní?’ níráná

40 míf ináyoni re urimfáriní, ‘Nepa seararíní, “Seyfné áamá nioní gf imónigfá tfyó sípí apiamí aiwí arírá nírání e nírání ayf nioníní níngfawixíní.” seararíní.’ urimfáriní.

41 E nurimáná wé onamínúminí nínwéagfáyo re urimfáriní, ‘Goríxo nání ramíxínigfáyfné píní nínwíarímí nuro ríá aníní wéaríní xfo obo tíní anínajf xfómí fwf wíkaríngfáwa tíní nání imíxáriní nání úpoyí.

42 Ayf rípi nání seararíní. Nioní agwf nání yaríná seyfné aiwá bi míníapagfáriní. Iníigf nání ninána bi míníapagfáriní.

43 Anf mídánoni enána nínipemeámi wagfámani. Iyfá mayoni emearfná iyfá bi mínípáragfáriní. Simixf wenána mínímenweaagfáriní. Gwf anfyo nweanána xwiyfá mínínwénapagfáriní.’ urána

44 wíwaníníyf re nírípírfáriní, ‘Ámináoxi gíná joxi agwf nání erí iniigf nání síní anf mídánoxi imóní iyfá mayoxi erí simixf werí gwf anfyo nwearí yaríngagf nene sínwf níránirane arírá mísipa yagwáriní?’ níráná

45 ayo re urimfáriní, ‘Nepa seararíní. Seyfné áamá nioní gf imónigfá tfyó sípí apiamí aiwí arírá mívípa nerfnáyf ayf nioní eníní níngfawixíní.’ urána

46 ayf ríní aníní wíne nání upírfáriní. E nerí aí wé rónigfáyf díní nínwénapagfáriní níngfawixíní.’ uríníngí.

26

Jisaso nání mekaxf megfá nániríní.

1 Jisaso xwiyfá apí níní nurífnána xegf wíepísaríníowamí re uríníngí,

2 “Soyfné níjfní. Ríxa sfá wíyáú óráná sfá Goríxoyá anínajó negf aríowamí mípíkí múroníyi —Eníná sfá ayí Judayo Isípíyf míf ináyo fá xenwíránífnána Goríxo níáíwí

xám+ñf n+yon+ op+íkí+m+n+r+ añf+najf oyáo urowár+ñf aiwi Judayf o ñwí ikaxf ur+ñf+pí tñ+ xixeni nero bisfkerfá yisf mayf úrapí nim+x+ro n+n+ro sip+sipf miá n+p+kiro ówanfyo ragf xópé yárfá enag+ nán+ añf+najo ayo múron+ñig+ni. Ayinán+ xwiogwí o o pwéáná sip+sipf miá n+p+kiro bisfkerfá yisf mayf úrapí nim+x+ro nar+g+fár+ni. “Sfá ayi imónáná wa áamá imón+ñáon+ fá n+n+xero émáyf ík+fáyo oyekw+roár+f+poy+n+r+ m+n+ n+wip+ráo+.” ur+ñf+ñig+ni.

³ Íná apaxf+pán+ñf imón+g+fá xwéowa tñ+ Judayf wigf á+m+náowa tñ+ awa ner+meán+ro añf apaxf+pán+ñf imón+g+fáwami seáy+ e imón+ño, xegf yo+ Kaiapasoy+ r+n+ñoyáyo awí neán+ro

⁴ mekaxf re megfawix+ni, “Jisasom+ p+kian+yf yumfí arige nerane fá x+ran+réw+ni?” mekaxf e n+meróná

⁵ re n+ra ugfawix+ni, “None á máyo m+x+ ém+xamoan+g+ni. Aiwá sfá Gor+xo negf arfowami m+p+kí múronfyi nán+ im+xarfná fá m+x+r+pa oyaney+.” r+n+g+fawix+ni.

Jisasom+ wer+x+ nanf bi iway+monf nán+r+ni.

⁶ Jisaso añf Betani ñweañáná añf á má pey+yf yago Saimonoyáyo ñweañáná

⁷ ap+x+ wí wer+x+ ñf+ñf nanf eaar+ñf six+ wá —Six+ awá ñgwí aga xwé ronfwar+ni. Awá n+meám+ n+b+r+ o aiwá n+m+n+r+ ñweañáná í om+ m+ñfyo iway+mon+ñig+ni.

⁸ Iway+móag+ wiep+sar+ñowa sñwí e n+w+n+ro ím+ wikf ñf+ñf n+wiaiwiro re r+n+g+fawix+ni, “Wer+x+ ñf+ñf nanf eaar+ñf ap+ ñgwí xwé ronf+pí pí nán+ xw+r+fá ik+xear+ni?”

⁹ Wer+x+ ap+ ñgwí nán+ b+ nerane sñw+r+yf, ñgwí xwé n+mearfáná á má uyípeayfyo ar+rá n+wirane m+n+ wipax+r+ni.” r+nar+ñagfá

¹⁰ Jisaso sñwí e n+w+n+r+ re ur+ñf+ñig+ni, “Í ayf nanf niar+ñag+ nán+ pí nán+ ayá wí rar+ño+?”

¹¹ Ayf r+p+ nán+ searar+ñ+ni, ‘Á má uyípeayf soyfné tñ+ íníná ñweap+r+fá enag+ nán+ rfwéná aí ar+rá wipax+r+ni. E ner+ aí nion+ íníná soyfné tñ+ ñweám+fámani.’ searar+ñ+ni.

¹² Í wer+x+ ap+ nion+ n+niway+morfáná ayf xw+fá n+weyip+r+ nán+ iwamfó nim+xar+ni.

¹³ Nepa searar+ñ+ni. Xw+fá r+rí n+rím+ni am+ g+m+ xw+y+fá nion+ nán+ yayf seainar+ñf+pí wáf nemero nur+merfná ap+x+ rí nion+ wer+x+ ñf+ñf nanf eaar+ñf r+p+ niway+mófp+ nán+ en+ rep+yf wíáná ‘Jisasom+ ap+x+ wí e iyí reñ+ñig+ni?’ yay+ip+r+fár+ni.” ur+ñf+ñig+ni.

Judasó ñgwí meám+n+r+ m+yf ur+ñf nán+r+ni.

¹⁴ E uráná Is+kariot+ ñf+ñf Judaso apaxf+pán+ñf imón+g+fá xwéowa tñf e nán+ nuri

15 re uriniginini, "Nioni Jisaso nani miyaf searanayaf soyine 'Omí pí wianfwiní.' seaimonarini?" urafagi nigwaf siripá 30 fáyo niroaro re urigfawixini, "Ripi siapanfwiní." urána

16 o e dani "Xegfipi nweanana pasá umemi nani sinjwaf owinaxfdimemini." niyaiwirí e enjiginini.

Wiepissarinjowa tñi aiwá Anfnajo Múronfyi nani nigfá nánirini.

17 Sfá iwamfo Judayaf bisferfá yisaf mayaf úrapí nimixiro narigfáyaf iwamfoyi imónaná wiepissarinjowa Jisasomi nibiro re urigfawixini, "Ge nurane aiwá Anfnajo Neamúronfyimi nani yeanarinjwápi joxi tñi nani imixaniréwini?" urafagfa

18 o wiepissarinjyaf waumi re uriniginini, "Awagwí Jerusaremí nani nuri áamá nioni eararinjáomi niwímeafiná re urípiyi, 'Yegf yearéwapiyarinho re rinjoi, "Nioni xeaninjf niprri anwi ayorini. Gf wiepissarinjowa tñi joxiyá anjyo aiwá Anfnajo negf arfowami mipiki wiarf Múronfyi nani nanfwiní." rinjoi.' urípiyi." urowaragí

19 wiepissarinjowau nuri Jisaso urípa axípi neri sfá Anfnajo Múronfyi nani sipisipí miá wo nipikiri riyamí egfisixini.

20 Sfápi tñi Jisaso xegf wiepissarinjaf wé wúkau síkwí waú tñi nibiro ikwianjwíyo éf ninjwearo

21 aiwá awau nimixiri tñipi niniróna o re uriniginini, "Nepa seararinjini. Soyiné woxi nioni nani miyaf nurirfíni." urafagi

22 awa dinjaf rfá uxéagi wo wo re nura ugfawixini, "Ámináoxini, nioni nani mirarinjini. Nioni nani mirarinjini." nura úagfa

23 o re uriniginini, "Múyo nioni tñi axiná eagwiarigwífo miyaf nurinorini.

24 Ámá imóninjáoni rfwaminjaf neániri rininjpa xixeni niprri aiwi áamá nioni nani miyaf nuriri pasá nimeni Gorixo xeaninjaf rfá tñjaf winfá enjagi nani aweyi. Xinái omi mixiripa neri sinjwiriyaf, rfninjaf Gorixo winfápi winimniri enj menjagi nani nanj imónimniri enjirini." urafagi

25 Judaso, miyaf urino re uriniginini, "Niréwapiyarinoxini, 'Aga nionimani.' nimonarini." urafagi Jisaso re uriniginini, "Jiwaninjoxi aí nirarinjini." uriniginini.

"Ripi gf wararini. Gf ragfíni." urinj nánirini.

26 Jisaso awa sini aiwá niniróna bisferfá bi nimeari api nani Gorixomi yayaf niwiri kwikwirimí neri wiepissarinjowami mnini niwiri re uriniginini, "Ripi ayf gf wararini. Ninirápro nfpoyi." nuriri

27-28 kapixí iniigí wainí íniñwá nimeari Gorixomi yayí niwimáná awamí mñni niwiri re uriniginí, “Noyínéni ríwá nípoi. Ayí rípi nání searariñni. Nioni ámá nñni nání niþikláná ragí nioniyá xwíayo pwarinagí niwinírná re yaiwipíráoi, ‘Xwiýfá sñí réoáriñipi ríxa yoxáññí yipámoñoi. Nene íwí yaríñwápi yokwarímí neaiini nání ría enoi?’ yaiwipíráoi.

29 E neri aí re searariñni, ‘Nioni re dání iniigí wainí ámí wí mñni néra núísáná gí ápo xfo xegí xwioxíyo míméamí niseairí seameñweante dání ámí nioni tñni nawíni anani naníwáriní.’ searariñni.” nuriri

30 soní Gorixomi yayí umeañro nirimowa nipeyero dífwí Oripipámí nání yigfawixini.

Pitao “Nisiepísamoárimí éf umiméini.” uriní nánirini.

31 Jisaso wiepisariñowami re uriniginí, “Sfá riyimí soyíné noyínéni nniepísamoárimí upíráoi. Ríwamíñí neániri ewayí xwiýfá soyíné nání re riníñipi, ‘Gorixoní sipísipi xiáwomí þikioeawáraná sipísipi amí amí umíníariní.’ riníñipi xixeni imónini nání nioni nniepísamoárimí éf upíráoi.

32 Nioni nniþikiro aí nioni Gorixoyá diñíyo dání niwiápnimeámáná Gariri þiropenisíyo nání xámí yimíariní.” uríagi aí

33 Pitao re uriniginí, “Ámá wa nowani nisiepísamoárimí úagífa aiwi nioni wí nisiepísamoárimí éf umiméini.” uríagi

34 Jisaso re uriniginí, “Nepa rirariñni. Sfá riyimí áriwegími karíkarí sñni ríaiwá miraríná joxí nioni nání rípiáú rípi re nuriríini, ‘Nioni o nání majíariní.’ nuriríini.” uríagi

35 Pitao re uriniginí, “Nioni eni joxi tñni nniþikiro aiwi ‘O nání nioni majíariní.’ wí rimiméini.” nuriri wiepisariñí wífa eni axíþini e nura ugíawixini.

Gesemani dání Gorixomi xwiýfá uriní nánirini.

36 Jisaso awa tñni omíñí ojkwí Gesemaniyi riníñe niremoro re uriniginí, “Soyíné re ñweañáná nioni dae nuri Gorixomi xwiýfá ririmí wimíini.” nuriri

37 Pitaomi tñni Sebediomi xewaxowaúmi tñni niwiri meámi nuri diñí rífa uxearinagí

38 awamí re uriniginí, “Nioni diñí rífa ni xearinagí nání ríxa ni pepaxí niariní. Soyíné re niñweámáná nioni tñni nawíni awí onñweaneyi.” nurimi

39 niwárimí bí onímiápi nuri sfmímanímini niþkínimeari Gorixomi rixiní nuriríná re uriniginí, “Gí ápoxini, anani e epaxí enánáyí, xeaníñí nioni nímeañíyí

kapixí nioni nímíníjé imóníjéwá ananí nínirápiri emi miwayimoriréini? Nioni e ríraríjagí aiwi díjé nioniyáyo mífídfí joxiyáyo xídei.” nurími

40 wiepísaríjowa wárfe nání níbiri awa sá wenjagá nívíniri Pitaomi re uríjínigíni, “Soyíne nioni tñi bí onímiápi awí níjwearane nawíni mójwearapaxí ríseaimónaríni?”

41 Soyíne díjé re níseaimóniri aiwi, ‘Jisasomi pí pí wímeáagí aiwi ananí númi xídanfwaríni.’ níseaimóniri aiwi segí wará éf seainíjoi. Éf míseainípa eni nání awí níjwearo Goríxomi ríxíjé re urípoyi, ‘Awami obo yapí owíwapíyíniri síjwá míneanípa ei.’ urípoyi.” nurími

42 ámi bí nurí ríxíjé nuríríná re uríjínigíni, “Gí ápoxíni, nioni kapixí xeaníjé nímeaní nání imóníjéwá míníjapaxí imóníjéánáyí, mínímúropaxí enánáyí, joxí simónaríjépi oimóníni.” nurími

43 ámi níbiri weníjé éfyí wíníjínigíni. Wiepísaríjowa síjwá sípíxípxí wíaríjagí sá riwa wenjagá nívíniri

44 ámi awami pñi níwíarími bí nurí xámi xanomí ríxíjé nuríríná uríjépa axípi ámi nurími

45 níbiri wiepísaríjowami re uríjínigíni, “Soyíne síní kíkíá nero sá riwoyíne ríwenoi? Aríá renoi? Ámá imóníjéáoní fíwí yarígíáyí pasá nínimero fí níxírípíri ríxa iyíxíni.

46 Ríxa wíápínímeápoyí. Oweaneyí. Síjwá wíníjé. Pasá nímeno ríxa iwo yaparíni.” uríjínigíni.

Jisasomi fí xírígíá nániríni.

47 Síní e uraríná re eníjínigíni. Judaso —O wiepísaríjé woríni. O ámá obaxí apaxípaníjé imónígíá xwéowa tñi Judayí mebaówa tñi urowárfáwa, wígí kirá tñi iwaní tñi nímaxími Judasomi ríwíyo xídígíáwa o nípemaxími Jisaso tñí e rémónapíjínigíni.

48 E nírémonapímáná óf e dání re uríjépa, “Nioni pasá numerí kíyí miaúnáná ayí sfmímajóníjé seaiaríjíní. Soyíne ‘O Jisasaríani?’ níyaiwiro fí xíríríxíni.” uríjépa

49 Jisasomi níwímearfíná añíni yayí “Gí níréwapíyaríjéoxíni” nuríri kíyí miaúníjínigíni.

50 Kíyí miaúnáná Jisaso re uríjínigíni, “Nígí níkumíxíniri emearígwííoxíni, joxí nioni níminíri baríjépi ríxa ríníaríjíní?” uráná awa mírí níbíro omí fí xírígíawíxíni.

51 fí xíraríná Jisaso tñi rogíáwa wo xegí kirá rejí nímiáxearí apaxípaníjé imóníjé seáyí e imóníjéyá omíjé wíaríjéomi mójé orómíníri éfyí píri nímoyfíkirí aríá mójé níwírípiearí mamówárfíjínigíni.

52 Aríá mñj́ n̄wirípiari mamówáráná Jisaso re uríñiniginí, “Kirápá añíwámí ámí síxí ikwaseárei. Xwíyíá re r̄n̄ñj́pí, ‘Ámá kirá íá n̄maxír̄ro ámá p̄kian̄ro emearígíá ḡyí ḡyo wín̄yí ení kirá t̄n̄í p̄kipííár̄n̄í.’ r̄n̄ñj́pí d̄ñj́ r̄moar̄ñj́n̄í?”

53 Joxi d̄ñj́ re r̄yaiwiar̄ñj́n̄í, ‘O xegí xanomi yaríñj́ n̄wirínáyí, xano éf̄ umíní nání añíñají símñj́ wínarígíáwa íá m̄ropaxí wí e b̄í wí e b̄í miaúrárí wé wúkaú síkwí waú in̄ñj́pí nurowárénap̄paxír̄n̄í.’ r̄yaiwiar̄ñj́n̄í?”

54 Oweoi, ápo nurowárénap̄paxí aiwí nioní apí nání yaríñj́ n̄wirínáyí, r̄wamñj́ nioní nání ‘E n̄wiro p̄kipííár̄n̄í.’ n̄r̄n̄r̄í eánñj́pí aríge x̄ixení imónñj́o?” E nurímáná

55 x̄f̄omi íá x̄iran̄ro b̄íáyo re uríñiniginí, “Soyíné ámá íwí xauráparíñj́ womí íá x̄iran̄ro nání yarígíápa kirá t̄n̄í iwanj́ t̄n̄í íá n̄maxír̄mí nioní íá n̄x̄iran̄ro r̄ibaríñj́o? S̄f̄á ayí ayo nioní añí r̄díyowá nání m̄r̄ññj́wámí n̄ñweámáná searéwap̄yaríñj́o aiwí soyíné wí íá n̄x̄iran̄ro egíámaní.

56 E nerí aí wíá rókiamoagíáwa nioní nání n̄r̄ro B̄kwíyo eagíap̄ x̄ixení imónñj́ nání soyíné e niaríñj́o.” uráná w̄ep̄saríñj́owa nowaní omíní n̄w̄ep̄samoár̄mí éf̄ ugíawixíní.

Jisasomí xwír̄íxí umegíá nánir̄n̄í.

57 Jisasomí íá x̄ír̄f̄áyí omí n̄méra nuro Kaiapasoyá añíyo ñwí íkaxí eánñj́pí mewegíáwa t̄n̄í Judayí mebáowa t̄n̄í awí eánaríge nání n̄meámí waríná

58 Pitao “Jisasomí pí wip̄r̄íréo?” n̄yaiwirí ná j̄f̄amí dání an̄naxídf̄ n̄wiéra númí nurí apaxípánñj́ imónñj́ seáyí e imónñj́oyá añí ákñj́áyo n̄páwiri porisowa t̄n̄í nawíní ñweañáná

59 apaxípánñj́ imónígíá xwéowa t̄n̄í Judayí mebáowa nowaní t̄n̄í omí p̄kipíí nání “S̄ñwí íwí w̄inarogíá xwíyíá omí p̄kipaxí imónñj́yí b̄í ouxekwí mópoyí.” n̄yaiwiro “Xwíyíá omí uxekwí mopaxí b̄í oimónñj́.” n̄yaiwiro r̄yaríná

60 ámá obaxí n̄bayiro omíní nuxekwí moro aiwí omí ananí p̄kipaxí wí mimóní n̄yayííasáná waú n̄b̄iri

61 omí nuxekwí mori re r̄ígf̄ísixíní, “Ámá ro re r̄ñj́oríní, ‘Nioní añí r̄díyowá yarígf̄íwá n̄p̄nearí s̄f̄á w̄iyaú w̄iyimíní ámí m̄r̄paxon̄r̄n̄í.’ r̄ñj́oríní.” r̄ígf̄ísixíní.

62 E n̄r̄máná eñáná apaxípánñj́ imónñj́ seáyí e imónñj́o n̄wiáp̄ñ̄mearí re uríñiniginí, “Joxíní xwíyíá r̄íxekwí moarígf̄áyí nání xwíyíá wí m̄r̄paxí r̄isiaríní? Síñí

xwiyfá nrixekwfmorfná rarigfípi, ayf pí nání raríñi?” urfagi aí

⁶³ Jisaso xwiyfá bí muríñiniginí. Xwiyfá bí muraríñagí apaxfpáníñf imóníñf xwéo síñwí e níwíníri re uríñiniginí, “Joxí nepa Kiraisoxí, áamá yeáyf neayimíxemearfa nání arfowayá xwfa piaxfyo dání iwiaronfoyi raríñwáoxí enánáyf, nepa niaíwí Goríxoyáoxí enánáyf, Nwfa aníñf síñf imóníño tfíñf e dánfníñf níriri áwanf nearei.” urfagi

⁶⁴ Jisaso re uríñiniginí, “Oyi, ayf ríxa joxí raríñíni. E nerí aí re ríraríñíni, Rfwéná seyfné áamá imóníñaoní Goríxo enf síxé eáníñoyá wé náúmíni ñweañagí síñwí naníro añfnamí dání agwí tfíni weaparíñagí naníro epfrfáríni.’ ríraríñíni.” uraná

⁶⁵ Apaxfpáníñf imóníñf xwéo wikf níwóníri xewaníño xegf rapírapf yíníñú naxerí ámináowamí re uríñiniginí, “Áamá ro Goríxomí xewaxoníginíri ríxa omí ríperírf umearíni. Áamá wíni wíni omí xwiyfá uxekwfmopfrí bípaxf mimóníni. Aí, o Goríxomí ríperírf umearfná sewaníñoyfné ríxa arfa wíoi.

⁶⁶ Soyfné dñf pí yaiwiaríñoi?” urfagi awa re urígfawixíni, “‘O rífpí ríxa nípkípaxfríni.’ neaimónaríni.” nurímáná

⁶⁷ omí sfmímanfyo reañwí úriro wé amímá nemáná earo nerfná wa wé piará nupkákwiayiróná

⁶⁸ re urayígfawixíni, “Kiraisoxíni, díxí imónígfáyo yeáyf uyimíxemearfa nání arfowayá xwfa piaxfyo dání iwiaronoxíni, áwanf nínearíri wfa nearókiamoi. Agwí iwanf go reaaríni? Iwanf go reaaríni?” urayígfawixíni.

Pitao “O nání nioní majfáríni.” uríñf náníriñí.

⁶⁹ Pitao, añf ákíñáyo íniríwámíni ñweañomí apíxf omíñf wíiaríñf wí re uríñiniginí, “Joxí Garírí píropenífyo dánf Jisaso tfíni emearíñf woxíriñí.” urfagi aíwí

⁷⁰ Pitao “Oweoi.” nuríri “Jíxí raríñíyf nání nioní majfáríni.” nurímí nurí

⁷¹ fwí ákíñá tfíñf e ronáná ámí wí níbirí omí síñwí níwíníri áamá e ñwíxapígfáyo re uríñiniginí, “Áamá royf Nasareti dánf Jisaso tfíni emearígfáyf woríni.” urfagi aí

⁷² Pitao “Oweoi.” nurírfná “Xwfa tfí tfíñf e dání seararíñíni. Áamá o nání nioní majfáríni.” nurímáná enána

⁷³ rfwíyo onímíapí e rówapígfáyf añwí e níbíro Pitaomí re urígfawixíni, “‘Xwiyfá joxíyá Garírí píropenífyo dáníyf rarígfápi axípi raríñagí nání joxí ayfya woxíriñí.’ neaimónaríni.” uraná

⁷⁴ o sipí ikaxí níméperi re uriniginí, “Xwáá tǎ tǎnǎ e dání re seararini, ‘Nepa o nání nioní majfáriní.’ seararini.” uraná re eniginí. Karfkarí rfaiwá riniginí.

⁷⁵ Karfkarí rfaiwá ráná ámi pǎné Jisaso urǎpǎ “Karfkarí siní rfaiwá mǎrináná joxí biaú bǐ ámá wíyo re urǎfǎnǎ, ‘O nání nioní majfáriní.’ urǎfǎnǎ.” urǎpǎ dǎnǎ níwinǎ e dání nípeyearí nǎwǎ pǎyǎ wǎrǎniniginí.

27

Jisasomi Pairato tǎnǎ e wǎrigǎ nǎnǎnǎ.

¹ Wǎpǎ tǎnǎ apaxǎpǎnǎnǎ imónǎgǎ xwéowa tǎnǎ Judayǎ mebáowa tǎnǎ Jisasomi nípkǎpǎrǎ nǎnǎ xwǎyǎ númearǎmáná

² gwǎ níyiro nímeámǎ nuro émayǎ gapǎmanǎ Pairato tǎnǎ e wǎrigǎwixǎnǎ.

Judasó gwǎ yaímǎnǎnǎ nǎnǎnǎ.

³ Judaso, Jisasomi míyǎ urǎo mebáowa “Jisaso xewanǎo rǎpǎ nǎnǎ pkǎpǎxǎ imónǎnǎgǎ nǎnǎ émayǎ opǎkǎpoyǎ.” rǎnǎnǎ arǎ nǎwǎrǎ dǎnǎ sipí wǎgǎ nígwǎ sirǎpǎ 30 mǎnǎ wǎpǎ ámi nímeámǎ nurǎ apaxǎpǎnǎnǎ imónǎgǎ xwéowami tǎnǎ Judayǎ mebáowami tǎnǎ mǎnǎ wimǎnǎnǎ nerǎnǎ

⁴ re uriniginí, “Nioní ámá fǎwǎ bǐ méomǎ míyǎ nurǎnǎ nǎnǎ sipí ikǎrǎnǎnǎnǎnǎ.” urǎgǎ aí awa re urǎgǎwixǎnǎ, “Jǎwanǎnǎoxǎ éǎpǎ nǎnǎ none pí nǎnǎ neararǎnǎnǎ? Jǎwanǎnǎoxǎ ikǎxéǎnǎ.” urǎgǎ

⁵ Judaso nígwǎpǎ rǎdǎyowǎ yarǎgǎiwámǎ e emǎ nímoánǎmo nurǎ xewanǎo gwǎ yaímǎnǎnǎnǎnǎnǎ.

⁶ Judaso peyeááná apaxǎpǎnǎnǎ imónǎgǎ xwéowa nígwǎ apǎ nímeáro re rǎnǎgǎwixǎnǎ, “Nígwǎ rǎpǎ ámá opǎkǎpoyǎnǎnǎ wǎwǎpǎ enǎgǎ nǎnǎ nígwǎ Gorǎxo nǎnǎ anǎ rǎwámǎ tarǎgǎpǎ tǎnǎ nawǎnǎ níkwǎrorǎnǎyǎ, ayǎ nípkǎwǎnǎ menǎnǎ.” nírǎnǎro

⁷ nígwǎ apǎ nǎnǎ xwǎyǎ nírǎnǎfǎwa nígwǎ apǎ nímeámǎ nuro ámá mǎdǎnǎ imónǎgǎyǎ xwǎ wǎyǎpǎrǎ nǎnǎ xwǎ xǎgǎ yǎfǎ Xwǎrǎ Sixǎ Imǎxarǎgǎyǎyǎpǎyǎ rǎnǎnǎpǎ bǐ egǎwixǎnǎ.

⁸ Nígwǎ ámá opǎkǎpoyǎnǎnǎ wǎgǎpǎ tǎnǎ xwǎ apǎ bǐ éagǎ nǎnǎ yǎfǎ Ragǎpǎyǎ wǎragǎfǎrǎnǎ. Agwǎ enǎ sinǎ e níra warǎnǎo.

⁹ Awa e éáná xwǎyǎ Gorǎxoyǎ wǎ rǎkǎmoagǎ Jeremaiao níwǎrǎyǎ rǎwamǎnǎ eanǎ rǎpǎ, “Awa nígwǎ 30 Isǎrerǎyǎ ‘Ámá wo xǎgǎ wo nǎnǎ míyǎ nearáná wǎnǎwǎrǎnǎ.’ rǎnǎgǎpǎ nímeáro

¹⁰ xwǎ xǎgǎ yǎfǎ Xwǎrǎ Sixǎ Imǎxarǎgǎyǎyǎpǎyǎ rǎnǎnǎpǎ Gorǎxo sekaxǎ nírǎnǎpǎ tǎnǎ xǎxenǎ bǐ nero mǎnǎ wǎgǎwixǎnǎ.” Xwǎyǎ e nírǎnǎnǎ eánǎnǎpǎ íná xǎxenǎ e imónǎnǎnǎnǎ.

Pairato Jisasomi yarini wiayini nanirini.

11 Jisasomi nimeami nuro gapimani Pairato tiji e mearomona gapimano yarini niwiayirina re uriniginini, “Joxi mixi inayi Judayiyaoxirani?” uragi Jisaso “Joxi e rarini.” uriniginini.

12 Apaxpanini imonigfa xweowa tni Judayiya mebaowa tni xwiyfa obaxi omni uxekwimoarigafa aiwi o xwiyfa xixe uripaxi nimoniri ai bi muriniginini.

13 Xwiyfa bi muri yarigagi Pairato sinwi e niwiniri re uriniginini, “Xwiyfa obaxi ‘Joxini rixekwimoayarigfayo arfa mawipa riyarinini?’ nuriri

14 Jisaso xomni uxekwimoarigfa bi nani ai xfo bi muri yarigagi niwiniri ududfi wininiginini.

Pairato Jisasomi nikweari warimiri enipi nanirini.

15 Sfa Gorixo Judayo mipiki wiarfi muronfyi imoninana xwiogwi ayfi ayo Judayfi nuro wigfi gwfi nweagfa wo nani emayfi gapimanomi yarini wiana o ayo yayfi owimomniri wigfi go go nani wimonarinifyi wariagarini.

16 Ina wigfi ama gwfi nweanfi wo Barabasoyni rininjo Judayfi nni yofi oya nijfa imonigfarinini.

17 Ayinani ama sipfa ayfi gapimani Pairato tiji e awi eanana o re uriniginini, “Nioni go seawarimnini? Barabaso seawarimnirerini? Jisaso, ama Kirasoyni rarigfo seawarimnirerini?” uriniginini.

18 Ayfi ripi nani e uriniginini. O nijfarinini. Apaxpanini imonigfa xweowa Jisasomi sipi dini niwaiwiro nani xfo tiji e wafa nani o nijfarinini.

19 Ripi nani eni “Jisaso seawarimnirerini?” uriniginini. O ikwianwi xwirixi mearinfnami ef nweanana xiepi Jisaso nani xwiyfa re urowarenariniginini, “Arfwiyimi ama o nani orina niwinirina dini rfa nixeginini. Ayinani ama we ronini omi sipi wi mawimixipani.” urowarifi enagi o ama e epfroyfi egfayo “Jisaso seawarimnirerini?” uriniginini.

20 E uragi aiwi wfa moninimi apaxpanini imonigfa xweowa tni Judayiya mebaowa tni ama oxfi apixfi aiwa api nani epfroyfi egfayo re urimefa enagi nani, “Barabasomi neawarii.’ uriro ‘Jisasomi opikipoyi.’ uriro efrixinini.” urimefa enagi nani

21 gapimano ama e epfroyfi egfayo “Ama rowau gmini go seawarimnini?” urana ayfi re urigfawixini, “Barabaso neawarii.” uragfa

22 Pairato re uriniginini, “Nioni Jisaso, ama Kirasoyni rarigfomi pi wimnini?” uragi nni re urigfawixini, “Omi ikfayo seayi e oyekwiroaripoyi.” uragfa

23 o re uriniginini, “Pí nání? Pí íwí éf nání yekwiroárimfini?” uríagi aiwi ayf xwamiánf nura nuro re urígfawixini, “Omi oyekwiroárfpoyi.” nira waríná

24 Pairato “Gf xwiyfá arfá minipa epíri enagi nání ámi bñ nuríri aí nanf wí imóninimeninjoí. Ríxa mǎxñni épímǎxamopráoi.” niyaiwiri áma ayf re oyaiwípoyiniri, “O ‘Jisasomi xe oyekwiroárfpoyi.’ niri ri aí ‘Reá mǎroánipa oemini.’ niyaiwiri rfa yarini?” oyaiwípoyiniri wigf sñwíf anigfe dání wé wayf níróniri re uriniginini, “Áma ro manf nioniyáyo dání pǎkipíriméoi. Sewaninifýiné segf manfyo dání pǎkipíráoi.” uríagi

25 áma nñni re urígfawixini, “Oyá ragf pí eninjoí xe oneaxénini. Negf niaíwíyo eni xe oxénini.” uráná

26 Pairato re eniginini. Barabaso niwárirí porisowami re uriniginini, “Jisasomi sǎkwfá ragf pírf nuyíkímáná ikfáyo seáyí e yekwiroárfpoyi.” nuríri mñni winiginini.

Porisowa Jisasomi riperirí megfá nánirini.

27 Porisowami mñni wíáná awa Jisasomi nimeámi gapimanfýyá anfyo —Anf yoí Píretoriumyi rininifyorini. Anf ayo nǎpáwiro porisf nowamini “Eini.” nuríro “Omi riperirí omépeaneyi.” niriníro re egfawixini.

28 Omi rapírapf xegf yíninjú niwiríro emi moro ámi ayfá rinj wú, mǎxf ináyowa yínarigfáyo dánfýf wú nimearo uyíriro

29 ópíyá enininjf imóninjf wíri nǎkfkiyimáná mǎxf ináyf amñnanjwñnjf imóninjf mñfyo dǎkínarigfápa omi enf tñni mñfyo udǎkiáriro xoyfwa wíyi mǎxf ináyowa maxírarigfápa fá umíriro nemáná agwíriwámíni xómínjf niyíkwiro riperirí numeríná re urayigfawixini, “Judayfá mǎxf ináyoxini, yayf osianeyi.” nuríro

30 reanwíf niwúrayiro xoyfwayi nurápiro mñfyo neaayiro

31 ríxa riperirí numearfasáná rapírapf ayfá rinjú niwiríro ámi xegú nuyírímáná ikfáyo seáyími yekwiroáraníro nání níméra ugfawixini.

Jisasomi ikfáyo yekwiroárigfá nánirini.

32 Yekwiroáraníro nání anf apimi dání níméra nuróná Jisaso ríxa enj meánf yarínagf niwíniro áma wo, Sairini dánf Saimonomi sekaxf re urígfawixini, “Yoxáf rípa nimeámi wuii.” nuríro

33 ríxa dǎwíf mǎeyoanf apíkwí xegf yoí Gorígotai rininjpimi —Dǎwíf api yoí mǎkf áma mñnjf gǎxweá nánirini. Dǎwíf apíkwínimi nírémoro

34 wa Jisaso rñnjf mǎwinípa oenirí marísínfá yíkf yarínj bñ inígf wainfyo niwayímómáná nawíni oimóniri kírǎkírǎ

nimeari e nero mini wianá iwamóo gígf éaná minipaxí wimóniniginí.

³⁵ Porisowa omi rixa yoxáyo seáyi e niyekwiroárimána “Oyá rapirapí none go go meanirfeniñoi?” niriñiro áwini e nitimána sárú nemána

³⁶ éf niñwearo Jisasomi awí niñwearo

³⁷ amá nini “O íwí api éf nani ripikiarñoi?” oyaiwípoyiniri íkíá wará nimearo “Amá ro Jisaso Judayíá mixí ináyorini.” niriñiro ríwaminiñe nearo miní tñí e seáyi e píraugíawixini.

³⁸ Jisasomi niyekwiroáriríná amá íwí meariñíwaúmi eni midimidáni yekwiroarigíawixini.

³⁹ Amá óyimi biri uri niyairíná peayí sñwí niwiniro miní kiríkirí nimearo ikayíwí numeariróná

⁴⁰ re urayigíawixini, “Re riñoxirani? ‘Niwaninñoni añí ridiyowá yarigíawá nipiñearí gí niwiní síá wiyau wiyimi ámi mirimíarini.’ riñoxirani? Joxi nepa niaíwí Gorixoyáoxi enánáyí, jiwaniñoxi ení niyoaárimimi wepínei.” rayigíawixini.

⁴¹ Apaxípanini imónigíá xwéowa tñi ñwí ikaxí eániñipi mewegíawa tñi Judayíá mebaowa tñi amá biri uro yayarigíayí riperirí umeararigíapa awa eni riperirí numero re rigíawixini,

⁴² “O amáyo ‘Nioni tñamini báná yeáyí seayimixemeámíarini.’ uragí aí xewaniño arirá minipaxirini. Íkíayo dani ení niyoaárimimi wepínánáyí, anani dñí wíkwíroaníwini.

⁴³ O Gorixomi dñí niñwiráriti re rinariñorini, ‘Nioni niaíwí Gorixoyáonirini.’ rinariñorini. Gorixo xewaxí ro nani yayí niwinirínáyí, rixa éf oumíni. Arirá winirfeniñoiniri sñwí winaníwini.” rigíawixini.

⁴⁴ íwí meariñíwaú midimidáni yekwiroariniñíwaú eni Jisasomi ikayíwí numeariríná axípiní rigíawixini.

Jisaso penj naniñi.

⁴⁵ E néra núfasána enána rixa sogwí áwini e 12:00 imónána re eniginini. Aní nimini síá yinariñiginini. Síá niyinariñisána rixa 3:00 p.m. imónána ámi wíá óniñiginini.

⁴⁶ Ámi wíá onána Jisaso xegí Xibiruyí pñé tñi ríaiwá re riñiginini, “Eri, Eri, ramí sabakitani?” uriniñiyí re niriñí uriniñiginini, “Gí Gorixoxini, gí Gorixoxini, joxi pí nani niepisamoariniñi?” ríaiwá e rana

⁴⁷ amá e rówapigíayí wí Jisaso e ríagi aríá niwiro re rinigíawixini, “Wíá rókiamoagí Irajao nani ríaiwá ríararini?” niriñiro

48 ayí wigí wo aníni nuri íríkwí bí nímeari wegwíá wá tñi ayíñwí níkróarímáná iniígwí wainí níáf ení bí íríkwípimi níwayímómáná Jisaso oníníri wimíxánímíníri yaríná

49 xegí wíniyí re urígwíawixíni, “E mepaní. Irajao níwepíníri arírá winírífeníño? Arírá míwipa enírífeníño? Síñwí owínaneyí.” raríná

50 Jisaso ámi ení tñi ríaiwá bí níriíná xegí dñí níyámiga unínigíni.

51 Xegí dñí níyámiga úaná re enínigíni. Rapírapí aní rídiyowá yarígwíwámí awawá ñwíá Goríxoyá nání níyimáróníri epañóaríníñú yoparí éde dání xegípi naxega níwepíníri wúkaú imóníri xwíá poboní éaná síñá xwé áwínímí níjiga uri

52 ámá xwáripá noxoága úaná ámá Goríxomí dñí wíkwíroagíá píyíyí wegíe dání síñí ero egíawixíni.

53 Píyí ayí Jisaso ríxa níwiápnímeámáná enáná nuro Jerusaremí rémóáná ámá obaxí ayo síñwí wínígwíawixíni.

54 Porisowamí seáyí e imóníño tñi porisí xíto tñi Jisasomí awí mearogíáwa tñi xwíá poboní erí amípi e imóníri éagí níwíníro óf níkaríníro re rínígwíawixíni, “Ámá royí neparíni. Goríxomí xewaxoríni.” rínígwíawixíni.

55 Apíxí obaxí “Jisasomí saní nurápa númi ouxídaneyí.” níriro Gariri píropenísíyo dání bííwa ná jíamí nírómáná síñwí wínígwííwa ríwaríni.

56 Íwa wí Magídara dñí Maríaíríni. Ámí wí Jemisomí tñi Josepomí tñi xínái Maríaíyí ríníñíríni. Ámí wí Sebediomí xewaxowaúmi xínáíríni.

Jisasomí xwíá weyárigíá náníríni.

57 Ríxa sogwí nokepá tñi ámá amípi mímúróníñí wo —O Arimatía dñí Josepoyí ríníñoríni. O ení Jisaso wíepísíñíyí woríni.

58 O émayí gapímaní Pairato tñí e nání nuri Jisaso píyomí xwíá weyárimíníri nání yaríñí wíaná Pairato porisowamí “Xe omeaníri síñwí wínípoyí.” uríagí

59 Josepo nuri píyomí nímeari rapírapí apíá xaíwí wenípi tñi xopíxopí nírómáná

60 síñá óf xewaníño nání ríxíñíyímí —Ayí ámá síní míweníyíríni. Ayímí nímeámí nípáwírí nítmáná síñá píará xwé wo mímegwínárf níméra nuro síñá ófíyímí nípíróarímí unínigíni.

61 Magídara dñí Maríaí tñi Maríaí wíí tñi ípaú síñá ófíyí mídáníñe níñweámáná Jisaso píyomí e taríñagí wínígwíísisíni.

Jisaso píyomí awí mearogíá náníríni.

⁶² S'á Sabar'áyo nánì Juday' amipí píranìñ' imixárarig'áyi óráná w'ápi t'ni apax'pán'ñ' imónig'á xwéowa t'ni Parisiowa t'ni awa gap'iman' Pairato t'ñ' e awí neán'ro

⁶³ Jisaso piyo nánì re urig'fawix'ni, "Ám'náox'ni, yap' neaiwap'iyiño s'ni mipé niñwear'fá re riñ'pi, 'S'á w'yaú w'yi óráná ámi wiáp'ni'meám'fá'ni.' riñ'pi nánì d'ñ' neainar'ñagi nánì bar'ñw'ni.

⁶⁴ Oyá wiep'sar'ñowa ni'biro piyomi' f'w' ni'mearo p'ni' nitimáná amáyo re urip'rix'ni'ri, 'O rixa wiáp'ni'meá'nig'ni.' urip'rix'ni'ri jox' poris' wami sekax' re urowáre', 'Om' xw'fá weyá'ig'fe nánì nuro awí s'á w'yaú w'yim' mearópoy'.' urowáre'." uráná

⁶⁵ Pairato re ur'ñ'nig'ni, "Sewan'ñoy'né poris' wa awí mearop'ri' nánì ni'meám' nuro soy'né f'w' ni'meapa oépyo'ni'ri yarig'fápa wiep'sar'ñowa piyomi' f'w' meap'rix'ni'ri e e nurára úpoy'." ur'fagi

⁶⁶ awa nuro Jisaso xw'fá weyá'ni'ñe porisowami' e e nurára numáná sik' bi' ni'mearo s'mimaj'ó nánì s'ñá p'ron'ñomi' seáy' e ikwiárarig'fawix'ni. Ap' mi'wenáná "Ámá ni'páwiro piyomi' meá'fá'ani?" yaiwian'wán'ro nánì e eg'fawix'ni.

28

Jisaso ámi wiáp'ni'meañ' nán'ri'ni.

¹ Mag'idara dán'ñ' Mariaí t'ni Mariaí w'í t'ni Sabar'á rixa wéáná Sadéyo is'áyo ípaú Jisasoyá xwá'ipáyo s'ñw' w'nan'ri nánì nuri

² s'ni' mirémopa yar'fá re en'ñ'nig'ni. Pobon' xwé wí éáná an'ñaj' Gorixoyá wo an'ñami' dán' ni'weap'ri' s'ñá xwá'ipáyo ó'f'imi' p'roár'ig'fo ni'megw'inar' néra nuri ó'f'imi' ni'wiemoár'máná s'ñáomi' seáy' e é'ñ'weaagi

³⁻⁴ poris' awí mearoar'ig'fáwa an'ñajo ápianw' yar'ñ'pa w'fá é'ñ'ñ' nókir' ñweañagi' ni'w'ni'ro xeg' rap'rap' en' s'ñw' mi'm'ñ' in'f' yin'ñagi' ni'w'ni'ro ó'f' niká'ni'ro p'y'ñ'ñ'ñ' nimón'ro xw'fámi' piér'nowig'fawix'ni.

⁵ An'ñajo s'ni' xwá'ipá t'ñ' e ñweañáná ípaú rémónap'ag'fi re ur'ñ'nig'ni, "Aípagwí wáy' mepan'. Nion' ni'j'fá'ni'. Aípagwí Jisaso, piyomi' ik'áyo yekw'roár'ig'fomi' s'ñw' w'nan'ri bar'ñji.

⁶ O re mi'wen'ni. X'fo sear'ñ'pa rixa ni'wiáp'ni'meám' ú'ñ'nig'ni. Aípagwí x'fomi' tig'fe ni'bi'ri s'ñw' w'ni'piy'." nur'ri

⁷ ámi re ur'ñ'nig'ni "Rixa nuri xeg' wiep'sar'ñowami' re urémeá'piy', ' "O xwá'ipáyo dán' rixa ni'wiáp'ni'meám' ú'ñ'nig'ni. Ar'fá é'piy'. O Gariri p'ropen's'yo nánì xámi

yíłmi soyłné e niyoaro siŋwł wniłpłrłfłrłni.” urémeápiył.’ earariŋłni.” urłagł

⁸ İpaú aŋłni xwárıpáyo płni niwiárımi nurłná wáył ikárłni ri yaył ikárłni nera nuri wiepłsarıŋowamı áwanł urémeanrı aŋłni warłná re eŋłniŋıni.

⁹ Jisaso İpaúmi niwımeari “Gł áma aıpagwı!” nurıri yaył e wıána İpaú aŋwi e nuri mıŋł xwłáyo ni kwłrori xegł sı kwł fı ni xıri rına omı seáyı e umegłisixıni.

¹⁰ Seáyı e uméána o re urıŋniŋıni, “Aıpagwı wáył mikárłni panı. Sa nuri gł áma imónıgłáwamı áwanł re urłpiyı, “Soyłné Gariri pıropenı sıyo nanı yıłrı xıni.” riŋoı.’ nurıri re urłpiyı, “Nionı e siŋwł nanıpłrłfłrłni.” riŋoı.’ urłpiyı.” urıŋniŋıni.

Porisowamı xwapłrá eaárıgłá nánıri ni.

¹¹ İpaú sıni wiepłsarıŋowa tıŋł e nanı warłná re eŋıniŋıni. Porı sı awı mearóláwa Jerusaremıyo ni rémoro apaxłpánıŋł imónıgłá xwéowamı wa wniłápı ni pıni nanı repıył wıána

¹² awa Judayıya mebaowamı awı neaáro xwıyłá ni mıximána porisowa áwanł murıpa éłrı xıni ri niŋwł xwé obaxł mıni niwıro

¹³ re urıgławıxıni, “Áma wı yarıŋł seaıána re urłrı xıni, ‘Árłwıyımı none sá weŋána xegł wiepłsiŋowa ni bıro piyomı fıwł ni meámı ugławıxıni.’ urłrı xıni.

¹⁴ Gapımanł Pairato xwıyłá apı ri narıŋagı arłá ni wirłnáył, o iwanł seaeanıŋıni samıŋł imıxanıwá eŋagı nanı ayá sıwł ni searorı diŋł obıbaxł mımopanı.” urłagłá

¹⁵ porisowa niŋwł apı nurápiro apaxłpánıŋł imónıgłá xwéowa urłapa axłpi e yarłná płné apı Judaył aŋıyo ri ni meŋpı agwı sıni ri ni meari ni.

Jisaso wiepłsiŋowa tıni ámi erımeanıgłá nánıri ni.

¹⁶ Wiepłsiŋł wé wúkaú sı kwł wo awa Gariri pıropenı sıyo dıwł Jisaso urárıŋıpımı nanı niyoaro

¹⁷ omı niwini róna seáyı e numero aiwı wa “Jisarıni.” yaiwıro wa “Áma ro nepa Jisarıanı?” yaiwıro yarłná

¹⁸ o aŋwi e ni bıri re urıŋniŋıni, “Gorıxo ‘Amıpi aŋınamı imónıri xwłárımı imónıri eŋıpi nanı joxı apı ni pıni nanı néni tıŋoxı imónıri ni.’ ni rıı eŋagı nanı

¹⁹ re seararıŋıni, ‘Soyłné nuro áma gwł rıxł wırl wırlımı gł wiepłsarıŋáyıniŋł niwımıxa nuróna re erłni. Yoł ápo Gorıxoyápımı dánı tıni xewaxonıyápımı dánı tıni kwıyłpımı dánı tıni waył umeairo

²⁰ sekaxł nionı searıŋá ni pıni xıdıpłrłfa nanı uréwapıyıro erłni. Ri pi enı arłá époyı. Nionı anıŋł diŋł

seakikayómárini. Sía yoparíyimi e nání aí niseakikayóa umárini.' seararini." uriniginini.

Xwiyá yáy neainaríj Mako eanjípirini.

Ríwamíj rípi “Xwiyá yáy neainípxí Mako eanjípiyi” ríníjírini. O Jisaso gí wíepísaríjáowa oimónípoiñí urípeañowa wo mimóníjagí aiwí Jerusaremí dání xwé niwiarorí íwí síkíño enáná amípí Jisaso uréwapíyiri erí yaríná síjwí wíníjorini. Ríwíyo dání Banabaso tñí Poro tñí émayí añíyo wá urímearíná Mako ení uxídíjorini. Xegí yoí ámi bí Joní Makoyí wírígíárini. O Jisaso ríxa nípémáná níwiápnímeámí añínamí nání nípeyimáná enáná ámi xwiogwí obaxí onímiápi nípwémáná enáná ríwamíj rípi eanjírini. Romíyí ení “Jisaso Goríxomí xewaxorífaní?” níyaiwiro díj owíkwírípoiñí amípí Jisaso Goríxoyá ení eáníjípimí dání enípi nání ríwamíj neáa unírini.

Jono wayí numeaiá wago wá uríj nánirini.

¹ Xwiyá iwamító Goríxomí xewaxo Jisasi Kiraiso —O nene yeáy neayimíxemeaní nání Goríxo rípeañorini. O nání xwiyá yáy seainípxípi rípirini.

² Eníj ná Jono wayí níneameaiá wago síní mejáná xwiyá Goríxoyá wá rókiamoaqí Aisaiayí ríníño Jono ná ríwíyo bíño nání Goríxo xegí xewaxomí uríj rípi ríwamíj eanjínigíni, “Aríá eí. Goríxoní gí xwiyá yaní wiowárímíáo joxí gí íwoxi xámí rímeaní nání urowárímíárini. O joxí nání óf simoiníárini.

³ O nurí ámá nání díj meaje níjwearíná joxí nání ríaiwá re ríníárini, ‘Ámíná ríwíyo bíño nání segí díj óf nañíníj níwimoiro jweátríxini. Óf píraníj imoarígíápáníj segí díj píraníj nímoníro jweátríxini.’ Gí xwiyá yaní wiowárímíáo ríaiwá e ríníárini.” Goríxo e ríjpa

⁴ Jono wayí níneameaiá wago ámá nání díj meaje níremorí wá nurímerí re uragírini, “Goríxo seyíné íwí niga warígíápi yokwarímí seaiini nání segí uyíni yarígíápi ríwímíni nímamoro nísaníro jweápoyí. E nerínáyí, wayí seameaimíni.” uraríná

⁵ ámá obaxí Judayíyá añíyo dáníyí tñí áwini e wigí añí xwé bí xegí yoí Jerusaremí dáníyí tñí Jono tñí e nání nuro wigí íwí niga warígíápi nání waropárí wíáná iniígí Jodaní rapáyo wayí umeaiagírini.

⁶ O Goríxoyá xwiyá yaní wiowaríño aiwí seáyí e nerí weyí menagomaní. Rapírapí awíaxí yínagomaní. Kamerí —Ayí osíníj imóníjírini. Kamerí fá aga iyíáníj imóníj

níyínímáná arerixf agwonfíníj íríníyo níyínírí emeagoríní. Aiwá ení awiaxf nagomaní. Xópé tñní pfkf iníigf tñní nagoríní.

⁷ O Jisaso, rfwíyo bínfo nání wáf nemeríná waunf xwíyáf re ragfríní, “Nioní ení eánínáoní aiwí ení eáníní nioniyá tñní rfwíyo bínfoyá tñní xixenmaní. Oyá nímúroní. Omíní wiiarígfáyí ananí wigf bosoyá síkwf sú gwf wíkweaiarígfáríní. E nerí aiwí nioní símanwíyóníní yeáyí nurínírí o aga seáyí émi nímúronínagí nání oyá síkwf sú gwf wíkweaipaxf meníní.” nurírí

⁸ re uragfríní, “Nioní wayf níseameairíná sa iníigf tñní iníigf seaeairíní. Rfwíyo bínfo wayf níseameairíná kwíyí Goríxoyá tñní seainfáríní.” urínínigíní.

Wayf umeainf náníríní.

⁹ Jono wáf uraríná Jisaso Gariri píropenisíyo xegf aní Nasaretí ηweanηe pñní níwíarímí nurí Jonomí wímeááná iníigf Jodaní rapáyo wayf numeairí

¹⁰ weníní éyí wínínínigíní. Jisaso iníigfíyo dání nímínímeámí yaríná anínamí dání óf iníagí kwíyí Goríxoyá xawíówíníní xfo nání weaparínagí wínínínigíní.

¹¹ Sínní e wínaríná Goríxo anínamí dání Jisasomí re urarínagí arfá winínigíní, “Gf íwí díní síxf ríyínáoxí nání aga yayf seáyí e ninaríní.” urarínagí arfá níwimáná enjáná

¹² Goríxoyá kwíyí Jisasomí ríxa áamá nání díní meanηe nání níméra nurí

¹³ o e ηweanáná sfá 40 nóra waríná Seteno —O imfóyo xiráoníní imónínagí nání nñní símanwíyóníní wurínígfóríní. O níbirí Jisaso xanoyá maní pfrf owiaíkinírí iwamfó wíwapíyarínagí aí o íwí wí mé sñní tñní e níηwearíná anínajf níwímearo símíní wínagfáríní.

Ámá waú waú awamí “Níxídfpoyí.” uríní náníríní.

¹⁴ Rfwéná Jisaso, Jono ríxa gwf ηweanáná, o Gariri píropenisíyómíní nurí xwíyáf yayf winípaxf Goríxo xfo xegf xwíoxíyo míméámí nerí píraníní umenηweanfápi nání wáf nurímerí

¹⁵ repíyí re wiemenínigíní, “Ríxaríní. Goríxo seyíné xwíoxíyo míméámí nerí píraníní seamenηweanfápi síhání imóníní anwí ayo enagí nání segf íwí yarígfápi rfwímíní nímamoro xwíyáf yayf seainípaxf nioní seararíná rípi díní níkwíroro ηweáfrixíní.” nurímerí

¹⁶ ípí xegf yof Gariri ríwonfípámí nípuríná áamá peyí nání yarígfá waú Saimono tñní xogwáo Adíruo tñní peyí nání ubenf ípiyo mamówararínagí níwínírí níwímearí

17 re urɪɲɪnɪgɪnɪ, “Agwiagwɪ omɪɲɪ peyɪ nánɪ yarɪgǵɪ rɪpɪ pɪnɪ nɪwɪárɪmɪ nɪxɪdɪpɪyɪ. Omɪɲɪ xegɪ bɪ peyɪ meaa-yarɪgǵɪpa ámá enɪ axɪpɪ e meapɪsɪ oeaɪwapɪyimɪnɪ.” uráná

18 agwɪaú re egɪsɪxɪnɪ. Rɪxa peyɪ nánɪ yarɪgǵɪpɪ pɪnɪ nɪwɪárɪmɪ númɪ ugɪsɪxɪnɪ.

19 Númɪ warɪná Jɪsaso sɪnɪ ná jɛ onɪmɪápɪ nurɪná ámɪ ámá waú, Sebediomɪ xewaxowaú Jemiso tɪnɪ xogwáo Jono tɪnɪ ewéyo nɪɲweámáná egɪ ubenɪ peyɪ nánɪ yarɪgǵɪú arɪkɪnɪɲagɪ yadɪrɪpɪnarɪɲagɪ nɪwɪnɪrɪ

20 rɪxa “Agwiagwɪ enɪ nɪxɪdɪpɪyɪ.” uráná agwɪaú xano tɪnɪ o xegɪ ámá nɪgwɪ omɪɲɪ wɪarɪgǵá tɪnɪ sɪnɪ ewéyo ɲweaɲáná pɪnɪ nɪwɪárɪmɪ omɪ númɪ ugɪsɪxɪnɪ.

Imɔ́ dɪɲɪ xɪxéroarɪɲɪ womɪ mɪxɪ umáɪnɪɲɪ nánɪrɪnɪ.

21 Jɪsaso wirɪmeáróɪwa tɪnɪ nuri aɲɪ yoɪ Kapaneamiyo nɪrémoro rɪxa Sabarɪá —Sɪá ayɪ Judayɪ omɪɲɪ wɪ mé kɪkɪfá nero xwɪyɪfá Gorɪxoyá arɪfá wianɪro nánɪ awɪ eánarɪgǵáɪrɪnɪ. Sɪá ayɪ imónáná rotú aɲɪyo nɪpáwɪro o ámáyo uréwapɪyarɪná

22 ayɪ Gorɪxoyá ɲwɪ ikaxɪ eánɪɲɪpɪ mewegǵáwa uréwapɪyarɪgǵápa muréwapɪyɪ aga Gorɪxoyá ɲwɪ ikaxɪ eánɪɲɪpɪ xiáwónɪɲɪ rarɪɲagɪ nɪwɪnɪro o uréwapɪyarɪɲɪpɪ nánɪ mɪɲɪ sɪɲá nɪweánɪro yarɪná

23 íná ámá imɔ́ dɪɲɪ xɪxéroarɪɲɪ wo rotú aɲɪyo ínɪmɪ dánɪ makɪrɪwɪ nɪmori

24 xwamiánɪ re urɪɲɪnɪgɪnɪ, “Nasaretɪ dánɪ Jɪsasoɪ imɔ́one pí neaimɪnɪrɪ barɪɲɪnɪ? ‘Xwɪrɪfá neaikɪxémɪnɪrɪ rɪfá barɪɲɪnɪ?’ nɪmónarɪnɪ. Nionɪ nɪjɪárɪnɪ. Joxɪ Gorɪxo xewaxoxɪ xɔ rɪrɪpeaɲoxɪrɪnɪ.” uráná

25 Jɪsaso mɪxɪ numáɪnɪrɪ re urɪɲɪnɪgɪnɪ, “Pɪnɪ wɪáreɪ! Dɪɲɪ xɪxéroarɪɲɪpɪxɪnɪ nɪwáramómɪ uɪ!” uráná

26 imɔ́ ámáomɪ meanɪ neaárɪrɪ o sinapɪxwɪnɪ nerɪ weɲáná imɔ́ nurɪná makɪrɪwɪ nɪmómɪ uɲɪnɪgɪnɪ.

27 Makɪrɪwɪ nɪmómɪ úagɪ ámá nɪnɪ sɪɲwɪ e nɪwɪnɪro mɪɲɪ sɪɲá nɪweánɪro xwɪyɪfá nɪrɪga nuro re rɪnɪgǵawɪxɪnɪ, “Xwɪyɪfá apɪmɪ xiáwónɪɲɪ nearéwapɪyarɪɲɪpɪ xegɪ bɪrɪnɪ. Eɲɪná arɪfá wiagwámani. Aga sɪnɪ sɪɲɪ aɪ arɪfá wɪarɪɲwɪnɪ. Imɔ́ aɪ sekaxɪ uráná arɪfá wɪarɪɲoɪ.” rɪnɪɲagɪ

28 xwɪyɪfá Jɪsaso éɪpɪ nánɪ Garɪrɪ pɪropenɪsɪyo rɪxa yanɪ amɪ amɪ nɪwéa uɲɪnɪgɪnɪ.

Sɪmɪxɪ obaxɪyo naɲɪ imɪmɪxɪmɪ ɛɲɪ nánɪrɪnɪ.

29 Jɪsaso rotú aɲɪyo pɪnɪ nɪwɪárɪmɪ nɪpeyearɪ nuri aɲɪ Sai-monoyá tɪnɪ Adɪruoyá tɪnɪ xɪrɪxogwáowaúyá aɲɪyo nɪpáwɪro Jemiso tɪnɪ xogwáo Jono tɪnɪ enɪ nawɪnɪ páwɪáná

30 Saimonomɪ xɪneagwɪ wará rɪfá pɪrɪ wɪarɪɲagɪ nánɪ sá weɲagɪ Jɪsasomɪ rɪxa áwanɪ urɪɲagɪ

31 o í weŋe nánì nuri wéyo íá meááná sìmíxí ríxa pínì wíárfagì í nìwíápínìmearì ríxa aiwá rfá nìyearì tìnìŋífpì nìmearì mìnì nìwíá uŋínìgìnì.

32 Ríxa sfá sísisaŋfì imónaríná sogwí ríxa wéfmì eŋáná áamá aŋfì apimì dánfì sìmíxí yarígfáyfì tìnì imfó dñfì xixéroarìŋfíyfì tìnì nìmeámì Jisaso tñfì e nánì nìbìro

33 ríxa oxí apíxí niaíwí aŋfì apimì dánfíyí aŋfì Jisaso ŋweaŋiwámì fwí e awí eaárìnaríná

34 o áamá pí pí sìmíxí yarígfáyo nanfì imìxowárìrì áamá imfó sayá nìmerì xixéroarìŋfíyo enì imfó mìxí umáinowárìrì neríná imfó o Gorìxo xewaxo eŋagì nìjfá imónìŋagfá nánì mìxí numáinowárìríná xwíyfá wí orípoynìrì sìŋwí mìwìnìpa eŋnìgìnì.

Jisaso Gariri pìropenìsfíyo emeŋfì nánìrìnì.

35 O wíá mónìŋfìmì sìnì sfá xaíwí yinìŋáná nìwíápínìmearì nìpeyeámáná áamá mìŋweagfìe nánì nuri e Gorìxomì xwíyfá rìrìmí nìwirì ŋweaŋáná

36 Saimono tìnì nìkumìxìnìrì emearìgfáwa tìnì Jisaso sìnì aŋfíyo mìŋweaŋagì nìwìnìro o nánì pífá néra nuro

37 nìwímearíná re urìgfáwìxìnì, “Oxí apíxí niaíwí nìnì joxì nánì pífá yanìro yarìŋo.” urfágfá

38 o re urìŋnìgìnì, “E nerì aiwí aŋfì wíyo nionì xwíyfá ‘Gorìxo píránìŋfì seameŋweanì sìŋánì imónìnì aŋwì ayorìnì.’ rarìŋápì wáf ourìmemì nánì owaneyì. Xwíyfá apì aŋfì amì amì áwanfì urìmìnìrì bìŋárìnì.” nurìrì

39 Gariri pìropenìsfíyo amì amì nemeríná wìgfì rotú aŋfì iwíwámì nìpáwìemerì wáf urìrì áamá imfó sayá nìmerì xixéroarìŋfì tñfíyo mìxí umáinowárìrì nerì e emeŋnìgìnì.

Peyíyí tñfì womì nanfì imìxìŋfì nánìrìnì.

40 Áamá peyíyí —Sìmíxí apì áamá sìŋwí nìwìnìríná neaxímeanìgìnìrì éf yarìgfápirìnì. Sìmíxí ayfì tñfì wo, Jisaso emearíná, omì nìwímearì sìmìmaŋfìmìnì xómìŋfì nìyìkwìrì waunfì rìxìŋfì nurìrì re urìŋnìgìnì, “Joxì nìsimónìrínáyfì, ananì píránìŋfì nìmìxìpaxfìrìnì.” urfágfì

41 o wá nìwianìrì wé feapá nìwirì omì seáyì e nìwikwíarìrì re urìŋnìgìnì, “Nionì joxì nanfì oimónìnì.’ nìmónarìnì. Ríxa nanfì imóneì.” uráná re eŋnìgìnì.

42 Peyíyí ríxa axíná yfìmoŋnìgìnì.

43 Ríxa apaxfì mé yfìmóagì Jisaso apaxfìpánìŋfì imónìgfáwa tñfì e nánì nurowárìríná arfá jìyìkí norì

44 re urìŋnìgìnì, “Nanfì sìmìxíáyfì nánì amíná nurì á máyo áwanfì murìpanì.” nurìrì áamá o wìgfì yarìgfáfpì mé á máyo xewanìŋo áwanfì nura emenìgìnìrì e nurìrì amì re urìŋnìgìnì, “Amíná apaxfìpánìŋfì imónìgfáwa tñfì e nánì nuri womì sìwá

n̄iwinīri nan̄wí r̄id̄iyowá nán̄i negí aríto Moseso en̄íná n̄wí ikaxí nearaḡtyí b̄i r̄id̄iyowá siárirī joxi nan̄j imón̄t̄yí nán̄i áwan̄j r̄irī enī m̄inī wír̄ix̄inī.” ur̄tagī aiwī

⁴⁵ o Jisasomī p̄nī n̄wiár̄imī nur̄fná ar̄kí áwan̄j r̄imen̄j̄niḡinī. E éaḡi nán̄i Jisaso áamá ar̄kí upup̄ḡi n̄ip̄r̄ix̄inīrī an̄j b̄i bim̄i nur̄fná sīj̄án̄i m̄ir̄émopaxí n̄iwimón̄irī nán̄i áamá mayí e n̄wean̄jáná áamá amī amī dán̄i o t̄n̄j e nán̄i baḡfár̄inī.

2

En̄j siwímí en̄j womī nan̄j im̄ix̄in̄j nán̄irīnī.

¹ Jisaso, s̄fá wí r̄ixa nóra nú̄sáná, o ámī an̄j yoí Kapaneamīyo nán̄i nur̄i xegí an̄j̄yo ín̄imī n̄wean̄jáná áamá obaxí ar̄fá re n̄wiwo “O ámī xegí an̄j̄yo n̄weanī.” rar̄in̄jaḡfá ar̄fá e n̄wiwo n̄b̄ro

² awí neán̄iro n̄ipáwiwo an̄j̄yo ín̄imī déroro an̄j̄ f̄wí e enī p̄fkw̄ip̄fkw̄i in̄iro yar̄fná o áamá ayí n̄iyonī wáf n̄wir̄i p̄fné rep̄iyí wiar̄fná

³ áamá wa en̄j̄ n̄nī siwímí en̄j̄ womī —O an̄j̄ epaxomanī. Om̄i íkwian̄w̄yo nikwiár̄iro níkwón̄imī n̄b̄ro aí

⁴ áamá an̄j̄ f̄wí e p̄fkw̄ip̄fkw̄i in̄in̄jaḡfá n̄winīro an̄j̄yo n̄ipáwiwo Jisaso t̄n̄j e t̄ipaxí men̄jaḡi nán̄i n̄imeámī n̄ipeyiro an̄j̄ r̄f̄wí seáȳyo dán̄i an̄j̄ s̄fá b̄i Jisaso n̄wean̄je nú̄piyiro íkwian̄w̄f x̄fo wen̄j̄nam̄i m̄id̄im̄idán̄i gw̄f n̄iyurár̄iro gw̄f̄yo f̄á n̄ix̄ir̄imáná an̄j̄ s̄fá ú̄piyífe dán̄i awayinī mamówáráná

⁵ Jisaso awa x̄fom̄i d̄in̄j̄ n̄wikw̄f̄roro “O negí áamá en̄j̄ siwímí en̄j̄ om̄i ananī nan̄j̄ im̄ix̄ipax̄r̄inī.” yaiwiar̄in̄jaḡfá n̄winīrī om̄i re ur̄in̄j̄niḡinī, “Íwe, joxī f̄wí ikár̄in̄in̄j̄ r̄ixa yokwar̄im̄i siiar̄in̄inī.” uráná

⁶ Gor̄ixoyá n̄wí ikaxí eán̄in̄j̄p̄i meweḡfá wa Jisaso ur̄ewap̄yar̄in̄j̄p̄i ar̄fá wian̄iro nán̄i e n̄in̄wear̄fná Jisaso en̄j̄ siwímí en̄j̄ om̄i e ur̄f̄p̄i ar̄fá n̄wiwo ín̄imī d̄in̄j̄ re n̄imóa uḡfawix̄inī,

⁷ “Pí nán̄i r̄fá urar̄inī? Nionī Gor̄ixonīrī yokwar̄im̄i r̄wiar̄inī? Sa Gor̄ixonī f̄wí yokwar̄im̄i wiiar̄in̄j̄orīnī. Áamá ro Gor̄ixom̄i r̄iper̄ir̄f̄i numear̄irī r̄fá yar̄inī?” yaiwiar̄fná

⁸ Jisaso xegí kwíȳf̄yo dán̄i awa ín̄imī d̄in̄j̄ e n̄imóa war̄in̄jaḡfá n̄winīrī re ur̄in̄j̄niḡinī, “Soȳfné pí nán̄i nionī nán̄i ín̄imī ‘O f̄wí áamá yar̄iḡf̄ap̄i yokwar̄im̄i wiipaxomanī.’ n̄imóa war̄in̄j̄o?” nur̄irī

⁹ ámī re ur̄in̄j̄niḡinī, “Áamá wo f̄wí ikár̄in̄in̄j̄ nionī yokwar̄im̄i wíánáyí ín̄imī imón̄in̄jaḡi nán̄i áamá woxī sīn̄wí t̄fn̄i sīn̄wí w̄n̄ipaxí men̄inī. E ner̄i aiwī nionī áamá en̄j̄ n̄nī siwímí en̄j̄ womī ‘R̄ixa n̄wiáp̄fn̄imearī d̄ixí íkwian̄w̄f

nimeámi ut.’ uránáyí o naní imóníagi áamá nityínéni síjwí tñní síjwí wínpaxíriní.” nurírí

¹⁰ re uríjínigíni, “Nityínéni nioní nání re yaiwipírí nání, ‘Áamá imóníjo ananí áamá xwíá tfo dáníyí fwi ikáriníápi ananí yokwarímí wiipaxoríní.’ niaiwipírí nání píraníjé síjwí nanípoyí.” nurírí

¹¹ ení síwímí enomi re uríjínigíni, “Nioní re ríraríjíní, ‘Joxí níwiápnímearí díxí íkwianjwí nimeámi aní e nání ut.’ ríraríjíní.” uráná re eníjínigíni.

¹² O ríxa naní nimónírí níwiápnímearí áamá níní síjwí anígíe dání íkwianjwí xwanjwí níkwónímí peyeenígíni. E éaná áamá ayí sírí nípikíníro Goríxomí seáyí e numero re rígfawixíní, “Nene eníná dání aiwí áamá wo ro yaríjépa axípi re yaríjagí míwíngwáríní.” rígfawixíní.

Ripaiomí “Níxídeí.” uríjé náníríní.

¹³ Jisaso ámi aní e píní níwiárimí nurí ipí imanípá tñjé e njweáná oxí apíxí niaiwí níní o tñjé e nání bayaríjagía o nuréwapíya nurí

¹⁴ síní ipí imanípámí nípuríná Arípíasomí xewaxo Ripaio —O takísí nání nígwí uráparíjoríní. O opisí aníyo éf níjwearí xegí omíjé yaríjagí níwínírí re uríjínigíni, “Joxí ríwíyo níxídeí.” uráná o níwiápnímearí ríwíyo nuxídírí nuro

¹⁵ Ripaioyá aníyo nípáwiro Jisaso tñní xegí wiepísaríjowá tñní níjwearo aiwá níníro áamá takísí nání nígwí uráparígfá wa tñní (Eníná Judayí aníyo takísí nání nígwí uráparígfáwa takísí nání nígwí nurápirínáyí wigí meapírífa nání nígwí seáyí e bí fwi urápagíe enagí nání áamá níní awa nání xwioxíyo dání wikí níwóníro kfkímí níwimónírí yagfáriní.) Awa tñní fwi yarígfá wíníyí tñní áamá ayí obaxí Jisasomí níxídíro nání ayí ení nawíní Jisaso tñní aiwá níníro yaríná

¹⁶ áamá Parisiyí ríníjéyí wayá áamá Goríxoyá njwí ikaxí eáníjépi mewegífa wa Jisaso áamá takísí nání nígwí uráparígfá wa tñní fwi yarígfá wíníyí tñní aiwá nawíní naríjagífa níwíníro xegí wiepísaríjowamí Jisaso nání re urígfawixíní, “O pí nání áamá takísí nání nígwí nearáparígfá awa tñní fwi yarígfá ayí tñní nawíní aiwá níro inígí níro yaríjoi? O naní ríyaríní?” uraríná

¹⁷ Jisaso e uraríjagífa arfá níwirí ewayí xwíyífa bí nurírí re uríjínigíni, “Áamá símíxí mepa neríná xwírí tñjé e nání warígfámani. Símíxí tígíyí warígfáriní. Nioní ení áamá ‘Nioní nígfípi wé róníjíní.’ yaiwinarígfáyí nání míbíjáríní. Áamá ‘Nioní fwi yaríjéoníríní.’ yaiwinarígfáyí wigí uyíní

yarigápi yokwarimf wiáná ayf wé róniñf imóniprí nání bñárini.” uriniginí.

“Pí nání aiwá ñwáf mñweaayarñoi?” urigáfá nánirini.

18 Jisaso tñni xegf wiep̄sarñowa tñni aiwá ñwáf bi mñweapa yarñagfa Jono wayf numeaiá warñoyá wiep̄sarñowa tñni áamá Parisiyi rññowa tñni aiwá nání ñwáf ññwirárñayiróná Jonoyá wiep̄sarñowa tñni Parisiowayá wiep̄sarigfá wa tñni nawíni nuro Jisasomi ñiwimearo re urigfawixini, “Jonoyá neaiep̄sarñone tñni Parisiowayá neaiep̄sarigfone tñni aiwá nání ñwáf ñwirárñayarñwini. Pí nání joxiyá wiep̄sarñowa aiwá ñwáf mñwea yarñoi?” uráná

19 Jisaso ewayf xwiyfá bi nuriri re uriniginí, “Ámá apixf sññf ñwirárfo sñni ñweañáná oyá ñikumixiniri emearigfáwa aiwá ñwáf ñixenwirárñiro yarigfárani? Oweoi, o sñni awa tñni ñweañáná aiwá ñwáf xenwirárñipaxf menini.

20 E nerí aiwí o apixf ñimeari ññweañsáná eñáná áamá wí omi anñnimixáná íná aiwá ñwáf ñweap̄rfárini.” nuriri xewanñjo apixf sññf ñwirárñonññf imónñjagi nání ewayf xwiyfá e uriniginí.

21 Ewayf xwiyfá ámi bi nuriri re uriniginí, “Ámá rapirapf eññññf ñiyíga bagfá wú axenñjagi ñwiniññá rapirapf sññf sñni wayf mñrónññf wú ñimearo nupákiro gwí kiwearigfámani. E yanñro éfáyf wayf róáná sññf upákífu ñikikariniññf eññf ñip̄perññá eñññññf xwé naxega unññoi.” nuriri ayf wigf eñññá dánñf “Nene e nerññá wé rónññf ñimónñrane ñiperññáyf, anani Gorixó tññf e nání peyanfwarini.” ñira wagfápi sñni yarigfápi tñni oyá xwiyfá sññf tñni nawíni ñkwierop̄rixiniññf ewayf xwiyfá e uriniginí.

22 Ámi axípi oyaiwípoyniri re uriniginí, “Ámá iniññf wainf sññf ñimearo memé wará sixf soyf axfyo iwajfá yarigfámani. Iwajfá yanñro éfáyf núpiyimí ñipuri sixf soyfwa eni rixa sipí eññoi. Wainf sññf memé wará sixf sññfyo iwajfá yarigfárini.” uriniginí.

“Sabarfáyo ñwáfáxini.” rigáfá nánirini.

23 Jisaso tñni wiep̄sarñowa tñni Sabarfáyo aññf nemero witf aiwá omññf tññf e ófyo ñipurññá wiep̄sarñowa witf siyf ñiyíraga warññá

24 áamá Parisiyi rññññf wa omi yarññf re wigfawixini, “Awa pí nání ‘Sabarfáyo ñwáfárini.’ rññññf ñiwiaikiro witf aiwá ñiyíññro narññoi?” urfagfa

25-26 Jisaso re uriniginini, “Soyíne xwiyáa negí mixí ináy Depito nání eáninipi fá niro aiwi dñj wí mmoarinjo. Enína Depito, áma Abaiataoyi rininjo —O enína apaxpáninjí imóninjí xwé worini. O xegí Judayí Gorixomi ridiyowá wianiro nání senfá anj pákininjiyo mwenána, Depito tñni xegí áma níkumxiniri emearigfáwa tñni aiwá menagi nání agwí wiarfána o senfá anj pákininjiwami nipawiri biskerfá Gorixo nání peaxí tininipi umeaiána Depito niniri xegí ámayo eni niniri winiginini. Biskerfá api apaxpáninjí imónigfáwani anani nipaxirini. Api Depito niniri aiwi Gorixo o nání xwiyáa bi murí enána gí wiepсарinjá rowa eni agwí wiarinagi nání yarfána pí nání xwiyáani meararinjo?”
nuriri

27 re uriniginini, “Gorixo áma xami nimixárimána sfá wiyi kiki fá nwearo dñj sixí yinro epi nání Sabarfá tinirini. Sabarfá xami nitiri áma rfwíyo Sabarfáyo mewepfá nání imixinimani.

28 Ayinani áma imóninjon Sabarfá ayo aí xiáwonirini. Nioni ‘Sabarfáyo ayf ananirini.’ rípxaf imóninjonirini.”
uriniginini.

3

Áma wé kirinjí enj womi nanj imixinjan nánirini.

1 Jisaso ami rotú anj wiwami nipawiri áma wé kirinjí enj wo nweanagi niwiniri uréwapiyarfána

2 áma Parisi wa —Awa re rarigfárinini, “Sabarfáyo ominj nerfnáyf ayf nwfárinini. Áma aí Sabarfáyo nanj nimixirfnáyf ayf nwfárinini.” rarigfárinini. Awa Jisaso áma wé kirinjí enj omi Sabarfáyo nanj wimixána omi xwiyáa mearanro nání sinjw niwiniro nweanagfa aiwi

3 o wé kirinjí enjomi re uriniginini, “Niwiápnimeami nibiri áwini e éf roí.” nuriri

4 Parisiowami re uriniginini, “Segí dñj píoi moarinjo? ‘Sabarfáyo ámayo nanj niwiirfnáyf ayf ananirini.’ riyaiwiarinjo? ‘Sabarfáyo sipi niwikáirfnáyf ayf ananirini.’ riyaiwiarinjo?” nuriri ami re uriniginini, “‘Sabarfáyo simixfáyo piráninjí nimixirfnáyf ayf ananirini.’ riyaiwiarinjo? ‘Áma nikipirfnáyf ayf ananirini.’ riyaiwiarinjo?” urfagi aiwi awa xwiyáa bi murigfawixini.

5 Xwiyáa bi murarinagfa niwiniri sinjw niwinimerfána wikí niwóga nuri awa wé ikf enjomi wá bi miwianí dñj kfkf mí niwimóga warinagfa niwiniri awa nání dñj sipi eni niwiri omi re uriniginini, “Wé feapá énapei.” urána o wé feapá nerfána re eniginini. Rixa nanj imóniniginini.

6 Rixa nanj í imónfagi Parisiowa sɨwɨ e nɨwɨnɨro nɨwiáɨɨnɨmeámɨ nɨpeyearo ámá mɨxɨ ináyɨ Xeroto tɨnɨ nɨkumɨxɨnɨrɨ emearɨgɨfáwa tɨnɨ awí neánɨro Jisasomɨ pɨkianɨro nánɨ ínɨmɨ mekaxɨ megɨfawixɨnɨ.

Iɨpíámɨ dánɨ ámá obaxɨyo uréwapɨyɨɨɨ nánɨrɨnɨ.

7 Jisaso, Parisiowa xɨfo nánɨ mekaxɨ mearɨɨagɨfa, o xegɨ wiepɨsarɨɨnowa tɨnɨ ámɨ ipíwá rɨwɨɨɨmɨnɨ úaná ámá Gariri pɨropenɨsɨyo dánɨ obaxɨ omɨ númɨ nuro ámá Judia pɨropenɨsɨyo dánɨyɨ tɨnɨ

8 wigɨ aɨɨ xwé yoɨ Jerusaremɨ áwɨnɨ e mɨrɨnɨɨɨpimɨ dánɨyɨ tɨnɨ xwɨfá yoɨ Idumia ɨweáyɨ tɨnɨ ámá inɨgɨ Jodanɨ rapáyo orɨwámɨdánɨ ɨweáyɨ tɨnɨ émáyɨ aɨɨ biau Saidonɨ tɨnɨ Taia tɨnɨ tɨɨɨ e ɨweáyɨ tɨnɨ ámá xwé obaxɨ ayɨ Jisaso yarɨɨɨpɨ nánɨ arɨfá nɨwɨro xɨfo tɨɨɨ e nánɨ bɨmiarɨɨagɨfa

9-10 Jisaso ámá obaxɨ sɨmɨxɨyo nanj imɨmɨxɨmɨ éf enagɨ nánɨ ámá nɨnɨ sɨmɨxɨyɨ omɨ amáf rónanɨro nánɨ ɨkwɨkwierɨ niga warɨɨagɨfa nánɨ xegɨ wiepɨsarɨɨnowamɨ re urɨɨɨnigɨnɨ, “Ámá obaxɨ amáf nɨnɨrónɨrɨná nɨnɨxoyɨpíóa nɨbarɨɨoɨ. Ewéyo pɨxemoánɨmɨ nánɨ píránɨɨɨ aɨwɨ e nɨtɨpoyɨ.” urɨɨɨnigɨnɨ.

11 Ámá imɨfo dɨɨɨ xɨxéroarɨgɨfáyɨ Jisasomɨ nɨwɨnɨrɨnáyɨ sɨmɨmanɨmɨnɨ nɨpɨkínɨmearo waunɨ nɨwikárɨnɨro “Niaíwɨ Gorɨxoyáoxɨrɨnɨ.” uranɨro yarɨɨagɨfa nánɨ

12 o mɨxɨ numáɨnowárɨrɨná mɨxɨ rɨfá tɨɨɨ nurɨrɨ re urɨɨɨnigɨnɨ, “Nionɨ Gorɨxomɨ xewaxonɨ enagɨ nánɨ áwanɨ mɨrowiáropanɨ.” urɨɨɨnigɨnɨ.

Xegɨ wiepɨsinɨfáwamɨ rɨɨpeaɨɨ nánɨrɨnɨ.

13 Jisaso dɨwɨyo nánɨ nɨyirɨ ámá xɨfo xegɨ wimónarɨɨnowamɨ “Soyɨné enɨ yapɨpoyɨ.” uráná awa enɨ xɨfo tɨɨɨ e nánɨ nɨyiro wímeáána

14-15 o ámá wé wúkaú sɨkwɨ waú xɨfo tɨnɨ emepɨrɨfa nánɨ imónɨro xɨfo nánɨ wáf nurɨmero ámá imɨfo xɨxéroarɨɨyɨ mɨxɨ umáɨnowárɨpaxɨ nimónɨro ero epɨrɨfa nánɨ rɨɨpeaɨɨnigɨnɨ.

16 Ámá wé wúkaú sɨkwɨ waú xɨfo rɨɨpeaɨɨnowa wigɨ yoɨ rowarɨnɨ. Wo Saimono —O Jisaso yoɨ ámɨ bɨ Pitaoyɨ wɨrɨɨɨorɨnɨ. O tɨnɨ

17 ámɨ waú Sebediomɨ xewaxowau Jemiso tɨnɨ xogwáo Jono tɨnɨ —Awaúmɨ Jisaso yoɨ Boanesisowauyɨ —Yoɨ mɨkɨf ayɨ awau akɨrɨwɨnɨɨɨɨ imónɨgɨfíwau enagɨ nánɨrɨnɨ. Yoɨ e wɨrɨɨowau tɨnɨ

18 ámɨ wo Adɨruo tɨnɨ ámɨ wo Piripo tɨnɨ ámɨ wo Batoromuo tɨnɨ ámɨ wo Matɨyuo tɨnɨ ámɨ wo Tomaso tɨnɨ ámɨ wo Arɨpíasomɨ xewaxo Jemisoyɨ rɨnɨɨo tɨnɨ ámɨ wo Tadiaso tɨnɨ ámɨ wo Saimono —O yoɨ ámɨ bɨ Seretoyɨ rɨnɨɨyɨ —Yoɨ mɨkɨf

ayí “Émá yí ámi oxí dowáraneyi.” rarigfáyí nánirini. E rininjo tñi

19 ámi wo yoparo Isikarioti dánj Judaso —O Jisaso nánimiyí roririmejorini. O tñi áma wé wúkaú síkwí waú awami rípeaniniginí.

“O oboyá enj éaninji tñi yarini.” rigfá nánirini.

20 Jisaso tñi wiepisarinjowa tñi ámi anj e náninuro njweanáná áma obaxí o tñj e awí neániro epíroyí wiarinjagfá náninijórímoro aiwá minipaxí wimónarinjagfá

21 Jisasomi xexirimeáyí áma wí xfo nánin “Xewaninjo rixa majfá nikáriniri yarini.” rarinjagfá arfá nwiwo omi niwirimeámi waníro náninbarfna

22 Gorixoyá njwí ikaxí mewegfá wa anj yof Jerusaremí dáninibmáná Jisaso tñj e rémónapfáwa ámayo Jisaso náninre nura ugíawixini, “Imfó xiráoninjí imóninjo Bieseuroyí rininjo —O xegí yof bi Setenorini. O Jisasomi rfwmininirómáná xixéronagi nánin o áma imfó xixéoarinjíyo mixí umánowáranini.” nura warinjagfá nánin

23 Jisaso awami “Niwaninjonitñj e náninbfpoyi.” nuriri ewayí ikaxí bi nurirfna re uriniginini, “Seteno xegí wfami mixí umánowáripaxí imónini. riyaiwiarinjo?” nuriri

24 ewayí xwiyfá rípi uriniginini, “Áma axowa mixí niníro xepixepá níróniróná enj mweánipa nero mimianjwí upírfarinini.

25 Áma gwí axrí eni mixí niníro xepixepá níróniróná enj mweánipa nero xwfami imónipírfarinini.” nuriri “Seteno xegí wfami mixí umánowáripaxí mimóninjagi nánin rfa neararinini?” oyaiwipoyiniri ewayí xwiyfá api nurimáná

26 ámi re uriniginini, “Seteno eni xegí wfami tñi mixí niníro xepixepá nírónirónáyí wiwaninjowa enj meánin niníro xopírarí inipírfarinini.” nuriri ayí xewaninjo nánin dñj re oyaiwipoyiniri “Setenoyá enj éaninjipi tñi mé omi xopírarí wiminiri rfa yarini?” oyaiwipoyiniri nánin

27 ámi ewayí xwiyfá rípi uriniginini, “Áma wo áma rfa rinj woyá iyfá fá urápekixémniri nánin oyá anjyo nipáwirfna amíná anj xiáwomi gwí niyiri nitmáná amípi oyá ananin urápekixeninini.” nuriri

28 ámi re uriniginini, “Nionin nepa seararinini. fwí yarigfápiranin, ríperirí inarigfápiranin, amípi sípi nñni áma yarigfápi Gorixo ananin yokwarimí seainfarinini.

29 E nerin aiwi áma Gorixoyá kwíyí nánin ríperirí méfáyí Gorixo e ríapi ámi wí yokwarimí wiinfamanin. Aninj e nimóninri xwiyfá meárinipírfarinini.” uriniginini.

³⁰ Ayí rípi nání e uríjínigíni. Goríxoyá kwíyí t́ni imíó mǎxí umáinowáraríjagí aiwí awa Goríxoyá kwíyí ríperírí nímearíro “Jisaso imíó dǎjǎ xǎxéronjagí nání imíó wǎamí mǎxí umáinowáraríni.” raríjagífa nání Jisaso xwíyífa apí uríjínigíni.

Xínáí t́ni xexírǎmeáowa t́ni náníríni.

³¹ Jisaso sǎni aǎyio ǎweanǎná xegí xínáí t́ni xogwáowa t́ni nírémónapíro bǎaríwámíni nírómáná “Jisaso nǎwíapírí sǎjwǎ oneaníni.” uráná

³² ámá Jisasomí epǎroyí níwiro mǎni mǎni níjweaxa pugǎfa wí re uríǎawixíni, “Aí dǎxí rǎnái t́ni rírǎxǎmeáowa t́ni bǎaríwámíni nírómáná joxí nání raríjoi.” urǎǎǎ

³³ o “Ewayí xwíyífa bí rǎa neararíni?” oyaiwípoyíni rí yaríjǎ re wíjínigíni, “Ámá ǎyí ǎf nókí t́ni ǎf nírǎxǎmeáowa t́níríni?” nuríni

³⁴ ámá mǎni mǎni níjweaxa pugǎfayo sǎjwǎ níwíni merǎná re uríjínigíni, “ǎf inókíwayíné, nírǎxǎmeáowayíné rǎxa tǎ jweagǎfa ayoi.

³⁵ Ámá ǎyí Goríxo ríjǎyio dǎjǎ níkwíroro xǎdaríǎǎyí ayí ǎf inókíwáníjǎ t́ni ǎf nírǎxǎmeáníjǎ t́ni imónǎǎǎyíríni.” uríjínigíni.

4

Ewayí ikaxí wítǎ siyí wíáronǎ náníríni.

¹ Jisaso ámí ipí Garírí imanǎ tǎjǎ e nání nurí nuréwapíyírí ámá xwé obaxí awí neáníro epǎroyí wiaríjagífa o ewéyo nípǎxemoánírí éf níjwearí ámá nǎni sǎni ipí imanǎ e ǎweanǎná

² o nuréwapíyíríná xǎxewísí xwíyífa amípí obaxí nání nuréwapíyírí

³ re uríjínigíni, “Arǎa époyí. Ámá wo o xegí omíjǎyio axǎpí wítǎ siyí níwíaróa umǎnírí nání nurí

⁴ xwǎfa yuní ikǎxéaríni ǎe píráníjǎ níwíaróa nurí aiwí wí óf manǎpá t́ni píeróáná íjǎ níbírro mǎmeání eníjínigíni.

⁵ Ámí wí sǎǎá ínímí yapíni ǎnáná xwǎfa onímíapí seáyí e enǎná wíaróyí xwǎfa akwínǎnáná enjagí nání apaxí mé nerápímáná

⁶ sogwǎ níwepíni rí xaiwǎ anarǎná pípíjǎ mǎwáríjagí nání níyíweánírí yeáyí yáríjínigíni.

⁷ Ámí wí emí pípíjǎ arǎkiáríni ǎe wíaróyí emí pípíjǎyio dǎni nerápírí xenjwíríríjagí nání wítǎ siyí apí ná mǎwepíjínigíni.

⁸ Ámi wí xwǎ́a nanǎ e wiároróyǎ píránǎnǎ nerápírǎ xwé nerǎ ná níkíkíreánǎrǎnǎ wí xwé onǎmiápǎ níwerǎ wí xwé obaxǎ níwerǎ wí aga dǎnǎ nímorǎ íá mǎropaxǎ wenǎnǎnǎnǎ.” nurǎrǎ
⁹ ámi re urǎnǎnǎnǎnǎ, “Seyǎné witǎ siyǎ nánǎ nionǎ ewayǎ xwǎyǎ rǎa apǎ nánǎ arǎa ókiarǎ nímonǎpoyǎ.” urǎnǎnǎnǎnǎ.

Enǎnǎ rǎnǎnǎnǎnǎ tǎnǎ xǎxenǎ ewayǎ ikaxǎ urǎnǎnǎnǎnǎ.

¹⁰ Idánǎ o xegǎpǎ nǎweanǎnǎ wiepǎsarǎnǎ wé wúkaú síkwǎ waú tǎnǎ ámǎ wí xǎo tǎnǎ emearǎgǎyǎ tǎnǎ wigǎpǎ ewayǎ xwǎyǎ xǎo rǎpǎ nánǎ yarǎnǎnǎnǎnǎ

¹¹ o re urǎnǎnǎnǎnǎ, “Xwǎyǎ Gorǎxo seyǎné xǎo xegǎ xwioxǎyo mǎmeámǎ nerǎ seamenǎweanǎ nánǎ enǎnǎ dǎnǎ ínǎmǎ imónǎnǎnǎnǎ nionǎ rǎxa wǎa searókiamoarǎnǎnǎ. E nerǎ aiwǎ ámǎ nionǎ dǎnǎ mǎnǎkwǎró wigǎ dǎnǎ tǎnǎ néra warǎgǎyǎo nionǎ uréwapǎyarǎnǎ mǎkǎpǎ arǎa mǎnǎ ewayǎ xwǎyǎ rarǎnǎpǎnǎ arǎa niarǎnǎoǎ.

¹² Ayǎ rǎpǎ nánǎ ewayǎ xwǎyǎnǎnǎ urarǎnǎnǎ. Gorǎxoyǎ xwǎyǎ wǎa rókiamoaǎgǎ Aisaiayǎ rǎnǎnǎo ámǎ nionǎ dǎnǎ mǎnǎkwǎró wigǎ dǎnǎ tǎnǎ néra warǎgǎyǎ nánǎ enǎnǎ nǎrǎrǎ rǎwamǎnǎ re eanǎnǎnǎnǎ, ‘Ámǎ ayǎ wigǎ uyǎnǎnǎ yarǎgǎpǎ rǎwǎmǎnǎ mamóánǎyǎ Gorǎxo yokwarǎmǎ wiinǎgǎnǎnǎnǎ ewayǎ xwǎyǎ arǎa níwirǎnǎ arǎa níwiro aiwǎ níjǎa mǎmonǎ ero sínǎwǎ níwǎnǎrǎnǎ sínǎwǎ níwǎnǎro aiwǎ dǎnǎ mǎmó ero epǎrǎ nánǎ ewayǎ xwǎyǎnǎnǎ urǎnǎrǎnǎnǎ.’ Aisaiayǎ enǎnǎ rǎwamǎnǎ e eanǎpǎ tǎnǎ xǎxenǎ nionǎ xǎxenǎ e yarǎnǎnǎnǎnǎ.” urǎnǎnǎnǎnǎ.

Ewayǎ ikaxǎ witǎ siyǎ wiáronǎ mǎkǎpǎ nánǎnǎnǎnǎ.

¹³ O ámi re urǎnǎnǎnǎnǎ, “Soyǎné ewayǎ xwǎyǎ nionǎ rǎapǎ sínǎ majǎa rimónǎnǎnǎ? Ewayǎ xwǎyǎ apǎ níjǎa mǎmonǎpa nerǎnǎyǎ, ewayǎ xwǎyǎ nionǎ rarǎnǎ nípǎnǎ arǎge nerǎ níjǎa imónǎpǎrǎrǎnǎnǎ? Mǎkǎpǎ áwanǎ osearǎmǎnǎnǎnǎ rarǎnǎnǎnǎ.

¹⁴ Ámǎ witǎ siyǎ wiároarǎnǎyǎ xwǎyǎ Gorǎxo nánǎ wǎa nemerǎ urǎmearǎnǎnǎnǎnǎ imónǎnǎnǎ.

¹⁵ Ámǎ wí witǎ siyǎ ópǎ tǎnǎ piérorǎpǎ nǎnǎ níbirǎ mǎnarǎnǎnǎnǎnǎ imónǎnǎnǎ. Ayǎ xwǎyǎ Gorǎxo nánǎ arǎa wǎfǎpǎ Seteno ayǎ Gorǎxo nánǎ dǎnǎ mopǎrǎxǎnǎnǎnǎ anǎnǎ níbirǎ pǎrǎpǎrǎ níwirǎ emǎ mǎmeámǎ yarǎnǎrǎnǎnǎnǎ.

¹⁶ Ámǎ ámi wí witǎ siyǎ sínǎ ínǎmǎ yapǎnǎnǎnǎ seáyǎ e xwǎa onǎmiápǎ enǎnǎ wiároróyǎnǎnǎnǎ imónǎnǎnǎ. Ayǎ xwǎyǎ Gorǎxo nánǎ arǎa níwirónǎ yayǎ níwǎnǎnǎnǎ níxǎdǎnǎro yarǎnǎ

¹⁷ xwǎyǎ ná ínǎmǎ pípǎnǎnǎnǎnǎ mǎwǎrǎnǎgǎ nánǎ anǎnǎ xǎdarǎgǎmǎnǎ. Xwǎyǎ Gorǎxo nánǎ xǎdǎnǎro yarǎnǎgǎ nánǎ ámǎ wí níbirǎ nepa enǎ neánǎro rǎa xǎdarǎnǎnǎnǎnǎnǎ iwamǎfó níwǎwapǎyǎrǎ xeanǎnǎnǎ wíkeárǎnǎ apaxǎ mé pǎnǎ wiárarǎgǎrǎnǎnǎ.

18 Ámá ámi wí wít siyí emí pípíηí aríkiáriniηe wiárófyíniηí imónini. Ayí eni xwíyíá Gorixo nání aríá níwiro aiwí

19 amípi xwíáyo dání nání dñí obíboxí nímoró ‘Amípi wí nioní mñnímúropa onini.’ níyaiwiro amípi wí nání ‘Aríge nímeaníáríani?’ níyaiwia nurínáyí wít emí nerápirí xenwírárariηí yapí nímoníro aiwá ná míkíkíreánariηífyí yapí imónariígaríni.

20 Ámá ámi wí wít siyí xwíá naní imóniηe wiárófyíniηí imónini. Ayí xwíyíá Gorixo nání aríá níwiro dñí níkwíroro píraníηí níxídróná wít siyí aiwá ná wí xwé onímíapi werí wí xwé obaxí werí wí aga dñí nímorí fá míropaxí werí yaríηífyíniηí imónini.” Ewayí xwíyíá míkípi nání áwaní e uríηínigíni.

Ewayí ikaxí ramíxí nániríni.

21 O wíepísariηowa “Ámá ayo aníηí yumí winíáríni.” yaiwípríxíniñí siní ewayí xwíyíá nání áwaní nuríríná re uríηínigíni, “ ‘Ámá ramíxí nímxárómáná síxí xwé wá nímeari upíxákiárípríxíni.’ ríyaiwiaríηoi? ‘Píení íkwianwíyo ínimi típríxíni.’ ríyaiwiaríηoi? Oweoi, íkwianwíyo síñáníηí e tarígaríni.” nuríri

22 re uríηínigíni, “Xwíyíá eníná dání Gorixo xío xegí xwioxíyo nímeámí nerí seamenweaníá nání ínimi imóníηípraní, amípi píní imóníηípraní, nípíni síñáni imóníníáríni.

23 Xwíyíá nioní seararíηápi nání aríá ókiarí nímonípoi.” nuríri

24-25 re uríηínigíni, “Aríá níniñíná dñí píraníηí nímoró aríá níñíni. E nerínáyí, Gorixoyá dñí tíni níjía nímoníro siní dñí píraníηí nímoró aríá nínia nurínáyí, oyá dñí tíni níjía ámí winí nímogá upíáríni. E mepa nerínáyí, píné nioní seararíηápi ríwímíni mamoro íkí nemoro nerínáyí, xwíyíá Gorixo nánípi níjía wí imónípríámáni. Xwíyíá Gorixo nánípi níjía onímíapi imónígaríyí aí xewaníηo ámí príprí winíáríni.” uríηínigíni.

Ewayí ikaxí wít siyí xegípi erápiηí nániríni.

26 O siní ámá e ηweagíá níyoní xwíyíá Gorixo xwioxíyo nímeámí nerí umenweaníá nánípi nuríríná ámí ewayí xwíyíá bí nuríri re uríηínigíni, “Gorixo xío xegí xwioxíyo nímeámí nerí seamenweaníápi re imónini. Ámá wo omíηíyo nání nurí wít siyí níwiáróa níúsáná

27 sá werí wiápnímeari yaríná wít siyí ríxa nerápirí xwé nerí o ‘Aríge nerápirí ríá peyaríni?’ yaiwiaríná

28 xegípi xwíáyo dáni nipeyiri iwí niga niyiri siyí nerí ná níkíkíreága nipeyiri

29 yóf éáná ríxa mipaxí enagí niwínírná kirá nimeari m+wákwímí yarínírní.” uríniginí. Goríxo xegí xwioxíyo m+meámí nerí umeñweanfápi axípi iwamfó neríná ayí díní “Aríge neríná xwé imónínfáríní?” niyaiwiro aiwí “Xegípi xwé imónínfáríní.” oyaiwípoi níní e uríniginí.

Ewayí ikaxí masité siyí nánírní.

30 Ámí re uríniginí, “Pí pí ewayí xwíyíá nírnane Goríxo xwioxíyo m+meámí nerí neameñweanfápi nání ranfwiní?”

31 O níbirí neameñweanfápi masité aiwá siyíníjé imóníní. Masité aiwá siyí nurírná aga onímiápi wiároarígá aiwí

32 nerápmáná xwé nerí aiwá níní negí omíníyo yarínípmí seáyí e nímúrorí reñí sepiá wíexáraráná íní níbirí yéwí íniríwámíní tarínírní.” uríniginí. Ayí “Iwamfóyí nene onímiápi nerí aiwí ríwéná ámá xwé obaxene Goríxo neameñweanfáríní.” oyaiwípoi níní e uríniginí.

33 Xwíyíá Goríxo xwioxíyo m+meámí nerí umeñweanfápi nání nurírná ámá ayí arfá wípaxfpi tíní xíxeni ewayí xwíyíá obaxí axfíníjé imóníjé nura nuri

34 síjání áwanfí bí murí ewayí xwíyíání nura nuri aiwí wíepísarínjowa tíníní níñweanfá ewayí xwíyíá xfo uraríní mfkfpi nání áwanfí urayíniginí.

Ipi imeamfkwí yarínagí samíní imíxíní nánírní.

35 O ewayí xwíyíá nura núísáná síápi tíní axíná xegí wíepísarínjowami re uríniginí, “Ipiyo jíríwámíní oxemoaneyí.” uráná

36 awa ámá obaxí e awí eánígáyo píní níwiárimí ewé Jisaso éf níñwearí e dání píné uréwapíyarínípmí ení nípíxemoáníro Jisaso tíní nuro ewé wí ení awa tíní warfá re eníginí.

37 Rfíwípí bírí iníjé ení imeamfkwí erí neríná ewéyo m+meámí yaríná ewéyo iníjé ríxa níróga wíápnímeaarínagí níwíníro

38 Jisaso ewé íkwémínímní íkwianwíyo sá weñomí saiwiárí níwiro re urígáwixíní, “Nearéwapíyaríníoxíní, none ríxa iníjé namianírní yarínwáyo! Joxí díní nímorí ríweñíní?” uráná

39 O níwíápnímeari re eníginí. “Rfíwípí samíní oweáríní.” rírí “Iníjé imeamfkwí yarínípi ení samíní oweáríní.” rírí éáná apaxí mé rfíwípí samíní werí iníjé ení samíní werí yaráná

40 re uriniginini, “Soyíne pí nání wáyí seainarini? Diní mnikwíropa nero nání wáyí riseainarini?” uríagí

41 awa óf níkariniro nání wigípi re rinigíawixini, “Pí ámaófaní? Iminí tñi inigí tñi o ráná arire ámániní arfá níwiri saminí rfa wenoi?” rinigíawixini.

5

Imfó obaxí xixéroarini míxí umáininí nánirini.

1 Jisaso tñi xegí wíepísarinowa tñi nuro ipí yoí Gaririyo jfaríwáminí áma wigí yoí Gegesayí aníyo niwíékínimearo

2 o ríxa ewéyo dání ayoáána re eniginini. Ríxa áma imfó diní xixéroarini wo áma xwáripáyo dání níweapíri Jisasomí níwímeari

3 —O áma xwáripáyo aniní e weagorini. Áma wí ainíxí aí tñi aí gwí mjarípaxí yagíorini.

4 Íníná ainíxí tñi gwí xaíwí wírí tñi síkwíyo tñi wéyo tñi jararínagífa aiwí o narfkiárimí wagorini. Áma wí ení neáníro omí xayípemíxípaxí yagíomaní.

5 Xegípi aniní xwáripáyo níñwearína ikwáwíyíná áríwíyíná dífwí tñí e dání makíríwí ní móa nurí síñá nímeari pírfí nuyíkíga wagorini.

6 O Jisaso jfami barínagí níwínirí mírí níwerí wauní níwikárinirí

7-8 Jisaso maní tñi “Áma romí imíoyíne síni diní míxixéropaní. Píni wíarípoyí.” urarínagí o xwamiání níwiri “Jisaxí pí neaimínirí baríniní?” nurirí “Goríxo ñwífa amípi níyoní seáyí e múroñomí xewaxoxírini. Wauní siarínagwí nání Goríxoyá síñwíyo dání ‘Ríniní wí seaipímíméini.’ nearei.” uríagífa

9 Jisaso yaríní “Segí yoí píriní?” wíáná imíowa re uríagíawixini, “None xwé obaxí míróninagwí nání yoí Ríjoníyí —Yoí míkí ayí míxí nání xwé obaxí gwí mónarígífa nánirini. Yoí Ríjoníyí ríniníwini.” nuríro

10 wauní níwiro arfíki “Xwífa tíyo dání imíone míxí míneamánowáripaní.” nuríro

11 odípi aga xwé obaxí bí dífwí wíyo miaúraráf níniro aiwá narínagífa níwíníro

12 wauní ríxiní re uríagíawixini, “Imíone odípiyo ríwíminí nírómáná diní oxíxéropoyínirí síñwí neanei.” uríagífa

13 Jisaso xe diní oxíxéropoyínirí síñwí wínáná imfó áma omí diní xixérogíapi ní míxéaro ámi odípiyómíni xixéroána re egíawixini. Pímaní éf roní wí e aníni wéféyí wíarí síwá nero aníniní ipíyo nípiéroro píyí egíawixini. Odípi ayí woní marfáí, 2,000 píyí egíawixini.

14 E éáná áamá odipí mearígráyo aníni nuro odipí éfápi nání aní e ηweagráyo áwaní nurárimí nuro omíni tñí e yarígráyo ení áwaní nura eméáná áamá nñí “Pí rfa eno?” nīyaiwiro sñwí wīnanīro nuro

15 Jisaso tñí e nīrémoro weníni éfáyo wīnīgíawixini. Áamá imíó dñí xixéroarīno xegí yaríni pa mé dñí sixí níniri aikí nīyíniri riwo éf ηweanagí nīwīnīro xámi imíó obaxí dñí xixérogá nání “Nepa imíó xixéroago orfaní?” nīyaiwiro wáyí yaríná

16 áamá Jisaso imíó mīxí umáinowáríagi wīnífáyí repíyí nīwiro imíó sayá meago éfpí nání tñí odipí éfápi nání tñí repíyí wíaná

17 Jisasomi wauní nīwiro re urígráwixini, “Negí xwíá re pñí nīneawiárími uí.” uráná

18 o rīxa ewéyo pīxemoánimīniri yaríná imíó dñí xixérófo wauní nuríri “Nioní ení joxí tñí waníwí.” urarīnagí aiwí

19 Jisaso nioní tñí xe ouniri sñwí mīwīnīpa nerí re urīnīgini, “Dixí aní e nání nurí dixí ámáyo Ámínáoní ayá nīrīrimīxiri síápi nání áwaní nura úrīxini.” urfagi

20 o nurí aní Dekaporisiyo api api níkwíróga uníniyo áwaní nura nemerí amípi Jisaso wífpí nání áwaní nura emearíná áamá nñí dñí ududí nīwīniri “Aríge nerí naní éorfaní?” yaiwiagríni.

Apíxí ragí aníni pwaríni wími tñí miái pení wími tñí naní imíxíni nánirini.

21 Jisaso tñí xegí wiepīsarīnowa tñí ámi ewéyo núfasáná ipíyo jārīwámīni niwíékñimearo ewéyo dání nayoaro ipí tñí anwí e ronáná áamá obaxí nībīro Jisaso tñí e epíroyí yaríná

22 áamá wo —O Judayíyá rotú aní wíyo ámínáo nimóniri meηweanorini. Xegí yoí Jirasoyí rīnīnorini. O nībīri Jisasomi sñwí nīwīnīríná oyá síkwí tñí anwí e mīni xwíáyo níkwírori wauní nīwikáriniri

23 wauní xwíyíá re urīnīgini, “Gí miái rīxa anwí ayo nīpexí ení. Í naní nerí sñí uní nání joxí nībīri wé seáyí e íkwíárei.” urfagi

24 Jisaso o tñí nawíní úáná áamá nñí nīxídíro íkwíkwierí waríná re enīnīgini.

25 Apíxí wí —Í xegí ragí aníni pwaríná xwiogwí wé wúkaú síkwí waú múronírini.

26 Í naní onimíxípoyniri xwírí obaxíyo nīgí ayá wí nīroaayirí mīnī nīwírí aí rñnī wīnaríni pñí naní bī onímíapi

mé niyipeí yariñirini. Xegí nigwí anipá imóniñagi aí ámi wíni mîxîniñî yomîxarîgîrîni.

27-28 Í Jisaso nání arfá nîwirîná “Oyá iyfáyo aí amáf nîrónîrîfnáyf ámi nanjî emîîni.” niyaiwia nîbîrî amáf epfroyf egfáyo áwîni e nîdakwirî rîwîmî dání wé feapá nerî oyá iyfá amáf róniñîniñîni.

29 Amáf rónáná ragí anîñî pwarîñîpî yeáyf sîkiárîñîniñîni. Ragí yeáyf sîkiárîñî nainenîrî re yaiwiñîniñîni, “Rîxa nanjî riyîni réîni?” yaiwiarîná

30 Jisaso nijfá nimónîrî “Enjî eánîñî nioniyá bî nînowárîmî ipî ruñoi?” niyaiwirî nîkîniñîmónîrî re rîñîniñîni, “Gí iyfáyo amáf go rónîgo?” ráná

31 xegí wiepîsarîñowa re urîgîawîxîni, “Joxî amáf epfroyf nîsiro îkwîkwîerf nîsîga warîná pí nání ‘Go gí iyfáyo amáf nîrónîgo?’ rarîñîni?” urîgîfá

32 apîxî e wîmî sîñwî wîniñîniñîrî nání sagagí emearîñagi

33 í “Jisaso píránîñî nimîxîrîni.” niyaiwirî wáyf nerî enjî óf néra nîbîrî Jisasomî agwîrîwámîni waunf nîwikárîniñîrî mîñî xwíáyo nîkwîrorî xî éfpî nání wfá rókiamónîñagi

34 Jisaso re urîñîniñîni, “Ineyî, jîxî dîñî nîniñîkwîrorîñîpîmî dání erfkiemeánîîni. Sîmîxî ayá sînarîñîpî amî wî sîniñfá meñagi nání amî ayá bî mîsîni kîkîfá néra uî.” nurîrî

35 sîni îmi e urarîná sîni miáf sîmîxî weñe mîrémopa nerîná amáf wî rotú añî mewenjoyá añî e dání nîbîro Jisaso nání re urémeagfawîxîni, “Nearéwapîyarîñomî sîni ayá wî murîñweapanî. Dîxî miáf rîxa peñoi.” urarîná

36 Jisaso arfá e nîwirî rotú añî mewenjomî re urîñîniñîni, “E nerî aiwî wáyf mepanî. Dîñîniñî nîniñîkwîróa uî.” nurîrî

37 amáf nîni e nurakîñwîrîrîmáná aiwî “Pitao tîni Jemiso tîni xogwáo Jono tîni awa nionî tîni xe obîpoyîniñîrî sîñwî owîniñîni.” niyaiwirî nuro

38 rotú añî mewenjoyá añî e nîrémoro Jisaso yaiwîniñîñî nîniñî rînarîñagi arfá nîwirî wî yeyî nîra warîná wî ñwapé rarîñagîfá nîwîniñîrî

39 añfyo nîpáwirî re urîñîniñîni, “Pí nání ñwî earo yeyî rîro yarîñoi? Miáf rîxa peñoiñîrî ñwî rîmîearîñoi? Í sa sá wenî.” nurîrî

40 rîpîfá nura warîná o amáf nîni emî mîmîxeámî nerî miáfmi xaniyaú tîni omî kumîxînarîgîfá waú wo awa tîni añî awawá îkwîrónîñî miáf wenfîwámî nîpáwîro

41 Jisaso miáfmi wéyo fá nîmaxîrîrî xegí pîné tîni “Tarîta kumî.” nurîrî —Ayf agapîné “Miáf rîyî wiápîniñîmeatî.” urarîñwápî nánírîniñî. E uráná re enjîniñîni.

42 Í rîxa nîwiápîniñîmearî xegí xwiogwî wé wúkaú sîkwî

waú enagi nání ríxa níwiápínimeari anj yaríná ay sír nípkíníro “Arige ámi ríá wiápínimeano?” níyaiwiro ududf yaríná

⁴³ Jisaso njw íkaxí re uríniginíni, “Nioni éapi áma wíyo áwanj murípa épiyi.” nuriri “Ími aiwá bi miní wípiyi.” uríniginíni.

6

Áma xegf anj e dánjyf ríwí umogfá nánirini.

¹ Jisaso anj e píní níwiárimí úaná xegf wiepísaríjowa níxída nuro o tñí xegf anj e níremoro níjweagfásaná

² ríxa Sabarfá imóníjána o nuri rotú anjyo nípáwiri xwíyíá Goríxoyá uréwapíyaríná áma arfá wíáyí sír nípkíníro xwioxíyo dání ríá níwóroa nuro re rínigfawixíni, “Ro xwíyíá api ge ríá níjfé imónigo? Níjfé oyá pí níjfépi ríá neaíwapíyaríni? Emímí o yarínjpi arige níjfé imóníjírini? Oweoi, re dánjorini. Nenéníj ímónini.

³ Áma ro xegf omíj sa anj mírarijorini. Sa Mariaí xewaxorini. Xegf xexírímeáowa wíyí yoí Jemiso tñí Josiso tñí Judaso tñí Saimono tñirini. Xexírímeáíwa nene tñí ení nawíní míjweapa reno? Arige nímoniri nearéwapíyaríni?” níriga nuro “Arfá míwipani.” níriníro wíyí xwioxíyo dání wíki níwóga warfá

⁴ Jisaso xewaníjo nání nuríríná wíyí rarígfápi tñí xixeni re uríniginíni, “Áma anj mídánjyf Goríxoyá wíá urókiamoarígfáyo arfá umónarígfá aí wíyí e dánjyf tñí xexírímeáyí tñí ‘Sa negf ámaorini.’ níriníro arfá umónarígfámani.” nuriri

⁵ e emímí míwíwapíyipaxí enagi aí áma símíxí yarígfá wíyoní wé seáyí e níwikwíariri nanj imíxíniginíni.

⁶ E nerfá o ayf dñj míwíkwíropa nero arfá mumónaríjagfá nání ududf winíjiginíni.

Wiepísaríjowa wáf urímépojiriri uowárinj nánirini.

O anj api api íkwíroníj wíyí wíyoní nemi xwíyíá Goríxoyá nuréwapíya nemiáná

⁷ xegf wiepísaríjowa wé wúkaú síkwí waú awami “Awí eánípoi.” nuriri waú waú xixegíni upíri nání níkumíxiri níwáriríná imífoyo míxí umáinowáripíri enj síxí eáníj bi xixegíni enj síxí neámíxowáririri

⁸ njw íkaxí re uríniginíni, “Wagwí wagwí anj wíyí wíyo wáf nemero ‘Goríxoyá xwioxíyo njweanfá anj ayo enagi nání seyíné uyíni néra warígfápi ríwímíni nímamoro

nisan̄iro ŋweáfr̄ix̄in̄i.’ nur̄ir̄íná am̄ip̄í wí n̄imeámi mupan̄i. Aiwá b̄iran̄i, árupian̄t̄ wúran̄i, n̄igw̄f̄ wow̄f̄ b̄iran̄i, b̄i n̄imeámi mupan̄i. Xoȳf̄wán̄i erañ̄t̄ nur̄iḡa úpoȳi.

⁹ Sikw̄f̄ s̄ú n̄iȳin̄iro aiw̄i iȳf̄á wúkaú m̄ipán̄ipán̄i.

¹⁰ Wagw̄i wagw̄i añ̄t̄ wí e n̄irémor̄fn̄á áamá wo ‘Awagw̄i anan̄i n̄wiap̄iri sá wépiȳi.’ ear̄fo o t̄fn̄in̄i sá n̄iwém̄i úisix̄in̄i. S̄in̄i añ̄t̄ e ikw̄f̄rón̄iñ̄t̄pim̄i nuréwap̄iyir̄fn̄á añ̄t̄ axiwám̄in̄i sá wéfr̄ix̄in̄i.” nur̄ir̄i

¹¹ re ur̄iñ̄in̄iḡin̄i, “Añ̄t̄ bim̄i soȳfn̄é n̄iseaipemeám̄i mupa ero ar̄f̄á m̄iseaipa ero éánáȳf̄, añ̄t̄ apim̄i r̄ixa p̄fn̄i n̄wiár̄im̄i nur̄fn̄á sikw̄f̄ s̄ú n̄wir̄iro xw̄f̄á sik̄f̄ yeáȳf̄ xén̄iñ̄t̄p̄i p̄fr̄f̄ n̄wiaíkiár̄im̄i úfr̄ix̄in̄i. Áamá añ̄t̄ apim̄i ŋweáȳf̄ d̄iñ̄t̄ re yaiwip̄fr̄i ‘Newan̄iñene ikár̄in̄iñwáȳf̄ nán̄i awaú Gor̄ixo nene nán̄i xw̄ir̄f̄á win̄in̄i nán̄i iȳf̄ r̄iyár̄iñ̄i?’ yaiwip̄fr̄i nán̄i xw̄f̄á sik̄f̄ sikw̄f̄yo xén̄iñ̄t̄p̄i p̄fr̄f̄ wiaíkiár̄fr̄ix̄in̄i.” Sekax̄f̄ e urowáráná

¹² wiep̄sar̄iñowa waú waú n̄ikum̄ix̄in̄im̄i numiro wáf̄ nura nemeróná rep̄iȳf̄ re wiḡf̄awix̄in̄i, “Seȳfn̄é uȳfn̄i n̄éra war̄iḡf̄ap̄i em̄i n̄imoro n̄isan̄iro ŋweáfr̄ix̄in̄i.” rep̄iȳf̄ e nur̄iro

¹³ áamá obax̄f̄yo im̄f̄o r̄f̄w̄f̄yo n̄irómáná d̄iñ̄t̄ x̄ixéroar̄iñ̄t̄p̄i m̄ix̄f̄ numáinowára nuro áamá obax̄f̄ sim̄ix̄f̄ wiar̄iñ̄f̄yo en̄i ran̄f̄ t̄fn̄i ḡfn̄iñ̄ n̄wiuro nan̄t̄ nim̄ixa uḡf̄awix̄in̄i.

Jono waȳf̄ numeaiia uñomi p̄ikiḡf̄á nán̄ir̄in̄i.

¹⁴ M̄ix̄f̄ ináȳf̄ Xerotoȳi r̄in̄iño Jisasoyá wiep̄sar̄iñowa e n̄éra emear̄fn̄á añ̄t̄ n̄iyon̄i “Jisaso e yar̄in̄i. E yar̄in̄i.” r̄inar̄iñaḡf̄a o ar̄f̄á n̄wir̄i ŋweañáná áamá wí em̄im̄f̄ Jisaso yar̄iñ̄t̄p̄i nán̄i re n̄ir̄iḡa uḡf̄awix̄in̄i, “Jono waȳf̄ n̄ineameaia wago peño ámi n̄wiáp̄fn̄imeari Jisaso nimón̄ir̄i nán̄i em̄im̄f̄ ap̄i r̄f̄a éwap̄fn̄arin̄i?” e n̄ir̄iḡa war̄fn̄á

¹⁵ áamá wí re n̄ir̄iḡa uḡf̄awix̄in̄i, “Iraijao —O xw̄iȳf̄á Gor̄ixoyá w̄f̄á nearókiamoaḡf̄á wo s̄in̄i m̄ipé yar̄fn̄á Gor̄ixo n̄wir̄imeám̄i añ̄fnam̄i nán̄i peyiñor̄in̄i. O n̄iwep̄fn̄ir̄i em̄im̄f̄ ap̄i r̄f̄a yar̄in̄i?” n̄ir̄iḡa war̄fn̄á áamá wí re n̄ir̄iḡa uḡf̄awix̄in̄i, “Gor̄ixoyá xw̄iȳf̄á en̄j̄iná w̄f̄á nearókiamoaḡf̄án̄iñ̄t̄ imón̄iñ̄t̄ wo r̄fan̄i?” n̄ir̄iḡa war̄fn̄á

¹⁶ m̄ix̄f̄ ináȳf̄ Xeroto áamá Jisaso nán̄i xw̄iȳf̄á x̄ixeḡfn̄i n̄ira war̄iñaḡf̄a ar̄f̄á n̄wir̄i aiw̄i re rayiñ̄niḡin̄i, “Jono waȳf̄ numeaiia wago, nion̄i siñw̄f̄ m̄iñ̄t̄ wákwiñáo r̄ixa n̄wiáp̄fn̄imeari em̄im̄f̄ ap̄i yar̄in̄i.” rayiñ̄niḡin̄i.

¹⁷⁻¹⁸ Pí nán̄i? Aȳf̄ rip̄i nán̄ir̄in̄i. Xám̄i o xeḡf̄ xexir̄f̄meáo Piripoȳi r̄in̄iñoyá ap̄ix̄f̄ Xerodiasiȳi r̄in̄iñ̄i nuráp̄ir̄i n̄imeari ŋweañáná Jono re uraȳiñ̄niḡin̄i, “Jox̄i d̄ix̄f̄ r̄ir̄ix̄f̄meáo xiepi nuráp̄ir̄i n̄imear̄fn̄áȳf̄ ‘N̄ip̄ikw̄in̄i en̄ár̄in̄i?’ r̄isimón̄arin̄i?” urayar̄iñaḡi m̄ix̄f̄ ináȳf̄ Xeroto áamá w̄iyo “Jonom̄i f̄á xépoȳi.”

uowáráná awa nuro Jonomi fá nixero gwí n̄yiro n̄imeámi n̄b̄iro k̄rapusí aṅȳo wáráná

19-20 m̄ixí ináyí Xerotomi xiepí Xerodiasí Jono nání s̄mí xwan̄wí níkwón̄r̄i ar̄kí “R̄ixa op̄ik̄ipoyí.” rariṅagi aí Xeroto “Jono áamá wé rón̄ṅor̄in̄i. Áamá ṅw̄fá Gor̄ixo uowárén̄ap̄ṅor̄fan̄i?” n̄ȳaiwiri wáyí winar̄ṅagi nání xiepími p̄r̄f̄ nurakiri Jonomi k̄rapusí aṅȳo n̄wár̄r̄i aiwí om̄i e dán̄i éf̄ numín̄r̄i n̄ṅwear̄f̄ná p̄né Jonoyá ar̄fá wim̄n̄r̄i nání n̄wimón̄r̄i “O nepa n̄rar̄in̄i.” n̄ȳaiwiri aí ap̄xí nání wimónar̄ṅagi nání d̄iṅf̄ ududf̄ n̄win̄r̄i “Ar̄i em̄f̄in̄i?” n̄ȳaiwiri n̄ṅweaṅsáná

21 s̄fá x̄nái x̄r̄iṅf̄yi imónáná Xerodiasí o aiwá xwé r̄yamf̄ n̄ȳar̄imáná áamá ám̄ná Gariri p̄ropen̄s̄f̄yo meṅweagf̄awami t̄n̄i o xegf̄ s̄im̄ṅf̄ winar̄igf̄á x̄r̄áón̄ṅf̄ imón̄igf̄awami t̄n̄i o xegf̄ gap̄manowami t̄n̄i wáf̄ urepeár̄f̄agi í s̄iṅw̄f̄ e n̄win̄r̄i re yaiwin̄ṅiḡin̄i, “R̄ixa ḡf̄ oxom̄i yapf̄ wíwap̄yíáná xewan̄ṅo Jonomi n̄p̄ik̄in̄ṅot̄.” n̄ȳaiwiri Xeroto t̄n̄i áamáowa t̄n̄i r̄ixa awí neán̄iro aiwá nar̄f̄ná í xegf̄ xemiáim̄i re uowár̄ṅṅiḡin̄i, “Jíx̄i ápo t̄ṅf̄ e nání nuri s̄im̄n̄ṅf̄ e.” uowáráná

22 í n̄p̄awiri s̄im̄n̄ṅf̄ yar̄f̄ná m̄ixí ináyí Xeroto t̄n̄i áamá o t̄n̄i aiwá nar̄igf̄áwa t̄n̄i s̄im̄n̄ṅf̄ í yar̄iṅf̄p̄i nání yayf̄ n̄win̄r̄i nání Xeroto ími re ur̄iṅṅiḡin̄i, “Jíx̄i pí pí nání simón̄f̄p̄i nání yar̄iṅf̄ níáná anan̄i siap̄m̄f̄in̄i.” nur̄r̄i

23 ámi xw̄fá e dán̄i re ur̄iṅṅiḡin̄i, “Jíx̄i xw̄fá nion̄i meṅweaṅáp̄i nání ‘Áw̄in̄i e nepayor̄i m̄dán̄i niap̄e.’ n̄r̄ánáyí anan̄i n̄siap̄m̄f̄in̄i.” uráná

24 í n̄p̄eyari x̄náim̄i re ur̄iṅṅiḡin̄i, “Inóke, pí nání yar̄iṅf̄ wim̄n̄r̄éin̄i?” uráná x̄nái re ur̄iṅṅiḡin̄i, “Jono wayf̄ numeaiia war̄ṅo nání ‘Siṅw̄f̄ m̄ṅf̄ n̄wákwiwiri niap̄e.’ uret̄.” uráná

25 xemiáí ámi m̄r̄f̄ n̄p̄awiri m̄ixí ináyom̄i re ur̄iṅṅiḡin̄i, “Niín̄i re nimónar̄in̄i, ‘Aṅf̄in̄i Jono wayf̄ numeaiia war̄ṅom̄i siṅw̄f̄ m̄ṅf̄ n̄wákwiwiri m̄ṅo p̄r̄er̄ix̄f̄ w̄nam̄i nikwiár̄r̄i n̄imeámi n̄b̄r̄i niap̄e.’ nimónar̄in̄i.” uráná

26 o Jono nání d̄iṅf̄ s̄ip̄í n̄wir̄i aiwí miáim̄i xw̄fá e dán̄i áamá o t̄n̄i aiwá nar̄igf̄áwa ar̄fá eṅáná ur̄iṅf̄p̄i nání ayá n̄win̄r̄i “Oweoi.” mur̄ipaxf̄ n̄wimón̄r̄i re eṅṅiḡin̄i.

27 Xegf̄ s̄im̄ṅf̄ winar̄iṅf̄ wom̄i sekax̄f̄ re uowár̄ṅṅiḡin̄i, “Jonomi siṅw̄f̄ m̄ṅf̄ n̄wákwiwiri n̄imeámi beí.” uowáráná o nuri k̄rapusí aṅȳo n̄p̄awiri e siṅw̄f̄ m̄ṅf̄ n̄wákwiwiri p̄r̄er̄ix̄f̄yo nikwiár̄r̄i

28 n̄imeámi n̄b̄r̄i miáim̄i m̄n̄i wíáná í nuráp̄m̄i nuri x̄náiim̄i m̄n̄i wíáná í “R̄ixa riwo r̄ip̄ik̄io?” yaiwin̄ṅiḡin̄i.

29 E éáná Jonoyá wiep̄sar̄iṅowa ar̄fá n̄wiwo náoni

niménapiro nimeámi nuro xwíá weyárigfawixini. Xeroto Jonomi pikinjé enagi nání Jisaso ríwíyo emímí yaríná o re yaiwiagfirini, “Nioni Jono wayí numeaiá wago sinwí mihí wákwináo niwiápirinimeari áamá Jisasoyi rininjo nimóniri emímí ríá yarini?” yaiwiagfirini.

Áamá 5,000 ayo aiwá winí nánirini.

³⁰ E yaiwiaríná áamá Jisaso wá urowárinowa ámi nibiro o tñi nerimeánro aní apí apimi wa emegfápi nání omi repiyí wiro xwíyíá amipí wa nuréwapíya emegfápi nání repiyí wiro nétsaná

³¹ Jisaso áamá obaxí omi sinwí winaniro nání biri uro yayarinagíá xfo tñi xegí wiepisarinowa tñi aiwá minipaxí wiarinagi nání wiepisarinowami re uriniginini, “Noneni áamá diní meanje nání nurane kikiíá bi onweaneyi.” nuriri

³² ewéyo nipixemoánro wigípi áamá diní meanje nání waríná

³³ áamá wí aní niyoní dání wenihí éfáyí awa ewéyo pwarinagíá niwiniro mí nómixiro anini xwíáyo nuro xámi niremoro nweanáná

³⁴ Jisaso ríwíyo niremori ewéyo dání nayoari áamá xwé ayá wí epíroyí yarinagíá niwiniri áamá ayí sipisipí xiáwo mayinini nimóniro piranini minweapaxí imoninagíá niwiniri nání ayá nirimixiri amipí obaxí nání nuréwapíya nurí

³⁵ nuréwapíya nútsaná enáná sfápi tñi xegí wiepisarinowa anwi e nibiro re urigfawixini, “Rixa sfarini. Re aní wí mayí e enagi nání

³⁶ áamá aní ami ami mirininiyo nání numiro aiwá bí nero nipiri nání urowarapei.” urifagíá ai

³⁷ Jisaso re uriniginini, “Aiwá nipiiri nání sewaninoyiné miní wipoyi.” urifagi awa re urigfawixini, “Aiwá miní wiani nání nurane bisferfá (Aiwá nini nání niriíná Judayí bisferfái ragfárin.) bisferfá nání bí neranéná óf inihí 200 miní niwirane urapaniréwinini?” urifagíá

³⁸ o re uriniginini, “Bisferfá arari tífóyínerini? Sinwí winaupoyi.” uráná awa sinwí niwinanumi nibiro “Bisferfá wé wú núni enáná peyí ná waúnirini.” urifagíá

³⁹ o awami “Áamá niyoní sekaxí re uripoyi, ‘Aráyo miaúraráf niga uro éf ininweaxa uro époyi.’ uripoyi.” urifagi

⁴⁰ ayí miaúraráf niga nuríná wí áamá 50 miaúraráf iniro wí áamá 100 miaúraráf iniro nera úaná

⁴¹ Jisaso re eniginini. Bisferfá wé wú núni enipi nimeari peyí waúni eníwaú eni nimeari sinwí anínamí nanániríná Gorixomi aiwápi nání yayí niwimáná kíkwiirimí nera nurí xegí wiepisarinowa yaní wipiri nání miní niwiayiri

peyíwaú ení nororí mîní wiayaríná wiepîsarîŋowa nurápayiro yanĵ nîwia nuro

⁴² áamá nîní nîníro agwí ímî uyíagî

⁴³ kwîkwîrîmĵ inîŋĵ e tîápi nîmeamero peyí ororómĵ inîŋĵ e tîápi ení nîmeamero soxĵ íá wé wúkaú sîkwĵ waúmi aumaúmĵ nero nîní magwĵ miárġfawixîní.

⁴⁴ Áamá oxĵ aiwá api nîġfáwa nîní ayĵ áamá 5,000 nîġfawixîní.

Jisaso ipíyo seáyi e nosaxa unĵ nánîrîní.

⁴⁵⁻⁴⁶ Jisaso, ayĵ aiwá nîníro nemáná, o wiepîsarîŋowami re urîŋînîgîní, “Soyíné ewéyo nîpîxemoánîro ipíyo ĵarîwámîní anĵ yoĵ Betîsaida nánî xámî nîmeápoŵî.” nurîrî awa rîxa úaná áamá e epîroyĵ egġáyo yayĵ nîwirî xîxegġîni nurowárapîmáná Gorîxomî xwîyĵá urîní nánî dġwġyo nîyirî nîŋweanĵsáná

⁴⁷ árġwîyîmî wiepîsarîŋowa sîní ipíyo áwîní e ewé nîmeámî waríná xġo sîní ĵġe xwġáyo nîrómáná

⁴⁸ wînîŋînîgîní. Awa enĵ tîní reaarîŋagġa aiwî imîŋĵ xwé sîmġmîní nîxemî barîŋagî nánî ewé anġîní mîyarîŋagî nîwîrîrî ipíyo xwġáyónîŋĵ nosaxa nurî rîxa isġá yinîŋáná xegġ wiepîsarîŋowami mûrómîrîrî yaríná

⁴⁹⁻⁵⁰ nowanî wenîŋĵ éġáyĵ wînîġfawixîní. O ipíyo nosaxa warîŋagî nîwîníro “Pîyîŋĵ siwî wo rġa pwarîní?” nîyaiwîro óġ níkarîníro “Yeyî!” nîrîro wáyĵ ayġkwĵ mîwînaríná o rîxa xwîyĵá nurîrî re urîŋînîgîní, “Wáyĵ mepanî. Nionîrîní. Dîŋĵ sîxĵ nîníro enĵ neánîro ŋweápoŵî. Ananîrîní.” nurîrî

⁵¹ awamî nîwîmearî ewéyo pîxemoánáná re enĵînîgîní. Imîŋĵ ení rîxa pġní wiárġagî sîŋwĵ e nîwîníro dîŋĵ “Imîŋĵ axínánî pí nánî pġní rġa wiárîŋoĵ?” dîŋĵ e nîpġkîníro ududĵ néra nuro

⁵² Jisaso xámî aiwá kwîkwîrîmĵ yarîŋagî nîwîníro aiwî dîŋĵ wakîsĵ nînírîŋġpîmî dánî oyá enĵ eánîŋĵ mí mómîxĵ éġá nánî sîní o nánî dîŋĵ ududĵ néra ugġawixîní.

Genesaretî dánĵ sîmîxĵ tġġáyo nanĵ imîmîxîmĵ enĵ nánîrîní.

⁵³ Dîŋĵ ududĵ néra waríná rîxa ipíyo ĵarîwámîní imanĵ e nîwiéġîmearo

⁵⁴ ewéyo dánî nayoaro gwĵ yuráraríná áamá wî Jisasomî rîxa sîŋwĵ mí nómîxîro

⁵⁵ anġanġîní áamá sîmîxĵ wegġáyĵ nánî anĵ ayĵ ayo nánî nu-miamoro sîmîxġyĵ íkwianŋwġyo níkwîárîro “Jisaso e ŋweanî.” rîŋġe nánî nîmeámî nîbîro

⁵⁶ o anĵ onîmiá bġ bimîranî, anĵ xwé bġ bimîranî, omîŋĵ inîŋeranî, pwarîŋagî nîwîníro sîmîxġyĵ nîmeámî nîbîro

makería imixarigé táná áamá simixí giyí oyá rapirapí yíninú sírfwí míde amáf rónaníro nání wauní rixíní nuríro rapirapí sírfwíyo amáf nírónírfná níní axíná naní egfawixíní.

7

Piaxí weariñípi nání uríñí náníríní.

¹⁻² Parisi wa tñí Gorixoyá ñwí ikaxí eáníñípi mewegíá wa tñí, Jisaso siní Gariri piropenísíyo ñweañáná, awa Jerusaremí dání nñbíro Jisaso yá wíepísariñowa wigí Judayí xiáwowa yagíápa mé aiwá nñnóróná xámí wé igwíá mívíró wé piaxí weañáná aiwá naríñagíá nñwíníro Jisaso tñí e axí e awí neánáíro

³⁻⁴ —Parisiowa tñí wigí Judayí nñní tñí nene piaxí neaeañíñípi wigí xiáwowa yagíápi aiwá nñnóróná xámí píráñíñí wé igwíá wímoarígíáíñí. Ayí makeríáyo nání nuro aiwá bí nemi añí e nání nñbíróná ení piaxí neaeañíñípi igíá meánípa neríñá aiwá mñnarígíáíñí. Xiáwowa érowiápnígíáyí añíñí miní íá nñmaxíríro nñxídíro siní axípi nero kapíxí tñí xwáríá síxí tñí suyupeníxí tñí íkwianñwí sá wearígíápi tñí igíá eaagíápa axípi igíá eaarígíáíñí.

⁵ Parisiowa tñí Gorixoyá ñwí ikaxí eáníñípi mewegíáwa tñí Jisaso tñí e axí e awí neánáíro yaríñí re wigíawixíní, “Díxí wíepísariñowa pí nání negí aríowa nero nearéwapíyigíápi nñwíakíro wé piaxí aí tñí aiwá narígíáíñí?” uríagíá

⁶ Jisaso re uríñíñíñí, “Eníñá Gorixoyá xwíyíá wíá rókiamoagí Aisaiayo ríñíño soyíné naní ríro sípí ríro yarígíoyíné nání xixení nñwuríyírí ríwamíñí re eañíñí, ‘Ámá tíyí “Gorixomí wéyo píráñíñí mearíñwíní.” nñríro aiwí Goríxoní díñí síxí mñnáyípa yarígíáíñí.

⁷ E nero amáyo amípí amá wigí díñí tñí érowiápnígíápi nání nuréwapíyíróná yapí re nuríro “Xwíyíá tíyí Goríxo ríñíñí.” nuríro nání “Goríxoní seáyí e mearíñwíní.” nñróróná Goríxoníyá yoñí surímá rarígíáíñí.’ Aisaiayo soyíné nání xixení e nñwuríyírí ríwamíñí eañíñí.

⁸ Soyíné amá érowiápnígíápi nñxídíróóná ñwí ikaxí Goríxo ríñípi íkí nñnemoro yaríñoí.” nuríri

⁹ re uríñíñíñí, “Ñwí ikaxí Goríxo ríñípi wíakíro amípí segí aríowa érowiápnígíápi xídíro yaníro nání díñí obíboxí nñmoro óf imoarígíoyínéñíñí.

¹⁰ Ayí rípi nání seararíñíñí. Eníñá xwíyíá Goríxo ríñípi Moseso nñrírí ríwamíñí re eañíñíñí, ‘Díxí ápowamí tñí inókíwamí tñí wéyo meríñí.’ E nñrírí nearí amí rípi

niriri eaniniginini, 'Ámá xanomirani, xináimirani, ikayíwí umearíyí emi pikímopoyi.' Moseso e niriri ríwamini eaní aiwí

11 soyíné ámá wí xináiwamirani, xanowamirani, re uraríná 'Amipi nioni wéyo nirimeríná arirá nisiri siapi paxí imóniniyí nani ríxa Gorixomi re uraniginini, "Nioni nisiapi mfarini." nuriri nani arige joxi nisiapiri arirá simfini? Oweoi, aipagwi nani wí menini.' Parisioyíné ámá wí xaniyaumi e uraninagí sinwí niwinironá 'O apáni yarini.' niriro

12 o xaniyaumi piraninini wéyo mimépa yaninagí niwiniro aiwí o ayaumi xe bi arirá owininiri sinwí winarigíamani.

13 E neríná soyíné siwí aríowa érowiápinigíapi ni xídiro xwiyíá Gorixori rini ripi xórorí nero wiaikiarini. E yanigíapa neríná xwiyíá Gorixoyá xwé wí eni niwialkia warini." Jisaso Parisiowami e nurimáná

14 ámá e epíroyí egíayo "Anwi e bípoyi." nuriri ayí ríxa anwi e bání o "Niyíneni nijíá imónipiri nani piraninini aríá nípoyi." nuriri

15 ewayí xwiyíá ripi uriniginini, "Aiwá ámá niniríná gwínaréáapi wí piaxí wearinimani. Pí pí xwioxíyo dani peyearinipi amáyo piaxí wearinirini." nuriri

16 re uriniginini, "Ewayí xwiyíá nioni ríá ripi nani aríá ókiarí nimónipoyi." nuríísáná

17 ámá e epíroyí egíayo e niwárimini nuri aníyo nipáwirini ninweari xegí wíepisarinowa ewayí xwiyíá xfo urípi nani yaninini wíáná

18 o re uriniginini, "Soyíné eni diní mayoyínerani? Xwiyíá 'Aiwá ámá niniríná gwínaréáapi wí xíomi piaxí wearinimani.' searíapi soyíné siní mfkí nani diní mmoarinini renoi?" nuriri áwaní re uriniginini, "Aiwá wí amáyo piaxí eapaxí mimónini.

19 Pí naniyi? Ayí aiwá gwínaréááná niweri iríwíyo ininini ríwíyo íkí emoarigíá enagí naniirini." nuriri —E nuriríná aiwá nini nani "Anani nipaxirini." rinirini.

20 Ámi re uriniginini, "Aga pípi amáyo piaxí wearinirini? Ayí pí pí diní xwioxíyo dani peyeápi, amipi sipi nani mópi amáyo piaxí wearinirini.

21 Xwioxíyo dani diní yaiwíáipimi dani ripi ripi yanigíarinini. íwí amipi wí nani diní moro íwí iniro apixí erápeniro amipi íwí mearo ámá pikixwiríto ero oxí apixí iyí nani niga uro

22 sinwí íwí winiro rikikiríto ero yapí wíwapíyiro ayá bi mé aríkí niga uro sipi diní wíaiwiro xwiyíápami ninirini moro mxi kiniro majimajíá ikariniro yanigíapi

23 apɪ nɪpɪnɪ ámá dɪŋɣo ínɪmɪ dání nɪmorɪná piaxɪ weaarɪŋɪrɪnɪ.” urɪŋɪnigɪnɪ.

Gɪrikɪyɪ apɪxɪ wɪ dɪŋɪ wɪkwɪroŋɪ nánɪrɪnɪ.

24 O ewayɪ xwɪyɪfá mɪkɪ apɪ nurɪmɪ aŋɪ e dání nurɪ aŋɪ yoɪ Taia tɪŋɪ e nɪrémorɪ aŋɪ wɪwámɪ nɪpáwɪrɪ ámá e ŋweáyɪ “Aŋɪ riwámɪ o mɪŋweanɪnɪ.” oyaiwípoyɪnɪrɪ nerɪ sá ŋweaŋagɪ aɪwɪ ámá wɪ omɪ sɪŋwɪ nɪwɪnɪmearo

25 apɪxɪ wɪ “Jisaso aŋɪ iwámɪ ŋweanɪ.” rarɪŋagɪfá arɪfá e nɪwɪrɪ í xegɪ xemiáɪ imɪfó xɪxéroarɪŋɪ enagɪ nánɪ o tɪŋɪ e nánɪ aŋɪnɪ nɪbɪrɪ sɪkwɪ tɪŋɪ e waunɪ nɪwikárɪnɪrɪ mɪŋɪ xwɪáyo nɪkwɪrorɪ

26 —Í Judayɪ apɪxɪmani. Gɪrikɪyɪ apɪxɪrɪnɪ. Pinisiayɪ aŋɪyo pɪropenisɪ Siriayɪ rɪnɪŋe dánɪrɪnɪ. Í Jisasomɪ “Gɪ miáɪmɪ imɪfó xɪxéroarɪŋɪyɪ mɪxɪ umáɪnowárɪnapeɪ.” arɪkɪ urayarɪŋagɪ

27 o í aŋɪ mɪdánɪ enagɪ nánɪ “Xámɪ gɪ Judayɪ sanɪ ourápɪmɪnɪ.” nɪyaiwɪrɪ ewayɪ xwɪyɪfá re urɪŋɪnigɪnɪ, “Xámɪ nɪaɪwɪ aɪwá nɪnɪro agwɪ ímɪ uyɪnɪ nɪwɪrɪnáyɪ ayɪ nanɪrɪnɪ. Nɪaɪwɪyɪyá aɪwá nurápɪrɪ sɪwɪyo nɪwɪrɪnáyɪ ayɪ nanɪmanɪ.” uráná

28 í “Nepa aŋɪ mɪdánɪnɪ sɪwɪnɪnɪŋɪ imónɪnɪnɪ.” nɪyaiwɪrɪ re urɪŋɪnigɪnɪ, “Ámɪnáoxɪnɪ, nepa rarɪŋɪnɪ. E nerɪ aɪwɪ sɪwɪ re yarɪŋɪrɪnɪ. Íkwiaŋwɪyo dání nɪaɪwɪ aɪwá nɪnɪro yunɪ mamówárɪfápi mɪmeánɪ yarɪŋɪrɪnɪ.” urɪfagɪ

29 o “Í nepa waunɪ nɪkárɪnɪrɪ dɪŋɪ nɪkwɪroarɪnɪ.” nɪyaiwɪrɪ re urɪŋɪnigɪnɪ, “Jɪxɪ nanɪ nɪrɪfɪyɪfá nánɪ dɪxɪ miáɪmɪ imɪfó xɪxéroarɪŋɪpɪ rɪxa mɪxɪ umáɪnɪfɪnɪ. Dɪxɪ aŋɪ uɪ.” urɪfagɪ

30 í ámɪ xegɪ aŋɪyo nánɪ nurɪ sɪŋwɪ wɪnɪfɪyɪfá wɪnɪŋɪnigɪnɪ. Xemiáɪ imɪfó pɪnɪ nɪwiárɪmɪ úf enagɪ nánɪ píránɪŋɪfá sá wenagɪ wɪnɪŋɪnigɪnɪ.

Arɪfá tɪnɪ manɪfá tɪnɪ pɪrónɪŋɪfá womɪ nanɪfá imɪxɪŋɪfá nánɪrɪnɪ.

31 Jisaso ámɪ nɪwiápɪnɪmearɪ aŋɪ yoɪ Taia tɪŋɪ e pɪnɪ nɪwiárɪmɪ nurɪ aŋɪ yoɪ Saidonɪ tɪŋɪ e áwɪnɪ e nurɪ xwɪfá yoɪ Dekaporisɪyo nurɪnáyɪ ipɪ Gaririyo nɪrémorɪ yarɪfá

32 ámá wɪ ámá arɪfá pɪrónárɪrɪ xwɪyɪfá pɪrónárɪrɪ enɪfá womɪ Jisaso tɪŋɪ e nánɪ nɪmeámɪ nɪbɪro waunɪ rɪxɪŋɪfá re urɪgɪawɪxɪnɪ, “O nanɪfá enɪ nánɪ wé seáyɪ e ikwiáreɪ.” urɪfagɪfá

33 Jisaso ámá awɪ eánárɪgɪfá dání omɪ nɪmeámɪ nurɪ egɪpɪ nerɪfá Jisaso xegɪ wé oyá arɪfá ófɪyo wɪxwárɪrɪ xegɪ wéyo reanɪwɪ núrɪnɪmáná oyá aɪwɪyo ikwiárɪrɪ nemáná

34 sɪŋwɪfá aŋɪnamɪ nanɪmáná rɪmɪŋɪfá nɪrɪrɪ xegɪ pɪné tɪnɪ re urɪŋɪnigɪnɪ, “Epata.” —Wɪgɪfá pɪné “Oxoatɪ.” nurɪrɪfá “Epata.” rarɪgɪárɪnɪ. E uráná re enɪnigɪnɪ.

35 Xegí arfá oxoániri aíwí sanjé wiarinji pi nayí eri neri xwiyí fá píraninji nira waríná

36 Jisaso ámi á má awí eánarigfáyo nîwimeari ñwí ikaxí nuriri re uriniginini, “Nioní wíapi áwanjé murimepani.” urfagi aiwi ami amî nemero arfki áwanjé nira nuro

37 ayá nîrwamóga nuro re nira ugáfawixini. “Amipi o épiyí aga nanjini yarinjirini. Arfá píronarigfáyí tîni aíwí sanjé mearigfáyí tîni aí píraninji imixána arfá ero xwiyí fá rîro yarigfárinî.” nira ugáfawixini.

8

Á má 4,000 ayo aiwá winjé nánirini.

1 Íná ríwíyo Jisaso á má obaxí ámi o tînjé e epíroyí nîyáritro wigí aiwá rîxa menjagi nîwiniri xegí wiepîsarîñowami “Eini.” nuriri

2 re uriniginini, “Á má tiyí sfá wiyau wiyi nioní tîni re niñwearóná wigí aiwá rîxa nowarigfá enjagi nání wá nonarinî.

3 Wí anjé aíwimi dání báfagfá enjagi nání nioní ayí siní agwí nání yaríná nurowárináyí ‘Sîñwí xaxá nîwiniri enjé sîrinñwí nîwiniri ná neága uprírxini.’ nîyaiwiri rarinini.” urfagi

4 xegí wiepîsarîñowa re urigfawixini, “Anjé mîmirinini re aiwá á má tiyí xixeni nîpîri nání ge bî yanfwiní?” urfagfa

5 o re uriniginini, “Segí bisfkerfá araririni?” uraná “Wé wíumi dánjé waú tîñwáonerini.” urfagfa

6 o á má epíroyí egfáyo “Xwíami éf niñweaxa úpoyi.” nuriri bisfkerfá nîmeari Gorixomi aiwá api nání yayí nîwimáná kwikwirimí neri wiepîsarîñowami mîni wíaná nurápayiro á má ayo mîni nîwia nuro

7 wigí peyí bia enjagi Jisaso apia eni nurápiri Gorixomi yayí nîwimáná re uriniginini, “Peyí rîpia eni yanjé nîwia úpoyi.” urfagi xfo urípi yaríná

8 á má nîni rîxa nîniro agwí ími uyíagi wiepîsarîñowa ayí aiwá nîniro e tîpia nîmeaayiro soxí fá wé wíumi dánjé waúmi aumaúmí nero magwí miárigfawixini.

9 Á má 4,000 aiwá api nigfawixini. Jisaso ayí aiwá nînimáná enáná wigí anjé e nání nurowárimî

10 ewéyo wiepîsarîñowa tîni nîpîxemoánîro nîmeámi ugáfawixini. Ipíyo oríwámi dání anjé yoí Darimanuta tînjé e niwíékîni mearo ayoagfawixini.

“Emimf bi neáiwapiyi.” urigfá nánirini.

11 Parisi wa n̄wimearo r̄ixa s̄m̄f̄ t̄n̄i úrapí xwiyáá nur̄iro om̄i iwam̄f̄o w̄iwap̄yan̄iro n̄án̄i re ur̄iḡfawix̄in̄i, “An̄ín̄am̄i d̄án̄f̄ em̄im̄f̄ b̄i neaíwap̄iyīi.” ur̄faḡfa

12 Jisaso awa n̄án̄i xeḡf̄ xwiox̄f̄yo d̄án̄i m̄in̄f̄ n̄ip̄én̄r̄i “In̄i!” n̄ir̄r̄i re ur̄in̄in̄iḡin̄i, “Judaȳf̄ agw̄i r̄íná n̄weaḡf̄áȳné pí n̄án̄i ‘Em̄im̄f̄ neaíwap̄iyīi.’ n̄irar̄in̄o? E n̄irar̄in̄aḡfa aiw̄i em̄im̄f̄ soȳné n̄irar̄iḡf̄ap̄i w̄i nem̄im̄éin̄i.” nur̄r̄i

13 ayo p̄n̄i n̄iwiár̄im̄i wiep̄sar̄in̄owa t̄n̄i ewéyo n̄ip̄ixemoán̄iro ip̄iyo or̄iw̄ám̄i d̄án̄i n̄án̄i uḡfawix̄in̄i.

Ewaȳf̄ ikax̄f̄ yis̄f̄ n̄án̄i ur̄in̄f̄ n̄án̄ir̄in̄i.

14 Nuróná aiwá n̄án̄i d̄in̄f̄ ar̄fá n̄ikeamoro bis̄fkerfá ná b̄in̄i ewéyo wen̄f̄p̄in̄i n̄imeám̄i war̄fná

15 Jisaso Parisiowa nan̄f̄ rayiro sip̄i rayiro yar̄in̄f̄pa wiep̄sar̄in̄owa ax̄f̄p̄i yan̄iro ner̄fná om̄i d̄in̄f̄ m̄ikw̄iropa nero r̄f̄w̄f̄ n̄imop̄r̄ix̄in̄r̄i ewaȳf̄ xwiyáá nur̄r̄fná sekax̄f̄ re ur̄in̄in̄iḡin̄i, “Soȳné pírán̄in̄f̄ em̄époyp̄i. Bis̄fkerfá yis̄f̄ —Bis̄fkerfá s̄in̄i s̄in̄f̄ en̄áná yis̄f̄ on̄imiápi t̄fá aiw̄i n̄im̄in̄i íkwian̄w̄f̄ neap̄nár̄r̄i n̄im̄iga wiáp̄n̄imear̄in̄f̄r̄in̄i. Yis̄f̄ Parisiowayá t̄n̄i Xerotoyá t̄n̄i n̄án̄i wáȳf̄ nero em̄époyp̄i.” ur̄in̄in̄iḡin̄i. Uȳfn̄if̄ yis̄f̄n̄in̄f̄ wiḡf̄ xwiox̄f̄yo íkwian̄w̄f̄ eap̄in̄in̄iḡin̄r̄i e urar̄fná

16 wiwan̄in̄owa re r̄in̄iḡfawix̄in̄i, “None bis̄fkerfá men̄aḡi n̄án̄i nearar̄in̄i.” r̄inar̄in̄aḡfa

17 o ar̄fá n̄wir̄i m̄ix̄f̄ re ur̄in̄in̄iḡin̄i, “Pí n̄án̄i ‘Bis̄fkerfá mayoner̄in̄i.’ r̄inar̄in̄o? S̄in̄i s̄in̄w̄f̄ oxoaro d̄in̄f̄ moro mepa ren̄o? Seḡf̄ m̄in̄f̄ s̄in̄án̄in̄f̄ rimón̄in̄i?”

18 S̄in̄w̄f̄ t̄f̄ḡoȳfné aiw̄i s̄in̄w̄f̄ m̄iw̄in̄ipa r̄iyar̄in̄o? Ar̄fá t̄f̄ḡoȳfné aiw̄i ar̄fá m̄iyar̄in̄f̄ ren̄o? Nion̄i bis̄fkerfá wé wú nún̄i kw̄ikw̄ir̄im̄f̄ ner̄i ámá 5,000yo m̄in̄i win̄á n̄án̄i d̄in̄f̄ m̄iseainar̄in̄irani?

19 Aiwá aȳf̄ n̄n̄iro t̄f̄ap̄i sox̄f̄ f̄á xwé arar̄iyo aumaúm̄f̄ yár̄iḡfawix̄in̄i?” ur̄fagi awa “Wé wúkaú s̄ikw̄f̄ waú apim̄i aumaúm̄f̄ yár̄in̄waniḡin̄i.” ur̄faḡfa

20 o ám̄i re ur̄in̄in̄iḡin̄i, “Nion̄i bis̄fkerfá ámá 4,000yo n̄ikw̄ir̄r̄i win̄ápi sox̄f̄ f̄á arar̄iyo miár̄iḡfawix̄in̄i?” ur̄fagi awa “Wé w̄úm̄i d̄án̄f̄ waúm̄i miár̄in̄waniḡin̄i.” ur̄faḡfa

21 o re ur̄in̄in̄iḡin̄i, “Soȳné s̄in̄i maj̄fá rimón̄in̄o? ‘Aiwá men̄áná ár̄fnone m̄ineaiap̄ipaxor̄in̄i.’ r̄in̄iaiwiar̄in̄o?” ur̄in̄in̄iḡin̄i.

S̄in̄w̄f̄ supár̄in̄f̄ wom̄i nan̄f̄ im̄ix̄in̄f̄ n̄án̄ir̄in̄i.

22 E nur̄f̄sáná nuro an̄f̄ yōf̄ Bet̄saidayo niwiék̄n̄imearo nayoaro emear̄fná ámá w̄i s̄in̄w̄f̄ supár̄in̄f̄ wo Jisaso pírán̄in̄f̄ im̄ix̄in̄i n̄án̄i n̄im̄éra n̄ib̄iro waun̄f̄ r̄ix̄in̄f̄ re ur̄iḡfawix̄in̄i, “Jox̄i wé seáyi e n̄iwikwiár̄r̄i nan̄f̄ im̄ix̄ir̄éin̄i?” ur̄faḡfa

23 Jisaso siŋwí supárinŋomi wéyo íá nixirimi anj Betisaida e nívarimi nuri yáni e dáni nírómáná oyá siŋwíyo reanwí núriri wé seáyí e níwikwiáriri yarinj re winjiginí, “Joxi amipi wí siŋwí ríwininjini?” urfagi

24 o siŋwí naniri re urinjiginí, “Ámá wí anj emearinagá siŋwí níwiniri aiwi íkfaninj imóninagá wininjini.” urfagi

25 ámi bí wé siŋwíyo seáyí e wikwiáráná o ríxa siŋwí aninj nanárirí xegí siŋwí ríxa nanj éagi amipi níyoní xixeni wininjiginí.

26 Xixeni wináná Jisaso o xegí anj e nání nurowáriríná re urinjiginí, “Dixí anj e nání nuríná ámi Betisaida tíyo nání mupani.” urinjiginí.

Pitao “Kiraisoxirini.” urinj nánirini.

27 Jisaso tñni xegí wiepisarinjowa tñni níwiápnimeámi nuro anj xwé yoí Sisaria Piripai tñnyo ikwíroninjipimi nání nuríná awami yarinj níwiri re urinjiginí, “Ámá yí nioni nání aríre rarinjoi?” urfagi

28 awa re urigíawixini, “Wí re rarinjoi, ‘Jono wayí níneameaia wago ámi níwiápnimeari rífa yarini?’ rarinjoi. Ámi wí re rarinjoi, ‘Enjíná Gorixoyá xwíyá wíá rókiamoagí mipe anjnamí peyinj Iraiyaoyí ríninj níweapirí rífa yarini?’ rarinjoi. Ámi wí re rarinjoi, ‘Enjíná Gorixoyá xwíyá wíá rókiamoagí wo níwiápnimeari rífa yarini?’ rarinjoi.” urfagá

29 o sini yarinj níwiríná re urinjiginí, “Ayí e níro aiwi sewaninjoyíne nioni nání gorini rarinjoi?” urfagi Pitao re urinjiginí, “Joxi Kiraisoxi, nene yeáyí neayimíxemearífa nání aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaronjoxirini.” urfagi

30 o njwí ikaxí re urinjiginí, “Soyíne nioni e enjóni nání áwanj murípa époyí.” urinjiginí.

Áwanj “Nioni ninipikipírírini.” urinj nánirini.

31 Xewaninj nání iwamíó nuréwapiyiri re urinjiginí, “Ámá imóninjáoni ríninj xwé wí meámíárini. Negí mebaowa tñni apaxípaninj imónigíá xwéowa tñni Gorixoyá njwí ikaxí eáninjipi mewegíawa tñni nioni ríwí ní móáná wa ninipikipírírini. E neri aiwi sá wíyá wíyí óráná ámi wiápnimeámíárini.” nuriri

32 pné siŋáni e rímóagi Pitao Jisasomi nímeámi nuri yánimi nírómáná ríxa míxí urimíniri nání neri “E wí mínearipani.” uraríná

33 Jisaso omí ríwí numorí wiepisarinj wífami siŋwí níwiniríná omí míxí nuriri re urinjiginí, “Setenoxini, pní níniwíárimí ui.” níriri re urinjiginí, “Pitaoxi

amípi nání Gorixo wimónariñipi nání dñj mímó ámá wimónariñipi nání moariñini.” nuríísáná

³⁴ ámá e epíroyí egfáyo “Eini.” nuriri xegí wiepísaríñowa tñni nawíni awí neánímáná enáná re uríñinigini, “Soyíné woxí nioni yariñápa eminiri nání nioni tñni nurínáyí re eríáriní. Dixí simónariñipi wí mé ríwíminí nímamori re niyairi ‘Jisasomi xídaríñagi nání ámá wa ikfáyo niníyekwíroáriro ninípikiróná ayí ananirini.’ niyairi nixídíríáriní.

³⁵ Ámá go go ‘Jisasomi nixídírínáyí ámá wa nipiikipíríxini.’ niyairi nání nioni miníxídf xegí wará éf nimeniri neríná xewaníño aníñini ikeamóníníáriní. E neri aiwi ámá go go nioni niníxídfiri xwíyíá yayí seainariñipi nání wáf emearíñagi nání pikíanáyí, o aníñini mikeamóní nioni niníxídfiriñipimi dání eríkiemeáníníáriní.

³⁶⁻³⁷ Ámá go go nioni miníxídfí iyíá fá nígwí amípi emeáminiri nánini néra nurí nímeáísáná xewaníño aníñini ikeamónáná ayí naníraní? Oweoi! Amípi nñni xwíá tñyo dánj mímúropa neri aiwi xewaníño aníñi ikeamónáná amípi api tñni xegí wará aníñi ñweanfa nání roayíronípaxímaní.” nuriri

³⁸ re uríñinigini, “Seyíné nuro ámá agwi ríná ñweagfáyí Gorixomi dñj miwíkwíró íwí néra warígíáyí tñj e neríná nioni nání ayá seainiri pñné nioni rariñápi ení nání ayá seainiri yariñagi nání ámáyo yumí níwirínáyí, ámá imóníñáoní níweapíríná ikíníñáoní weapiri gí ápo xwínfá eaariñípa nioni ení xwínfá eañáoní aníñají wa tñni weapiri neri xfo nání ení ayá nininiri ‘Go ríani?’ rímíáriní.” uríñinigini.

9

¹ Ámi re uríñinigini, “Nioni nepa searariñagi nání píraníñj arfá nípoyí. Ámá re rogíá wiyíné siní mipepa neríná ení eániñj Gorixo xfo xegí xwioxíyo nímeámí neri píraníñj seamenñweanfa nání imóníñipi imónariñagi síñwí wínípíríáriní.” uríñinigini.

Jisaso níkniri xegí bí imóníñj nánirini.

² Ríxa sfá wé wíúmi dánj wo óráná o Pitaomi tñni Jemisomi tñni Jonomi tñni níwirímeámi dñwí xwé bimi nípeyiro wiwini níñwearíná wigí síñwí anígíe dání re eníñinigini. Jisaso wará xegí bí nímoniri

³ xegí rapírapí ení wíá nókiáriti ámá wí wayí níroríná apfá e wéí níropaxí apfá xaiwí weáriñinigini.

4 E yaríná Gorixoyá wíá rókiamoagí Iraiyaoyí ríninjo tñní eníná yagí Moseso tñní omí nîwímeari o tñní xwíyíá rínaríná
 5-6 wiepísariñowa wáyí ayíkwí mîwiníagi nání Pitao “Píoi urímíñí?” nîyaiwirí úrapí xwíyíá nurírí Jisasomí re uríñiniginí, “None re nîñwearíná naníñíní. Ananí re ñweapaxíríní. Aní pîpákí wíkaú wí, joxí nání wíwáyí, Moseso nání wíwáyí, Iraiiao nání wíwáyí omíraneyí.” nurímáná enjáná

7 agwí bí rítí wíaráná agwípmí dání xwíyíá bí re ríniniginí, “O gí íwí dñí síxí yínáoríní. Pí pí xwíyíá searánáyí aríá wípoyí.” uráná

8 weníñí éfáyí wínigíawixíní. Ámá wo mepa Jisasoní iwo ñweañagi wínigíawixíní.

Iraiiao nání yaríñí wígíá náníríní.

9 E nîwinímáná dîwí mîñíyo dání pñní nîwíarímí nîweapíroná Jisaso ñwí ikaxí re uríñiniginí, “Rîpí naníápi nání ámáyo áwaní murímepa époyí. Ámá imóníñáoní ríxa nîperi xwárípayo dání nîwíápñímeámáná enjáná íná ananí áwaní uríméñíñíní.” uríagi

10 awa dñíñí íá nîxíríro xwíyíá “Nîperi xwárípayo dání wíápñímeámíñíní.” uríñí nání ududí nero “Pí nání ríá nearíñoi?” níríníro

11 yaríñí re wígíawixíní, “Pí nání ñwí ikaxí eáníñípi mewegíáwa re raríñíní, ‘Iraiiao ríxa bíñími enjáná ríwíyo ámá nene yeáyí neayimíxemeaníto aríowayá xwíá piaxíyo dání iwíaroníñíní.’ pí nání raríñíní?” uríagi

12 o re uríñiniginí, “Ayí neparíní. Iraiiao xámí nîbírí ámá wígí yaríñíní ríwímíní mamoro Gorixomí dñí wíkwíroro epírí nání xwíyíá nurírí aiwí xwíyíá Gorixoyá níríní eáníñí rîpí ‘Ámá imóníñomí ríníñí nîwíayiro xwíríá wíxepíríñíní.’ xwíyíá api ení pí nání ríníní?” nurírí

13 re uríñiniginí, “Ñwí ikaxí eáníñípi mewegíáwa e níríro aiwí nioní re seararíñíní, ‘Iraiiao ríxa bíagi aiwí ámá ríwamíñí xíó nání eáníñípi omí aríá mîwí wígí dñí tñní sípí nîwíera ugíawixíní.’ seararíñíní.” uríñiniginí.

Íwí imíó xixéroaríñí womí mîxí umáñíní náníríní.

14 Jisaso awa tñní ámí xegí wiepísaríñí wíamí wímeaníro nání nîweapíro awa tñíe ámá epíroyí enagíá nîwiníro awa ñwí ikaxí eáníñípi mewegíá wa tñní xwíyíá símí tñní rínaríñagíá nîwiníro

15 ríxa anwí e báná ámá e epíroyí egíáyí Jisaso weapíñagi nîwiníro sírí nîpíkíníro yayí wianíro nání aníñí nuro wímeáná

16 o yariŋj re wiŋinigiŋi, “Awa tŋni pí nánŋ xwiŋyá sŋmí tŋni rinarŋŋo?” urŋagi

17 áamá e epŋroyŋ egfáyŋ wo re urŋinigiŋi, “Nearéwapŋyarŋŋoxŋni, gŋ íwomi imfó xixéroarŋŋagi nánŋ maŋŋ pŋrónarŋni.

18 Imfó meanŋ eáaná meákŋkwiáŋni yáŋriŋ maŋŋ sŋwŋ kŋrŋwinŋriŋ sŋkwŋ wé sŋwŋá yáŋriŋ yáŋrarŋŋrŋni. Nionŋ joxŋ nánŋ nimeáa bŋá aiwi joxŋ miŋweaŋagi nánŋ dŋxŋ wiepŋsarŋŋowami ‘Soyŋné miŋxŋ umáŋnowárŋpoyŋ.’ urŋagi aiwi awa wí anani miŋxŋ umáŋnowárŋpaxŋmani.” urŋagi

19 Jisaso rŋxa anŋdŋŋŋ nŋwiaiwiŋ nánŋ re urŋinigiŋi, “Agwŋ rŋná ŋweagŋfáyŋné nionŋ tŋni nemerane emá obaxŋ nŋseamúrŋoagi aiwi sŋni Gorŋxomiŋ dŋŋŋ mŋwŋkwŋróarŋgŋfá reŋŋo? Arŋre searayimŋni?” nurŋriŋ “Íwomiŋ nŋwirŋmeámŋ bípoyŋ.” urŋagi

20 rŋxa nŋwirŋmeámŋ nŋbiro imfó Jisasomiŋ sŋŋwŋ nŋwinŋrŋná re eŋinigiŋi. Meanŋ eáaná sinapŋxwŋŋŋ néra nŋpiérorŋ xwŋáyo niwieága urŋ meákŋkwiáŋ pumiriŋ yariŋagi

21 xanomiŋ Jisaso re urŋinigiŋi, “Sa arariŋ eŋrŋni?” urŋagi re urŋinigiŋi, “Sŋni onŋmiáo dánŋ e néra uŋrŋni.

22 Imfó íwomiŋ ínŋná xwŋrŋfá oikŋxémŋniŋ re yariŋrŋni. Nixerŋ rŋáyo ikeaárŋriŋ nixerŋ iniŋgŋyo mamówarŋriŋ yariŋrŋni.” nurŋriŋ “Jisaso enŋ yopa megŋniŋfenŋŋo?” nŋyaiwiŋ re urŋinigiŋi, “Joxŋ ‘Ananiŋ maŋŋ imŋxŋpaxonŋriŋni.’ nŋyaiwinŋrŋnáyŋ wá nŋyeaomŋxŋriŋ arŋrá yeaiŋ.” urŋagi

23 Jisaso re urŋinigiŋi, “Joxŋ ‘O maŋŋ mimŋxŋpaxonŋni.’ nŋniaiwiŋ rŋniŋrarŋŋni? Jiwanŋŋoxŋ Gorŋxomiŋ dŋŋŋ wŋkwŋróŋ. Áamá gŋyŋ Gorŋxomiŋ dŋŋŋ ikwŋrófáyŋ amŋpí aí ananiŋ arŋrá winŋŋo.” urŋagi

24 íwomiŋ xano apaxŋ mé re urŋinigiŋi, “Gorŋxomiŋ dŋŋŋ wŋkwŋrómŋniŋriŋ yariŋŋagi nánŋ aga píráŋŋŋŋ wŋkwŋrómŋ nimŋxeŋ.” urŋagi

25 Jisaso áamá obaxŋ o tŋŋŋ e nánŋ mŋrŋŋ bímiariŋŋagŋa nŋwinŋriŋ imfó íwomiŋ xixéroarŋŋomiŋ miŋxŋ numáŋnowárŋriŋ re urŋinigiŋi, “Maŋŋ pŋróarŋriŋ arŋfá pŋróarŋriŋ eŋoxŋ íwomiŋ pŋniŋ nŋwiárŋmŋ nuriŋ ámiŋ bí tŋni rŋwŋmŋniŋ nŋrorŋ miŋxŋxéropanti.” urána

26 imfó makŋrŋwŋŋ nŋmoriŋ meanŋ nearŋ íwo sinapŋxwŋŋŋ nŋyáŋriŋ weŋána omŋ pŋniŋ nŋwiárŋmŋ uŋinigiŋi. Pŋniŋ nŋwiárŋmŋ úána íwo rŋxa nŋperŋŋŋŋŋ weŋagi nŋwinŋro áamá obaxŋ “Rŋxa nŋperiŋ rŋfa weŋŋo?” rariŋŋagŋa aiwiŋ

27 Jisaso xegŋ wéyo fá nŋmaxŋriŋmáná mŋeyoáána o wiápŋniŋmeanŋinigiŋi.

28 Nŋwiápŋniŋmeámána eŋána Jisaso nurŋ aŋŋyo nŋpáwiŋriŋ

ηweanáná xegí wiep̄sar̄ηjowa wiḡp̄i ín̄im̄i yar̄ηj̄ re wiḡfawix̄in̄i, “Pí nán̄i im̄ó iwom̄i x̄ix̄eróom̄i m̄ix̄ umá̄inowár̄ipax̄ mimón̄ipa éwaniḡin̄i?” ur̄faḡa

²⁹ o re ur̄η̄j̄in̄iḡin̄i, “Soȳné seḡ d̄η̄j̄ t̄n̄i im̄ó t̄n̄η̄j̄ imón̄η̄j̄ȳf̄ m̄ix̄ umá̄inowár̄ipax̄ men̄in̄i. Gor̄ixom̄i d̄η̄j̄ w̄ikw̄roro yar̄η̄j̄ wiro nerón̄áȳf̄, anan̄i oyá d̄η̄j̄ t̄n̄i m̄ix̄ umá̄inowár̄ipax̄ imón̄ip̄f̄ráoi.” ur̄η̄j̄in̄iḡin̄i.

Ámi yum̄í “N̄in̄ip̄kip̄f̄f̄ár̄in̄i.” ur̄η̄j̄ nán̄ir̄in̄i.

³⁰ Awa an̄j̄ ayo p̄n̄i n̄wiár̄im̄i Gariri p̄ropen̄s̄ȳo áw̄in̄im̄i nur̄f̄ná Jisaso “Ámá nion̄i pwar̄η̄j̄aḡi nán̄i nij̄f̄á mimón̄ipa oépōȳf̄.” yaiw̄in̄iḡin̄i. Aȳf̄ r̄ip̄i nán̄i e yaiw̄in̄iḡin̄i.

³¹ Wiep̄sar̄ηjowam̄in̄i nuréwap̄yir̄i re uraȳin̄iḡin̄i, “Ámá imón̄η̄áon̄i nán̄i m̄iȳf̄ uráná n̄in̄ip̄kip̄f̄f̄ár̄in̄i. N̄ip̄kíf̄á aí sf̄á w̄iyaū w̄yi óráná xwár̄ipáyo n̄wémáná ám̄i n̄wiáp̄f̄n̄imeám̄f̄ár̄in̄i.” urayar̄η̄j̄aḡi aiw̄i

³² awa s̄in̄i n̄ip̄kw̄in̄i nij̄f̄á mimón̄ipa nero aí mas̄is̄f̄á n̄wiro nán̄i yar̄η̄j̄ b̄i m̄wiḡfawix̄in̄i.

“Go gone seáȳi e imón̄an̄f̄wár̄fan̄i?” r̄in̄iḡf̄á nán̄ir̄in̄i.

³³ Awa an̄j̄ yōf̄ Kapaneam̄i n̄rémoro an̄j̄yo n̄p̄áwiro n̄η̄wear̄f̄ná Jisaso wiep̄sar̄ηjowam̄i yar̄η̄j̄ re w̄in̄iḡin̄i, “Óf̄ e n̄b̄iranéná pí xw̄iȳf̄á n̄r̄iga b̄fawix̄in̄i?” ur̄faḡi aiw̄i

³⁴ awa “Neḡf̄ wox̄i gox̄i áminá nimón̄ir̄i neameη̄weanáná w̄f̄one s̄iman̄η̄w̄yón̄η̄j̄ ín̄im̄i yeáȳf̄ rur̄f̄nan̄f̄wár̄in̄i?” n̄r̄iga b̄f̄á en̄j̄aḡi nán̄i ayá nero xw̄iȳf̄á b̄i mur̄f̄ kikīf̄á yar̄η̄j̄aḡf̄a

³⁵ o éf̄ n̄η̄weámáná wiep̄sar̄η̄j̄ wé wúkaú s̄ikw̄f̄ waú awam̄i “Soȳné awí neán̄ro re η̄wénap̄pōȳf̄.” nur̄ir̄i re ur̄η̄j̄in̄iḡin̄i, “Ámá ‘Nion̄i s̄iman̄η̄w̄yón̄η̄j̄ onur̄f̄naȳipoȳf̄.’ n̄iyaiwir̄η̄o re éw̄in̄iḡin̄i. Ámá n̄yon̄i x̄inán̄in̄η̄j̄ nimón̄ir̄i ar̄irá w̄iw̄in̄iḡin̄i.” nur̄ir̄i

³⁶ n̄iaíw̄f̄ miá b̄i n̄imear̄i áw̄in̄i e éf̄ nurár̄imáná wé n̄imak̄f̄k̄iyir̄i ám̄i re ur̄η̄j̄in̄iḡin̄i,

³⁷ “Ámá wo nion̄i n̄ix̄f̄d̄r̄f̄n̄áȳf̄ n̄iaíw̄f̄ r̄ip̄f̄n̄η̄j̄ imón̄η̄j̄yo peaȳf̄ m̄wian̄f̄ wéyo n̄imer̄f̄n̄áȳf̄ apim̄in̄i wéyo m̄imear̄in̄in̄i. Nion̄i wéyo n̄imer̄i ḡf̄ ápo, n̄rowár̄enap̄η̄jom̄i en̄i wéyo umer̄i yar̄in̄i.” ur̄η̄j̄in̄iḡin̄i.

“Aȳf̄ t̄f̄ámin̄i m̄ikum̄ix̄in̄iḡf̄áȳf̄ none t̄f̄ámin̄i imón̄in̄i.” ur̄η̄j̄ nán̄ir̄in̄i.

³⁸ Jono re ur̄η̄j̄in̄iḡin̄i, “Neaiep̄sar̄ηjox̄in̄i, none ámá wo yōf̄ jox̄iyá n̄ir̄ir̄i im̄ó m̄ix̄ umá̄inowár̄ar̄η̄j̄aḡi n̄w̄in̄irane o none t̄n̄i naw̄in̄i memear̄η̄j̄aḡi nán̄i xe oen̄ir̄i s̄in̄jw̄f̄ w̄in̄an̄ir̄i en̄jwám̄ani.” ur̄faḡi

³⁹ Jisaso re uriniginini, “Api e imixána pírí mīwiaikipani. Ámá go go yof nioniyá níriri emimí nemi nuri anjini ikayíwí nimearipaxí imóninimeninjoí.

⁴⁰ Ámá ayí táfaminí mikumixinipa nerínáyí ayí none tñi imónini. Ayinani e éfáyo bi pírí mīwiaikipani.

⁴¹ Ámá go go soyíné Kiraisoni nixídiro wá urimero yarinagfa nani arirá niseairi iniigí bi aí niwiri niseaiarínáyí, Gorixo e éo nani wí diñí ará mikeamó omi xixeni arirá winfáriní.

Íwí oépayiniri wíwapiyarigfáyí nánirini.

⁴² “E neri aiwi ámá go go niaíwí rípiami nioni diñí níkwíroaníro yarigfápiami pírí wiaikimíniri neri íwí oépayiniri wíwapiyaríná Gorixo ‘O xwíyfa mayorini.’ mírí ríxa nípémáná enána ríniní xwé winfáriní. Siní niaíwípiami íwí nani mīwiepísipa enána ámá wa omi fá nixero síñá xwé wo síñwí tñi gwí nijáiro rawírawáyo nímamówarínáyí, sípí enagi aiwi ríniní Gorixo wimíniri enjíniní imóninípimani.

⁴³⁻⁴⁴ Íwí nani wé íeapá nisinínáyí níwákwíniri emi moríini. E niniríná ríniní xwé nisiniri aiwi wé rasfa ení tñi opéiri aí anjnamí nani nípeyirínáyí ayí ananirini. Wé núkauni íeapá neri íwí meáú siní ú tñi neríná rfa aniní weariníyómíni nuri rfa nírínínáyí ayí nanjmani.

⁴⁵⁻⁴⁶ ‘Sikwí rú tñi íwí nani aní oememini.’ yaiwíú síkwí ú mīñí níwákwíniri emi moríini. E niniríná ríniní xwé nisiniri aiwi síkwí rasfa ení tñi opéiri aí anjnamí nani nípeyirínáyí ayí ananirini. Sikwí ‘Íwí nani oumíni.’ yaiwiariníú tñi enána níperíná Gorixo rfa aniní weariníyo nisikeaárínáyí ayí nanjmani.

⁴⁷ Síñwí wíníyi tñi íwí nani nímorínáyí síñwí ayi níyori emi moríini. E niniríná ríniní xwé nisiniri aiwi síñwí ná wíyini nanimí opéiri aí anjnamí nani nípeyirínáyí ayí ananirini. Síñwí íwí nani mófyi tñi néisáná níperíná Gorixo rfa aniní weariníyo nisikeaárínáyí ayí nanjmani.

⁴⁸ Rfa aniní wearine xweamí mīpé aniní nisiri rfa eni aniní riniri yarinjerini.

⁴⁹ “Saxí aiwáyo moarigfápa Gorixo rfa eni ámá nñi nanj oimónípayiniri saxíniní e monfáriní.

⁵⁰ Saxí aiwá awí imixariní enagi nani nanjriní. E neri aí xegí awí yarinípi anipa neri aiwániní imónináná arige neri ámi awí eninjoí? Soyíné saxíniní nímóniro saxí aiwáyo awí imixarinípa ámá níyoní píraniní e níwirínáyí, sewanínjoyíné mīmíeyoánipa nero píraniní níkumixiníro néra úríxiní.” uriniginini.

10

Apixí emi moarigá nánirini.

1 Jisaso niwiápnimeari e pñni niwiárimni nuri Judia pïropenisïyo nimúrori iniigí Jodani rapáyo jfaríwami dáni warína oxí apixí epíroyí nero o tññ e awí eánána xegí yariñípa ámi uréwapiyarína

2 Parisi wa niwimearo omi iwamíó niwíwapiyiro re urigíawixini, “Wa negí ñwí ikaxí eánñípi íá nïroro re rarijárini, ‘Xegí oxo apiximi anani emi mopaxirini.’ rarijárini. Wa ‘Emi mopaxímani.’ rarijárini. Joxiyá dññ arige simónarini? ‘Anani emi mopaxirini.’ risimónarini? ‘Ñwíarini.’ risimónarini?” uríagí

3 re urññigini, “Moseso eñína segí searfawéyo ñwí ikaxí nurirína píoi urññigini?” uríagi

4 re urigíawixini, “Moseso áma apixí emi moanïro nani anani payí re rññípi ‘Nioní imí anññ emi móarini.’ rññípi nearo owiowárfpoyinri sñwí neanagíriní.” uríagí aiwi

5 Jisaso re urññigini, “Soyíne segí dññ tñni nixdíro aríki segí apixí emi moanïro yariñagí nani Moseso ñwí ikaxí apí niri eanírini.

6 E nerí aiwi xwiýá rípi niri ríwamññ eanírini, ‘Gorixo eñína xwíá imixiri añña imixiri nerína oxí imixiri apixí imixiri eanírini.

7-8 Ayínani oxo xaniyaúmi pñni niwiárimáná xegí apixí tñni níkumixinriná ná ayí ná binñññ imónipisírini.’ E niriññ eánññ eñagi nani xixegíni imónarigíimani. Ná ayí ná binñññ nimóniri emearígnini.

9 Ayaú nimeánimi nemeína Gorixo ñwiráññ eñagi nani pñni niwiárimni mupa oépiyí.” nurimi nuri

10 añño nípawiri ñweañána wiepísarñjowa ámi o meánigíá nani urípi nani yariññ wíána

11 o re urññigini, “Áma go go xegí apixí emi nïmorí wí nimearínáyí, xámi meañimi sipí wikárarini.

12 Apixí gí gí ení xegí xiagwomi pñni niwiárimni nuri womi nimeánirínáyí, xámi meánñjomí sipí wikárarini.” urññigini.

Niaíwí onimiápiami wé ikwíkwíarimí eññ nánirini.

13-14 Áma wí Jisaso wigí niaíwí oimónipoyinri wé wikíarini nimeámi báná wiepísarñjowa mixí urariñagí Jisaso awa pírf urakianïro yariñagí niwiniññ wikí dññ niwíawiri re urññigini, “Soyíne pírf murakipani. Gorixo xwioxíyo mimeámí neri píranññ seamenweani sññani nimónirína o áma niaíwí tíyí yapi nioní dññ níkwírófáyo

menḡweanfá enagí nání soyfné pfrf murakipani. Nioni tfe nání xe obfpoyf.

15 Nioni nepa searariḡini. Ámá giyf giyf niaíwfpia xaniyaúmí dḡḡf ikwfroro simanḡwfyónḡḡf yeáyf urfnro yarigfápánḡḡf Gorixomí e mepa nerfnáyf, o xwioxfyo mímeámf neri píranḡḡf seamenḡweanfápmi wí páwipfrfámani.” nurimáná

16 niaíwfpia wími nimeari sáfyo niḡwirárinimáná wé seáyi e wikwiáriti “Gf ápo píranḡḡf oumeni.” riri niwia unḡinḡini.

Ámá amípi mimúrónḡḡf wo nánirini.

17 Jisaso niwiápnimeámi aḡf wíyo uminiri yarfná ámá wo o tḡḡf e nání mfrf nibiri sfmimanḡmí dání xómḡḡf niyikwiri yarḡḡf re wiḡinḡini, “Nearéwapiyarḡḡf naḡoxini, arige nerfná nioni dḡḡf niyimḡḡf tḡḡáoni imónimfáriní?” urfagi

18 o “Jisaso Gorixorfani?” oyaiwiniri re urḡinḡini, “Joxi pí nání ‘Nearéwapiyarḡoxini nini rirfná ‘Naḡoxini niriini?’ Ámá wí naḡfmani. Sa Gorixo naḡorini.

19 Joxi ḡwí ikaxf eánḡḡpí nání rixa niḡfá imónḡḡni. ‘Niwiápnimeari ámá wí mḡpikipa erfni. Ámá wí tḡni fwf minipa erfni. fwf mímeapa erfni. Yapí muripa erfni. Yapí nurepísiri fwf murápa erfni. Inókimi tḡni ápomí tḡni wéyo merfni.’ E rinḡḡpí joxi rixa niḡfá imónḡḡni.” urfagi

20 o re urḡinḡini, “Nearéwapiyarḡoxini, apí nḡpini sini ononi imónḡḡae dání pfrf mḡwiaíki píranḡḡf nixfda biḡáriní.” urfagi

21 Jisaso siḡwí agwí niwiniri wá niwianiri nání re urḡinḡini, “Nḡpini nixfdirí aiwí ámi bi sinirini. Joxi nuri dixf iyfá fá tḡni xwfá tḡni amípi dixfyf niḡwí nání bf neri niḡwí meáfyf ámá aiwá nání ikeamóniro aikf nání ikeamóniro egfáyo mḡni wírixini. E nemoxi nibiri ninixfdimerfnáyf, rfwéná nḡpémáná aḡfnami nání nḡpeyirfná amípi joxiyá aga xwé nidéronfáriní.” urfagi aiwí

22 o amípi wí mímúrónḡḡo enagí nání dḡḡf sipí niwirí e mepaxf wimónfagi nání sfmimanḡf kḡpḡḡf niyimí unḡinḡini.

23 Sfmimanḡf kḡpḡḡf niyimí úagi Jisaso xegf wiepísariḡowami siḡwí niwinimeri re urḡinḡini, “Amípi xwé tḡgfáyf anani Gorixomí dḡḡf niwikwfroro o xwioxfyo mímeámf neri umenḡweanfe páwipaxfmani.” nuriri

24 awa xfo rffpi nání ududf yarḡḡḡfa niwiniri ámi re urḡinḡini, “Niaíwoyfné, ámá wí anḡḡf miní yaniro nero aiwí anani Gorixomí dḡḡf niwikwfroro o xwioxfyo mímeámf neri umenḡweanfe páwipaxfmani.

25 ‘Kamerí ení rapirapí gwí kiwearigfá ófými ananí páwipaxírini.’ riyaiwiarinoti? Ámá amípí xwé tígáyí kamerí ení ófýmí m+páwipa éfpíniní Gorixo seamenjweante nání ananí páwipaxímaní.” uríagí

26 awa ududí nikáriníro re urígíawixini, “E imónináná ámá gíyo Gorixo yeáyí uyimíxemeanfárfani?” uríagí

27 Jisaso síñwí agwí níwínimáná re uriniginini, “Ámá wí mepa epaxí nimónimáná aiwí Gorixoyá díní tñí ananirini. Amípí Gorixo mepa epaxí wí mimóninagí nání oyá díní tñí epaxírini.” uráná

28 Pitao re uriniginini, “Ai, none negí amípí ríxa pñí níwiárimí joxí ríxífdímearinjwini.” uríagí

29-30 Jisaso re uriniginini, “Nepa seararinini. Ámá gíyí gíyí nioní díní níníkwíroro xwíyí nioní nání yayí seainarinipi wáí urímero ení éfáyí xexírímeáyorani, xínáiwamirani, xegí niaíwíyorani, xegí anítrani, xegí aiwá omínítrani, pñí níwiárimí níxífdírínáyí, síní mípé xwíyáyo níjwearíná xexírímeá imónfáyí xínáíwa imónfáyí xegí niaíwí imónfáyí xínáíwa imónfáyí xegí niaíwí imónfáyí xegí aní imónfáyí xegí aiwá omíní imónfáyí wíwaniníyí pñí wíárfáyó seáyí émí múrónínfárfani. E nerí aí nioní níxífdarínagí xeaniní ení níwímeanfárfani. Ayí ení aní ríwéná imónínfáyó díní níyímíní tígáyí nimóníro njweapírfárfani.

31 E nerí aiwí ámá ‘Xwéonirini.’ níró xámí xámí imónarígíáyí níperíná surímá yáripírfárfani. Agwí ríná surímá njweagíáyí níperíná xámíníyó múropírfárfani.” uriniginini.

Ámí yumí “Nínipíkipírfárfani.” uriní nánirini.

32 Awa ófíyo nuro aní yoí Jerusaremí nání níyiríná wíepísarínjowa Jisaso aríki aní apimí nání níyirí xámí umeaarínagí níwíníro ududí níró ámá Jisasomí xídarígíáyí wí ení ayá síwí uroarinagí o ámí xegí wíepísaríní wé wúkaú síkwí waú awamí ná dámíni e nímfaurí ámí xíomí wa wípírfárfani nání áwaní nurí

33 re uriniginini, “None Jerusaremí nání níyirane rémóáná ámá imónináoní re níkeaáripírfárfani. Ámá wo nioní nání míyí uráná apaxípaniní imónígíá xwéowa tñí njwí ikaxí eáninipi mewegíáwa tñí nioní xwíríxí nínímero xwíyí nínímeátró ‘Sa joxínirini.’ níníró nípíkímoaníro wauyowamí míní níwípírfárfani.

34 Míni níwíáná awa ríperírí níro reanjwí níró iwaní neáro nínífasáná nípíkírfárfani. Nínipíkíro aiwí sífá wíyau wíyí óráná ámí wíárfínímeámírfárfani.” uriniginini.

Jono tñi Jemiso tñi yaríñf wigfípi nánirini.

³⁵ Sebediomí xewaxowáu Jemiso tñi xogwáo Jono tñi añwi e nuri Jisasomí re urígfísixini, “Nearéwapiyaríñoxini, yawawi pí pí nání yaríñf síwíyí joxí ananí niyeaiirfárfaní?” urfagfí

³⁶ o re uríñiniginí, “Nioní pí eaiimi nírariñi?” urfagi

³⁷ awáu yawawi ení áminá imóníwiniginíri wiepísaríñf wífa yawawi símanwíyóníñf yeáyí yeaurínírxini re urígfísixini, “Joxí idáná ámináoxí nimóníri menweañaná ámá nñi símanwíyóníñf yeáyí rurínáná yawawi joxiyá wéyo mñi mñi onweápiyini síñwí yeaníréraní?” urfagfí aiwi

³⁸ Jisaso re uríñiniginí, “Awagwí yaríñf niarígfípi nání nñfá mimónípa neri nání yaríñf niaríñi.” nuríri ewayí xwíyífá ámá wa xfómí píkipírfá enagi nání áwaní nurírfná yaríñf re winíginí, “Awagwí iniígf síxí nioní nimfáwá ananí nípaxí imónípísrani? Iniígf waxíyo nioní xémfápi awagwí ení ananí xepaxí imónípísrani?” yaríñf wíaná

³⁹ awáu re urígfísixini, “Ananirini. Yawawi nepaxíri.” urfagfí o re uríñiniginí, “Iniígf nioní nimfáwá awagwí ení nípísrani. Iniígf waxí nioní xémfápi awagwí ení xepísrani.

⁴⁰ E neri aiwi ‘Woxí rfmí dání ñweaí. Woxí rfmí dání ñweaí.’ wí earípaxonímaní. Goríxo xewaníño earípaxíri. Xfo wimónariñf goxi goxi ‘Jisasomí mñi mñi ñweápiyí.’ earípaxíri.” urarfna

⁴¹ wiepísaríñf wé wúkaú wífa Jemiso tñi xogwáo Jono tñi e uraríñagfí arfá níwiro wikí dñf níwíaiwiro yarfná

⁴² Jisaso “Nioní tñf añwi re bípoyí.” nuríri re uríñiniginí, “Émáfyá áminá menweagfáwa seáyí e nimóníro wigfí ámáyo ayá mñimíxí peayí wíanarígfárfani.

⁴³ E neri aiwi awa yarígfápa axípi mimónípaní. Go go segfí ráróníñf nimónírfnáyí wíoyínéyá omíñf seaíiaríño nimóníri arírá seaíwinígní.

⁴⁴ Go go xámí xíráóníñf imóníoxí xínáíníñf nimóníri ámá niyoní sanf urápi mérxini.

⁴⁵ Nioní ení ámá imóníñáoní aí ámá sanf nírápírfí nání weapíñáonímaní. Ámá nñi nání nupeirí gwíñíñf roayíróimígníri weapíñárfni.” uríñiniginí.

Síñwí supáríñf Batimiasomí nanf imíxíñf nánirini.

⁴⁶ Jisaso wiepísaríñowa tñi nawíni síni Jerusaremí nání niyiro añf áwíni e bimí xegfí yof Jeriko nírémore ríxa añf apimí wíarf múroaníro yarfná ámá síñwí supáríñf wo —O omíñf mepaxo enagi nání of manífpá tñi níñweámáná nígwí

nání t́nńí aiwá nání t́nńí rixiŋf urariŋorini. Xano xegf yoŋ Timiasorini. Xfo xegf yoŋ Batimiasorini. O of manjpa t́nńí niŋwearfná arfá wífyf re wiŋniŋini.

47 “Nasreti dájf Jisaso daiwo pwarini.” rariŋagfa arfá e niwirf rfaiwá eŋf t́nńí re rayiŋniŋini, “Jisoxi, rárfaawé mǎxf ináyf Depitoyáoxini, wá niwianeŋ.” urariŋagi

48 ámá wí mǎxf rfa t́ŋf nuriro “Rixa pńni wiarei.” urfagfa aiwi arfkí wini eŋf t́nńí rfaiwá re rayiŋniŋini, “Rárfaawé mǎxf ináyf Depitoyáoxini, wá niwianeŋ.” urayarŋagi

49 Jisaso xegf pwarŋe niromána re riŋniŋini, “Omí rfaiwá urfpoyi.” urfagi ayf omí rfaiwá nuriro re urigfawixini, “O wiarf ni múroariniŋi ayá sfwf mirropani. Joxi nání rfaiwá rirarini. Rixa Wiápnimeai.” urána

50 iyfá ni pániri ŋweaŋf ni píriri emi nimómi ni wiápnimeami nuri Jisasomi wímeána

51 o re urniŋini, “Nioni pí simi nání ni rariŋini?” urfagi siŋwf supariŋo re urniŋini, “Nearéwapyarŋoxini, nioni rixa siŋwf oanininiŋi rirariniŋi.” urfagi

52 o re urniŋini, “Joxi diŋf nini kwfrori nání dixf siŋwf rixa nanf anfini. Dixf anf ui.” urána re eŋniŋini. Ámi rixa siŋwf noxoari nanirfná of e dani Jisasomi rfwfyo númi unniŋini.

11

Jerusaremíyo ni rémorfná mǎxf ináyf rémoarigfápa rémoŋf nánirini.

1-2 Jerusaremí t́ŋf aŋwi e ni rémorfná aŋf onimiá biaú xegf yoŋ rípiaurini. Betipasi t́nńí Betani t́nńí apiaurini. Aŋf apiayıf dfwf xegf yoŋ Oripipá t́ŋf e ni rémoro Jisaso xegf wiepŋsarŋyf waúmi re uowariŋniŋini, “Awagwí aŋf dayo ikwfróniŋpimi nání nuri rixa ni rémori dogí si píkí wo ámá wí siní seáyí e éf miŋwearigfo gwf yurariŋagi siŋwf ni winirfná níkwari ni meami bfpíyí.

3 Ámá wí ‘Pí nání ikweariŋi?’ yariŋf e eaiánáyf, re urfpíyí, ‘Yegf Ámináo dogí romí seáyí e ni xenweari uní nání ikweariŋwi. Rixa ni xenweari ni meami numána ámi re wfrénapiniŋoi.’ urfpíyí.” uowarána

4 awaú nuri ámá wíyoyá aŋf fwí e dogí si píkí wo gwf ni yurarinimána of e roŋagi ni winiri ikwearfná

5 ámá wí dae rogáfyf yariŋf re wigfawixini, “Awagwí pí nání dogí o ikweariŋi?” urfagfa

6 awaú Jisaso “Re urfpíyí.” urfpi axfpi urána ayf xe oikweapiyiniŋi siŋwf winifagfa

⁷ awaú dogí sipíko Jisaso tñj e níméra nibiri niwárimáná Jisaso seáyí e éf xerjweaní nání wigí iyfá seáyí e ikwiaráná o seáyí e nixerjwearí ni-meámi warfná

⁸ áamá obaxí wí enjíná m+xí ináyowami yayí wianiro nání wigí iyfá nipírayiro óf e ikwianwí neapára warigfápa axfpí wigí iyfá óf e ikwianwí neapára warfná wí ófpá tñj e írimñj nánññj íkwianwí nidoro óf e ikwianwí neapára warfná

⁹ Jisaso áwñni e enjáná xámi warigfáyí tñni rfwíyo warigfáyí tñni rfaiwá re nira ugíawixñni, “Gorixomi seáyí e oumeaneyí. Áamá Áminá Gorixo urowárenapfagi barñj ro oyá dñj tñni seáyí e imónfwinigñni.

¹⁰ Arfowa m+xí ináyí Depitoyá xwioxfyo njweaagfápa xwioxí nene njweanfwa nání nimóga barñjfpí Gorixoyá dñj tñni seáyí e imónfwinigñni. Anñnamí seáyí e imónñjomí seáyí e oumeaneyí.” nira ugíawixñni.

Íkta pikí winamí ramixñj nánññni.

¹¹ Ríxa Jerusaremí nírémoro Jisaso añj rídiyowá yarigfíwámí nipáwiri wáf ikwíronñj e dání wenñj amí amí nemerí ríxa sfá órarñjagi niwñññni xegí wiepñsarñj wé wúkaú síkwí waú tñni nawíni añj yoí Betani nání nuro sá wegfa

¹² wfápi tñni niwiápnimeámi Betani pñni niwiárñmi nurfná Jisaso agwf wíagi

¹³ wenñj éfyí winñññni. Íkta yoí pikíyí rñññj wina, iwí inññna jfami jfina ronñj niwñññni sogwf nání pfa emñññni añwi e nuri wenñj éfyí winñññni. Ná m+wé iwñni inarñjagi niwñññni xegí ná wearñjíná sni mimónñjagi nání ná m+wenñjagi niwñññni

¹⁴ wiepñsarñjowa arfa egfe dání íkfanami re urñññni, “íkta rñññni, áamá wí sogwf mñdanpa epñfa nání ná m+wepa sa aññj re érixñni.” urarfná wiepñsarñjowa arfa wigíawixñni.

Anj rídiyowá yarigfíwámí dání mixí urowarapñj nánññni.

¹⁵ Jerusaremí nírémoro añj rídiyowá yarigfíwámí nipáwiro Jisaso re enñññni. Áamá añj iwámí íñmi bf inarigfáyo m+xídamí wiowarñni áamá nigwf senisí ninayiro tarigfáyíyá ikwianwí m+mwiárf erí áamá inñ xawiówí rídiyowá nání bf inarigfáyí ikwianwí éf njweaarigfápi m+mwiárf erí

¹⁶ áamá sanñ amípi xwanwí níkwónñmi añj iwámí áwññmi añwi e imónñje xemoarigfáyo pñr wiaíkímí wirí enñññni.

¹⁷ E nemáná iwamfó nurewapñyirfná mñññni nrorí re urñññni, “Re mñññni rení, ‘Anj Gorixoniyáiwá nání

re ripíríárini, “Ámá gwí wírí wírí níní Goríxomi xwíyá urípíríá nání oyá aniwárini.” ripíríárini. mirinipa reni? E nírini aiwi soyíné íwí meaarígíáyí yarígíápa axípíníjé nero nání anjé riwá íwí meaarígíáyíyá anjíníjé imónini.” uriniginini.

18 Apaxípáníjé imónígíá xwéowa tñni ñwí ikaxí eáníjépi mewegíáwa tñni ámá wí “Jisaso e neararini. E neararini.” raríjagíá aríá níwiro ámáyí o xwíyá uréwapíyaríjéyí nání ríxa dñjé nípíkíniro níní Jisasomini xídípíríxini wáyí nero ínimi omí píkianíro nání mekaxí níméra ugíawixini.

19 Sía ayí ayo sía óraríná o wiepísaríjowa tñni Jerusaremi pñni níwiárími nuro anjé wíyo sá weagíárini.

Pikína yíweáríjagí winígíá nánirini.

20 Jisaso wiepísaríjowa tñni sá wegíá wíápi tñni níwiápnimearo Jerusaremi nání nuríná weníjé éfáyí winígíawixini. Íkíá pikína mfkí aí tñni ríxa yeáyí yáríagí níwíniro

21 Pitao Jisaso agíná éjépi nání dñjé winíagí mñjé sñjé neánirí re uriniginini, “Ai, nearéwapíyaríjoxini, íkíá pikína joxí agíná ramíxáríína ríxa yíweánárini.” uríagí

22 o “Emímí nioní éápa awa ení epaxírini.” níyaiwirí nání re uriniginini, “Soyíné ení Goríxomi dñjé níwíkwíróa úpoyí.

23 Nioní nepa seararíjini. Ámá gíyí gíyí ‘Díwí ripá nija rawírawáyo opiéroni.’ rírí dñjé ná bñni morí xfo ríípi ‘Xíxeni imóníníjoi.’ yaiwirí nerínáyí, Goríxoyá dñjé tñni xíxeni eníjoi.

24 Ayínáni soyíné woxí woxí Goríxomi yaríjé níwiríná ‘Nioní re emíárini.’ uríro omí dñjé wíkwíroro ‘Goríxoyá dñjé tñni xíxeni imóníníárini.’ yaiwiro nerínáyí, oyá dñjé tñni xíxeni imóníníárini.

25 Soyíné woxí woxí éf níroro Goríxomi yaríjé níwirínáyí, ámá wí sípí sealkáríáyí wíkwí mívónípa nero yokwarímí wííríxini. E nerínáyí, segí ápo anjénamí ñweañjo sípí soyíné wímíxáapí nání ení yokwarímí seaiíníárini.

26 E mepa nerínáyí, anjénamí ñweañjo soyíné manjé pírí wíalkígíápi nání yokwarímí seaiíníámani.” uriniginini.

“Néní tíjoxi imónei.’ go ríríjoi?” urígíá nánirini.

27 Ríxa Jerusaremi nírémore Jisaso anjé ridíyowá yarígíiwámí ínimi anjé emearíná apaxípáníjé imónígíá xwéowa tñni ñwí ikaxí eáníjépi mewegíáwa tñni Judayí mebaówa tñni omí níwímearo

28 re urigfawixini, “Aga go rirfagi áamá anj ridiyowá yarinháiwá riwámi b́ inarigfáyo m̄x́fdáḿ éiniginí? D́nj́ goyá t́ni e éiniginí?” urfagfa

29 Jisaso re uriniginini, “Nioni eni yarinj́ b́ oseaimini. Soyfné nioniyápi áwanj́ niranáyf, nioni eni ‘E érixini.’ nirinjo nání anani áwanj́ searimfini.” nuriri

30 re uriniginini, “Yarinj́ nioniyá riririni. Jono wayf n̄neameaia wago anjnamí n̄weanoyá d́nj́ t́ni wayf n̄neameaia wagfrani? X́foyá d́nj́ t́ni yagfrani? Nioniyá api nání xámi áwanj́ n̄ripoyi.” urána

31 wiwaninowa d́nj́ n̄imoro ínimí yarinj́ re niga ugfawixini, “None ‘Jono Gorixo d́nj́ ukikayonagí yagfrini.’ áwanj́ e nuriranénáyf o re nearinjo, ‘Pí nání Jono searagipi nání m̄kw̄ropa néra ugfawixini?’ nearinjo.” nirinro

32 ámi ínimí re rinigfawixini, “None ‘Jono xegf d́nj́ t́ni yagfrini.’ uraniréwini? Oweoi. Ámá sipfá re epfroyf egfáyf iwanj́ neaeapfrixini.” nirinro —Judayf n̄ni Jono nání “Gorixoyá ẃfá rókiamoagf worfani?” yaiwiarigfá enagi nání “Api eni xixeni uripaxí mimónini.” nirinro ámá iwanj́ neaeapfrixinirí wáyf nero nání áwanj́ murf

33 re urigfawixini, “Oweoi, none majfáriní.” urfagfa Jisaso “Nioni eni ‘Joxi e érixini.’ nirinjo nání áwanj́ ẃ n̄searimiméini.” uriniginini.

12

Ewayf ikaxf wainf ominj́ sinjẃ uwiniarigfáwa nánirini.

1 Jisaso ewayf xwiyfá wí njẃ ikaxf eáninj́pi mewegfawami t́ni Parisiowami t́ni nuriri re uriniginini, “Ámá wo wainf uraxf iẃfá nuriri xwfná n̄rori wainf xegf inigf n̄pfrfa nání wainf sogẃ xoyikimf enfa nání sinj́yo óf n̄rixiri wainf ominj́yo áwinimí anj́ awí n̄weapfrrfa nání seáyf émi n̄m̄ra n̄peyiri néisáná ámá wí sinjẃ uw̄naxfdipfrrfa nání re uriniginini, ‘Wainf sogẃ niáf éánáyf b́ soyfné segf mearo nioni gf meari emfa nání nioniyá ominj́ r̄pimi anani sinjẃ n̄winipfrrfaraní?’ nurimi anj́ wíyo emem̄nirí nání nuri n̄n̄weásáná

2 wainf r̄ixa niáf enáná xegf ominj́ wiiarigfá womi re uowáriniginini, ‘Joxi nioniyá wainf ominj́yo nání nuri inigf wainf awa nioni nání nim̄xiri iwajfá niárfápi nurápiyauí.’ uowárfagi o nuri

3 ominj́yo rémóáná awa re egfawixini. fá n̄xero wé neáfásáná anipáomí uowárfawixini.

⁴ Anipáomi urowártaḡta nání omiḡ xiáwo ámi xegí omiḡ wiariḡfá ámi womi urowárána awa re egíawixini. Omi xegí miḡyo miḡ roro sipí wikáiro wíagfa

⁵ omiḡ xiáwo ámi wo urowárána omi nipiḡkiro tḡagfa o ámi wami urowárána wíyo iwanḡniḡ nearo wáiro wíyo nipiḡkiro tiro néfasána enána

⁶ ámi wo xegí xewaxo diḡ sixí uyiḡo siní enaḡ omi nurowárirfána re riḡniḡini, ‘Gí íwo enaḡ nání sipí wí miwimixípa nero arfá wipíraoi.’ nimónariní. ríí aiwi

⁷ xewaxo rémóána wainí omiḡ siḡwí uwiniariḡfáwa re riḡḡawixini, ‘Íwí ro xanoyá diḡ tḡo enaḡ nání omiḡ rípi nini negípi meaanfwa nání opikianeyi.’ niriḡiro

⁸ omi fá niḡero nipiḡkiro omiḡyo bfanriwámini moaigíawixini.” Jisaso ewayí xwiḡfá api nuriri

⁹ re uriḡniḡini, “Omiḡ xiáwo omiḡ siḡwí uwiniariḡfáwami pí winiḡoi? O nibiri awami xwirfá nikixerí ámi siḡ wa siḡwí uwiniḡirfá nání wárinḡoi.” nuriri

¹⁰ re uriḡniḡini, “Ewayí xwiḡfá Bikwíyo eániḡ rípi eni fá miropa egíarani? Sḡḡa aḡ miḡariḡfáwa sḡḡa awiaxí nání pífa nerfána wo ‘Sipirini.’ niriḡo emi mófo nání Gorixo ‘Sḡḡa o tḡni xámi nitiḡináyí aḡ ení neániḡ naḡ imóniniḡoi.’ niriḡi sḡḡa o niḡeari táná aḡ ení neániḡ naḡ imóniḡirini.

¹¹ Gorixo e éf enaḡ nání nene siḡwí niwiniḡfána aga naḡ imóniḡaḡi winariniḡwáriní.’ E eániḡipi soyfne fá miropa egíarani?” uríagi

¹² awa “None nání diḡ niḡeaiawiri ewayí xwiḡfá api rfa neararini?” niyaiwiro ríxa fá oxiraneyiniri éfáyí áma sipfá Jisasomi arfá waniro nání o tḡḡ e epíroyí egí fá nání wáyí nero nání omi pḡni niwiárimí ugíawixini.

Niḡwí émáyo takisí nání wiarigfá nánirini.

¹³ Awa nuro inimi re riḡḡawixini, “Omi pasániḡ nurirane yapí re uréwapiyaniḡwini, ‘Niḡwí nání takisí émáyí nearápariḡfápi siní mini waniḡréwini? Mini miwipa yaniréwini?’ uraniḡwini. O ‘Oweoi, siní mini miwipa époi.’ ránáyí, wauyowa omi fá niḡero ḡwí yipíraoi. E miḡipa nerí ‘Oyi, seyfne mini niwirfána apáni yariḡoi.’ ránáyí, áma sipfáyí ámi arfá bi miwí nero pḡni wiáripíraoi.” niriḡiro Parisi wa tḡni miḡ ináyí Xeroto tḡni niḡumixiniḡo emeariḡfá wa tḡni xwiḡfá api tḡni pasániḡ uraniro nání Jisaso tḡḡ e urowárána

¹⁴ awa omi niwimearo weyí numeariro re uriḡḡawixini, “Nearéwapiyariḡoxini, niniḡéwapiyirfána nepáni nearéwapiyariḡoxirini. Áma ámináowayá siḡwíyo dání

ái xwíyǎ́ ámi xegǎ́ bí mǎrǎ́ axǎpǎnǎ́ rarǎnoxǎrǎnǎ́. Sǎpǎ́ rǎrǎ́ nanǎ́ rǎrǎ́ yarǎñǎmanǎ́. Xwíyǎ́ Gorǎxoyǎnǎ́ xǎxenǎ́ nearǎwapǎyarǎñǎrǎnǎ́.” nurǎrǎ́ yarǎñǎ́ re wigǎ́awixǎnǎ́, “Émǎyǎ́yǎ́ mǎxǎ́ inǎyǎ́ Sisaoyǎ́ rǎnǎñomǎ́ takǎsǎ́ nanǎ́ nǎgwǎ́ mǎnǎ́ wǎarǎñwǎpǎ́ sǎnǎ́ mǎnǎ́ wǎayanǎrǎwǎnǎ́? Pǎnǎ́ wǎáranǎrǎwǎnǎ́?

15 Sǎnǎ́ ananǎ́ mǎnǎ́ wǎanǎrǎwǎnǎ́? Mǎnǎ́ mǎwǎpa yanǎrǎwǎnǎ́?” urǎfagǎ́ aiwǎ́ o “Yapǎ́ nǎrǎwapǎyanǎro rǎnǎrarǎñomǎ́?” nǎyǎiwǎrǎ́ re urǎñǎnǎgǎnǎ́, “Soyǎné pǎ́ nanǎ́ yapǎ́ pasǎnǎñǎ́ nǎwapǎyarǎñomǎ́? Émǎyǎ́yǎ́ monǎ́ bí sǎñwǎ́ wǎnanǎ́ nǎmeámǎ́ bípoyǎ́.” nurǎrǎ́

16 rǎxa nǎmeámǎ́ bánǎ́ o re urǎñǎnǎgǎnǎ́, “Nǎgwǎ́ rǎpǎmǎ́ yoyǎ́ goyǎ́ tǎnǎ́ sǎmǎmanǎ́ goyǎ́ tǎnǎ́ ñweanǎ́?” urǎfagǎ́ awa re urǎgǎ́awixǎnǎ́, “Émǎyǎ́yǎ́ mǎxǎ́ inǎyǎ́ Sisaoyǎ́ ñweanǎ́.” urǎfagǎ́

17 o re urǎñǎnǎgǎnǎ́, “Sisaoyǎ́ sǎmǎmanǎ́ ñweanǎgǎ́ nanǎ́ ayǎ́ oyǎrǎnǎ́. Ayǎnǎnǎ́ mǎnǎ́ wǎrǎrǎxǎnǎ́.” nurǎrǎ́ ámǎ́ Gorǎxo xewanǎñomǎñǎ́ imǎxǎñǎ́ enǎgǎ́ nanǎ́ omǎ́ dǎñǎ́ owǎkwǎrópoyǎnǎrǎ́ ámǎ́ re urǎñǎnǎgǎnǎ́, “Amǎpǎ́ Gorǎxoyǎnǎñǎ́ imǎomǎñǎ́pǎ́ Gorǎxomǎ́ enǎ́ mǎnǎ́ wǎrǎrǎxǎnǎ́.” urǎnǎ́ awa ududǎ́ ayǎ́ wǎ́ winǎñǎnǎgǎnǎ́.

“Ámǎ́ ámi wǎápǎ́nǎmeapǎ́rǎfǎrǎnǎ́.” urǎñǎ́ nanǎrǎnǎ́.

18 Ámǎ́ Judayǎ́ wa Sajusiyǎ́ rǎnǎñǎ́ wa — Sajusiowa re rarǎgǎ́awa, “Ámǎ́ nǎpémánǎ́ enǎnǎyǎ́ wǎ́ nǎwǎápǎ́nǎmeapaxǎmanǎ́.” rarǎgǎ́awarǎnǎ́. Awa nǎbǎro Jisasomǎ́ nǎwǎmearo

19 mǎñǎ́ niroro re urǎgǎ́awixǎnǎ́, “Nearǎwapǎyarǎñoxǎnǎ́, Moseso enǎnǎ́ nene nanǎ́ ñwǎ́ ikaxǎ́ bí re nǎrǎrǎ́ rǎwamǎñǎ́ enǎrǎrǎnǎ́, ‘Ámǎ́ wo sǎnǎ́ nǎiǎwǎ́ memǎ́ pǎánǎyǎ́ xegǎ́ apǎxǎ́ sǎnǎ́ ñweanǎnǎyǎ́ pǎomǎ́ xexǎrǎmeáowa wo nǎiǎwǎ́ wǎmeainǎ́ nanǎ́ anǎ́ meáwǎnǎgǎnǎ́.’ e nǎrǎrǎ́ enǎrǎrǎnǎ́.” nurǎmánǎ́

20 ewayǎ́ xwíyǎ́ rǎpǎ́ urǎgǎ́awixǎnǎ́, “Xexǎrǎmeáowa wǎ́ wǎúmǎ́ dǎñǎ́ wǎ́ enǎnǎ́ wo apǎxǎ́ wǎ́ nǎmearǎ́ nǎiǎwǎ́ memǎ́ pǎánǎyǎ́

21 ámi xexǎrǎmeáowa wo anǎmǎ́ nǎmearǎ́ o enǎ́ nǎiǎwǎ́ memǎ́ pǎánǎyǎ́

22 xexǎrǎmeáowa ámi wo awǎ́ egǎ́pa axǎpǎ́ nerǎ́

23 nowanǎ́ enǎ́ e néra nuro nǎiǎwǎ́ wǎ́ memǎ́ nǎpémánǎ́ enǎnǎyǎ́ apǎxǎ́ enǎ́ penǎnǎgǎnǎ́.” Ewayǎ́ xwíyǎ́ Jisasomǎ́ e nurǎro yarǎñǎ́ re wigǎ́awixǎnǎ́, “Rǎwénǎ́ ámǎ́ pegǎ́ nǎnǎyǎ́ wǎápǎ́nǎmeáánǎ́ xexǎrǎmeá wǎ́ wǎúmǎ́ dǎñǎ́ wǎ́ awa enǎ́ nǎwǎápǎ́nǎmearǎnǎ́ apǎxǎ́ axǎmǎ́ meagǎ́awa enǎgǎ́ nanǎ́ apǎxǎ́ go go meañǎgǎ́ wǎnanǎ́wǎrǎnǎ́?” yarǎñǎ́ e wǎnǎ́

24 Jisaso re urǎñǎnǎgǎnǎ́, “Soyǎné xwíyǎ́ Gorǎxoyǎ́ Bǎkwǎ́yo eánǎñǎpǎ́ nanǎ́ nǎjǎ́ mimǎnǎpa ero enǎ́ sǎxǎ́ eánǎñǎ́ Gorǎxoyǎpǎ́

náni eni nijjá mimónipa ero nero náni xwiyá wasiwá rariŋo.

²⁵ Pegáyí niwiápnimearóná ámi meánpírfámani. Anjnamí anjnamí ŋweáwa imónigfápa axípi e ŋweapírfáriní.

²⁶ E níriri aiwi segí dñf ‘Pegáyí ámi wiápnimeapaxímani.’ yaiwiarigfáyí náni xwiyá bi osearimíni.” nuriri re uriniginí, “Pegáyí ámi niwiápnimeapírfáriní. Xwiyá enína Moseso ikfá onimiánáina rfá miní ápiáwí wearinagí wininípi náni Bikwíyo nírini eáninípi siní fá miropa regfawixini? Moseso rfá apimi sñwí winána xegí xiáwowa Ebríamo tñni Aisako tñni Jekopo tñni awa pegámi enána aiwi omí Gorixo re uriniginí, ‘Nioni dixí ráwowa Ebríamo tñni Aisako tñni Jekopo tñni awayá Nwá imóninoní.’ E urfagí náni awa pegáwa aiwi wigí dñf siní sñf imóninagfá náni Gorixo ‘Awayá Nwáoní.’ ríparini.

²⁷ O áma xíomi dñf niwíkwíro péfá aí ayí siní wigí Nwáoní. Áma xíomi dñf miwíkwíro pegfá tñni siní sñf ŋweagfá tñni aiwi wigí Nwáomaní. Soyfne dñf aga wasiwá moariŋo.” uriniginí.

“Nwá ikaxí gfmíni gípi seáyí e imónini?” urigfá nánini.

²⁸ Nwá ikaxí eáninípi mewegfá wo nibiri Jisaso Sajusiowa tñni xwiyá ximíximí niníro rinarinagfá niwiníri Jisaso ríxa píraníŋf ureŋwípearinagí arfá niwirí yaríŋf re winiginí, “Nwá ikaxí eáninípi niyoní gfmíni gípi seáyí e imónini?” yaríŋf e wíagi

²⁹ Jisaso re uriniginí, “Gorixoyá ŋwí ikaxí eáninípi seáyí e imóninípi ríparini, ‘Isireriyfne arfá époyí. Negí Áminá Gorixo ná woní oníni.’

³⁰ Gorixomí dñf síxí nuyiríná onimiápi onimiápi muyipa époyí. Dñf síxí uyiro dñf wíkwíro ení neáníro xfdíro éfrixini.’ Nwá ikaxí seáyí e imóninípi apíri.

³¹ Ámi axípi nírini eáninípi bi ríparini, ‘Áma anj nemeríná sñwí winariníyí náni wará dixí náni dñf sípí siarinípa axípi dñf sípí wiríni.’ Ámi bi eáninípi apíri. Gorixoyá ŋwí ikaxí nírini eániníyí rípiáumí wí seáyí e mimónini.” urfagí

³² ŋwí ikaxí eáninípi mewenjo re uriniginí, “Nearéwapíyarínoxini, neparini. Joxí xixeni mñf nírori re ríni, ‘Gorixo ná woní oníni. Axípi oníni wo mimónini.’

³³ Gorixomí dñf síxí nuyiríná dñf síxí uyiro dñf wíkwíro ení neáníro xfdíro eríni. Áma anj nemeríná sñwí winariníyí náni wará dixí náni dñf sípí siarinípa axípi dñf sípí wiríni.’ Joxí xixeni e ríni. Áma Gorixo

náni sipisipí bî mîní nonî rîá nîkeaárîrónáranî, bî nîniro rîdiyowá nîyárîrónáranî, nerînýyî nanî yariğfá aiwî ámá Gorîxoyá ñwî ikaxî apiaúmî xîdarîğfáyî seáyî e imónîni.” urîagi

³⁴ Jîsaso ñwî ikaxî mewenjo dîñî pîránîñî nîmorî nanî e urarîñagi arîá nîwirî re urîñîñîñî, “Joxî dîñî sîni e nîmóa nurînýyî nionî nánî dîñî nînikwîrorî Gorîxo xwioxîyo mîmeámî nerî neameñweanîe nánî páwipaxî imónîrîñî.” urîagi ámî rîwîyo ámá nîni ayá urarîñagi nánî wî yarîñî ámî bî owimîñîrî mîbîpa egîawixîni.

“Kiraiso niaíwî goyáorîni?” urîñî nánîrîni.

³⁵ O sîni Judayíyá anî sipisipí rîdiyowá yariğfiwámî dánî nuréwapîyirîná ámá e epîroyî egîáyo yarîñî re winîñîñîñî, “Ñwî ikaxî eánîñîpî mewegîáwa pí nánî re rarîğfárîni, ‘Ámá nene yeáyî neayimîxemeanîa nánî arîowayá xwîá piaxîyo dánî niwiarorîná sa xiáwo mîxî ináyî Depitoyáo imónîñîrîñî.’ pí nánî rarîğfárîni?”

³⁶ Depito Gorîxoyá kwîyî tîni nîrîrî rîwamîñî nearîná ámá yeáyî neayimîxemeanîa nánî arîowayá xwîá piaxîyo dánî iwiaronîo nánî re nîrîrî eanîrîni, ‘Gorîxo gî Ámînáomî re urîñîñîñî, “Joxî wé náúmîni nîñwearî sîñwî nanîrî ñweanîáná mîxî sianîro bîáyo xopîrârî rîwiimîrîñî.” urîñîñîñî.’

³⁷ Depito rîwamîñî apî nîrîrî nearîná arîowayá xwîá piaxîyo dánî iwiaronîo nánî ‘Gî Ámînáoyî rîagi nánî arîge nerî sa xegî xewaxo imónîni?” urîagi ámá e epîroyî egîáyî xegî xwîyîá arîá nîwiróná yayî winîñîñîñî.

“Ñwî ikaxî mewegîáwayariğfápa mepanî.” urîñî nánîrîni.

³⁸ O sîni nuréwapîyirîná re nura urîñîñîñî, “Ñwî ikaxî eánîñîpî mewegîáwa yariğfápi mepa éríxîni. Awa ámá weyî oneamépoyîñîrî rapîrapî sepiá nîyîñîmî anî emero ámá yayî ‘Ámînáoxîñî onearîpoyîñîrî awî eánarîğîe anî emero

³⁹ rotú anîyo nîpáwirînáranî, aiwá imîxarîğîe nîñwearîñáranî, sîmî sîmî e ñwearo

⁴⁰ apîxî anîwamî amîpî nîni íwî urápanîro nánî ero ámá arîá egîe dánî Gorîxomî xwîyîá rîrîmî nîwirîná anîñî nîwia uro yariğfápi seyîné mepa éríxîni. Rîwéná Gorîxo ámá nîyonî mí ómómîximî nerîná awa xwîyîá xwé meárîñîpîrîrîñî.” urîñîñîñî.

Apîxî anî wî ñîgwî tîñîpî nánîrîni.

⁴¹ O sîni anî rîdiyowá yariğfiwámî íñîmî anî nemeîrîná nurî Gorîxo nánî ñîgwî tayarîğîe orîwámîni e

éí n̄iṅweámáná áamá obaxí n̄imúroayiróná n̄igwí tar̄iṅagíá n̄iw̄n̄ir̄i n̄igwí xwé t̄íḡáíyí xwé tar̄iṅagíá n̄iw̄n̄íísáná w̄in̄iṅn̄iḡn̄i.

⁴² Ap̄ixí aní uyípeayí wí omi n̄imúrori moní r̄fá n̄iṅí biaú t̄fagí n̄iw̄n̄imáná

⁴³ xegí wiep̄isar̄iṅowami “Ēn̄i.” nur̄ir̄i re ur̄iṅiṅiḡn̄i, “Nioní nepa searar̄iṅn̄i. Ap̄ixí aní am̄ipí mayí rí Gor̄ixo nání n̄igwí on̄imíá ná biaúní t̄fí aiwi áamá n̄n̄i t̄fáyo seáyí e imón̄in̄i.

⁴⁴ Áamá n̄igwí xwé t̄fáíyí ná s̄n̄i n̄iwen̄jáná obaxí tar̄iṅagíá aiwi ap̄ixí r̄íyí mayí eṅagí aiwi xegí n̄igwí aiwá nání b̄í epax̄ípi n̄n̄i t̄iṅoí.” ur̄iṅiṅiḡn̄i.

13

“An̄í r̄id̄iyowá yar̄iḡíwá p̄ineap̄r̄fár̄in̄i.” ur̄iṅí nán̄ir̄in̄i.

¹ Jisaso an̄í r̄id̄iyowá yar̄iḡíwám̄i p̄n̄i n̄iw̄iár̄im̄i war̄fná xegí wiep̄isar̄iṅowa wo re ur̄iṅiṅiḡn̄i, “Nearéwap̄iyar̄iṅox̄in̄i, an̄í awiaxí ikw̄r̄ón̄ir̄i s̄íṅá nan̄í n̄iṅweaxa ur̄i eṅí eyí s̄iṅwí w̄ineí.” uráná

² o re ur̄iṅiṅiḡn̄i, “An̄í xwé t̄iyí s̄iṅwí r̄iw̄n̄iṅn̄i? R̄f̄wéná s̄íṅá k̄ik̄ir̄ón̄iṅí r̄ip̄iyí wom̄i seáyí e ikw̄iár̄in̄ín̄f̄aman̄i. N̄n̄i n̄ikw̄ierómioan̄fár̄in̄i.” nur̄im̄i uḡfawix̄in̄i.

Xean̄iṅí xámi w̄imean̄f̄api nán̄i ur̄iṅí nán̄ir̄in̄i.

³ O d̄f̄wí m̄iṅí Orip̄iyi r̄in̄iṅíyo n̄iṅweari an̄í r̄id̄iyowá yar̄iḡfá p̄n̄i n̄iw̄iár̄im̄i yap̄fám̄in̄i wen̄iṅí nero ṅwean̄jáná wiep̄isar̄iṅí Pitao t̄n̄i Jemiso t̄n̄i Jono t̄n̄i Ad̄ruo t̄n̄i wiḡípi

⁴ yar̄iṅí re wiḡfawix̄in̄i, “Joxí ‘S̄íṅá wom̄i seáyí e ikw̄iár̄in̄ín̄f̄aman̄i. N̄ikw̄ierónowin̄fár̄in̄i.’ near̄f̄pi gíná imón̄in̄ín̄f̄arin̄i? S̄iṅwí ayo n̄iw̄n̄ir̄ane ‘R̄íxa nimón̄in̄i an̄jw̄ ayor̄f̄an̄i?’ yaiwian̄f̄wá nán̄i pí ek̄iyiṅí neain̄in̄ín̄f̄arin̄i? Ek̄iyiṅí neain̄in̄ín̄f̄api nán̄i áwan̄í neareí.” ur̄fagíá

⁵ o áwan̄í nur̄ir̄i re ur̄iṅiṅiḡn̄i, “Áamá wí yap̄í searéwap̄iyan̄iro ep̄r̄fá eṅagí nán̄i d̄iṅí f̄á n̄ix̄ir̄iro éf̄r̄ix̄in̄i.

⁶ Áamá obaxí wo wo n̄ibayiro yoí nion̄iyá n̄ir̄in̄iro yap̄í re searéwap̄iyan̄iro ep̄r̄fár̄in̄i, “Yeáyí seayim̄ixemeám̄f̄a nán̄i ar̄f̄owayá xw̄fá piax̄íyo dán̄i iw̄iar̄on̄ján̄ir̄in̄i.’ searéwap̄iyan̄iro éáná áamá obaxí ‘Nepax̄in̄i.’ n̄iyaiwiro x̄eṅw̄íyo x̄f̄d̄ip̄r̄fár̄in̄i. Aȳn̄án̄i nion̄í searar̄iṅápi d̄iṅí f̄á n̄ix̄ir̄iro éf̄r̄ix̄in̄i.

⁷ Seȳné ‘An̄í ayo m̄ixí inar̄iṅoí.’ ránáyí, xw̄iyfá im̄iṅí ‘An̄í wúm̄i m̄ixí inar̄iṅoí.’ r̄in̄iméánáyí, wáyí mepan̄i. M̄ixí ayí xám̄i niga nur̄i aiwi s̄fá yopar̄í Jisasoni weap̄im̄f̄ayi s̄n̄ir̄in̄i.

⁸ Ámá gwí wírí nîwiápîñîmearo wîñîyî tîñî mîxî inîro ero mîxî ináyî wî nîwiápîñîmearo wî tîñî mîxî inîro ero anî wíyî wíyo pobonî erî anî wámî agwî nánî ikeamónîro yarîñagî nîwîñîrîñá dîñî re yaiwîpîrîfá nánî ‘Rîwéná xwé enfa nánî iwamfó ríyî rîyarîñî?’ yaiwîpîrîfá nánî seararîñîñî. Apîxî nîaiwî nîxîrîrîñá dîñî re yaiwîarîgîfápa ‘Rîwéná rîñîñî xwé nîmîñîrî nánî iwamfó rîñîarîñî?’ yaiwîarîgîfápa soyîné enî nîonî rarîñápi nîwîñîrîñá re yaiwîrîxîñî, ‘Rîwéná xeanîñî xwé neaîmeanîárîñî?’ yaiwîrîxîñî.

⁹ Nîonî rîwîmîñî nîmamopîrîxîñîrî nîonî seararîñápi sîmîmîñî tîro awîñîñî ñwearo éfrîxîñî. Seyîné nîonî nîxîdarîñagîfá nánî ámá wî pîrî owîaikîaneyîñîro íá nîseaxero negî Judayîyá opisî anîyo seawárîro rotú anî neneyáyo dánî iwanî seamépero epîrîfárîñî. Mîxî ináyî tîñî gapîmanî tîñî ayîyá sîñwîyo dánî enî nîseaurárîmáná xwîrîxî seamepîrîfá enagî aiwî nîonî nánî sîñî urîfrîxîñî.

¹⁰ Xwîyîfá nîonî nánî yayî seainarîñîpi ámá gwí wírî wírî rîñî arîfá wigîámî enáná ámî weapîmîfárîñî.

¹¹ Ayî íá nîseaxero opisî anîyo seawaráná ayá sîwî nîsearorî ‘Pîné arîre uranîrêwîñî?’ mîyaiwîpa éfrîxîñî. Íná Gorîxo pí pí nánî searîyîfá ananî kwîyîfá oyápiñî dánî urîpîrîfárîñî.

¹² Xexîrîfámeá wo nîwiápîñîmearî xexîrîfámeáomî opîkîpoyîñîrî íá nîxerî opisî anîyo wárîrî xanowa enî wigî nîaiwîfá opîkîpoyîñîrî íá nîxero opisî anîyo wárîro nîaiwîyîfá enî xanîyaúmî opîkîpoyîñîrî wárîro epîrîfárîñî.

¹³ Seyîné yoí nîonîyá nîrîro xîdarîñagîfá nánî wikî nîseaónîro sîmî tîñî seaipîrîfárîñî. E seaipîrîfá enagî aiwî gîyîfá gîyîné enî neánîro nîonî nîxîdîro anîñî dîñî nîkwîroro nerîñáyîfá, sîfá yoparfá nîonî ámî bîmîfáyi Gorîxo ananî yeáyî seayîmîxemeanîárîñî.

Ámá wo ñwîfá imónîñe xórórîfá enîfíná nánî urîñîfá nánîrîñî.

¹⁴ “Seyîné ámá sîpî seaikárîño ñwîfá imónîñe xórórîfá nerî xwîrîfá ikîxéagî nîwîñîrîñáyîfá ámá Judia pîropenîsîyo ñweagîfáyfá dîwîfá tîñî e nánî éfá yîfrîxîñî. Ámá gîyîfá xwîyîfá rîpîfá íá roarîgîfáyfá dîñîfá píránîñîfá mófrîxîñî.

¹⁵ Ámá gîyîfá gîyîfá anîfá wáiwîyo nîpeyîro seáyîmîñî mîrîñîñîwámî nîñwearo ‘Sîpî neaikárîño rîxa ñwîfá imónîñe xwîrîfá ikîxéfrîñî.’ rînarîñagîfá arîfá nîwîrîñáyîfá nîwiápîñîmeámáná amîpîfá inîmî anîfá mîrîñîñîwámî wenîpîfá meaanîro nánî mîpáwîpa sa dîwîfá tîñîfá e nánî anîñîfá éfá yîfrîxîñî.

16 Ámá aiwá omiñíyo yariǵíáyí eni aríá e niwirínáyí ámi iyíá meañiro nání añí e nání mupa sa dǵwíyo nání éf yífríxini.

17 Íná apíxí niaíwí agwí egííwa tñní siní niaíwí amiñí naríǵííwa tñní añíni éf upaxí meñagi nání aweyi. Aríge añíni dǵwíyo nání éf yipíríáríani?

18 Añíni éf mupaxí neaimóniniginíri Goríxomi ríxini re urífríxini, 'Íná imiñí mirípa éwiniginí.' urífríxini.

19 Goríxo xwíá imíxiri añína imíxiri eñí e dání ámá xeaniñí nimóga bagíta aiwi sipí seaikáríño ñwíá imóniñe xwiríá ikíxéáná xeaniñí ríá tñí seaikáríníáríni. Xeaniñí íná imóníníápi tñní ámi wí xixeni imóníníá meníni.

20 Goríxo 'Xeaniñí api añíni pñni owiáríni.' miyaiwipa nerínáyí ámá nñni mñweapaxíri. Ámá xfo eyíroáríñíyí nání dñí nímori nání 'Xeaniñí api añíni anípa oimóníni.' yaiwiníá eñagi nání apaxí mé pñni wiáríníáríni.

21 Xeaniñí api seaímeáná ámá wí 'Ámá yeáyí neayimíxemeaní nání aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaronfo jíwo ñweani.' ránáyírani, 'Riwo ñweani.' ránáyírani, aríá mñwipa éfríxini.

22 Wí epaxí eñánáyí, ámá Goríxo eyíroáríñíyo yapí wíwapíyaníro neríná nepa mimónípa nero aí 'Aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaronáoníri.' nurímáná emímí ero ayá ríwamónípaxí imóniñípi ero epíríáríni. Wí nepa mimónípa nero aí 'Goríxoyá wíá rókiamoaríñáoníri.' uríro emímí ero ayá ríwamónípaxípi ero epíríáríni.

23 Amípi ríwéná imóníníápi nání ríxa áwaní searíagi yapí seaíwapíyipíríxini nání dñí nímoro éfríxini.

Ámá imóniño añínamí dání weapíníápi náníri.

24 Xeaniñí api nípini ríxa niseaímeámáná eñáná sogwí sía yiníri emá wíá mónípa erí

25 siní añínamí dání exweánowiri amípi eñí eáníñí añínamí eñíyí úpiyiníri nemáná eñáná

26 ámá imóniñáoní eñí neáníri agwíyo dání wíá nókia weaparíñagi nanípíríáríni.

27 Nanáná añínají ámá Goríxo eyíroáríñí xwíá rírimí nírímíni añí gímí ñweagíayo wirímeamepírí urowárímíáríni." uríñniginí.

Ewayí ikaxí ikíá pikí náníri.

28 E nurírná ewayí xwíyíá rípi uríñniginí, "Íkíá pikíyí ríñíñíyí reñí siní neáníro miñí ináná 'Xwiogwí ríxaríani?' yaiwiarígaríni.

29 Pikíyíníjé xwiogwíná nání níjǎ́ imónípríri yariñípa xwíyǎ́ nioní ekíyinjé nání searǎ́yǎ́ ríxa imónariñagí níwínírnáyǎ́ díñjé re yaiwíríxíni, 'Jisaso ríxa níweapírí nání ríyaríni? Ríxa añjé íwí éniñjé rónapíni.' yaiwíríxíni.

30 Nepa seararíñíni. Ámá gwǎ́ axǎ́ rírí síni anípá mimónípa enǎ́nǎ́ nioní searǎ́pí wí surǎ́mǎ́ mimónípa nerí nípríni xíxeni imónínǎ́ríní.

31 Xwǎ́ǎ́ tǎ́ni añǎ́na tǎ́ni anípá imónínǎ́ enagí aiwí xwíyǎ́ nioníyǎ́ wí surǎ́mǎ́ imónínǎ́mani.

Jisaso weapínǎ́yi nání ámá nǎ́ni wo níjǎ́ mimóníni.

32 Nioní ámi gíní gíná níweapímǎ́a náníyǎ́ ámá nǎ́ni aiwí wo níjǎ́ mimóníni. Añǎ́najǎ́ aiwí nioní aiwí majǎ́ǎ́ imóníñwíni. Sa gǎ́ áponí níjǎ́ríní.

33 Ayínání díñjé pírániñjé nímoró ñweáíríxíni. Nioní gíní gíná níweapímǎ́a nání seyǎ́né majǎ́ǎ́ imóníñagǎ́a nání xwayǎ́ nanírí ñweáíríxíni." nurírí

34 re uríñínigíni, "Nioní níweapímǎ́a náníyǎ́ réníñjé imóníni. Ámá wo añjé wímí urǎ́níníni ní nurǎ́nǎ́ xínáíwáníñjé omíñjé wíiaríǎ́ǎ́wa o omí 'Nioní úáná omíñjé joxí níiaríñjé pírániñjé nííríxíni.' nura uríñínigíni. E nerǎ́nǎ́ womí 'Añjé íwí e awí roariñoxí xwayǎ́ nanírí awí róíríxíni.' uríño enǎ́pí

35 soyǎ́né axǎ́pí éíríxíni. O 'Añjé xiáwo gíní gíná bínrífeníñoi?' níyáiwírí 'Sǎ́pí tǎ́ni bínrífeníñoi? Áríwegíyo bínrífeníñoi? Karǎ́karǎ́ rǎ́aiwǎ́ rǎ́rǎ́nǎ́ bínrífeníñoi? Wǎ́ǎ́ móníñǎ́mí bínrífeníñoi?' níyáiwí nura majǎ́ǎ́ nímonírí nání

36-37 o nioní sǎ́ wenǎ́nǎ́ nímeanígíni aníñjé xwayǎ́ nanírí awí roariñípa níyǎ́néni ení nioní weapímǎ́a nání pírániñjé díñjé nímoró ñweáíríxíni. Seyǎ́né ení maiwí níkáriga waríñagǎ́a síñwǎ́ seanímígíni nání seararíñíni." uríñínigíni.

14

Jisaso nání míxǎ́ megǎ́a náníríni.

1 Ríxa sǎ́a wíyáú óráná sǎ́a eníná añǎ́najo Judayo múronǎ́ nání bísfkerǎ́a yísǎ́ mayǎ́ iwamǎ́o naríǎ́ǎ́yí —Eníná sǎ́a ayí Judayo Isipíyǎ́ míxǎ́ ináyo íǎ́ xenwíráríñǎ́nǎ́ Goríxo níaiwǎ́ xámíñjé nǎ́ni opíkímíni añǎ́najǎ́ oyáo urowáríñjé aiwí Judayǎ́ Goríxo ñwǎ́ ikaxǎ́ urǎ́pí tǎ́ni xíxeni nerí bísfkerǎ́a yísǎ́ mayǎ́ úrapí nímxíro níniro sípísípí nípíkíro ówanǎ́yo ragǎ́ xópé yǎ́rǎ́ enagí nání añǎ́najo ayo múroníñigíni. Ayínání xwiogwǎ́ o o pwéáná Judayǎ́ Goríxo enǎ́pí nání díñjé mǎ́winípa enígíni sípísípí nípíkíro bísfkerǎ́a yísǎ́ mayǎ́ úrapí nímxíro naríǎ́ǎ́ríní. Ríxa sǎ́a wíyáú óráná sǎ́a añǎ́najo Judayo múronǎ́ nání bísfkerǎ́a yísǎ́ mayǎ́ iwamǎ́o naríǎ́ǎ́yí

imóninfa enáná apaxfpáninǵ imónigfá xwéowa tǵni ǵwǵ ikaxǵ eáninǵipi mewegfáwa tǵni awa Jisasomi arǵe ínǵmǵ íá nixǵriro pikianǵréwinǵro ínǵmǵ mekaxǵ nǵmero

² re rinǵfawixǵni, “Sfá ayimǵ ámá nǵni aiwá imǵxanǵro epǵroyǵ egfáyimǵ ayǵ mǵxǵ épǵmǵxamoanǵǵinǵri mǵpǵkipa éwanǵǵinǵ.” rinǵfawixǵni.

Apixǵ wǵ omǵ werixǵ wiwayimǵonǵ nánǵrinǵ.

³ Jisaso ámǵ anǵ yoǵ Betani nánǵ nurǵ Saimono peyǵyǵ imónagoyá anǵyo nǵǵwearǵ aiwá narǵná apixǵ wǵ werixǵ dǵnǵ nanǵ eaarǵnǵ sǵxǵ wá —Sǵxǵ awá nǵgwǵ aga xwé ronǵwárǵinǵ. Awá nǵmeámǵ nǵbǵri íá nóxayimǵxǵri Jisasomi mǵǵyo iwayimóáná

⁴ wa wikǵ dǵnǵ nǵwiawiwo re rinǵfawixǵni, “Í pí nánǵ werixǵ nǵgwǵ xwé ronǵpi xwǵrǵá ikǵxearǵinǵ?

⁵ Nene werixǵ apǵ nǵgwǵ nánǵ bǵ nerǵ sǵǵwirǵyǵ, nǵgwǵ K300 seáyǵ e nǵmearane ámá uyǵpeayǵyo arǵrá nǵwirane mǵnǵ wipaxǵrǵinǵ.” nǵrǵnǵro ímǵ mǵxǵ urarǵná

⁶ Jisaso re urǵnǵnǵinǵni, “Xe oenǵ. Pí nánǵ ayá wǵ urarǵnǵoǵ? Í nanǵ niarǵinǵ.

⁷ Ámá uyǵpeayǵ sǵnǵ seyǵné tǵnǵ anǵnǵ ǵweapǵrǵá enagǵ nánǵ ǵinǵ ǵinǵ ‘Ayo arǵrá owianeyǵ?’ nǵrǵrǵná ananǵ arǵrá wipaxǵrǵinǵ. E nerǵ aiwǵ nionǵ seyǵné tǵnǵ nawǵnǵ anǵnǵ re ǵweámǵámani.

⁸ Í ‘Arǵe nerǵná Jisasomi arǵrá wimǵárǵanǵ?’ nǵyaiwirǵ xwárǵpáyo nǵtǵpǵri enagǵ nánǵ anǵnǵnǵ xámǵ ǵǵ waráyo xópe níararǵinǵ.

⁹ Nepa seararǵinǵni. Xwǵá rǵri nǵrǵmǵnǵ amǵ ǵimǵ xwǵyǵá nionǵ nánǵ yayǵ seainarǵnǵipi wáǵ nemero nurǵmerǵná apǵxǵ rǵ nionǵ werixǵ dǵnǵ nanǵ eaarǵnǵ rǵpǵ niwayimóǵpi nánǵ enǵ repǵyǵ wíaná ‘Jisasomi apǵxǵ wǵ e iyǵ renǵnǵinǵ?’ yai-wipǵrǵárǵinǵ.” urǵnǵnǵinǵni.

Judasó mǵyǵ urǵnǵ nánǵrinǵ.

¹⁰ Jisasoýá wiepǵsarǵnǵ wo, Isǵkariotǵ dǵnǵ Judasoýǵ rinǵǵo apaxfpáninǵ imónigfá xwéowamǵ Jisaso nánǵ mǵyǵ urǵmǵnǵri nurǵ nǵwǵmearǵ

¹¹ mǵyǵ uráná awa yayǵ nero apaxǵ mé re urǵfawixǵni, “Nǵgwǵ siapanǵwinǵ.” urǵagǵá Judaso nurǵ Jisaso xegǵpi ǵweáage awa ananǵ íá xǵrǵpǵrǵe sǵǵwǵ winárǵmǵnǵri omǵ sǵǵwǵ winaxǵdǵmenǵnǵinǵ.

Aiwá Anǵnajo Múronǵyi nánǵ nǵǵá nánǵrinǵ.

¹² Bisǵkerǵá yisǵ mayǵ iwamǵó narǵǵíná rǵxa anǵnajo Judayo sfá ayimǵ múronǵ nánǵ dǵnǵ mopǵri nánǵ sipǵsipǵ miá pikiarǵná xegǵ wiepǵsarǵnǵowa Jisasomi re urǵfawixǵni, “Ge

nurane aiwá anjñajo neamúronjyí nání ríá yeaarñwápí joxí tñí nawíní nanípi riyamí yáraníwíni?” uríagí

13 o wiepísaríñyí waúmi nurowárití re uríñinigíni, “Jerusaremí nání nuri anjño áwíniñmí ámá wo iniigí síxí níxírími waríñagi órórí ninírónáyí númí úisixíni.

14 Númí nuri anj o páwíwámí awagwí ení nípáwiri anj xiáwomí yaríñj re wíisixíni, ‘Yearéwapíyaríño re ríñinigíni, “Gí wiepísaríñowa tñí aiwá Anjñajo Neamúronjyí nání niníríná anj awawá gíwámí dání naníréwíni?” ríñinigíni.’ uráná

15 o anj awawá seáyimi ikwíroníñjwá íkwianjwí nñni ríxa píraníñj imíxáriníñjwá síwá eainíñoi. E ealáná awagwí e aiwá none nání riyamí éisixíni.” uríagi

16 awaú nipeyari anjípimí nání nuri Jisaso uríípa xixení neri aiwá Anjñajo Múronjyí nání riyamí egíisixíni.

17 Sítapi tñí Jisaso tñí wiepísaríñj wé wúkaú síkwí waú tñí awaú aiwá riyamí éíie nání nuro

18 anjño nípáwiro nñjwearo aiwá niníróná Jisaso re uríñinigíni, “Nepa seararíñni. Aiwá naríñwá rone woxí nioní nání míyí nuríríni.” uríagi

19 awa ayá sípí wíagi wo wo re urayigíawixíni, “Nionímani. Nionímani.” urayaríná

20 o re uríñinigíni, “Wé wúkaú síkwí waú egíoyíné woxíríni. Soyíné nioní tñí múyo eagwianaríñwáone woxíríni.

21 Woxí xwíyá Goríxoyá ámá imóníñáoní nání ríwamíñj níriníri eáníñjpi tñí xixení nírfíni. Ámá imóníñáoní nání míyí uríoxíyí síá wíyi joxí majíá rórínfá enagi nání aweyí! Xínáí omí míxírípa nerí síñwíríyí, nanj imónímíníri enjíríni.” uríñinigíni.

“Rípi gí waráríni.” uríñj náníri.

22 Síni aiwá niníróná o bisíkerfá bí nímearí Goríxomí api nání yayí níwimáná kwíkwírímí nerí yanj níwía nuríná re uríñinigíni, “Nírápípoyí. Rípi gí waráríni.” nurímáná

23 wainí iniigí kapíxí wá nímearí Goríxomí yayí níwírí awamí míni wíaná nowaní niga waríná

24 re uríñinigíni, “Wainí rípiyí gí ragíríni. Nioní ámá nñni nání nípíkiáná ragí nioníyá xwíáyo pwaríñagi níwínírná soyíné re yaiwípírfáríni, ‘Xwíyá síñj “Nioní níperíñjípimí dání yeáyí seayímíxemeámírfáríni.” réroáríñyí neparíni.’ yaiwípírfáríni.

25 Nepa seararíñni, ‘Nioní iniigí wainí ámí wí míni néra núísáná Goríxo ríxa xwíoxíyo mímeámí nerí seameñweanfe ñweañáná ámí síñj nímfáríni.’ seararíñni.” nuríri

26 sonj bí nírímowa nípeyearo dáf wí Oripíyo nání ugáfawixíní.

“Pitaoxí ráf wí nímoríní.” urínj náníríní.

27 Jisaso re urínjínigíní, “Ewayí xwíyáfá nírinírí eánínj rípi aráfá nípoyí, ‘Goríxo sipísipí mearínomí píkíoreawaráná sipísipí níní wíwíní umiamonínjo.’ E nírinírí eánínjpi tñní xíxení soyíné wáyí nero nioníní niepísamopíráoí.

28 E nerí aiwí nioní Goríxoyá dínj tñní níwiápínímeámáná Gariri píropenisíyo xámí seameámáríní.” uráfagi aiwí

29 Pitaó re urínjínigíní, “Ámá níní siepísamopírí aiwí nioní wí e emíméíní.” uráfagi

30 Jisaso re urínjínigíní, “Nepa rírarinjíní. Sáfá ríyimi karfkarí síní ráfaiwá biaú mírípa enáná jíwanínjoxi biaú bí re rayíríní, ‘Jisaso tñní níkumíxínírí emearínjá wonímání.’ biaú bí rayíríní.” uráfagi aiwí

31 Pitaó aráfí re urínjínigíní, “Wa nioní tñní nawíní níyeapíkírí aiwí nioní wí ‘Jisaso nání majóníríní.’ rímíméíní.” urarfná wiepísarinj wífa ení axípi rígfawixíní.

Ojík wíyo dání Goríxomí ríxínj urínj náníríní.

32 Awa ojík wí yoí Gesemaniyo nírémero Jisaso wiepísarinjowami re urínjínigíní, “Nioní Goríxomí yarínj wimí nání yimí soyíné re njweápoyí.” nurírí

33 Pitaomí tñní Jemisomí tñní Jonomí tñní níwirímeámí nurfná ayá sáf wí nurorí dínj ráfá uxearínjagi

34 re urínjínigíní, “Dínj ráfá níxearínjagi nání ríxa nípepaxí niaríní. Soyíné re xwayí naníro njweápoyí.” nurímí

35 jámíní e onímíápí nurí mínj xwáfáyo níkwírorí Goríxomí yarínj níwirfná imónípaxí enánáyí awa mínípíkí wíarí onímúrípoyínírí Goríxomí re urínjínigíní,

36 “Gí ápe, joxí ananí mepaxí wí mimóníní. Nípíkianíro yarígfá iniígf yíkí yarínjínínj imónínj rípi ananí emí nímamoríréíní? Nioní yarínj nísirí aiwí gí dínj xídímíméíní. Díxí dínj pí pí yaiwíyí níríxídímíní.” Goríxomí e nurímí

37 níbirí wenínj éyí wínjínigíní. Awa sa wenágá níwínírí Pitaomí re urínjínigíní, “Saimonoxí sá ríweníní? Wenínj nero onímíápí mínjweapaxí ríseaimónaríní?

38 Obo níbirí yapí seaíwapíyínigíní. Síjwí nanírí níjwearo Goríxomí ríxínj urípoyí. Dínj tñní ananí ‘Jisasomí pí pí wímeáfíyí xídaníwíní.’ níyaiwíro aiwí segí wará nání ayá nírímíxíníro nání éf seainínjjoí.” nurímí

39 nurí Goríxomí yarínj wípi axípi ámí níwimáná

40 ámi nĩbĩri awa wigĩ sĩŋwĩ sipĩxĩpĩxĩ winarĩŋagĩ nání sá órówapĩŋagĩa nĩwĩnĩrĩ xwĩyĩfá bĩ murĩagĩa nĩwĩnĩrĩ ámi Gorĩxomĩ yarĩŋĩ wimĩnĩrĩ nurĩ nĩŋweaŋĩsáná

41 nĩbĩri re urĩŋĩnigĩnĩ, “Sĩnĩ sá riwoyĩné rĩweŋoĩ? Kikĩfá rĩyarĩŋoĩ? Rĩxarĩnĩ. Ámá imónĩŋáonĩ pasá níáná fĩwĩ yarĩgĩfáwa fá nĩxepĩrĩ rĩxa agwĩrĩnĩ.

42 Wiápĩnĩmeápoyĩ. Rĩxa owaneyĩ. Pasá nino rĩxa iwo barĩnĩ.” urĩŋĩnigĩnĩ.

Jisasomĩ pasá umeŋĩ nánĩrĩnĩ.

43 Sĩnĩ e urarĩná re eŋĩnigĩnĩ. Wiewĩsarĩŋĩ wé wúkaũ sũkwĩ waũ imónĩgĩfáwa Judaso apaxĩpánĩŋĩ imónĩgĩfá xwéowami tĩnĩ ŋwĩ ikaxĩ eánĩŋĩpĩ mewegĩfáwami tĩnĩ Judayĩ mebáowami tĩnĩ miyĩ uráná awa wigĩ ámá iwanĩ tĩnĩ kirá tĩnĩ fá xĩrĩgĩfáwami awĩ nearo Judaso tĩnĩ Jiaso tĩŋĩ e nání wĩrėnapáná awa nĩbĩro Jiaso wiewĩsarĩŋĩ wĩamĩ urarĩná wĩmeagĩawixĩnĩ.

44 Jisasomĩ nĩwĩmearóná Judaso óf e nuróná re urĩfpa, “Nionĩ pasánĩŋĩ numerĩ omĩ kíyĩ nĩmiaúnĩrĩná sĩmĩmajfónĩŋĩ re seaiarĩŋĩnĩ, ‘O Jiasorĩnĩ.’ Omĩ soyĩné fá nĩxĩrĩro nĩméra úpoyĩ.” Óf e nuróná e urĩfpa

45 rĩxa Jisasomĩ nĩwĩmearĩná re eŋĩnigĩnĩ. Aŋwĩ e nurĩ “Nearėwapĩyarĩŋoxĩnĩ” nurĩrĩ kíyĩ miaúnĩŋĩnigĩnĩ.

46 Kíyĩ miaúnáná omĩ mĩrĩ nuro fá xĩrĩgĩawixĩnĩ.

47 fá xĩrarĩná ámá Jiasoyá xfo tĩnĩ rogĩfá wo kirá arerĩxĩyo wėrónĩŋĩpĩ nĩmĩxearĩ ámá Jisasomĩ fá xĩrarĩgĩfá womĩ —O apaxĩpánĩŋĩ imónĩŋĩ seáyĩ e imónĩŋoyá xĩnáinĩŋĩ nimónĩrĩ omĩŋĩ wiarĩŋorĩnĩ. Omĩ mĩŋĩ orómĩnĩrĩ éfĩyĩ pĩrĩ nĩmoyfĩkirĩ arfá mĩŋĩ nĩwirĩpĩearĩ mamówarĩŋĩnigĩnĩ.

48 E eáná Jiaso mĩxĩ bĩfáwami re urĩŋĩnigĩnĩ, “Soyĩné ámá fĩwĩ yarĩgĩfáyo fá xĩranĩro nání mĩxĩ nimónĩmĩ warĩgĩfápa nionĩ enĩ fá nĩxĩranĩro nání mĩxĩ nimónĩmĩ rĩbarĩŋoĩ?”

49 Sfá ayf ayimĩ aŋf rĩdiyowá yarĩgĩfawami sĩŋánĩ nimónĩrĩ searėwapĩyarĩná soyĩné wĩ fá mĩnĩxĩrarĩgĩawixĩnĩ. Pĩ nánĩ? Ayf pĩné Gorĩxoyá nionĩ nánĩ nĩrĩnĩrĩ eánĩŋĩpĩ xĩxenĩ imónĩnĩ nání yarĩŋoĩ.” urarĩná

50 wiewĩsarĩŋĩ nowanĩ omĩ nĩwiewĩsamoárĩmĩ ugĩawixĩnĩ.

51 Awa nĩwiewĩsamoárĩmĩ úáná niaíwĩ sũkĩŋf Jisasomĩ xĩdarĩŋf wo rapĩrapf apfá weŋĩnĩ xopĩxopf nĩrónĩmĩ nĩbĩrĩ Jiaso tĩŋf e axf e rónapáná mĩxĩ bĩfáyf omĩ fá xĩranĩro éfáyf

52 rapĩrapf ú nĩpĩrĩpĩearĩmĩ aikf mayo éf uŋĩnigĩnĩ.

Árĩwĩyimĩ Jisasomĩ xwĩrĩxĩ umegfá nánĩrĩnĩ.

53 Mĩxĩ bĩfáyf Jisasomĩ nĩmeámĩ apaxĩpánĩŋf imónĩŋf seáyĩ e imónĩŋo tĩŋf e nání nuro e wáráná apaxĩpánĩŋf imónĩgĩfá

xwéowa t́n̄n̄i Judaýf mebáowa t́n̄n̄i ɲẃf ikax́f eán̄iɲ́p̄i meweǵáwa t́n̄n̄i awí eánaŕn̄á

54 Pitao Jisasom̄i m̄ix́f b́áýf n̄imeáa waŕn̄á ná ŕw̄ȳyo núm̄i nur̄i apax́p̄án̄iɲ́f imón̄iɲ́f seáýf e imón̄iɲ̄oyá ákiɲ̄áyo n̄ipáwiri porisowa t́n̄n̄i n̄iɲweámáná ŕfá imónaŕn̄á

55 apax́p̄án̄iɲ́f imón̄iǵfá xwéowa t́n̄n̄i xw̄ir̄ix́f mear̄iǵfá nowani t́n̄n̄i awa ámá s̄iɲẃf f̄w̄f w̄inaroǵfá wí xw̄iýfá Jisasom̄i anani n̄ip̄ikipax́f imón̄iɲ́f b̄i or̄f̄poȳin̄ri nero aiw̄i Jisasom̄i p̄ikipax́f b̄i m̄irar̄iɲaǵfá n̄iw̄in̄iro ɲwean̄áná

56 ámá obax́f om̄i nuxekẃmoayiro aiw̄i ax́p̄in̄i m̄ir̄f b̄i b̄i n̄ira nuŕn̄á

57 ámá wí éf̄ n̄iroro Jisasom̄in̄i yaṕf nuxekẃmoro re ur̄iǵfawix̄in̄i,

58 “Nene o re rar̄iɲagi aŕfá wiɲwaniḡin̄i, ‘Nioni an̄j r̄id̄iyowá yar̄iǵfá riwá, ámá wé t́n̄n̄i m̄ir̄iǵfá riwá n̄ip̄ineámáná s̄fá w̄iyaú w̄iyi óráná ámi wiwá, wé t́n̄n̄i m̄im̄ir̄ipa eǵfá wiwá m̄ir̄im̄fár̄in̄i.’ rar̄iɲagi wiɲwaniḡin̄i.” urar̄iɲaǵfá aiw̄i

59 xw̄iýfá ap̄i aí ax́p̄in̄i m̄ir̄f b̄i b̄i n̄ira war̄iɲaǵfá n̄iw̄in̄iro

60 apax́p̄án̄iɲ́f imón̄iɲ́f seáýf e imón̄iɲ̄o n̄iw̄iáp̄in̄imeám̄i an̄w̄f e n̄ib̄ir̄i Jisasoyá s̄fm̄f e n̄irómáná yar̄iɲ́f re wiɲ̄iniḡin̄i, “Aýf xw̄iýfá ‘Jox̄ir̄in̄i.’ r̄ixekẃmoar̄iǵfáyo xw̄iýfá jox̄iyá wí en̄i m̄ir̄ipax́f r̄is̄iar̄in̄i?” ur̄fagi aiw̄i

61 Jisaso xw̄iýfá wák̄wipax́f aiw̄i k̄f̄k̄m̄i nimón̄ir̄i xw̄iýfá b̄i murar̄iɲagi apax́p̄án̄iɲ́f imón̄iɲ́f seáýf e imón̄iɲ̄o yar̄iɲ́f ámi b̄i n̄iwir̄i re ur̄iɲ̄iniḡin̄i, “Jox̄i n̄iaíw̄f Gor̄ixoyáoxi, nene yeáýf neayim̄ixemeaŕfá nán̄i ar̄fowayá xẃfá piax̄fyo dán̄i iw̄iaroɲox̄irani?” ur̄fagi

62 Jisaso “Nion̄ir̄in̄i.” nur̄ir̄i re ur̄iɲ̄iniḡin̄i, “Ámá imón̄iɲ̄áon̄i Gor̄ixo en̄j s̄ix́f eán̄iɲ̄oyá wé náúm̄in̄i ɲwear̄i agẃf t́n̄n̄i weap̄ir̄i yar̄iɲagi s̄iɲẃf nan̄ip̄r̄fár̄in̄i.” ur̄fagi

63 apax́p̄án̄iɲ́f imón̄iɲ́f seáýf e imón̄iɲ̄o wiḱf n̄iwón̄ir̄i n̄ik̄in̄imón̄ir̄i xeǵf rap̄iraṕf naxer̄i xw̄ir̄ix́f mear̄iǵfá ẃfam̄i re ur̄iɲ̄iniḡin̄i, “S̄iɲẃf f̄w̄f w̄inaroǵfáýf ŕfápi nán̄i d̄iɲ́f wí ik̄w̄froan̄iméw̄in̄i.

64 Xewan̄iɲo Gor̄ixom̄i r̄iper̄ir̄f umearaŕn̄á soýné r̄ixa aŕfá wíoi. D̄iɲ́f soýnéyá pí ‘Oyaneȳi.’ yaiw̄iar̄iɲoi?” uráná awa “Xw̄iýfá ámi b̄i r̄ipax́f mimón̄igōi. R̄ixa op̄ik̄ipoȳi.” n̄ir̄fasáná

65 wa re eǵfawix̄in̄i. Rean̄w̄f úr̄iro ír̄ikẃf s̄iɲw̄fyo rit̄f n̄iyár̄imáná iwan̄j earo re ur̄iro, “Ẃfá rókiamoar̄iɲox̄in̄i, am̄ip̄i ín̄im̄i éfápi áwan̄j ragoxi, iwan̄j go reaar̄in̄i? Áwan̄j nearēi.” ur̄iro néfásáná an̄j r̄id̄iyowá yar̄iǵfiwá awí mearoar̄iǵfawam̄i m̄in̄i wíáná awa en̄i s̄m̄im̄an̄fyo wé

upikákwiayigíawixini.

Pitao “O nani majfonirini.” urinj naniirini.

⁶⁶ Pitao, awa anjyo inimi Jisasomi xwirixí mépero iwanj earo yarína, o mde ákijáyo inimi ηweanána apixí apaxípaninj imóninj seáy e imóninjoyá ominj wiiarigá wí nibiri

⁶⁷ Pitao ría imónarinjagi niwiniri sijnwí agwí niwinárinjisána re urinjiginí, “Joxi eni Nasareti dáj Jisaso tñni emearigáy woxirini.” urfagi

⁶⁸ Pitao “Oweoi.” nuriri re urinjiginí, “Jixi rarinjipi nani nioni majfáriní.” nurimi niweri fwiyi tñ e éf rojáná

⁶⁹ apixí apiyá axí eni niweri o e rojagi niwiniri ámá e rówapigáy tñ e dani omi árixá niwiri re urinjiginí, “Ámá oyí Jisaso tñni nawini emearigá worini.” urfagi aiwi

⁷⁰ o “Oweoi. Nionimani.” nuriri rojáná ámi rfwíyo ámá e rówapigáy re urigawixini, “Neparini. Joxi awa tñni emearinoxirini. Joxi Gariri piropenisyo danoxi enagi nani Jisaso tñni emearinoxirini.” urfaga aiwi

⁷¹ Pitao sipi ikaxi niriri xwá e dani re urinjiginí, “Ámá soyiné rarigó nani majfonirini.” rixa urána re enjiginí.

⁷² Karfkarí raiwá ámi bi rfiagi aría niwiri Jisaso “Sfá riyimi karfkarí siní raiwá biaú mripa enána joxi ‘Jisaso nani nioni majfonirini.’ biaú bi rayirini.” urfipi nani dñj niwiniri yapí uríyí nani ayá sipi wíagi ηwí eanjiginí.

15

Jisasomi Pairato tñj e wárigá naniirini.

¹ Wfá móninjimi apaxípaninj imónigá xwéowa tñni Judayí mebaowa tñni ηwí ikaxí eáninjipi mewegáwa tñni awa Judayí xwirixí mearigá nñni tñni awi neániro xwiyá nimixárimána Jisasomi gwí niyiro ni meámi nuro émayíyá gapimaní Pairatoyi rininjomi miní wíána

² o Jisasomi yarinj re winjiginí, “Judayíyá mixel ináyoxiraní?” Yarinj e wíagi Jisaso “Ayí joxi rarinjini.” urána

³ apaxípaninj imónigá xwéowa omi símf tñni uxekwímoarína

⁴ Pairato ámi Jisasomi yarinj re winjiginí, “Xwiyá joxiyá wí niwiápinimearí mripaxí rsiarini? Ayí xwiyá ‘Joxini.’ rixekwímoarigáy onimiápi niri ro miyarinoi.” urfagi aiwi

⁵ Jisaso xwiyá wákwipaxí aiwi ámi pñe bi mirfagi nani Pairato dñj ududí niwiga unjiginí.

Pairato Jisasomi níkweari wáriminiri enjipi naniirini.

6 Sítá Anjínajo Judayo Múronj̄yi imónin̄áná xwiogw̄f ayf̄ ayo Judayf̄ nuro wigf̄ gw̄f̄ ηweagf̄á wo nán̄i émáyf̄ gapimanom̄i yar̄in̄j̄f̄ wíáná o ayf̄ nion̄i nán̄i yayf̄ on̄ipoȳin̄r̄i n̄im̄ixear̄i uwáriagf̄r̄in̄i.

7 Íná áamá wo Barabasoȳi rin̄in̄jo —O áamá wa t̄n̄i n̄iwíap̄n̄imearo “Wauyowami m̄ix̄f̄ ox̄fdowáraneȳi.” n̄ir̄in̄ro awa t̄n̄i m̄ix̄f̄ nin̄iróná o áamá wom̄i pikíaḡi émáyf̄ om̄i t̄n̄i áamá x̄fo t̄n̄i n̄iroro m̄ix̄f̄ egf̄áwami t̄n̄i gw̄f̄ yíagf̄á nán̄i o íná kirapusf̄ an̄j̄yo ηwean̄or̄in̄i.

8 O nán̄i ox̄f̄ apix̄f̄ n̄n̄i aiwá ap̄i nán̄i awi eániḡf̄áyf̄ émáyf̄ gapiman̄f̄ Pairatom̄i nuro yar̄in̄j̄f̄ re wigf̄awix̄in̄i, “Xwiogw̄f̄ ayf̄ ayo negf̄ áamá gw̄f̄ ηweagf̄á wo neiapagf̄pa ám̄i wo neiapiré̄n̄i?” urf̄agf̄a

9-10 Pairato “Apax̄f̄pán̄in̄j̄f̄ imóniḡf̄á xwéowa Jisasom̄i sip̄i d̄in̄j̄f̄ n̄iwaiwiro nán̄i gw̄f̄ n̄iyiro n̄imeám̄i n̄ib̄iro niapáot̄.” n̄iyaiwir̄i re ur̄in̄in̄igin̄i, “Segf̄ m̄ix̄f̄ ináyf̄ Jisasoȳi rin̄in̄jo seawárim̄in̄iré̄n̄i?” urf̄aḡi aiwi

11 apax̄f̄pán̄in̄j̄f̄ imóniḡf̄á xwéowa wíá món̄in̄j̄m̄i áamá aiwá ap̄i nán̄i ep̄royf̄ egf̄áyo re rin̄ár̄imé̄f̄á nán̄i “Jisaso pí en̄in̄jo! O nán̄i yar̄in̄j̄f̄ m̄iwipani. Barabaso nán̄i yar̄in̄j̄f̄ wípoȳi.” rin̄ár̄imé̄f̄á en̄aḡi nán̄i

12 ayf̄ Pairatom̄i re ur̄igf̄awix̄in̄i, “Barabaso neawárii.” urf̄agf̄a Pairato re ur̄in̄in̄igin̄i, “Judayf̄néyá m̄ix̄f̄ ináyf̄ ur̄igf̄om̄i pí em̄in̄i?” urf̄aḡi

13 ayf̄ x̄ixewiám̄f̄ re ur̄igf̄awix̄in̄i, “Ík̄f̄áyo yekw̄iroárei.” urf̄agf̄a

14 Pairato re ur̄in̄in̄igin̄i, “Pí íw̄f̄ éf̄ nán̄i e em̄in̄i?” urf̄aḡi aiw̄i awa x̄ixewiám̄f̄ nura nuro “Ík̄f̄áyo yekw̄iroárei.” urayar̄in̄agf̄a

15 Pairato ayo oyapem̄ix̄im̄in̄r̄i ner̄i re en̄in̄igin̄i. Barabaso n̄im̄ixear̄i nuwárimáná xegf̄ porisowa Jisasom̄i iwan̄j̄f̄ x̄aiw̄f̄ n̄imé̄pé̄fasáná en̄áná awam̄i re ur̄in̄in̄igin̄i, “Om̄i n̄imeám̄i nuro ík̄f̄áyo yekw̄iroárf̄poȳi.” ur̄in̄in̄igin̄i.

Om̄i r̄iper̄ir̄f̄ umear̄iro ík̄f̄áyo yekw̄iroáriro egf̄á nán̄ir̄in̄i.

16 Porisowa Jisasom̄i n̄imeám̄i gapimanoyá an̄iwám̄i —An̄j̄f̄ yof̄ ayf̄ P̄retorium̄iȳi rin̄in̄iwám̄ir̄in̄i. An̄j̄f̄ iwám̄i n̄ipáwiro wauȳf̄ porisf̄ nowam̄in̄i “Ēin̄i.” nur̄iro “Om̄i r̄iper̄ir̄f̄ omépeaneȳi.” n̄ir̄in̄ro re egf̄awix̄in̄i.

17 Rap̄irap̄f̄ ayf̄á rin̄j̄f̄ wú m̄ix̄f̄ ináyf̄ yínar̄igf̄á wú n̄imearo om̄i nuyir̄iro óp̄iyá en̄f̄n̄in̄j̄f̄ imónin̄j̄f̄ wir̄i n̄ik̄f̄kiyimáná m̄ix̄f̄ ináyf̄ am̄in̄an̄j̄w̄f̄n̄in̄j̄f̄ imónin̄j̄f̄ m̄in̄j̄yo d̄f̄k̄inar̄igf̄ápa m̄in̄j̄yo x̄aiw̄f̄ ud̄f̄kiár̄iro nemáná

18 m̄ix̄f̄ ináyf̄yo yayf̄ wiar̄igf̄ápa r̄iper̄ir̄f̄ n̄iwiro re urayigf̄awix̄in̄i, “Judayf̄yá m̄ix̄f̄ ináyox̄ir̄in̄i.” nurayir̄fná

19 wegwíá t́nì mìnḡyo iwanḡ earo reanwí úrìro xómìnḡ ñiyíkwìro mìnḡ xwíáyo íkwírooro nero

20 ríxa ríperírí numépéfasáná rapírapí ayíá rìḡú ñiwírìro ámì xegú nuyírìro íkíáyo yekwíroáranìro nánì ñiméra nuro

21 óf e nurífná ámá obaxí pwaríḡfá womì xegí yoí Saimonoyì —O anḡ yoí Sairini dánḡorìní. Xewaxo yoí Arekísadaorìní. Xexírímeáo yoí Rupasorìní. Omì porisowa f́á ñixero “Jisaso nánì íkíá yoxáí rìpá ñimeámì wuií.” nurìro

22 Jisasomì ñiméra nuro d́wí b́ Gorìgota rìnìḡpimì —Yoí ḿkí ayí ámá mìnḡ ḡixweá nánìrìní. D́wí apimì ñirémoro

23 ámá wa Jisaso rìnìḡ b́ m̀wìwìpa oenìrì marìsínf́a muríyì rìnìḡ b́ inìḡf́ wainíyo niwayìmorì m̀nì wianìro yarìḡḡf́a aí o murápí “Oweoi.” uráná

24 porisowa omì íkíáyo ñiyekwíroáranìro xegí rapírapí yanḡ menanìro sárúyo dánì “None go meanìr̀fenìḡoi?” ñr̀r̀nìro sárú egf́awixìní.

25 Jisasomì 9:00 a.m. imónáná ríxa sogwí xaíwí anarífná íkíáyo ñiyekwíroáranìro

26 ámá ńnì “O f́wí rìpì éf́ nánì rìpìkiarìḡoi?” oy-aiwípoyìr̀r̀r̀ íkíá wárá ñimearo “Judayíyá m̀xí ináyorìní.” ñr̀r̀ro r̀wamìḡf́ e nearo íkíáyo seáyì e ñìp̀frauro

27 ámá ámáya amìpì f́wí p̀kioráparìḡf́íwau enì Jisaso t́ḡḡf́ e m̀dìm̀dánì ñiyekwíroáranìro nánì

28 r̀wamìḡf́ eníná Bìkwíyo ñr̀r̀nìr̀r̀ eánìḡf́ rìpì, “O f́wí yarìḡf́a t́nì nawínì kumìxìḡf́arìní.” rìnìḡf́p̀ xìxenì imónìḡnìḡnì.

29 Ámá Jisasomì m̀nì m̀nì ñimúroayìro ikayíwí numearìro payí ñiwianìr̀oná mìnḡ kír̀kír̀ ñimeayìro re rìḡf́awixìní, “Re rìḡoxìranì? ‘Ñiwianìḡonì anḡ rìdìyowá yarìḡf́íwá ñìp̀nearì ḡf́ ñiwìnì śf́a wíyau wíyimì ámì m̀r̀m̀f́arìní.’ rìḡoxì

30 enḡ neánìr̀r̀ j̀wanìḡoxì enḡ ñìyoáranì wep̀neí.” ura-yarífná

31 apaxípánìḡf́ imónìḡf́a xwéowa t́nì ḡwí ikaxí eánìḡf́p̀ mewegíáwa t́nì enì ikayíwí numearìro re rìḡf́awixìní, “O enḡ neánìr̀r̀ ámáyo arìrá wiago aí xewanìḡo arìrá minìpaxìr̀nì.

32 Ámá yeáyí neayimìxemeanf́a nánì ar̀f́owayá xwíá piaxíyo dánì iwiaronḡ ro Isìrereneýá m̀xí ináyí rìnìḡf́ royì íkíáyo seáyì e dánì ñìyoáranìmì wep̀nìḡḡf́ s̀ḡwí ñiwìnìranénáyí, d̀ḡf́ wíkwíroanf́wìní.” rarífná ámá Jisaso t́ḡḡf́ e m̀dìm̀dánì yekwíroáranìḡf́íwau enì omì ikayíwí ax̀p̀ umearìḡf́isixìní.

Jisaso penḡ nánìr̀nì.

33 Ayí e néra núfasáná enjáná ríxa 12:00 ikwawedí imónáná re enjinigini. Aní nímíni sáa niyináriti sáa niyináritinisána sáa tñi 3:00 dáni ámi wíá okiáná re enjinigini.

34 Jisaso ráiwá ení tñi níriri xegí Xibiruyí píné tñi re ríñiginini, “Eroi, Eroi, rama sabakitani?” níriri aga píné “Gí Gorixoxini! Gí Gorixoxini, pí nání emi nímóini?” urarigíapa Xibiruyí píné tñi e ríagi

35 áma e rówapigíá wa aríá niwiro re rigíawixini, “Ai! Ríxa Gorixoyá wíá rókiamoagí mípé anínamí peyiño Irajiao nání ráiwá rarini.” níriri

36 áma wo írkwí nímeari iniigí wainí niáí yaríñipimí igíá neari wegíá wá tñi ayiñwí nikíroárimáná wegíawámí nímáximáná o bí níniri sñí oeniri nání seáyí émi niwimixániri re ríñiginini, “Irajiao omi íkíá tñi ení oníñí niyoari níméamí wepínini anínamí dání weapínirfeniño?” ríagi

37 Jisaso ráiwá ámi bí ení tñi níriri mo dñí niyámiga uniginini.

38 Dñí niyámiga úáná rapírapí sepiá aní ridíyowá yarigíiwá awawá ñwíá tñíñmíni epanioáritiñú áwini e axowáritiñiginini.

39 Porisowayá seáyí e imóniño Jisaso nípearína símimaníñmíni níriri Jisaso péagi niwínirína dñí niyámiga e úagi niwíniri re ríñiginini, “Áma royí neparini. Gorixomi xewaxorini.” ríñiginini.

40 Apíxí wíwa eni Jisaso péána ná jíamí nírómáná sñwí wínarogííwa wigí yoí ríwarini. Mariaí —Í aní yoí Magídara dánirini. Í tñi apíxí Mariaíyí ríñíñí ámi wí —Í Jemiso onaxomi tñi Josesomi tñi xínáirini. Í tñi ámi wí Saromíyí ríñíñí tñirini.

41 Íwa Jisaso Gariri píropenisíyo emearína númí nuro arírá wigííwarini. Ámi obaxí wíwa eni o tñi Gariri dáni Jerusaremí aníyo nání bígííwa Jisasomí píkiarína jíamí dání sñwí wíñígwíawixini.

Jisasomí xwíá weyárigíá nánirini.

42 Ríxa sápi tñi sáa ayi Sabaríá nání amípí píraníñí imixárarigíáyimi

43 Aramatia dñí Josepo —O Judayí meba seáyí e imónigíá worini. O Goríxo xwioxíyo míméamí nerí píraníñí umenweaní nání dñí níkiyayori weníñí nerí ñweañorini. O masísíá míví dñí síxí níñimí émáyí gapímaní Pairato tñí e nání nurí éf nírómáná Jisaso píyo nání “Ananí omeámíni?” nuriri yaríñí wíána

44 Pairato Jisaso ríxa rífa péiniginiri “Porisowami meariŋo obini.” niri ri poriso ríxa báná yarifi re winiginini, “Jisaso ríxa ripéiniginini? Sini mipépa réiniginini?” nuri ri

45 poriso “O ríxa péiniginini.” ríagi Pairato arífa e niwiri Aramatia dánfi Josepo Jisaso piyomi xe omeanri sijnwfi winifagi

46 Josepo nuri rapirapfi apífa wenfi wú bfi neri nimeámi nibiri piyomi niyoari nimeámi niwepiniri e nitimáná wigfi yarigíapa xopixopfi niróa numáná xwáripáyo nani nimeámi nuri —Xwáripá ayi síŋáyo ófi rixárinifiyirini. Ayimi nitimáná síŋá xwé wo mímegwinárfi níméra nipuro ófi manfwámi ritfi nerfina éfi ráráriniginini.

47 E yarfina Magidara dánfi Mariaí tfini Josesomi xinái Mariaíyi rinifi tfini “Jisaso ge tipfiréoi?” niyaiwiri sijnwfi winaxáfidi sixini.

16

Jisaso ámi wiápfni meañfi nánirini.

1 Sá wegípaú Sabarfá ayi ríxa pwéaná sfápi tfini Saromí tfini awí neániro wfápi tfini piyomi waráyo xópe wiaúwaniginiri íwa werixfi dñfi nanfi eaarifi bi bfi nero nitiro

2 sá wegíwa Sadéyo wfá mónifjomi niwiápfni meámi Jisaso xwífa weyárinife nani nuro ríxa sogwf xemónaparifi agi niremorfina

3 wiwanifiwa re rinigíawixini, “Ámá gowa síŋá ófi manfwámi pifronjo mímegwinárfi neaiipfiréoi?” nirinirfina

4 wenifi éfáyi winigíawixini. Síŋá aga xwéoi aí ríxa mímegwinárfi niniri ófyi síŋáni inifi agi niwiniro

5 anwi e nibiro ófyimi nipáwiro wenifi éfáyi winigíawixini. Anfnajfi wo rapirapfi apífa wenfi sepiá wú niyinimáná daiwo éfi nweañagi niwiniro ududfi wiagífa

6 o re urifiniginini, “Ududfi mepani. Nioni nijfárinini. Sewayfne Nasareti dánfi Jisaso, ikíayo yekwiroárigíomi síŋwfi winaniro barifoi. Sini re miwenini. Ríxa wiápfni meáiniginini. Omi tifge anífa rí imónifi agi winifpoyi.

7 Ríxa nuro wiepifinowami tfini Pitaomi tfini eni áwanfi re urémeápoi, ‘Jisaso Gariri pifropenisíyo nani xámi seameanfárinini. Xewanifjo searifi pa xfomi e síŋwfi winipfirfárinini.’ urémeápoi.” urána

8 íwa nipeyero xwáripáyo pfini niwiárfimi éfi nuróna enfi ófi ero sírfi pikiniro nero wáyi níkariniro nani ámá wíyo áwanfi murfi éfi ugíawixini.

Jisaso Mariaími síŋáni wimónifi nánirini.

⁹ Jisaso Sadéyo wáa móniŋími ríxa nìwiápínimeámáná nurí Magídara dání Mariaími —Apíxí í Jisaso xámí imító imí dŋí xixéoarígá wé wúmi dání waú mîxí umánowáríŋíríní. Ími xámí síŋání síwá winíagí

¹⁰ í nurí áamá Jisaso tŋnì emeagíáwa o nání dŋí sípí nìwirí nání ámîxíá yaríŋagá nìwímearí Jisaso wiápínimeáí nání áwaní nurí

¹¹ re uríŋínigíní, “O ríxa síŋí enagí síŋwí winííní.” uríagí awa aríá nìwiro aí dŋí nìwíkwíro “Nepa neararíní.” mîyáiwígíawíxíní.

Jisaso wiepísíŋí waúmi wímeaníŋí nánííní.

¹² E nemáná enáná xegí wiepísíŋí waú Jerusaremí pŋnì nìwiárími aní wíyo nání waríná Jisaso xegí wóníŋí nimóní wímeáagi

¹³ awaú ení nuri wiepísíŋí wáamí “Jisasomí síŋwí winíwí.” uríagí aiwí dŋí nìwíkwíro “Nepa neararíŋí.” mîyáiwígíawíxíní.

Jisaso wiepísíŋí wé wúkaú síkwí womí wímeaníŋí nánííní.

¹⁴ E nemáná enáná xegí wiepísíŋíowa wé wúkaú síkwí wo awí neáníro aiwá naríná Jisaso síŋání síwá nìwiní awa síní dŋí mîwíkwíró ero dŋí kíkími imóníro yaríŋagá nání mîxí nurí re uríŋínigíní, “Áamá nioní nìwiápínímearí ámí síŋí enagí síŋwí nìnaními nìbíro áwaní searíáyo aríá nìwiro dŋí mîwíkwíropa pí nání yaríŋo?” nurí

¹⁵ re uríŋínigíní, “Xwíá rírí nìrímíní amí amí nemero xwíyíá nioní nání yayí seinaríŋíŋí áamá nìyoní áwaní uríméŋíxíní.

¹⁶ Áamá gíyí aríá nìseairo nioní nání dŋí nìwíkwíro wayí meáíáyo Goríxo yeáyí uyímíxemeaníáríní. E nerí aiwí áamá gíyí nioní nání dŋí mîwíkwíróáyí xwíyíá meáríníŋíáríní.

¹⁷ Áamá nioní nání dŋí nìkwíróáyí wáí nurímeríná Goríxoyá dŋíyo dání emímí rípi epíŋíáríní. Gí yoíyo dání áamá imító dŋí xixéoaríŋíyo mîxí umánowáíro pŋné áamá wíyá majíá aiwí Goríxoyá dŋíyo dání wígí pŋnéyo dání uríro

¹⁸ sídíríyo fá nítamíxínírná sídíní nìwori aiwí mîpé ero iníŋí ayáí iníŋíŋí nìnrí aiwí mîpé ero áamá símíxíyo wé seáyí e níkwíáríro naní imíxíro epíŋíáríní.” uríŋínigíní.

Jisaso anínamí nání peyíŋí nánííní.

¹⁹ E nurími Jisaso Goríxoyá dŋí tŋnì anínamí nání nìpeyírná ámí o tŋnì xixení nimóní nání wé náúmíní éfí ŋweaníŋíní. Éfí ŋweanáná

²⁰ awa nuro Jisasoyá xwiyáá ami ami nurimeróná áamá
“Nepa neararíηoi.” yaiwipírí nání emímí ení Áminá
Gorixoyá diηí tíní niwíwapiya wagíáríní.

Xwiyá yáy neainaríj Ruko eanjípirini.

Ríwamíj rípi “Xwiyá yáy neainípxá Ruko eanjípiyi” rinijírini. O Jisaso wiepísagíyí womani. Judayí eni womani. Émáyí dokítá worini. O Poro tñni Sairaso tñni émáyí aníyo wáí nurímeríná wirímeárogíiorini. O gí ámayí eni amípi Jisaso uréwapíyiri eri enípi nání píraníj níjía nimóniro díj wíkwíróríxini rí ríwamíj rípi eanjíriní. Xewaníjo Jisaso emearíná síjwí míwiniño enjagí nání wiepísínowami yaríj wirí bíkwi Jisaso enípi njwírárinijío íá rorí nemáná eanjíriní. Ríwamíj ámi bí “Wáí wurímeiarígíáwa egíáriní.” rinijírini eni níri eanjíriní.

1-2 Ámá obaxí amípi Jisaso xínái xíríje dání nene tíj e imóníjírini nání “Ríwamíj oeaaneyí.” níyaiwiro ámá iwamíto dání Jisasomí síjwí wíniro aríá wiro egíáyí wáí nemeríná “Jisaso e eníriní. E eníriní.” nura úfápi ríwamíj eáagíá aiwi

3 nioni eni “ ‘Gí ámínáoxi Tiopirasoxi xíxeni níjía imóniri nání ríwamíj awa xámi eagfápi nioni íá nírori síjwí wímagíáyo yaríj níwia nuri e nemáná píraníj díj neñwíperi ríwamíj nearí joxi nání wíowárenapímíini.’ E neríná naníriní.” nimónariní.

4 Ayí rípi nání yaríjini. Joxi íá nírori amípi rírewapíyigíápi aga xíxeni níjía imóniríá nání yaríjini.

Aníjaj wo “Irisabetí Jonoyi riniño xíríníáriní.” uríj nánirini.

5 Eníjína Judayí míxí ináyí Xerotoyi riniño menjweanjána ámá apaxípaníj imónígíá wo, Sekaraiaoyi riniño njweanjíriní. O xegí ámayí Abaijaoyáriní. O xegí ámayí eníjína dání Goríxoyá apaxípaníj imónígíáyíriní. Sekaraiao xegí apíxí yoí Irisabetíriní. Í xegí ámayí aríto Eronoyáyíriní. Í xegí ámayí eni apaxípaníj imónígíáyíriní.

6 Ayaú Goríxoyá síjwíyo dání wé róníj eri Goríxo njwí ikaxí ríri sekaxí ríri eníyo mívíaíki eri neri aí

7 Irisabetí rípaíwí ení enjagí nání niaíwí mayíyau e néra nuri ríxa xweyaní apianí imónígííriní.

8 O xegí ámayí Abaija rínígíáyí Goríxo nání rídíyowá yarígíiwámí rídíyowá nero wígf yarígíápa yaríná xíto tñni eni nawíni nero

9 wigí neríná yarígíápa “None gímíni go ‘Nwíáxíni.’ ríníhíwámí páwínírfeníhoi?” níyáiwíro yarígíápa e nero Sekaraiáo Goríxo nání rídiyowá yarígíwámí awawá Goríxoyá tíhí e “Nwíáxíni.” ríníhíe nípáwírí ríá awíí díní e earíníhípi nání oíkeanírí rípeááná

10 oxí apíxí bíaníríwámíni rówapígíáyí Goríxomí ríxíní uraríná o awawá Goríxoyá tíhí e nípáwírí Goríxo nání ríá awíí díní earíníhípi níkearíná

11 weníhí éyí wíníhínigíni. Anínají wo ríá síhíwíríá wé náúmíni peyaríníhímí dání síhíwí nanírí yaríhíe aí gínáníhí níbirí rónapíhíagí síhíwí níwínírí

12 ófí nerí wáyí ikárínaríná

13 anínajo re uríníhínigíni, “Sekaraiáo xíni, wáyí mikárínípaní. Díxí níáíwí nání yaríní wíhípi Goríxo ríxa aríá síní. Díxí apíxí níáíwí oxí wo ríxíríyíáná joxí yofí Jonoyí wíríríxíní.

14 Omí níxíráná joxí seáyí e nímonírí yayí yaríná oxí apíxí obaxí ení yayí epíríáríní.

15 O Goríxoyá síhíwíyo dání ámá ámíná ení eáníhóníhí imóníníáríní. O inígí wainí mínípa erí papíkí yarígíáyí mínípa erí eníáríní. O síní xegí xínáíyá agwíyo enáná Goríxoyá kwíyí ukíkayoníáríní.

16 O segí ámá Isíreríyo uráná obaxí aríá níwíro íwí yarígíápi ríwíhímíni nímamoro Goríxo wigí Ámínáomí ámí xídípíríáríní.

17 Díxí íwo kwíyí Goríxoyápi xegí wíá rókiamoagí Irai-jaomí ukíkayonáná ení neánírí yagípíníhí Jono axípíníhí e erí rírí eníáríní. Xewaxowa t́níní xanowa t́níní píyíá wíríníro ámá uyíní yarígíáyí ríwíhímíni nímamoro wé róníhí imóníro éfíríxínírí Jono Goríxoyá Ámínáomí xámí umeaníáríní. Díxí Isíreríyí e ero Goríxoyá Ámínáomí yeáyí wuríníro epírí nání oimónírí xámí umeaníáríní.” uríagí

18 Sekaraiáo anínajomí re uríníhínigíni, “Aríge nerí nioní níhíá imónímí níraríníhí? Nioní ríxa xweyanoníríní. Gí apíxí ení ríxa apíaníríní.” uríagí

19 anínajo ámí nurírí re uríníhínigíni, “Gí yofí Gebíríeroníríní. Goríxoyá śmímaní e roarínáoníríní. Goríxo nioní xwíyíá yayí seainípaxí apí áwaní urínírí nírowárénapíhoi.

20 Amípí nioní xámí ríríáyí nímoníríná nímoníníáríní. E nerí aiwí xwíyíá nioní ríríáyí joxí ‘Neparíní.’ níyáiwírí díní míkíwíroaríníagí nání joxí ámí xwíyíá bí mírípa imónírí maní pírónírí erí eí. Xámí nioní ríríáyí nímoníríná íná ámí xwíyíá ríríá náníyí.” nurírí śníní e nura waríná

21 oxí apixí Sekaraiáo nání weníñf nero wáf e rogáyí ayá wí sfá órínñagi nání ududf nero “Sekaraiáo pí rfa yarín?” niyaiwiro

22 o nipeyeáaná xwiyfá murípaxf imónñagi nîwînîro “Gorixoyá awawá tñf e nerfná oríñá bî rfa wîñgo?” yaiwiarfná o “Xwiyfá aríge rîmfîni?” niyaiwirî xegf manf nîpfrónîrî nání wé árixá néra uññiginî.

23 Sekaraiáo añf Gorixo nání ridiyowá yarigfiwámî xegf omíñf yaríñfpi yoparfpi nemî xegf añf e nání yoaññiginî.

24 O añf e nání nîyoarî xiepímî nîwîmearî nîñweagfisáná re enñiginî. Irisabetí niaíwí agwí nerî añfyo ínimî pfnî ñweañáná emá wé wú múróáná

25 í re ríññiginî, “Gorixo ayá nîñîrîmîxîrî dñf nîkîkayonñagi nání níñî agwí enárîñî. Níñî ámáyá sñwfyo dánî ayá ninaríñfpi Gorixo yokwarîmf nîñfîñî.” ríññiginî.

Mariaímî “Jisasoyî rîñîño xîrîrîfárîñî.” uríñf nánîrîñî.

26-27 Gorixo, Irisabetí niaíwí agwí nerî emá wé wúúmî dánf wo rîxa enáná o añfnajf xegf yoí Gebîrieromî apixf wí ñweañe nánî —Í xegf yoí Mariaíyî rîñîñîrîñî. Garîrî pîropenisfyo añf yoí Nasaretîyo ñweañîrîñî. Í ñweañe nánî urowárññiginî. Í apixf apiyái sîñî oxí tññî memearîñîrîñî. Í ámá wo xegf yoí Josepoyî rîñîño —O mîxí ináyf Depitoyá fwiárfawé worîñî. O xegf meámîñîrî nání yaríñîrîñî.

28 Gorixo añfnajo í tñf e nání urowaráná o nurî ímî re urémeanñiginî, “Apixf rîxî apánîrîñî. Gorixo dñf sîxf rîyîrî dñf rîkîkayorî sîñî.” urfagi

29 Mariaí arfá e nîwirî ududf níkarîñîrî dñf re nîpîkîga uññiginî, “O pí nánî rfa nîrarîñî?” yaiwiarfná

30 añfnajo re uríññiginî, “Mariae, wáyf mepañî. Gorixo jíxî dñf sîxf rîyîñî.

31 Arfá ei. Jíxî niaíwí agwí nerî niaíwí oxí wo nîxîrîrîfnáyf yoí Jisasoyî wîrîrîfárîñî.

32-33 O Ámínáo nîmónîrî ámá nîyonî seáyî e múróñîfárîñî. Ayf o nánî re rîpfrîfárîñî, ‘Niaíwí Gorixo añf seáyî émî ñweañoyáorîñî.’ rîpfrîfárîñî. Xíáwo Depito ámá Isîrerîyî nññî yeáyf urfnayagfápa díxí niaíwo enî Gorixoyá dñf tññî e nîmónîrî fwiárfawé Jekopoyáyo aníñf minf umenñweañfárîñî. O mîxí ináyo yapî nîmónîrî ámá xwioxfyo mîmeámî nerî numenñwearfná wí nîpiéronfámanî. Aníñf umenñweañfárîñî.” urfagi

34 Mariaí añfnajomî re uríññiginî, “Níñî sîñî oxí womî mîmeánîñáyo joxî nîrîfyf arîre nerî emfárîñî?” urfagi

35 añfnajo ámî nurîrî re uríññiginî, “Kwíyf Gorixoyápi jíxî tfámîñî bîrî enf eáníñf Gorixo seáyî émî ñweañoyápi

jíxi ríkikayori sinfá enagi nání niaíwí jíxi xirfóyí nání 'Nwáfóoríntí.' ríro 'Niaíwí Goríxoyáoríntí.' ríro epírífáaríntí." nurírí

³⁶ re uríñínigíní, "Arfá et. Díxí rírówáí Irisabetí ríxa apianí aí niaíwí oxí wo agwí ení. 'Oxí ronjíríní.' urarígíí aiwí agwí ríxa agwí tñjí enáná emá wé wúúmí dájí wo imóníní.

³⁷ Amípí wí Goríxo mimíxípa epaxí wí meníní." uráfagí

³⁸ Mariaí re uríñínigíní, "Xewaníjíní Goríxoyá xínáíníníjé imónínjáíní omí dínjé níwíkwírorí yaríñíní. Joxí nírífíyí ananí nimíxínígíní." uráná anjínajo ímí píní níwíárimí unjínigíní.

Mariaí Goríxomí seáyí e umenjé náníríní.

³⁹ Mariaí, anjínajo e nurárimí úáná, í níwíápínimeámí anjíní nýirí dífwíní enjé Judia píropenísfóyo anjé bimí nání nurí

⁴⁰ nírémoríná Sekaraiayoá anjéyo nípáwírí xírówáí Irisabetímí yayí wíáná

⁴¹ í arfá níwiríná re enjínigíní. Niaíwí agwí enjé xíxoyímfí wirí kwíyí Goríxoyápi xíímí ukíkayorí wíagí

⁴² píné enjé tñní nurírí re uríñínigíní, "Apíxí níyoní nání Goríxo jíxíní píráníjé simíxínjíríní. Díxí niaíwí agwí enjómí ení píráníjé wímíxírí enjíríní." nurírí

⁴³ yayí numerí re uríñínigíní, "Gí Ámínáomí xínáíxí imóníríxí, aríre nerí nííní tífámíní bífíní?" nurírí

⁴⁴ áwanjé re uríñínigíní, "Aí, jíxi yayí níáná arfá nísiríná gí niaíwí agwíyo ínínjo yayí nerí xíxoyímfí níagí nání ríraríñíní.

⁴⁵ Jíxi xwíyífá Goríxoyá rírínjépi dínjé níkwírorí 'O nírífíyí nepa nimónínfáaríní.' yaiwirí éf enagi nání xewaníjíní yayí sínfwinígíní." uráná

⁴⁶ Mariaí re ríñínigíní, "Gí xwíoxíyo dání re yaiwíaríñíní, 'Ámínáomí seáyí e oumemíní.' yaiwíaríñíní.

⁴⁷ Goríxo, nííní yeáyí neayímíxemeanfó nání aga yayí seáyímí dání ninaríní.

⁴⁸ Nííní o xegí xínáíníníjé nimónírí omínjé wíiaríñáíní aiwí o dínjé níkíkayonjo enagi nání nííní yayí ninaríní. Ámá agwí ríná njeagfáyí nííní seáyí e nímero ríwíyo njeapírífáyí ení seáyí e nímero neríná re rípírífáaríní, 'Goríxo ímí píráníjé wímíxínjíríní.' rípírífáaríní.

⁴⁹ Goríxo, enjé síxí éánínjo sanjé onímíá mínírápínoríní. Goríxo njeáfó nerínjéyo dání wé rónínjoríní.

⁵⁰ Ámá gíní gíná njeagfáyí xíomí wáyí níwíro símanjwíyónínjé ínímí wurínfáyo wá wíanaríñoríní.

51 O enj neániri wíyo arírá wiemerí wíyo xopírará wiemerí neríná áamá dñf íwí nání nìkìkayorí ero weyf meníro yarígfáyf dowiakíniri

52 mîxí ináyf seáyí émi imónígfáwamí mamówáriri áamá sipípiamí seáyí e wimîxiri nerí

53 áamá agwíni yarígfáyo aiwá nanf níníro agwí ími uyini wimîxiyiri nerí áamá amípi múróngfáyo anípa urowárapiri enjorini.

54 Amípi nigí aríowayá sfmímanjýo uríñyf dñf yaikiá mímó aníñf dñf morí xegí omíñf wíiaríñwaéne Isírerene arírá neairí enjorini.

55 O aríto Ebirámo nání dñf nímorí nání omí tñni xegí fwiárfawé nenení tñni ayá aníñf nínearímíxa unfáriní." Mariaí e nira unígníni.

56 Irisabetí tñni nñweañsáná ríxa emá waú wo múróáná ámi xegí añf e nání unígníni.

Jonomí xiríñf nániríni.

57 Irisabetí ríxa niaíwí xírímíniri imóníñáná niaíwí síñwí níwaniri oxí wo xíríñnigíni.

58 Oxí wo xíráná í xegí úríxímeá tñni áamá añf ayo dánfyf tñni aríá re wigfawixíni, "Irisabetími Goríxo ayá urímíxfagí nání niaíwí wo xíríñoi." Aríá e níwiro í tñni yayf seáyími dání yaríná

59 ríxa sfá wé wíúmí dánf waú wo imónáná ayf niaíwí iyf sfmí sfó wákwaníro níbíro yof axípi xano wíríníñfpi Sekaraiaoyi wíraníro nání yaríná

60 xinái "Oweoi!" nuríri re uríñnigíni, "Nene ámi yof axípi Sekaraiaoyi wírípaxí meníni. Jonoyí owíraneyí." uríagi

61 ayf re urígfawixíni, "Díxí oxoyá xoayowa aí wo yof 'Jonoyf ríwíríníni? Oweoi.'" nuríro

62 xano aríá ení píróníñagí nání wé áríxá níwiro wé tñni yaríñf re wigfawixíni, "Joxi yof gípi 'Owírímíni.' yaiwíaríñíni?" uríagfá

63 Sekaraiao píraiporfá nání áríxá wíagi umeaíaná o ríwamíñf re eañnigíni, "Xegí yof Jonoríni." e eágí ayf ududf nero Jonoyí wírífyf "Pí nání ríá wíraríni?" yaiwíaríná re enígníni.

64 Ámi Goríxoyá dñf tñni manf nexoarí xwíyíá rípacf nímoníri Goríxomí seáyí e numerí yaríná

65 áamá añf ayo dánfyf ududf néra nuro añf nýoni Judia píropenísí dfwí mñjýo amí gímí ñweagfá pñné "Irisabetí niaíwí xíráná xano Sekaraiao manf píróníño manf exoañoi." ríagfá aríá níwiro

66 dɪŋɪ aumaúmɪ ninɪro Gorɪxo Jonomɪ dɪŋɪ ukɪkayonɔgɪ nɪwɪnɪro re rɪnɪgɪfawixɪnɪ, “Niaíwɪ o rɪwéná pí pí ámá imónɪnɪfárɪnɪ?” rɪnɪgɪfawixɪnɪ.

Sekaraiao wá rókiamoarɪŋɪ wo yapɪ rɪŋɪ nánɪrɪnɪ.

67 Xano Sekaraiaomɪ kwíyɪ Gorɪxoyápɪ ukɪkayonáná o wá rókiamorɪgɪfá wónɪŋɪ nimónɪrɪ Jisaso nánɪ re rɪŋɪnɪgɪnɪ,

68 “Isɪrereneyá Ámɪná Gorɪxomɪ seáyɪ e oumeaneyɪ. O xegɪ ámaéne arɪrá neairɪ yeáyɪ neayimɪxemearɪ nɪneairɪná

69 nene yeáyɪ neayimɪxemeanɪfá nánɪ enɪ eánɪŋɪ wo iwiaronɔɪ. O xɔyá xɪnánɪŋɪ nimónɪrɪ omɪŋɪ wiiagɪ Depitoyá íwiárɪfawé worɪnɪ.

70 Enɪná o nánɪ Gorɪxoyá wá rókiamoagɪfáwa xwɪyɪfá Gorɪxo rɪŋɪ nɪwurɪyirɪná negɪ arɔwamɪ re urɪgɪfawixɪnɪ,

71 ‘Ámá nene mɪxɪ neaiarɪgɪfáyɪ nánɪ éf neamɪnɪrɪ wikɪ tɪnɪ neaiarɪgɪfáyɪ nánɪ éf neamɪnɪrɪ enɪfárɪnɪ.’ urɪgɪfawixɪnɪ.

72 Gorɪxo negɪ arɔwamɪ re urɪŋɪnɪgɪnɪ, ‘Nionɪ wá nɪseawianɪrɪ xwɪyɪfá sɪmɪmanɪŋɪfá dání “Nemfárɪnɪ.” nɪrɪrɪ réoárɪŋɪfáyɪ sɪmɪ e nɪtɪnɪrɪ nɪseaimfárɪnɪ.’ nurɪrɪ

73-74 negɪ arɔ írɪŋɪ Ebɪrɪfamomɪ sɪŋá tɪŋɪ e dání re urɪŋɪnɪgɪnɪ, ‘Mɪxɪ seaianɪro yarɪgɪfáyɪ aiwɪ éf seamɪnɪmɪfárɪnɪ.’ urɪŋɪnɪgɪnɪ. Mɪxɪ neaianɪro yarɪgɪfáyɪ emɪ neamamóáná nene ámɪ wáyɪ wí mé amɪpí o ŋwɪ ikaxɪ nearɪŋɪfáyɪ nɪxɪdɪrane nɪŋwearane

75 sɪnɪ sɪŋɪ nɪŋwearɪná wé rónɪŋɪ imónɪrane sanɪŋɪ imónɪrane nerane píránɪŋɪ xɪdanɪfwarɪnɪ.” Sekaraiao e nɪrɪfísáná

76 xewaxo Jono sɪnɪ pɔomɪ re umearɪŋɪnɪgɪnɪ, “Niaíwoxɪnɪ, ayɪ re rɪrɪpɪrɪfárɪnɪ, ‘Gorɪxo seáyɪ e ŋweanɔyá wá rókiamoarɪŋoxɪrɪnɪ.’ rɪrɪpɪrɪfárɪnɪ. Joxɪ Ámɪnáomɪ óf nɪwimoirɪ xámɪ umearɪfárɪnɪ.

77 Joxɪ óf nɪwimoirɪná xegɪ ámáyo re urayirɪfárɪnɪ, ‘Seyɪné íwɪ yarɪgɪfáyɪ rɪwɪmɪnɪ nɪmamoro éáná Gorɪxo segɪ íwɪ yarɪgɪfáyɪ yokwarɪmɪ nɪseairɪ “Ananɪ eɪnɪ.” searɪnɪfárɪnɪ.’ urayirɪfárɪnɪ.” Sekaraiao e nɪrɪrɪ ámɪ

78-79 re rɪŋɪnɪgɪnɪ, “Gorɪxo wá neaomɪxɪrɪ ayá neawianɪrɪ neaiarɪŋorɪnɪ. O nene nánɪ aŋɪnamɪ dání sogwɪ wá ókɪarɪŋɪnɪŋɪ wá neaókiénapɪnɪfárɪnɪ. O nene sɪfá yinɪŋɪmɪ ŋweanɔwaéne ámá nɪpeanɪrɪ yarɪŋwaéne óf sanɪŋɪfɪmɪ neawárɪnɪfá nánɪ nene nɪneaméra nɪneaurɪ wá neaómɪxɪyinɪfárɪnɪ.” Sekaraiao e rɪŋɪnɪgɪnɪ.

80 Niaíwɪ Jono xwé nerɪná xegɪ dɪŋɪ enɪ rɪxa enɪ neánɪrɪ dɪŋɪ sɪxɪ níga nurɪná ámá dɪŋɪ meanɪ e nɪŋweanɪsáná xegɪ Isɪrerɪyo xewanɪŋɪ sɪŋánɪ wimónɪŋɪnɪgɪnɪ.

2

Jisasomi xiriñf nánirini.

¹ Jonomi rixa nixirimáná enáná Romiyf mixf ináyf Sisa Ogasitasoyi rininjo oyá ñwf ikaxf bi re riñfiriñi, “Ámá xwáf nirimini ñweagfáyf wigf xiáwo írñowayá añf e nání numiróná gf gapimanowami yoí ñwirárfrixiñi.” riñfiriñi.

² Yoí ñwirárfrixfáyf e dání iwamfó ñwirárfrixfáriní. Yoí iwamfó ñwirárfrixfíná gapimanf xegf yoí Sairiniaso inañorini. O Siria pñropenisfyo meñweañorini.

³ E riñf enagf nání ámá ññni gapimanowami yoí ñwirárfrixfiñi nání wigf xiáwowayá añf e nání numiróná

⁴⁻⁵ ámá wo, xegf yoí Josepoyf rininjo —O mixf ináyf Depitoyá fwiárfawé worini. O xiepi sñni xfómi mñmeánñí —Í xegf yoí Mariairini. Sñni mñmeánñí aiwf niaíwf agwf eníriní. Í tñni nawini Gariri pñropenisfyo añf yoí Nasareti ñweagfie dání ñweri Judia pñropenisfyo o xegf xiáwo írñoyá añf e Betirexemiñf rininje ñrémori

⁶ e ññwearfná í niaíwf agwf rixa yóf nerf

⁷ niaíwf oxf xámi iwamfó xiriñjo o xiriññigini. Nixirimáná rapñrapf tñni xopñxopf ññrori añf ámá midáni ññbñro wéñrixiñiriñi mñriññiwá rixa ññréronagfa nání burimákau aiwá narñje bokisf wámi inimi sá wñrariññigini.

⁸ Añf api tññf e ámá wa sipñsipf awí mearoarigfa wa árñwiyimi amfyo wigf sipñsipf ará wñwákwiniñf yarñje awí mearonáná re enññigini.

⁹ Aññnajf Gorixoyá wo wigf sñmñmanñf tñññmi dání sññáni rónapáná awa rogfe midimídáni Gorixoyá wfa okimixáná awa of ñikárinñro yarfná

¹⁰ aññnajo re urñññigini, “Wáyf mepani. Xwiyfá nanñf ámá ññni dññf yayf winñpaxf bi soññné tññf e nání ññmeámi barññini.

¹¹ Xwiyfá nioni ññmeámi barññapi riñriñni. Agwf ríná añf mixf ináyf Depito xwé iwiaronñpimi apñxf wí niaíwf seyñné yeáyf seayimñxemeanfo xiriñjoí. O Kiraisoyf rarñgñorini. Yeáyf neayimñxemeanfa nání arñowayá xwáf piaxfyo dání iwiaronñoyf rarñgñorini. Amínáorini.

¹² Soññné nuro niaíwf xirfo rapñrapf ññxopenimáná burimákau aiwá narñgñamiñf dání bokisfyo sá wñrariñññagf ññwiniñfná ‘Orñani?’ yaiwíñrixiñni.” urññyf re enññigini.

¹³ Aññnajf áwanñf urfo roñje Gorixoyá sñmññf wñnarñgfa obaxf aññnamf dññowa ení ññrónapimáná Gorixomi seáyñmi numero re riññawixini,

14 “Ŋwá aṅṅnamí seáyími ṅweaṅomi seáyí e oumeaneyí. Ámá Goríxo nání dṅṅí arfá mikeamóagfá —O ayí nání wimónariṅṅríní. Ayí Goríxoyá xewaxo ríxa rémóaná dṅṅí wfá wónáná awayiní nisaníro ṅweáfíxíní.” nírímowa

15 sipísipí awí mearoarígfáwamí píní níwíarími aṅṅnamí nání peyíáná awa re rínígfawixíní, “Betírexemi niaíwí rémóe íríníí nurane Goríxo áwaní nearíí nání síṅwí owínaneyí.” nírínímowa

16-17 aṅṅníní nuro Josepo t́níní Mariaí t́níní rípaú ṅweaṅagfí níwíníro ámí weníṅí éfáyí wínígfawixíní. Niaíwo burímákauí aiwá narígfé bokisíyo riwo wíráríníṅagí níwíníro ṕné aṅṅnajowa niaíwí o nání uríípi nání áwaní uráná

18 ámá ṕné sipísipí awí mearoarígfáwa urfápi arfá wiarígfáyí ńníní dṅṅí ududí nero aí

19 Mariaí xwíyá íwo nánípi dṅṅí aumaúmí nínírí dṅṅí nípiíkíga warf́ná

20 sipísipí awí mearoarígfáwa ámí wígfí sipísipí awí mearoarígfé nání nuróná aṅṅnajo uríípi xixení éfí eṅagí wíníro arfá wíro nero nání Goríxomí seáyími umero yayí umero wígfawixíní.

21 Niaíwo xínáí níxírímáná eṅáná ríxa sfá wé wfúmí dání waú wo óráná omí iyí sfmí sfó wákwianíróná yoí aṅṅnajo eṅíná xínáí síní agwí meṅáná “Yoí Jisasoyí wírííxíní.” uríípi wíríígfawixíní.

22 Sfá Mariaí “Ŋwí ikaxí Moseso eṅíná nírírí rfwamíṅí eanípi t́níní xixení neri ígfá oeánímíní.” yaiwíṅíyí imóníṅáná ayaú Jisaso Goríxoyá wo oimónírí ḿníní wianírí nání nímeámí Jerusaremí nání nuri

23 —Ámínáoyá ṅwí ikaxí re nírínírí eáníṅípi, “Niaíwí oxí xámí ófí imóo Goríxomí ḿníní níwíro ‘Díxoríní.’ urííxíní.” nírínírí eáníṅípi t́níní xixení

24 í niaíwí xíríí nání ígfá eánímínírí nání Goríxoyá ṅwí ikaxí re ríníṅípa “Nioní nání xawíówí waúraní, agwíríwí waúraní, rídíyowá níííxíní.” E ríníṅípa ayaú nanṅwí rídíyowá yanírí nání nuri Jerusaremí nírémoni aṅṅí Goríxo nání rídíyowá yarígfíwámí nípáwírí ṅwí ikaxí nírínírí eáníṅípa yarf́ná

25 íná ámá Jerusaremíyo ṅweagfáyí wo —O xegí yoí Simionóríní. O ámá wé róníṅí imónírí Goríxomí píráníṅí uxídírí yaríṅoríní. Ámá arfówayá xwfá piaxíyo dání níwíarorí xegí Isíreríyo yeáyí uyímíxemeanfó nání xwayí nanírí ṅweaṅoríní. Kwíyí Goríxoyápi omí ukíkayonóríní.

26 Goríxo Simionomí dṅṅí nukíkayorf́ná kwíyí t́níní wfá re urókiamoníníṅíní, “Joxí síní mípepa eṅáná ámá Ámínáoníyá

dɪŋɪ tɪnɪ yeáyɪ seayimixemeanfa nánɪ arɔowayá xwɪá piaxɪyo dánɪ iwiaronɔomɪ sɪŋwɪ wɪnɪrɪfárɪnɪ.” urɪŋɪnigɪnɪ.

27 Simiono Gorixoyá kwíyɪ ukɪkayonagɪ nánɪ anɪ Gorixo nánɪ rɪdɪyowá yarɪgɪwámɪ nɪpáwɪrɪ Jisasomɪ xanɪyaú ŋwɪ ikaxɪ Gorixo rɪŋɪpa wɪianɪrɪ nánɪ xɔomɪ nɪmeámɪ ɪwɪaparɪŋagɪ nɪwɪnɪrɪ

28 íwomɪ nurápɪrɪ fá nɪmaxɪrɪmáná Gorixomɪ seáyɪmɪ numerɪ re urɪŋɪnigɪnɪ,

29-30 “Ámɪnáoxɪnɪ, joxɪ nɪrɪŋɪpa áamá nene yeáyɪ neayimixemeanɔomɪ rɪxa sɪŋwɪ tɪ tɪnɪ nɪwɪnɪrɪ nánɪ ayá sɪwɪ mɪnɪró ananɪ xe pémfárɪnɪ.

31 Joxɪ rɪŋɪpa áamá nɪnɪyá sɪŋwɪyo dánɪ dɪxɪ yeáyɪ neayimixemeanɔo rɪxa neaiapɪrɪnɪ.

32 Áamá joxɪ neaiapɔo wɪánɪŋɪ ókiarɪŋɪpa émáyo nuréwapɪyɪrɪná wɪá wómɪxɪyɪnɪfárɪnɪ. O negɪ Isɪrerenyá anɪ re dánɪ xɪrɪɪ enagɪ nánɪ áamá nɪnɪ nene seáyɪmɪ neamepɪrɪfárɪnɪ.” urɪfagɪ

33 íwomɪ xanɪyaú Simiono egɪ íwo nánɪ xwɪyɪfá apɪ rarɪŋagɪ arɪá nɪwɪrɪ ududɪ neri mɪŋɪ sɪŋá nɪweánɪrɪ yarɪná

34 Simiono ayaúmɪ “Gorixo nanɪ oeaimɪxɪnɪ.” nurɪrɪ íwomɪ xɪnái Mariaímɪ re urɪŋɪnigɪnɪ, “Arɪá eɪ. Íwɪ romɪ Isɪrerɪyɪ nɪnɪ wɪ arɪá nɪwɪro dɪŋɪ wɪkwɪrófáyɪ seáyɪ e imónɪpɪrɪfárɪnɪ. Wɪ arɪá mɪwɪ nero dɪŋɪ mɪwɪkwɪró éfáyɪ anɪpá imónɪpɪrɪfárɪnɪ. Gorixo ‘Áamá nɪnɪ nanɪ oimónɪpoyɪ.’ wimónɪŋagɪ nánɪ íwɪ ro sɪmɪmajɔnɪŋɪ yárɪnɪŋagɪ nánɪ áamá obaxɪ wikɪ nɪwónɪro ikayɪwɪ numearɪro yarɪná ayɪ ínɪmɪ dánɪ dɪŋɪ wɪawɪarɪgɪfáyɪ sɪŋánɪ imónɪnɪfárɪnɪ.

35 Jíxɪ mɪŋɪ mɪxɪ yarɪgɪfápá tɪnɪ rɪróagɪfánɪŋɪ íwɪ ro nánɪ íkɪnɪŋɪ sɪpí e sɪnɪfárɪnɪ.” urɪŋɪnigɪnɪ.

36 Gorixoyá wɪá rókiamoarɪgɪfá wɪ —Í Panueromɪ xemíáɪ xegɪ yoɪ Anaírɪnɪ. Xíáwo írɪŋo Asao tɪnɪ gwɪ axɪrɪrɪnɪ. Í rɪxa apɪanɪrɪnɪ. Oxɪ nɪmeánɪrɪ nɪŋwearɪná xwɪogwɪ wé wɪúmɪ dánɪ wáú múróáná

37 xiagwo rɪxa nɪpéáná í apɪxɪ anɪ nimónɪrɪ nɪŋwearɪ xegɪ xwɪogwɪ nɪnɪ rɪxa 84 imónɪŋɪrɪnɪ. Í anɪ Gorixo nánɪ rɪdɪyowá yarɪgɪwámɪ bɪ mɪpeyeá ikwáwɪyɪranɪ, árɪwɪyɪranɪ, aiwá ŋwɪá ŋwearɪ Gorixomɪ xwɪyɪfá rɪrɪmɪ wɪrɪ yarɪŋɪrɪnɪ.

38 Í enɪ anɪwámɪ íwo fá nɪxɪrɪrɪ ŋweagɪfíe axɪná nɪrémorɪ íwomɪ sɪŋwɪ nɪwɪnɪrɪná Gorixomɪ yayɪ nɪwɪmɪ nurɪ áamá “Gorixo gíná Jerusaremɪ ŋweanɪwaéne gwɪnɪŋɪ nearoayɪronɪfárɪnɪ?” yaiwɪarɪgɪfáyo íwɪ o nánɪ áwanɪ nura unɪnigɪnɪ.

39 Xaniyaú Gorixoxo ñwí ikaxí ríñípa ríxa nípiní niyárimí Gariri píropenisíyo egí aní Nasaretíyí ríníje nání íwomí nimeámí níyiri e ñweañáná

40 Íwo xwé niwiarorí Gorixoxo omí ayá nurímíxírí díníf ukíkayonagí nání ení eánírí amípí nání díníf enwíperí enínigíní.

Xaniyaú Jisaso nání p'fá egí náníríní.

41 Xaniyaú xwiogwí o omí aiwá Gorixoxoyá aníñajo xiáwowa Isipíyí aníyo ñweañáná mípíkí múroníyimi —S'fá ayimí aiwá Pasopayí ríníñí imíxaríg'fáriní. S'fá ayi nání díníf winíní nání Jerusaremí nání nuayiri yayaríná

42 Jisaso xwiogwí ríxa wé wúkaú síkwí waú enáná s'fá Gorixoxo múroníyí ríxa anwí ayo imóníñáná xaniyaú yaríg'fípa nání Jisaso x'fo t'fíní Jerusaremí nání níyiro

43 s'fá aiwá apí naníro nání níñweag'fásáná ámí aní e nání nuríná Jisaso síní Jerusaremí ñweañáná xaniyaú maj'fá nimónírí

44 re yaiwig'físixíní, “Jisaso áamá negí wí t'fíní ríxa púinígíní.” níyaiwiri waríná s'fá wíyí ór'fagí ayaú egí ámányo t'fíní áamá egí imoaríg'fíyo t'fíní p'fá imímí neri

45 p'fá yopa nímegínárírí ámí Jerusaremí nání níyiri p'fá néra núfísáná

46 ríxa s'fá wíyaú wíyí óráná weníñíf éfíyíf wíníg'físixíní. Aní Gorixoxo nání rídíyowá yaríg'fíwámí ínímí riwo ñweañagí níwínírí o Gorixoxoyá ñwí ikaxí uréwapíyaríg'fá wamí áwíní e níñweámáná yaríñíf wirí ar'fá wirí yaríñagí níwínírí

47 áamá Jisaso p'féné ráná ar'fá níwiro ñweag'fáyí n'fíní aga udud'fí nero re yaiwig'fawixíní, “O aríre nerí níj'fá nimónírí r'fá raríní?” yaiwiaríná

48 xaniyaú omí síñwí níwínírí udud'fí níwiri xínáí re uríñínigíní, “Íwe, pí nání e yeaiwapíyaríñí? Yaípawi ayá s'f'wí yearoaríñagí nání joxí nání p'fá yaríñwií.” ur'fagí

49 o re uríñínigíní, “Pí nání aípagwí nioní nání amí amí p'fá emearíñí? ‘Xanoyá díníf t'fíní x'fóyá aní riwámí ínímí ñweaní.’ míyaiwiaríñíf reñí?” ur'fagí aí

50 xwíy'fá x'fo ur'f'pí nání xaniyaú nípíkwiní níj'fá mimónípa neri

51 x'fo t'fíní nawíní nuro wig'fí aní Nasaretí nírémore Jisaso xaniyaúmí ar'fá y'fímíg'fí níwirí ñweañáná xínáí amípí n'fíní o éfí nání díníf aumaúmí inaríná

52 Jisaso síní xwé nimóga nuríná díníf enwíperí xwé imónírí néra waríná Gorixoxo t'fíní áamá n'fíní t'fíní ení o nání “Áamá nañoríní.” níyaiwia wag'fáriní.

3

Jono xwiyá wáf urijé nánirini.

¹ Taibiriasí Sisao mîxí ináyí nimóniri xwiogwí wé wúkaú síkwí wú áamá Romíyo nîmenjweámáná enáná Podiasí Pairato Judia pîropenisíyo gapîmaní nîyoní nání xîráonijé nimóniri menjweanáná Adipasí Xeroto Gariri pîropenisíyo gapîmaní ámináo nimóniri menjweanáná xexírîmeáo Piripo Ituria pîropenisíyo tíni Rîrakonaitisí pîropenisíyo tíni gapîmaní ámináo nimóniri menjweanáná Raiseniaso gapîmaní ámináo nimóniri Abirini pîropenisíyo menjweanáná

² Anaso tíni xîneagwo Kaiapaso tíni apaxípanijé imónigíwaú seáyí e nimóniri menjweanáná Jono —O xegí xano Sekaraiaorini. O áamá díjé meanje njweanáná Gorixo nîrîpearí re urijéinigini, “Nioniyá xwiyá rîpî Isîreríyo wáf urîméîrixini.” uríagi

³ o inigí Jodani rapá tíjé e wáf nemerí re urîmenjéinigini, “Ámáyné íwí yarígíáyí ríwíminí nîmamoro nîsanîro yarínáyí nioní wayí seameairí Gorixo íwí yarígíáyí yokwarímí seairí eníáriní.” nurîmerí

⁴ enípa Gorixoyá wáf rókiamoagí wo xegí yoí Aisaiayoí rînjô eníná Jono síní menjáná o nání nîrîrî ríwamíjé re eanjéinigini, “Ámá díjé meaními dání áamá wo ríaiwá re rînfáriní, ‘Ámináo ríwíyo bíno nání segí díjé óf nanjéinjé wimoiro óf píraníjé imoarígíápáníjé wimoiro neróná

⁵ síkwioxí imóníjéyí xwíá xewiároro díwí xwéraní, onímiáraní, yîpároro óf nîrîrîworí iníjéyo nanjé imíxáîro óf síjé nîjwearí xîxoaríwí néra ujéyí píraníjé imíxáîro éîrixini.

⁶ E neríná áamá níni Gorixo yeáyí neayimíxemeámínirí yaríjagi wînípîrîfáriní. ‘Ámá wo ríaiwá e rînfáriní.’ Aisaiáo eníná Jono nání e nîrîrî ríwamíjé eanjéinigini.

⁷ Jono Gorixo uríjépa wáf urîmearíná oxí apíxí obaxí Jono wayí neameainíjéinirí o tíjé e nání baríná o ayí nîsanîro mé wayíni meaanîro yaríjagí nîwînrî re urayíjéinigini, “Sidírfí miaéyné, ‘Ríwéná Gorixo xeaníjé seaikárínfá enjagi nání éf úpoyí.’ go searfagi seyíné wáyí nero Gorixo e neaikárínigínirí nioní tíámíni éf baríjé?” nuríri

⁸ re uríjéinigini, “Seyíné íwí yarígíápi nepa ríwíminí nîmamorínáyí píraníjé nero íká sogwí nanjé nîweríná yaríjépa imóníîrixini. Seyíné re mîrínípa époyí, ‘Negí aríto Ebírfámoyaéne imóníjagwí nání Gorixo wí xeaníjé neaikárínfá meníni.’ mîrínípa époyí. ‘Gorixo

Ebirámoyá fwiárfawé nání “Nioni ayo xeaniḡ nḡwiríná arige xwé obaxí imónínfáríní?” nḡyaiwirí ududí winaríní. rḡyaiwiarḡoḡ? Oweoḡ, Gorixoxo dḡḡ e yaiwipaxí meníní. Ananí sḡḡá tḡyo dání Ebirámoxo nání fwiárfawé wimixḡyipaxíriní.

⁹ Gorixoxo rḡxa rapíwé íkíá mḡkí tḡḡ e nání íá xiríní. Íkíá gḡnḡ gḡna sogwí nanḡ mḡwéagḡ nḡwḡnḡríná nḡdikáriri ríá ikeaarínfáríní.” urḡagi

¹⁰ ámá o tḡḡ e epíroyí egíáyí yarḡḡ nḡwiayiro re urḡḡawixíní, “Nene nḡsaniri nḡḡwearingená pí yanḡwáríní?” urayíagíá

¹¹ Jono re urayḡḡnigíní, “Ámá iyíá wúkaú tḡḡo wú ámá iyíá mayomí mḡnḡ wḡwḡnḡgíní. Ámá aiwá tḡḡo ení mayomí mḡnḡ wḡwḡnḡgíní.” nuriri yaríná

¹² takisí nání nḡgwí uráparigíá wa wayí meaaniro nibiróná yarḡḡ re wigíawixíní, “Nearéwapḡyarḡḡoxíní, none nḡsaniri nḡḡwearingená pí yanḡwáríní?” urḡagíá

¹³ o re urḡḡnigíní, “Nḡgwí takisí nání nḡnearápimeríná nḡgwí gapḡmanowa ‘Urápírxíní.’ searḡḡápí wiárí nḡmúro seáyí e mḡnearápipaní.” nuriri yaríná

¹⁴ Porisí wa ení nibiro yarḡḡ re wigíawixíní, “None ení nḡsanirane nḡḡwearingená pí yanḡwáríní?” urḡagíá o re urḡḡnigíní, “Soyíné ámá yá nḡgwí urápaniro nání iwanḡ eamero xwiríxí mero yapí uxekwímoro mepa érxíní. Segí nḡgwí omḡḡ nero meáfápiní nḡnearíná ‘Ayí apániríní.’ yaiwírxíní. Ámá wayá nání ayá sḡwí mḡsearopaní.” nuriri yaríná

¹⁵ oxí apíxí nḡnḡ “Ámá Gorixoyá dḡḡyo dání nene yeáyí neayimixemeaníá nání arḡowayá xwíá piaxíyo dání iwiaronḡo gíná imónínfáríní?” nḡyaiwiróná xwíyíá Jono wáí urḡmearḡḡpí aríá nḡwiro nání dḡḡ re nḡpíkíga ugíawixíní, “Ámá Gorixoyá dḡḡ tḡnḡ yeáyí neayimixemeaníá nání arḡowayá xwíá piaxíyo dání iwiaronḡoyí rarḡḡwáo ámá ro menḡranḡ?” yaiwiaríná

¹⁶ Jono áwanḡ nuriri re urḡḡnigíní, “Nioni sa iniḡḡ tḡnḡ wayí seameaiarḡíní. Nioni enḡ neániri aiwí rḡwíyo bḡnḡo nioni nḡmúroníní. Nioni ámá nanḡoní aiwí o nioni tḡnḡ xḡxení mimónḡḡagḡ nání ámá omḡḡ wiilarḡḡáyí bosoyá síkwí sú gwí wikweaiarḡḡápa nioni oyá wikweaipaxímaní. O wayí nḡseameairíná iniḡḡ tḡnḡ seameainíámaní. Gorixoyá kwíyí tḡnḡ seameairí ríá tḡnḡ seameairí eníáriní.” nuriri

¹⁷ Gorixoxo ámá nanḡḡyo yeáyí nuyimixemearí sípíyo anípá imixiri eníá enagḡ nání ewayí xwíyíá ripí urḡḡnigíní, “Ámá pokí tḡnḡ wití aiwá eyeyírómí ero aiwá ná anḡḡyo tíro mamíwí

tíni siyikí tíni ríá ikeaáríro yarigíápa Goríxo eni axípi e emfániri wítí mamíwí tíni ná tíni eyeyírómí iníje aiwá náyí aníyo tíri mamíwí tíni siyikí tíni ríá ikeaáriri eminiri nání xegí pokí fái níxíriri roni.” uríñinigini.

18 E nuriri áamá díñí oyaiwípoyiniri xwiýfá wí wí eni obaxí uriri xwiýfá yayí winipaxípi ríwíyo Goríxo urowárenapiníto nání uriri neri

19 gapimaní Xeroto íwí eri xexírímeáoyá apíxí Xerodiasíyí ríñíjí urápiri yaríñagí Jono míxí nuriri “íwí níni joxí yaríñipi nanímaní. Díxí ríríxímeáoyá apíxí nurápiríná ‘Naní yaríñini.’ rísimónariní?” uríagi

20 Xeroto íwí níni apí neñagí aí ámí wíni neri Jonomí gwí níyiri kírapusí aníyo ñwirárinigini.

Jisasomí wayí umeainí nánirini.

21 Jisaso, Jono síní gwí mñwiráriní enáná áamáyo wayí numeairi yaríná, Jisaso eni níbiri Jono omí wayí umeaiáná Jisaso éf nírori xano Goríxomí ríxíñí uraríná re eníñinigini. Anínamí dání óf iniri

22 kwíyí Goríxoyá xawiówíñíñí nimóniri o tíñí e nání weapiri anínamí dání xwiýfá wí re rínénapiri “Gí íwí díñí síxí ríyíñáoxíni, joxí nání aga yayí ninarini.” rínénapiri eníñinigini.

Jisasomí xiáwo íriñowa nánirini.

23 Jisaso áamáyo iwamíto nuréwapíyemeríná xegí xwiogwí 30 imóníñinigini. Oxí apíxí o nání díñí re yaiwiagíárini, “Josepomí xewaxorini.” yaiwiagíárini. Josepomí xano Xiraorini.

24 Omí xano Matatorini. Omí xano Ripaiorini. Omí xano Meríkaiorini. Omí xano Janaiorini. Omí xano Joseporini.

25 Omí xano Matataiasorini. Omí xano Emosorini. Omí xano Neamorini. Omí xano Estraiorini. Omí xano Nagaiorini.

26 Omí xano Meatorini. Omí xano Matataiasorini. Omí xano Semenorini. Omí xano Josekorini. Omí xano Jodaorini.

27 Omí xano Joananorini. Omí xano Resaorini. Omí xano Serababerorini. Omí xano Siarítierorini. Omí xano Neraiorini.

28 Omí xano Meríkaiorini. Omí xano Edaiorini. Omí xano Kosamorini. Omí xano Erímedamorini. Omí xano Erorini.

29 Omí xano Josuaorini. Omí xano Eriesaorini. Omí xano Jorimorini. Omí xano Matatorini. Omí xano Ripaiorini.

30 Omí xano Simionorini. Omí xano Judaorini. Omí xano Joseporini. Omí xano Jonamorini. Omí xano Eraiakimorini.

31 Omí xano Meriaorini. Omí xano Menaorini. Omí xano Matataorini. Omí xano Netanorini. Omí xano Depitorini.

32 Omí xano Jesioríní. Omí xano Obetoríní. Omí xano Bowasoríní. Omí xano Sarímonoríní. Omí xano Nasonoríní.

33 Omí xano Aminadaporíní. Omí xano Atíminoríní. Omí xano Anaioríní. Omí xano Xesíronoríní. Omí xano Peresoríní. Omí xano Judaoríní.

34 Omí xano Jekoporíní. Omí xano Aisakoríní. Omí xano Ebírafamoríní. Omí xano Tiraoríní. Omí xano Nexoríní.

35 Omí xano Serakoríní. Omí xano Reuoríní. Omí xano Perekoríní. Omí xano Ebeoríní. Omí xano Seraoríní.

36 Omí xano Kenanoríní. Omí xano Apakísatoríní. Omí xano Siemoríní. Omí xano Nowaoríní. Omí xano Remekoríní.

37 Omí xano Metusaraoríní. Omí xano Inokoríní. Omí xano Jaretoríní. Omí xano Maxarareroríní. Omí xano Kenanoríní.

38 Omí xano Inosoríní. Omí xano Setoríní. Omí xano Adamoríní. Omí xano Goríxoríní.

4

Obo iwamfó wíwapiyíjé nániríní.

1 Jisaso kwíyí Goríxoyápi omí níwímeari ukíkayonáná iniigí Jodani rapáyo dání peyaríná kwíyí Goríxoyápi áamá díjé meañe níméra waríná

2 sía 40 óraríná Obo “O enjé neániri xano wimónarijépi xídínirífeníjo?” níyaiwirí omí iwamfó níwíwapiyayirí yaríná sía ayo aiwá míní néra núísáná sía 40 imónáná ríxa agwí wiaríná

3 Obo re uríjínigíní, “Joxí nepa niaíwí Goríxoyáoxí enánáyí aiwá níri nání síjá tíyí, ‘Bisíkerfá imónei.’ ureí.” uríagi

4 Jisaso re uríjínigíní, “Oweoi, wí e emíméini. Goríxoyá Bíkwyó dání re níriní eánini, ‘Ámá aiwá nípirí nánini díjé nímorínáyí, wí díjé níyimíjé imóníjépi meapaxí menini.’ ríníjagí nání joxí nírfípi wí emíméini.” uríjínigíní.

5 Obo Jisaomi seáyí émi nímeáa nípeyiri anjé níni xwíá rírí nírimíni nání imóníjéyo anjéni axíná síwá níwirí

6-7 re uríjínigíní, “Anjé níni xwíá rírí nírimíni nání imóníjéyo joxí síwá siaríjépi ayí nioníyáriní. Níni ríxa nígíni imónini. ‘Ámá womí míní owimíni.’ níyaiwiríná anani míní wipaxíriní. Joxí nioní nání míjé xwíáyo níkwírorí nioní seáyí e nímeánáyí ayí níni weyí meararígíjépi api tíni díxí siapímíni.” uríagi aí

8 Jisaso re uríjínigíní, “Bíkwyí Goríxoyáyo re níriní eánini, ‘Díxí Áminá Goríxomíni míjé xwíáyo íkwírorí

seáyi e umeri eríini.’ riniñagi nání joxi nírariñpi wí e emíméini.” uriniñini.

⁹ Obo “Jisaso xegí xano Gorixo ení eániñorfaniri iwamfó owíwapiyiniri yapí owíwapiyimini.” niyaiwiri omi añí Jerusaremíyo nání nimeáa nuri añí Gorixo nání ridiyowá yarígíiwámí xegí rikwíyo niñwirárimáná re uriniñini, “Joxi nepa niaíwí Gorixoyáoxi enánáyí, xwíámí nání nimawiri xeamoi.

¹⁰ Ayí rípi nání rírariñini. Gorixoyá Bíkwiyo xwíyíá rípi ení nírini eáni, ‘Gorixo xegí añíñají joxi nání píraníñí awí ñweapíri nání re uriniñoi, “Omi awí mearópoyí.” uriniñoi.’ nírini eániñagi nání nimawiri xeamoi.” nuri

¹¹ re uriniñini, “Rípi ení nírini eáni, ‘Joxi síkwí síñáyo pírfí uyíkíeámí inírxiniri ayí íá rixiríprí wé awiá sipíráoi.’ ení nírini eániñagi nání anani nimawiri xeamóaná ‘Gorixomi xewaxorfaní?’ siaiwimíini.” uríagi

¹² Jisaso re uriniñini, “Nioni re dání nipiérorínáyí, joxi nírariñipa Gorixo añíñají nioni íá nixiríprí nurowárenapípaxí aí rípi ení nírini eáni, ‘Dixí Áminá Gorixoyá ení eániñpimi iwamfó mívíwapiyipani.’ eániñagi nání wí nimawiri xeamómíméini.” uriniñini.

¹³ E uráná obo iwamfó níní e níwíwapiyíísáná omi píní níwíarímí nurí idáná ámí wíwapíyípaxí imónáná nání weníñí nerí ñweañiniñini.

Jisaso iwamfó nemerí uréwapíyemení nánirini.

¹⁴ Jisaso kwíyí Gorixoyápi ukíkayonagi áamá dñí meañe píní níwíarímí nurí ámí Gariri píropenisíyo nemerí píné o nání píropenisí ayo amí amí yaní iwénímearíná

¹⁵ o añí api apimi nemerí wigí rotú añíyo uréwapíyemearíná oxí apíxí níní xíomi seáyi e umeaagfáriní.

Nasaretí ñweáyí Jisasomi ríwí umogfá nánirini.

¹⁶ Jisaso Nasaretíyo nání nurí —Añí ayo xílo siní onímíá íná niñweari xwé iwiaroníyo nání nurí xegí íníná yaríñipa Sabaríayo rotú añíyo nípáwiri Bíkwi Gorixoyá íá rómíniri nání éf nírori

¹⁷ ríxa Bíkwi Gorixoyá wíá rókiamoagí Aisaiayí riniño eañipi umeaíaná o nípariri xwíyíá rípi riniñe nání pía nerí níwíniríná íá re roníñini,

¹⁸ “Kwíyí Gorixoyápi nioni níkíkayoni. Nioni áamá uyípeayíyo xwíyíá yayí winípaxí imóníñipi urímífa nání nírípearí áamá íá xenwiráriníñíyo ‘Sini seyíné íá míseaxenwiráriní. Anani úpoyí.’ urímífa nání nírowárenapíri áamá síñwí supárigfáyo ‘Anani síñwí noxoari

anípoyi.’ urimfa nani nrowárenapiri áamá iwanj mépero xopiráf wirow egfáyo yeáyf imiximfa nani nrowárenapiri

19 ‘Gorixo xegf áamá éf uminin+yf anwi ayorini.’ urimfa nani nrowárenapiri enjirini.” Jisaso fá e nroárim

20 Bikwf ámi nixopemixárimáná rotú anjf mearinjf womi m+n+ niwimáná éf niñweari áamá rotú anjfo ñwxapigfáyf om+n+ sñwáf agwf niwiga warfná

21 o “Xfo nani rfa rarini?” oyaiwípoyin+r+ iwamfó nurir+ re urinj+inigini, “Agwini rfwaminjf nioni fá róap+ seyfné arfá niwirfná rixa xixeni imónigo+.” uráná

22 nñni o nani nanjini nira uro xw+yfá awfíninjf yarinjf xfo rff jfap+ nani dnj+ n+pikíga uro nero aí re r+ingfawixini, “Áamá royf sa anj+ re dánj+ Josepomi xewaxorini. Arige ner+ nijfá xwé ap+ imóninjfrfan+?” r+inarfná

23 o re urinj+inigini, “Seyfné ewayf xw+yfá r+p+ n+n+r+pfráo+, ‘Joxi nepa xw+rox+ enánáyf, jwaninjox+ píraninjf im+xine+.’ n+r+pfráo+. E n+n+r+róná re n+r+pfráo+, ‘ “Emimf amipí anj+ Kapaneam+yo enoi.” rarinjagfa arfá winwáp+ ámi d+x+ anj+ re eni emimf neait.’ n+r+pfráo+.” nurir+

24 re urinj+inigini, “Nepa seararinjini. Wfá rókiamoarinjf wo o xegf anjfo nani nur+ Gorixoyá xw+yfá uráná xegf áamá e ñweagfáyf om+ mímnarigfámani.

25 E ner+ aiwi nioni nepa seararinjag+ píraninjf arfá nípoyi. Enjina wfá rókiamoagf Irajao emearfná agwf anj+ p+r+ni er+ iniá meapa er+ áamá nñni aiwá nani dfwf ikeamóniro enáná Isireriyf apixf an+ obaxf ñweañagfa aiwi

26 Gorixo Irajao iwam+ wim+ arirá wíw+n+ing+n+r+ murowáf émányf ap+x+ wim+n+ —Í Saidoni tñj+ e anj+ onimiá Serapari r+ninj+ bimi dánjirini. Ím+n+ arirá wíw+n+ing+n+r+ wárinj+inigini.” nurir+

27 re urinj+inigini, “Enjina wfá rókiamoagf Iraisao nemerfná eni Isireriyf obaxf peyiyf tfgfáyf egfá aiwi Iraisao ayo womi nanj+ wim+xagfmani. Émányf wom+n+ —O Siria dánj+ xegf yof Nemenorini. Om+n+ nanj+ wim+xinjfr+n+.” uráná

28 áamá nñni rotú anjfo ñweagfá arfá e niwiróná xwioxfo dán+ rfa ápiáw+ninj+ niwóroa nuro

29 niwíap+n+mearo om+ fá ni+xir+ro wigf anjfo dán+ nixoyfpióa nuro dfwf m+nj+ wigf anj+ m+r+n+injfpimi dán+ mamówaraniro nani xixoyfpi+ níméra yarfná

30 o áw+n+m+ niyékín+m+ xegf dnj+ tñn+ unj+inigini.

Imfó dnj+ xixeroarinjf wom+ mixf umá+ninjf nán+r+ni.

31 Jisaso Gariri p+ropen+sfo nemerfná anj+ xegf yof Kapaneam+yo n+rémori Sabarfáyo nuréwapiyiri yarfná

32 áamá ayí arfá n̄wiróná o xwiyfá apí xiáwóniḡ rariḡagí n̄winiro miḡí s̄ḡá n̄weániro yarfná re eḡiḡiḡiḡi.

33 Áamá rotú aḡfyo ḡweagfáyf wo —O imfó diḡí xixéroarḡorini. O n̄wiáp̄n̄imearí makirfwf n̄mori

34 re urḡiḡiḡiḡiḡi, “Ai! Nasaretí dánḡ Jisasoxini, none pí neaim̄n̄ri barḡiḡiḡi? Xwirfá neaik̄xém̄n̄ri r̄barḡiḡiḡi? Joxi nán̄i nioni n̄j̄fárini. Gorixo xewaxoxi xfo rir̄peáoxirini.” uráná

35 Jisaso miḡí nuriri re urḡiḡiḡiḡiḡi, “Ám̄i bi m̄riḡpa eí. Om̄i p̄ni n̄wiár̄mi uí.” uráná re eḡiḡiḡiḡiḡi. Imfó áamá om̄i xwirfá wí mik̄xé áamáyo áwin̄mi dán̄i meanḡiḡi neaar̄mi uḡiḡiḡiḡi.

36 Meanḡiḡi neaar̄mi úaná áamá n̄ni óf̄ nikár̄niro re riḡḡfawixini, “Xwiyfá oyá eḡí s̄ix̄ eániḡi. O nén̄i t̄ḡóniḡí n̄riḡfná sekaxí uráná imfó aí arfá n̄wiuro éf̄ warḡoi.” n̄riḡniro yarfná

37 xwiyfá o yarḡiḡiḡiḡi nán̄i p̄ropen̄s̄f̄ ayo am̄i am̄i yan̄i iwén̄imenḡiḡiḡi.

Saimonom̄i x̄ineagwim̄i nan̄f̄ im̄ix̄iḡí nán̄riḡi.

38 Jisaso n̄wiáp̄n̄imeám̄i rotú aḡfyo p̄ni n̄wiár̄mi n̄peyeari xegí wiep̄sarḡiḡí wo Saimonoȳ riḡiḡoyá aḡfyo nán̄i nur̄i n̄páwiri om̄i x̄ineagwí r̄fá p̄riḡ wiarḡagí nán̄i im̄i nan̄f̄ owim̄ix̄iniḡi yarḡiḡí wíagfá

39 o í sá weḡe nán̄i nur̄i n̄rómáná r̄fá p̄riḡyo miḡí uráná re eḡiḡiḡiḡiḡi. Sim̄ix̄iḡi im̄i p̄ni n̄wiár̄mi úaná í r̄ixa aḡiḡi n̄wiáp̄n̄imear̄i aiwá p̄riḡ n̄imear̄i n̄wia uḡiḡiḡiḡi.

Sim̄ix̄f̄ obaxf̄ȳf̄ nan̄f̄ im̄im̄ix̄im̄f̄ eḡí nán̄riḡi.

40 Áamá aḡí apim̄i dánḡf̄ȳf̄ sogwí r̄ixa n̄ip̄meááná wigí áamá sim̄ix̄f̄ x̄ixeḡiḡi yarḡḡf̄ȳf̄ n̄imeám̄i Jisaso t̄ḡí e nán̄i báná o áamá ayí ayo wé seáyi e ikw̄ikwiar̄im̄f̄ eri nan̄f̄ im̄im̄ix̄im̄f̄ eri yarfná

41 imfó áamá ayo wíyo obaxí x̄ixéroarḡiḡiḡiḡi áamá ayo p̄ni n̄wiár̄mi nuróná makirfwf n̄moayiro re urayiḡfawixini, “Niaíw̄f̄ Gorixoyáoxirini.” urayarḡagfá o im̄fowa xfo arfowayá xw̄fá piaxf̄yo dán̄i iwiaronf̄oȳf̄ rariḡfo eḡagí nán̄i n̄j̄fá imóniḡagfá nán̄i o miḡí nuriri “Ám̄i bi m̄riḡpa époȳi.” ururim̄f̄ neri e néisáná

42 sá weḡo wfá móniḡim̄i n̄wiáp̄n̄imeám̄i áamá mayf̄ e nán̄i nur̄i ḡwean̄áná áamá ox̄f̄ ap̄ix̄f̄ n̄ni o nán̄i p̄fá n̄mero om̄i n̄wímearóná “Nene p̄ni n̄neawiár̄mi mupani.” uraniro yarḡagfá aiwí

43 o re urḡiḡiḡiḡiḡi, “Gorixo re n̄rowár̄enap̄iḡriḡiḡi, ‘Aḡí ayí ayo re ur̄im̄éir̄ix̄ini, ‘Gorixo xwioxf̄yo m̄imeám̄f̄

neri seamenweanfa nani seyíne nisaníro ηweárixini.” urimérixini.’ nírowaríí enagi nani aní wíyo xwíyá yayí winípaxí imóniηí apí urimíniri eni xe oumíni.” nurimí nuri

⁴⁴ Judayíyá aní apí apimi rotú aní miríníηíyo dání nuréwapíya unínigíni.

5

Jisasoyá diηí tñi peyí obaxí ubeníyo miníηí nániríni.

¹ Jisaso ipí xegí yoí Genesaretípami éf nírómáná xwíyá Goriyoyá uraríná ámá obaxí aríá wianíro nani ximíximí niníro Jisasomí ikwíkwierí winaríná

² ewé bíxaú, yánípami tía bíxaú wenagi níwíniri peyí ápearígíáwa ewé apíxaúmi dání nayoámáná wigí ubení ígíá eaaríηagífa níwínimí nuri

³ ewé bíbá Saimonoyápami nípixemoániri yaríηí re winínigíni, “Iníkí tñí re pñi níwiárimí ná jfe onimíápi anani níwanírewí?” nuriri éf níηweámáná ewé apami dání oxí apíxí ipí manípa tñí e rówapígíáyo nuréwapíyiri

⁴ ríxa nípini nurárimáná Saimonomí re uríηínigíni, “Ípí ná mími eηe nani nímeámí nuri peyí íáyo miníni nani ubení mamówarípiyi.” uríagi

⁵ Saimono re uríηínigíni, “Negí neamemearíηoxini, sfá ríyimi áríwíyimi peyí íá wí níminírfeníηoiniri aníηí miní mépearíηáná wíá neaógoí. E neri aiwí joxi e yearíagi nani ye iwamíó mamówaraníwií.” nuriri

⁶ mamówáraná re enínigíni. Ubení ú peyí obaxíyo ní mudímorí ríxa aríkínimíniri yaríηagi níwíniri

⁷ wigí wíwaúmi ewé bíbami ηweagííwaú saní oyearápípiyíniri wápiá níwiri awaú níbiri ubení nímixearo ewépíxaúmi ikwiáraná ewépíxaú ríxa ná ínimíniri yaríηagi

⁸ Saimoní Pitao síηwí e níwíniri nani Jisasoyá síkwí tñí e miní xwíáyo níkwírori re uríηínigíni, “Ámináoxini, nioní fíwí yaríηáoni enagi nani pñi níniwiárimí ui.” nuriri

⁹ peyí aga xwé nímearo nani o tñi xegí ámá níkumíxíniri peyí nani yarígíáwa tñi ududí níkaríníro

¹⁰ Sebediomí xewaxowaú Jemiso tñi xogwáo Jono tñi awaú Saimonomí níkumíxíniri peyí nani yarígííwaú eni ududí ikárínaríná Jisaso Saimonomí re uríηínigíni, “Joxí wáyí mikáríniapaní. Agwí re dání peyí nani yaríηípáníηí ámá nani eni e néra urfáriní. Ámá nioní níxídípirífa nani wirímearfáriní.” nurimáná enáná

¹¹ awa ewé nímeámí níbiri yání e dání nayoaro ewé peyí amípi e nítimí omí níxída ugíawixini.

Ámá peyiyí tñjí womi nanj imixinjí nánirini.

12 Jisaso anj wíyo nemerí anj bimi ñweañána ámá wo —O peyiyí pipírímó yárñorini. O Jisasomi nìwìnríná oyá síkwí tñj e símimanj xwáyó níkwírori wauní re urñiniginí, “Ámínáoxini, joxi nanj nimiximínínáyí ananí nanj nimixipaxíriní.” uríagí

13 Jisaso wé nìmoaurí omí seáyí e níkwíarímáná re urñiniginí, “Nioní ‘Joxi nanj oimónini.’ nimónarini. Ríxa nanj imónei.” uráná re enñiginí. Peyiyí apí ríxa nanj imónáná

14 Jisaso “Ámá wíyo nioní simixáyí nání áwanj murípa ei.” nuríri ámá o Moseso eníná ñwí ikaxí ragípi mé ámáyo xewanñjo áwanj nura emeniginíri e nuríri ámi re urñiniginí, “Amíná apaxípáninj imónigíáwa tñj e nání nurí womí síwá nìwìnrí nanjwí rídiyowá nání negí arfo Moseso eníná sekaxí nearagíyí bí rídiyowá síariri joxi nanj imóníyí nání áwanj ríri ení mìní wíríxiní.” Jisaso sekaxí e uríagí aí

15 xwíyíá emímí amípí Jisaso yayinjíyí nání yaní ríxa ná jfami níwéa nemerí yaríná oxí apíxí obaxí omí arfá wianñro nání bíro símíxí wiarñjyí nanj oneaimíxiníri bíro nero o tñj e nípññro nñwearo e yayaríná

16 o íníná ámá dñj meañe nání nìwayiri Goríxomí xwíyíá rírimí wiagíriní.

Enj nñni síwímí enj womi nanj imixinjí nánirini.

17 O síá wíyimi ámáyo uréwapíyaríná ámá wa Parisiyí rñinñjyí wa tñni Goríxoyá ñwí ikaxí uréwapíyaríngíyí wa tñni —Awa Gariri píropenísíyo anj ayí ayo dání bímiro Judia píropenísíyo anj ayí ayo dání bímiro Isíreriyí anj xwé Jerusaremí dání ení bíro egíáwarini. Awa Jisaso uréwapíyaríñe éf nñwearo arfá wiaríná Jisaso ámá símíxí wiarñjyó nanj owimíximíníri nání enj síxí eáninjí Goríxoyápi ukíkayonáná re enñiginí.

18 Ámá wa wígf ámá womí —O enj nñni síwímí yárñorini. Omí íkwianjwíyo nññro Jisaso nanj owimíxiníri nimeámí nñbíro “Nimeámí nípáwirane Jisasoyá símímanjímíní anjwí e owíráraneyí.” nññro éfáyí

19 ámá obaxí anjí fwi e píkwpíkwi inñagáta óf nání pía nímegíññro anjwámí nimeámí nixéga nñpeyiro anj síá tñnñjyí wí nñpíneaayiro dae nñtímáná íkwianjwína tñni gwí nñyiro ámá anjyó ínñmí epíroyí egíáyo áwínñmí gwírí e e nñmamówára nñwepññro Jisaso símímanj tñjímíní táná

20 Jisaso enj nñni síwímí enjyá ámá nñni xfo nání dñj wíkwíroro “Jisaso ananí nanj imixipaxíriní.” wíaiwiro

yarɪŋagfa nɪwɪnɪrɪ re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Ámáoxɪnɪ, dɪxɪ ɪwɪ yarɪŋɪpɪ rɪxa yokwarɪmɪ sɪɪnɪ.” uráná

²¹ Gorɪxoyá ŋwɪ ikaxɪ eánɪŋɪpɪ mewegɪfáwa tɪnɪ Parisiowa tɪnɪ ikeagɪgwɪ re nɪrɪga ugɪawɪxɪnɪ, “Ámá royɪ gorɪanɪ? Gorɪxomɪ rɪperɪrɪ numearɪrɪ yarɪŋɪ royɪ? Ámá ɪwɪ yarɪgɪfáyɪ yokwarɪmɪ yarɪŋɪ royɪ gorɪanɪ? E yarɪŋɪfɪ sa Gorɪxorɪnɪ.” rɪnarɪŋagfa

²² Jisaso xegɪ dɪŋɪ tɪnɪ adadɪ nɪwɪrɪ re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Nionɪ nánɪ segɪ xwɪoxɪyo dánɪ pí nánɪ dɪŋɪ e moarɪŋoɪ?” nurɪrɪ

²³ re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Ámá wo ɪwɪ ikárɪnɪŋɪ nionɪ yokwarɪmɪ wɪánáyɪ, ɪnɪmɪ imónɪŋagɪ nánɪ ámá woxɪ sɪŋwɪ tɪnɪ sɪŋwɪ wɪnɪpaxɪ menɪnɪ. E nerɪ aiwɪ nionɪ ámá enɪ nɪnɪ sɪwɪmɪ enɪ womɪ ‘Rɪxa nɪwɪáɪpɪnɪmearɪ dɪxɪ ɪkwɪaŋwɪ nɪmeámɪ uɪ.’ uránáyɪ, o nanɪ imónɪfagɪ ámá nɪyɪnénɪ sɪŋwɪ tɪnɪ sɪŋwɪ wɪnɪpaxɪrɪnɪ.” nurɪrɪ

²⁴ re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Nɪyɪnénɪ nionɪ nánɪ re nɪaiwɪpɪrɪ, ‘Ámá imónɪŋo ananɪ ámá xwɪfá tɪyo dánɪfɪ ɪwɪ ikárɪnɪfápɪ enɪ ananɪ yokwarɪmɪ wɪpaxorɪanɪ?’ nɪaiwɪpɪrɪ nánɪ píránɪŋɪ sɪŋwɪ nanɪpoyɪ.” nurɪrɪ enɪ sɪwɪmɪ enomɪ re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Nionɪ re rɪrarɪŋɪnɪ, ‘Joxɪ nɪwɪáɪpɪnɪmearɪ dɪxɪ ɪkwɪaŋwɪ nɪmeámɪ anɪ e nánɪ uɪ.’ rɪrarɪŋɪnɪ.” uráná re enɪnɪgɪnɪ.

²⁵ O ámá nɪnɪ sɪŋwɪ anɪgɪe dánɪ rɪxa nanɪ nimónɪrɪ nɪwɪáɪpɪnɪmearɪ xegɪ ɪkwɪaŋwɪ sá wenɪna nɪmearɪ xwanɪwɪ níkwónɪmɪ nɪpeyearɪ Gorɪxomɪ seáyɪ e numéra xegɪ anɪ e nánɪ úaná

²⁶ oxɪ apɪxɪ nɪnɪ óf níkárɪnɪro Gorɪxomɪ seáyɪ e numero wigɪ xwɪoxɪyo dánɪ sɪrɪ nɪpɪkɪnɪro re nɪrɪga ugɪawɪxɪnɪ, “Agwɪ xegɪ bɪ éagɪ rɪyɪ wɪnɪwɪnɪ.” rɪgɪawɪxɪnɪ.

Rɪpaiomɪ “Nɪxɪdeɪ.” urɪŋɪ nánɪrɪnɪ.

²⁷ Jisaso e dánɪ nɪpeyearɪ nurɪná ámá nɪgwɪ takɪsɪ nánɪ uráparɪŋɪ wo —O xegɪ yoɪ Rɪpaiorɪnɪ. Xegɪ yoɪ ámɪ bɪ Matɪyurɪnɪ. O xegɪ opisɪ anɪyo éf ŋweaŋagɪ Jisaso sɪŋwɪ e nɪwɪnɪrɪ re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Joxɪ nɪxɪdeɪ.” uráná

²⁸ o nɪwɪáɪpɪnɪmearɪ xegɪ amɪpɪ nɪnɪ e pɪnɪ nɪwɪárɪmɪ Jisasomɪ uxɪdɪŋɪnɪgɪnɪ.

²⁹ Jisaso nánɪ xegɪ anɪyo aiwá xwé bɪ rɪyamɪ nerɪ ŋweaŋáná takɪsɪ nánɪ nɪgwɪ uráparɪgɪfá wa tɪnɪ ámá wɪnɪyɪ tɪnɪ nɪbɪro nawɪnɪ awaú tɪnɪ nɪŋweámáná aiwá nɪnɪro yarɪná

³⁰ Parisi wa tɪnɪ Gorɪxoyá ŋwɪ ikaxɪ eánɪŋɪpɪ mewegɪfá wo tɪnɪ Jisaso nánɪ wɪepɪsarɪŋowamɪ anɪŋúmɪ ikaxɪ nurɪro re urɪgɪawɪxɪnɪ, “Soyɪné takɪsɪ nánɪ nɪgwɪ uráparɪgɪfá awa tɪnɪ ámá ɪwɪ yarɪgɪfá wɪnɪyɪ tɪnɪ pí nánɪ inɪgɪ nɪro aiwá nɪro yarɪŋoɪ?” urɪfagɪ

31 Jisaso ewayf xwiyfa ripi uriniginini, "Ámá nanf yarigfáyf nanf oneaimixiniri xwirf tñf e nánf warigfáraní? Oweoi! Simixf yarigfáyfni xwirf tñf e nánf warigfáraní." Ewayf xwiyfa api nurirf

32 re uriniginini, "Nionf ámá wé rónñf imónigfáyf wigf yarigfáyf rfwimini mamoro sanñf imóniro oépayiniri binámaní. fwf yarigfáyf rfwimini mamoro sanñf imóniro oépayiniri bináraní." uriniginini.

"Wiepsarñowa pí nánf aiwá ñwfa mñwiráraní yarñoi?" urigfa nánirini.

33 Ámá wa Jisasomf re urigfawixini, "Jono wiepsarñowa ininá aiwá ñwfa ñwiráraníro Gorixomf rixñf uríro yayarigfáraní. Parisiowayá wiepsarñowa ení axfpf yarigfáraní. E nero aiwí joxí wiepsarñyf aiwá ñwfa bí mñwiráraní ininá aiwá niro inigf niro yarigfáraní." urigfa

34 Jisaso "Nionf gf wiepsarñáowa tñf ñweañáná awa aiwá ñwfa ñweapaxfmaní." urimininiri nánf ewayf xwiyfa ripi uriniginini, "Ámá wo apixf meáminiri aiwá imixífyf ámá aiwá api nprf nánf báyf apixf meáo siní ayf tñf ñweañáná aiwá ñwfa ñwiráranirigfáraní? Oweoi!

35 E nerí aiwí apixf meáo sfá obaxf wí nórimáná enáná ámá wí omí wanfnimixáná iná ámá ayf dñf sipí wiarñagí nánf aiwá ñwfa ñwiráraníprfáraní." uriniginini.

36 Xfo rapirapf sñjúnñf imónñagí nánf ewayf xwiyfa ámi ripi uriniginini, "Ámá wo xegf rapirapf urú axenñagí nñwinífná prómínirí nánf xegf sñjú nñmearí naxerí próarñíraní? Oweoi! Sñjú naxeríná xwirfá ikixenñoi. Sñjú ení naxerí próánáyf urú yapí xixení axípi imónnñmenñoi." nurirf awa wigf eníná dání "Nene e nerfná wé rónñf nimónírane nñperfnáyf ananí Goríxo tñf e nánf peyanfwaríni." nira wagfápi siní yarigfápi tñf xwiyfa sñf tñf nawíni tkwieropfirxiniri ewayf xwiyfa e uriniginini.

37 Ámi axí ripi re uriniginini, "Ámá wo re yarñfmaní. Memé wará sixf urfyo inigf wainf sñf iwajfá yarñfmaní. E nerfnáyf, memé wará sixf awá nupiyiniri wainf apí purí memé wará sixfwá xwirfá ikixénirí enñoi.

38 Inigf wainf sñyf memé wará sixf sñfyo iwajfá yarigfáraní." uriniginini.

39 Xfo yarñfpi nánf ámi ewayf xwiyfa ripi uriniginini, "Ámá giyf inigf wainf prífyf nñnimáná siní sñyf nánf wimónarñíraní? Oweoi, siní sñyf nánf mñwimóní 'Pírfyf apánirini.' rarigfáraní." uriniginini.

6

Sabarfáyo “Nwáfáriní.” ríniníþi yaríní wígfá nániríní.

¹ Jisaso xegí wieþsarínowa tñní Sabarfá wiyimí wítí omíníyo áwínímí ófyo nuróná wítí siyí yáníní síní yíyírímí nemáná mamíwí nání wé tñní xwíyíxwíyí níroro nígápaní warfá

² Parisi wa re urígfawixíní, “Soyíné sabarfáyo ‘Nwáfáriní.’ ríniníþyo pí nání aiwá nímiaga warínjo?” uríagfa

³ Jisaso re uríniniginí, “Míxí ináyí Depito eníná eníyí síní fá míroaríní reño? Oweoi, fá nírooro aiwí síní níjía mimónínjo. O tñní ámá xfo tñní emearígfáyí tñní agwí níwirfá

⁴ senfá aní Goríxo nání peaxí tayarígfíwámí o nípáwirí ‘Nwáfáriní.’ ríniníyí, bisíkerfá Goríxo nání peaxí tayarígfáyí nímeari nínrí xegí ámá níkumíxíní emearígfáyo míní winíniginí. Bisíkerfá peaxí tayarígfá apí sa apaxípáníní imónígfáwaní ananí nípaxíriní.” nurírí “Depito e yaríná Goríxo míxí wí murípa ení enagi nání gí wieþsarínáowamí pí nání míxí urarínjo?” urímíní nání e nurírí

⁵ “ ‘Sabarfáyo ayí ananíríní.’ rípxoríani?” oy-aiwípoyíní re uríniniginí, “Ámá imónínjóní Sabarfáyo xiáwoníríní.” uríniniginí.

Wé kíriní ení womí naní imíxíní nániríní.

⁶ O Sabarfá ámí wiyimí rotú aníyo nípáwirí uréwapíyaríná ámá wo —O xegí wé náú kíriní enoríní. O ení e nweanáná

⁷ Goríxoyá nwf íkaxí eáníníþi mewegfá wa tñní Isíreríyíyá Parisiyí ríniníyí wa tñní Jisaso ámá wé kíriní enomí naní imíxáná none xwíyífa oumeaaraneyíníro omí xwayí níwíníro nweanagfa aí

⁸ Jisaso awa xfómí “Xwíyífa oumeaaraneyí.” níyaiwíro nweanagfa nání díní adadí níwirí ámá wé kíriní enomí re uríniniginí, “Níwiápínímeámí níbirí ámáyo áwíní e rónapeí.” uríagi o níwiápínímeámí níbirí áwíní e róaná

⁹ Jisaso ámá e awí eánígfáyo re uríniniginí, “Nioní yaríní bí oseaimíní. ‘Sabarfáyo naní níwirínáyí, ayí ananíríní.’ ríyaiwíarínjo? ‘Sípí níwirínáyí, ayí ananíríní.’ ríyaiwíarínjo? ‘Sabarfáyo ámá naní oimóníþoyíní naní nímíxírínáyí, ayí ananíríní.’ ríyaiwíarínjo? ‘Ámáyo xwírífa níkíxerínáyí, ayí ananíríní.’ ríyaiwíarínjo?” nurírí

¹⁰ ámá e éfí nweagfá níyoní sínwí níwínímémáná wé kíriní enomí re uríniniginí, “Díxí wé írú þmíxeí.” uríagi o e éaná re eníniginí. Xegí wé naní imóníniginí.

¹¹ Xegí wé naní imóníagi Parisiowa sínwí e níwíníro wígfí xwíoxíyo dání ríáníní níwóroa úagi nuro wígfíþi

jfami dáni re riniḡfawixini, “None Jisasomi pí wipaxrini?” riniḡfawixini.

Xfo nani waf wurimeipfríawami rípeañf nánirini.

¹² Iná Jisaso xano Gorixomi xwiya ririmf wiminri dfwf miñyo nipeyiri stá ayimi Gorixomi xwiya nura nurí

¹³ rixa wfaní wónaná “Wiepsariñáyí obípoi.” niriñ ayo wé wúkaú síkwf waúmini nripearí “Niḡf waf nurimeipfríoyínérini.” uriniginí. Ámá wé wúkaú síkwf waú rípeañowa wigf yoí rowarini.

¹⁴ Saimono, omi Jisaso yoí ámi bí Pitaoyi wriñorini. O tñi omi xogwáo Adruo tñi Jemiso tñi Jono tñi Piripo tñi Batoromuo tñi

¹⁵ Matiyuo tñi Tomaso tñi Aripasomi xewaxo Jemiso tñi Saimono tñi —O xegí yoí bí Seretoyi riniñorini. O tñi

¹⁶ Jemisomi xewaxo Judaso tñi Isikarioti dñf Judaso tñi —O Jisaso nani miyf urinorini. O tñirini.

Ámáyo uréwapiyiri nañf imixiri enñf nánirini.

¹⁷ Jisaso ámá xfo rípeáowa tñi dfwf miñyo dáni niwero ayoxí nañf e rówapána oxí apixí obaxí inína xómi xfdarigfáyí tñi ámá obaxí Judia píropenstíyo dñfyf tñi wigf añf xwé bí Jerusaremí dñfyf tñi ámá émayí añf biaú Taiayi riniñpí tñi Saidoniyi riniñpí tñi —Añf apiaú rawirawá imanñf tñi añwi e ikwíroniñpiaúrini. Añf apiaúmi dñfyf tñi

¹⁸ ayf Jisasomi arfá wianiro bimirow negf simixyf nañf oneaimixinri bimirow oxí apixí imfó dñf xixérori xixeaniñf wiri egfáyí bimirow éaná o imfó mixí umáinri ámá niyoní nañf nimixa urí yarfná

¹⁹ oxí apixí nñni oyá enñf síxí eániñpí ámá niyoní píranñf imixariñagi niwiniro ayf eni nibirow omi wé amáf rónanrow egfawixini.

“Yayf seainri dñf sipí seairi éwinigini.” urinñf nánirini.

²⁰ Jisaso xegí wiepsariñyo siñwf niwiga nurí re uriniginí, “Seyfné amipí nani dfwf ikeamónarigfáyfné Gorixo xfo xegí xwioxíyo mmeámí nerí seameñweanfe páwipfríá nani yayf seáymí dání oseainini.

²¹ Aiwá nani agwi ríná dfwf ikeamónarigfáyfné anani aiwá nirow agwí imí seayiri epfríá nani yayf seáymí dání oseainini. Agwi seyfné dñf sipí ni-seairí ñwf oeáfri aiwi rfwená Gorixo píranñf seameñweanfe ni-páwiro niñwearfnáyí rípríá rípríá nani yayf seáymí dání oseainini.

²² Seyfné ámá imóniñáoni nixfdarigfáyfné enagf nani ámá wa smf tñi seairí xegí wúmi nani mixí seaxfdowaríro

ikayíwí nisearíro segí yof xwíraimímí searíro seaíáná xwíríá mimónipani.

23 Ámá wí sipí e seaikáraríṅagíá níwínírnáyí, re yaiwíríxíni, 'Nene sipí neaikárarígíápa wigí xiáwowa ení Goríxoyá wíá rókiamoagíáwami sipí wikáragíáríani?' níyaiwiro seyíné idáná anínamí nípeyiróná Goríxo naní wí seaiapíníá ṅagí nání nímwirí níxeamorí yayí seáyími dání néra úríxíni.

24 E nerí aiwí seyíné amípí wí mimúrónipa egíáyíné anígwiní aweyí! Síá wíyi seyíné majíá seaóríníáríni. Agwí ríná amípí yayí seainípaxí imóníṅíṗí ríxa nímearo sírí muní níṅwearo aiwí ríwéná ríníṅí meapíríá ṅagí nání díṅí sipí seaíwínígíni.

25 Anígwi íníná aiwá níro agwí ímí seayirí yarígíáyíné, aweyí! Síá wíyi seyíné majíá seaóríníáríni. Ríwéná Goríxoyá xwioxíyo mípawí agwíná epíríá nání díṅí sipí seaíwínígíni. Anígwi yayí ero ríṗíá ríro yarígíáyíné, aweyí! Síá wíyi seyíné majíá seaóríníáríni. Ríwéná Goríxo ámáyo píráníṅí umeṅweaníe mípawípa neríná díṅí sipí níseairí ṅwí eapíríá ṅagí nání díṅí sipí seaíwínígíni.

26 Seyíné ámá níni seáyími seameararígíáyíné, aweyí! Síá wíyi seyíné majíá seaóríníáríni. Eníná segí seáwowa mimóní wíá rókiamoagíáwami seáyími umearagíápa agwí seyíné ení seáyími seameararíná díṅí re níyaiwiro, 'Nene ení ámá Goríxoyá mimónípa ṅagwí nání oyá xwioxíyo páwianíwámani.' níyaiwiro díṅí sipí seaíwínígíni.

"Símí tñi seaiarígíáyí nání wá oseahuní." uríṅí nání ríni.

27 "E níri aiwí seyíné aríá níarígíáyíné re éríxíni. Ámá seyíné wikí seaónígíáyo nání seaimónírí ámá símí tñi seaiarígíáyo naní wimíxíro

28 ámá ikayíwí tñi níramíxírí seararígíáyo Goríxo píráníṅí owimíxínírí ero ámá xwíraimímí seararígíáyí naní oimóníṗoyínírí Goríxomí yaríṅí wiro éríxíni.

29 Ámá wo maríṗíṅwíyo mídání reááná ámi mídání ení ananí xe reáwínígíni. Ámá wo díxí iyíá níriráṗírínáyí, xe oníráṗínírí díxí soríá ení 'Xe oníráṗíní.' yaiwíríxíni.

30 Ámá gíyí gíyí yaríṅí síánáyí, ananí míní wirí gíyí gíyí ríráṗíáyo ímí tñi 'Ámí níapíoyí.' murípa erí éríxíni.

31 'Ámá e oníṗoyí.' yaiwiaríṅípa joxí ení e wííríxíni.

32 Joxí re níyaiwirínáyí, 'Ámá níni nání wimónaríṅíyí náníni níwónaríni.' níyaiwirínáyí, ámá gíyí seáyími rímeṗíríáríni? Oweo! Ámá íwí néra warígíáyí aí ámá wíwaníṅíyí nání wimónaríṅíyí nání wimónaríṅíríni. Ayínáni

seyíné nání wimónariŋyí náníni niseaimónirínáyí, weyí ámá wí seamearipíríámani.

33 Seyíné ámá naŋí seaimixarigfáyoní naŋí niwimixirínáyí, weyíyí ámá gíyí seamearipíríárini? Oweoi! Íwí néra warigfáyí aí ámá naŋí wiarigfáyo xixeni naŋí wiarigfárini. Ayínání ámá seyíné naŋí seaimixarigfáyoní naŋí niwimixirínáyí, weyíyí ámá wí seamearipíríámani.

34 Seyíné woxí 'O idána ámi xixeni niapipaxírini.' yaiwiaríŋyoni mīni niwirínáyí, weyíyí ámá gíyí seamearipíríárini? Oweoi! Ámá íwí yarigfáyí aí wigí wíami 'Idána ámi xixeni neaiapipaxírini.' yaiwiarigfáyo mīni wiarigfárini. Ayínání woxí 'O idána ámi xixeni niapipaxírini.' yaiwiaríŋyoni mīni niwirínáyí, weyíyí ámá seamearipíríámani.

35 Ámá seyíné símí tīni seaiarigfáyí nání seaimóniri naŋí wimixiro amípí wí mīni niwiríná 'Xfóyá eni oniapini.' mīyaiwipa éfrixini. E nerónáyí, niaíwí Nwá seáyí émi ŋweaŋoyá nimóniro oyá naŋí wí meapíríárini. Seyíné xfóyá niaíwí eŋagi nání ámá xíomi yayí mīwífáyo tīni sípini yarigfáyo tīni wá wianaríŋpa éfrixini.

36 Segí ápo ámáyo ayá nurimixiri yaríŋpa seyíné ayá nurimixiro éfrixini.

Ewayí ikaxí síyikwí nání uríŋí nánírini.

37 "Joxí ámá wo yaríŋagi síŋwí niwiniíná 'O sípí yarini.' mīripani. E nerínáyí, joxí nání Gorixo 'O sípí yarini.' rínfámani. Joxí ámáyo xwíyá mumearipani. E nerínáyí, Gorixo xwíyá rimeariínfámani. Joxí ámá wí íwí sífápi yokwarímí niwiirínáyí, Gorixo anani joxiyáyo yokwarímí siínfárini.

38 Joxí ámáyo mīni niwiríná sípí mīwipa nerí yaríŋpa Gorixo mīni siapínfárini. Ámáyo mīni niwiríná 'Xwé owimīni.' yaiwiro aiwá síxí ímímí neróná síxí úrooro wé tīni kíkíksí ero nemána ríxa niyurínawíáná mīni niwiróná xegí iyfáyo wíaroarigfápa Gorixo eni xixeni e mīni siapínfárini. Amípí xixeni joxí wiaríŋpa Gorixo xixeni e siapínfárini." uríŋnigini.

39 Jisaso xegí wiepísariŋyí nioni uraríŋá jíayí arfá nikeamoro ámá síŋwí supáríŋí imónipíríxini rí ewayí xwíyá rípi uríŋnigini, "Seyíné 'Síŋwí supáríŋí wo wíomi anani nipemeámi ófyo uníŋoi.' ríyaiwiaríŋoi? Awaú niwauíni xwáríŋwíyo eainípísíi." nuríri

40 xfóyá wiepísariŋí seáyí e nimóniro wigí díŋfyo dání anani epíríxini rí re uríŋnigini, "Niaíwowa

uréwapiyariŋomi seáyi e múrónarigfámani. Xámi nuréwapiya numána enána uréwapiyariŋo tñni xixeni imónarigfáriní.” nuriri

41 xfoya wiepisariŋyí íwí ayí yariḡfáyí pñni miwiáripa nero áma wí yariḡfáyí nánini “Pñni wiárfpoyí.” uripríxiniŋi ewayí xwiýfá ámi bi rípi uríŋinigiŋi, “Segí siŋwíyo íkfá xwé wániŋí ŋweaŋagí aí siŋwí mainenipa nero díxí imónigfáyí womi siŋwí siyikwí onimiá bi ŋweaŋána pí náni siŋwí winiŋmeaariḡfáriní?

42 Íkfá xwé awá segí siŋwíyo ŋweaŋagí siŋwí mainenipa nerfna arige neri díxí imónigfá omí ‘Siŋwí siyikwí onimiá ŋweaŋpí oriŋmeámini.’ urirfáriní? Naŋ riri sipi riri yariŋoxini, íkfá xwé joxiyá siŋwíyo ŋweaŋfá emi nimamónimána siŋwí píraníŋí nanimána díxí ririxímeáoyá siŋwíyo onimiá ŋweaŋpí anani mearfáriní.” uríŋinigiŋi.

Ewayí ikaxí íkfá sogwí nani uríŋí naniŋini.

43 Xegí wiepisariŋyí píraníŋí nero oŋweápoyiniŋi ewayí xwiýfá ámi bi rípi uríŋinigiŋi, “Íkfá siyíwí riŋfna sogwí naŋí wearíŋímani. Íkfá onagwá eŋfna sogwí sipi wearíŋímani.

44 Áma íkfá sogwí weŋagí niwiniŋfáyí diŋí ‘Íkfá yoí ayo riŋíŋí iyí riweni?’ yaiwariḡfáriní. Íkfá pikí sogwí nidirfáyí eŋwixíyo darigfáraní? Wainí sogwí nidirfáyí ará ekirikwíyo darigfáraní? Oweoi!

45 Áma naŋyí wíḡí xwioxíyo dání diŋí naŋí moro píraníŋí néra uro yariḡfáriní. Áma sipíyí wíḡí xwioxíyo dání diŋí sipi moro íwí néra uro yariḡfáriní. Áma xwiýfá niriŋfáyí xwioxíyo dání sipi nánini diŋí nimorína sipini rariḡfáriní. Naŋí nánini nimorína naŋíni rariḡfáriní.” uríŋinigiŋi.

Ewayí ikaxí sŋá aŋí mirariḡfáwaú nani uríŋí naniŋini.

46 Ewayí xwiýfá ámi bi rípi uríŋinigiŋi, “Pí nani ‘Ámináoxini, Ámináoxini,’ niniriŋo aiwi nioni searariŋápi mepa yariŋoi?

47 Áma giyí giyí nioni tfámini niŋiŋo nioni searfápi arfá niŋiŋo xixeni axípi yariḡfáyí ‘Áma óniŋí rimónini?’ oyaiwípoyiniŋi ewayí xwiýfá bi niriŋí sŋwániŋí oseaimini.

48 Áma o sŋá aŋí nimiriŋfána xámi sŋá nita yapírfé xwíá sewiárfóniŋí xapixapí nimiriŋí eŋí tñni inimi nimiga niwémána sŋá yapiniŋagí niwiniŋe dání sŋá piára níkiŋíroa niyapiriŋí aŋí mirariŋóniŋí imóniŋoi. Iniá xwé neáísána iniḡí waxí niwerfána aŋiwámi nimiákwiriŋí

pineám+niri éyí o píran+ñí m+r+ñí eñagi nání wñwí wí mimeañ+nigini.

⁴⁹ E nerí aiwí áamá g+yí g+yí nioní searí+pi arfá n+níro aí xixeni axí+pi mepa yarí+g+áyí áamá rón+ñí imón+ñioi. O añí n+m+r+r+fná sñjá piará yap+n+ñe dání sñjá ní+kí+róa yap+ní nání xwíá bí m+mí úrapí xwíáyoní seáyí e níta n+purí m+r+r+fyí ini+gí waxí n+weapí+ri miákwiáná aññí ini+gíyo n+p+neamioarí an+pá imónár+ñ+nigini.” nurí+ri “Nene ení Jisaso nearí+pi n+wiaikirfná aniwá yapí Gorixo an+pá neaim+x+ní+rí+ani?” oyaiwí+poy+ní+ri nání ewayí xwí+yíá apí ur+ñ+nigini.

7

Porisí woyá om+ñí wiiar+ñomi nañí im+x+ñí nán+r+ni.

¹ Jisaso, oxí ap+xí arfá wiarfná xwí+yíá apí n+p+ní nurárí+máná añí wíyo xegí yoí Kapaneam+yo nání nurí ñweañáná

² wauyí porisí á+mná imón+ñí woyá áamá x+náin+ñí nimón+rí om+ñí wiiar+ño —O porisí á+mná imón+ño d+ñí s+xí wñjorini. O s+m+xí nerí ríxa n+pém+ní+ri yarfná

³ “Jisaso n+birí añí apimi ñweani.” r+nar+ñagí+á arfá e n+wirí Judayí á+mná wa Jisasomí owirí+meápoy+ní+ri re uowár+ñ+nigini, “Soyfné nuro gí inókín+ñí om+ñí niar+ñí ro nání yar+ñí re n+wí+poyí, ‘Joxí ananí n+birí oyá x+náin+ñí nimón+rí om+ñí wiiar+ño ríxa n+pepaxí yar+ñagi nání píran+ñí wim+x+ré+ní?’ yar+ñí e n+wí+poyí.” uowáráná

⁴ awa nuro Jisasomí n+wí+mearo wauní r+x+ñí re urí+g+awix+ní, “O émayí wo eñagi aiwí píran+ñí neaiar+ño eñagi nání joxí n+birí oyá x+náin+ñí om+ñí wiiar+ñomi píran+ñí wim+x+yíi.

⁵ O Judayene d+ñí n+neañw+r+rí+ri negí rotú añí jfayí m+raní nání neaiap+ñjorini.” urí+gí+á

⁶ Jisaso awa tñí nuro porisí á+mná imón+ñoyá añí tñí e añwí e rémóáná porisí á+mná imón+ño xegí áamá ní+kum+x+ní+ri emearí+gí+á wami re uowár+ñ+nigini, “Jisasomí n+wí+meari Porisí á+mná imón+ño re nearowár+ñjoi urí+poyí, ‘Á+mnáox+ní, nioní s+ní upupí+gí siarfná nañí+mani. Nioní áamá nañoní s+ñagw+ní. Joxí nion+yá añíyo wí fwiap+paxí+mani.

⁷ Xámí ní+waniñoní “Á+mná nañoní men+ní.” n+yaiwiní+ri nání joxí sirí+meám+ní+ri mibfár+ní. Ayínání d+xí roñe dání pfné ráná gí om+ñí niar+ño á+mi nañí imón+n+ñjoi.

⁸ Nioní áamá “Om+ñí ayí ayí ei.” n+rarí+gí+owamí ín+mí wurfn+ñ+ní. Nioní ení porisí wa ín+mí nurfn+ñjoi. Gí porisí

womi “Joxi anj ui.” uráná sa warinjinini. Womi “Bei.” uráná sa xixeni barinjinini. Gf inokinj ominj niarinj womi “E ei.” uráná xixeni yarinjinini. Jisasomi e uripoyi.” urowarána

⁹ awa nuro Jisaso tñni óf e óróf niniro e uráná Jisaso ududf n>wiri n>ik>n>imón>ri oxí ap>ixí ep>royf nero númi uxídigfáyo re urinj>n>ig>ini, “Wauyf porisf áminá imón>no d>inj n>in>ik>w>r>ori yarinj>pa n>ig>f Is>ir>er>y>né aí woxi nion> d>inj x>ix>eni m>in>ik>w>r>oar>inj>ni.” uráná

¹⁰ xw>y>fá urowarénapfáwa ámi wigf anj e nán> nuro xegf ominj wi>ar>inj r>ixa ámi nanj riwo n>wear>ag>f win>ig>fawix>ni.

Íwf s>ik>inj>f p>iy>f womi “Wi>áp>n>imeai.” ur>inj>f n>án>ri>ni.

¹¹ Jisaso wauyf porisoyá ominj wi>ar>inj>omi píran>inj nim>x>iri r>ixa sfá wí óráná o anj bim> yo>f Nen>y>i r>in>inj>y>o n>án> nuri xegf wiep>s>ar>inj>owa en> o tñni nuro ámá oxí ap>ixí obaxf naw>ni nuro

¹² anj apimi ák>injá íwí e rémoan>ro yarfná Jisaso wen>inj é>y>f win>inj>n>ig>ini. Ámá p>iy>f wo —O s>in> íwf s>ik>inj>or>ni. Xex>ir>fmeáo wo mayor>ni. X>n>ái ap>ixí an>ri>ni. Om> x>n>ái tñni oxí ap>ixí e dánj obaxf tñni xw>fá weyan>ro anj apimi dán> n>ime>ami f>wi>apar>inj>ag>f Jisaso s>inj>w>f e n>w>in>ri

¹³ p>iy>omi x>n>áim> wá n>wian>ri re urinj>n>ig>ini, “N>w>f eaar>inj>y>f p>ni>w>íare>i.” nur>ri

¹⁴ an>w>i e n>ib>ri ik>w>ian>w>f p>iy>o wen>nam> ífá n>x>ir>ri> amá n>ime>ami war>ig>fáy>f sa e rówap>inj>áná o p>iy>omi re urinj>n>ig>ini, “Íwf s>ik>inj>f rox>ni, r>ixa wi>áp>n>imeai.’ r>ir>ar>inj>ni.” uráná re en>inj>ni.

¹⁵ P>iy>o n>wi>áp>n>imear>i éf n>inj>wear>i iwam>fó p>né rarfná Jisaso ámi x>n>ái tñnj e uw>ariarfná

¹⁶ ámá n>ni wáy>f nik>ar>n>iro Gor>x>omi seáy>i e numeróná re r>ig>fawix>ni, “Gor>x>oyá wfá rókiamoar>inj seáy>i e imón>inj wo riwo r>ineauowarénap>y>inj>o? Gor>x>o Is>ir>er>ene n>án> d>inj n>imor>i ar>ir>á neain>n>fa n>án> riwo r>ineauowarénap>y>inj>o?” n>iro e yarfná

¹⁷ Jisaso e é>p>i n>án> xw>y>fá Juday>f anj n>y>on> yan>f niwéa nur>i m>id>m>id>án> en> r>n>im>en>inj>ni.

Jono xegf wiep>s>ar>inj>owa wa>umi Jisaso tñnj e n>án> urowar>inj>f n>án>ri>ni.

¹⁸ Jono xegf wiep>s>ar>inj>owa Jisaso éf ap> n>ip>ni n>án> áwanj uráná

¹⁹ o xegf wiep>s>ar>inj>f wa>umi “E>ni.” nur>ri Áminá Jisaso tñnj e n>án> re urowar>inj>n>ig>ini, “Nuri yarinj re w>ip>y>i, ‘Joxi n>án> Jono “N>ib>n>íar>ni.” nearar>inj>ox>ran>i? Wo ámi r>w>y>o

binfo nani sini xwayf naniri nweanfwarani?' Nuri yariñf e wipiyi." urowarfagi

²⁰ awau nuri Jisasomi re uremeagfisixini, "Jono wayf nineameaia warino joxi tfe nani re yearowarinoi, 'Om yariñf re wipiyi, "Joxi Jono 'Rfwayo nibinfarini.' neararinoxirani? Wo rfwayo binfo nani sini xwayf naniri nweanfwarani?" yariñf e wipiyi.' yearowarinoi." urana

²¹ axina Jisaso ama simixi xixegini yari g'fayo nanf imixiri sinwf suparigfa obaxyo sinwf anipri nani wiri imfo amayo xixeroarinfyo mixi umainiri neri

²² awaumi re uriniginini, "Awagwi nuri amipi nini nioni re yarina sinwf naniri arfa niri efiyf nani Jonomi awanf urpiyi, 'Sinwf suparigfayf ami sinwf aniro sikwi ikf egfayf ami anf ero peyiyf t'gfayf wigf wara nanf iniro arfa pronigfayf ami arfa ero ama pefayf ami wiapnimearo ama sipiyo xwiyfa yayf winipaxipi arfa wiro yariñoi.' urpiyi." nuriri

²³ re uriniginini, "Ripi eni urpiyi, 'Yeayf neayimixemeanfa nani arfowaya xwfa piaxyo dani iwiaronfo e enfarini. E enfarini.' yaiwiarigfapi tni xixeni mepa yariñagi sinwf ninaniri aiwi noreamioari dñf minikwropa neri 'Ayf omani.' miyaiwipani. Ama e yari gfa giyf giyf Gorixoyá dñf tni yayf winipaxiyirini. Jonomi e urpiyi." uriniginini.

Jisaso Jono nani urinif nanirini.

²⁴ Jisaso, Jonoya wiep' sarinowau rixa uana, o ama e ep'royf egfayo Jono nani re uriniginini, "Xami sey'ne Jonomi sinwf winaniro nani ama dñf meaje nani nurona pi ama sinwf winarigfawixini? Ama enf meaninf iminf yarina wakwinwf winwf nimearinf inf imoninf womi sinwf winaniro riwarigfawixini? Oweo!

²⁵ Aga pi ama sinwf winaniro warigfawixini? Ama rapirapf yarapayf enf wu yininf womi winaniro ama dñf meaje nani riwarigfawixini? Oweo! Ama rapirapf yarapayf nanini niyiniro nweagfayf mixi inayya anfyo nweaarigfarini. Ama dñf meaje nweaarigfamani.

²⁶ Aga pi ama sinwf winaniro warigfawixini? Gorixoyá wfa rokiamoarinf womi sinwf winaniro riwarigfawixini? Oyi, wfa rokiamoarinf womi sinwf winaniro ugfa aiwi Jono ama yeayf seayimixemeanfa nani xwfa piaxyo dani iwiaronfo nani waf urimemini nani urowarenaninf enagi nani o Gorixoyá wfa rokiamoarigfa niyon xixeni imoninomani. Seayf e muronorini.

27 Jono nání Bìkwí Gorìxoyáyo ríwamìḡ re nìrìḡnìrì eánìḡ, ‘Gorìxo xegí xewaxomì re urìḡḡnìḡḡḡ, “Nìonì ḡḡ xwìyí fá yanḡ wìowárìḡḡáo joxì xámì nìrìḡmearì áamá nìsanìrì epí rì nánì óḡnìḡḡ nìsìmoìá uní fá nánì urowárìḡḡárìḡḡ.” urìḡḡnìḡḡḡḡ. Ríwamìḡḡ e nìrìḡnìrì eánìḡḡ.” nurìrì

28 re urìḡḡnìḡḡḡḡ, “Nìonì seararìḡḡḡḡ. Jono áamá yeáyí seayìḡḡxemeañá nánì aríowayá xwí fá piaxíyo dání iwìaroní nánì óḡnìḡḡ ímonḡ enagì nánì áamá nìḡḡ aìwì wo Jonomì seáyì e imónìḡḡ nánì xìrìḡḡámànì. E nerì aìwì áamá ḡìyí ḡìyí nìonì nìxíḡḡìro Gorìxoyá xwìoxíyo páwìro yarìḡḡáyí xwìyí fá nìonì nánì wáf nurìḡmepírìpì xwìyí fá Jono wáf rìḡmēḡpìḡḡ seáyì e imónìḡḡḡḡ nánì áamá ayí onìpì aìwì Jonomì enì seáyì e imónìḡḡḡḡ.” urìḡḡnìḡḡḡḡ.

29 Áamá nìḡḡḡḡ tìḡḡḡ takìḡḡ nánì nìḡwì nearáparìḡḡáyí tìḡḡḡ Jono wáf urìḡmearìḡḡḡḡ arí fá nìwìro nìsanìro Jono wayí umeañarìḡḡ rìpì urìḡḡánìḡḡ imónìḡḡ, “Gorìxoxì wé rónìḡḡoxì óḡ nene uyíḡnìḡḡḡ yarìḡḡwaéne nánì imóḡḡḡḡ xìxēnì neamoíḡḡḡḡ.” urìḡḡánìḡḡḡ imónìḡḡ.

30 E nerì aìwì Parisiowa tìḡḡḡ ḡwí ikaxí eánìḡḡḡḡḡ mewegí fáwa tìḡḡḡ Jono wayí oneameainìrì sḡḡwí mìwìḡḡḡḡḡḡ neróná amìpì Gorìxo ‘Áwa oépoyì.’ yaiwìḡḡḡḡḡḡ ríwí umogíawìxìḡḡ.

31 Jìsaso ámì re urìḡḡnìḡḡḡḡ, “Ewayí xwìyí fá píḡḡḡ nìrìrì áamá agwì ríná ḡweagí fáyìné áamá wo wo Gorìxo seyíné nánì urowárarìḡḡḡḡ aìwì seyíné mìseaimónarìḡḡyíḡḡḡ nánì ‘Áyìḡḡḡḡ imónìḡḡḡḡ.’ rìḡḡḡḡḡḡ? Seyíné píḡḡḡḡ imónìḡḡḡḡ?” nurìrì

32 re urìḡḡnìḡḡḡḡ, “Seyíné nìaiwí rìpìánìḡḡḡ imónìḡḡḡḡ. Nìaiwí bia makerí fá tìḡḡḡ e nì fá neróná nìaiwí bḡbìamì ríaiwá re urarìḡḡḡḡ, ‘Nepiane webí rarìḡḡagwì aì sepiayíḡḡḡ sḡḡmìḡḡḡḡḡḡ mìyarìḡḡḡḡ. Nepiane ḡwapé rarìḡḡagwì aì sepiayíḡḡḡ ámìxí fá bì mìyarìḡḡḡḡ.’ rìḡnarìḡḡpìánìḡḡḡ imónìḡḡḡḡ.

33 Seyíné re egíápì nánì ewayí xwìyí fá apì seararìḡḡḡḡ. Seyíné Jono wayí nìneameaia warìḡḡ nìbìrìḡḡ nánì aìwá nanḡḡ mìḡḡḡḡḡḡ erì inìḡḡḡḡ wainí mìḡḡḡḡḡḡ erì yarìḡḡḡḡḡ sḡḡwí nìwìḡḡḡḡḡḡ nánì ‘Áamá royí imíó xìxéroarìḡḡorìḡḡḡ?’ rarìḡḡárìḡḡḡ.

34 Seyíné áamá imónìḡḡḡḡḡḡ enì nìbìrìḡḡ nánì aìwá nìrì inìḡḡḡḡ nìrì yarìḡḡḡḡḡḡ nìḡḡḡḡḡḡ nánì re rarìḡḡárìḡḡḡḡ, ‘O aìwá enḡ nerì narìḡḡorìḡḡḡḡ. Inìḡḡḡḡ wainí enì narìḡḡorìḡḡḡḡ. Áamá takìḡḡḡ nánì nìḡwí nearáparìḡḡáyí fáwa tìḡḡḡ áamá íwí yarìḡḡ fá wìḡḡyí tìḡḡḡ nìkumìxìḡḡḡḡ emearìḡḡorìḡḡḡḡ.’ rarìḡḡárìḡḡḡḡ.

35 E nerì aìwì oxí apìxí wìḡḡḡ wìḡḡḡ dìḡḡḡ píráḡḡḡḡḡḡḡ neḡwìpèro Jono tìḡḡḡ nìonì tìḡḡḡḡ nánì ‘Áwaú nanḡ yarìḡḡḡḡ.’ yaiwìarìḡḡárìḡḡḡḡ.” urìḡḡnìḡḡḡḡḡ.

Íwí inarìḡḡḡḡ wìḡḡḡ yokwarìḡḡḡḡ wìḡḡḡḡ nánìrìḡḡḡḡ.

36 Ámá Parisi wo Jisasomi yaríñf re wiññinigíni, “Joxi anani nioni tñni gí aníyo aiwá nanírewií?” uríagi Jisaso oyá aníyo nípawiri aiwá naníri nání wigí yarígfápa xwápíyi níkrómáná nawíni aiwá narínná re eníinigíni.

37 Apíxí fíwí inaríñf wí, aní apimi ñweañí “Jisaso Parisioyá aníyo nñweari aiwá naríni.” rínaríñagí aríá e níwiri sñjá tñni síxí imíxíníñf wá iniígf dññf naní eearíñf bí íñíñf wá nímeámi aní iwámi nípawiri

38 Jisaso síkwí tññf e ríwí ríwámíni éf nírómáná ñwí nearínná xegí síñwíríxí Jisasoyá síkwí sosíáyo níyorí í xegí díá sepiá tñni kwíkwírímí nerí síkwíyo kíyí nímiaúníri iniígf dññf naní eearíñf pí níwayímómáná gínií níwiri e yarínná

39 Parisio, Jisasomi imání ikaxí urí apíxí í e wiaríñagí níwíníri íñmí re ríññinigíni, “Ámá ro nepa Goríxoyá wíá rókiamoaríño enánáyí, apíxí fá wiapíyimíxaríñí nání xíxeni níjía re imónípaxoríni, ‘Í apíxí fíwí inaríñf wíríni.’ yaiwípaxoríni.” Parisio íñmí dání e yaiwinarínná

40 Jisaso o xwioxíyo dání e yaiwiaríñagí adadí níwiri re uríññinigíni, “Saimone, xwíyía bí orírímíni.” uríagi o re uríññinigíni, “Nearéwapíyaríñoxíni, anani níreí.” uríagi

41 Jisaso ewayí xwíyía rípi uríññinigíni, “Ámá womí ámá waú níbírí nígwí urápígfísixíni. Wíto K500.00 urápíri wíto K500.00 urápíri neri níñweagfísáná

42 awaú ámi xíomí mívípa enáná o níwaúmíni ayá nurímíxíri nígwí míni wiñfípi nání dññf peá nímorí kíkíá eníinigíni. Ayínáni awaú go go nígwí míni wiño nání xwapí wimóníníñoí?” uríagi

43 Saimono re uríññinigíni, “ ‘Nígwí K500.00 urápíño, o xwapí wimóníníñoí.’ nímonaríni.” uríagi Jisaso re uríññinigíni, “Joxi dññf xíxeni neñwíperi raríñni.” nuríri

44 apíxí tífámíni níkinímónímáná Saimonomí re uríññinigíni, “Apíxí rí nioni niaríñf rí síñwí wíneí. Nioni díxí aníyo fíwiapánáyí joxi negí yaríñwápa mínií iniígf bí síkwí sosíá ígfá eánímíni nání míniapíni. E nerí aiwí apíxí ríyí gí síkwí sosíáyo síñwíríxí tñni ígfá nínearí xegí díá sepiá ení tñni níkwíríñoí.

45 Joxi ámá xwíyía báná negí yaríñwápi kíyí míniímiaúníni. E nerí aí í nioni níwíapíri ñweááinná dání síkwí sosíáyo kíyí níniímiaúga waríni.

46 Joxi negí yaríñwápa yayí mínípa neri raní bí míñíyo míniwayímóni. E nerí aiwí apíxí ríyí síkwí sosíáyo iniígf dññf naní eearíñf bí níniwayímómáná gínií níñoí.

47 Ayínáni nioni re raríñni. Í fíwí xwapí yagí aiwí

nioni ríxa yokwarímí wííá enjagí nání í nioni nání xwapí nìwimónirí nání nanj e niaríní. Ámá íwí xwapí mé bí onímiápí yarígfáyí nioni yokwarímí wííáná ayí nioní nání ení onímiápí wimónarínjíní.” Saimonomí e nurírí

⁴⁸ apíxímí re urínjínigíní, “Nioní díxí íwí yarínjýyí ríxa yokwarímí sííáríní.” uráná

⁴⁹ ámá xfo t́níní nawíní nínjwearo aiwá narígfáyí re rínjífawixíní, “Ámá royí ‘íwí yarínjýyí yokwarímí wí-
ipaxoníríní.’ nìyairírí ríá raríní?” níríníro e yaríná

⁵⁰ Jisaso apíxímí re urínjínigíní, “Jíxí dínj nìkwíroarínjagí nání Goríxo yeáyí ríyímíxemeáfríní. Ríxa kíkífá néra utí.” urínjínigíní.

8

Apíxí Jisasomí míranj wígfíwa náníríní.

¹ Jisaso Saimono t́níní aiwá nínírí nínjwearínjáná ríxa śfá wí óráná o anj wíyí wíyo xwíyífá yayí winípaxí Goríxo xwioxíyo míméámí nerí píránínj umenjweanfa nání wáf nurímerí re urímenjínigíní, “Seyíné íwí yarígfáyí ríwímíní nímamoro nísaníro njweáfríní.” urímearíná xfo xegí wíepísarínj wé wúkaú síkwí waú o t́níní nawíní nemero

² apíxí wíwa ení o t́níní nawíní nemero —Wíwa símíxí t́gfíwamí Jisaso nanj imíxírí wíwa imífo dínj xíxéroarínj t́gfíwamí míxí umáínírí wiarínjíwa wígfí yoí ríwaríní. Wí Mariaíríní. Anj yoí Magídara dánj enjagí nání ímí yoí Magídara dánj Mariaíyí wírínjíríní. Í Jisaso imífo wé wíúmí dánj waú dínj xíxéroarínj míxí umáínowarínjíní.

³ Apíxí ámí wí Xusao —O míxí ináyí Xerotoyá bosíwí woríní. Omí xiepí í xegí yoí Joanaíríní. Ámí wí Sasanaíríní. Íwa t́níní ámí wíwa ení wígfí nígwí t́níní aiwá bí imímí ero Jisasomí t́níní xegí wíepísarínjowamí t́níní míranj nìwiayiro númí wagfáríní.

Ewayí ikaxí wítí síyí wíáronj náníríní.

⁴ Oxí apíxí obaxí anj ayí ayo dání Jisaso t́nj e nání nìbímíro awí eánaríná o ewayí xwíyífá rípí urínjínigíní,

⁵ “Ámá wo o xegí omínjýyo wítí síyí nìwíáróa umínírí nání nurí ríxa xwífá yuní ikíxéaríníje píránínj nìwíárorí aí wí ófyo píerófýyí ámá wí ófyo nìpuríná xwírínjwí osaxíro inj nìbírí mímání erí enjínigíní.

⁶ Ámí wí śnjá ínímí yapínjáná xwífá seáyí e onímiápí enjýyo píerófýyí apaxí mé nerápirí nìyapírí aiwí iníígf mírúnjagí nání apaxí mé yíwéarínjínigíní.

7 Ámi wí emí pípíñf arfkiárínñe wiáronfýf emí pípíñfyo dání nawíní nerápímáná emí xenjwíráríñagf nání wítf ayf urf enjínigíní.

8 Ámí wí xwfá nanfyo wiáronfýf nerápírí n+yapírí ná n+werfíná aga dñf n+morí fá m+ropaxf wenjínigíní.” Ewayf xw+yfá e nuríríná re urayínjínigíní, “Arfá tfgfáyfne ewayf xw+yfá raríñá rípi nání arfá ókiarf n+mónf+poyí.” urayínjínigíní.

“Rípi nání ewayf xw+yfá seararíñí.” uríñf náníríní.

9 Xegf wiep+saríñowa ewayf xw+yfá apí mfkfpi nání yaríñf wíáná

10 o re uríñjínigíní, “Xw+yfá eníná dání ‘Goríxo xwioxfyo m+meámf nerí seamenjweanfáríní.’ nírírí ínímí imóníñfpi nioní wfá searókiamoaríñí. E nerí aiwí áamá nioní dñf m+nkwfó wíf dñf tñí néra warígfáyf nioní ewayf xw+yfá nuréwap+yiríná wfá rókiamoagf Aisaiayí rínñe nírírí rfwamíñf eañpa sñwf naníro arfá niro nero aiwí mfkfpi nání nijfá imónf+p+ríxínírí ewayf xw+yfání uréwap+yaríñí.

Wítf siyf wiáronf mfkfpi nání áwanf uríñf náníríní.

11 “Ewayf xw+yfá mfkfpi rípiríní. Wítf siyf nání rínñfpi ayf xw+yfá Goríxoyáníñf imóníní.

12 Ámá wí siyf óf manfípámí piérofýfññf imóníní. Ayf xw+yfá Goríxoyá arfá n+wiro aiwí axíná obo n+birí ayf xw+yfá oyápi dñf móáná o yeáyf uyimíxemeanígnírí m+rírakf n+wírí xw+yfá oyá wíf xwioxfyo dání emí m+meámf yáraríñfíní.

13 Ámá wí wítf siyf sñjá ínímí yapíníñáná seáyí e xwfá onímíápi enáná wiáronfýfññf imóníní. Ayf xw+yfá Goríxoyá arfá n+wiróná yayf n+wínírí xfdaníro yaríná xw+yfá ná ínímí pípíñfññf m+wáríñagf nání aníñf xfdarígfámani. Xw+yfá oyápi xfdaníro yaríñagfá nání áamá wí n+biro nepa enf neáníro rfa xfdaríñoínírí iwamfó wíwap+yíáná pñí wiárarígfáríní.

14 Ámá wí wítf siyf emí pípíñf arfkiárínñe wiáronfýfññf imóníní. Ayf ení xw+yfá Goríxoyá arfá n+wiro aiwí wíf yarígfápa sñn n+xfdíroná amípi xwfáyo dánf nání dñf obíboxf moro ‘Amípi wí nioní m+n+múropa oníní.’ yaiwiro amípi wí nání n+wimóníro ‘Aríge meámfárfaní?’ yaiwiro néra nurfnyáf wítf emí nerápírí xenjwíráríñf yapí nímóníro aiwá ná n+yínírí aiwí wí yóf yaríñfmani.

15 Ámá wí siyf xwfá nanf imóníñe wiáronfýfññf imóníní. Ayf xw+yfá Goríxoyá nání arfá n+wiro dñf spí wí m+maxíríñagfá nání m+wáramó aníñf dñf n+kwfóro xaíwí

“fá nixiriro nerfina aiwá ná wearinjpfnj imónarigfáriní.” Wiep+sarinjowamí ewayf xwiyfá mfkfpi nání áwanj e urinjiginí.

Ewayf ikaxf uyfwf nání urinjf nánirini.

16 Awa “Jisaso áamá ayo aninjf yumfí winfáriní.” yai-wipfrixinrí ámí ewayf xwiyfá rípi urinjiginí, “Áamá wo re yarinjmaní. Xegf ramixf nimixárori sixf xwé wá nímeari upikákwiárarinjmaní. Nimixárori xegf sá ikwianwíyo ínmi éxwiroárarinjmaní. Nimixáromána áamá gíyf gíyf nfwiapfíná ananí sijnwf winipfírf nání aiwá ikwianwíyo seáyi e tarinjfíní.” nurírí

17 re urinjiginí, “Amípi nfni ínmi imóninjf aiwi wíá ókiána nfni sijnáni imónána áamá nfni “Tf ayrfán?” yai-wipfírfáriní.

18 Ayínáni seyíné pfné arfá nínirónáyf arfá píraninjf nírfíní. Áamá gíyf gíyf nioní xwiyfá rarfna arfá niro dnjf níkwíroro nero njfá bí nimónírfnáyf Goríxo ámí wí mñni wininjoi. Gíyf gíyf arfá mñnipa ero dnjf mñníkwíropa ero nerfnáyf ‘Níjfá rípi imóninjini.’ yaiwinarigfápi aí Goríxo api aí ámí nurápninjoi.” urinjiginí.

Jisasomi xinái tfni xogwáowa tfni nánirini.

19 Jisasomí xinái tfni xogwáowa tfni o tfnj e nání nñbīro áamá xwé obaxf omí epfroyf wiárinjagfa epówa mípáwipaxf enjagi

20 áamá wí áwanj re urigfawixini, “Díxf rínái tfni rígwáowa tfni sijnwf rananīro nání bífamí bíraiyf roñoi.” urfagfa aí

21 o re urinjiginí, “Áamá re njwixapigfá tiyf, xwiyfá Goríxoyá arfá wiro xixeni ero yarigfáyf, ayf gf inókiwáninjf nírxímeáowáninjf imóninjoi.” urinjiginí.

Ipi imeamfkwf yarinjagi saminjf imixinjf nánirini.

22 Íná sfá wíyimi Jisaso tfni xegf wiep+sarinjowa tfni ewéyo nípíxemoánīro o re urinjiginí, “Ípiyo jfárfwámīni dání oxemoaneyí.” nurírí nñmeámí nuro

23 ípiyo nñmeámí warfna Jisaso ríxa sá winfagf sá wejáná re enjiginí. Rfwípi xwé wí nñweapfírf ípiyo nñxemi nurí ewéyo iniigf mñmeámí yarfna awa ríxa iniigf namipaxf yarinjagi nainenimi

24 nuro saiwiárf nñwimána re urigfawixini, “Neamemearinjoxini, neamemearinjoxini, ríxa iniigf namiani anjwi ayorini.” urána Jisaso nñwiápfñmeari iminjf yarinjfimi tfni iniigf reakfkfwi yaparinjfimi tfni mñxf nurírí “Pfní wiárei.” urána re enjiginí. Pfní nñwiárfíná iminjf mé nerí iniigf saminjf weárfírf enjiginí.

25 Rixaxa imiñf mé nerf iniñgf samiñf weárf rí éaná o wiepřsarñowami re urññigñf, “Soyñé dñf mññkwřopa pí nánf yarññof?” urřagf awa wáyf ero ududf ero nero re rññgfawixñf, “Ámá royf imiñf tñf iniñgf tñf sekaxf uráná ámánñf arfá wíf royf gorññf?” rññgfawixñf.

Imfó mxf umáñáná odipí iniñgf namiñf nánřñf.

26 Awa ewépá nñmeáa nuro ipí Gaririyo řarwámñf añf bñ xegf yof Gegesayf rñññřf tñf e niwiékñf mearo

27 Jisaso nayoarf rixaxa xwřáyo éf roñáná ámá añf apimi dñf wo —Omñ imfó wí xixéroarññf. Eññá dñf iyaxf aikf miyínf néra urñ añf wíyo miñweapa erñ ámá xwářpá tñf enñ ñwearf yarññf.

28 O Jisasomñ sñwř nñwññřñá xwamiánf nñřf Jisasomñ agwf řwámñf nñřkññmearñ imf tñf re urññigñf, “Jisasořf, niaíwř Nwřá seáyf émi ñweañoyáoxf, pí neaimññf barññf? Nionñ waunf re řřarññf, ‘Xeanñf wí mñneaikářpanñf.’ řřarññf.” nurřf

29 Jisaso sekaxf “Imfoyñé ámá romñ pñf nñwiářmñ úpoyf.” urřf eñagf nánf Jisasomñ e nurřf —O imfó inñá dñf xixéroarñf eñagf nánf xegf ámá omñ řá nñxero gwf wřf tñf ainxf ikasfá inñf wřf tñf nñjiro awí meñweañagfá aiwf gwf řfářf narřkiářmñ imfó ámá dñf meañe nánf sayá nñméra wayarññf.

30 Omñ Jisaso yarñf re wiññigñf, “Segf yof píxñf?” urřagf imfowa xwé obaxf mñrónñagfá nánf re urřgfawixñf, “Negf yof Rijonñf —Yof mřkf ayf mñxf nánf xwé obaxf gwf mónarřgfá nánřñf. Yof e rññwññf.” nurřo

31 waunf rixñf re urayřgfawixñf, “Joxf none mñxf nñneamáñnowářřñá sirřřkf yoparf bñ mimónñf yi tñf e Gorixoxeanñf neaikářñf nánf mñxf mñneamáñnowářřpanñf.” nurřo

32 odipí xwé obaxf dřwřyo wiároářññagfá nñwññro waunf re urřgfawixñf, “Imfone odipíyo řwřmññf oxixérořoyññf sñwř neañřřéñf?” urřagfá o xe oéřoyññf sñwř wñáná

33 imfowa ámá omñ pñf nñwiářmñ nuro ámñ odipíyo xixéroáná re eññigñf. Odipí ayf imegf aññf omřfáyf sapřpanřmñ sřwá néra ipíyo nřpáwiro přyf egřawixñf.

34 Ámá odipí awí mearoarřgfáyf wigf odipí e éagfá nñwññro wigf añf apimi nánf éf nuro ámá e ñweagřáyo áwanf urřo ámá omñfyo yarřgfáyo áwanf urřmero wíáná

35 ámá ayf “Pí řfá eñof?” nñyaiwiro sñwř wñnanñro nánf nñbiro Jisaso tñf e nñřémoro wenñf éfáyf wññgfawixñf. Ámá imfó xixéroarñño riwo aikf yññf dñf sñxf yññf

nemáná Jisasoyá síkwí t́ńj e éf ńweanagi ńwiniro wáyf nero yaríná

36 ámá Jisaso imfó mǐxǐ umáinowárfagi síńwǐ wǐnǐáyǐ Jisaso imfó sayá mearǐńomi píranǐńj wimǐxǐf nánǐ repǐyǐ nǐwiróná

37 ámá ayǐ nǐnǐ anǐ Gegesa dánǐyǐf t́nǐ ámá anǐ apimi mǐdǐmǐdánǐ ńweagǐáyǐf t́nǐ wáyǐ xwé nikárǐniro nánǐ Jisasomǐ waunǐ re urǐgǐawixǐnǐ, “Nene pǐnǐ nǐneawiárǐmǐ ounǐ.” neaimónarǐnǐ.” urǐagǐa o ámǐ ewéyo nǐpǐxemoánǐrǐ umǐnǐrǐ yaríná

38 ámá imfó mǐxǐ umáinǐfo waunǐ rǐxǐńj “Nionǐ t́nǐ owaiyǐ.” nimónarǐnǐ.” urarǐnagi aí Jisaso xegǐ anǐ e nánǐ nurowárǐrǐ re urǐńjǐnigǐnǐ,

39 “Dǐxǐ anǐ e nánǐ nuri Gorǐxo síǐpǐ nánǐ dǐxǐ ámáyo repǐyǐf nǐwirǐ ńwearǐ uǐ.” urǐagǐ o Jisasomǐ pǐnǐ nǐwiárǐmǐ nuri anǐ apimi nǐpimǐnǐ Jisaso wǐǐpǐ nánǐ repǐyǐf wiemenǐnigǐnǐ.

Apǐxǐ ragǐ anǐńj pwarǐńj wǐmǐ nanǐ imǐxǐrǐ miáǐ penǐ wǐmǐ nanǐ imǐxǐrǐ enǐ nánǐrǐnǐ.

40 Jisaso ámǐ ipǐyo jǐarǐwámǐnǐ iwiékǐnǐmeááná ámá obaxǐ e epǐroyǐ ero o nánǐ xwayǐ nanǐrǐ ńwearo egǐáyǐf omǐ yayǐf nǐwiro yaríná re enǐnigǐnǐ.

41-42 Ámá ámǐná wigǐ rotú anǐ wǐwá meńweanǐ wo —O xegǐ yoǐ Jairasorǐnǐ. Miáǐ ná wǐmǐnǐ xanorǐnǐ. O nǐbǐrǐ Jisasoyá síkwí t́ńj e nǐpǐkǐnǐmearǐ xfo xegǐ miáǐ —Í xwiogwǐ wé wúkaú síkwí waú imónǐńjǐrǐnǐ. Í rǐxa nǐpémǐnǐrǐ yarǐnagi nánǐ xano Jisasomǐ waunǐ rǐxǐńj re urǐńjǐnigǐnǐ, “Gǐ miáǐmǐ nanǐ imǐxǐrǐ nionǐ t́nǐ gǐ anǐyo nánǐ nǐwanǐréwǐ?” urǐagǐ o “Ananǐrǐnǐ.” nurǐrǐ awaú óf e warǐná ámá e epǐroyǐ egǐáyǐf nuxǐdǐro Jisasomǐ ǐkwǐkwierǐ warǐná

43 apǐxǐ wǐ —Í xegǐ ragǐ anǐńj pwarǐná xwiogwǐ wé wúkaú síkwí waú múronǐńjǐrǐnǐ. Ámá obaxǐ nanǐ imǐxanǐro nǐyayǐrǐńj aí nanǐ wǐ mimónǐńjǐrǐnǐ.

44 Í “Jisasoyá iyǐáyoni amáf nǐrónǐrǐnáyǐ, ámǐ nanǐ imónǐmǐnǐ.” nǐyaiwia nǐxǐdǐrǐ rǐwǐmǐ dánǐ oyá iyǐá sírǐwǐyo amáf rónáná re enǐnigǐnǐ. Ragǐ anǐńj pwarǐńjǐpǐ yeáyǐf síkiárǐńjǐnigǐnǐ.

45 Yeáyǐf síkiaráná Jisaso re rǐńjǐnigǐnǐ, “Amáf go nǐrónǐgoǐ?” rǐagi ámá nǐnǐ “Oweoǐ, nionǐmanǐ. Nionǐmanǐ.” nǐra warǐná xegǐ wiepǐsarǐńj wo Pitaoyǐ rǐnǐńo re urǐńjǐnigǐnǐ, “Neamemearǐńoxǐnǐ, ámá epǐroyǐ nǐsiro ǐkwǐkwierǐ nǐsiga warǐńoǐ.” urǐagǐ aiwǐ

46 Jisaso re rɪŋɪnigɪnɪ, “Nepa áamá wo amáá nɪrónɪgoɪ. Nɪgɪ enɪ éánɪŋɪ bɪ nɪnɪwárɪmɪ áamá womɪ nanɪ imɪxɪfagɪ nainenɪrɪ nánɪ rarɪŋɪnɪ.” rɪfagɪ

47 apɪxɪ í yumɪ mepaxɪ wimónɪfagɪ nɪwɪnɪrɪ óf néra anɪwɪ e nɪbɪrɪ oyá sɪmɪmanɪrɪwámɪnɪ nɪpɪkɪnɪmearɪ oxɪ apɪxɪ nɪnɪ sɪŋwɪyo dánɪ wɪá re rókiamónɪŋɪnigɪnɪ, “Níinɪ gɪ ragɪ anɪŋɪ pwarɪŋagɪ nánɪ Jisasomɪ amáá rónɪnɪ. Omɪ amáá nɪrónɪrɪná rɪxa nanɪ imónɪnɪ.” urɪfagɪ

48 o re urɪŋɪnigɪnɪ, “Miaé, jíxɪ dɪŋɪ nɪnɪkwɪrɪrorɪ nánɪ nanɪ imónɪnɪ. Ámɪ ayá mɪsinɪpa nerɪ kikiɪfá néra uɪ.” nurɪrɪ

49 sɪnɪ ímɪ e urarɪná áamá wo rotú anɪ menɪweanɪoyá anɪ e dánɪ nɪbɪrɪ omɪ re urɪŋɪnigɪnɪ, “Uréwapɪyarɪŋomɪ sɪnɪ ayá wɪ murɪŋweapanɪ. Dɪxɪ miáí rɪxa péɪnigɪnɪ.” urɪfagɪ

50 Jisaso arɪá e nɪwirɪ re urɪŋɪnigɪnɪ, “Dɪxɪ miáí péɪ aiwɪ wáyɪ mepanɪ. Nionɪ dɪŋɪ nɪkwɪrɪóánáyɪ, í ámɪ nanɪ imónɪnɪŋoɪ.” nurɪmɪ nurɪ

51 anɪyo nɪpáwirɪná áamá wɪ nawɪnɪ opáwianeyɪnɪrɪ sɪŋwɪ mɪwɪnɪpa nerɪ sa xegɪ wiepɪsarɪŋɪ Pitao tɪnɪ Jono tɪnɪ Jemiso tɪnɪ miáímɪ xɪnái tɪnɪ xano tɪnɪ ayɪ tɪnɪnɪ nɪpáwiro

52 áamá nɪnɪ ŋwɪ earo ámɪxɪfá mero yarɪŋagɪfá nánɪ Jisaso re urɪŋɪnigɪnɪ, “Nwɪ eaarɪgɪfá pɪnɪ wiárɪpoyɪ. Nɪperɪ mɪwenɪnɪ. Sa sá wentɪ.” uráná

53 ayɪ “Í rɪxa pɪyɪxɪnɪ.” nɪyaiwiro nánɪ rɪpɪfá urɪfagɪfá aí

54 o íyá wépámɪ fá nɪmaxɪrɪmáná ímɪ tɪnɪ “Miá rɪxɪnɪ, wiápɪnɪmeaɪ.” uráná re enɪnigɪnɪ.

55 Miáí ámɪ dɪŋɪ sɪxɪ wɪnáná apaxɪ mé wiápɪnɪmeanɪnigɪnɪ. Rɪxa wiápɪnɪmeááná Jisaso xanɪyaúmɪ “Aiwá bɪ umeaɪpiyɪ.” urɪfagɪ

56 ayaú ududɪ ikárɪnɪfagɪ Jisaso ŋwɪ ikaxɪ re urɪŋɪnigɪnɪ, “Aɪpagwɪ nionɪ éápɪ nánɪ áamá wɪyo áwanɪ murɪpanɪ.” urɪŋɪnigɪnɪ.

9

Wiepɪsarɪŋɪyo enɪ sɪxɪ weámɪxowárɪrɪ sekaxɪ urɪrɪ enɪ nánɪrɪnɪ.

1-2 Jisaso xegɪ wiepɪsarɪŋɪ wé wúkaú sɪkwɪ waú awamɪ “Awɪ éánɪpoyɪ.” nurɪrɪ awa sɪmɪxɪ xɪxegɪnɪ nanɪ imɪxɪpɪrɪ nánɪ ero ímó nɪnɪ mɪxɪ umáɪnowárɪpɪrɪ nánɪ ero epɪrɪfá nánɪ kwɪyɪ bɪ nɪwirɪ enɪ sɪxɪ éánɪŋɪ bɪ nɪweámɪxowárɪrɪ re uowárɪŋɪnigɪnɪ, “Soyɪné anɪ ayɪ ayo nemero Gorɪxo xwioxɪyo mɪmeámɪ nerɪ seamenɪweanɪfá nánɪ wáf urɪmero sɪmɪxɪ yarɪgɪfáyo nanɪ imɪxɪmero éfɪrɪxɪnɪ.” nurowárɪrɪná

3 re urɪŋɪnigɪnɪ, “Amɪ amɪ wagwɪ wagwɪ nuro urɪnɪpɪrɪ nánɪ segɪ amɪpɪ bɪ nɪmeámɪ mupanɪ. Eraŋɪranɪ, fá

árupianḡrani, aiwáraní, nígwḡrani, iyḡá wúkaúraní, nímeámí mupaní.

⁴ Wáḡ nemeḡná anḡ bimí níremorḡnáyḡ anḡ iwamḡó nuro páwíḡáyo wéḡḡxíni. Ríxa áamá anḡ apimí ḡweagḡáyo nuréwapḡyimáná anḡ axiwám+ní níḡweagḡísáná ‘Ámí anḡ bimí nání owaiyí.’ níyáiwirínáyḡ anḡ axiwámí dání pḡní níwiárímí úḡsìxíni.

⁵ Wáḡ nurímerḡnáyḡ anḡ bimí níremorḡná áamá e ḡweagḡáyḡ ‘Negḡ anḡ tḡyo ḡwíapḡpoyí.’ mísearḡpa éánáyḡ, áamá ayḡ dḡḡ ‘Newanḡḡene ikár+nḡḡwáyḡ nání awaú nene nání ámí mḡbḡpa epísi nání iyḡ rḡyárḡí?’ yáiwipḡḡí nání síkwḡyo xwḡá síkḡ xénḡḡḡpí pḡḡḡ wíakímḡ níyárímí úḡḡḡxíni.” Sekaxḡ e nurḡísáná eḡáná

⁶ awa omí pḡní níwiárímí nuro anḡ bḡ bimí nání numíro xwḡyḡá nanḡ yayḡ winḡpaxḡḡḡ wáḡ urímero símḡxḡ egḡáyo nanḡ imḡxíro néra ugḡawixíni.

Xeroto Jisaso nání ayá síwḡ uroḡḡ nánirḡni.

⁷ Gapḡmanḡ Xeroto Jisasoyá wiepḡsarḡḡowa yarḡḡápḡ níḡḡní nání arḡá níwirḡ ududḡ níwinḡḡḡ ḡweanḡáná áamá wí emímḡ apí yarḡḡagḡá nání re níra ugḡawixíni, “Jono xwárḡpáyo dání ríxa níwiápḡḡnímearḡ rḡa yarḡni?” níra warḡná

⁸ áamá ámí wí re níra ugḡawixíni, “Gorḡxoyá wḡá rókiamoagḡ Iraiḡoyí rḡnḡḡo, mípé anḡḡnamí peyḡḡo ríxa síḡání nímonḡḡḡ rḡa yarḡni?” níra warḡná áamá ámḡ wí re níra ugḡawixíni, “Eḡḡná Gorḡxoyá wḡá rókiamoagḡá wo ríxa níwiápḡḡnímearḡ rḡa yarḡni?” níra warḡḡagḡá nání

⁹ Xeroto ududḡ níwinḡḡḡ re rḡḡḡnḡḡḡ, “Níwanḡḡonḡ ráná Jonomí síḡwḡ mḡḡḡ wákwḡḡawixíni. E nerḡ aiwḡ áamá níonḡ arḡá e wíarḡḡá royḡ gorḡani?” níḡḡḡ Jisasomí síḡwḡ owḡnḡmḡnḡḡḡ yayḡḡḡnḡḡḡ.

Ámá 5,000 apimí aiwá mḡni winḡḡ nánirḡni.

¹⁰ O xegḡ wáḡ wurḡmeiarḡḡáwa ámí xḡo tḡḡḡ e nání níḡḡro wḡḡ néra ugḡápḡ nání repḡyḡ níwímáná eḡáná o awa tḡnḡní nerḡmeánḡro áamá nḡnḡ pḡní níwiárímí nuro wḡḡḡḡ anḡ wíyo xegḡ yoḡ Betḡsaidayo nání warḡná

¹¹ oxḡ apḡxḡ obaxḡ Jisaso tḡnḡ wiepḡsarḡḡowa tḡnḡ anḡ apimí nání pwarḡḡagḡá níwinḡḡro númí nuro omí wímeááná o yayḡ níwirḡ xwḡyḡá “Gorḡxo xwioxḡyo mímeámḡ nerḡ seamerḡweanḡá nání seyḡné nísanḡro éḡḡḡxíni.” uréwapḡyirḡ símḡxḡ egḡáyo nanḡ imḡmḡxímḡ erḡ yarḡná

¹² wiepḡsarḡḡḡ wé wúkaú síkwḡ waú sogwḡ nokepá imónáná Jisasomí níḡḡro re urḡḡawixíni, “Ámá onḡ wówḡ re mḡḡweanḡagḡá nání áamá epḡroyḡ egḡá tḡyḡ aiwá níro sá wero

epírí nání omíhí aní amí amí mírínímeníyó nání uro aní apí apí ikwíróníhíyó nání uro oépoí.” uríagí aí

¹³⁻¹⁴ o re uríhínigíní, “Aiwá nípírí sewaníhoyíné míní wípoyí.” uríagí re urígíawixíní, “Negí aiwá xwé meníní. Bisíkerfá wé wú enáná peyí waúníríní.” nuríro ámá oxí 5,000 e hweanagí nání re urígíawixíní, “None nurane aiwá bí mepa nerínáyí, aríge míní wianfwiní?” uríagí o re uríhínigíní, “Ámá tíyo re urípoyí, ‘Seyíné ámá 50 50 maxíríní wí e wí e níhweaxa úpoí.’ urípoyí.” uríagí

¹⁵ awa axípi e uráná ámá níní 50 50 maxíríní wí e wí e níhweaxa nuro hweanáná

¹⁶ Jisaso bisíkerfá wé wú tíní peyí awaú tíní anínamí weníhí níyáníríná aiwá apí nání Goríxomí yayí níwírí kwíkwírímí nerí xegí wiepísaríhowa yaní níwíaupírí míní níwía waríná

¹⁷ ámá níní níníro agwí ímí uyíáná aiwá níníro e táfípa wiepísaríhowa nímeamero soxí fá wé wúkaú síkwí waú apímí aumaúmí yárigíawixíní.

Pitao “Joxí Kiraisoxíríní.” uríhí náníríní.

¹⁸ Sífá wíyo Jisaso xegípi níhwearí Goríxomí xwíyíá rírímí níwírí xegí wiepísaríhowa xíto tíní hweanáná o yaríhí re wíhínigíní, “Ámá oxí apíxí níní nioní nání goríní raríhó?” uríagí

¹⁹ awa re urígíawixíní, “Wí joxí nání ‘Jono wayí níneameaia uhoríní.’ raríhó. Ámí wí ‘Goríxoyá wíá rókiamoagí Iraijaoríní.’ raríhó. Ámí wí ‘Eníná Goríxoyá wíá rókiamoagí wo ríxa wíápínímeáfíríní.’ raríhó.” uríagí

²⁰ o re uríhínigíní, “Ayí e níro aiwí sewaníhoyíné nioní nání goríní raríhó?” uríagí Pitao re uríhínigíní, “Joxí Kiraisoyí ríníhoxí, ámá Isírerene yeáyí neayímíxemearíá nání negí aríowayá xwíá piaxíyo dání iwíaroníoyí ríníhoxíríní.” uríhínigíní.

Jisaso áwaní “Níníkipírífáríní.” uríhí náníríní.

²¹ Pitao e uríagí aí o hwí ikaxí nurírí arfá jiyíkí norí re uríhínigíní, “Aga bí onímíapí ámá wíyo murípaní.

²² Ámá imóníhóní xeaníhí obaxí níkáripírífáríní. Negí Judayí mebáowa tíní apaxípáníhí imónígíá xwéowa tíní hwí ikaxí eáníhípi mewegíáwa tíní nioní ríwí ní móáná wa nípíkipírífáríní. E nerí aiwí sífá wíyáú wíyí óráná ámí wíápínímeámífaríní.” uríhínigíní.

²³ Xwíyíá rípi ení nowamíní urayínigíní, “Ámá goxí goxí ‘Jisasomí ouxfídmíní.’ níyáiwírínáyí, re éíríxíní. Amípi ‘Nioní nígípi nání oemíní.’ yáiwíyí díní peá nímorí

re yaiwíríxini, ‘Nioni Jisasomi x́daríḡagi nání áamá wí xeaníḡ níri nípíkirí níniri aí aý ananírini.’ niyaiwiri nioni níxídfíríxini.

24 Áamá goxi goxi nioni Jisasomi dínḡ níwíkwírori x́daríḡagi nání nípíkipíríxinirí xewaníḡoxi éf nimenírínáyḡ dínḡ níyímíḡ aníḡ ḡwearfa nání mearfámani. E nerí aiwí áamá goxi goxi éf mimenípa nerí ‘Nioni Jisasomi dínḡ níwíkwírori x́daríḡagi nání nínípíkirónáyḡ, aý ananírini.’ yaiwiaríḡ goxi goxi dínḡ níyímíḡ imóníḡ aníḡ ḡwearfa nání mearfáriní.

25 Áamá wo nioni míníxídfí iyfá íá níḡwí amípí emeámíniri nánini néra nuri nímeáísáná xewaníḡo aníḡnini ikeamónáná oyá amípí aníḡ níxíriri ḡweanfárfani? Oweo!” nuriri

26 re uríḡnigini, “Áamá nioni nání ayá siniri xwiyfá nioni raríḡapí nání ayá siniri nerí nání míníxídfípa yaríḡ goxi goxi áamá imóníḡaoni ámi níweapíríná ikíníḡaoni weapírí wíá nioniyá t́ni ḡ́ ápoyá t́ni anḡnájowayá t́ni nípiróa weapírí emfáoni ení joxí nání ayá níniri re rírímfáriní, ‘Oweo, nioniyáoxímani.’ rírímfáriní.

27 E nerí aiwí wiyfné re rogíá tiyfné siní mípepa egfámi enáná Goríxo xwioxíyo nímeámí nerí seamenḡweanfápi wiyfné síḡwí wínípírfáriní.” uríḡnigini.

Jisaso níkíniri xegf bí imóníḡ nánirini.

28 E nuríísáná ríxa sfá wé wfúmi dánḡ waú wo óráná o Goríxomi xwiyfá rírímí wini Pitaomi t́ni Jonomi t́ni Jemisomi t́ni níwirimeámi dfwí xwé bimi nání níyiro

29 o Goríxomi xwiyfá urarfíná re eníḡnigini. Xegf símímanḡ xegf bí íriri rapírapí yíníḡú ení apfá werí ápianḡwíníḡ xwínfá eari nerí enáná re eníḡnigini.

30 Áamá pfné o t́ni nawíni xwiyfá raríḡfíwaúyḡ —Awaú Goríxoyá wíá rókiamoagfíwaú Moseso t́ni Irajao t́nirini.

31 Awaú ikíníḡfíwaú éf níronapíri Jisaso t́ni o xwfá t́yo pfní níwiárimí ámi anḡnamí nání nípeyiríná Jerusaremíyo perí áamá níyoní nání wíiri enfápi nání xwiyfá rínarfíná

32 Pitaó t́ni níkumíxinirí emearíḡfíwaú t́ni xámi sá winaríḡagi sá wegíawa, sainfowa níwiápnímearo weníḡ éfáyḡ wíníḡfawixini. Jisaso ikíníḡo ronagi níwíníro áamá nawíni rogíwaú ení níwíníro

33 awaú Jisasomi ríxa pfní níwiárimí waníri yaríḡagfí níwíníro Pitaó dínḡ nípíkwini mímó “Píoi urímfnini?” níriniri Jisasomi úrapí xwiyfá re uríḡnigini, “Neamemearíḡoxini, none re níḡwearfná nanírini. Anḡ pípákf wíkaú wí, joxí nání wíwáyí, Moseso nání wíwáyí, Irajao nání wíwáyí oseamíríyaneyi.” nuriri

34 *sini e uraríná agwí wí niyapiri awami rití wimíniri yarínagi niwíniro wáyí yaríná*

35 *agwí apimi dání xwíyá bí re rininiḡini, “Gí niaíwí royoi, niwanijoni rípeañáomi aríá wípoyi.” ráná*

36 *wenini éfáyí winíḡawixini. Jisaso xegí xewini roñagi niwíniro xwíyá marí wiwanijowa sijnwí winíapí nání íná ámá wíyo áwaní murípa egíawixini.*

Íwí imító diñí xixéaroñí womi naní imixini nánirini.

37 *Sá e wegíáwa wíapí tñni niwiápnimeámí dífwíyo weapána oxí apixí obaxí epíroyí egíáyí o tñni órórí niniro*

38 *ámá apí epíroyí egíápimi dání wo niwiápnimearí ríaiwá re uriniḡini, “Nearéwapiyarínoxini, gí iwomi sijnwí owinirini nání wauní rixini rírarini. O gí niaíwí ná wonirini.*

39 *Imító xixéroána o makiríwí nímori ríxa meaní neari móána sinapíxwíni iwéniri meákíkwíá eri yaríná omí xwiríxwiríá nixeri ríxa ayápní mewínarínagi niwíniríná pñni wíararini.*

40 *Dixí wiepísarínowami wauní rixini ‘Imító gí iwomi xixéaroñíyí míxí umánowarípoyí.’ uríá enagi aiwí awa wí e epaxí menini.’ uríagi*

41 *Jisaso re rininiḡini, “Ámá agwí tiyíné ηweagíáyíné, nioní diñí miníkwíropa ero xenwini moro yaríḡfáyíné, ‘Jisaso ínina renini nene tñni niñwearane arírá neainíarini.’ ríyaiwiaríño?” níriri xanomí re uriniḡini, “Dixí íwo anwí re nímeámí bei.” uríagi*

42 *iwomi sini nímeámí baríná imító meaní eána siriñwí néra piéroagi aí Jisaso imíomi míxí numánowarímána niaíwomí naní niwimixiri ámi xanomí miní wininiḡini.*

43 *Míni wíána ámá nñni Goríxoyá ení eaníñí Jisaso éfpí nání ududí nero “Ayíkwíraní?” yaiwigíawixini.*

Ámi áwaní “Ninipíkipírarini.” urini nánirini.

Ámá nñni Jisaso yariniḡipi nání ududí yaríná o wiepísarínowami re uriniḡini,

44 *“Píráníñí aríá nípoyí. Nioní aríá eníyo searémoarini. Anínamí dání ámá imóniñaoni ámá wíyo míyí nurípírarini.” uríagi aiwí*

45 *awa xwíyá apí Goríxoyá diñí tñni íniimi imóniñagi nání píraníñí níjía mimóniña nero míkípi nání yarini wianiri éfáyí wáyí niwiro nání masísá wigíawixini.*

“None go go seáyí e imóniríeníño?” riníḡíá nánirini.

46 *Wiepísarínowa ximiximí niniro “None go go seáyí e imóniríeníño?” rínaríná*

47 Jisaso wigí xwioxíyo adadí nîwirî awa e yaiwiarîŋagífa nîwînrî nánî niaíwí bî nîmearî xfo tîŋí e éf nurárîrî

48 awamî re urîŋîŋigîŋî, “Ámá woxî goxî goxî nionî nîŋîxídrî nánî niaíwí rîpimî peayí mîwianí wéyo nîmerîŋáyí apimîŋî mîmearîŋîŋî. Nionî enî wéyo nîmerî gí ápo nîrowárénapîŋomî enî wéyo umerî yarîŋîŋî. Soyíné woxî ‘Nionî awamî íŋîmî nîwurînrî saní ourápmîŋî.’ yaiwinarîŋo oyí seáyî e imónîŋorîŋî.” urîŋîŋigîŋî.

“Ámá midáni mîró segí tîámîŋî imónîgíáyîrîŋî.” urîŋîŋî nánîrîŋî.

49 Wiepîsarîŋí Jono re urîŋîŋigîŋî, “Neamemearîŋoxîŋî, none ámá wo yoí joxiyá nîrîrî imó mîxí umáŋnowárarîŋagî sîŋwí nîwînrîŋá o none mîneaxídrîpa nerî yarîŋagî nánî mepa oenî urîŋwanîgîŋî.” uríagî aí

50 Jisaso re urîŋîŋigîŋî, “Ámá oríwámî dánî mîró segí tîŋîmîŋî imónîŋorîŋî. Ayínánî e mepa oenîrî pí nánî urígfawîxîŋî?” urîŋîŋigîŋî.

“Omî míraŋí mîwîpa oyaneyî.” rîgíáyí nánîrîŋî.

51 Rîxa Gorîxo Jisasomî aŋînamî nánî wirîménapîŋî aŋwî e imónîŋáná Jisaso dîŋí “Nionî Jerusaremîyo nánî oumîŋî.” nîkwîrómî nuríŋá

52 xwíyífa yaní wiowáríí wí xómî xámî umeapîrî nánî urowáráná awa nuro aŋí ámá wigí yoí Samariayí —Ayí Isîrerîyí tîŋî xepîxepá rónîgíáyîrîŋî. Ayíyá aŋí bimî nîrémoro Jisaso ríwíyo bîŋî nánî amîpî píráŋîŋí imîxanîro éfáyí

53 ámá aŋí apimî ŋweáyí Jisaso Jerusaremî nánî umîŋîrî yarîŋagî nîwînrîro “Míraŋí bî owianeyî.” mîwîmóní yarîŋagífa

54 xegí wiepîsarîŋí Jemiso tîŋî Jono tîŋî e nîwînrî Jisasomî re urígfîsîxîŋî, “Ámînáoxîŋî, yawawî ‘Gorîxo aŋînamî dánî rífa nîmamówárénapîrî ámá tîyo rífa nîŋî nánî ananî ourípiyî.’ rîsimónarîŋî?” uríagí aí

55 o nîkîŋîmónîrî awaúmî mîxí “E mîrîpanî.” nurîmî

56 aŋí ámî bimî nánî ugíawîxîŋî.

Ámá “Orîxídrîmîŋî.” urígfá nánîrîŋî.

57 Ófîyo waríŋá ámá wo Jisasomî re urîŋîŋigîŋî, “Amî gîmî joxí úfîmî nionî enî númî rîxídrîmemfárîŋî.” uríagí

58 o ámá royí eŋí neánîrî nîxîŋîrîfenîŋoŋîŋî re urîŋîŋigîŋî, “Síwí sayí xegí sîrîrîkí sá wenífa nánî tîŋîrîŋî. Iní enî xegí yéwí tîŋîrîŋî. E nerî aîwî ámá imónîŋáonîyá sá wémífa nánî aŋí wí menîŋî.” urîŋîŋigîŋî.

59 Ámi womi re uriñinigiñi, “Joxi nixídei.” uríagi o re uriñinigiñi, “Xámi xe nuri gí ápo péaná xwíá oweyárinñi sñwí naniriréini?” uríagi aí

60 o re uriñinigiñi, “Ámá nioni dñj mñnikwíropa yarígfáyí ayí eni ámá piyññi imónñagía nání wígf ámá péaná xwíá oweyárinñipoyinñi sñwí winñirixinñi. E nerí aí joxi xwiyíá Gorixo xegí xwioxíyo mimeámí nerí umenweanía nánipi ami ami wá uriméirixinñi.” uriñinigiñi.

61 Ámi ámá wo nibiri re uriñinigiñi, “Ámináoxinñi, nioni rixídimemñinñi. E nerí aiwi xámi xegí ámáyo nuri yayí owiemenñi sñwí nanei.” uríagi aí

62 Jisaso ewayí xwiyíá rípi uriñinigiñi, “Ámá omñj mearñj wo ñikinimóniri ríwími dání sñwí anána xfo omñj mearñjpi xixení warñjmani.” nuriri re uriñinigiñi, “Joxi eni dñj ñnikwírori ñnixídfísáná ámi ñikinimóniri amípi joxi pñi wiáríyí meámñiri nání dñj ñmori nerínáyí, omñj Gorixo nání píranñj mwiipa eri oyá xwioxíyo páwipaxí mepa eri imónñinñi.” uriñinigiñi.

10

Ámá 72 ñirípearí yaxwí urowárapñj nánirini.

1 Jisaso e nurimáná ámá ámi wíyo 72 ñirípearí añj xfo uníá ayí ayo nání waúni waúni xámi umeapñri nání nurowárapñri

2 re uriñinigiñi, “Ámá nioni xwiyíá yanñ seaiapowárfáyí, ayí aiwá yó pñrípñrñ niniri mñnipaxñññi imónñi. E nerí aiwi ámá seyñé aiwá api mipñri nání obaxí mimónñjoí. Ayínáni Gorixo ámá winí ení aiwá mipññññi nimónñiro xwiyíá yayí winipaxípi yanñ wiowárpñri nání yarñj wípoi.” nuriri

3 re uriñinigiñi, “Soyñé óf nioni searíáyo úpoi. Ámá wí sñwí sayí sipísipí roanarígfápánñj seaipññe nání searowáranñini.” nuriri

4 re uriñinigiñi, “Nuróná ñgwí wowí bñrani, íá árupianñ wúrani, síkwí súrani, ñmeámi mupani. Óf e ámáyo ñwinñrñná yayí ninñiro e éf mññweapani.

5 Anñ wiwámí ñipáwirñná yayí ñwirí xámi re uríñirixinñi, ‘ “Seyñé Gorixoyá dñj tñi ñwayirónñiro onñweápoi.” neaimónarñi.’ uríñirixinñi.

6 Anñwámí xiáwo sanñjo imónñagí ñwinñrñná xwiyíá yayí ñwirñná e uríapi midídf mikixepani. Anñ xiáwo sanñjo mimónñagí ñwinñrñná yayí api midídf wikixéñirixinñi.

7 Anñ giwí giwámí ñipáwiwo ññwearñná aiwá tñi iniñgí tñi seiapápi anani ñññiro ñweáñirixinñi. Ayí rípi nánirini.

Ámá nıgwıf omıñıf nerıfná nıgwıf meaarıgıfápa soyıné wáf nemero nıonı omıñıf nıniirfná iniıgıf tını aıwá tını seıapıfáyıf nıgwıfnıñıf wayfá nıpırfárfanı.” nurıri xegıf wıepısarıñowa aıwá oneıapıfıpoyınırı anıf wıwá wıwámı emepırxıxınırı ámı re urıñınıgını, “Anıf wıwámı nıpáwıro ñweáfıwámı dánı anıf axıfımı ámı wıwámı ñweanıro nánı mupa éfrıxını.

⁸ Anıf gıpı gıpımı nırémorfná aıwá mıranıf seıanıro ‘Anıyo nánı eını.’ nısearımı úfáyo númı nuro pí pí aıwá seıapıfápi sa ananı nıfrıxını.

⁹ Anıf apımı sımıxıf yarıgıfáyo nanıf wımıxıro ‘Gorıxo xwıoxıyo mımeámı nerı pıránıñıf seameñweanıfá anıwı ayo enıagı nánı nısanıro ñweáfırxını.’ urıro éfrıxını.

¹⁰ E nerı aıwı anıf gıpı gıpımı nırémorfná ayı nısearımeámı wıgıf anıyo nánı mıseıupa éaná nuro óf anıf apımı nánı inıñıyımı dánı re urıfrıxını,

¹¹ ‘Seyıné dıñıf re mopıri nánı, “Gorıxo xwıoxıyo mımeámı nerı pıránıñıf neameñweámınırı éf aıwı nene apı nánı mıneımónarıñagı nánı xfo xeanıñıf neıapınıfárfanı?” yai-wıpıri nánı xwıfá sıkf segıf anıf rıpımı dánıf aí negıf sıkwıyo xénıñıfıpı pırfı wıaıkımı seıarıñwını.’ urıfrıxını.” nurıri

¹² re urıñınıgını, “Nıonı aga nepa searırıñını. Gorıxo ámá nıyonı mı ómómıxımıf enıfıyımı ámá anıf Sodomı ñweaagıfáyıf —Enıná Sodomı ñweaagıfáyıf rıfánı nıkıróa warıñagıfa Gorıxo anıfnanı dánı rıfá mamówáraná nıyonı rıfá nıñınıgını. Sıfá ayımı ayo Gorıxo xeanıñıf xwé nıwırı aıwı ámá soyıné arıfá mısealı xe ópoyınırı sıñwıf seanıfáyo Gorıxo xeanıñıf nıwırfná Sodomı ñweaagıfáyo rınıñıf wınınıfápi tını xıxenı wınınıfámanı. Seáyı e mıronıfárfanı.

Anıf bı bımı ñweáyıf xfomı dıñıf mıwıkwıroarıñagıfa uréwapıyınıf nánırını.

¹³ “Isırerıyıné ‘Gorıxo nene nánı aga wımónarıni.’ yai-wınarıñagıfa aí xeanıñıf o seaıkárfınıfápi ayıkwıf meñagı nánı dıñıf sıpı oseanı. Isırerıyıné anıf yoı Korasınıyı rınıñıyo ñweaagıfáyıné tını anıf yoı Betısaıda ñweaagıfáyıné tını aweyı! Sıfá wıyı seyıné mıjıfá seaórınıfárfanı. Émáyıf anıf yoı Taıayı rınıñıyo ñweáyıf tını Sııdonıyı rınıñıyo ñweáyıf tını emımıf nıonı sealıwapıyınıfápi sıñwıf nıwınıro sıñwırıyıf, ayıf enıná nısanıro iyıfá írıkwıf wú pánıro rıfá uráwıyo iwıeanıro yanıri egıfárfanı.

¹⁴ Gorıxo ámá nıyonı xeanıñıf wınıfıyımı xeanıñıf Taıa ñweáyo tını Sııdonı ñweáyo tını wınıfápi tını seyıné seaıkárfınıfápi tını axıfıpı імónınıfámanı. Seyıné seaıkárfınıfápi seáyı e mıronıfárfanı.

15 Isireriyíné, Kapaneami ηweáyíné ‘Gorixo anjnamí nání nīneameámí neayináríní.’ nīyaiwiro seáyí e rīyarīño? Rfá anījī wearījīyo nīseamamówárínáríní.” nurírí

16 wiepīsarījīyo ámí re urījīnīgīnī, “Ámá gīyí gīyí soyíné wáf urīmearíná arfá sealfáyí nioní ení arfá niarīño. Gīyí gīyí arfá mīseaiipa éfáyí nioní ení arfá mīniarīño. Nioní arfá mīnīpa éfáyí Gorixo, nīrowárēnapījīnómí ení arfá mīwīarīño.” urījīnīgīnī.

Ámá 72 imónīgíáwa ámí Jīsasomí wīmeagíá náníríní.

17 Ámá 72 urowárapijīyí ámí dījī yayí nīyaiwīa nībīro Jīsasomí nīwīmearo re urīgíawixīnī, “Ámínáoxīnī, ámá imfó dījī xīxéroarījīyo aí none yof joxiyá nīrīrane mīxí umáinowáráná ananí arfá nīneaimí éf warīño.” uríagíá

18 o re urījīnīgīnī, “Soyíné imfóyo mīxí umáinowáraríná nioní Seteno —O imfóyo xīráónījī imónījīnī. O ápiarīwínījī anjnamí dání piérónaparījīgī wīnījanīgīnī.

19 Arfá nípoyí. Nioní enī sīxí eánījī seaiapowárījī enagī nání soyíné weaxfá tīnī wáré tīnī ananí xórórí ero Seteno, fwf oépoyīnīrī seaiwapīyarījīnómí ananí xórórí wiro epaxfīnī. E yaríná wí xwíríá seaikīxenfámaní.

20 E nīsearírí aiwí imfó xīxéroarījīyo mīxí umáinowáráná arfá nīseairo éf warīgíá enagī nání seáyí e nīmónīro yayí mēpaní. Sa rīpí náníní yayí époyí. Anjnamí íkwí ámá wé rónījīyí nání ηwīrárínījīnīnāmí segí yof ení ηwīrárínījīgī nání yayí époyí.” urījīnīgīnī.

Gorīxomí seáyí e umējī náníríní.

21 Kwíyí Gorīxoyápí ukīkayōjīgī nání axíná yayí seáyīmí dání nerí Gorīxomí re urījīnīgīnī, “Gí ápoxīnī, xwíá imīxírí anjīna imīxírí enoxīnī, wiepīsarījīnowa yarīgíá apí nání ámá seáyí e nīmónīro ‘Nioní nīgípi dījī rīxa nījīá imónījāoní nání go níwapīyinīño?’ rīnfáyo joxí yumí wírí ámá ‘Nioní nīaiwónīnījī nīmónírí majfá imónījāoní nání ananí níwapīyí.’ rīnfáyo joxí wíá rókiamorí yarījīoxí enagī nání seáyí e rīmearījīnī. Ápe, joxí ‘E oēmīnī.’ simónarījīgī nání rarījīnī.” nurírí

22 re rījīnīgīnī, “Gí ápo amípí xwíá rīrīmí nīrīmíní yanfáwá nání fánījī niepíxífniasījīrīnī. Ámá wo Gorīxomí xewaxo nání xīxení nījīá mīmóníní. Gí áponí xīxení nījīá imóníní. Ámá wo ápo nání ení nījīá mīmóníní. Xewaxoníní nījīfáríní. Ámá ‘Xewaxoní gí ápo nání wíá orókiamómíní.’ yaiwífáyí, ayí ení gí ápo nání nījīá imónīño.” nīrírí

23 nīkīnīmónírí xēgí wiepīsarījīnowa wīgípi ηweanagíá sījwí nīwīnīrī awamíní re urījīnīgīnī, “Amípí nioní erí

xwiyíá riri yarínápi soyíné sijnwí nanayíápi nání Gorixoyá díní tñni yayí seáyí e dání seainipaxíriní.

²⁴ Gorixoyá wíá rókiamoagá obaxíyí tñni mǎxí ináyíyí tñni amípi soyíné sijnwí nanarígápi 'Sijnwí owinaneyí.' nírro aiwí wí sijnwí mǎwínípa ero amípi soyíné aríá niarígápi 'Aríá owianeyí.' nírro aiwí wí aríá mǎwípa ero yagíáriní. Ayínání soyíné yayí seáyími dání seainipaxíriní." uríñinígíni.

Ewayí ikaxí Samariayí wo xejwí womí wá wianíñí nániríní.

²⁵ Ámá ñwí ikaxí eáníñípi mewegá wo "Jisaso ení eáníñoríani? Iwamíó owíwapíyimi." niyáiwirí niwíápiñimeari re uríñinígíni, "Nearéwapíyaríñoxíni, nioní aríre nerí díní niyímiñí tññáoní imónímǎríní?" uríagi

²⁶ Jisaso re uríñinígíni, "Ñwí ikaxí eáníñípi aríre nírínirí eáníni? Joxí íá níróríná aríre ríníñagi roaríñíriní?" uríagi

²⁷ o re uríñinígíni, "Re nírínirí eáníni, 'Joxí díxí Ámíná Gorixomí díní síxí nuyirí neríná díxí xwioxí o nání yayí osinínirí erí ení síxí eáníñí tñni xídírí díní tñni pírániñí wíkwírorí éiríxíni. Jíwaníñoxí díní sípí inaríñípa ámá joxí tñni ñweagíáyí nání ení axípi síníwínígíni.' nírínirí eáníni." uríagi

²⁸ Jisaso re uríñinígíni, "Joxí xíxeni raríñíni. E nerínáyí díní niyímiñí tññoxí nimónírí aníñí ñwearíáriní." uríagi

²⁹ ñwí ikaxí eáníñípi mewenjo ámá nñni xewaníño nání re oyaiwípoyínirí "O ñwí ikaxí eáníñípi tñni xíxeni ámá xío tñni ñweagíáyí nání díní sípí niwirí arírá wiaríñoríani?" oyaiwípoyínirí ámi yaríñí re winíñinígíni, "Ámá nioní tñni nawíní ñwearíwáyí gíyíríani? Ámá gíyí nání niwaníñoní díní sípí inaríñápa díní sípí axípi e níníño?" Yaríñí e wíáná

³⁰ Jisaso ewayí xwiyíá rípi uríñinígíni, "Ámá wo aní yoí Jerusaremíyí pñni niwíárimí aní yoí Jerikoyí ríníñíyo nání wearíná re eníñinígíni. Ámá ámáyá amípi íwí oxaurápaneyíníro yarígá wa omí íá níxero xegí rapírapí wiríro iwaní mépero ríxa napénimearíná pñni niwíárimí ugíawixíni. Ríxa numáná enáná

³¹ apaxípáníñí imóníñí wo ení ófí axíyimi níweríná weníñí éyí wíníñinígíni. Iwaní mépéto daiwo wenági níwínirí arírá bí mǎwí oríwámí dání múroníñinígíni.

³² Ámi Judayí wigí yoí Ripaiyí rínígíáyí wo —Ripaiyí Goríxo nání rídíyowá yarígíwámí arírá wiarígíáyíriní. Ripaiyí rínígá wo iwaní mépéto wené níremorí níwínirí aiwí o ení oríwámí dání múroníñinígíni.

33 E neri aiwí áamá Samariayí wo —Samariayí t́nì Judayí t́nì enjíná dánì xepìxepá rónagfárìní. Samariao enì anj́ wíyo nánì nurfná winñiniginì. Áamá iwanj́ nearì tfo riwo wenagì nìwinìrì omì wa nìwianìrì

34 anjwì e nurì inìgí wainf́ bì t́nì ranf́ bì t́nì iwanj́ weáfáyo gfnìf́ wirì wfá utìrì nemáná nìmfeyoarì xegf́ dogíyo seáyì e nñwìrárìrì nìmeámì anj́ áamá amì amì dánì nìbìrì wéfrìxìrìrì mìrìnìñj́ wiwámì nánì nurì e mewenjo

35 wfápi t́nì íkwf́ winfxaú nìroari anjwámì mearìñomì nìwirì re urìñiniginì, ‘Áamá romì nìgwf́ rìnamì dánì píranìñj́ méfrìxìní. Rìna anipá imónáná o nánì joxì dixf́ nìgwf́ xwìrfá ikìxéánáyf́ ámf́ nionì nìbìrfná nioniyá xixenì mìnì siapmfarìní.’ urìñiniginì.” Jisaso ewayf́ xwiyf́á apì nurimáná

36 ñwf́ ikaxf́ eánìñfpì mewenjomì yarìñj́ re winñiniginì, “Joxì dñj́ arìre yaiwiarìñinì? Iwanj́ nearì t́omì áamá waú wo nìwinìro aí awa go o t́nì ñweagf́á wónìñj́ nìmónìrì arìrá winñiniginì?” uráná

37 ñwf́ ikaxf́ eánìñfpì mewenjomì re urìñiniginì, “ ‘Áamá nìwinìrfná wa nìwianìrì nanj́ wiñjo o t́nì ñweagf́á wónìñj́ imónìñiniginì.’ nìmónarìní.” urfagì Jisaso “Joxì enì nurì axf́pi e néra úrìxìní.” urìñiniginì.

Mataí t́nì xìnapí Mariaí t́nì nánìrìní.

38 Jisaso wiepìsarìñj́yí t́nì ófyo nuróná anj́ bimì rémóáná apìxí wí Mataíyí rìññj́ aiwá míranj́ winì xegf́ anj́yo nánì nìwirìmeámì nurì ñweañáná

39 í xegf́ xexìrmeái Mariaíyí rìññj́ nìbìrì Jisasoyá sìkwf́ t́ñj́ e nñweámáná oyá pfné arf́a wiarfná

40 Mataí aiwá riyamf́ emìñrì yarfná upupf́gí winarìñagì nìbìrì Jisasomì re urìñiniginì, “Ámínáoxìní, níñì aiwá riyamf́ yarfná gí nìrìxmeái pfnì nìñwiarìmì nìbìrì ‘Ayf́ ananìrìní.’ riyaiwiarìñinì? Í sanj́ nìrápìní nánì urowárenapeì.” urfagì

41 Ámínáo re urìñiniginì, “Mataíxì, Mataíxì, jíxì dñj́ obìbaxf́ morì amìpí obaxf́ nánì ayá sfwf́ rìrorì yarìñinì.

42 E neri aí jíxì anìñj́ minf́ epaxf́ imónìñj́yí obaxf́manì. Aga ná bìnìrìní. Mariaí apì nánì dñj́ neyírorì arf́a niarìní. Í dñj́ eyíroarìñfpì mìdìdìf́ mìwikìxepa neri jíxì nìrífpi bì urìmìméñinì.” urìñiniginì.

11

Ayf́ Gorìxomì nurìrfná rìpaxf́pi nánì uréwapìyìñj́ nánìrìní.

1 Jisaso wí e nurí ríxa Goríxomi xwíyá rírímí nìwimáná enáná xegí wíepísaríṅyí wo re uríṅnigíní, “Ámínáoxíní, Jono wayí nìneameaia wago xegí wíepísaríṅowamí Goríxomi xwíyá rírímí wípírí nání uréwapíyíṅpa joxí ení e nearéwapíyí.” uríagi

2 o awamí re uríṅnigíní, “Goríxomi xwíyá rírímí nìwiríná re uríírixíní, ‘Ápoxíní, “Ámá níní joxíní ṅwíáoxí enagi nání wéyo ríméírixíní.” neaimónaríní. “Joxí xwíoxíyo míméámí nerí neameṅwearíápi síṅání imóníwínigíní.” neaimónaríní.

3 Nene aiwá sá ayí ayimí naníwá nání neaiayíríxíní.

4 Ámá nene íwí neaíáyo yokwarímí wílagwí nání joxí nene íwí yaríṅwáyí yokwarímí neaiírixíní. Ámá wí ení eáníḡáyírfánírí iwamíó owíwapíyípoynírí síṅwí míneanípa éírixíní.’ Goríxomi xwíyá rírímí nìwiríná e uríírixíní.” uríṅnigíní.

5-7 E nurimáná ewayí xwíyá rípi uríṅnigíní, “Soyíné woxí díxí ámá aní wí e dání wo áríwegíyo símeáná aiwá meṅagi nání joxí ámá nìkumíxínírí emearíḡáyí womí nurí aiwá nání ríxíṅí nuríríná re uríríní, ‘Gí ámá aní wí e dání wo aní wíyo nání úníto ríxa áríwegí ríná nímeáagi omí aiwá bí míní wimí nání meṅagi nání joxí tfe nání ríxíṅí baríṅíní. Aiwá biaú bí nínímeairíréíní?’ uráná aníyo ínímí dání, sá weṅmí dání re ríríníṅo, ‘Aiwá nání ayá wí míníṅweapaní. Aní ówaní níyárimáná níaiwípia téní íkwíṅwíyo ríxa sá weṅwíní. Nioní wí níwíápnímearí aiwá rímeaipaxí meníní.’ ríríníṅo.

8 Nioní re seararíṅíní, ‘Aní xiáwo aiwá nání ríxíṅí bfo xegí nìkumíxínírí emearíṅí wo aiwí níwíápnímearí xfo ríxíṅí uraríṅyí umeaipaxímaní. E nerí aiwí aríki ríxíṅí urayaríná níwíápnímearí xfo wimónaríṅípi nípiní míní winíḡíní.’ seararíṅíní.

9 Ayínání nioní re seararíṅíní, ‘Soyíné Goríxomi amípi wí nání yaríṅí wíáná o ananí míní seaiapíníáríní. Ríxíṅí nuríríná amípi wí o tṅí e nání pía nerínáníṅí ananí meapíríáríní. Ríxíṅí nuríríná wá e nírómáná wakwí óránáníṅí o ananí aríá nísírí aní ówaníṅíṅí ríkwíiníḡíní.’ seararíṅíní.

10 Ayí rípi nání seararíṅíní. Ámá níní Goríxomi ríxíṅí urayarínáyí ayí ananí wí meapíríáríní. Ámá gíyí amípi wí nání pía neríná ananí meapíríáríní. Gíyí wá e dání wakwí óráná o ananí aní ówaní wíkwíiníáríní.” uríṅnigíní.

11 Ewayí xwíyá ámi bí rípi nurírí re uríṅnigíní, “Ápoyíné woxí díxí íwo níbirí peyí nání ríxíṅí ríránáyí, weaxíá

nimeari wiriréini? Oweoi, wí e wiriméini.

¹² Inj kímijf nání eni rixinj ríránáyf, wáre nimeari wiriréini? Oweoi, e eni nimeari wiriméini.

¹³ Soyiné fwf néra warigfoyiné aiwi segf niaíwf rixinj searánáyf, anani amipí awiaxyf anipá mñni wiarigfoyinérini. E nerí aí segf ápo anjnamí nweano anjipaxírini. ‘Omí gíyf gíyf rixinj uránáyf, kwíyf oyápi aí anani mñni winfáriní.’ seararinjini.” urinjiginí.

“O enj eánijf oboya tñni yarini.” rigfá nánirini.

¹⁴ Jisaso, imfó manj pfróninjf womi —O ámá womi dijf xixeroarinjagi nání ámáo eni manj pfróninjorini. Imfómi mñx umánowáraná imfó éf úaná ámá manj pfróninjo amí pñné rinjiginí. Ámi pñné rarinjagi

¹⁵ ámá e epfroyf egfáyf sñwí e nñwñiro ududf nero aí

¹⁶ ámá wí re rigfawixini, “O imfó mñxí numánowárfíná imfó xiráoninjf imóninjo —O xegf yof bi Bieseburoyí rinjorini. Oborini. O enj weámñowárfagi nání enj eáninjf oyá tñni umánowárfáriní.” rarfíná ámá amí wí “Jisaso enj eáninjoríani? Iwamfó owiwapíyaneyí.” nñrñiro nñbñiro re urigfawixini, “Anjnamí dání emímí bñ iwamfó neaiwapíyí.” urfáfga aiwi

¹⁷ o wigf yaiwigfá nání adadf nñwiri ewayf xwíyfá re urinjiginí, “Ámá gwí axírí xepixepá nñróniro mñxí ninirónáyf, ayf anj mñwiárekixinipaxírini. Ámá xiráogwáowa eni xepixepá nñróniro mñxí ninirfnáyf, ayf eni anj mñwiárekixinipfáriní.

¹⁸ Ayínáni Seteno tñni xegf imfó axíyí tñni xepixepá nñróniro mñxí ninirónáyf, aríge nero enj neánrñi ropfáraf? Oweoi! E nerí aiwi seyfné ‘Enj eáninjf Bieseburoyá tñni imfó mñxí umánowárfáriní.’ nñrarinjoi.

¹⁹ Nioní nepa Bieseburoyá enj eáninjf tñni imfó mñxí numánowárfí sñwíyí, segf ámá enj eáninjf goyá tñni mñxí umánowárfáginí? Segf ámá imfó mñxí umánowárfáfga sáfá yoparfýmí nñwiáfnñmearo yarinjf re seaipfáriní, ‘Nene ámá wo imfó mñxí umánowárfáginí nñwñirane “Enj eáninjf Gorixoyá tñni e yarini.” rñnarinjwá enjagi nání seyfné pí nání Jisaso axípi yarinjagi nñwñirfná xwíyfá nimearñro “Enj eáninjf oboya tñni yarini.” urigfawixini?’ Yarinjf e seaipfáriní.

²⁰ Nioní enj eáninjf Gorixoyá tñni imfó mñxí umánowárfáginí aí seyfné ‘Gorixoyá xfo xegf xwioxíyo mñmeámí nerí neamenñwanfápi rñxa rimónini?’ mñyaiwiarinjoi. ‘Ámá yeáyf neayimñxemeanfá nání uowárenapñfo, arfowayá xwíá piaxíyo dání iwiaronfoyí

rariŋwáo rixa nene t́n̄n̄i rimóniŋwini? miyaiwiarŋoŋot.” nuriri

²¹ ewayf xwiyfá ámi bi r̄ipi ur̄iŋin̄igini, “Ámá eŋf r̄iŋf wo éwaikf oxá nayiri n̄itiŋi awí meŋweaŋáná ámá wo xegf aŋfyo niŋpáwiri am̄ipi wí f̄wf meapaxf men̄ini.

²² E ner̄i aí ámá eŋf r̄iŋom̄i niŋmúror̄i om̄i seáyi e imóniŋf wo niŋbiŋi miŋf wim̄iniŋi ner̄fna xop̄irár̄f niŋwiri am̄ipi n̄fni miŋf nán̄i max̄iŋiŋf̄yf nuráp̄imáná am̄ipi oyá n̄fni en̄i r̄ixa nuráp̄iri yan̄f niŋwia war̄iŋf̄r̄ini.” Jisaso eŋf eán̄iŋf x̄foyá oboyáŋim̄i múroŋagi nán̄i ewayf xwiyfá e ur̄iŋin̄igini.

²³ Ámá wí ámayf n̄fni Jisasom̄i diŋf w̄ikw̄iroro x̄f̄dro ep̄f̄r̄ix̄iniŋi p̄f̄f rakiám̄f wian̄ro yar̄iḡf̄áyf nán̄i ewayf xwiyfá ámi bi nuriri re ur̄iŋin̄igini, “Ámá nion̄i t̄f̄am̄ini mimón̄iḡf̄áyf, ayf nion̄i t̄n̄i miŋf imóniŋwáyf̄r̄ini. Ámá nion̄i t̄n̄i sip̄isip̄f awí meaár̄ipa yar̄iḡf̄áyf, ayf sip̄isip̄f x̄f̄d̄f̄x̄dowár̄f yar̄iḡf̄áyf̄r̄ini.” ur̄iŋin̄igini.

Ewayf ikaxf imfó xegf winiyo wirimeanf nanirini.

²⁴ Ámá ayf “Nene Jono nearáná san̄iŋf on̄imiáp̄i nerane aiwi imfó x̄ixéoar̄iŋf rón̄iŋf imónan̄igini.” oyaiwipoyiniŋi ámi x̄ixewis̄f ikaxf bi nuriri re ur̄iŋin̄igini, “Imfó x̄ixéoar̄iŋf̄yf miŋf umánowáráná ámá wom̄i p̄f̄ni niŋwiár̄im̄i nur̄fna iniŋf maȳfm̄i ge ge sá oŋweám̄iniŋi n̄emer̄i p̄fá niŋmeḡiniŋm̄eísáná re yaiwiár̄iŋf̄r̄ini, ‘Gf ámi aŋf axf p̄f̄ni niŋwiár̄im̄i biŋjaé nán̄i oum̄ini.’ niyaiwim̄i

²⁵ nur̄i aŋf r̄ixa síf peár̄iniŋi p̄irán̄iŋf im̄ixár̄iniŋi yár̄iniŋagi niŋwiniŋi sin̄i an̄fá imóniŋagi niŋwiniŋi nán̄i

²⁶ ámi nur̄i imfó wé w̄f̄um̄i dán̄f waú f̄wf neróná x̄f̄om̄i seáyi e múroro eḡf̄ayo niŋwir̄imeám̄i nuro axom̄i niŋx̄ixéroro e ŋweaariŋf̄ár̄ini. Xám̄i sip̄i imónago aí ínáyf aga sip̄i ikeamóniŋf̄r̄ini.” ur̄iŋin̄igini.

Yayf winipaxyf nan̄i ur̄iŋf nanirini.

²⁷ Xwiyfá api urar̄fna ap̄ixf wí ámá e ep̄royf eḡf̄ayo dán̄i r̄faiwá re ur̄iŋin̄igini, “Ap̄ixf joxi niŋr̄ix̄iriŋi am̄iŋf siap̄iŋf Gor̄ixoyá diŋf t̄n̄i yayf winipaxf̄r̄ini.” ur̄fagi aí

²⁸ o re ur̄iŋin̄igini, “E wí niyaiwiri miŋripani. Ámá giyf giyf xwiyfá Gor̄ixoyá ar̄fá wiro ax̄ipi ero yar̄iḡf̄áyf ámá ayf̄ni Gor̄ixoyá diŋf t̄n̄i yayf winipaxf̄r̄ini.” ur̄iŋin̄igini.

Ek̄yiŋf bi nán̄i r̄ixiŋf ur̄iḡfá nanirini.

²⁹ Ámá obaxf Jisaso t̄iŋf e ep̄royf eŋáná sin̄i wini wini ep̄royf yar̄iŋaḡfá o re ur̄iŋin̄igini, “Is̄irer̄iȳf̄né, agw̄i ŋweaḡf̄áyf̄né f̄wf n̄era nuro ar̄k̄i yar̄iḡf̄áyf̄né, em̄im̄f nán̄i seaimónariŋagi aiwi nion̄i em̄im̄f wí miŋseaiwap̄iyipa ner̄i

aiwi ná bini Gorixoyá wá rókiamoagí Jonao yagíþini seaíwapiyimíáriní.

³⁰ Enína Gorixoyá wá rókiamoagí Jonaoyi rininjo —O sá wiyáu wiyi piyíniñí nimóniri peyí agwíyo weagorini. O áma añí yoí Ninipayi rininjiyo ñweaagíáyo Gorixoyá símimajíóniní wiinípa áma imóniníáoni áma agwi ñweagíáyíné Gorixoyá símimajíoníniní seaininini.

³¹ Gorixo áma niyoni mí ómómiximí eníayimi apixí enína Sibayí añíyo menweaagi —Í mixel ináyí Soromono níjía seáyí e nimóniri ririmí yaríná aría wimíniri nání añí aga ná jfami dání bñirini. Í áma woni Soromonomi seáyí e imóniníáoni re éf nírómáná seararínagí aiwi seyíné aría mñiarínagí nání í sá ayimi níwiápínimeari xwiyá seameáriníáriní.

³² Áma enína añí yoí Ninipayi rininjiyo ñweaagíáyí —Ayí Gorixoyá wá rókiamoagí Jonao Gorixoyá xwiyá wá uriméáná ayí wigí íwí egíápi ríwímíni nimamoro nisaniro ñweaagíáyíriní. Ayí áma wo Jonaomi seáyí e imóniníáoni re éf nírómáná seararínagí aiwi seyíné aría mñiarínagí nání áma ayí sá Gorixo áma niyoni mí ómómiximí eníayimi níwiápínimearo xwiyá seameáripírfáriní.” uriniginini.

Ewayí ikaxí ramixí nání uriní nánirini.

³³ O xwiyá Gorixoyá ramixíniní imóniníagí nání re riniginini, “Áma wo ramixí nimixárománá añí sakwímaníyo tarinímani. Sixí wá nimeari upíkawiárarinímani. Nimixárománá áma íwiapá giyí giyí wá óniníagí sñwí wñipíri nání íkwianwíyo seáyí e ikwiárariníriní.” nuriri

³⁴ re uriniginini, “Segí sñwí ení uyíwíniní imóniní. Segí sñwí tñni píraniní naníro wé róniní nerónáyí, dñí naníni aumaúmí niníro segí xwioxíyo wániní ókímixinariní. E nerí aiwi segí sñwí tñni íwí nání naníroná segí xwioxíyo sániní yimixinariní.

³⁵ Dñí naníni aumaúmí niníro segí xwioxí wániní seaókiarinípi supikíniniginiri dñí tñni érixini.

³⁶ Segí xwioxíyo sá wí miyiní wání nókiárinína uyíwí wá seaókiarinípaniní segí xwioxí nñni wá seaókiáriníáriní.” uriniginini.

Parisiowami xwiyá umeáriní nánirini.

³⁷ E nurísaná enána Parisi wo “Gí añíyo aiwá onaiyi.” nuriri nipemeámi uána Jisaso nurí aiwá nípíre éf ñweanána

³⁸ Parisio Jisaso xámi wé piaxíniní eañí nání wigí yarígápa wé iniigíyo igwá mñwíró aiwá nípíre éf ñweanagí nñwíniri ududí yaríná

39 Jisaso re uriniginini, “Parisioyine iwaf mearo rfa kiroro yaniro moarigfapi segf xwioxfo sini magwf enana kapixf tni prerixf tni igfa nearfnaninjf kif bfarwami danini kwfnarinigfoynexini.

40 Majimajfa ikarinarigfoyné ‘Bfarwamini imixarino inriwamini mimxinjfini.’ riyaiwarijoi?

41 Amipi soyne fa xirigfapi ama uyipeayfo ayá nurimixiro arira niwiro mini wianayf, soyne igfa neanironinjf imoniprfarinini.

42 Parisioyine aweyi! Sfa wiyi soyne majfa seaornifarini. Gorixo xeaninjf rfa tfnjf seaikarinfá enagi nani dnj sphi oseainini. Soyne aiwa nimirona aninjf minf yif tni af tni siyo amipi piraninjf fa niro ro rixa we wuka imonana wo Gorixomi mini niwiro ai amayo we roninjf wiarigfayf pni wariro Gorixomi dnj sixf muyipa ero yarigfoynexini. Soyne aiwa onmiapia ai segf aninjf minf yarigfa jfapi pni mwiarpa ero amayo nanf mimixipa yarigfapi eni ero nerf sinjwirif, nanf imonimniri enjfini.

43 Parisioyine aweyi! Sfa wiyi soyne majfa seaornifarini. Soyne rotu anjfo ama sinjwf oneanipoyiniri smf smf e njwearo makerfayo awi eanarigfe ama yayf ‘Amnadoxini.’ oneanipoyiniri emero ‘Oyaneyf.’ seaimonarjagf nani Gorixo xeaninjf seaikarinfarinini.” uriniginini.

44 Ama nni Parisiowami niwinirfa “Nanowarini.” yaiwarijagfa niwiniri awa wigf iwaf yarigfapi ama piyf xwaripayo inimi wenf yapf imonijagf nani re uriniginini, “Aweyi! Sfa wiyi soyne majfa seaornifarini. Soyne ama piyf tigfe xwfa emadironjanana ama ‘Ama piyf tigferfani?’ miyaiwi maiwi pwarigfeninjf imonigfoynérini.” urana

45 njw ikaxf eanijpfi mewegfa wo niwiapfnimeari re uriniginini, “Nearwapiyarinoxini, Parisiowami e nurirfa none eni ikaywf neameararjinini.” urifagf ai

46 Jisaso njw ikaxf eanijpfi mewegfawa amayo aninjf minf sekaxf “E érixini. E érixini.” nuriro ai wianijowa wi miyarigfa enagi nani re uriniginini, “Njw ikaxf eanijpfi mewegfoyné eni aweyi! Sfa wiyi soyne majfa seaornifarini. Soyne amayo sanf xwe ayá wi niwikwariro ai sewanijoyne sanf xwe api iwamfo mimfeyoarigfoyné enagi nani Gorixo xeaninjf seaikarinfarinini.

47 Soyne Gorixoya wfa rokiamoagfawami segf arfowa pikiarigfayo xwaripayo aninjf minf mfa imixarigfoynexini.

48 Soyne e nerijpimi dani amayo awanjf reninjf urarjoi, ‘Negf arfowa Gorixoya wfa rokiamoagfawami nipikiarirona apani yagfa enagi nani wigf xwaripayo mfa imixarijnwini.’

Éniñj urariñagfa nani Gorixo xeaniñj seaikariniñarini.

49 Ayinani Gorixo diñj neñwiperi soyine nani xixeni re riñiniginini, 'Nioni wfa rokiamoarigfa wami tñni xwiyfa waf urimearigfa wami tñni uowaranana ayf wiyo pipikimf ero wiyo mixf xfdowarapiro eprifarini.

50 Wfa rokiamoagfa niyoni nioni anina imixiri xwfa imixiri enina e enae dani nipikia bagfa nani ama agwi ñweagfayine nioni enj seameamfariñi.

51 Aiboromi xami xirao Keno pikine dani nipikia nibasanana yopari nioniya wfa rokiamoagf Sekaraiaomi pikigfawixini. Omi nioni nani ikwianwf ridiyowa yaniro ikwikwiarimf yarigfe midani enana gf anj awawa "Ñwariñi." rinine midani enana awinimi e pikigorini. Omi pikigfe nani ox apixf agwi ñweagfa tiyine nioni enj seameamfariñi.' Gorixo e riñirini." uriniginini.

52 Nwf ikaxf eaniñjipi mewegfawa amayo Gorixo "Oepoyi." wimonariñjipi mimwialkf wariñagfa nani xixewisf ikaxf re uriniginini, "Nwf ikaxf eaniñjipi mewegfoyine awayi! Soyine amipi Gorixo 'Amayo owiwapiyipoyi.' wimonariñjipi miwipiyipa yarñagfa nani sta wiyi soyine majfa seaoriniñarini. Soyine ki anj nijfa nani mirininiwina nani fa nixirariro ai sewaniñoyine wi nkwiro mipawipa ero ama nipawianiri efayo soyine prf makmf wirowi yarigfariñi." e nurfisana

53 anj e pñi niwiarimi nuri emearina re egfawixini. Nwf ikaxf eaniñjipi mewegfawa tñni Parisiowa tñni wigf xwioxfo dani rfa apiawiniñj niweri omi smf tñni uriro amipi obaxf wi nani yarñj wiayiro nerona

54 "O xwiyfa sipi ñwf ikaxf eaniñj xixeni mimoniñj b rana xwirixf oumeaneyi." niriñiro arfa wiaxfdigfawixini.

12

"Nanj ero sipi ero mepani." urinjanini.

1 Ama ox apixf obaxf ayfa wi eprroyf niyarirona xokiripf inarina Jisaso xegf wiepsariñowa Parisiowa seayf e nimoniro sipi yayiro nanj yayiro yarigfapa awa eni e eprixiniri awami xami re uriniginini, "Soyine biskerfa yisf (Biskerfa sni snj enana yisf onimiapi tfa aiwi nimini ikwianwf eapinarariñirini.) Soyine biskerfa yisf Parisiowaya nani wayf nero emepoyi. Wigf nanj ero sipi ero yarigfapi nani searariñini." nuriri

2 awa sipi ero nanj ero mepa oepoyiniri re uriniginini, "Amipi agwi inimi imoniñyaf rfwna snjani imoniniñarini.

Amipí ínīmī nimónīrī yokwarīmí inīñyí ríwéná áamá nínī nījáfá imónīpíríárīnī.

³ Pí pí xwiyíá áríwiyimi yumí ikaxí rínfáyí enī áamá nínī ikwáwiyíná aríá wipíríárīnī. Pí pí xwiyíá añí náyo ínīmī dánī ikeagígwí rínfáyí ríwéná añí seáyīyo nīñweámáná áwanj ríwíaropíríárīnī.” urīñīnīgīnī.

Wáyí wipaxo nánīrīnī.

⁴ O re urīñīnīgīnī, “Gí níkumīxīnīrī emearīgíoyíné, nionī re seararīñīnī, ‘Segí waráyīnī seapīkiarīgíáwa nánī wáyí mepanī. Dīñj enī seaxekwapaxí meñagi nánī ayí nánī wáyí mepanī.’ seararīñīnī.

⁵ Áamá wáyí wipaxo nánī nionī áwanj osearīmīnī. Ayí Gorīxorīnī. O áamáyo nīpīkímáná xewanīño dīñj enī nīseaxekwapírī ríá anīñj wearīñīyo seaikeaárīpaxí eñagi nánī wáyí omīnī wírīxīnī. Oyí, o nánī aga wáyí wírīxīnī.” urīñīnīgīnī.

⁶ Áamá ayí dīñj “Gorīxo ámaéne nánī añīpaxí dīñj moarīñīrīnī.” oyaiwípoyīnīrī re urīñīnīgīnī, “Áamá makeríáyo nánī nurī ñj siríkwá wé wú núnī bī neríná nīgíwí ríá nīñjía biaú tīnī bī yarīgíárīnī. Ñj apia aga onīmíapia nánī aiwī Gorīxo wí dīñj peá nīmōrī aríá ikeamoarīñīmanī.

⁷ Seyíné nánī enī Gorīxo wí aríá ikeamoarīñīmanī. Segí mīñīyo díá aī ararī weñjyí nánī o nījárīnī. Gorīxoyá sīñwíyo dánī seyíné ñj onīmíapia tīnī xīxenī mimónīñagíá nánī wáyí bī mepanī.” nurīrī

⁸ re urīñīnīgīnī, “Nionī re seararīñīnī, ‘Áamá go go áamáyo sīñwíyo dánī ananī “Jisasomī xídarīñáonīrīnī.” urarīño nánī áamá imónīñáonī nīweapíríná o nánī enī Gorīxoyá añīñajyá sīñwíyo dánī “Gí áamáorīnī.” rīmíárīnī.

⁹ E nerī aiwī go go áamá nánī wáyí nerī sīñwíyo dánī “Jisasomī muxídarīñáonīrīnī.” urarīño nánī nionī enī Gorīxoyá añīñajyá sīñwíyo dánī “Gí áamáomanī.” rīmíárīnī.’ seararīñīnī.” nurīrī

¹⁰ re urīñīnīgīnī, “Áamá go go áamá imónīñáonī yarīñápī nánī xwiyíá sipí nīnīmearīrī aiwī ananī Gorīxo yokwarīmí wiipaxírīnī. E nerī aiwī go go Gorīxoyá kwíyí yarīñjípī nánī ‘Eñj eánīñj Setenoyá tīnī yarīnī.’ nīrīrī rīperírí numearírínáyí, Gorīxo ananī yokwarīmí wiipaxí menīnī.” nurīrī

¹¹⁻¹² re urīñīnīgīnī, “Áamá wí íá nīseaxero rotú añīyoranī, gapīmanowa tīñj eranī, ámíná neameñweagíáwa tīñj eranī, nīmeámī nīseaurónáyí, ‘Aríge xwiyíá wákwīnaníwīnī?’ mīyaiwīpa nero ayá síwí mīsearopa éfírīxīnī. Ayí rīpī

nánirini. Sa axiná Gorixoyá kwíyípi xwíyíá soyíné urípírfípi seaíwapíyini enjagi nání wáyí mepa éfríxini.” uríñinigini.

Ewayí ikaxí amípi mímúroníñí wo nánirini.

13 Ámá e epíroyí egíáyí wo Jisasomi re uríñinigini, “Nearéwapíyarínoxini, amípi ápo níperíná nítimí péfípi gí ráro xegípi íkwínaroaríñagi nání ‘Díxí rígwáo tñni píraníñí yaní menípiyi.’ urei.” uríagi aí

14 o re uríñinigini, “Ámáoxini, ámáyo xwíríxí méwiniginiri go nírfípeáfrini? Go awagwíyá amípi yaní oeameiniri nírfípeáagi nání níraríñini?” omí e nurimáná

15 ámá níyoní re uríñinigini, “Segí iyíá fá amípi díñí níyímíñí imóníñípi seaiapípaxí menini. Xwé ayá wí tñnoxí aiwí wí díñí níyímíñí imóníñípi siapípaxí menini. Ayínáni amípi naní síñwí íwí níwíniríná ‘Nioní meapaxífrini.’ yaiwiarígíápi nípiñi eni nání wáyí oseainini. Seyíné iyíá fá amípi nánini díñí íkwíropífríxini seararíñini.” nuriri

16 ewayí xwíyíá rípi uríñinigini, “Ámá amípi mímúroníñí woyá omíñíyo wítí aiwá xwé pírfírfí iníñagi níwíniri

17 díñí neyírori re yaiwíñinigini, ‘Ari emíniréini? Aiwá pírfírfí iníñí tí timí nání gí aní apáni menini.’ níyaiwiri

18 re ríníñinigini, ‘Re oemini. Aní aiwá nání míriníñíyí emí pípinamí níyárimáná ámi aga xwé wiwí wiwá nímirá numáná gí wítí aiwá nñni tñni amípi nioniyá tñni aní íwiwámí nita úmíginí.

19 E níyárimáná níwaníñoni re ríimíginí, “Gí amípi nñni ríxa déroni. Aiwá xwiogwí fá ropaxí nání míwenini. Anani kikiá ñweari aiwá níri iniígí níri neri yayí éimíginí.” ríimíginí.’ ríníagi aí

20 Goríxo omí re uríñinigini, ‘Majímajíá ikárínaríñí roxini, sfá ríyiminí joxi ríxa níperíñini. Nípeáná díxí amípi píraníñí tñípi go meanífrini?’ uríñinigini.” Ayo e nuriri

21 re uríñinigini, “Ewayí xwíyíá apí ámá Goríxo nání díñí mímopa nero ‘Amípi xewaníñoni nígí wíni wíni nímeaayiri otimíni.’ yaiwiarígíáyí nánirini. Ámá e yarígíáyí amípi wí mímúroníñagi aiwí Goríxoyá síñwíyo dání uyípeayí imónarígíáyífrini.” uríñinigini.

Aiwá tñni aikí tñni nání ududí winaríñí nání uréwapíyíñí nánirini.

22 O xegí wiepísaríñíyo re uríñinigini, “Ámá e yarígíáyí amípi wí mímúroníñagi aiwí Goríxoyá síñwíyo dání uyípeayí imónarígíáyí enjagi nání re seararíñini, “Aríge píraníñí ñweaniréwiní?” níriro aiwá nírfíri nání ududí mepa

ero waráyo aikf yínipfiri nání ududf mepa ero éfríxini.' searariñini.

²³ Ayf rípi nánirini. Segf wára jfayf aikfyo múronini. Dñf jfayf eni aiwáyo múronini.

²⁴ Soyfné ámi ñf áwf nání dñf morfini. Ñf awa aiwá omñf nero mianarígfámani. Wigf aiwá nimimi nuro añyo tipfrafáyf eni añf wí mímírini. E nerí aí Goríxoní mñni wiarñfirini. Soyfné dñf re riyaiwiarñjoí, 'Ñfyo mímúronñagwi nání Goríxo none nání eni aiwá neaimíxíyipaxomani.' riyaiwiarñjoí? Oweoi, dñf e wí mímopa époyí.

²⁵ Ámá 'Sepiá ámi bí oimónimñni.' niyaiwirí ududf éo sepiá ámi bí imónarñfirani? Oweoi!

²⁶ Soyfné eni api aí wí mepaxf nerfnáyf aikf tñni aiwá tñni nání pí nání ududf yarñjoí?

²⁷ Soyfné adowayf nání dñf morfini. Niypirfná xegf iyfá óf earí aikf yirí yarñfmani. E nerí aiwí eníná negf míf ináyf Soromono okiyfá niníri meárinñjo nerfnáyf adowayf yapí awiaxf e imónagfmani.

²⁸ Goríxo adowayf tñni aráyo —Ará agwi enfyo ananí niyoaro sfá wiyimí rfá ikeáaripfrafáyfirini." urññnigini. Awa "Goríxo ará nání ayá sfwf muroarini." oy-aiwípoyiníri e nuríri re urññnigini, "Goríxo adowayf tñni aráyo okiyfánñf yarñagí nání soyfné eni añipaxf aikf e seayínfáriní.

²⁹ Ayínání soyfné iniígf tñni aiwá tñni nání 'Pí naníréwiní?' níríro ududf néra mupa éfríxini.

³⁰ Goríxomí mífídfpa yarígfáyf api nání anñf minf nero meañro yarígfáriní. E nerí aí segf ápo Goríxo soyfné api nípini aiwáraní, aikfrani seainarñagí nání nífáriní.

³¹ Api meañro nání mepa ero Goríxo xfo xegf xwioxfyo míméámí nerí seameñweanf e páwipfiri nání amípi xfo wimónarñfipi ero nerfnáyf, Goríxo ananí api nípini níseaiinfáriní." urññnigini.

"E e nerfnáyf, amípi nanf wí añfnamí awínñf eáararñjoí." urññf nánirini.

³² Awa xwfá tfyo niñwearfná wigf amípi xwé meñagí nání wáyf epfírxiníri re urññnigini, "Seyfné sipísipí miaúrarf inígfáyf yapí imónígfáyfné, segf ápo Goríxo xwioxfyo míméámí nerí seameñweanf e páwífríxiníri wimónarñagí nání wáyf mepa éfríxini.

³³ Segf iyfá fá amípi nígwí nání bf nero nígwí meáfáyf ámá uyípeayf imónígfáyo arírá wianíro nání mñni wífríxini. E nerfnáyf, amípi añfnamí ayá rímíxarígfáfnñf tarñjoí.

Anínamí amípí wí anípá imónaríñímani. Íwí yarígfáyí wí páwipaxí mimóníni. Ípíkwiyí ení wí amípí xwíríá ikíxepaxí mimóníni. Ayínání xwíá tíyo amípí wíni wíni nímeaayirí mítípa nerí á máyo ayá nurímíxírí arírá níwirínáyí, anínámíni aníñí weníe awíníñí eaáraríñoí.

³⁴ Segí amípí naní ayá rímíxarígfápi xwíá tíyo wenánáyí, ayí xwíá tíyo nání díní mopíríáríni. Anínamí wenánáyí, Goríxo tíñí e nání mopíríáríni.” uríñínigíni.

Ewayí ikaxí omíñí wíiarígfá naníñíni.

³⁵⁻³⁶ O gí wiepísaríñáyí wé níróníro ñweáfríxíníri ewayí xwíyíá re uríñínigíni, “Ámá xínáíwáníñí nímoníro omíñí wíiarígfáwa wígfí boso nání ‘Aiwá apíxí meáníni nání imíxarígfápi gíná píní níwíarímí bínírfeníñoí?’ níyaiwíro rapírapí íríníyo kíkíyínígfú níkíroro nípímóáníro areríxí níyíníro uyíwí nímíxároro o nírémorí wáf e dání wakwí óráná apaxí mé ówaní íkwianeyíníro xwayí naníri ñweaarígfápa seyíné ení e éfríxíní.

³⁷ Boso nírémorí omíñí wíiarígfáwa sá mívé wé níróníro ñweañagíá níwínírfínáyí, awa yayí winípaxíríni. ‘Boso omíñí wíiarígfáwa wé níróníro ñweañagíá níwíníri xewaníño rapírapí níkírorí areríxí níyíníri ‘Aiwá narígfé éf ñweápoyí.’ nuríri aiwá míní níwia uníñoí.’ seararíñíni.

³⁸ O áríwegíyoraní, isíáyoraní, nírémorí xegí omíñí wíiarígfáwa síní wé níróníro ñweañagíá níwínírfínáyí, awa yayí winípaxíríni.” uríñínigíni.

³⁹ Ewayí xwíyíá ámí bí nuríri re uríñínigíni, “Rípí ení nání díní mópoyí. Aní iwámí xiáwo íwí meaní bino nání ‘Síá ríyímí bíníñoí.’ níyaiwírí síñwíríyí, awí níñwearí íwí meano opáwiníri síñwí mívínípa emíníri enírfíní.” nuríri

⁴⁰ re uríñínigíni, “Seyíné ení wé níróníro ñwearíni. Síá ámá imóníñáoní nání ‘O níwearínímeníñoí.’ yaiwífáyímí níwearímíáríni.” uríñínigíni.

Ewayí ikaxí bosíwo naníñíni.

⁴¹ Pítao re uríñínigíni, “Ámínáoxíni, ewayí xwíyíá apí raríñípi nearéwapíyaríñoneni nání ríraríñíni? Ámá níyoní ení nání ríraríñíni?” uríagi

⁴² Jísaaso ámí ewayí ikaxí urímíníri nání yaríñí re winíñínigíni, “Omíñí wíiaríñí wo xegí bosoyá xwíyíá aríá níwírí díní neñwíperí nerífnáyí aríge imóníni? O re imóníni. O omíñí rípí nání bosíwo oimóníri xegí boso rípeañoríni. O xegí bosoyá omíñí wíiarígfáyo umeírí aiwá yaní umeírí yaríñoríni.

43 Boso ami dáni nibiri xegí bosíwo xámi yagípa siní axípi píráníŋí yariŋagi níwíníríná bosíwo yayí winípaxírini.

44 Nepa seararíŋini. O píráníŋí yariŋagi níwíníríná xegí omíŋí níni ení onimeinírí rípeanfáriní.

45 E nerí aiwí bosíwí axo ‘Gí boso yapapíni bínímeníŋoi.’ níyaiwirí omíŋí wíiarígíawami t́ni omíŋí wíiarígíawami t́ni iwaní níméperi aiwá níri iniígí níri nemáná papíkí nerínáyí

46 ‘Boso níbínímeníŋoi.’ níyaiwirí yariŋíyimi śá x́o bíníyimi maj́á nimónírí yariŋíyimi boso ríxa nírémonapírí re enáfáriní. Bosíwomí míŋí níwákwiri ámá aríkí yariígíáyí t́ni wárináfáriní.

47 Bosíwí go go xegí boso wimónariŋípi nání níj́á nimónírí aiwí píráníŋí mimíxípa nerí wé níronírí míŋweapa nerínáyí boso níbíríná iwaní rípi rípi eámeámí eaayínáfáriní.

48 E nerí aiwí bosíwí go go xegí boso wimónariŋípi nání níj́á mimónípa nerí sípi o iwaní eapaxí bí nimíxírínáyí, boso níbíríná iwaní onímíápi weanfáriní. Ámá níni amípi xwé wí wíáyí ŕwéná ayí ení xwé urápipírífarini. Goríxo ení ámá gomí xegí omíŋí wiini uríŋíyí nání ŕwéná yariŋí re wináfáriní, ‘Omíŋí nioní siapíŋáyí xíxeni eníraní?’ urínáfáriní.” Jisaso xegí wiepísaríŋíyí x́o míŋweanáná úrapí néra upíríxínírí d́ŋí mófíríxínírí ewayí xwíýá api uríŋínigini.

“Ámá xepíxepá rónípíŕá nání bíŋáonírini.” uríŋí nánírini.

49 O re ríŋínigini, “Nioní ámá xẃá t́yo ŋweaǵáyo xeaníŋí Goríxoyá ŕáníŋí wíkeaárímíá nání bíŋáonírini. ‘Xeaníŋí api ápiáwíníŋí ríxa wémínírí nerí síŋwíríyí, ayí nanírini.’ nímonarini.

50 E nerí aiwí xeaníŋí ámá iniígí waxí márómíníríníŋí yariŋípi nioní nímeanfáriní. Siní mínímeapa enagi nání d́ŋí ŕá níxearini.” Jisaso x́omí píkipíŕá enagi nání e nurí

51 re uríŋínigini, “Nioní nání ‘O ámá níyoní píýá ẃrímíánírí bíŋorini.’ ŕniaiwiaríŋoi? Oweoi! Ámá nioní d́ŋí nínikẃro ro yariígíáyí t́ni uýnií yariígíáyí t́ni xepíxepá rónífíríxínírí bíŋáonírini.

52 Ríná dání ná ŕwíyo ení aní ná wíwámí dání ámá wé wú axíyí imóníŋagi aiwí xwíýá nioníyápmí dání xepíxepá níroníro mídání waú imóníŋáná mídání waú wo imónínáfáriní.

⁵³ Xano t́nı́ xewaxo t́nı́ xepı́xepá rónı́rı xınáı t́nı́ xemı́áı t́nı́ xepı́xepá rónı́rı xı́fáı t́nı́ xewaxomı́ xıepı́ t́nı́ xepı́xepá rónı́rı néra upı́r_fárı́nı́.” urı́ı́nı́gı́nı́.

Śmı́maj_fónı́ı́fı́ imónı́ı́ı́pı́ nánı́ urı́ı́fı́ nánı́rı́nı́.

⁵⁴ O áamá oxı́ apı́xı́ e epı́royı́ eg_fáyo re urı́ı́nı́gı́nı́, “Sey_fné sogw_f wearı́ı́fı́mı́ dánı́ agw_f yaparı́ı́agı́ nı́wı́nı́r_fı́ná ‘Rı́xa inı́á yaparı́nı́.’ rarı́g_fápa nepa eaarı́ı́fı́nı́.

⁵⁵ Imı́ı́fı́ damı́ dánı́ enı́ barı́ı́agı́ nı́wı́nı́r_fı́ná ‘Agwı́ rı́ná r_fá sını́nı́ı́ı́oı́.’ rarı́g_fápa nepa r_fá sınarı́ı́fı́nı́.

⁵⁶ Nanı́fı́ rı́ro sıpı́ rı́ro yarı́g_fı́oy_fné, agw_f tırı́ imı́ı́fı́ erı́ yarı́ı́agı́ nı́wı́nı́r_fı́ná ananı́ ‘E imónı́nı́ı́oı́.’ xı́xenı́ rarı́g_fá aıwı́ amı́pı́ nıónı́ śmı́maj_fónı́ı́fı́ imı́xarı́ı́apı́ sıı́w_f nı́nanı́ro ‘Ay_f Gorı́xo rı́pı́ nánı́ sıwá r_fá neaiarı́nı́?’ mı́yaiwı́arı́g_fı́y_fnéxı́nı́.

Eway_f ikax_f áamá xwı́y_fá rı́mearı́no nánı́rı́nı́.

⁵⁷ “Sewanı́ı́oy_fné amı́pı́ sıpı́ imónı́ı́ı́y_f nanı́nı́ eyeyı́rómfı́ er_fı́nı́.” nurı́rı́

⁵⁸ eway_f xwı́y_fá rı́pı́ urı́ı́nı́gı́nı́, “Áamá wo omı́ xwı́y_fá omearı́mı́nı́rı́ joxı́ t́nı́ xwı́rı́xı́ yanı́rı sirı́meáaná sını́ ófı́ e nur_fná o t́nı́ xwı́y_fá nımı́xı́nı́rı omı́ pı́ránı́ı́fı́ pı́y_fá w_fırı́fı́nı́. E mı́wı́pa ner_fnáy_fı́, o xwı́rı́xı́ mearı́ı́o t́ı́fı́ e nánı́ fá nı́rı́xémı́ nurı́ xwı́rı́xı́ nı́rı́méisáná enáná xwı́rı́xı́ mearı́ı́o joxı́ fá nı́rı́xı́rı́rı porıs_f womı́ mı́nı́ wı́áná o gw_f anı́yo rı́ı́wı́rırı́nı́ı́oı́.

⁵⁹ Joxı́ nı́gw_f yopar_fı́pı́ nı́roarı́ nı́roayı́rónı́r_fı́nı́y_fı́, gw_f anı́yo dánı́ nı́pı́eyar_fı́nı́. ‘E mepa ner_fnáy_fı́, anı́ı́fı́ e ı́wearı́fırı́nı́.’ seararı́ı́nı́.” Jı́saso ay_f “Xwı́rı́xı́ mearı́ı́o Gorı́xor_fanı́?” yaiwı́ro s_fá o áamá nı́yonı́ mı́ ómómı́xı́m_fı́ en_fáyi sını́ mımónı́ı́áná “Nene dı́ı́fı́ nı́yaı́kı́rorane omı́ dı́ı́fı́ owı́kw_fı́roaneyı́.” yaiwı́ro oépoynı́rı́rı eway_f xwı́y_fá e urı́ı́nı́gı́nı́.

13

“Nı́sanı́ro mepa nerónáy_fı́, nı́keamónı́pır_fı́rı́nı́.” urı́ı́fı́ nánı́rı́nı́.

¹ Jı́saso áamá e epı́royı́ eg_fáyo sını́ uréwapı́yar_fı́ná áamá wı́ nı́wı́ı́apı́nı́mı́earo áwanı́fı́ re urı́g_fawı́xı́nı́, “Émáy_fı́ gapı́man_fı́ Pairato porıs_fı́ wamı́ urowáraná awa anı́fı́ Gorı́xo nánı́ rı́dı́yowá yarı́g_fı́wámı́ nuro áamá Garı́rı pı́ropenıs_fı́yo dánı́fı́ wı́ rı́dı́yowá yar_fı́ná pı́pı́kım_fı́ eg_fawı́xı́nı́.” urı́ag_fá

² o re urı́ı́nı́gı́nı́, “Sey_fné ‘Garı́rı dánı́fı́ ay_f rı́kıkır_fı́o néra nuróná áamá nı́yonı́ mırónı́g_fá enı́agı́ nánı́ e pı́kı́g_fawı́xı́nı́.’ rı́yaiwı́arı́ı́oı́?”

3 ‘Oweoi, seyíné íwí yarígfáyí ríwíminí nímamoro mísanipa nerínáyí, seyíné ení axípi éniñf anínipíríáríní.’ seararíñí.

4 Ámá 18 ayí aní rípíñwá wíwá ipí xegí yoí Siroamíyí ríníñwá tñf e nípíneamioari ámá apimí píkíñyí nání seyíné re riyaiwiaríñoi, ‘Ámá ayí rikíkíríó néra nuro ámá Jerusaremí ñweagí wíníyí niyoní seáyí e múróngíá enagí nání aní iwá nípíerorí píkínigíní.’ riyaiwiaríñoi?

5 Oweoi, seyíné íwí yarígfáyí ríwíminí nímamoro mísanipa nerínáyí, seyíné ení axípi éniñf anínipíríáríní.” Ámá e epíroyí egíáyí “Xíxeni e neaímeaníáríní.” oyaiwípoynírí e uríñigíní.

Ewayí ikaxí íkíá pikíña náníríní.

6 E nuríríná ewayí xwíyíá rípi uríñigíní, “Ámá wo xegí wainí uraxí omíñfyo íkíá pikí íwí nurárimáná ríwéná sogwí dímínírí níbayírí aí pía megínayíñigíní.

7 Pía nímegínayírí nání xegí omíñf ayí wíiaríñomí re uríñigíní, ‘Íkíá rína xwiogwí waú womí nioní sogwí nání níbírí pía megínayíáríní. Ná míwearíñína íkwapíñf mearíní. Emí rómoárei.’ uráná

8 o re uríñigíní, ‘Ámínáoxíní, ámí xwiogwí ro xe opwení. Ná wení nání pípíñfyo ará niyárimáná xwíá píyí wíarómíñí.

9 Xwiogwí wíomí ná wéagí níwínírínáyí, ayí naníñíní. Ná míwenagí níwíníríná nírórí emí móíríxíní.’ uríñigíní.” Jisaso ámá ayí “Nene íkíá pikí anáníñf imóníñagwí nání ríá neararíní?” oyaiwípoynírí ewayí ikaxí e uríñigíní.

Aníñf ríkwíníñímí naní imíxíñf náníríní.

10 Jisaso sabaríá wíyímí rotú aníyó níñweámáná ámáyo uréwapíyaríná re eníñigíní.

11 Apíxí wí —Í imíó dñf xíxéroaríñagí nání aníñf símíxí nerí níríkwínírí emearíná xwiogwí wé wúkaú síkwí wú enáná ámí wíúmí dánf waú wo múroñíríní. Éf ropaxí wíaríñímání.

12 Í e ñweañagí Jisaso níwíníríná “Eíní.” nurírí re uríñigíní, “Ineyí, símíxí siaríñfpi ríxa píní ríwíaríñoi.” nurírí

13 wé seáyí e ikwíaráná re eníñigíní. Í éf píráníñf nírórí Goríxomí yayí seáyí e umeníñigíní.

14 E éáná rotú aní menweaño Jisaso Sabaríáyo apíxímí naní wímíxíagí nání wíkwí dñf níwíaiwírí ámá e epíroyí egíáyo re uríñigíní, “Síá wé wíúmí dánf wíyí omíñf nání imóníní.

Sfá ayo Jisaso nanf seaimixínfa nání birfíní. Sabarfáyo mibípa erfíní.” urfagi aiwi

¹⁵ omí Jisaso mixf nuríre re uríñinigíni, “Nanf eri sipí eri yarígoyné, Sabarfáyo aí burímákau tñni dogí tñni wigf añfyo nípawiri níkwéamí iniígf oníníri iniígf tñf e nání níméra mupa yarígfáraní?” Ayf Sabarfáyo wigf burímákau nání dñf nímoro aí áma nání dñf mímoaríñagfa nání e nuríre re uríñinigíni,

¹⁶ “Apíxí rí Ebírfamoyá íwiárfawéyf wírini. Seteno simíxí apí níwiri gwíníñf járiníñáná xwiogwí 18 múroníriní. ‘Ímí Sabarfáyo gwíníñf níwíkwearí nanf níwimíxírná nípíkwíni míyarínini.’ ríniaiwiaríñoí?” urarfna

¹⁷ omí wikf dñf wíaiwífáwa ayá winíñinigíni. Ayá winarfna áma oxí apíxí e epíroyf egfáyf amípí ayá ríwamónipaxf Jisaso yaríñfpi nání yayf seáyimi dání néra ugíawixíni.

Ewayf ikaxf masité siyf nánirini.

¹⁸ O áma obaxf dñf míwíkwíropa yaríñagfa níwíníri re ragíriní, “Nóní ewayf xwíyfa bí pípi níriri Goríxo xwioxíyo mímeámí nerí seameñweanfápi ‘Rípníñf imónini.’ rímíni?” nuríre

¹⁹ re uríñinigíni, “Apí masité siyfníñf —Masité aiwá xegf siyf aga onímíariní. Apí masité siyfníñf imónini. Áma wo masité siyf nímeari xegf omíñfyo moaráná nerápirí íkfá nímoníri peyíáná íñf níbirí ápaxíyo yéwf tíñinigíni.” uríñinigíni. Áma “Agwí Jisasomí áma obaxf dñf míwíkwíropa yaríñagfa aiwí idáná obaxf dñf wíkwíropírfáriní.” oyaiwípoyíníri Jisaso e uragíriní.

Ewayf ikaxf yisf nánirini.

²⁰ Ewayf xwíyfa axípi ámi bí re uríñinigíni, “Aríge níriri Goríxo xwioxíyo mímeámí nerí seameñweanfápi ‘Rípníñf imónini.’ rímíni?” nuríre

²¹ re uríñinigíni, “Apí yisfníñf —Yisf bísfkerfá síní síñf enáná bí onímíapi ínimí táná yaríñfpa nípiní íkwianwf eapínaríñfíni. Goríxo xwioxíyo mímeámí nerí seameñweanfápi yisfníñf imónini. Apíxí wí bísfkerfá síní síñf díramíxí xwé wámí síxí íníñáná yisf bí nímeari ínimí táná níminí íkwianwf eapínaríñinigíni.” uragíriní.

Ewayf ikaxf óf onígyíkwí nánirini.

²² O Jerusaremí nání nurfná añf apí apimí nuréwapíya warfná

²³ áma wo re uríñinigíni, “Ámnáoxíni, sfá Goríxo áma níyoní mí ómómíxímí enfáyimi o áma womíni womíni

neneni yeáyí neayimixemeanfáraní?" urfagi o áamá ayo re uriniginini,

24 "Gorixomi diñí nwiwkwírori xídarigfápi óf onigfyikwíniní inini. Óf ayimi páwipfiri nání aniní miní éfrixini. Áamá obaxí anani opáwianeyiniri nerfina yopa meginipfifáriní." nuriri

25 ewayí ikaxí re uriniginini, "Aní xiáwo nwiápnimeari aní ówaní yaráná seyíne nibiro wáf bfaríwáminí nírómáná wakwí nórirí 'Ámínáoxini, aní ówaní neafkwienapei.' uráná re searínfáriní, 'Nioni majfáriní. Aní gimí dánfyínéxini?' searáná

26 re uraniri éfáyí 'Joxi negí aní wáyo nírémori nene tñi nawini aiwá tñi iniigí tñi ninirane nearéwapiyinenerini.' uraniri éfáyí

27 aní xiáwo re searíninjoí, 'Aní gimí dánfyínéxini? Nioni majfáriní.' searínfáriní. 'fwí yarigfáyíne nioni pñi ninwiárimí éf úpoyi.' searínfáriní." nuriri Gorixo aní xiáwóniní imóninagí nání e nuriri

28 re uriniginini, "Seyíne re winipfifáriní. Segí seáwowa Ebírfamo tñi Aisako tñi Jekopo tñi awa Gorixoyá xwiyá wáf rókiamoagfáwa tñi xfóyá xwioxfyo nípáwiro nweanagífa nwiniro Gorixo 'Segípi bíaniríwáminí nweápoyi.' searfagi nwiniróná seyíne maní magí níróniro njwí piyí wírinipfifáriní.

29 Émáýí oxí apíxí sogwí weaparínimí dánfyí weapíro sogwí wearínimí dánfyí yapíro midimidánfyí eni biro nero Gorixoyá xwioxfyo nípáwiro aiwá narinagífa sijnwí winipfifáriní." nuriri

30 xewaninjo ámi nweapiríná nání re uriniginini, "Émáýí xámí surfímá imónigfáyí xámí xámí imónipfifáriní. Xámí xámí imónigfáyíne surfímá epfifáriní." uriniginini.

Jerusaremiyo imóninifápi nání áwaní uriní nánirini.

31 Jisaso xwiyá apí nurfísáná enáná Parisi wa re urémeagfawixini, "Gapímaní Xeroto ripikiní nání wimónarinagí nání re pñi nwiárimí ui." urifagífa

32 o re uriniginini, "Soyíne nuro Xeroto, sfwí sayíniní fwí yarínomi áwaní re urémeápoyi, 'Jisaso re rarini urémeápoyi, 'Nioni sfá áríní wíyo imfó diñí xixéroarinífyí míf umáinowárirí simíxfyí píraniní imimíximí eri nemáná omíní (Omíní ayí xewaninjo áamá niyoni nání upeinfá nánirini.) Omíní Gorixo o éwiniginirí nrowárenapinípi yárimfáriní.' rarini.' urémeápoyi." nurowárirí

33 áamá e epfroyí egfáyo xewaninjo nání re uriniginini, "Nioni Xeroto nání wáyí mininarinagí aiwí nioni ríxa

úimigini. Nioni s'fá árínf wíyo nurí Jerusaremi rémómíárini. Seyíné 'W'fá rókiamoarígfá womi ami ami nípikiríná ayf nanjmani. Jerusaremi nípikirínáyf ayf ananirini.' yaiwiarinagáfa nani warinini." nuriri

³⁴ re uriniginini, "Jerusaremi nweáyíné, w'fá rókiamoarígfáwami píkiro áamá Goríxo seyíné nani searowáríayo s'já t'ni nearo píkiro yarígfáyíné, karfkarí xegí miá negiri xwioxíyo m'imeámí yarínjpa nioni inína axípi e seaiayimiri éagi aí seyíné m'iseaimónarinini.

³⁵ Ar'fá époyi. Anj Goríxo yeáyf niseayimixemearína seyíné nweaniri egíe ríxa anipá imónigoí. Nioni s'njwf m'nanipa néra nuro ríxa 'Ámináo urowáraná weapínfo oyá d'nf t'ni yayf winipaxorini.' n'riróná ámi s'njwf nanip'fárini." uriniginini.

14

Sikwí m'nekwidojomí nanj imixinj' nánirini.

¹ Sabarfá wiyimi Parisiowa wigf áminá wo Jisasomi "Yawawi nurai nioniyá anj'yo aiwá onaiyi." ur'fagi Jisaso n'páwiri nweanáná awa omi s'njwf winax'fd'jáná

² áamá wo —O xegí sikwí aninj' m'nekwidoárinjorini. O Jisasoyá s'fm'nanj' t'nf'mini nweanagí Jisaso e n'w'iriri

³ njwf ikaxf eáninj'pí meweg'fáwami t'ni Parisiowami t'ni xwiy'fá bí nuriríná yarínj' re winiginini, "Sabarfáyo soyíné áamá simixí eg'fáyf nanj' nimixirínáyf, 'Ayf ananirini.' riyaiwiarinjo? 'Nw'fáxiní.' riyaiwiarinjo?" ur'fagi aí

⁴ awa p'né marí wimóninagáfa Jisaso sikwí m'nekwidojomí wé seáyf e n'wikwiárirí f'á nixiriri nanj' n'wimixiri xegí anj' e nani nurowárimáná

⁵ awami re uriniginini, "Soyíné woxí d'xí íworani, burímákaurani, Sabarfá ayo aiwi míninwf iniigf r'wonn'yo piéroráná apaxf mé m'imixearinjaní?" ur'fagi

⁶ Goríxoyá njwf ikaxf eáninj'pimí Sabarfáyo ámayo arirá n'wiríná nani r'fwaminj' meáninagí nani awa xwiy'fá bí muripaxf wimóniniginini.

"S'fm'f s'fm'f e nwean'ro mimónipa é'frixini." urinj' nánirini.

⁷ Jisaso awa t'ni aiwá n'iriri n'njwearína áamá aiwá nani urepear'fáyf xámi s'fm'f s'fm'f e onweaneyiniri n'fwiap'ro weninj' éag'fa Jisaso s'njwf e n'w'iriri ríxa n'ni n'fwiap'ro aiwá naríná o ewayf xwiy'fá r'pí uriniginini,

⁸ "Woxí woxí ap'xf meánini nani aiwá imix'fápi nani r'irepearáná joxi nurí s'fm'f s'fm'f imóninje m'njweapa é'frixini. Áamá urepear'fá wo joxi seáyf e r'imúrono eni n'birínáyf,

⁹ áamá aiwá apí nání earepeárfo joxi ηweaηe n̄birí re r̄in̄ηoi, ‘Joxi ηweaηf̄ re o ηwean̄ηoi.’ r̄iráná joxi ayá néra nuri iw̄iyá f̄amí ηwearf̄arini. ‘Iw̄iyá f̄amí ηweaí.’ r̄ir̄ip̄r̄ix̄in̄r̄i s̄m̄f̄ s̄m̄f̄ imón̄ηe m̄ηweapa éir̄ix̄ini.

¹⁰ R̄irepeáráná joxi nuri iw̄iyá f̄e ηwearf̄ini. R̄irepeárfo joxi iw̄im̄ ηweaηagi n̄iran̄r̄i re r̄ir̄in̄iḡini, ‘Ḡf̄ n̄ikum̄ix̄in̄r̄i emear̄iḡw̄íox̄in̄i, joxi nuri áwin̄i dae ηweaí.’ r̄iráná áamá ox̄f̄ ap̄ix̄f̄ awí neán̄ro joxi t̄n̄i aiwá nar̄iḡf̄áȳf̄yá s̄ηw̄f̄yo dáni joxi ámin̄áox̄in̄ηf̄ imón̄r̄f̄ini.” Ewayf̄ xw̄iyá apí nur̄ir̄i

¹¹ re ur̄in̄iḡini, “Áamá go go xewan̄ηo weyf̄ men̄fo r̄f̄wéná Gor̄ixo wim̄ixáná ayá ner̄i xw̄ir̄f̄á nimóga unf̄arini. Go go weyf̄ m̄imen̄f̄ waun̄f̄ ikár̄in̄fo omi Gor̄ixo weyf̄ umen̄f̄arini.” ur̄in̄iḡini.

“Aiwá nání nurepeár̄ir̄f̄n̄á re éir̄ix̄ini.” ur̄in̄f̄ nán̄ir̄ini.

¹²⁻¹⁴ Ámí xw̄iyá r̄ipi aiwá apí nání urepeár̄omi re ur̄in̄iḡini, “Áamá nání aiwá r̄iyam̄f̄ ner̄f̄náȳf̄ d̄ix̄f̄ n̄ikum̄ix̄in̄r̄i emear̄iḡf̄áȳf̄ran̄i, r̄ir̄ix̄imeáowaran̄i, d̄ix̄f̄ áamá ax̄f̄ jox̄iyáyr̄an̄i, áamá aηf̄ ax̄f̄ e dán̄f̄ am̄pí m̄múrón̄iḡf̄áȳf̄ran̄i, ayf̄ r̄f̄wéná joxi eni aiwá nání r̄irepeáráná ayf̄yá eni jox̄iyá niḡf̄ápa ax̄f̄pí n̄imiḡin̄r̄i ayo murepeár̄ipa éir̄ix̄ini. Aiwá r̄iyam̄f̄ ner̄f̄ná áamá uyípeaȳf̄yo t̄n̄i áamá wará min̄in̄f̄yo t̄n̄i s̄ikw̄f̄ ikf̄ eḡf̄áyo t̄n̄i s̄ηw̄f̄ supár̄iḡf̄áyo t̄n̄i nurepeár̄ir̄f̄náȳf̄, áamá e imón̄iḡf̄áȳf̄ joxi wí r̄iyam̄f̄ ner̄i siap̄ipax̄f̄ men̄agi nání r̄f̄wéná áamá wé rón̄iḡf̄á wiáp̄f̄n̄imeááná Gor̄ixo mí ómóm̄ix̄im̄f̄ ner̄f̄ná xewan̄ηo jox̄iyá nání siap̄in̄f̄á en̄agi nání yayf̄ seáȳm̄i dáni osin̄ini.” ur̄in̄iḡini.

Ewayf̄ ikax̄f̄ aiwá ap̄ix̄f̄ meani urepeár̄in̄f̄p̄i nán̄ir̄ini.

¹⁵ Áamá wo awa t̄n̄i n̄ηwearo aiwá nar̄iḡfo Jisaso e urar̄in̄agi ar̄f̄á n̄wir̄i n̄wiáp̄f̄n̄imear̄i omi re ur̄in̄iḡini, “Áamá Gor̄ixoyá xw̄iox̄f̄yo n̄p̄áwir̄i n̄ηwear̄i aiwá n̄p̄r̄f̄f̄á ḡiyf̄ ḡiyf̄ anan̄i oyá d̄n̄f̄ t̄n̄i yayf̄ win̄ipax̄f̄yr̄ini.” ur̄f̄agi aí

¹⁶ o ewayf̄ ikax̄f̄ re ur̄in̄iḡini, “Áamá wo áamá obax̄f̄ nurepeár̄imáná aiwá xwé r̄iyam̄f̄ ner̄i

¹⁷ r̄ixa r̄iyam̄f̄ n̄iyár̄f̄sáná áamá xeḡf̄ x̄in̄áin̄ηf̄ nimón̄r̄i om̄in̄f̄ wiir̄in̄om̄i ‘Áamá nion̄i urepeár̄imen̄j̄ayo “B̄f̄poyi. Aiwá r̄ixa r̄iyam̄f̄ inár̄ini.” ur̄imeí.’ wáf̄ urowár̄f̄agi aí

¹⁸ áamá n̄f̄n̄i áxen̄war̄f̄n̄ηf̄ niga nuro ‘Aiwá apí nání ban̄iméw̄ini. Ban̄iméw̄ini.’ nur̄iróná áamá xám̄i nuri wáf̄ wímeáo re ur̄in̄iḡini, ‘Ḡf̄ xw̄f̄á b̄i b̄f̄ éáon̄i nuri s̄ηw̄f̄ w̄in̄im̄i en̄agi nání aiwá nání b̄ipax̄f̄ men̄ini. Xe xeḡf̄ kikiáf̄á oun̄r̄i s̄ηw̄f̄ naneí.’ uráná

19 omiñf wiariño nuri áamá ami womi wáf wímeáána o eni re uriñinigiñi, 'Buri mákau omiñf enfa nani wé wúkau bf éaoni nuri waú waú maxiriñf nikumixára nuri iwamfó emi enagi nani aiwá nani bipaxf menñi. Xe xegf kikiá ounri sñwí naneti.' urána

20 o áamá ami womi wáf wímeáána o eni re uriñinigiñi, 'Apixf sñf meáaoni enagi nani bipaxfmanñi.' urána

21 omiñf wiariño nuri xegf boso, aiwá riyamf niyariri ñweañomi áwanf urémeáána wikf nóniri xegf omiñf wiariñomi re uriñinigiñi, 'Aññi nuri añf rípi rípiimi ófyo nemi áamá uyípeayfyo tññi wará minñfyo tññi síkwf íkf egfáyo tññi sñwí supárigfáyo tññi nioniyá añf re nani niwirimeamemi bei.' uowárfagi

22 o nuri xfo uríffa nememi nibiri re uriñinigiñi, 'Bosoxñi, nioni joxf níríffa néagf aiwí ikwianwí wí sññi anípa imónñi.' urfagi

23 boso re uriñinigiñi, 'Aiwá rípi nani gf añf magwí epfri nuri omiñf óf ami ami inñfyo nemi áamá omiñf yarigfáyo mixelameñi.' uowárfagi

24 o nuri xixeni éána boso áamá aiwá nani awí eániyfáyo re uriñinigiñi, 'Nioni "Áamá xami aiwá nani urepearimeñáyf aiwá wí aíf mepfíméoi." searariññi.' uriñinigiñi." Jisaso Judayf "Nene áamá xami aiwá nani urepearíméyfññf imónñagwi nani rfa nearariññi." oyaiwípoyniri ewayf xwiyfá api uriñinigiñi.

"Wiepsariñf oyáoni oimónimñi." moarñá uriñf naniñi.

25 Áamá oxí apixf epfroyf egfáyf o tññi ófyo nuróna o nikinimóniri re uriñinigiñi,

26 "Áamá go go nioni tñmññi nibiri 'Wiepsariñf oyáoni oimónimñi.' niwimónirñáyf, Jisasoni dñf síxñ niyñfpi o xegf xanomi uyñfpirani, xínáimñ uyñfpirani, xiepimñ uyñfpirani, xegf niaíwíyo uyñfpirani, xexirfmeáyo uyñfpirani, seáyf e mímúropa nerñáyf o gf wiepsariñáyf wo imónipaxf menñi. Go go Jisasoni nani dñf sípi wiarñfpi xewanño dñf sípi yaiwinarñfpi seáyf e mímúropa nerñáyf o gf wiepsariñáyf wo imónipaxf menñi.

27 Áamá go go nioni nññfñññf 'Nioni Jisasoni xfdarñagf nani áamá wí xeanñf níkariri aiwí anñf xfdimfariññi.' miyaiwipa nerñáyf o gf wiepsariñáyf wo imónipaxfmanñi." nuriñi

28 ewayf ikaxf re uriñinigiñi, "Seyñé woxf añf sepiá wiwá niñmñra opeyimñññf xami éf niñweámána añf iwá mññri

nání díní nenwiperi ‘Nígwí ararírání?’ nìyáiwirí ‘Nígwí nioniyá ananí anjwá t́nì xixenírání?’ yaiwinaríní.

²⁹ ‘Nígwí ararírání?’ níriri meýíropa nerí ríxa síńá níkíkíróa nípeyíríná nígwí anípá imónínagí nání anj mírámíxwíní níyárimí úáná ámá anj iwámí níwíníríná joxí nání riperírí níyayiro

³⁰ re rípríríríní, ‘Ámá ro anj iwá mírímíní éf aiwí níwání mírípaxí mímimóníagí nímirámíxwínárímí unjíríní.’ rípríríríní.” nuríri Jisaso ámá nioní níxídarígáyí anj mírámíxwíní neróníní nioní ṕnì níniwíárímí upíríxíní e urínínigíní.

³¹ Ewayí xwíyá axípi ámí bí re urínínigíní, “Míxí ináyí wo xegí símíní wínarígáyí ámá níní 10,000 imónínáná míxí ináyí j́fámí dánjyá símíní wínarígáyí ámá 20,000 imónínagí nání o xámí éf níńwearí díní níyaikirorí ‘Míxí níniróná ananí xopírárí wímíniréíní? Enj mívínípa emíniréíní?’ yaiwinínjoi.

³² Ríxa ‘Míxí ináyo xopírárí nínińjoi.’ níyáiwírínáyí wílo sínì ná j́fámí nweanáná xegí ámá wíyo re uowáríníńjoi, ‘Nuro omí re urémeápoyí, “Negí míxí ináyo re raríní urémeápoyí, ‘None soyíné t́nì míxí xíxe seaipaxí meníní. Pí pí nearíyí níyaníwáríní raríní.’” urémeápoyí.’ uowáríníńjoi.” Jisaso ewayí xwíyá e nuríri

³³ “Seyíné woxí dírí iyá ía amípí nání díní yaíkíá mímopa nerínáyí ayí ǵ síepísarínjaoxí imóníríméíní.” nuríri

³⁴ re urínínigíní, “Ayínání saxí awíí yaríní aiwí awíí yarínípi anípá nerí aiwáníní imónínáná ámí aríge éáná awíí enínjoi? Oweoi.

³⁵ Sikí amípí omíníyo aiwá xwé oenírí wíároarígíta aiwí saxí awíí anípá imónáná aiwá urí enígínírí omíníyo wíaropaxí meníní. Aníníní emí moarígíáríní. Ámá ǵyíné aŕfá t́gáyíné aŕfá ókíarí nímónípoyí.” Jisaso xegí wíepísaríníyí saxíníní imónínagí nání e urínínigíní.

15

Ewayí ikaxí sípísípí aníá imónínjoi náníríní.

¹ Ámá takísí nání nígwí uráparígíá —Ayí émayí gapímanowamí wípírífa nání wígí Judayo nígwí níwurápiyiróná wígí meapírífa nání ení ámí bí íwí uráparígíáyíríní. Ayí t́nì íwí yarígíá wíníyí t́nì Jisasomí xwíyá aŕfá wianíro nání anjwí e barínjagíta

² Parisiowa t́nì nǎwí ikaxí eánínípi mewegíáwa t́nì síńwí e níwíníro mepí “Iyí t́narínjoi.” níriníro wígípi re

rɪnɪgɪfawixɪnɪ, “Ámá o ɪwɪfɪ yarɪgɪfáyo nɪmímɪnɪrɪ aiwá nawínɪ enɪ narɪgɪfárɪnɪ.” rɪnarɪfá

³ Jisaso ewayɪ xwɪyɪfá rɪpɪ urɪɪnɪgɪnɪ,

⁴ “Soyɪné ámá woxɪ sipɪsipɪ 100 tɪɲoxɪ wo anɪfá imónánáyɪ, amɪ eanɪyo dánɪ sipɪsipɪ 99 wɪnɪyɪf e nɪwárɪmoxɪ nurɪ anɪfá imónfo nánɪ pɪfá néra nútsáná rɪxa wɪnɪmearɪfárɪnɪ.

⁵ Nɪwɪnɪmearɪfá nɪmearɪ yayɪ tɪnɪ xwanɲwɪ níkwónɪmɪ nurɪ

⁶ anɪf e nɪrémorɪfá dɪxɪ nɪkumɪxɪnɪrɪ emearɪgɪfáyo tɪnɪ ámá anɪf axɪ e ɲweagɪfáyo tɪnɪ rɪfaiwá re urɪmerɪfárɪnɪ, ‘Gɪf sipɪsipɪ anɪfá imónfo rɪxa pɪfá nerɪ meáagɪ nánɪ nionɪ tɪnɪ nawínɪ yayɪ oyaneyɪ.’ urɪrɪfárɪnɪ.” Jisaso ámá ɪwɪfɪ yarɪgɪfá o tɪfámɪnɪ barɪgɪfáyɪf sipɪsipɪ anɪfá imónfo yapɪ imónɪɲagɪfá nánɪ ewayɪf xwɪyɪfá apɪ nurɪrɪ

⁷ re urɪɪnɪgɪnɪ, “Nionɪ re seararɪɲɪnɪ, ‘Ámá sipɪsipɪ nánɪ pɪfá nerɪ nɪmearɪ nánɪ yayɪ éfpa anɪnajowa ámá ɪwɪfɪ yarɪɲɪf wo nɪsanɪrɪ yarɪɲagɪ nɪwɪnɪróná yayɪ nero aí ámá 99 “Rɪxa wé rónɪɲwaénerɪnɪ. Nene sanɪɲɪf imónɪpaxɪf menɪnɪ.” yaiwɪnarɪgɪfáyɪf nánɪ anɪnajowa yayɪ yarɪgɪfámanɪ.’ seararɪɲɪnɪ.” urɪɪnɪgɪnɪ.

Ewayɪf ikaxɪf nɪgwɪf anɪfá imónɪɲo nánɪrɪnɪ.

⁸ Ámɪ ewayɪf xwɪyɪfá axɪpɪ bɪ rɪpɪ urɪɪnɪgɪnɪ, “Apɪxɪf wɪf nɪgwɪf wé wúkaú tɪɲɪf nɪgwɪf wo nɪmiáperɪfánáyɪf uyɪwɪf nɪmɪxároárɪmáná píránɪɲɪf pɪfá nerɪ anɪf síyɪf nɪperɪf wɪnɪmeanɪɲɪnɪgɪnɪ.

⁹ Nɪwɪnɪmearɪfá xegɪf imánɪɲɪf yarɪgɪfɪwamɪ tɪnɪ anɪf axɪf e ɲweagɪfáyo tɪnɪ rɪfaiwá re urɪɪnɪgɪnɪ, ‘Nɪgwɪf níɪnɪ miápéáo rɪxa meáagɪf nánɪ níɪnɪ tɪnɪ nawínɪ yayɪ oyaneyɪ.’ urɪɪnɪgɪnɪ.” Jisaso ámá ɪwɪfɪ yarɪgɪfá o tɪfámɪnɪ barɪgɪfáyɪf nɪgwɪf miápéf yapɪ imónɪɲagɪfá nánɪ ewayɪf xwɪyɪfá apɪ nurɪrɪ

¹⁰ re urɪɪnɪgɪnɪ, “Nionɪ re seararɪɲɪnɪ, ‘Nɪgwɪf apɪxɪf nɪmiáperɪf pɪfá nerɪf ámɪ meáo nánɪnɪɲɪf yayɪf éfpa Gorɪxoyá anɪnajowa ámá ɪwɪfɪ yarɪɲɪf wo nɪsanɪrɪ yarɪɲagɪf nɪwɪnɪrɪfá yayɪf e yarɪgɪfárɪnɪ.’ seararɪɲɪnɪ.” urɪɪnɪgɪnɪ.

Ewayɪf ikaxɪf nɪaíwɪf anɪnɪɲo nánɪrɪnɪ.

¹¹ E nurɪmáná ámɪ ewayɪf xwɪyɪfá re urɪɪnɪgɪnɪ, “Ámá wo xegɪf nɪaíwɪf oxɪf wáu tɪɲo

¹² —Xogwáo xanomɪ nɪwiápɪnɪmearɪ re urɪɪnɪgɪnɪ, ‘Ápe, joxɪf nɪpéáná “Amɪpɪf omɪf wɪmɪgɪnɪ.” yaiwɪarɪɲɪpɪf rɪxa niapɪf.’ urɪfagɪf xano ‘Amɪpɪf rɪwéná yanɪf nɪmerɪf nionɪf wɪmɪgɪnɪ.’ yaiwɪarɪɲɪyɪf rɪxa awaúmɪf yanɪf numeɪrɪf mɪnɪf nɪwimáná enáná

¹³ rɪxa sfá árɪnɪf óráná xogwáo o xegɪnɪf awɪf eámeámɪf nerɪf nɪmeámɪf anɪf wímɪf ná jɪfamɪf nánɪ nurɪf anɪf ayo nɪɲwearɪfá

uyínií nerí xegí nígwí amípí xano winíyí xwíríxwíríá ikíxenjínigíni.

14 Xegí nígwí xwíríxwíríá níxíxerí ámayo níwiememána enáná re enínigíni. Ámá aní ayo dáníyí aiwá nání d'fwí níkeamóníro yaríná o ríxa uyípeayo imóníí enagi nání o ení aiwá nání d'fwí níkeamónírí nání

15 nurí ámá aní ayo dání womí nígwí omíñí nání ríxíñí uríagi o omíñí Judayí níní xwíríá winaríñípi nání re uríñínigíni, 'Gí omíñíyo nání nurí gí odípíyo aiwá níwíií.' uríagi

16 o nurí omíñí e neríná ríxa agwí ení m'wínáríagi aiwá p'fá odípí naríñípi nípaxí wimóníagi aiwí ámá wí omí aiwá bí m'íní m'wígíawixíni.

17 E enáná o ámí d'ñí f'á níxírí re yaiwinínigíni, 'Gí ápoyá omíñí wíiarígíáyí níní aiwá apání nípírí nání múróñíagi aiwí nioní re níñwearí aiwá agwí nání nípémínírí ríyaríñíni?

18 Nioní níwíápínímeámí nurí gí ápomí re urémeámíngíni, "Ápe, nioní íwí Goríxomí wikáríri joxí sikáríri éanigíni.

19 Nioní naní mimóníñagi nání síní díxí riwaxoní imónípaxí meníni. Joxí 'Gí omíñí níiaríñoxíníñí imóníñoxíni.' níreí." Ápomí e urémeámíngíni.' níyaiwirí

20 níwíápínímeámí xano t'ñí e nání nurí nurí ríxa anwí e b'áná xano xegí xewaxo jíiwo baríñagi níwínírí wá níwianírí m'f'í nurí nímak'kíyírí kíyí miaúnáná

21 xewaxo re uríñínigíni, 'Ápoxíni, nioní Goríxomí íwí wikáríri joxí sikáríri enáríni. Nioní ámá naní mimóníñagi nání síní díxí riwaxoní imónípaxí meníni.' uríagi aiwí

22 xano omíñí wíiarígíáyo r'faiwá re uríñínigíni, 'Soyíné rapírapí imíríñí mimóníñú aníni nímeámí níbírí uyírípoyí. Omí okiy'fá numeríná wé ramaxí wá wéyo uyíríríro síkwí sú uyíríro époyí.

23 E nemáná burímákaú sípíkí ikwaní imónaríño nímeámí níbírí píkipoyí. Nene níñirane íwo nání yayí oyaneyí.

24 Nígí íwí ro penóníñí imóníño ámíníñí wíápínímeanjoi. "Aníñíñínigíni." yaiwiagwá ro ámí neaímeáagi nání yayí yaní aiwá oimíxaneyí.' uríagi awa o uríípa nero ríxa aiwá ríyamí nero yayí seáyímí d'ání néra waríná re enínigíni.

25 Xewaxo xámíño omíñíyo yaríñímí d'ání níbírí ríxa aní t'ñí e anwí e d'ání weníñí éyí wíníñínigíni. Soní ríro símíníñí ero yaríñagífa níwínírí

26 omíñí wíiarígíá womí r'faiwá nurírí o ríxa anwí e b'áná re uríñínigíni, 'Ayí pí nání nerí raríñoí?' uráná

27 o re uríñínigíni, 'Díxí rígwáo ríxa rémónaríñoí. O

rín+ñj wí m+imeá nanjo emeago dixt ápom+ wímeáagi nán+ o bur+mákaú sip+kí ikwanf imónar+ño p+kinjo.’ uráná

²⁸ o wikf nón+r+ m+páwipaxf n+wimón+r+ wáf e roñáná xano nipeyear+ p+y+p+yf xw+yfá urfagi aiwi

²⁹ xanom+ m+x+ nur+r+ re ur+ñ+nig+ni, ‘Nion+ r+náin+ñj nimón+r+ om+ñj siiarfná xwiogw+ obax+ n+múroarfná sekax+ am+pí jox+ n+r+f+yf nán+ nion+ wí m+r+wiaikinjár+ni. E ner+ aí nion+ g+ n+kum+x+n+r+ emear+ñáy+ tñ+ yay+ yan+ nán+ memé miá aí wo m+niap+ñ+r+ni.

³⁰ Nion+ m+niap+pa ner+ aiwi dix+ riwaxo, ap+x+ iy+ ede dán+ oik+xear+gí+wa tñ+ nemerfná dix+ n+gw+ xwé nowár+ño nán+ bur+mákaú sip+kí ikwanf imónar+ño apán+ up+kií+ni.’ uráná

³¹ xano re ur+ñ+nig+ni, ‘Gf íwox+ni, “Nion+yáy+ wí ám+ o n+ráp+n+fár+ni.” m+yaiwipan+. Jox+ íníná nion+ tñ+ ñwear+ño+x+ am+pí ápon+yáy+ nñ+ dix+n+r+ni.

³² E ner+ aí dix+ r+gwáo peñón+ñj imón+ño ám+ñ+ñj wiáp+n+meanjo+. “An+ñ+ñ+nig+ni.” yaiwiagwáo ám+ neaímeáagi nán+ “Yay+ mepa oyaney+.” r+simónar+ni? Oweoi, xe yay+ oyaney+.’ ur+ñ+nig+ni.” Jisaso Parisiowa “None x+ráxogwáowáu x+ráón+ñj imón+ñagw+ nán+ rfa nearar+ni?” oyaiwípoyn+r+ nán+ eway+ xw+yfá ap+ ur+ñ+nig+ni.

16

Ewayf ikaxf bos+wof diñf ém+ saím+ moño nán+r+ni.

¹ O eway+ xw+yfá r+p+ en+ xeg+ wiep+sar+ñowam+ nur+r+ re ur+ñ+nig+ni, “Ámá am+pí nñ+ m+múron+ñj wo o xeg+ bos+wo nán+ ámá wí n+b+iro áwanf re ur+g+awix+ni, ‘Dix+ bos+wo dix+ iyfá fá am+pí xw+r+fá ik+xear+ni.’ urfagfa

² o bos+wo nán+ ‘Ob+ni.’ nur+r+ o r+xa báná re ur+ñ+nig+ni, ‘Pí éagi nán+ jox+ nán+ xw+yfá wí rar+ñagfa wíanig+ni? Am+pí nion+yá jox+ nñ+n+meirfná ar+ge nñ+n+meia war+ñ+ni? Am+pí nion+yá pñ+ nñ+n+wíarim+ ur+ nán+ nñ+ fá n+r+r+ b+kw+yo nñw+r+r+r+ niapet+. Jox+ sñ+ g+ bos+wf nimón+r+ ñwear+mé+ni.’ urfagi

³ bos+wo nur+ re yaiwiñ+nig+ni, ‘Nion+ bos+wf roar+ñáy+ boso “Jox+ kiki+fá u+.” n+ránáy+ ar+ emfár+fan+? Bos+wf nimón+r+ yar+ñáon+ xw+fá n+mír+fná enj meán+ emfár+fan+? Rix+ñj nura nurfná ayá nin+n+fár+fan+?’ n+yaiwir+

⁴ re yaiwiñ+nig+ni, ‘Ai, pí pí éim+g+ni+r+ r+xa nñ+fá imón+ñ+ni. Gf boso “Jox+ kiki+fá u+.” n+ránáy+ ámá nion+ wig+ añ+yo nán+ anan+ n+mím+n+p+r+ nán+ pí pí éim+g+ni+r+ r+xa nñ+fá imón+ñ+ni.’ n+yaiwir+

5 áamá o xegí boso nígwí wayá ríwéná niapíírixiníri winíyo 'Bípoi.' nuríri awa ríxa báná xámi bíomí re uríñinigíni, 'Gí boso pí siapíñí nání ríwéná rírápínfáriní?' urfagi

6 re uríñinigíni, 'Weríxí síxí íníní díramíxí 100 niapíñí nání xíxeni axípi nírápínfáriní.' urfagi bosíwo re uríñinigíni, 'Díxí bíkwí nígwí nání ñwiráraríñínamí nímeari éf níñweámáná weríxí síxí íníní díramíxí 100 nání eáníñe níkwíríri 50 ñwirárei.' nurírná xío ení bosoyá bíkwíyo axípi díramíxí 100 nání eáníñípi níkwíríri ámi 50 ñwiráriníñinigíni.

7 Ámá ámi wo báná bosíwo yaríñí re winíñinigíni, 'Gí boso joxí siapíñíyí araríriní?' urfagi o re uríñinigíni, 'O wítí íá 1000 nioní niapíñí nání xíxeni axípi nírápínfáriní.' urfagi bosíwo re uríñinigíni, 'Díxí bíkwíyo wítí íá 1000 nání ñwiráriníñe níkwíríri wítí íá 800 ñwirárei.' nurírná bosoyá bíkwíyo ení níkwíríri axípi níñwiráriní womí womí níni e néra uníñinigíni.

8 Boso xegí yapí wíwapíyaríñí bosíwo nání 'O "Nioní onímímínípoi." níyaiwirí e éfríni.' raríñagíá aríá e níwirí o nání 'Díñí émi saímí monjoríni.' níyaiwirí seáyí e umeníñinigíni." Jisaso ewayí xwíyíá api nuríri wiepísaríñíyo ámi bí rípi uríñinigíni, "Ámá agwí ríná amípi xwíá tíyo wenípi nání díñí níkwíroro yarígíyí wígí wíníyí tñni nínróná díñí émi saímí nímoró nero nání ámá nioní díñí nínikwíroro yarígíyíyo seáyí e imóníñoi.

9 Ayínáni re seararíñini, 'Nígwípi ámá wí api tñni sípi imíxarígíá aiwí soyíné uyípeayí wí negí níkwímíxíníri emearíñwáyíñíní imónípiíri nání nígwípi tñni arírá wíríxíni. E nerínýyí ríwéná síá yoparíyimi nígwí níni ríxa anípa imónáná Goríxo soyíné xegí aní íníná ñweapírfá nání eníyo páwipírfá nání seamímínínfáriní.' seararíñini.

10 Ámá omíñí onímíápia nerírná píraníñí díñí níkwíroro xíxeni yarígíá gíyí gíyí xwé ení xíxeni yarígíáriní. Ámá omíñí onímíápia nerírná díñí níkwíroro mé ámáyo síñwíyo dání níwiepísiro omíñí yarígíá gíyí gíyí omíñí xwé nání aí axípi yarígíáriní.

11 Ayínáni nígwí ámá wí nímearo ayí tñni sípi imíxarígíyí soyíné nígwí ayí aí tñni ámáyo mñni mñwípa ero arírá mñwípa ero nerínýyí 'Goríxo ananí xegí amípi naní aníñamí weníyí none píraníñí umeianíwá nání neaiapínfáriní.' ríyaiwiaríñoi? Oweoi.

12 Soyíné amípi ámá woyáyí síñwí muwínaxídípa nerínýyí omíñí soyínéyápi mepírfáyí go seaiapínfárfani? Oweoi.

13 Ámá wo ámá waúyá xínáíníñí nímoníri omíñí wíipaxí

menini. E nerinayí wíomi diñí sixí nuyiri wíomi diñí peá nímori neri wíomi píraniní ayá tñi nixídirí wíomi peayí niwianiri eniñoi. Soyíne nigwíyíyá omiñí wiiariniñí nimóniro ‘Nigwí wí minimúropa oeni.’ niyaiwirináyí, Gorixoyá omiñí wiiariniñí woxíniñí imónipaxí menini.” uriniñigini.

Jisaso xwíyá uriniñí wí nánirini.

¹⁴ Jisaso xegí wiepísariñowami e uraríná Parisiowa —Awa nigwí náni xwapí wimónariñowarini. Awa aría e niwiróná dami dani ríperírí umearariñagí

¹⁵ Jisaso e niwiniri re uriniñigini, “Soyíne ámayá sñwíyo dani ‘Wé róniñwáonerini.’ niriño yapí niwiepísiro rarígíoyíne aí Gorixo amipí segí xwioxíyo ínimí imóniñipi niñini nijíá imónini. Amipí náni ámá ‘Ripi ayá tñipi imónini.’ ríápiyí Gorixoyá sñwíyo dani xwiríá winariñíyí imónini.

¹⁶ Gorixo Ebiríamo xíomi diñí niwíkwírorí píraniní xídarinagí náni re uriniñigini, ‘Dixí searíawé ámá obaxí nimóga úfáyí gí ayá tñiniñí nimóga upíríarini.’ uriniñí enagí náni Moseso tñi wíá rókiamoagíáwa tñi api náni Bíkwiyo niriño eagíarini. Seyíne píne api nisearéwapíya bigíarini. E neri aiwí Jono wayí nineameaia uño niremoríná xwíyá yayí seainipaxípi re searayiniñigini, ‘Seyíne Gorixoyá xwioxíyo páwipírí náni íwí yarígíápi ríwímini nímamoro nisaniño ñweárixini.’ searayiniñigini. Ámá nñi añí ayómini ení tñi ófí nimóga páwianiro yariniño.

¹⁷ E neri aiwí amipí nñi Moseso tñi wíá rókiamoagíáwa tñi Gorixoyá Bíkwiyo eagíápi bi onimiápi aí surímá imóninífamani. Awa niriño eagíápa xixeni imóniníarini. Añina tñi xwíá riri tñi anani anipá nimóniri aiwí Bíkwi Gorixoyá ñwí ikaxí eániñipi anipá imónipaxí menini.

¹⁸ Go go xegí xiepi xámi meaními emi nímori ámi wíni nimearínáyí ayí íwí inarini. Go go apixí ámá wo nimeari emi moními nimearínáyí ayí ení íwí inarini.” uriniñigini.

Rasaraso tñi amipí mímúroniño tñi nánirini.

¹⁹ Jisaso ámá ayo re uriniñigini, “Ámá wo amipí mímúroniño —O nigwí xwé tígíáwa rapírapí awiaxíni yinarígíápa íniná rapírapí ayíá riniñi niyiniñi sía ayí ayo aiwá naníni niniñi aniniñí sirí muniñí ñweañaná

²⁰ ámá wa wigí ámá wo xegí yofí Rasarasoyi riniño — O uyípeayí imóniñaná uraní xegí wí pipírímíó enorini. Omi nimeami niñiro amipí mímúroniño yá ákíñá íwí e wírarígíorini.

21 Amípí mímúróniño íkwianjwíyo éf niniweari aiwá niniiri yunípia piérótyf uraní tñjo 'Mímeánf oemini.' niyaiwiri yaríná sfwí wí nibayiro xegf uraníyo aiwf meayigfawixini.

22 Uyípeayo rixa nipéagi aníjnají Gorixoyáyf oyá diñipi nimeámi niyiro Ebiríamo tñj e wárigfawixini. Amípí mímúróniño eni péagi omi eni xwíá niweyárimáná enáná

23 o ríá aníñjf weariniño dáni ríniñjf xaiwf inaríná siñwí anaútyf winiñiniginí. Ebiríamo ná jfami ñweañáná Rasaraso xfo táfamini kinimónenapiñagj niwiniri

24 ríaiwá re uriniñiginí, 'Arfo Ebiríame, ríá tñ mimeniñwí ayíkwf mìnirarinini. Rasarasomi re uowárenapei, "Wé sfmípiní iniñgíyo igfá neámáná aiwf imiñjf urini nání wikwiárai." uowárenapei.' urfagi aí

25 Ebiríamo re uriniñiginí, 'Arfoe, joxi sini siñoxi niñwearíná amípí naníni símeari Rasarasomi sipini wímeari yagfíriní. E neri aiwi agwi o sa kikiáf yaríná joxi ríniñjf nání niwieániri ñweañini.

26 Ripi eni piñj eariri segf táfamini eadírori negf táfamini eadírori enagj nání seyfné wí nene táfamini mixelónapipaxfíriní. Nene eni wí seyfné táfamini mixelónapipaxfíriní.' urfagi aí

27 ríá xaiwf weánariño re uriniñiginí, 'Nioni táfamini Rasarasomi re nání uowárenapipaxf mepa enánáyf, waunf rixiñj re oririmini, "Gf ápoyá anífmíni uowárei." oririmini.

28 Gf niriixímeáowa wé bi nipiini imónigfáwa nioni ríniñjf mearini rími dání biprírxiniiri Rasaraso xwiyfá nijfá wino uowárei.' urfagi aiwi

29 Ebiríamo re uriniñiginí, 'Awa ríwamiñjf Moseso niriiri eañj tñni wíá rókiamoagfáwa niri-ro eagfá tñni anani íá niroro nijfá imónipaxfíriní. Xwiyfá api riniñjfpimi anani arfá wírfixini.' urfagi aí

30 ríá xaiwf weánariño re uriniñiginí, 'Arfo Ebiríame, xwiyfá apimi arfá umónipaxf menagj nání rirariñini. Ámá piyf wo niwiápfnimeari nijfá wíánáyf, anani arfá niwiro nisaniro ñweapaxfíriní.' urfagi aí

31 o re uriniñiginí, 'Xwiyfá Moseso niriiri eañpi tñni wíá rókiamoagfáwa niri-ro eagfápi tñni arfá mumónipa nerónáyf, ámá piyf wo niwiápfnimeari nijfá wiminiiri yariniñagj aí ayf arfá wí wipaxf menini.' uriniñiginí." Jisaso xwiyfá api e uriniñiginí.

17

Íwf oépoyniri wíwapiyarigfáyf nání uriniñf nániriini.

¹ O xegí wiewisariñowami re uriniginini, “Ámá wí wí íwí oépayiniri iwamíto níwíwapiyipírfá aiwí ámá e wíwapiyííáyí aweyí! Síá wíyi ayí majá wórínfáriní. Ayí xeaniñí ríá tñí wímeaná enagi nání dñí sipí wíwíniginí.

² Ayí niaíwí rípiami nioní dñí níkwíroaníro yarígípiami pírfí wiaíkiáníro nero íwí oépayiniri wíwapiyaríná Goríxo ‘Ayí xwíyíá mayíriní.’ mirí ríxa nípémáná enáná rñniñí xwé winíáriní. Siní niaíwípiami íwí nání míwiewisipa enáná ámá wa ayo íá níxero síjá xwé wo sinwí tñni gwí níjáríro rawírawáyo nímamówárirínáyí, sipí enagi aiwí rñniñí Goríxo wimíniri enípiníñí imóniñímaní.

³ Ayínání píraníñí éfirixini.

Íwí sípí yokwarímí níwiiríná epaxípi nánirini.

“Joxí ámá wo, Goríxomí níxídirí nání rírxímeá imóniño íwí síánáyí míxí urírixini. O ríxa dñí neyírorí nisániri nerínáyí íwí sípí yokwarímí níwiirí ‘Ananirini.’ urírixini.

⁴ O íwí nisiri piaxí weánariñagi nání níbiri ‘Ríxa dñí neyírorí íwí ámi wíni simíámani.’ rírémeááná joxí yokwarímí níwiirí ‘Ananirini.’ urírixini. Síá axíyimi o sípa axípi wé wíúmí dání waú rírémeaayíánáyí, joxí ení yokwarímí wiayírixini.” uríagi

⁵ wáí wurímeiarígíáwa Ámínáomí re urígíawixini, “Joxí dñí ríkwíroaríñwáyí ámi bí dñí ríkwíroani nání neaii.” uríagi

⁶ Jisaso re uriniginini, “Soyíné níjfarini. Masité aiwá siyí negí omíñíyo íwí uraríñwáyí aga onímiápiá nerí aiwí segí dñí nioní nání níkwíroarígíáyí ayíñiñí nerínáyí, ‘Íkíá xé roxini níyoámiga rawírawáyo e dání roi.’ uránáyí ananí aríáníñí seainíáriní. Amípi ‘Nioní epaxímani.’ yaiwiarígíá aí ananí epírfáriní.

Ewayí ikaxí omíñí wiariígíáyí nánirini.

⁷ “E nerí aí soyíné woxí díxí rínáiníñí nímoníri omíñí siariñí wo xwíá nímirí yuní ikikémí yaríñe dáníraní, sipísipí píraníñí nímera waríñe dáníraní, píni níwiárimí níbiri rémónapáná joxí ‘Ayá tñni añni níwíapíri níñwearí aiwá nei.’ uríréini? Oweoi, o sa díxí rínáiníñí omíñí siariño enagi nání

⁸ xámí re uríriní, ‘Amíná aiwá ríá níniyeairí díxí rapírapí níkíkiyinímáná aiwá níxerí niapáná nioní iniígí níri aiwá níri nemáná enáná joxí ríwíyo níriní.’ uríriní.

⁹ O joxí sekaxí urípi tñni xixeni síáná omí weyí umeríréini? Oweoi, díxí omíñí siariño enagi nání yayí wiríméini.” Jisaso ewayí xwíyíá apí nuríri

10 re uriniginini, “Gí seaiepi+sarinjáoyíné eni sekaxí amipi nioni searíáyí xixeni nerínáyí seáyí e mimónipa nero re ríírixini, ‘None xináíwanéniní nimónirane oyá omíní wiiarínwáonenirini. Omíní negíni nearííyíni enwáriní.’ ríírixini.” uriniginini.

Peyíyí tígíá wé wúkaú naní imixiní nánirini.

11 Jisaso Jerusaremí nání nurí Gariri píropenisí tını Samaria píropenisí tını midimidáni enána o áwanimani nipurína

12 aní bimi rémóána áma wé wúkaú peyíyí tígíáwa ná jámá nírómána

13 ríaiwá re urígíawixini, “Jisasoxi, negí neamemearinioxini, none nání wá orunini.” urígíá

14 o sinwí nínwínirína re uriniginini, “Soyíné nuro apaxípániní imónígíawami síwá winaúpoyi.” uríagi awa siní óí e warína re eniginini. Wigí wará naní imóniniginini.

15 Naní imónána awa wo weniní iníyí wíniniginini. Xegí wará naní imóninigi niwínirí níkinimónimí nurí Goríxomi yayí numerína ríaiwániní nira nurí

16 Jisasoyá síkwí tíní e nípkínimeari omí yayí winiginini. Áma oyí Samariayí worini.

17 O yayí wiarína Jisaso áma e rówapígíáyo re uriniginini, “Áma wé wúkaú naní imóníawixini. Wíá gíminirini?”

18 Pí nání áma aní midání roní Goríxomi yayí umemínirí binoi? Wíá Judayowa ámi mibípa pí nání éoi?” nurirí

19 Samariaomí re uowáriniginini, “Níwiápínimeámí uí. Joxí díní níníkwírorinípimí dání eríkiemeáníni.” uowáriniginini.

“Gíná Goríxo xwioxíyo mímeámí nerí neamejweaníriní?” urígíá nánirini.

20 Parisiowa “Goríxoyá díní tını áma nene yeáyí neayimíxemeanía nání gíná aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroníaríani?” níyaiwiro Jisasomí yaríní re wigíawixini, “Goríxo xwioxíyo mímeámí nerí neamejweanípi gíná imóníníaríni?” Yaríní e wíagíá nání o re uriniginini, “Símímajóniní seainarína sinwí nínwíníro re rípríámani, ‘Goríxo xwioxíyo mímeámí nerí neamejweanípi ríxa ríyíriní.’ rípríámani.” nurirí

21 “Áma Goríxoyá díní tını yeáyí neayimíxemeanía nání aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroníoyí rarínwá negí tını áwínimí re riwo ríroní?” oyaiwípoynirí re uriniginini, “Wí re rípríámani, ‘Sinwí wínípoysi. Ríyíriní. Sinwí wínípoysi. Jíyíriní.’ rípríámani. Ayí rípi nání seararinini. Goríxo

xwioxfyo m+meámf ner+ seamenjweáw+n+g+n+r+ yar+ño r+xa sey+né t+n+ áw+n+m+ re ronf enjag+ nán+ rar+n+n+.” nur+r+

22 xegf wiep+sar+njowam+ re ur+n+n+g+n+, “Rf+wéná soy+né ‘Sfá áamá imón+njño ám+ s+nján+ nimón+r+ emen+fáy+ an+n+ oimón+n+.’ yaiwip+r+fá aiw+ an+n+ imón+fag+ s+njw+ w+n+ip+r+fáman+.

23 Áamá wí nion+ nán+ ‘S+njw+ w+n+f+poy+. Jfiwor+n+. S+njw+ w+n+f+poy+. Riwor+n+.’ searánáyf, nepa nearar+njño+n+r+ núm+ mux+d+pa éf+r+x+n+.

24 Ápianw+ ner+fná w+fá anf +kw+rón+nj+ n+m+n+ ókiar+nj+pa áamá imón+nj+áon+ n+weap+r+fná áamá n+n+yá s+njw+yo dán+ s+nján+ imón+m+fá enjag+ nán+ núm+ mupa éf+r+x+n+.

25 Xám+ áamá agw+ ríná njweag+fáyf r+f+w+ n+móáná nion+ r+n+nj+ xwé wí meám+fár+n+.

26 Áamá enjíná Nowao t+nj+ íná néra wag+fápa áamá imón+nj+áon+ weap+m+n+r+ yar+fná ax+pi ep+r+fár+n+.

27 Ayf ‘Gor+xo ini+g+ wax+ t+n+ xw+r+fá wí neaik+xen+fáman+.’ n+yaiwiro o nán+ d+nj+ peá n+moro aiwá n+ro ini+g+ n+ro néra nuro ap+x+ n+njwirára uro n+meága uro yar+fná Nowao r+xa s+p+x+yo ín+m+ páwíáná re en+n+g+n+. Ini+g+ wax+ xwé n+róga n+wiáp+n+mear+ ox+ ap+x+ n+n+ ini+g+ namig+fawix+n+.

28 Nowao t+nj+ íná dán+ ná r+f+w+yo Roto t+nj+ íná en+ Sodom+ njweag+fáyf ax+pi e yag+fár+n+. Ayf en+ Gor+xo nán+ d+nj+ peá n+moro aiwá n+ga uro ini+g+ n+ga uro nero am+pi b+ b+ n+ga uro om+nj+ néra uro anj+ n+m+ra uro yar+fná re en+n+g+n+.

29 Sfá Roto Sodom+ p+n+ n+wiár+m+ éf úf+yim+ Gor+xoyá d+nj+ t+n+ r+fá t+n+ s+njá t+n+ an+n+am+ dán+ n+piéror+ áamá anj+ apim+ njweag+fáyf n+n+ r+fá n+n+n+g+n+.

30 Rf+wéná en+ áamá ax+pi e néra nuro ‘Gor+xom+ xewaxo n+weap+n+fáman+.’ n+yaiwia war+fná áamá imón+nj+áon+ s+nján+ imón+m+fár+n+.

31 Sfá ayim+ áamá anj+ pák+k+ n+m+r+ga peynj+yo seáy+ enjwám+ njweag+fá g+y+ g+y+ n+wep+n+ro ‘N+g+ iy+fá fá anj+ xw+fá enjwám+ wenj+yf n+meám+ éf oum+n+.’ n+yaiwiro m+páwipa éf+r+x+n+. Aiwá om+nj+yo yar+g+fá g+y+ g+y+ en+ wig+ am+pi mean+ro nán+ ám+ anj+ t+nj+ e nán+ mupa éf+r+x+n+.

32 Rotom+ xiepí nán+ d+nj+ oseain+n+. Í xegf iy+fá fá am+pi nán+ d+nj+ sipí wíag+ n+k+n+món+r+ wen+nj+ éf+yf re en+n+g+n+. N+per+ s+njá imón+nj+n+g+n+.

33 Áamá xegf am+pi d+nj+ t+nj+pi nán+n+ d+nj+ móf go go o d+nj+ n+y+m+nj+ imón+nj+ an+nj+ njwean+fa nán+pi six+ ín+n+fáman+. Áamá xegf am+pi d+nj+ t+nj+pi nán+ aí ‘Pí en+njoi!’ yaiwí+ go go o d+nj+ n+y+m+nj+ imón+nj+pi an+nj+ njwean+fa nán+ six+ ín+n+fár+n+.

34 Sfá áamá imón+nj+áon+ weap+m+fáyim+ áamá waú

añ íkwianwíyo sá wenáná Gorixoyá aññajowa wíto, Gorixomi dñí wíkwíroarñomi nñwirimearo wíto dñí mñwíkwíroarñomi e wáripírfárini.

³⁵ Ayimi apíxí wípaú ení pñrawá yuní ikixémí yaríná wíimí nñwirimearo wíimí e wáripírfárini.

³⁶ [Ámá waú ení omññyo yaríná wíomi nñwirimearo wíomi wáripírfárini.] Jisaso e uríagi

³⁷ xegí wiepñsarñjowa re urígawixini, “Ámínáoxini, joxí neararññpí gíimí imónínfárini?” uríagí Jisaso “O weapññfe nání ámá áwaní wí nearipaxí menini. Ámá nñni sññwí tñni winípfárini.” oyaiwípoyniri ewayí xwíyá re urññnigini, “Píyí weñe apurí obaxí pñnarññrini.” urññnigini.

18

Ewayí ikaxí apíxí aní tñni xwírixí mearñño tñni nánirini.

¹ Jisaso xegí wiepñsarñjowa Gorixomi xwíyá rññmí nñwiríná anññ winíagi pñni wíarípfárxññri ewayí xwíyá bí nuriri

² re urññnigini, “Añí bimí opisí aññyo dání xwírixí eyeyírómí yarññ wo —O Gorixo nání wáyí mepa eri ámá nññyo dññ sípí mñwípa eri yarññorini.

³ Omí apíxí aní wí —Í ení aññ apimí dññrini. Í íníná o tññ e nání nñbayiri re urayññnigini, ‘Ámá níni pñné nñmeararíggáyí joxí tñni nñrorai saní nññrápñri xwírixí bí oyaiyí.’ urayíagi aí

⁴ o ‘Saní muráppa oemini.’ nñyaiwia núñsáná rñwéná í nání ríxa anññ winíagi re yaiwinñnigini, ‘Nioní Gorixo nání wáyí mé nerí ámáyo dññ sípí mñwiarññáoni aiwí

⁵ apíxí aní í anññ nimoayarññagi nioní í anññ miní bayaríná anññ ninññnigini ímí oumearómni.’ yaiwinñnigini.”

⁶ Jisaso ewayí xwíyá e nuriri re urññnigini, “Ámá xwírixí eyeyírómí yarññ sípío eññpí nání dññ mópoyi.

⁷ O ámá sípío aiwí apíxí aní íníná bayarññagi nání saní urápnñnigini. Gorixo ámá ónññ wí mimónññagi aí re rñyaiwiarññoi, ‘Gorixo ámá xfo xegñni eyíronññyí omí árñwíyiraní, ikwáwíyiraní, “Joxí saní nearápei.” urayarínáyí o kikiá néra núñsáná ná rñwíyo dání saní urápnñnigini.’ rñyaiwiarññoi?

⁸ Oweoi! ‘Aññni saní urápnñfárini.’ seararññni. E nerí aiwí ámá imónññáoni nñweapññná ámá sñni dññ nññkwírooro yarññagí sññwí winímfárñni? Ríxa pñni nññwíarimí warññagí winímfárñni? Ayñnání píranññ dññ mópoyi.” urññnigini.

Ewayí ikaxí Parisio tñi takisí nání nigwí urápariño tñi nánirini.

⁹ O ewayí xwiyá rípi eni wani dñí níkwíroniro “None wé róniñwáonerini.” yaiwiro áamá wíyo peayí nñwianiro “Sípíowarini.” yaiwiro yariğfáyo nuriríná re uríñiniginí,

¹⁰ “Áamá waú —Wfo Parisiorini. Wfo takisí nání nigwí nearápariñorini. Awaú Gorixomi xwiyá rirímí wianiri nání añí Gorixo nání nanwí ridiyowá yariğfiwámi nání axiná nuri

¹¹ Parisio xegípi añwi e nírómáná xegí dñí tñi ínimi dáni re rirímí wiñiniginí, ‘Gorixoxini, nioni áamá wa yapí sípioni meñagí nání yayí osimini. Wa yapí áamáyo íwí urápariñaonimani. Wa yapí rikikírfo yariñaonimani. Wa yapí apíxí tñi íwí inariñaonimani. Takisí nání nigwí nearápariñí dao yapí mimóniñini. Ayínáni yayí osimini.

¹² Sabaríá ayí ayo sía wíyaúmi aiwá ñwíá ñwirárinariñaonirini. Amípi nioni meááyí eni yaní nimeri wé wúkaú eñáná wo joxí nání tariñaonirini.’ Parisio Gorixomi e uraríná

¹³ takisí nání nigwí urápariño ná jíamini e nírómáná piaxí weánariñagí nání sñwí nímíeyoarí añínamí maní ayá íá nixirínimáná Gorixomi rirímí re wiñiniginí, ‘Gorixoxini, nioni íwí yariñaonirini. Wá nñwianei.’ uríñiniginí.” Jisaso ewayí xwiyá e nuriri

¹⁴ re uríñiniginí, “Áamá o Gorixoyá sñwíyo dáni wé róniñí nímónimi xegí añí e nání úagí aiwí wfo wé róniñí mimóniñiniginí. Áamá go go xewaníño seáyí e meníoyí Gorixo xwíami imixínfáriní. Go go ‘Sípionirini.’ nñyaiwiri ínimi imóníoyí Gorixo seáyí e umenfáriní.” uríñiniginí.

Niaíwí onimiápiami wé ikwíkwíarimí eñí nánirini.

¹⁵ Wiepísaríñowa áamá wí wigí niaíwípiami Jisaso wé owikwíaríniri nimeámi baríñagíta nñwíniro “Nimeámi mibípani.” uraniro yariñagíta Jisaso sñwí e nñwíniri

¹⁶ niaíwípiami rfaiwá “Bípoyí.” nuriri wiepísaríñowami re uríñiniginí, “Áamá niaíwí onimiápia xaníyaúmi dñí nñwíkwíroro yariğfápa Gorixomi dñí wíkwírófáyí o xwioxíyo míméamí nerí píraníñí umenñweantá eñagí nání niaíwí rípia xe obípoyíniri sñwí winípoyí. Pírí mñwíaikipa époyí.

¹⁷ ‘Áamá go go niaíwí onimiápiáníñí mimónipa erí Gorixomi yeáyí murfnípa erí nerfnáyí, oyá xwioxíyo wí nípáwiro ñweapírfámani.’ seararíñini.” uríñiniginí.

Amípi mímúróniñí wo yariñí wiñípi nánirini.

18 Judayí áminá wo nîwîmearî yarîñî re wiñîñigîñî, “Nearéwapîyarîñî nanoxîñî, nionî pí nerîná dîñî nîyîmîñî tîñáonî anîñî íníná ñweámîfa nánî imónîmfárîñî?” yarîñî e wíagî

19 Jisaso áamá o “Xfo enî nano enagî nánî Gorîxo tîñî xîxenî imónîñorfanî?” oyaiwinîrî re urîñîñigîñî, “Joxî pí nánî ‘Nanoxîñî nîrarîñîñî? Áamá nîyonî nánî Gorîxonî nanî imónîñî.

20 Nwî ikaxî eánîñîpî joxî nijfárîñî. ‘Apîxî tîñî fîwî minîpanî. Nîwiápîñîmearî áamá mîpîkipanî. fîwî mîmeapanî. Áamá wo nánî xwîyîfá nîyimárónîrî yapî murîpanî. Rîñîyaúmi wéyo merîñî.’ Nwî ikaxî e eánîñîpî joxî nijfárîñî.” urfagî

21 yarîñî wío re urîñîñigîñî, “Nionî sîñî niaíwî imónîñæe dánî nîpîñî nîméra bîñárîñî.” urfagî

22 Jisaso arfá e nîwirî re urîñîñigîñî, “Nwî ikaxî apî píranîñî nîméra nîbîrî aî bî sîñî menfîrîñî. Dîxî iyîfá fá amîpî nîñî ñîgwî nánî bî nemáná áamá uyîpeayîyo mîñî nîwîa nurînáyî, anînamî amîpî ayá tîñî tîñoxî imónîrîfárîñî. E nemáná nîbîrî nionî nîxîdîfîrîxîñî.” urfagî aî

23 o arfá e nîwirîná amîpî xwé wî mîmúrónîño enagî nánî aga xwioxîyo dánî dîñî rîfá nuxerî xwîrîfá nimónîrî kîpîñî nîyîrî ronagî

24 Jisaso e nîwinîrî re rîñîñigîñî, “Áamá amîpî mîmúrónîgîfáyî nene Gorîxomî nuxîdîrane oyá xwioxîyo páwianî nánî anîñî minî oyaneyîñîrî nero aiwî nîpáwipaxî mimónîñoî.

25 Kamerî enî rapîrapî gwî kiwearîgîfá óf ayîkwînimî páwipaxî mimónîñî. Áamá amîpî mîmúrónîgîfáyî kamerî enî ófîyimî mîpáwipa yarîñîyî yapî Gorîxoyá xwioxîyo nîpáwiro ñweapaxî mimónîñoî.” rîfagî

26 áamá e nîñweámáná arfá wigîfáyî —Judayî nîñî “Amîpî mîmúrónîgîfáyî Gorîxoyá dîñî tîñî amîpî mearîñagîfa nánî Gorîxo yayî winarîñî.” yaiwiagîfáyîrîñî. Áamá e nîñweámáná arfá wigîfáyî ududî winîfagî omî re urîgîfawixîñî, “Joxî nearîfîpî nepa enánáyî, Gorîxo áamá gîyo yeáyî uyimîxemeanfárîñî?” urfagîfa aiwî

27 o re urîñîñigîñî, “Amîpî áamá mepaxî imónîñîyî Gorîxo ananî e nepaxîrîñî. Gorîxo ananî áamá yeáyî uyimîxemeapaxîrîñî.” urfagî

28 Pitao re urîñîñigîñî, “Ai, áamá o xegî amîpî pîñî mîwiárîpa nerî rîxîdîpaxî mîwimónarîñagî aiwî none negî anî tîñî amîpî nîñî pîñî nîwiárîmî joxî númî rîxîdîñwîñî.” urfagî

29-30 Jisaso awami re uriniginini, “Giyí giyí nioni dñí nnikwíro ro wíniyí eni Gorixoyá xwioxíyo páwíríxíni wá rímeprí nání wigí aníraní, xiepímiraní, xexírímeáowamíraní, xaniyaúmíraní, wigí niaiwíyoraní, píní níwiárimí nínixídirínáyí, aníá imónipíríámaní. Agwí ríná Gorixo ayí píní níwiárimí úfá axípi wíni míní níwimáná ámá níní mí ómómíxímí éiná ayí dñí aníñí íníná ñweapíríá nání eni winíáriní.” uriniginini.

Ámi áwaní “Nínipíkipíríáriní.” uriní nániríní.

31 O xegí wiepísaríñí wé wúkaú síkwí waú awami jíamíní e nímeáa numáná re uriniginini, “Jerusaremí nání waríñwíní. E rémóáná amípí Gorixoyá xwiyífá wíá rókiamoagífáwa ámá imóniñáoní nání níriro eagíápi xíxeni nímeaníáriní.

32 Negí Judayí miyí níroríráná émayí wa íá nínixero ikayíwí nímeariro iwaní nímépero reañwí núríro

33 síkwíá ragí pírfí nuyíkiro nínimáná nípíkipíríáriní. E nerí aiwí ríxa sía wíyau wíyi óráná ámi níwiápnímeámíáriní.” áwaní pírániñí e uríagi aiwí

34 xwiyífá api awami ínimíniñí imóniñagi nání níjífá wí mimónípa nero xío rífyí “Ayí nání ríá neararíní?” míyaiwigíawixíní.

Síñwí supáríñí womí naní imíxíñí nániríní.

35 O añí xegí yoí Jeriko ríniñípi tíñí e rímine rémoaríná ámá síñwí supáríñí wo ófí manípa tíni níñweámáná ámá e pwarígífáyo aiwá nání ríxíñí nuríáriná

36 aríá wífyí winíginini. Oxí apíxí obaxí íkwíkwierí pwaríñagi aríá níwirí yaríñí re winíginini, “Pí nání yaríñoi?” uríagi

37 ámá wí áwaní re urígíawixíní, “Nasaretí dání Jisaso pwaríñagi yaríñoi.” uríagi

38 o ríaiwá re ríniñíginini, “Jisasoxi, míxí ínáyí Depitomi xiáwoxíní, joxí wá níwianeí.” raríñagi

39 ámá Jisasomí xámí umeagífáyí o ríaiwá e raríñagi aríá níwiro míxí nuríro “Píní wiárei.” uríagi aiwí ríaiwá ení tíni ámi wíni wíni níriro re ríniñíginini, “Jisasoxi, Depitomi xiáwoxíní, joxí wá níwianeí.” uraríñagi

40 Jisaso e níronapímáná sekaxí re uriniginini, “Omí níwirímeámí bípoyí.” uríagi ámá wí ríxa níwirímeámí añwí e báná

41 Jisaso yaríñí re winíginini, “Nioni pí oníní níraríñíni?” uríagi re uriniginini, “Ámínáoxíní, nioni ámi síñwí oanímíní ríraríñíni.” uríagi

⁴² Jisaso re uriniginini, “Dixf sijnwí anani oxoarfini. Dinj nini kwírorinjinipi dani eríkiemeánirfini.” urána

⁴³ re enjiginini. Xegf sijnwí noxoarí sijnwí aniniginini. Sijnwí naniri Jisasomi nuxfdirí Gorixomi seáyí e umearfna áma nfini o e éagf nwiniro ayf eni Gorixomi seáyí e megfawixini.

19

Sakiaso enjipi nanirini.

¹ Jisaso ríxa Jeriko niremori anj apimi áwinimi pwarfna

² áma wo Sakiasoyi rininjo —O áma takisf nani nigwf uráparigfáyo xiráowaninjin imonigfá worini. Amipi wí mímúroninjinini.

³ O “Áma Jisasoyi rininjo gorfaní?” niyaiwiri sijnwí winimniri neri aiwi ripíwo enjagi nani oxí apixí uyimároarinjagfa o yopa nimeginimi

⁴ ayo xámi numeari anfini nuri “Jisaso óf riyimi puninjoí.” niyaiwiri omi sijnwí winimniri nani íkfá womi nipeyiri weninjin neri rojáná

⁵ Jisaso nibiri e nironapimána sijnwí anánfíyí Sakiasomi nwiniri re uriniginini, “Sakiase, anfini wepínei. Sfa riyi joxi tfini nweámfini. Dixf anj e nani owaiyi.” urfagi

⁶ o anfini nwepínriri yayf tfini nwinirmeámi xegf anj e nani nimeáa unjiginini.

⁷ Xegf anj e nani nwinirmeámi úagf áma nfini sijnwí e nwiniro wikf dinj nwiawiro re rinigfawixini, “Áma íwf yarinjin o tfini nweámnriri nani pí nani unjoí?” rinarfna

⁸ Sakiaso éf nironmána Jisasomi re uriniginini, “Ámnáoxini, nigf iyfa fa amipi nfini bi biaú kikirí nepayómána bi áma uyipeayf imonigfáyo mni wimfárinini. Áma gíyí gíyo nioni yapf nwiwapíyiri nigwf íwf urápinjáyo wigf íwf urápinjáyí tfini nioniyá wí tfini seáyí e nikwiárirí mni wimfárinini.” urfagi

⁹ Jisaso re uriniginini, “Agwi áma ro arfo Ebirfamo Gorixomi dinj nwikwírori yagípa axípi neri nisaniri éagf nani Gorixo ríxa yokwarimí nwiiri yeáyí uyimixemeanoí.

¹⁰ Ayf rípi nanirini. Áma imoninjanoni áma íwf néra nuro aninjin ikeamónaniro yarigfáyo nani pfa neri yeáyí uyimixemeámnriri binjanirini.” riniginini.

Ewayf ikaxf omijnf wiirigfa wé wúkaú nanirini.

¹¹ Áma ayf xwíyfa api arfa nwiuro Jerusaremí Jisaso warinje nani ríxa anwi e imoninjin nwiniro dinj re nimóa ugíawixini, “Gorixo nene xwioxíyo mimeámí

neri neameŋweaní ríxa nimóninŋoí. Jisaso Jerusaremí nírémoríná émáyo mǐxí nuxí dowárímáná mǐxí ináyí nimónirí xwioxíyo mǐmeámí neri neameŋweanŋoí.” Dŋí e nímóa waríná Jisaso “O negí mǐxí ináyí apaxí mé nimónimenŋoí.” oyaiwípoynirí ewayí xwiyíá bǐ nurirí

12 re urinŋiginí, “Ámá áminá wo mǐxí ináyí imónaurí ámi nǐbirí xegí ámáyo meŋwearí emíánirí aní ná jǐamí imóninŋími umínirí neríná

13 xegí xínáiwáninŋí nimóniro omŋí wiaríǵá wé wúkaú awamí ‘Eíní.’ nurirí nǐǵwí gorí ámá anŋí miní omŋí emá waú wo nero mearíǵo woní woní nǐwia nurí re urinŋiginí, ‘Nǐǵwí nioní seaiaparŋá rǐpǐ sayá imǐxǐpírfa nání bisínisí nimíxa waríná seaímeáimǐǵiní.’ nurími úáná

14 ámá aní e xíto tǐnǐ ŋweagíáyí wigí xwioxíyo dání wikí dŋí nǐwíawiro wigí ámá wíyo re uowáríǵawixiní, ‘Mǐxí ináyí imǐmǐxímí yarŋomí nuro “O nene neameŋweanfa nání mǐneaimónariní.” urípoyi.’ uowáríǵá awa nuro mǐxí ináyí imǐmǐxímí yarŋomí e uríǵá aiwí

15 o áminá bǐomí mǐxí ináyí nimíxirí xegí aní e nání uowárinŋiginí. O ríxa mǐxí ináyí nimónirí aní e nírémoríná awa bisínisí nimíxiríná nǐǵwí sayá rífa imǐxíawixinirí sŋwí owínimínirí re rŋinŋiginí, ‘Ǵí omŋí níiaríǵá nǐǵwí wináwa obípoyi.’ ráná

16 wo nǐbirí re urinŋiginí, ‘Negí neameŋweanoxiní, nǐǵwí gorí joxí niapŋo tǐnǐ bisínisí nimíxa nuríná ríxa wé wúkaú sayá imǐxinǐáriní.’ uríǵá

17 o re urinŋiginí, ‘Ǵí omŋí níiarinŋí nanoxiní, ayí awíaxíríní. Joxí nǐǵwí nioní siapŋáo tǐnǐ nioní rírŋápa xixení ení nání gapímaní nimónirí aní wé biaúmi meŋweáiríxiní.’ urinŋiginí.

18 Ámí wo nǐbirí re urinŋiginí, ‘Negí neameŋweanoxiní, nǐǵwí gorí joxí niapŋo tǐnǐ bisínisí nimíxa nuríná ríxa wé wú sayá imǐxinǐáriní.’ uríǵá

19 mǐxí ináyo re urinŋiginí, ‘Joxí ení gapímaní nimónirí aní wé bimí meŋweáiríxiní.’ urinŋiginí.

20 Ámí wo nǐbirí re urinŋiginí, ‘Negí neameŋweanoxiní, nǐǵwí joxí niapŋo nioní írǐkwíyo wowí neri tŋáo sǐnǐ riworiní.

21 Joxí xeanŋí rarŋoxí enǵá nání wáyí niníǵá “Nǐǵwí ro xwiríá ikíxéánáyí, iwanŋí neaníáríani?” nǐyaiwirí bisínisí wí mimíxinǐáriní. Joxí amǐpí ámá wa tǐáyí dǐxí mearí aiwá ámá wa iwíá uríáyí dǐxí mirí yarŋoxí enǵá nání rírarinŋiní.’ uríǵá

22 o re urinŋiginí, ‘Omŋí níiarinŋí sumí roxiní,

jɪwanɪŋoxi nɪrɪ́yɔ dání xwɪyɪ́á rɪmearɪmɪ́nɪ. Nionɪ xeanɪŋɪ́ rarɪŋáonɪ amɪ́pɪ ámá wa tɪ́áyɪ́ nɪgɪ́ mearɪ aiwá wa iwɪ́á urɪ́áyɪ́ nɪgɪ́ mirɪ́ yarɪŋáonɪ enjagi nánɪ joxɪ nɪjɪ́á imónɪŋagɪ́ nánɪ

23 pí nánɪ nɪgwɪ́ nionɪ siapɪŋáo nɪgwɪ́ anɪ́yɔ mɪnɪtipa enɪ́rɪnɪ. E nɪtɪrɪ́ sɪŋwɪrɪ́yɪ́, nɪgwɪ́ o tɪ́nɪ ámɪ́ bɪ́ seáyɪ́ e ikwiárɪnɪŋáná meámɪnɪrɪ́ éárɪnɪ.’ nurɪrɪ́

24 ámá anɪwɪ́ e rogɪ́áyɔ re urɪŋɪnɪgɪnɪ, ‘Ámá romɪ́ nɪgwɪ́ ro nurápiro nɪgwɪ́ wé wúkaú tɪŋomɪ́ mɪnɪ́ wípoyɪ.’ urɪ́agɪ́

25 awa re urɪgɪ́awixɪnɪ, ‘Ai, negɪ́ neameŋweanɪoxɪnɪ, o rɪxa wé wúkaú tɪŋorɪnɪ. Pí nánɪ ámɪ́ wo wirɪ́nɪ?’ urɪ́agɪ́á

26 o re urɪŋɪnɪgɪnɪ, ‘Nionɪ re seararɪŋɪnɪ, “Ámá gɪyɪ́ gɪyɪ́ nionɪ winápí píránɪŋɪ́ nɪmero xwé nimɪxɪrɪ́náyɪ́ ámɪ́ wɪnɪ meapɪrɪ́árɪnɪ. Gɪyɪ́ gɪyɪ́ nionɪ winápí mɪmepa nerɪ́ kíkíá nerɪ́náyɪ́ apɪ́ aí́ ámɪ́ nurápímɪ́árɪnɪ.” seararɪŋɪnɪ.

27 E nerɪ́ aiwɪ́ nionɪ́ tɪ́nɪ́ mɪxɪ́ imónarɪŋwáyɪ́ “O negɪ́ mɪxɪ́ ináyɪ́ nimónɪrɪ́ neameŋweanɪ́ nánɪ́ mɪneaimónarɪnɪ́.” yaiwɪ́táyɔ nɪwirɪ́meámɪ́ nɪbɪro gɪ́ sɪŋwɪ́ anɪŋaé dání píkipoyɪ.’ urɪŋɪnɪgɪnɪ.”

28 Jisaso ewayɪ́ xwɪyɪ́á apɪ́ nurárɪmɪ́ Jerusaremɪ́ nánɪ nɪyirɪ́ná xámɪ́ umeanɪnɪgɪnɪ.

Jerusaremɪ́yɔ nɪrémorɪ́ná mɪxɪ́ ináyɪ́ rémoarɪgɪ́ápa rémonɪ́ nánɪrɪ́nɪ.

29 Jisaso anɪ́ onɪmɪ́á biaú —Anɪ́ apiaú dɪ́wɪ́ Oripɪ́ rɪnɪŋɪ́pimɪ́ dání anɪwɪ́ e imónɪnɪ. Apiaú yoɪ́ Betɪ́pasi rɪnɪŋɪ́pɪ́ tɪ́nɪ́ Betani rɪnɪŋɪ́pɪ́ tɪ́nɪ́ tɪ́ŋɪ́ e anɪwɪ́ e nɪrémorɪ́ná wiepɪsarɪŋɪ́yɪ́ waúmɪ́ re uowárɪŋɪnɪgɪnɪ,

30 “Awagwɪ́ anɪ́ jɪ́apimɪ́ nánɪ́ nuri nɪrémorɪ́ná dogɪ́ sɪpɪ́kɪ́ e yurárɪnɪŋagɪ́ wɪnɪ́fio —Sɪnɪ́ ámá seáyɪ́ e éf mɪŋweaarɪgɪ́orɪnɪ. Omí níkwearɪ́ nɪmeámɪ́ bɪ́piyɪ́.

31 Ámá wo sɪŋwɪ́ neanɪrɪ́ ‘Awagwɪ́ pí nánɪ́ ikweaarɪŋɪ́?’ earánáyɪ́, re urɪ́piyɪ́, ‘Ámɪ́náo seáyɪ́ e éf nɪŋwearɪ́ nɪmeámɪ́ umɪnɪrɪ́ nánɪ́ yearowárɪŋoi.’ urɪ́piyɪ́.” uowárɪ́agɪ́

32 awaú nuríná xɪ́o urɪ́fpa axɪ́pɪ́ enjagí nɪwɪnɪrɪ́

33 rɪxa dogɪ́ sɪpɪ́ko ikweaarɪ́ná xiáwowa re urɪgɪ́awixɪnɪ, “Pí nánɪ́ dogíomɪ́ ikweaarɪŋɪ́?” urɪ́agɪ́á

34 awaú “Yegɪ́ Ámɪ́náo seáyɪ́ e éf nɪŋwearɪ́ nɪmeámɪ́ unɪ́ nánɪ́ ikweaarɪŋwiɪ́.” nurɪrɪ́

35 Jisaso pwarɪ́ŋe nánɪ́ nɪmeámɪ́ nuri e nurárɪmáná wigɪ́ rapɪrapɪ́ seáyɪ́ e yínɪgɪ́ápí seáyɪ́ e nɪwikwiáriro Jisasomɪ́ seáyɪ́ e ŋwiráráná

36 dogíomɪ́ éf nɪŋwearɪ́ nɪmeámɪ́ warɪ́ná oxɪ́ apɪ́xɪ́ xɪ́o tɪ́nɪ́ warɪ́gɪ́áyɪ́ mɪxɪ́ ináyɪ́yɔ yayɪ́ wianɪro yarɪ́gɪ́ápa wigɪ́ iyɪ́á sanɪwɪ́yɔ rɪ́kárɪnɪgɪ́áyɪ́ nɪmearo óf e ikwianɪwɪ́ neapára nuro

37 o rixa Jerusaremi tññ e nřémorfná dńwř mññ Oripuyř rñññpimi ipřmieaarfná xegř wiepřsarññ obaxř xřo tññ e epřroyř egřáyř re egřawixññ. Emññ Jisaso yarññ nřñyř sññwř winayigřá nánñ yayř seáyñmi dánñ nero Gorixo nánñ řfaiwánññ nřñro yayř numero

38 re nřra ugřawixññ, “Mıxř ináyř Ámñnáo neaurowarññ ro oyá dññ tññ seáyř e oimónññ. ‘Anřnamı ñweañoxññ, joxñ nřwayřrónñř onweañ.’ neaimónarññ. Omññ seáyñmi dánñ yayř oumeaneyř.” nřra warfná

39 Parisi wa ámá epřroyř egřáyo áwññmi dánñ re urıgřawixññ, “Nearéwapřyarññoxññ, dıxř wiepřsarññyoy mıxř nurñř ‘E mřřpa époyř.’ ureř.” urřagřa aí

40 o re urñññigññ, “Wı pññ wiárřpřřméoř. Pññ nřwiárřřfnáyř, sññá tıyř enı řfaiwánññ nřñro nionñ nánñ Gorixomi seáyř e umepřráoř.” urñññigññ.

Jisaso Jerusaremi nánñ ñwř earř nánñřññ.

41 Jisaso rixa Jerusaremi tññ e añwř e nřémorfná aññ apimi nřwññřfná ñwř nearř

42 re rñññigññ, “Jerusaremi ñweáyřné nionñ éř pıránññ seañwřárřpaxř imónññapř nánñ nřğřá nimónñro sññwřřyř, ayř naññ imónñmññř enřřññ. E nerı aıwř nionñ segř sññwř anıgře dánñ pññññññ imónññagı nánñ seyřné majřá imónññoř.

43 Rřwéná ámá seyřné tññ mıxř inarıgřáyř awı nřseamero segř ákññapimi přxemoánñro nánñ xwřá waiwññññ nřta nřpeyiro awı xapřxapř nřseamudřmómáná

44 segř aññ přpřnamř nęra uro nıaiwř přpřkımř ero nero aññ nřmřřřfná sññá nřkřkırónıga peyınññyř bı xe okřkırónññř sññwř wññpřřámanı. Yeáyř seayımıxemeámřa nánñ seaımeáagı aıwř seyřné mı mññómıxřpa yarññagřa nánñ e e seaıkärřpřřřññ” rñññigññ.

Aññ řřđıyowá yarıgřřwámı dánñ mıxř urowarapññ nánñřññ.

45 Jisaso rixa Jerusaremi nřémorı aññ nañwř Gorixo nánñ řřđıyowá yarıgřřwámı nřpáwırı ámá makerřa nimıxřro nañwř řřđıyowá nánñ bı yarıgřřáyo mıxřdámř nřwřřfná

46 re urñññigññ, “Bıkwř Gorıxoyapimi xegř aññ riwá nánñ re nřřññř eánññ, ‘Aññ nionñyáyř ámá nřbıro xwřyřá řřřmř nřpřřřwárññ.’ nřřññř eánññagı aıwř seyřné aññ ámá yapř nřwiepřsiro řwř uráparıgřáyřyáiwánññ imıxarññoř.” urñññigññ.

47 O sřá ayř ayo aññ iwámı dánñ ámáyo uréwapřyarřná apaxřpánññ imónıgřá xwéowa tññ ñwř ikaxř eánññpř mewegřáwa tññ Judayř ámñná seáyř e imónıgřáwa tññ omı “Opřkianeyř.” nřñro aıwř

48 oxí apixí níní oyá xwiyá ará wianiro aga niwimónariḡagi nání omí pikipaxí bi mimóniḡagi nání siḡwí wí naxí dí megfawixini.

20

“Joxi néní tḡoxi imónei.’ go rirḡoi?” urigá nánirini.

1 Sía Jisaso aḡí Gorixo nání ridiyowá yarigíwámí nípawirí á máyo xwiyá yayí winipaxí imóniḡipi uréwapiyariḡí wiyimí apaxí pániḡí imónigá xwéowa t́ni ḡwí ikaxí eániḡipi mewegáwa t́ni Judayí mebaowa t́ni omí niwímearo

2 re urigfawixini, “‘Joxi néní tḡoxi imónei.’ go rirfagi joxi á má aḡí riwámí makerá nimixiro naḡwí ridiyowá nání bí yarigáyo mīxídámí éiniginí?” urfagá

3 o re uriniḡini, “Nioní ení yaríḡí bi oseaimini. Soyfne áwaní níránáyí, nioní yaríḡí niarigápi nání ení ananí áwaní searimíini.” nuriri

4 yaríḡí re winiginini, “Jono wayí nīneameaia uḡo Nwá aḡínamí ḡweaḡo urfagi ría eniḡini? Xegí dḡí t́ni ría eniḡini?” urfagi

5 wiwanḡowa yaríḡí niniro re rinigfawixini, “None ‘Gorixoyá dḡí t́ni eniḡini.’ uraná re nearinḡoi, ‘Soyfne pí nání o riḡipi nání ará nīwiro dḡí mīkwíropa egfáriní?’ nearini enagi nání wí e uripaxí menini.” niriniro

6 ámi re rinigfawixini, “E nerí aí none ‘Jono xegí dḡí t́ni wáí nurimerí wayí nīseameaia uḡirini.’ uránáyí á má níní ‘Jono Gorixoyá dḡí t́ni wáí rókiamoní worini.’ nīyaiwiro nání sḡá nīnearo neapikiprixini. Api ení wí muripa oyaneyí.” niriniro

7 Jisasomí re urigfawixini, “None majfáriní. Gorixoyá dḡí t́ni yagírfani? Xegí dḡí t́ni yagírfani?” urfagá

8 o re uriniḡini, “Soyfne Jono nání dḡí yaiwiarigápi nání áwaní minirfagá nání nioní ení ‘Joxi e érixini.’ niriḡo nání áwaní wí searimiméini.” uriniḡini.

Ewayí ikaxí wainí omiḡí uwí naxí diarigáwa nánirini.

9 O ewayí xwiyá rípi uriniḡini, “Á má wo wainí uraxí omiḡí bi iwá nura núísaná á má wamí re uriniḡini, ‘Gf omiḡí rípi pírániḡí siḡwí nuwí naxí dí rixini.’ nurimí aḡí wímí urínimínirí nání nurí emá obaxí niḡweaḡísaná

10 rixa wainí sogwí yóí éaná xegí omiḡí wiariḡá wo xfo xegí wí ourapauinirí uowárfagi aiwi omiḡí siḡwí uwí naxí diarigáwa omí fá nixero iwaní nímepéro anómi wariḡfawixini.

11 Omĩnjĩ xiáwo ámi xegĩ omĩnjĩ wiiarĩgĩfá womi urowáráná omĩnjĩ sĩjwĩ uwĩnaxĩdiarĩgĩfáwa omi eni iwanĩ nĩmépero o ayá owinĩnĩrĩ rĩperĩrĩ numero anfomĩ wárĩgĩfawixĩnĩ.

12 Omĩnjĩ xiáwo ámi omĩnjĩ wiiarĩgĩfá womi urowáráná omi mĩnjĩ nĩrooro bĩarĩwámĩnĩ moaigĩfawixĩnĩ.

13 Omĩnjĩ xiáwo awa íníná xegĩ omĩnjĩ wiiarĩgĩfáwami iwanĩnĩ nĩmépero anfowami urowárarĩjagĩfá nánĩ re yaiwĩnjĩnigĩnĩ, 'Nionĩ arĩre emĩnĩrénĩ? Gĩ íwĩ dĩnjĩ sĩxĩ uyiñáomi ourowárĩmĩnĩ. "Omi xixeni arfá wipĩrĩfárĩnĩ." nĩmónarĩnĩ.' nĩyaiwirĩ urowárĩagĩ aĩ

14 awa xegĩ xewaxo barĩjagĩ sĩjwĩ nĩwĩnĩro re rĩnjĩgĩfawixĩnĩ, 'Xanoyá dĩnjĩ meanfó jĩiwo barĩnĩ. Omĩnjĩ amĩpĩyĩ negĩ imónĩnĩfá nánĩ omi opĩkianeyĩ.' nĩrĩnĩro

15 omi fá nĩxero bĩarĩwámĩnĩ nĩmoaimáná pĩkĩgĩfawixĩnĩ." Jisaso ewayĩ xwĩyĩfá e nurĩrĩ yarĩnjĩ re wĩnjĩnigĩnĩ, "Omĩnjĩ xiáwo xewaxomi pĩkĩagĩfá nánĩ awami pí winfárĩnĩ?" Yarĩnjĩ e nĩwirĩ

16 re urĩnjĩnigĩnĩ, "Omĩnjĩ xiáwo nĩbĩrĩ omĩnjĩ sĩjwĩ uwĩnaxĩdiarĩgĩfáwami pĩpĩkĩmĩ nĩyárĩmáná omĩnjĩ ámi wa sĩjwĩ onĩwĩnaxĩdĩpoyĩnĩrĩ mĩnĩ winfárĩnĩ." urĩfagĩ ámá e rówapĩgĩfá arfá e nĩwĩro "Jisaso 'Judayĩné omĩnjĩ sĩjwĩ uwĩnaxĩdiarĩgĩfáyĩ yapi imónĩjoi.' rĩfá neararĩnĩ?" nĩyaiwĩro re rĩgĩfawixĩnĩ, " 'Oweo! Wĩ e enfámani.' neaimónarĩnĩ." urĩfagĩfá aĩ

17 o sĩjwĩ agwĩ nĩwĩnĩrĩ re urĩnjĩnigĩnĩ, "Seyĩné 'Wĩ e epaxĩ menĩnĩ.' yaiwĩarĩjagĩfá aĩ pí nánĩ Bĩkwĩyo ewayĩ xwĩyĩfá rĩpĩ enĩná nĩrĩro eagĩfawixĩnĩ, 'Sĩjá anĩ mĩrarĩgĩfáwa sĩjá awiaxĩ wo nánĩ pĩfá nerfíná wo "Sĩpĩxĩnĩ." nĩrĩro emi mófó Gorĩxo "Awiaxorĩnĩ." nĩrĩrĩ nĩmearĩ anĩ xfó mĩrarĩnjĩwámĩ iwamfó nĩtĩwayĩrorĩ mĩrĩnjĩrĩnĩ.' xwĩyĩfá wfá rókiamoagĩfáwa e nĩrĩro eagĩfápi pí nánĩ rĩnĩnĩ? Seyĩné dĩnjĩ rĩmoarĩjoi?"

18 Sĩxĩ botorĩxĩ sĩjáyó nĩpĩérorĩ pĩrĩ miyeámĩ inarĩnjĩpa ámá gĩyĩ gĩyo sĩjáo nĩpĩérorĩ xaiwĩ nearfínáyĩ axĩpĩ imónĩpĩrĩfárĩnĩ. Xwasfáwĩ yeáyĩ bimĩ sĩjá nĩpĩérorĩ nearfíná yunfá wárarĩnjĩpa sĩjáo ámá gĩyĩ gĩyo nĩpĩérorĩ nearfíná axĩpĩ xwasfáwĩ yunfá nĩnjĩ imĩximfárĩnĩ." Jisaso xfó sĩjáónĩnjĩ nĩmónĩrĩ nánĩ e urĩnjĩnigĩnĩ.

Nĩgwf takisf nánĩ émáyo wiayigfá nánĩrĩnĩ.

19 Njwĩ ikaxĩ eánĩnjĩpĩ mewegfáwa tĩnĩ apaxĩpánĩnjĩ imónĩgĩfá xwéowa tĩnĩ awa "Jisaso ewayĩ xwĩyĩfá nĩnearĩrĩfíná 'Soyĩné omĩnjĩ xiáwomi xewaxo pĩkĩfánĩnjĩ imónĩjoi.' rĩfá neararĩnĩ?" nĩyaiwĩro axíná "Rĩxa fá oxĩraneyĩ." nĩyaiwĩro aiwĩ oxĩ apĩxĩ e epĩroyĩ egfáyĩfá nánĩ wáyĩ nĩwĩro fá mĩxĩrĩpa nero

20 sɪŋwɪ nɪwɪnaxɪda nemero ámá wa yapɪ nɪwɪwapɪyiro sɪŋwɪ nɪwɪnaróa oupoyɪnɪrɪ nurowárɪro re urɪgɪawixɪnɪ, “Soyɪné ámá nanɔyɪnénɪŋɪ nimónɪro yapɪ nɪwɪwapɪya nurɪná pasánɪŋɪ nɪméra úpoyɪ. Xwɪyɪfá omɪ ananɪ gwɪ yipaxɪ wɪ ránáyɪ, rɪxa omɪ fá xepɪrɪ nánɪ gapɪmanomɪ áwanɪ uranɪ nánɪ re urɪpoyɪ, ‘Takisɪ nánɪ nɪgwɪ émáyɪ nearáparɪgɪápɪ sɪnɪ mɪnɪ wianɪréwɪnɪ? Mɪnɪ mɪwɪpa yanɪréwɪnɪ?’ urɪpoyɪ. O ‘Oweoɪ, sɪnɪ mɪnɪ mɪwɪpa époyɪ.’ ránáyɪ émáyɪ omɪ fá nɪxero gwɪ yipɪráoɪ.” urowárɪgɪfá

21 awa nuro Jisasomɪ nɪwɪmearo pasánɪŋɪ nɪméra nurɪná weyɪ re umearɪgɪawixɪnɪ, “Nearéwapɪyarɪŋoxɪnɪ, joxɪ xwɪyɪfá nɪrɪrɪ nɪnearéwapɪyirɪná náyonɪ nearéwapɪyarɪŋoxɪ enɔgɪ nánɪ nene nɪjɪárɪnɪ. Ámá gɪyɪ gɪyɪ símeáagɪfá aí sɪmɪmanɪ sɪŋwɪ nɪwɪnɪrɪ sɪŋwɪ nánɪ wáyɪ mé xwɪyɪfá Gorɪxoyá nepánɪ urarɪŋɪpɪ nearéwapɪyarɪŋoxɪrɪnɪ.” nurɪro

22 yarɪŋɪ re wigɪawixɪnɪ, “Dɪŋɪ joxɪyá píoɪ yaiwiarɪŋɪnɪ? ‘Nene émáyɪ mɪxɪ ináyɪ Sisaomɪ takisɪ nánɪ nɪgwɪ mɪnɪ nɪwɪayiranéná apánɪ wiarɪŋwɪnɪ.’ rɪsɪmónarɪnɪ? ‘Nɪpɪkwɪnɪ mɪyarɪŋwɪnɪ.’ rɪsɪmónarɪnɪ?” urɪagɪfá aiwɪ

23 Jisaso yapɪ wɪwapɪyanɪro yarɪgɪápɪ nánɪ dɪŋɪ adadɪ nɪwɪrɪ nɪjɪfá nimónɪrɪ nánɪ re urɪŋɪnɪgɪnɪ,

24 “Émáɪyá monɪ bɪ sɪwá nɪpoyɪ.” nurɪrɪ rɪxa sɪwá wɪáná yarɪŋɪ re wɪŋɪnɪgɪnɪ, “Nɪgwɪ rɪpimɪ yoɪ goyá eánɪrɪ sɪmɪmanɪ goyá ŋwɪrárɪnɪrɪ inɪnɪ?” urɪagɪfá awa “Émáɪfá mɪxɪ ináyɪ Sisaoyá eánɪnɪ.” urɪagɪfá

25 o re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Nɪgwɪ rɪpimɪ sɪmɪmanɪ Sisaoyá ŋwɪrárɪnɪŋagɪ nánɪ xewanɪŋomɪ mɪnɪ wɪfɪrɪxɪnɪ. Amɪpɪ nɪnɪ oyá imónɪŋɪyɪfá enɪ xewanɪŋomɪ wɪfɪrɪxɪnɪ. E nerɪ aí amɪpɪ Gorɪxoyá imónɪŋɪyɪfá xɪomɪ wɪfɪrɪxɪnɪ.” Jisaso Gorɪxo ámá xewanɪŋónɪŋɪfá imɪxɪnɪŋɪfá enɔgɪ nánɪ omɪ dɪŋɪ owɪkwɪrɪpoyɪnɪrɪ e urɪagɪfá

26 awa yapɪ nɪwɪwapɪyiro pasánɪŋɪ e uméɪfá aí ámáyá sɪŋwɪyo dánɪ Jisaso xwɪyɪfá meárɪnɪpaxɪ wɪ mɪrarɪŋagɪ arɪfá nɪwɪro ámá nɪnɪ enɪ Jisaso píranɪŋɪfá e reŋwɪpearɪŋagɪ arɪfá nɪwɪro nánɪ ududɪ nero xwɪyɪfá bɪ murɪgɪawixɪnɪ.

“Ámá ámɪ wɪápɪnɪmeapɪrɪfárɪnɪ.” urɪŋɪfá nánɪrɪnɪ.

27 Ámá Judayɪ wa, Sajusiyɪ rɪnɪŋɪfá wa —Sajusiowa re rarɪgɪáwarɪnɪ, “Ámá nɪpémáná enánáyɪfá wɪ nɪwɪápɪnɪmeapɪrɪfámani.” rarɪgɪáwarɪnɪ.

28 Awa nɪbɪro Jisasomɪ yarɪŋɪfá wianɪro nánɪ re urɪgɪawixɪnɪ, “Nearéwapɪyarɪŋoxɪnɪ, enɪná Moseso ŋwɪfá ikaxɪ nɪnearɪrɪfá nene nánɪ nɪrɪrɪ rɪfwamɪŋɪfá re eanɪrɪnɪ, ‘Ámá go go apɪxɪfá nɪmearɪ nɪaíwɪfá meméá péánáyɪfá ámɪ

xexirímeáo apixí aními nímeari penjoyá niaíwí wo wiemeaíwínigini.’ Moseso e níriri eanírini.” nuriro

²⁹ ewayí xwiyá rípi urigáwixini, “Xiráxogwá wé wúumi dání waú egáwa xiráo apixí wí nímeari niaíwí memea péaná

³⁰ xogwáo wo aními nímeari niaíwí memea péaná

³¹ ámi wo nímeari niaíwí memea péaná wé wúumi dání waú imónigáwa nowani o o ími nimeayiro aiwi niaíwí wí memea nowani ríxa péaná

³² apixí ení xiráxogwá nowamini nimeániri nípemixárimáná xí ení peniginini.” Ewayí xwiyá Jisasomi e nurimána

³³ omí majfá wikixeáraniro nání yariñí re wigáwixini, “Gorixo ámá niyoní mí ómómximí winfa nání pegfá níni níwiápínimearíná í xiráxogwá wé wúumi dání waú nowani meagí enagi nání goyái imóninírfani?” urágfa

³⁴ Jiaso re uriniginini, “Ríná ámá apixí ñwiráriro mearo inarigáriní.

³⁵ E nerí aí ríwéná Gorixo meñweañaná ámá oyá siñwíyo dání anani níwiápínimearo ñweapírfáyí apixí ñwiráriníro meáníro inipírfamani.

³⁶ Íná ámi bí nipepaxí imónipírfamani. Ayí rípi nánirini. Aníñajowa yariğápa nero ñweapírfáriní. Gorixoyá diñíyo dání xwáripáyo dání wiápínimeapírfá enagi nání ayí Gorixoyá niaíwí nimóníro aníñí íníná ñweapírfáriní.

³⁷ Soyfne diñí ‘Pegfáyí wí níwiápínimeapaxí menini.’ yaiwiarñagfa aiwi anani níwiápínimeapírfáriní. Xwiyá eníñá Moseso íkfá onimíánáina iwí rfá mífí ápiáwí wearñagi winíñípi nání ríwamíñí nearíná Gorixo xewaniño nání uriníñípi re níriri eanírini, ‘Gorixoní díxí ráwowa Ebírfamo tñí Aisako tñí Jekopo tñí awayá Ñwáonirini.’ Moseso ríwamíñí e nearíná xiáwowa ríxa pegfá aiwi o ríwamíñí e níriri eanírini.

³⁸ Gorixo omí e nuriríná omí xiáwowa ríxa pegfámi aiwi Gorixoyá siñwíyo dání wigí diñí siní siñí enagi nání e rípaxíriní. Gorixo ámá pegfáyí nání Ñwáómani. Siñí egfáyí nání Ñwáorini. Oyá siñwíyo dání ámá níni wí pegfá aiwi, wigí diñí siní siñí enagi nání níni siní siñíriní.” uraríná

³⁹⁻⁴⁰ ñwí ikaxí eániñípi mewegáwa ámi diñí síxí mífípa nero yariñí ámi wíni bí mífí re urigáwixini, “Nearéwapíyaríñoxiní, joxi wigí yariñí sífápi nání nuriríná aga naní uraríñini.” urigáwixini.

“Kiraiso niaíwí goyáorani?” uríñí nánirini.

41 Jisaso re uriniginini, “Ámá pí nání re rarigfárinini, ‘Ámá nene yeáyí neayimixemeanfa nání arfowayá xwáa piaxíyo dání iwiaronfo sa mixí ináyí Depitoyá xiáwo imóninifárinini.’ pí nání rarigfárinini?”

42-43 Bikwí Samiyi rininíyo Depito xewaníyo ámá arfowayá xwáa piaxíyo dání iwiaronfo nání niri rífwamíní rípi eanírini, ‘Gorixo gí Ámináomi re uriniginini, “Joxi wé náumini éfí niníweari joxi tñini mixí iníayo xopírará ríwiimíae nání xwayí naniri nweáirixini.” Gorixo gí Ámináomi e uriniginini.’ Depito rífwamíní apí nearfina

44 xegí xiáwo nání ‘Gí Ámináorini.’ niri nání arige xegí xiáwo imónini?” Jisaso ámá nini “Ámá yeáyí neayimixemeanfa nání arfowayá xwáa piaxíyo dání iwiaronfoyi rarínwáo anani Depitomi seáyí e nimóniri nepa Gorixoyá xewaxorfanini?” oyaiwípoyiniri e uriniginini.

“Nwí ikaxí eáninípi mewegíawa yarigíapa mepani.” uriní nánirini.

45 Ámá nini o e rarínagí arfá wiarfina xegí wiepísarínowami re uriniginini,

46 “Nwí ikaxí eáninípi mewegíawa yarigíapa mepa érixini. Awa ámá weyí oneamépoyiniri rapírapí sepiáni niyínimi aní emero ámá makerfá imixarigíe dání ‘Ámináoxini.’ onearfópoyiniri emero rotú aníyo nípáwirónarini, aiwá imixarigíe nírémorónarini, ‘Ámá niyíyá símí símí e onweaneyi.’ niyaiwiro ero

47 síwí yá ríkiníníyí yapí amáyá aiwá pí rí nini íwí manarigíapa apíxí aníwayá amípi íwí urápaniro nání ero amáyá sínwíyo dání Gorixomi xwíyá rí rímí níwiróna aniní miní nira uro yarigíapa soyfne eni axípi mepa érixini. Ríwéná Gorixo ámá niyoní mí omómíximí yarfina awa xwíyá xwé meárinípirfárinini.” uriniginini.

21

Apíxí aní wí nígwí waúni tiní nánirini.

1 O siní aní Gorixo nání rídiyowá yarigíwámi iními nuréwapíya nemeafina sínwí aníyí wíniniginini. Amípi mímúronígíyí nígwí Gorixo nání tayarigíe tarínagífa níwíniri

2 apíxí aní uyípeayí imóniní wí eni nígwí rí ininí waú nímeáa níbirí táfagi níwíniri

3 xegí wiepísaríníyo re uriniginini, “Nini nepa seararínini, ‘Apíxí aní uyípeayí imóniní rí Gorixo nání nígwí onímíá sípípkwí nítiri aiwí Gorixoyá sínwíyo dání amípi mímúronígíyí táfayo seáyí e imónigoí.

4 Amípi mimúrónigfáyf wigf nigwf xwé ayo dáni bñ nimearo nitiro aiwi apixf anf ríyf xegf aiwá nánñ bñ yanipaxf ówi tfagi nánñ íyá seáyf e imónigoñ. seararññññ. urññnigñññ.

“Ridiyowá yarigfiwá pineapfrfárñññ.” urñññ nánñññññ.

5 Xegf wiepñsarññf wa añf Gorixo nánñ ridiyowá yarigfiwá nánñ re rigfawixñññ, “Añf riwá nñmirñfná sñjá awiaxf nñkñkíróa nuro añf riwá imñrññf mimónñpa oenñrñ amípi nanf ámá Gorixo nánñ wigfáyf nimearo okiyfá egfárñññ.” rarññagfá

6 Jisaso arfá e niwiri re urññnigñññ, “Amípi nanf soyfné sññwf winarigfá rñpñ rfwéná ámá wa añf riwá nñpñnearfná sñjá nñkñkírónñga uñf rñpñ nñpñneaayiro emñ mñmeámf éaná sñjá wo womñ sñññ seáyf e ikwiárññññfámantñ.” urfagñ

7 awa yarññf re wigfawixñññ, “Nearéwapñyarññoxñññ, joxñ neararññf apñ gíná imónññfárñññ? Pí sñmñmajfónññf neaináná ‘Rixa nñmónñññ ayorfantñ?’ yaiwianfwarñññ?” urfagfá

8 o re urñññnigñññ, “Ámá wa yapf seaíwapñyipfrñxñññññ dññf píranññf morññññ. Obaxf nñbiro gñf yof nñrñññro re rñpfrfárñññ, ‘Nionñ onñrñññ. Rixa ínárñññ.’ searáná arfá nñwiwo númñ muxfdñpanñ.

9 Soyfné ‘Añf wíyo mñxf inarñññ.’ rarññagfá arfá wiwo ‘Ámá nñpánñ mñxf íkwfnaroarñññ.’ rarññagfá arfá wiwo nerfná wáyf mikárññpanñ. Apñ xámñ imónññfárñññ. E enagñ aiwi apñ rñxa nñmónñmáná enáná soyfné ‘Sfá yoparfñyi, o weapññfáyñ rñxa nñmónñññññ.’ mñyaiwipa éfrñxñññ.” nurñññ

10 ámñ re urñññnigñññ, “Ámá gwf axfrñ nñwiápññimearo ámá xenwf wí tñññ mñxf inñro mñxf ináyf woyá woyáyf tñññ mñxf inñro

11 pobonf xwé néra urñ añf nñyonñ aiwá nánñ dñwf ikeamónñro añf wí e wí e simiárf wimearñ añf pírfño dánñ xegf bñ nñmónñrñ ekñyññf ináná ámá wáyf ikárññpfrñññ nánñ imónñrñññ enfárñññ.

12 Ayf e enfá imónññagñ aiwi sñññ mimónñpa enáná fá nñseaxero xeanññf seaikárññfárñññ. E nñseairfná xwñrñxf seamepfrñññ nánñ awí eánarigfe nñsearowárñro gwf añfño nñseañwírárñro nionñ nñxfdarññagfá nánñ xwñyfá seamearñpfrñññ nánñ mñxf ináyfñyá sññwf tññf e nánñ tñññ gapñmanfñyfñyá sññwf tññf e nánñ tñññ nñseameámñ seaupfrfárñññ.

13 E seaipfrfá enagñ aí ananñrñññ. Ayf rñpñ nánñrñññ. Xwñrñxf seamearfná nionñ nánñ áwanf urñpfrññ imónñpfrfárñññ.

14-15 Xwirixí seamearíná nioní dñí niseaikayori nijjá niseaiapírí xwiyá urípírí nání imónipírí seaimiximá enagí nání soyíné xwirixí seamepíríáyí wí pírí seawiaikipaxí meníni. Ayínáni soyíné siní fá maseaxiripa enánáyí, dñí re mórixini, 'Ananirini. Xwiyá pírí wiaikimírí nání menjwípepa oemini. Sa Gorixoyá dñíyo dání uríimigini.' yaiwírixiní.

16 Segí sénáíwarani, sénowarani, sérixímeáowarani, nawíni minigíáyirani, níkumixinírí emearigíáyirani, miyí seauráná segíyí wíami pikipírírini.

17 Soyíné nioní nixídaríhagáa nání áamá nñni wikí niseaóniro símí tñni seaipíría aiwi

18 Gorixo yeáyí seayimixemeanfá enagí nání soyíné anipá wí imónipíríamani. Segí d'fá wí aí anipá imóniníamani.

19 Soyíné ení neáníro nioní aníhí nñnixídirónáyí, segí dñípi eríkiemeánipírírini.

"Jerusaremí xwirí fá ikíxepíríárini." uríhí nánirini.

20 "E nerí aí m'xí nimeámí b'áyí aní Jerusaremí rípiimi awí mudímóagáa níwíniróná 'Ríxa aní rípi xwirí fá ikíxepírí anwí ayorfani?' yaiwírixiní.

21 E níwíniróná áamá Judia píropenisíyo hweagíáyí d'wí mñíyo nání éfí yiro áamá Jerusaremí apimi hweagíáyí pñni níwiárimí uro áamá apimi b'aríwámíni omíhíyo amí amí yarígíáyí aní apimi ámí m'rémpa ero éfrixini.

22 Ayí rípi nánirini. Ínáyí Gorixo xeaníhí ríá tñhí seaikárínfá apírini. Íná amípi nñni nání B'kwíyo nírinírí eáníhípi xixeni imóniníárini.

23 Íná xeaníhí ríá tñhí xwíá t'yo seaímeanfá enagí nání apíxí niaíwí agwí egííwa tñni siní niaíwí amíhí wiarígííwa tñni éfí aníni mupaxí imóníhagí nání aweyí! Gorixo áamá t'yo wikí níwónírí xeaníhí wikáraríná

24 m'xí nimeáa b'áyí Jerusaremí hweáyo kirá tñni pípíkímí ero íwí meaaníro nání nípíkíomearo wigí aní ayí ayo nání nimeámí umiro epírírini. E nemáná émayí níb'iro Jerusaremí dáníyíné seáyí e niseaimóníro xwiraimímí niseaikíxéa nuro Gorixo 'Yoparí e imóníwínigini.' yaiwiárinje imóníháná ríxa re imóniníárini.

Áamá imóního níweapíríná nánirini.

25 "Sogwí tñni emá tñni síhí tñni ekíyíhínihí ináná áamá xwíá t'yo níyoní gwí ararí hweagíáyí ayá síwí nurorí dñí ríá uxeníárini. Rawírawá ení xwé ayá wí níróga níwiápnímeáísáná níjirí moaríhagí níwíniróná ududí winíníárini.

26 Sinj sogwí amípí anj pírtyo enjtyf anjñi mixelapfagi niwiniironá 'Xwíá ttyo njweanwaéne pí neaiminiri rfa yarini?' niyaiwiro wáyf nikárinironá eaniramoro wepírfáriní.

27 E neróná sñwí re nanipírfáriní. Ámá imóninjáoni nikínmáná enj neániri agwí tñi nawíni weaparinjagi nanipírfáriní.

28 E nerí aí soyfne sogwí emá amípí ekiyinj inarinjagi niwiniiríná 'Gwíniñjf nearoayironi anjwí ayorfani?' niyaiwiro píraninjf éf nírómáná nioni nání weninjf niyániri rófrixini." urinjinigini.

Ewayf ikaxf ikfá pikfna nánirini.

29 O awami ewayf xwiyfá bí re urinjinigini, "Íkfá pikf tñi ikfá nñi eni yarinjipf nání dñjf mópoyí.

30 Íkfá mñjf inarinjagi niwiniironá 'Ríxa xwiogwírfani?' yaiwiarigfápa

31 sinj amípí ekiyinjñnjf eni axípi inarinjagi niwiniironá 'Goríxo nene xwioxtyo mímeámf nerí neamenjweaní ríxa anjwí ayorfani?' yaiwífrixini.

32 Nioni nepa seararinjini, 'Ámá agwí ríná njweagfáyf sñni mipepa enáná amípí nñni nioni Jerusaremi nání searfápi xixeni nimóninírfáriní.' seararinjini.

33 Anjña tñni xwíá riri tñni anani anipá nimóniri aiwi xwiyfá nioniyá wí surfma imóninífamaní.

"Awíniñj njweáfrixini." urinjf nánirini.

34 "Mfríxí maiwí nípúsáná mñrogwí ríxa íá niwiárimxiríná nipiérori nearíná yarinjpa soyfne eni segf waráyo nánini niyaiwiniro aiwá xwé niro iniigf wainf xwé niro yaniro nání yarínáyf sfá nioni weapímfáyi axípi e seáimeanigini dñj tñni njweáfrixini.

35 Sfá nioni weapímfá nání imónfáyi ámá xwíá riri nirimini njweagfáyo niwimóninírfáriní.

36 Soyfne íníná awíniñj niñwearóná Goríxomi yarinj re wífríxini, 'None amípí neáimeááná enj neánirane múrorane ámá imóninjoyá sfmímanjfmíni éf rorane yaníwá nání enj bí síxí neáimíxei.' urífríxini." urinjinigini.

37 Ikwáwiyíná anj ridiyowá yarigfiwámi dání ámáyo nuréwapíya núsáná sfápi tñni nipeyearí dfwf mñjf Oripíyí rininjípimi sá wémíniñi nání yagfrini.

38 O sfá ayf ayo e yaríná ámá nñni wfá móninjfmí niwiápnimearo omí anj ridiyowá yarigfiwámi dání arfá wianiro nání bayagfáriní.

22

Jisaso nání mekaxí megíá nániríni.

¹ Sfá Judayí bisíkerfá yisí mayí úrapí nimixiro narigfáyi, sfá Anfnajo Wiárí Neamúroagoí ríniníyi —Eníná sfá ayi Judayo Isipiyí mixel ináyo fá xenwirárináná Gorixo niaíwí oxí xámíní níní opíkímínirí anfnají oyáo uowáriní aiwí Judayí Gorixo nwí ikaxí urínípi bisíkerfá yisí mayí úrapí nimixiro níníro sipísipí nípíkiro ówaníyo ragí xópé yárfá enagi nání anfnajo ayo múroníniginí. Ayínání xwiogwí o o pwéaná sfá ayi nání díní mopírí nání sipísipí nípíkiro bisíkerfá yisí mayí úrapí nimixiro narigfáríní. Ríxa sfá ayi anwí e imónáná

² apaxípáníjí imónígíá xwéowa tñní nwí ikaxí eánínípi mewegíáwa tñní oxí apíxí níní nání wáyí nero nání “Jisasomí aríre yumí ínímí pikianfwiní?” nira warfná

³ Isikariotí dájí Judaso —O Jisasoyá wiepísaríní wé wúkaú síkwí waú imónígíáyí woríní. Omí Seteno rfwfmíní nírórí díní uxíxéroáná

⁴ o nuri apaxípáníjí imónígíá xwéowa tñní Judayíyá porisowa tñní xwíyí fá nírínáríro Judaso re uríníniginí, “Soyfné omí fá xírípírí nání nioní aríre nerí pasáníní umemfáríní?” uráná

⁵ awa yayí níwiníro re urígíawixíní, “Joxí e neaíláná nígwí siapanfwaríní.” urfagíá

⁶ Judaso “Ananiríní.” nurími nuri áamá oxí apíxí epíroyí miwipa enáná omí pasá umemínirí nání weníní wiaxídíníniginí.

Aiwá Anfnajo Múroagí nání imixígí nániríni.

⁷ Jisaso, sfá bisíkerfá yisí mayí úrapí nimixiro iwamfó nígfáyi —Ayí sfá Anfnajo mípíkí Wiárí Múroní nání sipísipí miá nípíkiro narigfáyiríní. Sfá ayi imónáná

⁸ o Pitaomí tñní Jonomí tñní re uríníniginí, “Awagwí none aiwá anfnajo eníná neamúroagí nání naní nání nuri neaimíxípiyí.” urfagí

⁹ awaú re urígísisixíní, “Joxí ‘Awaú ge nuri píráníní oimíxípiyí.’ simónaríní?” urfagí

¹⁰ o re uríníniginí, “Awagwí aní e nírémorfná iniígí síxí maxíriní wo tñní órófí nínírná númí nuri aní o páwíwámí awagwí ení nípáwiri

¹¹ anjwámí xiáwomí re urfísisixíní, ‘Yearéwapíyarínjo re rínjoí, “Nioní gí seaiepísarínjáoyfné tñní aiwá Anfnají Wiárí Neamúroagíyí nání aní awawá ikwíroníní gíwámí dání nanfwiní?” Jisaso e rínjoí.’ nuríri

12 o aṅf awawá seáyi émi ikwíróniṅf xwé wámi aiwá naríḡáiyf aiwá yeaanṗṗri mímiaurfwf yárinṅfwámí sṗwá eaiáná e aiwá rfa neayeáisixini.” urowáraná

13 awaú nuri Jisaso urfṗṗ xixeni nṗwiga nuri aiwá Aṅfnajo Wiárf Múroagf yi nání imxḡfisixini.

“Rṗi ḡf waráriní.” urṅf nánirini.

14 Rixa aiwá nṗṗri bfiná Jisaso tñni wáf wurmeiaríḡáwa tñni aiwá naniro nání nawíni nṅwearo

15 o re urṅinigiñi, “Nioni sñni rñṅf mñímeapa nerfná ‘Ḡf seaieṗsarṅoyfné tñni xámi aiwá Aṅfnajf Neamúroagf nání rṗi onmñni.’ aga nñimónfagi bfarini.

16 Ayf rṗi nání seararṅini. ‘Aiwá rṗi ámi bi bi nioni tñni xwfa tṗyo dáni nanfwámani. Gorixo xwioxfyo mñimeámf nerṗi seameṅweanfé dáni aiwá rṗi nání mfkṗi xixeni imóninfáriní. Iná dáni nioni ámi nṗweapri nioni tñni nawíni nanfwáriní.’ seararṅini.” nurri

17 kapixf wá nṗmeari Gorixomi yayf nṗwimáná re urṅinigiñi, “Kapixf rṗwá yaṅf niniro nḡga úpoyi.

18 ‘Iniḡf wainf ámi bi xwfa tṗyo dáni nṗmámani. Rixa Gorixo soyfné xwioxfyo mñimeámf nerṗi píranṅf seameṅweanfé dáni iniḡf wainf ámi iná nṗmáriní.’ seararṅini.” nurri

19 bisfkerfá bi nṗmeari Gorixomi yayf nṗwimáná nṗkwirri yaṅf nṗwia nuri re urṅinigiñi, “Nioniyá wará tṗyf soyfné arírá seaímfa nání rṗṗyowá nerfnṅf imónini. Rfwéná nioni nání dṅf seainífa nání nioni éapa bisfkerfá kwirri seiapri éapa axṗi éfrixini.” nurimáná

20 awa rixa aiwá nñimáná eḡáná bisfkerfá nṗmearfná éṗa kapixf iniḡf wainf rṗwonf wá nṗmeari re urṅinigiñi, “Gorixo xwiyfá sṅf bi réroarṅṗi nání nioni nṗperfná ḡf ragf púyf iniḡf wainf sṗx rṗwánṅf imónini.

21 E nerṗi aiwí arfá nípoyi. Ámá nioni nání mṗyf nurino nioni tñni nṅwearane aiwá narṅwini.

22 Ámá imóniḡáoni Gorixo rṅf jfayo axṗi nñiṗkiro aiwí ámá nioni nání mṗxfyo mṗyf nurinomí Gorixo xeanṅf xwé winfá eḡagi nání awayi!” urfagi

23 wieṗsarṅowa yarṅf re niga uḡfawixini, “None go go e wini nání rfa rarini?” nira uḡfawixini.

“None ḡmñi go seáyi e imónirfenṅoi?” rñḡfá nánirini.

24 Wieṗsarṅowa xwiyfá rṗi ení nriro sṗmf tñni re rñḡfawixini, “None wo go go seáyi e neaimónri eḡáná wone sṗmaṅwfyonṅf wurfnanfwáraní?” nriḡa warfná

25 Jisaso re uriniginini, “Émáiyá mǎxǎ ináyǎyǎ ámáiyá sǎhǎwǎ e dánǎ seáyǎ e nimóniro wá enǎ bǎ mé sekaxǎnǎ nuriro aiwǎ wiwaninǎowa nánǎ re rǎnarǎgǎfǎrǎnǎ, ‘Sǎwǎ nǎiáwǎ nǎnǎ nionǎ tǎámǎnǎ imónǎgǎfǎyǎ arǎrá wǎarǎnǎonǎrǎnǎ.’ rǎnarǎgǎfǎrǎnǎ.

26 Soyǎné enǎ awa yarǎgǎfǎpa axǎpǎ e mepanǎ. Segǎ rǎrónǎnǎ imónǎfoyǎ ségwáonǎnǎ imónǎwǎnǎgǎnǎ. Segǎ bosónǎnǎ imónǎfoyǎ sénáinǎnǎ omǎnǎ seaiarǎnǎonǎnǎ imónǎwǎnǎgǎnǎ.

27 Dǎnǎ pǎrǎnǎnǎ mópoyǎ. Nene píoi rǎrǎnǎwǎrǎnǎ? Ámá kǎkǎfǎ nǎnǎweámáná aiwǎ narǎnǎo seáyǎ e imónǎnǎorǎfǎnǎ? Aiwǎ rǎfǎ nuyearǎ yanǎ wǎarǎnǎo seáyǎ e imónǎnǎorǎfǎnǎ? ‘Ayǎ kǎkǎfǎ nǎnǎweámáná aiwǎ narǎnǎo seáyǎ e imónǎnǎorǎnǎ.’ rǎrǎnǎwǎrǎnǎ. Nionǎ e imónǎnǎonǎ aiwǎ soyǎné tǎnǎ nǎnǎwearǎnǎ ananǎ segǎ ókǎnǎnǎnǎ nimónǎrǎ arǎrá seaiarǎnǎonǎrǎnǎ.

28 Soyǎné wa iwamó níwapǎyaniro yarǎnǎ nionǎ tǎnǎ éfǎ nǎroro pǎnǎ nǎnǎwǎarǎmǎ úfámǎnǎ.

29 Ayǎnánǎ gǎ ápo ‘Joxǎ mǎxǎ ináyǎ nimónǎrǎ ámá ayo menǎweáǎrǎxǎnǎ.’ nǎrǎnǎpǎ

30 nionǎ enǎ re seararǎnǎnǎ, ‘Nionǎ rǎxa mǎxǎ ináyǎ nimónǎrǎ menǎweanǎnǎ soyǎné nionǎ tǎnǎ nawǎnǎ aiwǎ nǎmǎfǎe aiwǎ nǎro inǎgǎ nǎro nero negǎ Isǎrerǎyǎ gwǎ wǎrǎ wǎrǎ wé wúkaú sǎkwǎ waú enǎyo xǎráowayǎnénǎnǎ nimóniro menǎweapǎrǎfǎrǎnǎ.’ seararǎnǎnǎ.” urǎnǎgǎnǎnǎ.

“Pitaoxǎ rǎwǎ nimorǎnǎ.” urǎnǎ nánǎrǎnǎ.

31 O re urǎnǎgǎnǎnǎ, “Saimonoxǎnǎ, Saimonoxǎnǎ, Seteno soyǎné nánǎ Gorǎxomǎ sǎmǎ tǎnǎ re urarǎnǎ, ‘Ámá wǎtǎ aiwǎ sǎkǎ tǎnǎyǎ neyǎrorǎnǎ yarǎgǎfǎpa nionǎ Jisaso wǎepǎsarǎnǎ awa enǎ rǎfǎ eánǎnǎonǎrǎnǎ iwamó owǎwapǎyimǎnǎ.’ Obo Gorǎxomǎ e urarǎnǎ.

32 E nerǎ aiwǎ dǎnǎ soyǎnéyá nǎkwǎroarǎgǎfǎpǎ samǎnǎ mepa oenǎrǎ Gorǎxomǎ rǎxǎnǎ seaurǎyǎanǎgǎnǎ. Saimonoxǎnǎ, rǎwéná joxǎ ámǎ dǎnǎ nimorǎ nǎkǎnǎimónǎrǎ nionǎ tǎámǎnǎ nǎbǎrǎnǎ ámá nionǎ nǎxǎdarǎnǎgǎfǎ nánǎ dǎxǎ rǎrǎxǎmeáowa simónarǎgǎfǎyo enǎ sǎxǎ eámǎxǎrǎxǎnǎ.” urǎfǎgǎ

33 Pitao re urǎnǎgǎnǎnǎ, “Ámǎnǎoxǎnǎ, gwǎ rǎyǎfǎerǎnǎ, rǎpǎkǎfǎerǎnǎ, nǎwawǎnǎ yeapǎrǎfǎrǎnǎ.” urǎfǎgǎ

34 o re urǎnǎgǎnǎnǎ, “Pitaoxǎnǎ, sǎfǎ rǎyimǎ karǎkarǎ sǎnǎ rǎfǎiwǎ mǎrǎpǎ enǎnǎ xwǎyǎfǎ bǎuǎ bǎ nionǎ nánǎ re urayǎrǎfǎnǎ, ‘Jisaso nánǎ nionǎ majǎfǎrǎnǎ.’ urayǎrǎfǎnǎ.” urǎnǎgǎnǎnǎ.

Nǎgwǎ tǎnǎ fǎ tǎnǎ kǎrǎ tǎnǎ nánǎrǎnǎ.

35 O awamǎ re urǎnǎgǎnǎnǎ, “Nionǎ xámǎ ‘Xwǎyǎfǎ wǎfǎ emépoynǎ.’ nǎsearowǎrǎrǎnǎ ‘Nǎgwǎ wowǎ tǎnǎ árupǎanǎ wú tǎnǎ sǎkwǎ sǎuǎ ámǎ bǎ tǎnǎ nǎmaxǎrǎmǎ memepa époynǎ.’ searowǎrǎfǎgǎ aiwǎ soyǎné amǎpǎ wǎ nánǎ dǎwǎ nǎkeamóniro

remegáawixini?” uráagi awa “Oweoi, amípi wí nání d'wí mikeamóninwaniginí.” uráagi

³⁶ o re uriniginí, “E nerí aiwí agwí soyíné goxí goxí nigwí wowí t'noxí nímáxirimi uí. Árupianí enánáyí ení nímáxirimi uí. Goxí goxí kirá m'xí nání eníyí mayoxí enánáyí d'xí iyíá nípíriri bí érixini.

³⁷ Ayí rípi nání searariní. B'kwíyo nioní nání re n'riní eánini, ‘R'fá k'roarig'áyo mépearig'ápa omí ení n'kum'x'ro axípi mépep'f'áriní.’ n'riní eánini. Amípi nioní nání n'rirí eániní xixeni nimónin'joi.” uráagi

³⁸ awa re urig'awixini, “Ámínáoxini, none m'xí nání m'íní b'xaú r'ixa r'ip'xaúriní.” uráagi o “Xwíy'fá r'ixa apán'riní.” uriniginí.

D'wí Oripíyo dání Goríxomi xwíy'fá r'irim'f' win'f' nán'riní.

³⁹ E n'rinimí an'íyo n'peyearí xegí yarín'f'pa d'wí m'íní Oripíyí r'in'ín'pimi nání yaríná xegí wiep'sarín'jowa ení númí n'iyiro

⁴⁰ r'ixa n'rémor'f'ná awamí re uriniginí, “Seteno iwam'f'ó m'iseaíwap'yipa oen'ri nání Goríxomi r'ixín'f' ur'ipoyí.” nurimí

⁴¹ ámá s'íná ananí iwan'f' mopaxí imónin'je numáná xw'f'áyo xómín'f' n'iyíkwímáná Goríxomi xwíy'fá r'irim'f' n'iwirí

⁴² re uriniginí, “Ápe, joxí n'isimón'f'náyí xeanín'f' nioní nímean'f'pí kap'xí nioní n'im'f'nín'f' imónín'f'wá ananí emí m'wiár'imopax'f'riní. E nerí aiwí nioní nimónarín'f'pí mé d'xí d'ín'f' t'f'ní xixeni ananí imón'f'winiginí.” uraríná

⁴³ an'fnaj'f' wo s'ínání n'iwimón'f'ri en'f' s'ixí weám'x'ín'iginí.

⁴⁴ E éaná Jisaso r'ínín'f' agwí es'ín'w'f'nín'f' wímeáagí Goríxomi xwíy'fá en'f' t'f'ní nur'f'f'ná xegí okín'f' n'ipwer'f'ná rag'ín'f' n'ipurí xw'f'áyo n'iyó'sáná

⁴⁵ Goríxomi xwíy'fá r'irim'f' wiarín'je dání éf' níwíearómí nurí xegí wiep'sarín'jowa t'ín'f' e wenín'f' éy'f' w'ín'ín'iginí. D'ín'f' s'ípí wiarín'agí nání en'f' samín'f' n'w'óróa nuro sá órówap'ín'ag'f'a n'w'ín'f'ri

⁴⁶ re uriniginí, “Pí nání soyíné sá wen'oi? Seteno iwam'f'ó m'iseaíwap'yipa oen'ri nání n'wiáp'f'nimearo Goríxomi r'ixín'f' ur'ipoyí.” uriniginí.

Jisasomí f'á xeg'f'á nán'riní.

⁴⁷ Siní e uraríná re en'iginí. Ámá wí íkwíkwier'f' b'imiar'f'ná ámá Judasoyí r'in'joi —O wiep'sarín'f' wé wúkaú s'íkw'f' waú imón'íg'f'á wor'f'ní. O ámáyo n'ipemeámí n'iyap'f'ri Jisasomí kíy'f' miaún'm'f'n'f'ri nání an'w'f' e báná

48 Jisaso re urɪɪɪnɪgɪɪɪ, “Judase, áamá imónɪɪɪáonɪ pasá nɪɪɪmerɪ kɪyɪ nɪɪmɪaúɪɪmɪɪɪrɪ rɪɪbarɪɪɪɪ?” uráná

49 Jisaso tɪɪɪ rogɪáwa omɪ rɪɪxa íá xɪɪranɪro yarɪɪɪɪɪgɪá nɪɪwɪɪɪro re urɪɪgɪáwɪɪɪɪɪ, “Ámɪɪnáoɪɪɪɪ, ‘Awamɪ mɪɪɪɪ orópoyɪ.’ rɪɪsimónarɪɪɪ?” nurɪro

50 wo re eɪɪɪnɪgɪɪɪ. Apaxɪɪpánɪɪɪɪ imónɪɪɪɪ seáyɪ e imónɪɪɪɪoyá xɪɪnáiɪɪɪɪɪ nɪɪmónɪɪɪ omɪɪɪɪ wɪɪarɪɪɪɪomɪ mɪɪɪɪ rómɪɪɪɪɪ éyɪɪ pɪɪrɪ nɪɪmoyɪkɪrɪ arɪá wé náúmɪ dánɪo mɪɪɪɪ wirɪɪpɪeɪɪɪnɪgɪɪɪ.

51 Arɪá mɪɪɪɪ wirɪɪpɪeáagɪ Jisaso “Pɪɪɪɪ wɪárɪpoyɪ. E mepanɪ.” nurɪɪɪ áamá arɪá mɪɪɪɪ wirɪɪpɪeáomɪ wé seáyɪ e nɪkwiárɪɪɪ nɪɪɪɪ imɪɪxɪɪɪnɪgɪɪɪ.

52 Omɪ nɪɪɪɪ nɪmɪxɪɪmáná apaxɪɪpánɪɪɪɪ imónɪɪɪgɪá xwéowa tɪɪɪ porɪsɪ aɪɪ rɪɪdɪyowá yarɪɪgɪáwámɪ awɪ mearoarɪgɪáwa tɪɪɪ Judayɪ mebáowa tɪɪɪ awa xɪomɪ íá xɪɪranɪro bɪáyo re urɪɪɪnɪgɪɪɪ, “Soyɪné mɪɪɪɪ tɪɪɪ iwanɪ tɪɪɪ íá maxɪɪɪgɪáyɪ áamá fɪwɪ xauráparɪgɪáyo íá xɪɪranɪro yarɪɪgɪápa nianɪro rɪɪbarɪɪɪɪ?”

53 Nionɪ sɪá ayɪ ayo aɪɪ sipɪsɪpɪ rɪɪdɪyowá yarɪɪgɪáwámɪ ɪweaɪáná soyɪné íá wɪ mɪɪɪɪxɪɪrarɪgɪáwɪɪɪɪ. E nerɪ aɪwɪ árɪwɪyɪná obo emearɪná soyɪné íá nɪxɪɪranɪro nánɪ rɪseaimónɪgoɪ?” urɪɪɪnɪgɪɪɪ.

Pitao “O nánɪ majɪonɪɪɪɪ.” urɪɪɪɪ nánɪɪɪɪ.

54 Jisaso e urɪáɪɪ aɪ awa omɪ íá nɪxero nɪméra nuro apaxɪɪpánɪɪɪɪ imónɪɪɪɪ seáyɪ e imónɪɪɪɪoyá aɪɪ e mearémóáná Pitao awamɪ rɪwɪyo yaxɪdɪ néra nurɪ

55 áamá wɪ ákɪɪɪyo aɪɪrɪwámɪ dánɪ rɪá nɪkearo ɪweaɪɪgɪá nɪɪwɪɪɪɪɪ o enɪ nɪpáwɪrɪ nɪwɪmearɪ e éf ɪweaɪáná

56 apɪxɪ omɪɪɪɪ wɪɪarɪɪɪ wɪ rɪá wɪá óɪɪɪáná Pitaomɪ sɪmɪmanɪ sɪɪwɪ nɪwɪɪɪɪɪ sɪɪwɪ agwɪ nɪwɪga nɪpeyɪrɪ áamá e ɪwɪxapɪgɪáyo re urɪɪɪnɪgɪɪɪ, “Áamá ro enɪ Jisaso tɪɪɪ emearɪɪɪ worɪɪɪ.” urɪáɪɪ aɪ

57 Pitao “Oweoɪ.” nurɪɪɪ re urɪɪɪnɪgɪɪɪ, “Ine, jɪxɪ rarɪɪɪo nánɪ nionɪ majɪárɪɪɪ.” nurɪɪɪ

58 nɪɪweámáná eɪáná ámɪ wo omɪ sɪɪwɪ nɪwɪɪɪɪɪ re urɪɪɪnɪgɪɪɪ, “Joxɪ enɪ áamá Jisasoyáowa woxɪɪɪɪɪ imónarɪɪɪ.” urɪáɪɪ aɪ Pitao “Royɪ, nionɪ xenɪwonɪɪɪɪ.” nurɪɪɪ

59 nɪɪweaɪɪsáná eɪáná áamá ámɪ wo ámáyo arɪkɪ “Áamá ro enɪ Garɪrɪ pɪropenɪsɪyo dánɪo eɪagɪ nánɪ nepa Jisaso tɪɪɪ emearɪɪɪorɪɪɪ.” urayarɪná

60 Pitao re urɪɪɪnɪgɪɪɪ, “Royɪ, joxɪ rarɪɪɪyɪ nionɪ majɪárɪɪɪɪ.” sɪɪɪ e urarɪná re eɪɪnɪgɪɪɪ. Karɪkarɪ wo rɪxa rɪáɪwá rɪɪɪnɪgɪɪɪ.

61 Karɪkarɪ rɪáɪwá ráná Jisaso nɪkɪnɪmónɪɪɪ Pitaomɪ sɪɪwɪ wɪnáná o Jisaso pɪné xámɪ re urɪáɪɪ “Karɪkarɪ sɪɪɪ rɪáɪwá

mírí enáná joxi biaú bî ayo 'Jisaso nánî nionî majfárîni.' uráfîpi nánî dîŋî winfagi

⁶² nîpeyearî ákîŋá bîarîwámî dánî ŋwî piyî wîrîniŋîniŋîni.

Iwanfî mépero xwîrîxî mépero egfá nánîrîni.

⁶³ Ámá Jisasomî fá xîrârîgfáyî ikayîwî numearîro iwanfî nîméperîná

⁶⁴ xegî sîŋwîyo wîá nîtárîmáná iwanfî nearo re nura ugîawixîni, "Wîá nearókiamoarîŋoxîni, iwanfî go rîa rearîni? Joxi wîá rókiamoarîŋoxî enŋagî nánî rîxa áwanfî nearei." nurîro

⁶⁵ ikayîwî numearîroná ayá wî nurfásáná

⁶⁶ rîxa wîá ónáná Judayî mebáowa xwîrîxî imîxarîgfáyî, ayî apaxîpánîŋî imónîgfá xwéowa tîni ŋwî ikaxî eánîŋîpî mewegfáwa tîni awî eánáná Jisasomî awa tfámîni nîméra nîbîro wáfagi

⁶⁷ awa re urîgfawixîni, "Joxi yeáyî neayimîxemeanfa nánî arfowayá xwîá piaxîyo dánî iwiaronfoyî rarîŋwáoxî enánáyî, áwanfî nearei." urfagî aiwî o re urîŋîniŋîni, "Nionî nîsearîfagi aiwî soyîné 'Neparîni.' nîyaiwîro arfá nîpîrîméoi.

⁶⁸ Nionî enî yarîŋî bî seaíanáyî, soyîné áwanfî wî nîrîpîrîméoi.

⁶⁹ E nerî aiwî re seararîŋîni, 'Ámá imónîŋáonî Gorîxo, enî sixî eánîŋoyá wé náúmîni ŋweámî nánî anŋwî ayorîni. Íníná o tîni nîŋwearî óniŋî imónîmfárîni.' seararîŋîni." urfagi

⁷⁰ nowanî re urîgfawixîni, "Joxi nîaíwî Gorîxoyáoxîranî?" urfagî o "Soyîné apî nîrarîŋoi." urfagi

⁷¹ awa re rîniŋfawixîni, "None xewanîŋo xwîyîá mearîniŋpaxîpî rarîŋagî arfá wîwáyî nánî sîŋwî wînarogfá amî wî nîbîro xwîyîá mearîpaxî mîmónîni." rîniŋfawixîni.

23

Omi Pairato tîŋî e wáfagîá nánîrîni.

¹ E nîrîniro nowanî nîwiápîniŋmearo Jisasomî gapîmanî Pairato tîŋî e nánî nîméra nuro

² nîrémómáná Jisaso nánî nîxekwîmoro Pairatomî re urîgfawixîni, "O yapî nîneaíwapîya nurî Judayene yarîŋwáyî nîneawiaíkîrî 'Émáyfá mîxî ináyî Sisaomî nîgwî takîsî nánî mîni mîwîpanî.' nînearîrî xewanîŋo nánî re rarîni, 'Nionî ámá yeáyî seayimîxemeámfa nánî arfowayá xwîá piaxîyo dánî iwiaronŋonî, mîxî ináyî imónîŋáonîrîni.' rarîŋagî arfá wîwárîni." urfagî

3 Pairato Jisasomí yariñí nîwia nuríná yariñí re wiñiniginí, “Joxí Judayíyá mîxí ináyí imóniñoxirani?” uríagi o “Joxí dixí rîxa apí nîrarîñini.” uríagi

4 Pairato apaxípanîñí imónigíá xwéowami tîni áamá e epíroyí egíáyo tîni re urîñiniginí, “Xwíyíá mearípaxí imóniñí bî nánî píá megînarîñini.” uríagi aiwí

5 awa aríki re urayigíawixîni, “Jisaso Judia píropenisí re ami ami nemerí áamá nîni re oyaiwípoyîni, ‘O negí mîxí ináyí imónáná émáyo mîxí xîdowáraníwáriní.’ oyaiwípoyîni nuréwapíya warîñorîni. Gariri píropenisíyo dánî néra biñíyí re ení aí nearéwapíyarîni.” uríagíá

6 Pairato aríá e nîwirí awamí yariñí re wiñiniginí, “O Gariri píropenisíyo dánjoraní?” uríagi

7 awa re uríagíawixîni, “Oyí, Jisaso píropenisí gapímaní Xeroto menjewaníyo dánjorîni.” uríagíá Xeroto ení íná Jerusaremí ñweañagi nánî Pairato o tîñí e nánî wiowáriniginí.

Omi Xeroto tîñí e nánî wiowárigíá nánirîni.

8 Judayowa Jisasomí gapímaní Xeroto tîñí e nánî nîméra úáná o eníná dánî amípí Jisaso yariñíyí nánî aríá nîwirí “Omi síñwí owînimîni.” nîyaiwia bagí nánî omí síñwí nîwinîríná yayí nîwinîrî “Jisaso emímí bî oníwapíyini.” nîyaiwirí

9 yariñí obaxí nîwiayarîñagi aiwí xíoyá bî murîñiniginí. Murípa yaríná

10 apaxípanîñí imónigíá xwéowa tîni ñwí ikaxí eánîñípi mewegíáwa tîni xwíyíá ríá tîñí xekwímóagíá

11 Xeroto tîni xegí porisowa tîni uyíni mero ikayíwí mearíro nemáná rapírapí awíaxí wú mîxí ináyowa yínarigíá imóniñí wú nuyíro ámi Pairato tîñí e nánî wiowáriniginí.

12 Xeroto tîni Pairato tîni xámi xepíxepá rónagííwaú síá ayimí nawínî imónigíisixîni.

“O pí éagi íkíáyo yekwíroárimîni?” urîñí nánirîni.

13 Jisasomí ámi Pairato tîñí e nánî nîméra úáná Pairato “Apaxípanîñí imónigíá xwéowa tîni Judayí mebáowa tîni áamá nîni tîni obípoyí.” nîrîrî

14 awa ámi báná re urîñiniginí, “Soyíné xámi áamá ro nîmeámî nîbirí re nîríawixîni, ‘O áamá nîni “Émáyo mîxí xîdowáraníwáriní.” oyaiwípoyîni nîsearéwapíya emearîñorîni.’ nîríá aiwí soyíné xwíyíá umeararigíápí nánî nioní segí síñwí anígíe dánî yariñí wiayíagi aiwí omí xwíyíá mearípaxí wí mimónîñiniginí.

15 Xeroto eni pía niwiri aí omi xwiyíá mearipaxí bî mimónipa enagi nání ámi none tîŋ e nání seapowárenapíŋrini. Aríá époyí. None omi pikiani nání uyíni ení bî aga mimónini.

16 Ayínáni 'Nioni yarîŋápî nání rînearîŋo?' oyaiwiniri sa iwanîŋni nîméperi wárimîŋni." uráná

17 Judayí xwiogwí ayí ayo aiwá Anîŋajo Múroagí nání narigáiyimi "Émáyí gapimano negí áamá gwí ŋweanî wo oneawárinî." niyaiwiro nání

18-19 áamá e epíroyí egíá nawíni nîni xîxewiámí re urigáawixini, "Jisasomi nîpikirî Barabasomi —O Jerusaremi ŋweagíáyí wa tîni nîwiápîni-mearo 'Émáyo mîxí oxí dowáraneyi.' nîriro mîxí nîwiróná áamá pikíagíá omi émáyí íá nîxero gwí aníyo ŋwirárigíŋrini. "Omi neawárii." uráná

20 Pairato "Jisasomi owárimîni." niyaiwirî áamá ayo ámi bî uríagi aiwí

21 ayí rîmîŋí tîni re urayigáawixini, "Íkíáyo yekwîroárei. Íkíáyo yekwîroárei." urayaríná

22 Pairato rîxa biaú uríŋí aiwí ámi bî re urîŋinigini, "Pí nání? O pí íwí éŋ nání íkíáyo yekwîroárimîŋni? Xwiyíá omi nîmeariri pikipaxí wí imónîŋagi mîwîni-meáini. Ayínáni iwanîŋni nîméperi wárimîŋni." uríagi aí

23 áamá ayí Pairato omi íkíáyo oyekwîroáriniri aríki ámi wíni sîmí tîni nurayiróná pîné Pairatoyá xórórí wigíawixini.

24 Pîné oyá xórórí wíagíá nání re urîŋinigini, "Segí seaimónarîŋpî xe oimónini." nuriri

25 áamá nîni wiwanîŋíyí "Neawárii." uríŋo —O Jerusaremi ŋweagíáyí wa tîni nîwiápîni-meari "Émáyo mîxí oxí dowáraneyi." nîriro mîxí nîwiróná áamá pikíagíá omi émáyí íá nîxero gwí aníyo ŋwirárigíŋrini. O nání ayí "Neawárii." uríŋomî Pairato nîwárirî Jisaso nání wigí dîŋí yaiwíáyo nîxídirî porisowa íkíáyo yekwîroáripîri nání mîni winîŋinini.

Jisasomi yekwîroárigíá nánirini.

26 Mîni wiáná porisowa omi nîméra nuríná Jisasomi iwanîŋ mépeayííá enagi nání rîxa ení meánipa nerî ná neága warîŋagi nîwîniro áamá wo Saimonoyî rîniŋo —O aní xegí yoŋ Sairini dánŋrini. O maiwí amíyo dání Jerusaremi nání barîŋomi óŋ e órórí niniro "O íkíá yoxáípa níkwónimî Jisasomi oxí dîni." niyaiwiro omi íkíá yoxáípa sanjwíyo nîwikwiáriro nîméra waríná

27 áamá oxí apíxí obaxí ikwíkwierí ríwímíní nuro apíxí obaxí wíwa ení ríwíyo númí nuróná ñwapé tñní ámíxíá níwíaxída waríñagá

28 Jisaso níkinímónírí re uríñíniginí, “Jerusaremí dájí apíxí riwayíné nioní ñwí mínímieapa époyí. Sewaníñíwayíné nání mieainíro segí niaíwíyo miearo éfírixíní.

29 Ayí rípi nání seararíñíní. Ríwéná xeaníñí ríá tññí seaímeaníá enagí nání apíxí niaíwí tégííwa wigí niaíwí nání aga dññí sípí winíá enagí nání áamá re rípríáríní, ‘Apíxí oxí rogííwa tñní síní apíyá niaíwí míxírígííwa tñní apíxí síní niaíwí amíñí míní mívípa yarígííwa tñní íwa yayí owiníní.’ rípríáríní.

30 Xeaníñí apí aga xaiwí seaímeaníá enagí nání áamá díwí mññíyo ‘Nípiérorí neaikwarímoí.’ uríro díwí mññí onímíápiá wímí ení ‘Seáyí e rítí neaíí.’ uríro epípríáríní.

31 Wé róníñáoní íkíá síñíníñí imóníñáoní aí xeaníñí níkárfáyí nání seyíné íwí yarígííyo dání íkíá kíriníñíñí imónígííyíné anípaxí seaikáríníáríní.” uríñíniginí.

32 Áamá ríkíkíríó yarígííwaú ení Jisaso tñní nawíní píkianíro nání níkumíxíro níméra nuro

33 ríxa yoí áamá Míñí Gíxweaí ríníñe nírémore omí íkíáyo níyekwíroárímáná mídímídání ríkíkíríó yarígííwaúmí ení yekwíroáraríná

34 Jisaso Goríxomí re uríñíniginí, “Ápe, nioní níarígíá tíyí awa majíá nímónímáná níaríñagá nání joxí yokwarímí wííí.” uraríná porisowa Jisasoyá rapírapí goní goní meámíniréinírí sárú nero yaní inaríñagá

35 áamá númí báyí e nírówapíro síñwí níwíníro Judayí ámínáowa ení aí ríperírí número re rígfawixíní, “O áamá wíyo arírá wiagoríní. O nepa áamá aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroníoyí raríñwáo enánáyí, Goríxo nírfpearí nene yeáyí neayímíxemeaníá nání urowárenapíníoyí raríñwáo enánáyí, xewaníño arírá oiníní.” níra waríná

36 porisowa ení ikayíwí numearíroná inígfí wainí míxí yaríñípi míní wianíro nání anwí e níbíro

37 re urayígfawixíní, “Joxí Judayíyá míxí ináyoxí enánáyí, jíwanínoxí éfí mínínei.” urígfawixíní.

38 “Áamá royí míxí ináyí Judayíyáoríní.” níróro íkíá wáráyo ríwamíñí e neámáná oyá yoxáíyo xwápíyí seáyí émí píraugíawixíní.

39 Ríkíkíríó yarígííwaú, Jisasomí mídímídání íkíáyo yekwíroárííwaú wíro Jisasomí ikayíwí nurírí re uríñíniginí, “Joxí nepa áamá yeáyí neayímíxemearíá nání aríowayá xwíá

piaxíyo dání iwiaronfoyi raríñwáoxirani? Jíwaníñoxi éf míniniri yawawi eni yeamíniri et.” uríagi aí

40 wfo “E murípani.” nuriri míxí re uríñnigini, “Ríñíñí o mearíñípi joxi axípi nímearí aiwí Goríxo nání wáyí mísinarínirani?”

41 Yawawi yeapíkíaná ayí ananirini. fwi yarígwíyo dání xixeni yeapíkíaríño. Ámá royí fwi bí méagi aiwí píkiaríño.” nuriri

42 Jisasomi re uríñnigini, “Joxi ríxa míxí ináyí nimóniri nimenñearíná nioni nání díní mórixini.” uríagi

43 Jisaso re uríñnigini, “Nepa ríraríñini. Agwi nioni tñi añínami ñweanfwi.” uríñnigini.

Jisaso penj nánirini.

44 Ríxa sogwí áwini e ñweañáná re eníñigini. Sogwí nisíkwiri añí nímíni sfá xaiwí níyinára nurí ríxa 3:00 p.m. imónáná sogwí ámi noxárori aníñnigini.

45 Sogwí síkwíaríñáná rapírapí sepiá añí sipísipí rídíyowá yarígfíwá ñwá tñíñmíni epañioáríñíñú áwini e naxínowárirí wúkaú epañioáríñnigini.

46 Jisaso ráiwá re ríñnigini, “Ápoxini, gí díní oríñwirárimini.” nurimi díní yáníñnigini.

47 Jisaso díní yáníagi porisowami seáyí e imóníño amípi ayí e éagi síñwí e níwíniri Goríxomi yayí numerí re ríñnigini, “Ámá ro nepa wé róníño, sípí wí mimíxípa enomi aí píkiwini.” ríñnigini.

48 Ámá oxí apíxí nñi Porisowa Jisasomi yekwíroáraríná síñwí wínaníro bímífáyí sogwí síkwíariri ámi oxárori nerí Jisaso perí éagi níwíníro ayá fá níxírínimi wigí añí e nání umigíawixini.

49 Ámá Jisaso yá xegí imóníñíyí tñi apíxí Gariri píropenísyó dání o tñi nawíni bígfíwa tñi ná jíami onímíapí nírómáná omí píkiaríná amípi apí e éagi síñwí wíñígfawixini.

Jisasomi xwía weyárigía nánirini.

50-51 Ámá wo xegí yoí Josepoyí ríñíño —O Judia píropenísyó añí xegí yoí Arimatia dánorini. O Judayíyá xwíríxí mearígfá mebáyí worini. O wé róníño enagi nání xegí wía Jisasomi píkiaríro nání mekaxí nímero yarígfápi nání “Apánirini.” mímimóníñorini. “Goríxo xwíoxíyo míméamí nerí neamenñeanfápi gíní gíná imónínfárfani?” níyaiwiro weníñí nerí ñweañorini.

⁵² O é máyí gapimaní Pairato tñí e nání nuri Jisaso piyomí xwíá weyárimíní nání yaríñí nìwirí Pairato “Oyí.” uríagi nuri

⁵³ Jisaso pikíomí nimeámí niwepíní xwíá e dání rapírapí apíá weñípi tñí xopíxopí nìrorí síñáyo á má ó ríxígfáyimí —Ayi á má síní mítágfáyiríní. Ayimí tímíní nání nimeámí nuri ínímí tñínigíní.

⁵⁴ Sabaríá nání amípí píráñí nímxíro tarígfáyimí nítíró aiwí Sabaríá náyi ríxa añwí e enáná tñínigíní.

⁵⁵ Apíxí Gariri píropenísíyo dání númí bííwa “Jisasomí aríge ríá taríní?” nìyaiwiro síñwí wínaníro númí nuro síñá ófíyimí síñwí níwíníroná xíomí taríná ení síñwí níwínímí

⁵⁶ wigí añí e nání nuro Sadéyo Jisaso yá wará xópé éwanígíní ikíá díá dñí naní eañí bí tñí gíní bí tñí píráñí nímxíro nítíro sá wegííwa Sabaríáyo ñwí ikaxí eánípi raríñípa kíkíá ñweagíawixíní.

24

Jisaso ámi wiápnímeañí nániríní.

¹ Sadéyo aga wíá móníñímí íwa ikíá díá tñí gíní tñí xámí píráñí imíxárigíapí nimeámí nuro

² ríxa Jisaso xwíá weyáriníje níremoro síñá xwáripáyo maní e éf ráráriníño mímegwínárf nímega nuri yání e weñagi níwíníro

³ ófíyimí nípáwiro aí Ámíná Jisaso míweñagi níwíníro

⁴ “Píyo gerífaní?” nìyaiwiro ududí níwíní roñáná re eníñigíní. Á má wáú egí rapírapí xwíníá eagííwáú símímaní e rónapígfísixíní. Símmání e rónapáná

⁵ apíxíwa wáyí níkáríníro símímaní xwíáyo íkwíróáná awáú re urígfísixíní, “Síñí úo nání á má xwíá weyáraríge pí nání pía yaríñoí?”

⁶ Síñí re míweníní. Ríxa wiápnímeáñigíní. O síní seyíné tñí Gariri píropenísíyo nemeríná searíñípi nání dñí mópoyí.

⁷ Re searíñíríní, ‘Negí Judayí á má imóníñáoní míyí níwíníroná á má íwí yarígfáyí íá níwíníro ikíáyo níyekwíroárípi íá enagi aí ámi sía wíyáú wíyi ríxa nórímáná enáná wiápnímeámíáríní.’ ríñíríní.” uríagíí

⁸ íwa Jisaso xwíyíá eníná uríñí apí nání dñí níwíníro

⁹ xwáripáyo píní níwíarímí nuro wíepísaríñí wé wúkaú síkwí wo awámí íwa wíníapí nání repíyí níwíro á má Jisaso yá xegí imóníñíyo ení níyoní repíyí wigíawixíní.

10 Apixí repiyí wiarigíwa Magidara dánj Mariaí tñni Joanaí tñni Jemisomí xínái Mariaí tñni ámi wíwa tñnirini. Íwa wáf wurimeiarigíawami wigí wñfápí nání áwanj uríagífa aí

11 “Íwa wigí xwiyífa íkífa iwíyo dánññnj raríñot.” niyaiwiro “Nepaxini.” niyaiwipa nero aí

12 Pitao niwiápnimeari aññni nuri xwáripáyo nírémómáná nípíkwínri íñmi wenñj éyí wñññnigini. Rapírapí Jisasomí xopíxopí rónññni wí e wenagí niwññri ámi xegí añj e nání nurífná e enagí wñññpi nání ududí nera unññni.

Wiepññj wáu Emeasi nání warífná wímeañj nánññni.

13 Jisasoyá xegí ámá imónññyí wáu sía axíyimiñni añj Emeasiyí rññññpimi nání nuri —Añj apí Jerusaremí dání ná jíamíne onímiápnññni. 11 kiromita imónññerini.

14 Awaú óíyo nuri Jerusaremíyo amípí Jisasomí wífápí nání repiyí niga nuri

15 xwiyífa nñrígá warífná Jisaso xewanñño añwi e nñbñri niwímeari awaú tñni nawíni nuro

16 awaú Jisasomí sññwí niwññri aiwi omí mí mómíxí yarífná

17 Jisaso yarñj re wñññnigini, “Awagwí añj nurífná xwiyífa nñrígá warígnípi pí éf nání nñrígá warññni?” uráná awaú éf nírómáná sñmímanj kípñj niyiri

18 wíto, Kiriopasoyí rñññño re urñññnigini, “Ámá nñni Jerusaremí urínanñro úfáyo sa joxñni e imónññpi nání majíarani?” uríagí

19 o yarñj re wñññnigini, “Jerusaremíyo pí imónññnigini?” uríagí awaú re urígnísisini, “Nasareti dánj Jisaso nání rñnarññwi. O Goríxoyá sññwíyo dání ámá nñniyá sññwíyo dání ení wía rókiamoarñj enj eánñj wo nimónñri emímf eri xwiyífa píránñj urímeri yarñño nání rñnarññwi.

20 Omí apaxípnññj imónññgífa xwéowa tñni negí amíná neameñweagíáwa tñni xwírxí numero omí íkífa seáyíyo oyekwíroárñpoyññri émáyo mñni wíto.

21 Xámí nene dñj re kíkayówáñni, ‘Goríxo nene émáyíyá gwí ñweañwaénñññj imónññwaéne neaíkweañfa nání uowárenapñño ámá oríani?’ Dñj e kíkayówáñni. Xwiyífa apí aí ámi bñ rñpññni. Omí ríxa nñpñkímáná enáná sía wíyau wíyí óráná

22 agwí sía ríyimi neneyá apíxíwa ayá nearemóoi. Íwa wía mónñññmí ámá xwáripá tññj e nání nuro aí

23 piyí tfo mñwenagí niwñññro nene ñweañwaé nání nñbñro re nearáoí, ‘Newané xwáripáyo dání orññá niwñññranéná añññaj wáu nñrónapñri “O sññj unñoi.” nearíñi.’ nearíagífa

24 negí áamá wa áamá piyo tfe nání nuro apixíwa nearfápi sını axípi e imóninagı nıwınıro aiwı piyomı sııwı bı mıwınáoı.” Jisasomı repıyı e wıagıı

25 Jiaso re urınıniginı, “Awagwı majımajfá yarıgııwagwırını. Amıpı wfá rókiamoagfáwa nırıro rfwamını eagfápi arfá nıwiri aiwı anını ‘Neparını.’ nıyaiwiri dını mıkwrıpa yarıgııwagwırını.

26 Awagwı áamá yeáyı seayımıxemeanfa nání arfowayá xwfá piaxıyo dání iwiaronıoyı rarıgfo nání re rıyaiwiarınıı, ‘O rfnını bı mımeá ananı mıxı ináyı nimónırı nıkfnımı Gorıxo tfámını nıweapaxırını.’ rıyaiwiarınıı? Oweoı, xámı rfnını nımeámáná rfwıyo nıkfnıpaxırını.” nurırı

27 rfwamını Gorıxoyáyo amıpı xfo nání nırınırı eánınıpi Moseso eanęe dání repıyı pıránını nıwiéra urı amıpı wfá rókiamoagfáwa rfwıyo eagfe dání enı repıyı pıránını nıwiéra urı enıniginı.

28 Anı awáu warıgfe rıxa anı e nırémorfná Jiaso awáu “O wıarı nımúrurı unınıo.” oyaiwıpiyınırı wıwapıyarfná

29 awáu urakıonıwıráranırı nání re urıgısıxını, “Joxı mıyeamúropanı. Sogwı rıxa wéf enagı nání sfá rórınınıoı. Yawawi tını sá re oweaneyı.” urıagıı awáu tını sá wémınırı nání nawını anıyo nıpáwıro

30 nınıweagfasáná rıxa aiwá nanıro nerfná Jiaso bısfkerfápi nımearı Gorıxomı yayı nıwımáná nıkwırırı mını wıarfná

31 awáu rıxa sııwı mı wómıxıpaxı nimónırı omı sııwı mı wómıxáná re enıniginı. O awáu sııwı anıgfe dání anınınıniginı.

32 O anınıagı nıwınırı re rınıgısıxını, “O tını óıyo nıbıranéná o xwıyfa Gorıxoyá rfwamını eánınıpi pıránını repıyı nıyeaiéra barfná yegı xwıoxıyo dání rıxa dını nıfa yeafırını.” nırınırı

33 axıná Jerusaremı nání nıwiápfnımeámı nuri wıepısarını wé wúkaú sıkwı wo egfáwamı tını áamá awa tını nawını nıweagfáyo tını nıwımearı

34 ayı “Ámınáo rıxa wıápfnımeánıgını. Saimonomı sıını wımónınıgını.” rınarınıagfa arfá nıwiri

35 amıpı óıyo néra úfıpi nání áwanı nurırı re urıgısıxını, “O rıxa bısfkerfá kwırarfná yawawi rıxa sııwı mı wómıxıwısıxını.” urıgısıxını.

Wıepısınıyo áwını e éf rónapını nánırını.

36 Sını Jiaso nání áwanı e urarfná re enıniginı. Xewanınıo áamá nıyonı áwınımı dání sıını rónapınıgını.

³⁷ Siñáni rónapána ayí sirí nipi-kíníro wáyí nikáríniro “Piyíñí siwí womí sñwí rfa wíniñwíni?” yaiwiarína

³⁸ o re uríñinigíni, “Seyíné ófí nikáríniro ‘Jisatoráni?’ mīyawi díñí obí-baxí pí nání nímóa waríñoi?”

³⁹ ‘Ayí Jisatoráni?’ yaiwipírí síkwíyo tñni wéyo tñni sñwí nanípoyí. ‘Gíwí tñni ení tñni ení rí rení?’ yaiwipírí wé seáyí e níkwíarípoyí. Piyíñí siwí gíwí tñni ení tñni tññíraní?” nuríri

⁴⁰ xegí wé tñni síkwí tñni síwá wíagi

⁴¹ ayí yayí seáyími dání winaniro nero aí sñni “Aga Jisatoráni?” mīyawi ududí níwiga warína o ayí “Piyíñí siwímani. O aiwá naríni.” oyaiwípoyíni re uríñinigíni, “Nioní nímí nání aiwá bí meníraní?” uríagi

⁴² ayí peyí pírfí bí umeaíána

⁴³ o nurápirí wigí sñwí anígíe dání niñinigíni.

⁴⁴ O re uríñinigíni, “Xámí nioní sñni seyíné tñni nemeína xwíyíá rípi searíñanigíni, ‘Ríwamíñí amípi nioní nání Moseso ñwí ikaxí níri eañípi tñni wíá rókiamoagíáwa níro eagíápi tñni Bíkwí Samíyo níri eañípi tñni wí surímá mé aga xixeni nímoníníáríni.’ searíñanigíni.” nuríri

⁴⁵ awa ríwamíñí xífo nání Bíkwí Goríxoyáyo eañípi níjía oimónípoyíni wigí díñí jfayo naní níwímíxíri

⁴⁶ re uríñinigíni, “Eníána dání Bíkwíyo ríwamíñí re níri eañíni, ‘Ámá yeáyí seayímíxemeanía nání aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaronífo ríñíñí nímeari níperí aiwí síá wíyau wíyi órána ámi xwárpáyo dání wíápnímeaníáríni.’ níri eañíni.

⁴⁷ Rípi ení níri eañíni, ‘Ámá omí díñí níwíkwíroríñípimi dání xegí imóníñíyí xwíyíá rípi wá wurímepíríáríni, “Segí íwí yarígíáyí ríwímíni nímamoro saníñí imónánáyí, Goríxo yokwarímí seaiñíoi.” Jerusaremí dání añí ními wá e wurímepíríáríni.’ níri eañíni.

⁴⁸ Seyíné amípi nioní nání wínfá rípi nání áwaní uríméfríxíni.

⁴⁹ Aríá époyí. Gí ápo eníána segí seáwowayá símímaní e dání ‘Nioní segí seáríawéyo gí kwíyípi wímíáríni.’ uríñípi seyíné seáímeanía nání nioní ríxa seaiapowárimíni. Seyíné Goríxoyá kwíyí émi dání sñni ení míseaeámíxípa nerína añí rípimi píni níwíarími amí amí mupaní. E nerí aí ríxa ení seaeámíxána nioní nání amí amí wá uríméfríxíni.” uríñinigíni.

Anínamí nání peyíñí náníri.

⁵⁰ O Jerusaremi dani ayo niwirimeami nuru anji xegi yofi Betaniyi rinihipimi niremomanana xegi we seayi e nimixiri ayi Gorixoya diji tini piraniji onweapoyiniri amipi yariji niwiri

⁵¹ sini niwiarfina Gorixo omi nimenapimi rixa anjiami nani peyinjigini.

⁵² Rixa anjiami nani peyigi ayi e sihwu niwinimi ami Jerusaremi nani nuro seayimi seayimi nimoga nurona

⁵³ inina anji ridiyowa yargiwami nipawiyiro Gorixomi seayi e umeagfaringi.

Xwiyá yáy neainaríñ Jono eañpírini.

Ríwamíñ rípi “Xwiyá yáy neainapax Jono eañpiyi” riniñpírini. O Jisaso wiepísagowa worini. Xewaníño nani níriri nearíná yumí “Wiepísaríñ Jisaso dñf sixí uyíoyi” níriri eañorini. O Jisaso ríxa nípémáná níwiápínimeámi añnamí nani nípeyimáná eñáná ámi xwiogwí aga obaxí nípwémáná eñáná ríwamíñ rípi eañrini. Ámá “Goríxo aríre imóníñoríani?” yaiwiaríná Jisaso ríri eri eñpimi dani níjía imóníñríxíniri níriri eañrini. “Óf Goríxo títámíníñíñ iníñyi Jisadoríani?” níyaiwiro dñf níwíkwíroríñpimi dani dñf níyimíñf imóníñpí títgáyf eni imóníñríxíniri níriri eañrini.

Xwiyáoyi riniño ámá imóníñpí nánirini.

1 Iwamíó xwía ríri siní meñáná Xwiyáoyi riniño íná ñweañrini. O Goríxo tñni nawíni níñwearí o tñni xixeni imóníñrini.

2 Aga iwamíó dani Goríxo tñni ñweagílorini.

3 O Goríxo neríñpimi dani amípí imóníñf nípiní imóníñrini. Pí pí imóníñpí wí xegípi mimónf xfo neríñpimi daniñi imóníñrini.

4 O dñf ámá amípí síñf imónínfa nani tíñorini. Dñf o tñfpi, ayf ámáyo Goríxo imóníñpí nani wía wókinfa nánirini.

5 Wía api sía yináñe wía ónaríná síapi wí sía uyimíxíñmani.

6 Ámá wo —O wayf neameañf Jonoyi riniñorini. Goríxoyá xwiyá yanf wiowáñorini. Omí Goríxo uowárenapáná

7 o ámá nñni wía api nani aría níwiro dñf íkwíropíri nani áwanf urimíniri nani bíññigini.

8 O ámáyo wía wókiaríñomani. Sa wía wókiaríño nani áwanf nearimíniri bíñorini.

9 Aga nepa wía wókiaríño, ayf rorini. Xwía tíyo nani níbiríná Goríxo imóníñpí nani dñf mopíri nani wía wókímíxíñorini.

10 O xwía tíyo ñweañáná xwíarí tñni amípí tñni xfo neríñpimi dani imóníñf aiwí oxí apíxí mí mímómíxíñawixini.

11 O ámá xegí Judayf tñf e nani úagi aiwí mumímíñíñawixini.

12 E nerí aiwí áamá omí numímíníro díní wíkwírófáyí niaíwí Goríxoyá oimóníþoyíníri síñwí wíníñífríní.

13 Ayí niaíwí áamá emearígfá yapí imónígfámaní. Apíxí xírarígfá yapí imónígfámaní. Ámá yá díníyo dání ení imónígfámaní. Sa Goríxoyá díníyo dání xegí niaíwíyí imónígfáríní.

14 Xwíyíáoyí ríníño aga áamá nimóníri xwíá tíyo nene t́níní ñweañáná nene seáyí e o imóníñíþí aga xegí b́í imóníñagí wíníñwanigíní. O, Goríxoyá síñíníñí émiaonjo x́fo t́níní xíxeni seáyí e imóníñagí wíníñwanigíní. Ámaéne wá ayá wí neawianaríñagí wíníñwanigíní. Goríxo imóníñíþí nepa xíxeni síwá neainaríñagí ení wíníñwanigíní.

15 O nání wayí neameainí Jono áwaní nírírná wá re ríñínigíní, “O nioní re ríñáoríní, ‘Ríwíyo b́ínfo nioní síní meñáná o xámi ñweañagí nání nioní seáyí e nimóníní.’ ríñáoríní.” ríñínigíní.

16 Ayí ríþí nání “Ámaéne wá ayá wí neawianaríñagí wínírane Goríxo imóníñíþí nepa xíxeni síwá neainaríñagí wínírane eñwanigíní.” raríñíní. O wá níneawianírná b́í onímíáþí ḿíneawianí xwapí ayá wí níneawianíri arírá ámi ámi neainífríní.

17 Ayí ríþí náníriní. Moseso Goríxoyá díní t́níní ñwí ikaxí níríri ríwamíñí eañí eñagí aiwí ayí Jisasi Kiraiso neaíwapíyíñíþímí dání Goríxo wá neawianaríñíþí nání nífá imónírane nepa x́fo imóníñíþí nání nífá imónírane eñwáríní.

18 Wainá aiwí Goríxomí áamá go síñwí wíníñífríní? E nerí aí Ñwíá síñíníñí émiaonjo —O íníná xanoyá sáíyo ñweañoríní. Nene “Xano imóníñíþí apíríani?” yaiwianí wíá neaókímíxíñífríní.

Wayí neameainí Jono xewaníño nání ríñíþí náníriní.

19 Judayí wí Jerusaremí dání re níyaiwiro, “Wayí umeaiaríñí Jono áamá Goríxoyá díní t́níní yeáyí neayímíxemeanífa nání aríowayá xwíá piaxíyo dání iwíaronfoyi raríñwáoríani? Woríani?” níyaiwiro apaxípáníñí imónígfá wa t́níní áamá Ripaiyi ríníñíyí wa t́níní —Ripaiowa añí Goríxo nání rídíyowá yarígfíwámí mewegíáwamí sañí uráparígfáwaríní. Awa t́níní nuro Jonomí “Goxíríní?” uríþoyíníri uowáráná

20 awa nuro omí níwímearo yaríñí “Goxíríní?” wíáná o yumí b́í ḿwí waropárí níníri “Aga nepa seararíñíní.” nuríri “Nioní áamá yeáyí seayímíxemeanífa nání Goríxoyá díní t́níní aríowayá xwíá piaxíyo dání iwíaronfoyi rarígfónímaní. Kiraisoyí rarígfónímaní.” urífagí

21 awa yariñí re wigíawixini, “Joxi ayí o menánáyí, goxirini? Joxi wía rókiamoagí Eraijaoxirani?” uríagí o “Ayí nionimaní.” uríagí awa “Joxi wía rókiamoagí Isirerene xwayí naniri ñweañwáoxirani?” uríagí o “Oweoi.” uríagí

22 awa “Joxi ‘Gonirini.’ simónarini? Ámá none nearowárenapíayo áwaní uraniri rariñwini. Jíwaníñoxi píoi rinarini?” uríagí

23 o re uríñinigini, “Nioni wía rókiamoagí Aisaiáo riñípi tñi xixeni ámá dñí meañe dáni rfaiwá re rariñáonirini, ‘Óf Ámináo nani píranini wimoípoyi.’ rariñáonirini.” uríagí

24 awa —Parisiowa urowárfáwarini.

25 Awa yariñí re wigíawixini, “Joxi ámá yeáyí neayimixemearí nani aríowayá xwía piaxíyo dáni iwiaroníoyi rariñwáoxi mimónipa eri wía rókiamoagí Iraijaoxi mimónipa eri wía rókiamoagí nene xwayí naniri ñweañwáoxi mimónipa eri enánáyí, pí nani ámáyo wayí numeaiá warini?” uríagí

26 Jono re uríñinigini, “Nioni ámáyo wayí numeairíná iniñí tñini umeaiariniñáonirini. E nerí aí seyíne tñi áwiniñi roñí wo soyíne siñwí mí mómixíorini.

27 Ámá nioniyá ríwíyo binífo nani rariñini. Ámá nioni nani ‘Wé róniñorini.’ niawiariniñagí aí o aga seáyí e nimóniñagí nani oyá síkwí sú gwí wikweaipaxonimaní.” uríñinigini.

28 Jono iniñí Jodani rapáyo jíaríwámaní añí yoí Betani tñí e wayí umeaiaríná níwimearo yariñí apí wigíawixini.

Jisaso sipísipí rídíyowá náníñíñí imóniñí enagí nánirini.

29 Wayí neameañí Jono, sá weño Jisaso xífo tñí e nani bariñagí níwiniri re riñinigini, “Sipísipí miá rídíyowánini ámá níneneni uyíni yariñwápi yokwarimí neaiiní nani Gorixo neaiapiño iworini.

30 O re riñáorini, ‘Ámá nioniyá ríwíyo binífo nioni sñi menána o ñweaagí enagí nani nioni seáyí e nimóniñorini.’ riñáorini.

31 Xámi nioni eni ámá níbirí yeáyí neayimixemeaníwiniñiniri xwayí naniri ñweañwáomi mí míwómíxípa nerí aiwí o nani gí Isireríyo wayí numeaiariniñipimi dáni wía urókiamómíñiniri biñáriní.” riñinigini.

32 Wayí neameañí Jono Gorixomi xewaxo wimeañípi nani míko nimóniri áwaní re neariniñinigini, “Nioni kwíyí Gorixoyápi añínamí dáni xawiówí yapí níweapiri omí xerñweáagí wíñiñanigini.” níneariri

33 re neariniñinigini, “Xámi nioni eni ámá níbirí yeáyí neayimixemeaníwiniñiniri xwayí naniri ñweañwáomi mí

míwómíxípa nerí aiwí iniigí t́nı́ wayí numeaiá ounı́rı́ nı́rowárenapı́ño re nı́rı́ı́nı́gı́nı́, ‘Ámá joxı́ kwı́yí nı́weapı́rı́ wı́meáagı́ wı́nı́rfo nánı́ dı́ı́ı́ re yaiwı́rı́xı́nı́, “Ámáyo wayí numeairı́ná kwı́yí t́nı́ numeairı́ sı́xı́ umı́monfo, ayı́ orfanı́?” yaiwı́rı́xı́nı́.’ nı́rı́ı́nı́gı́nı́.

³⁴ Gorı́xo nı́rı́ı́pı́ t́nı́ xı́xenı́ nı́wanı́ı́ı́onı́ omı́ sı́ı́wı́f nı́wı́nı́rı́ nánı́ nı́meaı́ı́pı́ nánı́ mfkonı́ ‘O nı́aı́wı́f Gorı́xoyáorı́nı́.’ seararı́ı́nı́.” nı́arı́ı́nı́gı́nı́.

Wiepı́sarı́ı́ı́f waú waú awamı́ nı́wirı́meáa unı́f nánı́rı́nı́.

³⁵ Wayı́ neameaı́ı́ı́ Jono, sá weı́ño wı́áı́pı́ t́nı́ xegı́f wiepı́sarı́ı́ı́f waú t́nı́ nawı́nı́ éf nı́rorı́ná

³⁶ wenı́ı́ı́f éyı́f wı́nı́ı́nı́gı́nı́. Jı́saso aı́ı́f warı́ı́agı́ nı́wı́nı́rı́ re rı́ı́nı́gı́nı́, “Sı́pı́sı́pı́ mı́á rı́dı́yowá nánı́ Gorı́xo neaı́apı́ı́ño iworı́nı́.” rı́agı́

³⁷ wiepı́sarı́ı́ı́owáú Jono e rı́agı́ arı́fá nı́wı́rı́ Jı́sasomı́ númı́ warı́ná

³⁸ o nı́kı́nı́mónı́rı́ wı́nı́ı́nı́gı́nı́. Awáú númı́ barı́ı́agı́fı́ nı́wı́nı́rı́ re urı́ı́nı́gı́nı́, “Pı́ yanı́rı́ númı́ nı́barı́ı́ı́ı́?” urı́agı́f awáú re urı́gı́sı́xı́nı́, “Rabai —Negı́f agapı́né nı́rı́rı́ná ‘Nearéwapı́yarı́ı́ı́oxı́rı́nı́.’ rarı́ı́wáı́rı́nı́. Rabai, joxı́ aı́ı́f gı́wámı́ wearı́ı́rı́rı́nı́?” urı́agı́fı́

³⁹ o re urı́ı́nı́gı́nı́, “Awagwı́ nı́bı́rı́ sı́ı́wı́f wı́nı́pı́ı́ı́.” urı́agı́f awáú t́nı́ nuro aı́ı́f xfo wearı́ı́ı́wá sı́ı́wı́f nı́wı́nı́rı́ rı́xa sı́áı́pı́ t́nı́ 4:00 p.m. imónı́ı́agı́f nánı́ sı́fá ayı́ o t́nı́ e sá wegı́awı́xı́nı́.

⁴⁰ Wayı́ neameaı́ı́ı́ Jono Jı́saso nánı́ rı́agı́ arı́fá nı́wı́rı́ númı́ úfı́ı́wáú wfo Adı́ruorı́nı́. O Saimonı́ Pı́taomı́ xexı́rı́meáorı́nı́.

⁴¹ O xámı́ nurı́ xexı́rı́meáo Saimono nánı́ pı́fá nerı́ re urémeaı́ı́nı́gı́nı́, “Yawawi ámá negı́f Xı́bı́ruyı́f pı́né t́nı́ Mesaı́aoı́ı́ rarı́ı́wáo —O ámá yeáyı́f uyımı́xemeanı́fá nánı́ arı́owayá xwı́fá pı́axı́yo dánı́ iwiaronı́ı́oyı́ rarı́gı́forı́nı́. Kiraisoyı́ enı́ rı́nı́ı́ı́orı́nı́. Omı́ rı́xa sı́ı́wı́f wı́nı́meáwı́ı́.” nurı́mı́

⁴² nı́wirı́meámı́ Jı́saso t́ı́ı́f e nánı́ nurı́ wı́meááná Jı́saso omı́ sı́ı́wı́f agwı́f nı́wı́nı́rı́ re urı́ı́nı́gı́nı́, “Joxı́ Jonomı́ xewaxoxı́ Saimonoxı́rı́nı́. Rı́ná dánı́ yoı́f Sı́pasoxı́ —Yoı́f apı́ Gı́rı́kı́ı́ı́f pı́né nı́rı́rı́ná Pı́taoyı́ rarı́gı́fáı́rı́nı́. (Yoı́f mfkı́pı́f sı́ı́ı́áı́ rı́nı́nı́.) Yoı́f Sı́pasoxı́ rı́rı́pı́rı́áoı́.” urı́ı́nı́gı́nı́.

Pı́rı́po t́nı́ Natanı́ero t́nı́ nánı́rı́nı́.

⁴³⁻⁴⁴ Jı́saso, sá weı́ño wı́áı́pı́ t́nı́ Garı́rı́ pı́ropenı́sı́yo nánı́ umı́nı́rı́ nerı́ná ámá womı́ —O Pı́rı́poyı́ rı́nı́ı́ı́orı́nı́. Aı́ı́f yoı́f Betı́sı́adı́ dáı́ı́orı́nı́. Aı́ı́f apı́f ayı́f Adı́ruo t́nı́ Pı́tao t́nı́ enı́ aı́ı́f apı́mı́ dáı́ı́owáurı́nı́. Jı́saso Pı́rı́poyı́ rı́nı́ı́ı́omı́ nı́wı́mearı́ “Joxı́ nı́xı́deı́.” urı́agı́

⁴⁵ Pı́rı́po nurı́ xegı́f ámá womı́ —O xegı́f yoı́f Natanı́eroı́ı́ rı́nı́ı́ı́orı́nı́. Omı́ nı́wı́mearı́ re urı́ı́nı́gı́nı́, “Ámá Moseso

eníná níriri ríwamíñf eari wíá rókiamoagfáwa nírro ríwamíñf earo egfo ríxa síñwí wíñimeáwíñ. O Nasaretí dánf Jospomi xewaxo Jisasoríñ.” urfagi

46 Nataniero áamá Goríxo Isíreríyo yeáyf uyimíxemeanfa nání urowárenapíñfo nání re uríññigíñí, “Joxí re ríyáiwíaríñíñí, ‘Nasaretí dání nene ayá síwí nearopaxf imóníñf bí imónípaxfíñí.’ ríyáiwíaríñíñí?” urfagi Píripo re uríññigíñí, “Joxí níbírí síñwí wíñeí.” nuríñí nuri Jisaso tññf e barfíná

47 o Nataniero baríñagí níwíñírí o nání re ríññigíñí, “Isíreríyí wo áamáyo yapf bí mívíwápiyaríño iworíñí.” rfagi

48 Nataniero ududf nívínírí re uríññigíñí, “Aríge nerí joxí nioní nání nífá imóníñíñí?” urfagi Jisaso re uríññigíñí, “Píripo síní ríáiwá mírírípa éfímí joxí íkfá pikfínamí íkwapíñfyo ñweañáná síñwí ranfánigíñí.” urfagi

49 Nataniero re uríññigíñí, “Nearéwapíyaríño xíñí, joxí níaíwí Goríxoyáoxíríñí. Isírerene negf mífí ínáyo xíríñí.” urfagi

50 Jisaso re uríññigíñí, “Nioní ‘Joxí íkfá pikfínamí íkwapíñfyo ñweañáná síñwí ranfánigíñí.’ ríríagí nání joxí ‘Goríxomí xewaxorfání?’ níníaiwírí dññf ríníkwíroaríñíñí? Nioní apímí seáyí e imóníñf bí yaríñagí síñwí naníríáríñí.” nurírí

51 omí re uríññigíñí, “Aga nepa seararíñíñí. Anfínamí dání óf ínáná Goríxoyá anfíñajf áamá imóníñáoní tññf e nání yírí weapírí yaríñagfa síñwí wíñípríáríñí.” uríññigíñí.

2

Aga iníñgí iníñgí wainf oimónírí imíxíñf náníríñí.

1 Sfá wíyaú pwéáná Garírí píropenísfíyo anj bí xegf yoí Kenaí ríníñfípímí áamá wo apíxf mearíñagí nání aiwá apí nímíxíro yaríná Jisasomí xínáí anj ayo ñweañáná

2 omí tññí xegf wíepísaríñowamí tññí urepeárfá enagí nání awa ení níbíro ñweañáná re eníñigíñí.

3 Áamá aiwá apí nání awí eánfáyf iníñgí wainf nññí nowáraná Jisasomí xínáí re uríññigíñí, “Íwe, wainf nññí ríxa nowáráoi. Bí síní mívéníñí.” urfagi

4 Jisaso re uríññigíñí, “Ineyí, jíxí nioní pí oenírí níraríñíñí? Nioníyá enj eáníñf síñání imóníñíyí rínámantí.” urfagi

5 xínáí áamá aiwá nixero yanj wíaríñgíáwamí re uríññigíñí, “O pí pí searfíyí xíxení xdfpoyí.” urfagi

6 Jisaso sfíñá tññí xwárfá síxí imíxíñíñf wé wífúmí dánf wo —Apí wání wání iwajfá nerfíná 100 ritá iwajfá epaxfíríñí.

Judayí wigí yarigfápi tñni xixeni nerfná Gorixoyá sñwíyo dáni amipi wé rónigfá imónanro igwfá wímoarigfápa yanri yarigfápirini. Jisaso sixí wé wíumi dánf wo api wenagí niwini

⁷ áamá aiwá yanf wiarigfáwami re uriniginí, “Iniigf niwiro iwajfá nerfná magwf époyi.” urfagi awa aga iniigf iwajfá neróná magwf imimf yaráná

⁸ o awami re uriniginí, “Xwárfá sixí tñyo dáni niwiro nimeámi nuro seáyí wiarigfóyfné seáyí e seaimóninomi mñni wípoyi.” urfagi awa nimeámi nuro mñni wíaná

⁹ seáyí wiarigfáwami bosf umearinjo aga iniigf ríxa wainf imónifpi gígf neri —O awa iwífe nání majfá neri aiwi aiwá yanf wiarigfáwa nijfáriní. O gígf neri apíxf mearinjomi “Eini.” nuriri

¹⁰ re uriniginí, “Áamá nñni iniigf wainf yanf niwia nuróná re yarigfáriní. Xámi awiaxfpi yanf niwia nútsáná áamá wainf api ríxa nñnimáná enáná nanf onimiápi imóninifpi yanf niwia warigfáriní. E yarigfá enagí aiwi joxí e méini. Joxí xámi wainf nanf imóninifpi yanf nñeaiapirí aiwi wainf aga awiaxfpi yómif nimerí agwini neaiapariní.” uriniginí.

¹¹ Jisaso Gariri pñropenisfyo anf Kenayo niñwearfná emimf api iwamfó niwíwapiyirinifpimi dání enf eánif xfo imóninifpi síwá winarfná xegf wiepñsarñjowa sñwí niwiniro dñf wíkwírogfawixini.

¹² E nemo anf xegf yof Kapaneami rñnifpimi nání niwerí xegf xñnái tñni xexirfmeáowa tñni xegf wiepñsarñjowa tñni ení nawini niwero e sfá árñnf wí wegawixini.

Jisaso anf rñdiyowá yarigfíwámi nñpáwiri enifpi nánirini.

¹³ Jisaso sfá Anñnajo Neamúroagoi rñnifñyi anwi e imónináná Jerusaremi nání niyoari

¹⁴ anf rñdiyowá yarigfíwámi ákñjáyó nñpáwiri wenif éfyf wininiginí. Nígwí nání wa burímákau bñ ero sipñsip bñ ero xawiów bñ ero yarñnagfá niwini rñni nígwí senisf wiarigfáwa ení éf niñwearo yarñnagfá niwini rñni re eniginí.

¹⁵ Sámí nñmearí síkwfá niyírearfná sipñsip tñni burímákau tñni mñxf xfdowárirí xiáwowami ení mñxf xfdowárirí nígwí senisf yarigfáwayá nígwípi nñmearí emí noyaximori wigí ikwianwí ení mñwiárorí nemáná

¹⁶ xawiów bñ yarigfáwami mñxf re uriniginí, “Nimeámi úpoyi. Anf gñ ápoyá riwá makerfá aniwánif pí nání imixarñnoi?” urfagi

¹⁷ xegf wiepñsarñjowa Bíkwíyo rñwamif re nñrinirí eáninifpi nání dñf wininiginí, “ ‘Ápoxiníyá aniwámi píranif éfríxinirí sfmí nñxeadfñpñnifpimi dání mñyfóyo

uríkwínaríñini.' nimónaríni." nírínrí eáníñípi nání dñí winíñinigíni.

18 Judayí ámináowa Jisaso éípi síñwí níwíñiro mǎxí re urígwáwixíni, "Nene 'E epaxoríani?' síaiwiani nání emímí bí ríxa ríneaíwapíyaríñini?" uríagí

19 Jisaso re uríñinigíni, "Soyíné añí riwá píneápoyí. E neríñáyí, nioni ámi sía wíyáú wíyimi mírímíáríni." uríagi

20 Judayí ámináowa re urígwáwixíni, "None añí riwá míríríná xwiogwí 46 neamúroníwáríni. Joxí ananí sía wíyáú wíyimi mírípaxoxíraní?" uríagí aiwí

21 o e nuríríná ewayí ikaxí xewaníño nání níríni e uríñinigíni.

22 Ayínání ríwéná Jisaso Goríxoyá dñíyo dání píyí weñe dání níwíápíñimeámáná eñáná wíepísaríñowa ewayí ikaxí xío añiwá nání uríñíñípi nání dñí níwíñirí "Bíkwíyo xío nání nírínrí eáníñípi tñi xwíyíá xío ríñíñípi tñi neparíni." níyaiwiro dñí wíkwírogíawíxíni.

Jisaso ámá nñi xwioxíyo dání yaiwiarígíápi nání níjía imóníñí nániríni.

23 Sía Aníñajo Neamúroagoí ríñíñíyi nání aiwá imíxarígííná Jisaso síní Jerusaremí níñwearíñá emímí yaríñagi ámá obaxí e ñweagíáyí síñwí níwíñiro omí dñí níwíkwíroro apaxí mé "Oríani?" yaiwiaríñagí aiwí

24 xewaníño nepaxíño nimóníni síñáni "Oníni." níríni áwaní mírowiároníñinigíni. O ámá nñi yarígíápi nání níjía imóníño eñagi nání áwaní mírowiároníñinigíni.

25 Ámá wígi yaiwiarígíápi xwioxíyo adadí níwiri níjía imóníño eñagi nání wí ámá níbíro apí nání áwaní urípaxomani.

3

Jisaso tñi Nikodimaso tñi xwíyíá ríñigí nániríni.

1 Ámá wo —O xegí yoí Nikodimasoyí ríñíñoríni. Gwí mónígwá yoí Parisiyí ríñíñíyí woríni. Axo Judayí mebá woríni.

2 O sía wíyimi áríwíyimi nuri Jisasomí níwímeari re uríñinigíni, "Rabai, 'Joxí nearéwapíyaríñí Goríxo rírowarénapíñoxí imóníñini.' neaimónaríni. Goríxo dñí mukíkayonáná ámá wo emímí joxí yaríñípi epaxí mimóníñagi nání raríñini." uríagi

3 Jisaso re uríñinigíni, "Aga nepa rírariñini. Ámá gíyí gíyí seáyími dání mewepa neríñáyí, Goríxoyá xwioxíyo wí ñweapírá meníni." uríagi

4 Nikodimaso re uriniginini, “Ámá go go rixa xwé niwiarómáná arige nerí ámí eweaninói? ‘Ámí xináiyá agwíyo páwíáná omí ámí sijní xinái xirípaxírini.’ níriri rínrarinini?” urfagi

5 Jisaso re uriniginini, “Aga nepa rirarinini. Ámá iniigíyo dání ewearí Gorixoyá kwíyíyo dání ewearí mepa nerínáyí, wí Gorixoyá xwioxíyo nípáwiri nweapaxí menini.

6 Xan+yaúmi dání xirarigfápi, ayí warápinirini. Kwíyíyo dání imónarinjipi, ayí diñí sijní imóninjipirini.

7 Nioní re rirfápi nání, ‘Joxi “Gorixoyá xwioxíyo nweá+migini.” nisimónirfná wí seáyimi dání ewearfpi nimúropaxímani.’ rirfápi nání ududí misinipani.

8 Iminjí yarinjipi nání diñí moi. Iminjí xegí wimónarinimani yarfná joxi iwí rarinjagi arfá níwiri aiwí gimí dání bfpirani, gimí nání úpirani, joxi nijfá imónarinjimaní. Nijfá mimónipa nerí aiwí ‘Iminjí menini.’ rípaxímani. Kwíyí ení axípi imónini. Ámá sijní ewearfná sijnwí winípaxí mimóninjagi aiwí ‘Sijní meweáfyirini.’ rípaxí menini.” urfagi

9 Nikodimaso re uriniginini, “Joxi nrarinjipi arige nerí imónipaxírini?” urfagi

10 Jisaso re uriniginini, “Joxi áminá negí Isirerene nearéwapiyarinj woxí enagi aí nioní rirarinjapi nání majfá rimóninjini?

11 Aga nepa rirarinini. None nijfá imóninjwáyí nání rirane sijnwí wininjwáyí nání áwanj rirane yarinjagwi aiwí pfné none rarinjwáyí soyfné aríkwíkwí yarinoi.

12 Amípi xwá rírími imóninjfyí nání áwanj searána soyfné ‘Neparini.’ niyaiwiro diñí m+kwíropa yarinjagfa nání amípi anjnamí imóninjipi áwanj nisearirfnáyí, arige nero ‘Neparini.’ niyaiwiro diñí ikwíropfáoi?

13 Ámá imóninjo —O anjnamí dání weapinorini. O ámá niyoni aiwí oni anjnamí nání yinorini.

14 Eníná negí arfowa ámá diñí meanje nemeróná ámá weaxfá sidinjí ófyí sijní upfá nání Moseso ainxfí tñí weaxfáninjí nim+xiri íkfáyo ninwirárimáná seáyí e mfeyoápi sijnwí níwinirinjipimi dání sijní ugíawixini. Ainxfí weaxfáninjí im+xininjipi ninwiráriro mfeyoagfápa ámá imóninjomi axípi numfeyoapfárini.

15 Ámá omí diñí wíkwírófá gíyí gíyí diñí niyiminjí tfgíáyí imónipfá nání omí numfeyoapfárini.

16 Ayí rípi nánirini. Gorixo ámá niyoni diñí sixí xwapí ayá wí nuyiri nání xegí niaíwí sijnininjí émiaonjo nene nání wfrenariniginini. Ámá xewaxomi diñí wíkwírófá gíyí gíyí

manñipa nero dñjñ nñyımñjñ imónñjñpñ tğğáyñ imónñpñrñfa nánñ wñrénapññnignññ.

17 Ayñ rñpñ éwñnignñrñ Gorıxo xegñ xewaxomñ xwñá rñrımñ nánñ urowárénapññnignññ. O ámáyo xwñyñá umeárñwñnignñrñ murowárénapññnignññ. Yeáyñ uyımñxemeanñwñnignñrñ urowárénapññnignññ.

18 Xewaxomñ dñjñ wñkwñrófá gñyñ gñyñ Gorıxo xwñyñá umeárñpaxñ mimónññoñ. E nerñ aiwñ xewaxomñ dñjñ mñwñkwñrófá gñyñ gñyñ Gorıxoyá sññññññ émiaonñomñ dñjñ mñwñkwñroarignñfa enagñ nánñ rñxa xwñyñá umeárñpaxñ imónññoñ.

19 Sa mñkñ tñyo dánñ Gorıxo ‘Xwñyñá tññoxınñ.’ urñrñ ‘Xwñyñá mayoxınñ.’ urñrñ enñárınñ. O xwñárımñ ñweagñáyñ e éfrñxınñrñ wımónarñjñpñ wñánñññ wókíagñ aiwñ ámá wıgñ yarignñápñ sñpınñ imónñññ enagñ nánñ wñá ókñjñpñ nánñ mñwımónñpa nerñ sfá yınññpñ nánñ wımónarññrññ.

20 Ayñ rñpñ nánñ ámá sñpınñ yarignñáyñ nñññ wñá ókñjñpñ nánñ aga mñwımónñ sfá yınññpñ nánñ wımónarññrññ. Wıgñ yarignñápñ wñá ókımñxñnanignñrñ wñá ókññe nánñ barignñámanñ.

21 E nerñ aiwñ ámá yadımñññ yarignñá gñyñ gñyñ Gorıxo wımónarñjñpñ oemññrñ arñá nñwirñ yarññpñ sññánñ oımónñrñ wñá ókññe nánñ ananñ barignñárınñ.” urñññnignññ.

Wayñ umeainñ Jono Jisaso nánñ rññpñ nánñrññ.

22 E nemáná Jisaso tñññ wıepñsarññnowa tñññ Judia pñropenısñyo nánñ nuro wı e awa tñññ nawınñ nññwearóná ámáyo wayñ numeaiia warñná

23 wayñ neameainñ Jono aññ yoñ Inonñyñ rññññpımñ —Aññ apñ Serımñ dánñ añwñ erñññ. Jono aññ apımñ nññwearñná e inñğñ obaxñ wearññe enagñ nánñ o enñ ámá bñmiarignñáyo wayñ numeaiia warñná

24 —Íná Jono sñññ gwñ aññyo mññwirárñññññárñññ.

25 Íná Jono xfo xegñ wıepñsarññnowa re egñawixınñ. Nñwiápññmearo wıgñ Judayñ wo tñññ xwñyñá nñrññróná Gorıxoyá sññwñyo dánñ nanñ imónanñro nánñ inñğñyo igñá eánarignñápñ nánñ xwñyñá xñmñxñmñ ninñro

26 e nemowa wayñ neameainñ Jono tñññ e nánñ nuro re urignñawixınñ, “Nearéwapñyarññoxınñ, ámá joxñ tñññ inñğñ Jodanñ rapáyo jñfarñwámñññ ñweagñío —O joxñ áwanññ nearññorınñ. O re yarñññ. Ámáyo wayñ numeaiia warñññ. E yarñná oxñ apñxñ nıaıwñ nñññ o tñññ e nánñ warññoñ.” urñagñá

27 wayñ neameainñ Jono re urñññnignññ, “Ámá wıgñ dñññyo dánñ seáyñ e imónarignñámanñ. Aññnamñ ñweañjo ‘Ámá o e nerñ

seáyí e oimóniní.' mīyāiwipa nerínáyí, wí e nerí seáyí e imónipaxímaní.

28 Xámi nioní áwaní re seararínagí arfá nigfáriní, 'Nioní Kiraisoní, áamá yeáyí seayimixemeanfa nání arfowayá xwáfá piaxíyo dání iwiaronfóyí rarígfónimaní. Omí xámi umeáwiníginírí nīrowárenapínoníríní.' seararínagí ríxa arfá nigfáriní." nurírí

29 ewayí xwíyáfá bí rípi uríniginí, "Apíxí ŋwiráfóyí ayí apíxí oyáriní. Apí wáf wíinoyáímaní. E nerí aiwí o damí dání éf nīrorí apíxí meáo yayí yarínagí arfá nīwirfná xfo ení yayí seáyimí dání yaríníriní. Ayínání díní nífá nīninírí bí onímíapí mīninaríniní.

30 Nioní ríxa yíwí nimóga warfná xewanínjo niwiarorí aga nepa néra nunínjoí." nurírí

31 ámi re uríniginí, "Áamá eramí dájno áamá nīyoní seáyí e wimónínoriní. Áamá xwáfá rírímí dājoní aga áamá imónírí amípi xwáfá tīyo dānjí nání rírí yarínáoníríní. E neríní aiwí anínami dájno aga nīyoní seáyí e wimóniní.

32 Xewanínjo anínami dání síŋwí wīnírí arfá wirí eníyí nání ámányo áwaní nura warínagí aiwí wí o áwaní rarínípi mumímīnarínjoí.

33 E seararínagí aiwí áamá áwaní o rarínípi arfá nīwirí 'Neparíní.' yāiwíáfá gīyí gīyí réníní rarínjoí, 'Neparíní. Goríxo xfo rarínípi tīnī xīxení yarínoríní.' rarínjoí.

34 Ayí rípi náníríní. Áamá Goríxo urowárenapínomí xewanínjoyá kwíyí ayíkwí mīwíní enagí nání xfóyá xwíyáfá nīra warínoríní.

35 Xano xewaxomí díní síxí nuyírí amípi nīnī fáníní wíepíxíniasíníriní.

36 Áamá xewaxomí díní wíkwíroarígíafá gīyí gīyí díní nīyīmíní imónínípi tígíáyíriní. E nerí aiwí xewaxomí aríkwíkwí wiarígíafáyo díní nīyīmíní imónínípi wímeanfá meníní. Wíkfí Goríxo áamá ayo wónarínípi aníní wíkwímonfáriní." uríniginí.

4

Jisaso tīnī Samariayí apíxí wí tīnī xwíyáfá rínígfí náníríní.

1-3 Parisiowa arfá re wígfawixíní, "Jisaso wíepísaríníyí imíxírí wayí umeairí yarfná oyáyí wayí umeaiaríní Jonoyá wíepísaríníyo ríxa wíarfí múroarínjoí." arfá e wíagíafá aiwí Jisaso xewanínjo ámányo wayí umeaiarínagí marfáafá, sa xegí wíepísarínnowa wayí umeaiarínagíafá nání Parisiowa arfá e wígfawixíní. Ámíná Jisaso Parisiowa arfá e wíáfá enagí nání

nijfá nimóniri ámi Gariri p̄ropenis̄yo nán̄i um̄in̄iri nán̄i Judia p̄ropenis̄yo p̄n̄i n̄wiárīm̄i nuri

4 “Aga Samariayf̄ añf̄ t̄ñ̄iman̄i oum̄in̄i.” n̄ȳaiwimo iman̄i nur̄fná

5 Samariayf̄ añf̄ b̄i xegf̄ yoŋ Saikā r̄in̄ñf̄p̄i —Añf̄ ap̄i xwŋá eñ̄iná Jekopo xewaxo Josepom̄i win̄f̄p̄i t̄ñf̄ e añw̄i er̄in̄i.

6 M̄in̄ñw̄f̄ Jekopo inīḡf̄ iw̄in̄fa nán̄i r̄ip̄in̄ñw̄á er̄in̄i. Añf̄ ap̄i t̄fe n̄irémómáná sogw̄f̄ áw̄in̄i e ñweañáná añf̄ éf̄ nán̄i eñf̄ sam̄in̄f̄ uwéaḡf̄ inīḡf̄ nán̄i m̄in̄ñw̄f̄ r̄ip̄in̄ñw̄á t̄ñf̄ e sá n̄ñwear̄i

7-8 w̄iep̄isar̄in̄jowa aiwá b̄f̄ yan̄iro nán̄i añf̄ ap̄im̄i nán̄i r̄ixa numáná eñáná Samariayf̄ ap̄ix̄f̄ w̄i inīḡf̄ iw̄im̄in̄iri bar̄in̄aḡf̄ n̄iw̄in̄iri re ur̄in̄ñiḡin̄i, “Inīḡf̄ iw̄l̄f̄p̄i b̄i on̄im̄in̄i.” ur̄f̄aḡf̄

9 í re ur̄in̄ñiḡin̄i, “Ar̄ige simón̄f̄aḡf̄ jox̄i ‘Inīḡf̄ b̄i niap̄ei.’ n̄irar̄in̄i? Jox̄i Judayf̄ wox̄ir̄in̄i. Nīin̄i Samariayf̄ ap̄ix̄f̄ w̄in̄i eñaḡf̄ nán̄i r̄irar̄in̄i.” —Judayf̄ Samariayf̄ t̄ñ̄i w̄i kum̄ix̄nar̄iḡf̄a meñaḡf̄ nán̄i í e ur̄f̄aḡf̄

10 Jisaso re ur̄in̄ñiḡin̄i, “J̄ix̄i Gor̄ixo ám̄ayo an̄f̄a w̄iar̄in̄f̄p̄i nán̄i nijf̄a imón̄iri nion̄i ‘Inīḡf̄ b̄i niap̄ei.’ r̄ir̄f̄aon̄i nán̄i nijf̄a imón̄iri ner̄i s̄ñw̄r̄iyf̄, j̄ix̄i yar̄in̄f̄ níáná nion̄i inīḡf̄ d̄ñf̄ s̄ñf̄ s̄ieweapax̄f̄ imón̄in̄f̄ b̄i siap̄im̄in̄iri éar̄in̄i.” ur̄f̄aḡf̄

11 í re ur̄in̄ñiḡin̄i, “Ám̄ináox̄in̄i, inīḡf̄ ayf̄ ná m̄f̄m̄i r̄iwon̄i. Inīḡf̄ iw̄iri nán̄i en̄i m̄max̄ir̄in̄aḡf̄ nán̄i inīḡf̄ iw̄iri mimón̄in̄in̄i. Aȳnán̄i jox̄i inīḡf̄ d̄ñf̄ s̄ñf̄ eweapax̄f̄ imón̄in̄f̄p̄i ge iw̄ir̄in̄i?”

12 Jox̄i ‘Negf̄ ar̄fo Jekopom̄i —O m̄in̄ñw̄f̄ r̄iwá n̄ir̄ip̄iri inīḡf̄ xewan̄in̄jo n̄iri xewaxowa n̄iro xegf̄ sip̄sip̄f̄ bur̄imákaū am̄p̄i n̄iro eñor̄in̄i. Om̄i anan̄i wiár̄f̄ múron̄añon̄ir̄in̄i.’ r̄iȳaiwinar̄in̄in̄i?” ur̄f̄aḡf̄

13 Jisaso re ur̄in̄ñiḡin̄i, “Ámá inīḡf̄ r̄iwám̄i n̄f̄a ḡiyf̄ ḡiyf̄ n̄ñ̄i ámi inīḡf̄ nán̄i winayin̄f̄ar̄in̄i.

14 E ner̄i aiw̄i ámá inīḡf̄ nion̄i w̄l̄ap̄i n̄f̄a ḡiyf̄ ḡiyf̄ ámi inīḡf̄ nán̄i winayin̄f̄a men̄in̄i. Ayf̄ r̄ip̄i nán̄ir̄in̄i. Inīḡf̄ nion̄i m̄in̄i w̄l̄ap̄i ámá xwiox̄f̄yo inīḡf̄ s̄im̄in̄f̄ meaar̄in̄je dán̄i úr̄ur̄im̄f̄ yar̄in̄f̄pán̄in̄f̄ nimón̄iri d̄ñf̄ n̄iȳm̄in̄f̄ imón̄in̄f̄p̄i ín̄iná ñweap̄r̄f̄a nán̄i w̄im̄ix̄in̄f̄ar̄in̄i.” ur̄f̄aḡf̄

15 ap̄ix̄i re ur̄in̄ñiḡin̄i, “Ám̄ináox̄in̄i, nīin̄i ámi gw̄f̄n̄f̄ yeáyf̄ m̄n̄ipa oen̄iri inīḡf̄ jox̄i rar̄in̄f̄p̄i niap̄ei. Inīḡf̄ iw̄im̄in̄iri m̄ib̄ipa em̄fa nán̄i en̄i niap̄ei.” ur̄f̄aḡf̄

16 o re ur̄in̄ñiḡin̄i, “J̄ix̄i nuri d̄ix̄f̄ oxom̄i n̄wir̄imeám̄i re nán̄i b̄f̄piȳf̄.” ur̄f̄aḡf̄

17 ap̄ix̄i re ur̄in̄ñiḡin̄i, “Ox̄f̄ maȳin̄ir̄in̄i.” ur̄f̄aḡf̄ Jisaso re ur̄in̄ñiḡin̄i, “J̄ix̄i ‘Ox̄f̄ maȳin̄ir̄in̄i.’ n̄irar̄in̄f̄p̄i x̄ixen̄i n̄irar̄in̄in̄i.

18 Ayí rípi nánirini. Jíxi oxí wé bi nípiní rimeagíxirini. Jíxi áamá agwi meáninjo dixí oxo menjagi nání xixeni nepa nírarinini.” urfagi

19 apixí re uriniginini, “Ámináoxini, ‘Joxi e nírarinjagi nání wíá rókiamoarigíá woxirani?’ nimónarini.” nuriri

20 re uriniginini, “Eníná negí aríowa Gorixomi yarini wirowo yayí wirowo yaníro nání díwí rípiní nání bagíariní. E nerí aiwi Judayiné re rarigíariní, ‘Wí e maríá, sa Jerusaremí dánini yayí níwiríná ayí apáni yarino.’ rarigíariní.” urfagi

21 Jisaso re uriniginini, “Ineyí, píraniní aríá ní. Sía wíyi díwí rípiní dánirani, Jerusaremí dánirani, ápo Gorixomi yayí mīwipíríá nání parimoníariní.

22 Seyíne yayí wiarigíto arigéniní imóninípi nání majíá imónino. E nerí aiwi yayí wiarinwáwo arigéniní imóninípi nání Judayene nijíariní. Ayí rípi nánirini. Gorixo á máyo yeáyí uyimíxemeáminiri yarini gwí Judayene imóninwárimí dání yarini enjagi nání o, yayí wiarinwáwo nene nijíariní.

23 E níriri aiwi sía á má e nero yayí nírixiniri wimónarinípi tñí xixeni wiarigíáyí ápo Gorixomi xegí kwíyíyo dání yayí wirowo xixeni xíto imóninípi nání dñí nímore yayí wirowo wipíríyi ríxa anwi e nerí ríxa parimono. Ayí rípi nánirini. Á má xíto nání e nero yarigíáyí nioni gí yayí niarigíáyí imónirixiniri wimónariní enjagi nání rarini.

24 Gorixo kwíyíni enorini. Ayínáni omí yayí wiarigíáyí xegí bi epaxímani. Sa kwíyíyo dání yayí wirowo xixeni xíto imóninípi nání nepa dñí nímore yayí wirowo epaxíriní.” urfagi

25 apixí re uriniginini, “Mesaiá —Á má Gorixo yeáyí neayimíxemeaní nání aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroníoyí rarinwáorini. O á má nimóniri bíníapi nání níni nijíariní. O níbiríná amípi nñí áwaní neariníariní.” urfagi

26 Jisaso re uriniginini, “Oyí, jíxi tñí xwíyíá rínarigwí ronirini.” uriniginini.

27 E uraríná xegí wiepísarínowa, aní jíapimí nání úfáwa ámi níbíro weniní éfáyí wínigíawixini. Apíxí wí tñí xwíyíá rínarinagí níwíniro ududí nero aiwi wo níwíapínimeari xwíyíá bi re muriniginini, “Joxi pí urápininiri urarinini? Pí nání í tñí xwíyíá rínarini?” murípa éaná

28 apixí xwárfá síxí e nítmí aní jíapimí nání nuri á máyo re uriniginini,

29 “Á má níni eníná dání néra bínapí nípiní nání áwaní

nirariŋomi nurane siŋwá owinaneyi. O Kiraiso, áamá yeáyí neayimixemeaná nání arfowayá xwáá piaxíyo dání iwiaronfoyi rarirŋwáo meniraní?" urémeáána

³⁰ ayí anjípimi píní nîwiárimí Jisasomi siŋwá winfe nání ugáfawixini.

³¹ Wiepisariŋowa apixí á máyo wirimeám+niri úaná "Nearéwap+yariŋox+ni, aiwá bi nei." urarirŋagá aí

³² o re urirŋiniginí, "Aiwá nîmí nání soyíné majfápi tŋáonirini." urfagi

³³ wiepisariŋowa nepa aiwá nání nearar+niri re rinigáfawixini, "None jáami úaná á má wo nibiri aiwá nîni nání mîni rfa wiŋoi?" rinarfná

³⁴ Jisaso re urirŋiniginí, "Nioní nîrowárenapiŋo e éwiniginiri wimónariŋipi eri xfo 'Joxi e éirixini.' niriŋipi xixeni yáiri nerfnáyí, ayí gí aiwánirŋí imónini.

³⁵ Seyíné ewayí xwiýá rípi mîripa yarigfáriní, 'Emá waú waú sinirini. Rixa múróána aiwá mianfwarini.' mîripa yarigfáraní? Seyíné e nîriro aiwi nioní re seararirŋini, 'Nîwiápinimearo omirŋíyo mîni mîni wenirŋí emiamópoyi. Aiwá rixa yófi nerí mipaxí imónini.

³⁶ Agwi aiwá miarirŋí go go omirŋí nerfná xegí éipi nání nigwá nîmearí ayí dŋí nîyimirŋí imónipírfá nání rixa yarini. Aiwá iwáá urarirŋo tŋni miarirŋo tŋni nawíni nîwaúni yayí episi nání e yarini.

³⁷ Xwiýá seyíné re rarigfápi, 'Wo iwáá uriri wo miri yarigfáriní.' rarigfápi, ayí nioní rirfápi tŋni xixeni rinini.

³⁸ Nioní gí seaiepisariŋáoýné, aiwá soyíné iwáá murigfápi mipíri nání searowárináriní. Soyíné aiwá wa iwáá urigfápi nîmiróná awa anirŋí miní egfápi miarirŋoi." urirŋiniginí.

³⁹ Samariayí, anjí jfapimi dáníyí apixí áwanj re urfagi "Ámáo niín eníná dání néra birápí nîpiní nání áwanj niriŋoi." urí enagi nání obaxí o nání dŋí nîwikwíro nání

⁴⁰ nibiro nîwímearoná nene tŋni onweaneyinro yarirŋí wíagá o sfá wíyá e weniginini.

⁴¹ Ámá obaxí wíni wíni ení xwiýá o rarirŋipi arfá nîwiro nání dŋí nîwikwíro

⁴² apiximi re nura ugáfawixini, "Jíxi nearípi arfá nîwirane nánini omí dŋí nîwikwíroarirŋwiní. Newanirŋene ení o xwiýá rarirŋagi arfá nîwirane rixa nîjfa nimóniri re yaiwiarirŋwini, 'Ámá nîyoní yeáyí uyimixemeámániri birorfaní?' yaiwiarirŋwini." urigáfawixini.

Gapimaní woyá niaíwomi nanj imixirŋí nánirini.

43 Sfá wiyau weno anj apimi pñi niwiárimí Gariri pïropenisfyo nání unjïniginí.

44 Jisaso xewanïjo re rïjo enagí nání, “Wfá rókiamoarïnjí gomí ámá xegí anj e dánjyí wé ikwianwíyo unjwírärígfáraní? Oweoi.” rïjo enagí nání ámí Gariri pïropenisfyo nání unjïniginí.

45 Ayínání Gariri pïropenisfyo rémóáná Gariri ñweáyí ení aiwá sfá Anjïnajo Múroagíyi nání Jerusaremíyo nání niyiro niñwearóná amípí xfo yarïnjípi winígfá enagí nání wigí anjïyo rémóáná umímïnjíawixïní.

46 Jisaso Gariri pïropenisfyo anj Kenaí rïnïje —E xámí aga iniígfí aí wainí imïxïnjí erïní. E nïrémorí ñweañáná gapímaní wo xegí íwo simíxí nerí anj yoí Kapaneamiyo ñweañáná

47 xano arfá re winjïniginí, “Jisaso Judia pïropenisfyo pñi niwiárimí nibíri Gariri pïropenisfí tiyómïni rémónapïjoí.” rarïnjagíta arfá e nïwirí Jisaso tínjí e nání niyapírí xegí niaíwo ríxa nïpémïnrí anjwí ayo enagí nání o nïweapírí gí íwomí nanj oimïxïnírí yarïnjí wíagí

48 Jisaso re urïnjïniginí, “Seyné nioní emímí mepa erí amípí ayá rïwamónípaxí mepa erí yarïnjagí nïnanírínáyí, wí dïnjí nïkwíropíríméoi.” urfági

49 gapímano re urïnjïniginí, “Ámínáoxïní, gí íwo penígnírí joxí anjñí weapeí.” urfági

50 Jisaso re urïnjïniginí, “Díxí anj ut. Díxí íwo sínjí unïjoí.” urfági o xwíyí Jisaso urfípi “Neparïní.” niyaiwirí dïnjí nïkwírorí xegí anj e nání nuri nuri

51 óf e sá weno wfápi tíni síni ófyo waríná xegí xináíwánïnjí nimónïro omïnjí wiiarígfáawa óf e órórí ninïro re urígfawixïní, “Díxí íwo ríxa sínjí úïniginí.” urfágfá

52 o yarïnjí re winjïniginí, “Gíná nanj ímóníïniginí?” urfági awa re urígfawixïní, “Agíná 1:00 p.m. ímónáná wará ríá pírfí pñi wiárfïniginí.” urfágfá

53 xano re yaiwinjïniginí, “Agíná Jisaso ‘Díxí íwo sínjí unïjoí.’ níríná simíxí pñi wiárfárfání?” niyaiwirí xfómí dïnjí nïwikwírorí xegí íwiaxé ení dïnjí wïkwírogíawixïní.

54 Jisaso Judia pïropenisfyo pñi niwiárimí ámí Gariri pïropenisfyo nemeríná emímí ámí bí apí enjïniginí.

5

Síkwí ikí enj womí nanj imïxïnjí nánirïní.

1 Jisaso e nemo niñweañsáná Judayí wigí yarígfápa Goríxo nání dïnjí moanïro aiwá Jerusaremíyo imíxarfáná o e nání niyoari nïréómáná

2 —Jerusaremiyo ákinjá íwí wíyi Sipísipíyí ríniníyí tñj e ipí wá Xibiruyí píné tñni xegí yoí Betesaidá ríniníwá e ríwoñíwáriní. Mídímídáni ríwíyí nání anj wíámfó wé wú míríninjeríní.

3 Anj wíámfó wé bí apí míríninje áamá símíxí yarígfáyí tñni síñwí supárígfáyí tñni síkwí ikí egfáyí tñni síkwí wé kírinj egfáyí tñni ayí obaxí e ninjwearo [iníígfí yaromí éfpí síñwí owínaneyíní rí ñweaarígfíeríní.

4 Wainí waíná anjínají Goríxoyá wo níweri ipíwámí yaromí méaná áamá símíxí tífígfáyí go go xámí páwíáná xegí wará nanj imónarinj éñagi nání ñweaarígfíeríní.]

5 Jisaso e níremorí áamá e ñweaarígfíáyí wo —O xegí símíxífpí yaríná xwiogwí 38 múroñoríní.

6 O e weñagi síñwí níwíní rí “Símíxí eníná dání néra bíñorfaní?” níyáiwírí níjía e nímonírí nání re uríniniginí, “Joxí ‘Nanj oimónímíní.’ rísimónariní?” urfagi

7 símíxo re uríniniginí, “Áamá roxíní, ipíwá yaromí éaná áamá ipíyo níniméarí níwáripírí nání mayoníríní. Níwaníñoní níwíápínímeámí nurí páwímíní rí yaríná áamá wa xámí páwíarígfáríní.” urfagi

8 Jisaso re uríniniginí, “Níwíápínímearí díxí íkwianjwí níxoperí nímeámí uí.” uráná re enjíniginí.

9 Nanj nímonírí xegí íkwianjwí nímeámí anj unjíniginí.

Sfá ayí Sabarfá ayimíríní.

10 Ayínání Judayí ámináowa nanj imónfomí re urígfawíxíní, “Sabarfáyimí éñagi nání díxí íkwianjwí xe nímeámí ounírí síñwí ranípaxí mimóníñwíní. Nwífaríní.” urfagí aí

11 o re uríniniginí, “Áamá nioní nanj nímixfó, o ‘Díxí íkwianjwí nímeámí uí.’ nírfagi nímeámí waríníní.” urfagi

12 awa yarínj re wígfawíxíní, “ ‘Díxí íkwianjwí nímeámí uí.’ go rírínjoi?” yarínj e wíagí aí

13 áamá o xfomí nanj wímíxfo nání níjía mimónípa nerí nání áwanj urípaxí mimóníñiniginí. Ayí rípi náníríní. Jisaso áamá e epíroyí egfáyo áwínímí dakwíagi náníríní.

14 E nemáná enáná Jisaso áamá o anj rídiyowá yarígfíwámí ronagi níwíní rí re uríniniginí, “Arfá ní. Símíxí joxí yarínjfpí ríxa nanj imóníniginí. ‘Xámí sífpimí ámi bí wíarí múróníñjfpí sínígnírí nání íwí ámi mepa éríxíní.’ rírariníní.” uráná

15 o nurí Judayí ámináowamí Jisaso nání re uríniniginí, “Nanj nímixfó, ayí oríní.” urfagi nání

16 Jisaso Sabarfáyo omí nanj wímíxí éñagi nání awa “Ríríxíní wíkaríwanígní.” níyáiwíro iwámfó e wianíro

egfawixini.

¹⁷ E wianiro eagfa aiwi Jisaso re uriniginini, "Amipi gf apo bi pini miwiarf anijf minf nera binjpi nioni eni axfp e nerf amayo arira wiarinini." urfagi nani

¹⁸ Judayf aminawa rixa mekaxf nmero "Omikiwaniginini." rinigfawixini. O "Sabarfayo njwafarinini." rininjfp niwialkiri efyf nanini marfai, xewanijo Gorixo nani "Gf aporini." nririna ayf reninjf rfyf, "Nioni Gorixo tni xixeni imoninjini." eninj rfyf nani eni e rinigfawixini.

"Apo amipi faninj niepxfniasinjfnini." urinj nanirini.

¹⁹ Ayinani Jisaso niwifpfnimear "Xamijoni bi osearimini." nurri xewanijo nani re uriniginini, "Aga nepa seararinini. Xewaxo xegf dinjyo dani amipi wi epaxf menini. Xano yarinjpmi snjwf niwniri apini yarinjfnini. Pi pi xano yarinjfp xewaxo eni axfp e yarinjfnini.

²⁰ Ayf rpi nani seararinini. Xano xewaxomi dinj sixf nuyiri amipi xfo yarinjfp siwa wiarinjfnini. Soyne ududf epifa nani emimf xewaxo agwi yarinjpmi seayf e imoninjf bi ewiniginiri wiepsinfarinini.

²¹ Xano ama piyfo ami snjf nimixiri dinj sixf umimoarinjpa xewaxo eni xfo xegf dinjyo dani ama xfo wimonarinjyo anani dinj sixf umimoarinjfnini.

²² Rpi eni xano ama womi xwiyfa umeararinjmani. Xewaxo ama niyoni xwiyfa mearfwiniginiri winj enagi nani oni xwiyfa meararinjfnini.

²³ Ama nni xanomi we ikwianjwfo unjwirarigfapa xewaxomi eni axfp e efrixiniri ama niyoni xwiyfa mearfwiniginiri mini winjfnini. Ama xewaxomi we ikwianjwfo munjwiraripa yarfayf xano, urowarenapijomi eni we ikwianjwfo munjwirarigfarinini." nurri

²⁴ re uriniginini, "Aga nepa seararinini. Ama xwiyfa nioni rarinjapi arfa niro nioni nirowarenapijomi dinj wikwiro efa giyf giyf rixa dinj niyimnjf imoninjfp tgfayfnini. Wi xwiyfa mearinjprfa nani mimonijoi. Sni of pearigfayimini miwarijoi. Dinj niyimnjf imoninjf inina njweaprfayimini warijoi." nurri

²⁵ re uriniginini, "Aga nepa seararinini. Sfa ama piyfninjf imonigfayf manj Gorixomi xewaxoya arfa niwiro xfdpfrfyi rixa anwi e nerf rixa parimojoi. Ama arfa niwiro xixeni efayf dinj niyimnjf imoninjfp inina njweaprfaf nani meaprafoi.

²⁶ Ayf rpi nanirini. Xano dinj niyimnjf imoninjfp mfkf tno nimoniri ama xfo wimonarinjyo wiarinjpa xewaxo eni dinj niyimnjf imoninjfp mfkf tno oimoniri winjfnini.

27 Ripi eni xewaxo ámá imóniño enagi nání anani ámá niyoní mí ómómiximí winfa nání eni imóníwiniğiniñi fáníñi wiefxíniasiniñi.

28 Nioni searíapi nání diñi ududí miseainipani. Ayí rípi nání seariniñi. Sía ámá xwáripáyo wegía níníyí xewaxoyá mañi ráná aría niwiro wiápiñimeapírfáyi añwi e nimóga barinagí nání seariniñi.

29 Aría niwiro xwáripáyo dání niwiápiñimearoná nañi yarigíayí diñi niyimíñi imóniñipi íníná píraníñi ñweapírfá nání mearo sipi yarigíayí xwiýfá meáriníro epírfáñi.

30 Niwaníñoni gí diñiyo dání amipi wí epaxí mimóniñini. Apomi aría wiarinapi tñi xixeni ámáyo xwiýfá umeararinarini. Nioni gí nimónariniñi mixelipa neri nirowárenapiño wimónariniñi ni xfdiri nání ámáyo xwiýfá numearirfá xixeni ayo umeararinarini.” uriniğini.

Jisaso nání áwaní rigía náníñi.

31 Ámi re uriniğini, “Soyfne diñi re niaiwiarinagía aiwi, ‘Xewaníño nání áwaní nearána ‘Neparini.’ waiiwipaxí menini.’ niaiwiarinagía aiwi

32 ámi wo nioni nání áwaní seariniñi. Nioni nání nisearirfána ‘Ayí neparini.’ yaiwipaxirfáni.” nuriri

33 re uriniğini, “Xami segí wami wayí neameainí Jono tñimíni uowáraná o nioni nání áwaní nisearirfána nepaxini imóniñipi tñi xixeni seariniğini.

34 Soyfne re riseaimónarini, ‘Xewaníño nání áwaní rinariñipi aga ámá wí rarigíapimi dání sopini ononiri rariñi.’ riseaimónarini? Oweoi, seyfne Gorixo yeáyí seayimixemeanfa nání wayí neameainí Jono nioni nání seariniñi mñi niorí seariniñi.

35 O uyíwí apiáwí weariniñipániñi neri ámáyo wía ókímixarfná soyfne xegí xwiýfá uyíwí wánini imóniñána yayí axínani egfawixini.

36 O nioni nání áwaní nisearíagi aiwi nioni nání áwaniniñi searipaxí imóniñi bi omí seáyí e wimónini. Emimí amipi gí apo e epaxí imóníwiniğiniñi niapiniñi nání rariñi. Nioni emimí niseairfána api nioni nání áwaní reniñi seariniñi, ‘Xegí xano uowárenapiñoriñi.’ éniñi seariniñi.

37 Gí apo, nioni nirowárenapiño eni nioni nání rixa áwaní seariniñi. Omí soyfne aría bi wiro xfo imóniñipi siñwi bi winíro megfáñi.

38 Xwiýfá xfo seariniñi segí xwioxíyo mñwenini. Ayínani ámá o nirowárenapiñoni diñi mñkwiñori.

39 Soyíné dñj̄f̄ n̄iȳm̄iñj̄f̄ imóniñj̄p̄i meáwaniḡiñiro Gorixoyá B̄ikw̄íyo íá roro pariro yariḡf̄árini. R̄íwam̄iñj̄f̄ ayo n̄ir̄in̄ir̄i eán̄iñj̄p̄i nion̄i nán̄i áwanj̄f̄ r̄in̄iñaḡi aí

40 soyíné dñj̄f̄ n̄iȳm̄iñj̄f̄ imóniñj̄p̄i t̄ígf̄áyf̄ imónip̄r̄ífa nán̄i nion̄i t̄f̄ám̄ini m̄ib̄ipax̄f̄ seaimónar̄ini.” nur̄ir̄i

41 re ur̄iñ̄iniḡini, “Nion̄i ámá weyf̄ n̄iméfr̄ix̄in̄ir̄i b̄iñáoni men̄aḡi aiw̄i

42 nion̄i soyíné nán̄i n̄ij̄f̄árini. Soyíné Gorixomi dñj̄f̄ s̄ix̄f̄ uyariḡf̄oyf̄némani.

43 Nion̄i ḡf̄ dñj̄f̄yo dán̄i b̄iñáon̄imani. Ḡf̄ ápo n̄in̄ir̄f̄pear̄i n̄irowár̄enap̄iñon̄i aiw̄i soyíné m̄in̄im̄im̄inar̄iñoi. Ámá wo x̄fo xeḡf̄ dñj̄f̄yo dán̄i bánáyf̄, anan̄i num̄im̄in̄ipaxoyf̄nérin̄i.

44 Soyíné ámá weyf̄ oneamépoyn̄ir̄i ero Gorixo —On̄i ñw̄f̄á imóniñor̄ini. O weyf̄ oneamen̄ir̄i x̄fo wimónar̄iñj̄p̄i m̄ix̄f̄d̄ipa ero yariḡf̄oyf̄né, soyíné s̄ini e neróná ar̄ige nero dñj̄f̄ n̄ikw̄f̄rop̄f̄ráo? Oweoi!” nur̄ir̄i

45 re ur̄iñ̄iniḡini, “Nion̄i nán̄i re m̄in̄iaiw̄ipa époyi, ‘Xanoyá s̄iñw̄íyo dán̄i nene xw̄iȳf̄á neaxekw̄f̄monf̄árini.’ m̄in̄iaiw̄ipa époyi. Ámá seyíné seaxekw̄f̄monfo, ayf̄ Mosesor̄ini. Soyíné omi dñj̄f̄ n̄iw̄ikw̄f̄m̄óa nuro re yaiwiar̄iḡf̄árini, ‘O ar̄irá neainf̄árini.’ yaiwiar̄iḡf̄árini.

46 Am̄ip̄i Moseso n̄ir̄ir̄i eañj̄p̄i dñj̄f̄ n̄ikw̄f̄roro s̄iñw̄ir̄iȳf̄, nion̄i nán̄i n̄ir̄ir̄i eañj̄f̄ en̄aḡi nán̄i nion̄i en̄i dñj̄f̄ n̄ikw̄f̄roan̄iro eḡf̄árini.

47 E ner̄i aí x̄fo n̄ir̄ir̄i eañj̄p̄i nán̄i dñj̄f̄ m̄ikw̄f̄ropa yariḡf̄oyf̄né, soyíné ar̄ige nero xw̄iȳf̄á nion̄iȳap̄i en̄i dñj̄f̄ ñkw̄f̄rop̄f̄ráo? Oweoi w̄i e epax̄f̄ men̄ini.” ur̄iñ̄iniḡini.

6

Jisaso ox̄f̄ 5,000 aw̄i eán̄iḡf̄áyo aiw̄á m̄in̄i w̄iñf̄ nán̄ir̄ini.

1 Jisaso e nurár̄imo neméśáná ip̄i Gariri r̄in̄iñj̄w̄ám̄i — Ip̄i awá xeḡf̄ yoí ám̄i b̄i Taibiriasiȳf̄ r̄in̄iñj̄w̄árini. Awám̄i j̄f̄ar̄iw̄ám̄i dán̄i nán̄i nur̄i ñweañáná

2 ámá obax̄f̄ em̄im̄f̄ x̄fo s̄im̄ix̄f̄ yariḡf̄áyo wiar̄iñj̄p̄i s̄iñw̄f̄ n̄iw̄iga nuro nán̄i ep̄f̄royf̄ nero omi núm̄i ux̄f̄dar̄iná

3-4 s̄f̄á Judayf̄ aiw̄á An̄ijnajo Neamúroagoi r̄in̄iñj̄yi nán̄i im̄ix̄ip̄r̄i r̄ixa añw̄i e imóniñáná Jisaso d̄f̄w̄íyo nán̄i n̄iyir̄i xeḡf̄ wiep̄sar̄iñowa t̄f̄ni e éf̄ n̄iñwearo

5-6 Jisaso s̄iñw̄f̄ an̄f̄ȳf̄ w̄in̄iñ̄iniḡini. Ámá aga ayá w̄i ep̄f̄royf̄ nero x̄fo t̄f̄ám̄ini b̄imiar̄iñaḡf̄a n̄iw̄in̄ir̄i x̄fo en̄f̄p̄i nán̄i n̄ij̄f̄á nimón̄ir̄i aiw̄i re yaiw̄iñ̄iniḡini, “Ḡf̄ wiep̄sar̄iñá Piripo nepa en̄j̄ neán̄ir̄i dñj̄f̄ r̄ífa n̄ikw̄f̄ron̄i? Iwam̄f̄ó ow̄iw̄ap̄iyim̄ini.” n̄iyaiwir̄i re ur̄iñ̄iniḡini, “Ámá t̄iȳf̄ aiw̄á n̄ip̄r̄i nán̄i ge b̄f̄ ner̄i wianf̄w̄in̄i?” ur̄f̄aḡi

7 Piripo re uriniginini, “None aiwá óf ininif 200 tñni bfi nerane yanf niwiranénáyf, áamá re epíroyf egfáyf aga obaxf imóninagfa nání woni woni bi onimiápi aí meapaxf imóninimeninjoí.” urfagi

8 wiepisarinifyf wo —O Saimoní Pitaomí xogwáo Adíruoyí rininorini. O re uriniginini,

9 “Íwf woyá bisfkerfá pirawá barí tñni imixininif wé wú tñni peyf orá biaú tñni neqagi aiwf áamá obaxf epíroyf egfá tfyo yanf wipaxf rimónini? Oweoi!” urfagi

10 Jisaso ará xwapf eje nání wiepisarinowami re uriniginini, “Áamá nñni éf onweápoyniri urípoyi.” urfagi wiepisarinowa Jisaso urítpa éaná oxí nñni éf nweanáná fá rófáyf 5,000 imóniniginini.

11 Jisaso áamá nñni éf nweágfa niwiniri bisfkerfá pirawá barí tñni imixininifpi nimeari Gorixomi yayf niwimáná áamá e éf nweagfáyo yanf nimeri niwia uniginini. Pefy orápiáú eni nimeari axípi nerfná wigf onaneyiniro wimónarinifpi tñni xixeni niwia uniginini.

12 Ríxa apáni niniro agwf ími uyíagi niwiniri wiepisarinowami re uriniginini, “Wí xwirfá mikixepa oépoyniri niniro tfápia awí eaamépoyi.” urfagi

13 awa bisfkerfá pirawá barí tñni imixininif wé wú apí ámányf niniro tfápia awí neaemero soxf fá xwé wé wúkaú síkwf waúmi aumaúmf nero magwf miarígfawixini.

14 Ámányf emimf Jisaso wíwapíyípi sinwf niwiniro nání re rinigfawixini, “Neparini. Wfá rókiamoarinif xwftá tfyo binfo orini.” rinarinagfa

15 Jisaso xfomí mífxf ináyf imixipfiri nání míwimónarinagí aí ayf “fá nuxerane mífxf ináyo oimixaneyi.” yaiwiarinagfa dinf adadf niwiri nijfá nimóniri nání ayo e niwárimí xegfpi dfwf minifyo nání yiniginini.

Jisaso ipí Gaririyó xwirinwf nosaxa unf nánirini.

16 Sfápi tñni xegf wiepisarinowa ipí imanf e nání niwero

17 ewéyo nipixemoániro Kapaneamí nání oriwámí dání xemoaniro nání nimeámí nuro ríxa sfá yinínáná Jisaso awamí siní mívimeáfmi enáná re eniginini.

18 Rfwípi xwé erí ipí imeamfkwf erí yarfná

19 wiepisarinowa ewéyo nireaxa nuro siní ipíyo áwini e kiromita wé wúraní, wé wfúmi dánf woraní, núfasáná weninif éfáyf winigfawixini. Jisaso ewé tfáminí ipíyo xwirinwf nosaxa barinagí winigfawixini. Sinwf e niwiniro éf yarinagfa aí

20 o re uriniginini, “Ananire. Nionirini. Wáyf mepani.” urfagi

21 awa omi rixa “Re xemónapei.” uranïro yaríiná re enjinigini. Rixa ipiyo j́aríwámíni anj́ wigí dñj́ n̄iyaiwiro warigífe iwiékíni meagíawixini.

Ámá ý Jisaso nání ṕfá egíá nánirini.

22 Ámá oríwámí dání bisíkerfá n̄fe sá wegíáyí ẃfápi t́ni n̄iwiápínimearo re yaiwigíawixini, “Agíná ewé ámí wí re m̄iwé ná bání wenjagí w̄n̄íwanigini. Nene síjẃf w̄niñjána Jisaso xegí wiepísaríñowa t́ni ewépámí m̄ip̄ixemoánaríñagí n̄iw̄nirane wiepísaríñowani n̄ip̄ixemoániro waríñagí w̄nowaríwanigini.” yaiwiaríiná

23 ewé wí anj́ yoí Taibiriasi dání bisíkerfá Ámínáo xegí xanomi yayí n̄iwiri wíagí n̄fe nání báná

24 ámá e epíroyí egíáyí Jisaso síní wigí t́fe m̄iñweañagí w̄niro wiepísaríñowa ení m̄iñweañagí w̄niro nerí nání ewé b́fáyo n̄ip̄ixemoániro Jisaso nání Kapaneamiyo ṕfá yanïro ugíawixini.

“Nioní aiwá anj́namí dáníññj́ imóniñáonirini.” uríñj́ nánirini.

25 Ayí ipiyo j́aríwámíni Jisaso Kapaneamiyo ñweañána n̄iwímearo re urígwíawixini, “Nearéwapíyaríñoxini, joxí re nání giná b́foxini?” urígwíawixini

26 Jisaso re uríñj́nigini, “Aga nepa seararíñini. Seyíné emimí nioní seaíwapíyíapí síñẃf n̄iw̄niróná síwáníñj́ n̄iseairí seaíwapíyimínirí éapí nání n̄ij́fá nimóniro nání nioní nání ṕfá ríyaríñoi? Oweoi, seyíné bisíkerfá n̄iniróná agwí ímí seayíf enjagí nání nioní nání ṕfá yaríñoi.” nurirí

27 ewayí xwíyífá re uríñj́nigini, “Aiwá piyí pénaríñj́pi meañiro nání mepa nero aiwá n̄iniríñj́pimí dání dñj́ n̄iyimíñj́ imónipaxípi meañiro nání éfríxini. Aiwá api ámá imóniñáoní ananí seaiapípaxírini. Ápo Gorixo ‘Mimíwiároaríñorfaní?’ n̄inaiwirí xfo e éwinigínirí n̄irípeañoní aiwá api ananí seaiapípaxírini.” urígwíawixini

28 ayí re urígwíawixini, “Nene pí neríiná Gorixo ámá e oépoynirí wimónaríñj́pi yaníwini?” urígwíawixini

29 Jisaso re uríñj́nigini, “Seyíné ripí neróná Gorixo wimónaríñj́pi yaríñoi. Ámá xfo n̄irowarénaríñoní dñj́ n̄inikwírorónáyí, xfo wimónaríñj́pi yaríñoi.” urígwíawixini

30 ayí re urígwíawixini, “Nene síñẃf n̄iw̄nirane dñj́ ríkwoano nání pí emimí neaíwapíyiríni? Joxí aga piyí eríni?”

31 Bíkwoyo xwíyífá re n̄irínirí eáníñj́pa, ‘O aiwá n̄ipírí nání anj́namí dání winj́nigini.’ n̄irínirí eáníñj́pa negí aríowa ámá dñj́ meañe nemeróná aiwá maná ríníñj́pi —Aiwá api

Gorixoyá dñño dáni xegípi weagípirini. Aríowa áamá dñño meñe nemeróná aiwá apí nagfáriní.” urfagfa

32 Jisaso re urññinigini, “Nioni aga nepa seararññini. Aiwá eníiná anñnamí dání seaiapñño, ayf Mosesomani. Agwí ení aga aiwá nepaxññipi anñnamí dání seaiaparñño, ayf gí áporini.

33 Aiwá nepaxññi ápo Gorixo seaiaparññipi, ayf aiwá anñnamí dání nñweapíri áamá xwíá tñyo ñweagíá dñño nñyimññi tñgíáyf imónipírfá nání sixf umímoarñño.” urfagi

34 ayf re urígfawixini, “Ámínáoxini, aiwá joxi neararññipi íniná neiapírfírxini.” urfagfa

35 Jisaso re urññinigini, “Aiwá nepaxññi dñño nñyimññi imónipírfápi, ayf nionirini. Áamá nioni tñámíni bñfá gíyí gíyí ámí agwí wipaxí menini. Nioni dñño nñkwírófá gíyí gíyí ámí iniígfá nání bí gwíni yeáyf wipaxí mimónini.

36 E nñsearíri aiwí nioni re searññanigini, ‘Seyné emimí nioni enápi sññwí nñnaníro aiwí “Orñani?” nñniaiwiro dñño mññkwíroarñño.’ searññanigini.

37 E nerí aí áamá ápo ‘Díxíriní.’ nñniríri niapññiyí nñni xixeni dñño nññkwíroro nioni tñámíni bípírfáriní. Nioni tñámíni bñfáyf mñxf wí umáññimfámani.

38 Nioni anñnamí dání nñweapírfá nioni gí nimónarññipi emfánirí weapññáonimani. Nioni nñrowárénapñño wimónarññipi emfánirí nñweapíri nání áamá xíoyá dñño tñni nioni tñámíni bñfáyf mñxf wí umáññimfámani.

39 Nioni nñrowárénapñño e éwññigññirí wimónarññipi, ayf rñpíriní. Nioni áamá xíto niapññiyí wíyo mñyoríri pa erí sñfá yoparññi imónáná ámí wiáññimeapírfá nání dñño sixf umímori emfa nání wimónarññirini.

40 ‘Gí ápo e éwññigññirí wimónarññipi, ayf rñpíriní.’ seararññini. O áamá xewaxoní sññwí nñnaníro dñño nñkwírófá gíyí gíyí dñño nñyimññipi tñgíáyf imónipírfá nání wimónirí nioni sñfá yoparññimí ayf ámí wiáññimeapírfá nání dñño sixf umímómfa nání wimónirí yarññirini.” urññinigini.

41 Judayf xewanñño re rññípi nání, “Aiwá anñnamí dání weapññipi, ayf nionirini.” rññípi nání anññumf nírññiro o nání

42 re rññígfawixini, “Jisaso ro Josepomí xewaxo meníraní? Xaniyaú nání nene majfáraní? O aríge nerí ‘Anñnamí dání wepññiñáonirini.’ rñfá rarini?” rñnarññagfa

43 Jisaso re urññinigini, “Pí nání anññumf nírññiro rñnarñño?”

44 Áamá wo aí xewanñoyá dñño dání nioni tñámíni bípaxí

men+ni. Ápo, nirowárenapi+ño xe o táfam+ni oun+ri di+ñf ukikayonán+ni nion+ni táfam+ni bi+pax+ri+ni. Ayf sfá yoparfyim+ni wiáp+ni+meap+rfá nán+ni nion+ni di+ñf sixf umímóm+fár+ni.

45 Rfwam+ñf wfá rókiamoagfáwa eagfáyo re ri+ni+ni, 'Gorixo áma niyon+ni wiwap+yin+fár+ni.' ri+ni+ni. Ay+nán+ni áma ápo wiwap+yarfná arfá wigfá gi+yf gi+yf nfn+ni nion+ni táfam+ni barigfár+ni.

46 Gorixo wiwap+yin+ñf aiwi ayf wí Gorixomi si+ñwf win+igfá nán+ni mirar+ñ+ni. Ná won+ni Gorixo tñf e dán+ni bi+ñáon+ni ápom+ni si+ñwf win+ñár+ni.

47 Aga nepa searar+ñ+ni. Nion+ni di+ñf ni+kw+rófá gi+yf gi+yf di+ñf ni+yim+ñf iníná ñweap+rfá nán+ni tfgfáy+ri+ni.

48 Aiwa ni+nir+ñ+pimi dán+ni di+ñf ni+yim+ñf imón+pax+p+ni, ayf nion+ri+ni.

49 Eníná segf searfawéyf áma di+ñf meañe nemeróná aiwá manáf ri+nñ+p+ni ni+nro aiwi ni+ñweagfasáná pegfawix+ni.

50 Aiwá anfnam+ni dán+ni weap+ñf ri+p+ni xegf bi+x+ni. Áma ni+nirfnáyf, ni+pep+rfámani.

51 Aiwá di+ñf ni+yim+ñf imón+p+ri nán+ni anfnam+ni dán+ni weap+ñ+p+ni, ayf nion+ri+ni. Áma gi+yf gi+yf aiwá ri+p+ni ni+nirfnáyf, anñf iníná ñweap+rfár+ni. Aiwá áma xwfá ri+ri+ni ñweagfá nfn+ni di+ñf ni+yim+ñf tfgfáyf nimón+ni iníná ñweap+rfá nán+ni m+ni wimfápi, ayf gf wará+ri+ni." ur+ñ+ni+ni.

52 Judayf wig+p+ni xw+yfá xim+ximf ni+nro re ri+nar+ñagfá, "Áma ro arige ner+ni xfoyá wará nanfwá nán+ni neaiap+nfnár+ni?" ri+nar+ñagfá

53 Jisaso re ur+ñ+ni+ni, "Aga nepa searar+ñ+ni. Seyfné áma imón+ñáon+yá warápi m+nipa ero ragfpi m+nipa ero nerónáyf, di+ñf ni+yim+ñf imón+ñ+p+ni tfgfáyfné men+ni.

54 Gf wará niro gf ragf niro éfá gi+yf gi+yf di+ñf ni+yim+ñf imón+ñ+p+ni tfgfáyf enagfá nán+ni sfá yoparfyim+ni owiáp+ni+meapoy+nir+ni di+ñf sixf umímóm+fár+ni.

55 Gf wará ri+p+ni aiwá nepax+ñf imón+ri gf ragfpi ini+igf nepax+ñf imón+ri enagf nán+ni searar+ñ+ni.

56 Áma gf wará ni+ri ragf ni+ri éf go go nion+ni tñ+ni ni+kum+x+n+rai nawín+ni imón+ñwi+ni. Nion+ni en+ni xfo tñ+ni ni+kum+x+n+rai nawín+ni imón+ñwi+ni.

57 Ápo, di+ñf ni+yim+ñ+p+ni mfkf tñño nirowárenap+ñ+ri+ni. Ápo e enf enagf nán+ni nion+ni en+ni di+ñf ni+yim+ñ+p+ni mfkf tññáon+ni imón+ñ+ni. Ay+nán+ni go go ni+b+ri nion+ni ni+nirfnáyf, nion+ni en+ni di+ñf mfkf tññáon+ni enagf nán+ni xfo en+ni di+ñf ni+yim+ñf iníná ñweanfa nán+ni tñf wo imón+nfnár+ni.

58 Aiwá anfnam+ni dán+ni weap+ñf ri+p+ni nán+ni searar+ñ+ni. Ri+p+ni aiwá eníná negf arfowa ni+nro ni+ñweagfasáná pegfápi yap+ni

mimónini. Go go aiwá rípi nínirínáyí, díní íníná nweanfa nání tñí wo imóninfáriní.” uríñiginí.

⁵⁹ Jisaso rotú añí Kapaneamiyo míriniñiwámi dání nuréwapíyiríná e nura uníñiginí.

Xwíyá díní ikwíróáná díní niyimíñí imónipaxípi uríñí nánirini.

⁶⁰ Ayínání xegí wiepísaríñíyí obaxí amípi o nuréwapíyiríná nura úípi arfá níwiróná re rígfawixini, “Xwíyá o raríñípi ududí iníñípi rarini. Ámá go xixeni arfá winírfeniñoi?” raríñagfa aiwi

⁶¹ Jisaso xegí wiepísaríñíyí obaxí o ríípi nání aníñumí irínaríñagfa níjfa nimóniri re uríñiginí, “Xwíyá ududí seainípxí searfápmi dání róreamioaríñoi? Nioní pñi níníwiárimí upíri ríseaimónariní?”

⁶² Seyíné ámá imóniñáoni xewaníñoni weapíñae nání amí peyaríñagi nínanirínáyí, pí wííri seaimóninfárfani? Sini pñi níníwiárimí upíri nání seaimóninfárfani?” nuriri

⁶³ re uríñiginí, “Díní niyimíñí íníná nweapírfá nání wiaríñípi, ayí kwíyí Goríxoyápirini. Ámáyí wigí ení eánigfá tñi wí e imónipaxí menini. Xwíyá nioní searfápi ámá díní níkwíroríñípimi díní íníná nweapírfá nání kwíyí ewearíñípirini.

⁶⁴ E nerí aí wiyíné xwíyá nioniyá sini díní míníkwíroaríñoi.” uríñiginí. Jisaso iwamfó dání ámá xfómí díní míwíkwírófáyí nání níjfa imóniri xfo nání míyí urínfo nání ení níjfa imóniri eno enagi nání e nuriri

⁶⁵ re uríñiginí, “Wiyíné díní míníkwíroaríñagfa nání re searfániginí, ‘Ápo ámá go go nioní tñí e xe ouniri síñwí míwíñipa nerínáyí, o nioní tfáminí wí bípaxí menini.’ searfániginí.” uríñiginí.

⁶⁶ Xwíyá api nura úí enagi nání xegí wiepísaríñíyí obaxí omí pñi níwiárimí nuro amí o tñi nawíni bí añí memegfawixini.

⁶⁷ Ayínání Jisaso xegí wiepísaríñí wé wúkaú síkwí waú awamí re uríñiginí, “Soyíné ení ‘Ríxa pñi níwiárimí owaneyí.’ ríseaimónariní?” uríagi

⁶⁸ Saimoní Pitao re uríñiginí, “Ámínáoxini, none go tfáminí waníwini? Xwíyá díní niyimíñí tñíwáone imónani nání imóniñípi joxini tñíoxirini.

⁶⁹ None ríxa díní níkwírorane níjfa re imóniñwini, ‘Joxi síyíkwí míníñí Goríxo rírípeañoxirfani? Yeáyí neayimíxemeanfa nání arfowayá xwíá piaxíyo dání iwíaronfóyí raríñwá, ayí joxirini.’ níyáiwirane níjfa imóniñwini.” uríagi

⁷⁰ Jisaso re uriniginini, “Nioni áamá wé wúkaú síkwí waú soyíné mīsearīpeapa reñaniginini? E neri aí woxi oboxíninif imóninini.” uriniginini.

⁷¹ Isikarioti dāñf Saimonomi xewaxo Judaso —O wiepīsarinif wé wúkaú síkwí waú awa worini. O xfo nāni mīyí urinifo enagi nāni e uriniginini.

7

Jisasomi xogwáowa xfomi dñf mīwīkwīrogá nānirini.

¹ Jisaso e niyárimo néisáná Judayf ámináowa xfomi pikianiro nāni mekaxf mearinagáfa nijfá nimóniri nāni “Judia piropenisfyo oememini.” mīwimónf Gariri piropenisfyo anf emearfna

² aiwá Judayf anf pákf pákf ininifyo niñwearfná imixayarigfápi —Aiwá api, ayf enfná fwiárfawé Moseso tñni nemeróná senfá anifyo niñweaxa wagfápi nāni dñf winini nāni xwiogwf ayf ayo Judayf wigf anifyf pñni niwiárimni nuro sfá wé wfūmi dāñf waú wo anf pákf pákf ininifyo niñwearo aiwá imixarigfápirini. Aiwá api rixa anwi e imónináná

³ xogwáowa re urigfawixini, “Dixf wiepīsarinif winifyf eni emimf amipí joxi yarinfpi sñwf winifpñni nāni anf re pñni niwiárimni Judia piropenisfyo nāni ui.

⁴ Ayf rīpi nāni rīrarinwinini. Áamá wo áamá nñni xfo nāni nijfá oimónipoyiniri niwimónirfnáyf, xegf yarinfpi inimi yarinfmanf. Emimf joxi yarinfpi nepa nerfnáyf, jwaninifoxi nuri áamá niyfá sñwfyo dāni sfwá winirfñni.” urigfawixini.

⁵ Awa xegf xogwáowa aí dñf mīwīkwīropa nero nāni e urigfawixini.

⁶ Jisaso re uriniginini, “Soyíné upfrfná anani gini gíná upfrfa nāni imóninagf aiwi nioni umfáiná sñni mimónini.

⁷ Ayf rīpi nāni seararinini. Áamá xwfá tñyo dāñf nñniyf soyíné tñni sfmf tñni inipaxf mimóninof. E neri aiwi nioni wigf yarigfápi nāni ‘Sipirini.’ nuriri waroparf wiararinagf nāni sfmf tñni niarinof.

⁸ Segfpi aiwá nene xwiogwf o omi imixayarinifwápi nāni yoápoyf. Nioni gf umfáiná sñni mimóninagf nāni wí umiméini.”

⁹ nurárimni Gariri piropenisfyo ñweaniginini.

Jisaso aiwá anf pákf pákf ininifyo niñwearóná imixarigfápi nāni yoanf nānirini.

¹⁰ Jisaso, xexirfmeáowa rixa aiwá api nāni yoáfami enáná xfo eni ámayá sñwfyo dāni mīyoá yumfí inimi niyiri Jerusaremni nīrémori ñweanáná

11 Judayf aiwá imixarigfê xfo nání pfa néra nuro “O gerini?” nriiga nuro

12 áma e epfroyf egfáyf ikeagigwf ayá wí nriiga nuro wí “Áma nanorini.” riro wí “Oweoi, nanomaní. Áma niyoní dñf nukinimixiri xenwfmí nipemeámi warinorini.” riro nero aiwi

13 Judayf ámináowa nání wáyf nero nání áma wí o nání áma sfmimanjf e dání mirinigtawixini.

14 Jisaso sfá aiwá imixarigfáyf rixa áwini e imónináná anj ridiyowá yarigtawami nání nurí nípawiri ámayo uréwapiyarfná

15 Judayf ámináowa dñf ududf nwiniro re rigfawixini, “Aríre nerí nijfá o rarinjfpí nimóniri rfa rarini? Sikurfá menjoyoi.” rarinagfa

16 Jisaso re uriniginini, “Xwiyfá nioni searéwapiyarinjápí nioni gfpimani. Nioni nrowárenapinoyápirini.

17 ‘O wimónarinjfpí oemini.’ wimónarinjfpí giyf giyf nioni searéwapiyarinjápí nání nijfá nimóniri re yaiwipaxirini, ‘Gorixoyá dñfyo dání rfa nearéwapiyarini? Xfo xegf dñfyo dání rfa nearéwapiyarini?’ niyaiwiri nijfá imónipaxirini.

18 Áma go go xfo xegf dñfyo dání niriínáyf, áma weyf onimépoyiniri yarinjirini. E nerí aí áma nini áma xfomi uowárenapinomi weyf oumépoyiniri yarino, o aga nepaxinorini. Yadmijnf yarinoi.

19 Eniná Moseso njw íkaxf nriiniri eáninjfpí maseiapipa reniginini? E nerí aí soyfnéyá wo aí njw íkaxf eáninjfpí píraninjf xfdarinjmaní. Pí nání soyfné nioni npiikianiro yarinoi?” urfagi

20 áma e epfroyf egfáyf re urigtawixini, “Imfó xixeroarinj roxini, áma giyf ripikianiro yarinagfa rarini?” urfagfa

21 Jisaso re uriniginini, “Nioni emimf ná bini éagf seyfné siní ududf ikárinarinoi.

22 Moseso njw íkaxf ‘Segf niaíwfyo nixirimáná sfá wé wfúmi dánj waú wo múróáná sfá ayimi iyf sfmf sfó wákwirixini.’ rinjirini. E niseariri aiwi ayf Moseso marfái, negf arfowa sfwf apf érowiápinigtáriní. Ayináni seyfné segf niaíwfyf njw íkaxf rininjfpí nixfdarinjfpimí dání nanj oimónipoyiniri Sabarfáyo aiwi iyf sfmf sfó wákwiarigtáriní.

23 Seyfné ‘Nanj nerane njw íkaxf Moseso nriiri eanjfpí pírf mwiákipa oyaneyí.’ niyaiwiro Sabarfáyo ení iyf sfmf sfó wákwiarigtáriní. Seyfné e yarigtá enagf nání pí nání nioni áma womí Sabarfáyo nanj wimixfápi nání wikf nónarinoi?

24 Sijnwf tñiní niwinaxfdiro miripa époyí. Xfo yarinjagfpi ení mí nómixifná rfrixini.” uriniginini.

Jisaso nání “Kiraisorfaní? Worfaní?” rinigfá nánirini.

²⁵ Ámá Jerusaremí ηweagfáyí wí re nira ugáfawixini, “Ámá ro ámá nípikiani-ro egfo menirani?

²⁶ Sijwí winípoyi. Ámá níní arfá egfe sijáni nrori rariragí aí mebá neamenηweagfáwa omí xwíyfá bí muraririo. Awa ‘Ámá ro Kiraiso, ámá yeáyí neayimixemeanfa nání arfowayá xwífa piaxfyo dání iwiaronfoyi raririwáo, ayf orfaní?’ miyaiwipa riyaririo?

²⁷ E nerí aí ‘Ámá o Kiraiso, ámá arfowayá xwífa piaxfyo dání iwiaronfoyi raririwáorfaní?’ wiaiwipaxí menini. Ayf rípi nánirini. Nene xinái xfomi xirirje nání nijfá imónirwiní. E nerí aiwi Kiraiso, ámá Gorixo yeáyí neayimixemeanfa nání urowárenapirifo imóninifaníyí ámá wo ‘E dánorini.’ rípací menini. Ayináni ‘O Kiraisorfaní?’ wiaiwipaxí mimónirwiní.” rariragí

²⁸ Jisaso aní ridiyowá yarigfiwámí dání nuréwapiyiríná ení tñí níriri re uririnigini, “Seyfne nepa nioní nání nijfá ero ‘O e dánorini.’ rípací imóniro yarigfáyínerani? Nioní gf dñí tñí birámani. Nepaxirí imónirjo —O soyfne majforini. O nioní nrowárenapiririni.

²⁹ O tñí e dání biráoni enagí nání o nioní nijfáriní. O nioní nrowárenapiririni.” urfagí nání

³⁰ omí fá xiran-ro nero aiwi fá xirípacíná siní mimóniragí nání fá bí mixirigfawixini.

³¹ E nerí aí ámá e epíroyí egfáyí obaxí wí dñí níwíkwíroro re nira ugáfawixini, “Kiraiso, ámá yeáyí neayimixemeanfa nání arfowayá xwífa piaxfyo dání iwiaronfoyi raririwáo nimóniríná emimí ámá ro yarirípimí nimúrori enfáraní? Oweoi.” rigfawixini.

Jisasomi fá oxirípoyiniri uowárigfá nánirini.

³² Parisiowa ámá e epíroyí egfáyí Jisaso nání ikeagígwí e rariragí arfá níwiro nání awa tñí apaxípanirí imónigfá xwéowa tñí dñí axípi níxiriro Jisasomi fá oxirípoyiniri ridiyowá yarigfiwámí awí mearoarigfá wamí uowárfagí awa nuro o uréwapiyarirje rémógífa

³³ Jisaso re uririnigini, “Seyfne tñí re bí onimíapi nirweámoni gf nrowárenapirjo tfe nání umfáriní.

³⁴ Ríxa úaná seyfne nioní nání pfa níniro aiwi wí sijwí naníprífámani. Seyfne nioní ηweámíae upaxí wí mimónirio.” urfagí

³⁵ Judayí amináowa re rinigfawixini, “O gimi nání umnirí rarini? Aga gimi nání úaná nene o nání pfa megínanfáriní? Negí amáyí Gírikíyí aníyo ηweagfámi nání nuri émáyo uréwapiyimifáriní rfa neararini?

36 Xwiyáa o re ríípi, ‘Seyíne nioni nání pía nñiro aiwí wí sñwí naníprámani. Seyíne nioni ñweámíae upaxí wí mimónñoi.’ ríípi pí nñyairí ría rñoi?” rñíngíawixíni.

Inííngí oyáa tññí nání urññí nánírñni.

37 Sía aiwá apí imíxaríngíáyí yoparíyi —Ayi seáyí e imónñíyirñni. Sía ayi imónñáná Jisaso éf nñrorí ení tñni re rññíngíni, “Ámá inííngí nání gwíntí yeáyí wí gíyí gíyí nioni tñmíni nñbñro inííngí onípoi.

38 Nioni dññí nñkwírófá gíyí gíyí Bñkwíyo nñrññí eánñí rñpi tñni xñxení imónñíráoi, ‘Wíngí xwioxíyo ná iními dání inííngí dññí nñyímiññí imíxarññpi oyáa tññí pwenfárñni.’ nñrññí eánñípi tñni xñxení imónñíráoi.” urññíngíni.

39 Jisaso e nñrññá kwíyí Goríxoyá xñomi dññí wñkwírófáyí meapírfápi nání e urññíngíni. Íná Jisaso sñni aññnamí nñpeyirí mikññipa éiná enagí nání Goríxo sñni xegí kwíyípi ámáyo sixí mumímopa yagínárñni.

Jisaso nání dññí xñxegñni tñni nepayoro ríngí nánírñni.

40 Ámá e epíroyí egíáyí o e rarññagí arfá nñwiro wí re nñra ugíawixíni, “Aga neparñni. Ámá ro wíá rókiamoagí nene xwayí naníñí ñweañwáorñni.” nñra warfñá

41 wí re nñra ugíawixíni, “ ‘Ámá ro Goríxo yeáyí neayimíxemeanfa nání arfowayá xwíá piaxíyo dání iwiaronfoyi rarññwáo, Kiraisorñni.’ neaimónarñni.” nñra warfñá wí re nñra ugíawixíni, “Gariri pñropenísíyo dññí wo Kiraiso, ámá arfowayá xwíá piaxíyo dání iwiaronfoyi rarññwáo imónñipaxíraní? Oweoi, e dññí wo ámá arfowayá xwíá piaxíyo dání iwiaronfoyi rarññwáo imónñipaxí meníni.

42 Bñkwíyo re mñrññipa rení, ‘Kiraíso, arfowayá xwíá piaxíyo dání iwiaronfoyi rarññwáo negí arfo Depitoyá fwiáfawé wo imónñífarñni. Aní Betírexemí —Eníiná Depito xegí ñweaagerñni. Omí e dání xñrññífarñni.’ mñrññipa rení?” nñra nuro nání

43 ámá e epíroyí egíáyí o nání dññí xñxegñni tñni nepayoro nñrñróná

44 wí “Ríxa ía oxíraneyí.” nñwimónñí aiwí omí ía bñ mñxñrñngíawixíni.

Judayí mebáowa Jisasomí dññí mñwñkwírogí nánírñni.

45 Rídiyowá yaríngíwámí awí mearoaríngíáwa ámí nuro apaxípánññí imónñíngíá xwéowamí tñni Parisiowamí tñni wímeáaná awa re uríngíawixíni, “Pí nání omí ía mñxñrñ anípáoyíne barñoi?” urfagíá

46 awí mearoaríngíáwa re uríngíawixíni, “Eníiná aiwí ámá o nearéwapíyarññpa wo mñnearéwapíyagíñni.” urfagíá

47 Parisiowa ikayíwí nuríro re urígfawixíni, “Soyíné ení ríxa díní niseakínimíxírí xenwámí niseaipemeámí mupa reñoí?” nuríro

48 re urígfawixíni, “Seamenweañwáone woraní, Parisione woraní, omí díní bí wíkwírófraní? Oweoí!

49 E nerí aí áamá epíroyí egíá jíayí ñwí ikaxí nírínírí eánínípi nání píráníní nífá mimónípa nero nání Goríxoyá síñwíyo dání anínípiríá nání ramíxáríníníyíríní.” uríagíá

50 Nikodimaso —O ení Parisi woríní. Xámí áríwíyimi nurí Jisasomí níwímeari yaríní wíñoríní. O níwiápínímeari re urínínigíní,

51 “Negí ñwí ikaxí nírínírí eáníníyo bí rípi ríríníní, ‘Áamá womí xío rínarínípi aríá mívípa erí o yarínípi píráníní nífá mimónípa erí nemáná ananí xwíyíá umeárípafríní.’ ríríníní?” uríagí

52 awa ikayíwí re urígfawixíni, “Joxí ení Gariri dání iwoxírífaní? Bíkwíyo píráníní íá rorí pía merí nerínáyí, joxí re níyaiwirí nífá imónírífní, ‘Wíá rókiamoaríní wo Gaririyo dání imónarínímaní.’ níyaiwirí nífá imónírífní.” urígfawixíni.

Apíxí íwí íníní wími xwíríxí umeagíá náníríní.

53 Áamá níní wígfí añí xíxegíníyo umíagíá aiwí

8

1 Jisaso díwí xegí yoí Oripiyo nání nurí

2 sá weño wíá mónínífmí ámí níwiápínímeámí níbirí añí rídíyowá yarígfíwámí nípáwirí áamá níní xío tífámíní barínagíá nání o éf níñweámáná uréwapíyaríná re enínigíní.

3 Ñwí ikaxí eánínípi mewegíáwa tíní Parisiowa tíní awa apíxí áamá wí íwí inarínagí wínímeáíá wími nímera níbéro áwíní e éf nurárarímáná

4 omí re urígfawixíni, “Nearéwapíyaríníoxíní, apíxí rí íwí inarínagí wínímeáííní.

5 Apíxí ríníní imóníníyí nání ñwí ikaxí Moseso níríní eanípimí dání re ríníní, “Síná tíní iwaní nearo pikíríxíní.’ ríníníagí aí joxí píoi rírífní?” urígfawixíni.

6 Ríwéná o Moseso rínípi níwiaíkiri xegí bí rífpimí dání xwíyíá uxekwímoaneyíníro iwamífo níwíwapíyiro e uríagíá aiwí o ípíá éf níñweámáná xwíáyo webíá tíní ríwamíní nearí

7 awa aríkí ámí ámí yaríní wíyarínagíá o ámí éf nírorí re urínínigíní, “Soyíné woxí goxí íwí bí míyaríníoxí xámí ímí síñá eaí.” nurími

8 ámi ípápa éf nɨɨweari xwáyo ríwamiɨf eaaríná re enɨnigiɨni.

9 Awa Jisaso e urɨagi arfá nɨwiro woni woni Jisaso tɨɨf e pɨni nɨwiárɨmi nuróná ámináowa xámi numearo nɨni rixa núaná apɨxɨni xegf xewɨni Jisasoyá sɨmɨ e éf roɨagi nɨwɨnɨrɨ

10 ámi éf nɨrorɨ ími re urɨɨnigiɨni, “Ineyɨ, ámayf gɨminɨrɨni? Ayf wo xwɨyá mɨrɨmearɨrani?” urɨagi

11 í re urɨɨnigiɨni, “Ámináoxɨni, wo xwɨyá mɨnɨmearɨrani.” urɨagi Jisaso re urɨɨnigiɨni, “Nionɨ enɨ xwɨyá wí rɨmearɨméni. Dixf aɨf ui. Re dánɨ ámi íwɨ bi minɨpa éirɨxɨni.” urɨɨnigiɨni.

“Nionɨ ámá nánɨ uyf wɨnɨɨf imónɨɨáonɨrɨni.” urɨɨf nánɨrɨni.

12 Jisaso ámi re urɨɨnigiɨni, “Nionɨ ámá xwá tɨyo ɨweagfá nɨyonɨ uyf wí wánɨɨf wókɨmɨxarɨɨáonɨrɨni. Ámá nionɨ nɨxɨdɨyáf sá yinɨɨmɨni aɨf emepɨrɨfá menɨni. Wfá dɨɨf nɨyɨmɨɨf tɨgɨyáf imɨxɨpaxɨ imónɨɨpɨ wókɨmɨxɨnɨfáɨni.” urɨagi nánɨ

13 Parisiowa re urɨgɨfawixɨni, “Joxɨ e rɨpɨ jɨwanɨɨoxɨ símeanɨf mɨkoxɨnɨɨf nimónɨrɨ áwanɨf rɨnarɨɨagi nánɨ ‘Neparɨni.’ nɨyaiwirane arfá seaianɨmewɨni.” urɨagfá

14 Jisaso re urɨɨnigiɨni, “Nionɨ aí nɨwanɨɨonɨ nánɨ áwanɨf rɨnarɨɨápɨ, ayf neparɨni. Ayf rɨpɨ nánɨ seararɨɨni. Ge dánɨ rfa biɨanigiɨnɨrɨ gɨmi nánɨ umfárfanɨrɨ imónɨɨpɨ nánɨ nɨjɨfá nimónɨrɨ nánɨ seararɨɨni. E nerɨ aí soyfne nionɨ biɨae nánɨrani, nionɨ umfáe nánɨrani, majfá nimónɨro nánɨ nɨrarɨɨoɨ.

15 Soyfne ámá xwá tɨyo dánɨyáf yarɨgɨfápa sɨɨwɨf tɨnɨni nɨwɨnaxɨdɨro rarɨɨagfá aí nionɨ ámá womɨ aí sɨɨwɨf tɨnɨni nɨwɨnaxɨdɨrɨ xwɨyá mumeaararɨɨni.

16 Nionɨ xwɨyá numearɨrɨ sɨɨwirɨyá, nionɨ gɨ dɨɨf tɨnɨ mepa nerɨ ápo, nɨrowárɨnapɨɨoyá dɨɨfyo dánɨ nerɨ nánɨ nepa xixenɨ imónɨɨpɨ tɨnɨ umearɨpaxɨrɨni.

17 Segf ɨwɨ ikaxɨ eánɨɨfyo aí re nɨrɨnɨrɨ eánɨni, ‘Ámá waú xwɨyá áwanɨf nɨrɨrɨná axɨpɨni nɨrɨrɨnáyá, xwɨyá apɨ nepa imónɨni.’ nɨrɨnɨrɨ eánɨni.

18 ‘Nionɨ nɨwanɨɨonɨ nánɨ áwanɨf searɨnɨrɨ ápo, nɨrowárɨnapɨɨo enɨ nionɨ nánɨ áwanɨf searɨrɨ yarɨɨagi nánɨ soyfne nionɨ seararɨɨápɨ nánɨ “Neparɨni.” yaiwipaxɨrɨni.’ ” urɨagi

19 awa re urɨgɨfawixɨni, “Dixf ápo ge ɨweani?” urɨagfá o re urɨɨnigiɨni, “Soyfne nionɨ nánɨ nɨjɨfá mimónɨpa ero gɨ ápo nánɨ nɨjɨfá mimónɨpa ero yarɨɨoɨ. Soyfne nionɨ nánɨ nɨjɨfá

nimóni-ro sɪŋwiri-yɪ, gɪ ápo nánɪ enɪ nɪjɪá imónanɪ-ro éfárɪnɪ.” urɪŋɪnɪgɪnɪ.

²⁰ Anɪ rɪdi-yowá yarɪgɪwámɪ Gorɪxo nánɪ nɪgwɪ tarɪgɪá tɪŋɪ e dánɪ nuréwapɪyirɪná xwɪyɪá apɪ urarɪŋagɪ aiwɪ omɪ á xɪrɪpɪrɪfɪná sɪnɪ mimónɪŋagɪ nánɪ á bɪ mɪxɪrɪgɪawɪxɪnɪ.

“Nionɪ umɪáé nánɪ soyɪné wɪ upaxɪ menɪnɪ.” urɪŋɪf nánɪrɪnɪ.

²¹ O ámɪ re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Nionɪ pɪnɪ nɪseawiárɪmɪ úaná soyɪné nionɪ nánɪ pɪá nɪnɪro aí segɪ ɪwɪ yarɪgɪápɪ sɪnɪ yokwarɪmɪ minɪŋáná pepɪrɪfárɪnɪ. Nionɪ umɪáé soyɪné bɪpaxɪ wɪ mimónɪŋoɪ.” urɪagɪ

²² Judayɪ ámɪnáowa re nɪra ugɪawɪxɪnɪ, “O ‘Nionɪ umɪáé soyɪné bɪpaxɪ mimónɪŋoɪ.’ rɪagɪ nánɪ xewanɪŋo pɪkɪnɪmɪnɪrɪ nánɪ mɪnearɪpa rɪyarɪnɪ?” nɪra warɪná

²³ o re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Nionɪ eramɪ dánɪonɪrɪnɪ. Soyɪné bɪramɪ dánɪoyɪnérɪnɪ. Soyɪné xwɪá tɪyo dánɪoyɪnérɪnɪ. Nionɪ xwɪá tɪyo dánɪonɪmanɪ.

²⁴ Ayɪnánɪ re searɪfɪnɪ, ‘Segɪ ɪwɪ yarɪgɪápɪ sɪnɪ yokwarɪmɪ minɪŋáná pepɪrɪfárɪnɪ.’ searɪfɪnɪ. Ayɪ rɪpɪ seararɪŋɪnɪ. Soyɪné dɪŋɪ nɪnɪkwɪroro ‘Ayɪ orɪnɪ.’ mɪniawɪpa nerónáyɪ, segɪ ɪwɪ yarɪgɪápɪ sɪnɪ yokwarɪmɪ minɪŋáná pepɪrɪfárɪnɪ.” urarɪŋagɪ

²⁵ awa re urɪgɪawɪxɪnɪ, “Goxɪrɪnɪ?” urɪagɪa Jisaso re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Nionɪ iwamɪó dánɪ searagáonɪ onɪrɪnɪ.

²⁶ Soyɪné yarɪgɪápɪ nánɪ xwɪyɪá searɪmearɪmɪ nánɪ xwɪyɪá xwapɪ xɪrɪŋáonɪrɪnɪ. Soyɪné arɪá mɪniarɪŋagɪa aiwɪ nionɪ nɪrowárénapɪŋo nepaxɪŋorɪnɪ. Amɪpɪ omɪ arɪá winɪápɪ ámá nɪnɪ arɪá egɪe dánɪ rarɪŋárɪnɪ.” urɪagɪ aiwɪ

²⁷ ayɪ majɪá nimónɪ-ro “Ápo Gorɪxo nánɪ rɪa neararɪnɪ?” mɪyaiwɪarɪŋagɪa nánɪ

²⁸ Jisaso re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Soyɪné ámá imónɪŋáonɪ íkɪáyo nɪyekwɪroárɪpɪrɪ seáyɪ e nɪnɪmɪeyoarɪná nɪjɪá ‘Ayɪ orɪnɪ.’ imónɪpɪrɪfárɪnɪ. Nionɪ gɪ dɪŋɪ tɪnɪ amɪpɪ bɪ yarɪŋámanɪ. Ápo nɪréwapɪyɪŋɪpɪnɪ rarɪŋárɪnɪ.

²⁹ Ínɪná nionɪ nɪrowárénapɪŋo yayɪ winɪpaxɪpɪnɪ yarɪŋagɪ nánɪ nionɪ pɪnɪ nɪnɪwiárɪmɪ mɪnú sɪnɪ dɪŋɪ nɪkɪkayonɪ.” urɪŋɪnɪgɪnɪ.

³⁰ Xwɪyɪá apɪ urarɪná ámá obaxɪ dɪŋɪ wɪkwɪrogɪawɪxɪnɪ.

Ámá áxerɪwarɪ inɪgɪáyɪ nánɪ urɪŋɪf nánɪrɪnɪ.

³¹ Jisaso Judayɪ omɪ dɪŋɪ wɪkwɪrófáyo re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Seyɪné gɪ xwɪyɪá rarɪŋápɪ dɪŋɪ á nɪxɪrɪrónáyɪ, nionɪyá gɪ sealepɪsarɪŋá nepaxɪŋɪyɪné imónɪŋoɪ.

32 Xwiyfá nepaxiñf imóniñfpi nánf nijfá nimóniro e nemáná xwiyfá apf dñf fáf nixirirñfipimf dánf áxenwarf minigfáyfné imónipfrfáriní.” urfagi

33 wa re urigfawixiní, “Negf arfo Ebirfamoyá fwiárfaweneriní. Eníná dánf amá wayá xináíwanénñf nimónirane omñf miiwagwaéne, joxf arige nerf ‘Áxenwarf minigfáyfné imónipfrfáriní.’ neararñfñf?” urfagfa

34 Jisaso re urññigñf, “Aga nepa seararñfñf. Amá fwf yarñf go go fwf xfo yarñfpiyá xináíññf nimónirf áxenwarf winí.

35 Amá xináíwánñf nimóniro omñf wiirigfáyf anñf anjwámf xiáwo tfñf ñweaarigfámaní. E nerf aí xewaxo íníná anñf e ñweaarñfñf.” nurirf amá e rówapigfáyf re oyaiwípoyñfñf, “‘Seyfné xináíwayfnénñf nimóniro omñf wiirigfáyfné yapf imóniñf.’ rfa neararñfñf?” oyaiwípoyñfñf ewayf xwiyfá apf nurirf

36 re urññigñf, “Ayfnánf xewaxonf xináíwayfnénñf nimóniro omñf wiirigfáyfné áxenwarf seainñfpi anipá seaimixiyáná aga áxenwarf minigfáyfnñf imónipfrfáriní.” nurirf

37 re urññigñf, “Nionf nijfáriní. Seyfné arfo Ebirfamoyá fwiárfawéyfnériní. E nimóniro aí seyfné gf xwiyfápf segf xwioxfyo aumaúm f miníf enagf nánf nionf nipiñkianiro nánf yarñfñf.

38 Nionf ápo tfñf niñwearfná siñwf winññapf nánf rarññáriní. Seyfné ení amípf segf ápo rarññagf arfáf wigfápf yarigfáriní.” urññigñf.

“Segf ápo oborñf.” urññ nánñfñf.

39 Awa re urigfawixiní, “Negf arfo Ebirfamorñf.” urfagfa Jisaso re urññigñf, “Nepa Ebirfamoyá fwiárfawéyfné enánáyf, xfo yagfpa epaxfriní.

40 E nerf aí nionf xwiyfá nepánf Gorixomí arfáf winñapf seararññáonf niniñkianiro yarñfñf. Soyfné nianiro yarigfápa arfo Ebirfamo wí e menññigñf.

41 Ayfnánf re searfñf, ‘Segf ápo yarñfpi yarñfñf.’ searfñf.” urfagi ayf re urigfawixiní, “Negf inókiwa fwf niniro neaxirigfámaní. Negf ápo imóniñf ná wonf Gorixoriní.” urfagfa

42 Jisaso re urññigñf, “Nionf gf dñf tfñf biñámaní. Gorixo nirowárénapfagi o tfñf e pñfñf niñwiárfmí biñá enagf nánf Gorixo nepa segf ápo enánáyf, soyfné nionf dñf síxf niyipaxfriní.

43 Soyíné nioni xwiyá rará nero aí pí nání nijá mimónpa yaríhoi? Ayí rípi nánirini. 'Xwiyá ará owianeyi.' mīseaimónaríhagi nání nijá mimónpa yaríhoi.

44 Soyíné niaíwí segí ápo oboyáoyíné eñagá nání xfo wimónaríhpa niaíwíyíné eni 'Axípi oyaneyi.' seaimónaríhriini. O eñiná dání amáyo pikixwirfo yagorini. Nepa bi mirípxí imóniho eñagi nání pí pí xwiyá nírírná yapíni raríhorini. O yapí rarího imónirí amá yapí rarígá niyíyá xanónihí imónirí eñagi nání gíni gíná yapí nírírná sa mfkí xfo imónihípi tñni xixeni raríhriini.

45 E neri aí nioni nepaxihí imónihípiini seararíhagi nání 'Neparini.' niyaiwiro dñhí miníkwíroaríhoi.

46 Soyíné goxi íwí nání xwiyá nimeáripaxíriini? Oweoi, wí xwiyá nimeáripaxímani. E neri aí nioni nepáni seararírná pí nání 'Neparini.' niyaiwiro dñhí miníkwíroaríhoi?

47 Amá Goríxoyáyí xwiyá xfoyápi ará wiarígíárini. Soyíné Goríxoyáoyíné mimónihagá nání xwiyá oyápi ará mñiaríhoi." uríhínigini.

"Arfo Ebírfamo siní mejáná nioni hweaagáriní." uríhíní.

48 Judayí amináowa omí ikayíwí re urígíawixini, "None joxi re níríranená, 'Amá sipí roxiyí Samariayí woxirini. Imfo xixéroaríhí roxini.' níríranená xixeni miríhpa réwini?" uríagá

49 Jisaso re uríhínigini, "Nioni imfo dñhí miníxixéroarini. Gí ápomí wé ikwianwíyo uñwiráraríhagi aí soyíné wé ikwianwíyo miníhwaráraríhoi.

50 Nioni gí dñhí tñni seáyí e imónimánirí miyaríhagi aiwí wo nioni nání 'Seáyí e oimónini.' niaiwíoyí soyíné tñni nioni tñni neapayonfo hweani.

51 Aga nepa seararíhíni. Amá gíyí gíyí xwiyá nioniyápi níxídirínáyí, wí nípepírfámani." uríagi

52 Judayí amináowa re urígíawixini, "Joxi e raríhagi nání ríxa nijá re imónihwini, 'Joxi imfo xixéroaríhí woxini.' nijá e imónihwini. Arfo Ebírfamo tñni wíá rókiamoagáwa tñni pegíárini. E éagá aí joxi re raríhíni, 'Amá gíyí gíyí xwiyá nioniyápi níxídirínáyí, wí nípepírfámani.' raríhíni.

53 'Joxi negí arfo Ebírfamo penomí seáyí e mñwimónihoxirini.' neaimónarini. Wíá rókiamoagáwa eni pegíárini. Joxi gonirini yaiwinaríhíni?" uríagá

54 Jisaso re uríhínigini, "Niñwaníhoni seáyí e nímfeyoánírnáyí, suríamá imónáripaxíriini. Seáyí e

nimfeyoarino, ayf gf aporini. O nani soyfne 'Negf Nwfaorini.' rarigfaringi.

⁵⁵ E niro ai xfo nani nepa nijfa mimonino. E nerinj aiwi nioni nijfaringi. 'O nioni majfaringi.' nirirfnayf, nioni soyfneninj yapf rarinjaoni imonipaxirini. E nerf ai o nioni nepa nijfa nimoniri nani xwiyfá oyapi xfdarinjaringi.

⁵⁶ Segf arfo Ebirfamo stá nioniyayi nani 'Sijnwf winimfarani?' niyaiwiri nani yayf wininjningini. Oyi, o sijnwf ninaniri yayf seayimi dani wininjningini." urfagi

⁵⁷ Judayf amináowa re urigfawixini, "Joxi sini xweyanoxi menjyf 'Arfo Ebirfamomi sijnwf winagaronirini.' rirarinini?" urfagfa

⁵⁸ Jisaso re urinjningini, "Aga nepa seararinini. Arfo Ebirfamo sini menjána nioni xami nweaagarini." urfagi

⁵⁹ awa " 'Gorixo tni xixeni imoninjorani?' oniaiwi poyiniri rfa neararinini?" niyaiwiro omi sijná eanro nani sijná meagfa aiwi xewanino re enjningini. Yumfi nimoniri anj ridiyowá yarigfiwami dani peyanjningini.

9

Sijnwf suparinjfi womi nanjfi imixinjfi nanirini.

¹ E nemo nipurfná weninjfi éyf wininjningini. Ámá wo xinái xirine dani sijnwf suparinjfi nera unjo nweanagfi winána

² xegf wiep+sarinjowa eni sijnwf niwiniro yarinjfi re wigfawixini, "Nearéwap+yarinjoxini, fwf go enjpmi dani xinái sijnwf suparinjfi ro xirinjirini? Xfo éagfi nanirani, xaniyaú éagfi nanirani?" yarinjfi e wiagfa

³ Jisaso re urinjningini, "Ámá ro fwf éagfi marfái, xaniyaú eni fwf éagfi marfái, sa omi dani emimf Gorixoyá siwáninjfi innfá nani e enjo xirinjirini.

⁴ Agwi sini ikwáwiyiná imoninjána emimf nirowárenapino 'E éwinjningini.' yaiwiarinjfi éwanjningini. Árfwiyiná ámá wo emimf mepaxf imoninjina rixa anwi e enagfi nani rarinjningini." urinjningini. Dnjfi re oyaiwi poyiniri, "Xfomi pikiana árfwiyininjfi imoninfarini." oyaiwi poyiniri e nuriri

⁵ ámi re urinjningini, "Nioni xwfa tfo ni nwearfná ámá niniyf nani wfa wókimixinjini." nurarimi

⁶ xwfaýo reanjwf nuri maná xwfa tni reanjwf tni yiyfidiri amáoyá sijnwfo xópe niwimána

⁷ re urinjningini, "Joxi nuri ipi Siroamiyi rininjfwami nani —Yof mfkf ayf mewarininjfi nanirini. E rininjfwami nani nurif smimanjfo wayf ronei." urowarfagfi o nurif smimanjfo wayf nironimána re enjningini. Rixa sijnwf anino binjningini.

8 Rixa sɨŋwɨ anɨŋo barɨŋagɨ áamá anɨ xɨo tɨŋɨ e ŋweagɨáyɨ sɨŋwɨ e nɨwɨnɨro sɨŋwɨ supárɨŋo enagɨ nánɨ éf nɨŋweámáná aiwá nánɨ rɨxɨŋɨ urago barɨŋagɨ sɨŋwɨ nɨwɨnɨro re nɨra ugɨawixɨnɨ, “Áamá royɨ e nɨŋweámáná aiwá nánɨ rɨxɨŋɨ neararɨŋo menɨranɨ?” nɨra warɨnáná

9 wɨ re nɨra ugɨawixɨnɨ, “Ayɨ orɨnɨ.” nɨra warɨnáná wɨ “Oweoi, ayɨ o yapɨ imónɨŋɨyɨ worɨnɨ.” nɨra warɨnáná xe-wanɨŋo arɨkɨ re urɨŋɨnɨgɨnɨ, “Nionɨ onɨrɨnɨ.” urarɨŋagɨ

10 ayɨ re urɨgɨawixɨnɨ, “Joxɨ arɨge nerɨ dɨxɨ sɨŋwɨ oxoáɨnɨ?” urɨagɨ

11 o re urɨŋɨnɨgɨnɨ, “Áamá Jisasoyɨ rarɨgɨo xwɨtá bimɨ reanɨwɨ núrɨrɨ yiyɨ nɨdɨrɨ gɨ sɨŋwɨyo xópé nɨnimáná re nɨrɨŋoi, ‘Joxɨ ipɨ Siroamɨwámɨ nánɨ nurɨ wayɨ rónɨ.’ nɨrɨfagɨ nionɨ nurɨ wayɨ nɨrónɨrɨnáná re éɨnɨ. Sɨŋwɨ noxoarɨ anɨfɨnɨ.” urɨagɨ

12 ayɨ re urɨgɨawixɨnɨ, “Áamá o ge ŋweanɨ?” urɨagɨ o “Nionɨ majɨárɨnɨ.” urɨagɨ

13-14 áamá ayɨ sɨfá Jisaso xwɨfapimɨ reanɨwɨ núrɨrɨ yiyɨ nɨdɨrɨ omɨ sɨŋwɨ nanɨ wimɨxɨŋɨyɨ Sabarɨfáyɨ enagɨ nánɨ áamá xámɨ sɨŋwɨ supáragomɨ Parisiowa tɨŋɨ e nánɨ nɨméra nuro wáráná

15 Parisiowa enɨ omɨ yarɨŋɨ re wigɨawixɨnɨ, “Joxɨ arɨge nerɨ sɨŋwɨ oxoáɨrɨnɨ?” urɨagɨ o re urɨŋɨnɨgɨnɨ, “O xwɨrɨŋwɨ bɨ tɨnɨ gɨ sɨŋwɨyo xópé níáná nionɨ nurɨ wayɨ nɨrónɨrɨnáná sɨŋwɨ oxoáɨnɨ.” urɨagɨ

16 Parisiyɨ wɨfa re nɨra ugɨawixɨnɨ, “Áamá o Sabarɨfá nánɨ ŋwɨ ikaxɨ rɨnɨŋɨfɨpimɨ xopɨrárɨ nɨyayirɨ nánɨ Gorɨxo tɨŋɨ e dánɨ bɨŋomani.” nɨra warɨnáná wɨfa re nɨra ugɨawixɨnɨ, “Áamá fɨwɨ yarɨŋɨyɨ wo enánáyɨ, arɨge nerɨ emɨmɨ o yarɨŋɨfɨnɨŋɨ imónɨŋɨfɨ epaxɨrɨnɨ?” nɨra nuróná dɨŋɨ xɨxegɨnɨ tɨnɨ nepayoro nánɨ

17 ámɨ sɨŋwɨ supáragomɨ re urɨgɨawixɨnɨ, “O dɨxɨ sɨŋwɨ roxaóɨ enagɨ nánɨ pí áamáoxɨnɨ rarɨŋɨnɨ?” urɨagɨ o re urɨŋɨnɨgɨnɨ, “O Gorɨxoyá wɨfá rókiamoarɨŋɨ wo menɨranɨ?” urɨŋɨnɨgɨnɨ.

18 O xegɨ sɨŋwɨ oxoáɨyɨ nánɨ píranɨŋɨ áwanɨ urarɨŋagɨ aiwɨ xámɨ sɨŋwɨ supáragomɨ aiwɨ Judayɨ ámináowa arɨfá mɨwipa nero re yaiwigɨawixɨnɨ, “Nepa sɨŋwɨ supárago ámɨ sɨŋwɨ manɨŋorɨnɨ.” nɨyawiwo “Áamá sɨŋwɨ oxoáoyá xanɨyaú obɨpiyɨ.” nɨrɨro ayaú rɨxa báná

19 yarɨŋɨ nɨwiróná re urɨgɨawixɨnɨ, “Niaíwɨ ayagwɨyáoranɨ? Ayagwɨ re rɨrarɨŋɨ, ‘Xɨnái nɨxɨrɨrɨnáná sɨŋwɨ supárɨŋo xɨrɨŋɨrɨnɨ.’ rɨrarɨŋɨ? E xɨrɨŋɨ enánáyɨ, arɨge nerɨ agwɨ sɨŋwɨ noxoarɨ anarɨnɨ?” urɨagɨ

20 xanɨyaú re urɨgɨfɨsɨxɨnɨ, “Ayɨ yegɨ íwo enagɨ nánɨ yayawi nɨjɨfárɨnɨ. Xɨnái nɨxɨrɨrɨnáná sɨŋwɨ supárɨŋɨ enɨyɨ nánɨ enɨ

yayawi nijfáriní.

²¹ E nerí aí agwí o síḡwí oxoáfyí nání yayawi majfáriní. Síḡwí supárinífyí woxoáo nání ení yayawi majfáriní. Xewaníḡomí yaríḡf wípoyí. Síni onomaní. Xewaníḡo nání áwaní oseariní.” uríḡfisixíní.

²² Xaniyaú Judayí ámináowa nání wáyí winfagí nání e uríḡfisixíní. Ayí rípi nániríní. Judayí ámináowa re rínaríḡfá enagí nání, “Ámá ḡiyí ḡiyí Jisaso nání waropárf nero ‘ “O Kiraiso, ámá yeáyí neayimíxemeanfa nání aríowayá xwífa piaxíyo dání iwiaroníoyí raríḡwáoríní.” neaimónariní.’ ránáyí, rotú aníyo dání yoí emí kwírímoanfáwáriní.”

²³ rínaríḡfá enagí nání xaniyaú re uríḡfisixíní, “Onomaní. Xewaníḡomí yaríḡf wípoyí.” uríḡfí

²⁴ Parisiowa ámi “Síḡwí supárago obíní.” níríro o ríxa báná re uríḡfawixíní, “Joxí Goríxomíní seáyí e numíeyoarí waropárf ineí. Ámá ‘Naní nimíxíḡoi.’ raríḡo íwí yaríḡfyí wo enagí nání none nijfáriní. Ayínání waropárf ineí.” uríḡfá

²⁵ o re uríḡnigíní, “O íwí yaríḡoraní? Naníoraní? Nioní majfáriní. E nerí aí rípi nání nioní nijfáriní. Xámí síḡwí supáragáoní aiwí agwí o nífpimí dání síḡwí noxoarí aníḡíní.” uríḡfí

²⁶ awa re uríḡfawixíní, “O pí sífríní? Aríḡe nerí díxí síḡwí roxoáfríní?” uríḡfá

²⁷ o re uríḡnigíní, “Nioní ríxa áwaní searfagí aí arfá máníariní. Aríḡe níyaiwiro ‘Ámí arfá osianeyí.’ nírariní? Soyíné ení ríxa xegí wíepísaríḡfyíníḡf imónaníro mírípa ríyaríḡoi?” uríḡfí

²⁸ awa ikayíwí numearíro re uríḡfawixíní, “Xewaníḡoxíní xegí wíepísaríḡfyí woxíríní. None neaíepísaḡf Mosesoyáoneríní.

²⁹ None Mosesomí xwíyíá Goríxo uríḡfpí nání nijfá imóníḡwíní. E nerí aí ámá oyí e dáníorfanírí none majfáriní.” uríḡfá

³⁰ ámá o re uríḡnigíní, “Soyíné raríḡfápi ududí ninípaxí raríḡoi. Soyíné o bíḡe dání majfá enagí aiwí o ḡf síḡwí noxaófríní.

³¹ Ámá íwí yaríḡfáyí Goríxomí ríxíḡf uráná arfá míwípa yaríḡf enagí nání nene nijfáriní. E nerí aí ámá go go Goríxomí wéyo numerí xfo wimónaríḡfpí níxídírnáyí, Goríxo amáomí arfá níwirí xfo ríxíḡf uraríḡfpí nání arírá wípaxfríní.

³² Aga eníná dání aí nene arfá wí re míwíḡwáriní, ‘Ámá wo níwíápínímearí xínáí xíríḡe dání síḡwí supáriní womí síḡwí oxoáfnigíní.’ raríḡagí arfá míwíḡwáriní.” nurírí

33 re uriniginini, “Ámá o Gorixo tñf e dani mibipanerisinjwiryf, xfo yarinjpi bi epaxf imonimniri éfmanf.” urfagi

34 awa mixf re urigfawixini, “fwf ninirinjipimi dani rixirinjoxini, joxi none rinearéwapiyarinjini?” nurimána xegf yof emi kwfirmogfawixini.

Sinjwf supárinjininjf imónigfáyf nánirinini.

35 Jisaso “Ámá sinjwf supáragoyá yof kwfirmóoi.” rarinjagfa arfa e niwirí o nani pfa nemerí niwimeámána re uriniginini, “Joxi ámá imoninjomi dñf ríwíkwíronjini?” urfagi

36 o re uriniginini, “Ámináoxini, ámá imoninjogorini. Nioni dñf wíkwírómi nani áwanj nirei.” urfagi

37 Jisaso re uriniginini, “Omí joxi ríxa sinjwf wininjirini.” nuriri sinjani re uriniginini, “Joxi tñf rinarigwí roní, ayf onirinini.” urfagi

38 o re uriniginini, “Ámináoxini, nioni ríxa dñf ríkwíronjini.” nurimi xfo tñf e xómñf niyíkwiri yayf winiginini.

39 Jisaso re riniginini, “Ámá niyoni epayómfa nani xwfa tfo nani binjirinini. Ámá sinjwf supárigfáyininjf imoninjyf sinjwf anipirí imoniro sinjwf anigfáyininjf imoninjyf sinjwf supáripirí imoniro epírfá nani binjionirinini.” ríagi

40 Parisi xfo tñf añwí e rówapigfáwa re urigfawixini, “None nani eni ‘Sínjwf supárigfoyinérini.’ rineararinjini?” urfagfa

41 Jisaso re uriniginini, “Soyfne sinjwf supárigfoyné sinjwiryf, rfwf ni moarigfápi nani xwiyfa mearinipaxfmaní. E nerí aí soyfne ‘Sínjwf aninjwáonerini.’ niri-ro nani rfwf ni moarigfápi nani xwiyfa meariniprfárinini.

10

Ewayf ikaxf sipisipf awí mearoarinjogorini.

1 “Aga nepa seararinjini. Go go sipisipf xwfná fwíyo mipáwipa nerí wí e dani ogámí nerí nipixemoánirfnáyf, fwf mearinj wo imonini. fwf xauráparinj wo eni imonini.

2 E nerí aí xwfná fwíyo páwiarinjogorini, ayf sipisipf xiáworini. Awí mearoarinjogorini.

3 O xwfná rónine nani báná fwí e íníná awí ronjogorini ówanj wfkwíáná xiáwo xegf sipisipf nani yof ráná xiáwoyá manj arfa niwirí uxfdána níméra nipeyearí

4 rixa xfoya nñni bñariwámñni enáná o xámi umearíñá sipísipíyí xiáwoyá mañt umiññarññt enagi nánñi númi warigfárñni.

5 Xenwí womi wí númi uxídiþrímeoi. Mañt áamá xenwí woyá umiññarññagi nñwññiro nánñi númi muxídiþa nero éf upfáoi.” urñññigññi.

6 Jisaso ewayí xwíyífá apí uríagi aiwí xfo apí nánñi nñjía oimónñpoyññrñi uréwapíyimññrñi yarñññpi nánñi nñjía mimónñgfawixññi.

“Sipísipí þíránññt awí mearoarññáoni nionñññi.” urñññt nánñññi.

7 O ayí nñjía mimónñpa yarñññagi nánñi ámi ewayí xwíyífá re urñññigññi, “Aga nepa seararñññi. Nionñi sipísipí xwíñá fwinññt imónññáonñññi.

8 Nionñi sññi mñbñpa enáná bñgfá giyí giyí fwi meaarññgáyñññt imónññoi. fwi xauráparññgáyñññt enñi imónññoi. E nerñi aí sipísipíyí wigí mañt arfá mñwigfárññi.

9 Nionñi niñwanññoni fwinññt imónññáonñññi. Giyí giyí nionñyáyómññi fwiapaná yeáyí uyimññxemeámfárññi. Ará wñwákwíñ epfñfá nánñi fwiapñiro peyearo nero epfñfárññi.

10 fwi mearñño sipísipíyo pípi wimñññrñi barñññmani. fwi xauráþñrñi piþñkímí erñ xwñrfá ikñxerñ wimñññrñi barñññagi aiwí xewanññonñi rñpi wimñññrñi bññárññi. Ewáránññt éfñññññrñi dññt nñyñmññt imónñññpi sñxñ umímómñññrñi bññáonññññi.

11 Sipísipí nánñi þíránññt awí mearoarññáoni, ayí nionñññi. Sipísipí nánñi awí þíránññt mearoarññáoni sipísipí arññrá wimñññrñi nerññá ‘Nionñi nñpiþkíáná ayí ananññññi.’ yai-wiarñññárññi.

12 Nñgwí meámñññrñi awí mearoarññt wo —O sipísipí xiáwo nimónññrñi þíránññt awí mearoarññño marfáí, o sñwí sayí sipísipí roanñmñññrñi barñññagi nñwñññññá sipísipí pññi nñwiárñmñ éf úáná sñwí sayí rñrómí erñ xñdñxñdowárí erñ yarññññrñi.

13 O sa nñgwí nánñi meámñññrñi yarñño enagi nánñi sipísipí nánñi nepa dññt moarñññmani.” nurññrñi

14-15 re urññññigññi, “Sipísipí þíránññt awí mearoarññáoni, ayí nionññññi. Ápo tññi nionñi tññi xñxe mí ómññññarññgwíþa nionñi tññi sipísipí nionñyáyí tññi enñi xñxe mí ómññññarññwárññi. ‘Nionñi gí sipísipí imónñññyo arññrá wimññññrñi nánñi nupeirññá ayí ananññññi.’ yaiwiarññáonññññi.” nurññrñi

16 re urññññigññi, “Nionñi sipísipí ámi wí —Sipísipí xwíñá tñyo dánñt imónñññyí marfáí, ámi wí enñi tññáonññññi. Ayí wí

anijí e xe ηweáfrixiniri sijnwí wɪnɪpaxí mimónɪɪnɪ. Ayo eni wɪnɪyí tɪɪɪ e awí neaáríimigini. Ayí gí maní ará nɪniro xwína tɪyo dánɪyí tɪnɪ nawíni imóniɪro awí mearoarɪɪɪ ná woni axoni tɪɪɪ imóniɪro epíríárini.

17 Ámi sijní nimóniri wiápɪnimeámía nánɪ sipɪsipɪyo arírá wimɪniri nerína ‘Nioni nɪperína ayí ananirini.’ yai-wiarɪɪagɪ nánɪ ápo dɪɪɪ sixí nɪyini.

18 Nioni áma xe onɪpɪkɪpoyiniri sijnwí mɪwɪnɪpa nerínaýí, wí nɪnɪpɪkipaxímanɪ. Xe onɪpɪkɪpoyiniri sijnwí wɪnarɪɪáýí gɪyí maríá, niɪwanɪɪonirini. Peri ámi wiápɪnimeari emía nánɪ ení sixí eánɪɪpɪ tɪɪáonirini. Gí ápo o e éwɪnɪgɪniri sekaxí nɪrɪɪɪ éagɪ nánɪ apɪ e epaxonirini.” urɪɪɪnigini.

19 Judayí ámináowa Jisaso e rarɪɪagɪ ará nɪwiɪro nánɪ dɪɪɪ xixegíni tɪnɪ nepayoro bi bi nɪrɪnɪróna

20 wá obaxowa re nɪra ugíawixini “Imíó dɪɪɪ uxixéoarɪɪagɪ nánɪ xóxwí nerɪ rarini. Pí nánɪ ará wiarɪɪoi?” nɪra warína

21 wá re nɪra ugíawixini, “Xwɪyá o rarɪɪpɪ imíó xixéoarɪɪ wo yapɪ mɪrɪnarinini. ‘Áma imíó dɪɪɪ xixéoarɪɪyí áma sijnwí supárígíayo sijnwí woxoapaxí imónɪɪoi.’ rɪseaimónarini? Oweoi.” nɪra ugíawixini.

Jisasomi ríwí umogíá nánirini.

22 Sía Judayí enína émáyí wa aní rɪdɪyowá yarígíiwámɪ xórórí nero xwíríá ikixegíá enagɪ nánɪ ámi píranɪɪɪ imixáragíápi sía apɪ nánɪ dɪɪɪ winini nánɪ awí neánɪro yayí yayarígíápi imónɪɪána

23 —Ayí iniá earɪ imɪɪ riri yarɪɪɪnárini. Iná Jisaso aní rɪdɪyowá yarígíiwámɪ nɪpáwirɪ aní wiámíó wigí enɪnaní mɪxí ináyí Soromono nánɪ rɪnɪɪpimɪ emearína

24 Judayí ámináowa nɪwimearo mɪni mɪni xapixapí numero re urígíawixini, “Gína jɪwanɪɪoxɪ nánɪ xe nɪjía oimónɪpoyiniri nearíríárini? Anɪɪ yumí nearíárani? Joxɪ Kiraisoxɪ, áma yeáyí neayimixemearía nánɪ aríowayá xwíá piaxíyo dánɪ iwiaroníoyɪ rarɪɪwáoxɪ enánáyí, sɪánɪ áwaní nearinei.” uríagíá

25 Jisaso awamɪ re urɪɪɪnigini, “Nioni rɪxa áwaní searíagɪ aiwi soyíne ‘Nepa neararini.’ nɪyaiwiɪro dɪɪɪ mɪnɪkwíroarɪɪoi. Emimí gí ápo e éwɪnɪgɪniri nɪrɪɪɪ nioni yarɪɪápi sɪánɪ áwaní ayí orɪnɪnɪɪɪ seararɪɪagɪ ai

26 soyíne gí sipɪsipíyínenɪɪ mimónɪpa nerɪ nánɪ nioni dɪɪɪ mɪnɪkwíroarɪɪoi.

27 Sipɪsipí nioníyáyí gí maní ará nɪniro nɪxídarígíárini. Nioni ayo mí nɪwómixiri

28 diñf anihf ininá nweapírfá nánf minf wiarinagf nánf wí anfnipírfá menfnf. Sipísipf nioniyáyf nfnwéú tfnf fá xirinagf nánf ámaf gíyf nírípírfárinf?

29 Gf ápo sipísipíyf niapinfnf. O ámaf nifonf seáyf e wimóninagf nánf nioniyá gf imóniníyf ápo nfnwéú tfnf ení fá xirinagf nánf ámaf gíyf urápipírfárinf?

30 Nionf tfnf ápo tfnf axowawirfnf.” urfagf

31 Judayf ámnáowa xámf yaníro egfápa sfhá tfnf Jisasomf opíkianeyfnro mearinagfá

32 Jisaso re uriniginf, “Nionf emímf ápo e éwiniginf nínípf obaxf seáiwapiyárfnf. Gfmfnf gípf seáiwapiyárf nánf sfhá tfnf nípkianíro yarínof?” urfagf

33 Judayf ámnáowa re urígfawixfnf, “Amípf nanf joxf yarínípf wí nánf sfhá tfnf rípkianírf mifariníwfnf. Joxf aga ámáoxf enagf aiwí Nwíáonírfníníh nínírfnínípfimf dánf Goríxomf ríperírf umeararinagf nánf rípkianírf yaríníwfnf.” urfagfá

34 Jisaso xfomf wíkf wónarígfápf piyfá owépoynírf re uriniginf, “Segf nwf ikaxf eánínípfimf Goríxo re rínípf nínírf meánípa renf, ‘Nwíáoní re ríhaniginf, ‘Seyfné ení nwfáéyfné imónínof.’ ríhaniginf.’ nínírf meánípa renf?”

35 Soyfné níjfarfnf. Xwíyá Bíkwyfo eánínípf wí surfmá rínípxf mimónfnf. Ayfnánf Goríxo segf arfowamf ‘Seyfné ení nwfáéyfné imónínof.’ uríní enagf nánf

36 soyfné pí nánf ápo nínírfpearf xwíá tfyo nírowárenapínof re searána, ‘Nionf Goríxomf xewaxonírfnf.’ searána pí nánf míxf nínírfro ‘Joxf Goríxomf ríperírf umearínírf.’ nírarínof?

37 Nionf emímf gf ápo e éwiniginírf nínípf mepa nerfnáyf, diñf níníkwíroro ‘Nepa orfnf.’ mfnaiwípa éríxífnf.

38 E nísearírf aiwí nionf emímf ápo e éwiniginírf nínípf nepa nerfnáyf, soyfné xwíyá nionf seararínápf arfá níníro diñf mfníkwíropa nero aí emímf nionf yarínagf sfíwí níníro nánf diñf níníkwíroro ‘Ayf orfnf.’ níaiwírfíxífnf. ‘Ápo tfnf nawífnf imónígfíwaúfnf. Axowaúfnf.’ nfnaiwíro níjfa imónípfírf nánf emímf nionf yarínápf diñf íkwírópoyf.” urfagf

39 xámf yaníro egfápa omí fá oxíraneyfnro yarfná ananf éf múronínígnf.

40 Jisaso ámf nurf inígf Jodanf rapáyo níxerf Jono xámf ámáyo wayf umeainf nánf nurf e nweañána

41 ámaf obaxf xfo tfíh e nánf níbíro re rínayígfawixfnf, “Wayf neameainf Jono emímf wí mepa nerf aiwí amípf ámaf ro nánf ríníyf ríxa xíxenf imónfnf.” nírfnáyíroná

42 ámi obaxí wí dñj́ wikwírogfawixini.

11

Rasaraso penj́ nánirini.

1-2 Ámá wo, Betani dánj́ Rasarasoyi riniño simixí yarfná —Anj́ ayí xfo xegí xexirímeáipaú Mariaí tñni xnapí Mataí tñni ípaúyá anj́ eni erini. Mariaí ayí apixí ríwíyo Ámináoyá síkwíyo werixí níwiwayimómáná dfa tñni kwírini. Ími xexirímeáo Rasaraso simixí wiarinagí nani

3 xnapixaninipaú Jisaso tñj́ e nani xwiýá re uowárigfisixini, “Ámináoxini, arfa ei. Ámá joxi dñj́ síxí uyarinoyí simixí yarini.” uowárfagí aí

4 Jisaso arfa e níwirfná re riniginini, “Simixí o yariniþi nipeni nanimani. Ámáyí enj́ síxí eáninj́ Gorixoyá síñwí wínaniri ero Gorixomi xewaxoni yayí seáyí e dáni nímeaniri ero epírfá nani simixí api wímeanirini.” uriniginini.

5 Jisaso Mataími tñni xnaninimi tñni ípaúmi xexirímeáo Rasarasomi tñni ayo dñj́ síxí nuyiri aiwi

6 “Rasaraso simixí yarini.” urfagfa arfa níwirfná ámi sfa wíyaú xfo ñweañe ñweañiniginini.

7 E ñweañisána xegí wieþisarinowami re uriniginini, “Ámi Judia þipropenistyó nani owaneyi.” urfagí

8 wieþisarinowa re urigfawixini, “Nearéwapiyarinioxini, ayí xámi síñá tñni ripikianiri egfe nani ámi numiniri ríneararinini?” urfagfa xfo ikwáwiýininj́ imóninagí nani

9 ewayí xwiýá re uriniginini, “Sogwí íwíapfe dáni wée nani awá wé wúkaú síkwí waú tñj́rini. Ámá ikwáwiýiná anj́ nerfná ná eánarigfamani. Xwfa tíyo wfa ókinagí nani síñwí píraninj́ níwínaxfda nuro nani ná eánarigfamani.

10 E neri aí ámá árfwiýimi anj́ nerfná ná eánarigfárinini. Síñwí níwíga upíri wfa mókinagí nani ná eánarigfárinini.” nuriri ayí re oyaiwípoyiniri “Gorixó wimónarininiþi níxídirfná ayí ikwáwiýiná anj́ nemerfnáninj́ rfa imónini?” oyaiwípoyiniri

11 e nurimáná awami re uriniginini, “Negí níkumixiniri emearinwáo Rasaraso simixí neri sá weni. E neri aí nioni saiwiárf wiminiri warinini.” urfagí

12 wieþisarinowa re urigfawixini, “Ámináoxini, sa sáni níwerfná anani nanj́ imónininoi.” nuriro

13 awa “Rasaraso sa sá wenagí nani rfa neararinini?” níyaiwiro e urfagfa aí Rasaraso ríxa péf nani inimi nuriri nani

14 ámi nîpîkwîni sîjání áwanjî re urîjînjîni, “Rasaraso rîxa piyîrîni.

15 E nerî aí soyîné sîjwî wînipîrîpî nânî yayî ninarîni. O sîmixî yarîná nionî xîo tîni mîjweáá enagi nânî soyîné nionî emîápi sîjwî nînanîroná dîjî nîkwîropîrî nânî yayî ninarîni. O tîjî e nânî owaneyî.” urîagi

16 Tomaso —O xegî yoî ámi bî Didimasoyî rarîgîorîni. O xîo tîni wiepîsarîjî wîami re urîjînjîni, “O tîni nawîni peanîwá nânî none enî owaneyî.” urîjînjîni.

17 Jisaso Rasarasoyá anjî tîjî e nânî anjî e nîbirîná arîá re wiînjîni, “O rîxa nîperî xwârîpáyo tîgîámî enáná sîá wîyaú wîyaú pwéfrîni.” arîá e wiînjîni.

18 Anjî Rasarasoyá Betaniyî rîniñe Jerusaremî dání aíwîmîmanî. Sa kiromita waú wo imónîjerîni.

19 Ayînání Judia piropenîsîyo dánjî obaxî wî xexîrîmeáo Rasaraso péfî nânî Mataímî tîni Mariaímî tîni ípaúmî oganjî wianîro nânî nîbîro ípaú tîni jweanáná

20 Mataí “Jisaso barîni.” rînarîjagîa arîá nîwirî ófî e wirîmiaumînrî nurî xînanîjî Mariaí sîni anjîyo jweanáná

21 í Jisasomî re urémeanînjîni, “Ámináoxîni, joxî re nîjwearî sîjwirîyî, gî nîrîxîmeáo nîpémînrî enjîmanî.

22 E nerî aí níni re nîpîmónarîni, ‘Gorîxomî pí pí nânî yarîjî wîyî agwî aí ananî xîxenî siinîjî.’ nîpîmónarîni.” urîagi

23 Jisaso re urîjînjîni, “Dîxî rîrîxîmeáo ámi nîwiápnîmeanîjî.” urîagi

24 Mataí re urîjînjîni, “O sîá yoparîyi ámá nîni nîwiápnîmearóná o enî wiápnîmeanîápi nânî níni nîjîarîni.” urîagi

25 Jisaso re urîjînjîni, “Ámá piyî egîáyî ámi nîwiápnîmearo sîjî epîrî nânî dîjî sîxî umîmoarîjáyî, ayî nionîrîni. Nionî dîjî nîkwîrófá gîyî gîyî nîpero aí ámi sîjî upîrîarîni.

26 Ámá sîjî nero dîjî nîkwîrófá gîyî gîyî wî anînipîrîfá menîni. Jîxî dîjî nînikwîrorî ‘O nepa rîa nîrarîni?’ rîniaiwiarîjîni?” urîagi

27 í re urîjînjîni, “Oyî, Ámináoxîni, níni joxî dîjî nînikwîrorî re siaiwiarîjîni, ‘Kiraisoxî, niaíwî Gorîxoyáoxîrîani? Enjîná dání re rîgîoxîrîani, ‘Arîowayá xwîfá piaxîyo dání ámá wo yeáyî neayimîxemeanîa nânî iwiaronîarîni.’ rîgîoxîrîani?’ siaiwiarîjîni.” urîjînjîni.

28 E nurîmî nurî xînanîjî Mariaímî “Eîni.” nurîrî yumîí re urîjînjîni, “Nearéwapîyarîjîo nîrémónapîrî jîxî nânî ‘Obîni.’ rarîni.” urîagi

29 í arfá e n̄wirfná an̄fn̄i n̄wiápf̄n̄imeám̄i Jisaso t̄ñf̄ e nán̄i ur̄ñniḡn̄i.

30 Jisaso s̄n̄i an̄f̄ e m̄rémónap̄f̄ s̄n̄i Mataí t̄ñi órór̄f̄ inf̄ie ηwean̄áná

31 Judayf̄ an̄f̄yo Mariaí t̄ñi nawín̄i n̄ηweámáná ogañf̄ wiar̄ígf̄áyf̄ í an̄fn̄i n̄wiápf̄n̄imeám̄i peyeáaḡf̄ n̄w̄in̄iro xexir̄f̄meáoyá xwár̄ipáyo ám̄ixf̄á em̄n̄ir̄i nán̄i war̄n̄ir̄i núm̄i úagf̄a

32 Mariaí Jisaso roñe n̄rémori n̄w̄in̄ir̄fná xfoyá s̄kwf̄ t̄ñf̄ e n̄ip̄kín̄imear̄i re ur̄ññiḡn̄i, “Ám̄ináox̄n̄i, jox̄i re n̄ñwear̄i s̄ñw̄ir̄iyf̄, ḡf̄ n̄r̄ixf̄meáo pémin̄ir̄i en̄f̄man̄i.” ur̄fagi

33 Jisaso í ám̄ixf̄á yar̄ñaḡf̄ n̄w̄in̄ir̄i Judayf̄ í t̄ñi bar̄ígf̄áyf̄ en̄i ám̄ixf̄á yar̄ñagf̄a n̄w̄in̄ir̄i wá n̄wun̄ir̄i xwiox̄f̄yo dán̄i d̄ñf̄ r̄fá uxear̄ñaḡf̄

34 re ur̄ññiḡn̄i, “Seyf̄né om̄i ge tigf̄awix̄n̄i?” ur̄fagi re ur̄ígf̄awix̄n̄i, “Ám̄ináox̄n̄i, n̄ib̄ir̄i s̄ñw̄f̄ w̄inei.” ur̄fagf̄a

35 Jisaso en̄i ηw̄f̄ eaññiḡn̄i.

36 N̄w̄f̄ eáaḡf̄ Judayf̄ s̄ñw̄f̄ e n̄w̄in̄iro re r̄ígf̄awix̄n̄i, “Om̄i aga d̄ñf̄ s̄ix̄f̄ uyño en̄aḡf̄ nán̄i r̄fá eaar̄n̄i?” rar̄fná

37 wí re r̄ígf̄awix̄n̄i, “Ámá royf̄ s̄ñw̄f̄ supár̄ñom̄i s̄ñw̄f̄ m̄woxoapa en̄f̄ran̄i? Rasaraso s̄n̄i s̄ñf̄ en̄f̄m̄i n̄ib̄ir̄i s̄ñw̄ir̄iyf̄, p̄iyf̄ mepa oen̄ir̄i s̄ñf̄ im̄ix̄m̄in̄ir̄i mepa epax̄r̄f̄an̄i?” r̄ígf̄awix̄n̄i.

Jisaso Rasaraso p̄iyom̄i s̄ñf̄ im̄ix̄ñf̄ nán̄ir̄in̄i.

38 Jisaso ám̄i wá b̄i n̄wun̄ir̄fná oyá xwár̄ipá —Awá s̄ñá óf̄yi en̄aḡf̄ nán̄i s̄ñá wo p̄f̄roár̄in̄ñf̄wár̄n̄i. Awá t̄ñf̄ e n̄rémori

39 re r̄ññiḡn̄i, “S̄ñá ro r̄iwómópoyi.” uráná peñom̄i xexir̄f̄meái Mataí re ur̄ññiḡn̄i, “Ám̄ináox̄n̄i, nene om̄i t̄ñwaé dán̄i s̄fá w̄iyaū w̄iyaū r̄ixa ór̄ñf̄ en̄aḡf̄ nán̄i r̄ixa p̄iyañf̄ neaeaññoi.” ur̄fagi

40 Jisaso re ur̄ññiḡn̄i, “Nion̄i re m̄ir̄ir̄ipa réaniḡn̄i, ‘J̄ix̄i d̄ñf̄ n̄n̄ikw̄f̄ror̄fnáyf̄, en̄f̄ eán̄ñf̄ Gor̄ixoyápi s̄ñw̄f̄ w̄in̄ir̄fn̄i.’ m̄ir̄ir̄ipa réaniḡn̄i?” ur̄fagi

41 wa s̄ñá em̄i r̄iwómóáná Jisaso an̄fn̄am̄i s̄ñw̄f̄ nanán̄ir̄i re r̄ññiḡn̄i, “Ápox̄n̄i, Rasaraso nán̄i r̄ix̄ñf̄ wur̄iyíápi ar̄fá níaḡf̄ nán̄i yayf̄ siar̄ññi.

42 Nion̄i r̄ix̄ñf̄ r̄iránáyf̄, jox̄i íníná ar̄fá niar̄ñaḡf̄ nán̄i nion̄i n̄j̄fá aiw̄i ox̄f̄ ap̄ix̄f̄ re roḡfá t̄f̄ d̄ñf̄ n̄n̄ikw̄f̄roro ‘Gor̄ixo urowár̄enap̄ñor̄f̄an̄i?’ on̄iaiw̄ípoyn̄ir̄i r̄irar̄ññi.” n̄ir̄imáná re en̄ññiḡn̄i.

43 En̄f̄ t̄ñi n̄ir̄ir̄i r̄f̄aiwá re r̄ññiḡn̄i, “Rasarase, f̄wiapei.” ráná

44 re enj̄niḡn̄i. Pejo ƒw̄iap̄n̄j̄niḡn̄i. Pejo ƒw̄iap̄áná ír̄kw̄í wí wéyo t̄n̄i s̄kw̄f̄yo t̄n̄i xop̄xop̄ rón̄r̄i rap̄rap̄ wú t̄n̄i m̄n̄f̄yo xop̄xop̄ rón̄r̄i en̄aḡí nán̄i Jisaso re ur̄n̄j̄niḡn̄i, “Xop̄xop̄ rón̄n̄f̄ȳf̄ íkw̄f̄kweám̄ n̄iw̄iro wár̄poȳf̄.” ur̄n̄j̄niḡn̄i.

Judaȳ ámin̄áowa “Jisasom̄i op̄kianeȳi.” r̄n̄ár̄iḡf̄á nán̄r̄n̄i.

45 Judaȳ obax̄í wí Mariaí t̄n̄j̄f̄ e nán̄i b̄f̄áȳf̄ Jisaso e éaḡí n̄iw̄n̄iro om̄i d̄n̄j̄f̄ w̄kw̄f̄róaḡf̄a aiw̄i

46 wí Parisiowa t̄n̄j̄f̄ e nán̄i nuro Jisaso éfp̄i nán̄i áwan̄j̄f̄ ur̄f̄aḡf̄a nán̄i

47 Apax̄f̄p̄án̄j̄f̄ imón̄iḡf̄á xwéowa t̄n̄i Parisiowa t̄n̄i Jisaso nán̄i xw̄ȳf̄á im̄xan̄iro nán̄i Judaȳ meb̄áowam̄i awí neaár̄iro re n̄r̄iga uḡf̄awix̄n̄i, “Ámá oȳf̄ em̄m̄f̄ ayá wí yar̄n̄aḡí nán̄i ar̄ire yan̄f̄wár̄n̄i?” n̄ira nur̄f̄ná

48 re r̄n̄iḡf̄awix̄n̄i, “None o xeḡf̄ yar̄n̄j̄p̄i xe an̄n̄j̄f̄ néra oun̄r̄i s̄n̄j̄w̄f̄ n̄iw̄n̄ár̄r̄f̄n̄áȳf̄, ámá n̄f̄n̄i om̄i d̄n̄j̄f̄ n̄iw̄kw̄f̄roro neróná Rom̄i d̄n̄j̄f̄yo —Ámá Rom̄iȳf̄ r̄n̄iḡf̄áȳf̄ Judaȳ s̄man̄j̄w̄yón̄j̄f̄ ín̄im̄i wur̄f̄n̄iḡf̄áȳr̄n̄i. ‘Ámá ayo m̄ix̄f̄ ox̄f̄dow̄araneȳi.’ rar̄f̄ná aȳf̄ n̄ib̄iro neḡf̄ an̄j̄f̄ rid̄yowá yar̄n̄wáiwá p̄p̄n̄am̄f̄ ero neḡf̄ ámáyo en̄i xw̄r̄f̄á ik̄xero ep̄f̄r̄ix̄n̄r̄i nán̄i ar̄i yan̄f̄wár̄f̄an̄i?” r̄nar̄f̄ná

49 wiḡf̄ȳf̄ wo, Kaiapasoȳf̄ r̄n̄n̄jo —O xwiogw̄f̄ om̄i d̄n̄i apax̄f̄p̄án̄j̄f̄ imón̄iḡf̄awam̄i seáȳf̄ e wimón̄n̄j̄or̄n̄i. O n̄iw̄iáp̄f̄n̄imear̄i m̄ix̄f̄ nur̄r̄i re ur̄n̄j̄niḡn̄i, “Soȳf̄né aga n̄j̄f̄á b̄i mimón̄iḡf̄oȳf̄n̄ér̄n̄i.

50 Rip̄i nán̄i en̄i d̄n̄j̄f̄ neŋw̄ipero m̄imoar̄n̄j̄oi, ‘Neḡf̄ ámá n̄f̄n̄i pep̄f̄r̄ix̄n̄r̄i aȳf̄ r̄f̄n̄j̄f̄ meaan̄r̄i éf̄áp̄i nán̄i ámá ná won̄i r̄f̄n̄j̄f̄ ap̄i n̄imear̄i n̄iper̄f̄n̄áȳf̄, neḡf̄ d̄n̄j̄f̄yo d̄n̄i nan̄j̄r̄n̄i.’ m̄imoar̄n̄j̄oi.” ur̄n̄j̄niḡn̄i.

51 O r̄n̄j̄p̄i xeḡf̄ d̄n̄j̄f̄yo d̄n̄i m̄r̄n̄j̄niḡn̄i. O xwiogw̄f̄ om̄i d̄n̄i apax̄f̄p̄án̄j̄f̄ imón̄iḡf̄awam̄i seáȳf̄ e wimón̄n̄jo en̄aḡí nán̄i w̄f̄á n̄r̄ókiamor̄i r̄én̄j̄f̄ r̄n̄j̄niḡn̄i, “Jisaso neḡf̄ Judayo ar̄irá n̄iw̄ir̄f̄ná upein̄j̄oi.

52 Neḡf̄ Judaȳf̄ nán̄n̄i mar̄f̄ái, Gor̄ixoyá n̄iaíw̄f̄ imón̄iḡf̄á am̄i ḡm̄i ŋweaḡf̄áȳf̄ en̄i ámá ax̄f̄ȳf̄n̄j̄f̄ imón̄ip̄f̄r̄f̄a nán̄i upein̄j̄oi.” én̄j̄f̄f̄ r̄f̄aḡí nán̄i

53 s̄f̄á ayim̄i d̄n̄i x̄f̄om̄i p̄kian̄iro nán̄i mekax̄f̄ n̄ira uḡf̄awix̄n̄i.

54 Jisaso x̄f̄om̄i p̄kian̄iro mekax̄f̄ n̄ira war̄n̄aḡf̄a nán̄i Judaȳf̄ t̄n̄j̄f̄ e ám̄i s̄n̄án̄j̄e memepa ner̄i ámá d̄n̄j̄f̄ mean̄j̄f̄ t̄n̄j̄m̄n̄i om̄n̄j̄f̄ t̄n̄j̄f̄ e nán̄i nur̄i an̄j̄f̄ on̄im̄iá b̄i Ip̄trem̄iȳf̄ r̄n̄n̄j̄p̄im̄i xeḡf̄ wiep̄sar̄n̄jow̄a t̄n̄i naw̄ín̄i ŋwean̄áná

⁵⁵ s'á An'ínajo Neamúroagoi riniñiyi anwi e imóniñagi nani áma obaxí s'á ayi sini mimónipa enána Judayí wigí yarig'ápa Gorixo oneamimiri ig'á eánanro nani wigí omiñí tñimini p'ni niwiárimí Jerusaremíyo nani nuro

⁵⁶ e dani Jisaso nani p'ía nemero aní ridiyowá yarig'íwáyá ákiñáyo iniriwámini éf niromeróná re nri'ga ug'awixini, "O aiwá r'ipí nani wí m'ib'ipa epax'riini.' riseaimónarini?" nri'ga ug'awixini.

⁵⁷ Apax'pániñí imónig'á xwéowa t'ni Parisiowa t'ni Jisasomi fá oxiraneyinironá re rinárig'á enagi nani "Jisaso ge ge ñweañagi áma go go niwinir'íná nibiro áwaní near'írixini." rinárig'á enagi nani e nri'ga ug'awixini.

12

Mariaí werixí naní b' Jisasomi síkw'íyo iwayimoiñí nánir'ini.

¹ Jisaso s'á An'ínajo Neamúroagoi riniñiyi imóninfa nani s'á wé w'úmí dani wo sini enána o aní Betaniyí riniñe Rasaraso, ami s'ñí imixiño ñweañipimi nani nurí ñweañána

² áma aní apimi dani wí aiwá Jisaso nani r'ía niyearo Mataí aiwá ni'xerí yaní niwia war'íná Rasaraso áma Jisaso t'ni aiwá narig'áyí t'ni nawini niñweámána aiwá nar'íná re eniñigini.

³ Mariaí werixí awiaxí ni'gwí xwé roñí wá —S'ixí w'íxaú enána xegí saní kiro wo imónipax'íwáriní. Awá ni'mearí Jisasomi síkw'í sos'áyo niwayimómána xegí d'ía t'ni kw'ikw'ir'ímí yar'íná xegí sinadini' áma aniwámi ñweag'áyo niyoní weaár'agi aí

⁴ Isikarioti dani Judaso —O wiep'isariñowa ení worini. Jisaso nani miyí wurim'ániri imóniño, ayí orini. O niwiápnimeari re riniñigini,

⁵ "Pí nani werixí d'ni naní eaarini' awá ámayo K300.00 nani b' nerane ni'gwí meáwápi áma uyípeayíyo ar'írá wiani nani mini miwipa réwini?" riniñigini.

⁶ O uyípeayíyo d'ni s'ipi niwiri nani e murí íw'í meariniñori. Ayináni ni'gwí wow'íyí o íá ni'xiri'ni nani ni'gwí wa t'ápi b' íw'í meariniño enagi nani e r'agi

⁷ Jisaso re riniñigini, "Í niarini'pi xe owiniri s'ñw'í win'ipoyí. S'á nioni nitip'r'íayimi e nani xe oxirini.

⁸ Áma uyípeayí sini sey'né t'ni anini' ñweap'írá enagi nani ayo gini gina 'Ar'írá owianeyí.' ni'seaimónir'ínáyí, anani ar'írá wipax'riini. E nerí aiwí nioni sey'né t'ni nawini anini' re ñweám'ía meñagi nani seariniñini." uriniñigini.

Apax'pániñí imónig'á xwéowa "Rasarasomi ení pikíwanigini." rini'g'á nánir'ini.

⁹ Judayí obaxí “Jisaso aní apimi ñweani.” rinarinagá aría niwiro Jisasomini sñwí winaniro marfái, Rasaraso, sñí imixinomi eni winaniro b'agá aiwi

¹⁰ Apaxípaniní imónigá xwéowa xwiyá nimixiro “Rasarasomi eni pikiwaniginí.” rinig'awixini.

¹¹ Jisaso Rasaraso piyomi sñí imixiní enagi nani Judayí obaxí wigí amínáowa t'áminí p'ni niwiárimí nuro Jisasomi dñí wikw'roarinagá sñwí niwiniro nani e n'rinro mekaxí meg'awixini.

Jisaso Jerusaremiyo n'émorína mixí ináy' rémoarig'ápa rémoní nánirini.

¹² Ámá obaxí aiwá s'á Aní'najo Neamúroagoi riniñyi nani imixarig'ápi nani Jerusaremiyo ep'royí eg'áy' sá weg'á w'ápi t'ni aría re wig'awixini, “Jisaso Jerusaremiyo re nani barini.” aría e niwiro

¹³ Irimíní eearig'áy' wí n'doro o t'ni ó' e órór' inanro nani nimeámi nuróná apí re n'ra ug'awixini, “Gorixomi seáyi e oumeaneyi. Ámá Gorixo uowárénapiní royí oyá dñí t'ni seáyi e oimónini. O mixí ináy' Isirerene negorini.” O t'ni ó' e órór' inanro apí e n'ra warína

¹⁴⁻¹⁵ Jisaso Bikwíyo re n'riniri eáninipi t'ni xixeni eniniginí, “Saioni —Jerusaremi nani d'wí yoí bi Saionirini. Apimi ñweáyné sñwí winípoi. Segí mixí ináyo dogí sip'kíyo niñweámáná iwo barinagi nani amipi wí nani wáy' mepani.” n'riniri eáninipi t'ni xixeni o dogí sip'kí wo nimeari seáyi e niñeweari nimeámi biniginí. E éagi aiwi

¹⁶ axináyi wiep'sarinowa x'fo yariniipi nani “Ayí nani r'fa yarini?” miyaiwí maj'á nera núfasáná Jisaso r'ixa nikiniri niwiápnimeámi aninami nani nipeyimáná enáná x'fo nani e n'riniri eáninipi nani dñí winiri amá ayí x'fomi seáyi e numero wig'ápi nani eni dñí winiri eg'awixini.

¹⁷ Ámá Jisaso Rasaraso xwáripáyo wenáná “fwiapei.” nuriri sñí imixarína x'fo t'ni e niñwearo sñwí winarog'áy' o é'pi nani repiyí niwiéra emearinagá nani

¹⁸ amá ep'royí eg'áy' emimí x'fo ení apí nani repiyí nera warinagá aría w'í'fa enagi nani o t'ni ó' e órór' inanro nani ug'awixini.

¹⁹ Ayinani Parisiowa re rinig'awixini, “Sñwí winípoi. Ámá obaxí t'ni barinagá nani none o nani rinár'wápi arige yaníwiní? Sñwí winípoi. Oxí apixí s'wí niaíwí n'ni omi r'ixa númi barinói.” rinig'awixini.

Émáyi wí Jisasomi sñwí winanro eg'á nánirini.

20 Ámá s'á aiwá apí imixarig'áapimí Gorixomí seáyí e umean'iro nání úfáyí wí ámá Girikiyí r'in'ij'yíriní.

21 Ayí Piripomí —O wiew'sari'jowa wo an'j Bet'saida r'in'ij' Gariri p'ropen's'yo ikw'íron'ij'pimí dán'oriní. Ayí omí n'iwímearo rix'ij' re urig'áawix'iní, "Rárox'iní, 'Jisasomí s'ijw'í ow'naneyí.' neaimónar'iní." ur'ág'á

22 Piripo nurí xex'í'fmeáo Ad'iruomí áwan'j nurimí awau' nuri Jisasomí áwan'j ur'ág'á

23 Jisaso ámá ayo re ur'in'ij'nig'iní, "Ámá imón'ij'áoní seáyí e nimón'í'í ik'ín'm'fá nání r'ixa an'jw'í ayor'iní." nur'in'í'í

24 eway' xw'y'fá b'í x'fo pen'á'p'í nání re ur'in'ij'nig'iní, "Aga nepa searar'ij'iní. Wit'í siy' wo ur'í ner'í xw'fáyo m'ípiéropa ner'ínáy'í, xeg'í'p'í ropax'íriní. Ur'í ner'í xw'fáyo n'ípiéror'ínáy'í, ná obax'í wepax'íriní.

25 Ámá xewan'ij'o nán'iní ayá r'm'ix'in'í'í go go an'ín'm'ix'in'ín'fár'iní. Ámá xewan'ij'o nán'iní ayá m'í'r'm'ix'in'í'í ámá w'íyo nání ení ayá ur'm'ix'in'í'í go go man'ín'm'ix'in'í'í d'ij'j' n'iy'm'ij'j' imón'ij'p'í t'ij'o imón'ín'fár'iní.

26 Ámá 'Jisaso wimónar'ij'p'í é'm'ig'iní.' yaiwiar'ij' go go nion'í n'ix'd'f'w'n'ig'iní. Nion'í amí g'm'í j'weáámí 'Jisaso wimónar'ij'p'í é'm'ig'iní.' yaiw'í'í go go x'fo ení e j'wean'fár'iní. Ámá nion'í e é'r'ix'in'í'í nimónar'ij'p'í yar'ij'j' gom'í gom'í ápo wé ikwian'jw'íyo un'jw'í'rár'in'fár'iní.

Jisaso x'fom'í p'kip'í'r'fá'p'í nání ur'ij'j' nán'íriní.

27 "Agw'í r'íná r'ixa d'ij'j' r'fá n'ixear'ij'ag'í ápomí p'í'oo ur'm'í'íiní? 'Ápox'iní, xean'ij'j' nion'í n'ímean'í'p'í "M'iwímeapa oen'í." osimón'iní.' ur'm'ín'r'é'iní? Oweoi, r'íná ap'í on'ímean'í'í nání b'ij'á en'ag'í nání wí e ur'm'ím'é'iní.

28 'Ápox'iní, d'ix'í yo'f seáyí e im'ix'í'í en'j' s'ix'í eán'ij'j' jox'y'áp'í ámáyo s'iwá wir'í é'r'ix'iní.' r'írar'ij'iní." r'áná re en'j'nig'iní. An'j'nam'í dán'í xw'y'fá b'í re r'ínénap'ij'nig'iní, "Nion'í em'ím'f' jox'í n'iwíwap'yir'ij'p'imí dán'í g'f' yo'f r'ixa seáyí e nim'ix'í'í g'f' en'j' s'ix'í eán'ij'p'í s'iwá n'iwir'í aiw'í am'í b'í t'ín'í s'iwá wim'í'íiní." r'ínénap'ij'nig'iní.

29 Xw'y'fá e r'ínénap'f'ag'í ámá e ep'íroy' nero rówap'ig'f'áy'j' ar'fá e n'iwiro nán'í wí "Sa ak'í'r'iw'f' rar'iní." rar'íná wí "An'j'naj' wo x'fom'í ur'ij'oi." rar'íná

30 Jisaso ay'í e r'inar'ij'ag'fá ar'fá n'iwir'í re ur'ij'nig'iní, "Man'j' apá nion'í nán'í m'í'r'ínénap'ij'oi. Sey'f'né d'ij'j' mop'í'í nán'í r'ínénap'ij'oi.

31 Gor'ixo ámá xw'fá t'íyo dán'j'yo xw'y'fá umeár'iní r'ixa an'jw'í ayor'iní. Xw'fá r'í'ím'í men'j'wean'j'o —O obor'iní. Omí xop'í'r'ár'f' win'í ení an'jw'í ayor'iní.

32 Niñwanñjoni xwíámi dáni seáyí e nímíeyoááná nioniyá dññyo dáni áamá nñni nioni tñámñni bñpñrñárñni.” nurñri

33 xewanñjomi íkñáyo nñyekwñroárñrñná penñápi nánñ dññf omópoyññri e urñagi

34 áamá e epñroyñ egñáyñ re urñgñawixñni, “Negñ ñwñ ikaxñ eánññyo dáni ‘Kiraiso, áamá yeáyñ neayimñxemeanñá nánñ arñowayá xwíá piaxñyo dáni iwiaronñoyñ rarññwáo, anññf íníná ñweanñárñni.’ rñññagñ arñá winñwá enagñ nánñ joxñ arñge nerñ ‘Áamá imónñjomi nñpñkiro íkñáyo nññwirñrñro seáyñ e umñeyoapñrñárñni.’ neararñññni? Áamá imónñjonyñ gorñni?” urñagñá

35 Jisaso xewanñjo wñánññf enagñ nánñ ewayñ xwñyñá bñ nurñri re urññññgñni, “Wñápi sñá árññf wñyo seyñné tññf e óññññjoi. Sñá seaórññgñññri sñni wñá óñññáná anñ époyñ. Áamá sñá yinññmñ yarñgñáyñ ‘Amñ iyñ rñwarñññni?’ mñyaiwiarñgñá enagñ nánñ seararñññni.

36 Wñápi sñni seyñné tñni nññwearñ seaónññáná wñápiyá niaíwñyñnéñññf wimónñpñrñá nánñ wñápiññ dññf wñkwñrópoyñ.” urññññgñni.

O xwñyñá apñ nurárñmñ pññ nñwiárñmñ nurñ pñññ ñweanñññgñni.

Judayñ obaxñ Jisasomñ dññf mñwñkwñrógñá nánñrñni.

37 Judayñ Jisaso wigñ sññwñ tññf e dánñ emñmñ ayá wñ wñwapñyñagñ aí sñni dññf mñwñkwñró nero “Ayñ orñññni?” mñyaiwigñawixñni.

38 Ayñ rñpi nánñ e egñawixñni. Xwñyñá wñá rókiamoagñ Aisaiaoyñ rñññjo xegñ Judayñ nánñ nñrñri eanñ rñpi, “Ámñnáoxñni, negñ repñyñ wiarññwápñ gñyñ ‘Neparñni.’ nñyaiwiro dññf neañkwñrógñárñni? Oweoi. Ámñnáoxñniyá enñ sixñ eánññpñ gñyo sñwá wñáná mí nóñmñxñro nññfá imónñgñárñni? Oweoi.” nñrñri eanñpñ xñxenñ imónññfá nánñ Judayñ Jisasomñ dññf mñwñkwñrógñawixñni.

39-40 Xwñyñá ámñ bñ Aisaiao nñrñri eanñ rñpi, “Áamá ayñ píranññf sññwñ winñro dññf píranññf moro neróná sanññf nímónñro wigñ fñwñ yarñgñápñ emñ nñmamoro ámñ Gorñxo tñámñni upñrñxñññri sññwñ upñrorñ dññf sññánññf wimñxñri enñrñni.” Aisaiao e nñrñri eanñpñ xñxenñ imónññfá nánñ Judayñ Jisasomñ dññf mñwñkwñrópaxñ imónñgñárñni.

41 Aisaiao orññá nñwinñrñná Gorñxo urowárénapññfó nñkñññri ñweanñagñ nñwinñri nánñ o nánñ e rñññrñni.

42 Judayñ nññ Jisasomñ dññf mñwñkwñroarññagñá aiwñ Judayñ ámñná obaxñ wñ aí omñ dññf nñwñkwñróro aiwñ Parisiowa negñ rotú anñyo dánñ yoi emñ neakwñrñmopñrñxññri

wáyf nero nání waropárf niníro “Jisasomi xídaríñáoníríni.” mírínígfawixíni.

⁴³ Weyf Goríxo umearíñfpi nání mīwimónípa nerí weyf ámá umearígfápí nání nīwimónírí nání waropárf niníro “Jisasomi xídaríñáoníríni.” mírínígfawixíni.

“Nioní raríñápimi dání ámá níní epayónípríáríni.” uríñf náníríni.

⁴⁴ Jisaso ení tñí ríaiwá nírírí re ríñnigíni, “Nioní dñf níkwíroarígfá gíyí gíyí nioníní dñf mīnīkwíroaríñoi. Nírowárénapíñomi ení dñf wíkwíroaríñoi.

⁴⁵ Nioní sñwí nanarígfá gíyí gíyí nírowárénapíñomi ení sñwí wínaríñoi.

⁴⁶ Ámá nioní dñf níkwírófáyí aníñf sá yiníñe mīñweapa éfríxínírí xwíá tño wíáníñf wókímíxímínírí bñjáríni.

⁴⁷ Nioní ámá xwíá tño ñweagfáyo xwíyíá umeárímínírí mībí ámá nīyoní yeáyí uyímíxemeámfánírí bñjáríni. Ayínání ámá xwíyíá nioní raríñápí arfá níníro aí mīnīxídfá gíyí gíyo nioní wí xwíyíá umeáraríñámanti.

⁴⁸ Ámá nioní ríwí nínímoro xwíyíá nioní raríñápí peayí nīwianíro éfáyí woní woní xwíyíá meárínípxífpí ríxa wení. Xwíyíá nioní uráná arfá mīnigfáyo dání sá yoparfíyimi xwíyíá meárínípxíñf enagí nání raríñíní.

⁴⁹ Nioní gí dñfño dání wí mírí ápo, xewaníño nírowárénapíño amípí nioní urímíáfpí nání sekaxí níríñf enagí nání gí dñfño dání raríñámanti.

⁵⁰ Ápo sekaxí ríñfípimi ámá dñf níkwíroríñfípimi dání dñf nīyímíñf tífá aníñf íníná ñweapírfá nání imónípxíñf enagí nání nioní nījáfíni. Ayínání amípí nioní seararíñápí, ápo níríñfípíní seararíñáríni.” uríñnigíni.

13

Jisaso wiepísaríñowami síkwí sosfáyo ígfá weañf náníríni.

¹ Aiwá sá Aníñajo Neamúroagoí ríñíñfíyí nání sñí mīmíxípa enáná Jisaso xwíá tño píní nīwíárímí xano tñe nání yiní anwí ayo enagí nání o nījáfíni. Ámá xfo xegí imónígfáyo dñf síxí nuya nībífísná xfo pene nání aí nuya uníñigíni.

² Sáfí tñí xfo tñí wiepísaríñowá tñí aiwá apí naníro nání awí neánímáná Obo re eníñigíni. Saimonomí xewaxo Isíkariotí dñf Judaso nurí Jisaso nání mīyí ourínírí dñf níwíkwírómáná enáná

³ Jisaso xegí xano amípí níní fáníñf wiepíxíñiasíñf enagí nání nījáfí imónírí Goríxo táfámíní bñfípí nání nījáfí imónírí ámí xfo táfámíní unfáfpí nání ení nījáfí imónírí nerí nání

4 aiwá narigé dáni niwiápínimeari xegí rapírapí e pániníyí nípírárimáná roarixi wú nimeari íriníyo níkíkiyinimáná

5 iniigí pírerixí wínamí niwayimorí wiepísarínowamí síkwí sosíayo igíá níweáa nurí roarixi kíkíyinínjú tñi níkwíra nurí

6 ríxa Saimoní Pitaomí wimínirí yaríná re uríniginí, “Ámináoxíní, joxí gí síkwíyo igíá neámínirí ríyaríní?” uríagi

7 Jisaso re uríniginí, “Nioní simípi nání agwí joxí majíá nimónirí aiwí ríwéná ‘E níwapíyiminí rífa eníniginí?’ níyaiwirí níjía imóniríáríní.” uríagi

8 Pitao re uríniginí, “Ná ríwíyo aiwí joxí gí síkwíyo wí igíá nearíá meníní.” uríagi Jisaso re uríniginí, “Nioní díxi síkwíyo igíá mireapa nerínáyí, joxí nioní tñi nawíní kumíxinípxí mimóníní.” uríagi

9 Saimoní Pitao re uríniginí, “Ámináoxíní, síkwíyoní igíá míneapaní. Gí wéyo tñi míníyo tñi aí igíá neat.” uríagi

10 Jisaso re uríniginí, “Igó eániní go go kíyí bí menagi nání sa síkwíyoní igíá eánípxí imóníní. Soyíné kíyí bí menagi aiwí noyínéní maríá.” uríniginí.

11 Xífo nání míyí wuríno nání níjía nimónirí nání “Noyínéní kíyí mayoyínémani.” uríniginí.

12 Ríxa síkwíyo igíá níweáa núísáná xegí rapírapí nimeari níyínirí aiwá narigé ámi éfíníwearí re uríniginí, “Nioní seaíapí nání díni ‘Ayí nání rífa neaiaríní?’ rímonoi?”

13 Soyíné ‘Nearéwapíyaríníoxíní níriro ‘Ámináoxíní níriro yarígíáríní. E imónínáoní enagi nání e níriróná xixení nírarígíáríní.

14 Nioní Ámináoní imónirí searéwapíyarínáoní imónirí enagi aiwí segí síkwí sosíayo igíá seaéání. Ayínání soyíné ení segí síkwíyo xixe igíá eáníríxiní.

15 Nioní ríxa sínwepígí seaíwapíyíagi nání nioní seaíapa soyíné ení axípi e niga úrírxíní.

16 Aga nepa searíníní. Ámá xínáiníní nimónirí omíní wíaríníyí go xegí bosomí seáyí e wimónaríníriní? Xwíyíá yaní wíowáriní ení urowáriníomí seáyí e wimónaríníraní?” nurí

17 re uríniginí, “Soyíné nioní sínwepígí seaíwapíyíá apí nání níjía nimóníro xixení nerínáyí, yayí seainípxí seaímeaníáríní.

18 Nioní noyínéní nání mísearíníní. Searípeáriníáoyíné imónígíápi nání nioní níjía aiwí Bíkwíyo re níriní eáníní

rîpî, ‘Ámá nionî tîní aiwá nawínî narîgwílo nionî xopîrârî nimînrî sîkwî nîmîeyoarî sosîá neanfárîní.’ nrînrî eánîñpî xîxenî imónîwîñîgînrî noyînéni searîpeañrîni.

¹⁹ Soyîné amîpî rîwîyo imónîñpî imónarîñagî nîwînróná ‘Ayî orîanî?’ nîaiwîpîrî nánî agwî re dánî amîpî sîni mimónîpa éfmî áwanî seararîñîni.

²⁰ Aga nepa seararîñîni. Ámá nionî urowárarîñáyo umímîñpîrîfá gîyî gîyî nionî enî nîmímînarîñojî. Nionî nîmímîñpîrîfáyî nîrowárénarîñomî enî umímînarîñojî.” urîñîñîgîni.

“Miyî nurîno Judasorîni.” ínimî urîñî nánîrîni.

²¹ Jisaso e nurîsáná dîñî rîfá uxéagî sîñánî áwanî nurîrî re urîñîñîgîni, “Aga nepa seararîñîni. Soyîné woxî miyî nurîñîñojî.” urîfagî

²² xegî wiepîsarîñowa o rîo nánî majîfá enîgîfá nánî kîkîmî nimónîro sîñwî nainega nuróná

²³ wiepîsarîñowa wo —O Jisaso xîo dîñî sîxî uyîñorîni. O xîo tîñî e añwî e éfî ñweañagî nánî

²⁴ Saimonî Pítao omî sîmîmajîfó nîwirîfná rénîñî urîñîñîgîni, “Joxî yarîñî nîwirî ámá xîo rîo nánî áwanî rei.” Éñîñî urîfagî

²⁵ wiepîsarîño xîo tîámîni nîkîñîmónaumaná yarîñî re wiñîñîgîni ‘Ámînáoxîni, joxî rîo, ayî gorîni?’ urîfagî

²⁶ Jisaso re urîñîñîgîni, “Aiwápîmî múyo neagwirî wîmo, ayî orîni.” nurîmáná aiwápî múyo neagwirî Isîkariotî dánî Saimonomî xewaxo Judasomî mîni wiñîñîgîni.

²⁷ Mîni wíáná Seteno Judasomî dîñî xîxéróagî Jisaso re urîñîñîgîni, “Joxî erîpî añîni et.” urîfagî aí

²⁸ xîo tîni aiwá narîgîfáwa o Judaso e oenîrî urîfîpî nánî majîfá nero

²⁹ wî dîñî re yaiwigîawîxîni, “Judaso nîgwî wowî xîrîño enîgî nánî re rîfá urîñoi, ‘Aiwá Anîñajî Neamúroagî rîpî nánî nanîpî joxî bî neaii.’ rîfá urîñoi? ‘Uyîpeayîyo arîrâ wîmînrî nánî amîpî bî mîni wîi.’ rîfá urîñoi?” yaiwiarîfná

³⁰ Judaso, múyo neagwirî wîfîpî nurápanîmo árîwîyîmî peyeañîñîgîni.

Jisaso ñwî ikaxî sîñîpî urîñî nánîrîni.

³¹ O rîxa peyeáná Jisaso re rîñîñîgîni, “Ámá imónîñáonî rîxa seáyî e imónîfagî ámáyî sîñwî nanîpîrî rîxa rínárîni. Nionî e éagî nînanîrîfná Gorîxoyá enî sîxî eánîñîpî nánî enî nîjîfá imónîpîráoi.

³² Nionî e nimónîrîñîpîmî dánî Gorîxoyá enî eánîñî sîñánî nimónîrîfnáyî, nionî enî seáyî e nînimîxîrî nîniinîñoi.

33 Gí niaíwoyíné, síní soyíné t́níní b́i onímíápí ηweámííní. Soyíné nioní nání ṕfá nípírfá enagí aiwí negí Judayo re uríηápa, ‘Nioní umífaé soyíné ení wí upaxí meníní.’ uríηápa agwí soyíné ení axípi seararíηíní.” nurírí

34 re uríηínigíní, “Nioní ηwí ikaxí síηf́ b́i osearímíní. Nioní d́ηf́ síxí seayaríηápa soyíné ení axípi x́ixe d́ηf́ síxí yínírf́ixíní.

35 Sewaníηoyíné d́ηf́ síxí x́ixe níyínírf́náyí, áamá síηwí níseaníro re seaiaiwípírf́áríní, ‘Oyá wiepísíηowaríaní?’ seaiaiwípírf́áríní.” uríηínigíní.

“Pitaoxíní, joxí ŕf́wí nímorííní.” uríηf́ náníríní.

36 Saimoní Pitao re uríηínigíní, “Ámínáoxíní, joxí ǵmí umínírí nání neararíηíní?” uríagí Jisaso re uríηínigíní, “Agwí nioní ume agwí joxí wí míníxídípaxí enagí aí ŕf́wéná joxí ananí níxídíŕf́áríní.” uríagí

37 Pitao re uríηínigíní, “Ámínáoxíní, pí nání ‘Agwí joxí ḿníníxídípaxírf́íní.’ níraríηíní? Joxí éf́ ŕmínímínírí nání yarífná nioní nípíkírífnáyí, ananíríní.” uríagí

38 Jisaso re uríηínigíní, “Joxí nepa nioní éf́ nímínírí nání ŕpíkípaxoxírání? Aga nepa ŕraríηíní, ‘Karíkarí síní ŕf́aiwá mírípa enáná joxí biaú b́i nioní nání “O nání nioní majf́áríní.” ŕŕf́íní.’ ŕraríηíní.” uríηínigíní.

14

“Goríxo t́ηf́ e nání óf́yíníηf́ imóníηáoníríní.” uríηf́ náníríní.

1 Wiepísaríηíyo “Soyíné d́ηf́ ŕf́á míseaxepaní.” nurírí re uríηínigíní, “Goríxomí d́ηf́ wíkíroro nioní ení d́ηf́ níkwíroro éf́ríxíní.

2 Aní ǵf́ ápoyáyo awawá obaxí ikwíróoníní. Nioní soyíné nání aní wé searoárimf́á enagí nání aní awawá ayí mikwíróonípa nerí síηwíríyí, ananí áwaní searímínírí enáríní.

3 Nioní nurí aní wé nísearoárimí ámí níbírí soyíné ení nioní ηweámífaé nioní t́níní nawíní ηweapírf́a nání níseairíménapímí umf́áríní.

4 Óf́ nioní aní apímí nání umf́áyí nání soyíné níjf́áríní.” uríagí

5 Tomaso re uríηínigíní, “Ámínáoxíní, joxí uríe nání none majf́á nerane nání aríge óf́ uríáyí nání níjf́á imóníηwíní?” uríagí

6 Jisaso re uríηínigíní, “Áamá ‘Goríxo t́ηf́ e nání úímígíní.’ wimónaríηíyo nání níwaníηoní óf́yíníηf́ imóníηáoníríní. Amípí Goríxo nání nepa imóníηf́pí áamá ayo síwá wirí d́ηf́

n̄iyim̄iñ̄j̄ imón̄iñ̄j̄p̄i six̄t̄ umímor̄i yar̄iñ̄áon̄ir̄ini. Ámá wo óf̄ w̄iyim̄i dán̄i ápo t̄ñ̄j̄ e nán̄i wímeapax̄íman̄i. Nion̄ini óf̄ ápo t̄fe nán̄iyín̄iñ̄j̄ imón̄iñ̄áon̄ir̄ini.

7 Soȳíne nion̄i nán̄i ‘Or̄fan̄i?’ n̄in̄iaiwiro pírán̄iñ̄j̄ n̄ij̄f̄á nimón̄iro s̄iñ̄w̄ir̄iȳf̄, ḡf̄ ápo nán̄i en̄i pírán̄iñ̄j̄ n̄ij̄f̄á imón̄an̄iro eḡf̄ár̄ini. E n̄isear̄ir̄i aiw̄i agw̄i ríná dán̄i soȳíne o nán̄i n̄ij̄f̄á nimón̄iro s̄iñ̄w̄f̄ w̄in̄iḡf̄ár̄ini.” ur̄f̄agi

8 Piripo re ur̄iñ̄iñ̄iḡini, “Ámin̄áox̄ini, jox̄i ápo s̄iwá neaíaná ‘Aȳf̄ apán̄ir̄ini.’ neaimón̄ar̄ini.” ur̄f̄agi

9 Jisaso re ur̄iñ̄iñ̄iḡini, “Piripe, nion̄i soȳíne t̄ñ̄i en̄íná dán̄i emen̄já aiw̄i jox̄i nion̄i nán̄i s̄ñ̄i pírán̄iñ̄j̄ n̄ij̄f̄á mimón̄ipa ren̄iñ̄i? Ámá nion̄i s̄iñ̄w̄f̄ nan̄f̄á ḡiȳf̄ ḡiȳf̄ ápom̄i en̄i w̄in̄f̄áȳf̄ en̄aḡi nán̄i jox̄i pí nán̄i ‘Ápo en̄i s̄iwá neai.’ n̄irar̄iñ̄iñ̄i?”

10 Ápo xewaxon̄i t̄ñ̄i nawín̄i imón̄irai xewaxon̄i ápo t̄ñ̄i nawín̄i imón̄irai en̄agw̄f̄i nán̄i jox̄i s̄ñ̄i ‘O xano t̄ñ̄i axowaúr̄fan̄i?’ n̄in̄iaiwir̄i d̄iñ̄j̄ m̄in̄ikw̄íroar̄iñ̄j̄ ren̄iñ̄i? Xw̄iȳf̄á nion̄i searar̄iñ̄ápi ḡf̄ d̄iñ̄f̄yo dán̄i searar̄iñ̄áman̄i. Am̄ipí nion̄i yar̄iñ̄ápi en̄i ápo, nion̄i t̄ñ̄i nawín̄i imón̄igw̄íoyá d̄iñ̄f̄yo dán̄i yar̄iñ̄ár̄ini.

11 Xw̄iȳf̄á nion̄i re searf̄ápi, ‘Ápo nion̄i t̄ñ̄i nawín̄i imón̄irai nion̄i ápo t̄ñ̄i nawín̄i imón̄irai en̄wiit.’ searf̄ápi nán̄i ‘Nepar̄ini.’ n̄iyaiwiro d̄iñ̄j̄ n̄ikw̄írópoyi. ‘E oyaneȳf̄.’ m̄iseaimón̄ipa ner̄f̄náȳf̄, em̄im̄f̄ am̄ipí nion̄i n̄iseaiwap̄iya bar̄f̄ná soȳíne s̄iñ̄w̄f̄ w̄in̄iḡf̄ápi nán̄ini ‘Nepar̄ini.’ n̄iyaiwiro d̄iñ̄j̄ n̄ikw̄írópoyi.

12 Aga nepa searar̄iñ̄ini. Nion̄i d̄iñ̄j̄ n̄ikw̄íroar̄iḡf̄á ḡiȳf̄ ḡiȳf̄ am̄ipí nion̄i seaíwap̄iyar̄iñ̄ápi en̄i ep̄írf̄ár̄ini. Oȳf̄, nion̄i ápo t̄fe um̄f̄á en̄aḡi nán̄i am̄ipí nion̄i seaíwap̄iyar̄iñ̄ápi mi wiár̄f̄ seáȳf̄ e imón̄iñ̄j̄p̄i aí ep̄írf̄ár̄ini.

13 Xewaxon̄i en̄j̄ eán̄iñ̄j̄ ápoyá ámáyo s̄iwá n̄iwir̄iñ̄j̄p̄imi dán̄i ‘Ápo seáȳf̄ e imón̄iñ̄or̄fan̄i?’ w̄iaiw̄írf̄ix̄in̄ir̄i soȳíne pí pí nán̄i ápom̄i r̄ix̄iñ̄j̄ nur̄ir̄f̄ná xeḡf̄ xewaxon̄im̄i dán̄i nur̄ir̄i r̄ix̄iñ̄j̄ ur̄ánáȳf̄, nion̄i anan̄i x̄ixen̄i n̄iseaim̄f̄ár̄ini.

14 Am̄ipí ápom̄i r̄ix̄iñ̄j̄ nur̄ir̄f̄ná nion̄im̄i dán̄i nur̄ir̄i r̄ix̄iñ̄j̄ ur̄f̄ápi nion̄i anan̄i n̄iseaim̄f̄ár̄ini.

“Nion̄i Kw̄iȳf̄ Gor̄ixoyápi uowár̄im̄f̄ár̄ini.” ur̄iñ̄f̄ nán̄ir̄ini.

15 “Soȳíne nion̄i d̄iñ̄j̄ six̄t̄ n̄in̄iyir̄f̄náȳf̄, nion̄i sekax̄f̄ sear̄iñ̄ápi x̄ixen̄i x̄f̄d̄ip̄írf̄ár̄ini.

16 Nion̄i ápom̄i r̄ix̄iñ̄j̄ ur̄áná ar̄ir̄á seaipax̄f̄ imón̄iñ̄j̄ ámi wo soȳíne t̄ñ̄i nawín̄i an̄iñ̄j̄ íníná ñweáw̄in̄iḡin̄ir̄i seḡf̄ t̄f̄ám̄ini uowár̄enap̄in̄f̄ár̄ini.

17 Kw̄iȳf̄ x̄fo nán̄i nepa imón̄iñ̄j̄p̄ini seaíwap̄iyar̄iñ̄j̄p̄i nán̄i rar̄iñ̄ini. Ámá x̄fom̄i d̄iñ̄j̄ m̄iw̄ikw̄íroar̄iḡf̄áȳf̄ kw̄iȳf̄

xfoyápimi mí nîwómîxîro nijfá mimónîpaxf enjagi nánî arîrá wimînrî enáfî umímînrîpaxf menînrî. E nerî aí kwíyfpî rîxa soyfné tfnî nawínî imónînjagi nánî apî nánî nijfá imónînjot. Idáná soyfné enî nîseáimearî xwioxíyo seanjweanfárînrî.

18 Nionî wimiáoyfnénînjf segfpî nîseawárîmî umfámanî. Ámî soyfné tfnî e nánî bîmfárînrî.

19 Ámá nionî dnjî minîkwîroarîgfáyf sînjwf mînanîpa epfîrî nánî anjwî ayorînrî. E nerî aí soyfné ámî sînjwf nanîpfrfárînrî. Nionî ámî sînjf emfa enjagi nánî soyfné enî sînjf epfîrfárînrî.

20 Sfá soyfné nionî ámî sînjf éaná nanîpfrfáyimi re nîyaiwirow nijfá imónîpfrfárînrî, 'O xano tfnî imónînrî enáná none xfo tfnî imónîrane xfo none tfnî imónînrî enjagwî nánî xfo tfnî axonerînrî.' nîyaiwirow nijfá imónîpfrfárînrî.

21 Ámá go go gf sekaxf rarînjápi fâ nîxîrîrî nîxîdîrîfnáyf, nionî dnjî sîxf nîyarînjorînrî. Nionî dnjî sîxf nîyarînjf gomî gomî gf ápo dnjî sîxf uyirî nionî uyirî nerî nîwanîjoni nánî yumfî bî mîwî xîxenî sîwá winîmfárînrî." urfagi

22 Judaso —Isîkariotî dânjf Judaso marfâî, wiepîsarîjowa Judasoyî rînrînjf worînrî. O re urînjînjînrî, "Ámînáoxînrî, pí éagi nánî ámá nfnî xwáf tfyô njweagfáyo sîwá mîwinîpa nerî newanîjonenî sîwá neainîrfárînrî?" urfagi

23 Jisaso re urînjînjînrî, "Ámá go go nionî dnjî sîxf nînrîyîrîfnáyf, xwíyfá nionî rarînjápi xfdînrfárînrî. Omî gf ápo dnjî sîxf nuyîrî yawawî o tfámînrî nîbîrai o tfnî nawínî anînjf njweanfwarînrî.

24 Ámá nionî dnjî sîxf mînrîyarîgfáyf nionî rarînjápi xfdarîgfámanî. Xwíyfá nionî seararfná soyfné arfá niarîgfápi, ayf nionî gf dnjî tfnî rarînjápmânî. Ápo nîrowárénapîjyá dnjî tfnî rarînjápirînrî." nurîrî

25 re urînjînjînrî, "Nionî sînrî soyfné tfnî nînjwearfná amîpî apî nánî searfînrî.

26 E nerî aí rfwéná arîrá seainfo —O kwíyf Gorîxoyápirînrî. Xfo ámá nionî nîxfdarîgfáyo nánî urowárénapînrîfápirînrî. Apî amîpî nfnî nánî seáiwápyíáná nionî nîseara warînjá nîpînrî nánî dnjî seainînrînrî.

27 Nionî soyfné pfnî nîseawiárîmî nurî aiwî soyfné nionîyá dnjî tfnî nîwayîrónîro njweapfrfárînrî. Nionîyá dnjî tfnî nîwayîrónîro njweapfrfápi nánî nîrîrîfná ámá xwáf tfyô dânjf wigf dnjî tfnî yarîgfápi nánî mîrarînjînrî. Nionîyá dnjî tfnî aga nîwayîrónîro njweapfrfâ nánî imónîpfrfárînrî. Ayînânî dnjî rfá nîseaxerî wáyf bî minîpa érfîxînrî.

28 Xwíyfá nionî searfá rîpi, 'Nionî pfnî nîseawiárîmî nurî ámî seyfné tfnî e nánî bîmfárînrî.' searfápi soyfné rîxa arfá

níoí. Nioni ápo t́h́j e nání umi enjagi nání soýné nepa d́h́j six́ nín+yírínáý, yaý seáyími dání seainí+míníri é́fíriní. Ápo seáyí e nímúronjo enjagi nání raríh́jini.

²⁹ Soýné nioni seaŕápi x́ixení imóníagi níwínírná d́h́j níkwíroro ‘Aý o nearíh́j́píríani?’ yaiwiro oépojíníri síní mimónipa é́fími seararíh́jini.” nuríri

³⁰ re uríh́jínigini, “Xẃfá t́yo menweanjo —O oborini. O ríxa baríh́jagi nání nioni soýné t́nini níhweari ámi ayá wí searímiméini. O nioni enj́ mîneáníjo enjagi aiwi

³¹ áma xẃfá t́yo dánjýf́ ńnre re niaiwífríxíníri, ‘O xanomí d́h́j six́ uyíh́joríani?’ niaiwífríxíníri ápo sekax́ níh́j́pí t́nini x́ixení oemini.” nuríri re uríh́jínigini, “Re dání níwiápínimeámi ríxa owaneyi.” uríh́jínigini.

15

“Wainí urax́ nepaxíh́j́ imóníh́j́píníh́j́ imóníh́j́áoníriní.” uríh́j́ náníriní.

¹ Jisaso ewaý xwíýfá nuríri re uríh́jínigini, “Wainí urax́ nepaxíh́j́ imóníh́j́pí, aý nioníriní. Wainí omíh́j́ xiáwo ǵ áporini.

² Wirenj́ nioními dání neáníri ná míwéyýf́ ńnre ápo emi wixímoaríh́j́riní. Wirenj́ ná wearíh́jýf́ ńnre xwiogwí ẃomí ná xwé wéwínígíníri o emi wíwákwímí níyárimáná ḿfá imixáraríh́j́riní.

³ Xwíyýfá nioni seararíh́j́apimi dání soýné ríxa ḿfáníh́j́ iníh́j́oi.

⁴ Soýné urax́ wirenj́ eáníh́j́pa ax́pí nioni neánífríxíní. E nerínáyýf́, nioni wirenj́níníh́j́ ax́pí soýné seaeáníḿfáriní. Wainí ḿfkomí wirenj́ meánípa nerínáyýf́, ná míwepax́ imóníh́j́pa soýné ení nioni wirenj́níníh́j́ mîneánípa nerínáyýf́, ná wepax́ menini.

⁵ Nioni urax́ wainí ḿfkíníh́j́ imóníh́j́áoníriní. Soýné urax́ wainí wirenj́níníh́j́ imónígíoyínérini. Áma nioni wirenj́níníh́j́ neáníh́j́ go go nioni x́fóyá ḿfkí imóníh́j́áoní enjagi nání ná xwéníh́j́ wearíh́j́riní. Aý rípi náníriní. Soýné nioni ṕnini níniwiárími nurínáyýf́, amípi wí epax́ menini.

⁶ Wirenj́ emi móyýf́ yeáyýf́ yáraríh́j́pa áma nioni wirenj́níníh́j́ mîneánípa é́f gomi gomi emi móáná yeáyýf́ yáraríh́j́riní. Wirenj́ ax́pínini e enjýf́ awí neaáriní ŕfá ikeaaráná ŕfá nowáraríh́j́riní.” nuríri

⁷ re uríh́jínigini, “Soýné nioni wirenj́níníh́j́ neáníri xwíyýfá nioniyápi x́fdíri nerínáyýf́, soýné pí pí seaimónaríh́jýf́ nání ápomí ríxíh́j́ uráná ananí seaiínfáriní.

⁸ Soyfne e nero ná xwéniñf nerñfþimi dani enj sixf éaniñf gf ápoyáþi amáyo síwá wíáná 'O seáy e imóniñorfaní?' wiai-wipfrfáriní. Soyfne e nerñfþimi dani eni 'Xegf wiepisiñfyf wírfani?' wipimóninfráriní.

⁹ Ápo dñf sixf niyiñfpa nioni eni dñf sixf seayinñi. Ayináni nioni dñf sixf seayinþi anñf neayíwinñgñri érixiní.

¹⁰ Soyfne nioni sekaxf searfáyo xixeni nixidironáyf, nioni gf ápo sekaxf nriñfþi píranñf xfdarñgagi nani dñf sixf niyarñfpa nioni eni axþi anñf soyfne dñf sixf seayimfráriní.

¹¹ Dñf nífá bi onimiáþi seairi yayf bi onimiáþi seainri oenri nani mseararñiní. Dñf nífá niniri yayf ninarñfpa soyfne eni dñf nífá ayá wí seairi yayf seainri oenri seararñiní.

¹² Sekaxf nioni rarñþi rþirini. Nioni dñf sixf seayarñapa soyfne eni axþi xixe dñf sixf yinfrixiní.

¹³ Amá wo xegf amáyo dñf sixf nuyirfná arírá wimñri nani upeifþi dñf sixf uyarfgþþi bi tñi xixeni mimóniní. Aga seáy e múroniní.

¹⁴ Soyfne nioni sekaxf seararñþi xixeni axþi nerónáyf, gf amáyfne imóniñoi.

¹⁵ Xináiwánñf nimóniro omñf wiariñgáyf wigf boso 'E emfanri nani rfa neararini?' miyaiwí majfá imónarñgfa enagi nani siní 'Inókiwayfnenñf imónigfoyfneyf searimiméini. Amipi ápo nriarfná arfá wiñá nþini áwanñ nisearri nani 'Gf amáoyfneyf seararñiní.

¹⁶ Soyfne nioni fá niyamixigfámani. Ayf nioni soyfne nuro amáyo nuréwapiyirñfþimi dani aiwá niyimññf wérixiniri fá yiyamiximñseairi searfpeañariní. Ayináni pí pí nani ápomí rixñf nurirfná nionimí dani nuriri uránáyf, anani xixeni seainfráriní.

¹⁷ Sekaxf nioni rarñþi rþirini. Aga xixe dñf sixf yinfrixiní.

"Gf seaieþisarñáoyfne enagi nani amá símf tñi seaipfrfáriní." urñf naniñri.

¹⁸ "Amá xwfa tfo enþi nanini moarñgáyf soyfne símf tñi seairñgfa niwinirfná dñf re mófrixiní, 'None siní símf tñi mneaipa nerfná xamí Jisasomí wigfáraní?' mófrixiní.

¹⁹ Soyfne amá xwfa tfo wenþi nanini moarñgáyf tñi nawini nimóniri sñwiriyf, soyfne wigfyf imónanri éfá enagi nani dñf sixf seayipaxfrini. E neri aí soyfne amá xwfa tfo wenþi nanini moarñgáyf tñi nawini mimónipa ero

ayí tñni axípi mimónipa éfrixiniri ía yiyamiximí seairi ená enagí nání ayí símí tñni seaiaríno.

²⁰ Ewayí xwiyíá nioní searíá rípi, ‘Ámá xináiníjé nimóniri omíjé wíiaríjé go go xegí bosomí seáyí e wimónarijémaní.’ searíápi nání dñjé mófrixiní. Nioní xeaníjé nínikáirónáyí, soyíné ení xeaníjé sealkáripírfáriní. Xwiyíá nioniyápi aríá níniro nínixídíronáyí, soyínéyápi ení aríá níseairo seaxídipírfáriní.

²¹ E nerí aí nioní nírowárenapiño nání níjéá píraníjé mimónipa nero nání soyíné nioní nínixídíro ‘Jisasoyáoneriní.’ raríjagá nání xeaníjé rípi nípi ní sealkáripírfáriní.” nuríri

²² re uríjínigíni, “Nioní níbirí xwiyíá murípa nerí síjwíríyí, wígí íwí nero nioní ríwí nímófápi nání xwiyíá meárinípaxí imónaniri éfámani. Nioní ríxa bíjé enagí nání ayí re wí rípaxí meniní, ‘Negí enwápi neríná íwí míyaríjwíniri enwáriní.’ rípaxí meniní.

²³ Ámá nioní símí tñni níarígáyí gí ápomí ení símí tñni wíaríno.

²⁴ Nioní emímí amípi ámá eníná dání aiwí míwíwapíyigíá bí míwíwapíyípa nerí síjwíríyí, wígí íwí nero nioní ríwí nímófápi nání xwiyíá meárinípaxí meniní. E nerí aiwí nioní emímí wíwapíyínápi síjwí nínaníro aí nioní tñni gí ápo tñni ení níwawiní símí tñni yeaiaríno.

²⁵ Ríwamíjé nioní nání wígí jwí ikaxí eáníjéyo dání eáníjé rípi, ‘Míki meñagí aiwí símí tñni nígfáriní.’ níriníri eáníjépi xixení imóniní nání níaríno.” uríjínigíni.

²⁶ Ámí re uríjínigíni, “Arírá seainí —O Goríxoyá kwíyípiriní. Api nioní ápo tñjé e dání soyíné tñjé e nání uowárenámíápiriní. Api kwíyí Goríxoyápi xó tñjé e dání níbirí xó nání nepa imóníjépiní seáíwapíyaríjépi nání raríjíní. Api níbiríná nioní nání áwanjé searínírfáriní.

²⁷ Soyíné nioní ámáyo iwamíó nuréwapíya unáé dání nioní tñni emeagíoyíné enagí nání seáímeanjé míkoyíné ení ámáyo nioní nání áwanjé uríjérfáriní.

16

¹ Soyíné axínání dñjé nínikwíroro nemáná óreámioapírxiniri api nípi ní seararíjíní.

² Ayí re seaipírfáriní. Rotú anjéyo dání segí yoí emí níseakwírímoro aiwí ríwéná xe nímóniríná ámá seapíkííáyí Goríxo wimónarijépiní yaríjwíniri seapíkírfáriní.

³ Ápo nání níjéá píraníjé mimónipa ero nioní nání ení axípi e mimónipa ero nero nání api seaipírfáriní.

⁴ Xwiyfá nioní searfápi, ayí rípi nání searfíni. Xeaníñf apí ríxa nimónaríná nioní niseara úapi nání dñf mopírfá nání searfíni. Apí nání iwamfó soyfne tñf emeñwaé dání áwanf mîsearíñanigíni. Síní soyfne tñf nemerí nání áwanf mîsearíñanigíni.

Kwíyfpí enfápi nání uríñf náníríni.

⁵ “Ríxa nîrowárénapíño tñf e nání waríñagi aí soyfne woxí ‘Joxí gîmi nání urfíni?’ mînraríñoí.

⁶ Nioní ‘Ríxa numfíni.’ searfagi nání soyfne íkññf sípi seaiaríni.

⁷ E nerí aí aga nepa seararíñíni, ‘Nioní soyfne tñf aníñf re nîñwearíná arírá nîseaipaxí aiwí pñf nîseawiárími nurfíná arírá aga seáyí e imóníñfpí seaipaxírfíni.’ seararíñíni. Ayí rípi náníríni. Nioní pñf nîseawiárími mupa nerfínáyf, arírá seainfómi —Kwíyfpí nání raríñíni. Omí murowárénapípa epaxírfíni. Nioní nurfínáyf, omí soyfne tfámíni urowárénapímfá eñagi nání raríñíni.

⁸ Kwíyfpí nîbíríná ámá xwáfá tñyo dánfyf re yaiwírfíxíñíni, ‘Nene “fwpí, ayí apírfani?” moaríñwápi tñf “Wé róníñfpí, ayí apírfani?” moaríñwápi tñf “Goríxo ámáyo xwiyfá numeárírfíná e winfárfani?” moaríñwápi tñf apiaú apí xewfíní moaríñwárfani?’ yaiwírfíxíñíni wíwapíyínfárfíni.

⁹ Ayí nioní dñf mînikwíropa yaríñagífa nání kwíyfpí ‘fwpí, ayí apírfani?’ oyaiwípoyíñíni wíwapíyírí

¹⁰ nioní ápo tñf e nání yíáná o nîñmímíñmáná soyfne síní síñwf ámi wí mînanfá eñagi nání kwíyfpí ‘Wé róníñfpí, ayí apírfani?’ ení oyaiwípoyíñíni wíwapíyírí

¹¹ Goríxo obo, ámá xwáfá tñyo meñweañómi ríxa xwiyfá umeáríñf eñagi nání kwíyfpí ‘Goríxo xwiyfá numeárírfíná e winfárfíni.’ ení oyaiwípoyíñíni wíwapíyírí enfárfíni.” uríñnigíni.

¹² Ámi re uríñnigíni, “Nioní xwiyfá xwapí ámi bí tñf ‘Osearímfíni.’ nimónaríñagi aiwí agwfí soyfne arfá nípaxf mímóníñoí.

¹³ E nerí aiwí kwíyf amípí nepaxíñf imóníñfpí nání raríñfpí nîbíríná Goríxo nání nepání imóníñfpí nñf seaiwapíyínfárfíni. Apí xegí dñf tñf wí mîsearípa nerí ápomíni arfá wiaríñfpíni ríñfá eñagi nání amípí Goríxo nání imóníñfpí xíxeni searéwapíyínfárfíni. Amípí rfwíyo imóníñfápi nání ení wfá searókiamonfárfíni.

¹⁴ Kwíyfpí xwiyfá nioní raríñápi wfá nîsearókiamori nioní nání nîsearírfí nání nioní seáyí e nímíxíñfárfíni.

¹⁵ Ápo nioní fáníñf niepíxfníasiñf eñagi nání amípí nñf oyá imóníñfpí nioníyárfíni. Ayíñání nioní re searfíni,

‘Kwíyípi nioni rariñápi arfá níniri wíá searókiamonfáriní.’ searfíni.” uríñiginí.

“Íkíníjé sípí nísealísáná yayé seainínfáriní.” uríñé nániríni.

¹⁶ Jisaso ámi re uríñiginí, “Nioni bí onímiápi soyféné tñi níñweámáná eñáná síñwé nanípírfíméoi. Soyféné segípi ámi bí onímiápi níñweámáná síñwé nanípírfáriní.” uríagi

¹⁷ wiepísariñíyí wa re ríñigfawixíni, “O pí enípi nání ríá re áwané neararíni, ‘Nioni bí onímiápi níñweámáná eñáná síñwé nanípírfíméoi. Soyféné segípi ámi bí onímiápi níñweámáná síñwé nanípírfáriní.’ Rípi ení ‘Ápo tñé e umínirí rariñíni.’ neararíñípi pí enípi nání ríá neararíni?” níniníro

¹⁸ re ríñigfawixíni, “ ‘Bí onímiápiyí rariñíyí pí nání ríá neararíni? None xfo rariñípi nání níjé mimóníñwíni.’ rínariñagí

¹⁹ Jisaso awa yaríñé owianeyíníro wimónariñagi nání níjé nimónirí nání re uríñiginí, “Nioni ‘Bí onímiápi níñweámáná eñáná síñwé nanípírfíméoi. Segípi ámi bí onímiápi níñweámáná síñwé nanípírfáriní.’ searfápi nání yaríñé níníro rínariñoi?

²⁰ Aga nepa seararíni. Soyféné ámíxéá nero ñwé píyí wírinípírfí aiwí ámá xwéá tñyo dáníyí —Ayé Goríxo tñi xepíxepá rónigfáyíriní. Ayé yayé seáyími dání winíníñoi. Ríná soyféné íkíníjé sípí níseairí aiwí ríwéná dñé nífá seainínfáriní.” nuríri

²¹ ewayé xwíyíá bí rípi uríñiginí, “Apíxíwa niaíwé níxíríná yarígápi nání dñé mópoyí. Apíxé niaíwé síñwé wanaríná ‘Ríníñé níninirí niaíwé xírími nání ríxa rínárfaní?’ níyairí nání íkíníjé sípí wiaríñíriní. E nerí aí ríwéná niaíwé ríxa níxírímáná niaíwé xírfo nání dñé nífá winariñagi nání ríñíñé winíípi nání arfá ikeamoaríñíni.

²² Soyféné ení axípiñí seaimóníni. Agwí soyféné íkíníjé sípí níseairí aiwí nioni ámi síñwé seanáná xwioxíyo dñé nífá seainínfáriní. Yayé api ámá wí amípi wí níseaikáriní aí pírfé searaki páxé mimóníñípi nání rariñíni.

²³ Dñé yayé seainíe dání nioni ámi amípi bí nání yaríñé nípírfámaní. Aga nepa seararíni. Ápomi amípi bí nání ríxíñé nurírná nioními dání uránáyé, ananí níseaiapínfáriní.

²⁴ Íníná dání ápomi nioními dání ríxíñé murípa néra níbíasáná aí dñé nífá seainínfápi bí onímiápi míseainípa éwiníñiní omí ananí ríxíñé urírfíxíni. Ríxíñé uráná seaiapínfáriní.” uríñiginí.

“Nioni áamá Gorixo tñni xepixepá rónigfáyó ríxa xopírárí wíñáríni.” uríñf nániríni.

25 Ámí re uríñfínigíni, “Xwíyfá nioni niseara úápí ewayf xwíyfá tñni nisearírí aiwí ríwéná ewayf xwíyfá tñni ámí bí mīsearí ápo nání sñjání áwanj searímfáíná nimónínfáríni.

26 Íná Gorixomi ríxíñf nuríríná nioními dání urípírfáríni. Sewanñoyóné ríxíñf uráná ananí arfá seainfá enjagí nání ‘Íná nioni soyfne nání ápomí ríxíñf seauriyimfáríni.’ mīseararíñíni.

27 Xewanñjo dñj sñxí niseayírí nání arfá seainfáríni. Soyfne nioni dñj sñxí nīyiro ‘Ápo tñj e dání bíñorfaní?’ nīaiwiro yaríñagfá nání xewanñjo dñj sñxí niseayírí nání arfá seainfáríni.” nurírí

28 re uríñfínigíni, “Enjíná nioni ápo tñni ñweaagáoni aí o tñj e dání pñni nīwiárimí xwíá tñyo nání bíñáríni. Re nñweañsáná xwíá tñyo pñni nīwiárimí ámí o tñj e nání umfíni.” urfagí

29 xegí wēpīsaríñowa re urígíawixíni, “Ayf apíríni. Agwí joxí ewayf xwíyfá tñni mīneararíñíni. Ríxa sñjání áwanj neararíñíni.

30 Agwí none dñj re nīsiaiwirane nījfá imóníñwíni, ‘Amípí nñni nání nījforfaní? Ámá yaríñf mīwipa éfmi aiwí wigf xwioxfyo “Yaríñf apí owimíni.” yaiwiarígfápi nání nījfá imóníñorfaní?’ nīsiaiwirane nījfá imóníñwíni. Ayínání dñj re nīsiaiwirane dñj ríkwíroaríñwíni, ‘Joxí Gorixo tñj e dání bíñoxíríni.’ ríkwíroaríñwíni.” urfagfá

31 Jisaso re uríñfínigíni, “Agwí soyfne dñj ríníkwíroaríñojí?

32 Soyfne xídfxídwárí seaíaná nioni nígfípi pñni nīnīwiárimí segf añfmi nání xixegfni umipírfíná ríxa añwí e nerí ríxa imóníni. Soyfne nioni pñni nīnīwiárimí núagfá aí ápo dñj níknīkayonjagí nání nioni nígfípi ñweapaxfmaní.

33 Soyfne ayá sñwí mīsearó ‘O tñni ikáríñíñwáonerfaní?’ nīyaiwiníro kíkífá éfríxíñírí xwíyfá nioni nīseara bífapí searfáríni. Soyfne xwíá tñyo ñweañáná ámá Gorixo tñni xepixepá rónigfáyf xeaníñf seaikárípírfá enjagí aiwí nioni ayo ríxa xopírárí wíá enjagí nání dñj sñxí níníro ñweáfíxíni.” uríñfínigíni.

17

Wēpīsaríñfyo nání ríxíñf wuríyíñfpi nániríni.

1 Jisaso xwíyfá apí nura núísáná añfnami nání sñwí nanánírí re ríñfínigíni, “Ápoxíni, nimóníni nání ríxa rínáríni. Díxí riwaxoní enj sñxí eáníñf joxíyápi ámáyo

sɪwá wimi nánɪ joxɪ ‘O ámá nɪyoni seáyɪ e imónɪŋorɪani?’ oniaiwípoyɪnɪrɪ níɪrɪxɪnɪ.

2 Ámá joxɪyá dɪŋɪyo dánɪ nionɪ nɪxɪdarɪgɪfáyo dɪŋɪ nɪyɪmɪŋɪfɪ imónɪŋɪpɪ sɪxɪ umímopaxo imónɪfwɪnɪgɪnɪrɪ ‘Ámá nɪnɪ nánɪ nénɪ tɪŋoxɪ imónei.’ nɪrɪŋɪfɪ enagɪ nánɪ rɪrarɪŋɪnɪ.

3 Ámá rɪpɪnɪ nerɪŋɪpimɪ dánɪ dɪŋɪfɪ nɪyɪmɪŋɪfɪ imónɪŋɪpɪ tɪgɪfáyɪfɪ imónarɪgɪfárɪnɪ. Joxɪ nánɪ ‘Nwɪá imónɪŋo, ayɪ Gorɪxorɪnɪ. Ámɪ wo mɪŋweanɪnɪ.’ dɪŋɪfɪ rɪmoro Jisasi Kiraisonɪ, joxɪ nɪrowárénapɪŋonɪ nánɪ ‘Nepa ayɪ orɪnɪ.’ dɪŋɪfɪ nɪmoro yarɪgɪfáyɪfɪ, ayɪfɪ dɪŋɪfɪ nɪyɪmɪŋɪfɪpɪ imónarɪgɪfárɪnɪ.

4 Joxɪ o e éwɪnɪgɪnɪrɪ nɪrɪŋɪfɪpɪ xɪxenɪ nɪpɪnɪ nɪyárɪrɪná enɪfɪ sɪxɪ eánɪŋɪfɪ joxɪyápɪ nɪwɪwapɪyɪrɪŋɪfɪpimɪ dánɪ seáyɪ e joxɪ imónɪŋɪfɪpɪ ámá xwɪá tɪyo dánɪŋɪyo sɪwánɪŋɪfɪ wɪárɪnɪ.

5 Ápoxɪnɪ nionɪ e éá enagɪ nánɪ xámi xwɪá rɪrɪ sɪnɪ mimónɪpa enɪfɪmɪ joxɪ tɪnɪ nɪŋwearɪná níkɪnɪrɪ ŋweaagápɪ ‘Ámɪ nionɪ tɪnɪ nɪŋwearɪná nionɪ tɪnɪ nawɪnɪ seáyɪ e nimónɪrɪ axɪpɪ oikɪnɪnɪ.’ osimónɪnɪ.” nurɪrɪ

6 re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Ámá xwɪá tɪyo dánɪfɪ joxɪyá dɪŋɪfɪ tɪnɪ nionɪ nɪxɪdarɪgɪfáyo joxɪ imónɪŋɪfɪpɪ nánɪ xɪxenɪ nɪjɪfá oimónɪpoyɪnɪrɪ wɪwapɪyɪŋárɪnɪ. Ayɪfɪ ámá dɪxɪyɪfɪ nionɪ niapɪŋɪyɪfɪ nánɪ rɪrarɪŋɪnɪ. Dɪxɪfɪ xwɪyɪfá nionɪ nɪrɪŋɪfɪpimɪ píranɪŋɪfɪ nɪxɪda nɪbɪro

7 rɪxa nɪjɪfá re imónɪŋoɪ, ‘Amɪpɪ joxɪ fánɪŋɪfɪ niepɪxɪniasɪŋɪfɪ nionɪ nɪrɪrɪ yarɪŋápɪ nɪpɪnɪ joxɪ niapɪŋɪrɪnɪ.’ Nɪjɪfá e imónɪŋoɪ.

8 Xwɪyɪfá joxɪ nɪrɪŋɪfɪpɪ xewanɪŋonɪ rɪxa urɪfá enagɪ nánɪ nɪjɪfá e imónɪŋoɪ. Xwɪyɪfá nionɪyápɪ arɪfá nɪniróná dɪŋɪfɪ nɪnɪkwɪroro xɪxenɪ re nɪsɪaiwiro nɪjɪfá imónɪŋoɪ, ‘Gorɪxo tɪfámɪnɪ bɪŋorɪnɪ.’ nɪsɪaiwiro ‘Gorɪxo urowárénapɪŋorɪani?’ nɪaiwɪárɪŋoɪ.” nurɪrɪ

9 re urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Ámá xwɪá tɪyo dánɪfɪ ápoxɪ tɪnɪ xepɪxepá rónɪgɪfáyo arɪrá owinɪrɪ yarɪŋɪfɪ mɪsɪarɪŋɪnɪ. Ámá joxɪyá dɪŋɪfɪ tɪnɪ dɪŋɪfɪ nɪkwɪroarɪgɪfáyo dɪxɪfɪ imónɪŋagɪ nánɪ yarɪŋɪfɪ sɪarɪŋɪnɪ.

10 Amɪpɪfɪ ámá aí nionɪyáyɪfɪ ayɪfɪ joxɪyá imónɪnɪ. Amɪpɪfɪ ámá aí joxɪyáyɪfɪ enɪfɪ ayɪfɪ nionɪyá imónɪnɪ. Ayɪfɪ dɪŋɪfɪ nɪnɪkwɪrorɪŋɪfɪpimɪ dánɪ ámáyo rénɪŋɪfɪ urarɪŋoɪ, ‘Seáyɪ e imónɪŋo, ayɪfɪ orɪnɪ.’ urarɪŋoɪ.

11 Nionɪfɪ joxɪfɪ tɪfámɪnɪfɪ bɪmɪfɪ enagɪfɪ nánɪfɪ xwɪfáyo re bɪfɪ tɪnɪfɪ sɪnɪfɪ ŋweámɪméɪnɪfɪ. E nerɪfɪ aífɪ ámáfɪ rowa fɪnɪfɪ xwɪfáfɪ tɪyo re ŋweapɪrɪfáfɪ enagɪfɪ nánɪfɪ ápoxɪnɪfɪ, —Joxɪfɪ sɪyɪkwɪfɪ mɪnɪŋɪfɪ imónɪŋoxɪrɪnɪfɪ. Joxɪfɪ dɪxɪfɪ enɪfɪ eánɪŋɪfɪpɪ —Enɪfɪ eánɪŋɪfɪ joxɪfɪ neámɪxowárɪŋɪfɪpɪ nánɪfɪ rarɪŋɪnɪfɪ. Apɪfɪ tɪnɪfɪ píranɪŋɪfɪ

uméirixini. Yawawi nawini imónigwípa ayf eni axfpí nawini imónipírfá nani píraninjf uméirixiniri rírarinjini.

12 Nioni awa tñi emearína enj sixf eáninjf joxi neámixowárinjfpí tñi niméra nibiri awíninjf numearóa barfna awa wo miyorírinjpa nemána aiwi Bíkwyo dani rfwaminjf eáninjfpí xixeni imónini nani awa wonini xewanjño nerinjfpimi dani yorírinimniri yarini.

13 Agwi nioni joxi tfnj e nani bimfini. E neri ai djnj nífa nioni ninarinjpa awa eni bi onimiápi miwiní xwé wíwiniginiri siní xwfa tfo niñwearfna nioni nira warinjápi rírarinjini.” nuriri

14 re urinjiginini, “Nioni áma ápoxi djnj ríkwíroarinjfo xwiyfá joxiyápi urinjá enagi nani áma xwfa tfo dánjyf ayo símf tñi wiarinjoi. Nioni xwfa tfo dánjoni mimónipa enápa awa eni xwfa tfo dánjinj mimóninagfa nani símf tñi wiarinjoi.

15 Awami joxi xwfa tfo dani owirimeaniri mirírarinjini. Sipí wikáranjño xwirfa miwikixepa enfa nani joxi píraninjf méwiniginiri rírarinjini.

16 Nioni xwfa tfo dánjoni mimónipa enápa awa eni xwfa tfo dánjinj mimónipa enagfa nani áma xwfa tfo dánjyf tñi axyf mimóninjoi.

17 Xwiyfá joxiyápi aga nepáni imóninagí nani áma rowa joxi simónarinjfpí nani xixeni kumixinipírfí nani xwiyfá api nuréwapiyirinjfpimi dani píraninjf imixírixini.

18 Joxi xwáyo nani úwiniginiri nirowárenapinjpa xamjoni eni awami uowárinjári.

19 Joxi ámayf nani wiíwiniginiri nirowárenapinjfpí tñi xixeni niwanjoni owiimniri nani okumixinimni. Áma rowa eni joxi e éfrixiniri simónarinjfpí nani okumixinipoyiniri nani joxi wiíwiniginiri nirowárenapinjfpí tñi xixeni owiimni.” nuriri

20 re urinjiginini, “Nioni awa nanini rixinjf mirírarinjini. Awa uréwapiyáná djnj níkwírófáyf nani eni ápoxini rírarinjini.

21 Ayf nñi axyfíninjf imónipírfá nani yarinjf siarinjini. ‘Ápoxi nioni tñi imóniri nioni joxi tñi imóniri egwípa ayf eni yawawi tñi nawini oimónfpoyi.’ nimónarin. Áma nñi djnj nñikwíroro ‘Gorixo uowárenapfagí weapinjorfaní?’ naiwírixiniri ‘Áma tiyf axyfíninjf oimónfpoyi.’ nimónarin.

22 Enj sixf eáninjf joxi neámixowárinjfpí awa eni yawawi axowawi imónigwípa axowáninjf oimónfpoyiniri nani weámixowárinjári.

23 Awa aga xixeni axowáninjf oimónfpoyiniri nioni awa

t́nı́ nawı́nı́ imónı́rı́ joxı́ nıónı́ t́nı́ nawı́nı́ imónı́rı́ enjwı́nı́. Ámá nńnı́ re nıyawirowı́ nıjı́á imónı́pı́rı́á nánı́ e imónı́njwı́nı́, ‘Gorı́xo omı́ uowárenapı́njı́rı́nı́. Omı́ dı́njı́ sıxı́ uyı́njı́pa awamı́ enı́ dı́njı́ sıxı́ uyı́nı́.’ nıyawirowı́ nıjı́á imónı́pı́rı́á nánı́ e imónı́njwı́nı́.” nurı́rı́

²⁴ re urı́njı́nı́gı́nı́, “Ápoxı́nı́, ámá joxı́yá dı́njı́ t́nı́ nıxı́darı́gı́á rowa nıónı́ xámı́ joxı́ t́nı́ nı́njwearı́ná nı́kı́nı́rı́ njweaagápa ámı́ nı́kı́nı́rı́ njweanáná sı́njwı́ nanı́pı́rı́á nánı́ nıónı́ njweámı́áé awa enı́ nıónı́ t́nı́ njweáı́rı́xı́nı́rı́ nánı́ nı́mónarı́nı́. Ápoxı́nı́yá dı́njı́ t́nı́ nı́kı́nı́rı́ njweaagápa nánı́ rı́rarı́njı́nı́. Ayı́ rı́pı́ nánı́rı́nı́. Xwı́á rı́rı́ sı́nı́ mımónı́njáná dı́njı́ sıxı́ nı́yı́njoxı́ enjagı́ nánı́ rarı́njı́nı́.

²⁵ Ápoxı́nı́, joxı́ wé rónı́njoxı́rı́nı́. Joxı́ nánı́ ámá xwı́á tı́yo dánı́yı́ nı́jı́á xı́xenı́ mımónı́pa enjagı́a aiwı́ nıónı́ joxı́ nánı́ nı́jı́á xı́xenı́ imónı́njı́nı́. Rowa enı́ joxı́ nánı́ ‘O omı́ uowárenapı́njorı́anı́?’ nı́sı́aiwı́ro nı́jı́á imónı́njotı́.

²⁶ Joxı́ imónı́njı́pı́ nánı́ awamı́ rı́xa nı́wı́wapı́yırı́ wı́á urókı́amónárı́nı́. Dı́njı́ joxı́ sıxı́ nı́yarı́njı́pa awa enı́ wı́nı́yo axı́pı́ uyı́pı́rı́á nánı́ ámı́ bı́ t́nı́ wı́wapı́yımı́tı́nı́. Nıónı́ enı́ awa t́nı́ nawı́nı́ imónı́mı́á nánı́ ámı́ bı́ t́nı́ wı́wapı́yımı́tı́nı́.” urı́njı́nı́gı́nı́.

18

Jı́sasomı́ ı́á xı́rı́gı́á nánı́rı́nı́.

¹ Gorı́xomı́ rı́xı́njı́ e nurárimo xegı́ wı́epı́sarı́njowa t́nı́ nuro ı́rı́renı́jı́ xegı́ yoı́ Kidı́ronı́yı́ rı́nı́njı́pámı́ nı́xemoro omı́njı́ ojı́kwı́ı́ bı́ orı́wámı́ dánı́ inı́njı́pı́ tı́e rémogı́awı́xı́nı́.

² Judaso, Jı́saso nánı́ mı́yı́ urı́no enı́ Jı́saso t́nı́ xegı́ wı́epı́sarı́njowa t́nı́ ı́nı́nı́ e awı́ eánayarı́gı́á enjagı́ nánı́ omı́njı́ ojı́kwı́ı́ apı́ nánı́ nı́jı́árı́nı́.

³ O émáyı́ porı́sı́ wamı́ awı́ earı́ anı́ rı́dı́yowá yarı́gı́wámı́ awı́ mearoarı́gı́áwamı́ enı́ Parisı́owa t́nı́ apaxı́pánı́njı́ imónı́gı́á xwéowa t́njı́ e dánı́ awı́ earı́ nemáná awa ramı́xı́ t́nı́ uyı́wı́ t́nı́ mı́xı́nápı́ t́nı́ nı́xı́rı́máná ojı́kwı́ı́pımı́ nánı́ nuro rémóáná

⁴ Jı́saso xı́omı́ wı́kárı́pı́rı́pı́ nı́pı́nı́ nánı́ rı́xa nı́jı́á nı́mónı́rı́ nánı́ anjwı́ e nurı́ re urı́njı́nı́gı́nı́, “Soyı́né go nánı́ pı́á yarı́njotı́?” urı́agı́

⁵ awa re urı́gı́awı́xı́nı́, “Nasaretı́ dánı́ Jı́saso nánı́ pı́á yarı́njwı́nı́.” urı́agı́a Judaso xı́o nánı́ pasánı́njı́ umearı́njowı́ awa t́nı́ ronáná Jı́saso “Ayı́ nıónı́rı́nı́.” urı́njı́nı́gı́nı́.

⁶ “Ayı́ nıónı́rı́nı́.” uráná awa re egı́awı́xı́nı́. Óı́ nero rı́wı́mı́nanı́jı́ úfı́áyı́ xwı́áyo pı́kı́nı́meagı́awı́xı́nı́.

7 Xwíáyo píkínimeáagá o ámi re uríñiniginí, “Go nání pía yaríñoi?” uríagi awa “Nasaretí dánj Jisaso nání pía yaríñwini.” uríagá

8 Jisaso “ ‘Ayí nionirini.’ ríxa searíaniginí. Ayínáni nioní nání pía nínirínáyí, áamá rowayí xe óupoyinirí síñwí wínípoi.” uríñiniginí.

9 Xámi Goríxomi re uríípi, “Áamá joxiyá dínj tñni xídíírixinirí niapíñíyí womí míwioríñárini.” uríípi xixeni imónini nání e uríñiniginí.

10 E uraríná Saimoní Pitaó kirá bá nímíxearí re eníñiniginí. Mírí nuri apaxípaníñj imónigíawami seáyí e wimóníñoyá omíñj wíiaríñomi —O xegí yoí Maríkasoyí ríníñorini. Omí míñj rómínirí éyí pírí noyíkirí aríá míñj wirípieañiniginí.

11 Pírí noyíkirí aríá míñj wirípieáagí Jisaso Pitaomi míxí re uríñiniginí, “Kirápá xegí añíyo ámi upíroi. Xeaníñj kapíxíníñj ápo o onínirí niaparíñípi ‘Mínípa oeni.’ rísimónariní?” uríñiniginí.

Jisasomi Anaso tñj e nání níméra nuro wárígíá nánirini.

12 Émáyí porisowa tñni wigí seáyí e wimóníño tñni Judáyí añj rídíyowá yarígíiwámi awí mearoarígíáwa tñni Jisasomi fá níxero gwí níjro

13 xámi Anaso tñj e nání níméra ugíawixini. Anasomi xíneagwo Kaiapasorini. Xwiogwí omí o apaxípaníñj imónigíáwa seáyí e wimóníñorini.

14 Xámi xegí Judayo re uríño, ayí orini, “ ‘Negí áamá nñni pepírixinirí ayí rñíñj meaanirí éfápi nání áamá ná woní rñíñj apí nímearí níperínáyí, ananirini.’ nimónariní.” uríñorini.

Pitaó “Oyá niepísaríñj wonímani.” ríñj nánirini.

15 Omí xíneagwo, Anasoyí ríníño tñj e nání Jisasomi níméra waríná Saimoní Pitaó tñni wiepísaríñíyí ámi wo tñni awaú Jisasomi ríwíyo níxída nuri apaxípaníñj imónigíawami seáyí e wimóníñoyá añj tñj e níremómáná wiepísaríñj wíomi apaxípaníñj imónigíawami seáyí e wimóníño símímaní oyá níjía enagi nání o Jisaso tñni añj ákíñáyo ínimi nípáwiri

16 Pitaó síní bíaríwámíni íwí e roñagi nání nuri apíxí ákíñá íwíyimi awí roaríñími Pitaó nání nurímo nípeyearí níwirímeámi íwiaparíná

17 apíxí ákíñá íwíyimi awí roaríñí Pitaomi re uríñiniginí, “Joxí ení áamá royá wiepísaríñj woxí meníraní?” uríagi o “Nionímani.” nurími nípáwiri

18 xínáiwáníñj nímoníro omíñj yarígíáyí tñni añj rídíyowá yarígíiwámi awí mearoarígíáwa tñni e nírówapíro imíñj

rariŋagi nání ríá nikeámáná ríá imónaríná Pitao ení ríá oimónimínirí aŋwí e nuri awa tñní nawíní nírórí ríá imónaríŋaginí.

Anaso Jisasomí yaríŋí níwía uŋí nániríní.

19 Apaxípáníŋí imónigíáwami seáyí e wimóníŋo Jisasoyá wiepísaríŋíyí nání yaríŋí wirí xwíyíá á máyo uréwapíyaríŋípi nání yaríŋí wirí éagi

20 Jiaso re uríŋíniginí, “Nioní á má nýoni síŋáníŋe dání uréwapíyaríŋáríní. Nioní gíní gíná nuréwapíyiríná rotú aŋíyo dáníraní, aŋí rídiyowá yarígíwámí dáníraní, sa negí Judayí awí éanarígíe dání uréwapíyaríŋá eŋagi nání

21 joxí pí nání nioní yaríŋí niaríŋíní. Nioní xwíyíá uraríná aríá niarígíáyo yaríŋí wí. Pí pí uraríŋápi nání ayí ananí níjáríní.” uráná

22 aŋí rídiyowá yarígíwámí awí mearoarígíáyí wo aŋwí e éf nírómáná Jisasomí wé tñní nupíkákwirí re uríŋíniginí, “Apaxípáníŋí imónigíáwami seáyí e wimóníŋomí e nuríríná ‘Apání uraríŋíní.’ rísimónaríní?” uríagi

23 Jiaso re uríŋíniginí, “Nioní xerwíŋí nírírí sípíní rarínáyí, xerwí ríápi nání áwaní neareí. Nioní naní rarínáyí, pí nání iwaní neaaríŋíní?” uríagi

24 Anaso Jiaso síní gwí jiníŋáná apaxípáníŋí imónigíáwami seáyí e wimóníŋí ámi wo, Kaiapasoyí ríníŋo tíŋí e nání wiowáríŋíniginí.

Pitao “Oyá niepísaríŋí wonímaní.” ámi uríŋí nániríní.

25 Saimoní Pitao ríá ikeaáríníŋe éf nírómáná ríá imónaríná e rówapígíáyí wí re urígíawixíní, “Joxí ení xegí wiepísaríŋíyí woxí meníraní?” uríagíta aí o “Oweot.” nurírí “Nioní ení wonímaní.” uríagi

26 Apaxípáníŋí imónigíáwami seáyí e wimóníŋoyá xínáiwáníŋí nimóníro omíŋí wiiarígíáyí wo —O Pitao aríá míŋí wirípieanómí xexírímeá woríní. O ení Pitaomí re uríŋíniginí, “Nioní ojíkwíyo Jiaso tñní nawíní roŋagí síŋwí raníáoxí meníraní?” uríagi

27 Pitao ámi “Oweot.” uráná re eŋíniginí. Karíkarí ríaiwá ríŋíniginí.

Jisasomí Pairato tíŋí e nání wiowárígíá nániríní.

28 Wíá móníŋímí Kaiapaso tíŋí e dání é máyí gapímanowayá aŋiwámí nání Jisasomí níméra nuro aiwí Judayí ámínáowa none nípáwiríŋípi mímí dání xwíríá ikíxenáná aiwá Aŋínajo Neamúroagoí ríníŋíyí nání mínípaxí imónanígínirí mípawí yaríŋagí

29 gapimanaf pirimiá imóniŋo —O émayf wo xegf yoŋ Pairatoyf rinŋorini. O awa tŋŋf e nani nŋwipari re urinŋiginini, “Omni pi xwiyfá nani xwiyfá mearanŋo nimeami barinjo?” urŋagi

30 awa re urigfawixini, “Áma ro fwf miyarinjo enánáyf, joxi tŋe nani nimeami banari éwamani.” urŋagfa

31 Pairato re urinŋiginini, “Sewaninjoyfne nimeami nuro segf ŋwf ikaxf rarinŋipi tŋni xixeni xwiyfá umearipoyi.” urŋagi Judayowa re urigfawixini, “Émáoyfne fwf yarigfáyo opikipoyiniri sinwf neanarigfámani.” urigfawixini.

32 Xwiyfá Jisaso xami re urinŋipi, “Nioni ninipikiriná e niro nikipirfárinini.” urinŋipi xixeni imóninini nani Judayowa Pairatomini xwiyfá e urigfawixini.

33 Pairato ami gapimanowa wigf anŋf iwami nipáwimáná “Jisaso obini.” nriri re urinŋiginini, “Joxi mixf ináyf Judayfáoxirani?” urŋagi

34 Jisaso re urinŋiginini, “Dixf dŋŋf tŋni rinrarinini? Wa rirŋagfa rinrarinini?” urŋagi

35 Pairato re urinŋiginini, “Nioni dixf Judayf wonirani? Dixf gwf axiri imónigfáyf tŋni apaxipáninŋf imónigfá xwéowa tŋni joxi nrimeami nibiro nioni tŋŋf re riwáráoi. Joxi pi éagi nimeami ribáoi?” urŋagi

36 Jisaso re urinŋiginini, “Áma mixf ináyf nimóniro xwfá tŋyo meŋwearigfáyf yapf mimóninini. Nioni xwfá tŋyo dánŋyf mixf ináyf imónfwinigininiri minirpeagfá enagf nani xwfá tŋyo meŋwearigfáyinŋf mimóninini. Mixf ináyf xwfá tŋyo dánŋf woni nimóniri sinwiriyf, gf Judayowa fá minixiripa oepoyiniri gf siminŋf ninarigfáyf mixf niwiipaxirinini. E niriiri ai mixf ináyf nioni imóninŋapf xwfá tŋyo dánŋmani.” urŋagi

37 Pairato re urinŋiginini, “Ayinani ‘Joxi mixf ináyf woxirinini.’ nimónarinini.” urŋagi Jisaso re urinŋiginini, “‘Mixf ináyoxirinini.’ joxi xixeni nrarinini. Nioni nepaxinŋf imóninŋipi ámayo áwanŋf urfimininiri gf óki nixiriri xwfá tŋyo nani biri enarinini. Áma nepaxinŋf imóninŋipi xdarigfá giyf giyf nŋni nioni arfá niarigfárinini.” urŋagi

38 Pairato re urinŋiginini, “Nepaxinŋf imóninŋipi pirini?” urinŋiginini.

Pairato “Anani yekwiroáripoyi.” rinŋf nanirinini.

E nurimo Judayf nŋni tŋŋf e nani nipeyari re urinŋiginini, “O xwiyfá mearinipaxf bi rarinagf arfá miwini.

39 E neri ai xwiogwf ayf ayo sfá Anŋnajo Neamúroagoi rarigfáyi nani aiwá imixarfná áma gwf ŋweanŋf wo

seawáriariñáriní. ‘Judayeneyá mixí ináyí imóniño oneawáriní.’ riseaimónariní?” uríagi

⁴⁰ ayí xwamiání nîwiéra nuro “Omí mîneawáripantí. Barabasomí —O ámayá amípí pîkiorápariñí woriní. Omí neawárití.” nura ugíawixiní.

19

¹ Ayí Pairatomí e urariñagí nání porisowa Jisasomí nîmeámí nuro síkwíá nearo ragí pîrí nuyíkiárimáná

² ópiyá eníniñí imóniñí wirí níkiñiyimáná mixí ináyí amínanjwíníñí imóniñí miñíyo díkinarígíapa miñíyo udíkiáiro rapírapí ayíá riñí mixí ináyí yínarígíá wú nîmearo omí uyíro nîyárimáná

³ xífo tñí e añwi e uro “Ámináoxiní, Judayíyá mixí ináyoxiríní.” uríro wé upíkákwiro nîyayimáná enáná

⁴ Pairato ámi nîpeyearí re uríniñigíní, “Aríá nípoyí. ‘Xwíyíá meárinípxá bí mîraríñagí aríá nîwirí nîmeámí ríwiaparíní?’ oniaiwípoyíní nîmeámí íwiaparíniñí.” nuríí

⁵ Jisaso, ópiyá eníniñí imóniñí udíkiáiro rapírapí ayíá riñú uyíro éfo íwiapáná Pairato ámayá e awí neaárimáná rogíayo re uríniñigíní, “Ámayá royó. Síñwí wínípoyí.” uríagi

⁶ Apaxípáníñí imónigíá xwéowa tñí añí ridíyowá yarígíwámí awí mearoarígíáwa tñí omí síñwí nîwíníroná xwamiání nîwiuro “Íkíayo yekwíroárípoyí. Íkíayo yekwíroárípoyí.” uríagíá Pairato re uríniñigíní, “Nioní o xwíyíá meárinípxá bí mîraríñagí aríá nîwirí nání sewaníjoyíné nîmeáa nuro yekwíroárípoyí.” uríagi

⁷ Judayowa re urígíawixiní, “O nání negí ñwí ikaxí eáníñíyo dání bí riníní. Ayo dání ‘Xe síñí ouní.’ rípxá mimóniní. O ‘Niaíwí Goríxoyáoniríní.’ riníñí enagí nání xe síñí ouní síñwí wínípxá meníní. Xe pîkoí.” uríagíá

⁸ Pairato xwíyíá apí aríá nîwiríná wáyí ámi bí tñí nîwíní

⁹ ámi gapímanowayá aniwámí nîpáwirí Jisasomí yaríñí re winíniñí, “Joxí gímí dánoxiríní?” uríagi aí Jisaso xwíyíá bí muríniñigíní.

¹⁰ Xwíyíá bí muraríñagí nîwíní nání re uríniñigíní, “Joxí xwíyíá bí mînirí ríyaríniñí? ‘O íkíayo nîyekwíroárí níkwéawárirí mepa epaxoríní.’ riníaiwiaríniñí? Gí díñí tñí nîrîyekwíroárírná nîrîyekwíroárípxáriní. Nîrîwáriríná nîrîwáripaxáriní.” uríagi

¹¹ Jisaso re uríniñigíní, “Eramí ñweaño apí xe oimóní rí síñwí mîranípa nerí síñwíríyí, joxíyá díñí tñí wí e rípxá imónímíní éfmaní. Ayínání sípí joxí nîrípí xwé nerí aiwí

nioni joxi tfe nani niwiowarfoyapi aga seayi e imonini.” urfagi

12 Pairato arfa e niwiri nani omi warimiri efiy Juday xwamiáni niwiyiro re urigfawixini, “Joxi ama romi nikweari niwarirfay, emayneya mixi inay Sisao tni nikumixinri emearif woxi mimonifini. Ama go go xewanjo nani ‘Mixi inayonirini.’ niririrfay, Sisaomi mamowarimiri yarif enagi nani rarifini.” urarifagfa

13 Pairato xwiyfa api arfa e niwiri nani Jisasomi nimeami wa e nipeyari sija tni wa imixinje —Ayf Xibiruyf pfe tni Gabataf rinjerini. E ikwanwf xwirixf numerfa ef nwearifanami ef nifweari

14 —Sfa ayi Judayf Anfajajo Murofifi nani aiwa imixararigfayirini. Ayimi sogwf rixa awinimi nweaminri enana Pairato re urifinigin, “Sifwf winifoyf. Segf mixf inayo riworini.” urfagi

15 Judayf xwamiáni re wigfawixini “Xe nimeaa xe nimeaa oupoyf. Nimeaa nuro ikfayo yekwiroaripoyf.” urarifagfa Pairato re urifinigin, “Segf mixf inayo ‘Ikfayo oyekwiroarin.’ riseaimonarini?” urfagi apaxpanif imonigfa xweowa re urigfawixini, “Negf mixf inayf ami wo menini. Emayneya mixf inayf Sisao eni negorini.” urfagfa

16 Pairato Jisasomi oyekwiroaripoyinri porisowami tni wiowarifinigin.

Jisasomi yekwiroarigfa narinini.

17 Jisasomi anf apimi dani nimera nurona xewanjo ikfa yoxafpa xwanwf nikwonimi nurf wf e xwfa yof bi Mif Gixweaf rinje —Xibiruyf pfe Gorigotaf rinjerini. E niremoro

18 e Jisasomi yekwiroarigfawixini. Niyekwiroarirona Jisaso awini e enana ama wau eni midmidani yekwiroarigfawixini.

19 Pairato rfwamif bi re nirri neari yoxafpami seayi e praurifinigin, “Nasareti danf Jisaso, Judayf mixf inayorini.” rfwamif e neari prauragi

20 Jisasomi yekwiroarfe anf apimi na jfam mimonifagf nani Judayf obaxf nipuronaf rfwamifpi —Api nearina Xibiruyf pfe tni eari Romiyf pfe tni eari Grikifyf pfe tni eari enifirini. Api fa roarifagfa nani

21 Apaxpanif imonigfa seayi e imonigfawa Pairatomi re urigfawixini, “Joxi rfwamif re nirri meapani, ‘Judayf mixf inayorini.’ nirri meapani. Sa re nirri eaf, ‘Xewanjo ‘Judayf mixf inayonirini.’ rinjorini.’ nirri eaf.” urfagfa ai

22 Pairato re uriniginini, “Nioni eáapi xe oeánini.” uriniginini.

23 Porisowa Jisasomi rixa niyekwiroárimáná rapirapí amipí o yinijipi yanj nimerobiaú biaú nitiro nowani xixeni nimearo aí xegí sorfá gwí bî mikiwéninjú —Ú nimixiríná axúni imixárigúrini.

24 Ú nání re rinigáawixini, “None maxepa oyaneyi. Áwini e nitimáná go go meanirfeninjoiniri sárú oyaneyi.” rinigáawixini. Bikwíyo xwíyá niriniri eánijí rípi, “Rapirapí nioni seáyi e yinarináyí yanj niniro gí sorfá meapíri nání go go meanirfeninjoiniri sárú egáawixini.”

25 niriniri eánijípi xixeni imónini nání porisowa e egáawixini.

Jisasomi xinái tñi xinisimái tñi Kiriopasomi xiepi Mariaí tñi Magídara dánj Mariaí tñi íwa íkíá yoxáf Jisasomi yekwiroárininjípami anjwi e rojáná

26 Jiaso xegí xinái e rojagi niwini ri wiepisarinjí xfo dñj síxí uyijo eni anjwi e rojagi niwini ri xináimi re uriniginini, “Ineyi, dixí íwo iworini.” nirimáná

27 wiepisarinjomi re uriniginini, “Dixí rinái iyirini.” urfagi wiepisarinjó sfá ayimi dání xegí anjyo nání píraninjí numéra uniginini.

Jiaso penj nánirini.

28 E nurárimo nijfá re nimóniríná “Xano e éwiniginiri ninijípi rixa nipini yáfini.” nijfá e nimóniríná Bikwíyo xfo nání niriniri eánijí nipini xixeni oimóniri re riniginini, “Iniigí nání ninarini.” ráná

29 síxí wainí mîxí yarinjípi magwí íninjí wá wenjagi nání wa írikwí bî nimearo iniigí wainí apimí igfá neámáná xisopíyí rininjí wegwáninjí imóninjíwami nikiroárimáná xegí manj tñj e wimixfagi

30 Jiaso wainí mîxí yarinjípi ninimáná “Rixa pîxwínigoi.” niri ri mñj warí niniri dñj niyámiga uniginini.

Porisowa Jisasomi miwíyo ayinjwí ikirogíá nánirini.

31 Sfá Jisasomi yekwiroárigfáyi —Ayi anjnajo Judayo múronj nání aiwá amipí píraninjí nimixiro tarigfáyirini. Ayi rixa sfá óráná Sabarfá aga seáyi e imóninjíyi nimónini enjagi nání porisowa Jisasomí tñi awaúmi tñi awí menjweanjána sabarfá imóniniginiri Judayí ámináowa nuro Pairatomí re urigáawixini, “Apaxí mé dñj símigwíá niyiniri opépoyiniri síkwíyo enj pírfí jeápoyi. Nipéáná wigí warápi oyoaneyiniri enj pírfí jeápoyi.” urfagfá

32 porisowa nuro midimidáni yekwiroárigíwaúmi sikwíyo pírí nįjearo aí

33 Jisaso yekwiroárinįe wenįđ éfáyf winįgíawixini. O rixa nįpéagf nįwiniro nání xegf sikwí pírí mįjeapa nero aí

34 porisf wo wákwirixá tńf ayįńwf ikróaná axiná iniįgf tńf ragf tńf fwiapįnįnigini.

35 Ámá Porisowa e yaríná sįńwf winaronįáoni áwanį nįrįríná xixeni aga nepa rįńárini. Nioni rarįńápį nįjía xixeni e nimónįrį nání seyńé “Neparini.” yaiwiro dńđf ikwíroro éfrixiniri áwanį seararıńnį.

36 Bįkwíyo re nįrįniri eáníńpį xixeni imóninį nání porisowa omį e wigíawixini, “Xegf enį bį pírí jeapírámanti.”

37 Bįkwíyo ámį bį re nįrįniri eáníńpį, “Ayįńwf ikróarįgíomį sįńwf winįpíríárini.” rįnįńpį eni xixeni e imóninįnigini.

Jisasomi xwíáyo weyárigía nánirini.

38 E nįyárimáná enjáná ámá wo —O Arimatia dąńf Josepoyi rįnįńorini. O Jisasoyá wiepįsarįńyf wo aí Judayf ámináowami wáyf nįwirį nání inįmį xįdarįńorini. O Pairato tńđf e nání nurį “Jisaso pįyo omeámini.” uráná Pairato xe omeaniri sįńwf winįagf o nurį pįyomį xwíá weyáriminiri nání nįmeámį úáná

39 ámá ámį wo —Xegf yoř Nikodimasoyi rįnįńorini. O xámį árįwiyimį Jisaso tńf xwíyía rįnįgíńorini. O eni nįbiri ikía día biau —Bį murįyi rįnįńpį tńf bį earosįyi rįnįńpį tńf apiaúrini. Apiaú xámį nawini nífá megíapiaú xegf sanį 30 kiro imónįńpįrini. Apį tńf pįyomį xópé oemini nįmeámį nįbiri

40 awaú pįyomį nįmeari Judayf wigf ámá pįyf nįtńríná yarįgíapa rapįrapįyo rįgwįrįgwį nįroríná ikía día dńđf nanį earįńpį tńf xópé nįyárimáná

41 nįmeámį omįńf ańwi e inįńpimį nání —Omįńf apį Jisasomi yekwiroárfe dání ańwi e enįpírini. Sńđá óf sini ámá mįtarįgíáyį tńđpírini. Omįńf apimį nání nįmeáa nuri

42 sfá ayi Sabarfá nání Judayf amįpį píráníńf nimįxiro tarįgíáyį imónįagf nání sńđá óf ańwi e inįńyimi nání nįmeámį nuri e tigíisixini.

20

Jisaso wiápńimearıńf nánirini.

1 Sadéyo wfá mónįńmį sini sfá yinįjáná Magídara dąńf Mariaí sńđá ófymį Jisaso wenę nání nurį wenįđ éfáyf winįnįnigini. Sńđá xwé ófymį éf rárárinįo sini mįpńrónf rixa wí e wenęagf nįwinimi

² aṅṅni nuri Saimoni Pitaomi tṅni wiepṣiṅṅ wfo, xfo dṅṅ sixṅ uyinomi tṅni nṅwimeari re urṅṅinigiṅni, “Ámináomi rixa nexwearo gimi rfa tṅawixṅni? Newané majṅarṅni.” urṅṅṅ

³ Pitao tṅni wiepṣiṅṅ wfo tṅni aṅṅ e pṅni nṅwiárṅmi xwárṅpáyo nánṅ nuri

⁴ aṅaṅṅni nuri wfo Pitaomi nṅmúrori xwárṅpáyo xámi nṅrémori

⁵ nṅrṅkwínṅri ṅniṅmi wenṅṅ yánṅṅyṅ wṅnṅṅinigiṅni. Rapṅrapṅ Jisasomi xopṅxopṅ rónṅṅúnṅ wenṅṅṅ nṅwṅnṅri aiwṅ ṅniṅmi mṅpáwí wenṅṅ yarṅná

⁶ Saimoni Pitao enṅ rṅwṅyo nṅbiri bṅarṅwámṅni éṅ nṅrómáná wenṅṅ mé xwárṅpáyo ṅniṅmi nṅpáwirṅ wenṅṅ éṅyṅ wṅnṅṅinigiṅni. Rapṅrapṅ xopṅxopṅ rónṅṅúnṅ wenṅṅṅ nṅwṅnṅri

⁷ rapṅrapṅ mṅṅṅyo xopṅxopṅ rogṅíú wṅú tṅni nawínṅ mṅwé xegṅ wí e nṅkṅrónṅri wenṅṅṅ wṅnarṅná

⁸ wiepṣiṅṅ wfo, xámi xwárṅpáyo rémoo enṅ nṅpáwirṅ rapṅrapṅ e imónṅṅṅṅṅ nṅwṅnṅri “Neparṅni.” nṅyaiwirṅ dṅṅṅ wṅkwṅronṅṅinigiṅni.

⁹ Íná awaú Bṅkwṅyo Jisaso ámi xwárṅpáyo dánṅ nṅwiápṅṅimeanṅápi nánṅ nṅrṅnṅri eánṅṅṅṅṅ nánṅ sṅni píránṅṅṅ dṅṅṅ mṅmopa neri majṅá neri nánṅ

¹⁰ ámi egṅ aṅṅ e nánṅ ugṅisixṅni.

Magṅdara dáṅṅ Mariaí Jisasomi siṅwṅ wṅnṅṅ nánṅriṅni.

¹¹ Mariaí xwárṅpá tṅṅṅ e aṅwṅ e nṅrómáná ṅwṅ nearṅ e nerṅná xwárṅpáyo ṅniṅmi nṅrṅkwínṅri wenṅṅṅ yánṅṅyṅ wṅnṅṅinigiṅni.

¹² Jisaso tigṅe aṅṅnaji waú rapṅrapṅ apṅá wenṅṅ nṅyṅnṅmáná wfo mṅṅṅ tigṅámṅni ṅwearṅ wfo siṅkwṅ tigṅámṅni ṅwearṅ eṅṅṅṅ wṅnáná

¹³ awaú Mariaími re urṅṅṅisixṅni, “Ineyṅ, jíxi pí nánṅ ṅwṅ eaarṅṅni?” urṅṅṅṅ í re urṅṅṅinigiṅni, “Gṅ Ámináo nexwearṅ tṅe nánṅ niṅni majṅá eṅṅṅṅ nánṅ ṅwṅ eaarṅṅni.” nurṅmáná

¹⁴ nṅkṅnṅmónṅri wenṅṅṅ éṅyṅ wṅnṅṅinigiṅni. Jisaso daiwo ronṅṅṅ nṅwṅnṅri aiwṅ mí mṅwómṅxṅṅinigiṅni.

¹⁵ Mí mṅwómṅxṅṅṅṅ Jisaso re urṅṅṅinigiṅni, “Ineyṅ, pí nánṅ jíxi ṅwṅ eaarṅṅni? Go nánṅ pṅá yarṅṅni?” urṅṅṅṅ Mariaí omṅṅṅ xiáwo nṅrarṅnṅri re urṅṅṅinigiṅni, “Ápoxṅni, joxṅ piyomi nṅmeámṅ nuri wí e tṅrá oenṅwirṅyṅ áwanṅṅ nṅrei. Niṅni nuri nṅmeari nṅmeámṅ umṅṅni.” urṅṅṅṅ

¹⁶ Jisaso “Mariaíxṅni!” urṅṅṅṅ í nṅkṅnṅmónṅri Xibṅruyṅ pṅné tṅni Rabonaiyṅ —Apṅ “Nearéwapṅyarṅṅoxṅni.” nṅrṅṅná rarṅṅápiṅni. E urṅṅṅṅ

17 Jisaso re uriniginini, “Nioni sinigi gí ápo tfe nani mipeyia enagi nani jixi fa minixepani. Jixi nurí amá nioni gí nriximeá imonigfayo re urei, ‘O re rijo, “Nioni gí ápo Gorixo tfe nani peyarini. O seyne eni segí ápo Gorixorini.” rijo.’ uremea.” uragi

18 Magidara danj Mariai nurí xegí wiepsinifyo awanj re uremeaniginini, “Niini Amináomi rixa sinjwí winini. Xfo nixipi, ayí apirini. Ayí apirini.” nura uniginini.

Xegí wiepsinijowa xíomi sinjwí winigfa nanirini.

19 Sadéyo sfa axiyimi sápi tñi wiepsinijowa Judayí amináowa nani wayí nero nani anj wigí nweagfiwami ówanj xaiwí niyárimána nweanána re eniginini. Jisaso awami awini e nironapiri re uriniginini, “ ‘Gorixoyá dñi tñi niwayironiro onweapoyi.’ nimonarini.” nurimána re eniginini.

20 Wé niri ogúkaú siwá wiri miwí wákwirixá tñi ikirogfayi siwá wiri éagi wiepsinijowa Jisaso ami sinj enagi sinjwí niwiniro nani dñi nífa winarína

21 ami re uriniginini, “ ‘Soyne Gorixoyá dñi tñi niwayironiro onweapoyi.’ nimonarini. Ápo nioni xwfa tfo nirowárenapinipa nioni eni soyne searowáranini.” nurimána

22 awami píramí imimí niwiowápiri re uriniginini, “Kwíyí Gorixoyápi numiniro api tñi nawini emérixini.

23 Soyne amá fwí yarigfapi yokwarimí nerináyí, ayí Gorixo eni yokwarimí wiirini. Soyne yokwarimí mwiipa nerináyí, ayí Gorixo eni yokwarimí mwiirini.” uriniginini.

Tomaso Jisasomi sinjwí wininj nanirini.

24 Wiepsinijowa wo, Tomaso —O wiepsinij wé wúkaú síkwí wáú imonigfawa worini. Xegí yoí ami bi Didimasorini. O niweanána wfa Jisaso wiwaninowamini wimeáf enagi nani

25 Tomasomí re urigfawixini, “None Amináomi rixa sinjwí winini.” uragfa aí o re uriniginini, “Nioni wéyo niri ogfayaú mwinipa eri niri ogfayaúmi wé mwiwímopa eri miwí wákwirixá tñi ikirogfayimi gí wé mwiwímopa eri nerináyí, dñi wí ‘Nepa orini.’ niyaiwiri wákwíroméini.” uriniginini.

26 Sfa wé wúmi danj wáú wo norimána enána ami xegí wiepsinijowa anjyo inimi nweanána Tomaso eni wfa tñi nerimeaniro nweanána Jisaso anj ówanj niyárinjagí aiwi awami awini e nironapimána re uriniginini, “ ‘Gorixoyá dñi tñi niwayironiro onweapoyi.’ nimonarini.” nurimána

27 Tomasomi re uriniginini, “Dixí wé símí re ninimixénapiri gí wéyo sinwí nanei. Dixí wé re ninimixénapiri gí miwíyo niwixímoí. Siní díní minkwíró mepani. Aga díní níkwírói.” uríagi

28 Tomaso re uriniginini, “Joxí gí Ámináoxirini. Gí Nwááoxirini.” uríagi

29 Jisaso re uriniginini, “Joxí sinwí ninaniri nání ríxa ‘Neparini.’ niyaiwiri díní ríníkwíróini? Ámá nioni sinwí mnanipa nero aí ‘Neparini.’ niyaiwiro díní níkwíróáyí yayí wininíyirini.” uriniginini.

“Bíkwí rípi ámá yí díní wíkwíró ríxini eánini.” uriní nánirini.

30 Jisaso emimí ámi ayá wí wiepí sarinowa sinwí anigíe dání ení aí apí nání bíkwí rípimi ríwamíní bí meánini.

31 E nerí aí seyíné Jisasomi díní wíkwíroro “O Kiraiso, ámá yeáyí neayimixemeaní nání Goríxoyá díní tñí aríowayá xwá píaxíyo dání iwiaroníoyí rarínwáoríani?” wíaiwiro “Goríxoyá xewaxoríani?” wíaiwiro éríxini ríwamíní rípi níriní eánini. Omí díní níwíkwíroríní pími dání díní níyímíní imónínípi tígíáyí imóní ríxini níriní eánini.

21

Wiepísiní wé wíúmi dání waú ámi Jisasomi sinwí winígíá nánirini.

1 Jisaso e néisáná xegí wiepísinowami ipí Taibiriasíyí ríníníwá —Xegí yoí bí Gaririyí ríníníwáriní. Awá ríwone ámi sínáni síwá níwinírná rípi eníniginini.

2 Saimoní Pitao tñí Tomaso, Didimasoyí ríníní tñí Gariri píropeníyó aní yoí Kena dání Nataniero tñí Sebediomí xewaxowá tñí wiepísiní ámi waú tñí awa nerí meáníro nawíní níjwearóná

3 Saimoní Pitao re uriniginini, “Nioni ubení ipíyo mamówarimí umíini.” uríagi awa re urígíawixini, “None ení joxí tñí waníwini.” nuríro nípeyearo ewéyo nípíxemoáníro síá ayimí áríwíyimi peyí nání néra nuro aiwí símí egíawixini.

4 Ríxa sogwí xemónapimínirí yaríní tñí Jisaso níbirí ipí imanípá tñí ronagi aiwí xegí wiepísinowa omí mí míwómíxí éagíá

5 Jisaso re uriniginini, “Niaíwíyíné, segí ubení mamówararígíayo peyí íá mímínípa rení?” uráná awa “Oweoi.” uríagíá

6 o re uriniginini, “Ubení ewé námíni mamówaráná peyí bí mímíníníoi.” uríagi o ríípi tñí xíxeni yaríná re

enjiniginí. Peyf xwé obaxf ayá wí mñfagi nání mñmñxepaxf wimónñniginí.

⁷ Mñmñxepaxf wimónfagi wiepñsinj Jisaso ññf sixf uyñjo Pitaomñ re urññniginí, “E nearfo negf Ámñnórññ.” urfagi Saimonñ Pitaos arfá e ñwirñ Jisasomñ xámñ owímeámñññ xegf rapñrapñ seáyñ e yíñarññ —Ú ñwirárñmáná yarñññññ. Ú ñmearñ ñyíñmáná ipíyo ñmawirñ xeamonñniginí.

⁸ Ipíyo ñmawirñ xeamóagñ aí wiepñsinj wfa ipí imañpá tññ e añwñ e sa 100 mita imónññagñ nánñ ewépámñ peyf ubenñ magwñ mññññ ú tññ ñmñxeáa ñññro

⁹ imañpámñ ñwiéknñmearo wenññf éfáyf wñññgawixññ. Rfá ñikeánñmáná peyf bñ rñkwamññyo werñ bisñkerfá bñ enñ werñ enagñ wññarññá

¹⁰ Jisaso re urññniginí, “Peyf soyñnéyá ubenñyo mñññfññ bñ ñmeámñ yapñpoyñ.” urfagi

¹¹ Saimonñ Pitaos ewéyo ññpñxemoánññ ubenñ peyf magwñ mññññ imañpá tñe nánñ ñmñxeáa bññniginí. Peyf xwérñxanñ 153 mññññagñ aiwñ ubenñ ú wí marñkínññagñ wññññniginí.

¹² Jisaso re urññniginí, “Soyñné añwñ e ñññro aiwá ññpoyñ.” urfagi xegf wiepñsinjowa omñ rñxa mí ñwómñññro “Negf Ámñnórññ.” ññwiawiro nánñ wo yarññf “Goxññññ?” wipaxf mñmónñpa yarññá

¹³ Jisaso rfá wearññe añwñ e nurñ bisñkerfá ñmearñ yanñ ññwia nurñ peyf enñ axñpñ e ññwia unññniginí.

¹⁴ Jisaso xwárñpáyo dánñ ññwiápññmeámáná wiepñsinjowamñ xámñ biaú sñwá ññwinñmáná ámñ sñwá winññf bñ apññññ.

Pitaomñ “Ñionñyáyo píránññf uméñññññ.” urññf nánññññ.

¹⁵ Rñxa aiwá ñññññ Jisaso ññwiápññmearñ Saimonñ Pitaomñ re urññniginí, “Jonomñ xewaxo Saimonoxññ, joxñ ñññf sixf ñññyíññá ñññf sixf ámá rowa ññyigñfápimñ wiárñ ññmúrornñ rññyññññ?” urfagi o re urññniginí, “Oyñ, Ámñnóoxññ, ñionñ ñññf sixf rñññápñ nánñ joxñ ñññfárñññ.” urfagi o re urññniginí, “Sipñsipñ miá ññmerññá aiwá wiarññfápá joxñ ámá ñionñ tñámñññ bñfáyo axñpñ nerñ píránññf uréwapñyíñññññ.” urñññññññ.

¹⁶ Jisaso ámñ bñ nurñññ re urññniginí, “Jonomñ xewaxo Saimonoxññ, joxñ ñññf sixf rññyññññ? Mññyññf reññññ?” urfagi o “Oyñ, Ámñnóoxññ, ñionñ ñññf sixf rñññápñ nánñ joxñ ñññfárñññ.” urfagi Jisaso “Ámá sipñsipñ awí mearoarññfápá joxñ axñpñ nerñ ámá ñionñ gñ imónññfyo píránññf uméññññññ.” urñññññññ.

17 Jisaso ámi bi nuriri re uriniginini, “Jonomi xewaxo Saimonoxini, joxi dñf sixf rinyinini? Minyinif renini?” urfagi Pitao Jisaso rixa biau bi “Joxi dñf sixf rinyinini?” urfipi nani dñf sipi nwiniri re uriniginini, “Ámináoxini, amipi nini nani joxi nijoxirini. Nioni dñf sixf rinyinipi nani eni nijoxirini.” urfagi Jisaso re uriniginini, “Sipisipf aiwá wiarigfápa joxi eni áma nioni nixfdarigfáyo axipi neri piraninif uréwapiyirixini.

18 Aga nepa rirarinini. Joxi sini iwf sikiñf nerfna jwaninixi arerixf niyiniri dixf simonifmimi wagfirini. E neri ai joxi rixa xweyanf nerfna dixf wé wúkaú wimixána áma wí gwf nrijiro joxi ‘Mupa oemini.’ yaiwiarinifmimi nimeáa rupirfárinini.” uriniginini.

19 Wiepisinowa re oyaiwipoyiniri, “Pitao penfapi nani rfa neararinini? O e neri niperinifpimi dani seayf e Gorixo imoninifpi nani swá neainfáranini? Oyi.” oyaiwipoyiniri e uriniginini. E nurimána re uriniginini, “Joxi nixfdei.” uriniginini.

Jisaso wiepisinif xfo dñf sixf uyiño nani rinifpi nani rini.

20 Pitao nikinimóniri wiepisinif Jisaso dñf sixf uyiño —O xami nerimeánimána aiwapi nini róna Jisaso tfáminini nikinimónauri yarinif re winorini, “Ámináoxini, miyf rurino gorini?” urinorini. O awaumi númi barinagf niwiniri

21 Jisasomi re uriniginini, “Ámináoxini, áma romi eni pi wipirfáranini?” urfagi

22 Jisaso re uriniginini, “O nioni ámi anfnami dani weapimfáiná nani xe nweáwiniginirini niniimónirfnáyf, ayf dñf joxiyá menagf nani pi nani nrarinini? Jwaninixini sa nixfdei.” uriniginini.

23 Ayinani áma Gorixoyá imonigfáyf ripi rini megfárinini, “Wiepisinif o wí nipenfámani.” rini megfá aiwi Jisaso “Joxi niperfámani.” wí murf ripini uriniginini, “O nioni ámi weapimfáiná nani xe nweáwiniginirini niniimónirfnáyf, ayf dñf joxiyá menagf nani pi nani nrarinini?” uriniginini.

24 O Jisaso wiepisarinif Pitaomf e urinorini. O amipi api nani áwanf niri rfwaminif eanorini. Nene o nani nijfá re imoninwinini, “O áwanf rinifpi nepáni rini.” nijfá e imoninwinini.

25 Amipi Jisaso enif ámi obaxf ayá wí eni enagf aiwi nioni re nimónarinini, “O enifpi nipini nani bikwfyo rfwaminif piraninif nearfnáyf, xwfá tfyo bikwf api déropaxirini.” nimónarinini.

Wáf wurimeiarigfáwa egfápi nánirini.

Rfwamijí rípi, “Wáf wurimeiarigfáwa egfápiyi” riniñipi Ruko niri eañpirini. O Jisasoyá wiepisagiyí womaní. Judayí ení womaní. Émáyi dokítá worini. Poro tñi Sairaso tñi émáyi añyo wáf nurimeríná wirimeárogfiorini. O Tiopiraso amípi wáf wurimeiarigfáwa Jisaso rixa añnamí nání nipeyimáná enáná egfápi nání nijfá oimóniri rfwamijí rípi eañpirini. Rfwamijí nearíná Tiopiraso re oyaiwiniri eañnigini, “Iwamfó ámá Jisasoyá siyikí imónigfáyí sa Jerusaremí dání nimóniróná ayí Judayini imónagfá aiwí Gorixo xfoyá kwíyipi síxí umímóaná añí apimí wáf nura neméfasáná e dání wáf nura numiro Samariayí añyo nura neméfasáná ámi nuro émáyi añyo ení nura neméfasáná enáná émáyi obaxí ení Jisasoyá siyikí nimóga nuróná ayá wí nimóga nuro Judayo múrogfawixini.” oyaiwiniri rfwamijí nearí rípi ení oyaiwiniri, “Pitaomí tñi Poromí tñi ení Gorixo nurípearí eñí síxí weámxiñowaúrání?” oyaiwiniri emímí amípi Jisaso eñípa Pitaó xámí néra uñpi nání niri eari ámi rfwíyo Poro néra uñpi nání niri eari eñnigini.

1-2 Tiopirasoxini, rfwamijí nioní xámí niri eañpi, ayí Jisaso iwamfó eri wíwapiyiri eñpi tñí e dání sfá xegí wáf wurimeiarigfáwami —Awa xfo rípeañowarini. Awamí Gorixoyá kwíyíyo dání sekaxí nurimáná xfo añnamí nání peyiníyi tñí e nání niri eañrini.

3 O riniñí nimeari niperi nwiápnimeámáná sfá 40 nóra waríná awa “O ámi sñí rfa ñweaní?” oyaiwípoyniri ámi ámi síwá winayiri Gorixo ámá xfoyáyí xwioxíyo mímeámí nerí umenñweanfápi nání uréwapiyiri neríná awa síni ududf mé “Ayí orfání?” niyaiwiro niwipimónimáná enáná re eñnigini.

4 Awamí awí neárimáná sekaxí re urinígnigini, “Ápo ‘Niseaiapimfáriní.’ searínipi —Api, ayí nioní searáná soyfne arfá niarigfápirini. Api síni míseámeapa enáná añí Jerusaremí tfoyó dání niwárimí mupa nero api nání weníñí nero ñweáfrixini.

5 Ayí rípi nánirini. Jono wayí niseameairíná iniigf tñí seameañí aiwí síni sfá obaxí mórípa enáná Gorixo xfoyá kwíyí tñí wayí seameainfáriní.” urinígnigini.

Jisaso añnamí peyiní nánirini.

6 Awa ríxa awí neánimáná omí yaríñf re wigfawixíni, “Ámináoxíni, eníná negf wa míxí ináyí nimóníro negf neárfawéyo umenweaagfápa ríná dání joxí ení axípi míxí ináyí nimónírí Isírerene xwioxíyo mímeámí níneairí neamenwearfáraní?” Yaríñf e wíagfá

7 o re uríñnigíni, “Sfá seyfné yaríñf níarigfápi nání parímonfáyi —Ayi ápo Goríxo xfo xegf nénf tñjo nimóníríñfípimí dání nírírí tagfíyiríni. Ayi nání seyfné níjfé imóníprí mímoníñagí nání áwanf searímíméni.

8 E nerí aiwí rípi nání níjfé imóníprí nání áwanf searímíni. Kwíyí oyápi níseaímeari ení sixí seaímíxáná soyfné nioní seaímeaná mfkoyfné nimóníro áamá Jerusaremí ñweagfáyo áwanf urímero áamá Judia píropenisfyo tñni Samaria píropenisfyo tñni amí amí ñweagfáyo urímero áamá xwíá yoparf íkwíroníñfímí ñweagfáyo aí urímero éfríxíni.”

9 E nurárimáná awa síní síñwí wínarfná o Goríxoyá díñf tñni nípeyirí wigf síñwí anígfe dání agwí bimí aíníñnigíni.

10 Nípeyirí agwí bimí aínáná awa síní anfnamí síñwí anáníñáná re eníñigíni. Áamá rapírapf apfá wenf yínígfíwaú awa tññf e nírónapírí

11 re urígfísixíni, “Gariri píropenisfyo dánjofné, pí nání re éf nírómáná anfnamí weníñf yáníño? Áamá o, Jisasoyí ríññjo seyfné tfe dání Goríxoyá díñf tñni anfnamí nání ríxa nípeyirí aí soyfné síñwí wínarfná peyíípa ámí axípi wepfníñfáriní.” urígfísixíni.

Áamá womí Judaso nání wayfá urípeagfá náníríni.

12 Awa dfwí Oripíyí ríññfípimí —Api Jerusaremí dání anwí e enípríni. Sabarfáyo Judayí ná jfámí mupa nero aí Jerusaremí dání dfwí míñf api tññf e nání ananí wagfápríni. Apimí pfní níwíarímí nuro

13 ríxa Jerusaremí nírémero aní pákfkí seáyí émí míríníñiwámí —Iwá awa sá wearígfíwáriní. Iwámí nání waíwíyo nípeyíro páwigfawixíni. Awa wigf yoí rowaríni. Pítao tñni Jono tñni Jemiso tñni Adíruo tñni Píripo tñni Tomaso tñni Batoromuo tñni Matíyuo tñni Arípíasomí xewaxo Jemiso tñni Saimoní Sereto tñni Jemisomí xewaxo Judaso tñni awaríni.

14 Áamá awa díñf ná bíní tfgfáwa nimóníro áamá wí amí tíyí ení apíxí wíwa tñni Jisasomí xínái Maríalí tñni Jisasomí xexírímeáowa tñni ení awa tñni nawíní awí neánayíro aníñf míní Goríxomí xwíyíá rírímí wíayarfná

15 sfá wíyí áamá awí eánfáyí nfní áamá 120 enáná Pítao áwínímí éf nírómáná re uríñnigíni,

16 “Gí nri:xímeáyíné, eníná mixí ináyí Depito kwíyí Gorixoyápmi dání Judaso nání —O áamá ‘Jisasomi íá oxiraneyí.’ yaiwífáyo o tñí e nání nipemeámí uñoríni. O nání nri:rí Bikwíyo enjípí surímá imónipaxí mimóniñagí nání amípí Judaso enjípí ayínání xixeni imóniñíríni.

17 O none tñí nemerane yaníwá nání urípeañí enagí nání o ení nearípeañíyí woríni.

18 (O sipí wikáriñjípimí dání nigwí meanjípí tñí xwíá bí bí nemáná e dání ná neánírná xegí agwíyo áwíniñmí naríkiníri agwí amípí nípíni muxeánowiñinígíni.

19 Jerusaremí ñweagfáyí nñí o e iní nání aríá níwiro nání wigí pñé tñí xwíá apí yoí Akerídamayí —Yoí mfkí ayí áamá níperí ragí xwíáyo puñí náníriñí. Yoí e wírigfáríni.)

20 “Xwíyíá rípi Bikwí Samíyí ríniñyíyo nri:ríri eáníñagí nání Judaso xfo enjípí enjíríni, ‘Anj oyá yíwí imóníwíniñíni. Ámá wí e mñweapa éríxíni.’ Xwíyíá apí surímá imónipaxí mimóniñagí nání amípí Judaso enjípí xixeni imóniñíríni. Xwíyíá ámí bí rípi Bikwí axíyo ení nri:ríri eáníni, ‘O e nimóníri éwíniñíni rípeañípi áamá wo xe nimóníri éwíniñíni.’ eáníñagí nání

21-22 noneyá wo anípá imóniñáná ‘Ayí ananíriñí.’ rípaxí meníni. Ayínání áamá none Jiaso tñí emearírná íníná nawíni wagwáyí wo none tñí nawíni Jiaso wiápnímeanjípí nání áwanjí uraníwá nání aga orípeaneyí. Ámá iwamfó Jono wayí níneameaia wage dání Jiaso xegí xanoyá dñj tñí anjínami nání peyiñe nání o tñí emeagwáyí wo nání raríñíni.” Pítao e uríagí

23 ayí áamá waú nání —Wífo Josepi Basabasoyí ríniñoríni. Oyá yoí ámí bí Jasítasoríni. Wífo Mataiasoríni. Awaú nání re ríniñgíawixíni, “Ámá rowaú ananí womí Judaso nání wayíá rípeapaxowaúríni.” nri:ríri

24 Goríxomí yaríñj níwiro re urígfawixíni, “Ámínáoxíni, joxí áamá nñí wigí xwioxíyo sipí tñí nanj tñí nání imóniñjípí níjfoxi enagí nání áamá awaú gímíni go joxí simóníagí rípeáo síwá neaií.

25 Jiaso awa wáf nurímeíríxíniñí nearípeáagí aí Judaso xfo ‘Aníñj apí oimónimíni.’ mñwimóní pñí níwíaríri xegí ‘Oumíni.’ wimónaríñmíni ríxa úf enagí nání joxí o nání wayíá oimóníri síñj rípeáo síwá neaií.” Yaríñj e níwimáná

26 Judayí wigí yarígfápa neróná “Rowaú gímíni go xixeni ayo imónírfeníñoi?” níyaiwiro sárúniñj nero Mataiasomí wáf wurimeiarigfá wé wúkaú síkwí wo awa tñí axípi imóníni nání síñomí kumíxárigíawixíni.

2

Kwíyípi Gorixomi dñf wikwíroarigfáyo wímeanjpi nánirini.

¹ Sfá Pedikosiyi rarigfáyi —Sfá ayi Judayf aiwá omiñf siñfyo dáni mífápi Gorixomi yayf wianiro nání nimeáa nibiro peaxf tarigfáyirini. Sfá ayi imóniñaná áamá Jisasomi dñf wikwíroarigfáyf añf wiwá axiwámí awí eániñaná re enjñigini.

² Aññami dáni ríwípi xwénñf íwí nira weapíyíf añf ayf ñweagíwámí niwámíñf árfo inárñññigini.

³ Árfo inárñññaná siñwí wíñfáyf wíñigfawixini. Rfá ápiáwíññf imónñf bi áipñañwí nera nurí womíñf womíñf niñweaxa úagi xixex siñwí ainenigfawixini.

⁴ Siñwí e ainenaríñá re enjñigini. Ayo niyoní Gorixox kwíyí xíoyápi ayá wí síxí umímonññigini. Síxí umímóáná kwíyípi wimíxíípi tñf xixení nero pñé xegf wí wíñyíf mñrípaxí imónigfáyf aí ananí rípaxí nimóniro nira ugíawixini.

⁵ Judayf wí —Ayf añf xwíá rírí nñrímíñf amí gími ikwíróññfyo xirigfáyíñf. Gorixomi píráññf oxídaneyíñiro aññf miní yarigfáyíñf. Ayf nñbímimáná Jerasemí uríñgíñá ríwípi xwénñf íwí nira weapíñfpi inárñf.

⁶ Íwí nira weapáná áamá xwé ayá wí epíroyf nero Jisasomi xídarigfáyf wigf aga pñé xixegíñf tñf nira waríñagfá arfá nñwiro nání ududf nero

⁷ ayá nñrñwamóniro dñf síñá nñweániro re rññigfawixini, “Áamá aga pñé xixegíñf tñf rarigfá rowa nowaní Gariri píropenífyo dánf meníraní?

⁸ Nowaní e dánjowa enagí aiwí aríge nero negf aga pñé oníñá dání arfá nñwia unjwá xixegíñf tñf neararíñá arfá nñwia waríñwíñf?

⁹ Nene wiene Patiayf rñññwaéne wiene Midiaf rñññwaéne wiene Iramíyí rñññwaéne wiene Mesopotemia dánene wiene Judia dánene wiene Kapadosa dánene wiene Podasí dánene wiene Esia dánene

¹⁰ wiene Pírigia dánene wiene Pabiria dánene wiene Isipí dánene wiene Sairini tññmíñf Ribia píropenífyo dánene wiene Romí dánene nene nñbírane re uríññwaéne —Wiene aga nepa Judayenerini. Wiene Judayf yarigfápi nñxídirane nání nawíñf imóniñwaénerini.

¹¹ Ámí wiene Kírítí dánene wiene Arebia dánenerini. E e dánene aiwí nñnenení wine wine awa amípi Gorixox eníñá ení neánirí yagíyí nání nñnearíñá negf aga pñé xixegíñfyo dání raríñagfá arfá wiaríñwíñf.” E nñrígá nuróná

12 ududf néra nuro ududf níkarinro nání wí re niringa ugíawixini, “Pí neaímeani nání rfa yarino?” niringa warinogfa aiwi

13 wí riperrf nwirowe re nira ugíawixini, “Awa wainf sinfpí xwé ninimána papíkí nero nání rarinjo.” nira ugíawixini.

Pitao Jisaso nání xwiyfá urinjf nánirini.

14 E nira warfná Pitao Jisasoyá wiepisagf wé wúkaú síkwf wo imónigfá wfa tñni éf nírómána enj tñni repiyf nerf re urinjniginf, “Gf Judia píropenisfyo dánjyfné tñni áma amf amf dánf nibiro Jerusaremí urínigfáyfné tñni nionf repiyf seiarfná píraninjf arfá ókiarf nímóniro none neaímeáfpi nání njfá imónipoyf.

15 Ayf rípi nání seararinjini. Agwí sinf 9:00 a.m. áma wainf xwapf minipa yarigfná imóninogf nání soyfné áma nionf tñni re rogfa rowa nání yaiwiarigfápí nepa papíkí nero mírarinjo.

16 Awa yarigfápi, ayf enjina wfa rókiamoagf Joeroyf rininjo níriri eaagf rípi, ayf apirini,

17 ‘Gorixo re rarinf, “Sfá yoparfyf tñjina kwíyf nioniyápi tñni áma nñni wíyf wiyoni ayá wí síxí umímóána segf niaíwí oxí tñni apixí tñni xwiyfá nioniyápi wfa urókiamoaro segf íwí síkinjyf íkwfkwf yáriro segf xweyanjyf orinjá winiro epírfárinf.

18 Íná áma wíyá xináiwáninjf nimóniro ominjf wiirigfá oxowamf tñni apixiwamf tñni ayo aí gf kwíyfpí tñni síxí umímóána xwiyfá nionf nání wfa rókiamopírfárinf.

19 Nioniyá dnj tñni anj pírfyo dánf ayá ríwamónipaxf imóninjyf iniri xwfa rírímí dánf ekiyinjyf iniri nerfná re enfárinf. Xwfarímí ragf purí rfa werí sinjwirfá awiminjfninjf imóninjf tiri yarfná

20 anj pírfyo sogwf sfá yiniri emá ragf rinj imóniri enfárinf. E nemána enána sfá Ámináonf áma niyonf mí ómómiximf wimfa nání seáyf e imóninjfyi parimonfárinf.

21 Ayí sinf miparimopa enána áma dnj nínkwíroro ‘Ámináoxini, yeáyf neayimixemeaf.’ nírfa niyonf yeáyf uyimixemeáfárinf.” Gorixo e rarinf.’ wfa rókiamoagf Joero e níriri eaagfpi áma rowa yarfná seyfné axfpi xixeni winarinjo.

22 “Gf Isireriyfné, xwiyfá nionf searimf rípi enf arfá nípoyf. Nasareti dánj Jisaso nání rarinjini. O Gorixoyá dnj tñni emimf tñni ayá ríwamónipaxf imóninjfpí tñni amipí bí áma mepaxf imóninjfpí tñni néra unjpmí dánf Gorixo síwá rénjf neainfárinf, ‘O nionf nírpearí uowárenapinjáorini.’

síwá éniḡf neaiḡrini. O seyfné tḡni niḡwearfná néra uḡf apí nḡpini nání seyfné niḡfá imóniḡo.

23 Enḡná Gorixo xewanḡo ‘Apí nerḡḡpimi dání á máyo yeáyf uyimixemeáimigini.’ niyawiáriri ipimoárḡḡpí tḡni xixeni segf maḡyo dání omí á má Gorixo nání dḡḡf wí mīmoarigfáyf yoxáfpámi eḡf noro niyekwīroáiro pikigfawixini.

24 Omí pikigfá aiwi piyḡpí omí anḡḡf gwfnḡḡf yinḡpaxf meḡagi nání Gorixo níkwearḡḡpimi dání sḡḡf wimixáná ámi wiápfniḡmeanḡnigini.

25 Míxí ináyf Depito o nání niri rfwamḡḡf re eaagḡpí nioni seararḡḡpí tḡni xixenirini, ‘Ámínáo nioni ḡweaḡeá íníná ḡweaḡagi wīnarḡḡḡnigini. O nioni tḡḡf e aḡwi e niḡweaḡagi nání óf bī emfámani.

26 Ayínání gḡ xwioxfyo dání dḡḡf nífá nininiri yayf xwiḡfáni rarḡḡni. Apini marfáí, gḡ wará urf epaxf riri “Nirini niyimḡḡf imónimfá nání nimixinfáraní? Oyí, e nimixinfáriní.” niyawiri dḡḡf nisikwfmori ḡweaḡini.

27 Ayf rḡpí nánirini. Joxí dḡḡf nioniyá piyḡḡf siwí tfámni, Xedisḡf rinḡḡf tfámni niniwárimí onuniri mīnií erí á má joxí anḡḡf mīnf rixfdarḡḡaóní xwárpáyo dání piyḡ oeniri sḡḡwf mīnanf erí erfá nání dḡḡf nisikwfmori ḡweaḡini.

28 Óf dḡḡf niyimḡḡf imónḡḡpí íníná ḡweámfá nányi joxí ríxa síwá niḡrini. Joxí dḡḡf ninikikayorfná nioni tḡni niḡwearḡḡoxfnḡḡf imónḡḡagi nání dḡḡf nífá bī onimíapí mīninf aga xwé ninḡḡo.’ Depito e ragḡrini.

29 Gḡ á máyfné ‘Negḡ arfo Depito nání xwiḡfá bī os-eareḡwipémni.’ nimónariní. O nḡpéagi xwífá weyárigfo xwárpá sini jfe rḡpini.

30 Ayínání enḡná o wífá rókiamoarḡḡf wo imónḡḡagi nání re niyawiri ‘Gorixo sḡḡáyo dání “Dixí ráríawéyf wo míxí ináyf nimóniri joxí meḡweaarḡḡpa axḡpí meḡweanfáriní.” niriḡnonirfaní?’ niyawiri nání

31 ná rfwfyo imóninfápi nání niḡfá nimóniri Kiraiso, arfowayá xwífá piaxfyo dání iwiaronfoyi rarḡḡwáo xwárpáyo dání wiápfniḡmeanfápi nání rḡḡrini. Xwiḡfá o rḡḡf rḡpí ‘Joxí gḡ dḡḡf piyḡḡf siwí tfámni niniwárimí onuniri mīnií erí xwárpáyo dání piyḡ oeniri sḡḡwf mīnanf erí erfáriní.’ rḡḡpí, ayf xfo nání mīrf Kiraiso nání rḡḡrini.

32 Á má Jisasoyi rinḡḡo Gorixoyá dḡḡf tḡni xwárpáyo dání wiápfniḡmeanḡpí nenení neáimeanḡf mfkonerini.

33 Ayínání o Gorixoyá dḡḡf tḡni xfo tfámni nḡpeyiri seáyí e o imónḡḡpí tḡni xixeni nimóniri wé náúmni niḡweámáná xano xfoyá kwíyf ‘Nioni á máyo wimfáriní.’ rárḡḡpí wíagi

o eni nene kwíyípi sixí neaímóagi nání seyíné ududí seainariḡ rípi aríá neairo siḡwí neanīro yariḡoḡ.

³⁴ Ayí rípi nání searariḡiní. Ámá aḡnamí nání peyiḡo, ayí Depitomani. Xewanīḡo re riḡrini, ‘Áminá Gorixo gí Ámináomí re urīḡinigiḡiní, “Joxí gí wé náúmíni ḡweaí.

³⁵ Joxí míxí sianīro bífayo xopírará ríwiimfáé nání siḡwí nanírí ḡweárixini.” omí Gorixo e urīḡrini.’ Depito xewanīḡo e riḡḡ eḡagi nání ‘Aḡnamí nání peyiḡo, ayí omani.’ yaiwipaxírini.

³⁶ Ayínání gí Isireriyí níní aga niḡfá rípi xixeni oimónípoi. Jisaso, seyíné íkfáyo yekwíroárigífo, o ayí aḡnamí nání peyiḡorini. Gorixo o ámináo oimónírí wimixírí ámá yeáyí neayimixemeanífa nání aríowayá xwífa piaxíyo dání iwiaroníoyí rariḡwáo oimónírí wimixírí eḡrini.” Pitao e urīḡinigiḡiní.

³⁷ Pitao e uraríná ayí aríá níwiro íkíníḡ sípí níwirí nání Pitaomí t́níní wáf wurimeiarigfá wámí t́níní re urigfawixini, “Níríxímeáoyíné, nene arí yaníwini?” uríagífa

³⁸ Pitao re urīḡinigiḡiní, “Segí f́wí yariḡfáyí ríwímíni nímamoro ámá níní ‘Jisasi Kiraisomí dḡḡ rífa wíkwíroariḡo?’ seaiwipírí nání wayí meápoi. E éaná Gorixo segí f́wí yariḡfáyí yokwarímí níseaiirí xíoyá kwíyípi níseaiapinīḡoḡ.

³⁹ Ayí rípi nanírini. Kwíyí eḡíná dání Gorixo ‘Ámáyo waínini nání urowárenapímfáriní.’ ráriḡípi, ayí re roḡwáoneni nání riḡmani. Seyíné t́níní segí niaíwí t́níní ámá ná j́ami aḡí ǵmí ḡweagfáyo —Ámá Gorixo xíoyá oimónípoiḡinírí wéyo fá umírínífa gíyí gíyo —Ayo níyoní nání Gorixo e riḡḡ eḡagi nání rariḡiní.” urīḡinigiḡiní.

⁴⁰ O xwíyífa ámí ayá wí t́níní woákíkfí níwirí eḡí rírémíxí níwia nurí re urayinigiḡiní, “Xeaniḡí ámá uyíní yariḡfá t́yo wímeaníapi nene ení neaímeanigiḡinírí wáyí níseainírí Gorixo yeáyí oneayimixemeanírí kinímónírixini.” urayinigiḡiní.

⁴¹ Ayínání ámá Pitao rariḡípi nání dḡḡ níkwíroro “Ayí nepaxini.” wiaiwífáyí wayí nímearo nání śfa ayimí Jisasomí xídarigfáyí t́níní ámá siḡḡ ámí 3,000 kumíxinárigfawixini.

⁴² Siḡí kumíxinárfáyí anīḡí miní rípi néra ugíawixini. Wáf wurimeiarigfáwa uréwapíyaríná arífa wiayiro xixe arírá inayiro Jisaso peḡípi nání dḡḡ wimoní nání aiwá nawíní nayiro Gorixomí xwíyífa rírímí wiayiro néra wagfáriní.

Jisasomí uxídarigfáyí eḡfápi nanírini.

⁴³ Wáf wurimeiarigfáwa Gorixoyá dñf tñni emimf ayá wí ero ayá ríwamónipaxf imóniñfpi ayá wí ero yaríñagfá nání ámá nñni wáyf nero “Pí oépoyinri rfa neaiwap+yariño?” nñyaiwiro e yarfná

⁴⁴ Jisasomf dñf wíkwfroarigfáyf nñni nñkum+xñiro nawínf nemero amípi wigf imóniñfpi aí tñni ríxa nawínf nñxñiro

⁴⁵ wigf wo amípi bñ nání dñwf ikeamónfagf nñwinrfná wigf xwfáraní, amípiraní, nñgwf nání bñ nero dñwf ikeamónfomí arírá nñwiro e nera wagfáriní.

⁴⁶ Sfá ayf ayo nawínf nemeróná añf rídiyowá yarigfiwámí awí neánayiro wigf winyíf tñni aiwá nñnayiróná aiwá nñnri ninro wikf tñni bñ onñmiápi minf aga yayf seáyimí dání ninro

⁴⁷ Gorixomí yayf seáyí e numero e yarfná ámá nñni yayf nñwinri “Ayf nanf inariño.” yaiwiagfáriní. E yarfná Ámífná Gorixo sfá ayf ayo ámá xñomí dñf wíkwfroagfá nání yeáyf uyimíxemeaaríñyíf xámí dñf wíkwfrogfá winyíf tñni nawínf kumíxagfáriní.

3

Pitao síkwf íkf enf womí nanf imíxíñf nániríní.

¹ Sfá wíyimi 3:00 p.m. Judayf Gorixomí xwíyíá rírimf wiarigfíná Pitao tñni Jono tñni e yanri nání añf rídiyowá yarigfiwámí nání yarfná

² ámá wo —O sñn xñnáyá agwíyo dání síkwf íkf enoríní. Sfá ayf ayo xegf ámáyf omí íkwianwíyo nñtímáná nñmeámí nuro añf rídiyowá yarigfiwámí fwí Awiaxoí rñnñyíyimí ñwirárayigfóriní. Ámá añf rídiyowá yarigfiwámí páwiarigfáyo nñgwf nání ríxíñf ourínri óf ayimí ñwirárayigfóriní.

³ O Pitao tñni Jono tñni añf rídiyowá yarigfiwámí páwianri yaríñagfí nñwinri awaúmi nñgwf nání ríxíñf urarfná

⁴ Pitao tñni Jono tñni omí sñwí agwí nñwináriní Pitao re uríñnigíní, “Joxí sñwí yeaneí.” uríagí

⁵ o “Nñgwí bñ niapanri raríñí.” nñyaiwiri sñwí winénapfagí aí

⁶ Pitao re uríñnigíní, “Nioní nñgwí siríparaní, goríraní, mayoní aiwí nioní xñrñápiní bñ osiapímíní. Enf síxí eáníñf Nasaretí dánf Jisasi Kiraisoyáyo dání joxí ananí nanf imónipaxf enagf nání ‘Nñwiápnñmearí añf et.’ ríraríñí.” nurí

⁷ xegf wé náumíní íá nñxñríní mñeyoááná sñni mé re eníñnigíní. Xegf síkwf sosfápiáú tñni xómíñfpiáú tñni ríxa síwíá nñyiri re eníñnigíní.

8 Enj tñi n̄wiápñimeari píránñj éf n̄rómáná iwamfó anj ner̄ awaú tñi nawín̄ anj r̄id̄iyowá yarigfiwám̄ n̄páwiri n̄mawiri n̄mawiri n̄xeamóa nemerfná Gor̄xomi yayf seáyim̄ dán̄i n̄méra un̄inigin̄i.

9 Ámá n̄ñi o anj emer̄ Gor̄xomi yayf seáyim̄ dán̄i umer̄i yarñagi sñw̄f n̄w̄ñiro

10 om̄i r̄ixa mí n̄wóm̄ix̄iro “Ámá anj f̄wí Awiaxoñ r̄ññjyimi n̄ñwear̄i n̄gw̄f nán̄i r̄ix̄ñj̄ nearar̄ñjo ayf ro or̄ññi.” n̄ȳaiwiro nán̄i “Ar̄ige ner̄i nanj r̄fa imón̄ñjo?” n̄ȳaiwiro ududf̄ b̄i on̄miápi mé o imón̄f̄pi nán̄i d̄ñj̄ n̄ȳága uḡfawix̄ññi.

Pitao anj r̄id̄iyowá yarigfiwám̄i dán̄i ur̄ñj̄ nán̄ññi.

11 Om̄i nanj wim̄x̄fagf̄i nán̄i Pitaom̄i tññi Jonom̄i tññi n̄makf̄k̄yiri anj wiámfó Soromonoyáñ r̄ññj̄pimi roñáná ámá n̄ññi m̄r̄f̄ n̄b̄imiro ududf̄ ikár̄ñnarfná

12 Pitao ámáyf̄ e yarñagf̄a n̄w̄ññr̄i nán̄i n̄wiápñimeari re ur̄ññinigin̄i, “Gf̄ Is̄r̄er̄ȳfné, pí nán̄i ududf̄ ayá wí nikár̄ññiro sñw̄f agw̄f yeanar̄ñjo? ‘Eḡf enj s̄x̄f eánñj̄yo dán̄ñr̄ani, s̄w̄f wé rónñj̄ yarigf̄ipimi dán̄ñr̄ani, om̄i nanj wim̄x̄fagf̄i anj yar̄ññi.’ r̄ȳeaiwiar̄ñjo? Oweoi!

13 N̄w̄fá negf̄ ar̄fowa Eb̄r̄famo tññi Aisako tññi Jekopo tññi awayáom̄i xewaxo Jisaso ám̄i seáyf̄ e oimón̄ñr̄i wim̄x̄ar̄ññi. O seyfné émáyf̄ op̄k̄ipoyññr̄i wiowáráná Pairato ‘Jisaso f̄w̄f b̄i méf̄ en̄aḡf̄ nán̄i gw̄f n̄w̄ikwear̄i owár̄im̄ññi.’ wimón̄faḡf̄ aif̄ seyfné Pairatoyá sñw̄fyo dán̄i r̄f̄w̄f umoḡf̄or̄ññi.

14 Ámá aga wé rónñj̄or̄ññi. S̄ȳikw̄f̄ b̄i mínñj̄or̄ññi. Om̄i seyfné r̄f̄w̄f̄ numero ámá p̄k̄ix̄w̄r̄fó yarñj̄ wo nán̄i ‘Neawár̄ññi.’ ur̄iḡfawix̄ññi.

15 Seyfné d̄ñj̄ n̄ȳim̄ñj̄f̄ m̄f̄k̄f̄ ikñj̄p̄i xiáwom̄i n̄p̄k̄iro t̄fagf̄a aiw̄i Gor̄xoyá d̄ñj̄yo dán̄i xwár̄ipáyo dán̄i n̄wiápñimeari neaímeañj̄f̄ m̄f̄kone wawir̄ññi.

16 Jisasom̄i yawawi d̄ñj̄f̄ w̄ikw̄f̄roar̄igw̄f̄ipimi dán̄i ámá s̄ikw̄f̄ ikf̄ enj̄ ro —O seyfné sñw̄f̄ w̄ññiro n̄j̄f̄a imón̄ñro eḡf̄or̄ññi. O apimi dán̄i r̄ixa s̄ikw̄f̄ s̄w̄f̄a yñjoñ. Oȳi, yawawi Jisasom̄i d̄ñj̄f̄ n̄w̄ikw̄f̄rorai éwí en̄aḡf̄ nán̄i ámá ro segf̄ sñw̄f̄yo dán̄i r̄ixa nanj̄ nimón̄ñr̄i s̄x̄f̄ kw̄ȳf̄ññj̄f̄ on̄joñ.

17 Ai n̄r̄ix̄f̄meáyfné, nion̄i n̄j̄f̄ar̄ññi. ‘Seyfné Jisasom̄i r̄f̄w̄f̄ numeróná majf̄a nero “Gor̄xo uowár̄énap̄ñj̄or̄ññi?” m̄ȳaiwí wiarfná segf̄ áminá seamenj̄weagf̄áyf̄ en̄i ax̄f̄p̄i wigf̄ar̄ññi.’ nimón̄ar̄ññi.

18 E ner̄i aiw̄i xw̄ȳf̄a en̄íná Gor̄xo xegf̄ w̄f̄a rókiamoagf̄awayá manj̄yo dán̄i ámá nene yeáyf̄ neayim̄xemeanf̄a nán̄i xw̄f̄a piax̄f̄yo dán̄i iwiaronf̄oyf̄

rariŋwáo náni re ragípi, ‘O ríniŋí nimeari penfáriní.’ ragípi, api seyíné wikárigfápimi dání xixeni imóniŋíriní.

19-20 Ayínáni Gorixo seyíné segí íwí egfápi yokwarímí oneainrí náni diŋí sipí niseairí ríwímíni nímamoro xfo táfámíni kínímónípoi. Gorixo ámi Jisasomi —O aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaroníoyi rariŋwáo, nene yeáyí neayimíxemeanfa náni urípeañoríni. Omí nene náni ámi neawáriénapiyiri diŋí sixí neamímorí enáfayi parímówinígíni náni segí íwí egfápi ríwímíni nímamoro xfo táfámíni kínímónípoi.

21 O xegí diŋí tñí ámi waíní waíná weapíxí meníni. Gorixo amípi síŋí bí imíxínáfayi náni —Ayi eníiná dání xegí wíá rókiamoagfáwayá maŋíyo dání ragíyiríni. Ayi náni síní aŋínamí weníŋí nerí ŋweaní.

22 Moseso o náni níríríná re ragí eŋagí náni rariŋíni, ‘Arírá seainfa náni Áminá Gorixoyá diŋí tñí segí imóniŋíyí wo wíá rókiamoaríŋí nioníŋíŋí nimóníni iwiaroníáríni. Amípi o searíí níní seyíné aríá níwiro xixeni éríxíni.

23 Ámá wíá rókiamoaríŋí imóníomi aríá míwífáyí síní wigí Isírerí wíníyí tñí nawíní níkumíxíniro ŋweapíríxíni Gorixo ámá ayí ayo níyoní emí pípíkímí enfáriní.’ Moseso e ragí eŋagí náni rariŋíni.

24 Gorixoyá wíá rókiamoagfá nowaní, Samueroyí ríniŋo wuríyíŋe dání oyá ríwíyo dání níwuriya bígfáwa ení amípi Jisaso sfá nene ŋweañwá ríná eŋípi náni ragíá eŋagí náni segí íwí yarígfápi ríwímíni mamópoi.

25 Xwíyíá Gorixoyá wíá rókiamoagfáwa níwuriya bagfápi tñí xwíyíá Gorixo xewaníŋo negí aríowamí nuríríná Arífo Ebírfámomí sfímímaŋíyo dání ‘Díxí iyí axípámí dání ámá gwí wírí wírí níní xwíá tíyo ŋweagfáyo pírániŋí wímíxímíáríni.’ réroáragípi tñí apiaú, ayí seyíné náni ríniŋagí náni rariŋíni.

26 Gorixo xegí xewaxomí nurípearí nuowárenapíríná níyínéni pírániŋí seaimíxínáfapimi dání segí uyínií yarígfápi píni níwiárimí kíkíá éríxíni ní nurípearí xámí seyíné tñí e náni uowárenapíŋí eŋagí náni rariŋíni.” uríniŋíni.

4

Pitaomí tñí Jonomí tñí gwí yígíá náníriní.

1-2 Awaú ámá ayo síní uraríná apaxípániŋí imónígfá wa tñí aŋí rídiyowá yarígfíwámí awí mearoarígfáyo seáyí e imóníŋo tñí Sajusiowa tñí awa níbíro awaú nuréwapíyiri “Jisaso wiápínímeaní náni ámá níní ení

wiáþnímeapíráríni.” uraríḡagí arfá wífá eḡagí nání wigf xwioxfyo dání dḡḡf rfá ápiáwínḡḡf nḡwóroa nuro

³ fá nḡxíríro ríxa sfá eḡagí nání wífá ríná xwíríxí uméwaníḡíní gwf aḡfyo ḡwirárigfawixíni.

⁴ E éagfá aiwí Pitao uraríná arfá wífáyí obaxí wí Jisasomí dḡḡf wíkwírogfawixíni. Sfá ayí dḡḡf wíkwírófáyí ámá xámí dḡḡf wíkwírogfáyí tḡnḡ nḡkumíxínímáná oxí nḡnḡ 5,000 imónḡḡnigíni.

Pitaomí tḡnḡ Jonomí tḡnḡ xwíríxí umegfá náníriní.

⁵ Sá wegíáwa wífá tḡnḡ Judayí wigf umenḡweagíáwa tḡnḡ ámínáowa tḡnḡ ḡwí ikaxí eánḡḡpí mewegíáwa tḡnḡ Jerusaremíyo awí neáníroná

⁶ apaxíþánḡḡf imóníḡfáyo seáyí e wimónḡḡo —O Anasoyí rínḡoríní. O tḡnḡ oyá ámá axíḡwíowa Kaiapaso tḡnḡ Jono tḡnḡ Arekisadao tḡnḡ agwíowa ení awí eánfáwa tḡnḡ awí neáníro ḡweanáná

⁷ Pitaomí tḡnḡ Jonomí tḡnḡ gwf aḡfyo dání nḡmeámí nḡbíro awí eáníḡfáyo áwíní e éf uráráná yaríḡf re wigfawixíni, “Síkíwí ikf eḡomí þíránḡḡf nḡwimíxíríná aríḡe wífíríní? Pí eḡf eánḡḡpímí dáníraní, yoí goyáþímí dáníraní, neríná awagwí éfíþí éfíríní?” uríagfá

⁸ Pitao kwíyí Goríxoyáþí ayá wí síxí wínḡḡḡḡf nání nḡwiáþnímeari re uríḡḡnigíni, “Isírerene neamenḡweagíoyíné tḡnḡ negí ámínáoyíné tḡnḡ

⁹ yawawí síkwí ikf eḡf romí naḡf imíxíwíþí aríḡe neri naḡf imíxírfáníri agwí nḡḡfá imónaníro nání yaríḡf yeaiaríḡḡḡf nání

¹⁰ aþí nání soyíné nḡḡfá xíxení imóníþrí nání áwanḡf bí osearímíní. Ámá naḡf imónífí re éf ronḡf ro yawawí Nasaretí dánḡf Jisasí Kiraisomí dání —Omí Isírerene ríwí umóáná ikfáyo yekwíroáríagfá aiwí Goríxo ámí síḡf wimíxíagí nání wiáþnímeanḡoríní. Omí dání ámá ro naḡf imónífíríní.

¹¹ ‘O goríani?’ míyaiwípa époyí. Bíkwíyo níríníri eánḡḡpí tḡnḡ xíxení síḡá aḡf míraríḡfóyíné ‘Sípíoríní.’ níríní emí mogífo Goríxo nímearí aḡf xífo míraríḡiwámí iwamífo nḡtíwayírórí eḡo, ayí ná woní oníríní.

¹² Ámá nene yeáyí neayímíxemeapaxí imónḡḡf ámí wo meníní. Goríxo ámá nene yeáyí neayímíxemeapaxí imónḡḡo nání nḡnearíríná ámá nḡnḡ xwíá rírí nírímíní ḡweagíáyo aiwí yoí ámí wo nání níríní nearíḡfmaní. Ayí ná woní oníríní.” uríḡḡnigíni.

¹³ Xwíríxí umearíḡfáwa Pitao tḡnḡ Jono tḡnḡ masísfá bí mḡwí raríḡḡḡf nḡwíníroná awaú síkurfá megíwaú aga kínxowaú eḡḡḡfí nání nḡḡfá nímóníro nání ududí nero

“Awaú arige neri nijfá awaú rarigfípi imónigfírani?” niyaiwiróná ríxa síṅwí mí nīwómíxíro re yaiwigfawixíni, “Awaú Jisaso t́ni emeagfíwaúrani?” niyaiwiro

14 ámá síkwí ikf enj nanj imóníto awaú t́ni nawíni roṅagi nání ámí xwíyfá bí murípaxf imónigfawixíni.

15 E neri aiwi awaúmi sekaxf “Awagwí xwíríxf eamearíṅwá re ṕni nīwiárími bíaríwámíni bí ṅweápiyi.” nurimáná wigfípi xwíyfá nimíxíro

16 re rínigfawixíni, “None awaúmi pí wianfwiní? Ámá oxí apíxf ńni Jerusaremí re ṅweagfáyf emímf seáyf e imóníṅf éfípi nání ríxa nijfá imóníṅo. Ayínání none wí ‘Awaú méfíríni.’ urípaxf mimóníṅagi aiwi

17 xwíyfá awaú rarigfípi ámí síni bí t́ni níríga nuro ámá ńni rínimepfíríxíni nírí awaúmi íkwairírf nīwirane ‘Awagwí ámí arfíki bí t́ni ámá Jisaso yí ríníṅo nání muréwapíyipa eri xwíyfá murípa eri épiyi.’ ouraneyí.” níríníro

18 “Awaú ámí obípiyi.” nírímáná ṅwí ikaxf re urígfawixíni, “Awagwí ámí arfíki bí t́ni Jisaso nání muréwapíyipa eri xwíyfá murípa eri épiyi.” urfagfá aiwi

19 Pitao t́ni Jono t́ni re urígfisixíni, “Ǵmíni ǵpi Goríxoyá síṅwíyo dání xixeni rífa imóníni? Yawawi Goríxo yearíṅfípi nīxídrírai nerf́ná ‘Awaú Goríxoyá síṅwíyo dání nanj yaríṅí.’ ríseaimónaríni? O yearíṅfípi mé soyf́né yeararígfápi nīxídrírai nerf́ná ‘Awaú Goríxoyá síṅwíyo dání nanj yaríṅí.’ ríseaimónaríni? Sewaníṅoyf́né d́ṅf nímoro rípoi.

20 Ayf rípi nání raríṅwií. Yawawi wínígwfípi t́ni arfá wigfípi t́ni wí ṕni nīwiárírf mírípaxf meṅagi nání raríṅwií.” urfagfí

21 awa iwanj mépepaxf imóníṅfípi nání ṕfá nímegíníro nání ámí íkwairírf bí t́ni nīwia núfasáná ámá ńni awaú éfípi nání Goríxomí yayf seáyími umearíṅagfá nání awaúmi sa wárigfawixíni.

22 Ámá emímf neri nanj imíxílo, o xegf xwiogwí ríxa 40 nímúrorí ámínáo eṅagi nání ámá ńni Goríxomí yayf seáyími numéra ugfawixíni.

Goríxomí xwíyfá rírímí wigfá náníríni.

23 Xwíríxf umearígfáwa awaúmi wáraná awaú egf níkumíxíniro yarígfáyf t́ṅf e nání nuri apaxfpaníṅf imónigfá xwéowa t́ni wigf Judayf ámínáowa t́ni urfá nípiní nání repíyí nīwia úagfí

24 ayf arfá e nīwimáná d́ṅf ná bíni t́gfáyf nímóníro Goríxomí xwíyfá rírímí nīwiro re urígfawixíni,

“Ámínáoxiní, joxí anína t́níní xwáfá rí t́níní rawírawá t́níní imíxírí amípí ńníní ayo ńyoní yarínj́pí imíxírí enoxíríní.

²⁵ Xwíyá joxíyá rípí díxí kwíyípimí dání negí arío Depito —O díxí rínáinínj́ nímonírí omínj́ siagoríní. O nírírí Bíkwyó ríwamínj́ re eaníríní, ‘Émáyí pí nání míxí ríá ápiáwí níwerínínj́ imónígíawixíní? Pí nání wigí surfímá imónínfápí nání ipímoárigíawixíní?

²⁶ Ámíná Goríxomí t́níní ámá xfóyá dínj́ t́níní xiáwowayá xwáfá piáxíyo dání níwiarorí yeáyí uyimíxemeáwínígínírí urípeanómí t́níní awaúmí míxí ináyí xwáfá t́yo dánj́ t́níní ámáyo umenweagfáwa t́níní míxí wianíro nání míxí épímíxamoro xopírárí wianíro nání awí neáníro egíawixíní.’ Depito díxí kwíyípí t́níní e nírírí eaníríní.

²⁷ Apí t́níní xixení anj́ rípimí dání míxí ináyí Xeroto t́níní gapímanf́ Podiasí Pairato t́níní émáyí ámí wa t́níní negí Isíreríyí t́níní díxí riwaxo Jisasomí —O díxí rínáinínj́ nímonírí siiarínj́oríní. Síyikwí bí mínínj́oríní. Omí xopírárí wianíro nání awí eánígíawixíní.

²⁸ E nerí aiwí joxí majf́á imónínj́pí yaníro nání awí reánígíawixíní? Oweoi, sa Goríxoxí enj́ná enj́ neáníríná pí pí e éfríxínírí ipímoáragf́píní yaníro nání awí eánígíawixíní.

²⁹⁻³⁰ Ámínáoxiní, agwí joxí awa íkwairírí níneairo nearf́apimí dínj́ kíkyoi. Nene díxí rínáíwanénínj́ nímonírane siiarínj́waéne díxí enj́ eanínj́yo dání símíxí t́gíyáyo píranínj́ wimíxírane díxí riwaxo Jiaso, síyikwí mínínj́omí dání emímí bí t́níní ayá ríwamónípaxí bí t́níní wíwapíyirane nerf́ná ayá igígí mé xwíyá joxíyápí xixení uranf́wá nání enj́ síxí bí neaeámíxeí.”

³¹ Goríxomí xwíyá e nurímáná enáná re enínigíní. Anj́ ayí awí neáníro nj́weagf́iwá sírf́ nuga unínigíní. Sírf́ nuga warf́ná kwíyí Goríxoyápi ayá wí síxí wínínj́nigíní. Ayá wí síxí wínínj́náná xwíyá Goríxoyápi ayá bí mé xixení nuréwapíya ugíawixíní.

Jiasoyá síyikí imónígíáyí xixe nínowíayí inígíá náníríní.

³² Ámá Jisasomí dínj́ níwíkwíroro axf́pí imónígíáyí dínj́ xíxegíní bí bí mímó axf́píní ní móa nuróná re yayagf́áríní. Wigíyí wo xegí amípí bí enáná “Ayí aga nígíníríní. Negí imónínj́yí womí arírá níwirf́ná apí wípaxí meníní.” yaiwiagf́ámani. “Wone wone negí amípí, ayí níneneniyánínj́ imóníní.” yaiwiagf́áríní.

³³ E nero wáf wurimeiarigf́áwa enj́ síxí eánínj́ Goríxo imónínj́pí ámáyo síwá níwirf́ná Jiaso xwárípáyo dání

níwíápínimeámí emeariḡagí sḡwí wḡnarogfápi náni repiyí wiayaríná Gorixoxo naní ayá wí níwikára uḡiniginí.

³⁴ Ayí rípi nániḡiní. Wigíyí wí amípi bí náni anḡí dḡwí níkeamóga warḡagfá sḡwí mḡwiniḡa yagfáḡiní. Xwíá tḡnḡ anḡí tḡnḡ surfámá enḡpi tḡgḡáyí nḡgwí náni bí nero nḡgwí xéḡápi nímeámí níbḡro

³⁵ wáf wurimeiarigfáwamí mḡnḡ wíáná awa wigí wí dḡwí íkeamónarigfáyo wipaxfípi tḡnḡ xixeni yaní níwia wagfáḡiní.

³⁶ E néra nuróná wigí wo Josepoyí rḡnḡḡo —O Judayí aiwí xiáweyí Ripaiyí enḡagí náni sḡyikí Ripaiyí worḡiní. Pírḡwí Saipírasi dání xirḡḡoriní. Wáf wurimeiarigfáwa yoí sḡḡí bí Banabaso —Yoí mḡkí ayí enḡ rḡrémixí yarḡḡo enḡagí nániḡiní. Yoí e wḡrḡḡoriní.

³⁷ O ení xwíá surfámá bí tḡḡoriní. Apí bí nemáná nḡgwí xéḡpi nímeámí níbḡrḡ wáf wurimeiarigfáwa negí uyípeayíyo yaní owípoyinḡrḡ mḡnḡ wiḡiniginí.

5

Ananiaso tḡnḡ Sapairáí tḡnḡ xiapḡxiagwí ayau nániḡiní.

¹ Ámá wo xegí yoí Ananiasoyí rḡnḡḡo tḡnḡ xiepí xegí yoí Sapairáiyí rḡnḡḡí tḡnḡ egí xwíá surfámá bí ámáyo nḡgwí náni bí neri

² xiagwo xiepí níḡfá imónḡḡáná nḡgwí xéḡí bí xegí yumfí níḡimáná bí wáf wurimeiarigfáwa “Nḡgwí xéḡí níḡiní apí neaiaparḡiní.” oyaiwípoyinḡrḡ nímeámí nurí mḡnḡ wíagi aiwí

³ Pitao re urḡḡiniginí, “Ananiasoxiní, Obo xḡo wimónarḡḡpi oenḡrḡ dḡḡí rḡxḡxéróoxiní, pí náni kwíyí Gorixoyápipí yapí wíwapiyimḡnḡrḡ xwíá bí nerfáná nḡgwí xéḡpi bí dḡxí pḡnḡ níḡimáná bíni neaiaparḡḡiní?

⁴ Sḡnḡ bí mepa nerfáná dḡxí mimónḡḡpḡraní? Xwíá apí bí nerfáná nḡgwí xéḡpi dḡxí dḡḡí tḡnḡ pí pí ‘Oemḡnḡ.’ nísimónḡrḡnḡ ananḡ mepaxpḡraní? E níḡonḡrḡ aí joxí pí náni dḡḡí ínḡmḡ níkwírónḡmáná ‘Wáf wurimeiarigfáwamí yapí owíwapiyimḡnḡrḡ yaiwíḡiniginí? Yapí joxí neaiwapiyimḡnḡrḡ éḡpi, ayí ámáone marfáí, Gorixomí wíwapiyimḡnḡrḡ éḡnḡiní.” urfagi

⁵ Ananiaso xwíyḡá apí arfá níwimáná re enḡiniginí. Xwíáyo nípiérori dḡḡí níyámiga uḡiniginí. Dḡḡí níyámiga úáná ámá o éḡpi náni arfá wíḡáyí nḡnḡ wáyí níkáḡiga ugḡawixiní.

⁶ O dḡḡí níyámiga nurí piyí wenḡagí íwí síkḡḡowa níwíápínimearo rapḡrapí tḡnḡ wowí nero nímeámí nuro xwíá weyáḡḡawixiní.

7 Ananiasomi xiepí xegí wí e sepiá bî onîmiápi niñweañsáná xegí xiagwomi winíípi nánî sîni majíí nimónîrîfná Pitaó tîñî e nánî niîbîri páwíáná

8 o re urîñîñigîni, “Nîgwí xwíá bî nerîfná xéíípi niîpîniîpi, ayí rîpi apîranî? Jíxi nîrei.” uríagî “Ayí rîpi apîrîni.” uráná

9 Pitaó re urîñîñigîni, “Ayagwí pí nánî ‘Kwíyí Ámînáóyápi enî eánîñîpîrîfanîri yapî niwíwapîyirai iwamíó owíwapîyaiyî.’ rîñîsîxîni? Ámá dîxî ragwo xwíá weyárfáwa rîxa íwí e riwa rónapîñî. Jíxi enî xwíá riweyáripîri niîmeámî rupîráoî.” uráná re enîñigîni.

10 Í enî Pitaoyá síkwí tîñî e niîpiérorî dîñî niyámîga uñîñigîni. Dîñî niyámîga úagî íwí síkîñowa níwîapîro í piyí weñagî niwîniîro niîmeámî niîpeyero xegí oxo xwíá weyárfé mîdánîñî e xwíá weyárfáwîxîni.

11 E eáná Jisasoyá síyikí imónîgíáyí níni tîni ayaúmi wímeáípi nánî aríá wíá gîyí gîyí tîni wáyí níkarîga wagíárîni.

Wáf wurimeiarigfáwa emîmí xîxegîni ayá wí egíá nánîrîni.

12 Wáf wurimeiarigfáwa ámá wigí táfamîni mimónîgíáyí tîe nemeîfná emîmí tîni ayá riwamónîpaxí imónîñî tîni néra nuro axípi nawîni nimónîro añî rîdîyowá yarîgíiwámî ínîmî awí neánîrîfná añî wíámíó Soromonoyá rîñîñîpîmî awí neánîro yayíagíá aiwî

13 Jisasomi dîñî mîwîkwíroarîgíáyí wáyí nero nánî “Awa tîni awí bî oeánaneyî.” mîyaiwîpa yagíárîni. E nero aí awa nánî xwíyíá niîrîróná “Ámá nañowarîni.” ragíárîni.

14 Ámá ámî ayá wí ayá wí Ámînáómi dîñî wîkwírófáyí oxí tîni apîxí tîni ínîná síá ayí ayo wí tîni wí tîni kumîxînayîgíárîni.

15 Ámá emîmí wáf wurimeiarigfáwa néra warîgíápi síñwí niwîniîro nánî “Negí ámá símîxíyo Pitaoyá onapámîgí enî aí wíáná nañî imónîpîráoî.” niyaiwîro wigí ámá símîxí yarîgíáyí niîmeámî nuro óf e Pitaó niîpurîfná onapámîgí inîpaxímiîni íkwîañwíyo wíráragíárîni.

16 Ámá Jerusaremî tîñî e añî mîni mîni íkwíróñîñîyo ñweagíáyí enî wigí ámá símîxí xîxegîni tîgíáyí tîni imíó xîxéronîyí tîni niîmeámî wáf wurimeiarigfáwa tîñî e nánî bîmíáná píranîñî imîmîxîmí wiagíárîni.

Wáf wurimeiarigfáwami xeanîñî wigíá nánîrîni.

17 Apaxípánîñî imónîgíáyo seáyi e wimónîño tîni xegí níkwîxîniîri emearîgíáwa tîni —Awa xegí gwí mónîgíáwa Sajusiyî rîñîgíáwarîni. Awa tîni wáf wurimeiarigfáwami

sipí dñj bī on+miápi m+wiawi aga sipí dñj xwé ayá wī n+wiawiro nán n+wiáp+n+mearo re egfawix+nī.

18 Awami fá nixero gwf anjyo njwirárigfawix+nī.

19 Gwf anjyo njwirárigfá aawi ár+w+yimi Ámináoyá anj+naj wo n+weap+rī gwf anjyo ówanj n+kwirī awami n+m+xeámi n+wiap+rī re ur+nigin+nī,

20 “Soyné nuro anj ridiyowá yarigfiwámi éf n+rómáná áamá e rówapigfáyo xw+yfá áamá dñj n+y+m+nj imónip+rī nán r+n+nj n+p+nī nán uréwap+yipoyi.” urfagi

21 arfá n+wimowa nuro wfá nóga war+nj t+nī anj ridiyowá yarigfiwámi n+páwiro áamá éf rówapigfáyo uréwap+yarfná apaxfpán+nj imónigfáyo seáy e wimón+njo t+nī xegf n+kum+x+n+rī emearigfáwa t+nī awi neán+máná negf Isireriyf mebá pariment imónigfá nowani t+nī xw+yfá oim+xaney+nīro nán “E+nī.” nurīro rīxa awi neánár+máná anj ridiyowá yarigfiwámi awi mearoarigfá wa wáf wurimeiarigfáwami wir+miaup+rī nán gwf anjyo nán urowárigfá aawi

22 gwf anjyo n+rémorfná awa nán pfa n+meginro ámi Judayf mebáowa awi eánigfe nán n+biro rep+yf n+wiro

23 re urigfawix+nī, “Gwf anjyo n+rémómáná ówanj sinī xaiwf yá+n+rī awi mearoarigfáwa fw t+nj e awi roro enagfa n+w+n+rane aí ówanj n+kwirane n+páwirane s+njwfw w+nfwáyf sinī ín+mī njweanagfa m+w+nfw+nī.” urfagfa

24 anj ridiyowá yarigfiwámi awi mearoarigfáyo seáy e wimón+njo t+nī apaxfpá imónigfá xwéowa t+nī arfá e n+wiróná ududf ayá wī nero re r+nigfawix+nī, “Agwf pí imón+m+n+rī nán rfa yar+n?” r+narfná re en+nigin+nī.

25 Ámá wo n+rémónap+rī áwanj re ur+nigin+nī, “Ai, áamá agíná soyné gwf anjyo njwirárigfáwa anj ridiyowá yarigfiwámi éf n+rómáná ámáyo uréwap+yar+njo.” uráná

26 anj ridiyowá yarigfiwámi awi mearoarigfáwa t+nī wigf seáy e wurfnigfo t+nī awami ámi fá x+r+p+rī nán nuro aí awa uréwap+yarfná arfá wiarigfáyf s+nj neaeap+r+x+n+rī wáyf n+wiro nán awami fá nixero n+méra n+biróná uyfnif wī m+mepegfawix+nī.

Wáf wurimeiarigfáwa Judayf mebáowami masifá m+wi urigfá nán+r+nī.

27 Wáf wurimeiarigfáwami n+meáa n+biro Judayf mebáowa awi eánigfe éf uráná apaxfpán+nj imónigfáyo seáy e wimón+njo xw+yfá numear+rfná

28 re ur+nigin+nī, “None arfá j+yikf n+seorane sekaxf ‘Segf uréwap+yarigfo nán sinī muréwap+yipa époyi.’ searfagwi aí soyné arfkí o nán nuréwap+yiróná segf uréwap+yarigfáp

ríxa Jerusaremi tíyo niyoni fá menárinigoí. None xenwone nání re oneaiawípoyinrí, ‘Awa omi nípikiro nání reá roánigfáwarfani?’ oneaiawípoyinrí uréwapiyarigfoynérini.” uríagí aí

²⁹ Pítao tñni wáf wurimeiarigfá wífa tñni re urigfawixini, “Ámá neararigfápi marfái, Gorixo neararinjipini pírf wiaákipaxí mimóninwini. Ayínáni soyfne arfá jiyikí nineaori nearigfápi wiaákiarinwini.

³⁰ Ayí rípi nánirini. Jisasomi soyfne nípikironá yoxáíyo yekwíroárigfá aiwí Nwáfá negí arfowa eníná dání níxída bagfoya dñíyo dání o ámi wiápfni-meanfirini.

³¹ O ayí Gorixo gí wé náúmíni oninweanrí seáyí e niwimixirfná ‘Xiáwowayá xwáfá piaxíyo dání iwiaronj wo imónirí míxí ináyí wo imónirí éwiniginí.’ niyaiwirí wimixinjirini. Isirerene negí íwí yarinwápi ríwfmíni mamorane yokwarimí neaiipaxí imónirane yanfwa nání o ríxa e nimónirí xanoyá wé náúmíni nweani.

³² None seararinwá api sínwí niwinirane nání mfkonerini. Kwíyípi ení ‘Api nepariní.’ oyaiwípoyinrí neaiwapiyarinjirini. Nonení marfái, ámá Gorixomi manj pírf míwiaíki arfá wífa gíyí gíyo ení xegí kwíyípi ríxa míni winjirini.” urigfawixini.

³³ Xwiríxí mearigfáwa xwíyífa e rarínagfá arfá niwiro wikí rífa ápiáwfninj niwero opikianeyiníro wimóniniginini.

³⁴ Opikianeyiníro wimónarfná ámá wo —O xegí yoí Gamerieroyí rininorini. O Parisi worini. Nwí ikaxí eáninjipi uréwapiyarinj worini. Nuréwapiyirfná nanjini nenjwiperí rarínjo enagi nání ámá nñni wé íkwianwíyóninj njwírárigforini. O xwíyífa urini nání awí eánigfe éf nírómáná sekaxí re uriniginini, “Ámá rowamí bí onimíapi bíamí wárfpoyí.” nuriri ríxa bíamí wáraná

³⁵ re uriniginini, “Gí Isireroyfne xwíyífa bí osearimíni. ‘Ámá rowamí owianeyí.’ yaiwiarigfápi síní mepa neróná xámí dñj píraninj mópoyí.

³⁶ Ayí rípi nání seararinjini. Eníná onimíapi ámá Tiuda-soyí rininjo enjpi nání dñj mópoyí. O xewaninjo nání re rininiginini, ‘Ámínná seáyí e imóninjá wonirini.’ nírini rí yarfna ámá 400 xwíyífa o rinjipi arfá niwiro nání gwí numóníro yarfna émayí omí píkiáná xegí gwí mónigfáwa wíwíni éf umigfawixini. Éf umíagfá nání o oemíni rí enjpi surfímá yariniginini.

³⁷ E nemáná enáná ámá ámi wo —Gariri píropenísfyo dánj Judasoyí rininjo nání rarínjini. O gapímaníyí ámá nñni yoí njwírárigfíná niwiápfni-meart xegí dñíyo dání ámá wí

o tñni gwí numóniro ‘Émáyo mixí oxí dowáraneyí.’ nñiro yaríná omi anñnimixá gáfa omi arfá wigfáyí ení wíwíni éf umiamogfawixini.

³⁸ Ayínáni áamá rowa yaníro yarigfápi pírí mñwíakipa nero wé fá umixeání poyí. Áamá rowa Gorixoyá dñfyo dání marfái, wigí dñfyo dání nipimoáríro nerfnáyí, wa awami xopirarí wipírí fá enagi nání xe éfríxiniñi sñjwí wñf poyí.

³⁹ E nerí aí awa wigí dñfyo dání marfái, Gorixoyá dñfyo dání nerfnáyí, soyíné xopirarí wí wipaxí menini. E owianeyiníro nerfnáyí, Gorixoxo tñni mixíniñí iní gáfa sñjwí ainenipíríarini.” uríñiniginí.

Wáf wurimeiarigfáwami rñniñí wíagfa aí yayí egfá nánirini.

⁴⁰ Xwiríxí umearigfáwa Gameriero “E époyí.” urífpí arfá nñwiro nixídiro nání wami “Wáf wurimeiarigfáwami nñwirimeámi fwiapí poyí.” nurimáná ríxa níméra fwiapána síkwfá ragí pírí uyíkímí nero ñwí ikaxí re urigfawixini, “Jisaso nání sini bí muréwapíyipa éfríxini.” nuríro wárigfawixini.

⁴¹ Wáraná awa xwiríxí umearigfáwa tñf e dání nñpeyero nuróná re nñyaiwiro nání, “Gorixoxo Jisasomi xídaríñwáone ayá neaimoariñf neaikarfápi xixeni meapaxowaríanri xe fá xero iwanf mépero éfríxiniñi sñjwí neaníríanri?” nñyaiwiro nání yayí néra nuro

⁴² Íníná sfá ayí ayo añf ridiyowá yarigfíwámi dánírani, áamá añf wíwá wíwámi dánírani, arfki uréwapíyiro wáf urímero neróná “Áamá Gorixoxo yeáyí neayimíxemeanfa nání uowárenapiño, arfowayá xwí fá piaxfyo dání iwiaronfoyí raríñwáo, ayí Jisasorini.” urigfawixini.

6

Seáyí wipírí fá nání áamá wé wíwíni dñf wáú rípeagfá nánirini.

¹ Íná Jisasomi xídarigfáyí ámi wí tñni sayá nimóga nuróná wigí Judayí émáyí tñf mñni xirigfáyí wí nñwiapíñimearo Judayí añf ná tñf e xirigfáyo anñjómí ikaxí re urigfawixini, “Negí yaríñwápa sfá ayí ayo aiwá yanf nñwia nuróná negí apíxí aníwami soyíné pí nání múroariño?” anñjómí ikaxí e nura waríná

² Jisasoyá wiepísagí wé wúkaú síkwí wáú imónigfáwa nñwiapíñimearo áamá Jisasomi xídarigfá sñyikí imónigfá nñyoní “Eñni.” nuríro re urigfawixini, “None aiwání yanf seaiapaní nání xwíyí fá Gorixoyá searéwapíyaríñwápi pñni nñwiárírná ‘Ayí nanf menini.’ neaimónarini.

³ Ayínání negí níríxímeáyíné, negí áamá naníni yarígfápi nání fá roáríniḡowa náníni yeyimá nearo wé wíúmí dání wáú nání nearáná none aiwá yaní niseaiapa emepírfa nání rípeaanfwiní. Áamá kwíyí Goríxoyápi ayá wí síxí wíníri dīḡ émí saímí moro egfáwa nání raríḡwíní.

⁴ Awa aiwá api yaní mearfná noneyí rípiḡni mimáyo nitínirane aníḡí miní yaníwárini. Goríxomi ríxíḡí urírane áamá xwíyíá oyápi nání xixeni níḡfá oimónípoiḡni uréwapíyirane yaníwárini.” uríḡfá

⁵ áamá Jisasoyá síyikí imóníḡfá níni “Apáníriḡni.” níyaiwiro áamá wé wíúmí dání wáú rowamí eyírogfawixíni. Wo Sítipenoyí ríniḡo —O Jisasomí ení neáníri dīḡ wíkwírorí kwíyípi ayá wí síxí wíníri enoríni. Ámí wo Píriporíni. Ámí wo Pírokorasoríni. Ámí wo Naikenaoríni. Ámí wo Taimonoríni. Ámí wo Pamenasoríni. Ámí wo Nikoraso —O émayí aní yoí Adiokí dání wo aiwí eníiná dání síwí xegí imóníḡfáyí yarígfápi píni níwiárimo Judayí yarígfápiḡni yaríḡoríni.

⁶ Áamá awamí neyíroro wáf wurimeiarigfáwa tḡí e nání nímeámí úáná wáf wurimeiarigfáwa awa nání Goríxomí ríxíḡí nurímáná ení neáníro pírániḡí éfírixíniḡí wíḡí wé seáyí e wíkwíaríḡawixíni.

⁷ Xwíyíá Goríxoyápi síni níriḡa nemefná áamá Jerusalemí ḡweagfá Jisasomí xídaríḡfáyí ámí wíní ayá wí sayá nimóga nuro apaxípániḡí imóníḡfá obaxí ení arfá níwiro dīḡ níwíkwírómáná xixeni egfawixíni.

Sítipenomí fá xíríḡfá náníriḡni.

⁸ Sítipeno, Goríxo xíomí wá ayá wí wianíri ení síxí weámíxíri ení enḡí o áamá síḡwí aníḡíe dání emímí seáyí e imóníḡípi tḡni ayá ríwamónípaxí imóníḡípi tḡni níwíwapíya warfná

⁹ Judayíyá rotú aní áamá Áxenwarí Miníḡfáí ríniḡíyo awí eánaríḡfá wa —Wa aní yoí Sairini dánḡowaríni. Wa aní yoí Arekísadíría dánḡowaríni. Awa tḡni wíḡí Judayí wíníyí — Wa Sírisia píropenísíyo dánḡowaríni. Wa Esia píropenísíyo dánḡowaríni. Awa tḡni níwiápiḡnímearo Sítipeno tḡni xwíyíá xímíxímí níniro mímí níriḡóná

¹⁰ kwíyí Goríxoyápi síxí wíníḡí enḡí nání o dīḡ émí saímí nímorí pírániḡí reḡwípwearíḡí nání wí xopíraráí níwírí murípaxí imóníḡfawixíni.

¹¹ Xopíraráí níwírí murípaxí nímoníro nání wíḡí wíamí yumí iními re uríḡawixíni, “Omí nuxekwímoro re rípoi, ‘O negí arfo Mosesomí ríperíriḡí umerí Goríxomí umerí yaríḡí arfá wíwárini.’ rípoi.” nurárimí nuro

12 omi wikí nîwóniro fá oxirífpoyiniri áamá sipfáyo tñni ámináowami tñni ñwí ikaxí eánîñpí mewegfáwami tñni símirírí xwíyí fá nura nemero éaná ayí wikí wónfagi nîbîro omi fá nîxero nîmeámi nuro Judayí mebáowa awí eánigfê wárigfawixini.

13 E nemáná áamá omi yapí ouxekwímópoyiniri urfáyí éf nîroro re urigfawixini, “O negí añí ñwí fá riwá nání sipí rîrî negí ñwí ikaxí eánîñpí nání ení sipí rîrî arfíki yarîñorini.

14 Ripí rarîñagi arfá wíwá enagi nání rarîñwini, ‘Nasaretí dájí Jisaso añí riwá nîpînearí síwí nene xídanfáwá nání Moseso nérowiápnîrî nearagípi xwí fá iwení nání ámi síñí bí érowiápnînfárini.’ rarîñagi arfá wíwá enagi nání rarîñwini.” urarfá

15 mebáowa xwíríxí umearigfê ñweagfáwa nowani omi síñwí agwí nîwînróná xegí símîmaní añíñajowayá símîmaníñí xwínfá eaarîñagi wîñigfawixini.

7

Sítipeno xwíríxí umearigfáwami rîrîmí wíñí nánîrîni.

1 Apaxípaníñí imónigfáyo seáyí e wimónîño Sítipenomí yaríñí re wíñîñigini, “Xwíyí fá joxí rîxekwímoarigfápi neparani?” urfagi

2 o re urîñîñigini, “Nígí nîrîxímeáyíné tñni ápoyíné tñni xwíyí fá bí searîmí nání arfá nípoyí. Ení ná negí arfó Ebíríamo añí yoí Xaraníyo nání mú síni xwí fá Mesopotemia rîñîñpimí ñweañáná Ñwí fá añíñamí anîñí seáyí e nimónîrî ñweaño xfo tññí e nîrónapîrî

3 re urîñîñigini, ‘Joxí xwí fá díxí rínái rîxîrîñe tñni díxí rîrîxímeáyo tñni pñni nîwiárîmí xwí fá nioní síwá símíáe nání úrîxíni.’ urfagi

4 Karídiayí añíyo xfo ñweañe pñni nîwiárîmí nurí Xaraníyo nîrémorí nuríñîríná xano e nîpémáná enáná Goríxoyá díñíyo dání nîñweaxa nîbîrî xwí fá agwí seyíné ñweagfápipimí ñweaagfîrîni.

5 Apimí ñweaagfí aiwí Goríxo xwí fá apí onîmiá bíkwí nání aí ‘Aga joxí díxîrîni.’ nurîrî mîwiagfí enagi nání o síni síñí nîñwearí nemeríná ‘Xwí fá ripí nioní gîrîni.’ wí rîpaxfí imónagfîmaní. E nerí aí o síni níaiwí meméá enáná Goríxo símîmaníyo dání re urîñîñigini, ‘Joxí tñni díxí ráríawé tñni segí imónînfá nání seaiapîmíárîni.’ nurîrî aiwí

6 rîpîñîñí ení urîñîñigini, ‘Díxí ráríawé nuro áamá añí mîdájíyí nimónîro émayí añí wíyo ñweañáná omîñí rí fá tññí nîwîro numépero yaríná xwiogwí 400 múronfárîni.

7 Dixí ráríawéyo áamá gwí axírími omíñí ríá tñí wipíríayo xamíñíyo nioní ríá umearáná dixí ráríawéyí e nñweagfasáná e pñí nñwiárimí nñbīro xwíá rīpimi dání Gorixoni yayí nñnīmero seáyi e nñmepíríáríni.’ Negí aríomi xwíyá e nurímáná

8 re uríñnigíni, ‘Nioní “E seaiimíáríni.” réroáríapí nání dñí moríá nání símímajíó rīpí érixíni.’ uríagi Ebíríamo xewaxo Aisakomí nemearíná ríxa sía wé wíúmi dñí wáu wo nórímáná enáná iyí símí sío wákwiñnigíni. Aisako e dání Jekopomí nemearí iyí símí sío wákwiñnigíni. Jekopo e dání negí aríó íríñowa wé wúkaú síkwí wáu awamí nemearíná ení iyí símí sío wákwiñnigíni.

9 Aríó íríñí awa Josepomí sipí dñí nñwíaiwiro ‘Isipíyí añíyo xínáñíñí nimónírí omíñí nñwiiríná, ananíríni.’ nñwíaiwiro nñgwí xeanīro nání bí egíawixíni. Omí e sipí wíagíá aí sñí Gorixoxo aníñí dñí nukíkayorí

10 Isipíyí xeaníñí wikáríge dání éf numíníríná oyá dñí tñí Isipíyí mīxí ináyí Peroyí rñññoyá sñwí tñí e dání Josepo dñí nífá winípxí rírí píraníñí neñwiperí rírí yaríñagi nñwínírí nání gapímaní ámináo oimónírí Isipíyí añí nñyoní tñí xíoyá añí tñí meñweaníá nání rípeañnigíni.

11 Josepo gapímaní nimónírí meñweañáná Isipíyí añíyo tñí Kenaníyí añíyo tñí aiwá nání dñwí nīkeamónīro sñyíkí eánigíawixíni. Negí aríowa ení aiwá nání píá neróná bí mñmanípxí nimónīro aiwí

12 aríó Jekopo xwíyá ‘Isipíyí añíyo aiwá weni.’ rñnaríñagi aríá nñwirí nání negí aríó íríñowa iwamíó nuro meapíríá nání uowáríñnigíni.

13 Ámí ríwíyo aiwá bí yanīro úáná Josepo xewaníño nání áwaní nurírí ‘Segí séríxímeáoníríni.’ uríagi Isipíyí mīxí ináyí Peroyí rñññō Josepomí xanímírówa tñí xexírímeáyí tñí nání nñjía imóníñnigíni.

14 Josepo gí ápímírówa weapírírxínrí xwíyá yaní wíowáríagi epówa o tñí e nání nñweróná oxí apíxí níaíwí nñni ayí áamá 75 nñwero

15 Bíkíyō nñrínírí eáníñípa Jekopo Isipíyí añíyo nání nñwerí e dání nñpémáná enáná negí aríó íríñowa ení e dání pegíawixíni.

16 Píyí awamí xwíá weyáranīro nání nñmeámí Kenaníyí añíyo Sekemíyí rñññe nání nñmeámí nñyiro sñjá óf aríó Ebíríamo Xamomí íwíaríawéyo nñgwí nñwirí bí eníyimi tígíawixíni.

17 Ríxa Gorixoxo aríó Ebíríamomí símímaníyo dání ‘Dixí ráríawéyo e nñwiimíáríni.’ uríñpí parímoníáyi ríxa añwi

e imónaríná negí aríowa Isipiyí aníyo dání sayá nimóga waríná re enínginí.

18 Ámá aríwo Josepo enípi nání majfá imóniní wo m+xí ináyí nimóniri Isipiyí aníyo n+menwearíná

19 negí aríowamí nepaxiní pákíní nimóniri wíwapiyiri wigí niaíwí siní xirfáyí yíwí t+meiarigfápimí dání piyí oeniri sipí wikárirí enjoriní.

20 O ayo e wikáraríná niaíwí wo —O negí aríwo Mosesoyí r+n+horiní. Gorixoyá sinwíyo dání niaíwí awiaxoriní. Omi xínáí n+xiriri xaniyaú egí aníyo emá waú wo n+menweagfísaná

21 Pero urarinípa neri piyí oeniri nání wí e xegípi wíraráná xíomí xegí xemiái íwo wí e wírarinínagi n+w+niri n+meari píraniní n+meríná xegí xewaxoniní n+méra unínginí.

22 Ayínání negí aríwo Moseso Isipiyí aníyo síkurfá yagfápi xíto ení síkurfá néisáná Isipiyíyá níjía imónagfápi xixení nípiní níjía nimóniri xwíyá riri omíní erí ení nání díní síxí níga wiápin+meanínginí.

23 E neri aí xegí xwiogwí níní ríxa 40 imónáná re wimóninínginí, 'Gí n+r+xímeá Isireriyó bí nuri sinwí owín+míní.' n+wimóniri nání nuri

24 weníní éyí w+nínínginí. Isipiyí wo xíto xegí xexirímeáyí womí sipí n+wikárirí iwaní mépeariníagi n+w+niri 'Gí n+r+xímeáomí ourakiowárimíní.' n+yaiwirí Isipiyomí xíomí ení iwaní bí oeám+niri éyí piyí nípi+kiri tínínginí.

25 Piyí nípi+kiri nítiríná gí n+r+xímeáyí re niaiwipfáoiniri éyí, 'O yarínípiní dání Gorixo gwíniní n+weanwaéne neaíkweawárimíniri nání rífa yaríní?' niaiwipfáoiniri éyí xewaníno yaiwípa axípi e m+wiawigfawixiní.

26 Sá wení wíapi tíní xegí Isireriyí tíní e nání nuri waú m+xí inarínagí n+w+niri piyí owírimíniri nání re urínínginí, 'Ámá axí rowagwí, pí nání axowagwíní iwaní xaiwí eánariní?' urfagi

27 wíomí xaiwí nearí xopírarfí wimíniri éo aríwo Mosesomí n+xoyípiowárirí re urínínginí, 'Go sim+xíagi joxí neamenweanoxí imóniri xwíyá píraniní yeaim+xí+paxoxí imóniri neri yaríní?' urfagi

28 Joxí agíná Isipiyomí píkinípa nioní ení nípi+kím+niri r+yariní?' urfagi

29 aríwo Moseso arfá e n+wimo éf nuri aní m+dání wo nimóniri Midianiyí aníyo n+inwearí apíxí n+meámáná niaíwí waú nemearí n+inweanísaná

30 ríxa xwiogwí 40 múróáná áamá díńt meanje d'wí Sainai tńtńmíní emearíná re enjínigíní. Ík'fá enj tńtń wínáina r'fá ná m'ínf ápiáw'íní wearíje dání an'fnajf wo sńńání wimónńtńnigíní.

31 Ar'fo Moseso ík'fá ana r'fá ná m'ínf ápiáw'íní wearíjagí n'w'ínir'fná x'fo w'inaríńt'pí n'ání udud'f nerí 'Píránńt' sńńw'f ow'ínim'íní.' n'yaiwirí an'wí e war'fná Ám'ínáo re ur'ńtńnigíní,

32 'Nioní N'w'fá díx'f ar'fowa Eb'ír'famo t'ńń Aisako t'ńń Jekopo t'ńń awa n'x'fdag'fon'ír'íní.' ur'fagí ar'fo Moseso s'ír'f n'íp'ík'ín'ír'í óf ník'ár'ín'ír'í n'ání 'Ámí sńńw'f b'í t'ńń ow'ínim'íní.' m'wimón'ńpa yar'ńjagí a'iwí

33 Ám'ínáo re ur'ńtńnigíní, 'X'w'fá jox'f rońe ńw'fá imón'ńje en'agí n'ání díx'f síkw'f s'ú yoáreí.

34 Isip'y'f an'fyo dání g'f ámáyo umépean'iro wik'árar'íg'fáp'í sńńw'f w'ín'ír'í am'íp'í n'ńń wik'árar'íg'fáp'í n'ání "Yeyi!" rar'ńjag'fá ar'fá wir'í en'áon'í yeáy'f wim'ix'f'ím'íg'ín'ír'í n'ání weapar'ńt'ńń. Ay'ínán'í jox'f wíáp'fn'imeaf. Nion'í "Isip'y'f an'fyo n'ání or'írow'áraum'íní." nimón'ar'ín'í.' ur'ńtńnigíní."

35 S'ítipeno e nur'ír'í ám'í re ur'ńtńnigíní, "Ámá o —O xám'í re ur'íg'f'lor'ín'í, 'Go sim'ix'f'ag'f jox'f neamen'wean'ox'í imón'ńr'í x'w'y'fá píránńt' yeaim'ix'ípaxox'í imón'ńr'í ner'í yar'ńt'ńń?' ur'íg'f'lor'ín'í. O an'fnajf ík'fá on'ím'íanáina tńtń e dání sńńán'í wimón'ńjo enj s'ix'f weám'ix'áná ar'fowam'í yeáy'f uyim'ix'emear'í umen'wear'í éw'ín'íg'ín'ír'í urow'ár'ńjo, ay'f axo neg'f ar'fo Mosesor'ín'í.

36 Neg'f ar'fowam'í Isip'y'f an'fyo dán'í n'ípemeám'í un'or'ín'í. An'f ayo dán'í n'ípemeám'í um'ín'ír'í ner'fná ayá r'wamón'ńpax'f b'í t'ńń em'ím'f b'í t'ńń n'w'íwap'íya ur'í ip'í ay'fá r'ńt'f r'w'ow'ńt'f tńtń e dán'í w'íwap'íy'ír'í ámá díńt meanje n'emeróná xwiogw'í 40 múroar'fná w'íwap'íy'ír'í en'or'ín'í.

37 R'íp'í en'í neg'f ar'fo Is'ír'erowam'í ur'ńjo axor'ín'í, 'Seg'f'y'f wo w'fá rók'iamoar'ńt' nion'ńńńt' imón'ńńfa n'án'í Gor'íxo r'f'pean'fár'ín'í.' ur'ńjo, ay'f axor'ín'í.

38 Neg'f ar'fowéy'f ámá díńt meanje aw'í neán'iro ńwean'áná d'w'f m'ńt' Sainaiy'í r'ńńńt'p'ím'í n'y'ír'í rońáná an'fnajf Gor'íxoyáo x'w'y'fá uragor'ín'í. O sey'fné n'ńf'fá imón'ńp'f'f'fá n'án'í en'í x'w'y'fá Gor'íxoyá an'pá mimón'f an'ńt'f ín'íná r'ńńpax'f imón'ńt'p'í an'fnajo rar'ńjag'f ar'fá n'w'ír'í r'wam'ńt'f near'í w'ńt'ńnigíní.

39 E ner'í a'í neg'f ar'fowéy'f 'Mosesom'í away'ín'í ar'fá owianey'í.' m'wimón'f nero r'w'f numoro am'íp'í Isip'y'f an'fyo wen'f'p'í n'án'í ayá s'íp'í n'w'ír'í n'án'í 'Ám'í e n'án'í mupax-ener'fani?' n'yaiwin'iro

40 ar'fo Mosesom'í xogwáo Eronom'í re ur'íg'faw'ix'ín'í, 'Jox'í

ɲwáfá bi nene negí xídaníwá nání neaimíxei. Nene re dání apí xwaníwí níkwónímí nuranéná apí xámí neameaní nání neaimíxei. Ayí rípi nání ríraríɲwíní. Ámá Moseso ro, nene Isipíyí aníyo dání níneapemeámí bíɲo díwí rípimí peyíáná pí wímeáagí ámí ríxa míweaparíníní? Nene majfáríní.' nurárimáná

⁴¹ síɲá gorí bi awí neaáriro apí tñní burímákau miá xopaikígí nimíxíro naníwí bi burímákau miápi nání rídíyowá yaníro nání nimeámí níbíro wigí wé tñní imíxíápí nání yayí seáyímí dání néra ugíawixíní.

⁴² Ayínání Goríxo ríwí numorí emá tñní sogwí tñní síɲí tñní nání xe dñí níkwíróa úfírixínírí wárinígnígní. Wárfagí ayí wáfá rókiamoagfáwa Bíkíwíyo Goríxo nání níwuriyiro eagfá rípi tñní xíxení egíawixíní, 'Isíreríyíné, ámá dñí meaje nemero xwiogwí 40 múroaríná naníwí nípíkíro rídíyowá wiagífo, ayí Goríxoníraní? Oweoi, nionímání.

⁴³ Isipíyí aníyo pínní níwiárimí nuróná senfá aní ɲwáfá xegí yoí Morokíyí ríníɲípiyá tñní ɲwáfá síɲíníɲí imíxíníɲí Repaníyí ríníɲípi tñní —Níwáfá apiaú sewaníyíyíné xídaníro nání imíxígíápiaúríní. Apiaú nímeámí ugíá enagí nání nioníyá dñí tñní míxí wa níbíro xwíríá níseaikíxero seapíkíomeáfáyo níwirimeámí nuro aní xegí yoí Babironí tñí e oríwámí dání wáripírfáríní.' Wáfá rókiamoagfáwa Goríxo nání e níwuriyiro ríwamíɲí eagfápi tñní negí aríowéyí xíxení egíawixíní.

⁴⁴ Negí aríowa ámá dñí meaje nemeróná senfá aní —Senfá aní iwá Goríxo Mosesomí 'Ámá nimíxíróná e éfírixíní. E éfírixíní.' urírí nimíxíróná iwá síɲwí níwínaxída úfírixínírí síwá wirí éáná imíxagíwáríní. Iwá Goríxo nání nepaxíɲí imóníɲípi síwá wiagíwá ení nímeámí emeagfáríní.

⁴⁵ Ámá dñí meaje nímeámí emeagfáwa pegfámí dání ámí wigí níaiwíyí xamíɲíyí Josuao tñní senfá aníwá nímearo emá gwí wírí wírí negí xwáfá rípimí ɲweaagfáyo Goríxo míxí xídowáriníe dání wíwaníyí nurápiro senfá aní Goríxomí seáyí e umepírfíwá nímeámí níbíro nípákíroná ayí negí míxí ináyí Depito tñí e nání nípákía bagfáríní.

⁴⁶ Depito nání Goríxo yayí winíagí xíomí Depito ríxíɲí re uríɲínígní, 'Níwáfá gí arífo Jekopo ríxídagoxí, aní joxí ɲwearífa nání wíwá onímíriyínírí síɲwí nanéí.' uríɲí aí

⁴⁷ aní iwá Depito xamíɲo mumíríyíɲínígní. Umíríyíɲo, ayí xewaxo Soromonoríní.

⁴⁸ E nerí aí Goríxo, seáyí emí imóníɲo aní ámá mírarígífáyo ɲweaaríɲomaní. O nání wáfá rókiamoagfí wo xwíyífá nírírí

ríwamini re eanirini,

49 ‘Ámináo re rinoi, “Anina gí éf nweámfa nani ikwanjwfnarini. Xwfarimi gí síkwí ikwiármfa nánirini. Nioni seáyi e seaimónináoni enagi nani pí anj nimriyipráoi? Wí e nioni sá nweámfaé gíyí erini?”

50 Re rinaiwiarinoi, ‘Xwfarí tñi anina tñi xewanino mimixipa enirini?’ rinaiwiarinoi?” Ámináo e rinoi.’ Wáf rókiamoagí wo e niriri eanirini.” Sitipeno e nurimána

51 re uriniginini, “Mini síwfa niyiro áma Gorixomi muxídarigfáyí yarigfapa aríkwíkwí nera uro arfa mwi ero yarigfoyné inina kwíyí Gorixoyápi síwfa seainimniri yarina mriarakí inarigfarini. Segí arfowa nera bagfapa axipi e yarigfoynérini.

52 Wáf rókiamoagfáyo negí arfowa xeanini mwikarigfa wo rimónini? Oweoi. Enina ‘Gorixoyá wé rónino binfarini.’ xwíyfa yaní e niwiro áwaní uragfawami negí arfowa nipkía bagfa aiwi rina soyné awa enina dani ragfomi ríwí numero miyí nuriro nani pikigfoynérini.

53 Gorixoyá nwí ikaxí rininipi aninajowa Mosesomi urigfapimi dani tígíyíné imóninagfa aí nepa mimáyo nitinro mixídarigfoynérini.” Sitipeno e uriniginini.

Sitipenomi síhá nearo pikigfa nánirini.

54 Xwirixí umeanro nani awí eánigfáwa Sitipeno e rarinagi arfa niwiróna wíkwí rfa ápiáwfniní niwero nani makirfwí nimoro yarilagfa aiwi

55 Sitipeno Gorixoyá kwíyípi ayá wí síxí umímono enagi nani aninami sinwí agwí anáníyí wniniginini. Wáf Gorixo tñí e dani pirónaparinagi sinwí wniri Jisaso oyá wé náumini éf ronagi wniri nerí

56 re uriniginini, “Ai, nioni rixa anina oxoániri enagi wniri áma imónino Gorixoyá wé náumini éf ronagi wniri enini.” urána re egfawixini.

57 Arfa nipróniro xwamiání neróna omi fá xiranro nani axina mri nípumiro

58 fá nixero xixoyípi nímera nuro rixa aní apimi ákináyo bfarwami dani síhá tñi eanro yarigfáwa wigí iyfa niprayiro áma wo, Soroyi rinino oneameinro xfoya síkwí tñí e nitayimána

59 Sitipenomi síhá tñi neáa ugfawixini. Síhá tñi neáa warfna o rfaiwá re riniginini, “Áminá Jisaxini, gí dnípi orinwirárimini.” nirimi

60 xóminí niyíkwiri ámi ení tñi rfaiwá nirina re riniginini, “Ámináoxini, ‘Omí sípí wikarípi nani yokwarimí wiimfámani.’ miyaiwipa ei.” nurárimí peniginini.

8

¹ Soro xegf áamáowa Sítipenomi pikiaríná dínf sípí bí míwí “Apáni yarínjo.” yaiwinínigíni.

Soro áamá Jisasoyá síyikf imónigfáyo xeanínf wikárínf nániríni.

Sfá ayimi dání áamá Jisasoyá síyikf imónigfá Jerusaremi ηweagfáyo xeanínf rfá tíf wikáraríná ayf nfní éf numiamoróná wí Judia pítopenisfyo amí amí ηwearo wí Samaria pítopenisfyo amí amí ηwearo nero aiwí wáf wurimeiarigfáwa Jerusaremi dání éf mugfawixíni.

² Ámá Goríxomi píránínf xfdaníro nání anínf miní yarígfá wí Sítipeno píyomi nimeámí nuro xwáf níweyárimáná ámíxáfá nímero ení tfní ηwí mieáagfá aí

³ Soro re enínigíni. Ámá Jisasoyá síyikf imónigfáyo paimímí níwia nurí aní wíwá wíwámí nípáwirí páf nemerí oxíraní, apíxíraní, fáf níxerí níropémí nurí gwí aníyo níηwirára unínigíni.

Samaria pítopenisfyo xwíyáfá yayf neainarínfpi nání wáf urimegfá nániríni.

⁴ Ámá amí amí xfdíxífdowáf éfáyf éf numiamoróná xwíyáfá Jisaso nání wáf nímero

⁵ wigf wo, Píripoyí ríníño aní yoí Samaria rínínpimí nírémorí ámá Goríxo yeáyf neayimíxemeanfa nání uowárenapíño nání wáf uraríná

⁶ ámá ayá wí o tíf e epíroyf nero o nura unípi arfá wíro emímí o néra unípi síηwí wíníro neróná dínf nawíní nímonímáná arfá ókiarf mónigfawixíni.

⁷ Ayf rípi nániríni. O yarínfipimí dání imfó dínf xixéroarígfáyf ámá ayo pfní níwíarímí nuróná xwamiánf níyárimí uro ení síwímí egfáyf naní imóníro síkwí ikf egfáyf naní imóníro yarínagfá níwíníro nání omí arfá ókiarf numóníro

⁸ aní apimí dání yayf seáyímí dání néra ugíawixíni.

⁹ Ámá wo —O xegf yoí Saimonoríni. Aní apimí dání xegf ikayíwí tfní ayáf mfkf níkirí xegf yarínfpi yaríná ámá Samaria pítopenisfyo ηweagfáyf ududf wiagfóríni. O e nerí nání “Nioní seáyí e mímonínjónírfaní?” rínagoríni.

¹⁰ Ámá seáyí e nímonírí meηweagfáyíraní, ínímí wurínigfáyíraní, aní apimí dání nfní omí arfá ókiarf numóníro re ragfóríni, “Ení síxí eánínf Goríxoyái rarínwápí xfo imónínfpi, ayf axípi o imóníni.” ragfóríni.

¹¹ Ayáf mfkf níkirínfyo dání xegf néra warínfpi yaríná ududf níkaríníro nání arfá ókiarf numóníro e ragfóríni.

12 O nání áamá ańƒ apimi dánƒyƒ sını e yaiwiaríná Piripo xwiyfá Gorixo xwioxfyo mĩmeámƒ nerí umenƒweanfa nání rínıńƒ yayf neainarınƒpĩ nání wáƒ urırĩ Jisasĩ Kiraiso nání wáƒ urırĩ yarınagĩ arfá nıwiróná dınƒ wıkwırogfawixını. Dınƒ wıkwırófáyf oxıranı, apıxıranı, wayf meagfawixını.

13 Saimono enı aı xwiyfá Piripo nıra unƒpĩ nání “Neparını.” nıyairı dınƒ nıwıkwırorı wayf meanınigını. E nemáná Piripomı wı pını mıwiáf anınƒ sınƒwı nıwınaxfdımerı Piripo emımı tını ayá rıwamónıpaxı seáyı e imónınƒpĩ tını yarınagĩ nıwınıríná ámı ámı ududf nikarıga unınigını.

14 Wáƒ wurimeiarigfáwa wıgı Jerusaremı ıweagfámı dánı arfá re nıwıro nánı, “Samariayf xwiyfá Gorıxoyá rıxa arfá nıwıro umımınáoı.” arfá e nıwıro nánı wıgı waú Pitaomı tını Jonomı tını uowarfagfa

15 awáu nıwerı kwıyf Gorıxoyápı Samariayo enı wımeanı nánı Gorıxomı rıxınƒ urıgfısixını.

16 Ayf rıpi nánırını. Ámá ayf Jisasomı dınƒ nıwıkwıroro nánı wayf nımearo aiwi kwıyfıpi sını mıwaınıgfáyırını. Sını mıwaınıf enagı nánı awáu Gorıxomı rıxınƒ nurımáná

17 o omı wé seáyı e ikwıkwıárımı éáná kwıyfıpi ayo aınınigını.

18 Saimono wáƒ wurimeiarıgfıwaú wé seáyı e wikwıarırıgfıpımı dánı Gorıxo xegı kwıyfıpi ayo mını wıarınagı nıwınırı nıgwı bı nıroarı awaúmı mını wımınırı nerı

19 re urınınigını, “Awagwı yarıgfıpa nionı enı ámá gıyf gıyf nıyonı wé wikwıaráná kwıyf Gorıxoyápı aınını nánı enı sıxı éánınƒ awagwı imónıgfıpi nionı enı bı neámıxıpiyı.” urıagi aı

20 Pitao re urınınigını, “Joxı enı sıxı éánınƒ imónıgwıfı Gorıxo anıpa yeaiapınƒ rıpi ‘Nıgwı tını bı epaxonırını.’ yaiwıarınagı nánı joxı dıxı nıgwı aı tını anınırıxını.

21 Dınƒ joxıyá ‘Awaú yarıgfıpa oemını.’ yaiwıarınƒpı Gorıxoyá sınƒwıyo dánı aga nańf wı mimónınagı nánı joxı yawawı tını nawını nıkumıxınırı yawawı yarıgwıfıpi epaxı mimónınigını.

22 Ayınánı sıpı joxı emınırı éf rıpi rıwımını nımamorı jıwanınoxı dıxı dınƒyo dánı ‘E oemını.’ yaiwıfıpi nánı ‘Gorıxo ananı yokwarımı rfa niınırıfenııo?’ nıyairı rıxınƒ ureı.

23 Joxı yawawı sıpı dınƒ yeaiwıarınƒpı ayá wı dınƒ sıxı rıyınagı sınƒwı nıranırı fwı joxı yarınƒpımı dánı gwfnınƒ yárinınagı sınƒwı nıranırı nánı rarınını.” urıagi

24 Saimono re uriniginini, “Awagwí ninarigfípi wí mñimeapa oeniri nání aiwaninowagwí Ámináomi yarinjí nñwíípiyi.” uriniginini.

25 E nemowáú egí sñwí tñni Jisaso emearfíná winigfípi nání uriri xwiyfá Ámináo nání uriri nñyárimí anj e pñni nñwiárimí Jerusaremí nání nuríná Samariayí anj obaxí wíyo xwiyfá yayí neainarinjipi wáf nura múrogísisixini.

Piripo ámá Itiopia dánj womí uréwapiyinjí nánirini.

26 Piripomí anfnají Ámináooyá wo nuriri re uriniginini, “Joxi nñwiápnimeámí óf Jerusaremí dání anj Gasayí rñninjípimí nání ininjíyi —Óf ayi ámá dnj meañe ininjíyirini. Ayi tñj e nání ui.” urfagi

27 o nñwiápnimeámí nurí ófyi tñj e nñremoríná weninjí éfyí wininiginini. Gapimánf Itiopia dánj wo —O Itiopiayí anjyo menweanjí Kadesíyi rñninjíyá amípi ayá tñj imóninjí nñpini meweño, ayí orini. O Jerusaremí dání Gorixomí yayí seáyimí numemo barinjagi wininiginini.

28 O ámí xegí anj e nání nuríná karí osí íropearinjípimí éf ninweámáná xwiyfá Gorixoyá wáf rókiamoagf Aisaiáo nñriri eanjipi fá nñróa warinjagi

29 kwíyf Gorixoyápi Piripomí re uriniginini, “Joxi nurí osí íropearinjípimí nweañomí wímeaí.” urfagi

30 Piripo anjni mñrí nuri anwí e dání arfá wífyí wininiginini. O wáf rókiamoagf Aisaiáo nñriri eanjipi fá nñróa warinjagi arfá nñwirí re uriniginini, “Joxi fá roarinjipi mñkñpi nání rñxa nñjía nímónimáná rñroarinjini?” urfagi

31 o re uriniginini, “Ámá wo mñniepñsipa nerfnáyí, arñge nerí mñkñpi nání nioní nñgñpi nñjía imónimñini?” nuriri re uriniginini, “Joxi nñxemónapiri nioní tñni onweañiyí.” uriniginini.

32 Xwiyfá Bñkwíyo eáninjí o fá roarinjagi arfá winjipi, ayí rñpñrini, “Sipñsipñ nñpñkianñro nání nñméra warigfápa omí ení axñpi nñméra ugñawixini. Sipñsipñ miáyo fá wñwákwímñ yarfná ogenj bí mñrarinjípa o ení axñpñ manñ bí mñyoámonñini.

33 Ayá imímf wikárarfná ámá wo nurakiri ‘fñwí bí menjorini.’ muriniginini. Nñpñkiáná xwáf tñyo bí tñni mñnweañj nání xegí ámá imónigfáyo wiwaninjíyf wikárigfápi nání go áwanj urinñfáñani?” xwiyfá o fá roarinjagi wímeañjipi ayí apñrini.

34 Itiopia dánj gapimano Piripomí yarinjí nñwirí re uriniginini, “Wáf rókiamoago nñriri eanjí apñ xewanñño nání

niriri eanfrani? Ámá wo nani niriri eanfrani? Joxi anani áwanf niriréni?” urfagi

³⁵ Piripo xwiyfá Bikwíyo eánihf ámáo fá rófpimi dani iwamfó nuréwapíya nuri Jisaso nani repiyf winiginini.

³⁶ Awaú sini nerimeánimi óf ayimi nuri iniigf wú wearhf e niremori Itiopia dñhf gapimano re urihiginini, “Siñwf wínei. Iniigf e wearini. Nioni ‘Wayf omeámini.’ ninimónirfnáyf, pí nrakionwirararñagf nani wayf mmeapa epaxf imónimfini?” urfagi

³⁷ [Piripo re urihiginini, “Joxi dñhf b+ b+ mamó Jisasomini dñhf niwkwírorfnáyf, anani wayf meapaxf imónirfini.” urfagi o re urihiginini, “Jisasi Kiraiso Gorixomi xewaxorini.’ niyaiwiri nani dñhf wíkwíronñini.” nuriri]

³⁸ osf íropearñfipimi omñhf mearñomi “Re íkwíroárei.” nuriri Piripo tñni Itiopia dño tñni nayoari iniigfyo nani niweri nipawiri e dani Piripo ámá omi wayf umeainiginini.

³⁹ Wayf numeairi awaú iniigfyo dani nímimimeámi peyarfná re eniginini. Kwíyf Ámináoyápi Piripomi añni ménapñiginini. Añni ménapána Itiopia dñhf gapimano Piripomi ámi siñwf b+ miwinipa nerf aiwf óf xegf warñfymimi nurfná yayf néra uñiginini.

⁴⁰ Piripo wenñhf éyf wñhiginini. “Añf xegf yof Asidotf rfa rémónini?” niyaiwiri e dani nurfná añf óf e api api ikwíronñfyo xwiyfá yayf neainarñfpi wáf nura nimúrorf añf yof Sisaria rññfipimi rémoniginini.

9

Soro Jisasomi dñhf wíkwíronñfimi nánirini.

¹ Soro sini ámá Jisasomi xfdarigfáyf pñni wiárfrixiniri éf niremori re nira nemefná, “Jisasomi aññf nuxfdíronáyf, miyfó rararññfyonñf urfkwinána pipikimf wianfwarini.” nira nemefná apaxfpánñf imónigfáyo seáyf e wimónñño tñhf e nani nuri

² omi re urihiginini, “Nioni añf yof Damasikasi nani nuri Judayene negf rotú añfyo awí eánigfáyf oxfrani, apixfrani, gíyf gíyf óf Jisaso tfámini inñfymimi xfdarñagfa niwñirfná fá nixiriri gwf njiri Jerusaremí re nani nimeámi bimfa nani joxf payf b+ Judayenyá rotú añf wiwá wiwámi mewegfáwa nani niriri rfwamñhf nearf niapowárei.” nuriri o payf nearf mñni wiowaráná

³ Soro payf nurápiri nimeámi nuri nuri nuri rixa Damasikasi tñhf e añwi e rémóána re eniginini. Añnamí dani wáf nókiénarfná omi wáf wókiarñiginini.

4 Wáf wókiáráná o xwíáyo píkínimeááná re enjínigini. Anjínami dáni xwíyá re rínénapinjínigini, “Soroxini, Soroxini, joxi pí nání nioní ríkíkíró níkárarinjini?” urfagi

5 Soro re urinjínigini, “Ámináoxini, joxi goxirini?” urfagi “Nioní Jisasoní joxi ríkíkíró níkárarinjónirini.” urinjínigini.

6 E nuriri re urinjínigini, “E neri aí joxi níwiápínimeámi anj apí ikwíróninjípimi nání nuri e nweanáná áamá wo joxi aga nerípi nání áwanj ririnihoi.” uraríná

7 Soro tñni warigfáyí e nírówapimáná xwíyá bí mírípaxí nimóniro xwíyá rínénaparinjípi arfá níwiro aiwí áamá womi síjwí mívínigfawixini.

8 Soro xwíáyo píkínimeáé dání níwiápínimearí xegí síjwí noxoarí naniri aiwí amípi wí síjwí wínipaxí mimóninjagí nání omí wéyo fá nímaxíro nímera nuro Damasikasí níremoro

9 níjwearíná o síni síjwí mívínipaxí neri inigf níri aiwá níri mepa yaríná sfá wíyáú wíyi órinjínigini.

10 Áamá Damasikasí nweanjyí wo —O xegí yoí Ananiasorini. Jisomí uxídarinjí worini. Omí Ámináo orinjá nupárití “Ananiasé!” uráná o “Ámináoxini, nioní nweanini.” urfagi

11 Ámináo re urinjínigini, “Joxi níwiápínimeámi óf Awiaxoí ríninjíyimi nání nuri anj Judasoyáiwámi dání áamá anj xegí yoí Tasasí dánj Soroyí ríninjo nání yarinjí wií. ‘O re ríjweani?’ Yarinjí e wií. Ai agwi o nioní xwíyá rírímí níarinjagí nání rarinjini.

12 O orinjá níwíniríná re wínírini. Áamá wo, Ananiasoyí ríninjo níwiapíri xfo ámi síjwí anini nání wé seáyi e wikwiárfagi wíníí enjagí nání ení rarinjini.” urfagi aí

13 re urinjínigini, “Ámináoxini, áamá obaxí áamá joxi nírarinjo nání xwíyá rarinjagfa arfá wínárini. O áamá joxiyá imónigfáyo Jerusaremi dání sípi wikárinjípi nání arfá wínárini.

14 Apaxípáninjí imónigfá xwéowa payí nearo wiowárenapíagfa nání áamá joxi xwíyá rírímí nísiríná yoí Jisasoyí rarigfáyo gwí yipaxí nimónimi bíjorini.” urfagi aí

15 Ámináo re urinjínigini, “O gí inókininjí ominjí níarinjó imóniri yoí nioniyápi nání émayó tñni wigí míxí ináyíyo tñni díxí Isíreríyo tñni wáf uriri enfá nání ríxa rípeanjáo enjagí nání joxi anani o tñj e nání ui.

16 O nioní nání wáf urimearíná ríninjí wímeanfápi nání xamíjoni níjfa níwiri wíwapíyímfarini.” urfagi

17 Ananiaso arfá e níwimi nuri anjwámi nípawiri wé seáyi e níwikwiárimáná re urinjínigini, “Jisomí díj

níwíkwírorai nání gí nírixímeá imóníñí Soroxíni, Áminá Jisaso, óf joxí baríñíyimi síñání simóníño joxí ámi síñwí anírí kwíyí oyápi síxí rímímori ení nání nírowárénapfagi baríñíni.” uráná axíná re eníñigíni.

¹⁸ Síñwíyo yfáníñí imóníñí upáríñípi ríxeámioañíñigíni. Ríxeámioááná o ámi pírániñí síñwí nanírí nání níwiápnímeari wayí nímeámáná

¹⁹ aiwá níniñí ení síxí eáníñíñigíni.

Soro Damasikasíyo níñwearíñá uréwapíyíñí níniñíni.

Soro ámá Jisasomí xfdarígíá Damasikasíyo ñweagfáyí tñní sfá wí níñwearíñá kikiíá bí mé re eníñigíni.

²⁰ Apaxí mé xegí Judayíyá rotú añí wí e wí e níriníñíyo nípáwiemerí Jisaso nání “Ayí Goríxomí xewaxoríni.” urímeníñigíni.

²¹ E urímeariñá xfo raríñagí arfá wiarígíyí níni añíñí ududí níwiníro re níriга ugíawixíni, “Jerusaremí dání ámá Goríxomí xwíyíá rírímí níwiríñá yoí Jisaso yí rarígíyáyo ríkíkíríó níwikárimí bíño, ayí ro meníraní? Ámá re dání axípi yarígíyáyo ení gwí níyirí nímeámí nurí apaxípániñí imónígíá xwéowa tñní e wárimíniñí bíño, ayí ro meníraní?” níriга waríñá

²² Soro wáf nurímerí pírániñí nírenwípéa nuríñá xegí Judayo ududí winí nurekáríri “Ámá Goríxo yeáyí neayimíxemeaní nání urowárénapíño, ayí Jisasoníni.” uraríñá ayí o e uraríñípi xopírárí wipaxí bí mimónígíawixíni.

Judayí Soromí mekaxí umegíá níniñíni.

²³ Sfá ayá wí ríxa nímúrómáná enáná xegí Judayí Soromí píkianíro nání awí neáníro mekaxí méagía aiwí

²⁴ Soro ayí xfo nání mekaxí méfápi nání arfá wíagí nání ayí o éf umíniñí nání peyeááná opíkianeyíniño añí api nípimíni ákíñáyo mídmídní fwi ge ge iníñe ikwáwíyimíraní, áríwíyimíraní, íníná añíñí awí níróa pwaríñagía aiwí

²⁵ xegí uréwapíyaríñíyí re egíawixíni. Ríxa sfá yiníñáná Soromí soxí fá xwé wúmí nímiárímáná gwí níjimáná ákíñáyo seáyí émi dání awayíni nímamówára wepíñáná o xwíá mde dání níroámíniñeámí ñíñigíni.

Soro ámi Jerusaremí nání ññí níniñíni.

²⁶ Soro ríxa Jerusaremí nání nurí e níremómáná xewaníño ámá Jisasomí xfdarígíyí tñní gwiaumí oiníniñí yaríñá ayí “O ení nene tñní Jisasomí xfdaríñwáyí womaní.” níyaiwiro wáyí níwiéra waríñagía aiwí

27 Banabaso omi sanj nurápiri wáf wurimeiarigfáwa tñj e nání n>wirimeámi nuri Soro óf e nuri Ámináomi sñwíf winiri o tñni xwiýfá riniri enjpi nání repiyf wiri o Damasikasi niñweari Jisaso nání wáf nurirfná ayá igigf mé urarinjipi nání repiyf wiri enjinigini.

28 E eniná dání Soro Jisasomi diñj wikwíroarigfáyf tñni gwiaumf niniro anani Jerusaremi anj n>pimini nemerfná ayá igigf mé Áminá Jisaso nání nuréwapiya nuri yarfná

29 Judayf émayf tñamini xirigfáyf niwiápnimearo re egfawixini. O tñni xwiýfá xim+ximf niniro mixf nirinifasána rixa “Omi piyo dání pikianiréwini?” niriniro e yaniro yarñagfa aiwi

30 Jisasomi diñj niwikwíroro nání xegf xexirímea imónigfáyf omi owikáraneyinro rinarigfápi nání nijfá nimónimáná omi nimeámi anj yoí Sisaria nání niwero e dání anj Tasasi tñjmi nání uowáraugfawixini.

31 Ayináni áma Jisasoýa siyikf imónigfá Judia piropenisfyo ñweagfáyfrani, Gariri piropenisfyo ñweagfáyfrani, Samaria piropenisfyo ñweagfáyfrani, nñni niyopiýariri niñwearo diñj sfkfkf nomixiga nuróná Ámináo nání wáyf wirow kwíyf Gorixoyápi arirá wiri yarfná áma sñj wini wini nikumixiga ugfawixini.

Pitao Iniasomi nanj imixinj nánirini.

32 Pitao anj api api ikwíroninjfyo nemerfná anj yoí Ridayf rininjipimi nání niweri niremorí áma Gorixoyá imónigfá e ñweagfáyf tñni niñwearfná

33 áma wo —Xegf yoí Iniasoyf rininorini. Xegf enj nñni siwímf enj enagi nání ikwianjwíyo wenáná xwiogwíf wé wíumi dánj waú wo múronorini. O ikwianjwíyo wenagi Pitao sñwíf niwiniri

34 re urinjiginini, “Iniase, Jisasi Kiraiso píraninjf simixfagi nání niwiápnimeari dixf ikwianjwíf kíroarei.” uráná re enjinigini. O axiná wiápnimeanjinigini.

35 Niwiápnimeari emearñagfí áma anj api Ridayf rininjipimi dánjyf tñni áma ayoxf Saroniyf rininjipimi ñweagfáyf tñni omi sñwíf e niwiniro nání nikinimóniro Ámináo tñamini diñj wikwírogfawixini.

Pitao uráná Tabitaí wiápnimeanjin nánirini.

36 Anj yoí Jopayf rininjfyo apixf Jisasomi xfdarinjf wí —Í xegf yoí Tabitaírinini. Girikiyf pñé tñni Dokasírinini. Í kikiáf bi mé aninj minf áma uyípeayf imónigfáyo nání ayá niwianiri nání sanj nurápa warinjirini.

37 Í Pitao sɪnɪ Ridayo ɲweaɲáná sɪmɪxɪ nɪwerɪ peɲɪnɪgɪnɪ. Péagɪ piyɪmɪ pírániɲɪ ɪgɪfá nearo aɲɪ awawá ikwɪrónɪɲɪyo seáyɪ émi nɪtɪmáná

38 “Pitao aɲɪ yoɪ Ridayo ɲweani.” rɪnarɪɲagɪfá arɪfá nɪwiro Jopa aɲɪ apimɪ dánɪ aɲwɪ e eɲagɪ nánɪ Jisasomɪ xɪdarɪgɪáyɪ wɪgɪ waúmɪ urowáráná awau nuri waunɪ rɪxɪɲɪ re urɪgɪsɪxɪnɪ, “Joxɪ nene tɪɲɪ e nánɪ beɪ. Sɪnɪ mepanɪ.” urɪagɪ

39 Pitao nɪwiápɪnɪmeámɪ awau tɪnɪ nɪbɪro aɲɪ e rémóáná ayɪ aɲɪ awawá seáyɪ émi ikwɪrónɪɲɪwámɪ nánɪ nɪpemeámɪ nɪpeyiro apɪxɪ anɪ imónɪgɪfáwa xɪfo roɲe aɲwɪ e éf nɪrómáná ɲwɪf nearo rapɪrapɪ aikɪ amɪpɪ nɪnɪ í sɪnɪ wɪyɪf tɪnɪ nɪɲweaɪfáná imɪxagɪpɪ sɪwá nɪwia warɪfáná

40 Pitao ayo “Wáfɪmɪ nánɪ peyeápoyɪ.” nurowárɪmáná xómɪɲɪ nɪyɪkwɪrɪ Gorɪxomɪ yarɪɲɪf nɪwimáná apɪxɪ piyɪ weɲɪmɪnɪ nɪkɪnɪmónɪrɪ re urɪɲɪnɪgɪnɪ, “Tabitaɪxɪ, wiápɪfɪmeaɪ.” uráná re eɲɪnɪgɪnɪ. Í rɪxa sɪɲwɪ noxoarɪ Pitao ɲweaɲagɪ nɪwɪnɪrɪ sá wɪrárɪnɪɲe dánɪ nɪwiápɪnɪmeaɪ éf ɲweaɲɪnɪgɪnɪ.

41 Nɪwiápɪnɪmeaɪ éf ɲweááná Pitao ímɪ wéyo fá nɪxɪrɪmáná nɪmfeyoarɪ ámá Gorɪxoyá imónɪgɪfáyo tɪnɪ apɪxɪ anɪwamɪ tɪnɪ enɪ rɪfaiwá nurɪrɪ rɪxa fɪwɪapáná í ámɪ sɪɲɪf úagɪ nánɪ ayo mɪnɪ wɪɲɪnɪgɪnɪ.

42 Pitao e éfɪpɪ nánɪ ámá aɲɪ Jopayɪ rɪnɪɲe nɪmɪnɪ ɲweagɪfáyɪ arɪfá nɪwiárɪróná obaxɪ wɪ Ámɪnámomɪ dɪɲɪf nɪwɪkwɪróa ugɪawɪxɪnɪ.

43 O sɪfá ayá wɪ Jopa nɪwerɪfáná ámá wo tɪnɪ —O xegɪ yoɪ Saimonoyɪ rɪnɪɲorɪnɪ. Burɪmákau wará eɲɪ erɪ yeáyɪf imɪxɪrɪ yarɪɲorɪnɪ. O tɪnɪ ɲweaagɪrɪnɪ.

10

Anɪfɪnáj wo Koniriasomɪ sɪɲánɪ urónapɪɲɪf nánɪrɪnɪ.

1 Aɲɪ yoɪ Sisariayɪ rɪnɪɲɪpimɪ ámá wo —O xegɪ yoɪ Koniriasoyɪ rɪnɪɲorɪnɪ. Émáɪf porɪsɪ sɪmɪɲɪf nɪwɪnɪro axe gwɪf mónɪgɪfá Itariyɪ rɪnɪɲɪfyo seáyɪ e imónɪɲɪfɪf worɪnɪ.

2 “Gorɪxomɪ pírániɲɪf ouxɪdɪmɪnɪ.” nɪyɪawɪrɪ anɪɲɪf mɪnɪ yarɪɲorɪnɪ. O tɪnɪ ámá xegɪ aɲɪfyo ɲweagɪfáyɪf tɪnɪ Gorɪxo nánɪ wáyɪf nɪwɪnɪro nánɪ Judayɪf uyípeayɪfyo sanɪf urápɪayɪrɪ nɪgwɪf mɪnɪ wɪayɪrɪ yarɪɲorɪnɪ. Ínɪná Gorɪxomɪ xwɪyɪfá rɪrɪmɪf wɪayarɪɲorɪnɪ.

3 O sɪfá wɪyɪmɪ 3:00 p.m. imónɪɲáná orɪɲá wɪnarɪfáná anɪfɪnáj Gorɪxoyá wo nɪwɪmeaɪ re urɪɲɪnɪgɪnɪ, “Koniriasoxɪnɪ!” urɪagɪ

4 o sɨŋwí agwí nɨwɨnárɨŋɨsáná sirí nɨpɨkínɨrɨ re urɨŋɨnigɨnɨ, “Ámɨnáoɨxɨnɨ, pírɨnɨ?” urɨfagɨ aŋɨnajo re urɨŋɨnigɨnɨ, “Gorɨxo xwɨyɨfá joxɨ rɨrɨmɨ wɨayarɨŋɨpɨ arɨfá sirɨ uyípeayɨyo saŋɨ nurápɨrɨfná mɨnɨ wɨayarɨŋɨpɨ sɨŋwí ranɨrɨ nerɨ nánɨ yayɨ winarɨŋagɨ nánɨ nɨrowárénapɨŋoɨ.

5-6 Agwí joxɨ áamá wo Saimonoyɨ rɨnɨŋomɨ —O xegɨ yoɨ bɨ Pitaorɨnɨ. O áamá burɨmákaú wará eŋɨ erɨ yeáyɨ imɨxɨrɨ yarɨŋɨ Saimonoyɨ rɨnɨŋoyá aŋɨ rawɨrawá imanɨpá tɨnɨ mɨrɨnɨŋiwámɨ ŋweanɨ. Omɨ wirɨmiaupɨrɨ nánɨ Jopa nánɨ áamá wamɨ urowáreɨ.”

7 Aŋɨnajo e nurɨmɨ úaná Koniriaso xegɨ aŋiwámɨ omɨŋɨ wɨiarɨgɨfáyɨ waúmɨ “Eɨnɨ.” nurɨrɨ sɨmɨŋɨ wɨinarɨŋɨ xɨo tɨnɨ anɨŋɨ minɨ emearɨŋɨ womɨ enɨ —O “Gorɨxomɨ píránɨŋɨ ouxɨdɨmɨnɨ.” nɨyairɨ anɨŋɨ minɨ yarɨŋorɨnɨ. Omɨ enɨ “Eɨnɨ.” nurɨrɨ awamɨ

8 amɨpí nɨnɨ aŋɨnajo urɨfɨpɨ nánɨ repɨyɨ nɨwimáná Jopa nánɨ urowárɨŋɨnigɨnɨ.

Pitao ikwɨkwɨ nɨyárɨrɨ wɨnɨŋɨpɨ nánɨrɨnɨ.

9 Sá wegɨfáwa wɨfapɨ tɨnɨ nɨwiápɨnɨmeámɨ nuro nuro sɨnɨ óf e nuróná Jopa tɨŋɨ e aŋwɨ e rémoanɨro yarɨfná Pitao ikwawedɨ imónɨŋáná Gorɨxomɨ xwɨyɨfá rɨrɨmɨ wimɨnɨrɨ nánɨ aŋɨ xɨo wearɨŋiwámɨ waíwɨyo nɨxéga nɨpeyɨrɨ aŋɨ rɨwɨ seáyɨyo ikwɨrónɨŋe dánɨ e yarɨfná

10 agwí wíagɨ “Aiwá onɨmɨnɨ.” nɨwimónɨrɨ aɨ ayɨ aiwá sɨnɨ rɨyamɨ yarɨfná ikwɨkwɨ nɨyárɨrɨ

11 wenɨŋɨ yánɨfɨyɨ wɨnɨŋɨnigɨnɨ. Aŋɨnamɨ dánɨ óf ninɨmáná rapɨrapɨ xwé wúnɨŋɨ imónɨŋɨ bɨ mɨdánɨ biaú mɨdánɨ biaú fá nɨxɨrɨmáná xwɨfáyo nánɨ awayɨnɨ nɨmamówára wepɨnɨnarɨŋagɨ nɨwɨnɨrɨ

12 rɨxa xwɨfáyo ikwiárɨnáná wenɨŋɨ éyɨfɨ wɨnɨŋɨnigɨnɨ. Nanɨwɨ xwé xɨxegɨnɨ tɨnɨ amɨpí agwí tɨnɨ napéa warɨŋɨpɨ tɨnɨ ɨŋɨ xɨxegɨnɨ tɨnɨ iwáfɨpimɨ weŋagɨ wɨnarɨfná re eŋɨnigɨnɨ.

13 Xwɨyɨfá bɨ nɨrɨnénapɨrɨ re urɨŋɨnigɨnɨ, “Pitaoxɨnɨ, nɨwiápɨnɨmearɨ nanɨwɨ apɨ nɨpɨkírɨ nei.” urɨfagɨ aɨ

14 Pitao re urɨŋɨnigɨnɨ, “Ámɨnáoɨxɨnɨ, aga oweoɨ. Nanɨwɨ Judayene ŋwɨ ikaxɨ eánɨŋɨpimɨ dánɨ ‘Ŋwɨfárɨnɨ.’ rɨnɨŋɨpɨ, ayá nɨninɨrɨ piaxɨ neánɨpaxɨ imónɨŋɨpɨ sɨnɨ mɨnɨfáonɨ eŋagɨ nánɨ joxɨ nɨrɨfɨpɨ wí emɨméɨnɨ.” urɨfagɨ

15 xwɨyɨfá ámɨ bɨ re rɨnénapɨŋɨnigɨnɨ, “Gorɨxonɨ rɨxa ‘Ŋwɨfá mimónɨnɨ.’ rárɨfɨpɨ nánɨ sɨnɨ dɨŋɨ re mɨyairɨpanɨ, ‘Nɨnɨrɨfnáyɨ, sɨnɨ ayá nɨninɨrɨ piaxɨ neánɨpaxɨ imónɨŋɨpɨrɨfánɨ?’ mɨyairɨpanɨ.” rɨnénapɨŋɨnigɨnɨ.

16 Pitaó sɨwɨ wɨnɨrɨ arɨ́a wirɨ éɨpɨ axɨpɨ biaú bɨ nɨwɨnayimáná enɨ́aná re enɨnigɨnɨ. Iwáfɨpɨ apaxɨ mé nɨpeyirɨ anɨ́namɨ aɨnɨɨnigɨnɨ.

17 Pitaó ikwɨkwɨ nɨyárɨrɨ wɨnɨ́pɨ nánɨ “Pí nánɨ rɨ́a wɨnɨ́nɨ?” nɨyairɨ ududɨ ayá wɨ níkarɨga warɨ́ná re enɨnigɨnɨ. Ámá Koniriaso xɨ́o tɨ́ɨ e nánɨ wáf uowárɨ́awa anɨ́ wɨyo Saimonoyá anɨ́ nánɨ yarɨ́ɨ nɨwiéra nɨbɨmáná rɨ́xa ákɨ́ɨ́a ɨwɨ e nɨrónapɨro

18 rɨ́airɨ́a re rɨ́gɨ́awixɨnɨ, “Ámá Saimono ámɨ yoɨ bɨ Pitaoyɨ rɨ́nɨɨo re rɨ́ɨweanɨ?” rɨ́airɨ́a e rarɨ́ná

19 Pitaó ikwɨkwɨ nɨyárɨrɨ mɨ́kɨ́pɨ nánɨ “Pí nánɨ rɨ́a wɨnɨ́nɨ?” nɨyairɨ dɨ́ɨ e pɨ́kɨ́narɨ́ná Gorɨ́xoyá kwɨ́yɨpɨ omɨ́ re urɨ́ɨnigɨnɨ, “Arɨ́a nɨ́. Ámá waú wo joxɨ símeanɨro nánɨ pɨ́a siarɨ́ɨoɨ.

20 Wigɨ́ dɨ́ɨ́yo dánɨ marɨ́áɨ, nɨ́wanɨ́ɨonɨ awa joxɨ sirɨ́mɨnapɨ́rɨ uowárɨ́napɨ́a enagɨ nánɨ joxɨ nɨ́wiápɨ́nɨmeámɨ nɨ́wepɨ́nɨrɨ́ dɨ́ɨ obɨ́baxɨ́ ‘Pí nánɨ rɨ́a yarɨ́ɨnɨ?’ mɨ́mó ananɨ́ awa tɨ́nɨ níkumɨ́xɨ́nɨrɨ́ nawɨ́nɨ úpoyɨ.” urɨ́agɨ

21 Pitaó awa rogɨ́e nánɨ nɨ́wepɨ́nɨrɨ́ re urɨ́ɨnigɨnɨ, “Arɨ́a nípoyɨ. Ámá soyɨ́né pɨ́a yarɨ́gɨ́o, ayɨ́ nionɨ́ nánɨ yarɨ́ɨoɨ. Soyɨ́né pí nánɨ bɨ́oyɨ́nɨrɨ́nɨ?” urɨ́agɨ

22 awa re urɨ́gɨ́awixɨnɨ, “Koniriaso —O porɨ́sɨ́ 100 imónɨ́gɨ́áyo seáyɨ́ e wimónɨ́ɨorɨ́nɨ. Ámá wé rónɨ́ɨo nimónɨ́rɨ́ Gorɨ́xomɨ́ wáyɨ́ wiarɨ́ɨorɨ́nɨ. Dixɨ́ Judayɨ́ nɨ́nɨ́ ‘O ámá nanɨ́ɨorɨ́nɨ.’ rarɨ́gɨ́orɨ́nɨ. Omɨ́ anɨ́náj wo re urɨ́napɨ́ɨnigɨ́nɨ, ‘Joxɨ́ xwɨ́yɨ́a o rɨ́rɨ́nɨ́ápɨ́ arɨ́a wirɨ́a nánɨ omɨ́ wirɨ́miaupɨ́rɨ́ nánɨ dixɨ́ wamɨ́ uowáreɨ.’ urɨ́napɨ́ɨ́ nánɨ bɨ́wáonerɨ́nɨ.” urɨ́agɨ́a

23 Pitaó “Ananɨ́ nɨ́wiapɨ́ro nionɨ́ tɨ́nɨ́ sá oweaneyɨ́.” urɨ́ɨnigɨ́nɨ.

Pitaó Koniriasoyá anɨ́wámɨ́ nánɨ́ uɨ́ɨ nánɨ́rɨ́nɨ.

Sá weɨo wáfɨpɨ́ tɨ́nɨ́ nɨ́wiápɨ́́nɨmearɨ́ awa tɨ́nɨ́ nuróná ámá Jopa dánɨ́ Jisasomɨ́ dɨ́ɨ́ nɨ́wɨ́kwɨ́roro nánɨ́ xexɨ́rɨ́meá imónɨ́gɨ́áwa tɨ́nɨ́ nawɨ́nɨ́ nuro

24 Óɨ́mɨ́ sɨ́a wɨ́yɨ́ wegɨ́́a nɨ́wiápɨ́́nɨmeámɨ́ warɨ́́ná Koniriaso xegɨ́́ xexɨ́rɨ́meáyɨ́́ tɨ́nɨ́ xegɨ́́ níkumɨ́́xɨ́́nɨrɨ́́ emearɨ́́gɨ́́áyɨ́́ tɨ́nɨ́ awɨ́ neaárɨ́máná wenɨ́ɨ́ nerɨ́ ɨ́weanɨ́áná Pitaó anɨ́́ apimɨ́́ Sisariayɨ́́ rɨ́nɨ́ɨ́pimɨ́́ nɨ́rémorɨ́́

25 anɨ́́ Koniriasoyáiwámɨ́́ páwimɨ́́nɨrɨ́́ éyɨ́́ o Pitaó tɨ́nɨ́́ nerɨ́́meánɨ́́rɨ́́ná oyá síkwɨ́́ tɨ́́ɨ e nɨ́pɨ́́kɨ́́nɨ́́mearɨ́́ mɨ́́ɨ́ xwɨ́́áyo ikwɨ́́ronɨ́́nigɨ́́nɨ.

26 E éagɨ́́ aiwɨ́́ Pitaó omɨ́́ árɨ́́wɨ́́ numearɨ́́ re urɨ́́ɨnigɨ́́nɨ́, “Joxɨ́́ nɨ́wiápɨ́́́nɨmearɨ́́́ éf roɨ́. Nionɨ́́ enɨ́́ sa ámá wonɨ́́rɨ́́nɨ́.” nurɨ́́rɨ́́

27 o tñi xwiyfá niriñri nerimeánimí nípawirná ámá obaxí awí neáníro ηweañagfa nñwiriñri

28 re uriniginí, “Judayene re rinarinwápi nání émayfne xamñyfné ení nñfá imóniñoi, ‘Nene émayf tñi gwiaumí niniranénarani, xwiyfá nñwearanénarani, apimi dání negí ηwí ikaxí rinarinwápi wiaikiarñwini.’ E rinarinwápi nání xamñyfné nñfá imóniñoi. E nerí aí Gorixo nioni re oyaiwiniri oriñá nípáriniginí, ‘Émayf aí wo tñi gwiaumí minipaxí mimóniní.’ E oyaiwiniri oriñá nípáriní enagi nání ‘Émayf tñi gwiaumí ninirfá piaxí eánipaxirini.’ wí siní rípxonimani.

29 Gorixo síwá éñiní níf enagi nání ámá rowa nioni niriñeñiro báná nioni urakimiriñri wí murí sa arfá nñwirí númí bñaniginí. Ayinání yariniñ bñ oseaiminí. Pí nání niriñeáñoniriñri?” urfagi

30 Koniriaso re uriniginí, “Nioni aginá ayimíñ síápí tñi xixeni reyáná 3:00 p.m. imóniñáná añf riwámí dání Gorixomí xwiyfá rirímí wiarfá re eniginí. Ámá rapírapí xwíñfá eañiní yininiñ wo nírónapiri

31 re niriñiginí, ‘Koniriasoxini, joxi Gorixomí yariniñ wiariniñpi arfá sirí joxi ámá uyípeayíyo arirá wiyariniñpi síñwí raniriñ nerí nání yayf winariniñagi nání nñrowárenapiñoi.

32 Agwí joxi ámá wo Saimonoyi riniñomí —O xegí yoí bñ Pitaorini. O ámá burímákau wará ení erí yeáyí imixiriñ yariniñ Saimonoyi riniñoyá añf rawírawá imanipá tñi mñriniñiwámí ηweani. Omí wirímiaupíri nání Jopa nání díxí wamí uowárei.’ nñrfagi

33 nioni siní mé añfni ámá wa joxi sirimeapíri nání uowáraná joxi naní nerí awa tñi bñini. Agwí nene Ámináo ‘Xwiyfá ayo urírixini.’ riniñipi nñpini arfá wianirane nání Gorixoyá síñwí aninje dání awí neánárirane ηweañwini.” uriniginí.

Pitao añf Koniriasoyáiwámí dání uréwapiniñ nániriñi.

34 Pitao maní nñyoámori re uriniginí, “Xámí nioni Gorixo yariniñpi nání majfá nerí aiwí agwí ríxa nñfá imóniñini. O wí símí símí e nimerí anímí yarfaniniñ epaxomani.

35 Omí wáyf wiro wé róniniñ imóniniñipi ero yarigfá giyf giyf gwí wirí wirími dání imónigfáyf aiwí xfo tñámíñ báná ananiñ yayiniñ nñwirí umimñariniñri.

36 Xwiyfá Gorixo Isirerene yaní neaiapiniñ rípi nání seyfne ríxa nñfáriní. Jisasi Kiraisomí —O Ámináo nimóniriñ ámá

n̄iyoni seáyí e wimóniṅjorini. Omí d̄iṅf w̄ikw̄íroar̄iṅwápimi d̄áni Gorixoxo t̄ini piyífá w̄ir̄in̄ipaxí imóniṅwini.

37 Jono xámi wayí xegí umeain̄ip̄i n̄áni wáf nememána enáná Gariri d̄áni iwamfó nimóga bir̄i Judia p̄ropen̄is̄fyo amí amí imónimeri en̄ip̄i n̄áni xam̄iṅfyíné nijfárini.

38 Nasaretí d̄iṅf Jisaso n̄áni rar̄iṅini. Omí Gorixoxo n̄ir̄ip̄eari xegí kwíȳip̄i wir̄i en̄f s̄ixí weám̄ix̄ir̄i éána o Gorixoxo d̄iṅf uk̄ikayon̄aḡi n̄áni nemer̄iná ámáyo nan̄ini n̄wiiri ámá obo d̄iṅf n̄ix̄ix̄erori sip̄i wikárariṅfyo n̄iyoni nan̄f im̄ix̄imen̄ip̄i n̄áni seyíné r̄ixa nijfárini.

39 Am̄ip̄i o negí Judayí aṅfyo eri negí aṅf xwé Jerusalem̄ipimi d̄áni eri en̄ip̄i wone s̄iṅw̄f w̄inaron̄wáone riwonerini. Omí n̄ip̄ikiróná yoxáfyo yekw̄iroár̄ifagfá aí

40 s̄fá w̄iyaū w̄iyi nór̄imáná enáná Gorixoxoyá d̄iṅfyo d̄áni n̄wiápf̄n̄imeari ámá s̄iṅw̄f anigf̄e d̄áni s̄iṅáni wimóniṅnigini.

41 Gf ámá Judayí n̄ini s̄iṅw̄f anigf̄e d̄áni marfái, ámá Gorixoxo en̄iná d̄áni s̄iṅw̄f w̄inaróf̄rix̄in̄ir̄i neaeyiron̄one — None o xwár̄ip̄áyo d̄áni n̄wiápf̄n̄imeámáná enáná o t̄ini iniigf̄ n̄irane aiwá n̄irane en̄wáonerini. Noneyá s̄iṅw̄f an̄iṅwáé d̄áni s̄iṅáni n̄ineaimónir̄i

42 sekaxí re neariṅnigini, ‘Soyíné nioni n̄áni ámáyo wáf ur̄imero “Ámá s̄iṅf̄ ṅweagf̄áyo t̄ini r̄ixa pegf̄áyo t̄ini n̄iyoni áwini e n̄iṅweámáná wigf̄ yarigf̄ap̄i eyeyíromf̄ en̄fá n̄áni Gorixoxo r̄ipeaṅo, ayí orini.” Áwanf̄ e ur̄imero éf̄rix̄ini.’

43 E neariṅo n̄áni wáfá nearókiamoagf̄á n̄ini re nearagf̄orini, ‘Ámá omí d̄iṅf w̄ikw̄íróf̄áyf̄ n̄ini x̄fo wiin̄ip̄imi d̄áni Gorixoxo anani yokwarimf̄ wiariṅf̄rini.’ nearagf̄orini.” ur̄iṅnigini.

Émáyo Kwíȳf Gorixoxoyápi waín̄iṅf̄ n̄anir̄ini.

44 Pitao xwíȳfá ap̄i s̄ini nura warf̄ná re en̄nigini. Ámá xwíȳfá o rar̄iṅip̄i arf̄á wiarigf̄áyo n̄iyoni kwíȳf Gorixoxoyápi waín̄iṅnigini.

45-46 Kwíȳf Gorixoxoyápi waínáná Judayí Jisasomi d̄iṅf w̄ikw̄íroarigf̄á Pitao t̄ini bf̄áyf̄ wen̄iṅf̄ éf̄áyf̄ winigf̄awixini. Xwíȳfá arf̄á wiarigf̄á tiyf̄ r̄ixa p̄iné x̄ixegf̄ini ayí majf̄á imónigf̄áyf̄ r̄iro Gorixoxomi seáyí e umero yar̄iṅagf̄a n̄win̄iro n̄áni re yaiwigf̄awixini, “Gorixoxo xegí kwíȳf̄ émáyo sip̄í m̄wí nene xwé ayá wí neaiap̄iṅpa ayo eni anf̄á ax̄p̄i r̄fá wiarini?” n̄iyaiwiro ududf̄ níkar̄iga warf̄ná Pitao re ur̄iṅnigini,

47 “ ‘Ámá kwíȳf̄ Gorixoxoyápi waínf̄f̄ tiyf̄ iniigf̄ t̄ini wayí meapaxí mimóniṅoi.’ go r̄in̄iṅoi? Oweoi, kwíȳf̄pi nene

neaaíninpa axípi waíní enjagi nání áamá wo e ripaxí mimóniní.” nuriri

⁴⁸ sekaxí re uriniginí, “Áamá tíyo Jisasi Kiraisomi dínj wíkwíroarínagá nání wayí umeáipoyí.” uráná ayí “Joxí nene tñí sá ámí wíni re onweaneyí.’ neaimónariní.” urigfawixiní.

11

Pitao Koniriasoyá aniwámi enjipi Jerusaremí dání áwanj urinj nánirini.

¹ Wáf wurimeiarigfáwa tñí áamá Jisasomi dínj níwíkwíro nání xexirímeáninj imónigá Judia píropenisíyo wí e wí e nweagfáyí tñí xwíyá rípi rinarínagí arfá níwiro “Émáyí ení Goríxoyá xwíyá rípi arfá níwiro dínj wíkwírogfáriní.” rinarínagí arfá níwiro nweanáná

² Pitao Jerusaremí nání niyirí rémóaná xegí Judayí wí — Ayí Jisasomi dínj níwíkwíro aiwi re rarigfáyíriní, “Émáyí Jisasomi dínj níwíkwíroróná iyí símí sító níwákwíro nene imóninwápa nimóniróná, ayí ananirini.” rarigfáyíriní. Ayí wí Pitaomi míxí nuríro

³ re urigfawixiní, “Joxí pí nání negí yarínwápi ogámí nerí émáyí, iyí símí sító níwákwínípa egfáyí tñí gwiaumí ninirí nawíní aiwá niniginí?” urfagá aí

⁴ Pitao xámi imóné dání repíyí níwiéra nurí nurenwípeá nurfná re uriniginí,

⁵ “Nioní anj yof Jopayo ninwearí Goríxomi xwíyá rírimí níwirfná ikwíkwí níyárirí oríná níparáná weninj yánfáyí wíninjaniginí. Rapírapí xwé wúninj imóninj bí mídání biaú mídání biaú níxírímáná anfnami dání awayiní nímamówáriga weaparínagí níwínirí nioní tñj e ikwiárinénapaná

⁶ rapírapí iwáf ininjúmi píraninj sínwí owínimínirí ínmi sínwí agwí wínfáyí wíninjaniginí. Nanwí áamá íwí mearigfáyí tñí sayí tñí agwí tñí níropéa warínjyí tñí inj tñí ínmi wenjagi níwínirfná

⁷ anfnami dání xwíyá re rínénapfagi arfá winjaniginí, ‘Pitaoxiní, níwiápnímeari nanwí api nípíkirí nei.’ nírfagi arfá níwirí aí

⁸ nioní re urinjaniginí, ‘Ámínáoxiní, amípi “Nwíáriní.” ríninjipi, nínrífná piáxí eánípaixí imóninjipi síní iwamíto gfgf bí méáonirini. Aga wí nímíméini.’ urfagi aí

⁹ xwíyá anfnami dání rínénapfípi ámi bí nírinénapirí re nírenapíniginí, ‘Goríxoní ríxa “Nwíá mimóniní.” rárápi nání joxí síní dínj re míyaiwipani, “Nínírfnáyí, síní ayá

ninirí piaxí neánipaxí imónini.” miyaiwipani.’ Xwiyá e ninirénapimáná

¹⁰ xwiyá api axípi biaú bi ninirénapimáná írírwápi ámi anínamí nání mixelénapininiigini.

¹¹ Mixelénapáná axíná re eniginí. Ámá waú wo —Awa Sisaria dání nioní tñí e nání uowárfáwarini. Awa aní none wearinwáiwámi rémónapigfawixini.

¹² Rémonapáná kwíyí Gorixoyápi re niniiginí, ‘Joxi awa tñi anani ui. Awa tñi nawini nuróná dñí kíkími nimóga nuri “Pí nání ámá rowa tñi warinini?” miyaiwipani.’ nifagi nioní tñi ámá Jisasomi dñí niwkwíro nání nixímeá imónigfá wé wúmí dání wo rowa tñi nurane ámá nioní nání uowárenapíoyá aniwámi páwianá

¹³ o xegí aníyo anínají wo sñání niwimónirí urinípi nání repíyí nínairí re neariniginí, ‘Anínajo re nifiniginí, “Dixí ámá wa Saimonomí —Oyá yoí bi Pitaorini. Omí wirímiaupíri Jopa nání uowáreí.” niniriri

¹⁴ re nifiniginí, “Xwiyá o nibiri ririnípi joxi tñi ámá joxiyá aniwámi wearigfáyí tñi arfá wipíripimí dání Gorixo yeáyí seayimixemeaníarini.” Anínajo e nifiniginí.’ nearíagi

¹⁵ nioní xwiyá iwamfó uréwapíyaríná re eniginí. Kwíyí Gorixoyápi nene xámi nínearíná neaíninípa ayo ení axípi waininiginí.

¹⁶ Axípi wainíagi niwinirí xwiyá Ámináo nearagí rípi nání dñí niróniniginí, ‘Jono iniigí tñini wayí seameaíagi aiwi Gorixo seyíne xegí kwíyípi tñi wayí seameainíarini.’ rinípi nání dñí niróniniginí.

¹⁷ Gorixo nene Áminá Jisasi Kiraisomi dñí niwkwírómáná enáná xegí kwíyípi aní neiapinípa ámá ayo ení axípi wíagi nání ‘Nioní Gorixo xegí dñíyo dání yarínípi pírfí urakipaxorini.’ ríseaimónarini?’ uríagi

¹⁸ awa xwiyá Pitaó urípi píraníni arfá niwiro omí ámi xwiyá bi murí Gorixomi seáyí e numeróná re rigfawixini, “Gorixoyá dñí tñi émayí ení wigí íwí yarigfápi ríwímíni nimamoro dñí niyimíni imóninípi meapaxí imóniníoi.” rigfawixini.

Adioki ηweáyí wí Jisasomi dñí wíkwíróáná imóninípi nánirini.

¹⁹ Xámi Sitipenomí nipiKiróná Jisasomi dñí wíkwíroarigfáyo xeaníni niwikáriro xídíxdowárfí éagí émayí anímíni numiamoróná wí xwíá rawírawápámi enípi xegí yoí Pinisia ηweáro wí píriníwí Saipírasí rininíyimi ηweáro wí aní bi xegí yoí Adioki ηweáro neróná xwiyá

Gorixoyápi é máyo muréwapiyí wigí Judayoni nuréwapiya nuro ai

²⁰ wigí wa pirinwí xegí yoí Saipirasi dání xirigfáyí tñní aní yoí Sairini dání xirigfáyí tñní Adioki nírémoro wáf nurimeróná é máyo ení xwiyfá Áminá Jisaso nání yayí winipaxípi nura emegfawixíni.

²¹ E yarfná Áminá Gorixo dñí ukikayori ení sixí weámixiri yarinqagi nání á má obaxí wigí nwfá nání yarigfápi arfá nikeamoro Ámináo tfáminí níkinimóniro dñí wíkwírogfawixíni.

²² Á má Jerusaremi dání Jisasoyá siyikí imónigfáyí xwiyfá rípi rinarinqagfa arfá níwiro “Adiokiyo é máyí obaxí Jisasomi dñí wíkwíroarinqoi.” rinarinqagfa arfá níwiro nání Banabasomi Adioki nání urowáfagfa

²³ o nuri aní apimi nírémori wininiginí. Gorixo é máyo wá níwianiri ayo wimixarinqípi níwínirfná dñí nífá níwiniri ení ríremixí níwiri re uriniginí, “Gorixomi wí ríwí mumó aninqí miní ayá tñní xídfríxíni.” uriniginí.

²⁴ O á má naní yarinqo imóniri Gorixoyá kwíyípi ayá wí sixí wíniri Jisasomi dñí ayá wí wíkwírorí yarinqo enagi nání e uriniginí. Á má obaxí Ámináomi dñí wíkwírófáyí axíninqí nimóniro níkumixíga warinqagfa

²⁵ Banabaso Soro nání pfa eminiri aní yoí Tasasi nání nuri

²⁶ apimi nweanagi níwiniri níwirimeámi bfiwau nawini Adiokiyo ninwearina á má e dñí Jisasoyá siyikí imónigfáyí tñní awí neánayiro obaxí wíyo nuréwapiya nurina xwiogwí wo awaumi e múroniginí. Adiokiyo e ina dání á má wí á má Jisasi Kiraisomi uxídarigfáyí nání yoí Kirisiteniyi iwamfó wírigfáriní.

²⁷ Iná wíá rókiamoarigfá wa Jerusaremi pñni níwiárimí Adioki nání níweapíro

²⁸ wigí wo Agabasoyi rininqo éf nírori Gorixoyá kwíyíyo dání wíá nurókiamori re uriniginí, “Aiwá nání xwíá tíyo níyoní aga dfwí ayá wí ikeamónanfwaríni.” E urinípi Romiyí mífí ináyí Kírodiasoyí rininqo menweanáná dfwí api ikeamónagfa nání

²⁹ Jisasomi xídarigfáyí woní woní xixegíni níwipaxí imóninqípa wigí dñí re yaiwigfawixíni, “Negí nírixímeá Judia píropenisíyo nweagfáyo arírá wianfwa nání nígwí api api nítirane wiowáfwaniginí.” níyaiwiro

³⁰ xixeni e nero nígwí awí eáfápi Banabaso tñní Soro tñní awaú nímeámi nuri Jisasoyá siyikí imónigfá Jerusaremi nweagfáyo wipenweagfawami miní wípísfí nání wiowáfawixíni.

12

Mixf ináyf Xeroto Jemisomi pikirí Pitaomi gwf uyiri enf nánirini.

¹ Iná Judayf mixf ináyf Xeroto Jisasoyá siyikf imónigfáyf wíyo rikíkiríó wikárini nání fá nixiriri

² porisf wami uráná kirá tñni Jonomi xiráo Jemisomi pikiríawixini.

³ Jemisomi pikiríagfa nání Judayf yayf yaríñagfa niwini Xeroto sipí ámi bñ nerí re eníñigini. Pitaomi ení fá xiríñigini. Sáf Pitaomi fá xiríñyi tñíná Judayf Goríxo eníná múronjpi nání dñf mopíri nání bisíkerfá yisf mayf úrapí nimixiro narigfíná omí Xeroto fá xiríñigini.

⁴ Omí fá nixirimáná re yaiwiñigini, “Sáf Aníñajo Neamúroagoñ ríññf rípi ríxa pwéáná omí gwf anjyo dání nimíxearí ámá nññ síñwí anigfe dání xwiríxí numerí pikirímigini.” niyawiñ gwf anjyo niñwirírírná porisf awí eánigfá biaú biaú xixegñni wáú wáú awí mearoayipíri nání wáññigini.

⁵ E wáraná Pitaomi gwf anjyo awí mearoaríñagfa aí Jisasoyá siyikf imónigfáyf Goríxo omí arírá owininiñ aníñf miní arfá rfá wé yaríñf niwiéra ugíawixini.

Aníñajf wo Pitaomi gwf anjyo dání míxearf nánirini.

⁶ Sáf Xeroto “Ayimí omí nimíxearí ámá síñwí anigfe dání xwiríxí uméimigini.” yaiwiñyi sñni wfá móníñáná Pitaomí senfá wírfkaú niyárimáná áwiniñmi sá wenáná porisf wáú mñdímídní ñweari wa gwf anjf ówanjf niyárimáná bñaríwámi dání awí roro enáná re eníñigini.

⁷ Ámíñáoyá aníñajf wo níronapíri gwf anjyo wfá ókiáraná Pitaomí miwíyo saiwiárí wiminiñ nání ayíñwí núrori re uríñigini, “Joxí aníñni wiápñimeañ.” uráná re eníñigini. Senfá arfkaú xegf wéyo dání íkweámioaññigini.

⁸ Senfá arfkaú íkweámioáagf aníñajo ámi re uríñigini, “Dixf areríxí yíñri síkwf sù yíñri ei.” nuríri o ríxa e éáná re uríñigini, “Dixf iyfá níkfíyiniñmi níxídei.” urfagi

⁹ gwf anjf awámi dání omí númi nípeyearí númi nurfñá “Aníñajo níri xwíyfá níriñi yaríñpi, ayf nepa rfá niarini?” niyawiñ “Sa oríñá rfá wíññini?” niyawiñ

¹⁰ awáú porisf xfo tññf anwi e awí rogíawami múrori jfami awí rogíawami ení múrori nemáná ákíñá ówanjf ainíxí tñni imíxiniññami —Anami pñni níwiárími nípeyearfñá gwf anjyo pñni níwiárími ríxa anjf apí ikwíroníñpimi emearigfánarini. Ana tññf e rémóáná re eníñigini. Xegfpi fkwímíññigini. Xegfpi fkwímínáná nípeyeari óf wíyimi nuríná re eníñigini. Aníñajo ríxa pñni níwiárími úáná

11 Pitao xegf dñf íá nixiriri re rinñiniginí, “Ámínáo nioní éf nímínimíniri nání xegf anñajó nurowárenapiri Xeroto ‘Gf enñ eánñfyo dání e wikárfimiginí.’ yaiwiarñfpi pírř urakiri gf Judayf ‘Xeroto omí e wikárfwiniginí.’ niyaiwiro dñf wikwfmoarigfápi pírř urakiri nerí gwf anñfyo dání nimxeáonrřani? Oyi, e nionirini.” rinñiniginí.

12 Dñf e íá nixirimo anñ apixf Mariaíyí rinññf wíyá — Ími xewaxo Joní Makorini. Omí xnái Mariaíyí rinññfya anñ iwámí nání nurí ámá obaxf aniwámí awí neánárímáná Gorixo xfomí arirá owininiri nání yarñf niwia warfná nřémori

13 ákñjá fwí mřde dání iwanñ nearí ikaxf řimákíaná apixf wí, anñ iwámí xnáinñf nimóniri omñf wiirñf wí —Í xegf yof Rodairini. Í iwanñ neániri ikaxf řimákínfagi nání gorřaniri sñwř owinimíniri nurí

14 “Goxirini?” nuriri Pitaoyá mañf umññfagi nání dñf nífá wíagi re enñiniginí. Xámí ówanñ mřwřkwíomeá anñni nurí ayá tñn re urñiniginí, “Pitao ákñjá ówanñfyo břarřwámíni dání břairiwo roní.” urřagi

15 ámá ayf re urřgřawixini, “Jíxi xaxá nerí rarñini.” urřagřa aí í axipi arřkí ámí bi tñn urarfná ayf re urayigřawixini, “Pitao yá anñajó rřa roní?” urayarñagřa aiwí

16 Pitao siní ówanñ iwanñ nearí ikaxf řimákiarñagi ayf nuro ówanñ nřkwiro winigřawixini. Pitao riwo ronagi niwiniro dñf niyága úagřa aí

17 Pitao ayf xwi yřa mřřpa oépyiniri wé ówanñ nuyimáná Ámínáo niwiiri gwf anñfyo dání nimeámí nupeyearfná éřpi nání repiyf niwiéra nurí re urñiniginí, “Jemisomí tñn negf nřixřmeá imónigřáyo tñn nioní níf api nání áwanñ urřřixini.” nurárimí nřpeyearí mi nání unñiniginí.

18 Řixa wřa ónáná porisf Pitaomí awí mearoarigfáwa o mñweañagi niwiniro “Pitao arřge nerí rřa unñ?” nřriniro ayá ípřřa niwřrřřiga warfná

19 mřxř ináyf Xeroto Pitao nání přa néra nurí přa nimegřnárímáná porisf awí mearogřá awamí yarñf imimí niwiárímáná wřamí sekaxf re urñiniginí, “Awamí nimeámí nuro pikipoyí.” Sekaxf e nurimo Judia piropenisfyo pñn niwiárimi anñ yof Sisaria nání niwerí e urñiniginí.

Mixř ináyf Xeroto penñ nánirini.

20 Xeroto ámá Taia nweáyo tñn Saidoní nweáyo tñn wikf bi onimiápi mřwónf ayá wí wónarñagi wigf wí awí neánárímáná o nweañe nání niwřro xámí Xerotoyá gapimanf

seáyi e imónigfá wo tñni —O xegí yoí Birasitasorini. O tñni xámi Xeroto wikí wónariñpi nání xwiyfá nimixiro re urigfawixini, “Joxi Xeroto wikí neaónariñpi nání omí xwiyfá nñeauriyiri piyfá neawrii. Ámá dixí mixí ináyomi sñmanjwýóniñj wurinigfáyo aiwá bí yarñjwáone enagi nání rñrariñwñni.” uráná o re urñjñigini, “Soyné tñni nawini nñrorane seauriyimfáñni.” urfagi awa wenñj nero ñweañaná

²¹ sfá Xeroto xwiyfá imixinfá nání ráriñyi parimóaná o mixí ináyowa yinarigfápi okiyfá ninimáná xegí siá íkwianjw seáyi e imixinññnamí nñjweari xwiyfá rñimí wiarfá

²² ámá awí eánigfáyí rñaiwá nñiro re rayigfawixini, “Xwiyfá api ámá woyá mñrñnarñni. Api aññnamí dññj ñwífá imóniñj woyaññj rñnarñni.” rayarfá re enñigini.

²³ Ayí urarigfápi nání xewanñjo pñrñ nñrakinñri “Gorixomini seáyi e numerí rñpoyi.” murñpa éagi nání Gorixoyá aññnají wo rñññj wíáná agwí ayñjwí norfá piyfá omonñigini.

²⁴ E nerí aí xwiyfá Ámináoyá surfámá mimóní sñni nñrñga nuri nání ámá obaxí nñkumixñga ugfawixini.

²⁵ Banabaso tñni Soro tñni awaúmi ñjgwí rñpi negí nñrxímeá imónigfá Jerusaremí ñweagfáyo mñni wísixinñri wiowarigfápi rñxa nñyáñmáñá Joní Makomí nñwirimeámi Jerusaremí pñni nñwiarimí ámi Adioki nání yigfawixini.

13

Banabasomí tñni Soromí tñni wáf urimepñsñi nání nñrñpearo uowarigfá nánñni.

¹ Jisasoyá sñyikí imónigfá Adiokiyo ñweáyí wigí wa wáf rókiamoarigfá imóniro wa uréwapñyarigfá imóniro egfáwa rowarñni. Wo Banabasorini. Ámi wo Simiono xegí yoí bí Naijeroyí wñrñgñorini. Ámi wo Sairini dññj Rusiasorini. Ámi wo Maneyeno —O gapñmaní Xeroto tñni nemerfáñá xwé iwiaroñorini. Ámi wo Sororini.

² Ayí awí neániro Ámináomí yayí nñwiro aiwá ñwífá ñweañaná kwíyí Gorixoyápi re urñjñigini, “Banabaso tñni Soro tñni nioní awaú e éisixinñri wéyo fá umñrññjapi xixeni emepñsñi nání nurñpearo uowarñpoyi.” uráná

³ ayí aiwá ñwífá ñwearo Gorixomí xwiyfá rñimí wiro néfasáná awaúmi wé seáyi e nñwikwiárñmáñá uowarigfawixini.

Banabaso tñni Soro tñni pññjwí Saipñrasñpimí dání wáf urimegññi nánñni.

4 Awaúmi kwíyí Gorixoyápi urowáríagi níweri anj yof Serusia ríninípimi dání sípíxí womi nípíxemoániri níñweámáná píriñwí Saipírasí ríniníyími nání nuri

5 sípíxo anj yof Saramisiyi ríninípimi iwiékínimeááná awaú sípíxíyo dání nayoari Judayíyá rotú anj wí e wí e míríniníyíyo dání Gorixoyá xwíyíápi wáf nurímeríná Joni Mako ení sanj nurápi meri

6 ríxa píriñwí miwí midáni dání midáni nání wáf nura neméísáná anj yof Peposiyi ríninípimi níremoro wínigfawixíni. Ámá ayáf mfkí ikinj wo —O Judayí woríni. Mimóní wáf rókiamoarínj woríni. Xegí yof Ba-Jisasoyi wírigforíni.

7 O tñi píropenisí apimi dání pírimiaó —O xegí yof Sejiasí Porasoríni. Dínj neyírori aumaúmí iníñoríni. O tñi níkumíxíniri ñweagfíloríni. O anj apimi ñweañagí Banabaso tñi Soro tñi síñwí e níwíniri wáf urímearíná pírimiaó xwíyíá Gorixo nání wáf rarígípi arfá owimíniri awaúmi “Eíni.” uríagi aí

8 ayáf mfkí ikinjo —Gírikíyí wigí pñé tñi Erimiasoyi ríniníñoríni. O pírimiaó Jisasomi dínj míwíkwíropa oeniri awaúmi xegí dínjyo dání pírfí rakímíniri éagi aiwi

9 Soro —O xegí yof bí Poroyi urígforíni. O kwíyí Gorixoyápi ayá wí síxí wíníñagí nání ayáf mfkí ikinjomi ríxa síñwí agwí níwínáriri

10 míxí re uríniniginí, “Oboyá níaiwíníñj imóníñj roxíni, ámá wé róníñj yarígtá gíyí gíyo pírfí urakímíniri yaríñoxíri. Aríkí yapí wíwapíyiri íwí urápiri néra waríñoxíri. Ámínáo nání nepaxíñj ríninípí joxí aníñj miní yapíni imoriréini?” nuriri

11 re uríniniginí, “Agwí nioní re ríraríñini, ‘Ámínáo ríxa dínj ríkíkayóagi nání joxí síñwí nísupárirí sfá obaxí wíyo sogwí síñwí wínirfámani.’ ríraríñini.” uráná re eníniginí. Agwí wíáníñj úraríri sfá uyínáriri éagi nání “Ámá go go wéyo fá níniáxíri óf síwá níniñfeníño?” níyáiwiri ámá nání pfa emeníniginí.

12 E éagi pírimiaó síñwí níwíniri Jisasomi dínj wíkwíroníniginí. E nerí Ámínáo nání uréwapíyarígtípi nání ududí níwiga uníniginí.

Banabaso tñi Soro tñi Pisidia píropenisíyo nání nuri Adiokíyo wáf urímegíí nániríni.

13 Poro tñi níkumíxíniri emearígtíwaú tñi Peposí pñi níwíarími nuro sípíxí womi nípíxemoániro níñweámáná nuro Pabiria píropenisíyo anj xegí yof Pega ríninípimi

iwiékínimeááná nayoaro e dání Joní Mako awaúmi píní níwíarími ámi xegí axí Jerusaremi nání úagí aiwí

14 Poro t́nń Banabaso t́nń awaú Pega nímúrori Pisidia píropenisíyo aní xegí yoí Adiokiyí rínńńpimi nírémori Sabaríayo Judayíyá rotú aníyo nípáwiri éf ńweanána

15 ńwá ikaxí eánńńpimi bí íá roro ẃfá rókiamoagfáwa eagfápimi bí íá roro náyárimáná rotú aní iwámi mewegfáwa ámá womi awaú éf ńweagfíe nání nurowáriro re urígíawixíní, “Re urei, ‘Negí níríxímeá imónígíwagwí, awagwí xwíyíyá ení rírémíxí neaipaxí bí enánáyí, ananí nearípiyi.’ urei.” urowaráná o nurí awaúmi axípi e uráná

16 Poro níwíapfńńmearí wé ówaní nuyimáná re urńńńnigíní, “Gf Isíreriyíné t́nń émáyí Goríxomi wáyí níwiro nání nene t́nń nawíní awí neánírane Goríxomi yayí wiarńńwáyíné t́nń arfá nípoi.

17 Nẃfá Isírereneyá arfowéyí uxídagfo, o enína negí arfowami neyírori ayí aní midáníyí nímóníro Isipíyí aníyo ńweanána oyá dńń t́nń sayá nímóga numáná enána o ení síxí neáníri emímí níwíwapíya unńpimi dání aní ayo dání níwirimeámi bńńńnigíní.

18 Níwirimeámi báná ayí ámá dńń meanje nemeróná xwiogwí 40 pwearfńá o ayá nurímíxíri wé íá numíxeánfísáná

19 Kenaníyí aníyo ámá gwí wírí wírí wé ẃfúmi dání waú apimi xwírífá níxíxerí xẃfá wigí ńweagfápi nurápirí negí arfowami mńń wńńńnigíní. Api nípíní yarfńá xwiogwí 450 pwenńńnigíní.

20 Goríxo e níwíífsáná oyá dńń t́nń ámá wa aníwá nímónayiro ẃfá rókiamoagf Samueroyi rínńńo t́ńńíná nání nímewéaga nífásáná

21 negí arfowa Goríxomi re urígíawixíní, ‘Míxí ináyí neamenńweaní nání neaimónaríní.’ uráná o Kisomí xewaxo, Soromí —O xiáwo írńńo Bejńmanoyáoríní. Omí míxí ináyí nání urípeááná o numerńwearfńá xwiogwí ámi 40 pwenńńnigíní.

22 Goríxo omí surfímá nímíxíri ámi Depito xamńńo míxí ináyí nímóníri oumenńweaníri imíxíńńo nání woákfkf nerí re nearńńńnigíní, ‘Jesíomí xewaxo Depito ámá nioní dńń unńwírírípaxí wo imónńńagí wńńńńáoríní. Nioní nímónarńń nípíní xíxeni eníoríní.’ nearńńńnigíní.

23 O ‘Depitoyá fwiarfawéyí wo Isíreríyo yeáyí uyimíxemeanfa nání oimíxímíní.’ náyaiwirí negí arfowami sfmímanńyo dání urńńfpa xíxeni nerí ámá Jisasoyí rínńńo imíxíńńfńń.

24 O síní ámáyo piaumímí mńwínńńáná Jono xámi Isíreríyo

nɪyoni wáf nemi 'Segí íwí yarigfápi ríwímiñi mamóána wayí seameaimíñi.' nurimeri

25 rixa Gorixo e éwiniñiri wimixiyiñipi yoparipi urimfániñi neríñá re rayiñiriñi, 'Seyíñe nioni nání "Gorini." yaiwiarñot? Seyíñe wenñíñi neri niñweagfoniñi. E neri aí arfá nípoi. Ámá nioniyá ríwíyo binfo nioni aga seáyi e ni múroño enagi náni xegí síkwí sú gwí wikweaipaxí mimóniñiñi.' rayiñiriñi.

26 Gí niriñimeá imónigfáyíñe, Ebirfamoyá íwiárfaweyíñe tñi émá Gorixomi wayí niwiro náni ayí tñi re awí eánigfáyíñe tñi rípi osearimíñi. Xwíyíá ámáyo yeáyí uyimixemeapaxo naniñi niñeni arfá wianí náni Gorixo rixa uowárenapiñiriñi.

27 Ámá Jerusaremí ñweagfáyí tñi wigí meba nimóniro umenweagfáwa tñi omí ayí orfaniri mí miwómixipa ero eníñá dání wíá rókiamoagfáwa o náni niriñi ríwamñí eágfápi —Apí Sabarfá ayí ayo dání íá roarigfápiñi. Apí míkí náni ñiñí mímó surfímá íá niro náni 'Ayí o náni ríá ríñiñi?' miyaiwipa ero néfásaná wíá rókiamoagfá awa niriñi eágfápi tñi xixeni omí wikarigfawixiñi. Wíá rókiamoagfá awa niriñi eágfápi tñi xixeni niwikaríroná 'Sipíoxiriñi.' nuríro xwíyíá umeárigfawixiñi.

28 E nemowa niñeámi nuro omí xwíyíá numeariri píkífaxí imóniñí bi náni pífá niñeginiri aiwí gapímaní Pairatomí 'Píkoí.' urigfawixiñi.

29 Omí niñikiróná wíá rókiamoagfáwa o náni niriñi eágfá niñiñi xixeni niwimáná enáná wa yoxáfpámi dání niyoámi niwepíñiro xwáripáyo weyárfagfá aiwí re eniñiñi.

30 Gorixoyá ñiñí tñi xwáripáyo dání ámi wiáfpíñimeañiñiñi.

31 Niwiáfpíñimeámáná sía ayá wí ámá Gariri piropeniñiyo dání o tñi nawíni Jerusaremí náni bigfáyo siñáni wimónayiniñiñi. Ayíñáni siñáni wimónayiniñiñi negí Isireriyí imóniñiyo áwaní urimepíñi náni imónigfáyíñiñi.

32-33 Yawawi ení xwíyíá yayí seainipaxí rípi searaniñi niyaiwimí barñwií. Gorixo negí arfowamí símiñaniñiyo dání nuríñá 'Niñeaimfáriñi.' uríñipi Jisaso xfoyá ñiñí tñi wiáfpíñimeañipimi dání awayá íwiárfawene rixa xixeni apí, xfo uríñipi neaiñiriñi. Xwíyíá Bíkwi Samíyo soñí biaúyi ríniñipimi niriñiri eániñí rípi, 'Joxi Gorixoniyá íwoxiñi. Agwí nioni simixáná imóníoxiriñi.' Xwíyíá e niriñiri eániñipi ení xixeni imóniñiriñi.

34 Nene ñiñí re yaiwianfáwá náni 'O Gorixoyá ñiñí tñi wiáfpíñimeáyí náni ámi niñeri wí piyí epaxí meníñi.'

yaiwianfáwá nání Bíkwiyo níríní eáníjpa Gorixo re uríjíríní, ‘Depitomi símmanjyo dání nuríríná “Ayá nírírímíxírí píráníj siumfáríní.” uríjápí joxí ení axípi nísiimfáríní.’ uríjíríní.

³⁵ Ayínání o nání Bíkwi Samíyo sonjí ámí bímí Depito re ríjíríní, ‘Gorixoxí ámá e wíiwínígínírí uríjípí aníj miní xfdaríjo joxí xwárípáyo dání xe píyí oenírí síjwí wíníríá meníní.’ ríjíríní.

³⁶ Depito imóníjípí nání nene níjíríní. O Gorixo e éwínígínírí wimónaríjípí néra núísáná péáná negí arfowa xwá weyáríníjyo weyáráná píyí eníjíní.

³⁷ E nerí aí ámá Gorixoyá dínj tíní wíápfínímeajo wí píyí menjíní.

³⁸ Ayínání gí níríxímeá imónígíáyíné, yawawí seararígwíjípí nání xíxení níjírí re imónípoyí. Jisaso enjípímí dání Gorixo negí fíwí yaríjwápí yokwarímí neaiipaxíríní.

³⁹ fíwí yaríjwá jwí ikaxí Moseso níríní eanjípí xfdaríjwápímí dání yokwarímí neaiipaxí mimóníjípí Jisasomí dínj wíkwírówá gene gene xegí xewaxo neaiinjípímí dání ananí yokwarímí neaiirí gwíníj neajíníjípí neaikweawárírí epaxíríní.

⁴⁰⁻⁴¹ Ayínání wíá rókiamoagfáwa níríro eagfá rípi xíxení seaimónínígínírí wáyí níseainírí dínj mófíríxíní, ‘Gorixo ríjípímí ikayíwí umeararígíáyíné, xámi síjwí níwíníro ududí nemáná aníníxíní. Ayí rípi nání seararíjíní. Nioní seyíné tíjíná yaríjápí ámá wa áwanj searíagfá aiwí seyíné agwí aí ná ríwíyo aí bí “Neparíní.” yaiwípírífa meníní.’ xwíyífá apí wíá rókiamoagfáwa níríro eagfápí xíxení seaimónínígínírí wáyí níseainírí dínj mófíríxíní.” uríjíníjíní.

⁴² Poro tíní Banabaso tíní e nura numowáú peyearíná ámá arfá wíáyí ríxíj re urayígíawíxíní, “Awagwí ámí Sabarfá wíomí dání xwíyífá agwí neararígíjípí axípi ananí nearéwapíyípsírání?” urayígíawíxíní.

⁴³ E nemáná ríxa rotú anj tínj e píní níwíarímí amí amí numiamoróná Judayí obaxí wí tíní émáyí Goríxomí wáyí níwíro nání Judayíníj imónígíáyí wí tíní Poromí tíní Banabasomí tíní númí waríjagfá awáú amí nura nuríná enj rírémíxí níwírí re urígísisíxíní, “Seyíné Goríxo wá níneawianírí neaiinjípí fá níxíríro jweáfíríxíní.” urígísisíxíní.

⁴⁴ Sabarfá wo ríxa parímóáná ámá anj apímí jweáyí nápi xwíyífá Goríxoyápí arfá wianíro nání awí eánígífá aí

⁴⁵ ámá ayá wí awáú rarígíjípí arfá wianíro nání epíroyí yaríjagfá Judayí síjwí e níwíníro sípí dínj bí onímíápí

míwíaiwí ayá wí níwíaiwíro nání Poro uréwapíyaríñpí pírípírí ero ikayíwí umearíro egfawixíni.

46 E yaríñagfa aí Poro tñní Banabaso tñní ayá igigf bí míwíní re urígísisixíni, “Yawawi aga xwíyfa rípi yegf Judayíne níseamúroraí émáyo xámí urípaxí menagí nání seyíne xámí seararíñwií. E nerí aí xwíyfa rípi arfa míyeaí aríkwíkwí neróna seyíne áwaní réníñ níyearíro yaríñoí, ‘Díñ níyímíñí imóníñpí meapaxí imónígíyí tñní xixení mímoníñwíni.’ Áwaní éníñ níyearíro yaríñagfa nání agwí yawawi seyíne píní níseawíarímí émáyo uréwapíyanírai waríñwií.

47 Ayf rípi náníríni. Ámínáo sekaxf nearíñ rípi ñwí ikaxf eáníñyo re eáníni, ‘Goríxoní joxí émáyo uyíwíñíñ wífa wókímíxírfá nání ríñwírárírfáni. Joxí nioní nání urírífapímí dání ámá xwífa níríímíni gímí ñweagfáyo yeáyf uyímíxemeámfa nání e oimónírí rírowárírfáni.’ Goríxo e nínearíríná yawawi nání eníñíñ ríñf enagf nání émáyo uranírai waríñwií.” urígísisixíni.

48 E uraríñagfí émáyf arfa níwíróna díñf nífa níwínírí xwíyfa Ámínáoypí nañf e rínaríñagfí nání re rínígíawixíni, “Apí seáyí e imóníni.” níriníro ámá Goríxo díñf eyíroáríñfíyf díñf wíkwírogfawixíni.

49 Xwíyfa Ámínáoypí añf apí tññf e níímíni rínárímearífná

50 Judayf re egfawixíni. Apíxí seáyí e imónígífa ayf tñní rotú ñweaarígíwámí tñní añf apímí seáyí e nímoníro menweagfáwamí tñní símírírf wíagfa ayf Poromí tñní Banabasomí tñní sípí níwíkaríro wígf tññf e dání míxí xídwárígíawixíni.

51 Wígf tññf e dání míxí xídwáríagfa awaú “Nene sípíní wíkaríñwaénerfani?” oyaiwínípoynírí egf síkwíyo xwífa síkf xéníñpí pírí wíakímí níyárímí añf yoí Aikoniamíyí ríníñpímí nání ugísisixíni.

52 E nerí aí añf apímí dání Jisasomí díñf níwíkwíroro uxídarígíyí yayf bí onímíapí míwíní yayf seáyímí dání níga uro kwíyí Goríxoyapí ayá wí síxí wíníñpímí dání ení neága uro néra wagfáríni.

14

Poro tñní Banabaso tñní Aikoniamí dání egí náníríni.

1 Awaú xámí egípa Aikoniamíyo níremómáná Judayíya rotú añfyo nípáwírí nuríríná píraníñf reñwípearíñagfí nání ámá xwé ayá wí, Judayf tñní Gíríkíyí tñní ámá gwí apíau díñf wíkwírogfawixíni.

² E neri aiwí Judayí aríá nîwiro dîñf mîwîkwîropa éfáyí Gîrikîyí áamá Jisasomî dîñf wîkwîroarigfáyo sîmí tîní owîpoyînrî sîmîrîrî nîwiro yarîñagfá nánî

³ awaú e ayá wí nîñwearíná “Ámá tîyí wí mîxí nîyeaipaxí aí Ámínáo ananî yeamenîñoî.” nîyaiwiri ayá igigí bî mîwiní sa nîra ugísisixîní. E yaríná Ámínáo “Awaú neararigfîpî nepa rífa neararîñî?” owîpîmónîpoyînrî gí dîñfyo dánî xe nurîri emîmí tîní ayá rîwamónîpaxí imónîñfîpî tîní owîwapîyîpiyînrî enî sîxí nîweámîxa uñîñigîní.

⁴ E neri aí áamá anî apimî ñweagfáyí dîñf bî biaú nîxîrîro wí Judayí, dîñf mîwîkwîroarigfáyí tîní kumîxînrîro wí wáf wurimeiarigfáwaú tîní kumîxînrîro neróná re enîñigîní.

⁵ Gîrikîyí wí tîní Judayí wí wigí seáyî e nimónîro umenñweagfáyí tîní ayí nîwiápîñîmearo “Awaúmî sîpî nîwikárîrane sîñá tîní opîkianeyî.” nîrînrîro yaríná

⁶ e owianeyînrîro yarigfápî nánî awaú nîjía nimónîri nánî Raikonia pîropenîsîyo anî sîmí biaú xegí yoí Risîtrápimî tîní Debîpimî tîní nánî éf urî anî mîdîmîdánî ikwîrónîñfîpiamî enî nánî éf urî neri

⁷ anî ayo dánî xwîyía yayí neainarîñfîpî wáf urîmegfîsisixîní.

Poró tîní Banabaso tîní Risîtrápimî dánî egfîpî nánîrîni.

⁸ Awaú anî yoí Risîtráî rînrîñfîpimî emearíná áamá e dâñf wo —O xînáî agwîyo dánî sîkwí ikí enî xîrîñjorîní. Xegí sîkwíyo enî bî meánîñagî nánî o bî onîmiápî irú nîpîmîxîrî anî yagomanî. O éf nîñwearî

⁹ Poró urarîñfîpî aríá wiaríná re enîñigîní. Poró sîñwí agwí nîwînáîrîríná wîñfîyí wînrîñîñigîní. Xegí sîkwí sîpî enîyí nanî wîmîxîní nánî Jisasomî dîñf wîkwîroarîñagî nîwînrî

¹⁰ ímí tîní nîrîrî “Nîwiápîñîmearî dîxí sîkwí tîní píránîñf éf roî.” uráná re enîñigîní. Úrapî éf nîroamorî anî enîñigîní.

¹¹ Poroyá manîyo dánî éf nîroamorî anî yarîñagî áamá e epîroyí egfáyí sîñwí apî nîwînrîro xwîyía nîmîfeyoaro nîrîróná wigí Raikoniayí pîné tîní re rigfawîxîní, “Negí ñwíá anînamî ñweagfáwa rîxa áamá nimónîro nene tîñf e nánî riwaú weapîî.” nîrîro

¹² “Banabaso, o negí ñwíáo Susoyî wîrînrîñjorîní.” rîro Poró xwîyía yanî umeaiarîño enagî nánî “O negí ñwíáo Xemisoyî wîrînrîñjorîní.” rîro neróná

¹³ Susoyî wîrînrîño —O nánî anî rîdîyowá yarîgíwá anî apimî ákîñáyo bîfarîwámî dánî umîrîyînrîñjorîní. Oyá apaxîpánîñf imónîño uríá íwí yeyí inîñf bî nîmaxîrîmî burîmákáú oxí wo tîní nîméra nîbîrî ákîñá íwí e éf

nirómáná áamá e epfroyí egfáyí tñní “Awaú nání ridiyowá owianeyí.” n̄wimón̄iro e wian̄iro yarfná

14 wáf wurimeiarigfáwaú, Banabaso tñní Poro tñní ayf “Awaú nání e owianeyí.” r̄inar̄iñagfá arfá n̄wiri re egfisix̄in̄í. Ayf “Nene wian̄r̄i yar̄iñwápi awaú aga m̄wimón̄ar̄in̄í.” oyaiw̄ipoȳin̄r̄i egf̄ iyfá naxeri áamá epfroyf egfe áw̄in̄im̄i añfn̄i nuri xwiyfá ím̄f tñní n̄ra nuri

15 re urigfisix̄in̄í, “Áamá t̄iyfné, pí nání e yeaian̄iro yar̄iñoj̄? Yawawi eni seyfné imónigfápa ámáwawir̄in̄í. Yawawi sa r̄ip̄i nání yar̄iñwií. Seyfné segf̄ ñwáf̄api n̄ixfd̄iróná surfmá yar̄igfápi p̄fn̄i n̄wiár̄im̄i Gorixom̄i —Ñwfá nepa d̄iñf̄ t̄ñjo ayf or̄in̄í. O añfna im̄ixir̄i xwfá im̄ixir̄i raw̄irawá im̄ixir̄i ner̄i am̄ip̄i n̄fn̄i ayo yar̄iñp̄i im̄ix̄iñor̄in̄í. Om̄i seyfné xfd̄ip̄r̄i nání yawawi xwiyfá yayf̄ seain̄paxf̄ r̄ip̄i wáf sear̄iñwií.

16 Áamá gw̄f w̄r̄f w̄r̄i n̄fn̄i aga en̄íná dání n̄iñweaxa bigfáyf Gorixox̄o wigf̄ s̄w̄fyo xe oxfd̄ipoȳin̄r̄i n̄w̄iga n̄b̄r̄i aiwi

17 xewan̄iño imóniñp̄i nání yumf̄i m̄iseainf̄ xegf̄ nan̄f̄ n̄iseair̄iñp̄imi dání s̄wán̄iñf̄ n̄iseaiga b̄iñf̄r̄in̄í. Segf̄ om̄iñf̄ ná wear̄iñíná wenfa nání oyá d̄iñf̄ t̄ñní in̄iá eaén̄ap̄r̄i aiwá p̄r̄ip̄r̄f in̄r̄i yarfná seyfné n̄in̄iro yayf̄ niga war̄igfár̄in̄í. Ayinání o e n̄iseair̄iñp̄imi dání xewan̄iño imóniñp̄i nání s̄wán̄iñf̄ n̄iseaiga b̄iñf̄r̄in̄í.”

18 Xwiyfá e nur̄iri aiwi áamá ayf arfki “Awagwí nání xe ridiyowá oepoȳin̄r̄i s̄iñw̄f nean̄piȳí.” urar̄iñagfá awaú an̄iñf̄ minf̄ p̄r̄f urakian̄ri néfisáná en̄áná ayf kikiáf egfawix̄in̄í.

Porom̄i s̄iñá nearo tigfá nánir̄in̄í.

19 Judayf̄ wí Adioki dání b̄iro Aikoniam̄i dání b̄iro nero áamá obaxf̄ e ñweagfáyo d̄iñf̄ uk̄in̄im̄ixáná “Porom̄i s̄ip̄i e owikár̄aneyí.” wimónar̄iñp̄i n̄ixfd̄iro re egfawix̄in̄í. Om̄i s̄iñá tñní nearo “R̄ixa piȳr̄fan̄?” n̄iyaiwiro añf̄ apim̄i dání n̄iropém̄i n̄ipeyaro e wár̄fagfá aí

20 áamá Jisasom̄i d̄iñf̄ n̄w̄ikw̄r̄oro xfd̄ar̄igfáyf̄ piyo weje m̄id̄im̄dání rówapáná re en̄iñiḡin̄í. O ámi wiápf̄n̄imeañ̄iñiḡin̄í. Ámi n̄wiápf̄n̄imear̄i añf̄ apim̄i nání nur̄i sá weño wfápi tñní Banabaso tñní añf̄ yoí Debi r̄in̄iñp̄imi nání nuri

21 añf̄ apim̄i dání xwiyfá yayf̄ neainar̄iñp̄i wáf nur̄imerfná áamá obaxf̄ Jisasom̄i d̄iñf̄ n̄w̄ikw̄r̄oro oux̄fd̄ipoȳin̄r̄i n̄wim̄ixár̄im̄i ámi Ris̄tira nání nuri e eni nurára múrori Aikoniam̄i e eni nurára múrori Adioki e eni nurára múrori neríná

²² awaú xámi nura púaná Jisasomi uxfdigfáyf enj neániro omi pfní mwiárf aninj miní xfdiprfá nání enj rirémixf nwiéra nuri re urigfisixini, “Xeaninj ayá wí nneámeáa numáná enjáná Gorixoyá xwioxíyo páwianfwarini.” nuriri

²³ áamá wa Jisasoyá siyikf imónigfáyo wipeñweaprfáwa anj api apimi niwufpeaária niweri xámi aiwá ñwáf ñwiráriniri Gorixomi xwiyfá ririmf wiri néfisáná Ámináo, wigf dñj wikwíroarigfo píraninj oumeniniri wéyo niwimi ugfisixini.

Poró tñi Banabaso tñi ámi egf axfmni ugfi nánirini.

²⁴ E nemowáú Pisidia piropenisíyo áwinimí ni puri Pabiria piropenisíyo nirémori

²⁵ anj yoí Pega rininjipimi xwiyfá Gorixoyápi nurára nimúrori anj yoí Ateria rininjipimí nání niweri

²⁶ e dání sipixf womí ni pxiemoániri niñweámáná nuri Adiokíyo nání nuri —E ayf awaú ríxa eméfi pi wáf emearfná Gorixo wá wianfapimí dání éfisixiniri omí wéyo niwiro wárigferini. E nání nuri

²⁷ nirémómáná Jisasoyá siyikf imónigfáyo awí neaáriní amipi awaú nemeríná Gorixo enjpi nání repiyf niwiéra nuri Gorixo émáyf níkinimóniro dñj oníkwírfpoyiniri ówanfninj wfkwíñjpi nání repiyf niwiri

²⁸ e nemowáú Jisasomi uxfdarigfá anj apimi ñweáyf tñi nawíní sfá ayá wí e ñweagfisixini.

15

Émá Jisasomi xfdarigfáyf nání xwiyfá imixigfá nánirini.

¹ Ámá wa Judia piropenisíyo dání niweapíro Adiokí nirémómáná áamá Jisasomi dñj niwikwíroro nání wigf xexirímeá imónigfáyo nuréwapíyiro re urigfawixini, “Seyné Judayene tñi xixeni imóniprí nání negf arfo Moseso rinjpi iyf símf sfó miwákwínipa nerónáyf, Gorixo yeáyf seayimixemeapaxí menini.” urarinjagfa

² Poró tñi Banabaso tñi xwiyfá símf tñi ximiximí niníro xwiyfá ayá wí nriaga niwiápnimearo néfasáná áamá e dánj Jisasoyá siyikf imónigfáyf re rinigfawixini, “Poró tñi Banabaso tñi negf wa tñi Jerusaremí nání nuro wáf wurimeiarigfáwa tñi áamá e dánj Jisasoyá siyikf imónigfáyo wipeñweagfáwa tñi nerimeánimáná ‘Iyf símf sfó wákwínipoyi.’ neararigfá rípi nání xwiyfá nimixiróná, ayf nanjriní.” niriníro

³ uowárauáná awa xwáf Pinisiayí rininjipimi tñi Samaria piropenisíyo tñi ni purfná anj api apimi Jisasomi dñj niwikwíroro nání xexirímeá imónigfá wíyoní wíyoní

émáyf Gorixo t́ámíni ḱńimónigfápi nání e e áwanf nura nímúroróná yaf ńwimóa ugfawixíni.

4 E nemowa ríxa Jerusaremi nírémoro anf e dánf Jisasoyá síyikf imónigfáyf t́ni wigf wipeņweagfáwa t́ni wáf wurimeiarigfáwa t́ni yaf wiemeáána Poro t́ni Banabaso t́ni awaú émáyf t́nf e emearfna Gorixo egf wéyo dánf néra unf ńṕni nání repýf wiarfna re eniniginí.

5 Parisi imónigfá Jisasomi dnf wíkwf́roarigfá wa ńwiápfnimearo re rigfawixíni, “Émá Jisasomi dnf wíkwf́roarigfáyf negf iyf símf sfó wákwinarįwápfi mepa epaxf wí mimónini. Af įwf ikaxf negf arfo Moseso eanfipimi mxfđipa nerfna, ‘Af ananirni.’ urfpaxf mimónini. Ayo nuréwapýirane ‘Apimi annf minf xđfđrrixini.’ urfwaniginí.” rigfawixíni.

6 Ayínáni wáf wurimeiarigfáwa t́ni Jisasoyá síyikf imónigfáyo wipeņweagfáwa t́ni apfi nání xwýfá imixanro nání awí neánro

7 ríxa xwýfá ayá wí rrowiágf ninfasána enána Pitao ńwiápfnimeari re urnfningini, “Gf nrixímeá imónigfóyfné, xámi dánf émáyf xwýfá yaf neainarnfpi arfá wiro dnf wíkwf́roro epf́rfa nání soyfnéyá wo iwamfó wáf urfwíniginiri Gorixo eyíroņo, af nioni enagf nání soyfné nįfárni.

8 Nioni ayo wáf urimeáána Gorixo —O ámayá xwioxfyo imónnfpi nfní nání nįfá imónnfporini. O xegf kwýfpi nene neaiapnfpa axfpi mfní ńwirnfipimi dánf síwá rénf nfneainrni. Émáf eni dnf ninikwf́roróná, af ananirni. Síwá énf nfneainrni.

9 Judayene xegf bfi neaiiri émayo xegf bfi wiiri enfmani. Nene neainfpa axfpi af eni dnf wíkwf́roarįagfa nfwíniri yokwarimf wiinrni.

10 Ayínáni soyfné Gorixo wíkf oneaóniri pí nání yarņo? Įwf ikaxf Moseso eanfipimi dánf sanf negf arfowa ananimeámi upaxf mimónnfpi —Apfi, af įwf ikaxf negf arfowa oxđdaneyfnróna nxfđipaxf mimónnfpirni. Apfi pí nání émá Jisasomi dnf wíkwf́roarigfáyo wikwiáranro yarņo? Soyfné Gorixo ayo mfwikwiárfpi wikwiáranro nernfipimi dánf Gorixo nene wíkf oneaóniri yarņo.

11 Nene dnf wí re mimó, ‘Įwf ikaxf eánnfpi xđdarįwápimi dánf yeáf neayimixemeapaxrni.’ wí mfmó dnf re neaipmónni, ‘Ámína Jisaso émayo wá nfwianiri ayo nání wayfá upeņfyo dánni Gorixo yeáf uyimixemeaarnfpa Judayene eni axfpi e yeáf neayimixemeaarnfpi.’ Dnf e neaipmónni.”

urijinigini.

12 Awí eánigfáwa xwiyfá bi mirí siní arfáni n>wiwo yaríná Banabaso tñní Poro tñní éf nrori xwiyfá nuriri emimf tñní ayá r>wamónipaxí imónijí tñní awaú émáyí tñjí e wáf urimearfná Gorixo egí wéyo dání wíwapiyijípi nání repiyí n>wiri

13 rixa n>rárímáná enáná Jemiso n>wiápnímeari re urijinigini, “Gí n>ríxímeá imónigfóyíné, xwiyfá nioniyá bi ení arfá nípoyí.

14 ‘Gorixo émáyí nání wí dijí m>moariníni.’ yai-wiagwá aiwí xewanijo émáyí wí nioniyá imónífríxiníri n>wieyírorijípi dání ámá ayí nání monípi iwamfó síwá neainíriní. Apí nání Saimono rixa repiyí neainjoi.

15 Agwí o nearfípi, ayí wáf rókiamoagfáwa Depitoyá f>wiárfawé nání n>riro eagfá rípi tñní xixeni imóníni,

16 ‘Apí n>ipini nimónímáná enáná Gorixoní ámí n>ibiri anj segí m>ixí ináyí Depitoyá p>neamioagiwá ámí mirímfaríni. Anjwá xwírfá ik>xénijípi ámí n>míri sijní im>ixímfaríni.

17 Ayí rípi nání e emfaríni. Judayí gwí axírí marfáí, ámá gwí wírí wirí nñní Ámínáoní t>fámíni obf>poyíníri nání ámí apí e m>irímfaríni. Ayí émá nioniyá imónífríxiníri wéyo fá um>irijáyí nioni t>fámíni obf>poyíníri ámí mirímfaríni.

18 Ámínáoní xwiyfá rípi seyíné nijfá oimónípoyíníri eníná dání searíjóní seararíjini.’ Xwiyfá wáf rókiamoagfáwa eagfá apí tñní Saimoní nearfípi tñní xixeni imóníni.

19 Ayínání dijí nioniyá ení rípiríni. Émá Gorixo t>fámíni ukínimónarigfáyo upupígfí m>wikáripa oyaneyí.

20 Nwí ikaxí eánijí n>ipini nání m>wikwiáripa nemáná aí sa payí wí nearane re uríwanigíni, ‘Judayene xwírfá neainipaxí imónijí rípi rípi mepa éfríxiní. Ámá wí mimóní njwáf imónijípi nání ridíyowá yarígfápi m>nípa éfríxiní. Apíxí n>imearfná sewíni m>imeánípa éfríxiní. Nanjwí gwí sijnwíyo x>ráná ragí siní enjpi m>nípa éfríxiní. Rakiwí ení m>nípa éfríxiní.’ Apíni payí nearane uríwanigíni.

21 Ámá eníná dání néra n>ibiro nene njweanwá ríná ení Sabarfá ayí ayo anj apí apimi ámá wa njwí ikaxí Moseso eanjípi dání fá roro uréwapíyiro yaríjagfá nání émáyí Judayene xwírfá neainaríjípi nání nijfá imóníjoi. Ayínání r>wamíjijí apíni nearane e uríwanigíni.” urijinigini.

Émáyí nání payí nearo wiowárigfá nániríni.

22 Wáf wurimeiarigfáwa tñní Jerusaremí dání Jisasoyá síyikí imónigfá nñní tñní wigí wipenweagfáwa tñní ení dijí ná bini n>xíriro re rínigfawixíni,

“Negí wí Poro t́nń Banabaso t́nń payí nímáxírímń upírń nánń nírípearanénáyń nanńrńńń.” nírńńro Judasomń —O xegí yoń ámń bń Basabasorńń. Omń t́nń ámń wo Sairasomń t́nń —Awaú Jisasomń dńńń nńwńkwńro nánń xexírńmeá imónigfáyo seáyń e imónigfíwaúrńń. Awaúmń nírípearo

23 payí re nírńńrń eánńńpń wíowárńgíawixńń, “Wáf wurimeiarńńwáone t́nń Jisasoyá sńyíkń imónńgíáyo umenńweanńwáone t́nń nene segí sérńxńmeá imónńńwaéne seyńné negí nírńxńmeá imónńgíáyńné nánń —Wiyńné anń yoń Adiokńyo ńweagfáyńné, wiyńné Siria pńropenńsńyo ńweagfáyńné, wiyńné Sirisia pńropenńsńyo ńweagfáyńnerńń. Seyńné nánń payí rńpń nearń wíowárėnaparńńwńń. Seyńné nńyńnéń yáyń oseainńń.

24 None rńxa arfá re wíwárńń, ‘Negfńyń wí none “Soyńné nuro e urńpoyń.” murńwámń ayń seyńné tńe nánń nńbńro searėwapńyarńńá dńńń rńá seaxerń dńńń simńgwńá seayńńrń enńrńńń.’ arfá e wíwá enagń nánń

25-26 none rńxa dńńń ná bńń t́nń nimónńmáná ‘Ayń rńpń neranéná nanńrńńń.’ neaimónńńrńńń, ‘Ámá negí wamń nírípearane Banabasomń t́nń Soromń t́nń —Awaú nene dńńń sńxń uyńńwáwaúrńń. Negí Ámńńá Jisasń Kiraiso nánń wáf nurńmerńńá yoń mayń nimónńrń urńmegfíwaúrńń. Awaúmń t́nń negí wamń t́nń seyńné tńńń e nánń nurowárėnapńrńńá, ayń nanńrńńń.’ neaimónńńrńńń.

27 Ayńńánń rńwamńńń re eaarńńwápń Judaso t́nń Sairaso t́nń awaú manń t́nń enń ananń áwanń searńsńxńńrńń urowárarńńwńń.

28 None xwńyńfá nimńxńranéná kwńyń Gorńxoyáyo dánń re rńńńwanigńń, ‘Nwń ikaxń ayá wí sanńńńńń imónńńńpń mńwikwiárńpanń.’ rńńńwanigńń. Nwń ikaxń émáyńné aga pńń mńwiárńpaxń imónńńńpń, ayń rńpńńrńńń.

29 Ámá wigń mimónńń ńwńfá imónńńńpń nánń rńdńyowá yarńgíápń mńńńpa éńrńxńńń. Rakiwń mńńńpa éńrńxńńń. Nanńwń gwń sńńwńyo xńrńńá ragń sńń enagń nánń mńńńpa éńrńxńńń. Apńxń nńmearóná sewńń mńmeánńpa éńrńxńńń. Seyńné nene rńwá apńń e nerónáyń, ayń apánń yarńńoń. Negí xwńyńfá apńrńńń.” E nńrńro payń eagńawixńń.

30 E nemowa mńńń wíowárńńá awa payń nńmeámń Adiokń nánń nńwero nńrėmómáná ámá e dánń Jisasoyá sńyíkń imónńgíáyo awń neaárńmáná payń mńńń wńagńá

31 ayń fá nńroróná xwńyńfá enń rńrėmńxń nńwiro eánńńagń nánń dńńń nífá winńńńńgńńń.

32 Dńńń nífá winarńńá Judaso t́nń Sairaso t́nń awaú enń wńfá

rókiamoarigfíwaú enagfi nání wigí xexirímeá imónigfáyo xwiyfá ayá wí bî tñní enj rirém+xí nîwiri enj síxí nîwímîxîri egfísixîní.

³³ E nemowaú sá wí e nîjweagfísáná enáná awaúmi ámi wigí urowárigfáwa tññ e nání nurowáiro yayí wiowáríagfá nání xexirímeá imónigfá e jweagfáyo pñní nîwiárîmî kikiíá néra ugfísixîní.

³⁴ [Jerusaremî nání nuri aiwî Sairaso “Adiokîyo ámi bî tñní nîjwearífná, nanj emíîní.” yaiwiñînigîní.]

³⁵ Awaú e éagfi aí Poro tñní Banabaso tñní Adiokîyo nîjwearî ámá obaxí wí tñní nawínî xwiyfá Ámínáoyápi wáf urîmerî uréwapîyîri egfísixîní.

Poro tñní Banabaso tñní ewáramónigfí nánîrîní.

³⁶ E nemowaú rîxa sá wí múróáná Poro Banabasomî re urîñînigîní, “Yawawî ámî nuráî anj apî apimî xwiyfá Ámínáoyápi wáf nurîmeráíá ámá Jisasomî dîñj nîwîkwîro nání yegí nîrîxímeá imónigfáyí arige ríá jweañîñîrî síjwí owîñîmeaiyî.” uríagî

³⁷ Banabaso “Ayí ananîrîní.” nîyaiwirî “Jonî Mako enî yawawî tñní nawínî owaneyî.” wimóníagî aiwî

³⁸ Poro aríki re urarîjagî nání, “Xámî wáf urîmeanîrane nuranéná sîñî nápi oyaneyîñîrî nání mú Pabiria píropenisíyo dánî pñní nîyeawiárîmî uño ámî yawawî tñní nawínî nîwirîmeámî mupa oyaiyî.” urarîjagî nání

³⁹ mîxí nîrînowieánfísáná apimî dánî newáramónîri Banabaso Jonî Makomî nîwirîmeámî nurî sípîxí womî nîpîxemoánîri nîjwearî píriñwí Saipîrasîyî rîñîñîpimî nání ugfísixîní.

⁴⁰ E nání úagfi aí Poro Sairasomî nîmearî xexirímeá imónigfáyí awaú wáf emearífná Ámínáo wá nîwianîrî uméwîñîñîrî omî wéyo mîñî wíáná e dánî pñní nîwiárîmî nuri

⁴¹ Siria píropenisíyo tñní Sirisia píropenisíyo tñní áwîñî e nuri anj apî apimî nîrémómáná ámá Jisasoyá síyikî imónigfá wíyí wíyo nuréwapîya nuríná enj síxí wímîxígfísixîní.

16

Poro Timotiomî nîwirîmeámî unj nánîrîní.

¹ Poro anj Debiyî rîñîñîpimî nîrémorî ámî nurî Risítîraî rîñîñîpimî nîrémorífná wîñîñîñîñîñî. Ámá Jisasomî xídarígfáyí wo —O xegí yoí Timotiorîñî. Xînáí Jisasomî dîñj wîkwíroarîñj wírîñî. Í Judayí enagî aí omî xano Gîrikîyîrîñî.

² Ámá Risitira ηweáyf tñni Aikoniamí ηweáyf tñni Jisasomí dñf n>wikwíroro nání xexíxexírímeá imónigfáyf Timotio nání “Ámá nanf woríni.” rarigforíni.

³ O nání Poro “Yawawi tñni nawíni oemeaneyí.” n>wimóniri nání omí nímearí iyf símí sfo wákwiñinigíni. Ayf rípi nání e eníinigíni. Judayf aríwámídáni ηweagfáyf nñni o xegf xano Gírikíyf enagi nání xfo iyf símí sfo m>wákwiníñipi nání nijfá e imónigfá enagi nání Poro negf Judayo wáf urímearína omí arfá m>wipa epíríxiníri iyf símí sfo wákwiñinigíni.

⁴ Anf api apimí nurára nímúroróna xwíyfá wáf wurimeiarigfáwa tñni Jerusaremíyo Jisasoyá siyikf imónigfáyo wipenweagfáwa tñni awa xwíyfá nimíxiróna rínarigfá rípi, “Negf ηwf ikaxf eáníñf rípimíni émá Jisasomí dñf n>wikwíroro nání negf níríxímeá imónigfáyf ogámí mepaxf imóníni. Apimíni n>xídiróna apániríni.” e rínarigfápi nání áwanf nurára múroaríñagfá nání

⁵ anf api apimí ámá Jisasoyá siyikf imónigfáyf dñf wíkwíroarigfápi enf neáníro xaiwf fá n>xíriro nání sfá ayf ayo ámá ámi wí Jisasomí dñf n>wikwíroro wíniyf tñni kumíxinagfáriní.

Poro Tírowasiyo níñwearfna oríñá wíñíñipi nániríni.

⁶ E nemowa píropenisf biaú Pírigia tñni Garesia tñni ríníñípiáú tñfímíni warfna kwíyf Goríxoyápi xe Esia píropenisfyo nání nuro ámá e ηweagfáyo xwíyfá yayf wíñpaxfpi wáf uríméfiríxiníri síñwf m>wínf urakiowaríñinigíni.

⁷ Awa ámi wímíni nání níkinímóníro nuro ríxa Maisia píropenisfyo níréómáná Bitinia píropenisfyo nání owaneyíníri yarfna ámi kwíyf Jisasoyápi xe oúpoyíníri síñwf m>wínf urakiowaríñinigíni.

⁸ Awa Maisia píropenisfyo ní múroro anf Tírowasiyf ríníñípimí nání níwero

⁹ níréómáná sfá ayimí áríwíyimí Poro sá wenána oríñá wíñíyf wíñíñinigíni. Ámá Masedonia píropenisfyo dánf wo éf nírorí waunf ríxíñf “Joxí Masedonia re nání níbírí aríra neaií.” uraríñagf oríñá e níwíníri nání

¹⁰ none (ríwamíñf rípi eañáoní tñni) re yaiwíñwanigíni, “Goríxo ríxa ámá ayo e dání wáf ourímépoyíníri síwá níneairí oríñá rfa neapáraríni?” níyaiwirane Masedonia tfámíni nání píyo wanírewíníri pfa neranéná sípíxf wo e nání umíníri yaríñagf wíñíñwanigíni.

Ridiaí níkinímóníri Jisasomí dñf wíkwíronf nániríni.

11 E nemone sipixomi nixemóanirane niñwearane añf Tirowasiy riniñpimi dani pñi niwiárim nurane pirñwáf Samotiresiy riniñpimi tñf e nani nimeámi nurane nimúrorane sá weñwáone wáfpi tñi añf Niaporisiy riniñpimi tñf e nani nimeámi nurane wiáf nimúrómáná

12 e dani añf Piripaiy riniñpimi —Añf Masedonia piropenisíyo ikwíróniñf seáy e imóniñf, ayf bi Piri-pairini. Romiy nibiro añf apimi dani añf nimiriro ñweagfápirini. Apimi none niremómáná sá obaxf wí e niñwearane

13 Sabarfáyo “Iniñf wearinú tñf e áamá Gorixomi xwiyfá ririmf wiarigferini.” niyaiwirane añf apimi nani ákñfá fwiyo niñpeyearane iniñf e wearinú tñf e nani niwerane éf niñweámáná apixf e awí neániro ñweagfiwami xwiyfá yayf neainarñfpi urarfna

14 apixf wí —Í xegf yoí Ridiáirini. Añf Taiatairai riniñpimi daniñrini. Í rapirapf ayfá rñf niñgwáf xwé roñfpi niñgwáf xeni nani bf yariniñrini. Judayf mimóniñf aí Gorixomi wáf niñwiri nani yayf wiariní wírini. Í xwiyfá Poro rariniñfpi arfá niñwiri Gorixó í xwiyfá api dñf ikwíropaxf oimónirí xwioxíyo píranñf wimixána í “Poro nearariniñfpi neparini.” niyaiwiri Jisasomi dñf wikwíroniñgini.

15 Jisasomi dñf niñwikwírori rixa wayf niñneari áamá xegf aniwámi í tñi nawini ñweagfáyf eni wayf niñnearo e nemáná í re neariniñgini, “Soyfne re niñniawirónáyf, ‘Neparini. Ámínáomi dñf wikwíróf wírini.’ niñniawirónáyf, gf aniwámi nani nibiro anani sá wepírréoi?” Anñf minf e nearayíagi nani í tñi unwanigini.

Poromi tñi Sairasomi tñi gwáf añfyo ñwirárigfá naniñrini.

16 E nemone sá wiyi Gorixomi xwiyfá ririmf wiarigfe nani warfna apixf wí —Í áamá wiyá xináiniñf nimónirí omiñf wiariñrini. Imfó xixéroariniñpimi dani áamá sini majfá imónigfápi áwanf urékweaariniñrini. Áamá imi xiáwowániñf imónigfáwa í ámányo áwanf urékweaariniñpimi dani niñgwáf xwé urápayarigfirini. Í none tñi ófymimi óróf niñiranéná

17 í Poro tñi none númi niñneaxfdirí arfki rfaiwá re nira neaxfdiniñgini, “Áamá rowa Nwáfá wiyó niñmúrori aga seáyf émi imóniñomi xináiwániñf nimóniro omiñf wiariñfáwarini. Óf Nwáfá e imóniñjo nene yeáyf neayimixemeanfa nani iniñfyi nani wáf neararigfáwarini.” nira neaxfdiniñgini.

18 Ámi ámi sá ayá wiyó axfpi e niñneaxfdirífná e rayariniñgini nani Poro rixa anñf bi oniñmiápi miñwinípa yariniñgini nani

níkínimónirí imfó ímí xixéroarínjípimí mîxí re uríniginíní, “Jisasi Kiraisoyá enj eáninjyó dání sekaxí re rîrarínjíní, ‘Apîxí rímí pfní nîwiárímí uí.’ rîrarínjíní.” uráná re enjíniginíní. Síní mé imfó apí ímí pfní nîwiárímí unjíniginíní.

19 Ímí pfní nîwiárímí úáná xanowáninjí imónigfáwa re nîyaiwirowo, “Óf apîxí rí áwanj rékweaarínjípimí dání nîgwí meayarinjwáyí rîxa anípá imónigoí. Ámí bî síní meapaxí mimóníní.” nîyaiwirowo Poromí tfní Sairasomí tfní fá nîxero makerfá imîxarigfê nání níropémí nuro gapîmanowa sínjwí anigfê dání xwîrîxí oumeaneyínîro nîmeámí nuro

20 awa tfní e nîwárîro re uxekwîmogfawixíní, “Ámá Judayí rowaúyí ámá negí anj rîpimí njweagfáyo nearakiowárîpaxí yarínjagfí nání nene píráninjî mînjweapaxí neaimónaríní.

21 Síwí nene Romîyene imóninjagwí nání gapîmanfýfnéyá sínjwíyo dání ananí fá xîrîrane xfdîrane epaxí wí mimóninjîpí ámá rowaú wáf neararínjî.” uráná re enjíniginíní.

22 Ámá e epfroyí egfáyí ení nîwiápfnîmearo awaúmí mîxí wianîro yaríná gapîmanowa egí iyfá nupírîro porisf wamí sekaxí re urigfawixíní, “Soxí mépépyoi.” urfagfá

23 iwanj rîpí rîpí nîmépeayimáná nîméra nuro gwí anjyó nîwárîróná gwí anjyó awí mearoarínjomí re urigfawixíní, “Joxí awaúmí éf mupaxí imóninjî njwîrárarínjwápí nînjwîrárîmáná píráninjî awí mearóîrîxíní.”

24 Sekaxí e uráná awaúmí gwí anjyó nîmeámí nîpáwiri awawá ná ínîmí ikwîróninjîpimí nání nîmeámí nîpáwiri e nînjwîrárîríná re enjíniginíní. Egí síkwí íkfá wará wînamí nîwîxîmorí wará wîna tfní nîwakîrîwiárîmáná rokímí yárínjiginíní.

25 E wikárîagfá aí rîxa árîwegf imóninjáná Poro tfní Sairaso tfní Gorîxomí xwîyfá rîrîmf wiri yayf umeanîrî nání sonj rîrî yarínjagfí ámá gwí anjyó njweagfáyf arfá wiaríná re enjíniginíní.

26 Pobonf xwáf aí tfní yaiwiámí méáná gwí anjwá nîmîrîríná sínjá piará xwáfámí eapíninjýf rîwómínîmínîrî neríná re enjíniginíní. Gwí anj ówanj nfní fkwînowiri sentá ámáyo yáríninjýf nfní íkweánowiri enjíniginíní.

27 Gwí anjwámí awí mearoarínjo sá weje dání nîwiápfnîmearí weninjí éfyf wîninjíniginíní. Gwí anj ówanj fkwînowinjagí nîwînrî “Gwí njweagfá nfnîyf rîxa éf úfawixíní.” nîyaiwiri ámá ayf éf úfá nání gapîmanowa nioní nîpîkipîrîxínîrî xegf kirá nîmîxearí rîxa pîkínîmínîrî éfyf

28 Poro enj tfní ríaiwá nurîrî re uríniginíní, “Jîwanînoxí

mipikínipani. Gwí ñweañwáone nñoneni sñi riwone ñweañwñi.” urfagi

29 o awí mearoarigfá wfamí “Uyfwí nímixáromeaénapfóyi.” nura mrfí ñpáwiri wáyf winfagi eñf óf níkáriga Poro tñi Sairaso tñi tfgfíe ñpíkinimeari

30 awaúmi ñmíxeámí ñpeyeari bfaríwámñi ñirómáná re urññinigñi, “Ápowagwí Goríxo yeáyf ñiyimíxemeaní nání pí emfñi?” urfagi

31 awaú re urigfísixñi, “Ámíná Jisasomí dñf wíkwíróáná Goríxo yeáyf ñiyimíxemeaní áamá díxí añiwámí joxí tñi ñweagfáyo ení yeáyf uyimíxemeanñoi.” urigfísixñi.

32 E nurñri omí tñi áamá xegf añiwámí ñweagfá ñiyoní tñi xwíyfá Ámínáo nánípi rñrímí wíáná

33 sñi áriwegf imónñagí aiwí o awaúmi “Eññi.” nurñri iwanf mépéfáyo igfá ñweámáná re eññinigñi. Wayf meari áamá xegf añiwámí ñweagfáyf ení wayf mearo nemáná eñáná

34 o awaúmi xegf añiwámí ñimeáa ñpáwiri aiwá ñixerí mñi ñiwiríná xfo tñi áamá xegf añiwámí ínñi ñweagfáyf tñi “Ríxa Goríxomí dñf wíkwírówaénerñi?” ñiyaiwiro nání yayf seáyñi dání néra ugíawixñi.

35 Gapímanowa wáfpi tñi ñwiápnimearo porisf wamí awí mearoarñjo tñf e nání xwíyfá yanf re wiowárigfawixñi, “Omí ‘Áamá awaúmi wárei.’ urfpoyí.” wiowárfagfa awa nuro uráná

36 o xwíyfá apí Poromí áwanf nurñri re urññinigñi, “Gapímanowa nioní nání xwíyfá yanf re wiowárenapáoí, ‘Awaúmi owáññi.’ wiowárenapfagfa nání awagwí ananí ñfiwáñri kiki fá néra úpiyi.” urfagi aí

37 Poro re urññinigñi, “Yawawí Romíyfwawí imónñagwí aí mfkf wí meñagí aí gapímanowa, xwírixí ñyeamero áamá obaxf sñwí añigfíe dání iwanf yeamépero gwí añfyo yeañwírarñro egfáwa ínñi ñyeamíxearo yeawáranñro rñrarnñoi? Oweoi, aga wí e yeaipaxf mimónñi. Wiwanñjowa ññiro fwiáñpiyi.’ yearáná peyanfwií.” urfagi

38 porisowa xwíyfá Poro urfñpi ámí ñimeáa nuro gapímanowamí repíyí ññiro “Awaú Romíyí waúrññi.” urfagfa awa arfá ññiróná wáyf níkáññiro

39 nuro awaúmi piyípiyí nurñro gwí añfyo dání ñmíxearo ñwáñróná arfkí waunf rñññf re urayigfawixñi, “Awagwí añf rñpimí pññi ññeawiáññi nurñná ‘Ayf nanñññi.’ ñeaimónññi.” urayarñagfa

40 awaú gwí añfyo dání ñpeyeari añf apíxí Ridiaíyí rñññyáiwámí nání nurí ñpáwiri áamá Jisasomí dñf ñwíkwíróro nání egf xexíñmeá imónñigfáyf tñi e nawíñi

nerimeániro xwiyfá ámi bi tñi enj rirémixí nñwiári mi ugáfawixini.

17

Tesaronaika ηweáy Poromi tñi Sairasomi tñi iwanj weaniro egfá nánirini.

¹ E nemowa e dání nuro anj biaú Abiporisi tñi Aporonia tñi riniñpiaúmi nímúroa nuro anj Tesaronaika riniñpimi —Anj apimi Judayf wigf rotú anj wiwá mñriniñpimñrini. Apimi nírémómána

² Poro xegf íniná yariñpa e eni axípi nerí Sabarfá wiyáú wiyimí Judayf wigf rotú anjyo awí neánro ηweanána nñwimeari Bíkuf Gorixoyáyo dání nurenwipéa nurfná

³ ayf re oyaiwípoyñriri urayinñigini, “Bíkufyo dání api api nñriniñrini eánñagí nání ámá yeáyf neayimixemeanfa nání Gorixoyá dñf tñi arfowayá xwfá piaxfyo dání iwiaronfoyf rarñwáomi wa pikíaná rññf o nñmeari xwáripáyo dání wiápnimeañfpi apimi wí nímúropaxf mimónini.” oyaiwípoyñriri mfkfpi nání uréwapiyiri mññf niróa uri nerfná re urayinñigini, “Ámá Jisasoyf riniñf ro, nioni wáf searariñáo, o ayf ámá yeáyf neayimixemeanfa nání arfowayá xwfá piaxfyo dání iwiaronfoyf rarñwáorini.” urayinñigini.

⁴ E nuririniñpimi dání Judayf wíyo dñf ukiniñmíxagí ayf dñf “Neparini.” nñwipmónirini nání Jisasomi dñf nñwikwíroro Poro tñi Sairaso tñi nawíni nñkumixiniro Gírikíyf Gorixomi wáyf nñwiro nání yayf umearigfáyf obaxf tñi anj apimi seáyf e nimónro meñweagfáwayá apixf wíwa tñi eni dñf nñwikwíroro nání awaúmi nñkumixinayiro yarfná

⁵ Judayf Jisasomi dñf mñwikwírófáwa awaúmi sipí dñf nñwiaiwiro nání nñwiápnimearo re egfawixini. Makerfá imixarigfe dání ámá sipíyf wa Poromi tñi Sairasomi tñi wikf nñwónro mñxf wipfñrini nání sfmfráxwíró nñwiemero ayf ríxa ikwíkwierf niga uro wikf nñwóga uro yariñagfá nñwiniro nñwirimeámi anj apimi áwiniñmi nñpuróna mñxfni népñmíxamóa nñpuro Poro tñi Sairaso tñi anj Jesonoyáiwámí rfa ηweanñiniro e nání nuro awaúmi ámá negf anj rñpimi ηweagfáyfyá sñwáf anigfe dání xwírixí oumeaneyñniro anj iwámi pñrñf fkwieámí nera nñpáwiro

⁶ awaú nání pñf nñmeginiro nání Jesonomi tñi Jisasomi dñf nñwikwíroro nání xexirímeá imónigfá wami tñi ía nñxero anj apimi dñf gapñmanowa tñf e nání níropémi nuróna rfaiwá re nñra ugáfawixini, “Ámá anj

xwǎ́a nímíni ikwǎ́róníṅíyo ṅweagǎ́yǎ́ wigǎ́ yaríǎ́gǎ́pǎ́ mé pǎ́ni owiárǎ́poyíniṛí sǎ́pǎ́ni urekáraríǎ́gǎ́wa rǎ́xa nene ení nǎ́nearekáríro yaríṅoǎ́.

⁷ Awa Jesono numímíniṛí xegǎ́ aṅiwámí nání nípemeámí uṅowaríni. Awa ṅwǎ́ ikaxǎ́ negǎ́ mǎ́xǎ́ ináyǎ́ Sisao ríṅǎ́pǎ́ nǎ́wiaíkiro xegǎ́ bí néra nuro re raríǎ́gǎ́waríni, ‘Segǎ́ mǎ́xǎ́ ináyǎ́ Sisao, ayǎ́ surǎ́má mǎ́xǎ́ ináyoríni. Wo omí seáyí e wimóníṅo xegǎ́ yoǎ́ Jisasoríni.’ raríǎ́gǎ́waríni.” rǎ́aiwá e nǎ́ra nuro

⁸ ámá e epǎ́royǎ́ egǎ́yǎ́ tǎ́ni aṅǎ́ apimí dǎ́ṅǎ́ gapímanowa tǎ́ni ayǎ́ rǎ́aiwá e raríṅagǎ́a arǎ́a nǎ́wiro sǎ́mǎ́ níróniṛo wíki nǎ́wóga nǎ́wiápnímearo

⁹ gapímanowa xwǎ́rǎ́xǎ́ numéǎ́sáná Jesonowa ámí axǎ́pǎ́ bí mepa oépoyíniṛí níǎ́gwǎ́ bí nurápiro wáríǎ́gǎ́awixíni.

Poro tǎ́ni Sairaso tǎ́ni Beriayo egǎ́lǎ́pǎ́ náníni.

¹⁰ Sǎ́a ayimí árǎ́wíyimí Jisasomí dǎ́ṅǎ́ nǎ́wíkwǎ́roro nání xexǎ́rǎ́meá imóníǎ́gǎ́yǎ́ Poromí tǎ́ni Sairasomí tǎ́ni fǎ́ xǎ́rǎ́pǎ́rǎ́xíniṛí rǎ́xa aṅǎ́ Beriá ríniṅǎ́pimí nání éf urowárǎ́gǎ́a awaú nuri aṅǎ́ apimí nǎ́rémoríná Judayǎ́yá rotú aṅǎ́ e mǎ́rǎ́niṅiwámí nǎ́páwiri xwǎ́yǎ́yá yayǎ́ neainaríṅǎ́pǎ́ wǎ́ uríǎ́gǎ́sǎ́xíni.

¹¹ Judayǎ́ Beriá ṅweáyǎ́ —Ayǎ́ Judayǎ́ Tesaronaika ṅweagǎ́yǎ́ yapǎ́ mimóníṅoǎ́. Dǎ́ṅǎ́ pírániṅǎ́ eyíroaríǎ́gǎ́yǎ́ eṅagǎ́ nání seáyí e wimóníṅoǎ́. Ayǎ́ sǎ́mǎ́ níxeadǎ́péniro “Xwǎ́yǎ́yá Poro neararíṅǎ́pǎ́ arǎ́a owianeyí.” nǎ́wimóníro sǎ́a ayǎ́ ayo re nǎ́yaiwiro, “O neararíṅǎ́pǎ́, ayǎ́ Bíkwǎ́yo níriṛíni eáníṅǎ́pǎ́ tǎ́ni nepa xixeni rǎ́a imóníni?” nǎ́yaiwiro Bíkwǎ́pǎ́ fǎ́ níróa uro pǎ́a níméra uro neróná

¹² obaxǎ́ wí Jisasomí dǎ́ṅǎ́ wíkwǎ́roro Gírikíyǎ́ aṅǎ́ apimí dǎ́ṅǎ́ seáyí e imóníǎ́gǎ́yǎ́ wí oxǎ́ tǎ́ni apíxǎ́ tǎ́ni ení dǎ́ṅǎ́ wíkwǎ́roro yarǎ́nǎ́ re eṅíniǎ́gǎ́ni.

¹³ Judayǎ́ Tesaronaika ṅweagǎ́yǎ́yǎ́ xwǎ́yǎ́yá rǎ́pǎ́, “Beriayo ení Poro xwǎ́yǎ́yá Goríxoyá wǎ́ uraríni.” rǎ́naríṅagǎ́ arǎ́a nǎ́wiro re egǎ́awixíni. Aṅǎ́ apimí nání nuro ámá e dǎ́ṅǎ́yǎ́ Poromí mǎ́xǎ́ owípoyíniṛí sǎ́mǎ́rǎ́xwǎ́ró wieméáná ámá obaxǎ́ rǎ́xa epǎ́royǎ́ nero wíki nǎ́wóga wiápnímeagǎ́awixíni.

¹⁴ Ámá obaxǎ́ rǎ́xa epǎ́royǎ́ nero wíki nǎ́wóga wiápnímeaaríṅagǎ́a Jisasomí dǎ́ṅǎ́ nǎ́wíkwǎ́roro nání xexǎ́xexǎ́rǎ́meá imóníǎ́gǎ́yǎ́ sǎ́ṅwǎ́ e nǎ́wíniro re egǎ́awixíni. Apaxǎ́ mé Poromí rawǎ́rawá tǎ́ṅǎ́ e nání éf urowáríǎ́gǎ́awixíni. Poromí rawǎ́rawá tǎ́ṅǎ́ e nání éf nurowáríro Sairaso tǎ́ni Timotio tǎ́ni sǎ́ni e ṅweaṅáná

¹⁵ ámá Poromí éf nímíga úǎ́yǎ́ omí sǎ́a obaxǎ́yo níméra núǎ́sáná aṅǎ́ Atenísiyǎ́ ríniṅǎ́pimí nírémore e dǎ́ni

wáraúaná o ámi sekaxí re uowáriniginí, “Sairaso tñi Timotio tñi nioní tñí e nání bípaxí imóninányí, aníni bñisixini.” uowáraná omí e niwárimí ugíawixini.

Poro Atenisi dání wáf urinjí nánirini.

16 Poro Atenisi dání awaú nání weninjí nerí niñwearína aní apimi mimóní ñwá imóninjíyí —Ayí xopaikíxí xixegíni ámá imixigfáyirini. Ayí aga ayá wí ami ami nimini éf nuráara uninjagi niwiniñi nání sñmí níronimi nemeína

17 Judayíyá rotú aníyo ni páwiyirí ayí tñi émá Gorixo nání ðinjí moarigfáyí tñi xwíyá rñiro sía ayí ayo makería imixarigfe nání nuayirí ámá o eméina e rówapigfáyí tñi xwíyá rñiro néra nurína

18 ámayo uréwapiyarigfá Epikurianiyí rñigfá wa tñi Sioikiyí rñigfá wa tñi Poro tñi ximiximí xwíyá rñigíawixini. O wáf nurína Jisaso nání uríni ámá xwáripáyo dání wiápnimeapíra nání uríni yarinjagi nání wa peayí niwaniro re rigíawixini, “Ámá xwíyá rñirowiárf emearinjí ro pí xwíyá neariminiñi ríra rarini?” rñiro wa “O anínamí ðanjí ñwá imónigfá ámá aní mídánjyíyá nání neariminiñi ríra rarini?” rñiro nero

19-21 omí niwirimeámi nuro —Ámá Atenisi ðanjíyí tñi ámá aní mídánj aní apimi urñigfáyí tñi kikiá bi mé aninjí miní pí pí xwíyá sñj rñiñpí aría wiro áwanj uríro yaníro nánini yarigfáyirini. Ayí omí niwirimeámi nuro Ariopagasíyí rñinjípami dání xwíyá réwapínarigfe nání niwirimeámi nuro re urigíawixini, “Xwíyá sñj joxí wáf neararinjípí nene píraninjí aría nisirane níjía imónani nání áwanj neareí. Ayí rípi nání rñirarñwini. Xwíyá joxíyá nínearína nene sñni aría miwiarñwápi rarinjagi nání xwíyá mñkípi nání níjía imónani nání rñirarñwini.” uríagfá

22 Poro Ariopagasí tñj e dání éf nírómáná re urinjiginí, “Atenisi ðanjíyíné, segí ñwá imóninjípí nímeróná awayini ayá tñi wéyo umearñagfá sñwí seaninjini.

23 Ayí rípi nání seararinjini. Xámi nioní aní rípimi nemeí segí ñwá éf nuráara uninjíyo —Ayo seyíné yarinjí niwiro seáyí e umearigfáyorini. Ayo píraninjí sñwí mí nómixa nurína winfanigini. Éf urárarñinjí bimi rñwamíñj rípi ‘Ñwá nene majíáo nánirini.’ eáninjagi winfanigini. Ayínáni ñwá seyíné majíá nimóniro aiwí yarinjí niwiro seáyí e umearigfo nání áwanj bi osearimini.

24 Ñwá xwá rñi nírimini imixiri amípi nñi arími enjyí imixiri enj, o anínamí tñi xwíarími tñi Ámináo seáyí e wimóniño enjagi nání ðinjí re yaiwipaxí mimónini, ‘O aní

nanwí ridiyowá yanfwa nání negí wé tñní mirarínwáyo ηweaarínjíríní. dñj e yaiwipaxí wí mimóníní.

25 Xewaninjo áamá n̄iyoní wigí dñjipi sixí umímori s̄injí nimóníro anj upaxí imónípirí nání wimixirí amípi n̄níní áamá n̄ipírí nániraní, yínipírí nániraní, wimixiyirí yarínjo enagí nání r̄ipi ení yaiwipaxí mimóníní, ‘O amípi wí nání d̄fwí ikeamónarinjagí nání negí wé tñní arirá wipaxoríní.’ Dñj api ení yaiwipaxí wí mimóníní.

26 Nwáfá o xewaninjo re n̄iyaiwirí, ‘Áamá gwí arí arí e e ηweapíríríní. Gwí arí arí xiáfáwa xiripíríná íná íná imóníníáríní.’ n̄iyaiwirí an̄jñn̄í neyíroárímáná áamá ná woní imixinj̄ipimí dání áamá gwí wirí wirí n̄níní nimóga b̄jwáríní.

27 Áamá gwí arí arí n̄níní xewaninjo nání p̄fá néra nuro ámiríninj̄í neróná s̄jwá w̄n̄imeapírífa nání x̄fo enj̄ api e enj̄ríní. E nerí aí o nene x̄ixeḡñn̄í ηwean̄wá gene gene t̄ñj e dání ná j̄amí m̄ineaimóníní.

28 Ayí r̄ipi nání seararinj̄íní. Segí sorixowa aí re rigfápi, ‘Nene ení Nwáfá neamean̄eneríní.’ rigfápi tñn̄í x̄ixení nene enj̄ eáninj̄í oyáyo dání imónírane ηwearane anj̄ emerane yarínjwíní.

29 Nene Nwáfá o neamean̄ene imónin̄jagwí nání dñj re m̄iyaiwipa oyaneyí, ‘Nepa Nwáfá imónin̄jo imónin̄jipi, ayí ámaéne dñj n̄imorane wé tñn̄í xopaikigí imónin̄j̄ ηwáfá s̄injáyo dání imixarin̄wápirání, s̄injá goríyo dání imixarin̄wápirání, s̄injá siripáyo dání imixarin̄wápirání, sa ap̄ñinj̄í r̄ífa imóníní?’ m̄iyaiwipa oyaneyí.

30 Ayínání Nwáfá o —O Gorixoríní. O áamá xámí o nání majífa nero wigí ηwáfápiní n̄iméra bigfápi nání peá n̄imorí kikiáfá n̄wía n̄b̄r̄í aiwí agwí áamá amí ḡimí ηweagfá n̄iyoní re neararíní, ‘Segí f̄wí yarigfápi nání r̄f̄w̄m̄íní n̄imamoro saninj̄í nimóníro ηweápoiyí.’ neararíní.

31 Ayí r̄ipi nání e neararíní. O s̄fá w̄yimí áamá xwáfá r̄írí n̄írím̄íní ηwean̄wáyo xw̄yífá píráninj̄í n̄ineamearíríná woní woní negí yarínwápi nání yarínj̄ im̄ím̄í neainífa nání r̄íxa rárinj̄íríní. Nene xw̄yífá neamearínfo ení r̄íxa r̄ípeárinj̄íríní. Nene ‘R̄ípeárinjo, ayí orfání?’ yaiwianíwá nání o péo ámí s̄inj̄í nerí owiáp̄ñn̄imean̄írí enj̄ sixí weámixáná wiáp̄ñn̄imean̄íríní.” Poro e uráná re enj̄niḡíní.

32 Áamá e awí eánigfáyí Poro xw̄yífá “Xwáripáyo dání wiáp̄ñn̄imean̄íríní.” r̄íagí arífa n̄wiróná wí r̄iperírí wigfawixíní. Wí “Xw̄yífá joxí neararinj̄ipi r̄f̄wéná ámí b̄í tñn̄í arífa sianf̄wáríní.” urigfawixíní.

33 E uráná Poro réwap̄ñnarigf̄e dání p̄ñn̄í n̄wiárím̄í úagí aí

³⁴ áamá wí —Oxí wo xegí yoí Daionisiasoyí ríníñoríní. O Ariopagasi dání réwapínarígfáyí woríní. Apíxí wí xegí yoí Damarisíyí ríníñíríní. Áamá ámí wí ení nawíníriní. Ayí omí níkumíxíníro númí nuro Jisasomí díní wíkwírogíawíxíní.

18

Poró Koríníyo níñwearíná enífpí náníriní.

¹ Poró e nemí Atenísí píní níwíárimí aní yoí Koríní ríníñífpímí nání nurí e

² níréómáná áamá Judayí wo —Xegí yoí Akwiraoyí ríníñoríní. Xínáí Podasí píropenisíyo dání xíríñoríní. Xiepi xegí yoí Pírísirairíní. Romíyí míxí ináyí Kírodiaso Judayí aní apímí ñweagíá níyoní sekaxí re uríñí enagí nání “Romí aní rípmí dání píní níneawíárimí úfírxíní.” uríñí enagí nání ayaú Itarí píropenisíyo píní níwíárimí Koríní nání síñí bígfíyaúríní. Ayaúmí Poró níwímearí

³ nígwí omíñí o yaríñífpí ayaú ení yarígfí enagí nání ayaú tñí nawíní níñwearó senfá aní pákipírífa nání imímíxímí nero níñwearóná

⁴ Poró Sabarfá ayí ayo Judayíyá rotú aníyo nání nurí ayí tñí Gíríkíyí tñí ení re owípímónírí, “Xwíyíá Goríxoyápímí dání Jisaso nání neararíñífpí neparíní.” owípímónírí ayí tñí nawíní rotú aníyo dání xwíyíá xímíxímí níñro rínayígfawíxíní.

⁵ E néra nuríná Sairaso tñí Timotío tñí Masedonia píropenisíyo dání níbírí Porómí wíméáaná o xegí nígwí omíñí yaríñífpí píní níwíárimáná Sabarfáyóní marfáá, sfá ayí ayo Judayí tñí e nání nuayírí píraníñí uréwapíyímínírí nerfíná woákíké re wíayíñínigíní, “Áamá yeáyí neayímíxemeanífa nání aríowayá xwíá píaxíyo dání iwíaroníoyí raríñwáo, ayí Jisatoríní.”

⁶ E urayaríná ayí ríxa xíxewíámí nuríro ikayíwí uráná Poró xegí iyíá nípírírí síkí xéníñífpí pírfí wíáíkímí yáriníñíní. Pírfí wíáíkímí níyárirí re uríñínigíní, “Seyíné anífnányí sewaníñíyífné rífa meárínífáyo dání aníñípírífaríní. Seyíné arífa múníaríñagífa nání nioní wí níxímeapaxímaní. Agwí nioní seyíné píní níseawíárimí ríxa émányo wáí urímínírí riwoní waríñíní.” uráriníñíní.

⁷ E nurárimo píní níwíárimí nurí aní áamá woyá —O xegí yoí Titiasí Jasítasoyí ríníñoríní. Goríxo nání wáyí níwírí nání yayí umearíñí woríní. Xegí aní Judayíyá rotú aníyo dání oríwámí dání míríníñoríní. Oyá anjwámí nání nurí e dání xwíyíá uraríná re eníñíní.

⁸ Judayí wo —Xegí yoí Kírísipasoríní. Judayíyá rotú añíyo awí eánarigfáyo seáyí e umenweañoríní. O tñní ámá o xegí añiwámí wearigfáyí tñní Poro urarínjpi arfá níwiro Jisasomí dñj níwíkwíro émayí Koríní ñweagfáyí obaxí ení arfá níwiro dñj wíkwíro wayí mearo yarfná

⁹ sfá wíyimi Ámináo re enjñigíní. Poromí orínjá nupáriní re urínjñigíní, “Joxí wáyí mñsinpa oení. Xwíyí fá nioní nání joxí nura warínjpi pñní mñwiárí siní anínj nura úrírxíní.

¹⁰ Ayí rípi nání rírarínjíní. Nioní joxí dñj ríkíkayonagí nání ámá mñxí sífápipi dání wí rñnínj sinínfámaní. Ámá añj rípimi nioní dñj nñnkwríprífa nání nigí imónínjyí obaxí enagí nání rírarínjíní.” urfagí nání

¹¹ o añj apimi nññwearí Goríxo nání nuréwapíya warfná emá 18 múronjñigíní.

¹² Judayí Koríníyo ñweagfáyí, Romíyí wo xegí yoí Gario pñrimiáo nimóníní Gíríkíyí pñropenisí e menweañaná, Judayí dñj axípi tñníní nimóníro níwiápnímearo Poromí xwíyí fá oumeáraneyíníro wáf pñrimiá Gario xwírxí umearíñe nání níméámí nuro

¹³ Poromí nuxekwímoro re urígfawixíní, “Ámá ro ámá Goríxomí yayí numeróná ñwí ikaxí rñnínjpipi níwiaíkiro xegí bí nero éfrixíníní dñj xenwímíní ukínímñxarínjoríní.” urfagí aí

¹⁴ Poro ríxa manj exoámíníní yarfná pñrimiá Gario Judayí ayo re urínjñigíní, “Poro íwí éf síñwíryí, ríkíkíríó éf síñwíryí, nioní re yaiwimíníní éaríní, ‘Ámá rowa uxekwímoarigfápi arfá níwirfná, ayí ananíníní.’ yaiwimíníní éaríní.

¹⁵ Soyfné uxekwímoarigfápi, ayí xwíyí fá tñní yoí tñní segí ñwí ikaxí eánínjpipi dání rñnínjpi nání o tñní mñxí rñnarínjagífa nání segípi xwíyí fá nimíxíro eyírópoyí. Nioní ‘Xwíyí fá apí oseaeýíroimíní.’ mñnimónaríní.” nuríní

¹⁶ xwírxí umearíñe dání mñxídamí wiowáraparfná ámá wí re egfawixíní.

¹⁷ Judayí wigí rotú añíyo awí eánarigfáyo seáyí e umenweañomí —O xegí yoí Soténisoríní. Omí fá níxero pñrimiá Gario xwírxí umearíñe mñdáníñe iwanj mépearínjagífa aí o dñj sípi wí mñwí kíkífa enjñigíní.

Poro ámí Siria pñropenisíyo nání nurí Adiokíyo rémonj náníníní.

¹⁸ Poro siní sfá ayá wí e nññweañísáná ámá e dánj Jisasomí dñj níwíkwíro nání xexírímeá imónígfáyo yayí níwiárímo Siria pñropenisíyo nání úmígníníní sípíxí womí nípíxemoáníní Pírísiráí tñní Akwírao tñní ení nawíní

nipixemoániri o tñni nuro Poro Gorixomi dñjñ nìwìkwírori nánì ñwáfá ñweañjpi nánì añj xegf yoí Segíria rìnñjñpimi dání dífá nìróniri

¹⁹ ríxa añj Epesasi rìnñjñpimi nìrémoro Poro ayaúmi añj apimi nìwárìmi Judayfá rotú añj e mìnññjwámì nánì nuri nìpáwiri ayf tñni xwíyáfá nìrìnro

²⁰ ayf “Joxi sìnì bì tñni nìñweámoxi úrìxìnì.” neaimónarìnì.” urfagfá aiwì o “Ananrìnì.” mìwimónf

²¹ yayf nìwíarìmi nuríná re urññnigìnì, “Gorixo nìwimónirínáyf, nionì ananì ámi re seaíménapimfárìnì.” nurárìmi nuri sipixfyo nìpìxemoániri Epesasi pñni nìwíarìmi nuri nuri nuri

²² sipixo ríxa añj Sisaria rìnñjñpimi iwiékñimeááná Poro nayoámìnimeámi Jerusaremì nánì nìyirì Jisasoyá sìyikf imónigfáyo yayf nìwíara nìmúroairì añj yoí Adiokfyo nìrémori

²³ e sfá wí nìñweañsáná pñni nìwíarìmi nuri xwáfá yoí Garesia rìnri Pìrigia rìnri eñe —Ayf xfo xámì wáf urimeñerìnì. E nìpuríná ámá Jisasomì dñjñ wìkwíroarigfáyo xwíyáfá ámì bì tñni nurìrì eñf sìxí nìweámixára múroñnigìnì.

Aporoso Epesasiyo tñni Korinfiyo tñni dání uréwapfñjñf nánrìnì.

²⁴⁻²⁵ Judayf wo —Xegf yoí Aporosorìnì. Añj yoí Arekisadírria dání xirñjñ worìnì. Xwíyáfá nìrìríná neñwìperi émí saímí rarñjorìnì. Bìkwf Gorixoyáyo nìrìnri eánñjñpì nìpìnì aumaúmí inñjorìnì. Óf Ámínáomì xfdìpaxfyi nánì píránñjñ uréwapfñjñf eñagì nánì ámayo Jisaso nánì urìrì píránñjñ uréwapfñjñf neríná símí nìxeadfpenrì uréwapfñjñf yarñjorìnì. E nerì aí wayf Jono umeaiagfñf nánìnì nìjáfá imónñjorìnì. O Epesasiyo nìrémori

²⁶ Judayfá rotú añfyo iwamfó nìpáwiri ayá igigf mé xwíyáfá Gorixo nánì urarñjagì aí Pìrisiraf tñni Akwirao tñni o apìnì nánì rarñjagì arfá nìwiríná omì nìwirimeámì nuri óf Gorixomì xfdìpaxfyi nánì bì, o sìnì majfá eñfpi nánì áwanf nurìrì ámì bì tñni píránñjñ uréwapfñjñf isixìnì.

²⁷ Aporoso “Nionì Gírìkifpìropenìsfyo nánì úmìgìnì.” wimónáná ámá Epesasi dñjñ Jisasomì dñjñ nìwìkwíroro nánì xexìrimeá imónigfáyo omì dñjñ sìxí numímowárìro payf bì nearo Gírìkifpìropenìsfyo ñweagfá Jisasomì dñjñ wìkwíroarigfáyo nánì rfwamñjñf re eagfawixìnì, “Ámá ro seaímeááná yayf tñni nìpemeámì úrìxìnì.” Rfwamñjñf e nearo wiowaráná o nuri e nìrémómáná ámá Gorixo wá wianarñjagì nánì Jisasomì dñjñ wìkwíroarigfáyo xegf

nuréwapiyirinjipimi dáni arirá niwiríná arirá bi onimiápi m+win+nigini.

²⁸ Ayí rípi nánirini. O áamá obaxí sijnwí anigfe dáni Judayí xejwí nímoro rarigfáyí tñni xim+ximí niníro nír+niróná o Bíkwi Gorixoyáyo dáni m+inj nírori “Áamá yeáyí neayimixemeanfa nání arfowayá xwfa piaxíyo dáni iwiaronfoyi rarijnwáo, ayí Jisasorini.” nuriríná xwiyfa mímúropaxí imóninjipi nuriri xórófí bi onimiápi m+win+nigini.

19

Poró áami Epesasiyo nírémori e dáni enj nánirini.

¹ Poró, Aporoso siní anj yoí Koriniyi rininjipimi njweanáná, o dífwiní enjmi áw+nimí nípumaná ámi anj yoí Epesasiyo nírémori Jisasomi xdarigfa wíyo niwimeari

² yarinj re win+nigini, “Soyné Jisasomi dñj wíkwíróáná kwíyí Gorixoyápi seaimeañoyinéraní?” uríagi awa re urigfawixini, “Xwiyfa re rininjipi, ‘Gorixoyá kwíyí bi njweani.’ rininjipi aí rinarinjagfa siní arfa bi m+winwáonerini.” uríagfa

³ o re urinj+nigini, “Wayí nimearoná pí wayí meagfoynéraní?” uríagi awa “Wayí Jono umeaiagipi axpi meañwáonerini.” uríagfa

⁴ o re urinj+nigini, “Wayí Jono umeaiagipi, ayí áamá re oyaiwípoyiniri umeaiagipirini, ‘Áamá ayí wigí fwí yarigfápi rfwimníní mamófayírfani?’ oyaiwípoyiniri umeaiagipirini. O áamáyo wayí api numeairíná re uragfirini, ‘Áamá nioniyá rfwíyo binfomi dñj wíkwírófirixini.’ O e urago, ayí Jisaso nání uragfirini.” uríagi

⁵ awa Poró e urípi arfa niwiro wayí áamá Áminá Jisasomi dñj niwíkwíroríná mearigfápi meagfawixini.

⁶ Wayí api meáná Poró wé seáyi e wikwiaráná re enj+nigini. Kwíyí Gorixoyápi áamá awami waininj+nigini. Kwíyípi waináná awa xwiyfa mfkí api apimi dáni anani ríro wfa rókiamoarigfáninj ríro egfawixini.

⁷ Áamá e egfáwa nowani wé wúkaú síkwí waú awarini.

⁸ Poró anj apimi ninjweari Judayíyá rotú anjyo nípawiri ayá bi mé xwiyfa nura nuri áamá ayí re owipimóniri, “Ayí áamá Gorixo xfo xegí xwioxíyo míméamí nerí umeñweanfápi nání áamá ro neararinjipi, ayí neparini.” owipimóniri nureñwípea nuri njweanáná emá waú wo ríxa nímúrómáná enáná

⁹ Judayí wí dñj wakísí niníro Poró rarinjipi pírí niwiaikiro áamá obaxí epfroyí egfa sijnwí anigfe dáni óf Gorixo tñj e

nánì inìṅyì nánì Jisasomì xídarìgíáyì nánì ikayíwí raríná o ayo pínì nìwiárìmì nurì áamá Jisasomì dìnṅí nìwìkwíroro nánì wiepìsarìṅṅí wínìṅṅí imónìgíáyo nìwirimeámì xíto t́nì nawínì nuro śfá ayí ayo aṅṅí xwíyífá réwapínarìgífá Tirana-soyáiwámì dání nurenwípéa unìṅìṅì.

10 O e yarìṅagì nánì áamá Judayíranì, Gírikìyíranì, Esia píropenìsíyo ṅweagíáyí ńnì Poroyá maṅṅyo dání xwíyífá Ámínáo nánìpì arfá wiaríná xwiogwí waú múroṅìṅìṅì.

Sipaomì xewaxowa imfó mìxí oumánowáraneyìṅìro egfá nánìṅìṅì.

11 Poro Gorìxoyá dìnṅí t́nì emímí xegí bì áamá sìṅwí mìwínarìgífá imónìṅṅìpì yarìṅagì nánì

12 irìkwíranì, roarìxíranì, o kwírìnarìṅṅìpì áamá nurápìmì nuro áamá sìmìxí yarìgíáyí t́ṅṅí e nánì nìmeámì úaná sìmìxí ayí pínì wiárìrì áamá imfó dìnṅí xìxéroarìṅṅìyí t́ṅṅí e nánì nìmeámì úaná imfó pínì nìwiárìmì urì yagíṅìṅì.

13 Judayí aṅṅí wí e wí e nmero “Imfó mìxí umáṅìpaxonerìṅì.” rìnarìgíáyí wí re yagíṅìṅì. “Imfó áamá romì xìxéroarìṅṅìyí mìxí umáṅìnowáraneyì.” nìyaiwiro iwamfó yoí Jisasoyáyo dání mìxí umáṅìnowáranìro neróná imfóyo re nura wagíṅìṅì, “Nionì yoí Poro wáf neararìṅṅo, Jisasoyì rìṅìṅomì dání rìrarìṅagì nánì áamá xìxéroarìṅṅí romì pínì nìwiárìmì uì.” nura nuro nemeríná

14 Judayíyá apaxípánìṅṅí imónìṅṅí xwé wo —Xegí yoí Sipaoyì rìṅìṅorìṅì. Omì xewaxowa wé ẃúmì dánṅí waú imónìgífáwa enì axípì e yanìro yaríná

15 imfó awa urarìgífo re urìṅìṅìṅìṅì, “Nionì ananì Jisasomì mí ómìxìrì Poro nánì nìj́fá imónìrì enagì aiwì soyíné goyínérìṅì?” uráná re enìṅìṅìṅì.

16 Áamá imfó dìnṅí xìxéroarìṅṅo nìmawirì nìxeamomerì awamì xopìrárí wíáná ŕnìṅṅí xaiwí winíagífa aṅṅí iwámì dání éfì nuróná aikí urírfáwa ugíawìxìṅì.

17 Aṅṅí iwámì dání éfì nuróná aikí urírfáwa úfáyí nánì áamá Judayíranì, Gírikìyíranì, Epesasi ṅweagíáyí ńnì arfá nìwiárìro nánì wáyí níkarìṅìro Ámíná Jisasoyá yoí nìrìróná seáyì e numero

18 Jisasomì dìnṅí wìkírófáyí obaxí wí nìbayiro wigí yarìgíápì waropárí wiro ẃfá urókiamónìro nìyayiro

19 wigíyí obaxí wí ayáf xìxegìṅì yarìgíáyí wigí ikayíwí sìṅwí wínaxídíwanìṅìṅìrì bìkwíyo ṅwirárìṅṅìyí nìmeámì nìbìro áamá ńnìyá sìṅwíyo dání ŕfá níkeaárìmáná nìgwí bìkwí ŕfá ikeaárìfápì bí neróná tarìgíápì ífá nìroróná ńnì K50,000 imónìmìṅìṅì éagí wìnìgíawìxìṅì.

20 Apí nípini nimóga waríná xwiyá Ámináo nánipi surímá mimóní wí e wí e siní xwé níríga emearíngagí nání ámá ámí ámí ayá wí kumíxinayigfawixini.

Epesasi ηweagfáyí simímiákwí nero egfá nánirini.

21 Apí ríxa nimónimáná enáná Poro Goríxoyá kwíyípmi dání re yaiwínigini, “Nioní nurí Masedonia píropenisfyo áwinimí urí Gírikíyí aníyo áwinimí urí níyárimoní Jerusaremí nání úimigini.” E níyaiwiríná re rínginigi, “Nioní ríxa Jerusaremíyo nání nurí níremorínáyí e dání wí e nání xámí mupaxí nimónirí nurí aní Romíyí ríníngípmi síngwí winíimigini.” nírirí

22 ámá xfómí seáyí wíiarigfíwaúmí —Egí yoí Timotiomi tñí Erasítasomí tñí awaúmí Masedonia píropenisfyo nání nurowárirí aí o siní ámí bí tñí Esia píropenisfyo ηweanáná

23 ámá wí níwiápnímearo óf Goríxomí xfdarigfáyi nání míxí nírinowíeániríná simímiákwí onímiápi megfawixini.

24 E egfíná ámá wo —Xegí yoí Demitriasarini. O xegí nígwí omíngí neríná amípí sfhá sirípá tñí imíxarigfápi yaríngíyí worini. Esia píropenisfyo ηweáyí wigí ηwáfá xwépi —Apí xegí yoí Atemisíyí ríníngípirini. Apí wigí aní ridíyowá yaríngíwámí éf uráraríngípníngí imóníngípi sirípá tñí wigí ηwáfá onímiá bia ananí nímeámí nuro wigí aní xíxegíníyo típírfá nání imíxarigfáyi worini. Ámá omíngí xfo yaríngípa axípi neróná nígwí onímiá meaarigfámani.

25 O ámá omíngí xfo yaríngípa axípi yaríngfáwami tñí ámá omíngí xegí bí onímiápi yaríngfáwami tñí awí neaárirí re urínginigi, “Gf ámáoyíné, soyíné níjfarini. Omíngí none yaríngwá rípi nánini nígwí wí míneamúroarinini.

26 Ámá Poroyí ríníngó negí aní Epesasiyoní marfái, negí Esia píropenisfyo níminí ení yaríngípmi soyíné síngwí winíro arfá wíro yaríngfáriní. O ámá wigí ηwáfá fá xíraríngfá imóníngípi ríwí oumópoyinirí neríná re uraríngorini, ‘Nwáfá ámá wé tñí imíxarigfápi nepaxíngí mimónini. Mimóní ηwáfáriní.’ E uraríngagí nání ámá obaxí arfá níwíro ηwáfá nene imíxaríngwápi ríxa ríwí umogfáriní.

27 None o raríngípi xe orínirí síngwí níwiníranénáyí, nígwí omíngí none nerane nígwí míneamúroaríngípi peayí wianípaxí imónínfápiní marfái, rípi ení imónínfáriní. Aní ridíyowá yaríngwáiwá, negí ηwáfá Atemisíyí ríníngípi nání míriníngíwá nání ení peayí níwianíro ‘Sípírini.’ rípxí imónirí ηwáfá apíxí imóníngí í, ámá Esia píropenisfí tíyo ηweagfá níni tñí xwáfá níminí ηweagfáyi tñí yayí umearíngí ení surímá nimónirí xwáfá iwerí enfáriní.” urfagí

28 awa arfá n#wiróná wikf bi ayikwf m#wónfagi enf t#ni rfaiwá re n#ra ug#awix#ni, “Epesasi #wean#waéneyá #wfá Atemisi#pi, ayf seáy# e imón#n#p#r#n#i.” n#ra nuro

29 an# n#pim#n#i rfaiwá r#rowiám# niga nur#ná á#á n#n#i re eg#awix#ni. Wáf á#á awí eán#rig#e nán# nawín# xwamián# néra m#r#f nuro á#á Masedonia p#ropen#s#yo dán#f Poro t#ni emear#gfíwáu —Eg#f yo#f rowaúm# Gaiasoy# r#n#n#om#i t#ni Aris#takasoy# r#n#n#om#i t#n#r#n#i. —Awaúm# íá n#xero níropém# uáná

30 Poro á#á wikf t#ni awí eán#rig#e p#y#fá xw#y#fá bi our#m#n#r#i yar#ná á#á Jisasom#i x#dar#ig#fáy#f xe oun#r#i s#n#w#f m#w#n#ar#ná

31 gap#man#f Esia p#ropen#s#f ayo umen#weag#fá wa —Awa Poro t#ni níkum#x#n#ro emear#ig#fáwar#n#i. Awa xw#y#fá Poro nán#i nurowár#róná re uray#ig#fawix#ni, “Ar#kí á#á awí eán#rig#e nán#i mupan#i.” urar#ná

32 á#á awí eán#rig#e dán#i xwamián#f nero wa wig#f bi nán#i r#ro wa wig#f bi nán#i r#ro neróná arikik#f nin#ro nán#i á#á ná#p# arfá kwikw#kwikw#f nero “Ay#f r#p#f nán#i awí eán#waéner#fan#f?” m#y#aiwipa nero

33 wa Juday#f wig#f wo Arekisadaoy# r#n#n#o xw#y#fá r#r#m#f oneai#n#r#i wáráná á#á e ep#roy#f eg#fáy#f wí “Ay#f o nán#i awí eán#waéner#fan#f?” yaiwiar#ná o re oyaiwípoy#n#r#i, “Juday#f r#fá ap#i neameár#ig#fáman#i.” oyaiwípoy#n#r#i xw#y#fá our#m#n#r#i nán#i wé ówan#f uyim#n#r#i é#y#f re eg#awix#ni.

34 Awa o Juday#f wo enagi s#n#w#f mí n#wóm#x#iro nán#i nawín#i axíná n#rayiro ayá wí rfaiwá re nura ug#awix#ni, “Epesasi #wean#waéneyá #wfá Atemisi#pi, ayf seáy# e imón#n#i.” An#n#f min#f e n#ra nuro n#ra nuro

35 gap#manowayá pay#f weaiar#n#o n#b#r#i á#á ep#roy#f eg#fáyo p#r#f wiaikím#f n#yár#máná re ur#n#n#ig#n#i, “Ep#sasi #weag#fóy#né, á#á wo s#n#i maj#fá re rimón#n#i, ‘Ep#sasi #weag#fáy#f an#f r#d#yowá yar#ig#fíwá wig#f #wfá xwé Atemisi#y#f r#n#n#p#i nán#i m#r#n#n#iwá t#ni #wfá ap#i an#fnam#i dán#i piérónap#n#p#i t#ni men#weag#fáy#f#r#n#i.’ Á#á wo s#n#i maj#fá e rimón#n#i? Oweo#f.

36 Nion#f sear#fá ap#i á#á wo ‘Ay#f nepaman#i.’ r#pax#f mimón#n#ag#i nán#i soy#né n#yop#yára oseaun#i. Úrap#i mikár#n#pa époy#f.

37 Ay#f r#p#f nán#i searar#n#n#i. Á#á soy#né íá n#xem#i bfá rowáu neg#f an#f r#d#yowá yar#n#wáiwám#i dán#i am#p#í bi #wf#f m#meapa eri neg#f #wfá imón#n#j#i nán#i ikay#wf#f aí bi m#r#pa eri é#fíwaur#n#i.

38 Xw#r#x#f nán#i mimón#pa ner#i gap#manowa xw#r#x#f arfá wian#ro nán#i m#n#weapa re#o#f? Ay#nán#i Demit#riaso t#ni

omihí axípi yarigfáwa o tñi nawíni kumixinígáwa tñi ámá womi xwiyfá ousemearaníro nerónáyí, xwiyfá umeararigfe nání ríxa nuro e dání xixe oxekwímonípoi.

³⁹ Soyfne xwiyfá siní wí tífáyíne enánáyí, xwiyfá nání sfá awí eánariñwáiná dání rírxini.

⁴⁰ Ayí rípi nání searariñini. Agwí none éwapfnwá rípi mfkí mayí enagi nání gapimanowa ‘Píyo dání awí neáníro rírowiámí niníro simímiákwí éoi?’ nearána ‘Xwiyfá ananí urípaí imónaníwini.’ ríseaimónarini? Oweoi, ríxa gapimanowa xwiyfá neamearípaí imóniñwini.”

⁴¹ Gapimanowayá payí weaiariño e nuríísaná ámá e awí eánigfáyo xixegfíni uowárapiniñini.

20

Poró ámi Masedonia Píropenisfyo emerí Girikiyí anfyo emerí ení nánirini.

¹ Ámá xwiyfá rírowiámí niníro simímiákwí yarigfá pñi níwiáíro kikiá yarfná Poró ámá Jisasomí xdarigfáyo xfo tñí e nání “Eini.” nuríri ríxa báná ení ríremíxí níwiri yayí níwiáími Masedonia píropenisfyo nání úimigíniñi e dání pñi níwiáími

² nurí píropenisf apimi áwiniñi nípurfná ámá e ñweagfá Jisasomí dñí wíkwírogfáyo ení ríremíxí ayá wí níwiéra nípurí Girikiyí anfyo níremori

³ e ñweañaná emá waú wo ríxa nímurómáná enáná ríxa Siria píropenisfyo nání úimigíniñi sípíxí womi píxemoánimíniñi éfyí Judayí wí o nání mekaxí rínaríñagfá nání ámi dñí re yaiwiñiniñi, “Ámi Masedonia píropenisfyo nioni bíñáimani oumíni.” níyáiwiri imaní nurí

⁴ ámá rowa ení o tñi nawíni ugfawixini. Wo Beria dñí Pírosomí xewaxo Sopataorini. Ámi waú Tesaronaika dñí Arisítakaso tñi Sekadaso tñi awaúrini. Ámi wo Debi dñí Gaiasorini. Ámi wo Timotiorini. Ámi waú Esia píropenisfyo dñí Tikikaso tñi Tíropimaso tñi awaúrini.

⁵ Awa nioni tñi Poromí tñi xámí níyeamearo Tírowasí dání yawawi nání weníñí nero ñweañaná

⁶ Judayí Goríxo múroníyi nání dñí mopfíri nání sfá bisíkerfá yisí mayí nímixíro narigfáyí ríxa pwéáná yawawi Píripai e dání pñi níwiáími nurai sípíxí womi nípíxemoánirai níñwearai sfá ríxa wé wú yeamúróáná awamí Tírowasíyo níwímearei e ñweañaná sfá wé wíúmí dñí waú neamúroníniñi.

Yutikaso píyomi Poró síñí imixíñí nánirini.

⁷ Sadéyo nene aiwá nírane rosapá imixírane yani nání awí neáníranéná Poro áamá e dání awí eánfáyo xwíyáá nuríríná “Wáfáriná ríxa aní úimígíní.” niyaiwirí nání xwíyáá aní aní miní xwíá nímírí nírane nurí ríxa áríwegí imónáná

⁸ aní awawá seáyí e ikwíróní aní nene awí neánímáná xwíyáá aríá wiaríngwáwámí ramíxí obaxí míxároáríníngagí aí

⁹ íwí síkíní wo —O xegí yoí Yutikasoríní. O pípíwíyo níngweámáná Poro aní aní miní xwíyáá xwíá nímírí nura waríná aríá níwirí sá nífasí níyayíísáná ríxa sá díní mamó níweárirí re eníngíní. Pákí kí wíxau wá ikwíróní aní seáyí e enowámí dání pírimioaníngíní. Pírimioááná áamá níwepíníro nímeáriná xwíámí píyí wéngagí meáagfá aiwí

¹⁰ Poro níwepínírí íwí síkínómí seáyí e nupíkákwinírí nímfkwíyínímáná re uríngíní, “Seýné díní sípí míseaipaní. Ámí síngí eníngí.” nurímí

¹¹ ámí nípeyírí ayí tíní nawíní aiwá níkwírírí nínimáná ayí tíní xwíyáá níriga núfasáná ríxa wíá nóga waríngí tíní Poro píní níwiárimí úagí

¹² ayí íwí síkíní o ámí síngí éagí nímeámí wigí aní e nání nuro díní wíá bí onímíápi míwóníngíní.

Poro Tírowasiyo píní níwiárimí Mairitasíyo nání uní náníríní.

¹³ Poro “Awa aní Asosíyí ríníngípímí nání sípíxíyo waríná níoní xwíáyo úimígíní.” niyaiwirí none sípíxí womí nípíxemoánírane Asosíyo nání nurane xfo nání weníngí nerí ngweanfá nání of neaimoí enagí nání none omí xámí numearane sípíxómí nípíxemoánírane Asosí nání nurane nírémorane ngweánáná

¹⁴ Poro ríxa xwíáyo níbirí aní apímí neámeááná o tíní nerímeánímí sípíxíyo nurane aní Mitíríní ríníngípímí nírémorane

¹⁵⁻¹⁶ e dání píní níwiárimí nurane sípíxómí sá wéngwáone píringwí Kaiosíyí ríníngípímí oríwámí dání ní múrorane ámí sá wéngwáone píringwí Semosíyí ríníngípímí nírémorane Poro níoní Esia píropenísíyo nírémorí níngweáná sfá ayá wí ní múroníngínírí re yaiwíáringíní, “None aní nírane nírane, sfá Judayeneyá Pedikosíyí ríníngíyí síní mípwéfmí enáná Jerusaremí rémoanfáwáraní? Ayínání Epesasi múrómígíní.” yaiwíáringí enagí nání none Epesasi míwíékínímeá ní múrorane ámí sípíxómí sá wéngwáone aní Mairitasíyí ríníngípímí rémongwaníngíní.

Poro Jisasoyá síyíkí imónígíá Epesasi ngweáyo wípeingweagíawámí uríngí náníríní.

17 Poro Mairitasio niremómáná e dáni áamá Jisasoya siyikí imónigfá Epesasio nweagfáyo wipeñweagfáwa nání re uowáriniginí, “Awa obípoi.” nuowáriní

18 awa rixa o tñf e nání báná re uriniginí, “Sfá nioni segf Esia ppropenisf tfoyo iwamfo rémonáyimi dáni pñi niseawiárimí unáyí nání seyfné tñi nawíni niñwearfná pí pí enápi nání soyfné nijfáriní.

19 Seyfné tñi niñwearfná Ámináoyá xináinñniñf nimóniri o nání wáf niwuriweiri nisearirfná seáyi e mimónipa neri ínmi niseaimóniri enáriní. Seyfné nání dñf sipí niarñagf nání waínf waíná ñwf niseaeayiri enáriní. Judayf nioni nání mekaxf nriñarñagfa nání xeanñf obaxf nímeanf aiwi

20 nioni wé fá mímixeánf xwiyfá seyfné arfá niwiro nixfdíroná nanf seaimixipaxfpi wí yumfí mipseaí neri áamá obaxf siñwf anigfe dánirani, añf xixegfyo ínmi dánirani, nisearéwapiyiri enáriní.

21 E nerfná Judayfnerani, Girikiyfnerani, ayá nisearemorí re searayinárini, ‘Segf fwf yarigfápi rfwfmñi nímamoro Gorixo tfámñi níkinimónirfná negf Áminá Jisasi Kiraisomi dñf wíkwfropoyi.’ searayinárini.

22 Arfá nípoi. Agwf kwíyf Gorixoyápi o Jerusaremí nání úwiniginiri níki kayonagf nání añf apimi rémóáná pí pí nímeanfápi nioni majfá aiwi, sa e nání warinini.

23 E rémóáná pí pí nímeanfápi nioni majfá enagf aiwi añf api apimi múroarfná Gorixoyá kwíyfpi ayá re niremoarñirini, ‘E rémóáná gwf riyiro xeanñf seikáiro epfrfáriní.’

24 Ayá e niremoarñagf aiwi, nioni dñf miñwirárinñini. Ayináni miñf yfwf nírimí e nání anani warinini. Siñf umfá nání ‘Ayf seáyi e imóniñfpirfani?’ miyaiwí, pí pí níkariprfá aí gf xámi néra biñápa sñi axfpi néra nuri rípiñi nerfnáyf, ‘Ayf seáyi e imóniñfpirfani?’ nimónariní. Áminá Jiaso re niyaiwiri sekaxf nriñfpi, ‘O Gorixo ámayo wá wianñf enagf nání xwiyfá yayf winipaxfpi wáf niri meiwiginí.’ niyaiwiri sekaxf nriñfpi yoparfpi nipiñi wáf nuráimerfná ‘Ayf seáyi e imóniñfpirfani?’ nimónariní.

25 Arfá nípoi. Nioni seyfné tñfmí nemi xwiyfá áamá Gorixomi dñf wíkwfroarigfáyo xegf xwioxfoyo mímeámí neri umenweanfápi nání wáf searimearñáyfné, niyfnéni ámi gf smímanf bñ siñwf naniprfá menfpi nání nioni nijfáriní.

26-27 Ayináni ayá re searemoarñini, ‘Eníná dání Gorixo “Re éimiginí.” yaiwiarñfpi nání nioni áwanf nisearirfná wé fá mímixeánf nipiñi xixeni seararñá enagf nání áamá

níyíyá wo anínáná “Poro ríá nimeáríṅoí.” rípaṅf imónínfá meníní. seararíṅíní.

28 Ámá Jisasoyá imónígfá sewaníṅoyfné umenṅweagfápimí ríkíkíríó wiarígfoyfné imónípíríxínírí wáyf seainfwiníṅíní. Ámá Goríxoyá síyíkí imónígfá níyoní —Ayf nání yoxáfpámí dání nupeiríná xewaníṅo gwíníṅf roayíroáríṅíyíríní. Ayo níyoní numenṅwearíná Goríxoyá kwíyípi sípísípí awí mearoarígfápa axípi awí umearófríxínírí seaimíxáríṅoyfné xixení píráníṅf umenṅweáfríxíní.

29 Ayf rípi nání seararíṅíní. Nioní ríxa pfní níseawiárímí úáná ámá sfwí sayf sípísípí roarígfápáníṅf nimónímí seyfné tfámíní níbíro ámá soyfné umenṅweagfáyo xe naṅf oépyonírí síṅwí mívínf xwíríá seaikíxeayífríáríní.

30 Ayf rípi nání ení seararíṅíní. Segíyí wa ení níwiápnímearo re níyaiwiro yapf wíwapíyífríxíní, ‘Jisasoní xfdarígfáyf wíḡf wíníyo pfní níwiárímí nioníní oníxídfpoyí.’ níyaiwiro yapf wíwapíyífríxíní.

31 Ayínání nioní seyfné tfníní níṅwearí xwiogwí waú wo ní múroaríná woxíní woxíní nání dínf sípí níseairí ṅwí tfníní enf rírémíxí searíṅápí bí pfní níwiárf aníṅf mínf yayíṅápí nání rfwfmíní mímamó síṅwí tfníní aníṅf mínf éfríxíní.

32 Agwí nioní Goríxo seamenfá nání xegf wéyo seawárírí soyfné xwíyíá o ámá níyoní wá níwianírí enípi nání dínf wíkwíropírí seawárírí yaríṅíní. Xwíyíá apí ananí sfkfkf seaomíxírí amípi naṅf Goríxo ámá nioní gí imóníṅíyo wímíḡínírí imóníṅípi meapaxíyfné seaimíxírí epaxf imóníní.

33 Nioní seyfné tfníní níṅwearíná segf woyá síṅá goríraní, síṅá siríparaní, rapírapíraní, wí síṅwí fwí mívíníṅáríní.

34 Nioní seyfné tfníní níṅwearíná enápi sewaníṅoyfné níjfaríní. Amípi wí nísearápí ‘Pí yínírí pí nírí emfíní?’ níyaiwirí nerfná wé gí rúmí dání níḡwí omíṅf nerí níḡwí nímeari bí nerfná nioní gí bí erí ámá nioní tfníní ṅweaarígfáyo ení bí wiírí enáríní.

35 Amípi nfníní nioní enápi nerfná ríxa re seaíwapíyíṅáríní. Ámá sípíyí seáyf nerí mínípaṅf imóníṅíyo arírá wífríxíní. Xwíyíá Ámíná Jisaso ríṅf rípi, ‘Yayf míní wiaríṅo winaríṅípi yayf uráparíṅo winaríṅípimí seáyf e imóníní.’ xwíyíá apí ení rfwfmíní mímamó dínf mófríxíní.” uríṅnigíní.

36 Poro xwíyíá apí nípiní nurárímí xómíṅf níyíkwírí awa tfníní Goríxomí xwíyíá rírímí níwiro

37-38 awa xwíyíá Poro “Gí sfmímanf ámí bí síṅwí nanípírfámaní.” uríṅf enagí nání dínf sípí níwirí ṅwí nearo omí nímakfkíyayíro kíyí nímiáúnayíro xfómí nímeáa nuro

sipixf tñj e wárigfawixini.

21

Poro ámi sipixíyo nípíxemoániri uní nánirini.

¹ E nemone awami pñni níwiárimí ámi sipixíyo nuranéa niyakía mú irñni pñriñwí yoí Kosiyi rñriñpimi nírémorane sá weñwáone nurane pñriñwí Rosiyi rñriñpimi nírémorane e dání nurane añí yoí Patarai rñriñpimi níwiékñimearane

² e nayoarane sipixf ámi wo Pinisia píropenisíyo nání umñrñri yarñagí nñwñirane omí nípíxemoánirane nñweámáná nimeámi nurane nurane

³ pñriñwí yoí Saipírasiyi rñriñpí wé onamñúmñni eñáná nímúrorane nurane nurane xwíyá re rñnárñj eñagí nání, “Añí yoí Taiayí rñriñpimi sipixf royá sañ e tñwanigñni.” rñnárñj eñagí nání none Siria píropenisíyo añí apimi níwiékñimeámáná

⁴ e nayoarane ámá Jisasomí xfdarigfáyf nání pñá nernerane ayf tñni sá wé wñúmi dññ wáú ñweañáná ayf kwíyf Goríxoyáyo dání Poromí re urayigfawixini, “Joxí Jerusaremíyo nání wí nuri xwñriñwí mosaxipani.” nurayiro

⁵ sá none ayf tñni ñweañni imónñyí nñni ríxa óráná añí apimi pñni níwiárimí nurane ayf tñni wigf apixf tñni wigf niaíwí tñni nñeameámi nuro rawírawá imaní e dání xómññ nñyíkwirane Goríxomí xwíyá rñriñmí nñwimáná yayf ninowárimí

⁶ none sipíxomí píxemoánáná ayf wigf añí e nání ugíawixini.

Agabaso Poromí ikwairíñ wññpí nánirini.

⁷ E nemone Taia pñni níwiárimí nurane añí yoí Toremesiyi rñriñpimi nírémómáná nayoarane ámá Jisasomí dññ nñwíkwíroro nání negí nñríxímeá imónigfáyo yayf nñwirane ayf tñni sá ayi sá weñwáone

⁸⁻⁹ wñápi tñni e dání pñni níwiárimí nurane añí Sisariayí rñriñpimi nírémómáná nayoarane añí xwíyá yayf winípaxf wáf urarññ Píripoyi rñriñño —O eñíná wáf wurimeiarigfáwami seáyf wíñríxññri wé wñúmi dññ wáú rípeaññowa worñni. O xegí xemiáíwa —Íwa Goríxo nání wáf rókiamoarigfíwarñni. Apíyá wípaú wípaú íwa tññorñni.

¹⁰ Oyá añíyo nípáwirane o tñni sá wí ñweañáná wáf rókiamoarññ wo —Xegí yoí Agabasorñni. O Judia píropenisíyo pñni níwiárimí nñweapñri

¹¹ none nñeaimeari orññá ikaxf nñnearñri re eññigñni. Poroyá arerixf nurápiñ xegí wéyo tñni síkwíyo tñni nñjárññri re rñññigñni, “Kwíyf Goríxoyápi rññpí rñriñni,

'Arerixí rírí xiáwomí Judayí Jerusaremí dání axípi re gwí nuyiro émáyo mǎnǎ wipírǎrǎnǎ.' Kwíyí Gorixoyápi rǎnǎpi apírǎnǎ." nearǎgǎ

¹² none arǎfá e nǎwiranéná none tǎnǎ ámá e nǎweáyí tǎnǎ Poromí waunǎ rǎxǎnǎ re urayǎnwanigǎnǎ, "Joxí Jerusaremí nǎnǎ mǎyipanǎ." urǎgwi áí

¹³ Poro re nearǎnǎnigǎnǎ, "Seyǎné pí nǎnǎ nǎwǎnǎ nǎwǎnǎ nearo íkǎnǎnǎ sǎpí nǎpaxí nǎkǎrǎrǎnǎ? Awa nionǎ gwí nǎjǎránáyí, 'Ayí ananǎrǎnǎ.' nǎyǎiwirǎ nǎnǎnǎ e nǎnǎ mǎwarǎnǎnǎ. Ámǎnǎ Jisasomí xǎdarǎnǎgǎ nǎnǎ nǎpǎkǎánáyí, 'Ayí ananǎrǎnǎ.' nǎyǎiwirǎ nǎnǎ enǎ warǎnǎnǎ." nearǎgǎ

¹⁴ none omí urakipaxí mimónǎgǎ nǎwǎnǎrane omí xwǎyǎfá ámǎ bǎ murí re rǎnǎnǎwanigǎnǎ, "Ámǎnǎo 'Omí wǎméáwǎnǎgǎnǎ.' yǎiwǎrǎnǎpi xe wǎméáwǎnǎgǎnǎ." rǎnǎnǎwanigǎnǎ.

Poro Jerusaremíyo nǎrémorǎ Jisasoyá sǎyikí imónǎgǎfáyo umerǎweagǎfáwamǎ repǎyí wǎnǎnǎrǎnǎ.

¹⁵ E nemone sǎfá ayí rǎxa neamúrǎnǎ none yúrǎrǎ nemáná rawǎrawá pǎnǎ nǎwǎrǎmǎ Jerusaremíyo nǎnǎ nǎyirane

¹⁶ Sisaria dánǎ ámá none pǎnǎ nǎwǎrǎmǎ yarǎnǎwǎe dánǎ Jisasomí xǎdarǎgǎfáyí wa tǎnǎ nǎyirane awa none anǎ Nesonoyá —O Saipǎrasǎ pǎrǎnǎwǎpimǎ dánǎ worǎnǎ. Enǎnǎ dánǎ Jisasomí dǎnǎ nǎwǎkwǎrorǎ xǎdagǎ worǎnǎ. "Oyá anǎyo sǎ owépojí." nǎyǎiwiro nǎnǎ nǎneaipemeámǎ nǎneayiro e neawǎrǎgǎwǎxǎnǎ.

¹⁷ E nemone rǎxa Jerusaremí nǎnǎ nǎyirane e rémóáná ámá Jisasomí dǎnǎ nǎwǎkwǎroro nǎnǎ negí nǎrǎxǎméá imónǎgǎfáyí yayí nǎneairo nǎneamímǎnǎgǎfá

¹⁸ sǎ weǎwǎone wǎfǎpǎ tǎnǎ Poro tǎnǎ none nǎwǎápǎnǎméámǎ Jemiso tǎnǎ e nǎnǎ nurane Jisasomí dǎnǎ wǎkwǎroarǎgǎfáyo wipenǎweagǎfáwa enǎ Jemiso tǎnǎ awí eánǎnǎnǎ

¹⁹ Poro rǎxa yayí nǎwimáná xǎfó émáyí tǎnǎmǎnǎ wáf nurǎmerǎnǎ Gorixo xǎoyá wéyo dánǎ wiemenǎ bǎ bǎ nǎnǎ repǎyí nǎwǎéra úgǎ

²⁰ awa arǎfá nǎwiróná Gorixomǎ seáyí e numero re urǎgǎwǎxǎnǎ, "Gwǎfáoxǎnǎ, negí Judayí sǎpí ayá xwé wǎ Jisasomí dǎnǎ wǎkwǎronǎgǎ joxí rǎxa nǎjǎfá imónǎnǎnǎ. Ayí nǎnǎ negí nǎwǎ íkaxí enǎnǎ dánǎ nǎrǎnǎrǎ eánǎnǎpimǎ xǎdanǎro nǎnǎ sǎmǎ xeadǎpénarǎnǎ.

²¹ Ayo ámá wǎ joxí nǎnǎ re urǎgǎwǎxǎnǎ, 'Poró émáyíyá anǎyo nemerǎnǎ negí Judayí émáyí tǎmǎnǎ nǎweagǎfáyo re uréwapǎyarǎnǎrǎnǎ, "Nwǎ íkaxí negí arǎfó Moseso nǎrǎrǎ eanǎpimǎ pǎnǎ wǎrǎro sǎwǎ negí arǎfowa érowǎpǎnǎgǎpimǎ

míxǵdǵpa ero nero segǵ niaíwǵ iyǵ sǵmǵ sǵó mǵwákwipa éǵrǵxǵnǵ.” Ámá ayo Poro e uréwapǵyarǵǵrǵnǵ.’

22 E urǵǵfá enagǵ nánǵ arǵ yanǵwǵnǵ? Negǵ Judayǵ Jisasomǵ xǵdarǵǵfá anǵ rǵpǵmǵ tǵfámǵnǵ ǵweagǵfáyǵ ananǵ joxǵ bǵfǵpǵ nánǵ rǵxa arǵfá nǵwǵpǵrǵf enagǵ nánǵ

23 xwǵyǵfá none rǵranǵ rǵpǵ axǵpǵ éǵrǵxǵnǵ. Negǵ ámá ǵwǵfá ǵweagǵfá waú waú ǵweanǵoǵ.

24 Joxǵ awa tǵnǵ nǵkumǵxǵnǵro nene xwǵraimǵmǵf neainarǵǵpǵ anǵpá imónǵnǵfá nánǵ yarǵǵwápǵ awa tǵnǵ nawǵnǵ nero ámǵ nanǵf imónǵrǵrǵxǵnǵ. E nerǵnǵfá waú waú awa wigǵ dǵfá nǵrónǵro xwǵraimǵmǵf winarǵǵpǵ anǵpá imónǵro nanǵwǵ Gorǵxo nánǵ rǵdǵyowá wǵiuro epǵrǵfá nánǵ bǵf wǵrǵrǵxǵnǵ. Joxǵ none rǵrarǵǵwápǵ axǵpǵ e nerǵnǵfá ámá nǵnǵ re yaiwǵpǵráoǵ, ‘Poro nánǵ neararǵǵfápǵ mǵkǵ mayǵrǵnǵ. O enǵ negǵ ǵwǵf ikaxǵ eánǵǵpǵmǵ nǵxǵdǵrǵf pǵránǵǵf yarǵǵǵorǵnǵ.’ yaiwǵpǵráoǵ.

25 E nǵsearǵrane aí enǵnǵfá xwǵyǵfá nimǵxǵranéná ‘Émá Jisasomǵ dǵǵf wǵkwǵroarǵǵfáyǵ negǵ ǵwǵf ikaxǵ eánǵǵf nǵpǵnǵ xǵdǵrǵrǵxǵnǵrǵf uranǵréwǵnǵ?’ nǵrǵnǵranéná re rǵnárǵǵwanǵǵnǵ, ‘ǵwǵf ikaxǵ rǵpiaú rǵpiaú pǵnǵ wǵárǵpaxǵ mimónǵnǵ.’ nǵrǵnǵrane payǵ re nearǵ wárǵǵwanǵǵnǵ, ‘Nanǵwǵf ámá wǵf mimónǵf ǵwǵfá imónǵǵf nánǵ rǵdǵyowá éǵfápǵ mǵnǵpa éǵrǵxǵnǵ. Rakiwǵf enǵ mǵnǵpa éǵrǵxǵnǵ. Nanǵwǵf sǵǵwǵyo gwǵf xǵráná ragǵf sǵnǵ enagǵf nánǵ mǵnǵpa éǵrǵxǵnǵ. Apǵxǵf nǵmearóná sewǵnǵ mǵmeánǵpa éǵrǵxǵnǵ.’ Apǵiaú apǵiaú nánǵ nearǵ wǵowárǵǵwanǵǵnǵ.” urǵagǵfá

26 Poro sá weǵo wǵfápǵ tǵnǵfá ámá ǵwǵfá ǵweagǵfá waú waú awamǵ nǵwirǵmeámǵ nurǵ xwǵraimǵmǵf winarǵǵpǵ anǵpá imónǵwǵnǵǵnǵrǵf yarǵǵfápa xǵo tǵnǵfá nawǵnǵfá wigǵf yarǵǵfápa nemáná o anǵf rǵdǵyowá yarǵǵfǵwámǵf nǵpáwirǵf apaxǵpánǵǵf imónǵǵfáyo áwanǵf re urǵǵǵnǵǵnǵ, “Sǵfá ámá awa xwǵraimǵmǵf winarǵǵpǵ anǵpá imónǵnǵfá nánǵ yarǵǵfápǵf nǵpǵnǵfá néfásáná Gorǵxo nánǵ xǵxegǵnǵf wonǵf wonǵf rǵdǵyowá wǵpǵrǵfáyǵf sǵfá ayǵmǵrǵnǵ.” urǵǵǵnǵǵnǵ.

Judayǵ Poromǵ anǵf rǵdǵyowá yarǵǵfǵwámǵf dánǵf mǵxǵf wigǵfá nánǵrǵnǵf.

27 E nemo sǵfá wé wǵúmǵf dánǵf waú awa xwǵraimǵmǵf winarǵǵpǵ anǵpá imónǵnǵfá nánǵ yarǵǵfápǵf rǵxa yoparǵpǵf anǵwǵf e imónǵmǵnǵrǵf yarǵnǵf Esia pǵropenǵsǵyo dánǵf Judayǵf wǵf Poro anǵf rǵdǵyowá yarǵǵfǵwámǵf ǵweanǵagǵf nǵwǵnǵro re egǵawǵxǵnǵ. Ámá e epǵroyǵf egǵfáyo sǵmǵrǵrǵf nǵwiemero omǵfá nǵxero

28 rǵfaiwá re rǵǵfawǵxǵnǵ, “Negǵ Isǵrerǵyǵnéf rǵxa sǵmǵǵǵf neainǵpoyǵ. Ámá re ronǵf royǵf ámá xwǵfá nǵmǵnǵf ǵweagǵfáyo

nuréwapiyemerí áamá negí gwí axí imóniḡwárí nání uréwapiyirí negí ḡwí ikaxí eániḡpí nání uréwapiyirí negí aḡí rídiyowá yaríḡwá riwá nání uréwapiyirí nerfíná apí nípíní nání 'Sípíríní.' uraríḡoríní. Sa apíníní marfái, áamá Gírikíyí wí aḡí rídiyowá yaríḡwá riwámí nípemeámí nfwíapíríḡpímí dání ḡwáf imóniḡ re ríxa xórórí eḡfíní." níríro

²⁹—Xámí áamá Esia píropenisíyo dání Tíropimasoyí rínḡo Poro t́níní aḡí apímí nawíní emearíḡaḡí wínfá eḡaḡí nání xerḡwí re mogfawixíní, "Poro omí rídiyowá yaríḡwáiwámí ínímí nípemeámí fwiapíḡoríní." xerḡwí nímoro nání rfaiwá eḡí t́níní níríroná e níríro

³⁰ áamá aḡí apímí ḡweaḡfá nfní símímíákwí e yaríḡfápí arfá níwiro mrfí níbimiro Poromí fáf nixero rídiyowá yaríḡfíwámí dání níropémí peyeááná apaxí mé ówaní nfní níyára ugfawixíní.

Romíyí porisowa Poromí urápíḡfá náníríní.

³¹ E nemowa Poromí nípíkianíro nání yaríná áamá wí porisowámí seáyí e imóniḡomí xwíyáf re urémeaḡfawixíní, "Jerusaremí ḡweáyí nfní símímíákwí inaríní." urémeaḡfá

³² o aḡaḡíní xegí porisí wamí t́níní awamí seáyí e wimóniḡfáwamí t́níní níwirimeámí Poromí píkianíro yaríḡfíe nání wéáná ayí porisowa t́níní wigí seáyí e wimóniḡo t́níní weaparíḡaḡfá níwíníro ámí Poromí iwaní meá pfní wíaríḡfawixíní.

³³ Pfní wíaríḡaḡfá porisowamí seáyí e wimóniḡo aḡwí e níbírí Poromí fáf nixerí xegí porisí wamí re uríḡínigíní, "Gwí senfá wírfkaú t́níní yípoýí." nurírí ayo yaríḡí re wíaríḡaḡíní, "Áamá ro goríní? O pí éfíní?"

³⁴ Yaríḡí e wíaríḡaḡí aiwí áamá e epíroyí egfáyí xwamíání níríro wí xegí bí nání ríro wí xegí bí nání ríro nero arikíkí yaríḡaḡfá o arfá kwíkwíkwíkwí níwirí nání o yaríḡí wíaríḡpí e dání níjáf píráníḡí imónipaxí meḡaḡí níwínírí re uríḡínigíní, "Porisoneyá aḡiwámí nání nímeámí úpoýí." urfáḡí

³⁵⁻³⁶ omí nímera warfná ríxa áamá e epíroyí egfáyí númí nuro rfaiwá ímí t́níní "Rurápapíkianíḡo?" níriga warfná awa ríxa aḡí iwámí sfḡá wáiwí t́ḡí e níremorfná áamá Poromí píkianíro yaríḡfáyí porisowamí urápapíkianíro yaríḡaḡfá nání omí seáyí e nímfeyoaro níxírímí peyíḡfawixíní.

Poro Judayí xfómí umeararíḡfápí owákwímínírí uríḡpí náníríní.

³⁷ Porisowa ríxa wigí aḡiwámí nímeáa páwianíro yarfná awamí seáyí e wimóniḡomí Poro re uríḡínigíní, "Nioní

xwiyfá bi anani ririminiréini?" urfagi o re uriniginini, "Ai, joxi Girikiyf pfné anani rarihinini.

³⁸ Ayináni re nimónarini, 'Joxi áamá Isipiyf xámi re riho, "Émáyo mixf xfdwanigini." niriri áamá 4,000 gwf mónigfá, Irikiarigfái rinihowami niwirimeámi áamá dihf meanje nani uho, ayf joximani.' nimónarini." urfagi

³⁹ Poro re uriniginini, "Áamá joxi rariho, ayf nionimani. Nioni anj onimiá yof mirinijf bimf dánonimani. Sirisia piropenisfyo anj Tasasiyf rinihfipimi dánj Judayf wonirini. Waunf rixinjf bi oririmini. Áamá tfyo xwiyfá ouriniri anani sihwf naniriréini?" nuriri

⁴⁰ o rixa anani xe ouriniri sihwf winána Poro sfhá waiwfyo e nirómáná áamá ayf xwiyfá miripa oépoyiniri wé ówanj nuyiri rixa hihifá imónaráná wigf Xibiruyf pfné tfni nuriri re uriniginini,

22

¹ "Rárowayfné, ápowayfné, xwiyfá áamá wí nixekwímoarigfápi wákwinimini searána anani arfá nipriréoi?" urfagi

² arfá wífáyf Poro nurirfná wigf Xibiruyf pfné tfni rarihagi arfá niwiro erówarf aí bi mé aga hihifá imónarfágfa Poro ámi re uriniginini,

³ "Nioni Judayf wonirini. Sirisia piropenisfyo anj yofo Tasasiyf rinihfipimi gf nóki nixirinoni aí anj rhipimi dáni xwé iwiaronáonirini. Negf nearéwapiyagf Gameriero niniréwapiyirfná hwf ikaxf eánihfipi negf arfowa neapihfápi nani aga xixeni piráninjf nirewapiyinjf enagi nani agwf seyfné Gorixomi oxfdaneyiniri sfmf nixeadfpeniro yarigfápa nioni eni axfpi e imóniháonirini.

⁴ Ayináni enfná nioni áamá Óf 'Gorixo tfáminini imónihoi.' rinihfiyimi dihf wíkwfroarigfá anfnimiximini nani xeaninjf niwiri oxfyorani, apixfyorani, gwf niyiri gwf anfyo wáragáonirini.

⁵ Negf apaxfpáninjf imóninjf xwéo tfni negf áminá mebá imónigfáwa tfni eni 'O nepa e yagorini.' searipaxf imónihoi. Awa negf Judayf anj yofo Damasikasiyf rinihfipimi hweagfáyf nani payf nearo niapowaráná nioni áamá e hweagfá óf axfyimi xfdarigfáyf eni anj rhipimi dáni rinihf meáfrixiniri ayo fá nixeri gwf niyimána ámi re nani nimeámi bímfa nani anj rhipimi pfní niwiárimini nurf Damasikasiyfo nani unjaniginini.

Poro "Afi yarfná Gorixo nikinimixihfrini." urinjf nánirini.

6 “E nemoni nuri nuri Damasikasi tññ aṅwi e rémómínri neri rixa ikwawedí enáná re enjínigíni. Aṅñnamí dání wáf síṅwí mímíñj iníí xwé bí nókiárénapíñjínigíni.

7 Wáf apí nókiárénapáná nioní xwáfáyo níþkínímearí arfá wíáyí xwíyíá bí re níñénénapíagí wiñanigíni, ‘Soroxíni, Soroxíni, pí nání xeaníñj níkararíñjíní?’ níñénénapíagí

8 re uríñanigíni, ‘Ámináo xíni, joxí goxíríni?’ urfagí o ‘Nioní Nasaretí dánj Jisasoní joxí xeaníñj níkararíñoníríni.’ nírfagí

9 —Ámá nioní tñni warigfáwa wáf nókiárénapíþpí píráníñj síṅwí níwínaxíðiro aiwí o tñni xwíyíá ríñarígwííomí arfá níþkwíni míwígíawixíni.

10 ‘Joxí xeaníñj níkararíñoníríni.’ nírfagí re uríñanigíni, ‘Ámináo xíni, nioní pí oenírí níraríñjíní?’ urfagí Ámináo re níñjínigíni, ‘Joxí níwíápíñimeámí Damasikasi jfapimí nání nuri e rémóáná ámá wo ní símearí e éwínigíni rírípeañápí nání áwanj ríríñjotí.’ nírfagí

11 nioní wáf apí síṅwíyo níñpírorí síni síṅwí mímíñj níñinírí síṅwí manípaxí niaríñagí nání ámá nioní tñni warigfáwa wéyo áríwí níñímáxíró Damasikasiyo nání níñiméra nuro e níremorí ñweañáná

12 ámá wo, xegí yoí Ananiasoyí ríñjotí —Judayí añj apimí ñweagíáyí níni ‘Ámá awíaxí woríni.’ ríñagíforíni. Negí ñwí ikaxí ríñjípí bí múroagománi. Aníñj mímí níþni xíxentí axípí xídagoríni.

13 O níbirí nioní tññ aṅwi e nírómáná re níñjínigíni, ‘Gí níñíxímeáo imóníñj Soroxíni, díxí síṅwí ámí aneí.’ níráná re enjanigíni. Gí síṅwí ámí nanírí omí síṅwí wíññanigíni.

14 Omí síṅwí wíñáná o re níñjínigíni, ‘Ñwáf negí arfowa xídagíto joxí e éwínigíni wímónaríñjípí nání níjía erí Wé Róníñomí ení síṅwí wíñírí xíoyá mañíyo dání xwíyíá raríñá arfá wirí oenírí rírípeañríní.

15 Ámá níyoní xíto nání áwanj níwíríñá jíwaníñjoxí wáf nírókiáríñá síṅwí wíñírí arfá wirí éþpí nání repíyí wirífa nání rírípeañríní.

16 Ayínání joxí pí nání síni yómíñj yaríñjíní? Rixa níwíápíñímearí wayí meái. Joxí Ámináo mí ríxíñj urírípimí dání díxí íwí yaríñjípí yokwarímí nísiírí wayí píráníñjíníñj ríroníñjotí.’ nírfagí nioní axípí e enjanigíni.

“Goríxo Poroní émáyí tññmíní nírowáríñjínigíni.” uríñj náníríni.

17 “E nemoni ámi Jerusaremi nání nĩbĩri anj rĩdĩyowá yarĩñwá riwámĩ dání xómĩñf nĩyĩkwĩrĩ Ámĩnáo mi xwĩyťá rĩrĩmť nĩwirĩnń íkwťkwť nĩyá rĩrĩ wenĩñf éáyť

18 Ámĩnáo re nĩrarĩñagĩ wĩnĩñanigĩnĩ, ‘Joxĩ sĩñwť nanĩrĩ arťá nĩrĩ enjĩpĩ nání anj rĩpĩmĩ dání urńń arťá mĩsĩpa epĩrť enagĩ nání joxĩ sĩnĩ mepanĩ. Anjĩnĩ anj rĩpĩmĩ pĩnĩ nĩwiá rĩmĩ uĩ.’ nĩrťagĩ

19 nionĩ re urĩñanigĩnĩ, ‘Ámĩnáo xĩnĩ, nionĩ éwapĩñagápĩ ámá re ñweáyť nĩnĩ nĩjťá imónĩñojĩ. Ámá joxĩ nání dĩñf rĩkwťroarĩgťáyo nionĩ řá nĩxerĩ gwť anjĩyo nĩñwirá rĩrĩ iwanj nĩmėperĩ yagáonĩ enagĩ nání wĩwanĩñyť rĩxa nĩjťá imónĩñojĩ.

20 Joxĩ nání wáf urĩmeagť Sĩtipenomĩ pĩkĩgťĩnń nionĩ anjwĩ e nĩrómńńń “Ayť omĩ nĩpĩkĩrónń apńń yarĩñojĩ.” nĩyáiwĩrĩ omĩ pĩkĩarĩnń wĩgť iyťá awĩ mearonanigĩnĩ.’ urťagĩ aĩ

21 Ámĩnáo re nĩrĩñĩnigĩnĩ, ‘Joxĩ uĩ. Nionĩ ná jťamĩ émáyť tĩñĩmĩnĩ rĩrowárĩmťá enagĩ nání joxĩ ananĩ uĩ.’ nĩrĩñĩnigĩnĩ.” urĩñĩnigĩnĩ.

Porisť seáyť e imónĩñojĩ Poromĩ éf umĩnĩñf nánírĩnĩ.

22 Ámá e epĩroyť egťáyť Poromĩ arťá nĩwĩa nĩbťasńńń aĩwĩ xwĩyťá “Émáyť tĩñĩmĩnĩ rĩrowárĩmťárĩnĩ.’ nĩrĩñĩrĩnĩ.” rťe nání arťá nĩwĩmńńń xwĩyťá xwamĩńń nĩrĩro ímť tĩnĩ re rĩgťawĩxĩnĩ, “Ámá e imónĩñojĩ xe onñwanĩrĩ sĩñwť wĩnĩpaxť mĩneaimónarĩnĩ. Rĩxa rurápapĩkĩarĩñojĩ?”

23 Xwamĩńń e nĩra nurónń wĩkť ayĩkwť nĩwógń mĩwarĩñagĩ nání wĩgť iyťá nĩwirayĩro úpĩrĩxń mĩmeámť yńĩro xwťá sĩkť úpĩrĩxń mĩmeámť yńĩro yarĩñagťá

24 porisť seáyť e imónĩñojĩ sekaxť re urĩñĩnigĩnĩ, “Omĩ porisone negť anj riwámĩ nĩmeáń nĩpńwĩro ámá ayť xwamĩńń nĩwirónń řá tĩñf wĩanĩro yarĩgťápĩ mťkťpť nání waropárť oneainĩrĩ nání sĩkwťá ragť pĩrť nuyĩkĩro yarĩñf imĩmť wĩpoyť.” urťagĩ

25 awń omĩ nĩmeáń nĩpńwĩro sĩkwťá ragť pĩrť uyĩkĩanĩro nání gwť jńńń Poro Porisť anjwĩ e ronjomĩ re urĩñĩnigĩnĩ, “‘Romĩyťyń ñwť ikaxť re rĩnĩnĩ,’ rĩsimónarĩnĩ, ‘Ámá Romĩyť womĩ mťkťpť nání pťá mé xńmĩ sĩkwťá éapoyť.’ rĩnĩnĩ.’ rĩsimónarĩnĩ?” urťagĩ

26 porisoj arťá e nĩwĩmńńń seáyť e wĩmónĩñojĩ tĩñf e nání nurĩ re urĩñĩnigĩnĩ, “Ámá Romĩyť romĩ joxĩ pĩ wĩmĩnĩrĩ yarĩñĩnĩ?” urťagĩ

27 porisť seáyť e imónĩñojĩ Poro tĩñf e nání nĩpńwĩrĩ re urĩñĩnigĩnĩ, “Jĩwanĩñoxĩ nĩreĩ. Joxĩ Romĩyť woxĩranĩ?” urťagĩ o “Oyĩ.” urťagĩ

28 porisf seáyf e imóniŋo re uriniginini, “Nionf gapimanowamf nigwf xwé wíáná ‘Romiyf woxirini.’ niniriro nimixigfárinini.” urfagi Poro re uriniginini, “Gf inókí tñf ápo tñf eníná dánf Romiyf wimixigfápaú enagfi nánf nionf gf nókí nixirine dánf Romiyf imóniŋá wonirini.” urfagi nánf

29 porisf síkwfá ragf pírí nuykiro yarinf wianiro nánf gwf járfáwa wáyf nwiniri omi wáramogfawixini. Wigf porisf seáyf e wimóniŋo eni “Poro Romiyf worfanif?” niyaiwirif nijfá nimónimáná “Omi senfá tñf gwf jípoi.” uríf enagf nánf wáyf wininiginini.

Poro xwiyfá wákwinimiri nánf Judayf mebáowa awí eánigfe dánf urinf nánirini.

30 Poriso, sá weŋo wáfapi tñf Judayf omi uxekwfmoarigfápi nánf xixeni nijfá oimónimiri omi níkweawárimáná wamf sekaxf re uowárapiniginini, “Apaxfpaninf imónigfá xwéowa tñf Judayf mebáowa tñf awí oeánfpoyf.” nuowárapiri awa rixa awí eánaráná Poromf níméra nweptirif awa siŋwf anigfe éf urárariniginini.

23

1 Poro mebáowamf siŋwf agwf nwinariri re uriniginini, “Gf niximeáoyfne, Gorixo siŋwf anináná amipi nionf iwamfó dánf sfá riyimi nánf enápi nipiini aí nánf diŋf niyaikirorfná bi nánf ayá sfwf mñiró diŋf peá nunarini.” urfagi

2 apaxfpaninf imóninf xwé, Ananiasoyf rininjo ámá Poro tñf e aŋwf e rogáyo “Omi wé maŋfyo upikákwpoyf.” uráná

3 Poro Ananiasomf re uriniginini, “Kikéróninf ínimi pípfwf enagf aí seáyf e xwfá naŋfninf eáninf roxini, Gorixo joxi eni wé nrupikákwininjo! Joxi negf ŋwf ikaxf niriniri eáninfpa xwirixf nímeminiri e éf niŋwearfná ŋwf ikaxf apimf ogámf neri ‘Omi wé upikákwpoyf.’ urípi nánf ‘Ayf apáni yarini.’ risimónarinif?” urfagi aí

4 ámá e rówapigfáyf mxf re urigfawixini, “Joxi ananf apaxfpaninf imóninf xwéomf ikayfwf urarinjoxirani?” urfagfá

5 Poro re uriniginini, “Niximeáoyfne, ‘Apaxfpaninf imóninf xwé worfanif?’ miyaiwí neri rñini. Xwiyfá Bkwíyo re niriniri eáninagf nánf, ‘Joxi segf seáyf e nimóniri seamenweagfá wo nánf xwiyfá sipí bi miripani.’ niriniri eáninagf nánf o seáyf e imóninfpi nánf nijfá nimóniri siŋwiriyf, wí e riminiri éamanf.” nuriri aí

6 mebáowa wa Sajusi imóniri wa Parisi imóniri enjagfa niwini gí Parisi rowa gwí onimónipoyiniri enj tñi re uriniginí, “Nriximeáoyiné, nioni Parisi woniriní. Parisi imónigí wiyayá xewaxoniriní. Nioni ‘Ámá pegfáyf ámi niwiápnimeaprfáriní.’ niyaiwiri dñj kíkayonagí nání xwrixí nimearigfoniriní.” uraríná

7 Parisiowa tñi Sajusiowa tñi wiwini mixel nirinowieániro dñj bi biaú nixiriro yanj epayónigfawixini.

8 Ayf ripi nániriní. Sajusiyf re rarigfáyfiriní, “Ámá pegfáyf ámi wiápnimeapaxf menini. Anfnajf wí menini. Kwíyf ení menini.” rarigfáyfiriní. E nerí aí Parisiyf “Nipini ananí imónipaxf imónini.” rarigfáyfiriní. Apimi dání dñj bi biaú nixiriro yanj nepayóniro

9 xixewiámf nirinowieága nuro njwí ikaxf eáninjpimi mewegfa Parisiowayá wa niwiápnimearo Sajusiowa tñi ximximf niníro nirinóná re urigfawixini, “Ámá ro fwf bi éo mimóninagí wininwiní. Anfnajf worani, kwíyf bñraní, omí xwiyfá uránáyf, ayf pí eninjo?” nuríro

10 xixewiámf ayá wí nirinowieága wiápnimeaaríná porisf seáyí e imóninjo Poromí midimidáni mimi xeawiámf niniróná omí didiyimf nero pikiprixiniri xegf porisowami sekaxf re uowárainiginí, “Soyiné niwepñiro enj neániro ayo Poromí nurápiro negf porisf anj riwámi nání nimeámi yapfpoi.” uowáraíáná awa xixení o urfpa e egfawixini.

11 Poro sfá ámi rixa wiyimi árfwiyimi sá wenjáná Ámináo miwfmidáni nurónapiri re uriniginí, “Joxi dñj sixf ínei. Jerusaremí tfyo dání xwrixí rimearíná joxi nioni nání ‘Sñjwí e winiri arfá e wiri enáriní.’ urarinjpa émayfyá anj xwé Romíyo ení axfpi urifá enjagí nání dñj sixf ínei.” uriniginí.

Judayf Poro nání mekaxf megfá nániriní.

12 Wfápi tñi Judayf wí Poro nání mekaxf nimeróná awá njwfá ninwiráriníro sñjá womí dání re rinigfawixini, “None inigf mñipa erane aiwá mñipa erane néra nurane Poromí pikiwáé dání ámi nípaxf imónanfwáriní.” niriníro

13 —Ámá mekaxf níméro “Sñjá romí dání rarinwiní.” rigfáwa ámá 40 wiárf múrogfáwarini.

14 E nemowa apaxfpáninjf imónigfá xwéowa tñi Judayf ámináowa tñi tfgf e nání nuro yumfí re urigfawixini, “None awá njwfá ninwirárinírane sñjá womí dání re rinfwáriní, ‘Poromí siní mipikipa neranéná aiwá bi aiwf mímepaxf imóninwiní.’ Sñjá womí dání e rinárfwá enjagí nání

15 soyiné tñi mebáowa tñi ámi xwrixí niwiwo yarinjf wiayaniróninjf nimóníro porisfyo seáyí e wimóninjomí wáf

re urepeárfpoyi, 'Joxi none Poromi ámi pírániŋf yariŋf wiani nání nimeámi weapei.' urfpoyi. None omi nípikiani nání yumfí áyá eánanfwiní. Poromi nimeáa niweapiri siní aŋwi e mibipa eŋaná nípikianfwarini." urigfawixini.

16 Poromi xexirfmeáiyá niaíwo "Awa yumfí áyá eánariŋoi." rinarinŋagfa arfá niwirí porisowayá aniwámi nání nurí nípawiri Poromi áwanf urfagi

17 o porisf womi "Eini." nuriri re uriniginini, "Íwf sikinŋf ro dixf porisf seáyi e simóninŋomi xwiyfá wí áwanf urini nání o tŋf e nání nipemeámi ui." urfagi

18 o íwf sikinŋomi nipemeámi porisf seáyi e wimóninŋo tŋf e nání nurí re uriniginini, "Poró, gwí ŋweaŋo 'Eini.' niniriri re niriŋoi, 'Íwf sikinŋf ro xwiyfá wí dixf seáyi e simóninŋomi urini nání o tŋf e nání nipemeámi ui.' nifragi nipemeámi barinini." urfagi

19 porisfyo seáyi e wimóninŋo omi wéyo fá nixiriri nimeámi aigf wí e nání nurí aigfpi niŋweámáná yariŋf re winiginini, "Xwiyfá joxi áwanf niriŋfpi pí xwiyfárinini?" urfagi

20 o re uriniginini, "Judayf xwiyfá ná biní sfmf e nita nuróná re rinfawixini, 'Poromi ámi mfkfpi nání yariŋf bi wianinŋf nimónirane porisfyo seáyi e wimóninŋomi yapf re uréwapiyiwangini, "Wfáriná joxi Poromi mebaowane xwirixf ámi bi umeanfwa nání nimeámi weapfirixini." urfwanigini.' rinfawixini.

21 Ámá 40 wiárf múrogfáwa awá ŋwfá niŋwiráriniro sfhá womi dání re rinfawixini, 'Omi pikíwaé nání aiwá mñipa erane iniigf mñipa erane éwangini.' niriniro omi pikianiro nání rixa yumfí áyá neániro ŋweaŋagfa nání awa nurowárenapiro yariŋf síáná arfá mñipani. Awa joxi rixa re uráná, 'Wfáriná nioni Poromi soyiné tŋf e nání anani nimeámi weapimfárinini.' uráná nání xixeni nirinárinro wenŋf nero ŋweaŋoi." urfagi

22 porisf seáyi e imóninŋo íwf sikinŋomi arfá jiyikf nori re urowariniginini, "Xwiyfá joxi repyf niniri áwanf niriŋfpi nání ámá womi aí 'Nioni omi e urfíni.' muripani." urowariniginini.

Poromi Pírimia Piriso tŋf e nání wiowiárinŋf nánirini.

23 Porisf seáyi e imóninŋo xegf porisf áminá imónigfáyf waúmi "Eini." nuriri re uriniginini, "Awagwí porisf éf tñi mñx yariigfáyf 200 apimi 'Nikñiri ŋweápoi.' uriri osfyo niŋweámáná mñx yariigfáyf 70 apimi 'Nikñiri ŋweápoi.' uriri wákwirixá tñi mñx yariigfáyf 200 apimi 'Nikñiri

ηweápoyi.’ uriri nemáná rixa áríwiyimi 9:00 p.m. imónáná aní yoí Sisariayi riniñipimi nani upiri nani awi eaarípiyi.

²⁴ Osí wí eni Poro seáyi e éf niñweámáná uní nani nimeari omí éf numíga nuro pirimiá Piriso tñí e wárípoi.” nuriri

²⁵ payí re riniñí wináníñí ríwamíñí eaninigini,

²⁶ “Nioni Kirodiasi Riasioni payí rina pirimiá Pirisoxi tñí e nani neari wírenaparini. Negí áminá seáyi e imóniñoxi nioni yayí bi osimini.

²⁷ Judayí amá romí fá nixiro rixa nipikiano yariñagfa nioni arfá ‘Romíyí worini.’ niwiríná gí simíñí ninarigfáyí tñí mírí nurane omí éf umíñiñwanigini.

²⁸ Nioni omí uxekwímoarigfápi míkípi nani nijfá imónimi nani wigí Judayí mebáowa xwíyfá imíxarigfe nani nimeami nuri aiwi

²⁹ omí xwíyfá nuxekwímoróná none pikipaxí bi uriro gwí yipaxí bi uriro miyaríñagfa niwini rí xwíyfá wigí ηwí ikaxí eaníñipimi dani wiwaníñiyí míxí rinarigfápi naniñi uxekwímoaríñagfa winiñanigini.

³⁰ Amá wo nibiri áwaní re níráná, ‘Judayí Poromi pikiano nani yumí mekaxí meariño.’ níráná nioni sini mé omí joxi tñí e nani niwiowárenapiri amá omí uxekwímoarigfáyo sekaxí re urfanigini, ‘Nuro pirimiáoyá siñwí aníñe dani uxekwímótrixini.’ urfanigini. Ayí xwíyfá rixa apirini.”

³¹ Porisowa wigí seáyi e wimóniño sekaxí urípa axípi nero áríwiyimi Poromi níméra nuro aní yoí Adipatirisíyi riniñipimi nrémoro

³² rixa wfá ónáná porisí síkwí tñí warigfáwa xe osíyo niñweámáná míxí yarigfáwa Poromi anani re dani níméra oúpoiñiri pñi niwiárimi ámi wigí porisí aniwami nani úagfa

³³ awa níméra nuro rixa Sisariayo nrémoro pirimiáo tñí e nani nuro payí mñi niwiro Poromi eni xfo tñí e niwáriróna “Ayí rorini.” urfagfa

³⁴ pirimiáo payfna nurápiri rixa fá nírómáná “Ro amá nioni umenweañáyo dání worani? Mí dánorani?” niyairi Poromi yariñí re wininigini, “Piropenisí gíyo dánoxirini?” urfagi Poro “Sirisia piropenisíyo dánonirini.” urfagi

³⁵ o re uriniñigini, “Ananirini. Amá joxi ríxekwímoarigfáyí rémónapáná díxí xwíríxí arfá simífarini.” nuriri wami sekaxí re uriniñigini, “Omí gapmaní aní míxí ináyí Xeroto mírágíwami niñwiráriño meñweápoyi.” uriniñigini.

24

Piriso Poroyá xwiríxí arfá winí nánirini.

1 Ríxa s'fá wé wú óráná apaxípaniñí imóniñí xwéo, Ananiaso t'ni Judayí meba imónigfáyí wa t'ni amá womi —O xwíríxí neróná xwíy'fá wuríyaríñí woríni. O xegí yo'f Tetasoríni. Omí n'wirimeámí Sisaria nání n'wero pírimíáomí n'wímearo xwíy'fá Poromí xwíríxí umeaníro nánípi urfagi

2 Poromí “Eini.” nuríro o ríxa báná Tetaraso Poromí nuxekwímoríná pírimíáomí re uríñinigiñí, “Negí áminá awíaxí seáyí e imóniñí Pírisoxíni, joxí neamenjweañagi nání nene m'xí b'í miní kíkífaní ñweañáná xwiogw'f ríxa obaxí pwéniñigíni. Joxí d'ñí píraníñí neñwíperi n'neamenjwearíná amípi eníiná dání n'píkwiñí mimóniñípi d'ñí joxíyá t'ni gw'f ax'fí imóniñwaéne neaeyíroiaríñagi nání agw'f ríxa naní nimóga waríñwíni.

3 Negí añí g'imi g'imi apí n'ipíni e neaiaríño, ayí joxíni enagi nání nene níj'fáriní. Ayínání yayí t'ni r'raríñwíni.

4 E nerí aiwí nioní ayá wí áxémá siáraná aníñí siníniñigíni r' joxí neaiñípi nání ayá wí r'rimíméini. Sa wauní r'xíñí r'ipíni orírimíni, ‘Joxí ayá n'nearím'xíri p'né b'í onírf'poyíni r' síñw'f neanei.’ orírimíni.

5 Ámá Poroyí r'niñí royí s'f'wí ar'f'kíoníñí neaikáraríñoríni. Negí Judayí xw'fá n'yoní ñweagfáyo m'xí ép'f'm'xamoaríñoríni. Negí amá ar'f'owa n'neaiwapiya bíg'f'api ar'fá n'ikeamoro yo'f síñí Nasaretene n'riníro kum'xíniayíf'api, ayí o m'f'k'f' ikinífríni.

6 Negí añí r'idiyowá yaríñwáiwá aí xórórí emíni r' yaríñagi n'wíni r'ranéná f'á xíríñwanigiñí. [Negí ñw'f ikaxí eaniñípi r'niñípa xwíríxí oumeaneyíni r'ane f'á xír'f'agw'f aiwí

7 porísí seáyí e imóniñí Rísiasoyí r'niñí m'xí nimónímí n'bíri'f' ení neáníri omí x'fo n'nearápiwerí

8 sekaxí re nearíñinigiñí, ‘Ámá romí xwíríxí umeaníri éfáyíne pírimíáo síñw'f t'ñí e dání uméfríxíni.’ nearowárf'agi nání baríñwíni.] Ayínání amípi none r'raríñwápi nání xewaníñoxí yaríñí n'wíwa nuríñípi m'í dání ananí none uxekwímoaríñwápi nání x'xení níj'f'f' imónírf'íni.” Tetaraso e nuríri

9 Judayowa ení Poromí nuxekwímore pírimíáomí re urígf'awixíni, “Amípi Poro nání r'rf'f'pi neparíni.” urígf'awixíni.

10 Pírimíáo Poro ríxa xwíy'fá oríni r' níkinímóníri síñw'f wínaná Poro re uríñinigiñí, “Joxí amá gw'f r'rími n'imeñwearí xwíríxí n'imeámí bayíf'áyo ar'fá n'wíera war'f'ná xwiogw'f obaxí r'ímúroñoxí enagi nání nioní níj'f'f'riní. Ayínání joxíyá síñw'f'yo dání xwíy'fá wákwíni m'í nání n'rir'f'ná ‘Ayí ananíri.’ n'yaiwirí yayí ninaríni.

11 Ámá rowa re riripaxfirini, 'O Gorixomi yayí wiminiri nani Jerusaremio rémoje dani sfa ayá wí marfá, wé wúkaú síkwí waúni wórfinigini.' riripaxfirini.

12 Nioni anj ridiyowá yarigfiwami danirani, rotú anjyo danirani, anj apimi wí e danirani, wa tñni xwiyfá mixí rinariñagí sñwí nñaniro mixí épmixamoariñagí nñaniro megfawixini.

13 Agwi nixekwímoarigfá reñp+yí pìrimiáoxi 'Nepaxini.' yaiwiri nani eni mfkí bi síwá sipaxí mimóniñoi.

14 E neri aí awa rirfá ripini, ayí neparini. Nioni Nwfá negí arfowa xidagfomi nuxfdirfná Óf Gorixomi xfdarigfáyiyi rinñfymí dani xfdariñarini. Ámá óf ayimi xfdarigfáyí nani awa re rarigfáriní, 'Negí arfowa nñeaiwapiya bigfápi arfá nikeamoro pñni wiarigfáriní.' rariñagfa aí nioni sñni amipi negí ñwí ikaxí Moseso nñriri eañpi tñni xixeni imóniñfipimi dñf wíkwfrori amipi wfá rókiamoagfáwa nñro eagfápimi dñf wíkwfrori enini.

15 'Ámá pegfáyí nñni wé rónigfáyífrani, uyñni egfáyífrani, nñni ámi nñwiápnimeapfrfáriní.' nñyaiwiri Gorixomi dñf ukikayonini. Wiwanñowa eni axipi e nñyaiwiro dñf ukikayonoi.

16 Nioni dñf e nñyaiwiri nukikayori nani Gorixoyá sñwíyo danirani, amáyá sñwíyo danirani, pí pí nerfná ayá sipí minipa oeniri anñf miní wé nñróniri oemñniri yariñarini.

17 Wí e emeagáoni xwiogwí wí rixa nímúrómi ámi gí anj e nani nñbiri ñgwí bi gí amá gwí axíri imónigfáyíyá uyípeayíyo mñni wiri Gorixo nani ridiyowá nñwiiri éimigñniri nñmeámi nñbiri

18 rixa xwiraimimí ninñfipi anipá éwiniñniri yariñwápi nñyárimáná anj ridiyowá yariñwáiwámi nñpawiri e éimigñniri bñápi yarfná ayí sñwí nanimeagfawixini. Sñwí nanimeáfná nioni amá ayá wí tñni epfroyí neri smimiákwí mé aga kikiá yariñagí aí Judayí Esia pñropenisíyo dñf wí

19 —Ayí nioni nani xwiyfá bi tífáyí enánáyí, nñbro joxíyá sñwí tñf re dani nñnixekwímore sñwiriyyí, nanj imónimñniri éfrini.

20 Ayí joxí tñf re mñbipa éagfa nani nioni Jerusaremio mebáowa awí eánigfe dani xwirixí nñnimeróná xwirixí nápi sñwí winigfápi nani re rogfa rowa wiwanñowa áwanj 'Ná ripirini.' oriripoyí.

21 Mepa oenwiriyyí, awa Jerusaremio dani xwirixí nñmearfná xwiyfá nioni ímí tñni re urñá ripini 'Nioni "Ámá

pegfáyf ámi wiápfni meapfífárfni.” nīyairi kīkayonagī nāni agwī soyfne xwīrīxf nīmeariŋoi.” urīŋá apīni nāni joxīyá sīŋwī tīŋf e dāni nīxekwīmopaxfīrīni.”

²² Poro e urfagi ai pīrimíá Pīriso ámá Óf Gorīxo Tfámīnīyī rīnīŋfīyīmī xfdarīgíáyf nāni bī nījía imónfī enagi nāni sfá xwīrīxf pírānīŋf wīmīxīnfāyi nāni ná jīe nīta nurī re urīŋīnīgīni, “Porisī seáyī e imónīŋo, Rīsiaso weapáná segf xwīrīxf pírānīŋf seaimīxīyīmīfārīni.” nurīri

²³ porisī Poromī awī mearoariŋomī re urīŋīnīgīni, “Joxī omī awī nīmearorī aiwī gwīni mīyārīpa éfīxīnī. Xe erīfó eméwīnīgīni. Xegf nīkumīxīnīrī emearīgíáyf omī arīrá wianīro bānáyf, pīrf murakipāni.” urīŋīnīgīni.

Pīriso tīni xiepī Dīrusirāi tīni Poromī arfá wigī nānīrīni.

²⁴ Sfá wī rīxa nórīmāná enāná Pīriso tīni xiepī Dīrusirāi —Í Judayf apīxf wīrīni. Í tīni ípaú Poromī awī mearogfē nīrémorī “Ámá wa omī nīmeāmī obīpoyī.” nurīri Poro rīxa nībīrī “Kīraisī Jīsasomī dīŋf nīwīkwīrorfná, ayf apīrīni.” repīyf nīwīera warīŋagī arfá wiarfná

²⁵ o “Wé rónīŋf nerfná, ayf apīrīni.” urīri “Nīpīreānīrī nerfná, ayf apīrīni.” urīri “Gorīxo ámá nīyonī mī ómómīxīmī nerfná, ayf apīrīni.” urīri yarfná Pīriso rīxa wáyf winfagi re urīŋīnīgīni, “Joxī ámi awī rīmearoarīgīe nāni uī. Rfwená nionī ámi ananī arfá simfá nāni nīnimónīrfná ‘Eīni.’ rīrīmīfārīni.” nurārīmī

²⁶ nīŋwearfná Poro nīgwī bī oniapīnīrī dīŋf e nukīkayorī wainf wainá re yayagfīrīni. “Ámá wa Poromī nīwirīmeāmī obīpoyī.” nurīri Poro bāná o tīni xwīyíá rīnayagfīrīni.

²⁷ E yayarfná xwiogwī waú rīxa pwéáná ámá sīŋf wo, xegf yoí Posiasī Pesītasoyī rīnīŋo pīrimíáo nīmónīrī Pīriso imónīŋfīpī urápáná Pīriso re enīnīgīni. Judayf nionī nāni yayf owinīpoyīnīrī wīwapīyīmīnīrī nāni Poro xe gwī onīweanīrī wārīŋīnīgīni.

25

Poro Romīyf mīxf ináyo xwīrīxf pírānīŋf nīmīxīyīwīnīgīnīrī urīŋf nānīrīni.

¹ Pesītasō, pīrimíá sīŋf imónīŋo pīropenīsf o menīweanīyo nīrémómāná rīxa sfá wīyāú wīyī órāná aŋf Sīsarīa rīnīŋfīpīmī pīnī nīwīārīmī Jerusaremī nāni nīyirī rémóáná

² apaxīpānīŋf imónīgíá xwéowa tīni Judayf wigf seáyī e wīmónīgíáwa tīni omī nīwīmearo Poro nāni áwanf nurīróná nuxekwīmoayīro awayīnī rīxīŋf re urīgíawīxīnī,

³ “Poromī negf neaimónarīŋfīpī wianī nāni ananī ‘Oyī!’ nearīréni? ‘Poromī Jerusaremī tīŋf re nāni wa nīmeāmī

yapírrixini.’ neaimónarini.” nuriro ayí ínimí “Óf e áyá neánirane pikíwanigini.” niyaiwiro e uríagfa aiwi

4 Pesitaso re uriniginini, “Poro siní Sisaria gwí ηweani. Niwaninoní e nání umfa nání anwi e imónini.

5 Ayináni segí Judayíne seáyi e seaimónigfáwa nioní tñni nawíni úwanigini. Ámá o fwi seaikarinjo enánáyí, ananí xwiyfá umeariprini.” uriniginini.

6 Pírimia Pesitaso e nuríniríná sfa wé wúkaúrani, wé wfúmi dání waú worani, siní mímúronáná Jerusaremi pñni niwiárimí Sisaria nání niweri e nírémorí sá weño wfápí tñni siá íkwianwí xwirixí mearigfánami éf niηweámáná sekaxí re uowáriniginini, “Poromí niwirimeámí bípoyí.” uowáraná

7 wa nuro Poromí nimeámí báná Judayí Jerusaremi dání weapfáyí Poromí mídímídáni nrówapimáná xwiyfá m+wákwínipaxí imóniní ayá wí nuxekwímoayiro aiwi Pírimiaó “Neparini.” yaiwiní nání mfkf bí síwá wipaxí mimónipa egfawixini.

8 E yaríná Poro xwiyfá owákwínimínirí nurirí re uriniginini, “Nioní negí Judayí ηwí ikaxí eáninípi bí pírf m+wiaikí eri ridiyowá yarigfiwámí ení xórórí bí mé eri Romiyí m+xí ináyí Sisaomí ení sipí bí m+wikarí eri enáriní.” uríagí ai

9 pírimia Pesitaso Judayí xfo nání yayí owinípoyinirí Poromí re uriniginini, “Nioní d+xí xwirixí Jerusaremi dání arfá sirí xwiyfá awa ríxekwímoarigfápi eyeyírómí eri emfa nání ‘E nání ananí ouminí.’ risimónarini?” uríagí ai

10 Poro re uriniginini, “Siá íkwianwí xwirixí mearigfá Sisaoyá maníyo dání imixárininí rínamí dání xwirixí ninimepaxí imóniníe ríxa re ronini. Ayí wí e dání xwirixí ananí nimepaxí mimónini. Joxí nijfáriní. Nioní gí Judayo fwi bí m+wikáriniganigini.

11 fwi eri sipí imóniní nípikipaxípi bí eri enáoni enánáyí, ‘Minípkipaní.’ rípxonimani. E nerí aí awa xwirixí nimearigfápi mfkf mayí imóninánáyí, ámá wo awa omí wigí dñni tñni owípoyinirí m+ni niwipaxí mimónini. Ayináni yarini re osimini, ‘M+xí ináyí Sisoa xewaninjo nigí xwirixí arfá níwinigini.’ nimónarini.” uríagí

12 pírimia Pesitaso xegí gapímaní yarini wiemeanfa nání ínimí wurínigfá wa tñni xwiyfá níninimáná re uriniginini, “Joxí ‘Sisoa arfá níwinigini.’ rífyí nání o tñni e nání rírowáranfáriní.” uriniginini.

Poro nání Pesitaso Agripaomí áwaní uriní nánirini.

13 Rixa sá wí órímí enáná Judayfá mǎxǎ ináyf wo —O xegf yof Agiripaoyf ríninoríní. O tǎnǎ xexǎrǎmeáí Benaisí tǎnǎ ípaú pǎrimíá síñf Pesitasomǎ yayf owiaiyǎnǎrǎ Sisaria nánǎ nǎbǎrǎ e neri

14 sá obaxǎ e ñweañáná pǎrimíá Pesitaso xwǎrǎxǎ Poroyá nánǎ mǎxǎ ináyf Agiripaomǎ áwanf nurǎrǎ re urǎñiniginǎ, “Ámá wo, Piriso gwǎ ñwǎrǎrago ñweanǎ.

15 Nionǎ Jerusaremíyo nánǎ nurǎ urǎñinǎnǎ apaxǎpǎññf imónigfá xwéowa tǎnǎ Judayf wigf mebáowa tǎnǎ omǎ xwǎyǎfá nuxekwǎmoro re nǎrǎgǎawixǎnǎ, ‘Joxǎ omǎ “Nepa sípǎ ayǎkwǎ mǎwikǎrǎñoxǎrǎnǎ.” nurǎrǎ negf neaimónarǎñfǎpǎ wianǎ nánǎ neaiapetǎ.’ nǎrǎgǎa aí

16 nionǎ awamǎ re urǎñaniginǎ, ‘Romíyene re yarǎñwámamǎ. Ámá xǎomǎ uxekwǎmoarǎgǎfáyf tǎnǎ síñǎ nawínǎ axǎ e awí neánǎro omǎ xwǎyǎfá ayǎ uxekwǎmoarǎgǎfǎpǎ nánǎ wǎkwǎnǎmǎnǎrǎ síñǎ mǎrǎpa enáná amíná ámá wigf wimónarǎñfǎpǎ xe owípoyǎnǎrǎ wiarǎñwámamǎ.’ urǎñaniginǎ.

17 Ayǎnánǎ awa re nánǎ nǎweapǎro awí eánáná nionǎ síñǎ mé wǎfǎpǎ tǎnǎ xwǎrǎxǎ nánǎ síá íkwianwǎñnamǎ éf nǎñweámáná wamǎ re urǎñaniginǎ, ‘Ámá omǎ nǎwirǎmeámǎ bǎpoyǎ.’ urǎfagi

18 omǎ nǎmeámǎ bǎnǎ uxekwǎmoarǎgǎfáwa éf nǎroro nuxekwǎmoróná fǎwǎ mǎwǎkwǎnǎpaxǎ imónñf nionǎ ‘Apǎ nánǎ uxekwǎmopǎrǎréoi?’ yaiwinǎpǎ nánǎ muxekwǎmó nero

19 sa wigf ñwǎfá imónñfǎpǎ nǎmépero ‘Apǎ nerǎnǎ apǎ nerǎnǎ, ayǎ ananǎrǎnǎ.’ rǎnarǎgǎfǎpǎ nánǎ mǎxǎ rǎnǎro ámá pǎyǎ wo Jisasoyǎ rǎnño —O nánǎ Poro ‘Síñǎ síñf ñweanǎ.’ rarǎñorínǎ. O nánǎ mǎxǎ rǎnǎro egǎawixǎnǎ.

20 E yarǎñagǎa nǎwǎnǎrǎ nionǎ re yaiwinǎniginǎ, ‘Xwǎrǎxǎ nápǎ nǎjǎfá imónǎmǎ nánǎ arǎge neri pǎrǎññf yarǎñf wiayimǎnǎréñǎ?’ nǎyairǎ dñf ududǎ ninarǎñagǎ nánǎ omǎ re urǎñaniginǎ, ‘Nionǎ dǎxǎ xwǎrǎxǎ Jerusaremǎ dǎnǎ arǎfá sirǎ xwǎyǎfá awa rǎxekwǎmoarǎgǎfǎpǎ eyeyírómf eri emǎfá nánǎ “E nánǎ ananǎ oyimǎnǎ.” rǎsimónarǎnǎ?’ urǎfagi aí

21 Poro yarǎñf re ñññiniginǎ, ‘ “Mǎxǎ ináyf Sisao xewanǎño gǎ xwǎrǎxǎ arǎfá ninǎfá nánǎ fǎ nǎxǎrǎrǎ onǎmenweanǎ.” nimónarǎnǎ.’ nǎrǎfagi porisǎ wamǎ sekaxǎ re urǎñaniginǎ, ‘Nionǎ Sisao tǎñf e nánǎ wiowǎrǎmǎfáe nánǎ awí mearóǎrǎxǎnǎ.’ urǎñaniginǎ.” Pǎrimíá Pesitaso e urǎfagi

22 Agiripao re urǎññiniginǎ, “ ‘Nionǎ enǎ ámá omǎ arǎfá bǎ owimǎnǎ.’ nimónarǎnǎ.” urǎfagi “Wǎfǎrǎnǎ joxǎ enǎ ananǎ arǎfá wirǎfǎrǎnǎ.” urǎññiniginǎ.

Agiripao tǎnǎ Benaisí tǎnǎ Poromǎ arǎfá wigfǎ nǎnǎrǎnǎ.

23 Sá wegǎfá wǎfǎpǎ tǎnǎ Agiripao tǎnǎ Benaisí tǎnǎ ípaú okiyǎfá ninǎfísáná wǎ nimónǎga wigf añf xwé awí eánarǎgǎfǎwámǎ

nipáwiri porisíyo seáyi e wimónigfáwa tñni áamá anj apimi seáyi e nimóniri menjweagfáwa tñni eni nawíni nipáwiro éf njweanáná pirimiá Pesitaso wami sekaxi nuriri Poromi rixa niwirimeami báná

²⁴ re uriniginini, “Míxi ináyi Agiripaoxi tñni áamá nñni yawawi tñni re awi eánigfáyne tñni xwiýfá bi osearimini.” nuriri re uriniginini, “Áamá ro nani Judayí nñni nioni anj ripimi njweanánaranti, Jerusaremi nani úánaranti, gí arfá enjé dani ími tñni ‘Xe sñj ouni.’ mñneaimónarini.’ nrayarigfá romi sñjwí winpoyi.

²⁵ Omi yarinjí niwia nurí aiwi íwí o enjipi nani pikipaxí imóninjí bi nani pfa megínaríjaniginini. Xewaníjo ‘Sisao xwirixí nioniyá arfá níwningini.’ nrfagi nani nioni omi Sisao tñj e nani wiowárimfa nani rixa rarinjari.

²⁶ E nerí aí xwiýfá negí míxi ináyi áminá Sisao nani ‘Poro e enjirini. E enjirini.’ niriri payí nearí wiowárimfa nani pi sñni pfa nimeginiri nani nioni omi áamá niyfneni yarinjí wiayiro míxi ináyi Agiripaoxi anjipaxí wiayiri mfkí iperí epfripimi dani o xwiýfá nioni anani payí eapaxí bi searini nani omi seyfné tñj re nani ‘Eini.’ urfíni.

²⁷ Ayí rípi narinini. ‘Gwí njweanjí wo xíomi uxekwímoarigfápi nani rfwamínjí meá sa niwiowárirfnáyí, ayí xaxáninjí nerí emfíni.’ nimónarini.” uriniginini.

26

¹ Agiripao Poromi re uriniginini, “Joxi díxi eni anani rei.” urfagi Poro wé nimómáná xwiýfá wákwínimíniri nani re riniginini,

²⁻³ “Míxi ináyi Agiripaoxini, joxi síwí Judayene yaríjwápi nñni nijfá eri nene ‘Api nerfnáyí, Goríxomi píraninjí xídaríjwini.’ nirinirane díj xixegíni moaríwápi nani nijfá eri enjini. Api nipiini aga nijfá xixeni imóníjoxi enjagi nani nioni joxi arfá enjé dani amipi Judayí níxekwímoarigfápi nani níwákwínimíniri rimi nani aga yayí ninarini. Ayínani wauní rixinjí rípi oririmini, ‘Gí xwiýfá níwákwínimíniri rarinjapi joxi arfá nñnirfná aninjí mñsinipa oeni.’ nimónarini.

⁴ Nioni enjina sñni onimiáiná dani agwi re nani néra biñapi nani Judayí nñni nijfáriní. Oniná dani gí gwí axíri imónigfáyí tñni niñwearí Jerusaremi dani xwé iwiaronjari.

⁵ Enjina dani nioni Parisiyí —Judayí Goríxomi oxídaneyiníro neróna díj xixegíni bi bi moarigfápipimi dani gwí nímóga ugfá ayí ayo niyoní Parisiyí rinigfáyí njwífa xenjwárinigfápi winiyfáyo seáyi e múroní. Ayí Goríxomi níxídroná yarigfápa nioni eni níxída biñapi nani Judayí

níni nijfáriní. Ámá ayf 'Áwanf oraneyi.' níwimónirfnáyf, 'Nepa Poro e yagorini.' níripaxfíriní.

⁶ Agwí nioní Goríxo negí arfowami nuríri símímanjfo tñinípí nání 'Neparini.' níyaiwirí dñf ukíkayonagí nání ayf xwíyáfá nímeaaríñoí.

⁷ Negí Judayf gwí wirí wirí wé wúkaú síkwí waú ení ikwáwíyímíraní, áríwíyímíraní, íníná Goríxomi yayf umero xídiro neróná re níyaiwiro nání, 'Nene Goríxo negí arfowami nuríri símímanjfo tñinípí imónani nání éwanigíni.' níyaiwiro nání dñf axípi ukíkayonóí. Míxf ínáyoxíni, axí apí nání nioní dñf ukíkayonagí nání nígf Judayf xwíyáfá níxekwímoaríñoí.

⁸ Goríxoyá dñf tñí pegfáyf wíapfínímeaarígfápi nání seyfné pí nání 'Wí "Neparini." yaiwipaxí mimónini.' yaiwiarígfáriní?

⁹ Eníná níwaníñoi ení re yaiwiagáoniríni, 'Yof Nasaretí dñf Jisasomí dñf wíkwíroarígfáyf xe oépayíni síñwí wínípaxí mimónini. Xwíríá oíkíxémíni nání ayá wí nerfná, ayf nanf yaríni.' yaiwiagáoniríni.

¹⁰ E níyaiwiríñfyo dání Jerusaremíyo rípi yagáriní. Apaxfpaníñf imónígfá xwéowa 'Ámá Jisasomí dñf wíkwíroarígfáyo gwí yipaxoxíriní.' níniñro nírfpeáaná nioní nurí ayo gwí yemerí gwí anjfo ñwiráriní nerfná apíni yagámani. Xwíríxí numeranéná 'Opíkípoi.' rfáyf tñí nioní ení níkumíxíni 'Opíkípoi.' ragáriní.

¹¹ Rotú anj ayf ayo nípáwiemerí ríniñf níwiemerfná 'Jisasomí síní dñf míwíkwíroaríñwíni.' níñro ikayíwí umearípoiñí wíwapiyagáriní. Nioní ámá ayf nání wíkf rfá ápiáwíñf nónaríñagí nání ayf nuro émáyf anjmí aí ñweañáná nioní ení númí nurí fá níxíra wagáriní.

Poro "Nioní apí níwíniñfímí dání kíniñmóníñáriní." uríñf náníriní.

¹²⁻¹³ 'Míxf ínáyoxíni, nioní e néra nurfná apaxfpaníñf imónígfá xwéowa nioní Damasíkasi nání nurí ámá anj apimí Jisasomí dñf wíkwíroarígfáyo ení fá xíríwíniñgíni níniñfpearo payf nearo níapowáraná nioní anj apimí nání nurí síní ófyo nurfná ríxa ikwawedf enáná wíá bí anjnamí dání ókiénapfagí wíniñanigíni. Sogwí wíá nókirfná anaríñfpi tñí xíxeni marfái, aga seáyf e imóníñfpi mídímídaní nókiárfagí wíniñanigíni. Nioníni marfái, ámá nioní tñí ugíáwa ení wíniñfawíxíni.

¹⁴ Nínoneni xwíáyo nípfkíniñmeámáná nioní arfá wíáyf Xíbírúyf pfné tñí xwíyáfá bí re ríñénapfagí wíñanigíni, 'Soroxíni, Soroxíni, joxí pí nání nioní xeaníñf níkáraríñíni?

Joxi Jisasomi ríninjí owimínri nerfna jwaninjoxi ayinwáninjí omónarinjini. rínenapfagi arfá níriri

15 yarinjí re winanigini, 'Ámináoxini, goxirini?' urfagi o re nírinjínigini, 'Nioni Jisasoni joxi xeaninjí níkararinjónirini.

16 E neri aí joxi níwiápnimeari éf roí. Nioni rípi emi nání joxi tfámíni simóníni. Joxi nioni nání ámayo wáf nuriyemeri agwi síjwí nanarinjí rípi nání áwanj urirfa nání rirípeáini. Apini áwanj urirfa nání marfái, amípi rfwíyo síwá simfápi nání eni áwanj urirfa nání rirípeáini.

17 Nioni díxí gwí axírí imónigfáyí sípi síkaraníro yarfná éf rímíniri émayí —Ayf joxi nioni nání wáf urirfa nání rírowárimfáyrini. Ayf sípi síkaraníro yarfná éf rímíniri símfáriní.

18 Ayf rípi nání joxi émayí tfámíni rírowárimfáriní. Joxi wáf nura warinjípimi dání ayf níwiápnimearo síjwíninjí noxoaro wigí nerfna sfá yinjímíni yarigfápi píní níwiárimí wáf ónjímíni nání kímóníro Seteno menjweanjmí dání píní níwiárimí Goríxo menjweanjmíni kímóníro yarfná nioni wigí fwí yarigfápi yokwarím wíiri ámá nioni dínjí níníkwíroro nání nioni gí imónigfáyí tñní kumíxárirí emfa nání joxi émayí tfámíni rírowárimfáriní. 'nírinjínigini.' nuriri

19 re urinjínigini, "Míxí ináyí Agírípaoxini, ayínáni orinjá anjínami dání níparénafípi wí pírf mívaiakí neri

20 re néra unáriní. Iwamfó Damasíkasiyo dání uréwapíyiri Jerusaremí dání eni uréwapíyiri Judia píropenífyo níyoní dání uréwapíyemeri émayí tñjmí eni uréwapíyemeri nerfna re nura unáriní, 'Segí fwí yarigfápi rfwímíni mamoro Goríxo tfámíni ukímóníro nero ámá síjwí níseanaxdímerfná "Wígí fwí yarigfápi ríxa rfwímíni nímamoro nání rfa yarínjoi?" seaiawipaxí imóninjípiní éfríxini.' nura unáriní.

21 Nioni e néra unáoní enagi nání Judayí wí níwiápnimearo anj rídiyowá yarínjwáiwámi dání ía níníxíriro nípkianíro éagfa aiwi

22 Goríxo arírá níf enagi nání agwi nioni oníxwéyíne síjwí anigfe dání éf nírómáná 'Wíá rókiamoagfáwa tñní Moseso tñní "E nímónínfáriní." ragfápní ríxa imóninjíriní.' seararínjini.

23 'Awa re ragfáriní, "Ámá yeáyí neayimíxemeanfa nání Goríxoyá dínjí tñní arfowayá xwfa piáfyo dání iwíaronfómi ríninjí wímeanfáriní." níriro ámi rípi ragfáriní, "Xewaníno xwáripáyo dání wiápnímeanfa enagi nání o iwamfó xwíyfa wfaninjí imóninjí Goríxo ámayo yeáyí uyimíxemeanfápi nání Judayo tñní émayo tñní wáf urínfáriní." ragfápi ríxa axípi e

imóniṅṅrini.' seararṅṅini." urṅṅini.

24 Poro xwiyfá wákwiniṅṅini nani e nura warina pirimiáo Pesitaso imf tni re urṅṅini, "Poroxini, joxi xaxa neri rarṅṅini. Dixi njifa xwe imóniṅṅi xaxa rimearini." urfagi ai

25 Poro re urṅṅini, "Áminá seayi e imóniṅṅ Pesitasoxini, nioni xaxa neri mirarṅṅini. Nepaxiṅṅ imóniṅṅini seararṅṅini. Dṅṅi sxi niyiniṅṅini seararṅṅini.

26 Ayi ripi naniṅṅini. Mixi inayi ro amipi nioni seararṅṅini nani njifa imóniṅṅini dṅṅi sxi neanarini. Api, ayi inimi pini mimóniṅṅini enagi nani 'Omi wiarimi múropaxi imónini.' nimónarṅṅini nani omi nitamixwiniṅṅini murf nipiṅṅini repiyf niwiéra warṅṅini." Pesitasomi e nurimána

27 re urṅṅini, "Mixi inayi Agiripaoxini, 'Wifa rókiamoagfáwa niri e agfapi nepa rini.' riyaiwiṅṅini? Joxi dṅṅi e yaiwiṅṅini enagi nani nioni njifarini." urfagi

28 Agiripao Poromi re urṅṅini, "Axinani ná bini ninirina 'O Jisasomi dṅṅi wkwiropaxorini.' rniaiwiarṅṅini?" urfagi

29 Poro re urṅṅini, "Nioni 'Gorixomi rixiṅṅi bi oseauriyimini.' nimónarini. Joxi naniṅṅini marfa, ama sfa riyimi arfa niarigfa nini nioni ná bini seararini, anṅṅi min seararini, nioni Jisasomi dṅṅi wkwiroarṅṅini niyiniṅṅini eni axipi niwkwiroro nioni imóniṅṅini axipi oimónipoyiniṅṅini nimónarini. Nioni gwf niyigfa ripi seyine eni axipi oseayipoyiniṅṅini mīseararṅṅini." urṅṅini.

30 Mixi inayo tni pirimiáo tni Benaisi tni niwiapnimearo ama ayi tni nawini ef ṅweagfayi eni niwiapnimearo

31 wiwini wi e ef nironana re riniṅṅini, "Áma o anani nikipini naniṅṅini, gwf ṅwiraripini naniṅṅini, fwf bi meṅṅini." niri

32 Agiripao pirimiáo Pesitasomi re urṅṅini, "Áma o 'Mixi inayi Sisao xwixi nioniya nieyiroiwiniṅṅini.' miripa neri siṅṅini, ayi anani kikiṅṅini wariṅṅini." urṅṅini.

27

Poromi Romiyi aniyi nani sipixiyi wiowarigfa naniṅṅini.

1 Rixa none nani re riniṅṅini, "Romiyi aniyi Itariyi riniṅṅini nani sipixiyi owiowaraneyi." riniṅṅini porisi 100 bimi seayi e wimóniṅṅini wo —O simiṅṅini winarigfa Sisaoyi riniṅṅini worini. O xegf yof Juriasoyi riniṅṅini. O Poromi tni gwf ṅweagfa wami tni nimeara uniri wiowarana

2 Adiramitiami dánjyfyá sipixí wo Esia p̄ropenisí t̄ñj r̄riwám̄n̄i um̄n̄r̄i yar̄ñaḡi n̄w̄n̄irane ámá wo xegí yoí Aris̄takaso —O Masedonia p̄ropenis̄fyo an̄j yoí Tesaron- aika dánjorin̄i. O t̄ñn̄i nawin̄i n̄ip̄ixemoán̄irane n̄ñwearíná xw̄fápipim̄i p̄ñn̄i n̄wiár̄im̄i nurane

3 sip̄ixom̄i sá weñwáone w̄fápi t̄ñn̄i an̄j yoí Saidon̄ȳi r̄ññ̄j̄pim̄i niwiék̄ñ̄imearane ayoááná Juriaso Porom̄i ayá nur̄im̄ix̄r̄i nán̄i xegí n̄ikum̄ix̄n̄r̄i emear̄iḡfáȳí m̄iran̄j̄ ow̄ipoȳn̄r̄i ayí t̄ñj e nán̄i xe oun̄r̄i s̄ñw̄f w̄ññ̄ñ̄n̄iḡñ̄i.

4 Ám̄i sip̄ixom̄i n̄ip̄ixemoán̄irane an̄j apim̄i p̄ñn̄i n̄wiár̄im̄i nuranéná im̄ñj̄ s̄m̄f̄m̄n̄i n̄neaxem̄i bar̄ñaḡi nán̄i n̄iyakía nurane nán̄i p̄r̄ñw̄f Saip̄iras̄iȳi r̄ññ̄j̄pim̄i or̄iwám̄i dán̄i n̄imeám̄i nurane

5 imañ̄pám̄i nuranéná Sirisia p̄ropenis̄fyo t̄ñn̄i Pabiria p̄ropenis̄fyo t̄ñn̄i n̄imúróa nurane Risia p̄ropenis̄fyo an̄j yoí Mairāi r̄ññ̄j̄pim̄i niwiék̄ñ̄imearane nayoámáná

6 porisí 100 bim̄i seáȳi e wimón̄ñjo Arek̄isad̄iria dánjyfyá sipixí wo Itari p̄ropenis̄fyo um̄n̄r̄i yar̄ñaḡi n̄w̄n̄ir̄i n̄imeám̄i n̄neaur̄i o t̄ñn̄i sip̄ixom̄i n̄ip̄ixemoán̄irane

7 an̄j apim̄i p̄ñn̄i n̄wiár̄im̄i nurane sip̄ix̄o awayin̄i awayin̄i war̄ñaḡi nán̄i s̄fá ayá wí nóróa nurane r̄fá meak̄̄roar̄ñaḡfá n̄w̄n̄irane an̄ñj̄ min̄i ner̄ñ̄j̄pim̄i dán̄i an̄j yoí Naidas̄iȳi r̄ññ̄j̄pim̄i t̄ñj e an̄w̄i e n̄rémómáná im̄ñj̄ s̄m̄f̄m̄n̄i n̄neaxem̄i bar̄ñaḡi nán̄i n̄iyakía nurane xw̄fá s̄m̄n̄í imón̄ñj̄ Sar̄im̄oniȳi r̄ññ̄j̄pim̄i n̄imúr̄orane p̄r̄ñw̄f yoí Kirit̄iȳi r̄ññ̄j̄pim̄i or̄iwám̄i dán̄i n̄iyakirane

8 sipixí om̄ñj̄ mear̄iḡfáwa r̄fá n̄imeak̄̄r̄oro sa an̄ñj̄ min̄i ner̄ñ̄j̄pim̄i dán̄i Kirit̄i t̄ñj imañ̄pám̄i n̄ix̄fda n̄ipurane wí e “Raw̄irawá s̄m̄n̄í r̄w̄on̄j̄ Nan̄j̄ Imón̄ñjo” r̄ññ̄ñe —E an̄j Rasia r̄ññ̄j̄pim̄i dán̄i an̄w̄i er̄ñn̄i. E rémon̄waniḡñ̄i.

9 S̄fá ayá wí r̄ixa nór̄imáná en̄áná Judaȳí f̄w̄f yar̄iḡfápi Gor̄ixo yokwar̄im̄f wiñj̄ nán̄i d̄ñj̄ mop̄r̄i nán̄i aiwá ñw̄fá ñw̄irár̄inar̄iḡfáȳi en̄i r̄ixa múróf̄m̄i en̄áná xwiogw̄f nán̄i raw̄irawá sam̄ñj̄ m̄wear̄ñ̄íná en̄aḡi nán̄i Poro ar̄fá j̄ȳik̄f nor̄i

10 re ur̄ññ̄ñ̄n̄iḡñ̄i, “Ámáoȳf̄né, ḡf d̄ñj̄ re nimón̄ar̄ñn̄i, ‘Agw̄i none re p̄ñn̄i n̄wiár̄im̄i ám̄i sip̄ixom̄i n̄imeám̄i nuranénáȳf, xw̄r̄fá ik̄ixén̄ipax̄r̄ñn̄i.’ nimón̄ar̄ñn̄i. ‘San̄j̄ n̄imeám̄i war̄ñwápi t̄ñn̄i sip̄ix̄o t̄ñn̄i an̄ññ̄ñfá nán̄i mar̄fáí, none en̄i an̄ññ̄ñf̄wár̄ñn̄i.’ nimón̄ar̄ñn̄i.” ur̄faḡi aí

11 porisí 100 bim̄i seáȳi e wimón̄ñjo sip̄ixom̄i om̄ñj̄ mear̄ñjo t̄ñn̄i sip̄ixom̄i xiáwo t̄ñn̄i awaú rar̄iḡf̄ipi nán̄i d̄ñj̄ n̄ifá wíaḡi nán̄i om̄i Poro yopa mur̄iḡñ̄ñ̄n̄iḡñ̄i.

12 Ayí ipí s̄m̄n̄í r̄w̄on̄j̄ sip̄ix̄o ñweañ̄pim̄i xwiogw̄f nán̄i raw̄irawá s̄w̄fá yíáná sip̄ixí pírán̄ñj̄ wepaxe mimón̄ñaḡi

nání áamá ná sipixíyo ηweagfápi re rinárigfawixíni, “Ananí e epaxí enánáyí, re dání píní níwiárimí sipixomí nímeámí nurane ipí simíní ríwoŋí yoí Pinikasíyi ríníŋfámí — Simíní ríwoŋí awá piríŋwí Kiritipimí axí ríwámíní ríwoŋfáríní. Xwáf mídání mídání wiápínímeaní enagí nání e rawírawá wiŋwí mé enjeríní. Sogwí wearíŋfímí dání ríwónapíŋfáríní. Awámí nírémorane rawírawá síwáf yaríná awámí ηweáwanigíni.” rínárigfawixíni.

Ríwípí xwé éaná rawírawá imeamfkwí ení nániríní.

¹³ Imíŋí rawírawá tŋí ríwámí dání sipixomí Pinikasí tŋí e awayíní níxemi upaxípi baríŋagi níwíníróná “Simíní ríwoŋí none ráríwáwámí nání ananí sipixomí nímeámí upaxíriní.” níyaiwiro ainíxí gwíyo dání mamówáríníŋí ípearípi nímxearo sipixomí nímeámí nuróná piríŋwí Kirití imanípá tŋí e aŋwí e dání níxída nípuro

¹⁴ síní ná jfámíní e muníŋáná re eníŋigíni. Ríwípí íkáf jjíjmí epaxí bí —Imíŋí apí yoí Miwífmíní Baríŋfípiyi ríníŋfípiríní. Apí tŋífmí dání níweapíri

¹⁵ sipixomí xenweáaná sipixí símí imíŋí baríŋfímíní mémopaxí enagí nání negí wanírí yaríŋwaé nání píní níwiárirane “Imíŋí xe níméra oneauní.” níyaiwirane e yaríná

¹⁶ none piríŋwí yoí Kodayí ríníŋfípimí oríwámí dání nípuríná imíŋí bí onímíápi yimáronáná ewé sipixomí dání níropémí waríŋwápi aníŋí míní neríŋfípimí dání nímxéáa níbirane sipixó tŋí e enáná

¹⁷ sipixomí ikwiárirane nání nímxéáa níyapírane níkwíárimáná sipixí xwéo orónowíníŋíní sá mí tŋí xegí sipixí miwí mídímídání níxemi níbíro gwí níja nípwémáná sipixó ení tŋí níxemi níurí xwáf ipí seáyí e ríwoŋáná ínímí aŋwí e imóníŋfípimí —Apí yoí Sairítasíyi ríníŋfípi Apíríka dání aŋwí eríní. Apímí sipixó aŋíní níuríná síxí úroníŋíní wáyí wíníŋagí sipixó awayíní ounírí ainíxí gwí yuráríníŋí ípearíŋfípi nímamówáriró níropémí nuróná imíŋí xe níneaxemí oneaunírí wíníŋwanigíni.

¹⁸ Sipixomí sá weŋwáone wáfípi tŋí sipixó wiápínímearí eámorí néra waríŋagí awa sipixó nayí oenírí saŋí wí emí nímeámí nero

¹⁹ sá weŋwáone wáfípi tŋí sipixí omíŋí mearígífáwa wíwaníŋowa sipixomí saŋí uníŋí íkwearí ηwirárírí yarígífáyí bí emí nímeámí egíawixíni.

²⁰ Ríwípí símí tŋí aníŋí sipixomí xenweaaríná sífá obaxí ayá wí óríŋagí aí síŋí tŋí sogwí tŋí bí anaríŋagí síŋwí míwínípa nerane nání “Ámíní ríwaríŋwíní?”

niyaiwirane sɨwɨf mɨwɨnaxɨdɨpa nerane nánɨ dɨɨɨf “Wí e niwiékɨnɨmearane sɨɨɨf wanɨwárɨnɨ.” niyaiwia warɨɨwápɨ dɨɨɨf peá nɨmónɨrane “Rɨxa nanɨnanɨwárɨnɨ.” niyaiwia nurane

²¹ awa sɨfá ayá wí neamúroarɨná nɨmeamɨwiáronɨgɨnɨrɨ ayá sɨwɨf uroarɨɨagɨ nánɨ aiwá mɨnɨf néra numáná enáná Poro nɨwiápɨnɨmearɨ ámáyo áwɨnɨ e nɨrómáná re urɨɨɨnigɨnɨ, “Ámáoyɨné, nionɨ searɨɨápimɨ arɨfá nɨniro nɨnɨxɨdɨro pɨrɨɨwɨf Kiritɨyo pɨnɨ nɨwiárɨmɨ sɨpɨxo nɨmeámɨ mupa nero sɨɨwɨrɨyɨf, segɨ amɨpɨ xwɨrɨfá ikɨxénɨrɨ anɨpá imónɨrɨ éfɨpɨyɨf wí e emɨnɨrɨ éfɨmanɨ.

²² E seararɨɨagɨ aiwɨ sɨpɨxɨf ro xwɨrɨfá nikɨxénɨrɨ aɨf ámáone wí anɨnanɨwá meɨagɨ nánɨ dɨɨɨf peá mɨmónɨf sɨnɨ dɨɨɨf sɨxɨf oseainɨnɨ.

²³ Ayɨf rɨpɨ nánɨ seararɨɨnɨ. Sɨfá rɨyimɨnɨ árɨwɨyimɨ Gorɨxo —Nionɨ ámá oyáyɨf imónɨɨjá wonɨrɨnɨ. Oyá anɨnájɨ wo nionɨ tɨɨɨf e nɨrónapɨrɨ

²⁴ re nɨrɨɨnigɨnɨ, ‘Poroxɨnɨ, joxɨ Romɨyɨf anɨɨyo ananɨ nɨrémorɨ mɨxɨf ináyɨf Sisao xwɨrɨxɨf rɨmenɨfe sɨmɨmanɨf e urorɨfárɨnɨ. Ayɨnánɨ sɨnɨf wáyɨf mɨsinɨpanɨ. Arɨfá nɨɨ. Gorɨxo joxɨ tɨnɨf ámá sɨpɨxɨf romɨ ɨweagɨfáyɨf tɨnɨf nɨyɨnénɨf xe sɨɨɨf oúpoyɨnɨrɨf yaiwɨf enagɨ nánɨ woxɨf aɨf iniɨgɨf namipaxɨmanɨ.’

²⁵ Anɨnajo e nɨrɨfɨf enagɨ nánɨ soyɨnéf dɨɨɨf sɨxɨf oseainɨnɨ. Ámáoyɨné, nionɨ Gorɨxomɨ dɨɨɨf re wɨkwɨronɨɨnɨ, ‘Nionɨ nɨrɨfɨfɨf xɨxenɨ nɨmónɨnɨɨɨo.’ nɨwɨkwɨrorɨf nánɨ e seararɨɨnɨ.

²⁶ E nerɨf aɨf imɨɨɨf sɨnɨf nɨneaxemɨ warɨfɨná pɨrɨɨwɨf bimɨ sɨxɨf úroanɨwárɨnɨ.” urɨɨɨnigɨnɨ.

²⁷ None rɨwɨpɨf rawɨrawá Edɨriayɨf rɨnɨɨɨf wámɨf sɨpɨxomɨf nɨneaxemɨ warɨfɨná rɨxa sɨfá wé wúkaúf sɨkwɨf wau wau imónɨfɨyimɨf árɨwegɨf imónáná sɨpɨxɨf omɨɨɨf mearɨgɨfáwa “Xwɨfá bɨf tɨɨɨf e rɨxa anɨwɨf erɨfani?” nɨyaiwiro

²⁸ gwɨf e e kɨkwɨrɨfá neaárɨga puɨɨrɨf tɨnɨf iwamɨfóf neróná “Xwɨfá sɨnɨf ná mɨmɨranɨf? Sa mɨmɨf onɨmɨápɨranɨf?” yaiwiarɨgɨfárɨf nɨmearo nɨmamówárɨro iwamɨfóf sɨɨwɨf nɨwɨnaxɨdɨróná xwɨfá sɨnɨf ná mɨmɨf enagɨf nánɨf 40 mɨta imónɨɨagɨf nɨwɨnɨrof ámɨf bɨf tɨnɨf núfásánáf ámɨf bɨf nɨmamówárɨro xwɨfáf tɨɨɨf e rɨxa 30 mɨta enagɨf nɨwɨnɨro

²⁹ sɨpɨxɨf imɨɨɨf nɨxemɨf nurɨfɨnáf wí e sɨɨɨáyo sɨxɨf úronɨgɨnɨrɨf sɨpɨxɨf ámɨf bɨf tɨnɨf nɨxemɨf mupa oenɨrɨf ikwémɨɨɨfɨyo dánɨf ainɨxɨf ípeaarɨɨɨf wɨrɨfkaúf wɨrɨfkaúf nɨmamówárɨmánáf wɨfá anɨnɨf oónɨnɨrɨf wigɨf ikayɨwɨf nɨra ugɨfawixɨnɨ.

³⁰ Sɨpɨxɨf omɨɨɨf mearɨgɨfáwa sɨpɨxomɨf pɨnɨf nɨwiárɨmɨf éf owaneyɨnɨrof ámáyo yapɨf nɨwɨwápɨyiro “Sɨpɨxɨf sɨmɨfyof dánɨf enɨf ainɨxɨf ípearɨɨɨf bɨf mamówárɨnɨrɨf yarɨɨwɨnɨ.” nurɨro

ewépá rawirawáyo ikwiárináná apámi nípíxemoánrì éf owaneyinro ríxa mamówáraríná

³¹ Poro porisf 100 bimí seáyí e wimóninjomí tñní xegf porisowamí tñní re uriniginíni, “Ámá sipíxí omínj mearigfá rowa sipíxí romí none tñní mñweapa nerínáyí, soyíné sñj nuro xwáf tñj e rémopíríméoi.” uráná

³² porisowa mífí nñwiápínimearo ewépá gwí nñyimáná awayiní mamówárarigfárí mñj nñwákwirowirawáyo mamówárigfawixiní.

³³ Wáf ónñe nání Poro enj ríremíxí nñwia nurí re urayiniginíni, “None ríwípí rípí nání ayá sfwí nearoarínagí nání aiwá mñn mímñwiaíkf nññrane yaríná sfá obaxí ríxa nóra nurí agwí ríxa wé wúkaú síkwí waú waú imóninñyiríní.

³⁴ Ayínání nioní enj ríremíxí nñseairí ‘Aiwá bí nñmearo nñpoyí.’ seararíníni. Sewaninñyíné aiwá nññro oerfkiemeánñpoyíníni seararíníni. Woxí aí bí manñnñpa epfíf enagí nání seararíníni.” nurímáná

³⁵ bisfkerfá bí nñmearí wigf sñjwí anigfe dání aiwá apí nání Goríxomí yayí numemáná níkwíríni ríxa naríná

³⁶ ámá nñní ení ríxa dñj wáf bí wónñagí aiwá bí nñmearo nññro

³⁷ —Ámá sipíxíyo ñweañwáene ayf 276 eneríní.

³⁸ Nene ríxa apání nñnimáná sipíxo nayf oeníní wíf aiwá mññwápi rawirawáyo emí mñmeámí egfawixiní.

Sipíxo síxí núrórí orónowinñj náníníni.

³⁹ Ríxa wáf ónáná árñwíyimi “Xwáf bí anjwí eríní.” yaiwífápi sñjwí nñwínñroná mí mómíxípa nero aí símínf ríwoñf bí iníkiní wiáronagí nñwínñro e epaxf enánáyí, sipíxo nñmeáa nñyirane e oiwiékññmeaneyíníni éfáyí

⁴⁰ wa gwí ainíxí ípeaarínj mamówárinñjpi rawirawáyo ípeañe amí xe oépeaníní níkwewára pwaríná wa imínjpi símínf ríwoñfipimí nání nñxemí oneauníní sipíxoyá rapírapf nemíméa nñpeyiro soná ení níkwearo iníkiní wiáronj nání omínj níméra wanñro yarínagfá aí re enñniginí.

⁴¹ Sipíxo xwáf ínimi enáná rawirawá akwínñáná ríwoñj síxí núrórí símí xwáfáyo xaíwí norañjárníní nání wñjwí bí mepaxf imóninñáná rawirawá sipíxí íkwémínjyo miákwiaiyáná sipíxo ríxa orónowiarínagí wñnigfawixiní.

⁴² Sipíxo ríxa orónowiarínagí nñwínñro porisowa xámí re rínárigfá enagí nání “Sipíxo sípí éánáyí, ámá gwí ñweagfá none awí mearoarínwáowa iníbé neáa éf upfíxíníní pipíkímí éwaniginí.” rínigfápa “Ríxa opíkianeyí.” rñnarínagfá aiwí

43 porisowami seáyi e wimóniŋo “Poromi níméra nuri Romiyí anjyo xixeni rémowanigini.” niyaiwiri nani awa wianiro yarigfápi pírí nurakiri sekaxí re neariŋiniginí, “Ámá inibé warigfáyíné ríxa nímawiri níxeamoro inibé neáa nuro imañ e iwiékínimeápoysi.

44 Inibé miwarigfáyíné íkía wárarani, sipixo ororómí inípirani, fá níxirímáná níkwíariga nuro imañ e iwiékínimeápoysi.” nearíagi nene axípi e nerane nani wo aí iniigf mĩnamí nĩneneni imañ e iwiékínimeañwaniginí.

28

Poromi Moritayo ŋweañána wimóniŋipi naniŋini.

1 Nene wo manĩnĩ nĩneneni imañ e niwiékínimeámáná ámá e dánjyí “Piriŋwí riyi xegí yoí Moritaĩ rĩnĩŋyirini.” rariŋagfa arfa níwirane roŋána

2 ayí none neaiapaniro nani ayá tĩni nero iniá anĩŋí siyamíó eri imĩŋí rĩrĩ yarĩŋagi nani rfa níkeámáná nĩneneni níneaipeameámi nuro rfa tĩŋí e neawarĩagfa aí

3 Poro rfa kĩriŋí bia awí neari saríwá nerĩ nímeáa níbirĩ rfa ikeaararĩná re enĩniginí. Weaxfa wo rfa usĩŋagi níreĩmeámĩ níwĩapĩrĩ Poroyá wéyo sidĩŋí norĩ rĩrĩwĩŋiniginí.

4 Rĩrĩwĩagi wé éf mĩxeááná sidĩro sĩni yekwĩronagi ámá pĩriŋwí ayimĩ dánjyí sĩŋwí e níwĩniro wĩwĩni re rĩnĩgíawixĩni, “Ámá ro rawĩrawáyo mĩnamíó aí ámá pĩkixwĩrĩó enĩ worfani? Ayĩnani ŋwfa anĩnamĩ dánjĩ imónĩgíayí ‘Xe sĩŋí mupa oeni.’ yaiwĩarĩgíapimĩ dani weaxfa sidĩŋí rfa oŋo?” rĩnĩagfa aiwĩ

5 Poro weaxfáomĩ wĩwĩfá nírorĩ rfa níkeaarĩmáná rĩnĩŋí bĩkwĩ onĩmiápi aí mĩwĩnĩŋiniginí.

6 Rĩnĩŋí bĩkwĩ onĩmiápi aí mĩwĩnĩŋagi aiwĩ ámá ayí “O xegí wé ríxa níminĩniŋo.” yaiwĩro “Ríxa nípiérorĩ piyí nenĩŋo.” yaiwĩro nero nani sĩŋwí níwĩniro níŋwearo ayá wí sĩŋwí níwĩniro níŋweagfasána “Sĩpi api wĩmeanĩŋo.” yaiwĩarĩgíapĩ mĩwĩmeáagi níwĩnĩróná ámi dĩŋí sĩŋí bĩ nímore re níriŋa ugíawixĩni, “Ámá ro ŋwfa anĩnamĩ dánjĩ imónĩŋyí worfani?” níriŋa ugíawixĩni.

7 None iwiékínimeáwáé ámá pĩriŋwí apimĩ ámá níyonĩ seáyi e nímonĩrĩ meŋweañoyá omĩŋí bĩ inĩŋí erini. O xegí yoí Pabĩriasoyĩ rĩnĩŋorini. O yayí níneairĩ níneaipeameámi nuri none sfá wiyáú wiyi o tĩni níŋwearane míraŋf neaĩrĩná

8 Pabĩriasomĩ xano rfa pĩrĩ wĩayirĩ agwí xoxí urorĩ wĩarĩŋagi nani “O sĩmĩxí weni.” rariŋagfa Poro arfa

e niwirí o weje nání nuri nípawiri Gorixomi yariñf niwimáná wé seáyí e niwikwiáriri nanf imixiñiniginí.

⁹ Nanf nimiximáná enáná ámá piríñwí apimi ñweagfá simixí yariñfáyí nñni Poro omi nanf imixíñpí nání arfá niwiro o tññf e nání bayarfná nanf imimiximí enñiginí.

¹⁰ E yarfná ámá ayf wéyo ñineamero aiwá amipí nanf bi ñineaiapa nuro none ríxa piríñwí apimi pñni ñwiárími waníri yarfná óf e sipixíyo nuranéná aiwá nanf wá nání anipá bi neaiapowarigfawixini.

Poro Romíyo rémonf nánirini.

¹¹ None piríñwí apimi emá waú wo ñweañwáone sipixí Arekisadírria dññf wo —Rawirawá xwiogwí nání síwíá yinagí nání piríñwí apimi e niñweañsáná uminíri yariñorini. O sipixí símí ikayf wí tñni imixinñpí ámá ayáf waúnñf sipixomi símí e imixinñorini. Sipixomi nípíxemoánirane piríñwí apimi pñni ñwiárími nurane

¹² añf yoí Sairakusiñ riniñpimi niwiékñmearane sfá wíyáú wíyi e weñwáone

¹³ ámi sipixomi nípíxemoánirane niyakía nurane añf yoí Rijiamiyí riniñpimi ñirémorane e sá weñwáone wíapí tñni imiñf rawirawá tññmí dání yapariñagí niwinirane sipixomi ñimeámí nurane omi sá weñwáone wíapí tñni síminí ríwoñf yoí Putioraiñ riniñfwámi ñirémorane nayoámáná

¹⁴ re yaiwiñwaniginí, “Ámá Jisaomi dññf niwikwíroro nání ñirixímeá imónigfáyí añf rípimi re wí rfa ñweaño?” niyaiwirane pía nerane wí tñni ríxa nerimeánirane ayf “Sfá wé wíúmí dññf waú nene tñni anani re ñweapaxíraní?” nearfagfá ayf tñni wíniyí nearfápa e ñweañwaniginí. Apí apí néra ñbífwasáná Romí añf tññf e rémonwaniginí.

¹⁵ Romíyo ñweagfá ñirixímeá imónigfáyí wí none nání “Awa óf yimi baríñoi.” rinaríñagfá arfá niwiro óf e owirimeaneyiníro ñbiróná wí añf Apiasí tññf e makerfá imixarigfá awí roro wí Ámá Añf Midánf Níbiró Sá Wearigíiwá Wíkaú Wiwáyí riniñpí tññf e awí roro egfáyo Poro síñwí niwinírná Gorixomi yayf numeri dññf síxí inñiniginí.

¹⁶ None ríxa Romí náyo rémóáná gapímanowa Poromí gwí añfyo mññwiráf añf wiwámí xegfípi ñweañáná porisí awí mearoaríño xe awí omearoníri síñwí winigfawixini.

Poro Romíyo dání wáf uríñf nánirini.

¹⁷ Poro sfá wíyáú wíyi ríxa nóráná “Judayf áminá imónigfá Romíyo re ñweagfáyí obípoi.” ñiríri awa ríxa o tññf e awí eánáná re uríñiniginí, “Gí Judayfné, nioni negf Judayo

xwirfá wikixémínri wí mepa eri síwí eníná dání negí arfowa érowiáptínigfápi pírí wiaikímínri wí mepa eri éagí aiwí Jerusaremíyo dání gwí nýigítoní negí Judayí Romíyo míní níwigfáriní.

18 Romíyo míní níwíagfá ayí xwiríxí nínímero yaríní níniayiróná fwwí nioní nípkípaxí bí menjáoní imóníngagí nínaníro nání ríxa Poromí kikiáfá owáraneyíníri éagfá aiwí

19 negí Judayí pírí wiaikímí nero 'Wáripaxomaní.' rigfawixíní. E raríngagfá nioní síngwí e níwíníri 'Go arfá enje dání ráná xe kikiáfá ouníri nímixpírífarfani?' níyaiwirí nání re urínganigíní, 'Romíyí míxí ináyí Sisao gí xwiríxí arfá níwínigíní.' urínganigíní. Nioní negí Judayí nání xwíyáfá bí uxekwímómífa nání míraríníri.

20 E nígfá apí nání áwaní searímíníri nání 'Awamí síngwí níwíníri xwíyáfá urímí nání obípoiyí.' rínganigíní. Ámá Isírerene yeáyí neayímíxemeanífa nání díngí ukíkayoarínwáomí nioní díngí ukíkayonagí nání gwí ainíxí rírí níyíníri." urínganigíní.

21 E uríagí awa re urígfawixíní, "Judia píropenísíyo dání joxí nání payí bí mímeanwáriní. Negí wo e dání ení níbírí repíyí níneairínáraní, áwaní nínearírnáraní, joxí nání sípí bí mínearíníriní.

22 E nerí aí 'Díngí joxí yaiwiaríní rípi, "Goríxomí píráníní xídarígfáyí apí apí nerínípímí dání píráníní xídarígfáriní." yaiwiarínípi arfá osianeyí.' neaimónariní. Ayí none rípi nání arfá níwirane níjáfá imóníngagwí nání rírarínwíní. Ámá Ófí Goríxo táfámíní iníníyiyí ríníníyímí níxídíro gwí mónígfáyí nání ámá amí amí njeagfáyí 'Ayí naní níyarínjoí.' rínarígfá nání none níjfaríní." urígfawixíní.

23 Judayí áminá awa "Sfá ayímí Poro xwíyáfá nearínífa nání awí eáníwaníngíní." nírináriro sfá ayí ríxa imónáná obaxí aní xfo njeaníwámí nání báná wáfá mónínífmí dání sfápi tfní nání Goríxo amáyí xegí xwioxíyo mímeámí nerí umenweanfápi nání áwaní nurírná repíyí níwiéra urí nioní Jisasomí díngí wíkwíroarínjápa ayí ení owíkwírfópoyíníri o nání nuréwapíyiríná nje íkaxí Moseso níriní eanípímí dání tfní wáfá rókiamoagfáwa níriro eagfápímí dání tfní míngí níroa urí nerí nura waríná

24 wa xfo urarínípi arfá níwiro "Neparíní." wípímónífagí aiwí wa arfá níwiro díngí míkwírogfawixíní.

25-27 Awa e nero Poro urarínípi nání díngí bí biaú nímore nání xwíyáfá ná bíní rínáripaxí mímoní yaríná Poro xwíyáfá yoparfí rípi uráná omí pfní níwíarímí ugíawixíní, "Kwíyí Goríxoyápi wáfá rókiamoagí Aisaiaoyí rínínjomí 'Joxí ámá ayo nurí e urírxíní.' uráná o nurí negí arfowéyo aga

xixeni re uríñíriní, ‘ “Seyíné arfá néra nuro aí nijfá wí imóníprírfámani. Sínwí naga nuro aí díní ‘Ayí apíríani?’ wí mopírírfámani.” ’ uríiríxíni. Ayí rípi nániríni. Wigí díní tńi néra warígfáyí mńí sńáníñí imonagfa nání ríraríñíni. Wigí sínwí mísupárípa ero arfá mípírónípa ero nero sínwíríyí, wigí sínwí tńi sínwí aníro arfá ero díní píráníñí neyíro moro wigí íwí yarígfáyí ríwímíni mamoro éánáyí, Goríxoní píráníñí wímíxípxíríni.’ Aisaiao Goríxo nání e níwuríyírífná negí arfowéyo imónagfápi tńi aga xixeni níriní wuríyíñíni.

²⁸ Ayínáni seyíné aga nijfá re imónípoyí, ‘Goríxo xfo nene yeáyí neayímíxemeámíníri enjípí nání wáf urarígfáwa ríxa émányo ourípoyíníri nání urowáríñíni. Ayí arfá wípíríáríni.’ yaiwípoyí.”

²⁹ [Poro e uráná Judayí míxímíxeawíámí niga nuro omí pńi níwíárímí ugíawíxíni.]

³⁰⁻³¹ Poro e añí xfo bí enjwámí níñwearí ámá xfomí xwíyíá onweaneyíníri bífáyo yayí níwimorí xwíyíá Goríxo ámányí xegí xwioxíyo míméámí nerí umenweanfápi nání wáf nuríri ínímí bí mímóní Ámíná Jisasi Kiraiso nání uréwapíyarífná ámá wí prí urakianíro mepa egíawíxíni. E yarífná xwiogwí waú múroníni.

Payí Poro Romíyo ηweáyí nání eañíñaríní.

Payí rina Jisasoyá siyikíyí aní yoí Romíyo ηweagíáyí nání Poro nírírí eañíñaríní. Aní apí, Itari píropenísíyo ikwíróníηípi aní ami ami ikwíróníηíyo seáyí e imóníní. E Romíyí mǎxí ináyí Sisaoyí ríníηo ηweaagípíríní.

Payí rina Poro Koriníyo níηweámáná apǎxí Pibíyí ríníηímí nearí wiowáríηíñaríní. Síní Romíyo bí memé eñímí nearí wiowáríηíñaríní. Ayí níjǎ nimóníro re oyaiwípoyínírí nírírí eañínigíní, “Ámá níní fǎwí yarígíáyí imóníηoi. Wigí fǎwí neríηíípímí dání Goríxo tǎnǎ xepíxepá róníηoi. Nǎwí ikaxí Moseso nírírí eañípi níxǎdíríηíípímí dání ámá wé róníηǎ wí imónípaxímaní. Sa Goríxomí xewaxo Jisasomí díηǎ níwǎkwíróríηíípímí dání oyá síηwíyo dání wé róníηǎ imóníro ámí o tǎnǎ nawíní imóníro epaxíríní.” oyaiwípoyínírí nírírí eañínigíní.

1 Poroní payí rina nearí mónaparíηíní. Nioní Kiraisí Jisasoyá xínáíníηǎ nimónírí yaríηǎ woníríní. Goríxo wǎf nurímeiaríηǎ wo imóníwínígínírí wéyo fǎ numírírí oyá xwíyǎ yayí neainaríηípi nurímeíwínígínírí nírfearí níηoníríní.

2 Xwíyǎ apí o eñíná xegí wǎf rókiamoagíáwa níro ríwamíηǎ ηwǎí ríníηíyo eagíápímí dání nínearírí símǎ e tíníηípiríní.

3 Xwíyǎ yayí neainaríηǎ apí xegí xewaxo nání ríníηípiríní. O aga ámá nimónírǎnǎ imóníηípi nání díηǎ nímoranéná re yaiwiaríηwáríní, “Mǎxí ináyí Depitoyá iyǎ axípa imóníηíyí worǎnǎ?” yaiwiaríηwáríní.

4 Kwíyí xegí bí o imóníηípi nání díηǎ nímoranéná re yaiwiaríηwáríní, “Goríxo eñǎ síxǎ eáníηǎ xó imóníηípi ayá wí síwǎ neairí xwárípayo dání owiápínímeanírí ámí síηǎ wímíxírí neríηíípímí dání réníηǎ nearíηírfǎnǎ, ‘Gǎ níwaxoríní.’ nearíηírfǎnǎ?” yaiwiaríηwáríní. O Jisasí Kiraiso negí Ámínáo nání raríηíní.

5 Omí dáníní Goríxo wǎ níneawianírí xegí wǎf wurímeiarígíáwa oimónípoyínírí nearípeañíríní. None wǎf wurímeiaríná émáyí xíxegíní níní wí wí díηǎ “Xwíyǎ apí neparíní.” yaiwiro síní pírf mǎwíalkí arǎfá yímígǎ wiro éfíríxínírí nearípeañíríní. Kiraisomí e wíírfíxínírí nearípeañíríní.

6 Seyíné ení ayí wiyínérini. Jisasi Kiraiso xóyá imónipírí nání wéyo fá seaumíríjé wiyínérini.

7 Anj Romíyo ηweagfáyíné —Ámá Goríxo díjé síxé seayirí nioniyá oimónípoyínirí wéyo fá seaumírí eníyínérini. Seyíné nání nioní payí rína nearí mónaparíjini. “Negí ápo Goríxo tñí Áminá Jisasi Kiraiso tñí awaú wá seawianírí seyíné níwayíróníro ηweapírí nání seaiiri éisixini.” nimónarini.

“*Romíyíné síjwí seaníimigini.*” nimónarini.” uríjé nánirini.

8 Payí rína nearíná xámi rípi osearimini. Anj níminí xwiyfá rípi fá menáraríηagfa nání gí Goríxomi yayí wiaríjini, “Romíyo ηweagfá Jisasomi xfdarígáyí píráníjé díjé wíkwíroaríjot.” Xwiyfá api anj níminí fá menáraríηagfa nání seyíné níyínéní nání yayí wiaríjini. Jisaso neaiíjípimi dání seyíné e yaríηagfa nání Goríxomi yayí wiaríjini.

9 Xewaníjo —O e éwinígini nírijípi aníjé miní níwiiríná xwiyfá xegí xewaxo nání yayí neainaríjipi wáf urímínirí nání yaríjórini. Xewaníjo nioní xómi ríxíjé nuríríná sá bí míjweá íníná seyíné nání yaríjé seawiiríjapi nání ananí sopíjé opaxírini.

10 Omí ríxíjé nuríríná seyíné tíjé e nání mibípaxé imónayíjé ηagí aiwí agwí ananí oyá díjé tñí bípaxé imóníimigini anípaxé yaríjé wiaríjárini.

11 Ayí rípi nánirini. Nioní seyíné tíjé e níseaimearí searéwapíyaríná seyíné kwíyípimi dání ámi bí tñí yóé imóníro síkíké ámi bí tñí nomíxíga upírí nání nioní aga níbirí síjwí seaními nání nimónarini.

12 Nioní seyíné níseaimearíná nionini ení síxé seaimíximí nání maríái, seyíné ení Jisasomi díjé níwíkwíroro píráníjé xfdaríηagfa seanírí nioní ení díjé níwíkwírorí píráníjé xfdaríηagí naníro neríjípimi dání xíxe ení síxé ímíxinani nání raríjini.

13 Gí nírixímeáyíné, seyíné rípi nání majfá epíríxinirí nání áwanjé osearimini. Ayá wí seyíné tíjé e nání bíimígini nerí aí amípi bí pírf nírakíayíagí nání seyíné bí síní síjwí míseaníjárini. “Nioní émá amí gími ηweagfáyí tíjé e nemerí wáf uraríná wí arfá níniro Jisasomi díjé wíkwírogfápa segí wí ení nioní uraríná axípi wíkwíróríxinirí segí tfáminí bíimígini.” nimónarini.

14 Nioní ámá níyoní kíníxé imónígáyorani, wauyí imónígáyorani, díjé émí saímí mogfáyorani, majfá

imónigfáyorani, ámá ayo n̄iyoni xwiyfá yayf neainar̄iñp̄i urimfa n̄ani yoxáññi inárññi.

15 Ayináni nioni ámá Romí ηweagfáyñé eni xwiyfá yayf seainpaxf̄pi wáf searimfa n̄ani sfm̄f d̄ipénar̄iññi.

“Xwiyfá yayf neainar̄iñp̄imi d̄ani Gorixo yeáyf neayimixemeaar̄iññi.” ur̄iñf n̄aniññi.

16 Xwiyfá yayf neainar̄iñp̄imi d̄ani Gorixo d̄iñf w̄ikwírófáyo n̄iyoni —Xám̄ Judayo yeáyf uyimixemear̄i émáyo eni yeáyf uyimixemear̄i epaxf̄ enaḡi n̄ani xwiyfá ap̄i n̄ani nioni ayá bi mé anani wáf r̄imear̄iññi.

17 Ayináni nene “Gorixo ar̄ige ner̄i ámá ámi wé róniñf xfo imóniñp̄i wim̄xin̄fár̄ani?” n̄iyaiwirane ududf̄ neainpaxf̄mani. Ayf r̄ipi n̄aniññi. Xwiyfá yayf neainar̄iñp̄imi d̄ani Gorixo wáf réniñf neaókim̄xár̄iññi. Ámá Jisasom̄i iwamfó d̄ani d̄iñf n̄iw̄ikwíróa numána ámi xegf̄ bi mé sa an̄iñf w̄ikwíroar̄igfáyf, ayf wé rónigfáyf wim̄xar̄iññi. Bikwíyo d̄ani re n̄ir̄in̄r̄i eán̄iñp̄i, “Ámá Gorixon̄i d̄iñf n̄ikwíróagfa n̄ani ‘Wé rónigfár̄in̄i.’ rár̄iñáyf d̄iñf n̄iyim̄iñf t̄igfáyf imónip̄fár̄in̄i.” n̄ir̄in̄r̄i eán̄iñp̄i nioni searar̄iñp̄i t̄ñi x̄ixeni imóniñaḡi n̄ani searar̄iññi.

Ámá Gorixom̄i r̄fwf̄ umogfá n̄aniññi.

18 Gorixo ámá wé róniñf xfo wimónar̄iñp̄i mé rik̄ik̄ir̄fó yar̄igfáyf —Ayf wigf̄ rik̄ik̄ir̄fó yar̄igfáp̄i neróná Gorixo n̄ani n̄ijfá imónipaxf̄ imóniñp̄i r̄fwf̄m̄ni mamoar̄igfáyfññi. Ámá ayf n̄ani Gorixo an̄ñnami d̄ani wikf̄ wónfaḡi n̄ani p̄ir̄f̄ umamon̄p̄i r̄ixa s̄iñán̄i piaum̄mf̄ in̄ñi.

19 Ayf r̄ipi n̄ani rar̄iññi. Gorixo ámá xfo n̄ani re yaiwipaxf̄p̄i, “O imóniñp̄i, ayf ap̄i r̄fa imóniñ?” yaiwipaxf̄p̄i yumf̄i m̄iwimónf̄ s̄iñán̄i imóniñ. Gorixo xewan̄iño imóniñp̄i n̄ani s̄iwá win̄iñf enaḡi n̄ani rar̄iññi.

20 Xewan̄iño imóniñp̄i —Ap̄i s̄iñw̄f̄ t̄ñi s̄iñw̄f̄ win̄ipaxf̄ mimóniñaḡi aí en̄iná an̄ñna im̄xir̄i xw̄fár̄i im̄xir̄i en̄e d̄ani ámá apim̄f̄ s̄iñw̄f̄ n̄iw̄in̄r̄fná “Xfo imóniñp̄i, ayf ap̄ir̄f̄ani?” yaiwipaxf̄ññi. “Enf̄ am̄ip̄i ap̄i im̄x̄iño eán̄iñp̄i ná r̄fwf̄yo aí wí sam̄iñf̄ wenf̄ámani.” yaiwiri “Xfo im̄x̄iñp̄imi xegf̄ bi n̄iwimónr̄i n̄ani aga seáyf e r̄fa wimóniñ?” yaiwiri epaxf̄ññi. Ayináni ámá Gorixom̄i wí yapf̄ re uréwap̄iyipaxf̄ men̄ñi. “Nioni jox̄i imóniñp̄i n̄ani majfá nimónr̄i n̄ani n̄ip̄ikw̄in̄i mimóniñf̄ en̄áon̄r̄ññi.” ur̄ipaxf̄ men̄ñi.

21 En̄iná ámá ayf s̄ini x̄ixeni “Gorixo ap̄i r̄fa imóniñ?” n̄iyaiwiro aiw̄i re egf̄awix̄iññi. O Nw̄fáyo enaḡi n̄ani wé ikwianw̄f̄yo t̄ipaxf̄pa m̄it̄ipa ero am̄ip̄i xfo im̄x̄iñp̄i n̄ani yayf m̄iwipa ero wigf̄ d̄iñf n̄imorfná maj̄imajfá ikár̄in̄ro

dihí xenwíni nímóa núfasáná dihí ríá xeyánigfáyí imóniro egfawixini.

²² “Dihí émf saímí monwaénerini.” niro aiwí majimajfá ikárinigfáyí nimóniro

²³ Nwíá mípé anihí imónihomi mumíminí ríwí numero mimóní nwíá bí fá oxiraneyinro ámarani, inífrani, odipirani, nanwí onimiápiarani, xopaikigf bí nimixiro “Negí nwíá imónihípi, ayí rípirini.” rígfawixini.

Ámá Gorixomi ríwí numoríná egfápi nánirini.

²⁴ Gorixo ámá e majimajfá níkárinro yarínagáa níwíniríná wigí feapá winarínipimí dání sípí imónihípimí xe oikiripeánipoyinirí sínwí winíniginí. Sínwí e wínfagi wíwaníníyí piaxí eámixinigfawixini.

²⁵ Ayí rípi nání Gorixo e eníriní. Ámá ayí nepa imónihí Gorixo nánipi ríwí umoro yapí imónihípi fá xiriro nemáná amípi níni imixihomi —O anihí miní yayí umepaxorini. “Ámá níni e érixini.” nimónaríporini. Omí yayí numero fá míxirí xfo imixihípimíni fá xiriro wéyo umero yarínagáa nání Gorixo e eníriní.

²⁶ Ayínání Gorixo wigí feapá winarínipimí dání piaxí weánipaxí imónihípi xe oikiripeánipoyinirí sínwí wínfagi apixíwa oxí nímeániríná xirínírixinirí imónihípi píni níwiáriro apíxí wí tñni nípkwini mimónihípi niga ugíawixini.

²⁷ Oxowa ení apíxí nímearo xirírixinirí imónihípi píni níwiáriro “Oxí wíá tñni íwí oinaneyí.” níyaiwiro aga símf níxeadipéniróná oxí wíá wíá tñni íwí níniro piaxí weánipaxí imónihípi inígfawixini. Ayínání “Wigí néra ugíapí tñni xixení pírfí Gorixo umamonípi ríxa wímeaníriní.” rarínini.

²⁸ Ámá “Gorixo apí imónihorfaní?” níwaiwiro símf e mítinipa yarínagáa nání o wigí “Sípi e e oyaneyí.” yaiwiarígfápi nání xe mihí niga úrixinirí sínwí winíniginí. Sínwí e wínihí enagi nání ayí amípi nípkwini mimónihí ámá mepaxí imónihípi néra nuro re yarígfáriní.

²⁹ Nípkwini mimónihí níni nání mihí iníro ríkikiríó epaxí imónihí níni nání mihí iníro anímí yaríá epaxí imónihí níni nání mihí iníro “Ámá wí ríá omeárinípoyí.” yaiwiarígfápi nání mihí iníro yarígfáriní. Apíni yarígfámani. Rípi ení ayá wí yarígfáriní. Sínwí íwí wíníro “Amípi apí nioní meapaxípirini.” bí onimiápi míyaiwí ayá wí yaiwiro níwiápnímearo ámá píkiro símfíráxwíró ero yapí wíwapíyiro ámá wí nání nurírná sípi owímeanirí uríro únúnihí wikáriro mímayíó wiro

³⁰ xwiyfápai uñwiráiro Gorixo nání símí tñni ero á máyo xixewiámí rñniro mixí kñniro mixí meakñniro sipí imóniñfí á má siní nijfá mimónigfápi éwapñniro xináixaneyo manj wiaíkiro yarigfáriní.

³¹ Ripi eni yarigfáriní. Majfá ikárñniro dñf uñwiráiripaxí mimónipa ero wíyo dñf sipí mñwipa ero wá mñwianipa ero yarigfáriní.

³² E yarigfáyí Gorixo re ráriñfipi nání nijfá nimóniro aiwi, “Á má sipí apí yarigfáyí wí sñf upaxímani. Pepaxíriní.” ráriñfipi nání nijfá nimóniro aiwi sipí apí imóniñfipimí nixfda nuro apñni mé sipí seáyi e imóniñfí rñpi eni nero fwí apí néra warigfáyo weyf ayá wí meararigfáriní.

2

“Gorixo á má niyoní mí ómómiximí neríná wigf egfápi tñni xixeni wiñfáriní.” urñf nánirñni.

¹ Ayínání á má wíyo xwiyfá umeararigfá wiyfñení wiyfñení bi osearimñni. Sfá yoparfymí Gorixo á má niyoní mí ómómiximí yaríná “Ayf nání fwí apí enárñni.” uripaxí imóniñfipi tfgfáyfnémani. Ayf rñpi nánirñni. Á má fwí yarigfápi nání xwiyfá umeararigfáyfné, seyfné eni fwí axípi yarigfáyfné enaqi nání wñnyo xwiyfá numeariróná sewanñfáyfné enñniñfí mearinarigfá enaqi nání Gorixo mí ómómiximí seaiaríná xwiyfá bi uripaxí imóniprfámani.

² Ripi niyaiwirí nijfá imóniñwini, “Á má sipí e yarigfáyo Gorixo xwiyfá numearirí pirf numamoríná xenwñni bi mé xixeni ayo rfa wiarñni?” yaiwiñwini.

³ Fwí axípi nero aí segf wñnyf fwí yarigfápi nání xwiyfá umeararigfáyfné, wñnyo numeariróná segf axípi egfápi nání píof yaiwinarñno? “Xwiyfá Gorixo neamearñfápimí ananí múropaxenerñni.” riyaiwinarñno?

⁴ Gorixo segf fwí yarigfápi rfwmñni omamópoyñni wá niseawianrñ seaiñfipi nání majfá nimóniróná rñpi eni rñseaimónarñni, “O wá ayá wí neawianrñ pirf apaxí mé mñeamamó eri okñnimónfipoyñni xwapf ayá wí xwayf nanrñ ñweari yarñfipi peayf wianipaxí imóniñfipi yarñni.” rñseaimónarñni?

⁵ Oweoi, seyfné dñf wakísf niniróná segf fwí yarigfápi rfwmñni mñmamoarigfáyo dání sfá Gorixo sipí á má yarigfápi nání wikf rfa ápiáwñniñf niweri pirf umamonfáyi nání xfo pirf seamamonfápi wñni wñni ikwikwarimñniñf yárarñno.

6 Bìkwíyo re nìrìnìrì eánìḡpa, “Gorìxo áamáyo pìrť numamorńná wonì wonì xìxegńnì wigť néra ugťápi tńnì xìxenì pńrť umamonťárìnì.” nìrìnìrì eánìḡpa enťárìnì.

7 Ámá Gorìxo yayť neamerì seáyì e neaimìxìrì negť wará urť mepaxť neaimìxìrì dḡḡ nìyìmḡḡ tḡḡwaéne neaimìxìrì éwìnìḡnìrì epaxťpi tńnì xìxenì nero pńnì mḡwìárť anìḡḡ minť yarìḡťáyo o pìrť numamorńná dḡḡ nìyìmḡḡ tḡḡťáyť imónìpńrť nánì wimìxìnťárìnì.

8 E nerì aì áamá wiwanìḡyť nánìnì dḡḡ nìmónìro xwìyťá nepaxìḡ imónìḡpì arìkwťkwť nḡwìro nḡpìkwìnì mimónìḡpìmì xđdarìḡťáyo pìrť numamorńná xegť wikť rťá ápiáwńnìḡ wearìḡpìmì dánì pìrť umamonťárìnì.

9 Ámá sipì yarìḡťá ayť ayo xeanìḡḡ mḡmenìḡwť ayìkwť mḡrìpaxť imónìḡpì wìmeanťárìnì. Judayť e yarìḡťáyo anḡpaxť nḡwìmeanť aì émáyť e yarìḡťáyo enì wìmeanťárìnì.

10 Apì e nḡwìrì aì áamá nanť yarìḡťá ayť ayo seáyì e umerì wé ìkwianḡwťyo ḡwḡrárìrì nḡwayìrónìro ḡweapńrť nánì wiirť enťárìnì. Judayť e yarìḡťáyo anḡpaxť e nḡwiirť aì émáyo enì wiinťárìnì.

11 Gorìxo áamáyo pìrť numamorńná sťmť sťmť e nḡmerì pìrť umamonťámanì. Sa áamá wigť egťápi tńnì xìxenì pìrť umamonťá enḡaḡ nánì rarìḡnì.

12 Ámá Gorìxoyá ḡwť ikaxť eánìḡpì mayť nìmónìro řwť yarìḡťáyť anńnìpńrť nánì xwìyťá numeárìrńná ḡwť ikaxť eánìḡpìmì dánì numeárìrì “Joxì xwìyťá e eánìḡ apì nḡwiaìkìrì enťrťanì?” nurìrì umeárìnťámanì. E nerì aì ḡwť ikaxť eánìḡpì tḡḡťá řwť yarìḡťáyo o apìmì dánì xwìyťá nurìrì umeárìnťárìnì.

13 Ayť ripì nánìrìnì. Ámá xťoyá ḡwť ikaxť eánìḡpìmì nepa mḡxđđ surťmá arťá wiárťáyť nánì Gorìxo dḡḡ re yaiwinťámanì, “Nionìyá sḡḡwťyo dánì wé rónìḡḡ imónìḡťáyťrťanì?” yaiwinťámanì. Ámá arťá nḡwìmáná xìxenì xđdarìḡťáyť nánìnì “Wé rónìḡḡ imónìḡťáyťrťanì.” rárìnťárìnì.

14 Émáyť —Ayť ḡwť ikaxť eánìḡpì mayť imónìḡťáyťrťanì. Ayť wigť dḡḡ tńnì ḡwť ikaxť eánìḡpì rḡnḡḡpa nerónáyť, ḡwť ikaxť eánìḡpì mayť imónìḡḡa aiwì wigť dḡḡyó dánì re yaiwìarìḡťárìnì, “Mepaxť imónìrì ananì nepaxť imónìrì enḡpì, ayť apìrťanì?” yaiwìarìḡťárìnì.

15 Ayť pí pí neróná wigť dḡḡyó dánì “Nionì e nerťná sipì rťá yarìḡnì?” yaiwinìro “E nerťná nanť rťá yarìḡnì?” yaiwinìro yarìḡťápi sḡwá rénìḡḡ inarìḡťárìnì. ḡwť ikaxť Bìkwíyo eánìḡpa negť xwìoxťyo enì axťpì éniḡḡ reánìnì? Sḡwá éniḡḡ inarìḡťárìnì.

16 Xwiytá yayt neainarínt niont raríntápt ríntíntápa stá Goríxo xegt xewaxo Jisasomt dánt amá wígt egtápíraní, dítnt íntínt íkwíroarígtápíraní aít, pírtíro wíntáyí imónáná amá ntyont wígt egtápí tnt xixent pírt umamonfárintí.

“Judayt ntwt ikaxt eántíntpímt dítnt níwíkwíroro aít wíáíkarígtárintí.” urínt nántíntí.

17 E nerí aít wíytné “Nene Judayt wírtíntíntwaéneríntí.” ríntarígtáyítné re yarígtárintí. Nwt ikaxt Moseso eantíntpímt dítnt níwíkwíroróná “Negt apímt xfdaríntwápímt dánt Goríxo yeáyí neayímíxemeanfárintí.” ríro seáyí e nímeníro “Amá Goríxoyá ayá tntíntwaéne imóníntwíntí.” ríro yarígtárintí.

18 Seáyí e nímeníro “Goríxo amá e értíxíntínt wimónaríntíptí tnt xixent ríxa níjtá imóníntwíntí.” ríro “Nwt ikaxt eántíntpímt dánt nearéwapíyígtene enagt nánt nanjt imóníntíntpímt stíntwí mí nómtíxírane ‘Apí nanjt imóníntíntpírtíntí.’ ríntaxeneríntí.” ríro yarígtárintí.

19 “Amá stíntwí supártígtáyó nene stíntwí tntíntwaéne anant níntpemeámí upaxeneríntí.” yaiwíntarígtápa seytné dítnt re níyaiwíntíro dítnt stíntá eántíro, “Émáyo uréwapíyíntpaxt imóníntígtáyí amá wímaní. Ayt nenentíntíntí.” níyaiwíntíro dítnt stíntá eántíro “Émáyt Goríxo nánt májtá nero stá yíntíntíntmíntíntí emearígtáyó wíá wókímtíxíntpaxt imóníntígtáyí amá wímaní. Ayt nenentíntíntí.” yaiwíntíro yarígtárintí.

20 “Amá dítnt mamó nerí arfktí yarígtáyó ayíntyumt wíntpaxt imóníntígtáyí, ayt neneríntí.” yaiwíntíro “Amá stnt níntáíwt dítnt mógtáyó uréwapíyíntpaxt imóníntígtáyí, ayt neneríntí.” yaiwíntíro “Nwt ikaxt eántíntpí tntíntwaéne enagtwt nánt mftktí amíptí nánt níjtá imóníntíntane nepaxíntí imóníntíntpíntí ríntane yaríntíntwaéneríntí.” yaiwíntíro yarígtárintí.

21 Seytné e e níyaiwíntínta warígtáptí nepa níntmóníntíntáyí, amá wíyo uréwapíyarígtáyítné pí nántí sewantíntíntínté mtréwapíntíntí yarígtárintí? Amáyo “ftwt mímepantí.” nuríro aít seytné entí ftwt mímepá yarígtáyíntéraní?

22 “Meántígtáyítné, ftwt míníntantí.” nuríro aít seytné entí ftwt míníntí yarígtáyíntéraní? “Amá xopaíktíntí níntíntíntíro ‘Negt ntwtápí, ayt ríntpírtíntí.’ rarígtáptí nántí xwírtá neainaríntí.” nírtíro aít seytné antí ntwtá xopaíktíntí nántí mtríntíntíntíntíyo níntpáwíro ftwt mímepa yarígtárantí?

23 Weyt níntmeníro “Nwt ikaxt eántíntpí tntíntwaéne míntmóníntípa rentwíntí?” rarígtáyítné, apímt níntwíáíktíntá pí nántí “Ayt Goríxomí ayá mntwímó wé íkwíntíntwíntíyo ntwtíntárantíntwíntí.” yaiwíntarígtárintí?

24 Judayíne “Gorixomí xídaríñwíni.” níríro aí sípí apí apí yarígfáyíne enagí nání Bíkwiyo xixeni rípi níríní eáníni, “Sípi seyíne yarígfápimi dání émáyí Gorixomí ikayíwí umeararígfáriní.” E níríní eáníñpí seyíne nání xixeni ríníni.

“Ámá iyí símí sfo wákwinarígfápimi dání Gorixoyá imónarígfámani.” uríñf náníríní.

25 Judayíne ñwí ikaxí eáníñpimi xixeni níxídirónáyí, segí síwí “Ámá o Gorixoyá imóníñf woríani?” yaiwipírí nání iyí símí sfo wákwinarígfápi naní seaiipaxí aí ñwí ikaxí eáníñpimi níwíakírínáyí, iyí símí sfo níwákwiníro aí naní seaiipaxí mimóní nerí míwákwinígfáyí yapí imóníñoí.

26 Ámá iyí símí sfo míwákwinígfáyí ñwí ikaxí eáníñpí xixeni níxídirónáyí, iyí símí sfo míwákwinígfá aí Gorixo “Ayí ámá nioníyáyíriní.” yaiwiaríñagí nání wákwinígfáyíñíñf imóníñoí.

27 Judayíne ñwí ikaxí eáníñpí tífáyíne imóníro iyí símí sfo wákwiníro egíáyíne aí apimi wíakíánáyí, émáyí —Ayí iyí símí sfo míwákwinarígfáyíriní. Ayí míwákwinígfá aí ñwí ikaxí eáníñpí tñí xixeni yarígfápimi dání seyíne xwíyá seaxekwímopaxí mimónípa epíríáraní? Oyí, xwíyá seaxekwímopaxí epíríáriní.

28 Ayí rípi nání seararíñíni. Segí waráyo igí wegíá bimí dání ámá Gorixoyá imónarígfámani. Wákwinaríñf ámá Gorixoyá wímíxípaxí imóníñpí ení iyí símí seyíne sfo wákwinarígfápmíni.

29 Oweoi, ámá nepa Gorixoyá imónígfáyí wigí xwíoxíyo íními dání e imónarígfáriní. Wákwinaríñf ámá xíoyá wímíxípaxí imóníñpí, ayí wigí dñíyo dání imónarígfáriní. Ñwí ikaxí eáníñpí xídarígfápimi dání maríái, kwíyí Gorixoyápmí dání ámá oyá imónarígfáriní. Ámá e imónígfáyo wíníyí seáyí e umepíríámani. Gorixoní umeníáriní.

3

“Judayí xwíyá Gorixoyá eáníñpí tífáyíriní.” uríñf náníríní.

1 Ámá iyí símí sfo wákwinarígfápimi dání Gorixoyá imónípaxí meñagí nání píyo dání Judayene émáyo múroñwíni? Negí wákwinaríñwápimi dání aga pí naní neaiiaríñfíriní?

2 Ai, nene Judayene enagwí nání amípi naní bí bí obaxí neaímeañfíriní. Naní bí bí obaxíyí xírání imóníñpí,

ayf rípiríni. Goríxo xwíyá xóoyápi Judayf níxǵdīro mewéfríxíni neaiapiñíni.

³ Judayf dñf níwíkwíro xwíyá apimí xaiwí ía mǵxíripa egfá enagi nání píoi rípafríni? “‘Ayf dñf níwíkwíro xaiwí ía mǵxíripa egfá nání Goríxo “Nañf e níseaimfáriní.” uráñfpi arfá ikeamonfáriní. Xíxení e enfámani.’ rípafríni.” ríseaimónariní?

⁴ Aga oweoi! Ámá nñni yapf rarígfá imónñagfa aí Goríxo nání wí e rípafrí meníni. Nepáni nírixi xegf raríñfpi tñni xíxení yáraríñoríni. Bíkwyo dání axípi re ríniñi, “Ámá ‘Goríxoxi íwí nene enwápi nání xwíyá neameáraríñfpi xíxení neameáraríñíni.’ ríripiírfáriní. Joxí xwíyá rímeáraníro yaríná xopíráf wirfáriní.” ríññagí nání re yaiwiñwíni, “Goríxo raríñfpi tñni xíxení yáraríñoríni?” yaiwiñwíni. Ayínáni “O xegf Judayo ‘E níseaimfáriní.’ uráñfpi wí arfá ikeamonfámani.” seararíñíni.

⁵ E nerí aí Judayene Goríxomí mañf níwiaíkirane sípí enwápimí dání o nearíñfpi tñni xó xíxení píraníñf xǵdaríñfpi síñáni piaumímf níniírnáyf, píoi rípafríni? Ámá wí nene níwiaíkirane sípí yaríñagwí síñwí níneaníriñfyo dání “Neparíni. Ámá wímani. Sa Goríxoní xó ríñfpi tñni xíxení yáraríñoríni.” yaiwiaríñagfa nání nene re rípafráni, “Goríxo Judayene wíkf níneaóníri pírf níneamamoríná nípikwíni míyaríniñi.” rípafráni? “Ámá dñf nípikwíni mamó rarígfápa nímorí rfa raríñíni?” nímonariní.

⁶ Oweoi, wí e rípafrí meníni. “Judayene sípí enwápi nání Goríxo pírf níneamamoríná nípikwíni míyaríniñi.” rípafrí enánáyf, o aríge nerí ámá níyoní ení pírf umamopaxf imóníni? O ámá níyoní ení pírf umamopaxo enagi nání wí e rípafrí meníni.

⁷ Ámá wo re níriñgíni, “Ámá wí níoni Goríxomí mañfyo níwiaíkirí sípí yaríñagí síñwí nínaníro re yaiwípiíráoi, ‘Ámáyo xó xegf uraríñfpi símf e níñniñi xíxení xǵdaríño, ayf ámá wímani. Sa Goríxoríni.’ E níyaiwíro omí yayf nímerínáyf, pí nání o níoni íwí éapi nání xwíyá níñimeáriní pírf nímamopaxfíni? Sípí níoni éapimí dání ámá Goríxo yaríñfpi nání dñf nañf nímorí yaríñagfa nání níoni aríge pírf nímamopaxfíni?” Ámá wo e níriñgíni.

⁸ Ámá o e níriñfpi nepa enánáyf, ámá wí níoni yapf níniñekwímoro repíyí “Poró e níra waríñoríni.” rarígfápa axípi re oraneyí, “Nañf imóníñfpi síñáni imíxaní nání ne sípí néra owaneyí.” oraneyí. E nísearíri aí ámá e rarígfáyf xíxení xwíyá meárinípiírfáriní.

“Ámá wé róniḡí ímóniḡíáyí wí menini.” ur-iḡí nániriini.

9 Ayináni pioḡ raniḡréwini? “Judayene seáyi e imóniḡí bí neaímeaḡí eḡaḡí náni é máyo seáyi e wimóniḡíwini.” raniḡréwini? Wí e raniḡméwini. Ayí rípi nániriini. Nioni xámi niriḡríná “Ámá nineneni Judayenerani, Giriḡiyenerani, neḡí íwí yar-iḡwápi neaḡkwar-iḡeaáriini.” rixa rárfá eḡaḡí náni wí e rípaḡí menini.

10 Bíkwíyo dání rípi rípi níra un-iḡíyí nioni searariḡápimi sopiḡí nonini. Bíkwíyo wí e rípi níriḡiri eáni, “Ámá wí aga wé róniḡí mimóniḡí. Wo aí e mimónini.

11 Ámá wí niḡfá nimóniḡí ‘Arige nerí Gorixomi íniḡmi wuríniḡiniḡéni?’ yaiwiar-iḡfámani.

12 Níni omí ríwí umóaḡí náni oyá siḡwíyo dání rixa sípi imóniḡí. Wí wé róniḡí imóniḡípi yar-iḡfámani. Wo aí e m-iyar-iḡíriini.” níriḡiri eáni.

13 Ámi wí e rípi eni níriḡiri eáni, “Wíḡí maḡíyo dání rar-iḡfápi xwáriḡá oxoámioaḡáná piyaḡí eaariḡípiḡiḡí imónini. Yapí owíwariḡaneyiniḡí ayá wí níra war-iḡfáriini. Weaxfá sid-iḡí noríni ámá piḡiariḡípa wíḡí xwíyí níriḡóná axípi yar-iḡíriini.” eni níriḡiri eáni.

14 Ámi wí e rípi eni níriḡiri eáni, “Xwíyí á máyo ikayíwí umeariḡí ramixiḡí yar-iḡfápi wíḡí maḡíyo maḡwí rároni.” eni níriḡiri eáni.

15 Ámi wí e “Ayí ámá op-iḡianeyiniḡí aga símí xeadípenariḡfáriini.

16 Ayí nemiḡíḡe aga uyíniḡí níwikarífasána rixa ‘Yeyí!’ raríni piḡí níwiar-iḡmi war-iḡfáíriini.

17 Óf ámá níwayiḡóniḡí ḡweapíri náni imóniḡíyimi wí war-iḡfámani.” eni níriḡiri eáni.

18 Ámi wí e “Ayí ‘Gorixó seáyi e imóniḡíoríani?’ níyaiwiro wí wáyí wiar-iḡfámani.” eni níriḡiri eáni. Api api níra un-iḡíyí nioni searariḡápi tíni xixeniriini.

19 Nene niḡfá re imóniḡíwini. Ámá nímiḡí ḡweaḡíáyí Gorixomi xwíyí maḡí nexoámoro mur-iḡpaxí imóniḡí oyá siḡwíyo dání xwíyí meáriḡiḡpaxí imóniḡí epírfá náni pí pí ḡwí ikaxí eániḡípiḡí dání riḡiḡípiḡí Judayene, apimi xídfíriḡiriḡí nearepeáriḡene nearariini.

20 Ayí rípi nániriini. Ámá wí “ḡwí ikaxí eániḡípiḡí pírániḡí oxídfímiḡí.” níyaiwiro éfáyí api tíni xixení mé wiwaniḡíyí “Nioni níwiaíḡíri íwí éaonírfani?” níyaiwiri niḡfá e imónariḡfáriini. Ayináni ámá ḡwí ikaxí eániḡípiḡí níxídfíriḡípiḡí dání wí Gorixoyá siḡwí tíḡí e dání wé róniḡíáyí imóniḡírfá menini.

“Ámá Jisasomi dñf wíkwírófáyf wé rónñoi.” urñf nánñrñi.

21 E nerí aí agwí ríná óf Goríxo xfoyá sñwí tñf e dání ámá wé rónñf oimónfpoynñrñi wimixárñfyi xewanñjo ríxa sñwá neaññrñi. Nwí ikaxí Moseso eníná nñrñi eaññpñ tññ xwíyífá wífá rókiamoagfáwa nñrñro eagfápi tññ apiaú óf agwí ríná Goríxo ámá wé rónñf oimónfpoynñrñi wimixárñfyi nánñ nñrñi sopñf norí aiwí wé rónñf apí ámá wiwanñfyf ñwí ikaxí eánñfñpimi nixfdirñfñpimi dání imónñpaxfñimani. Xegf bñ imónñfñrñi.

22-23 Ayf rñpñ seararññi. Goríxo ámá go go Jisasi Kiraisomi dñf wíkwíroarñagñ nñwññrñná “Gf wé rónñf worñi.” rárarññrñi. Ayf rñpñ nánñrñi. Ámá nñnenenñ fñf nerane Goríxo seáyí e imónñf apí éfññññrñi imónñfñpñ mé pñsñf weárñwá enagwí nánñ o Judayo xegf bñ wiirñ émáyo xegf bñ wiirñ nerñ yeáyf uyimñxemeanfámani. Dñf wíkwírófá gñyñ gñyñ nññ nánñ o “Dñf wíkwíroarñgñfáyf, ayf gñf wé rónñgñfáyñrñi.” rárarññrñi.

24 Goríxo wñnyñf enñ xñxe bñ onñpoyññrñi mñneañ wá nñneawianñrñi Kiraisñ Jisaso nñneapeirñná nearoayñronñfñpimi dání “Gf wé rónñgñfáyñrñi.” rárarññrñi.

25-26 O ámá “Jisaso nene aññnanñgññrñi nánñ wayfá neapeñññññññ?” nñyaiwiro dñf wíkwíroarñgñfáñpimi dání wigf fñf yarñgñfáñpñ yokwarñmñ wññmñgñññrñi omñ ámáyá sñwí aññgñe dání rñdiyowánñf wíárññrñi. E nerñná “Nññwanññonñ wé rónñf imónñfñpñ tññ xñxenñ yarññárññi.” éññf nñrñi sñwá neañññrñi. Ayf rñpñ nánñ rarñññi. Eníná dání Goríxo kikiññññf nerñ “Ámá fñf éfáñpñ nánñ axíná pñrñf oumamómññi.” mñyaiwí sa nñmúróa núñsáná agwí ríná ámá nññ “Neparññi. Goríxo wé rónñf imónñfñpñ tññ xñxenñ yarññorññi.” yaiwipñrñfa nánñ xewaxomñ e wíárññrñi. Ayñnánñ Jisasomñ dñf wíkwírófá gñyñ gñyñ nánñ anaññ “Wé rónñgñfáyñrñi.” rñpaxorññi.

27 Ayñnánñ ámá go “Nwí ikaxí Moseso nñrñi eaññpimi xñdarññpimi dání wé rónñf imónññáonñrñi.” nñrñi mñxñ meakññpaxñ imónññi? Oweoi, ñwí ikaxí eánñfñpñ xñdarññgñfáñpimi dání marfáñ, sa Jisasomñ dñf wíkwíroarñgñfáñpimi dání wé rónñgñfáyñf imónñarññfá enagñ nánñ ámá e rñpaxñ imónñgñfáyñf wí menññi.

28 Ayñnánñ re neaimónñarññrñi, “Goríxo ‘Ámá ayf wé rónñgñfáyñrñi.’ nñrárññná wigf ñwí ikaxí eánñfñpñ xñdarññgñfáñpimi dání rárarñññmanñ. Jisasomñ dñf wíkwíroarñgñfáñpimi dáníñ e rárarñññrñi.” E nñneaimónññrñi uréwapñyarññwárññi.

29 “Gorixo Judayoni yeáyí uyimixemeanfa nání imóniñorini.” riyaiwiarinjo? “Émáyo ení yeáyí uyimixemeanfa nání mimóniñorini.” riyaiwiarinjo? Oweoi, émáyo nání ení imóniñorini.

30 O ná woní imóniñorini enagí nání “Ámá ayí gí wé rónigfáyífrini.” nírífná bí bí yarínagífa níwíníñíñipimí dání e rárínfámani. Iyí símí sío wákwínigfáyífrani, sío míwákwínigfáyífrani, sa Jisasomí ñíñí wíkwíroarínagífa níwíníñíñipimí dání “Wé róniñí imónigfáyífrini.” rárínfámani.

31 Nene re níranénáyí, “Ámá Jisasomí ñíñí wíkwíroarígíñipimí dání Gorixo ‘Ayí wé rónigfáyífrini.’ rárarínífrini.” níranénáyí, “Ñwí ikaxí eáníñípi xwíá oiweníñí yarínwíni.” ríseaimónarini? Aga oweoi! E níranénáyí, nepa ñwí ikaxí eáníñíñipimí síkífkí nomíxiri yarínwíni.

4

“Ebirámo Gorixomí ñíñí wíkwíróagí nání ‘Wé róniñorini.’ ráríñífrini.” uríñí

1 Negí arío írño, Ebirámo —O nene yapí imóniñorini. O xegí enípi nání ñíñí nímorane “Gorixo apimí dání ‘Ámá wé rónigfáyífrini.’ rárarínífrani?” níranéná píoi raníwini?

2-3 Arío Ebirámo xewaniño ení neáníri eníñipimí dání Gorixo “Gí wé róniñorini.” níraríri síñwíryí, xewaniño ananí míxí meakíñíñipaxífrini. E nerí aí Bíkíyo dání píoi níñíñí eáníni? “Ebirámo ‘Gorixo nepa nírarini.’ níyáiwirí ñíñí wíkwíróagí nání o nání Gorixo ‘Wé róniñorini.’ yaiwíarínífrini.” níñíñí eáníñagí nání Gorixoyá síñwí tñí e dání míxí meakíñíñipaxí wí mimónini.

4 Nene níñá rípi imóniñwápi nání ñíñí omoaneyí. Ámá wo o xegí nígwí omíñí éñí nání nígwí wíáná, “Anípa wíñífrini.” yaiwíarínwámani. “Xegí omíñí éñí nání xixeni wíñífrini.” yaiwíarínwámani.

5 Nígwí omíñí yarínwápi nání ñíñí e níyáiwirane aí ámá Gorixo “Wé rónigfáyífrini.” ráraríníñí nání ñíñí nímorané “Ayí wíñí egíñí tñí xixeni rífa wíarini?” wí yaiwípaxímani. Ámá nioní gí ení neáníri yarínáñipimí dání Gorixo “Wé róniñorini.” oríñí mé sa omí —O ámá íwí yarígíñí xíomí ñíñí wíkwíróagífa níwínífná ananí “Wé rónigfáyífrini.” rárarínorini. Omí ñíñí níwíkwíroríñáyí, o “Ayí ñíñí níkwíroarínagífa nání gí wé rónigfáyífrini.” yaiwíarínífrini.

6 Nioní seararínjápí t́níní xixení enjíná mǝx́f ináyf Depito yayf áamá niwaniñoní enj neánirí píranínj́f oemínirí yarígfápimi dání marfáí, yayf dínj́f wíkwíroarígfápimi dání Gorixo “Gf wé rónígfáyfríní.” rárfađi nání winarínj́pí nání xwíyfa bí ení nírírí re rínj́ríní,

7 “Áamá wigf ríkíkirífo yarígfápí Gorixo yokwarímí wiinj́f gíyf gíyf yayf owiníní. Áamá wigf íwf egfápí Gorixo ríxa yokwarímí wiíagí nání ámí rfwéná xwíyfa mímearínj́pírfá imónígfá gíyf gíyf yayf owiníní.

8 Áamá wigf íwf egfápí nání Ámínáo ríxa dínj́f peá nímorí nání ámí ‘Sípí e enjorfaní?’ mǝwíaiwipa enfáyf yayf owiníní.” Depito e rínj́ríní.

9 “Yayf áamá Gorixo ‘Wé rónígfáyfríní.’ urárífpimi dání winípaxf imónínj́pí, ayf áamá iyf śmíf sfó wákwinígfáyfríní náníríní.” ríseaimónaríní? Sfó mǝwákwinígfáyf nání ení meníraní? Bíkwyo xwíyfa re nírínirí eánínj́pí, “Gorixomí Ebrífamo dínj́f wíkwíróagí nání ‘Gf wé rónínj́f woríní.’ yaiwíarínj́ríní.” nírínirí eánínj́pí nene múnj́f iroarínj́wá enjagí nání re nimónaríní, “Yayf apí sfó mǝwákwinígfáyf nání eníríní.” nimónaríní.

10 Ebrífamo aríge enáná Gorixo “Wé rónínjoríní.” rárínj́ríní? Iyf śmíf ríxa sfó wákwinínj́míraní, síní sfó mǝwákwinínj́míraní? Ríxa sfó wákwinínj́áná marfáí, síní sfó mǝwákwinínj́áná rárínj́ríní.

11 Ayf rfwíyoní Gorixo sekaxf re urínj́niginí, “Ígí wenj́pí naineníríná ‘Nioní Gorixoyá wonírfaní?’ yaiwirfa nání iyf śmíf sfó wákwinéí.” urfagí o dínj́f síní sfó mǝwákwinínj́áná wíkwíróagí nání “Gorixo ‘Wé rónínjoríní.’ rárínjorírfaní?” yaiwini nání ígí apí enj́ríní. Ayínání Ebrífamo áamá iyf śmíf sfó mǝwákwinígfá aí Gorixomí dínj́f wíkwíróagfa nání “Wé rónígfáyfríní.” rárarínj́pí nání iwamfo épenjo enjagí nání wigf xiáwo írínjónínj́f imóníní.

12 Sfó wákwinígfáyf nání ení wigf xiáwo írínjónínj́f imóníní. Dínj́f mǝwíkwíró sfóní wákwinígfáyf marfáí, áamá sfó nǝwákwiníro aí Ebrífamo sfó mǝwákwinínj́áná Gorixomí dínj́f wíkwíronj́pa axípi wíkwíroarígfáyf nání ení wigf xiáwo írínjónínj́f imóníní.

“Ebrífamo dínj́f wíkwíroarínj́pimi dání Gorixo śmímanj́yo dání urínj́pí wímeanj́fríní.” urínj́f náníríní.

13 Ebrífamo nj́wí ikaxf rínínj́pimi xfdarínjagí náníraní, oyá iyf axípa imónígfáyf xfdípírfá enjagí náníraní, Gorixo xegf śmímanj́yo dání “Díxí iyf axípa imónígfáyf t́níní anj́ nímíní segf imónínfáríní.” urínj́maní. Xfomí dínj́f wíkwíróagí nání “Wé rónínjoríní.” rárírí śmímanj́yo dání e urírí enj́ríní.

14 Ámá dñj́ m̄w̄kw̄r̄ó ñw̄́ ikax́ eánñj́pim̄n̄i x̄́darígf̄áyo Gor̄ixo Eb̄r̄f̄amom̄i s̄m̄iman̄j̄yo dán̄i “E n̄iseaiim̄f̄ár̄n̄i.” ur̄ñj́p̄i nepa n̄iw̄imear̄i s̄ñw̄r̄iȳf̄, ámá Gor̄ixom̄i dñj́ w̄kw̄r̄oarígf̄áyf̄ sur̄f̄m̄á ero xw̄ȳf̄á Gor̄ixo ur̄ñj́p̄i sur̄f̄m̄á xw̄f̄áni uxewieár̄r̄i epax̄r̄n̄i.

15 Aȳf̄ r̄ip̄i nán̄r̄n̄i. Ámá ñw̄́ ikax́ eánñj́pim̄i x̄́xen̄i ox̄́d̄m̄n̄r̄i éf̄áyf̄ wiḡf̄ n̄w̄iaákir̄ñj́pim̄i dán̄i Gor̄ixo p̄r̄f̄ umamon̄f̄ap̄i nán̄i yarígf̄ár̄n̄i. E ner̄i aí ñw̄́ ikax́ m̄r̄n̄ipa en̄jánáyf̄, n̄w̄iaákipax̄f̄ imón̄ñj́p̄i en̄i men̄n̄i.

16 Aȳn̄áni Gor̄ixo Eb̄r̄f̄amom̄i “Jox̄im̄i dán̄i ámá n̄iyon̄i nan̄j́ wiim̄f̄ár̄n̄i.” ur̄ñj́p̄i ámáyo n̄iw̄imear̄fn̄á xeḡf̄ b̄i mimón̄f̄ íníná ámáyo wá n̄w̄ian̄r̄i an̄pá w̄iar̄ñj́ap̄i t̄fn̄i x̄́xen̄i oimón̄r̄i nán̄i ámáyf̄ n̄fn̄i x̄́om̄i dñj́ w̄kw̄r̄oarígf̄apim̄i dán̄n̄i ow̄imean̄r̄i en̄j̄r̄n̄i. Ñw̄́ ikax́ eánñj́p̄i t̄gf̄áyon̄i ow̄imean̄r̄i en̄j̄man̄i. Eb̄r̄f̄amo Gor̄ixom̄i dñj́ w̄kw̄r̄on̄j̄pa w̄kw̄r̄oarígf̄á ḡiȳf̄ ḡiyo en̄i ow̄imean̄r̄i en̄j̄r̄n̄i. O dñj́ w̄kw̄r̄oar̄ñwáp̄i épen̄jo en̄aḡi nán̄i n̄nenen̄iyá neḡf̄ ar̄f̄o ír̄ñón̄ñj́ imón̄ñj̄on̄i.

17 B̄kw̄f̄yo xw̄ȳf̄á r̄ip̄i “Gor̄ixon̄i ámá gw̄f̄ w̄r̄f̄ w̄r̄i obax̄f̄ ayá wí nán̄i xiáwo ír̄ñox̄i imón̄f̄w̄n̄ḡn̄r̄i sim̄ix̄f̄n̄i.” n̄r̄n̄r̄i eánñj́p̄i nion̄i searar̄ñj́ap̄i t̄fn̄i x̄́xen̄i imón̄ñj̄aḡi nán̄i rar̄ñj̄n̄i. Aȳn̄áni Gor̄ixo —O ámá peḡf̄áyf̄ ám̄i wiáp̄n̄imeap̄r̄i nán̄i dñj́ s̄ix̄f̄ uyir̄i am̄ip̄i s̄n̄i mimón̄ñj́p̄i oimón̄r̄i r̄r̄i yar̄ñjo, aȳf̄ or̄n̄i. Eb̄r̄f̄amo dñj́ w̄kw̄r̄on̄jo, aȳf̄ axor̄n̄i. Aȳn̄áni o “E n̄iseaiim̄f̄ár̄n̄i.” ur̄ñj́p̄i b̄i ar̄f̄á mikeamon̄n̄i. S̄n̄i s̄m̄iman̄j́ e t̄n̄n̄i.

18 Eb̄r̄f̄amo Gor̄ixo “D̄ix̄f̄ rár̄fawéyf̄ obax̄f̄ e imón̄p̄r̄f̄ár̄n̄i.” n̄r̄ñj́p̄i x̄́xen̄i n̄n̄imear̄i ámá gw̄f̄ w̄r̄f̄ w̄r̄i obax̄f̄ȳf̄á xiáwo ír̄ñon̄i imón̄f̄m̄ḡn̄r̄i yaḡr̄n̄i. E ner̄i Gor̄ixo “E n̄iseaiim̄f̄ár̄n̄i.” ur̄ñj́p̄i nán̄i dñj́ n̄imor̄fn̄á “ ‘Apim̄i dán̄i x̄́xen̄i e n̄imean̄f̄ár̄f̄an̄i?’ n̄iyaiwir̄i dñj́ w̄kw̄r̄opax̄f̄man̄i.” wimón̄f̄aḡi aí n̄imeáw̄n̄ḡn̄r̄i an̄ñj́ Gor̄ixom̄i dñj́ n̄iw̄kw̄r̄or̄i n̄iw̄kw̄f̄m̄óa un̄ñn̄iḡn̄i.

19 E ner̄i xewan̄ñjo imón̄ñj́p̄i nán̄i dñj́ n̄imor̄fn̄á “Xw̄iogw̄f̄ nion̄iyá 100 nán̄i an̄w̄́ e en̄aḡi nán̄i r̄ixa ȳf̄w̄́ imón̄ñj́áon̄r̄f̄an̄i?” yaiwir̄i “Ḡf̄ ap̄ix̄f̄ Seraí en̄i r̄ixa r̄f̄paíw̄f̄ imón̄ñj́r̄f̄an̄i?” yaiwir̄i ner̄i aiw̄i Gor̄ixom̄i dñj́ w̄kw̄r̄on̄j̄p̄i b̄i m̄w̄áramó an̄ñj́ f̄á n̄ix̄ira nur̄i

20 Gor̄ixo xeḡf̄ s̄m̄iman̄j̄yo dán̄i “D̄ix̄f̄ ap̄ix̄f̄ Seraí n̄iaíw̄f̄ wo x̄́r̄n̄f̄ár̄n̄i.” ur̄ñj́p̄i nán̄i dñj́ n̄iw̄kw̄r̄or̄fn̄á dñj́ b̄i b̄i m̄imó om̄i yaȳf̄ numer̄i en̄j́ neága nur̄i xeḡf̄ dñj́ w̄kw̄r̄on̄j̄p̄i x̄́áw̄f̄ f̄á n̄ix̄ira un̄ñn̄iḡn̄i.

21 X̄́áíw̄f̄ f̄á n̄ix̄ira nur̄fn̄á re yaiw̄ññn̄iḡn̄i, “Gor̄ixo ‘N̄iseaiim̄f̄ár̄n̄i.’ n̄r̄ñj́p̄i e mepaxor̄f̄an̄i? Oweōi, aga x̄́xen̄i e epaxor̄n̄i.” yaiw̄ññn̄iḡn̄i.

22 Ayínáni Bíkwiyo níríniri eáninípa Goríxo Ebirfamo díní e wíkwíroarínagí níwíniri nání “ ‘Gí wé róniní worfani?’ yaiwiníniginí.”

23 Bíkwiyo dání “ ‘Gí wé róniní worfani?’ yaiwiníniginí.” níríniri eáninípí, ayí Ebirfamo nánini mírínini.

24 Nene díní neaimonfa nání ení níríniri eánini. Goríxomi —Oyá díní tñni Áminá Jisaso xwáripáyo dání wiápnímeaníriní. Omi díní wíkwíroarínagwi nání “Gí wé rónigfáyíriní.” rárínene díní neaimonfa nání ení níríniri eánini.

25 Negí íwí yarínwápi yokwarímí neaiinfa nání ridíyowániní wirí nene nání “Wé rónigfáyíriní.” rínfa nání xíoyá díní tñni xwáripáyo dání wiápnímeari eno, ayí Jisaso díní wíkwíroarínwáorini.

5

“Goríxo ámá xfo tñni nawíni imóníírixiniri Kiraiso enípimi dání piyá neawíriníriní.” uríní nánirini.

1 Ayínáni Goríxo nene Jisasomi díní wíkwíroarínagwi sínwí níneaniri “Wé rónigfáyíriní.” ráraríní enagí nání re ríparíriní, “Nene negí Áminá Jisasi Kiraiso neaiinípimi dání ríxa Goríxo tñni nawíni piyá wírinínwini.” ríparíriní.

2 Jisasomi díní wíkwíroarínwápipimi dání Goríxo xfo ámáyo wá níwianiri wiarínípi nání xe níjfa imóniro apí wímeáfí imóniro oépoyiniri sínwí neanínenerini. E imónínwaéne seáyí e Goríxo imóninípí síwá neaiwiníniginiri díní wíkwímoarínwápi nání díní nífa neainarini.

3 Apí nánini díní nífa neainarínímaní. Xeaníní nene neaimearínípi nání ení díní nífa neainaríníriní. Ayí rípi nánirini. Xeaníní neaimaarínípi, ayí xáiwí neaimíxini nání rfa neaimaariniri díní nífa neainaríníriní.

4 Nene pí pí neaimaarínípi xáiwí níneaimíxa úaná Goríxoyá sínwíyo dání mímíwiáro yarínwaéne imónarínwáriní. Mímíwiáro yarínwaéne imónínagwi naineníranéná “Seáyí e Goríxo imóninípí síwá neainínfárfani?” níyaiwirane díní ikwímoarínwáriní.

5 Díní e níkwímoranéná rípaíwíniní wí meanfáwamaní. Ayí rípi nánirini. Goríxo xegí kwíyí síxí neaimóninípimi dání xewaníno síwá réníní neainíní enagí nání, “Nioní seyíné nání aga wá nonarínonirini.” Síwá éníní neainíní enagí nání díní níkwímoranéná wí rípaíwíniní meanfáwamaní. Díní “E neaimanfárfani?” níyaiwirane wíkwímoarínwápi xixeni neaimanfárfini.

6 Ayí rípi nání “Díní wíkwímoarínwápi nání rípaíwíniní meanfáwamaní.” seararínini. Xámí Goríxomi ríwí

umoagwaéne ení óníní nerane xewaníjene yeáyí yimíxemeánanírane nání wí mimónínáná Goríxo xe oenírí wimónínáná áamá Kiraiso yeáyí neayimíxemeámánírí nání neapeíníríní.

7 Áamá wé róníní wo nání arírá wí+míginírí ananí pepaxí imónígíáyí obaxíraní? Oweoi, aga wíní wíná áríní wa áamá naní wo nání arírá wí+míginírí múní winípaxí imónarígíáríní.

8 E neríní aiwí nene ríxa áamá wé róníní nimónímáná enáná maríái, nene síní uyíní wiaríná Kiraiso neapeínípimí dání Goríxo nene nání díní sípí neainípi nání neáiwapíyiníríní.

9 Ayínání re níyaiwirane aiwí, “Jisaso níperíná xegí ragí púpí ígíáníní neaeámóáná nene nání Goríxo ‘Wé rónígíáyíríní.’ ráríníríní.” níyaiwirane aiwí rípi anípaxí yaiwínwíní, “Ríwéná Goríxo áamáyo pírf numamoríná Kiraiso enípimí dání yeáyí neayimíxemeaníáríní.” yaiwínwíní.

10 Ayí rípi seararíníní. Nene Goríxo tíní xepíxepá rónínáná xewaníjo xegí xewaxo penípimí dání xó tífáminí bípaxí oimónípoyínírí píyíá neawíríní enagí nání rípi anípaxí yaiwínwíní, “Goríxo áamáyo pírf numamoríná ríxa píyíá neawírínene xewaxo níwiápínímearí síjíní imónínípi dání yeáyí neayimíxemeaníáríní.” yaiwínwíní.

11 Apí náníní díní nífá neainarínímaní. Nene negí Áminá Jisasi Kiraiso —O nene Goríxo tíní nawíní imónaníwá nání píyíá neawírínjoríní. O díní sípí níneairíná neainípi nání díní nímoranéná “Xano Goríxo ení apíníní imónínjorífaní?” níyaiwirane yayí seáyímí dání yarínwáríní.

“Adamo enípimí dání áamá xwíyíá meárínígíá nimóníro aí Jisaso enípimí dání wé rónígíá imónígíáríní.” uríní náníríní.

12 Ayínání áamá wo maní wiaíkinípimí dání xwíá tíyo njweagíáyí níní íwí epírífa nání épeníríní. Áamá o íwí nerínípi dání pení enagí nání áamá níní ení wigí íwí nerínípi dání pearígíápi xímeaníríní.

13 Nwí ikaxí eánínípi síní menáná áamá íwí néra wagíá aiwí njwí ikaxí “Apí mepaní. Apí mepaní.” ríníní bí síní mení enagí nání Goríxo wíwaníníyí ayá udunípaxí enípi íkwí wínamí níjwirára pweagímaní.

14 E neríní aiwí nene níjífá re imónínwíní. Áamá Adamo tíní e dání níjweaxa níbíro Moseso tíní e nání njweagíáyí níní nípea wagíáríní. Áamá níní Adamo —O áamá ríwíyo bíno

neaiiníápi nání dñí moani nání árixániñí neaiinorini. Ámá nñni o wiaíkiñípa mñwiaíkípa nero aí nñni nípéa wagfáriní.

15 E nerí aí Goríxo wá nñneawianiri anípa neaiiníápi dání imóniñwápi, ayí Adamo eníápi dání imóniñwápi tñni xixeni menini. Ayí rípi nání searariñini. Ámá o wiaíkiñíápi dání ámá obaxí pegfá aiwi rípi nání anípaxí yaiwiñwini, “Goríxo ámáyo wá wianiri ámáyo, Jisasi Kiraisoyi rininjo ayá nurimixiri eníápi dání wiiri enípi Adamo eníápi seáyí e nímúrori ámá obaxí ayá wiyo wímeañrini.” yaiwiñwini.

16 Rípi nání eni dñí nímoranená “Goríxo wá nñneawianiri neaiiníápi dání imóniñwápi, ayí Adamo eníápi dání imóniñwápi tñni xixeni menini.” yaiwianíwini. Adamo wiaíkiñí ná bimini dání ámá xwiyfá meárinígíáyí imónígíáriní. E neriní aiwi Goríxo ámá ayá wí wiaíkiariñagfá nñwinimáná ayí eni xixeni oníápi nñni mñyawi wá nñwianiri wiiníápi dání ámá obaxí wé róniñagfá ráriniñíyí imónígíáriní.

17 Nioni searíápi, ayí rípi searariñini. Ámá wo Goríxomi maníyo wiaíkiñíápi dání ámá nñni pearígíá aiwi rípi imónaníwápi anípaxí imónini. Nene Goríxo wá ayá wí nñneawianiri winíyí eni wigí oníápi nñni mé anípa “Wé rónígíáyínerini.” nearáriníene Jisasi Kiraiso neaiiníápi dání dñí nñyiniñípi tññwéne imónirane xfo tñni nawini seáyí e imónirane yaníwáriní.

18 Ayínáni nene dñí rípi moanígini, “Ámá ná woni wiaíkiñíápi dání ámá nñni xwiyfá meárinípaxí imónígíáyí imónígíápa ámá ná woni niperi wé róniñí eníápi dání ámá nñni ‘Xwiyfá mayíyíriní.’ rináripaxí imónígíáyí imóniro dñí nñyiniñípi tñgíáyí imónípaxí imóniro egíáriní.” moanígini.

19 Ayí rípi searariñini. Ámá wo Goríxo “E érixini.” urinípi wiaíkiñíápi dání ámá obaxí fwi yarígíáyí imónígíápa ámá ná woni Goríxo “E érixini.” urinípi arfá nñwiri xixeni xfdñíápi dání ámá obaxí “Wé róniñí imónígíáyínerini.” uráriníñíyí imónípírfáriní.

20 Ámá re oyaiwíápi nñni, “Ai, bi onimiápi mñwiaikiariñwini. Aga ayá wí wiaikiariñwini.” oyaiwíápi nñni Goríxo Mosesomi ñwí ikaxí nñni eániñípi wéyo ía umiriñíriní. E nerí aí xfo ámá ayá wí nñwiaikía ugíápi tñni xixeni wá nñwiaga mú wiárfi nímúrori nñwiaga uñíriní.

21 Ámá nñni wigí fwi neriníápi dání pearígíápa nñni eni Goríxo wá nñwianiri “Wé róniñí imónígíáyíriní.”

rárarinjípimi dání dínj níyímínjípí —Apí negí Ámíná Jisasi Kiraiso enjípimi dání neaímeaarinjípíríní. Apí tígíáyí imóníprífa nání wigí níwiaíkía ugíápí tñí xixení wá níwiaga mú wiárf ní múrorí níwiaga unjíríní.

6

“Kiraiso tñí nawíní ikárínjwaéne xfo tñí perane wiáprínimearane enjwaénéninjí imóninjwíní.” urinjí náníríní.

¹ Gorixo íwí áamá ayá wí níwiaíkía warígíápí tñí xixení wá níwiaga úmígíníri yarínjagí nání píoi raníwíní? “ ‘Gorixo ámí bí tñí wá oneawianíníri ámí íwí bí tñí néra owaneyí.’ oraneyí.” ríseaimónaríní?

² Oweoi, aga wí e mírípa oyaneyí. Síní íwí mepa oépoyníri ríxa píyíninjí imóninjwaéne aríge nerane íwí néra waníwíní?

³ Rípí nání seyíné síní majfá rimónínjoi? Nene Kiraisí Jisaso tñí ikárínjwaéne imónaní nání wayí nímearanénáyí, nene ení xfo penjípanínj níperane xfo tñí nawíní ikárínaní nání wayí meanjwáriní.

⁴ Ayínání negí wayí meanjwápimi dání Kiraiso tñí nawíní níkarínírná xfo níperi xwíáyo weyárinjípánínj nene ení níperane xwíá neaweyárinjnenéninjí imóninjwanigíní. Kiraiso nípémáná xanoyá enj eánínj múrónnj imóninjípí tñí ámí sínj nerí wiáprínimeanjípa nene ení xámí íwí nání dínj síxí uyagwápi pñí níwiárrane sínj imínjímimónínjípí oxíraneyíníri wayí nímearanéná xwíá neaweyárinjnenéninjí imóninjwanigíní.

⁵ Nene xfo tñí nawíní níkarínírane nání xfo penjípa nene ení penjwaénéninjí imóninjagwí nání rípí ení anjípaxí imóníní. Xfo wiáprínimeanjípa nene ení axípi wiáprínimeanfwaríní.

⁶ Nene níjífá re imóninjagwí nání e rípaxíríní. íwí nání síní áxenjarí minípa yaníwá nání xámí dínj síxí uyagwápi síní muyípa éríxíníri nene Jisaso tñí níkaríníri nání xfómí yoxáfpámí níyekwíróaríróná xámí íwí nání dínj síxí uyagwápi ení yoxáfpámínj yekwírónnjínigíní.

⁷ Ayí áamá ríxa péfáyí síní íwí nání áxenjarí míní gwínnj wíkweawárfá enjagí nání rarínjíní.

⁸ Kiraiso péáná nene enínjínj penjwá enjagí nání dínj níwíkwírorane rípí ení yaiwínnjíní, “O tñí nawíní dínj níyímínj imóninjípí tñjwaéne imónanfwaríní.” yaiwínnjíní.

⁹ Ayí níjífá rípí imóninjagwí nání e yaiwínnjíní. Kiraiso nípémáná xwárpáyo dání níwiáprínimearí nání ámí bí penjámaní. Píyí áamá pearígíápimi síní arfá wíaxídnífa nání mimóníní.

10 Ayí rípi nánirini. O níperíná ná wínáni íwí ámá yarígfápi nání penínigini. E nerí aí ríxa níwiápinimearí síñí nímoniri níñwearíná Goríxomi wé íkwianjwíyo ouñwiráriminiri nání ñweani.

11 Ayínáni seyíné ení “Nene ríxa penwaéneníñí ímóníñwaéne íwí nání síní áxenwarí miní enwaénerani?” yaiwiníro “Kiraisí Jisaso tñí nawíní ikárinñwápimi dání Goríxomi wé íkwianjwíyo uñwiráraní nání síñí ímóníñwaénerani?” yaiwiníro éfríxini.

12 Ayínáni “Negí wará nípepaxí ímóníñfí íwí nání mñíñ inaríñwápi síní yaní nání áxenwarí xe níneaiga ouní.” mñiyaiwipani.

13 Segí síkwíraní, wéraní, íwí nání íeapá seainána “Ayí api nání ríá ímóniní?” níyaiwimáná “Api tñí xe íwí oemini.” níyaiwirí sípí mepani. Ámá nípémáná ámí síñíníñí ímónígfáyíné, sewaníñfíyíné aníñí Goríxoyá oímónaneyiníro mñíñ wíñfopoyí. Segí wéraní, síkwíraní, api tñí Goríxo nání wé róníñí ímóníñfíni oyaneyiníro ení omí mñíñíñíñí wíñfopoyí.

14 Seyíné Goríxoyá síñwíyo dání ámá wé róníñí ímóníñfírá nání ñwí ikaxí níriniri eáníñfípi íá mñiseaxenwiráriní Goríxo ayá nísearímíxiri arírá seaiaríñagí nání íwí nání íeapá seainaríñfími aríá wíaxídfírfírá nání mímónípa éfríxini.

“Wé róníñfípi yaní nání áxenwarí iníñwaénerini.” uríñí nánirini.

15 Ayínáni píoi raniréwini? “Ñwí ikaxí níriniri eáníñfípi mñiseaxenwiráriní ríxa Goríxo ayá nínearímíxiri arírá neaiaríñagí nání anani íwí néra owaneyí.” raniréwini? Oweoi, aga wí e rípepaxí menini.

16 Seyíné bikírainí warígfáwa yarígfápi nání re mñiyaiwipa reñoi, “Míraxwí o nímeni nání oyá xínáíníñíñí nímoniri omíñí owiimini.” níyaiwirí e nímonirínáyí, o pí pí urífpimi aríá wíaxídfírfírá nání xegí xínáíníñí ímóníñorini.” mñiyaiwipa reñoi? Bikírainí warígfáwa yarígfápa seyíné ení axípi ímóníñoi. “Íwí nání íeapá neainaríñfípi yaní nání rimóníñwini?” níyaiwiro apini íá níxiríronáyí, xínáíwayíñeníñí nímoníro api néra núfasána aníñfírfíriní. E mepa nero “Goríxo wímónaríñfípi yaní nání rimóníñwini?” níyaiwiro íá níxiríronáyí, xínáíwayíñeníñí nímoníro xixeni aríá yímgí néra núfasána wé róníñí ímóníñfírfíriní.

17-18 E níseariri aiwí seyíné xámi íwí yaníro nání xínáíwayíñeníñí nímoníro áxenwarí niníro aiwí agwí síní e mñiyaríñoi. Ríxa xwíyá searéwapíyaríná aríá níwiro

xirigápi xixeni oxídaneyiníro yariḡoḡ. Seyíné íwí nání feapá seainaríḡí áxenwarí niníro gwíníḡí seayinagípi ríxa seaikweawáríḡí enagí nání wé róníḡí imóníḡípi epírífa nání apimí xínáíwayínéníḡí imóníḡíáríní. Ayínání Goríxomí yayí wiaríḡíní.

19 Ámaéne xwíyífa arífa níwiranéná aḡíní “Ayí api nání rífa raríní?” míyawií yariḡwaéne enagí nání nioní dḡíḡ re yaiwiḡíní, “Xegí ríníḡípi t́níní níríríná apaxí mé níj́fa mimónípa epaxí enagí nání sa ámaéne yariḡwápi t́níní níkumíxírí ourímíní.” níyawiwírí seararíḡíní. Xámí seyíné segí wé nánírání, síkwí nánírání, “Ayí api t́níní íwí nání rífa imóníḡíní?” níyawiwíro xe api t́níní nípiḡkwíní mimóníḡípi ero rífa kírooro oyaneyínírí neróná ríkíkírífo ámí bí t́níní bí t́níní yagíápa agwí ríná re éríxíní. Segí wé nánírání, síkwí nánírání, “Ayí api t́níní wé róníḡí imóníḡípi emí nání rífa imóníḡíní?” níyawiwíro api yaní nání áxenwarí oinaneyíníro éríxíní. E neríḡípipimí dání síyikwí míníḡíáyíné imóníḡíáríní.

20 Ayí rípi nání seararíḡíní. Xámí seyíné íwí yaníro nání xínáíwayínéníḡí nimóníro áxenwarí niníróná wé róníḡí imóníḡípi nání éríxínírí míseaxenwíráríníḡíáríní.

21 Segí íwí xámí yagíápi nání “Píní yagwárífaní?” níyawiwíro ayá seainaríḡípi pí naḡí seaiiagíríní? Ámá apimí dání sa anínípiírífa enagí nání naḡí bí seaiiagímaní.

22 E nerí aí seyíné íwí epírífa nání feapá seainagípipimí dání ríxa gwíníḡí seaikweawáríḡíyíné nimónímáná Goríxo wimónaríḡípi epírífa nání xínáíwayínéníḡí nimóníro yariḡagífa nání naḡí rípi seaiiaríní. Síyikwí bí míníḡíáyíné seaimíxírí dḡíḡ níyímíḡípi t́ḡíáyíné imónípiírí seaimíxírí yaríní.

23 Ayí rípi seararíḡíní. Ámá nígwí omíḡí neróná wigí éfápi nání nígwí meaaríḡíápa ámá íwí éfápipimí dání anínípiíríáríní. E nerí aiwí Goríxo xíxe nání máníapí anípa neaiaparíḡípi —Api dḡíḡ níyímíḡí imóníḡípiáríní. Api negí Ámíná Jisasi Kiraiso t́níní nawíní ikáríníḡwaéne neaiaparíḡíáríní.

7

“Peḡwaénéníḡí imóníḡíwaéne ḡwí ikaxí eáníḡípi síní íáníḡí míneaxenwíráríníní.” uríḡí náníríní.

1 Gí níríxímeáyíné, ámá mípé síní síḡí níḡwearíná ḡwí ikaxí ríníḡípipimí xídípiírífa nání uxenwíráríníḡípi nání síní máj́fa rimóníḡoḡ? Nḡwí ikaxí ríníḡípi nání níj́fa imóníḡíáyíné enagí nání raríḡíní.

² Ewayí ikaxí rípi nání díní nímoranéná nioní seararínápi ananí díní mopaxírini. Apíxí oxí nimeániríná nwf ikaxí “Oxí nimeániríná o tñni aníní kumíxíniríní.” rínínípi dání oxo síní nweanáná o tñni nawíni nweanfa nání fáníní xerwirárinini. E nerí aí oxo níperínáyí, nwf ikaxí ímí xegí oxo nání fáníní xerwirárinínípi ríxa rakiowárinini.

³ Ayínáni iyá oxo mípé síní síní nweanáná omí pñni níwiárimí nurí womí meánáná “Ámá o oyá apíxírini.” rípirfáriní. E nerí aí iyá oxo péánáyí, nwf ikaxí o nání fáníní xerwirárinínípi ríxa rakiowáriní enagí nání í nurí womí meáníagí aí “Ámá o oyá apíxírini.” rípirfámaní.

⁴ Ayínáni gí nírixímeáyíné, ámá pegfáyí pí pí nwf ikaxí rínínípi síní fáníní míxerwirárinígíapa seyíné ení Kiraiso tñni nawíni ikárinígíáyíné, xfo penípi dání ríxa pegfá enagí nání síní nwf ikaxí eánínípi dání wé róníní oimónaneyíníro xídirífa nání fáníní míseaxerwiráriní. Seyíné ení ámá wo tñni —O nípémáná ámí síní nerí wiápinímeanorini. Seyíné ení ámá o tñni nawíni níkumíxíníro Goríxo nání neróná íkíá sogwí naní wearínína yapí imónírixíní nwf ikaxí níriní eánínípi síní fáníní míseaxerwiráriní.

⁵ Ayí rípi nánirini. Nene síní Jisasomí díní níwíkwíró ámá wigí díníyo níxídiróná yarígíapa neranéná fwf nání feapá neainarínípi nwf ikaxí eánínípi dání síwáníní neapiomeaagírini. E yagí enagí nání anínaníwá nání íkíá sogwí sípi wearínína yapí yagwáriní.

⁶ E nerí aí ríxa peníwáénéníní nímonírane nání nwf ikaxí eáníní xámí fáníní neaxerwirárinínípi dání gwíníní neáikweawárinínerini. Ayínáni agwí nene Goríxomí nuxídiranéná xámí nwf ikaxí ríwamíní eagfápiní síní níwínaxídirane yagwápiní mé ámí síní bí, xíoyá kwíyí neáíwápyarínípi níxídirí yarínwini.

“Nwf ikaxí níriní eánínípi fwf nání síwá neapiomeaaríní.” uríní nánirini.

⁷ Ayínáni píotí raniréwini? “Nwf ikaxí eánínípi sípirini.” raniréwini? Oweoi, wí e rípxí menini. Níwanínioní nwf ikaxí eánínípi ía míropa nerí síníwíríyí, aríge nerí “E neríná ayí fwf rífa yarínini?” yaiwimíní enárini? Nwf ikaxí “Amípi wayá síníwí fwf níwínípa eríini.” rínínípi meánípa nerí síníwíríyí, nioní aríge apí nání níjía nímoníri “Síníwí fwf níwínírná ayí fwf rífa yarínini?” yaiwimíní enárini?

⁸ fwf nání feapá ninarínípi nwf ikaxí “Síníwí fwf níwínípa eríini.” rínínípi dání ananí amípi xíxegíní síníwí fwf owíníni nání síwá nípiomeanírini. Síníwí fwf wínímífa

nání apí apí síwáníñí nípiomeáagi apí e enáríni. Nwí ikaxí “E mepaní. E mepaní.” ríníñípi mírínípa nerí síñwíríyí, íwí nání íeapá neainaríñípi síwá wí míneapiomeapaxí imónímíníri ení meñagí nání seararíñíni.

9 Eníiná nioní ñwí ikaxí eáníñípi nání majíá nimóníríná “Ananí nanoníríní.” níyaiwinírí maiwí ñweaagáríní. Íná íwí nání íeapá ninaríñípi níniimeámí sáníñí nímeuwéagi aiwí nioní ñwí ikaxí eáníñípi nání ríxa níjía nimónírínáyí, íwí nání íeapá ninaríñípi saíwiáríníñí níñíriní. E níagi nání nioní “Íwí yaríñáonírífaní?” níyaiwinírí “Goríxoyá síñwíyo dání aníñímígíníri yaríñáonírífaní?” yaiwiníñanigíní.

10 “Ñwí ikaxí eáníñípi nioní níxídíríná dñí níyímíñí imónímíá nání imóníñípirífaní?” xámí dñí e níyaiwirí aí píráñíñí níjía nimóníríná apí síwá réníñí níñíriní, “Joxí dñí níyímíñí imóníñoxímaní. Naníñíríáríní.” Síwá éñíñí níñíriní.

11 Íwí nání íeapá ninaríñípi ñwí ikaxí eáníñípimí dání síwá níniapiomearíná yapí níníwapíyirí náníñímíá nání níñí enagi nání raríñíni.

12 Ayínání re níyaiwirane níjía imóníñwíní, “Ñwí ikaxí eáníñípi Goríxo tífámíní imóníñagi nání awíaxí imóníñípiríní. Nwí ikaxí eáníñípimí dání sekaxí ríníñíyí níñí awíaxí imóníní. Wé róníñí imóníñípi nání ríníri naní imóníñípi nání ríníri yaríñíyíríní.” E níyaiwirane níjía imóníñwíní.

13 Ayínání “Naní imóníñí apí nioní aníñímíá nání níxíñíriní.” rímíníréíní? Oweoí, wí e rípaaxí mímoníní. Goríxo nioní rípiáu yaiwíwínígíníri íwí nání íeapá ninaríñípi xe íwí eníá nání wíwapíyirí aníñíníá nání wímíxírí oenírí síñwí naníñínigíní, “Íwí nání íeapá ninaríñípi re enírfaní? Nwí ikaxí pímí dání —Apí naní imóníñípiríní. Apímí dání aníñímíá nání níxímíníri enírfaní?” yaiwirí “Ñwí ikaxí ríníñípimí dání síwá nípiomeaaríñagi nání íwí ayí aga xwíríá níñípaaxí imóníñípirífaní?” ení yaiwirí éwínígíníri íwí nání íeapá ninaríñípi xe íwí eníá nání wíwapíyirí aníñíníá nání wímíxírí oenírí síñwí naníñínigíní.

“Íwí nání íeapá neainaríñípi áxenwaríñíñí neaiáraríñíriní.” uríñí náníriní.

14 Nene níjíáríní. Nwí ikaxí eáníñípimí dání kwíyí Goríxoyápi xíó wimónaríñípi nání síwá neiaríñagi aí íwí nání áxenwarí níñíníñoní enagi nání nioní gí nimónaríñí pímí xídaráñáriní.

15 Ayí rípi seararíñini, “Nioni yaríñápi nání ududí ninaríni. ‘Api oemíni.’ nimónaríñípi mé sipípi, xwíríá ninaríñípi aí yaríñárini.” seararíñini.

16 Nioni “Sipí api mepa oemíni.” nimónaríñípi nerínáyí, ayí “Nwí ikaxí ríníñípi naní imóníni.” ríníñípi tñní xixeníníñí nírírí woákíky yaríñini.

17 Ayínáni “Nioni sipí api oemíni.” nimóníagi nání e yaríñámani. íwí íeapá ninaríñí gí xwioxíyo níroníñípi dání ninána sipí e yaríñárini.

18 Nioni “Naní imóníñípi oemíni.” nínimónírí aiwí wí mepa nerí nání dñí re nýaiwirí nñíá imóníñini, “Gí xwioxíyo —Nioni gí dñíyo dání nínimónírí xídaríñápi nání raríñini. Gí xwioxíyo nípi kwíni mimóníñípi ní ría nínini?” nýaiwirí nñíá imóníñini.

19 Ayí apírini. “Naní imóníñípi oemíni.” nimónaríñípi mepa nerí sipí “Mepa oemíni.” nimónaríñípi yaríñárini.

20 Nioni “Sipí mepa oemíni.” nimónaríñípi yaríñá enagi nání ayí níwaníñoni “Sipí api oemíni.” nimóníagi nání e yaríñámani. íwí íeapá ninaríñí gí xwioxíyo níníñípi dání yaríñárini.

21 Ayínáni nioni ínina yaríñápi dání síñwí re anímeáníni. “Naní oemíni.” nimónaríñoni sipí nání íeapá ninaríñí gí xwioxíyo níníñípi pírí nírakiaríñíni.

22 Gí dñí tñní ñwí ikaxí Goríxo ríñípi nání dñí nímorína “Ayí naníñini.” nýaiwirí yayí ninaríñagi aiwí

23 gí xwioxíyo níníñípi dání niaríñípi xegí bí imóníñagi anímeáníni. Gí xwioxíyo nípi kwíni mimóníñí níníñípi, ayí ñwí ikaxí Goríxoyá gí dñí tñní “Api naní ría rínini?” yaiwiaríñápi tñní apiaú míxíñíñí inaríñi. Api níníñípi íwí nání íeapá ninaríñípi nání gwíñíñí níjárinarini.

24 Ai, nioni e imóníñáoni enagi nání íkíñíñí sipí nímiáxárinini. Wará aníñmíá nání imóníñí rí tñíñáoni íwí nání íeapá ninaríñí gwíñíñí jaríñíñípi go níkwewárí paxí imóníni?

25 Ai, negí Ámíná Jisasi Kiraiso neaiñípi dání Goríxo neákwewárí paxí imóníñagi nání omí yayí owianeyí. Ayínáni nioni níra úapi, ayí rípi seararíñini, “Nioni gí dñí tñní ‘Nwí ikaxí Goríxo ríñípi oxídími.’ nínimónírí aiwí íwí nání íeapá ninaríñí nání gwíñíñí jaríñíñípi — Api nípi kwíni mimóníñí gí xwioxíyo níníñípi ríni. Apimi xídaríñárini.” seararíñini.

8

“Goríxo wimónaríñípi xídaníwá nání oyá kwíyípi neaiñíñini.” uríñí nánirini.

1 Ayínání Kiraisí Jisaso t́nǐ ikáríníḡwaéne omí dǐḡf wíkwíróáná “Wé róníḡfáyířínǐ.” říníḡfǐ t́nǐ xixenǐ nimónířane nánǐ sǐnǐ xwíyǐfá bǐ neameárǐpaxǐ mimóníḡwǐnǐ.

2 Goríxoyá kwíyǐfǐ —Apǐ Kiraisí Jisaso t́nǐ ikáríníḡwaéne dǐḡf nǐyǐmǐḡf t́ḡwaéne imónanǐ nánǐ neaimíxarǐḡfǐřínǐ. Apǐ dǐḡf neaxíxéroarǐḡfǐmǐ dǎnǐ řwǐ nánǐ řeapá neainarǐḡf nene neaanǐnǐmíxarǐḡfǐ neaíkweawárǐḡf eḡagǐ nánǐ “Sǐnǐ xwíyǐfá neameárǐpaxǐ mimóníḡwǐnǐ.” seararǐḡfǐnǐ.

3 Nwǐ ikaxǐ eáníḡfǐ t́nǐ xixenǐ oxǐdaneyǐnǐříná nǐřǐkwǐnǐ mimóníḡf xwioxǐyo neaíníḡfǐmǐ dǎnǐ eḡf mǐneaeánarǐḡagǐ nánǐ nene mepaxǐ imóníḡwǐpǐ, ayǐ Goríxo neaiḡfǐřínǐ. Xegǐ xewaxo —O wará řwǐ nánǐ řeapá neainarǐḡene iníḡwǐpa axǐpǐ iníḡorǐnǐ. O negǐ řwǐ yarǐḡwǐpǐ yokwarǐmǐ neaiinǐ nánǐ Goríxo řǐdǐyowáníḡf oenǐřǐ nǐwǐřenapǐříná řeapá neainarǐḡfǐ nánǐ ḡwǐnǐḡf neajárǐḡfǐmǐ xwíyǐfá umeárǐḡfǐřínǐ.

4 Agwǐ nene nǐřǐkwǐnǐ mimóníḡf negǐ xwioxǐyo neaíníḡfǐmǐ nǐxǐdǐřǐḡfǐmǐ dǎnǐ marǐfá, xegǐ kwíyǐfǐ e éřǐřǐnǐřǐ e éřǐřǐnǐřǐ sǐwá neaiarǐḡfǐmǐ nǐxǐdǐřǐḡfǐmǐ dǎnǐ ḡwǐ ikaxǐ Goríxo xǐo řǐḡfǐ t́nǐ xixenǐ xǐdanǐ nánǐ řeapá nánǐ ḡwǐnǐḡf neajárǐḡfǐmǐ xwíyǐfá umeárǐḡfǐřínǐ.

5 Ámá nǐřǐkwǐnǐ mimóníḡf wǐḡf xwioxǐyo ínǐḡfǐmǐ xǐdarǐḡfáyǐ apǐnǐ sǐmǐ e tǐnarǐḡfárǐnǐ. Ámá Goríxoyá kwíyǐfǐ sǐwá wiarǐḡfǐmǐ xǐdarǐḡfáyǐ enǐ apǐ sǐmǐ e tǐnarǐḡfárǐnǐ.

6 Ámá nǐřǐkwǐnǐ mimóníḡf wǐḡf xwioxǐyo ínǐḡfǐ sǐmǐ e tǐnarǐḡfáyǐ nanǐnǐřǐřǐa aiwǐ ámá Goríxoyá kwíyǐfǐ sǐwá wiarǐḡfǐ sǐmǐ e tǐnarǐḡfáyǐ dǐḡf nǐyǐmǐḡf tǐḡfáyǐ imónířo nǐwayǐřónířo ḡwearo epǐřǐřǐnǐ.

7 Ayǐ řǐpǐ nánǐřínǐ. Ámá nǐřǐkwǐnǐ mimóníḡf xwioxǐyo ínǐḡfǐ sǐmǐ e nǐtǐnǐřǐ yarǐḡfáyǐ “Nwǐ ikaxǐ Goríxoyápǐ xǐdǐpaxenerǐanǐ?” mǐyǐaiwǐ nero nánǐ omí sǐmǐ t́nǐ nǐwiro yarǐḡfáyǐřínǐ. E yarǐḡfáyǐ ḡwǐ ikaxǐ Goríxoyá wǐ epaxǐ mimóníḡfáyǐřínǐ.

8 Nǐřǐkwǐnǐ mimóníḡf xwioxǐyo ínǐḡfǐ yanǐ nánǐ imóníḡfáyǐ Goríxo yayǐ wǐnǐnǐfa nánǐ enǐ wǐ epaxǐ menǐnǐ.

9 Nǐřǐkwǐnǐ mimóníḡf xwioxǐyo ínǐḡfǐmǐ xǐdarǐḡfáyǐ e nimónířo aí seyǐné axǐpǐ ḡwǐnǐḡf mǐseajárǐnǐ Goríxoyá kwíyǐfǐ apǐ éřǐřǐnǐřǐ apǐ éřǐřǐnǐřǐ sǐwá seaiarǐḡfǐmǐ xǐdarǐḡfáyǐřínǐ. Kwíyǐ Goríxoyá nepa segǐ xwioxǐyo searonǐánáyǐ, e imóníḡfáyǐřínǐ. Ámá ḡo ḡomǐ Kiraisoyá kwíyǐfǐ mǐřonǐánáyǐ, ayǐ oyáo mimóníḡagǐ nánǐ seararǐḡfǐnǐ.

10 Kiraiso xegí kwíyíþimi dání segí xwioxíyo searonánáyí, íwí egíáþi nání segí wará nípeþírfá nání ríxa imóniηagí aí Goríxo “Wé rónigfáyírfíni.” ríxa ráriηí eηagí nání segí dīηíþi ríxa níyimiηí imóniηí.

11 Kwíyí Goríxoyáþi —Apí Jisaso xwáriþáyo dání wiáþíniηeanyíþiþi. Apí segí xwioxíyo searonánáyí, Kiraisi Jisaso, þiyí éaná ámi sīηí wimíxíηo seyíné ení segí waráþi — Apí urí epaxí imóniηíþiþi. Segí waráþi xegí kwíyí seyíné searoníþimi dání sīηí seaimíxíniþi.

“Kwíyí Goríxoyáþi xíoyá niaíwí imónani nání neaimíxíþiþi.” uríηí náníþiþi.

12 Ayínání gí níríxímeáyíné, ríþi osearímiþi, “Goríxo naηí bí ríxa e neaiiri bí sīni neaiiri eníá eηagí nání nene níþikwíni mimóniηí negí xwioxíyo íniηíþimi xíðani nání sīni íániηí míneaxeηwíríni ríxa xegí kwíyíþi síwá neainariηíþimi xíðani nání íániηí neaxeηwíríniþi.” osearímiþi.

13 Ayí ríþi nání searariηiþi. Seyíné níþikwíni mimóniηí íniηíþimi níxíðirónáyí, naníniþírfíriþi. E nerí aí Goríxoyá kwíyíþi seaíwariþiþimi níxíðiriηíyo dání íwí nání íeapá seainariηíþi þíkímoariþiþi nerínýyí, dīηí níyimiηí tígfáyíné imóniþírfíriþi.

14 Ámá Goríxoyá kwíyíþi xe níneaipemeámi úwíniþiþi ríxixeni xíðariþiþi, ayí Goríxoyá niaíwíniηí imóniηoþi.

15 Ayí ríþi náníþiþi. Kwíyí Goríxo síxí seamímoηíþi, ayí ámi xíomi wáyí owíþoyiþiþi gwí omiηí yariþiþiþi imóniþíri nání seaimíxíniþi. Oweoi, kwíyí o neaiþiþiþi niaíwí xíoyá þiaxí meariηí wíniηí oimóniþoyiþiþi seaimíxíniþi. E neaimíxíniþimi dání Goríxomi “Áþoxiþi, Raráoxiþi.” urariþiþi.

16 Nene negí dīηí nímorane “Niaíwí Goríxoyaénerfani?” níyawiþiþiþi o yá kwíyí xamiþiþiþi sopiηí neawariþiþiþi.

17 Nene niaíwí Goríxoyaéne eηagwí nání o míni neaiþiþiþiþiþi tīþiþi meaníwáriþi. Apí nímearanéna Kiraiso tíni nawíni meaníwáriþi. Ríniþi o meaníþa agwí rína nene ení xe oneaímeáwínyí, ríwéna o tíni neaiþiþiþiþi tīþiþi nímearanéna o tíni nawíni níkíniþiþi seáyí e imónaníwáriþi.

“Ríwéna Goríxo tíni níþiþiþi seáyí e imónaníwáriþi.” uríηí náníþiþi.

18 Nioni aþiþiþiþi dání seáyí e imóniηí nene neaímeaníþiþi nání dīηí nímorína dīηí re yaiwariþiþiþi, “Apí aga seáyí e imóniηí eηagí nání ríniþiþi agwí rína nímeaariþiþi, ayí síþiþiþiþi?” níyawiþiþiþi þaimíþi wariþiþiþiþi.

19 Amípí Goríxo xwítá tíoyo nimíxiri tñj íkítáraní, nanwíraní, ámáraní, nípini xegí niaíwí imónigíáyí piaumímí winínfápi nání símí nixeadípeníro weníj nero ñweañotí.

20-21 Ayí rípi nání e nerí ñweañotí. Amípí o imíxíjípí Adamo íwí épéaná urí néra úwinígíniri ramíxíjíyí aníj míramíxárinípa erí seáyí e imóníj niaíwí Goríxoyaéne gwíníj neaíkweaawáraná imónaníwápi tñni axípi imóniri éwinígíniri ramíxáriníjíní. Amípí xó imíxíjípí xegípi ramíxáriníjímání. Ríwéná ámi píraníj imíxíimígíniri Goríxo ramíxáriníjíní.

22 Nene níjfaríní. Apíxí niaíwí xirimíniri nání “yeyí” riri ríníj winíri yaríjpa amípí nñni Goríxo imíxíjíyí ení ámi míramíxáriníj imónímífaníri nání axípiníj “yeyí” riri ríníj winíri yaríjíní.

23 “Yeyí” riri ríníj winíri yaríjípí, ayí apíni marfái, ámaéne Goríxoyá kwíyípi —Apí amípí ná ríwíyo neaiapímífaníri níwákwíníj neaiapíjíní. Apí tñwaéne ení Goríxo negí warápi síj inaní nání nearoayírori xó xegí piáxí neamení nání neaimíxiri enífná nání “yeyí” nírirane xwayí nanírane ñweañwíní.

24 Goríxo yeáyí neayimíxemeáagi nání amípí naní xó neaiínfápi nání dñj níwikwímorí ñweañwíní. E nerí aí amípí nene dñj níwikwímóa waríjwápi ríxa níneaímeari síjwíríyí, síní apí oneaímeaníri dñj wikwímopaxí meníni. Ámá dñj wikwímoarígífápi ríxa wímeáaná síní apí nání dñj níwikwímopa yaríjagífa naní raríjíní.

25 E nerí aí nene “Goríxo seáyí e imóníj apí neaimíxínífaní.” yaiwiaríjwápi síní míneaímeapa enáná dñj níwikwímoranénáyí, símí nixeadípenírane gíní gíná neaímeaníreníjóniri aníj miní xwayí naníri ñweaaríjwáriní.

26 Negí dñj wikwímoaríjwápimi dání dñj síxí ínarijwápa Goríxoyá kwíyípi ení omí dñj owíkwíroaneyíniri nerífná ení meáníjwaéne arírá neaiaríjíní. Omí ríxíj nuríranéná “Apí urípaxírfání?” míyaiwí majfá yaríjagwí aí kwíyí xamíjípí xwíyí tñni murípaxí imóníj araríxí nírirífná apaxípáníj nímoníri neauríyaríjíní.

27 Neauríyarífná Goríxo —O ananí ámayá xwioxíyo adadí níwiri pí pí dñj moarígífápi nání níjfá imónarijoríní. O xegí kwíyípi xóoyá ámaéne nání níneauríyirífná gí ámayí e imónírxíníri wimónarijípíní neauríyaríjagí nání pí pí uraríjípí nání ananí níjfá imóníni.

28 Nene nijfá re imóniḡwini. Amipí nḡni Gorixomi diḡf sixf uyarigfáyo wímeaarḡḡpḡ nanḡf imóniḡḡpḡranḡ, sipí imóniḡḡpḡranḡ, oyá diḡf tḡni nanḡf wimixḡnfa nánḡ wímeaarḡḡrḡni. Ámá xfoyá imónḡḡrḡxḡnḡrḡ yaiwiáragḡpḡ tḡni xixeni imónḡḡrḡxḡnḡrḡ wéyo fá umḡrḡḡḡyo e wiirḡḡḡrḡni.

29 Ayf ripḡ nánḡrḡni. Ámá amipí nḡni sinḡ mimóniḡáná xfo yeáyf uyimḡxemeanfa nánḡ xámḡ nijfá imóniḡḡḡf xewaxo imóniḡḡpa ayf enḡ axḡpḡ nimónḡrḡná Kiraiso xiráonḡḡf imónḡrḡ xogweá obaxḡnḡḡf tḡḡo imónḡrḡ enfa nánḡ repeárḡḡrḡni.

30 Repearḡḡḡyo apḡni nḡwirḡ pḡni mḡwiárf ámá xfoyá imónḡḡrḡxḡnḡrḡ wéyo fá umḡrḡḡḡrḡni. Wéyo fá umḡrḡḡḡyo apḡni nḡwirḡ pḡni mḡwiárf “Gḡ íwo upeiḡḡpimḡ dánḡ diḡf wḡkwḡroarḡḡagfa nánḡ wé rónḡḡf imónḡḡḡḡrḡni.” ráriḡḡrḡni. E ráriḡḡḡyo apḡni nḡwirḡ pḡni mḡwiárf seáyḡ e xfo imóniḡḡpa ayf enḡ axḡpḡ imónḡḡḡrḡfa nánḡ wimḡxḡḡḡrḡni.

“Diḡf sipí Gorixo nene nánḡ neaiarḡḡpḡ wí pḡrḡ rakipaxḡ mimónḡni.” urḡḡf nánḡrḡni.

31 Gorixo apḡ apḡ e neaiḡḡf eḡagḡ nánḡ píof ranḡréwiniḡ? O nene tḡni nawínḡ imónḡḡḡḡwḡ nánḡ go símḡ tḡni neaipaxḡ imónḡniḡ? Oweoi, wí e mimónḡniḡ.

32 O xegḡ xewaxomi kíyḡ mimiaúnḡf nene nánḡ xe opikípoyḡnḡrḡ uowárēnapḡḡf eḡagḡ nánḡ nene re mḡyaiwipaxḡ reḡwiniḡ, “O ayf enḡ xixe oniípoyḡnḡrḡ mḡyaiwí xfoyá xewaxo anḡpá wḡrēnapḡḡagḡ nánḡ amipí xfoḡmḡ píránḡḡḡf xḡdḡpaxḡ imónḡniḡ nánḡ imónḡḡḡpḡ enḡ ananḡ neaiapḡnḡfárḡni.” mḡyaiwipaxḡ reḡwiniḡ?

33 Gorixo fá yḡyamiximḡf neaiḡene go xwḡyḡfá neaxekwḡmopaxḡ imónḡniḡ? Oweoi, wí e mimónḡniḡ. Nene nánḡ “Wé rónḡḡf imónḡḡḡḡḡrḡni.” ráriḡḡo, sa Gorixo eḡagḡ nánḡ

34 ámá go negḡf fwḡ eḡwápḡ nánḡ xwḡyḡfá neameárḡpaxḡ imónḡniḡ? Oweoi, ayf ripḡ nánḡ wí e mimónḡniḡ. Jisasḡ Kiraiso —O nene nánḡ peḡorḡniḡ. Apḡniḡ mé ámḡ nḡwiápḡnḡmearḡ xano tḡni xixeni nimónḡrḡ xegḡf wé náúmḡniḡ ḡweaḡorḡniḡ. E nḡḡwearḡná apaxḡpánḡḡf nimónḡrḡ rḡxḡḡf neaurḡyarḡḡorḡniḡ. O apaxḡpánḡḡf nimónḡrḡ rḡxḡḡf neaurḡyarḡḡḡḡ nánḡ ámá xwḡyḡfá neameárḡpaxḡ wo menḡniḡ.

35 Kiraiso nene nánḡ diḡf sipí nḡwirḡ neaiḡḡpḡ pí pḡrḡ rakipaxḡ imónḡniḡ? Xeanḡḡf neaímeánáranḡ, rḡmewá nḡneairḡnáranḡ, ámá wí xwḡraimḡmḡf neaikḡxéánáranḡ, aiwá nánḡ dḡwḡf nḡkeamónḡranénáranḡ, íkwauyḡxḡf nimónḡranénáranḡ, ámá wí mḡyḡfó rárfáyo nene nurḡkwínḡrḡnáranḡ, kirá tḡni rḡrómḡ neaiarḡnáranḡ, apḡ

nipini nineaimeari aiwi Kiraiso dñf sipi niwiri neaiinjpi wí pfrf rakipaxf mimónini.

³⁶ Nioni seararinjapi Bikwíyo nirinri eáninj rípi tñi xixeni imónini, “Nene Gorixoxiniyaéne imóninagwi nání íníná pipikímí neaianiro yarígfáriní. ‘Nanjwí nipikianfwa nání rfa imónini?’ niyaiwiro pikiarígfápa neaiapikiarígfáriní.” Nirinri eáninj api nioni seararinjapi tñi xixeni imónini.

³⁷ Api nipini neaímeaarinjagi aiwi negf dñf sxf neayinomí dání xopírárñinj niwiranéná míf niwimixirane xopírárí wiarinjwáriní.

³⁸ Nioni rípi aga nipimónini, “Nene niperfnáraní, siní xwfa tfo niñwearfnáraní, aññajfraní, imfóraní, amípi agwí ríná imóninjpiraní, amípi rfwéná imóninfpáraní, añ pífyo dánf eñf eáninj imónígfáyfraní,

³⁹ aññajf tñfmñi imóninjpiraní, xwánajf tñfmñi imóninjpiraní, ai amípi nñi Gorixo imixinjfyf wí dñf sipi o nene nání neaiarinjpi —Api Áminá Jisasi Kiraiso neaiinjpmí dání síwá neaiinjpirini. Api wí pfrf rakipaxf meníni.” nipimónini.

9

“Gf Judayf obaxf Jisasomí rfwf umogfa enagi nání gf dñf rfa nixearini.” urinj nánirini.

¹ Nioni Kiraiso tñi ikárininjáoní enagi nání agwí nioni searimípi nepa searimíni. Gorixoyá kwíyípi neaiwapíyarinjpmí nixidífná dñf niyaikirorí “Ayf ananirfani? Sipírfani?” niyaiwiri pikinarinjapi nioni yapf mīseararinjagi nání sopinj niwarini.

² “Gf Isireriyf Jisasomí rfwf numero ‘Yeáyf neayimixemeanfa nání uowárenapínfo, ayf omaní.’ yaiwiarinjagfa nání íníná nioni dñf rfa nixerí ikñinj nuyimñiri erí niarini.” seararinjini.

³ Gorixo Poroní siní Kiraiso tñi nawíní mikárinípa oenri peá nñimorí emí nimoarinjpmí dání nioní gf nrixímeáyf —Ayf gf ámá gwf axrí imónígfáyf nání raríñini. Ayf Kiraisomí dñf wíkwíropfrí nání arírá wipaxf enánáyf, “Xe peá onímoni.” nimónipaxfrini.

⁴ Ayf gf Isireriyf nání raríñini. Gorixo xegf piaxf menjf wimixinjfyfrini. Moseso tñi ámá dñf meañf e nemerfná Gorixoyá apákíkf inarinjpi síñwí winagfáyfrini. Gorixo “E niseaiimfáriní.” réroarinjpi aríá wiagfáyfrini. Nwí ikaxf Moseso eañpi meagfáyfrini. Omí yayf wianíro nání epaxf imóninjpi nání njfá imónígfáyfrini. Símmañfyo dání Gorixo “E niseaiimfáriní.” urinjfyfrini.

⁵ Xiáwo írɨɨ́ ɣámi imónɨgɨ́áwa, ayɨ́ ayɨ́yárinɨ. Ayɨ́yá xiáwɨyo dánɨ yeáyɨ́ neayimɨxemeanɨ́a nánɨ imónɨɨo áma imónɨɨ́rɨnɨ. Amɨpɨ́ nɨyonɨ seáyɨ́ e wimónɨɨo, ayɨ́ orɨnɨ. O Gorɨxo, anɨɨ́ íniná nene yayɨ́ umepaxɨ́ imónɨɨorɨnɨ. “E éwanɨgɨ́nɨ.” nimónarɨnɨ.

Áma Gorɨxo ɨ́a yamɨxárɨɨ́yɨ́ nánɨ urɨɨ́pɨ́ nánɨrɨnɨ.

⁶ Gɨ́ Judayɨ́ nápi Jisasomɨ́ rɨ́wɨ́ umogɨ́á enagɨ́ aɨ́ “Xwɨyɨ́á Gorɨxo ayo ‘E nɨseaiimɨ́árɨnɨ.’ urɨɨ́pɨ́ pisɨ́í weárɨnɨ.” rɨ́paxɨ́manɨ. Ayɨ́ rɨ́pɨ́ nánɨrɨnɨ. Negɨ́ arɨ́o Jekopoyá ɨ́wiárɨ́awéyɨ́ nɨnɨ omɨ́ dánɨ nemeága nuro nánɨ Isɨrerɨ́yɨ́ aɨwɨ́ wɨ́ Gorɨxoyá mimónɨɨagɨ́a nánɨ nɨnɨ nepa Isɨrerɨ́yɨ́ imónɨgɨ́ámanɨ.

⁷ Ebɨ́rɨ́amoyá ɨ́wiárɨ́awéyɨ́ nɨnɨ enɨ́ xɨ́oyá enagɨ́ aɨ́ nɨnɨ Gorɨxoyá niaíwɨ́nɨɨ́ imónɨgɨ́ámanɨ. Oweoɨ́, enɨ́ná Gorɨxo Ebɨ́rɨ́amomɨ́ re urɨɨ́ɨnigɨ́nɨ, “Dɨ́xɨ́ rárɨ́awé nepaxɨ́ɨɨ́ imónɨgɨ́áyɨ́ segɨ́ niaíwɨ́ wamɨ́ dánɨ marɨ́áɨ, Aisakomɨ́ dánɨnɨ nemeága upɨ́rɨ́árɨnɨ.” urɨɨ́ɨnigɨ́nɨ.

⁸ Ayɨ́ rɨ́pɨ́ nánɨ seararɨɨ́nɨ. Gorɨxo niaíwɨ́ Ebɨ́rɨ́amo emeanɨ́yɨ́ nɨnɨ nánɨ “Ayɨ́ niaíwɨ́ nepaxɨ́ɨɨ́ imónɨgɨ́áyɨ́rɨ́anɨ?” mɨ́yaiwɨ́ sa niaíwɨ́ xɨ́o Ebɨ́rɨ́amomɨ́ sɨ́mɨ́manɨ́yo dánɨ xwɨyɨ́á urɨɨ́pɨ́mɨ́ dánɨ emeanɨ́yɨ́ nánɨ “Ayɨ́ nepaxɨ́ɨɨ́ imónɨgɨ́áyɨ́rɨ́anɨ?” nɨ́yaiwirɨ́ rɨ́ɨ́rɨ́nɨ.

⁹ Ebɨ́rɨ́amomɨ́ sɨ́mɨ́manɨ́yo dánɨ re urɨɨ́ɨ enagɨ́ nánɨ, “Xwiogwɨ́ wɨ́omɨ́ rɨ́nánɨɨ́ imónáná Seraí niaíwɨ́ wo rɨ́xa xɨ́rɨ́áná ámi bɨ́mɨ́árɨnɨ.” urɨɨ́ɨ enagɨ́ nánɨ rarɨ́ɨnɨ.

¹⁰ “Gorɨxo apɨ́nɨ enɨ́ enagɨ́ nánɨ seararɨɨ́nɨ.” marɨ́áɨ, Rebekaí áma ná wonɨ́, negɨ́ arɨ́o Aisakoyá niaíwɨ́ ayáɨ́ agwɨ́ enáná enɨ́pɨ́mɨ́ dánɨ enɨ́ axɨ́pɨ́ sɨ́wá rénɨɨ́ neaiarɨ́nɨ. Áma nepa xɨ́oyá imónɨgɨ́áyɨ́ áma emeanarɨ́gɨ́apɨ́mɨ́ dánɨ imónarɨ́gɨ́ámanɨ.

¹¹ Niaíwɨ́ ayáɨ́ Iso tɨ́nɨ Jekopo tɨ́nɨ sɨ́nɨ mɨ́xɨ́rɨ́ agwɨ́yo nerɨ́ná sɨ́nɨ nanɨ́ bɨ́ eri sɨ́pɨ́ bɨ́ eri mepa enáná Gorɨxo áma xɨ́o yarɨ́ɨpɨ́ nánɨ re oyaiwɨ́poyɨ́nɨrɨ́, “O áma nionɨ́yá oimónɨ́poyɨ́nɨrɨ́ ɨ́a nɨ́yamɨ́xárɨ́rɨ́náyɨ́, wiwanɨ́ɨyɨ́ wigɨ́ nanɨ́ epɨ́rɨ́ápɨ́ranɨ, sɨ́pɨ́ epɨ́rɨ́ápɨ́ranɨ, apɨ́ nánɨ dɨ́ɨ́ nɨ́morɨ́ ɨ́a yamɨ́xárɨ́ɨmanɨ. Sa xewanɨ́o e emɨ́ánɨrɨ́ enwɨ́peáragɨ́pɨ́ nánɨ dɨ́ɨ́ nɨ́morɨ́ ámayo ɨ́a yamɨ́xárɨ́rɨ́nɨ.” Dɨ́ɨ́ e oyaiwɨ́poyɨ́nɨrɨ́

¹² Rebekaímɨ́ re urɨɨ́ɨnigɨ́nɨ, “Xɨ́ráo xogwáomɨ́ ínɨ́mɨ́ wurɨ́nɨnɨ́árɨnɨ.” urɨɨ́ɨnigɨ́nɨ.

¹³ Bɨ́kwɨ́yo dánɨ re rɨ́nɨɨ́pɨ́, “Gorɨxonɨ́ xogwáo Jekopo nánɨ nɨ́nimónɨ́rɨ́ aɨ́ xɨ́ráo Iso nánɨ mɨ́nimónarɨ́nɨ.” rɨ́nɨɨ́pɨ́ nionɨ́ “Gorɨxo xɨ́o wimónarɨ́ɨpɨ́nɨ́ yárarɨ́ɨ́rɨ́nɨ.” seararɨ́ɨápɨ́ tɨ́nɨ xɨ́xenɨ́ rɨ́nɨnɨ.

14 Ayínáni píoi raniréwini? “Gorixo á máyo íá niyamixáriríná enjipi nipikwini menjirini.” raniréwini? Oweoi, wí e ripaxí mimónini.

15 Ayí rípi nánirini. Moseso Gorixomi rixiñf uráná Bikwíyo niriniri eániñpa Gorixo re uriñnigini, “Á má nioni wá owianimniíná anani wá wianimñini. Á má nioni ayá urimiximniíná anani ayá urimiximñini.”

16 Gorixo e uriñf enagi nani ayí á má wigí diñf tñni “E oimónaneyi.” yaiwiarñagí nani íá yamixárinñyf imónarigíámani. E i oimónaneyinro anñf miní yarñagí nani íá yamixárinñyf imónarigíámani. Sa Gorixo wá wianarñpimi dani íá yamixárinñyf imónarigíáriní.

17 Bikwíyo dani Moseso tñíná Gorixo Isipiyí mixí ináyomi re uriñf enagi nani nene anani diñf axípi mopaxirini, “Nioni xopírarf síapimi dani ení eániñf nioniyá siñáni piaumímí iniri yoí nioniyá xwíá nirimini yaní niwéa uri éwiniñiniri nioniyá diñf tñni joxi mixí ináyí nimóniri menjweañoxirini.”

18 Gorixo e uriñf enagi nani nene re niyaiwirane niñfá imóniñwini, “Á má ‘Wá owianimni.’ wimóniñfyo wá wianarñfirini. Á má ‘Diñf wakisí oinípoiñiri owimiximni.’ wimóniñfyo diñf wakisí inípiri nani wimixarñfirini.” niyaiwirane niñfá imóniñwini.

“*Gorixo nipikwini miyarinini.*’ rípaaxí mimónini.” uriñf nánirini.

19 Seyíné re nírípráoi, “Joxi neararñipi nepa enánáyf, Gorixo pí nani á má wigí sipí egíapi nani sini ayairirí wiarñfirini? O ‘Á má xe api api oimónípoi.’ yaiwiárñipi á má go pírf urakipaxí imónini? Oweoi, wí e mimóniñagi nani rarñwini.” E níráná

20 re searimñini, “Seyíné pí á máyíné nimónimáná Gorixomi xixewiámí wiarñoi? ‘Xwáríá sixí xwíá tñni imixífwá imixarñomi “Niwáni imóniñapi pí nani e nimixíñini?” uriniñoi.’ ríseaimónarini?

21 ‘Xwáríá sixí imixarñi xwíá axí xéfpimi dani xwáríá sixí wíxaú nimixiríná wíwá ayí aiwá ríá nani imixiri wíwá ráf sixí yinínfa nani imixiri epaxí mimónini.’ ríseaimónarini?” searimñini.

22 Gorixo “Á má íwí egíapi nani wikí nóniñipi owíwapiyimni.” wimóniri “Pírf umamómi nani gí ení eániñipi síwá owíwapiyimni.” wimóniri nerí aí á má xwáríá sixí xwíríá ikixenfwiniñiniri ipimoárñiñyfñiñf imónigíáyo apaxí mé pírf mumamó kikiíá nerí sa siñwí

níwíga waríṅagí nání áamá go xíxewiámí níwirí “Joxí nípíkwiní míyaríṅíní.” urípaxí imóníní?

23 O áamá xwáríá síxí wá wianfímíḡíníri ipímoáríṅíyíníṅí imóníḡíáyó —Ayí ení seáyí e xílo imóníṅíṅí bí imóníṅíṅíṅí eníná dání ipímoáríṅíyíní. Ayo wá wianaríná áamá níní síṅwí níwíníro re yaiwíṅíṅíṅí, “Seáyí e Goríxo imóníṅíṅí, ayí xegí bí imóníṅí apíríani?” yaiwíṅíṅíṅí wíníyo apaxí mé pírí mumamó kíkíá néra uṅíṅí.

24 Áamá xwáríá síxí wá wianfímíḡíníri ipímoáríṅíyíníṅí imóníḡíáyí, ayí neneníṅí. Nioníyá oimóníṅíṅí wéyo íá neaumíṅíṅí. Gí Judayí wienení íá neaumíṅíṅí. Émá wíyo ení íá umíṅíṅí.

25 Nioní “Goríxo émáyí ení nioníyáyí oimóníṅíṅí wéyo íá umíṅíṅí.” seararíṅí eníná xwíyíá wíá rókiamoagí Xoseao Bíkíwíyo níṅí ení ríṅí t́níní xíxení ríníní, “Ámá Goríxoníyá mimóníḡíáyí nání ‘Gí ámáríní.’ ríṅí áamá díní síxí muyípa enáyí nání ‘Gí díní síxí uyíṅíṅí.’ ríṅí emíṅí.

26 Aní nioní ‘Ámá níḡíṅí.’ uríṅíṅí nání re ríṅíṅí, ‘Níáwí Nwíá díní níyímíṅí t́ṅíyáyíṅí.’ ríṅíṅí.” Xoseao e níṅí ení.

27 Eníná wíá rókiamoagí Aisaiaoyí ríníṅí Isíreríyíyá f́wíáríawéyí nání níṅíṅí re ríṅíṅí, “Isíreríyíyá f́wíáríawéyí áamá obaxí iníkí rawírawápámí eníyí imóníṅípa imóníṅíṅí aíwí Goríxo áríníṅí yeáyí uyímíxemeaníṅí.

28 Ámíná Goríxo ‘Xwíá t́yó ṅweagíáyó píṅí umamóṅíṅí.’ ríṅíṅí níyáríṅí síníní mé píṅí umamóáríní enagí nání raríṅíṅí.” Aisaiao e níṅí ení.

29 “Goríxo xegí Judayo wá míwianípa nerínáyí, wí yeáyí uyímíxemeaníyí imóníṅíṅí meníní.” oyaiwíṅíṅí nání Aisaiao ámí ríṅí ení ríṅíṅí, “Ámínáo —O aníṅí níní símíṅí wíṅíṅí. O Isírerene negí áamá bí xe onṅéṅíṅí síṅwí míneanípa nerí síṅwíyí, áamá aní Sodomíyí ríníṅíṅí ṅweáyí t́níní Gomorayí ríníṅíṅí ṅweáyí t́níní níní aníá imóníṅíṅí nene ení imóníṅíṅí.” níṅí ení.

“Judayí xéṅwí xídaríḡíá enagí nání wé róníḡíáyí mimóníḡíṅí.” uríṅíṅí.

30 Ayínání nene píóí raníṅí? Sa ríṅí raníwíní. Émáyí wí “Goríxo áamá nání ‘Gí wé róníḡíáyíṅí.’ níṅíṅí ayí apímí dání ráraríṅíṅí?” níyáwíro “Wé róníṅíwáyí” oimóníṅíṅí aníṅí míní mepa nero aí apí t́níní xíxení

imónigfawixini. Wé róniñf Gorixo ámá Jisasomi dñf wíkwíroarñagfa niwiniñná rárarñfpi apí tñi xixeni imónigfawixini.

³¹ E imóniñagfa aí Isireriyf ñwf ikaxf riniñfipimi niñfdirñfipimi dání wé róniñf oimónaneyinro aniñf minf neróná wé róniñf ñwf ikaxf eániñfyo riniñfpi tñi xixeni mimónigfawixini.

³² Ayf pí nání apí tñi xixeni mimónigfawixini? Ayf Jisasomi dñf niwíkwírorñfipimi dání oimónaneyinro mé wigf dñf tñi ñwf ikaxf riniñf ríipimi niñfdirane oimónaneyinro yarñagfa nání wé róniñf apí tñi xixeni mimónigfawixini. Ayf Jisasomi —Judayf Jisasomi ñpíkiro aí “Gorixomi xewaxomí wí píkípxenemani. Ayinání o Gorixomi xewaxomani.” rarígfá enagí nání o sñjá ámá níkirípeañri ná eánarígfóniñf imóniñorini. Omí níkirípeañriro naniñf eániñfawixini.

³³ Bíkwíyo dání apí nání xixeni re niriñri eániñi, “Arfá époyí. Gorixoní dñwf Saioniyí riniñfipimi —Apí Jerusaremyo riniñi. Apimi ámá níkirípeañri ná eániñro símirirí wirí epírfá nání sñjá wo e tñiñi. E nerí aí omí dñf wíkwírófáyf xfo rñfpi tñi xixeni wiñfá enagí nání ayá wí epírfámani.” Bíkwíyo dání xixeni e niriñri eániñi.

10

“Judayf nápi Kiraisomi dñf mñwíkwírogfá enagí nání Gorixo yeáyf uyimixemeañmani.” urñf naniñriñi.

¹ Gf nírixímeáyíné, Gorixo gf Isireriyó yeáyf uyimixemeáwiniñiñri íkñiñf sípi niarñagí nání omí rixñf aniñf minf wuríyarñárini.

² E nerí aí ayf yeáyf miyimixemeániñoi. Nioní ayf yarígfápí nání pírániñf dñf íá níxiriñri nání áwanf rarñiñi. Ayf Gorixomi oxídaneyinro símf níxeadfpeníñro nero aí pírániñf dñf neñwípémáná miyarñoi.

³ Ayf rípi nání seararñiñi. Ayf “Ámá e yarígfápimi dání Gorixo ‘Wé rónigfáyíñerini.’ urarñiñfíñi?” niyaiwiríñá xenwf yaiwiarígfárini. Xenwf dñf re niyaiwiro, “Negf pírániñf yarñwápimi dání Gorixo ‘Wé rónigfáyíñerini.’ neariniñárini.” niyaiwiro apini niñfdiró nání Gorixomi yeáyf símanñwíyóniñf mñwuríñipa ero “Apí neróná wé rónigfáyíñé imónipírfárini.” ráriñiñfipimi mñxíñipa ero egfá enagí nání seararñiñi.

⁴ Gf Judayf dñf re moarígfápi, “Ñwf ikaxf riniñfipimi niñfdirñfyo dání wé róniñwaéne imónañwárini.” Dñf e moarígfápimi Kiraiso pñf wiaíkiñmonfíñi. E enf enagí

nání omí dñí wíkwírófá gíyí gíyí nání Goríxo “Wé rónígfáyíříní.” rárínfáríní.

5 Moseso áamá wé rónígfá imóníþíří nání ñwí ikaxí eáníñíþímí xídarígfáyí nání níríří ríwamíñí nearíná réníñí ríñíříní, “Áamá wé rónígfá imóníþíří nání ñwí ikaxí eáníñí ríþí nípíní yarígfáyí xíxeni e neríñíþímí dání dñí níyímíñí tígíá imóníþíříříní.”

6 Wé róníñí áamá ñwí ikaxí eáníñíþímí xídarígfáþímí dání imóníñíþí nání Moseso e ríñí eñagí aiwí dñí wíkwírówáþímí dání “Áamá wé rónígfáyíříní.” ráríníñene Kiraiso yeáyí neayímíxemeanfá nání ríxa níweapíří nípémáná ámí wiápínímeaní eñagí nání Bíkwyó dání níríníří eáníñíþa re raríñwáríní, “Re míyáiwiníþaní, ‘Añínamí nání gene peyaníwárífaní?’ míyáiwiníþaní. Ayí xwíyífá ‘Apímí dání Goríxo áamáyo yeáyí uyímíxemeanfáríní.’ ríníñíþí arfá wianíwá nání Kiraisomí añínamí dání gene nípeyirane nípemeámí weapaníwá nání raríñíñí.

7 Ríþí ení míyáiwiníþaní, ‘Síríříkí síríwí mayí imóníñíþímí nání gene weaníwárífaní?’ míyáiwiníþaní. Ayí Kiraisomí amí dání gene níwepínířane nípemeámí yapaníwá nání raríñíñí.”

8 Bíkwyó xwíyífá Goríxoyáþí nání píóí ríníní? Ríþí re ríníní, “Xwíyífá apí ná jfámí mimóníní. Añwí e segí símímaní tñí e imóníñagí nání apí ananí xwíyífá ríro dñí moro epaxí imóníní.” Bíkwyó e ríníní. Xwíyífá áamá Jisasomí dñí wíkwíróříříxíníří none wáf raríñwáþí nání raríñíñí.

9 Xwíyífá apí, ayí ríþíříní. Ámáýné ayá mé Jisaso nání “Ámínáoríní.” níríří woákíķí erí “O Goríxoyá dñí tñí xwáríþáyo dání wiápínímeaníříní.” níyáiwírí dñí wíkwírorí neríńáyí, Goríxo yeáyí seayímíxemeanfáríní.

10 Ayí ríþí seararíñíñí, “Goríxo áamá wo Jisasomí dñí wíkwíroaríñagí níwíníříná ‘Wé róníñoríní.’ ráríří maníyo dání woákíķí yaríñagí níwíníříná yeáyí uyímíxemearí yaríñíříní.” seararíñíñí.

11 Nioní seararíñáþí Jisaso nání Bíkwyó dání re níríníří eáníñíþí tñí xíxeni seararíñíñí, “Áamá omí dñí níwíkwíroríńáyí, xó ríñíþí tñí xíxeni wiínfá eñagí nání ayá wí winínfá meníní.” níríníří eáníñíþí tñí xíxeni raríñíñí.

12 Ayí ríþí náníříní. Ámíná dñí níneneni wíkwíroaríñwáo —O áamá arířá nealíwíníğíníří yaríñí wiarígfá níyoní wá bí onímiáþí míwianí ayá wí

wianaríḡoríni. O ná woní enagí nání Judayo xegí bī wiiri é máyo xegí bī wiiri yaríḡmaní.

13 Bīkwíyo re níríníri eáníḡí rípi “Gíyí gíyí Ámínáo yeáyí oniyimíxemeaníri yaríḡ wí fáyo yeáyí uyimíxemeaníáríni.” níríníri eáníḡípi nioní seararíḡápí t́ni xixení axípi ríníḡagí nání seararíḡíni.

14 Ámá wo gí Judayí nání re níránáyí, “Kiraisomí dḡí mīwīkwírogí fá enagí nání aríge nero yeáyí oneayimíxemeaníri yaríḡ wí píráoí? O nání arí fá mīwí gí fáyí enagí nání aríge nero dḡí wíkwíropíráoí? Ámá wo o nání wá muríḡ enagí nání aríge nero arí fá wí píráoí?”

15 Goríxo ámá wa wá urípírí fá nání murowáríḡ enagí nání aríge nero wá urípíráoí?” Ámá wo Poroní raríḡápí pí rí nírakímíníri nání e níránáyí, re urímíni, “Bīkwíyo dání ‘Ámá xwíyí fá yayí winípaxí imóníḡpi wá urímearí gí fáyí nurémearí ná ayí awíaxíríni.’ níríníri eáníḡagí nání wá urípírí fá nání Goríxo ríxa murowárípa reḡnigíni?”

16 Wá ourímépoyníri urowáríḡagí aí Judayí nání xwíyí fá yayí winípaxípi pí ráníḡí xixení arí fá níwiro mīxí dḡí fáwixíni. Wá rókiamoagí Aisaiáo Bīkwíyo re níríri eaní ríni, ‘Ámínáoxíni, none áwanḡ uraríḡwápi gíyí arí fá níneairí dḡí íkwíroaríḡoí? Oweoí, wí e mīyaríḡoí.’ Níríri eaní apí nioní seararíḡápí t́ni xixení imóníḡagí nání raríḡíni.

17 Ayínání nene níj fá rípi imóníḡwíni. Ámá xwíyí fá Kiraiso nání arí fá níwiríḡíyo dání dḡí wíkwíroarí gí fá ríni. Ámá wí xwíyí fá apí wá urarí gí fá pimi dání arí fá wíarí gí fá ríni.” urímíni.

18 Ámá wo “Xwíyí fá Kiraiso nání wá rarí gí fápi Judayí nepa arí fá rí fá wí gí fáwixíni?” níránáyí, re urímíni, “Aga ríxa arí fá wí gí fáwixíni. Bīkwíyo dání re níríníri eáníni, ‘Ámá xwí fá rí rí nírímíni ḡweagí fáyí wí gí manḡ ríxa arí fá wí gí fáwixíni. Ámá anḡ ní míni ḡweagí fáyí wí gí xwíyí fápi ríxa arí fá wí gí fáwixíni.’ níríníri eáníḡagí nání ‘Judayí ríxa arí fá wí gí fáwixíni.’ raríḡíni.” urímíni.

19 Ámí ámá wo “Xwíyí fá wá uragí fápi nání Judayí mají fá imónagí fá ríni?” níránáyí, re urímíni, “Oweoí, é máyí aí níj fá imóníḡánáyí, ‘Judayí níj fá mímónagí fá ríni.’ rí paxí meníni.” urímíni. Moseso Goríxo nání re níwuríyirí eaní enagí nání raríḡíni, “Judayí né Goríxoní ámá xenwí wíyo pí ráníḡí mearíḡagí síḡwí nínanírí ná sípí dḡí wíaiwí pírí fá ríni. Ámá seyí né ‘Mají fá imóní gí fá ríni.’”

wiaiwiarigfáyo píraninǵ mearinǵaǵi sǵwǵ nǵnanirǵnǵa wǵkǵ wónipǵrǵárinǵi.” Moseso e nǵwurǵyirǵi eaǵǵ enǵaǵi nǵnǵi rarǵinǵi.

²⁰ Judayǵ “Gorǵxo émáyo marǵái, nenenǵ neamímǵnǵnǵárinǵi.” yaiwiarǵinǵaǵa aí wǵá rókiamoagǵ Aisaiao enǵ xwǵyǵá Gorǵxo nǵnǵi nǵwurǵyirǵnǵa ayǵa igigǵ mé nerǵi re nǵwurǵyirǵi eaǵǵrǵinǵi, “Ámá omǵ ge dánǵi wǵnǵimeanǵrǵéwǵnǵirǵi mǵyarǵigfáyǵ Gorǵxonǵi rǵxa sǵwǵ nǵnǵimeagfáyǵrǵinǵi. Ámá Gorǵxonǵi nǵnǵi yarǵinǵǵ mǵwǵpa egfáyo nǵiwanǵinǵonǵi xámǵi piaumǵmǵ wǵnǵinǵárinǵi.” Émáyo nǵnǵi Aisaiao e nǵrǵrǵi rǵwamǵinǵǵ nearǵi aiwi

²¹ gǵ Isǵrerǵyǵ nǵnǵi Gorǵxo rǵinǵǵ rǵipǵi rǵwamǵinǵǵ eaǵǵrǵinǵi, “Ayǵ Gorǵxonǵi tǵámǵnǵi obǵpoyǵnǵirǵi anǵinǵǵ minǵ wé awǵá nǵiwǵaxǵdǵirǵnǵa ná mé ámá manǵǵ nǵiwǵiaǵkirǵi rǵwǵ sǵwǵá yirǵi yarǵigfáyo wé awǵá wǵaxǵdǵinǵárinǵi.” nǵrǵrǵi eaǵǵrǵinǵi.

11

“Isǵrerǵyǵ árǵnǵǵ bimǵi Gorǵxo wǵa wǵanarǵinǵǵpǵi wǵimeaarǵinǵi.” urǵinǵǵ nǵnǵirǵinǵi.

¹ Ayǵnǵnǵi “Gorǵxo xegǵ Isǵrerǵyǵo rǵxa anǵinǵǵi rǵwǵ umonǵrǵinǵi.” rǵmǵnǵirǵéinǵi? Oweoi, wǵi e rǵpaxǵ menǵnǵi. Nionǵi enǵi Isǵrerǵyǵ wǵonǵrǵinǵi. Ebǵrǵámoyǵa fwiǵárǵawéyǵ wǵonǵrǵinǵi. Sǵyǵkǵ Beǵjǵmano tǵnǵi imónǵinǵǵa wǵonǵrǵinǵi. Nionǵi e imónǵinǵǵaonǵi aí Gorǵxo wǵi rǵwǵ mǵnǵimonǵǵ enǵaǵi nǵnǵi “‘Isǵrerǵi nǵyonǵi rǵxa anǵinǵǵi rǵwǵ umonǵrǵinǵi.’ rǵpaxǵ menǵnǵi.” seararǵinǵinǵi.

² O xegǵ ámáyo —Ayǵ amǵpǵi sǵnǵi mimónǵinǵǵánǵa fǵa yǵyamǵximǵ enǵyǵrǵinǵi. Ayo wǵi rǵwǵ umonǵǵmanǵi. Wǵá rókiamoagǵ Iraiǵiao nǵnǵi Bǵkwǵyǵo nǵrǵnǵirǵi eánǵinǵǵpǵi sǵnǵi majǵfǵa rimónǵinǵoǵ? O Gorǵxo ayo enǵi xǵxe rǵwǵ umówǵnǵigǵnǵirǵi xegǵ Isǵrerǵyǵ nǵnǵi anǵinǵúmǵ ikaxǵ nurǵrǵnǵa re urǵinǵnǵigǵinǵi,

³ “Ámǵnǵáoxǵnǵi, dǵxǵ wǵá rókiamoarǵǵfǵawamǵi nowamǵnǵi pǵkiro joxǵi nǵnǵi rǵdǵyowǵa epǵrǵfa nǵnǵi írǵá onǵinǵǵyǵ pǵpǵnamǵi ero éfǵa enǵaǵi nǵnǵi joxǵi dǵinǵǵ rǵkwǵironǵa yoparonǵi nǵweanǵinǵi. Nionǵi enǵi nǵpǵkǵianǵiro nǵnǵi rǵxa pǵfǵa niarǵinǵoǵi.” urǵagǵi aí

⁴ Gorǵxo pǵoi urǵinǵnǵigǵinǵi? “Joxǵinǵi marǵái, ámá nǵnǵi nionǵyǵa imónǵinǵǵyǵ 7,000 imónǵinǵi. Ayǵ wayǵa nǵwǵfǵa xopaǵkǵigǵ imónǵinǵǵ Bǵarǵyǵi rǵnǵinǵǵpǵimǵi xómǵinǵǵ nǵyǵkwǵiro yayǵ mǵmearǵigfáyǵrǵinǵi.” urǵinǵnǵigǵinǵi.

⁵ Ayǵnǵnǵi enǵinǵa e imónǵinǵǵpa agwǵi rǵnǵa enǵi axǵpǵi árǵnǵǵ wǵi Gorǵxo xegǵ wǵa wǵanarǵinǵǵpǵi tǵnǵi xǵxenǵi nerǵnǵa fǵa neayamǵxǵinǵǵ árǵnǵǵ wiene nǵweanǵwǵnǵi.

⁶ Gorǵxo ámáyo fǵa nuyamǵxǵrǵnǵa xegǵ wǵa nǵwǵianǵrǵinǵǵpǵimǵi dánǵi fǵa uyamǵxǵinǵǵ enǵaǵi nǵnǵi “Ámáene nanǵǵ bǵi yarǵinǵagwǵi nǵneanǵirǵi nǵnǵi fǵa neayamǵxǵinǵǵrǵinǵi.” yaiwǵipaxǵ menǵnǵi.

Ámá nanj yaríḡagá nání fá nuyamixiri sḡwiriyí, wá wianaríḡpí mimóní, mimóní wá wianaríḡpí imónimniri enjirini.

⁷ Ayínáni píoi rípxáriní? Isireriyí wé róníḡ apí oimónaneyinro aníḡ miní yaríḡápí mimónipa egá aiwí ámá Gorixo xegí dḡḡ tḡnī fá uyamixíḡyḡnī xixeni imóníḡárini. Wíniyí Gorixoyá dḡḡyo dání wigí dḡḡ ríxa wakísí iníḡárini.

⁸ Nioní seararíḡpí tḡnī xixeni Bíkwiyo dání re niriniri eáníḡpa, “Ayí dḡḡ píraníḡ nímore ‘Gorixo apí neaíwapiyimniri ría yarini?’ miyaiwí éfrixiniri káká sḡwí aniri aríkwíkwí ará wiri dḡḡ xaxá merí epíri wimixíḡ enḡḡ nání apí e néra níbásaná agwí ríná ení sḡnī yaríḡoi.” Bíkwiyo dání e niriniri eáníḡpa agwí ríná xixeni dḡḡ wakísí inaríḡoi.

⁹ Depito ení re ríḡirini, “Ayí ‘Níwayiróniri ḡweanwini.’ níyaiwiro maiwí ḡweanáná aiwá yayí yaníro nání nímixiro naríḡápí dḡḡ Gorixoxiniyá tḡnī xe sípogwíniḡ imóniri mḡréníḡ imóniri éwiniḡini. Xe níkirípeaaniri ná eánaríḡápíniḡ imóniri ría meaárinaríḡápíniḡ imóniri éwiniḡini.

¹⁰ Gorixoxi yaríḡpí nání sḡwí anopasínipíri nání joxiyá dḡḡ tḡnī sḡwí xe síá uyiniri joxi yaríḡpí nání majía nero ikárinaríḡápí xe aníḡ aiwá fá xwéníḡ nímearkwínimí emero éfrixini.” Depito e ríḡípa gí Judayí nápi xixeni apí nero dḡḡ wakísí inaríḡoi.

“Judayí manj wiaíḡigá enḡḡ nání Gorixo émáyné yeáy seayimixemeaarini.” uríḡ nánirini.

¹¹ Ayínáni ámá wo yaríḡ re níánáyí, “Judayí Jisasomí dḡḡ níwíkwíropa nero níkirípeaaniri ná neániríniḡ neróná aníḡ axípi e imónaríwaníḡniri egáraní?” Yaríḡ e níánáyí, re urímíni, “Aga oweoi, ayí wiaíḡigá enḡḡ nání Gorixo émáyo yeáy uyimixemeaarini. Judayí o émáyo nanj wiaríḡḡ sḡwí níwíniróná sípi dḡḡ níwaiwiro Jisasomí dḡḡ owíkwírópoyiniri nání e yarini.” urímíni.

¹² Ayí manj wiaíḡigá enḡḡ nání agwí ríná Gorixo ámá xwá tḡyo ḡweagá wíniyo nanj ayá wí níwiiri aiwí Judayí Gorixo fá uyamixíḡ níni ríxa Jisasomí dḡḡ níwíkwírorínáyí, émáyo ení nanj xwapí ayá wí wiíníriní. Judayí níkirípeaaniri ná eáníḡ enḡḡ nání Gorixo émáyo nanj ayá wí níwiiri aiwí Isirerí Gorixo fá uyamixíḡyí níni Jisasomí dḡḡ níwíkwírorínáyí, émáyo níwiiríná xámí nanj wiínípa mé ámi seáyí e imóníḡpí wiíníriní.

13-14 Agwî Romîyo ηweagfá émáyfné xwiyfá bî osearîmîni. Gorîxo émáyo wáf ourînrî nîrowárenapîηonî enagî nánî nionî e nerfná rîpî enî yarîηárîni. Gf áamá gwî axrí imónîgfáyf “Gorîxo émáyo nanf rfa wîiarîni?” nîyaiwiro spî dîηf wîaiwiarîgfápîmî dánî wierfkiemeáimîgînrî xfo émáyo ourînrî nîrowárenapîηfpî yarîηárîni. E nerfná “Gorîxo e éwîngînrî nîrowárenapîηfpî seáyî e imónîηfpîrfanî?” nîyaiwirî yayf tîni néra warîηárîni.

15 Ayf rîpî seararîηîni, “Gorîxo Isîrerîyo rfwf umonfpîmî dánî áamá xwfá tîyo ηweagfá wîniyf tîni xfo nawîni pîyfá wîrîngfáyf imónîηagfa nánî Isîrerîyo ámî numîmînrîfná ayf rîxa xwárfpáyo dánî wîápfîmeáfáyfnîηf imónîpîrfárîni.

16 Bisfkerfá iwamfó nimîxîrîfná xámî bî onîmiápi nîxerî ‘Rîpî, ayf Gorîxo nánîpîrîni.’ nîyaiwirî táná nápi nîpîni Gorîxoyánîηf imónarîηpa Judayf fwiárfawéwa Gorîxoyá imónîgfá enagî nánî rfwfyo imónîgfáyf enî axfpî oyá imónîpîrfárîni. Íkfá pîpîηf wîrî ‘Gorîxo nánîrîrîni.’ nîyaiwirî nîtrîfnáyf, reηf enî oyá imónîηpa Judayfyá xiáwo írîηfyf Gorîxoyá imónîgfá enagî nánî rfwfyo imónîgfáyf enî axfpî oyá imónîpîrfárîni.” seararîηîni.

17 E nerî aí ewayf xwiyfá rîpî osearîmîni, “Gorîxo xegf Judayo rfwf numorfná íkfá orîpf reηfnîηf bî nóreari émáyfné —Seyfné reηf orîpf áamá îwfá urarîgfá marfái, orîpf xegfpî yaparîηfpîmî dánînrîηf reηf eánîgfáyfnérîni. Seyfné Gorîxo nîmearî wîniyf reηf eánîgte seanwîrárff enagî nánî seyfné orîpf pîpîηfpîmî dánî iniîgf nînrîfná Judayfyá xiáwo írîηfyo Gorîxo nanf wîagfpîmî dánî iniîgînrîηf nînrî reηf wîniyf tîni píránîηf reηf onarîgfárîni.

18 E nerî aîwî Judayo Gorîxo rfwf numorfná reηfnîηf óreanfyf nánî wárixayfné mimónîpa époyî. Wárixane oimónaneyînrónáyf, xámî píránîηf dîηf nîyaîkirorî re mófrîxîni, ‘Reηene pîpîηf nánî iniîgf ímîxarîηwámant. Pîpîηfyf —Ayf Judayfyá xiáwo írîηfyfîrîni. Ayf nene nánî iniîgf ímîxarîηîrîni.’ mófrîxîni.” osearîmîni.

19 Émá Jîsasmî dîηf wîkwîroarîgfáyfné re nîránáyf, “Nene neanwîrárîmînrî nánî ayo óreanîrîni.” nîránáyf,

20 re searîmfîni, “Seyfné ananî rarîηot. Ayf Jîsasmî dîηf mîwîkwîroarîηagfa nánî óreanîrîni. E nerî aí seyfné enî píyo dánî marfái, sa dîηf wîkwîroarîgfápîmî dánî óreáe seanwîrárîηfyfné imónîgfáyfné enagî nánî wá mimónîpa ero wáyf ero éfrîxîni.” searîmfîni.

21 Gorîxo “Reηf íkfá bimî dánî nóreari ηwîrárîηf marfái, íkfá ná apámî dánî eánîηfpî xe oeánîni.” mîyaiwî óreanîf

enqagí nání é máyíné ení “Xe oeáníni.” miyaiwí axípi neaóreanígíni “Wáyí éríxíni.” seararíni.

²² Ayínáni Goríxo á máyo wá níwianíríná wirí wikí tñí níwiríná wirí yaríñípi nání dñí móríxíni. Jisasomí dñí miwíkwíropa neríñípi dání níkirípeaánírí náníñí eánígfáyo Goríxo wikí tñí níwirí aiwí é máyíné wá seawianaríni. Seyíné dñí wíkwíroarígfápimí dání aníñí wá seawianípxí imóníñánáyí, ayí ananí wá níseawiaga unfáríni. E mepa nerínáyí, seyíné ení seawákwímo nányí.

²³ Rení óreamoníñí imónígfáyí ení dñí miwíkwíro yarígfápi ríxa emí nímore dñí wíkwíróánáyí, Goríxo wígfí óreane dání ámi ñwirárínfáríni. Goríxo ananí ámi ñwirárípxí enqagí nání raríni.

²⁴ É máyíné Goríxo íkíá orípí xegípi yaparíñínamí dání nóreari á má aiwá omíñí neríná mepa yarígfápa nerí á máyanamí seanwiráríñí enqagí nání xegí anamí dání óreanípi anípxí ámi wígfí axínamí ñwirárípxí imóníñagí nání seararíni.

“Goríxo ámi Isíreríyo yeáyí uyimíxemeanfáríni.” uríñí náníni.

²⁵ Gí nírixímeáyíné, seyíné “Nene dñí é mí saímí monwaéneríni.” níyaiwiníro “Goríxo xegí Judayo aníñíni emí monfáríni.” yaiwítríxíni xwíyíá yumí imóníñí rípi nání majfá oimónípoynírí mímónaríni. Xwíyíá yumí imóníñípi, ayí rípiríni. É má Goríxo íá uyamíxíñíyí nñí xfo tñámíni bípíre nání Isíreríyí nápi dñí wakísí niga upírfáríni.

²⁶ E néra numáná enáná Goríxo Isírerí níyoní yeáyí uyimíxemeanfáríni. Nioní seararíñápi Bíkwíyo dání xwíyíá nírinírí eáníñí rípiáú sopíñí níwaríni, “Éfí neamíníño dñí Saioní —Dñí Saioníyí ríñípi Judayíá aní e nání ríñípi ríni. Éfí neamíníño dñí Saioní ñweañwaéneyáo nímonírí Jekopoyá íwiárfawene uyíñí yaríñwápi emí neawiaíkímonfáríni.” nírinírí eánírí

²⁷ ámi wí e “Goríxoní wígfí íwí egíápi yokwarímí níwiiríná ‘Rípi níwiimfáríni.’ réroármíni.” nírinírí eánírí enípiáú nioní seararíñápi tñí xíxeníríni.

²⁸ Judayí xwíyíá yayí neainípxí imóníñípi ríwí número nání Goríxomí símí tñí wiarígfáyí imóníñagí nání Goríxo é máyíné nañí seaiaríni. E nerí aí Goríxo wígfí xiáwo íríñíyo íá uyamíxíñí enqagí nání xíoyá dñí síxí uyíñíyí imóníñoi.

²⁹ Goríxo wá níwianíríná anípa níwirí nioníyá oimónípoynírí wéyo íá numíríná ámi yarápímí mómíwíaríño enqagí nání raríni.

30 Émáýfné eñíná Goríxomí wiaíkiagfa aiwi agwí ríná Judayf xamíñyí wiaíkiaríñagfa nání Goríxo seyfne ayá searímíxaríní.

31 Judayf Goríxo émáýfne ayá searímíxaríñagí nìwínírná sípí dñí nìseaiawírí ámí xfo táfamíní kínímónáná xamíñyí ení ayá urímíxínfa nání émáýfne wiaíkiagfápa ayf ení axfpí nero xfómí wiaíkiaríñoi.

32 Goríxo ámá nìyoní Judayoraní, émáyoraní, ayá urímíxífmígnírí “Ámá nfní gí manf nìwiaíkiarígáyfríní.” nírírí gwíníñf yáríñfríní.

“Goríxo dñíf émf saímí moño eñagí nání yayf uméwanígíní.” uríñf nánírní.

33 Goríxo dñíf émf saímí morí nífá imónírí eñfpí aga seáyí e imóníñagí nání nioní mñíf sñá weánípaxfríní. Nene ámaéne dñíf o “E éfmígní.” nìyaiwírí moñfpí nání aníñf míní yaríñf niga nurane aí “E rfa moní?” yaiwípaxene meníní. Nene dñíf o nìmorí yaríñfpí nání aníñf míní “Aríge nìmorí rfa yaríní?” nìyaiwírane aí mfkfpí nání xixení dñíf mopaxene meníní.

34 Nioní seararíñapí Bìkwíyo dání re níríní eáníñfpí tñí xixeníríní, “Ámínáo dñíf moaríñfpí nání ámá wí nífá rimóníñoi? Oweoi. Omí ámá wí píraníñf dñíf ureñwípegíaraní? Oweoi.

35 Ámá gíyf wínyí xámí wíáfapí nání xfo wípaxf imóníñoríní? Oweoi.” níríní eáníñfpí nioní seararíñapí tñí xixení imóníní.

36 Amípí nfní oyá dñíf tñí imónírí xegf imóníñfpa oyá dñíf tñí síní imónírí o náníní imónírí eñagí nání raríñíní. Nene íníná omí seáyí e numéra úwanígíní. “E éwanígíní.” nímónaríní.

12

“Rídiyowá Goríxo wimónaríñfpí iníwanígíní.” uríñf nánírní.

1 Ayínání gí níríxímeáyfne, Goríxo wá neawianayaríñagí nání eñf ríremíxí bí osearímíní. Nanwf noní Goríxo nání rídiyowá yárarígípa sewaníñyíne ení o nání rídiyowá síñf síyikwí míníñf xfo wimónaríñfpíñíñf oimónaneyínírná “Negf dñíyo oxfdínaneyí.” mìyaiwí “Oyá dñíyoní oxfdaneyí.” nìyaiwíro xamíñyíne mìní winífríxíní. E neróná Goríxomí yayf umeaníro nání epaxfpí tñí xixení yaríñoi.

2 Goríxomí mífádarígáyf yarígípa axfpí mé “E éfríxíní.” wimónaríñfpí nání nífá imónífrí nání segf dñíf xámí moagfapí xe síñf bí oneaimíxíní síñwf winífríxíní. Xe

dijí sijní bī oneaimixiniríná xfo wimónarinjipi —Apī awiaxí imóniri oyá sijnwíyo dánī apáni imóniri wé róninjí imóniri enjipirini. Apī nání ananí nijíá imónipaxirini.

³ Nioní Gorixo wá niníwianiri niinjipimi dánī niyínení woxini woxini rīpi osearimini, “ ‘E imóninjáonirfani?’ niyaiwiniríná dixí imóninjipi nání nimúrori ‘Seáyī e imóninjáonirfani?’ niyaiwinipani. ‘E imóninjáonirfani?’ niyaiwiniríná dijí wīkwíroarīgíá woxini woxini Gorixo e epaxo e epaxo oimóniri simixinjipi nání dijí nimorī dixí nepa imóninjipi tīni xixeni ‘E imóninjáonirfani?’ yaiwinirīni.” osearimini.

⁴ Negí wará ná wírīmi dánī wéranī, síkwíranī, bī bī inijnwīni. Bī bī inijnwāpi tīni axīpīni yarijnwāmani. Xixegīni yarijnwārini.

⁵ E imóninjīpa axīpi Kiraiso tīni ikárinijnwaéne enī re imónijnwīni. Obaxene aiwī omī dijí wīkwíroarijnagwī nání nineneni axīpi wará ná bimī dánī síkwí wé ayí imóninjīpáninjī nimóniri ikwíronijnwīni.

⁶ Nineneni wá neawianinjipi tīni xixeni nīneaiiríná xixegīni e epaxí e epaxí oimónīpoyiniri neaimixinjī enagī nání xixegīni epaxí imónijnwāpi tīni xixeni oyaneyī. Gorixo xwīyíá xfoyāpi wíá urókiamófrīxiniri neaimixánáyí, negí dijí wīkwíroarijnwāpi tīni xixeni e éwanīgīni.

⁷ Negí wīniyo arirá wífrīxiniri neaimixánáranī, wīniyo wīwapīyífrīxiniri neaimixánáranī,

⁸ enjī rīrémixí wífrīxiniri neaimixánáranī, xixeni e éwanīgīni. Negí wīniyo negí amīpī nīnowīayí inífrīxiniri neaimixánáyí, sipí mīwī éwanīgīni. Negí wīniyo oumenjweāpoyiniri neaimixánáyí sīmí nīxeadīpénirane éwanīgīni. Negí wīniyo wá wianífrīxiniri neaimixánáyí, kīpīnjī mīyī yayí tīni éwanīgīni.

“Kiraiso tīni ikárinīgíáyíné apī apī néra úfrīxinī.” urīnjī nánirīni.

⁹ Segí wīniyo dijí sipī níwiríná mimóní mīwīwapīyīpa éfrīxinī. Sipī imóninjīpi ríwífmīni nīmamorī nanjī imóninjīpi fá xīrīfrīxinī.

¹⁰ Xexíxexírímeáyí ayá rīrīmīxí ninīro píráninjī menarīgíápa inífrīxinī. Negí wīniyo wéyo umeaneyīnīro sīmí xeadīpénífrīxinī.

¹¹ Ríwí síwíá mīyī nīrīkwīniri éfrīxinī. Ámīnáomī nīxídróná xfoyá kwīyīpi e nífrīxiniri seaimixarīnjīpimi síjwīrífáninjī wīaxídrīxinī.

12 Ámináo seaiiníápi nání díní ikwímoarígíápiimi dání díní nífá seainíwínígíní. Xeaníñ seaiímeááná xwámám wíríxíní. Íníná Goríxomí ríxíní urayíríxíní.

13 Ámá Goríxoyá imónígíáyí wí dífwí ikeamónaríñagía níwínírná segí bí mání wíríxíní. Ámá añí mídání wí seaiímeááná segí añíyo nání nipemeámi úfíxíní.

14 Ámá rímewá seaiarígíáyo Goríxo naní wíiwínígínírí ríxíní urííxíní. Ayo uramíxíwínígínírí ríxíní murí naní imíxíwínígínírí ríxíní urííxíní.

15 Ámá yayí yaríñagía níwínírná ayí tñní nawíní yayí ero ñwí eaaríñagía níwínírná ayí tñní nawíní ñwí earo éfíxíní.

16 Segí wíníyo nání “Wífo sípíoríní. Wífo nanoríní.” míyaiwipantí. Ná bíní axípiní mófíxíní. “Seáyí e imóníñwaénerfaní?” míyaiwinípa nero ámá yunígíáyí tñní ananí gwiaumí niníro eméfíxíní. “Nene díní émí saímí moñwaénerfaní?” míyaiwinípa éfíxíní.

17 Sípí seaikáraná seyíné ení xíxe sípí míwikáripantí. Ámá níní “Apí nerírná xíxeni rífa yaríní?” yaiwiarígíápi nání díní nímoró éfíxíní.

18 Díní míxímíní níkwímorí mepa éfíxíní. Ananí nepaxí enánáyí, ámá níní tñní píyíá níwíríníro ñweáfíxíní.

19 Gí díní síxí seayíñáyíné, ríkíkírífo seaikárfáyo seyíné ení “Pírí oumamoaneyí.” níyaiwiro mé Goríxo wíkwí ríá ápiáwíníñ wóníñpí xe ayo wímeáwínígínírí síñwí wínííxíní. Bíkwíyo dání rípi nírinírí eáníñagí nání seararíñí, “ ‘Ríkíkírífo yarígíápi nání “Goríxoní pírfí umamómígíní.” nímónaríní. Ríkíkírífo seaikárfáyíné maríáí, níwaníñoní pírfí numamorí ríníñ wimíáríní.’ Ámináo e ríñíríní.” Bíkwíyo dání e nírinírí eáníñagí nání “Sewaníñyíné ‘Pírí oumamoaneyí.’ níyaiwiro xíxe míwípa éfíxíní.” seararíñí.

20 E mepa nero Bíkwíyo dání re nírinírí eáníñpa éfíxíní, “Joxí tñní símí tñní inarígíáyí agwí wiaríñagí níwínírná aíwá mání wírííní. Gwíñí yeáyí wiaríñagí níwínírná iníígí níwirí wírííní. E níwírná wígí sípí seaiarígíápi nání ayá wímorííní.” Bíkwíyo dání e nírinírí eáníñpa éfíxíní.

21 Ríkíkírífo seaikárfáyo xíxe sípí níwíronáyí, ayí seyíné xopíráríníñ seaiaríñoí. Sewaníñyíné pírfí oumamoaneyínírí nerónáyí, sewaníñyíné samíñíníñ imíxínaríñoí. Seyíné e mepa nero naníñ níwíronáyí, xopíráríníñ wiaríñoí. Ayínání sa apíní éfíxíní.

13

“Gapímaníyo símanñwíyóníñ yeáyí wuríñíwanígíní.”

urinjé nánirini.

1 Ámá ayé ayé gapimaníyo simanjwíyóninjé yeáyé wurínfrixiní. Gapimané wí nimóniróná wigé dínjéyo dání imónarigfámaní. Gorixoyá dínjéyo dání imónarigfáriní. O xe oimónfpoyiníri síjwé wínarinjéyíní gapimaníyé imónarigfá enagí nání rarínjíní.

2 Ayínání gapimaníyo ámá gíyé wiaíkianíro nerínáyé, ayé Gorixo “E oimónfpoyé.” yaiwinjépi ení pírí rakianíro yarínjoi. Ámá e éfáyé ríá meáárinaníro yarínjoi.

3 Ayé rípi nání seararínjíní. Gorixo gapimané nimóníro seamenjweagfáyé nanjé yarigfáyo enjé óf wimíxífríxíníri wimíxínjémaní. Sípi yarigfáyo enjé óf wimíxífríxíníri wimíxínjéríní. “Neamenjweagfáyé nání wáyé mepa oemíní.” níseaimónírfínáyé, nanjíní eríní. E yarínjagfá síjwé níseanírínáyé, yayé seamepírífaríní.

4 Seamenjweagfáyé Gorixo seyíné nanjé seaiífríxíníri wimíxínjé enagí nání seararínjíní. E neré aiwé seyíné sípi nerínáyé, enjé óf eríní. Gapimaníyé kíkífá éwanígíníri iwanjé fá ríxírínjoi? Oweoi, Gorixo sípi néra warigfáyo re oyaiwípoyíníri, “O nene nání wiké wónínjagí nání gapimaníyé pírfé e ríá neamamoarínjoi?” oyaiwípoyíníri seamenjweagfáyé sípi yarigfáyo pírfé umamófríxíníri wimíxínjé enagí nání seararínjíní.

5 Ayínání nene ayo simanjwíyóninjé yeáyé wurínfwanígíní. “Pírí míneamamopa epírífá náníní simanjwíyóninjé yeáyé wurínfwanígíní.” marfáí, “Nene woní woní negé yarínjwápí nání níyaiwinírfná ‘Ayo simanjwíyóninjé níwuréfríná, apání yarínjwíní.’ yaiwianfáwá nání ení simanjwíyóninjé yeáyé wurínfwanígíní.” seararínjíní.

6 “Apání ríá yarínjwíní?” yaiwianfáwá nání ení gapimaníyo nígwé takísé nání míní wiarínjwáriní. Gorixo neamenjweáfríxíníri wimíxínjowa píráninjé neamenjweaaníro nání aninjé míní yarínjagfá nání seararínjíní.

7 Seamenjweagfá gíyo pí pí míní wípaxé imónínjépi ananí míní wífríxíní. Takísé nání pí pí nígwé wípírfá nání imónígfáyo sa ananí míní wífríxíní. Simanjwíyóninjé yeáyé wurínpírífá nání imónígfáyo e wurínfrixíní. Wé íkwianjwíyo umepírífá nání imónígfáyo e uméfríxíní.

“Wíníyo dínjé sípi níwiríná njwé ikaxé ríninjépi téní xixení yarínjoi.” urinjé nánirini.

8 Seyíné íwé éfápimí dání “Nígwé neaiapéí.” searípaxíyíné mimónípa éfríxíní. Apí mimóné “Dínjé sípi neaií.” searípaxépiní imónífríxíní. Pí nání marfáí, ámá wo wíyo

dijí sípí níwiríná ñwí ikaxí eáníñpí tñní xixení yaríñf enagí nání raríññí.

⁹ Bíkwiyo dání rípi rípi ríníñfí, “Meánígfáyíné wí tñní fwi minípaní. Níwiápínímeari ámá mípíkípaní. fwi mímepaní. Amípí wayá nání síñwí fwi míwínípaní.” apí apí ríníñfí tñní sekaxí ámí bí ení ríníñfí enánáyí, nñní nawíní níkwieroríná sekaxí ná bimíní, Jisaso “Jíwaníñoxí nání dijí sípí inaríñpa ámá wíyo nání dijí sípí wíríxíñí.” ríñpímí ikwíkwírí iníñagí nání seararíññí.

¹⁰ Ámá wo womí nepa dijí sípí níwiríná sípí bí wiaríñfímaní. Ayínání “Ámá wigí wíníyo dijí sípí níwirínáyí, ñwí ikaxí ríníñfí tñní xixení yaríñot.” seararíññí.

“Jisaso weapínfáyi añwi e enagí nání píráñíñf éwanígní.” uríñf náníññí.

¹¹ Rípi ení osearímíní. Agwí ríná nene ñweañwáíná nání seyíné níjía imóníñotí. Sía Kiraiso níweapíri yeáyí neayímíxemeanfáyi nene dijí iwamfó wíkwíróáná ná jfami imóníñpa síní e mimóníñagí nání sá wegíáyíné wíápínímeapaxíná ríxa rínáríní.

¹² Sía níyíga núsáná ríxa wía nókia waríñpa sía nene xwía tíyo ñweanfwa nání imóníñfí ríxa nóra waríní. Kiraiso weapínfa nání añwi e imóníñagí nání ámá aikí nírfírfí tarígfápa amípí sípí áríwíyíná yarígfápi pñní wíárrane ámá míxí nání ikfínarígfápa amípí naní ikwáwíyíná yarígfápi ía xírrane oyaneyí.

¹³ Ámá ikwáwíyíná píráñíñf yarígfápa neranéná papíkí erane uyíñí erane mepa éwanígní. Ámá wí tñní fwi inírrane iyí ede dání onarígfápi monípa éwanígní. Xeaníñf rínímerane sípí dijí yaiwinírrane mepa éwanígní.

¹⁴ E mepa nerane negí Ámíná Jisasi Kiraiso wimónaríñpí aikfíñíñf níyínírrane fwi nání feapá neainaríñpí yaní nání wí dijí mímopa éwanígní.

14

“Séríxímeáyo xwíyíá numearíro ‘Sípí yaríñotí.’ murípaní.” uríñf náníññí.

¹ Ámá Jisasomí dijí níwíkwíroríná wigí dijí samíñf níwero ududí níwiníro “Apí nerínáyí, Goríxo negí yaríñwápi nání yayí enírfeníñotí?” yaiwinarígfáyo seyíné ananí umímínípoiyí. Ayí tñní xwíyíá xímíxímí inípírfí nání umímínípírfí nání míseararíññí. Ñaññí nero umímínípírfí nání seararíññí.

² Ámá Jisasomí díní nîwîkwîrorîná wigí díní ení neánîro wí ududí mîwinîpa nero “Apî nerînáyí, Gorîxoyá sîñwîyo dánî ananî yarîñwîni.” yaiwînarîgîfáyí pí pí reaxí winîfîpî ananî narîgîfárîni. Ámá Jisasomí díní nîwîkwîrorîná wigí díní samîñî wearîgîfáyí nañwî mîni aiwáni narîgîfárîni.

³ Ámá “Pí pí reaxí winîfîpî ananî nîpaxîrîni.” nîyaiwîro narîgîfáyí ámá “Nañwî nîni-paxîmanî.” nîyaiwîro mînarîgîfáyo peayí mîwianîpa oépoi. Ámá nañwî mînarîgîfáyí ení pí pí reaxí winîfîpî ananî narîgîfáyo xwîyífá numearîro “Nîpîkwîni mîyarîñoi.” murîpa oépoi. Ayo Gorîxo rîxa umîmîniñî enagi nánî rarîñîni.

⁴ Pí pí ananî narîgîfáyo xwîyífá numearîro “Nîpîkwîni mîyarîñoi.” urarîgîfá gîyîné ámá woyá xînáiwániñî nimónîro omîñî wîiarîgîfáyo xwîyífá numearîranénáyí, “Apáni yarîñwîni.” rîseaimónarîni? Oweoi, xwîyífá numearîrîná “Sîpî yarîñoi.” urîrî numîmîni-rî “Ananî yarîñoi.” urîrî epaxo ná wonî wigí bosîworîni. Ayí nañwî nîni-rînáranî, mîni-pa nerînáranî, wigí bosîwo —O Ámîná Gorîxorîni. Oyá díní tîni xîomî díní nîwîkwîróa upaxí enagi nánî o ananî umîmîni-nîfárîni.

⁵ Ámá wí “Sîfá ayi wí tîni xîxenî mimónîni. Gorîxoyá sîñwîyo dánî ayá tîñîyi rîa imónîni?” yaiwîarîgîfárîni. Wí “Sîfá wîyi seáyí e mimónî nîni Gorîxomî yayí umeanfáwá nánî apáni rîa imónîni?” yaiwîarîgîfárîni. Ámá ayí ayí “Sîfá wîyi seáyí e imónîñîrîni? Nîni axîpî imónîñîrîni?” nîyaiwîrîná “Nionî e rîyaiwîarîñîni?” nîyaiwîri ipîmónîfîrîxîni.

⁶ Ámá “Sîfá ayi seáyí e imónîñîyîrîfani?” nîyaiwîro xîdarîgîfáyí Ámînáo nene yarîñwápi nánî yayí owinîni-rî nánî e yarîgîfárîni. Ámá pí pí reaxí winîfîpî narîgîfáyí ení Ámînáo nene yarîñwápi nánî yayí owinîni-rî nánî narîgîfárîni. Ayí ananî nîni-róná wigí narîgîfápi nánî Ámînáomî yayí wîarîgîfá enagi nánî rarîñîni. Ámá nañwî mînarîgîfáyí ení Ámînáo nene yarîñwápi nánî yayí owinîni-rî nánî “Apî mîni-pa oyaneyí.” nîyaiwîro xîdarîgîfárîni. Ayí ení wigí narîgîfápi nánî Gorîxomî yayí wîarîgîfárîni.

⁷ Ayí rîpi seararîñîni. Negîyí wo xîomîni yayí winîni nánî sîñî ñweapaxîmanî. Xîomîni yayí winîni nánî “Opémîni.” yaiwîpaxîmanî.

⁸ Nene sîni sîñî nîñwearîná ayí Ámînáo nene yarîñwápi nánî yayí owinîni-rî yarîñwárîni. Pí pí nerîná Ámînáo yayí owinîni-rî yarîñwárîni. Nîperîná ení yayí owinîni-rî pearîñwárîni. Ayînánî nene nîperînáranî, sîni sîñî

nihwearfnáraní, newanihene yayf inanfwaniri mé sa Ámináo yayf wininfa nání éwanigini.

⁹ Ayf rípi nání seararini. Kiraiso áamá pegfáyo tñni mipé siní sñf ñweagfáyo tñni wigf Ámináo imónimfániri ríxa níperi ámi wiápnimeañf enagí nání seararini.

¹⁰ Kiraiso áamá niyfá Ámináoní imónimiginiri níperi wiápnimeañf aí dñf samñf wegáfáyné pí nání segf sérixímeá dñf enf eánñf tgfáyo xwiyfá numeariro “Sípí yarñot.” urarñot? Dñf enf eánñf tgfáyné ení pí nání segf sérixímeá dñf samñf wegáfáyo peayf wianarñot? Goríxo áamá niyoní xwiríxí umenfáyi nñnenení neamenfá enagí nání seararini.

¹¹ Bíkwyo dání re nírini eánini, “Ámináo re rñfrini, ‘Anñf nonf ñweañáoní, niwanñoní imónñápimi dání seararini. Áamá nñni Goríxoní nání xómñf niyikwiróna yayf nñimero woákfkf nñiróna “Niyoní nání Ámináoxi, ayf joxirini.” níripfráriní. Ámináo e rñfrini.” Bíkwyo dání e nírini eánñagí nání “Áamá nñnenení xwiríxí neamenfáriní.” seararini.

¹² Ayínání nene niyfá re imónñwini. Pí pí newanihene enwápi nání Goríxo xwiríxí neamearfna “Ayf apí nání e enwáriní. E enwáriní.” nura wanfwáriní.

“Sérixímeáyo óreámioapaxf imónñfpí mñwíwapiyipani.” urñfnánirini.

¹³ Áamá niyoní xwiríxí umenfo, ayf Goríxo enagí nání Jisasomí dñf wíkwíronwaéne xwiyfá xíxe nímearnirane “Nípikwini mñyarñot.” rinarñwápi siní mñrinípa nerane dñf píranñf re neyírorí éwanigini, “Negf nírixímeá sípí epfríxiniri níkrípeaánipaxf imónñfpíraní, nóreámioapaxf imónñfpíraní, bí mñwíwapiyipa éwanigini.” Dñf e neyírorí éwanigini.

¹⁴ Nioní Áminá Jisaso tñni ikárinñápimi dání niyfá nimóniri dñf re niyaiwiri nípmónini, “Pí pí áamá narígfápi nñirfná bí piáxf weánipaxf menini.” niyaiwiri nípmónini. E nerñf aí áamá “Apí nñirfná piáxf neánipaxfráni?” yaiwiarígfá gíyí gíyí ayfni aiwá apí piáxf weánipaxf imónini.

¹⁵ Segf dñf tñni “Apí ananí nípaxfráni.” niyaiwiro nñiróna wíwapiyarígfápimi dání sérixímeá axfpi nemáná “Sípí imónñfpí nfáoniráni?” niyaiwiri xwirfá níxénirfnáyf, “Ayo siní dñf sípí níwirane píranñf umearñwini.” ríseaimónarini? Kiraiso yeáyf uyimíxemeámfániri upeñf enagí nání sérixímeáyo segf narígfápimi dání xwirfá mñwikíxepani.

16 Ayínáni segí “Anani nípaxípiríni.” niyaiwirí narígíápmi séríxímeá wí niseaxídíro axípi neríñípmi dání piaxí níweánírnáyí, áamá wí segí yarígíápi nání “Ayí sípí imóníñípi yaríño.” rípiríxíníri apí e mepaní.

17 Ayí rípi nání seararíñíni. Goríxo, xwioxíyo páwianíwáomi ínimi níwuríníranená ayí xwiyá iníigí tñí aiwá tñí nání “Apí nípaxíri. Apí mínípaxíri.” raníwá nání ínimi wurínaríñwámani. Ayí wé róníñí imóníñípi xídírane áamá tñí píyá wírínírane kwíyí Goríxoyápmi dání dñí nífá neainíri yaníwá nání ínimi wurínaríñwáriní.

18 Áamá e nero Kiraisomi xídarígíá gíyí gíyí Goríxo “Ayí apáni yaríño.” yaiwirí áamá “Ayí mímíwiaró xixení yaríño.” ríro yarígíáyí enagi nání raríñíni.

19 Ayínáni “Nene yaríñwápmi dání áamá níwayíróntíro ñwearo wigí dñí wíkwíroarígíápi yóí imóníro epaxí imóníñípiní oyaneyí.” niyaiwiro xaiwí fá xírírixíni.

20 Aiwá segíyí wí “Ñwíáríni.” yaiwiarígíápi níníriñípmi dání Goríxo emíníri yaríñípi mípíneamóníñí oyaneyí. Pí pí áamá narígíápi Goríxoyá síñwíyo dání anani nípaxí imóníñagí aí áamá bí níníri wíyo óreámioaníri wímíxáná ayí sípí yaríni.

21 Naníwí nínírnáraní, iníigí wainí nínírnáraní, pí pí nerírná apimi dání segí séríxímeá óreámioapaxí imóníñípi mepa nerónáyí, ayí naní yaríño.

22 Seyíné woxíni woxíni Goríxo síñwí raníñe dání “Iníigí wainí tñí naníwí tñí nání emíápi nání e ipí ríyaiwiníni?” niyaiwiro ipímónírixíni. Áamá iníigí wainí tñí naníwí tñí nání dñí níyaikirómáná “E nerírná ayí ananíri.” yaiwinarígíápiní xídarígíáyí wigí dñípi “Nioní sípíní yaríñíni.” míyaiwinípa yaríñagífá nání yayí winaríñíri.

23 E nerí aiwí áamá wigí dñí tñí “Nioní apí nínírná Goríxoyá síñwíyo dání nípíkwíni mimóníñáná rífa naríñíni?” yaiwinarígíápi níwíalíníri nerírnáyí, wigí dñíyo dání “Sípí rífa yaríñíni?” yaiwinarígíáriní. Ayí “E nerírná apáníri.” yaiwinarígíápi tñí xixení mé níwíalíníri nání wigí dñípmi dání “Nioní sípíní yaríñíni.” yaiwinarígíá enagi nání raríñíni. “Goríxoyá síñwíyo dání ayí e ananí epaxeneríni.” míyaiwiní enípi aríki nerírnáyí, ayí íwí yaríño.

15

“Negí neaimónaríñípmíni míxídíní wíniyí wimónaríñípmí ení xídíwanígíni.” uríñí náníri.

1 Nene Jisasomí dñj́ n̄w̄ikw̄rōranéná dñj́ enj́ eánñj́ t̄ñwaéne neǵ neaimónarñj́p̄i nánñi m̄ix̄d̄in̄f̄ re yaiwíwan̄ḡin̄i, “Ámá Jisasomí dñj́ n̄w̄ikw̄rōro aí wiḡf̄ dñj́ samñj́ weḡf̄áȳf̄ am̄ip̄i Gor̄ixoyá s̄ñw̄f̄yo dáni anan̄i epax̄f̄ imónñj́p̄i nán̄i udud̄f̄ nero ‘Nepa e epax̄f̄man̄i.’ n̄iyaiwiro x̄d̄ar̄iḡf̄áȳf̄r̄f̄an̄i?” n̄w̄iawimáná n̄yun̄irane éwan̄ḡin̄i.

2 E neranéná nene dñj́ samñj́ weḡf̄áyo nan̄f̄ wi-iarñj́wápimi dáni s̄k̄k̄f̄ oom̄ixaneȳñr̄i wiḡf̄ yaȳf̄ win̄ipax̄f̄ imónñj́p̄imi x̄d̄f̄wan̄ḡin̄i.

3 Aȳf̄ r̄ip̄i nán̄i seararñj́ñi. Kiraiso aí xeḡf̄ wimónarñj́p̄im̄in̄i m̄ix̄d̄in̄f̄ x̄fo Gor̄ixom̄i urñj́p̄i nán̄i B̄ikw̄f̄yo re n̄r̄ñr̄i eánñj́pa, “Ámá joxi ikaȳf̄w̄f̄ r̄imearar̄iḡf̄áp̄i aȳf̄ nion̄i en̄i n̄r̄f̄ár̄ñi.” B̄ikw̄f̄yo dáni ap̄i n̄r̄ñr̄i eánñj́pa Gor̄ixo wimónarñj́p̄im̄in̄i x̄d̄ñj́f̄ en̄aḡi nán̄i re seararñj́ñi, “Neḡf̄ neaimónarñj́p̄imi m̄ix̄d̄in̄f̄ dñj́ samñj́ weḡf̄áȳf̄ wimónarñj́p̄imi x̄d̄f̄wan̄ḡin̄i.” seararñj́ñi.

4 Xw̄iȳf̄á en̄íná B̄ikw̄f̄yo n̄r̄ñr̄i eaḡf̄á ḡiȳf̄ ḡiȳf̄ nene íá n̄rōranéná éwap̄ñf̄wan̄ḡin̄r̄i eaḡf̄ár̄ñi. Íá n̄rōranéná anñj́ min̄f̄ x̄d̄ipax̄f̄ imón̄irane dñj́ s̄ix̄f̄ ín̄irane en̄wápimi dáni dñj́ Gor̄ixo neaiin̄f̄ap̄i nán̄i ikw̄f̄mófr̄ix̄ñr̄i eaḡf̄ár̄ñi.

5 “Gor̄ixo —O ámá dñj́ s̄ix̄f̄ ín̄iro x̄f̄om̄i anñj́ min̄f̄ x̄d̄iro ep̄r̄i nán̄i anan̄i wim̄ixar̄ñj́or̄ñi. O seȳñé ‘Kiraisi Jisaso en̄j̄pa nerane ox̄d̄aneȳi.’ n̄iyaiwiróná dñj́ ax̄f̄p̄ñi x̄r̄ñro nawín̄i nimón̄imáná p̄íránñj́f̄ ñwearo éfr̄ix̄ñr̄i seaim̄ix̄f̄w̄ñḡin̄i.” nimónar̄ñi.

6 “Seȳñé dñj́ ax̄f̄p̄ñi t̄ḡf̄áȳñé nimón̄iro nán̄i man̄f̄ ná bámi dán̄ññj́f̄ n̄r̄ñro om̄i —O neḡf̄ Ám̄íná Jisasi Kiraisom̄i xanor̄ñi. Om̄i seáȳi e uméfr̄ix̄ñr̄i e seaim̄ix̄f̄w̄ñḡin̄i.” seararñj́ñi.

“Kiraiso Émáyo en̄i yeáȳf̄ uyim̄ixemeáim̄iḡñi.” yaiwin̄j̄p̄i t̄ñi x̄ixen̄i e en̄j̄r̄ñi.” urñj́f̄ nán̄ñr̄ñi.

7 Aȳñnán̄i Kiraisom̄i dñj́ w̄ikw̄rōarñj́waéne yarñj́wápimi dáni ámá Gor̄ixom̄i seáȳi e umep̄f̄r̄f̄a nán̄i “Kiraiso neam̄im̄ññj́pa neḡf̄ w̄in̄yo en̄i oum̄im̄ñaneȳi.” n̄iyaiwirane x̄ix̄e m̄im̄ñf̄wan̄ḡin̄i.

8 Nion̄i seararñj́ap̄i, aȳf̄ r̄ip̄r̄ñi. Kiraiso “Gor̄ixo dñj́ uñw̄r̄ár̄ipax̄f̄ imón̄ñj́or̄f̄an̄i?” yaiwin̄irane “Ar̄f̄owam̄i Gor̄ixo wiḡf̄ s̄m̄im̄añj́yo dáni ‘N̄iseaim̄f̄ár̄ñi.’ réroár̄ñj́p̄i x̄ixen̄i neaiñj́r̄f̄an̄i?” yaiwin̄irane yan̄f̄wá nán̄i x̄fo iȳf̄ s̄m̄f̄ s̄f̄o wákw̄ññj́waéneyá inók̄in̄ñj́f̄ nimón̄ñr̄i ar̄r̄á neaiñj́r̄ñi.

9 Judayene ar̄r̄á neaiñj́ñi mar̄f̄át̄, émáyf̄ en̄i Gor̄ixo wá n̄w̄ian̄ñr̄i win̄j́f̄ en̄aḡi nán̄i x̄f̄om̄i yaȳf̄ uméfr̄ix̄ñr̄i ayo

eni Kiraiso arirá winjirini. Émáyí nání nioní seararinjápi Bikwíyo niriniri eáninjí tityí tñi xixeni imóninjagí nání seararinjini. Wí e ayí re niriniri eánini, “Ayínání áamá émáyí arfá egfe dání Gorixoxí nání woákíki wirí dixí yof nirinirná sojfyo dání riri emfáriní.” niriniri eánini.

10 Ámí wí e eni re niriniri eánini, “Émáyíné Gorixo xegí Judayí tñi yayí éfirixini.” niriniri eánini.

11 Ámí wí e eni re niriniri eánini, “Émáyíné niyíneni Ámínáomi yayí uméfirixini. Áamá nimini nweagfáyí nñi yayí uméfirixini.” niriniri eánini.

12 Ámí wí rókiamoogí Aisaiio niri eanjipimi eni re niriniri eánini, “Xiáwo Jesioyá piaxíyo dání wo niwiarorfná mixí ináyí nimóniri émáyo umenjweanfáriní. Émáyí djí ‘Píráninjí neaiinfo, ayí orfani?’ niyaiwiro wikwímoarfáriní.” niriniri eáninjagí nání seararinjini.

13 “Gorixo —O áamá djí ‘O nanj e neaiinfárfani?’ niyaiwiro wikwímoarigfápi nání wimixarinjorini. O seyíné xíomi djí niwikwírorfná djí nífá seainiri niwayiróniro njwearo epírfá nání xwapí ayá wí seaiíwiniñini.” nimónariní. Seyíné enj eáninjí oyá kwíyípi enj síxí seaeámixinjipimí dání “Gorixo e neaiinfárfani?” niyaiwiro djí niwikwímorfná ayá wí wikwímófirixiniri “Gorixo api seaiíwiniñini.” nimónariní.

Poro xfo émáyo wáf uríméípi nání yayí wininjí nánirini.

14 Gí nixímeáyíné, nioní eni seyíné nání djí re niseaiawiri nipimónini, “Ayí wigí winíyo nanj wiipaxí imóninjípi nání nijfá imóniro wiwini xixe éwapínipaxí imóniro egfáyí enagí nání winíyo nanj imóninjípi onimiápi bi mwií xwapí ayá wí niwíia warigfáriní.” niseaiawiri nipimónini.

15 E niseariri aí seyíné xwíyífá bi bi djí seaimómi nání payí rina neáa nurfná ayá igigí mé niri eáariní. Ayí rípi nánirini. Gorixo wá niníwianiri

16 Kiraisí Jisaso nání émáyo wáf uríwiniñiniri niri peanjirini. Émáyí xegí kwíyífá áamá xíoyá wimixarinjipimí dání aiwá peaxí tñinjí Gorixo wimónarinjípiñinjí oimónípoyniri nioní áamá apaxípa nimóniri yarigfáninjí nerfná xwíyífá Gorixo tífamini imóninjí yayí neainipaxí imóninjípi wáf urarinjáriní.

17 Ayínání Kiraisí Jisaso tñi ikárininjáoni enagí nání Gorixomi nuxídirfná yarinjápi nání mixí meakñinipaxíriní.

18-19 Nioní seáyí e níkáriniri amípi wí nání míf sa Kiraiso nioní yarinjápipimí dání enjpi nánini orimini. Nioní émáyí

tíñíminí wáí urírí Gorixoyá kwíyípi ení nímixíñípmi dání emímí tñí ayá ríwamónipaxí imóníñípi tñí wíwapiyirí yaríná ayí arfá nñiro nání Jisasomí dñí wíkwírogfáríni. Ayínání iwamfó Jerusaremí dání néra neméísáná Iririkamí píropenísí tñí e nání amí amí nemeífná xwíyfá Kiraiso nání yayí neainipaxípi nímíní íá meáríñanigíni.

20 Apí e nerfná “Kiraiso nání nijfá imónígíamí ourímeminí.” mínimóní “Majfá imónígíamí ourímeminí.” níyaiwirí e enáríni. “Ámá wo síñá añí nání xámí tíwayíroníyo omírímíní.” mínimóníñí enagí nání e enáríni.

21 “Majfá imónígíamí ourímeminí.” nínimónírí enápi Bíkwyo re nírínírí eáníñípi tñí xixení imóníní, “Ámá o nání síní murémeáníñíyí síñwí wíníprfáríni. O nání xwíyfá arfá míwígíáyí nijfá imóníprfáríni.” E nírínírí eáníñípi tñí nioní enápi tñí xixení imóníní.

“Sipení nání nurfná Romíyo imaní seamúrómfáríni.” uríñí náníríni.

22 Ayínání seyfné tífamíní obímínírí xwapí ayá wí nínimónírí aí e enápi áxenwarí níniga waríñagí nání wí níbipaxí nimóníñímaní.

23 E nerí aí nioní tía rímíní wí e síní urímepaxí mimónípa erí xwiogwí obaxí nímúroarfná ení ámí ámí “Romíyí tífamíní úímígíni.” nimónayirí ení enagí nání

24 nioní “Sipení píropenísíyo nání nurfná seyfné ení síñwí níseaga seamúróímígíni.” nimónaríní. “Seyfné tñí xwíyfá níseañwaxa seamúroarfná gí dñí bí yayí onínínírí óf e nání aiwá bí niapowáríírxíni.” nimónaríní.

25 “E éímígíni.” nínimónírí aí anígwi ámá Gorixoyá imónígíá Jerusaremí ñweagfáyo arírá wímínírí e nání waríñíni.

26 Ámá Gorixoyá imónígíá Masedonia píropenísíyo tñí Gíríkí píropenísíyo tñí ñweagfáyí, ayí ámá Gorixoyá Jerusaremíyo ñweagfá dífwí ikeamónarígíáyo arírá wíwanígíínírí raúroarínígíá enagí nání nioní nígwí apí nímeámí e nání waríñíni.

27 Wiwaníñíyí wígí dñí tñí yayí nero “E éwanígíni.” rínígíawixíni. E nerí aí “Émáyí ayo arírá míwipaxí imónígíáyírníni.” ríseaimónaríní? Oweoi, Judayí Jisasomí dñí wíkwírogfáyo dání émáyí xwíyfá yayí neainaríñípi arfá níwiro dñí níwíkwírorfná kwíyí tífíyíyí nimóníro nání wíwaníñíyí ení ayo wígí amípi bí tñí arírá wipaxí enagí nání raríñíni.

28 Ayínání wígí raúroarínígíápi nímeáa nurí míní níwirí “E níremorfná éímígíni.” nimónaríñípi nípíní

níyárimoni Sipeni píropenisíyo nání nuríná seyíné tńjmani seamúrómáriní.

²⁹ Nioni re níyaiwiri níjǎá imónińini, “Seyíné tńjmini nibiri seaímeáaná Kiraiso nańǎ níneaírǎná bi onimiápi mńneaíniń ayá wí neaiinǎriní.” níyaiwiri níjǎá imónińini.

³⁰ Gǎ nírixǎmeáyíné, anígwi enǎ rǎrémixǎ bi rǎpi os-eaimini. Seyíné negǎ Áminá Jisasi Kiraiso nání dińǎ moro negǎ nírixǎmeá nání dińǎ sǎpi wianǎwá nání kwíyǎpimi dáni imónińwápi nání dińǎ moro nero Poroni tńni nawíni gwǎ nímóniro nioni nání anǎńǎ minǎ Gorixomi rǎxǎńǎ nuriyǎrǎxiní.

³¹⁻³² Nioni Gorixo níwimónirǎńǎpimi dáni seyíné tǎmíni yayǎ tńni nibiri seyíné tńni xwíyǎ níńwearǎńǎpimi dáni dińǎ síxǎ ínǎmǎ nání rǎxǎńǎ re nuriyǎrǎxiní, “Judia píropenisíyo ńweagǎ xwíyǎ yayǎ neainarǎńǎpǎ arǎ mǎwí wiaikiarǎgǎyǎ omi wǎǎpimi dáni éf umínei.” nuriyǎrǎxiní. Nioni Jerusaremí nírémorǎná eni ámá Gorixoyá e ńweagǎyǎ arǎrá nioni wimǎpi nání yayǎ winǎwinǎgǎnǎri Gorixomi rǎxǎńǎ nuriyǎrǎxiní.

³³ Gorixo —O anani ámá níwayiróniro ńweapǎri nání wimǎxarǎńorini. O seyíné dińǎ seakǎkayówinǎgǎni. “Api e éwinǎgǎni.” nimónariní.

16

Yayǎ Poro wíowarǎńǎpǎ nánirǎni.

¹ Nioni negǎ nírixǎmeái Pibíyi rǎnińǎ —Í Jisasoyá síyikǎ imónigǎ Segǎria ńweagǎyo sańǎ wurǎnaroarǎńǎ wírini. “Í apǎxǎ awiaxǎ wírini.” seararǎnińni.

² Í seyíné tǎmíni nibirǎná seyíné “Í eni Ámináo tńni ikarǎnińǎ wírǎni?” níyaiwiro umímǎńǎrǎxiní. E nerǎná úrapí mǎwí ámá Gorixoyá imónigǎ wíǎ winíyo umímǎńǎpaxǎ imónińǎpa axǎpǎ numímǎńǎro pí pí nání ikeamónǎgǎ níwǎniróná arǎrá wǎrǎxiní. Ayǎ rǎpi nánirǎni. Í ámá ayá wíyo arǎrá wiri nioni eni arǎrá níri yarǎńǎ enǎgǎ nání rarǎńǎni.

³ Pǎrisiraími tńni xiagwo Akwiraomi tńni “Poro yayǎ eaiwárenapǎńoi.” urǎpoyǎ. Ayaú nioni Kiraisi Jisasomi níxǎdǎri yarǎńǎpi nání gwǎ nímónigǎyáurini.

⁴ Nioni éf níńmǎńǎri nání yoǎ mayǎ nimóniri egǎyáú enǎgǎ nání Gorixomi yayǎ wiarǎńǎriní. Nionińni marǎǎ, émá Jisasoyá síyikǎ imónigǎ nímini ńweagǎyǎ eni ayaú nání yayǎ wiarǎgǎriní.

5 Jisasoyá siyikí imónigfá xfomí yayí wianro nání aní ayaúyáiwámí awí eánarigfáyo ení “Poró yayí seaiwárenapiñoi.” urípoi.

Epinitasomí —O gí dñí sixí uyiñáorini. Esia piropenisfyo ámá nñni sini enáná xámí Kiraisomí dñí wíkwíronjo, ayí orini. Omí ení “Poró yayí siowárenapiñoi.” urípoi.

6 Mariaími —Í seyíné arirá oseaiminiri aníñí miní eníriní. Ími ení “Yayí siowárenapiñoi.” urípoi.

7 Adironikasomí tñni Juniasomí tñni awaúmi ení “Yayí eaiwárenapiñoi.” urípoi. Awaú nioní tñni axígwíonerini. Awaú nioní tñni nawíni gwí aníyo ñweañwáwaurini. Nioní sini Kiraisomí dñí míwíkwíronáná awaú xámí o tñni ikárinigfíwaú imónigfíriní. Wáí wurímeiarigfá seáyí e imónigfáyí waurini.

8 Abirietasomí —O Ámináoyá wo nioní dñí sixí uyiñáorini. Omí ení “Yayí siowárenapiñoi.” urípoi.

9 Ebanomí —O Kiraisomí nixídirí yaríñwápi nání gwí nimóniñyí worini. Omí tñni gí dñí sixí uyiñáo, Sitekisomí tñni awaúmi ení “Yayí Eaiwárenapiñoi.” urípoi.

10 Aperisomí —O Kiraisomí nixídiríná mímíwiáró píraníñí xídaríñagí wínaríñwá worini. Omí ení “Yayí siowárenapiñoi.” urípoi.

Arisitoburasoyá aniwámí wearigfáyo ení “Yayí seaiwárenapiñoi.” urípoi.

11 Yegí axowawi Xerodionomí ení “Yayí siowárenapiñoi.” urípoi.

Nasisasoyá imónigfáyo —Ayí Ámináoyá wí imónigfáyíriní. Ayo ení “Yayí seaiwárenapiñoi.” urípoi.

12 Tiraipinaími tñni Tiraiposaími tñni —Ípaú Ámináomí nixídiríná ámá wí ení oxídfípoiñiní ríwí níríkwíniní aníñí miní yarígfípaúrini. Ípaúmi ení “Yayí eaiwárenapiñoi.” urípoi.

Gí dñí sixí uyiñáo, Pesisomí —O Ámináomí nixídiríná wíniyí ení dñí owíkwírfípoiñiní aníñí miní yaríñorini. Omí “Yayí siowárenapiñoi.” urípoi.

13 Rupasomí —O Ámináomí nixídiríná mowífá xídaríñomaní. Omí “Yayí siowárenapiñoi.” nuríroná xínáimi —Í omí xínái gí inókíniñí imóniñíriní. Ími ení e urípoi.

14 Asigíritasomí tñni Pirigonomí tñni Xemisomí tñni Patírobasomí tñni Xemasomí tñni negí níríxímeá awa tñni ñweagfáyo ení “Yayí seaiwárenapiñoi.” urípoi.

15 Pírorogasomí tñní xiepí Juriaímí tñní Neriasomí tñní xínapímí tñní Oribasomí tñní áamá Goríxoyá imónígfá ayf tñní ñweagfáyo ení “Yayf seaiwárenapíñoi.” urípoýí.

16 Jisasoyá síyikf imónígfáyíné yayf niníroná yayf óf eánenfírxíní. Jisasoyá síyikf imónígfá ñweagfá apí apí nípíní yayf seaiwárenaparíñoi.

“Áamá xepíxepá orónaneyíníro seaiwapíyarígfáyf síñwí wíñaxfđfírxíní.” uríñf nánírxíní.

17 Gf níríxímeáyíné, eñf ríremíxí bí rípí oseaimíní. Seyíné áamá míxí orínípoýíní seaiépísiro óreámioápoyíní seaiwapíyiro yarígfáyo —Ayf none seaiwapíyíñwápí níwíalíkiro xegf bí seaiwapíyaníro yarígfáyírxíní. Ayo síñwí wíñaxfđfípoýí. Síñwí níwíñaxfđíroná ayf tñní gwíaumí mínípa époýí.

18 Ayf rípí nání seararíñíní. Áamá e yarígfáyf nepa Ámíná Kiraisoyá xínáíwáníñf nímoníro omíñf wíiarígfáyímaní. Reaxf wíñaríñfípí náníní dñf nímoró yarígfáyírxíní. Ayf díyimánf ikaxf nuríro weyf umeararígfápímí dání áamá maíwí “E neaiwapíyaníro rífa yaríñoi?” míyáiwí egfáyo yapf wíwapíyarígfáríní.

19 “Romí ñweáyf xwíyá yayf neainaríñfípí ríwí mumó píráñíñf xídaríñoi.” ríníñfípí añf nímníñf yanf iwénímenf eñagf nání nioní seyíné nání yayf ninaríní. E nerí aí áamá nioní seararíñáyf yapf seaiwapíyipírxíníní seyíné nañf imóníñfípí nání dñf émf saímí moró sípí imóníñfípí nání majfá ero oimónípoýíní nímonaríñagf nání raríñíní.

20 Nioní seararíñápí seyíné xíxení neríñáyf, Goríxo —O ananí áamá níwayíroníro ñweapírfá nání wímíxaríñoríní. O síñf mé obomí xopíráf níwímáná seyínéyá suyímanjwíyo wárínfáríní.

“Ámíná Jisaso wá seawíanfwinígní.” nímonaríní.

“Áamá tíyfyayf seaiwárenapáoi.” uríñf nánírxíní.

21 Timotío —O Kiraisomí níxíđírí yaríñápí nání gwí nímoníñf woríní. O yayf seaiwárenapíñoi. Nioní tñní axígwíowa, Rusiaso tñní Jesono tñní Sosipatao tñní ení yayf seaiwárenapáoi.

22 Tetiasoní —Nioní Poro áwanf níraríñá payf ríña eaaríñáonírxíní. Nioní ení Ámínáoyáyíné yayf seaiwárenapfíní.

23 Gaiaso —O Poroní xegf añfyo ñweañáná píráñíñf nímeañoríní. Jisasoyá síyikf imónígfá añf rípímí ñweagfáyf xegf añfyo awí eáñpírí nání umímíñaríñoríní. O ení yayf seaiwárenapíñoi. Erasítaso —O añf rípímí dánf

gapimaníyíyá nígwí menweañorini. O tñni xogwáo Kwotaso tñni awaú eni yayí seawárénapii.

24 [Áminá Jisasi Kiraiso seyíné niyínéni wá seawianíwiniḡini. “E imóníwiniḡini.” nimónarini.]

“Gorixomi seáyimi uméwanigini.” uriní nánirini.

25-26 Seyíné xwíyíyá yayí neainariniḡi —Xwíyíyá api Jisasi Kiraiso nání nioni wáí urariniḡi tñni xixenirini. Api eníná dání ínimí yumíí imóniniḡipirini. Ínimí yumíí nimóga bagí aiwí agwí ríná ríxa wáí wókímíxininiḡipirini. Émá niminiḡi ḡweagíyí wí aríyá níwiro dñí owíkwírópoyinirí Gorixo —O aniniḡi noní ḡweañorini. O eníná dání “E imóníwiniḡini.” rárininiḡi wáí rókiamoagíáwa eagíapi wáí urímeariniḡapimi dání émá niminiḡi ḡweagíyí tñni e ríxa sñjání áwaní rínariniḡipirini. Xwíyíyá api xaiwí íyá oxirípoyinirí seaimíxipaxo, ayí Gorixorini.

27 Dñí émí saímí morí ḡwíyá imónirí eno, ayí onirini. Omí Jisasi Kiraiso neaininiḡi nání dñí nímoriniḡipimi dání yayí seáyí émi oumeaneyí. “E éwanigini.” nimónarini.

Payf Poro Korinþyo ñweáyf nánf xámf eañfñarínf.

Payf rina Jisasoyá siyikfyf añf yoþ Korinþyo ñweagfáyf nánf Poro xámf ñirirf eañfñarínf. Añf apf Girikiyf þropenisfyo xwé bñ imónifþirínf. Poro émayf añfyo wáf nurimerfná añf apimf enf ñirémorþ (Wáf wurmeiarfgfá 18:1-17) xwiogwf wo ññwearf nuréwapfyirf ámf wo sinf eñáná áwínf e dánf wí e nánf nurf ññwearfná arfá re wiññiginf, “Jisasoyá siyikf imónifgfa Korinþyo ñweáyf ñþikwínf mfyarñof.” rñarñagfa arfá ñwirf payf ayf Poromf yarñf owianeyñro nearf wiowarñfþi enf ñmearf nánf payf rina nearf wiowarññiginf. Ayf Jisasomf dñf ñwþkwfrowo aiwf sinf ñiaíwf þfopia yapf imóniro fwf sinf Jisasomf dñf ñwþkwfropa nerfná egfáþi fá xñro yarñagfáþi nánf mxf nurf eaññiginf. Xfomf yarñf payf nearñfþimf dánf wigfáþi nánf enf áwanf nurf eaññiginf.

1 Poronf —Nionf Gorixoxegf ñwimónirñfþimf dánf gf íwf Jisasf Kiraisoyá wáf wurmeiarñf wo imónfwññiginf wéyo fá numirñonrínf. Nionf negf ñrxfmeáo, Soteniso tfñf nawínf ññwearfná

2 siyikf Jisasoyá imónifgfa añf Korinþyo ñweagfáyfné nánf —Seyfné Kiraisf Jisaso tfñf nawínf ikárñifgáyfné eñagf nánf siyikwf mínf imónfrxñrñf searfþeañfyfnérínf. Seyfné ámf añf ñmñf gmf gmf ñweagfá negf Ámfná Jisasf Kiraisomf —O Ámfná ayf tfñf nene tfñf nánf nawínf imónifñorínf. Omf yayf wiarfgfáyf ññf tfñf nawínf xewanñjoyá imónfrxñrñf wéyo fá seaurñfñfñérínf. Seyfné nánf payf rina nearf mónaparññf.

3 “Negf ápo Gorixox tfñf Ámfná Jisasf Kiraiso tfñf awaú wá seawianrñf seyfné ñwayrónro ñweaprfñf nánf seairñf éisixñf.” ñimónarñf.

“Gorixox seaiapñfþi nánf yayf wiarñjarínf.” urñf nánrñf.

4 Seyfné Kiraisf Jisaso tfñf ikárñifgáyfné eñagf nánf Gorixomf nurfñfná xfo wá ñseawianrñfná nañf seaimxñfþi nánf dñf ñmorf ínfná seyfné nánf yayf wiarñjarínf.

5 Ayf rñf nánf rarññf. Kiraiso tfñf ikárñifgáyfné Gorixox wá ñseawianrñf nañf imónifþi bñ bñ ñseaimxñrñfná réwapññpaxf imóniro ññfá imónipaxf imóniro epfrfá nánf bñ onfmiáþi sixf ñseamímó ñþñf ayá wí seamímonfrñf.

6 Xwiy+á Kiraiso nán+ yan+ seaiap+iŋwápi xwiox+yo s+fk+fk+iŋ+ seaoim+x+iŋag+ nán+

7 neg+ Áminá Jisasi Kiraiso ám+ xw+á t+yo nán+ n+weap+i+ piaum+m+ in+fw+n+g+i+n+i+ xway+ nan+i+ n+iŋwearóná e e epax+ imón+i+r+i+x+i+n+i+ xeg+ kwiy+pipimi dán+ six+ seamímon+ŋp+ nán+ d+wf+ wí mikeamón+iŋoi.

8 Jisasi Kiraiso s+á x+o ámá n+yon+ mí ómóm+i+x+i+m+ en+áy+i nán+ s+fk+fk+ n+seaoim+xa nun+á enag+ nán+ xwiy+á n+seaxekw+mopax+y+né imón+i+p+r+fár+i+n+i.

9 Gor+xo —O sey+né xeg+ xewaxo, neg+ Áminá Jisasi Kiraiso t+ni+ nawíni gwiaum+ in+g+áy+né oimón+poy+i+n+i+ wéyo íá seaum+i+r+iŋor+i+n+i. O anani+ ámá ikwiár+i+n+pax+ imón+iŋo enag+ nán+ “O xixeni+ e neaiin+fár+ani+?” yaiwipax+r+i+n+i.

“Jisasoyá siyik+ imón+i+g+áy+né yan+ mepayón+i+pan+i.” ur+iŋ+ nán+i+n+i.

10 G+ n+i+r+i+x+meáy+né, g+ d+iŋ+ t+ni+ mar+á+i, neg+ Áminá Jisasi Kiraiso e wíwap+i+yíw+n+g+i+n+i+ n+i+r+pean+ŋpimi dán+ en+ r+i+rém+x+ bi oseaim+i+n+i. Sey+né n+y+néni+ xwiy+á ax+ŋp+ r+i+ro pírán+iŋ+ n+i+x+i+r+i+n+i+ro ŋweap+i+ nán+ xixeg+i+n+i+ yan+ mepayón+i+pa ero d+iŋ+ ax+ŋp+ moro d+iŋ+ aga ná b+i+n+ íá x+i+ro nero ŋweá+r+i+x+i+n+i.

11 G+ n+i+r+i+x+meáy+né, ámá K+rowioyá wí n+i+b+i+ro sey+né nán+ n+i+n+i+róná “Ay+ m+i+x+ r+i+rowiág+ inar+iŋoi.” n+i+r+á enag+ nán+ searar+iŋ+i+n+i.

12 Wiy+né wiy+né r+i+pi+ r+i+pi+ rar+i+g+á enag+ nán+ searar+iŋ+i+n+i. Wiy+né “Poró neaie+p+i+siar+iŋener+i+n+i.” rar+íná wiy+né “Aporoso neaie+p+i+siar+iŋener+i+n+i.” rar+íná wiy+né “Pítao neaie+p+i+siar+iŋener+i+n+i.” rar+íná wiy+né “Kiraiso neaie+p+i+siar+iŋener+i+n+i.” rar+i+g+á enag+ nán+ en+ r+i+rém+x+ seaiar+iŋ+i+n+i.

13 “Kiraiso ná won+ imón+iŋag+ aí siyik+ oyá imón+i+g+áy+ xixeg+i+n+i+ yan+ epayón+i+pax+r+i+n+i.” r+i+seaimónar+i+n+i? “Poró nene ar+i+rá neain+fa nán+ ík+áy+o yekwi+roár+i+g+fár+i+n+i.” r+i+yaiwiar+iŋoi? Sey+né way+ n+seameair+íná Porom+ ox+d+f+poy+i+n+i+ yo+ nion+yá n+i+ro way+ seameaig+fár+ani+?

14-15 Nion+ seg+y+ wíyo way+ mumeaipa ner+ aí K+i+r+i+pasom+ t+ni+ Gaiasom+ t+ni+ awaúm+i+n+i+ way+ numeair+ nán+ Gor+i+xom+ yay+ wiar+iŋ+i+n+i. Ay+nán+ ámá wí re r+i+pax+ men+i+n+i, “Poroyá yo+ n+i+r+i+r+íná way+ neameaig+fener+i+n+i.” r+i+pax+ men+i+n+i.

16 Ay+ nepar+i+n+i. Ámá Sitepanasoyáyo en+ way+ umeain+ápi+ nán+ r+i+xa d+iŋ+ nin+ag+ aiw+ ám+ wíyo en+ way+ umeain+ár+ani+? Nion+ r+i+xa d+iŋ+ m+i+ninar+i+n+i+n+i.

17 Ayf rþpþ nánþ rariþniþ. Kiraiso á máyo wayf umeaíwiniþniþri nirowárenapþiþmaniþ. Xwiyfá yayf neainariþf xfo nánþpþ wáf nurimeíwiniþniþri nirowárenapþiþriþniþ. Kiraiso yoxáfþámi niþerfná neaiiþþiþ surfmá eniþniþri wáf nurimeíwiniþniþri niþrowárenapþiþfná á má wigf diþþyo dánþ émf saímþ niþmoro uréwapþyarigfþapi uréwapþiyiwiniþniþri nirowárenapþiþmaniþ.

“Enþ eánþriþ nijfá seáyþ e imónþriþ Gorixox enþþiþ Kiraiso siwá neaiþþriþniþ.” urþþf nánþriþniþ.

18 Xwiyfá Jisaso yoxáfþámi nene nánþ neapeiþþiþ nánþ á má nanfnanþro yariþþáyþ re rariþþagfa aí, “Xwiyfá api majfá nikárniþro rariþþapþriþniþ.” rariþþagfa aí nene Gorixox yeáyþ neayimixemeaarþþene re yaiwiþwþniþ, “Jisaso ikfá yoxáfþámi þeþþþiþ dánþ Gorixox enþ eánþþf xegf imónþþiþþiþ siwá neaiþþriþaniþ?” yaiwiþwþniþ.

19 Nionþ rariþþapimþ Bþkwþyo re niþriþriþ eánþþþiþ sopþþf niþwariniþ, “Gorixoniþ á má ‘Diþþf émf saímþ moariþþwaéneriniþ.’ yaiwinariþþfáyo miþrþrakf wimfáriniþ. ‘Diþþf imegf yegf moþþwaéneriniþ.’ yaiwinariþþfáyo diþþf miþxiþeyaikf wimfáriniþ.” E niþriþriþ eánþþþiþ nionþ rariþþapimþ sopþþf niþwariniþ.

20 Ayinániþ Gorixox e winfá eþagiþ nánþ á má ríná dþþf imónþgfa “Diþþf émf saímþ moariþþwaéneriniþ.” yaiwinariþþfáyf arþrerþniþ? Nwþ ikaxþ eánþþþiþ mewegfáyf enþ arþrerþniþ? “Xwiyfá ximiximþ ninþriþ miþrariþþwaénerþaniþ?” yaiwinariþþfáyf enþ arþrerþniþ? Á má Gorixomiþ diþþf miþwikwþroariþþfáyf “Diþþf émf saímþ niþmorane rariþþwaéneriniþ.” rariþþapþiþ nánþ o rixax re oyaiwþþoyiþriþ miþneaíwapþyipa eþþraniþ, “Nepax diþþf émf saímþ niþmoro rariþþapþmaniþ. Majfá nikárniþro rariþþapþriþniþ.” oyaiwþþoyiþriþ miþneaíwapþyipa eþþraniþ?

21 Ayf rþpþ nánþ rariþniþ. Gorixox xewanþþo diþþf émf saímþ niþmorfná á má xþomiþ diþþf miþwikwþro “Diþþf émf saímþ nene negf moariþþwáþimi niþxþdiþranéna ananiþ xþoyá ámaéne imónþþaxþriþniþ.” yaiwariþþfáyf apiþ xe oimónþþoyiþriþ siþþwþ miþwinþ xwiyfá none wáf rariþþwáþimiþ —Apiþ “Majfá ikárniþþiþriþniþ.” rariþþapþriþniþ. Apimþ dánþniþ á má nepax diþþf wikwþroariþþfáyo Gorixox “Yeáyþ uyimixemeáþmiþniþ.” wimónþþiþriþniþ.

22 Gf Judayþ xwiyfá apiþ neparþaniþriþ ipþimónaniþ nánþ emiþmf biþ oneaíwapþyþþoyiþriþ wimónariþþriþniþ. Émáyf xwiyfá apiþ neparþaniþriþ ipþimónaniþ nánþ nijfá seáyþ e imónþþf biþ onearéwapþyþþoyiþriþ wimónariþþriþniþ.

23 E e wimónþagi aiwi none wáf nurþimeranéná xwiþfá rþþi wáf urariþwárini, “Ámá Gorixo yeáyþ uyimþxemeáwiniþiniþi náni uowárenapiþomþ yoxáþpami yekwiroáriþfawixini.” urariþwárini. E urarþná émáþf “Xwiþfá majfá inþiþþi rfa rariþoi?” yaiwiarþgþarini. Gf Judayþ “Sþmirirþ neaiariþþi rfa rariþoi?” yaiwiarþgþarini.

24 E nerþ ai xfoýá imónanþwá náni wéyo fá neaumirþþene Judayenerani, Grikiyenerani, xwiþfá api arfá nþwiranéná re yaiwiarþwárini, “Kiraiso niþeri nþwiápniþmeariþþipimi dánþ Gorixoyá enþ sixþ eániþþi tþni dþþi émþ saimþ o moþþþi tþni sþwá neaiþrþani?” yaiwiarþwárini.

25 Ayþ rþþi naniþini. Ámá dþþi re yaiwiarþgþapi, “Gorixo majfá nikáriþiniþi yarini.” yaiwiarþgþapi, api aí pí pí niþfá ámá imóniþgþáyo wiárþ nþmúrori seáyþ e wimónini. “Gorixo enþ samþþi nþwerþ yarini.” yaiwiarþgþapi, api enþ aí pí pí enþ eániþþi ámá imóniþgþáyo wiárþ nþmúrori seáyþ e wimónini.

26 Gf niþixþmeáyþné, Gorixo gf ámá oimónþpoyiniþi wéyo fá seaumþráná iná seyþné imóniþgþapi nani dþþi nþmoróná “Poroy ayþ api nani rfa neararini?” yaiwipaxþrini. Nionþyáyþ oimónþpoyiniþi wéyo fá nþseaumþrþrþná segþyþ obaxþ wi niþfá ámá wigþ dþþiþyo dánþ imónariþgþapi xwé bi imóniþáná wéyo fá seaumþrþþrþani? Segþyþ obaxþ wi xwérþxayþné imóniþáná wéyo fá seaumþrþþrþani? Segþyþ obaxþ wi enþ rþþiþ nimónþro ámáyo umenþweanþáná wéyo fá seaumþrþþrþani? Oweoi.

27 O ámáyo yeáyþ uyimþxemeámþaniþi nani nerþná ámá “Negþ dþþiþyo dánþ dþþiþ émþ saimþ moþwaénerini.” yaiwinarþgþáyo ayá wimómþaniþi nani “‘Majfá ikáriþniþþi imóniþþiþrini.’ rariþgþapimi oxþdþimini.” niþaiwiriþ enþrini. Ámá “Enþ sixþ eániþwaénerini.” yaiwinarþgþáyo ayá wimómþaniþi nani “‘Enþ meániþþiþrini.’ rariþgþapimi oxþdþimini.” niþaiwiriþ enþrini.

28 Ámá xþomþ miþþdarþgþáyþ “Api seáyþ e imóniþþiþrþani?” yaiwiarþgþapi anþþá imþxþmþaniþi nani “Amþþi ayþ peayþ nþwianþro ‘Sþþirini.’ rariþgþapimþrþni, ‘Mipþimóniþþrþni.’ rariþgþapimþrþni, sa apimi oxþdþimini.” niþaiwiriþ enþrini.

29 Ámá wo aí Gorixoyá siþwþ tþþi e dánþ miþþ meakþniþþpaxþ mimónþpa éwiniþþiniþi api api niþaiwiriþ enþrini.

30 E nerþ aí xewanþþo neaiiþþipimi dánþ Kiraisþ Jisaso tþni nawiniþi ikáriþniþwaénerini. Omi dánþ Gorixo dþþiþ émþ saimþ xfo moariþþiþ dþþiþ sixþ neamimori xfoýá siþwþyo dánþ ámá wé róniþwaéne neaimþxþrþi ámá nionþyá siþyikwþ minþþiþ imónþrþxþniþi wimóniþþiþ neaimþxþrþi negþ þwþ yarþþwápimi

dáni gwíninþ nearoayírori enþrini.

³¹ Gorixoxo Kiraisomi dáni api api neaiinþ enagi nani Bikwíyo re niriñiri eániþi, “Ámá mixí nimeakínroná ámá wí nani mixí mimeakíní Ámináo nani mixí meakínþoyí.” niriñiri eániþi xixeni xíðírixini.

2

“Niseaímeafná Jisaso naniñi searéwapiyinþini.” urinþ naniñi.

¹ Gí niriñimeáyíné, nioni iwamíto niseaímeari xwíyá Gorixoyá inimi imóniþi wá niseariñná “Poroxo nijfá seáyí e imóniþorani?” oniaiwíþoyiniri xwíyá xwé imóniþi rarigfáþi tñi seariñ ámaéne negí diñþyo dani diñþ émf saímí moariñwáþi tñi seariñ mé

² diñþi ríþini moñarini, “Ámi bi gí diñþi tñi gíwí nímixiri murípa oemini. Sa Jisosi Kiraisomi íkfá yoxáþami yekwíroarigfáþi naniñi ouréwapiyimini.” nímori apini seáwapiyinþini.

³ Nioni seyíné tñi niñwearína enþ saminþi niniweri ñweañarini. Wáyí eri óf eri neri ñweañarini.

⁴ Nisearéwapiyirínarani, wá niseariñarani, xwíyá ámá “Api seáyí e imóniþirani?” yaiwiarigfáþi bi tñi níkumixiriþimi dani diñþ oseakínmiximini neri mipseari emimí enþ eániþi Gorixoyá kwíyþimi dani niseáwapiyiríná searéwapiyinþini.

⁵ E enþi, ayí ríþi nani enþini. Seyíné Gorixoxomi diñþi niwíkwíroróná ámaéne “Diñþi émf saímí moariñwini.” yaiwinariñwáþimi niwíkwíro Gorixoyá enþ eániþiþimi diñþi owíkwíroþoyiniri e neri seáwapiyinþini.

“Nijfá Gorixoyáþi xegí kwíyþimi daniñi imóniþaxíni.” urinþ naniñi.

⁶ E niseariñi aí none ámá Gorixoxomi diñþi wíkwíroarigfá yof imónigfáyo nijfá diñþi émf saímí móniþiþimi dani imóniþi bi urariñwáþini. Nijfá api ámá rina dani imónigfáþimi daniñi. Nijfá api eni ámá rina dani seáyí e nímoniro menweagfáyí —Ayí anñaniro yarigfáyíñi. Ayíyá imónigfáþimi daniñi.

⁷ Nijfá diñþi émf saímí móniþiþimi dani imóniþi nioni seariñþi, ayí Gorixoyá yumí imóniþirini. Api inimi imóniþagi nani ámá “Gorixoxo enþiþi naniñi nijfá oimónaneyí.” niwimóniro aiwi wiwaninþyí diñþi mopaxí mimónini. Api Gorixoxo anñna tñi xwíari tñi sñi mimixípa ene dani yumí diñþi enwiþeariñþirini. Nene xfo tñi anñnami ñweañwá nani enwiþeariñþirini.

⁸ Ámá ríná dánjé seáyí e nimóniri menweagfáyí wí Gorixo yumfí dñjé enwípeárinjépi nání nijfá mimónigfáriní. Ayf nijfá nimóniro síñwiriyí, Áminá enjé eáninjé nene yeáyí neayim+xemeanfa nání Gorixo imóninjépi neaíwapíyinjomi wí íkfáyo yekwíroáraníro egfámani.

⁹ None raríñwápi nání Bikwíyo dání xixeni re níríniri eániní, “Amípi Gorixo ámá xfómi dñjé síxí uyarigfáyo wípímoárinjépi, ayf ámá wí síñwí míwínipa ero arfá míwipa ero ‘Neaípímoárinjépi, ayf apíríani?’ níyaiwirí dñjé mimopa ero yarigfápiriní.” E níríniri eáninjépi none seararíñwápi tñí xixeni imóniní.

¹⁰ Gorixo nene nání neaípímoárinjépi ámá wigfí dñjé tñí dñjé mímopaxf imóninagí aíví Gorixo xegf kwíyípimi dání ríxa wfá nearókiamonjériní. Ayf rípi náníriní. Xegf kwíyípi nemerí amípi nñí nání nijfá imóniní. Amípi Gorixo yumfí enwípeárinjépi nání aí nijfá imóniní.

¹¹ Ámá go ámá wo yumfí dñjé moaríñjépi nání nijfá imóniní? Oweoi, ámá o yumfí dñjé moaríñjépi xewaníjoyá dñjépiní apí nání nijfá imóniní. Kwíyí Gorixoyápi ení axípi imóniní. Ámá wo aí dñjé Gorixo moaríñjépi nání nijfá mimónipaxf nerí aí xegf kwíyípiní nijfá imóninjé enagí nání Gorixo yumfí neaípímoárinjépi nání ananí wfá nearókiamopaxfíriní.

¹² Gorixo wá níneawianíri e e epaxf imónífríxiníri síwiá síxí neamímonjé nípíní nání nijfá imónanfá nání o kwíyí ámá xwfá tfyó xfómi mífídarígfáyíyá imóninjépi síxí míneamímó xfo tñjé e dánjépi síxí neamímonjériní.

¹³ Ayínání none Gorixo wá níneawianíri síwiá síxí neamímonjépi nání nísearéwapíyírná xwíyíá áxwífnajeneyá dñjé émí saímí nímorane réwapfnaríñwápimi dání mífísearéwapíyí xwíyíá Gorixoyá kwíyípi nearéwapíyíyó dání searéwapíyaríñwáriní. Ámá Gorixoyá kwíyípi tífáyo kwíyípi nearéwapíyípi píraníñjé ureñwípearíñwáriní.

¹⁴ E nerí aí ámá kwíyí Gorixoyápi mayf imónigfáyo o wá níneawianíri e e epaxf imónífríxiníri xegf kwíyípimi dání síxí neamímonjépi nání nurírnáyí wí mímínipaxfímani. Ayf rípi náníriní. Ámá ayf ámá wí Gorixoyá kwíyípimi dání yaríñagfá níwíníroná kwíyípimi dáníní mí ómíxípxf imóninagí nání dñjé píraníñjé neyíro “Gorixoyá kwíyípimi dání rfa yaríñoi?” yaiwípxf mímóníñoi. Ayínání apí e mífíyaiwí majfá neróná “Ámá ayf majfá níkaríníro rfa yaríñoi?” yaiwíarígfáriní.

¹⁵ E nerí aí ámá Gorixoyá kwíyí tífáyí amípi bí nání dñjé neyíro “Ayf mífí apími dání rfa imóniní? Apími dání rfa

imónini?” yaiwipaxirini. Kwíyipi tígáyí e yaiwipaxí aiwi mayíyí eni kwíyipi tígáyí imónigfápi nání wí diñf eyíropaxí menini.

¹⁶ Nioni searariñapi tñni xixeni Bikwíyo re niriñiri eánini, “Ámá giyí Ámináo diñf moariñipi nání nijfá imóniño? Oweoí. Giyí omi uréwapiyipaxí imóniño?” E niriñiri eániñagi aiwi nene oyá kwíyipi tñwaéne diñf Kiraiso moariñipi axípi moariñwaénerini.

3

“Searéwapiyariñwáone sa Gorixomi xináíwanéniñf imóniñwáonerini.” urñf nánirini.

¹ Gf niriñimeáyíné, nioni e niseariri aí xámí seyíné tñni niñweari nisearéwapiyiríná ámá kwíyipi tígfá wiyóniñf searéwapiyipaxí mimónigfáriní. Ámá kwíyipi mayí imónigfá Gorixomi mixelarigfáyo uréwapiyariñwápa axípi searéwapiyiñáriní. Ámá Kiraisomi iwamóo nixdiríná o tñni rixa ikárinigfáyíné aiwi sini pfofia yapí imóniñáná searéwapiyiñáriní.

²⁻³ Seyíné niaíwí pfofia aiwá mñnipaxíniñf imóniñagfá nání xwiyfá inimi imóniñipi nisearéwapiyiríná aiwá mñseaiapí amñniñf seaiapiñáriní. Agwi ríná aí seyíné kwíyipi oseaiwapiyimñiri yariñpimi mixelí segí diñf tñni feapá seainariñpimi nixdíro sini aiwá nipaxíniñf mimóniño. Seyíné segí wíniyo sini sipí diñf waiwiro símí tñni iníro nerónáyí, “feapá neainariñpimi xdirane sipí ámá Gorixomi mixelarigfáyí yariñgápa erane mepa yariñwini.” riseaimónarini?

⁴ Ayí rípi nání e searariñini. Seyíné yanf nepayóniro wiyíné “Nene Poromini xdaríñwaénerini.” ríro ámi wiyíné “Aporosomini xdaríñwaénerini.” ríro nerónáyí, re riseaimónarini, “Ámá Gorixomi mixelarigfáyí yapí mepa yariñwini.” riseaimónarini?

⁵ Seyíné píraníñf diñf yaikirópoyí. Aporoso pí rfa imónini? Poroni pí rfa imóniñini? Sa Ámináooyá xináípawíniñf nimónirai yawawi xixegíni pí pí éisixiniñf ía yeaumiráná yariñgwíwawirini. Yawawi apini yariñgwíipimi dání seyíné Gorixomi diñf wikwírográriní.

⁶ Nioni iwamóo wáí niseariríná aiwá iwífaníñf seauriñáriní. Aporoso ríwíyo nisearéwapiyiríná aiwá api yeáyí enigñiri iniñgíniñf seapiñseamenirini. Yawawi e egwíwawi aiwi seyíné Gorixoyá diñfyo dáníni aiwá ná nerápiríniñf yariñgáriní.

⁷ Ayínáni gímíni go aiwá iwá uríñraní, gímíni go iniigí piseañraní, ayí ananírini. Sa Gorixoyá dñño dání aiwá ná yaparíñ enaǵi nání xfo nánini “Seáyí e imóniño, ayí orfáni?” yaiwipaxírini.

⁸ Aiwá iwá uríño tñni iniigí piseaño tñni awaú wfo wfo omí seáyí e mímimónini. Níwaúni xixeni axípi imóniñi. Sía Gorixo amáyo yayí wimonfáyimi awaúmi yayí níwimoríná wfo xegí enípi tñni xixeni wiiri wfo xegí enípi tñni eni xixeni wiiri enfáriní.

⁹ Yawawi Gorixomi xínáipawíniñí nimónirai e éisixinirí wimónariñipi yanirai nání gwí nawíni mónigwíwawi enána seyíné oyá aiwá omíñíyíñéniñí imóniñaǵa nání raríñini.

Uréwapiyarigfáyí nání añí mirarigfáyí tñni rframíñiyí ení nánirini.

Seyíné Gorixoyá xegí añiwániñí ení imóniñoi.

¹⁰ Nioní Gorixo wá níníwianirí e nimónirí éwíníginirí síxí nímimónipimi dání amá síñá añí miraníro nání dññí émí saímí moarigfápániñí neríná píraníñí nísearéwapiyirí síñá xámi tíwayíronanigini. Síñá xámi nítiwayírómáná enána amá amí xamíñí wo e dání nímirá peyarini. E nerí aí seyíné síñá xámi tíwayíroníñomi dání omíraneyíníroná úrapí mé woxini woxini xixegíni píraníñí dññí nímorí miríñixini.

¹¹ Seyíné níñfá re imóniñoi. Síñá iwamfo tíwayíroníño, ayí Jisasi Kiraisorini. Síñá amí síñí wo tíwayíronípaxí mímimónini. Omí dánini seáyí e nímirá peyipaxírini.

¹² Omí dání añí nímirá nípeyiríná amá wí síñá gorí tñnirani, síñá sirípá tñnirani, síñá ayá tññí imóniñíyí tñnirani, miríro wíniyí íkíá tñnirani, ówí tñnirani, ará síyikí tñnirani, miríro yaríñoi.

¹³ Amá xixegíni nímirá ugíapí síá Kiraiso weapínfáyimi amá níneneni síñwí wínaní nání síñáni imónínfáriní. Síñáni imónáná re yaiwianfáwáriní, “Añí nímiríroná ayí tñni mirígfárfáni?” yaiwianfáwáriní. Ayí rípi nánirini. Sía ayimi ríá nínífpimi dání síñwí wínaxídanfáwáriní. Xixegíni mirígfápí wíyíyá ríá náná “Ayí Gorixomi dññí níwíkwíroro aí ríá nípaxí imóniñí tñniniñí mirígfárfáni?” yaiwirane wíyíyá ríá níminirí éfí aí síní miríniñaǵi níwíníranénáyí, “Ayí Gorixomi dññí níwíkwíroróná píraníñí níxídro ríá mánípaxí imóniñípi tñniniñí mirígfárfáni?” yaiwirane yanfáwáriní.

¹⁴ Añí amá gíyí gíyí síñá xámi tíwayíroníñomi seáyí e nímirá peyígfápí ríá mání síní miríniñánáyí, amá ayo Gorixo yayí wimonfáriní.

15 Anj́ á má gıyť gıyť nımıra peyigťápi rńá nowáránáyť, “Anj́ riwá mırarını.” yaiwigťápi anıpá imónıť enagı aiwť Gorıxo yeáyť nuyimıxemearńá anj́ xiáwıyo rńá nımınırı yarńá rńáyo dánınıť umıxeanťarını.

“Seyńné Gorıxoyá anj́ wiwánınj́ imónınjoı.” urınj́ nánırını.

16 Anj́ Gorıxo tńni awı eánarigťiwánınj́ imónıgťáyıne imónınj́pi nánı seyńné sını majťá rimónınjoı? Oyá kwıyťpi seyńné anjwánınj́ imónınj́pimi ínımı seanjweanj́pi nánı enı sını majťá rimónınjoı?

17 Á má gıyť gıyť anj́ Gorıxo tńni awı eánarigťiwámı xwırńá seaikıxéánáyť, iwá nionıyáiwánı imónıwınıgınırı imıxınj́ enagı nánı xıomı enı xwırńá wikıxenťarını. Seyńné nıyńnéni, ayť anj́ iwánınj́ imónınjagı nánı rarınjını.

“Segıyť wone mıneamıeyoapanı.” urınj́ nánırını.

18 Á má woxı “Nıwınınjonı dınj́ émı saımť mońáonırını.” nıyaiwinırı yapť méwapınıpanı. Segıyť wo “Nionı á má rına dánıyıyá sıńwıyo dánı dınj́ píranınj́ émı saımť mońáonırını.” nıyaiwinırınáyť, nepa Gorıxoyá sıńwıyo dánı dınj́ émı saımť mońo imónınńa nánı dınj́ api pńni nıwiárımáná wigť sıńwıyo dánı majťá ikárınarınj́ wo imónıwınıgını.

19 Á má Gorıxomı mıxıdarıgťáyť “Nene dınj́ émı saımť moarınjwárını.” yaiwinarıgťápi, ayť Gorıxoyá sıńwıyo dánı majımajťá nikárınıro yarıgťápi enagı nánı seararınını. Bıkwıyo dánı nionı seararınjápı tńni xıxenı rıpi nırınırı eánınjagı nánı rarınını, “Á má ‘Dınj́ émı saımť moarınjwárını.’ yaiwinarıgťápi dını sıpogwı wıoárınńáyo opıkınıpoyınırı yarınjo, ayť Gorıxorını.” nırınırı eánınjagı nánı rarınını.

20 Á mı wı e enı bı rıpi nırınırı eánını, “Á mıná Gorıxo nıjťarını. Á má ‘Dınj́ émı saımť mońwaéenerını.’ yaiwinarıgťáyť wigť dınj́ tńni enjwıpearıgťápi surıńmá imónını.” nırınırı eánını.

21 Ayınánı negť nearéwapıyarıgťáyť womı seáyı e numıeyoarane “Omını xıdarınjwaéenerını.” mırıpa oyaneyı. Ayť rıpi nánı seararınını. Amıpı nńni ayť seyńné arıńá seainńa nánırını.

22 Poronıranı, Aporosoranı, Pitaoranı, xwńá rırıranı, seyńné sını sıńj́ nıńjwearınáranı, nıperınáranı, amıpı agwı rına imónınjıyńranı, rıwıyo imónınńáyńranı, nńniyť ayť seyńnéyá imónını.

23 Seyńné enı Kiraisoyá imónınjoı. O enı Gorıxoyá imónınjo enagı nánı “Negť nearéwapıyarıgťáyť womı seáyı e mımıxıpa oyaneyı.” seararınını.

4

“Gorixo ámá xfoyá imónigfáyo yarigfápi nání piríró umenfarini.” urijf nánirini.

1 Seyfne wáf rimeariŋwáone nání diŋf nimiróná rípiŋi mófrixini, “Awa Kiraiso api éfrixiniri wimónariŋfpi epfiri nání xegf xináiwániŋf imónigfáwarfani? Xwiyfá oyá yumfí rinŋfpi áwanf wuriyipfiri nání xegf bosiwowániŋf imónigfáwarfani?” yaiwífrixini.

2 “Bosiwf nimóniro yarigfáyf wigf diŋf tfini amípi ayá wí nerfnáyf, ayf apáni yaríŋoi.” yaiwiarŋwámani. “Sa ná bini boso urariŋfpi tfini xixeni diŋf uŋwirárpaxf imóniŋfpi nerfnáyf, ayf apáni yaríŋoi.” yaiwiarŋwáriní.

3 Ámá opisf aŋfyo dáni xwírxí mearigfá wíraní, seyfnéraní, segf diŋfyo dáni nioni gf yaríŋápi nání piríró ninimerfnáyf, ayá sfwf bí miníró “Api, ayf ananirini.” yaiwimfíni. Niwanŋoni aí gf yaríŋápi nání piríró nimeniri “E éápi naŋfírfani? E éápi sípírfani?” yaiwinarŋámani.

4 Nioni diŋf peá nuniri “fwf bí méaonirini.” niyaiwiniri aiwi “Xwiyfá mayoni imóniŋiní.” wí rírpaxf menini. Nioni yaríŋápi nání piríró epaxf imóniŋo, ayf ná woni Áminá Gorixorini.

5 Ayínáni sini imóniŋána seyfné ámá wíyo xwiyfá mumeáripáni. Ámináo —O nibírfná amípi sfá yiniŋfmíniŋf imóniŋfyf wfá okímíxiri ámá diŋf ínimí níkwírómáná egfápiraní, rigfápiraní, nípiŋi síŋáni imíxiri enforini. O weapíne nání xwayf naníro ŋweáfríxini. Íná dání xixegfni womini womini yayf níneamerfná wo xegf néra uŋfpi tfini wo xegf néra uŋfpi tfini xixeni nearínfáriní.

“Seyfné seáyi e seáyi e nimeniróná naŋfmani.” urijf nánirini.

6 Gf nírxímeáyfné, payf rina nearfná ewayf xwiyfá nioni tfini Aporoso tfini nání níra waríŋápi, ayf seyfné diŋf píraníŋf nímero “Poró nene yaríŋwápi nání rfa neararini?” oyaiwípoyiniri nání níra waríŋiní. Seyfné yawawi nání níra waríŋápi nání diŋf nímoróná Bíkwíyo níriniri eániŋfpi ogámf mepa nero seáyi e mimónipa nemána wíyo imímí wimíxiro wíyo seáyi e umfeyoaro mepa éfrixiniri searariŋini.

7 Seyfné nání ámá gíyf “Seáyi e imónigfáyirini.” yaiwiaríŋoi? Oweoi, wí e míseaiwiaríŋoi. Amípi seyfné imónigfápi Gorixo wí síxí míseamímoní reŋoi? Oweoi, amípi seyfné imónigfápi o síwiá síxí seamímoníriní. O síwiá síxí seamímoní eŋagí nání pí nání seáyi e nímoníro síxí míseamímona eŋf náníŋf míxí meakfínaríŋoi.

⁸ Neparíani? Seyíné ríxa aiwá xwé níníróniŋí agwí ímí ríá seayini? Ríxa amípi wí mímúróniŋíáíyíné nimóníro ríá ŋweaŋoi? None sini sipíániŋí nimónírane ŋweaŋána seyíné ríxa míxí ináyí nimóníro ríá ŋweaŋoi? Ai, none eni seyíné tñí nawíni míxí ináyí nimónírane seáyí e imónaníwá nání re neaimónarini, “Seyíné nepa ríxa míxí ináyí nimóníro, síŋwíríyí naní imónímíníri eníriní.” neaimónarini.

⁹ Nioni dñí re nimónaríŋagi nání seararíŋini, “Wáí wurímeaiaríŋwáone Goríxo aga síwiá neawaríŋonerini. Ámá xwíríxí numemána ‘Ríxa opíkípoi.’ ráriniŋíyíniŋí imóníŋwáonerini. Pí pí nñí síŋwí tígíáyí —Anínaníraní, ámaraní, nñí síŋwí níneaníro rípiá neamearípirí nání áwíními yaríŋwáone imóníŋwíni.” nimónarini.

¹⁰ None Kiraisomi níxídrane nání majímajíá ikáriniŋwáone aí seyíné o tñí nawíni níkáriniro nání ríxa dñí naní imóníŋípiini tígíáyínerini. None ení samíŋí neaweníone aí seyíné ríxa ení eánígíáyínerini. None peayí neawianígíone aí seyíné seáyí e seaimíxígíoyínerini.

¹¹ Eníná dání agwí ríná nání none agwí nání erane iniŋí nání neainíri iyíá íríkwíni pánírane ámá wé tñí neaupíkákwiarígíone imónírane aní sá weaníwá nání wí mayone enagi nání aní xwírínímerane

¹² negí wé tñí omíŋí aníŋí miní erane ámá ríperírí neaíána píraníŋí naníni umearírane xeaníŋí neaíána xwámámí wirane

¹³ ikayíwí neamearána piyíá xwíyíá urírane yaríŋwáonerini. Xwíá rírí nírimíni dáníyí ráí neaimoarígíonerini. Ámá nñí none piaxí ení íyaníwíniŋí neaimoarígíonerini. Agwí ríná eni apí sini e neaimoaríŋoi.

“Poroni ikaníŋí níaxídíríxini.” uríŋí náníriní.

¹⁴ Ríwamíŋí nioni neáa waríŋá apí seyíné ayá oseaimómíníri meá níaiwí gí dñí síxí seayíŋáyínéniŋí dñí íá oxírípoyíníri eaaríŋini.

¹⁵ Seyíné Kiraisomi píraníŋí xídípiríá nání yayíwí seamearígíáyí nepa íá míropaxí enánáyí, segí áponíniŋí imóníŋáoni ayí obaxí meníni. Nioni xwíyíá yayí seainípaxí imóníŋípi iwamíto wáí nísearíríná seyíné Kiraisí Jisaso tñí nawíni ikárinípirí nání nioni seameaŋáyínéniŋí imóníŋagíá nání seararíŋini.

¹⁶ Segí áponíniŋí imóníŋáoni, ayí nioni enagi nání ení rírémíxí rípi oseaimíni, “Nioni yaríŋápa axípi ikaníŋí níaxídíríxini.” osearímíni.

¹⁷ Nioni seararíŋápi oépoyíníri xámí Timotiomi —O gí dñí síxí uyírí dñí ŋwírírírí enáorini. Kiraiso nání

wáŕ urinápimi dáni dñŕ wíkwíróagi nání gí íwóninŕ imóninŕoní. Omí seyíné tŕámíni urowárénapinŕaríni. O ríxa níseáimearíná nioní Kiraisomí níxŕdíríná yarínápi — Apí nioní amí amí nemeríná Jisasoyá síyikí imónigŕá níyoní uréwapíyarínápiríni. Apí nání o diríŕí seainŕoŕi.

18 Wiyíné nioní mibípa emŕa náníninŕí seáyí e seáyí e nimeníro wárixayíné imónarinŕoŕi.

19 E nerí aí Áminá Goríxo níwimóníríná nioní síní mé seyíné tŕámíni níbirí wárixayínéyá xwiyíápi arŕá míseáí segí enŕí neáníro seáyí e imónigŕápi apimi dání rí rimónarigŕawixíní síŕŕwí seanaxŕdímŕaríní.

20 Ámá maŕípaní rarínagŕa níwíníranéná “Ayí Goríxoyá xwioxíyo páwipírŕáyírŕaní?” yaiwiarínwámantí. Enŕí neáníro uxŕdarínagŕa níwíníranéná “Ayí oyá xwioxíyo ŕweáyírŕaní?” yaiwiarínwá enŕagi nání seararinŕiní.

21 Seyíné gími ní gípi nání seaimónariní? “Poró síyikí nearaní nání iwanŕí nímeámí bŕwínigíni.” ríseaimónariní? “Dinŕí síxí neayarínŕípi neaíwapíyini nání nípení nimónímáná bŕwínigíni.” ríseaimónariní?

5

Wigí wo xanoyá apíxí tŕní ŕwí niníri meánigŕípi nání míxŕ urínŕí náníríni.

1 Xwiyíá bí rípi seyíné nání rínímearíní, “Jisasoyá síyikí imónigŕá Koriníyo ŕweagŕáyí wí ŕwí inarínŕoŕi.” rínímearíní. ŕwí apí émá Goríxomí míxŕdarigŕáyí aí xe oinípoyíní síŕŕwí níwínarigŕápi nání seararinŕiní. Segí wo xanoyá apíxí tŕní ŕwí ninayíŕísáná meánigŕí enŕagi nání rarínŕiní.

2 ŕwí apí síní enáná pí nání wárixayíné imónarinŕoŕi? Sípi apí yarínŕomí segí síyikí imónigŕápi dání níparíro mopaxí enŕagi nání apí e nemáná ŕwí nearó síŕŕwíríyí, ayí nanŕí yaníŕí egŕaríní.

3 Nioní ná jíami níŕweari aí gí dinŕípi seakíkayonŕáoní seyíné tŕní ŕweaarínápáninŕí sípi apí enŕomí ríxa xwiyíá umeárinŕaríní.

4-5 Áminá Jisaso nírowárínŕipimi dání dinŕí re moáránigíni, “Ayí awí neáníroná nioní síní dinŕí ukíkayonŕáná enŕí eáninŕí Áminá Jisasoyápi dání xwiyíá axí rípi ríníŕíxíní, ‘Xe ŕwí apí yarínŕo náomíni xwírŕá wíkíxenŕa nání Seteno tŕní owáraneyí. Rŕwíyo síá Ámináo bínŕáyimi xegí dinŕípi yeáyí uyímíxemeanŕa nání agwí Seteno tŕní owáraneyí.’ ríníŕíxíní.” dinŕí e moáránigíni.

“Ámá sípi enŕomí emí parímóŕíxíní.” urínŕí náníríni.

6 Seyfné wárixaxa imónarigfápi aga nanj menini. Yisí bi onimiápi ttagi ai bisfkerfá nípimini íkwianjw eapináraríná nípini nímiga warinþpi náni seyfné nijfá mimónipa renoj?

7 Yisí onimiápi táná bisfkerfá nípimini íkwianjw eapinárarinþpa axþpi xámi fwf ná woni éf ai ámá obaxf axþpi xéniþaxf enagf náni seyfné bisfkerfá sijninþi imónipfri náni yisf xáminþinþi imóninþpi emi kwfri mópoyi. Seyfné ríxa bisfkerfá yisf mayf sijninþi imóninþagi ai seararinþini. Ayf rþpi nánirini. “Judayene Gorixoyá anjnajo neamúroagfpi náni dñj moani náni sipisipf ridiyowá yarinþwapa Kiraiso eni nene náni ríxa ridiyowá inþj enagf náni seyfné ríxa bisfkerfá yisf mayf sijninþi imóninþoi.” nimónarinþi.

8 Ayináni nene Kiraiso neaiinþpi náni dñj moani náni aiwá api nánirane yayf neranéná bisfkerfá yisf xáminþpi — Apí sipí wikáriro rikikifó ero yarigfáninþi imóninþpirini. Apí tñni nimixiri minf bisfkerfá yisf mayþpi — Apí dñj nanþpini fá xiriro nepa imóninþpini náni riro yarigfápirini. Bisfkerfá yisf mayf api tñni nfwaniginiþ.

9 Nioni xámi payf wina re nriri neari mónanþjarini, “Seyfné ámá fwf inarigfáyf tñni nawini gwiaumf minþpani.” nriri neari mónanþjarini.

10 E nriri nearíná ámá Gorixomi mixfdarigfá fwf iniróraní, sijnwfw fwf winiróraní, fwf urápiróraní, wigf njwáfipimi xfdiróraní, yarigfáyf náni misearinþanigini. “Ámá Gorixomi mixfdarigfá api api e yarigfáyf tñni gwiaumf wí minþpa oemini.” niyaiwirónáyf, xwfa ririmí pñni niwiárirí náni e epaxf imóninþagi náni wí e misearinþaniginiþ.

11 Payf xámi nriri nearíná ayf rþpi imóninþpi náni searinþaniginiþ, “Ámá ‘Jisasomi nixfdiri náni segf sérixfmeónirini.’ rarinþ wo apixf wí tñni fwf inirirani, sijnwfw fwf winirirani, xegf njwáfipimi xfdirirani, ámányo ikayfwf umearirirani, iniþgf xwapf nniþmáná papikf erirani, ámányá amþpí wí fwf urápirirani, e yariþo tñni gwiaumf minþpani. Aiwá ai o tñni nawini níkumixxinri minþpani.” nriri eanþaniginiþ.

12-13 Ayf rþpi náni seararinþini. Ámá Jisasoyá siyikf imóninþwaéne tñni sñni nawini mimónigfáyo nioni sijnwfw niwinaxfdiri xwiyfá urþpaxf rimóninþini? Oweoi, ayo Gorixoxo sijnwfw niwinaxfdiri xwiyfá urþpaxirini. E neri ai ámá Gorixomi dñj niwikwíroro náni seyfné tñni nawini imónigfáyo sijnwfw niwinaxfdiro sipí yarinþagfa niwiniríná xwiyfá urfrixiniþ. Ámá sipí enomi emi parimórixinri seararinþiniþ.

6

“Segf wíyo xwíríxí mumepani.” uríñf nániríni.

1 Segfýf wo xegf imóniñf wo tñni xwíyá imíxipísi nánni nimóniríná, arige nerí “Ámá Goríxoyá imónigfáyf tñni nírírane píraníñf oyeaimíxípoyi.” miyaiwí ayo nimúrorí “Ámá Goríxoyá mimónigfáyf tñni nírírane píraníñf oyeaimíxípoyi.” niyaiwirí wigf opisf añf tññf e nánni waríñfíni?

2 Goríxoyá ámá imóniñwaéne Kiraiso niweapiríná xfo tñni nawíni nene ámá Goríxoyá mimónigfáyo xwíríxí umeanfwápi nánni siní niñfá mimónipa reñoi? Seyíne xwíríxí seáyí e imóniñf apí umepríá enagí nánni “Xwíyá onimíá agwí ríná rínaríñwápía xwíríxí mimenipaxf imóniñwaéneríni.” riyaiwinaríñoi? Ananí xwíríxí menipaxf imónigfáyfneríni.

3 Añfñajf mañf Goríxoyáyo prí wiaíkigfáyo xwíríxí nene umeanfwápi nánni siní niñfá mimónipa reñoi? Seyíne e epírfá enagí nánni xwíyá xwá tño rínaríñwáyo añpaxf xwíríxí umeapaxfíneríni.

4 Ayínáni wiyíne xwíyá bi tífáyíne nimóniróná pí nánni ámá Jisasoyá síyikf imónigfáyíneyá síñwíyo dánni sípíá imónigfáyf wí píraníñf oneaimíxípoyinírí ayf tññf e nánni warígfáriní?

5 Ayá seaimopaxf bi rípi yaríñf oseaimíni. Jisasoyá síyikf imónigfáyíne, segfýf wo wo tñni xwíyá tññf nimóniríná segfýf díñf tññf wo xwíyá arfá niwirí píraníñf wimíxíyipaxf imóniño meníraní?

6 Séríxímeáníñf imóniñf wo wíomi xwíríxí oumemíniríná, ayf nañf mimóniñf nerí aí Jisasomí díñf míwíkwíroarígfáyf píraníñf oyeaimíxípoyinírí ayf tññf e nánni nímeámi nurfnáyf, ayf aga sípí imóniñfpi yaríni.

7 “Jisasomí píraníñf oxídaneyí.” yaiwiarígfáyíne xwíríxí nimeniróná apimi dánni ríxa rípaíwíniñf meaáraríñoi. Díxf womí xwíríxí mumé xe onikárinírí nerfnáyf, “Ayf apánni yaríñoi.” searímíni. Xwíríxí mumé amípi xe íwf onirápinírí nerfnáyf, “Ayf apánni yaríñoi.” searímíni.

8 E nerí aí seyíne wí e mepa nero sípí ikáriníro íwf rápeníro yaríñoi. Séríxímeáníñf imónigfáyo aí apí e wikáraríñoi.

9 Goríxo ámá ríkíkiríó yarígfáyf xe xíoyá xwíoxíyo opáwípoyinírí síñwí míwíniñpa enfápi nánni seyíne siní niñfá mimónipa reñoi? Seyíne xerwíni nímoró yapíniñf méwapíniñpaní. Ámá íwf ninírí rípeánarígfáyíraní, wigf ñwáfipimí fá xírarígfáyíraní, oxí wo apíxí wí

tñni ðwí inarigfáyfrani, oxí wo wfo tñni “fwí oinaiyi.” wimónarigfáyfrani, oxí wo wfo tñni iyí onarigfáyfrani,

10 fwí urápekixearigfáyfrani, amípí wayáyo sñwí fwí wñnarigfáyfrani, iniigf xwé nñiro papíkí yarigfáyfrani, ikayfwí umeararigfáyfrani, majfá nñwikárímáná fwí uráparigfáyfrani, áamá e yarigfáyf wí Gorixo gí xwioxfyo xe onweápoynñri wí sñwí wñnínfá menñni.

11 Xámi wiyfne apí bñ yagfáyfne imónñagfa aí Ámíná Jisasi Kiraiso tñni kwíyf negf ápo Gorixoyápi tñni egfípimi dáni Gorixo segf yagfápi rixa igfánñf seaeámori sñyikwí mínñfyfne imónñrxññri seaimxñri xwíyfá mayf imónñgáfayfne imónñrxññri seaimxñri enññni.

“Ámá náomi dáni pí pí neróná Gorixomi seáyi e umepaxf imónñpñni époi.” urññf nánññni.

12 Seyfne re nñyaiwiarñagfa aiwi “Pí pí ‘Oemñni.’ nñneaimónñfná ananñ epaxenerñni.” nñyaiwiarñagfa aiwi apimi nñpimñni dáni nañf seaimxñpaxf menñni. Amípí nionñ “Oemñni.” nñnimónñfná apí ananñ nepaxonñ aiwi wí nánñni xe mññf nñniga ounñri sñwí wñnñmfámani.

13 Ámá fwí inarigfá wí fwí wiwanñfyf yarigfápi nánñ re oyaiwípoyññri, “Ananññni. Ámá nápi, ayf apí nánñ menñranñ?” oyaiwípoyññri ewayf ikaxf rñpi rarigfárñni, “Aiwá ayf agwú nánññni. Agwú enñ ayf aiwá nánññni.” E rarigfápi nepa rñññagf aiwi Gorixo agwú tñni aiwápi tñni anñpá imñxññárñni. E nerñ aí ámaéne fwí inanfwá nánñ menñni. Ámínáo wimónarñpñni yanfwá nánñ imónñwñni. Ámínáo enñ ámá nápi nañf oimónñpoyññri yarññrñni.

14 Gorixo sa negf Ámíná Jiaso owiápnñmeanñri sññf wimñxññfmani. Nene enñ wiápnñmeanfwá nánñ xegf enñ eánññpimi dáni sññf neaimxññfá enñagf nánñ rarñññni.

15 Seyfne Kiraisoyá sñyikfpi imónñgáfayfne enñagf nánñ xfoyá nápimi dáni seyfne bñ bñññf imónñgáfpi nánñ sñni majfá rimónññoi? Ayñnánñ nionñ oyá nápimi dáni bñññf imónññáonñ nñyónñmi nuri apixf iyf ede dánñ warigfá wími nñkumñxññfná “Ayf ananññni.” rñyaiwiarññoi? Oweoi, wí e yaiwipaxf menñni.

16 Ámá apixf iyf ede dánñ warigfími kumñxññgáfá gñyf gñyf, ayf xñf tñni nawíni nimónñiro ná ayf ná bñññññf imónñgáfpi nánñ seyfne sñni majfá rimónññoi? Bñkwíyo dánñ xwíyfá rñpi “Ayau nñkumñxññfná ná ayf ná bñññññf imónñgñññni.” nñññññri eánññagf nánñ seararñññni.

17 E nerñ aí ámá Ámínáo tñni nawíni kumñxññfáyf o tñni nawíni nimónñróná kwíyf axfpi tfgfáyf imónarigfárñni.

18 Ámá wí tñni fwf inanigñiri wáyf nero éf úfrixini. Pí pí fwf ámá yarigfá winiyf náomi bfaríwámñni nero aí apixf tñni fwf inarigfápi xegf bi imónñni. Náomi ínñni dánñni nero nánñni wíwanñnyf xwirfá ikixenarigfárinñni.

19-20 Segf ná xixegñni imónigfápi, ayf kwíyf Gorixoyápi nánñni —Apí Gorixo sixf seamímóána seaainñfpirñni. Apí nánñni segf wará aññññf imónigfápi nánñni seyñné sñni majfá rimónññoi? Gorixo Jisaso neainñpimi dánñni ríxa bñññf neainñf enagi nánñni ríxa xfoyá imónññwñni. Sñni sewanñnyfñéyá mimónññoi. Ayñnánñni seyñné segf nápimi dánñni pí pí neróná Gorixomi seáyi e umepaxf imónñfpirñni éfrixini.

7

Ámá meánigfáyf nánñni urññf nánñrñni.

1 Seyñné payf nearo yarññf nigfápi nánñni áwanñf bi os-earñmñni. Oyf, ámá apixf bi mñmeapa nerñnýf, ayf nanñf yarññoi.

2 E nñsearñri aí fwf xixegñni ámá inarigfápimi dánñni feapá seainpaxf enagi nánñni oxf woxf woxf dixf apixf meari apixf wíyi wíyi eni dixf oxf meánñri éfrixini.

3 Apixf wíyi “Gf oxo fá onixirñni.” nñsimónñrñná xiagwoxi ími xe fá xirñrñxini. Oxf woxf “Gf apixími fá oxirñmñni.” nñsimónñrñná xiepiyi eni “Xe fá onixirñni.” yaiwífrixini.

4 Xiagwoxi, ayf dixf nápñni nánñni xiáwoximani. Dixf apixí dixf nápñni nánñni xifáirñni. Xiepiyi eni, ayf dixf nápñni nánñni xifáiyimani. Dixf oxo, ayf jíxiyá nápñni nánñni xiáworñni.

5 Ayñnánñni wiyagwí wiyagwí “fá oxirñnaiyi.” nñrññrñná arfá mé minf xixe “Oyf.” rññfisixini. Sfá árññf Gorixomi xwíyfá rirñmñf wiani nánñni xixe “Oweoi.” nñrññrñná, ayf ananñrñni. E nñsearñri aí sfá “ ‘Oweoi.’ orñnaiyi.” yaiwífrípi ríxa nórimáná enáná ámi fá xirññfisixini. Ayf rípi nánñrñni. Woxf woxf “Ámá wí tñni fwf inanípi nánñni mññf minñpa oemñni.” nñsimónñri aí xixeni apí emññrñni nánñni enñf mñreánññagi nánñni Seteno ámá wí tñni fwf inñri nánñni rirñpeáwññgññri “Ámi fá xirññfisixini.” seararññni.

6 “Sfá árññf Gorixomñf rixññf urñpñri nánñni xixe ‘Oweoi.’ nñrññrñóná, ayf ananñrñni.” seararññapi sekaxf e éfrixinñri mñseararññni. Nñseaimónñrñná xe e éfrixinñri sññwí seararññni.

7 “Ámá nñni nionñf apixf mñmeapa enáonñf yapñf nimónñrñná, ayf ananñrñni.” nimónarñni. E nerñf aí Gorixo ámá o omñf xixegñnyo wá nñwianñri nñwiirñná wíyo meánipaxf oimónñpoyññri wiirñf wíyo mñmeánipaxf oimónñpoyññri wiirñf enñf enagi nánñni seararññni.

⁸ Segí áamá sɪnɪ mɪmeánɪgʻáyɪ tʻnɪ apɪxɪ anʻyɪ tʻnɪ nánɪ rɪpɪ osearɪmɪnɪ. Ayɪ mɪmeánɪɲáonɪ yapɪ sɪnɪ anɪɲɪ e nɪmónɪróná nanɪ yarɪɲoɪ.

⁹ E nɪsearɪrɪ aɪ rɪpɪ enɪ osearɪmɪnɪ. “Áamá wɪ tʻnɪ ʻwɪ inanɪ nánɪ mɪɲɪ mɪneainɪpa oyaneyɪ.” nɪseaimónɪrɪ aɪ xɪxenɪ apɪ yanɪro nánɪ enɪ mɪseaeánɪpa nerónáyɪ xe meánɪʻrɪxɪnɪ. “Nɪmeánɪpɪrɪ nánɪ dɪɲɪ sɪpɪ nɪwia nurɪnáyɪ, nanɪ menɲagɪ nánɪ xe meánɪʻrɪxɪnɪ.” seararɪɲɪnɪ.

¹⁰ Rɪxa meánɪgʻáyɪné nánɪ ɲwɪ ikaxɪ rɪpɪ —Apɪ nionɪyápɪ marʻáɪ, Ámɪnáo rɪɲɪpɪnɪ. Apɪ osearɪmɪnɪ. Apɪxɪ meánɪgʻáwɪ wigɪ oxowamɪ nɪwárɪmɪ mupanɪ.

¹¹ E mepa nerɪ nɪwárɪmɪ nurɪnáyɪ, ámɪ oxɪ mɪmeánɪ kɪkɪfá ɲweáʻrɪxɪnɪ. “Kɪkɪfá oɲweámɪnɪ.” mɪwimónɪpa nerɪnáyɪ, ámɪ xiagwo tʻnɪ kumɪxɪnɪʻrɪxɪnɪ. Xiagwowa enɪ wigɪ apɪxɪwamɪ emɪ mɪmopa éʻrɪxɪnɪ.

¹² Áamá xamɪɲɪ wɪnɪyʻné xwɪyʻfá rɪpɪ —Apɪ Ámɪnáo rɪɲɪpɪmanɪ. Nionɪyápɪrɪnɪ. Apɪ enɪ osearɪmɪnɪ. Ámɪnáo mɪ dɪɲɪ wɪkwʻronɪyɪ woxɪ apɪxɪ dɪɲɪ mɪwɪkwʻronɪ wɪ rɪmeánɪɲáná í sɪnɪ “Ananɪ meánɪɲáomɪnɪ omeánɪmɪnɪ.” nɪwimónɪrɪnáná xiagwoxɪ ímɪ emɪ mɪmopa éʻrɪxɪnɪ.

¹³ Apɪxɪ Ámɪnáo mɪ dɪɲɪ wɪkwʻronɪxɪ, oxɪ dɪɲɪ mɪwɪkwʻronɪ womɪ meánɪɲɪxɪ enánáyɪ, o sɪnɪ “Gɪ apɪxɪ meanɪáɪ tʻnɪ anɪɲɪ oɲweámɪnɪ.” nɪwimónɪrɪnáná omɪ nɪwárɪmɪ mupa éʻrɪxɪnɪ.

¹⁴ Ayɪ rɪpɪ nánɪ rarɪɲɪnɪ. Oxɪ Ámɪnáo mɪ dɪɲɪ mɪwɪkwʻronɪ wo arɪge nerɪ Gorɪxoyá wo imónɪpaxɪrɪnɪ? Ayɪ xegɪ xɪepɪ dɪɲɪ wɪkwʻronɪ tʻnɪ nawɪnɪ nɪmerɪɲɪpɪmɪ dánɪ Gorɪxomɪ dɪɲɪ nɪwɪkwʻrorɪ áamá xɪoyá wo imónɪpaxɪrɪnɪ. Apɪxɪ dɪɲɪ mɪwɪkwʻronɪ wɪ enɪ xegɪ xiagwo, dɪɲɪ wɪkwʻronɪ tʻnɪ nawɪnɪ nɪmerɪɲɪpɪmɪ dánɪ áamá Gorɪxoyá wɪ imónɪpaxɪrɪnɪ. Apɪ mepa nero pɪnɪ nɪwiárɪnɪmɪ nurónáyɪ, segɪ nɪaíwɪ Gorɪxoyá wɪ mɪmónɪ oyá sɪɲwɪyo dánɪ pɪaxɪnɪɲɪ éánɪgʻáyɪ imónɪpɪrɪxɪnɪ. Nionɪ seararɪɲápɪ xɪxenɪ nerɪnáyɪ, oyá imónɪpɪrɪfárɪnɪ.

¹⁵ E nɪsearɪrɪ aɪ Gorɪxomɪ dɪɲɪ mɪwɪkwʻronɪ meánɪgʻáɪo “Gɪ apɪxɪ Gorɪxomɪ dɪɲɪ wɪkwʻronɪ rɪmɪ nɪwárɪmɪ oumɪnɪ.” nɪwimónɪrɪnáná xɪepɪxɪ xe pɪnɪ nɪwiárɪmɪ onunɪrɪ sɪɲwɪ wɪnɪʻrɪxɪnɪ. Dɪɲɪ mɪwɪkwʻronɪ meánɪgʻáɪ “Gɪ oxɪ Gorɪxomɪ dɪɲɪ wɪkwʻronɪ romɪ nɪwárɪmɪ oumɪnɪ.” nɪwimónɪrɪnáná xiagwoxɪ xe pɪnɪ nɪwiárɪmɪ onunɪrɪ sɪɲwɪ wɪnɪʻrɪxɪnɪ. Nɪseawárɪmɪ ugʻáyɪné sɪnɪ áxenɲwarɪ inɪgʻáyɪ yapɪ mɪmónɪɲoɪ. Gorɪxo nɪwayɪrónɪro ɲweáʻrɪxɪnɪrɪ nánɪpɪ rɪxa wéyo fá neaumɪrɪɲene enɲagɪ nánɪ rarɪɲɪnɪ.

¹⁶ Oxɪ dɪɲɪ mɪwɪkwʻronɪ womɪ xɪepɪxɪ, jɪxɪ dɪxɪ

oxomi pñni mîwiárîpa nerî o tñni nîḡwearfná sîḡwepîgî nîwirîḡpimi dánî wierfkiemearfárfani? Mîwierfkiemeapa erfárfani? Jíxi majfárinî. Apîxí dîḡî mîwîkwíronḡ wîmi xiagwoxi, joxi enî i tñni nîḡwearfná sîḡwepîgî nîwirîḡpimi dánî wierfkiemearfárfani? Mîwierfkiemeapa erfárfani? Joxi enî majfárinî. Ayínáni segí áamá Gorîxomi dîḡî mîwîkwírogfá meánîgíáyo nîwárimî mupa éfrîxinîri seararîḡinî.

“Segí imónîfrîxinîri yanḡ seadîmîxîḡpî imónîfrîxinî.” urîḡ nánîrinî.

17 Seyfné woxinî woxinî Áminá Gorîxo ayí xîxegñî apî apî e imónîfrîxinîri yanḡ seadîmîxîḡpî, o ayí nioniyá áamá oimónîpoyinîri wéyo fá seaumîráná imónîgíápî axí apîni “Xe oimónîmîni.” nîyaiwiro imónîfrîxinî. Gorîxoyá sîyikí nimónîri amî gîmî ḡweagfá nîyonî sekaxí axípi urîmearîḡárinî.

18 Segíyí wo Judayo enagî nánî iyí sîmí sfó wákwínîḡáná Gorîxo o áamá nioniyá oimónîri wéyo fá numîrîrîfnáyí, áamá o “Iyí sîmí sfó wákwínîḡpî arîge nerî yo mîyimînréinî?” mîyaiwipa éwîniḡinî. Segíyí wo iyí sîmí sfó mîwákwínîḡáná Gorîxo nioniyá oimónîri wéyo fá numîrîrîfnáyí, áamá o Judayí wonîḡîḡ oimónîmîni iyí sîmí sfó mîwákwínîpa éwîniḡinî.

19 Ayí rîpi nánîrinî. Iyí sîmí sfó nîwákwínîrîfnáranî, mîwákwínîpa nerîfnáranî, Gorîxoyá sîḡwíyo dánî ná ayo mimónîni. Oyá sîḡwíyo dánî “Ná ayo imónîni.” yaiwiarîḡpî, ayí sekaxí xfo rîḡpimi xfdarîgíápîrinî.

20 Ayínáni áamá woxinî woxinî, seyfné Gorîxo áamá nioniyá oimónîpoyinîri wéyo fá seaumîráná pí pí xîxegñî imónîgíápî xe apîni nimónîro ḡweáfrîxinî.

21 Woxî Gorîxo áamá nioniyá oimónîri wéyo fá rumîráná áamá woyá xînáixîḡîḡ nimónîri omîḡî wîiarîḡoxî nimónîrîfnáyí, ududí bî mirîniḡpa nerî “Nionî sîni axí apîni nimónîrîfná, ayí ananîrinî.” yaiwîrîxinî. E nerî aí xînáixîḡîḡ nimónîri omîḡî wîiarîḡoxî áamá áxenwarfî minîgíáyîḡîḡ imónîpaxí enánáyí, ananî xînáixîḡîḡ nimónîri omîḡî wîiarîḡpî pñni nîwiárîri kíkífá úrîxinî.

22 Xînáixîḡîḡ nimónîri omîḡî wîiarîḡoxî, ayí rîpi nánî “Ududí bî mirîniḡpanî.” rîrarîḡinî. Gíyí Áminá Gorîxo áamá nioniyá oimónîpoyinîri wéyo fá umîráná áamá wíyá xînáíwánîḡîḡ nimónîro omîḡî wîiarîgíáyí enánáyí, ayí sîni apî imónîḡagfá aí Gorîxo rîxa gwí roayíronḡyîrinî. Gíyí Ámináo áamá nioniyá oimónîpoyinîri wéyo fá umîráná áxenwarfî minîgíáyí enánáyí, ayí xfo wimónarîḡpî epírfá

nánı xegı xınáıwánıñı omıñı wııarıgıfáyı imónıñagıfa nánı “Ududı mirınıpanı.” seararıñını.

23 Jıasao neaiıñıřımı dání Ámınáo bıñıñı nısearı gıwı searoayıronı enagı nánı áma wıyıyá xınáıwayınénıñı mimónıpa éřıxını.

24 Gı nırıxımeánıñı imónıgıfáyıné, Gorıxo áma nionıya oimónıřoyınırı wéyo fá seaumıráná pí pí xıxegını imónıgıfápi o xegı sıñwıyo dání apını imónıřıxını.

Áma mımeánıgıfáyı nánı urıñı nánırını.

25 Seyıné áma sıñı mımeánıgıfáyı nánı payı nearı yarıñı nigıfápi nánı Ámınáo sekaxı bı mıñırıñı aıwı nionı — Nionı Ámınáo wá nınıwıanırı niıñıřımı dání xwıyá dıñı uñwırářıpaxı imónıñıřı seararıñáonırını. Nionı gı dıñıyo dání bı osearımını.

26 Xeanıñı neaımeámınırı yarıñıřı řıxa neaımeaarıñı enagı nánı nionı dıñı re moarıñını, “Áma agwı pí pí imónarıgıfápa anıñı axıpi e imónıřıxını. ‘E nerınáyı, ayı nanıřını.’ nimónarıñı.” Nionı dıñı e moarıñını.

27 Woxı řıxa apıxı mearıoxı enánáyı, “İmı arıge wářımınıréını?” nıyaiwirı mepanı. Woxı apıxı mımearıoxı enánáyı, “Apıxı arıge nerı meámınıréını?” nıyaiwirı mepanı.

28 E nısearıřı aı woxı apıxı nımearıná ayı fıwı bı mıyarıñını. Apıyáıxı enı oxı nımeánırıná ayı fıwı bı mıyarıñını. E nerı aı xeanıñı meánıgıfáyı sıñı xwıá fıyo ñweanıáná wımeanıfápi seaımeanığınırı seararıñını.

29 Gı nırıxımeáyıné, e nısearıřıná řıřınıñı seararıñını, “Jıasao wearıñıfáyı nánı řıxa añwı ayo enagı nánı áma apıxı řıxa meagıfáyıné re nimónıro éřıxını. Apıxı mayowa áxeñwarı mıñıpa nero nánı ‘Gorıxo wımónarıñıřını oemını.’ nıyaiwıro yarıgıfáwa yapı nimónıro éřıxını.

30 Ámıxıfá yarıgıfáyıné ámıxıfá mıyarıgıfáyı yapı nimónıro éřıxını. Dıñı nıfá seınarıñıyıné dıñı nıfá mıwınarıñıyı yapı nimónıro éřıxını. Amıpi bı nero fıgıfáyıné amıpi mayıyı yapı nimónıro éřıxını.

31 Omıñı nerıná amıpi xwıá fıyo weñıřımı dání omıñı yarıgıfáyıné áma apı nánı wı ududı mıwınarıgıfáyı yapı nimónıro éřıxını.” Amıpi agwı rıná xwıá řırımı enıyı imónıñıpa anıñı imónınıfá menını. Xegı bı imónınıfa nánı añwı ayo enagı nánı seararıñını.

32 “Amıpi ayá wı nánı ududı mirınıpa oéřoyı.” nınimónırı nánı seararıñını. Áma apıxı mımeagıfáyı Ámınáo nionı

yar+ñápi nán+ yay+ owin+n+r+ nán+ o yay+ win+pax+ imón+ñ+p+n+ nán+ d+ñ+ n+móa war+g+ár+n+.

33 E ner+ aí ámá ap+x+ meag+áy+ “G+ ap+x+ yay+ owin+n+r+ nán+ ar+ge em+n+r+é+n+?” n+yaiwiro ap+ nán+ d+ñ+ n+móa nuro

34 d+ñ+ b+ biaú íá x+rar+g+ár+n+. Ap+x+ s+n+ ox+ m+meán+g+íwa t+n+ ap+yáíwa t+n+ íwa wí wí re yaiwiar+ñ+r+n+, “Niín+ g+ ná+ t+n+ d+ñ+p+ t+n+ s+yikw+ mín+ñ+ Ám+náo g+ ámá e oimón+poy+n+r+ wimónar+ñ+p+ t+n+ x+xen+ oimón+m+n+.” n+yaiwir+ o nán+ wi+pax+ imón+ñ+p+ nán+n+ d+ñ+ moar+ñ+r+n+. E ner+ aí ap+x+ r+xa ox+ meán+g+íwa wí wí ax+p+ e yar+ñ+man+. “G+ oxo yay+ owin+n+r+ nán+ ar+ge em+n+r+é+n+?” n+yaiwir+ xw+á t+yo dán+ imón+ñ+p+ nán+ d+ñ+ n+móa war+ñ+r+n+.

35 Nion+ searar+ñápi nañ+ oni+n+r+ m+searar+ñ+n+. Se-wan+ñ+y+né n+x+d+r+ná nañ+ oseai+n+r+ searar+ñ+n+. Nion+ áxenwar+ oseaim+n+r+ m+rar+ñ+n+. Sey+né nañ+ imón+ñ+p+n+ nero am+pí pí pí imón+ñ+p+ nán+ m+m+wiaí+ m+seain+pa yar+ná “Ám+náo wimónar+ñ+p+n+ oyaney+.” n+yaiwiro oé+poy+n+r+ nán+ searar+ñ+n+.

36 Ámá go go “Ap+yá nion+ nán+ r+x+ñ+ nur+yig+ími n+p+kw+n+ m+wikárar+ñ+n+.” n+yaiwir+náy+, í xwé nimón+r+ r+xa meapax+ imón+ñ+ag+ s+ñw+ w+n+r+ “Ím+ r+xa omeám+n+.” n+yaiwir+ m+ñ+ nin+r+ nán+ “Kiki+á b+ epaxon+man+.” yai-win+r+ ner+náy+, xe o xeg+ wimónar+ñ+p+ ner+ ím+ omean+. E ner+ná, ay+ sipí b+ m+yar+n+n+. Anan+r+n+.

37 E ner+ aí go go “Ná b+n+ ap+ oem+n+.” r+n+ñ+p+ nán+ d+ñ+ six+ ín+r+ íeapá win+pax+ imón+ñ+p+ xe m+ñ+ onin+n+r+ mimón+pa er+ xewan+ño xeg+ d+ñ+yo dán+ “Ap+yá nion+ nán+ r+x+ñ+ nur+yig+í kiki+á oñwean+.” yaiwir+ ner+náy+, ay+ nañ+ yar+n+.

38 Ay+nán+ ámá ap+x+ xeg+ r+x+ñ+ wur+yig+ími n+mear+ná, ay+ nañ+ yar+n+. Ámá ap+x+ xeg+ r+x+ñ+ wur+yig+ími m+meapa ner+ná, ay+ en+ nañ+ ner+ seáy+ e imón+ñ+p+ yar+n+.

39 Ap+x+ wíyá oxo s+n+ m+pé ñweañáná an+ñ+ re yaiwíw+n+g+n+, “Oyá ap+xín+ rimón+ñ+n+?” yaiwíw+n+g+n+. E ner+ aí xeg+ oxo r+xa n+per+náy+, s+n+ om+ m+meán+ “Go gom+ omeán+m+n+?” n+wimón+r+ná, anan+ meán+w+n+g+n+. E ner+ aí ámá sip+á imón+ñ+ wom+ m+meán+ Jisaso t+n+ ikár+n+g+áy+ wom+n+ meán+w+n+g+n+.

40 Ám+ n+meán+r+ná, anan+ en+ag+ aiwi nion+ g+ d+ñ+ ay+ r+p+ nimónar+n+, “Í ám+ m+meán+ s+n+ an+ñ+ ap+x+ an+ n+ñwear+náy+, yay+ ox+ t+n+ n+ñwear+ná win+n+ápim+ seáy+ e imón+ñ+p+ win+n+ár+n+.” nimónar+n+. “Nion+ en+ Gor+xoyá kwíy+ t+ñáon+r+fan+?” n+yaiwir+ searar+ñ+n+.

8

Nanwá mimóní nwáfápi nání ridiyowá in-ijípi nání ur-ijí nánirini.

¹ Seyíné payí nearo nanwá áamá wigí mimóní nwáfá imóníijípi nání ridiyowá yarígápi nání yaríjé nigíápi nání bí osearimini. Ayí neparini. Seyíné ríwamíjé nearo nírígápa Jisasomi díjé wíkwíronwaéne níneneni ríxa nijjá imóníjwaénerini. Ayí nepa imóníjagí aiwí rípi osearimini. Áamá “Ríxa nijjá imóníjáoníríani?” níwimóníríná, díjé apimí dání wárixá imónarígárini. E nerí aí áamá wíyo díjé sípí níwirí arírá níwiríná apimí dání Jisasoyá síyikí imóníjwaéne síkíki ámi bí eámixinaríjwárini.

² None go go “Amípi bí nání ríxa nijjá imóníjáoníríani?” níyaiwinírínáyí, nijjá Goríxo “Áamá níní e oimónípoyí.” wimónaríjépi tíní síní xixeni wí mimóníjorini.

³ E nerí aí go go “Nijjá imóníjáoníríani?” míyaiwiní Goríxomi díjé síxí nuyírínáyí, Goríxo “Áamá o nioniyá imóníjé woríani?” yaiwini.

⁴ Ayínáni gíwí áamá wí wigí nwáfápi nání ridiyowá nemáná ámi makería imíxaríná Jisasoyá imónígíáyíné bí nero narígápi nání rípi osearimini. Nene nijjárini. Xwía tíyo mimóní nwáfápi obaxí enagí aiwí bí nepaxíjé imóníjépi mani. Nípiní nepa nwáfá mípimóníjépirini. Nwáfá nepa imóníjépi, ayí ná woní Goríxonirini.

⁵ Áamá wí re rarígárini, “Nwáfá rípi anínamí dánípirini.” Wí “Xwíarimí dánípirini.” rarígárini. Nwáfá rarígá apí bí “Nepa nwáfá imónini.” rinijépirini. Bí “Kwíyí seáyí e imóníjé tíjírini.” rinijépirini. Apí apí obaxí ayá wí imóníjagí aiwí

⁶ nene nání nwáfá imóníjépi, ayí ná woní Goríxorini. O negí áporini. Amípi nání míkí ikijorini. Áamá xío nání imóníjwaéne ayí onírini. Nene nání seáyí e imóníjépi ení “Pírini?” maríái, ayí ná woní Ámíná Jisasi Kiraisorini. Omí dání Goríxo amípi níní imíxírí síjé nene imóníjwápi neaimíxírí enjorini.

⁷ E nerí aí áamá Jisasomi díjé wíkwíroarígíáyí níní nijjá apí nimóníro “Negí nwáfá xídagwápi ná míkí mayí imóníjépiríani?” yaiwiarígíámani. Segíyí wí Jisasomi síní díjé míwíkwíro neríná wigí nwáfápi fá níxíra níwagíásaná yarígíáyí enagí nání mimóní nwáfápi nání gíwí ridiyowá iníjépi níniróná “Ayí gíwí nwáfá imóníjépi nání ridiyowá éfápi ría naríjéni?” níyaiwiro wigí díjé píwíníjé imónígíápimí dání “Nípkwini míyaríjéni.” níyaiwiro nání apimí dání piaxí níweánírí udunaríjírini.

8 E nerí aiwí aiwá m+n+pa yar+ñwápimi dán+raní, nar+ñwápimi dán+raní, Gorixo neamím+nar+ñf+maní. M+n+pa ner+fná oyá s+ñwfyo dání s+yikwfpianén+ñf imónar+ñwámaní. N+n+r+fná ení oyá s+ñwfyo dání seáyi e imónar+ñwámaní.

9 E nerí aí áamá Jisasomí d+ñf n+w+kwf+roro aí wigf d+ñf yófn+ñf mimón+g+áyf wiyfné ananí n+paxf imón+ñ+pí nar+ñagfa n+sean+ro nání ayf ení n+n+máná “N+p+kw+ní mimón+ñ+pí rfa éw+ní?” n+yaiwir+ñ+pimí dání óreámioapf+r+x+n+rí d+ñf tfní n+f+r+x+ní.

10 Áamá Jisasomí d+ñf n+w+kwf+roro aiwí s+ní d+ñf yófn+ñf mimón+g+áyf segf áamá “Ñwfa r+n+ñf r+pí ná mfkf mayf+r+ní.” yaiwiar+ñf wo ñwfa imón+ñf apí nání añf r+di+yowá yar+g+íwami n+ñweámáná aiwá r+di+yowá éfapí nar+ñagf n+w+n+róná “Nene ení ananí n+paxenerf+aní?” n+yaiwin+ro eñf s+ixf n+n+máná n+p+ráoí.

11 R+xa n+n+ro wigf xwioxfyo dání wfa m+wók+pa nerí udunáná re sear+m+f+ní, “Seyfnéyá n+jfá imón+g+ápimí dání s+ní yófn+ñf mimón+g+á t+yf —Ayf segf sér+xf+meán+ñf imón+g+áyf+r+ní. Kiraiso upeñ+yf+r+ní. Áamá ayf seyfné n+jfá nimón+ro ‘Pí pí ñwfa áamá mewegfa nepa mimón+ní.’ yaiwiar+g+ápimí dání r+xa xw+rfa ik+xenáoí.” sear+m+f+ní.

12 Ay+nání nene negf n+r+xf+meá d+ñf s+ní yóf mimón+g+áyo sipí e wikár+rane ayf wigf d+ñf “Apí neranéná n+p+kw+ní m+yar+ñw+ní.” yaiwinar+g+ápimí wiaíkirane ner+ñ+pimí dání Kiraisomí ení sipí wikárar+ñw+ní.

13 Ay+nání nioní gfwf nar+ñápimí dání gf n+r+xf+meá imón+g+áyf óreámioapaxf eñánáyf, ayf nóreámioaro udun+n+g+n+rí nioní aga ná rfwfyo dání aiwí ámi gfwf b+n+m+f+maní.

9

“Wáf wur+meiar+ñwáone n+searáp+paxfpí Poroní wí searáp+ñámaní.” ur+ñf nán+r+ní.

1 “O áxeñwarf in+ñor+ní.” r+n+aiwiar+ñoí? “Jisasoyá wáf wur+meiar+ñf wo mimón+ní.” r+n+aiwiar+ñoí? “O negf Ám+ná Jisasomí s+ñwaf m+w+n+ñor+ní.” r+n+aiwiar+ñoí? “O Ám+náo nání wáf nearar+ñ+pimí dání d+ñf w+kwf+ron+waéne men+ní.” r+yaiwinar+ñoí?

2 “Poró Jisasoyá wáf wur+meiar+ñf womaní.” n+aiwiar+g+áyf wí eñánáyf aí seyfné añ+paxf nioní wáf wur+meiar+ñá imón+ñápí nání “R+xa x+xení n+jfá imón+ñoí.” nimónar+ní. Poroní wáf searáná seyfné r+xa Gorixo tfní nawíní ikár+n+g+áyfné nimón+r+ñ+pimí dání ámayo

áwanj réninj urarinjoi, “O nepa Jisasoyá wáf wurimeiarinj worini.” urarinjoi.

3 Ámá pairirf niarigfápi wialkíminri nánri rípi nura warinjáriní,

4 “Jisasoyá wáf wurimeiarinjwáone nánri re nineaiaiwirowararinjoi, ‘Awa yarigfápi nánri nigwí nánri wayfá iniigf niro aiwá niro epaxf mimóninjoi.’ nineaiaiwirowararinjoi?”

5 ‘Wáf wurimeiarigfá wfa tñni Ámináomi xogwáowa tñni Pitao tñni awa apixf nimearo apixf tñni nawíni emearigfápa Porowa axfp wí e epaxf mimóninjoi.’ nineaiaiwirowararinjoi?

6 Apí niyaiwirowararinjoi? Ríminri rípi niyaiwirowararinjoi? ‘Wáf wurimeiarigfá wfa wigf nigwí ominj pñni wiáripaxf aiwí Poro tñni Banabaso tñni awaúni aiwá nípisi nánri nigwí ominj yarigfápi pñni wiáripaxf mimóninji.’ niyeaiwirowararinjoi?

7 Siminj wínarigfá ámá wo mixf onípyoinri wirimeáf giyf ríxa enj nimeámáná wiwaninj upfrowárinarigfáriní? Oweoi, wí e epaxf menini. Ámá giyf aiwá ominj nurimáná mímianf yarigfáriní? Oweoi, api eni wí epaxf menini. Ámá giyf burimákau nímeróná wiwaninijyf aminj minípa yarigfáriní? Oweoi, api eni wí epaxf menini.

8 Nionri ámá dñnj moarigfápimini níxídirí rfa rarinjini? Oweoi, ñwf ikaxf Moseso nírirí eanjpimí dánri eni axfp e rñnini.

9 Apimí dánri re nírinri eánini, ‘Burimákau tñni witf aiwá exwexwímí nerfná bí minípa oenri manj gwí mijáripáni.’ nírinri eáninjipi ‘Goríxo burimákau nánini dñnj nímorí rñjfrini.’ ríseaimónariní?

10 ‘Ayf ámaéne nánri eni dñnj nímorí míripa enjfrani?’ míseaimónípa renoj? Oyi, ayf ámaéne nánri eni rñjfrini. Moseso ámá aiwá iwfa uríprí nánri xwfa yunf níxíéa warigfáyf tñni aiwá yóf éaná miarigfáyf tñni nñni nawíni wigf bí níprífa nánri dñnj níkwímore éfríxinri e rárinjfrini.

11 Wáf wurimeiarinjwáone xwíyfa Goríxoyápi nísearífná aiwá iwfaninj seaurarínagwi aí re ríseaimónariní, ‘Aiwá iwfaninj neaurarigfápimí dánri bí nímiro aiwá níprí nánri nínearápirónáyfrani, aikf yíníprí nánri nínearápirónáyfrani, ayf nanj míyarinjoi.’ ríseaimónariní?

12 ‘Ámá wí ananri nísearápiro nípaxf enánáyf, ayf none anjipaxfrini.’ nímonariní.” rarinjáriní.

E nerí aí none nísearápipaxf imóninjipi mísearápinjwáriní. Ámá xwíyfa yayf neainípaxf uráfná “Amípi wí nearápanirowararinjoi?” niyaiwirowararinjoi dñnj míwíkwíropa

epþrixiniri nisearápipaxf nimónirane aí wí mīsearápí dǫwǫ ikeamóniŋwápimi xwámám wíŋwárini.

13 Ámá amipí aŋf ridiyowá yarigfiwámí inimi eniyo mearigfáwa aiwá nipþri nání iwámí wenþpi meaarigfápi nání seyfné nijfá mimónipa reŋoi? Ámá nanwǫ Gorixo nání nimeámí báná ridiyowá wiirigfáwa ridiyowá wiífápi bi nimearo narigfápi nání eni seyfné nijfá mimónipa reŋoi?

14 Axípi Áminá Jisaso sekaxf re riŋþrini, “Ámá xwiýfá yayf seainipaxípi wáf nurimeiarigfáwa apimi dání aiwá nipþri nání meárixini.”

15 Ámináo sekaxf e riŋf aí nioni seyfné tñni niŋwearfná wí mīsearápí nerí agwí eni api bi nioni oniapfopoyiniri payf nearí mīseamónaparini. Ayf rípi nání seararini. Nioni aiwá nisearápirí mīnf nerí néra uŋápi nání mīxf meakfninarinjápi ámá wo aiwá nniapirfná nisaniŋwirárinigini nání “Nioni xámí péimigini.” nimónariní.

16 Arfá nípoyí. Nioni xwiýfá yayf neainipaxípi wáf nisearirfná Gorixo e éwinigini sekaxf nirowárenapiŋf enagi nání e yarinjápi nání niwaninŋoni mīxf meakfninipaxf wí menini. Nioni Gorixo e éwinigini nirowárenapiŋf mepa nerfnáyf, sfá wí nioni majfá nóripaxirini.

17 Gf diŋf tñni “Wáf ourimemini.” nīnimóniri siŋwiriyf, “Gorixo yayf nimopaxípi eminiri yarini.” rīpaxirini. Gf diŋf tñni “Wáf ourimemini.” mīnimóní Gorixo sekaxf nirowárenapiŋf enagi nání nerfnáyf, arige niyaiwiri “O yayf nimopaxípi yarini.” rīmfini?

18 Ayínáni pípimi dání nioni yayf nimopaxirini? Nioni ámáyo xwiýfá yayf neainipaxípi wáf nurirfná apimi dání urápipaxí imóniŋfpi murápi pa nerinfiyo dání yayf nimopaxí imóniŋfpi yarini.

“Ámá pí pí imónigfápa nioni eni imónarinjári.” urinfi nánirini.

19 Nioni nepa ámá womí xínáinfiŋf nimóniri omiŋf wiirinjáoni meŋagí aí ámá ayá wí Jisasomi oxdfopoyiniri nání nioni gf diŋfiyo dání ámá niýfýá xínáinfiŋf nimóniri omiŋf wiirinjáoni imóninini.

20 Nioni gf Judayf tñni niŋwearfná Jisasomi diŋf owíkwírópoyiniri ayfiŋfi nimóniri yarinjáriní. Nwǫ ikaxf rinŋfipimi ŋwǫ mīxenwirárininjáoni aiwi gf Judayf apimi ŋwǫ xenwirárinigfáyf tñni nawíni niŋwearfná, “Nioni arige yarfná ayf Jisasomi diŋf wíkwírópíráo.” niyaiwiri nání nioni eni apimi ŋwǫ xenwirárininjáoni imónarinjári.

añyo dáni niwirimeámi nurína agwí Gorixo nipemeámi úwiniḡiniri tñipimi simañwíyóniñí ínimí niñweámána númi wagfáriní. Níni eni ipí Ragí riñoyi rinñiwá niñxeróna midimidáni eadikiowárinñáná áwinimí niñxéa ugíawixini.

² Níni agwíipimi simañwíyóniñí niñweaxa uro ipiwámi xero neróna Moseso tñni nawini ani nikárinro néra ugíawixini.

³ Aiwá mayí e nemeróna aiwá maná rinñí Gorixoyá kwíyíyo dáni imóniñipi ayí nñni nḡa wagfáriní.

⁴ Iniḡí mayí e nemeróna Gorixoyá kwíyíyo dáni simiñí meanḡ ayí nñni nagfáriní. Síñá iniḡí simiñí meaago —O winiyí úfámi númi emeagorini. O, ayí Kiraiso nání rariñini.

⁵ E nerñí aiwí ayí nápi yaríḡápi nání Gorixo wikí niwóniri áma dñí meanḡe dáni ami ami opépoyiniri niwikára wagfáriní.

⁶ Ayí amipi api api néra nuróna pegfáipimi dáni nene nání siñwepiḡí neainini. Ayí sipí imóniñipi nání miñí inagfápa nene eni axípi miñí minipa éwanigini siñwepiḡí neainini.

⁷ Ayí wí wíḡí ḡwáfipimi niñídiróna Bikwíyo dáni re niriñiri eániñipi tñni xiñeni re egíawixini, “Ámayí aiwá niro iniḡí niro epíri nání niñweagfásána rikikiríto inanro nání wiápnimeagíawixini.” niriñiri eániñipi tñni xiñeni e egíawixini. Nene ayí yagfápa nerane mimóní ḡwáfí imóniñíyo wí miñídiḡa éwanigini.

⁸ Ayí wí íwí iniḡfápa —íwí e iniḡfápi nání Gorixo pirí umamópoyiniri urána áma xíomí pirániñí xídaríḡfáyí sía axíyimi áma íwí inaríḡfáyo, nñni 23,000 imóniḡfáyo pipikimí emegfápi nání rariñini. íwí ayí e inagfápa nene eni axípi e minipa éwanigini.

⁹ Ayí wí Áminá Gorixo nepa eñí eániñorfaniri iwamíto wíwapiyagfápa —E wíwapiyáná oyá dñí tñni áma ayo weaxía sidñí óagí nání pegíina nání rariñini. E iwamíto wíwapiyagfápa nene eni miwíwapiyipa éwanigini.

¹⁰ Ayí wí Gorixomi anñúmí wirinagfápa —Anñúmí e wirinána añínají ámayo xwiríá wikixeariño pikiniñipi nání rariñini. Gorixomi anñúmí wirinagfápa nene eni axípi e mepa éwanigini.

¹¹ Api api e niwímeáa uñipi wíḡí winiyí éfí oweayimeániḡoyiniri siñwepiḡíniñí wiri nene agwi rína sía yoparíyi rixa nimóníina ḡweañwaéne ikwairiri neainína nání Bikwíyo ḡwirárinñipirini.

¹² Ayínáni “Gorixomi pirániñí xídaríñáoni ayí yagfápa wí epaxonmani.” yaiwinariñí goxi goxi, jiwaniñoxi axípi neri anñimiginiñiri pirániñí meníriñini.

13 “Enj eánigfáyírfaniri á máyo iwamfó wíwapíyarigfápi axípi m+neameá xegf bi imóniñipi neameariní.” m+yaiwipani. Gorixo —O á má dñj wikwiárini+paxf imóniñorini. O iwamfó á má seaíwapíyíáná seyñé xwámámf m+wipaxf imóniñipi xe oseáíwapíyípoiñiri wí siñwíf seanínfá menini. Á má wí xe iwamfó oseáíwapíyípoiñiri siñwíf niseanirfná seyñé xopírarf wipírfa nani eni xwámámf wipaxfýñé seaimixiyinírfani.

Ridiyowá mimónf ñwáfapi nani inñipi nani urñf naniñini.

14 Gf nrixfmeáyñé, Gorixo negf neárfawéyo nanj wíagf aiwi obaxf ayá wí wigf sipi nerñfyo dán xwirfá ikixenagfá enagf nani nene dñj n+morane mimónf ñwáfapi wí m+xir+pa nerane api tñj e dáni éfnñf owaneyf.

15 Dñj tfgfáyñé, nioni dñj tfgfáyo urarñápa axfpi nisearimñiri yarñápi nani sewanñfýñé dñj n+yaiquiroro “Sipírani? Narírfani?” yaiwípoi.

16 Kapixf iniigf wainf inñipi —Api Áminá Kiraiso nene nani n+neapeirfná ragf puñpi nani dñj neainnfá nani imóniñipirini. Nene niníranená Gorixomi yayf wiarñwápirini. Iniigf api niníranená o tñi m+mñinípa yarñwáraní? Aiwá o n+neapeirfná xfo náo rññf winñipi —Api nani dñj neainnfá nani n+kwiriri narñwápirini. Aiwá api niníranená eni o tñi nawini m+mñinípa yarñwáraní?

17 Aiwá n+kwiriri narñwá api ná bñi enagf nani nene á má obaxene imóniñagwi aiwi ná bimi dánini n+kwiriri narñwáyo dáni siyikf ná bñi mimónípa reñwini?

18 Gf Isireriyf yarigfápi nani eni dñj mópoi. Ridiyowá éfapi narigfáyf Gorixo, e íraf onñjo tñi mñinarigfáriní.

19 Nioni searimñiri yarñápi seyñé ríxa dñj rimoñof? “Ridiyowá á má Gorixomi m+xfdarigfáyf wigf mimónf ñwáfapi nani yarigfápi, ayf nepaxñf imóniñipi nani rfa neararini?” r+yaiwiarñof? “Wigf ñwáf imóniñipi eni, ayf nepaxñf imóniñipi nani rfa neararini?” r+yaiwiarñof?

20 Oweoi, wí e searimñiri miyarñini. Ripi oyaiwípoiñiri seararñini, “Á má Gorixomi m+xfdarigfáyf wigf ridiyowá yarigfápi Gorixo nani ridiyowá mé wigf mimónf ñwáf kwíyf sipi tñipi nani ridiyowá yarigfárfani?” oyaiwípoiñiri seararñini. Seyñé wigf ridiyowá éfapi niníroná kwíyf api tñi nawini mñinípirixñiri seararñini.

21 Wí re m+yaiwinípa éfrixini, “Nene anani kapixf Ámináo neainñipi nani dñj moanfá naniwá n+rane mimónf kwíyf naniwá n+rane epaxenerini. Nene anani aiwá

Ámínáo nánipí nírane mimóní kwíyíyí nání rídiyowá éfápí nírane epaxenerini.” miyaiwinipa éfríxini.

22 “Rídiyowá mimóní ñwá nánipí naríñwápimi dání Ámíná Goríxo wikí dñj neaiawini nání s’mirírí wíwanigini.” ríseaimónariní? “Enj eáníñj nene eáníñwápi xóyápimi seáyí e imóníñagí nání pírf neamamopaxenemani.” riyaiwinaríñoj?

“Goríxomi yayí umepaxí imóníñjpiní éwanigini.” uríñj nánirini.

23 Wiyíné re rarígápí, “Pí pí ‘Oyaneyí.’ níneaimóniríná nene ananí epaxérini.” rarígápí nepa níríro aiwí apí bí neríñjpiní dání píraníñj imíxinarígámani. Goríxomí dñj wikwíronwaéne “Pí pí ‘Oyaneyí.’ níneaimóniríná ananí epaxenerini.” yaiwinaríñwápi nepa imóníñagí aiwí apí bí neríñjpiní dání sfkíkf omíxinaríñwámani.

24 Segíyí wo “Nanj níwaníñonini nímeani nání aríge emíniréini?” miyaiwipa erí “Nanj áamá tíyo ení wímeani nání aríge emíniréini?” yaiwirí éwinigini.

25 Pí pí g’wí áamá wí makeríá imíxarígíe dání bí yarígápí seyíné ananí bí nero níniróná ayá s’wí searonigínirí “Mimóní ñwápi nání rídiyowá éfápíraní? Rídiyowá mepa éfápíraní?” yaríñj minípa éfríxini.

26 Bíkwíyo dání “Xwíá ríríraní, amípi xwíá tíyo enjpiraní, níní Ámínáooyá imónini.” nírínirí eáníñagí nání “Pí pí g’wí enjpi ananí nípaxenerini.” seararíñini.

27 Áamá Jisasomí dñj m’wíkwíronj wo “Aiwá bí onaneyí.” searepearáná seyíné “Ananí Owaneyí.” níseaimóniríná, sa nuro ayá s’wí searonigínirí pí pí aiwá seiapífpí nání “Wígí mimóní ñwápi nání rídiyowá éfápíraní? Mepa éfápíraní?” miyaiwipa nero ananí níríxini.

28 E nerí aí áamá wo áwanj re nísearirínáyí, “G’wí rípi ñwá imóníñjpi nání rídiyowá inífpíriní.” nísearirínáyí, áwanj searíto nání dñj nímoró o seyíné naríñagía níseaniríná “G’wí apí Jisasomí dñj wikwíroarígíá tíyí minípaxí imóníñjpi pí nání ríá naríñoj?” níyaiwirí ayá s’wí uronigínirí m’nípa éfríxini.

29 Seyíné níniróná “Nípikwini miyaríñwini.” níyaiwiro ayá s’wí searonigínirí m’raríñini. Áwanj searíto “Ayí nípikwini miyaríñoj.” níseaiawirí ayá s’wí uronigínirí raríñini. E searíñagí nání áamá wo níwiápnímeari re níríníñoj, “Nene ananí nepaxí imóníñjpi pí nání áamá wí ayá s’wí uropaxí imóníñjpiní dání ámi mepaxí imóníñwini?”

30 Nion+ g'w'f api n+niri Gorixomi yay'f n'wir'náy'f, g'w'f nion+ yay'f wíápi nán+ m'k'f píyo dán+ pair+r'f nipax'f imón+n'i?" Ámá wo e n'r+n' ai

31 r'ipi osear+m+n'i, "Sey'né g'w'f n+nirónáran+i, ini'g'f n+nirónáran+i, pí pí nerónáran+i, ámá wí s'ijw'f n'seaniróná 'Gorixomi d'ij'f n'wikw'roro nán+ r'ía yar'ijoi?" osea-iaiw'ipoy+n'ri omi seáy+i e um'feyoapax'f imón+ij'pi é'f'r'ix'in+i." osear+m'n'i.

32 Juday'fran+i, G'irik'y'fran+i, ámá Gorixoyá s'iyik'f imón+ig'fáy'fran+i, ay'f omi s'ini x'f'dipax'f enánáy'f, nene oyá s'ijw'fyo dán+ anan+i epax'f ai ayo óreámioapax'f imón+ij'pi mepa éwan+ig'n+i.

33 Nion+ yar'ijápa sey'né eni ax'ipi é'f'r'ix'in+i. Nion+ pí pí ner'fná n'iwanijon+i nán+n'i ayá t'n+i m'imen'f "Ámá obax'fyo Gorixo yeáy'f uyim+xemean'fa nán+ omi d'ij'f ow'kw'f'r'ipoy+n'ri arige neri ayo ayá t'n+i umem'fár'fan+i?" n'iyaiwir+i ay'f yay'f win'ipax'f imón+ij'p'n+i yar'ijár'n+i.

11

1 Nion+ Kiraiso yag'ipi ikan'ij'f wiar'ijápa sey'né eni nion+ ikan'ij'f ní'f'r'ix'in+i.

"Ap'ix'íwa m'ij'fyo wí pán'f'r'ix'in+i." ur'ij'f nán'r'n+i.

2 Sey'né nion+ nán+ íníná d'ij'f ar'fá mikeamó Jisason+i x'f'dar'ijwaéne yar'ijwápi nán+ nion+ seaiékw'kw'iy'ijápi xaiw'f f'á n'x'ir'iro yar'ijag'fa nán+ yay'f bi oseaim'n+i.

3 Sey'né seaiékw'kw'iy'ijápi xaiw'f f'á n'x'ir'iro ai "R'ipi nán+ eni n'ij'fá oimón'f'poy+i." nimónar'n+i. Kiraiso ámá ox'f n'iyoni seáy+i e wimón'r'i oxowa xiepiwam+i seáy+i e wimón'ro Gorixo Kiraisom+i seáy+i e wimón'r'i eni.

4 Ay'nán+ ox'f go go Gorixom+i r'ix'ij'f nur'r'fnáran+i, oyá xw'y'fápi w'fá nurókiamor'fnáran+i, wí m'ij'fyo n'ipákín+máná e ner'fnáy'f, o xeg'f seáy+i e wimón+ij'om+i —O ay'f Kiraisor'n+i. Omi ayá wimoar'n+i.

5 E neri ai ap'ix'f g'í g'í m'ij'fyo wí mid'f'kín'ipa nemáná Gorixom+i r'ix'ij'f nur'r'fnáran+i, oyá xw'y'fápi w'fá nurókiamor'fnáran+i, í xeg'f seáy+i e wimón+ij'om+i —O ay'f xeg'f xia'gwor'n+i. Om+i í ayá wimoar'n+i. Ap'ix'f e yar'ig'f'íwa re imón+ig'f'íwa t'n+i x'ixeni imón+ij'oi. Íwam+i gw'f n'iyir'fná ayá xw'é owin'n'ri d'fá n'n+i róáná m'ij'f wáf nero nán+ ayá winar'ij'íwa t'n+i x'ixeni imón+ij'ag'fa nán+ rar'ij'n+i.

6 Ap'ix'f g'iy'f "M'ij'fyo wí m'ipákín'ipa oem'n+i." n'iwimón'r'fnáy'f, wig'f d'fá n'n+i eni rón'f'r'ix'in+i. E n'isear'r'i ai ap'ix'f d'fá n'n+i róánáy'f m'ij'f wáf nimón'r'i nán+ ayá n'iwir'fnáran+i, úrap'í róánáy'f wiwiá f'á n'wer'i nán+ ayá n'iwir'fnáran+i, m'ij'fyo wí pákín'f'r'ix'in+i.

7 Ayí rípi náni raríjini. Goríxo áamá oxí iwamfó nimixiri nitiríná seáyi e xewaníjóníj ímóníjpa wimíxíj enagí náni oxíyí Goríxo xfo ímóníjpi síwáníj níwiniri náni omí ríxíj nurírínarani, oyá xwíyíápi wá nurókiamorínarani, amípi wí míjyo mípánipa éfrixini. E nerí aí apíxíyí wigí fwiagwíyí ímónígápi síwáníj níwiniri náni ayí Goríxomi ríxíj nurírínarani, oyá xwíyíápi wá nurókiamorínarani, amípi wí míjyo pánírixini.

8 Ayí rípi nániirini. Eníiná Goríxo áamá oxí nimixiríná apíxími dání bí níyori imíxíjmaní. Apíxí nimixiríná oxomi dání bí níyori imíxíjfrini.

9 Apíxími oxo arírá wíwinígíniirí imíxíjmaní. Oweoi, apíxí oxomi arírá wíwinígíniirí imíxíjfrini.

10 Ayínáni “Oxíyí apíxíyo seáyi e ríá wimóníjoi?” yai-wífrí náni ímóníjpi wí apíxíwa míjyo pánírixini. Íwa pí pí yarígápi añínejí síjwí wíxídarígá enagí náni raríjini.

11 E seararíjagí aiwi oxí Ámínáo tíni nawíni níkaríniríná “Nioní apíxí mayoní nerí aí sopíj noníri yaríjónirini.” rípací meníni. Apíxí ení Ámínáo tíni nawíni níkaríniríná “Oxí mayíni nerí aí sopíj noníri yaríjónirini.” rípací meníni.

12 Neparíni. Goríxo apíxí iwamfó nimixiríná ayí oxíyo dání níyori imíxíjfrini. E nerí aí rípi ení neparíni. Oxí níni apíxíwa xírarígáfrini. E nerí aí apíxífrani, oxífrani, pírani, amípi nípiini mfkí ikiño, ayí Goríxorini.

13 Sewaníjyíné xwíyíá nioní seararíj rípi náni díj níyaikiroro “Sípírfani? Nanírfani?” yaiwípoi. Apíxíwa amípi bí míjyo mípákíni pa nemáná Goríxomi ríxíj nurírínáyí, “Ananí yaríjoi.” ríseaimónarini? “Ananí míyaríjoi.” ríseaimónarini?

14 Ámaéne negí ímóníjwápimi dání síwá réníj neainaríjfrini. Áamá oxí dáfá sepiá xírá enáná ayí ayá winípaxí ímóníni.

15 E nerí aí apíxí dáfá sepiá enáná ayí díj nífá winípaxí ení. Negí ímóníjwápimi dání síwá éníj neainaríjfrini. Pí náni marfái, Goríxo apíxíwa rítí ínfírixiniirí dáfá sepiá wíj enagí náni sepiá enánáyí “Díj nífá winípaxí ení.” seararíjini.

16 Áamá wí “Xwíyíá Poro raríj rípi náni xíxewiámí ouraneyí.” níwimóniríná rípi urímíni, “None ámi xegí bí yaríjwámani. Síyíkí Jisasoyá ímónígá ami ami njweagfáyí ení xegí bí xídarígámani. Ayí nioní ríapíni yarígáfrini.” urímíni.

“Aiwá Ámináo nání dñjþ oneainþniri imixarñjwápi úrapí mñmepani.” urñjþ nánirñni.

17 Seyñné Gorixomi yayf wianþro nání awí neánþroná nanþ mimónf sipíþni nimónþri yarigfá enagi nání ámi sekaxf rþpi nþrþfná segf yarigfáþi nání weyf nþmearþri searþmþméni.

18 Xámi rþpi searþmþni. Nioni áma wí re rarñjagfá arfá wiñárni, “Jisasoyá sþyikf imónigfá Korinþyo ñweagfáyf Gorixomi yayf umeanþro nání awí neánþroná nawíni mimónf yanþ epayónarigfárni.” rarñjagfá arfá nþwiri “Bí nepa e rfa yarñjoþ?” yaiwiarñjárni.

19 Ayf neparñni. “Seyñné dñjþ ná bñni nþmoro axþþni mimónigfáyfnerñni.” nimónarñni. Seyñné re yaiwinþþri nání “Negfýf wiene Jisasomi xþxenþ nþxþdirane mþmþwiároarñjwaéne, ayf anerfani?” yaiwinþþri nání xþxegfni yanþ nepayónþro yarñjoþ.

20 Ayñnání seyñné awí neánþroná “Aiwá Ámináo nání ‘Dñjþ oseainþniri nþrþxñni.’ nearñjþpi narñjwñni.” nþyaiwiro aiwi nepa mþnarñjoþ.

21 Ayf rþpi nánirñni. Awí neánþro aiwá nþnþroná nþyfnéni sñni mé aiwá xþxegfni rfa yeaárþapi anþni nþyoaro xþxegfni nþnþro nání wiyfne agwñni ñweanþná wiyfne iniþgf wainf xwapf nñnimáná papikf yarigfárni.

22 Pí nání e yarigfárni? Aiwá nþro iniþgf nþro epþrfa nání segf anþ menþrani? Jisasoyá sþyikf seyñné imónigfápimi peayf owiananeyñri e yarigfárani? Sérþxþmeá aiwá nání dþwí ikeamónarigfáyo ayá owimoaneyñri e yarigfárani? “Poró weyf neamearþpaxf imónñþpi yarñjwñni.” rþseaimónarñni? Oweoþ, api néra warñjagfá nání wí weyf seamearþmþfamanþ.

Aiwá Ámináo xfo nání dñjþ winþwñnigñri imixñjþpi nání urñjþ nánirñni.

23 Xwþyfa nioni enþná searéwapþyñþpi gf dñjþyo dánþ mþsearéwapþyñþni. Ámináo nþréwapþyñþyo dánþ searéwapþyñþpi, ayf rþþriñni. Sfá Áminá Jisaso nání Judaso pasá uméþyimþ Ámináo aiwá bñ nþmearþ

24 aiwá api nání Gorixomi yayf nþwimáná nþkwirþri re rñjñigñni, “Rþpi gf warárni. Seyñné nání rþdiyowánñf inþmþþriñni. Soyñné nioni seaimþpi nání dñjþ seainþnfa nání nioni éapa axþpi e yayíþrþxñni.” urñjñigñni.

25 Awa rþxa aiwá nñnimáná kapixf iniþgf wainf inñjþ wá nþmearþ xegf yarñjþpa axþpi nemáná re rñjñigñni, “Gorixó xwþyfa sñjþ ‘E nþseaimþrñni.’ raúroárñþpi ‘Nepa xþxenþ nþneainþrñni?’ oyaiwþpoyñri nioni nþperfná gf ragf

púy+ ini+g+ wain+ six+ r+rwán+ñ+ imón+ni+. Íníná soy+né ini+g+ r+rwá n+n+r+rná nion+ nán+ d+ñ+ seain+ñ+fa nán+ n+fr+x+ni+.” ur+ñ+nig+ni+.

²⁶ Sey+né o r+ñ+p+ nero aiwá ap+ n+ro ini+g+ awá n+ro ner+ñ+pim+ dán+ o ám+ weap+n+fe nán+ wá+ réñ+ñ+ n+ra war+g+ár+ni+, “Ám+náo nene nán+ r+xa neapeñ+r+ni+.” Éñ+ñ+ n+ra war+g+ár+ni+.

“Ám+náo+yá aiwáp+ g+y+né úrapí n+n+r+rná xw+y+á meár+ñ+pax+yar+ñ+o+.” ur+ñ+nán+r+ni+.

²⁷ Ámá g+y+ xám+ píran+ñ+ d+ñ+ m+yaikiró Ám+náo ayá win+pax+ imón+ñ+p+ ero aiwáran+, ini+g+ran+, x+o nán+ d+ñ+ win+ni+ nán+p+ úrapí n+ro nerónáy+, waráp+ t+ni+ rag+p+ t+ni+ xórór+ñ+ñ+ nero nán+ xw+y+á meár+ñ+pax+ imón+ñ+o+.

²⁸ Ay+nán+ ámá wox+ wox+, “Nan+ imón+ñ+p+ r+fa yar+ñ+ni+? S+pí imón+ñ+p+ r+fa yar+ñ+ni+?” n+yaiwiri+ yar+ñ+ niga nú+sáná aiwá ap+ t+ni+ ini+g+ awá t+ni+ xe n+fr+x+ni+.

²⁹ Ay+ r+p+ nán+r+ni+. Ámá aiwá ap+ t+ni+ ini+g+ awá t+ni+ n+n+r+rná “Ám+náo xeg+ warápim+ dán+ neaiñ+ eñag+ nán+ r+fa nar+ñ+ni+?” m+yaiwipa ner+ñáy+, ay+ xw+y+á meár+n+n+ro nán+ nar+ñag+fa nán+ rar+ñ+ni+.

³⁰ Sa m+fk+ apim+ dán+ seg+ obax+ wí sim+x+ nero n+y+p+ nimón+r+ ero wí r+xa p+y+ ero eg+ár+ni+.

³¹ Nene xám+ neg+ yar+ñ+wáp+ nán+ yar+ñ+ niga nurane “Nan+ r+fa yar+ñ+ni+? S+pí r+fa yar+ñ+ni+?” n+yaiwirane d+ñ+ píran+ñ+ nim+x+ni+máná aiwá ap+ n+n+rane s+ñw+r+y+, Kiraiso xw+y+á b+ n+neameár+r+ s+yik+ neareám+n+r+ eñ+man+.

³² E ner+ aí agw+ ríná Ám+náo xw+y+á n+neameár+r+rná r+wéná nene ámá x+om+ m+x+d+ar+g+áyo t+ni+ nawíni+ xw+y+á umeár+m+g+ni+r+ r+xa xw+y+á n+neameár+r+ s+yik+ neareaar+ni+.

³³ Ay+nán+ g+ n+r+x+meáy+né, aiwá nion+ searar+ñáp+ nan+ro ner+meán+r+rná axíná nawíni+ píran+ñ+ onaney+n+r+ r+fwíyo rémoar+g+á+y+ nán+ wen+ñ+ ner+ ñwear+ni+.

³⁴ Sey+né aiwá ap+ n+n+róná úrapí nero xw+y+á meár+n+p+r+x+ni+r+ seg+y+ wí agw+ eñ+ m+weán+ñánáy+ s+ni+ m+b+pa neróná wig+ añiwám+ dán+ aiwá n+fr+x+ni+. Aiwá ap+ nán+ xw+y+á b+ s+ni+ n+wenag+ aí ám+ n+seal+mear+rná sear+m+ár+ni+.

12

“Kwíy+pim+ dán+ epax+ imón+g+á+p+ b+ b+ imón+ni+.” ur+ñ+nán+r+ni+.

¹ G+ n+r+x+meáy+né, sey+né pay+ nearo Gor+xo xeg+ kwíy+p+ six+ seamímon+ñ+pim+ dán+ e e epax+ imón+fr+x+ni+r+

12 Ámá yá wará ná bini enagi aiwi nápimi dani wé sikwí amipí xixegíni bi bi imónini. Warápipi dani amipí xixegíni bi bi imóniníyí níni obaxí imóniníyagi aiwi nápi ná binirini. Ámá Kiraisoyá siyikípi imónigíáyí ámá warápi tñi ríraminíyí imónipaxíriní.

13 Ayí rípi nánirini. Nene —Wiene Judayenerani, wiene Gírikíyenerani, wiene xináíwanéniní nimónirane omíní wíiariníwaénerani, wiene áxenwarí mineainí negí díní tñi emeariníwaénerani, —Níneneni eni kwíyí axípipi dani níni siyikí ná bini imónani nani wayí neameairo kwíyí axípi ní neaáinirí ení enagi nani raríní.

14 Nene níjía re imóniníwini. Ámá warápi, ayí ná bini mimóní sikwíraní, wéraní, miníraní, xixegíni bi bi imónini.

15 Sikwú xwíyía rípaxí nimónirí re ránáyí, “Níuni wéuni mimóniníyagi nani nápiyá binimani.” ránáyí, “ ‘Nápipi dani bi imóninípiimani.’ yaiwipaxíriní.” ríseaimónariní? Oweoi.

16 Aríána eni re ránáyí, “Nínaní síñwíyíni meníyagi nani nápiyá binimani.” ránáyí, “ ‘Nápipi dani bi imóninípiimani.’ yaiwipaxíriní.” ríseaimónariní? Oweoi.

17 Nápi níni síñwíni enánáyí, aríge nerí aría epaxíriní? Nápi nípi níni aríani enánáyí, aríge nerí díní weánipaxíriní?

18 Nápi, ayí axípi ná bini mimónini. Síñwíraní, aríaraní, api api e nimóga úwínigínirí Goríxo xóo wimóniníyípa díní neyírorí nimíxírí tíñíriní.

19 Warápipi dani amipí sikwíraní, wéraní, xixegíni imóniníyípa mimóní axí ná bini nimónirífnáyí, warápi aríge imónipaxíriní? Oweoi, e nerífnáyí, wará xegí imóniníyípa bi imónipaxí menini.

20 Negí wará imóniníyípi, ayí rípirini. Warápipi dani amipí xixegíni wéraní, sikwíraní, imóniníyípi ayí obaxí aiwi warápi, ayí ná binirini.

21 Síñwíyí xwíyía rípaxí nimónimáná wéumi wí re urípaxí menini, “Ná saní minírípariníxí, pí nani júxí tñi nawíní imónimíni? Níyíni anani nígípi ñweapaxíyínirini.” urípaxí menini. Miníyí eni sikwúmi wí re urípaxí menini, “Ná saní minírípariníxí, pí nani júxí tñi nawíní ñweámíni? Níyíni anani nígípi ñweapaxíyínirini.” urípaxí menini.

22 Oweoi, pí pí nápipi dani imóniní “Ení meáninípiríani?” yaiwíaríníwápi menánáyí, omíní amipí nene nápipi dani yaríníwápi nípi kwíni epaxí menini.

23 Nápipi dani imóniní “Naní onímíapi imóninípirini.” yaiwíaríníwáyí nene anani píraníyí okíyía mearíníwáriní.

Nápimi dáni imóniŋf siŋáni mĩmepaxf imóniŋfyf pírániŋf rĩtf yarĩŋwárini.

24 E neri aí pí pí nápimi dáni imóniŋf “Awiaxf imóniŋfpĩrfani?” yaiwiarĩŋwápi, ayf rĩtf mepaxf imóniŋgafi nání wĩ e yarĩŋwámani. Gorixo áma warápi nimixĩrĩ pí pí nápimi dáni eŋfpi nĩŋwirárfĩná “Naŋf onĩmiápi imónini.” yaiwiarĩŋwápi seáyĩ e imónfwinĩgĩnĩrĩ ŋwirárfĩrĩni.

25 Nápimi dáni imóniŋfyf mĩdĩmĩdání mĩmearónĩpa ero xĩxe pírániŋf menĩro epĩrfá nání e ŋwirárfĩrĩni.

26 Nápimi dáni imóniŋf bi rĩniŋf winána nápimi dáni imóniŋf nĩpĩni rĩniŋf winárfĩrĩni. Bi imóniŋfpimi yayf uméána nĩpĩni diŋf niáf nĩwiga warĩŋfĩrĩni.

27 Kiraisoyá siyikfpi imónigfáyfne oyá warápfĩniŋf imónĩro wiyfĩnėni wiyfĩnėni oyá nápimi dáni sĩkwĩniŋfĩrĩni, wėniŋfĩrĩni, xĩxegfĩni imónĩro eŋoi.

28 Gorixo áma xfoyá siyikfpi imónigfáyf xĩxegfĩni bi bi nimóga úrfĩxĩnĩrĩ rĩpeaŋfĩrĩni. Wĩ wáf wurĩmeiarĩgáyf imónĩro wĩ xewanĩŋoyá xwiyfápi wfá urókiamoarĩgáyf imónĩro wĩ urėwapiyarĩgáyf imónĩro epĩrfá nání rĩpeaŋfĩrĩni. Xĩrání xĩrání imóniŋf api api nĩrfĩpeámána ámi wĩ emĩmf epĩrfá nání imónĩro wĩ simixf yarĩgáyoy naŋf wimixĩpĩrfá nání imónĩro wĩ dfwf ikeamónarĩgáyoy arĩrá wipĩrfá nání imónĩro wĩ pí pí omĩŋf yarĩgáyoy mepĩrfá nání imónĩro wĩ áma gwf wĩrf wĩrí xwiyfá mfkf api apimi dáni rĩpĩrfá nání imónĩro epĩrfá nání rĩpeaŋfĩrĩni.

29 Nfni wáf wurĩmeiarĩgáyf rimónĩŋoi? Nfni wfá rókiamoarĩgáyf rimónĩŋoi? Nfni urėwapiyarĩgáyf rimónĩŋoi? Nfni emĩmf yarĩgáyf rimónĩŋoi?

30 Nfni simixfyo naŋf imixĩpĩrfá nání rimónĩŋoi? Nfni gwf wĩrf wĩrí xwiyfá mfkf api apimi dáni rĩpĩrfá nání rimónĩŋoi? Nfni xwiyfá mfkf api apimi dáni rarĩgáfapi yaŋf umeaipĩrfá nání rimónĩŋoi? Oweoi.

31 E nĩsearĩrĩ aí seyfnė woxĩni woxĩni, “Gorixo áma e e epaxf imónĩrfĩxĩnĩrĩ kwiyfĩpimi dáni sĩxf umĩmoarĩŋf api api eŋagi aí sa seáyĩ e imóniŋfpĩ oimónimĩni.” nĩyaiwirĩ sfmf xeadfĩpėnĩrfĩxĩni.

13

“Ámáyo nepa diŋf sipĩ nĩwirfĩná rĩpi rĩpi yarĩgáfĩrĩni.” urĩŋf nánĩrĩni.

“Arĩge neri Gorixo wimónarĩŋfpi tfni xĩxeni yanĩrėwini?” nĩseaimónĩrfĩná epĩrfápi nání áwanf bi osearĩmĩni.

1 Nionĩ gwf wĩrf wĩrí xwiyfá mfkf ámarani, aŋfnajfĩrĩni, rarĩgáfapimi dáni anani rĩpaxf nimónĩrĩ aí ámáyo diŋf

sipí mþwipa nerþnýf, surþmá nþrþrþ berþ ikaxþ nþrþrþná yaiwínþþf yárarþþpánþþf imónþmþþnþ. Sonþ udþá xámþ mþþwirþrþpa nemáná eááná rarþþþpánþþf enþ imónþmþþnþ.

² Nionþ xwþyþá Gorþxoyþpþ wþá rókiamopaxþ imónþrþ amþpí nþnþ o éþmþgþnþrþ enþwþpeárþþf ínþmþ imónþþþpþ nánþ nþþþá imónþrþ amþpí nþnþ ámá “Ayþ apþ rþa imónþnþ?” nþyawiwo nþþþá imónþgþþpþ nánþ nþþþá imónþrþ nerþ aí ámáyo dþþf sipí mþwipa nerþnýf, surþmá imónþmþþnþ. Nionþ Gorþxomþ dþþf enþ neánþrþ nþwþkwþrorþþpimþ dánþ “Dþwþ rþþxþ ná þþe ut.” urþpaxþ nimónþrþ aiwþ ámáyo dþþf sipí mþwipa nerþnýf, surþmá imónþmþþnþ.

³ Nionþ gþ iyþá þá amþpí yanþ nþmerþ uyþpeayþyo nþwirþ aí ámáyo dþþf sipí mþwipa nerþnýf, wþ nanþ nimþxþpaxþ menþnþ. Negþ womþ þikianþro yarþná niaiwomþ wárþþrþ nánþ re nurþrþ aí, “Nionþ þá nþnþxþrþro rþá nþwioárþpoyþ.” nurþrþ aí ámáyo dþþf sipí mþwipa nerþnýf, nionþ éþþ wþ nanþ nimþxþpaxþ mimónþnþ.

⁴ Ámá wínþyo dþþf sipí nþwirþná þþþ marþáþ, rþþ yarþgþárþnþ. Sipí wínþyþ wþþþpþ apaxþ mé þrþ umamoarþgþámanþ. Ayá nurþmþxþrþ nanþ imónþþþþnþ wiarþgþárþnþ. Wínþyo sipí dþþf wþ wiaiwiarþgþámanþ. Wínþyo dþþf sipí wiarþgþáyþ wiwanþþþyþ mþxþ meakþnþnþro wárþxa imónþro

⁵ uyþnþf wikárþro yarþgþámanþ. Amþpí nenenþ arþge nerþ neaþmeanþrþenþþoþnþrþ mepa ero apaxþ mé sþmþ rþnþþf mþwinþpa ero þwþ wínþyþ wikárþþpþ nánþ sþmþ xwanþwþ níkwónþmþ memepa ero yarþgþárþnþ.

⁶ Nþþþkwþnþ mimónþþf yarþgþáþpþ nánþ dþþf niþá mþwinþ wé rónþþf imónþþf yarþgþáþpþ nánþ dþþf niþá winarþþrþnþ.

⁷ Ámá wínþyo dþþf sipí wiarþgþáyþ þþ þþ wþmeááná “Xe oneaþmeanþ.” yaiwiwo dþþf wþkwþroarþgþáþpþ wþ þþnþ mþwiárþpa ero amþpí nþnþ Gorþxo nþwiirþná nánþ dþþf nikwþmoro þwearo þþ þþ sipí imónþþf wþmeááná xwámámþ wiwo yarþgþárþnþ.

⁸ Ámáyo dþþf sipí wiarþþwþþ ná rþwþyo aí wþ anþþá imónþnþa menþagþ nánþ anþþf þá xþrþpaxþrþnþ. E nerþ aiwþ Gorþxoyá kwýþþpimþ dánþ wþá rókiamopaxþ imónþþwþþranþ, xwþyþá mþkþ apþ apimþ dánþ rþpaxþ imónþþwþþranþ, þþ þþ nþþþá imónþþwþþranþ, apþ nþþþnþ anþþá imónþnþárþnþ.

⁹ Nionþ seararþþþpþ nánþ áwanþ þþ osearþmþnþ. Agwþ ríná nene Gorþxoyá kwýþþpimþ dánþ nþþþá imónþþwþþpþ sa þþnþ þþnþ imónþþwþnþ. Oyá xwþyþá wþá rókiamoarþþwþþpþ nþþþnþ marþáþ, þþnþ þþnþ rókiamoarþþwþrþnþ.

¹⁰ E nerþþf aiwþ Kiraiso nþweapþrþ amþpí Gorþxo éþmþgþnþrþ yarþþþpþ rþxa yóþ imónáná agwþ ríná nene þþnþ þþnþ

imón+ñwápi an+pa imón+n+ár+ni.

¹¹ Nion+ searar+ñápi niaíw+ t+ni r+ram+ñ+y+ oem+ni. En+íná nion+ sin+ niaíw+ nimón+r+fná niaíw+ rar+g+ápa xw+y+á ax+pi r+r+ niaíw+ yaiwiar+g+ápa ax+pi yaiwir+ niaíw+ d+ñ+ moar+g+ápa ax+pi mor+ né+saná aí r+xa ám+náon+ nimón+máná niaíw+ yar+g+ápi sin+ íá m+ix+r+ p+ni wiár+ñár+ni.

¹² Agwi nene Gor+xo é+m+g+n+r+ yar+ñ+pi nán+ nij+á b+ni b+ni imón+ñwápi x+xeá s+á y+kin+ñ+y+o dán+ nene s+ñw+ n+pi+kw+ni mainenar+ñwápi t+ni r+ram+ñ+y+ oem+ni. Agwi r+íná x+xeáyo s+m+man+ñ+ni ron+agi n+w+ni+rane aiwi r+fwéná nepa o t+ni x+ixeni s+m+man+ñ+y+o s+ñw+ ainenan+fwár+ni. Agwi r+íná nene b+ni b+ni nij+á nimón+r+ aí r+fwéná x+o nene nán+ x+ixeni nij+á imón+ñ+pa nene en+ x+o nán+ nij+á imónan+fwár+ni.

¹³ E ner+ñ+ aiw+ agwi r+íná Gor+xom+ d+ñ+ w+kw+r+rorane o neaiin+ápi nán+ d+ñ+ ikw+r+morane w+ni+y+o d+ñ+ sipí wirane yar+ñwá biaú b+ ap+ an+ñ+ni imón+n+ápi+r+ni. Biaú b+ ap+ b+ seáy+ e imón+ñ+pi, ay+ ámáyo d+ñ+ sipí wiar+ñwápi+r+ni.

14

Kwíy+pipim+ dán+ epax+ imón+ñ+pi nán+ ám+ b+ ur+ñ+ nán+r+ni.

¹ Sey+né “Ámáyo d+ñ+ sipí owianey+.” n+yaiwiro an+ñ+ min+ x+d+rr+x+ni. E nero aí Gor+xo ap+ ap+ e imón+rr+x+ni+r+ kwíy+pipim+ dán+ seaim+xar+ñ+pi “Ap+ ap+ oimónaney+.” n+yaiwiro s+m+ n+xead+pen+ro aiw+ ná b+ni ay+ oyá xw+y+á ámáyo w+á urókiamopax+ imón+p+r+ nán+ an+pax+ s+m+ xead+pen+rr+x+ni.

² Ay+ r+pi nán+ searar+ñ+ni. Ámá g+y+ g+y+ gw+ wir+ wir+ xw+y+á m+fk+ w+ni+y+ maj+á imón+g+ápipim+ dán+ n+r+r+fnáy+, ay+ ámáyo murar+ñ+o+. W+ni+y+ xw+y+á m+fk+ ap+ nán+ maj+á imón+ñ+ag+á nán+ Gor+xom+ni nur+r+ kwíy+pipim+ dán+ yum+í imón+ñ+pi rar+ñ+o+.

³ E ner+ aí g+y+ g+y+ xw+y+á Gor+xoyápi w+á n+rókiamorónáy+, ay+ r+ápipim+ dán+ ámáyo s+fk+fk+ wom+x+ro en+ r+rém+x+ wiro d+ñ+ w+á wókim+x+ro epax+pi urar+g+ár+ni.

⁴ Ámá xw+y+á m+fk+ xeg+ wíyo dán+ rar+ñ+ go go, ay+ xewan+ñ+o s+fk+fk+ om+x+inar+ni. Ámá Gor+xoyá xw+y+ápi w+á rókiamoar+ñ+ go go, ay+ Gor+xo wimónar+ñ+pi ur+ñ+pipim+ dán+ Jisasoyá s+yik+pi imón+g+áyo s+fk+fk+ wom+xar+ñ+r+ni.

⁵ Nion+ “Sey+né n+y+fnén+ xw+y+á m+fk+ b+ bim+ dán+ or+ipoy+.” n+nimón+r+ aiw+ aga an+pax+ ayá wí nimónar+ñ+pi, ay+ r+pi+r+ni. “Gor+xoyá xw+y+ápi w+á orókiamópoy+.” nimónar+ni. Ay+ r+pi nán+r+ni. W+á rókiamoar+ñ+ go go

Jisasoyá siyikíþi imónigfáyo nurirfná xfo uríþpimi dáni sfkfkf niwomixiri nani xwiýfá mfkf xegf wiyo dáni rariþf go gomí seáyí e wimóniþagí nani rariþni. Xwiýfá mfkf xegf wiyo dáni rariþf go go ráná amá wo niwiápniimeari Jisasoyá siyikíþi imónigfá winiyo o ríþpimi dáni sfkfkf owomixiniri naþf numeairfná eni ananiri.

⁶ Gí niriþmeáyíné, riþi nani píraníþf diþf mópoyi. Nioni seyíné tíþf e nani nibiri xwiýfá mfkf wiyo dáni niþearirfnáyf, “Aþi wí naþf neaimixipaxí imónini.” riþeaimónarini? Oweoi. Nioni xwiýfá Gorixo wfá ninókímixiri niriþiþi miþearipa nerfnarani, niþfá o nani nioni imóniþá bi miþearipa nerfnarani, xwiýfá oyáþi bi wfá miþearókiamopa nerfnarani, bi miþearéwapiyipa nerfnarani, sa xwiýfá mfkf wiyo dáni niþeara nurfnáyf, arige neri naþf wí seaimfárini? Oweoi, wí e epaxímani.

⁷ Diþf mayf imóniþiþi, pékákírani, gitarani, ayf axíþi imónini. Yaiwiníþf niyáiri niþikwini irf mirépepa nerfnáyf, amá arige “Ayf aþi rfa rariþi?” yaiwipaxíriþi? Amá kwíýþpimi dáni xwiýfá mfkf wiyo dáni eni niriþirfnáyf, amá arfá miþwiarigfáyf arige neri “Ayf aþi rfa rariþi?” yaiwipaxí imónini?

⁸ Amá mixí nani awí roþo xowienomi dáni rfaiwá oriniri þfíramí niþikwini mepa nerfnáyf, amá giyf “Mixí nani rfaiwá iyf ríróoþi?” niyaiwiro éwaikf tni nikfníþf tni arfkípaxíriþi? Oweoi, þfíramí niþikwini mepa nerfnáyf, wí e epaxí menini.

⁹ Seyíné eni amá wiyo kwíýþpimi dáni xwiýfá mfkf xegf wiyo dáni nurirfnáyf, amá arfá seaiarigfáyf arige nero “Aþi nani rfa nearariþoi?” niyaiwiro niþfá imónipaxíriþi? Oweoi, seyíné urarigfáþi miþmianþwí upaxí imónini.

¹⁰ Ayf neparini. Xwfá rírimí xwiýfá mfkf xixegfni tíþf rariþfáþi obaxí imónini. Xwiýfá bi mfkf mayf imóniþimani. Nfni mfkf tíþf imónini.

¹¹ E neri aí amá wo xwiýfá mfkf nioni majfá imóniþipimi dáni rariþagí arfá niwirfná “Émayf worfani?” yaiwimíni. Xfo eni nioni arfá miþwiaríþagí ninnanirfná “Émayf worfani?” naiwiníþoi.

¹² Seyíné Gorixo aþi aþi imóníþriþiniri kwíýþpimi dáni siþf seamímoariþiþi “Oimónaneyi.” niyaiwiro sfmí niþeadíþéniro yariþfáyíné imóniþagfá nani pí pí neróna riþi éþriþini. Kwíýþpimi dáni epaxí imóniþwáþimi dáni Jisasoyá siyikí imóniþwaéne eþf sfkfkf omixinipaxí imóniþiþi oyaneyniro ayá wí nera úþriþini.

¹³ Ayinani segíyf wo kwíýþpimi dáni xwiýfá mfkf seyíné

majfá imónigfápimi dáni nisearirfnáyf, arfá mþwiarigfáyfné yanf seameaimnri nán Gorixomi rixiñf urfwiniñi.

14 Ayf rþpi nán seararñiñi. Nioni gf áma arfá niarigfe dáni xwiyfá mfkf xegf bimi dáni Gorixomi rixiñf nurirfná gf dñf aí tñni murf sa mañfpámi dáni nurirfnáyf, “Apþ ourimñi.” nþyiwiri murþpa éa enagþ nán nioni rfáþi bþ nanf miniiarñi.

15 Ayfnáni nioni pí eminiréniñi? Nioni Gorixomi rixiñf nurirfnaranti, soñf nriñi omi yayf numerfnaranti, xwiyfá mfkf bþ bimi dáni mañfpá tñni nuriri aí “Ayf apþ rfa urarñiñi?” nþyiwiri gf dñf tñni eni nawíni urfimiñi.

16 Seyfné e mepa nero Gorixomi yayf nþwirfná dñf tñni nawíni murf xwiyfá mfkf bþ bimi, seyfné majfápimi dánini nurirfnáyf, áma stþfá imónigfá seyfné tñni nawíni awí éanarigfáyf arige nero “Ayf rfáþi xixeni e imónfwiniñi.” rþpaxrñiñi? Oweoi, xwiyfá mfkf seyfné rarigfáþi arfá mþwipaxf nimóniro nán wí e rþpaxf menñi.

17 Seyfné e nerfnáyf, Gorixomi píranñf yayf nþwiro aiwi wínyo sfkfkf mþwomixf ududf inþ wikárarñagfa nán seararñiñi.

18 Seyfné kwiyfpimi dáni xwiyfá mfkf wíyo dáni ayá wí nriñi aí nioni eni kwiyfpimi dáni xwiyfá mfkf bþ bimi dáni seáyf e nþseamúrori nán Gorixomi yayf wiarñárñi.

19 E nimónri aí Jisasoyá sþyikf imónigfá bþ tñni nerimeánri wigf arfá egfe dáni xwiyfá mfkf bþ bimi dáni nurirfná “fá mþropaxf imóniñþi ourimñi.” mþnimónarñi. Oweoi, “Poroi ipþ rþneaiwapþyarñi?” oyaiwíþoyinri sa “Xwiyfá mfkf nioni nþjfá imóniñþimi dáni nuriri ‘Ayf apþ rfa urarñiñi?’ yaiwimþi árñf ourimñi.” nimónarñi. “E nerfná seáyf e imóniñþi yarñiñi.” nimónarñi.

20 Gf nrixfmeáyfné, seyfné niaiwf onþmiá dñf mþmaxrþpa époyþ. E nþsearri aí niaiwf þþopia fwþ oyaneyniñi sñni dñf mþmoarigfápa seyfné eni axþþi imónþþoyþ. E nero dñf nþmorfná áminá yapi mófrixñi.

21 Isirerþyf arfá mþwiarñagfa nán Gorixoi áma wí e dánþyf mþxf nþmeámi nþbiro xwirfá wikxéfrixinri rñþþi náni ñwf ikaxf éanñþyo re nriñri éanñi, “Gorixoni áma mfkf wí e dánþyfýá xwiyfá mfkf bþ tñni áma tþyo urri wí e dánþyfýá mañþpimi dáni urri emfa enagþ aiwi nioni wí arfá nþirfámani.’ Ámináoni e rarñiñi.” nriñri éanñi.

22 Ayfnáni nene re yaiwiñwini, “Gorixoyá kwiyfpimi dáni xwiyfá mfkf nene majfá nimónri aí rarñwáþi, ayf áma omi rþxa dñf wikwþroarigfá wínyf arfá nþneairóná óf nikárniñi ‘Ayf enþ éanñf Gorixoyáþimi dáni rfa yarñoi?’ oyaiwíþoyinri mimónni. Sa omi dñf mþwikwþroarigfáyf

óf nikáriniro ‘Ayf enj eánijf Gorixoyápimí dání rfa yarínoj?’ oyaiwípoyiniri imónini.” yaiwiñwini. E nerí aí oyá xwiýfápi, nene wfa urókiamoaríñwápi, ayf ámá xfomí dñj mîwîkwîroarígíayf arfá nîneairóná “Enj eánijf Gorixoyápimí dání rfa rarínoj?” oyaiwípoyiniri mimónini. Sa xfomí dñj wîkwîroarígíayf e oyaiwípoyiniri imónini.

²³ Ayínáni ámá Jisasoyá siyikf imónigíayfne awí neániróná niyínéni xwiýfá mfkf seyfné majfá bi bimi dání nîra warfná ámá sipfá imónigíayf wíraní, ámá siní Gorixomí dñj mîwîkwîrogíayf wíraní, nîseaimero niñwearóná “Ámá tiyf xóxwí yarígíayf meníraní?” rîpîrfáriní.

²⁴ Seyfné wí e mepa nero niyínéni xwiýfá Gorixoyápi wfa nîrókiamóá warfná ámá sipfá imónigíayf wíraní, ámá siní Gorixomí dñj mîwîkwîrogíayf wíraní, nîseaimero niñwearóná seyfné rarígíá nîpimíni dání “fwf awa rarígíápi mîyaríñwaénerfani?” niyaiwiro wairírf iníro “Api nene nání ení rfa rarínoj?” niyaiwiro ayá mîñmîñj roro nemáná

²⁵ sipí imónijf wigfpi yumfí egfápi nání waropárf nero mîñj xwíayo nîkwîróniro Gorixomí yayf numero “Neparini. Gorixo seyfné dñj seakikayoni.” rîpîrfáriní.

Gorixomí yayf umeaníro nání nerimeániróná epaxfpi nání uríñj nánirini.

²⁶ Gf nîrixímeáyfné, pí oyaneyiniri nearariní? Seyfné awí neániróná woxí soñj searéwapíyini nání imóniri woxí xwiýfá bi searéwapíyini nání imóniri woxí xwiýfá Gorixo wfa wókímíxfípi bi searini nání imóniri woxí xwiýfá mfkf bi bimi dání bi searini nání imóniri woxí xwiýfá mfkf bi bimi dání rínfípi bi yanj seameainí nání imóniri nerí aí nîpini nerfná Jisasoyá siyikf imónigíayfne sfkfkf omíxinípfri nání éfríxiní.

²⁷ Segíyf wí “Xwiýfá mfkf bimi dání ouraneyi.” nîwimónirfná obaxowa xe onearfipoyiniri síñwí mîwinípaní. Waúníraní, waú woraní, ayf apánirini. Axíná nawíni orfipoyiniri síñwí mîwinípaní. Wo xámi nîrimáná wo rfwíyo rfwínigini. E yarfná wo yanj seameaíwínigini.

²⁸ Ámá wo xwiýfá yanj seameaipaxí menjánáyf, xwiýfá mfkf api apimí dání rarígíáwa Jisasoyá siyikf imónigíayfnéyá arfá egfe dání manfpa tñni síñáni mîripa nero wigí dñjyo dání Gorixo tñni nawíni ínimi rínírfíxiní.

²⁹ Awí neániróná segí xwiýfá Gorixoyápi wfa rókiamoarígíayf waúraní, waú woraní, awa xe xwiýfá searfírfíxiní. Ríxa searána wíniyf o nepa kwíyfipimí dání rfa raríniri pfá nîmero mí omíxfírfíxiní.

30 E neri aí seg+yí wo éf ni+ηweari wía rókiamoar+iη+ womi aría wiar+tná Gor+xo xwiy+á bi wía wókim+xánáyí, o xwiy+á api áwan+ sear+ini nán+ dao xámi rar+iηo p+ni wiár+wini+gini.

31 Nion+ searar+iηápi ni+x+diróná sey+né ni+y+néni nij+á imón+ro en+ r+rém+x+ in+ro ep+r+á nán+ wox+ wox+ anan+ wía ni+rókiamóa upax+ imón+iηoi.

32-33 Nene nij+áran+ni. Gor+xo yaiwín+iη+ yar+iηomant+. “Xwiy+á ni+xeayiri neri or+ípoyi.” mi+wimón+ “Ni+tiway+rori or+ípoyi.” wimónar+iηagi nán+ wía rókiamoar+iη+áwa kwiy+ipim+ dán+ rókiamopax+ imón+iη+ipi t+ni úrapí m+r+ píran+iη+ diη+ ía ni+x+i+ro r+r+i+x+ni.

Gor+xoyá si+yik+ imón+iη+á wí e wí e ηweag+á n+ni yar+iη+ápa

34 si+yik+ oyá Korin+yo ηweag+áy+né en+ awí neán+i+roná apixi+wa xwiy+á wí m+r+ipa oépoyi. Awí neán+i+ranéná apixi+wa xe xwiy+á onear+ipoy+ni+ri si+ηw+ mi+w+i+pa yar+iηwá enagi nán+ rar+iη+ni. Nw+ ikax+ eán+i+η+yo dán+ ri+ni+i+pa oxoy+né si+man+wyón+iη+ seaur+ni+r+i+x+ni.

35 Íwa Jisasoyá si+yik+ imón+iη+á+y+ awí eán+i+g+e dán+ xwiy+á ni+r+r+fná ayá win+ipax+ yar+iηag+á nán+ wín+ wín+ “Api nán+ nij+á oimón+i+m+ni.” ni+wimón+r+fná an+ x+xeg+n+yo dán+ oxom+ yar+iη+ wíwini+gini.

36 Sey+né seáy+ e seáy+ e mimón+pan+. “Xwiy+á Gor+xoyápi nene t+ám+ni m+k+ imón+iη+waéner+ni.” ri+yaiwinar+iηoi? “Xwiy+á oyápi Korin+yo ηwean+waéner+ni t+ám+ni ri+ni+i+r+ni.” ri+seaimónar+ni?

37 Ámá goxi goxi “Nion+ Gor+xoyá xwiy+ápi wía rókiamoar+iηá won+r+ni.” ni+yaiwin+r+fnáran+, “Oyá kwiy+ si+x+ ni+mímon+ipim+ dán+ e epax+ nimón+r+ yar+iηáon+r+ni.” ni+yaiwin+r+fnáran+, xwiy+á nion+ ni+r+i+ eaar+iηá rip+ nán+ diη+ re yaiwí+r+i+x+ni, “Poró sekax+ Ám+náo ur+fpim+ dán+ r+á ni+r+i+ ean+r+fan+?” yaiwí+r+i+x+ni.

38 Ámá go go e mi+yaiwipa yar+iηagi ni+w+i+r+fnáy+, sey+né en+ “O nepa Gor+xoyá wía rókiamoar+iη+ wo men+ni.” yaiwí+r+i+x+ni.

39 Ay+nán+ g+ ni+r+x+meáy+né, Gor+xoyá xwiy+á wía orókiamoaney+ni+ri sm+ xead+fpén+ro oyá kwiy+ t+ni xwiy+á m+k+ bi bim+ dán+ sey+né rar+iη+ápi p+r+ m+rak+i+pa ero é+r+i+x+ni.

40 E nero aí Gor+xom+ yay+ umean+ro nán+ awí neán+i+roná pí pí sey+né yar+iη+ápi ni+pi+ni ni+ti+way+roro píran+iη+ é+r+i+x+ni.

15

Jisaso ni+pémáná xwáripáyo dán+ wiáp+ni+mean+ipi nán+r+ni.

1 Gí níríxímeáyíné, xwíyá yáyí neainaríjé nioní wáf searíjápí —Apí seyíné arfá níniríná “Neparíní.” nīyāiwiro dījé nīwíkwírooro íkíá xwíá aí tīnī neríná síkífkí nonírí roaríjépa seyíné ení axípí xwíyá apí tīnī síkífkí nonírí rogíápíríní. Apí nání dirírí oseaimíní.

2 Seyíné nioní wáf searíjápí aníjé miní xaiwí fá nīxíra nurónáyí, Goríxo apimí dání yeáyí seayimíxemeaníáríní. Seyíné síní xaiwí fá ríxíríjoi? E mepa nerínáyí, surfámá wíkwíropaxíríní.

3 Nioní wáf nīsearíríná xwíyá xírání xírání imóníjé searíjápí —Apí nioní ení eníná arfá wíjápíríní. Apí, ayí rípíríní. Kiraiso nání eníná Bíkwyó dání nírínírí eáníjépa o nene fíwí yaríjwápí yokwarímí neaiíná nání nīperí

4 xwíá nīweyárimáná enáná Bíkwyó dání “O nīwiápnímeaníáríní.” nírínírí eáníjépa sfá wíyáú wíyí nórímáná enáná Goríxoyá dījé tīnī wiápnímeaníjigíní.

5 Nīwiápnímeámo Pitaomí síjání nurónapírí ríwíyo xegí wiepísíjé wé wúkaú síkwí wáú awamí síjání urónapíjínigíní.

6 E nemáná ámí ríwíyo xfómí dījé wíkwírogíáyí —Ayí 500 apimí wiárí múrogíáyíríní. Nioní payí rípi eaaríjé ríná wíní wíní ríxa nīpero aiwí náyí síní jweañoi. Apimí ná wínání axíná síjání urónapíjínigíní.

7 E nemáná ríwíyo xegí xogwáo Jemisomí síjání nurónapímáná wáf wurímeiarígíá nowamíní ení síjání urónapíjínigíní.

8 E néísáná nioní —Nioní apíxíwa niaiwí nīxíríróná kwíyí wiárígíáyí woníníjé imóníjéoníríní. Nioní awamí aga ríwí náyo yoparípi síjání nímóníjínigíní.

9 Ayí rípi nání raríjíní. Nioní ámá Goríxoyá síyíkí imónígíáyó xeaníjé wíkaragáoní enagí nání wáf wurímeiaríjwá nígí wífa nīwamíní síyíkwíníjé imóníjéoní, ayí nioníríní. Goríxoyá síyíkí imónígíáyó xeaníjé wíkaragá enagí nání nepa “Wáf wurímeiaríjé imóníjé woxíní.” nírípaxí meníní.

10 E nerí aí Goríxo wá nīnīwianírí níjépnímí dání agwí ríná nioní imóníjápí imóníjíní. O wá nīwianíjépní surfámá nīwianíjémaní. Oweoi, nioní aníjé miní nerí nání wáf wurímeiaríjwá nígí wífamí múrojáríní. E nerí aí nīwaníjéoní ení eáníjépnímí dání nerí múrojámaní. Nioní enápí sa Goríxo wá nīwianíjépnímí dání ená enagí nání raríjíní.

11 Ayínání seyíné awamí wigí maníyo dání arfá nīwirínáraní, nioníyáyo dání arfá nínirínáraní, wáf nīnonení seararíjwá seyíné dījé wíkwírogíápí, ná bíní

ayf apirini.

“Riwená pegfáyf nfini wiápfni+meapfráriní.” urinjf nánirini.

12 None wáf nisearirfná “Kiraiso Gorixoyá dñfyo dání wiápfni+meanjigini.” seararinhwá enagí nání segfyf wí dñf arige niyaiwiro “Pegfáyf ámi sñf nero wí wiápfni+meapfrá menini.” rarigfáriní?

13 Ayf rarigfápa ámá pegfáyf nepa mi+wiápfni+meapa nerfnáyf, “Kiraiso aí Gorixoyá dñf tñí wiápfni+meanjmani.” ranigini.

14 Kiraiso Gorixoyá dñf tñí mi+wiápfni+meapa neri sñwiriyf, xwiyfá none wáf seararinhwápi ná mayf imóniri seyfné dñf wikwíroarigfápi ná mayf imóniri epaxfrini.

15 Sipí imóninjf api yaniri enwá aí ámi bi rípi ámá yapf rarigfáyf yapí imónaniri enwáriní. None “Gorixoyá dñfyo dání Kiraiso wiápfni+meanjriní.” xenwf raniri enwá enagí nání “Yapf rarigfáyf yapí imóninhwini.” rípxfrini. Pegfáyf nepa Gorixoyá dñfyo dání mi+wiápfni+meapa nerfnáyf, “Kiraiso ení Gorixoyá dñf tñí wiápfni+meanjmani.” rípxfrini.

16 Ayf rípi nání rarinhini. Ámá pegfáyf Gorixoyá dñf tñí mi+wiápfni+meapa nerónáyf, “Kiraiso aí wí wiápfni+meanjmani.” ranigini.

17 Kiraiso Gorixoyá dñf tñí mi+wiápfni+meapa neri sñwiriyf, seyfné dñf wikwírogfápi síwiá wikwíroro segf fwf yarigfápi nání sini xwiyfá meárinípxf imóniro yaníro egfáriní.

18 Ámá Kiraisomi dñf ni+wikwíroárimáná pegfáyf ení ríxa aninjni anfnaníro egfáriní.

19 Nene re niyaiwirane, “Nene nipémáná enáná Kiraiso wí arirá neainnífamni. Sa xwfá rírimini emearfná Kiraiso arirá neainnífáriní.” E niyaiwirane omíni dñf níkwímoránénáyf, ámá íkñinjf sipí wípxf imóninjf niyoní nání nene anípxf neaipaxfrini. Ayf Kiraiso nepa xwáripáyo dání mi+wiápfni+meapa ení enánáyf nání rarinhini.

20 Nioní e niseariri aiwi Kiraiso níperi wenjmi dání Gorixoyá dñf tñí wiápfni+meanjriní. O ámá ríxa pegfáyf nání xámí ni+wiápfni+meafná omñfyo aiwá ni+wákwínf wí xámí miarigfápáninjf wiápfni+meanjriní.

21 Ayf rípi nání seararinhini. Ámá wo sipí yagfipimí dání ámaéne pearinhwáriní. E yarinhwápa ámá ámi wo enjipimí dání ení wiápfni+meanfwáriní.

22 Nínenení Adamo tñí ikáriníhwaéne imóninhagwí nání pearinhwáriní. E yarinhwápa Kiraiso tñí ikáriníhwaéne

neperane aiw+ ámi s+ñf nerane wiáp+n+meap+r+áwá enjag+ nán+ rar+ñ+n+.

23 Wiáp+n+meap+r+áw+ wigf imónáná wiáp+n+meap+r+ár+n+. Kiraiso aiwá n+wákwin+ win+ñf xámi wiáp+n+meañ+r+n+. Om+ dán+ r+wíyo xfo weapáná xegf imón+g+áw+ wiáp+n+meap+r+ár+n+.

24 O ámi añ+nami dán+ n+weap+r+ná am+ípí nene tñf ríná imón+ñ+p+ yopar+p+ imón+n+ár+n+. Íná añ+naj+ran+, ámaran+, om+ manf p+r+ wia+kiar+g+á giy+ giy+, enf eán+g+áw+ imón+ro nén+ t+g+áw+n+ñf imón+ro men+weag+áw+ imón+ro eg+áw+ an+pá n+wim+x+máná ámá xfoyá xwiox+yo m+meám+ ner+ umen+wean+áw+ xano Gor+xom+ s+man+ñw+yón+ñf wur+n+p+r+ wi+n+ár+n+.

25 Ayf r+ip+ nán+ rar+ñ+n+. Gor+xo ámá Kiraiso tñ+ s+m+ tñ+ inar+g+áw+ xop+r+r+ n+wir+ íkwian+w+ xegf s+kw+ ikwiár+n+fán+n+ñf wim+x+yin+e nán+ m+x+ ináy+ nimón+r+ men+wean+ár+n+. B+kw+yo ap+ nán+ e n+r+n+r+ eán+ñag+ nán+ rar+ñ+n+.

26 S+m+ tñ+ inar+g+í yopar+ an+pá im+x+n+ápi, ayf p+y+ nene pear+ñwáp+r+n+.

27 B+kw+yo b+ r+ip+ xixen+ n+r+n+r+ eán+n+, “Gor+xo am+ípí n+n+ om+ s+man+ñw+yón+ñf wim+x+yin+r+n+.” n+r+n+r+ eán+ñag+ aí anan+ re yaiwipax+r+n+, “Am+ípí n+n+y+ r+n+ñ+p+, ayf am+ípí n+n+ Kiraisom+ s+man+ñw+yón+ñf oimón+r+ wim+x+yin+o en+ nán+ m+r+n+n+.” yaiwipax+r+n+.

28 Am+ípí n+p+n+ xewaxom+ s+man+ñw+yón+ñf yeáy+ wur+n+ñáná o dñf re n+mori en+ár+n+, “Gf ápo Gor+xo am+ípí n+yon+ ámayoran+, am+ípíyoran+, seáy+ e n+wimón+r+ oumen+wean+r+ xewan+ñon+ am+ípí n+p+n+ s+man+ñw+yón+ñf nim+x+yin+om+ s+man+ñw+yón+ñf yeáy+ owur+n+m+n+.” n+mori e en+ár+n+.

29 “Ámá peg+áw+ wiáp+n+meap+r+ár+n+.” searar+ñwáp+ nepa mimón+ñánáy+, pí nán+ wiy+né segf peg+á win+yo nanf owim+xaney+n+ro ámi wayf meaar+g+ár+n+? “Peg+áw+ wí wiáp+n+meap+r+áman+.” rar+g+áp+ nepa imón+ñánáy+, peg+á win+yo nanf r+ip+ oim+xaney+n+ro neróná pí nanf+p+ owianey+n+ro epax+r+n+? Oweo+, sa sur+má epax+r+n+.

30 “Peg+áw+ wiáp+n+meap+r+ár+n+.” rar+ñwáp+ nepa mimón+ñánáy+, pí nán+ Jisasoyá wáf wur+meiar+ñwáone yo+ mayf imónan+r+ yar+ñw+n+?

31 Gf n+r+x+meáy+né, s+á ayf ayo nemerfná “Nion+ n+pém+áon+r+n+.” yaiwinar+ñáp+ s+m+ e n+t+n+m+ emear+ñár+n+. E searar+ñag+ aí “Xewan+ño seáy+ e nimón+r+ rar+n+.” m+niawipan+. Seyné negf Ám+ná Kirais+ Jisaso tñ+ an+ ikár+n+ñwaéne nimón+rane nán+ nion+ m+x+

nimeakþniri “ ‘Nipémþáonirini.’ yaiwinarinþapi sþmf e nitinimi emearinþini.” seararinþini.

32 “Pegþáyþ wiápþnimeapþrþárini.” rarinþwápi nepa mimóninþánáyþ, nionþ pí nánþ anþ Epesasþyþ rininþþimi ninþwearþná xwþyþá Gorixoyápi arþki wáþ urþmeminþrþ nánþ yoþ mayþ nimóniri áamá wí sidþ inþ rþrómf yarinþþáninþ yarigþáyþ tþni nawínþ mþxþ ininþáriniþ? Pípi nanþ oniinþrþ e enþárinþ? E nerþ aí pegþáyþ nepa mþwiápþnimeapa nerþnýyþ, áamá wínþyþ re rarigþápa, “Apaxþ mé pearinþwaéne enþagi nánþ amþpí wí nánþ ‘Arige oyaneyþ?’ mþyaiwí sa maiwí iniþgþ nþrane aiwá nþrane oyaneyþ.” rarigþápa nionþ enþ axþpi e rþpaxþriniþ.

33 E nerþ aí áamá yapþ oneaieþsípoyinþrþ sþnþwí mþwþnþpaniþ. Áamá rþá kþroarigþáyþ tþni nþkumþxþnþro nawínþ nemerónáyþ, seyþné nanþ yarigþápi pþrþ niseawiaíkiro sipí imóninþþpi yapþ seaieþsipþrþixinþrþ seararinþiniþ.

34 Seyþné xaxá yarigþápi pþni nþwiárþmáná píráninþ dþnþ nþmoro segþ þwþ yarigþápi enþ pþni wiárþrþixiniþ. Segþyþ wí nepa Gorixo nánþ dþnþ mþmoþoþ. Ayþnánþ ayá seainþpaxþpþ rþiniþ.

“Pegþáyþ nþwiápþnimearóná wará ámi xegþ bi ninþmi wiápþnimeapþrþáriniþ.” urinþ nánþriniþ.

35 Áamá wí yarinþ re nipþráoi, “Áamá pegþáyþ ámi arige nero wiápþnimeapþrþáriniþ? Wará ámi gþmþniþ gþpi ninþmi wiápþnimeapþrþáriniþ?” nþráná

36 re urþmþigþiniþ, “Majþmajþá ikárþnarigþá tþyþné, ‘Aiwá siyþ wiároarinþwáyþ urþ nerþ mþpiéropa nerþnýyþ, neráþrþ nþyapþpaxþriniþ.’ rþseaimónarinþ? Oweoiþ, xámi urþ nerþ nþpiérománá rþwþyo neráþrþ yaparinþriniþ.” urþmþigþiniþ.

37 Siyþ seyþné wiároarigþápi witþ siyþranþ, ámi xegþ wíranþ, nþwiáróa nurþnýyþ, rþxa neráþrþ nþyapþmáná imóninþþpi wiároarigþáranþ? Oweoiþ, siyþ anþpápi wiároarigþáranþ.

38 Seyþné siyþ anþpápi wiároarinþagþa aí Gorixo “Apþ neráþrþ oyapþniþ.” yaiwiarinþþpi tþni xþxenþ neráþrþ yaparinþriniþ. Siyþ apþ apþ xegþ iwþranþ, enþranþ, apþ tþni xþxenþ imóninþþpi xþxegþniþ apþ yapþ pþá orþxinþrþ imþxarinþriniþ.

39 Wará nþniþ axþpi minþniþ. Áamá wará xegþ enþ bi inþniþ. Nanþwí wará xegþ enþ bi inþniþ. Inþ wará xegþ enþ bi inþniþ. Peyþ wará xegþ enþ bi inþniþ.

40 Amþpí anþnamþ dánþ pþá rþxinþyþ tþni xwþárimiþ dánþ pþá rþxinþyþ tþni nánþ enþ dþnþ mópoyþ. Awiaxþ amþpí anþnamþ dánþ pþá rþxinþyþ imóninþþpi xegþ bi imóniniþ. Awiaxþ amþpí xwþárimiþ dánþ pþá rþxinþyþ xegþ bi imóniniþ.

41 Wfá ónarinþyþ nánþ enþ ðinþ mópoyþ. Sogwþ wfá ókiarinþþi xegþ bi imóninþ. Emá wfá ókiarinþþi xegþ bi imóninþ. Sinþ wfá ókiarinþþi enþ xegþ bi imóninþ. Sinþ nfinþyþ enþ wfá ókiarinþyþ axþþi mimóninþ. Xegþ bi xegþ bi imóninþ.

42 Ámá pegfáyþ niwiáþñimearóná wará inþþrþáþi nionþ nira warinþáþñinþ imóninþ. Wará agwþ ríná ninþrane ñweanwáþi —Apþ urþ epaxþ imóninþþirþinþ. Apþ xwfá weýararinþwá enþagþ aí urþ mepaxþ imóninþþi ninþmáná wiáþñimeanfwárinþ.

43 Wará nene xwfá weýararinþwáþi, ayþ sipí imóninþagþ aí sinþ ninþmiþ wiáþñimeanfwáþi, ayþ aga awiaxþ imóninþþirþinþ. Wará xwfá weýararinþwáþi enþ meáninþþi imóninþagþ aí sinþ ninþmiþ wiáþñimeanfwáþi enþ eáninþ imóninþþirþinþ.

44 Wará nene xwfá weýararinþwáþi xwfá tþyo ðanþ imóninþagþ aí sinþ ninþmiþ wiáþñimeanfwáþi, ayþ anþnamþ ðanþ kwíyþþiyá wará imóninþ.

Wará xwfá tþyo ðanþ imóninþþi enþagþ nánþ re yaiwipaxþrþinþ, “Anþnamþ ðanþ kwíyþþiyá wará imóninþþi enþ rfa wenþ?” yaiwipaxþrþinþ.

45 Bþkwíyo ðanþ apþ tñþ xixenþ imóninþ rþþi rþinþagþ nánþ rarþñinþ. “Ámá iwamþó imóninþ Adamomþ Gorixomþ nimixirþná ðinþ sixþ umímonþ enþagþ nánþ o ðinþ tñþ wo nimóninþ sinþ wagþrþinþ.” rþinþagþ aí Adamomþ rfwþyo imóninþo —O Kiraisorþinþ. O ámáyo ðinþ nþyþimþþiþi sixþ umímonþa nánþ kwíyþ imóninþorþinþ.

46 E nerþ aí anþnamþ ðanþ kwíyþþiyá wará xámþ imónarinþwámanþ. Wará xwfá rþrímþ ðanþþi nimóninþmáná rfwþyo anþnamþ ðanþ imóninþþi inanþfwárinþ.

47 Ámá Gorixomþ iwamþó imixinþo xwfá tñþ imixinþ enþagþ nánþ xegþ wará xwfárimþ ðanþ inarþwáþi imónagþrþinþ. E nerþ aí ámá rfwþyo imóninþo —O Kiraisorþinþ. O wará anþnamþ ðanþ imóninþþi imóninþrþinþ.

48 Xwfá tþyo ñwearigþá giþyþ wará ámá xwfá tñþ imixinþo inagþpa inarigþárinþ. Anþnamþ ñwearigþá giþyþ wará ámá anþnamþ ðanþo inþþpa axþþi inarigþárinþ.

49 Ayinánþ ðinþ re oyaiwianeyþ, “Agwþ nene wará ámá xwfá tñþ imixinþo inagþpa rixa ninþrane nánþ rfwéná wará ámá anþnamþ ðanþo inþþpa inanþfwárinþ.” oyaiwianeyþ.

50 Gþ nþrixþmeáyþné, rþþi osearþimþinþ. Ámá wará íkfa þwþ winánþñiþ mimónþ sinþ gfwþ tñþ enþ tñþ nene imóninþwáþi Gorixoyá xwioxþyo wí ñweapaxþ menþinþ. Negþ wará urþ epaxþ imóninþþi amþþi urþ mepaxþþi tñþ e ñweapaxþ mimóninþ.

51-52 Nionþ rariþþápi nánþ ududþ riþeainarþinþ? Ai, nionþ yumþí xwiþýfá Gorixoyáþi áwanþþ bi oþearþimþinþ. Gorixomþ diþþ wíkwþroarþiþwaéne ninenentþ mþpepa nerane aí pékákþ yoparþþi ráná sinþ mé áþianþwþ norþmþixiriþ yariþþþa ninenentþ ámi wará xegþ bi imónanþwárinþ. Pékákþ ráná pegþáyþ wará urþ mepaxþ imónþþþþi ninþmþ wiápþnþmearo sinþ siþþ þweanþwaéne wará xegþ bi inþrane yanþwárinþ.

53 Ayþ riþþi seararþiþinþ. Íná negþ wará urþ epaxþ imónþþþþi sinþ anþþþ minþ axþþi imónþþaxþmani. Urþ mepaxþ imónþþþþi íkíkþ inþnþárinþ. Íná negþ wará nþpepaxþ imónþþþþi sinþ anþþþ minþ axþþi imónþþaxþmani. Mþpepaxþ imónþþþþi íkíkþ inþnþárinþ.

54 Negþ wará þiyþ eri urþ eri epaxþ imónþþþþi xegþ bi nimónþriþ þiyþ eri urþ eri mepaxþ imónþþþþiþimiþ riþa íkíkþ ináná Bþkwþyo dánþ re nþriþnþriþ eánþþþþiþi tþniþ xiþenþ imónþnþárinþ, “Þiyþþiyþ riþnþþþiþ riþa anþþá imþxiþinþ. Riþa xopþráriþ winþinþ.”

55 Xwiþýfá axþ ámi wí e eánþþþ riþþi entþ xiþenþ imónþnþárinþ, “Þiyþ riþþxiþinþ, ‘Sinþ ámayo xopþráriþ wipaxþþnþriþinþ.’ riþsimónarþinþ? Oweoþ, sinþ e wí epaxþþxiþ menþinþ. Þiyþ riþþxiþinþ, ‘Ámayo þþkímiþ nánþ sinþ sidþþþ opaxþþnþriþinþ.’ riþsimónarþinþ? Oweoþ, sinþ e wí epaxþþxiþ menþinþ.” Íná nánþ e nþriþnþriþ eánþþþþiþi tþniþ entþ xiþenþ imónþnþárinþ.

56 Íwþ ámaéne yariþþwáþimþ dánþ Þiyþþi sidþþþnþþþ norþ neapþkipaxþ imónþinþ. Þiþimiþ dánþ marþáþ, nene Gorixoyá þwþ ikaxþ riþnþþþiþimiþ nþwiaþkirþná íwþ yariþþwárinþ. Ayþnánþ “Þiyþþi þwþ ikaxþ riþnþþþiþimiþ dánþ enþ eánþþþ nimónþriþ áma þþkipaxþ imónþþþþriþinþ.” riþaxþriþinþ.

57 E nerþ aí Gorixomþ yayþ owianeyþ. O negþ Áminá Jisasi Kiraiso neaiþþþiþimiþ dánþ Þiyþþimiþ xopþráriþ wipaxþ neaimþxiþþriþinþ.

58 Ayþnánþ gþ nþriþxiþmeáyþné, diþþ wíkwþrogþáþi xaiwþ fá nþxiþriþóná bi éþ mþmþxeánþþa éþriþxiþinþ. Ámináomþ nuxþdiþriþóná riþwþ nþriþkwínþriþ yariþþþþiþi wí surþmá imónþnþa meþagþ nánþ “Nene xþo ‘E éþriþxiþinþ.’ riþþþiþ bi onþmiápþ nerþnýþ, ayþ apánþriþinþ.” mþseaimónþ anþþþ minþ xwapþ ayá wí éþriþxiþinþ.

16

Nþgwþ áma Gorixoyá winþyo nánþ awí eaarigþáþi nánþ urþþþ nánþriþinþ.

1 Agwþ seyþné payþ nearo “Áma Gorixoyá imónþgþá Judia þiropenþþyo þweagþáyo nþgwþ wianþwá nánþ awí eaarþþwþinþ.” nþriþgþáþi nánþ bi oþearþimþinþ. Nionþ Jisasoyá

siyikí imónigfá Garesia p̄ropenisfyo wí e wí e ηweagfáyo “Nigwí awí eámeámí neríná apí éfr̄ixini. Apí éfr̄ixini.” uréwap̄iyin̄apí seyfné ení ax̄ipí nero re éfr̄ixini.

² Nioní r̄ixa seyfné t̄ñf̄ e n̄iseaímearí ηweañáná seyfné nigwí ámi wí awí eámeámí mepa ep̄r̄fa nání Sadé ayf̄ ayo awí neán̄róná wox̄ini wox̄ini om̄ñf̄ néfasáná nigwí meáf̄apí t̄ñni yam̄ñiyf̄ n̄it̄iróná pírán̄ñf̄ xegí wí e yóm̄ñf̄ t̄fr̄ixini.

³ R̄f̄wéná nioní seyfné t̄fe n̄rémorfná áamá seyfné re n̄iyaiwiro r̄p̄eáf̄áyo, “Nigwí r̄ipí ananí Jerusaremí nání n̄imeámí upax̄yfr̄ini.” n̄iyaiwiro r̄p̄eáf̄áyo payf̄ wí nearí wiowár̄im̄f̄ar̄ini.

⁴ E nerí aí “Ayf̄ t̄ñni nurfná anan̄r̄ini.” nimónánáyf̄, nioní ayf̄ t̄ñni wan̄f̄wár̄ini.

“R̄f̄wéná seyfné t̄f̄ám̄ini b̄im̄f̄ar̄ini.” ur̄ñf̄ nán̄r̄ini.

⁵ R̄f̄wíyo nioní Masedonia p̄ropenisf̄yo imaní n̄ib̄r̄i seaím̄enap̄im̄f̄ar̄ini. “Masedonia p̄ropenisf̄ t̄ñf̄m̄ini xámí úim̄ḡini.” nimónar̄ñagí nání rar̄ñini.

⁶ Imaní n̄ib̄r̄i n̄iseaím̄enap̄im̄áná seyfné t̄ñni ayá wí on̄imiápí ηweám̄f̄ar̄ani? Emá raw̄rawá imeam̄kwf̄ yar̄ñf̄ipí n̄ipim̄ini seyfné t̄ñni ηweám̄f̄ar̄ani? Nioní maj̄f̄ar̄ini. Sa seyfné t̄ñni n̄ñweámoní ámi ḡm̄ini “Oum̄ini.” n̄inimón̄r̄fná seyfné nioní óf̄ e d̄ñf̄ sixf̄ níga um̄fa nání niapowár̄ip̄r̄f̄ar̄ini.

⁷ Ayf̄ r̄ipí nání rar̄ñini. Nioní “Agwí s̄ñwí n̄iseaga oseam̄úróm̄ini.” m̄inimónar̄ini. “Seyfné t̄ñni ayá wí ηweám̄iḡini.” n̄inimón̄r̄i d̄ñf̄ e ikw̄mon̄á en̄agí nání rar̄ñini. Ám̄ináo xe éwin̄iḡin̄r̄i s̄ñwí n̄nan̄r̄fnáyf̄, e em̄f̄ar̄ini.

⁸ E nerí aiwí s̄f̄á Judayene Pedikos̄yí r̄in̄ñf̄yi imón̄fe nání Epesasiyo re ηweám̄f̄ar̄ini.

⁹ Pí nání marf̄át, nioní yar̄ñapí nání p̄r̄f̄ mákf̄m̄f̄ nian̄ro yar̄igf̄á obaxf̄ en̄agí aiwí Gor̄ixo áamá ayá wí x̄fo nání d̄ñf̄ w̄kw̄rop̄r̄i nání ouréwap̄iyin̄r̄i ówan̄ññf̄ n̄f̄kw̄iñf̄r̄ini.

¹⁰ Timotio n̄iseaím̄earfnáyf̄, nioní Ám̄ináo nání nemerí uréwap̄yar̄ñápa o ení ax̄ipí uréwap̄yar̄ñf̄ en̄agí nání seyfné t̄ñni n̄ñwearfná ayá s̄fwí muropa en̄fa nání pírán̄ñf̄ wéyo uméfr̄ixini.

¹¹ Segf̄yf̄ wí Timotiomi xe peayf̄ owian̄poȳin̄r̄i s̄ñwí m̄iw̄in̄pa éfr̄ixini. O t̄ñni n̄r̄ix̄imeá imónigf̄áyf̄ wí t̄ñni naw̄ini nioní t̄ñf̄ re nání b̄ip̄r̄fa nání wen̄ñf̄ nerí ηweañagí nání o “Ámá t̄f̄ nan̄f̄ n̄niro niowár̄aoi.” yaiw̄iw̄in̄iḡin̄r̄i seyfné om̄í pírán̄ñf̄ wéyo n̄imera nuro nioní t̄ñf̄ e nání b̄in̄fa nání w̄fr̄enap̄fr̄ixini.

12 Negí nri:xímeá imóniñí Aporoso nání xwi:yá rípirini. Nioni negí nri:xímeá wí seyíne táfámi nurowárenapiríná omi ení rirémixí ayá wí wiagi aiwi o “Ríná seyíne tñí e nání obimini.” miwimónarinini. E nerí ai “Seyíne táfámi bipaxí imóniñini.” niwimóniríná bínfáriní.

Yoparípi nuriríná uríñipi nánirini.

13 Seyíne píraníñí awiníñí ñwearo dñí wíkwírogfápi xaíwí fá xiriro dñí sixí íniro ení eániro éfrixini.

14 E neróná pí pí seyíne yarigfápi ámáyo dñí sipí niwiríñíyo dání éfrixini.

15 Gí nri:xímeáyíne, nioni ení rirémixí bi rípi os-eaimini. Sitepanasepówa nání seyíne nijfáriní. Ámá Gírikí píropenisíyo dáníyí epówa aiwá niwákwíní miarigfápa Jisasomi xámi dñí niwíkwíroro uxídígíepówarini. Wigí dñíyo dání “Ámá Goríxoyá imónigfáyo arirá owianeyi.” yaiwigfápi nání símf e nitiniro yarigíepówarini.

16 Seyíne ámá éñíñí imónigfáyo yeáyí niwuríniro ámá ayí tñí níkwimixiniro ríwí nri:kwínimáná Goríxoyá imónigfáyo arirá wiarigfá gíyo ení yeáyí wurínífríxini.

17 Sitepanaso tñí Potunetaso tñí Akaikaso tñí awa nioni tñí e nání ni:biro seyíne ni:biro mniipaxí imóniñípi arirá níagfa nání nioni dñí nífá ninarini.

18 Awa nioni dñí sixí ni:mímore seyíne ení dñí sixí seamímore éagfa nání seáyí e imónigfáwa iwa rfaniri síñwí mí wómixípoi.

19 Jisasoyá síyikí imónigfá Esia píropenisíyo dáníyí yayí seawárenapariño. Akwirao tñí xiepi Pírisirai tñí ayaú egí añíyo dání Jisasoyá síyikípi imónigfá awí eánarigfáyí tñí nawíni yayí niseawárenapiríná seyíne ení Ámináo tñí nawíni ikárinigfáyíne enagfa nání yayí bi onimíapi miseawárenapariño.

20 Negí nri:xímeá re dáníyí nñni ení yayí seawárenapariño. Sewaníñíyíne yayí niniróná xixe yayí óf eáninípoi.

21 Xámi neága unípi ámá wo nioni raríná eáf aiwi agwi nioni Poroni gí wé tñí yayí niseawárenapirí ríwamíñí rípi neari wírenapariñini.

22 Ámá gíyí gíyí Ámináomi dñí sixí muyipa nerínáyí, xe oroapikínípoi. “Ámináo ríxa oweapini.” nimónariní.

23 “Áminá Jisaso wá seawianíwiniñini.” nimónariní.

24 Kiraisí Jisaso tñí nawíni ikáriníñwaéne enagí nání niyínení dñí sixí niseaya úimigini. “E éimigini.” nimónariní.

Payf Poro Koriniyo ñweáyf nání rfwíyo eañnarini.

Payf rina Jisasoyá siyikíyaf añf yoaf Koriniyo ñweagfáyf nání Poro rfwíyo níriri eañnarini. Añf apí Grikíyaf piropenífyo xwé bí imóniñfpirini. Payf Poro Koriniyo ñweáyf nání xámí níriri eañfina nearfna ðiñf níkinimóniro píraníñf éfríxinirí míf nurií eañf nání emá bí ñpwémána eñána “Ayf nimóniro yarígfápi nání Taitaso síñwáf ñwñiauíni ourowárimini.” ñyáiwirí urowáfagi Taitaso síñwáf ñwñiauíni ñbiri áwanf réniñf uríñnigini, “Wí míf xí joxí uríñfipimí ðáni ríxa ñsaníro nero aiwí wí ‘Poro pípimí ðáni sekaxí nearípaxírfani?’ níróro arfki yaríñoi.” Éniñf urfagi nání Poro payf rina níriri nearfna ñpeníf xwíyáf bí uríri míf bí uríri xwíyáf xwíyáf bí uríri nerí eañnigini.

¹ Poroni —Nioni Goríxo wimóniñfipimí ðáni Kiraisí Jisasoyá wáf wurimeiaríñá wonirini. Nioni tñni negf nírixímeá Timotio tñni yawawí siyikí Goríxoyá imónigfá Koriniyo ñweagfáyfne tñni oyá amá imónigfá Grikíyaf añfyo wí e wí e ñweagfáyfne tñni nání payf rina nearí mónaparíñwií.

² Negf ápo Goríxo tñni Áminá Jisasi Kiraiso tñni awaú wá seawianíri seyfne ñwayíróniro ñweapfíri nání seaimíxiri éisixini.

Xeaníñf wímeáagi aí Goríxo ikíñwáf umíríñfpi nánirini.

³ Goríxo —O negf Áminá Jisasi Kiraisomí xano imónirí oyá Ñwáfao imónirí enjorini. Omí yayf ñwirane seáyí e umfeyoaneyí. Wá wianarígfá amáyo wímeaaríñf ñpini míf íkiñorini. Amá pí pípi nání ðiñf sípí wiaríñfyo míñf íkiñwáf umírarígfápi míf íkiño, ayf orini.

⁴ O míñf íkiñwáf neamíraríñfpa nene ení axfpi pí pí xeaníñf wímeáfyo míñf íkiñwáf umíránfwa nání pí pí xeaníñf neaímeáána míñf íkiñwáf neamíraríñfíri.

⁵ Rfniñf Kiraiso amáyo arírá owimínirí nerfna wímeañfpi nene ení ayá wí neaímeaarini. E nerí aí xfo neaiiñfipimí ðáni Goríxo míñf íkiñwáf ayá wí neamíraríñfíri.

⁶ Xeaníñf none neaímeáfpi, ayf seyfne searfkiemeaarane míñf íkiñwáf seamírirane yanfwa nání neaímeaarini. Míñf íkiñwáf Goríxo neamíraríñfpi, ayf seyfne míñf íkiñwáf seamíránfwa nání ení neamíraríñfíri. Nepa míñf íkiñwáf seamíraríñwaéyíne eñánáyí, xeaníñf none xwámámí

wiarinjawápa seyíné ení xeaninjí axípi imóninjípi xwámámí wipaxíyínérini.

⁷ None re niyaiwiri nijfá imóninjwini, “Rfininjí none mearinjawápi seyíné ení axípi mearinjgífarini. Ayináni Gorixo minyiní ikinjawí neamararinjipa seyíné ení axípi seamararinjfrini.” niyaiwiri nijfá nimónirane nání dinyin re niyaiwirane ikwímoarinjawápi sfkíkfí onini, “Seyíné ení neániro pí pí seaímeápi anani xwámámí niwiro njweapírfáriní.” yaiwiarinjawápi sfkíkfí onini.

⁸ Negí nixíxímeáyíné, ayí rípi nání seararinjini. Xeaninjí none Esia píropenisíyo njweanána neaímeanjpi “Seyíné siní majfá oimónipoyi.” minéaimónarini. Xeaninjí rífa tinyin none ení neánirane aí xwámámí miwipaxí imóninjípi neaímeáagi “Ari yaníwini?” niyaiwiriná “Ríxa nipeaniréwini?” yaiwinjwáriní.

⁹ Ai, newaninone “Ení eáninjawónerfani?” niyaiwirane dinyin minjwiráriní sa Gorixomi —O áma pegfáyí wiápnimeapírfá nání wimixarinjorini. Omíni none dinyin unjwiráraníwá nání síkwfá neainjpi neainjiginí. Síkwfá neainj apí áma opisí aníyo dání xwiríxí arfá niwimáná “Ríxa píkipoyi.” rarínjo ríxa “Awami píkipoyi.” ránáninjí neainjiginí.

¹⁰⁻¹¹ E neri aí nene manj umónani nání mimúropaxí imóninjí apimi dání Gorixo éf neamíninjfrini. Ríwíyo bí ení éf neamíninífarini. “Ámi ríwíyo bí manj umónipaxípimi umónaniri yaríná éf neamíninífarini.” niyaiwiri dinyin wikwímoarinjawáo seyíné none nání rixinjí níneariyirinjipimi dání arírá nínearíná anani éf neamíninífarini. Gorixo éf neamínarinjagi niwiniróná re niyaiwiro, “O áma obaxene rixinjí wuriyarinjawápi arfá níneari nání Porowami wá niwianiri xeaninjí wímeáipimi dání éf umíninjfrani?” niyaiwiro none nání omí yayí wipírfáriní.

Koriníyo ámi munjpi nání áwanj urinjí nánirini.

¹² Ayí rípi nání mixí meakíninarinjwini. “None nanj rífa wiinwaniginí? Sipí rífa wiinwaniginí?” yarinjí e niníranená re yaiwinarinjwini, “Gorixomi mixídarígífáyo siyikwí míninjí nimónimáná wiirane omí píraninjí nuxídírfáná epaxípi nepáni wiirane nerane aiwí seyíné ayí anjipaxí e seaiinwaniginí.” yaiwinarinjwini. Ayí “Nijfá áma wigí dinyin dání imónarinjgíapimi dání marfái, Gorixo wá nínearianiri ení síxí neaimixinjipimi dání ayo e wiirane seyíné anjipaxí e seairane enwaniginí.” niyaiwinirane nání mixí meakíninarinjwini.

13-14 None seyfné nání payf nearí niseamónapíríná rfwamíñf seyfné fá níroro níjfa mimónipaxípi nearí wírenaparíñwámani. Sa rfwamíñf seyfné ananí fá níroro níjfa imónipaxípi nearí wírenaparíñwáriní. Agwí seyfné none e oyaneyínirí nearí wírenaparíñwápi nání “Awa ayf apí nání rfa yaríñoi?” níyaiwirowí xíxeni míneaiwiariñagáfa aiwí seyfné rípi epírfa nání díñf seaikwímonwíni. Rfwéná seyfné none yaríñwápi nání “Awa ayf apí nání regfawixíni?” níyaiwirowí none e oyaneyínirí yaríñwápi tñní xíxeni neaiwiwíprfa nání díñf seaikwímonwíni. Seyfné “Porowa e yaníro nání regfawixíni?” xíxeni níneaiwiwíronáyf, sfá Ámíná Jisaso weapínfáyimí none seyfné nání ayá wí míxí seameakínanfápa seyfné ení none nání míxí neameakíníprfáríní.

15 Seyfné “Ayf neparíní. Poro aga seáyí e oimónimínirí payf nearí mónapíñfmaní. Sa nene nání ayo píraníñf owímíxímínirí nearí mónapíñfíní?” Seyfné ananí e yaiwíprí nání díñf níseaikwímoríná re yaiwíñanigíní, “Xámí seyfné tññf e nání níbríná díñf síxí biaú seamímómíngíní.” yaiwíñanigíní.

16 E níyaiwiríná ayf rípi yaiwíñanigíní, “Masedonia píropenísfyo nání nuríná seyfné tññimani xámí numáná ámí Masedonia píropenísfyo dání níbrí Judia píropenísfyo nání nuríná óf e díñf síxí níga umfa nání bí níapfírxínírí ámí seyfné tññf aximani bímíngíní.” yaiwíñanigíní.

17 Nioní e yaiwíñá enagí nání seyfné re ríniaiwiariñoi, “Poro ‘E éimíngíní.’ níyaiwiríná díñf íkwíroayírí míxeayírí nerí yaiwífríní.” ríniaiwiariñoi? “O ‘Rípi éimíngíní.’ níyaiwiríná síprí imónaríñfímí dání níyaiwirí nání sa díñf íkwírorí míxearí yaríñoríní.” ríniaiwiariñoi?

18 Pí pí Goríxo raríñfípi díñf uñwirárípaaxípa xwíyfa none searíñwápmí ení díñf uñwirárípaaxípi searíñwanigíní. Xwíyfa none searíñwápi wí díñf íkwírorí míxearí yaríñwámani.

19 Ayf rípi nání seararíñíní. Íwí Goríxoyáo, Kiraisí Jisaso —O nání nioní tñní Sairaso tñní Timotio tñní none wáf searíñwáoríní. O díñf íkwírorí míxearí yaríñomaní. Oweoi, xegf díñf níyaiwirí íkwírófpi aníñíní íkwíroaríño enagí nání seararíñíní.

20 Goríxo sfmímaníyfo dáníñf “E níseaiimfáríní. E níseaiimfáríní.” níríná obaxí raríñfípi “Ayf neparíní.” yaiwíaníwá nání síwáníñf iníño, ayf Kiraisoríní. O e imóníño enagí nání Goríxomí seáyí e umeaníwá nání yoparípi nítránéná Jisaso Kiraisoyá yof rírane “Apí e imóníwíngíní.” rírane yaríñwáriní.

21 Seyfné tñi none tñi nñneneni Kiraiso tñi nawíni ikárinanfwá náni sfkfkf neaomixarñjo, ayf Gorixo xewanñjorini. Wáf rarñjwápi náni nearfpeañjo, ayf axorini.

22 “Ayf oyárfani?” oyaiwípoyinri yarñjpa nene eni neaiñjrin. Xegf kwíyfp nñeaiapirfná nene “O réroárñjfp nñpini xixeni nñeaiinárini.” yaiwianfwá náni kwíyfp tñi ikiyñjñjñf neaiárñjrin.

23 Nioni apaxf mé seyfné tñj e náni nibiri mixf searáná dñj rfa seaxenigini “Ám Korinjo náni mibipa éimigini.” yaiwiñanigini. Nioni dñj e yaiwiarfná Gorixo, sñjw nanñjo anani sopñj nopaxrin.

24 None seáy e nñseaimónirane seyfné dñj ikwíropaxf imónñjpi “Ayf ripinini.” osearaneyinri mñarñjwini. Seyfné Jisasom dñj nñwikwíroróná sirf munf nero wikwíroarigfa enagi náni none Gorixomi nixfdiranená seyfné dñj nífa seainnfa náni sa seyfné tñi nawíni omñjññj éwanigini imónñjwini.

2

1 Ayináni nioni seyfné náni dñj yanf nñmeniri re yaiwiárñjanigini, “Nioni seyfné tñj e náni nibiri mixf searfápimi dán dñj sipi seaipaxf mñseaimixipa éimigini.” yaiwiárñjanigini.

2 Ayf ripi náni e yaiwiárñjanigini. Nioni nibiri mixf nñseariri dñj sipi nñseaimixirfnáyf, áma wí gýf nioni dñj yayf nimopfrárani? Oweoi, seyfné e nñseairfnáyf, áma nioni dñj yayf nimopfrfa wí menini.

3 Ayináni nioni mibf payfni nearf wfrénapñjanigini. “Nioni báná yayf nimopaxfyfné mixf searfápimi dán dñj sipi mñseaimixipa éimigini.” nñnimóniri náni payfni nearf wfrénapñjanigini. “Nioni yayf ninarfná seyfné eni seainarñjrin.” yaiwiarñjapi “Api aga nepa imónini.” nñpimónñj enagi náni rarñjini.

4 Ayf neparin. Xámi nioni payf nearf nñwfrénapirfná dñj rfa samñj minixé ayá wí nñxearfná ñwf tñi eañjanigini. Payf ana dñj sipi oseainiri meañjanigini. Seyfné ripi náni nñjfa oimónfpoyinri eañjanigini, “Poronene náni dñj sipi nñwirfná xwapf ayá wí rfa wiarini?” oyaiwípoyinri eañjanigini.

“Sipi éomi rixa yokwarimf wiñjarin.” urñjfnáninini.

5 Segf áma xegf sipi nerñjfpimi dán dñj sipi neaimixinjo nepa nioni dñj sipi mñnimixñjrin. Seyfné dñj sipi seaimixñjrin. Niyfnéni dñj sipi mñseaimixipa nerf ai

wiy+neni d+ng+ sipi seaim+x+ng+r+ni. Omi ayá r+á wepax+ imón+ng+p+ m+r+pa é+mg+n+r+ ap+ni searar+ng+ni.

6 Ámá omi s+yik+ n+wear+na seg+y+ nápi weag+ap+ “Ay+ apán+r+ni.” nimónar+ni.

7 Ay+nán+ d+ng+ sipi +w+ xewan+ng ner+ng+pimi dáni winar+ng+p+ an+ng+ rit+ wiá+r+ng+n+r+ agw+ sey+né ámi s+yik+ b+ m+weá yokwar+m+ n+wiuro m+ng+ ik+ngw+ um+r+r+x+ni.

8 Ay+nán+ en+ r+rém+x+ r+p+ oseaim+ni. O “Ámá t+y+ nioni d+ng+ six+ niyar+g+á+y+r+an+?” oyaiwin+r+ nan+ wí wi+r+x+ni.

9 Pay+ ana nioni near+ n+w+rénap+r+na re niyaiwir+ ean+r+ni, “Nioni pay+ near+ ur+ápi n+p+ni nán+ ar+á y+m+g+ ep+r+réo+? Arík+w+k+w+ nip+r+réo+?” niyaiwimáná iwam+ó seáiwap+yim+n+r+ nán+ pay+ ana ean+r+ni.

10 Sey+né ámá xeg+ sipi é+p+ nán+ yokwar+m+ wiánáy+, nioni en+ anan+ yokwar+m+ wiar+ng+r+ni. Ay+nán+ nioni ámá omi nepa yokwar+m+ wiipax+ imón+ng+ b+ enánáy+, yokwar+m+ n+wiir+na sey+né nán+ “Ar+ge ner+ ar+rá wiim+ár+an+?” niyaiwir+ Kiraisoyá s+ngw+ t+ng+ e dáni yokwar+m+ wii+ng+r+ni.

11 None x+xe yokwar+m+ min+pa ner+ng+pimi dán+ Seteno yap+ n+neaiep+simáná xop+r+r+ neain+ng+n+r+ nán+ ámá +w+ éom+ yokwar+m+ wii+ng+r+ni. Obo yap+ neaiep+sim+n+r+ yar+ng+p+ nán+ n+j+á imón+ngagw+ nán+ rar+ng+ni.

Poro an+ T+rowas+yo ni+ngweaxa múron+ng+ nán+r+ni.

12 Xámi nioni xw+y+á Kiraiso nán+ yay+ neainar+ng+p+ wá+ ur+m+n+r+ nán+ an+ T+rowas+yo nán+ nur+ n+rémor+na Ám+náo ówan+ng+ n+kwi+p+imi dán+ anan+ e epax+ imón+ngáon+ nainen+r+ aiw+

13 neg+ n+r+x+meá Taitaso seg+ t+ám+n+ dán+ sin+ m+b+pa éag+ nán+ p+á n+meg+n+r+ d+ng+ sipi niar+ngag+ nán+ iwieán+nganig+ni. Ay+nán+ nioni T+rowas+ ngweáyo p+n+ n+wiá+r+m+ Masedonia p+ropen+s+yo nán+ b+nganig+ni.

“Wá+ n+wur+meiranéna ámayo sinad+ng+n+ng+ weaar+ngwár+ni.” ur+ng+ nán+r+ni.

14 Taitaso nán+ d+ng+ sipi niar+ngag+ nán+ iwieán+ngáon+ aiw+ agw+ Gor+xom+ yay+ wiar+ng+ni. Ay+ r+p+ nán+ yay+ wiar+ng+ni. O Kiraiso pí pí imón+ng+p+imi xop+r+r+ wipaxo oimón+r+ wim+x+ng+r+ni. Ap+ni mar+á+, o ge ge n+neaipemeám+ um+n+r+ ner+na xop+r+r+ wipax+y+ oimón+poy+n+r+ n+neaim+x+r+ n+neaipemeám+ war+ng+r+ni. Ay+ r+p+ nán+ en+ yay+ wiar+ng+ni. Gor+xo none wá+ wur+meiar+ngwáp+imi dán+ an+ng+

nim+ni xwiyá Kiraiso nani r+n+ñþi “Ayþ apirþani?” oy-aiwipoy+n+r+i yar+ñ+r+ni. Xwiyá o naniþi awí dñþ eaar+ñþ bñ+ñþ aþñ n+m+ni r+nár+menþ+r+ni.

15 Ayþ rþþi nán+r+ni. Sinad+ñþ Kiraiso Gor+xomi dñþ nanþ owean+r+i ría ikeaaráná nanþ weaar+ñþþ+n+ñþ imón+ñþþi, ayþ none imón+ñw+ni. None sinad+ñþ Gor+xo yayþ winar+ñþþ+n+ñþ imón+ñwápþ neáa nurfná ámá Gor+xo yeáyþ oneayim+xemean+r+i yar+gþáyþ tñþ e neáa ur+ ámá nanþnan+r+i yar+gþáyþ tñþ e neáa ur+ yar+ñ+r+ni.

16 Ámá maiwí nanþnan+ro yar+gþáyþ xwiyá wá r+mear+ñwápþ aría n+wiróná “Anþnanþwárþani?” yaiwipþr+i naniþi þiyañþ þear+gþápþ+n+ñþ weaar+ñþ+r+ni. E ner+i aí ámá Gor+xo yeáyþ neayim+xemeáw+n+g+n+r+i wimónar+gþáyþ xwiyá apþ aría n+wiróná “Dñþ n+y+m+ñþ tñwaéne imónanþwárþani?” yaiwipþr+i naniþi sinad+ñþ sñþ ñweapþrþþþ+n+ñþ weaar+ñþ+r+ni. Xwiyá apþ wá n+r+merfná e epaxþyþ gþyþ+r+ni?

17 E epaxþ imón+ñwáyþ, ayþ noner+ni. Ayþ rþþi nán+r+ni. Ámá obaxþ xwiyáþi wá n+r+merfná “Negþ yar+ñwápim+i dán+i ñgwþ meani nani ría yar+ñw+ni?” n+yaiwiro úrapþ yar+gþápa wí m+yar+ñwáoner+ni. Xwiyáþi wá n+r+merfná nepáni nimón+r+i Gor+xo apþ e é+r+x+n+r+i nearþþeanþþi tñþ xixen+i n+r+r+i yar+ñwár+ni. Kiraiso tñþi nikár+nimáná Gor+xoyá sñwþ tñþ e dán+i rar+ñwá enagþ naniþi “E epaxþ imón+ñwáyþ, ayþ noner+ni.” searar+ñþ+i.

3

“Xwiyá sñþ réroár+n+ñþþi nani wá wur+meiar+ñwáoner+ni.” ur+ñþ nán+r+ni.

1 Nioniþ e searar+ñagþ naniþi seyfné “Porowa ámi rixa weyþ mear+nar+ñþi.” riseaimónar+niþ? Oweoþ, seyfné none wá n+r+meranéná yar+ñwápþ naniþi nþþá imónþþr+i naniþi ámá wí seáyþ e nþneamþeyoaro “Porowa wá n+r+merfná im+r+ñþ m+yar+gþáwar+ni.” n+r+ro payþ wina neaeaiar+gþonemanþ. Ámá wí enþ none yar+ñwápþ naniþi nþþá imónþþr+i naniþi seyfné “Porowa e yar+gþáwar+ni.” n+r+ro payþ wina neaeaiar+gþonemanþ. Wa naniþ e n+r+ro payþ weaipaxþ aiwiþ none naniþ wí e n+r+r+i payþ neaeaipaxþmanþ.

2 Payþ “Porowa e imón+gþáwar+ni.” n+r+n+r+i eán+ñþþ+n+ñþ seyfné rixa imón+ñþi. Negþ payþ+n+ñþ imón+gþáyfné negþ mimáyo tñ+ñagwþ naniþ wí þeá seamopaxþyfnemanþ. Payþ+n+ñþ seyfné imón+gþápþ ámá nñþi nþþá nimón+ro ía roar+gþá enagþ naniþ rar+ñþ+i.

³ Payfninþ seyfné imónigfápi siwá réniþ inarigfárinþ. Kiraiso xewanþo niriþ eanþpfninþ imóniþwini. Siwá éniþ inarigfárinþ. None searéwapiyinþwápi dani Kiraiso payf seyfné imónigfápninþ neariná iniþg rfwamniþ eánariþpi tni meá Nwfa aninþ sinþ imóniþoyá kwíyþi tni seaeanþrinþ. Moseso tfiná Gorixo þwá ikaxí nurirná sþjáo eanþpáninþ meá ámayfnéyá dñþpimþ seaeanþrinþ.

⁴ None Kiraisoyá dñþyo dani Gorixo nani dñþ sinþ neaeánariþ enagi nani rariþni.

⁵ “Newaninþone imóniþwápi dani wáf rimeapaxf imóniþwini.” wí yaiwinþaxonemani. Wáf rimepaxf imóniþwápi, ayf Gorixo neaimþxinþpimþ daniþ e imóniþwini.

⁶ O ámi sinþ bi “E niseaimfárinþ.” niriþ réroárinþpi wáf nurimeipaxf imónifrixinþ neaimþxinþrinþ. Sinþ réroárinþþ apí áma þwá ikaxí eáninþpimþ nixfdriþpimþ dani onixfdþpoyinþ réroárinþþmani. Kwíyþi nipemeámi neawariþpimþ dani onixfdþpoyinþ réroárinþþrinþ. Þwá ikaxí eáninþpimþ áma “Xixeni oxfdaneyi.” niyaiwiro aí apimþ wiaikiarigfa enagi nani pemixariþrinþ. E nerþ aí xegf kwíyþi ámayo dñþ niyimniþpi sixf umímoariþ enagi nani xwiyfa sinþ réroárinþpi nani wáf nurimeipaxf imónifrixinþ neaimþxinþrinþ.

Sinþ réroárinþpi xámi réroárinþpimþ seáyi e wimóniþf nánirni.

⁷ Gorixo xegf þwá ikaxþi sþjá piaráyo akireþf niþeri niþwirárinþ Isirerþyo mni wíaná wfa xfo þirþirf nerþ ókímixariþpi eni sþjánþ wimóniþnigini. Apí Mosesomi wfa wókímixána oyá sfmþmanþ xwinfa eanþnigini. Xwinfa o eanþpi awayini awayini neayþoáa warinþagi aí axína sinþ enþ tni xwinfa eariþagi nani arfowa sinþwá mþmniþf winariþagi nani sinþwá mþwiniþpaxf imónagfárinþ. Þwá ikaxí eáninþþ apí, áma pemixariþf imóniþpi uráraná Gorixoyá wfa þirþirf nerþ ókímixariþpi tni eni sþjánþ imóniþf enagi nani

⁸ “Xwiyfa sinþ re réroárinþf ‘Kwíyþi ámaéne anani nneaaínriþ dñþ niyimniþf tñþwaéne neaimþxpaxrinþ.’ rinþpi þwá ikaxí eáninþpimþ wiárf nimúrori wfa mókímixipaxf imónini.” riseaimónarinþ?

⁹ Xámi réroárinþpi —Apimþ dani áma anþnþþrfa nani xwiyfa meárinarigfáþrinþ. Apí awiaxf imónagf aiwi sinþ réroárinþpi —Apimþ dani Gorixo “Áma wé rónigfáyf rinþ.” rárinfa nani imóniþþrinþ. Apí xámi réroárinþpimþ seáyi e nþwimónriþ aga awiaxf imónini.

10 Re rípaçíriní, “Xámi réroáriníjípí awiaçí aiwi síjíf réroáriníjípí sogwíyo uyíwí mîxároáná peá unaríjípá peá umîxíjíf enjagí nání rîxa supîkínáriníjagíñíjíf imóníjíríní.” rípaçíriní.

11 Ayí rípí nání e rípaçíriní. Xwíyíá xámi réroáriníjípí — Apí opínagwíá neayípoáa waríjípáníjíf imóníjípíríní. Apí awiaçí imónagí aiwi xwíyíá síjíf réroáriníjípí — Apí yaxwí mîréroáriní aníjíf réroáriníjípíríní. Apí awiaçí nimónírî xámi imóníjípimi aga wiárí seáyí e múróníjíf enjagí nání raríjíní.

12 None “Xwíyíá síjíf réroáriníjípí wí neayípoáa uníá meníní.” níyaiwirane dîjíf síjía neaeáníagí nání wáf níriméranéná ayá igigí bí mé rímearíjwáríní.

13 None Moseso yagípa wí yaríjwáonemaní. O re yagoríní. Xegí símímaníyo dání xwíníá eanjípí neayípoáa waríná gí Isíreriyí síjwí mînanípa oépojínírî símímaníyo rapírapí axímíó bí tîní rítí inagíriní.

14 E seararíjagí aiwi wigí dîjíf wakísí inagíáríní. Ai síá ríyi tîjíf e nání gíní gíná xwíyíá xámi réroáriníjípí íá uroíáná rapírapí axímíó axípi tîñíníjíf wigí dîjíyo síñí íkwarímoáríníní. Ayí rípí nání wigí dîjíyo síñí íkwárímoáríníní. Ámá Kiraiso tîñí nawíní níkáriníríjípimi dání rapírapí axímíópi Goríxo yípímoaríjíríní.

15 E nerí aí gí Isíreriyí gíní gíná eníá dání síá ríyi tîjíf e nání jwí íkaxí Moseso eanjípí íá níroríná rapírapí axímíó bí síñí wigí dîjíyo íkwarímoáríníní.

16 Síñí wigí dîjíyo íkwarímoáríníjagí aiwi Ámínáo táfáminí níkinímónírî dîjíf níwíkwírorínáyí, rapírapí wigí dîjíyo íkwarímoáríníjípíníjíf yípímónarígíáríní.

17 Ámíná táfáminí kinímónípríó, ayí Goríxoyá kwíyípiríní. O xwíyíá síjíf níréroáriníná kwíyí apí nání réroáriníjíríní. Ámínáo yá kwíyí apí ámá gíyo níwainírínáyí, ayí jwí íkaxí eáníjípimi dání áxenwarí minígíáyí imónípaxíriní.

18 Ayínání Ámínáomí dîjíf wíkwíroaríjwá nínenení xío imóníjípí nání síwáníjíf níwiníranéná negí símímaní rítí bí miníjagí nání wíá Ámínáo ónaríjípí negí símímaníyo dání xwíníáníjíf weámîxaríjíríní. E neríná nene wíá xío seáyí e nímonírî ónaríjípí tîñí xîxení imónaníwá nání wíá ámí bí ámí bí nógáníjíf waríjwíní. Ámínáo ayí kwíyípiríní. Apimi dání xío imóníjípíníjíf nímogá waríjwíní.

4

“Wáf uraríjwápimi dání Goríxo wíá wókímîxaríjíríní.” uríjíf náníríní.

1 Ayınánı Gorıxo wá nıneawianırınıþımı dání xfo imónınıþımı nání á máyo sıwánınıþı wınıwanınıþınırını nearıþeáagı nání sını anınıþı ayá rfá neawearını.

2 E nerı aı á má ayá neainınınıþınırını inımı yarınđıþı wı “Ananı oyaneyı.” rarınđwámanı. Ináyınınıþı nimónırını yapı owiepısaneyınırını wı yarınđwámanı. Xwıyfa Gorıxoyapı enı nırınranená naıroayırını nerı rarınđwámanı. Apı apı mepa nerane sa xwıyfa nepaxınđı imónınıþımı sıđanı wfá rókıamoarınđagwı á má e sıđwı nıneanıróná “Awa apanı yarınđot.” neaıawıpırfa nání Gorıxoyá sıđwı neanınđe dání e yarınđwárını.

3 Xwıyfa yayı neainarınđı none wáf urarınđwapı rıtınınđı nıwınırınáyı, sa á má anınnanıro yarınđfáyo rıtınınđı wınarınđırını.

4 Ayı rıþı nání rıtınınđı wınarınđırını. Xwıyfa Kiraiso — O pí pí Gorıxo imónınıþımı tını xıxenı axıþı imónınđorını. Xwıyfa o wá nıneawianırını seáyı e imónınđı neaıınđıþı wfá neaókımıxarınđırını. Xwıyfa yayı neainarınđı apı nánıþı á má Kiraisomı dınđı mıwıkwıró anınnanıro nání yarınđfáyo wfá mıwókımıxıpa oenırını wıđı đwfa imónınđo — O, ayı oborını. O dınđı pırıpırı wınđı enagı nání xwıyfa apı rıtınınđı wınarınđırını.

5 None wáf nurınranená newanınđone seáyı e oımónaneyınırını nání wáf urarınđwámanı. Jısaı Kiraiso nání “Negı Ámınáorını.” urırane none nání “Jısaomı xıdarınđwá enagı nání segı sėnayıwanėnınđı nimónırane omınđı seaiarınđwáone imónınđwını.” urırane yarınđwárını.

6 Ayı rıþı nání e yarınđwárını. Gorıxo — O amıþı nını iwamfo nımıxırıná “Sfa yıkıarınđıþı wfá oónını.” rınđorını. Rıþı yarınđo, ayı enı axorını. O wá nıneawianırını seáyı e neaıınđıþı — Apı Kiraisoyá sımımanđıyo dání xwınfanınđı neaeámıxarınđırını. Apı nání nınđı oımónıþoyınırını negı dınđıyo wfá neaókımıxarınđırını. E neaıınđo, ayı axo enagı nání rarınđını.

“Xeanınđı neaımeaarınđagı aı wáf ranı nání sını ayá rfá neawearını.” urınđı nánırını.

7 Wáf nurımeıırınxınırını nearıþeanđıþı, ayı ayá tınđıþınınđı imónınđıþırını. Apı tınđwáone enđı meánı xwárfá sıxı xwfa tını imıxınınđınđı nimónırane samınđı imónınđwáonerını. Á má arfa nıneairóná re yaiwıpırını nání e imónınđwáonerını, “Enđı eánınđı seáyı e imónınđı xwıyfa yayı neainarınđıþımı dání neaımeáþı wáf rımearıđfáwayámanı. Sa Gorıxoyárını.” yaiwıpırını nání samınđı e imónınđwáonerını.

8 Xeaniþj xixegíni neaikárarinþagi aiwi sumíninþj imóninþwáonemani. Wainá neaímeáþpi náninþ ududþ neainarinþagi aiwi negþ diþj aninþ nþyoámiga mþneauþonerini.

9 Ámá wí mþxþ neaxþdowárþagþa aiwi Gorþxo wí neaieþisamoarinþonemani. Iwanþ nþneaeari neatþagþa aiwi aninþ eanþramorinþ wearinþwáonemani.

10 Íniná wáþ nþriþmeranéná riþi nþyaiwirane yarinþwáonerini, “Negþ Jisasomi þikigþápa none eni nþneapþikirþnýþ, ananþriþi.” nþyaiwirane yarinþwáonerini. Ámáþ none e yarinþagwi siþjwþ nþneanþróná “Jisaso nþperiþ aiwi ámi siþjþ nimónriþ þweanþagi náninþ rþa yarinþoþ?” yaiwipþriþ náninþ api e yarinþwáonerini.

11 Íniná xwþá tþyo ami giþi nemeranéná Jisasomi xþdarinþwáone enþagi náninþ yoþ mayþ nimónirane emearinþwárinþ. Ámáþ wará pepaxþ tþjþ imóninþwáone yoþ mayþ nimónriþ yarinþagwi nþneanþróná “Jisaso ámi siþjþ nimónriþ anþnaminþ þweanþagi náninþ rþa yarinþoþ?” yaiwipþriþ náninþ e nimónriþ emearinþwárinþ.

12 Ayþnáninþ riþi riþaxþriþinþ, “None wáþ nþriþmeranéná nþneaxeanþpaxþ imóninþwáonerini. E nerinþ aí e imóninþwáþimiþ dáninþ seyþné rþxa diþjþ nþyþmiþjþ tþgþáyþné imóninþoþ.” riþaxþriþinþ.

13 Ámá wo, Bþkwþyo dáninþ “Nioninþ Gorþxomiþ diþjþ nþwþkwþrorinþ náninþ ámáyo urinþaniginiþ.” riþinþoþ diþjþ wþkwþroagþpa none eni axþþi e wþkwþroarinþwáonerini. Ayþnáninþ Jisasomiþ diþjþ nþwþkwþrorane náninþ xwþyþá yayþ neainarinþþiþ ámáyo wáþ urarinþwárinþ.

14 Nijþá re imóninþagwiþ náninþ wáþ urarinþwárinþ. Áminá Jisaso xwáriþpáyo dáninþ owiáþriþneanþriþ siþjþ wimþxiþþo none eni xþomiþ siþjþ wimþxiþþiþpa axþþi siþjþ nþneaimþxiþiþ seyþné tþniþ nawinþ gwiaumþ nþneairinþ Jisaso tþjþ e neawárinþárinþ. Nijþá e imóninþagwiþ náninþ wáþ urarinþwárinþ.

15 Ayþ seyþné nanþ oseaiianeyinþriþ náninþ yoþ mayþ imónirane neaxeanþpaxþ imónirane yarinþwárinþ. Ámá Gorþxoyá xþo wá nþwianþriþþimiþ dáninþ sayá nimóga nuróná ayþ omiþ yayþ ayá wí nþwiéra warigþáþimiþ dáninþ “Gorþxo seáyiþ e imóninþorþaniþ?” wiaiwipaxþ imóninþwþnþginiþriþ yoþ mayþ imónirane neaxeanþpaxþ imónirane yarinþwárinþ.

“Anþnaminþ dáninþ neaímeanþáþiþ sþmþmanþ e nþinþirane náninþ diþjþ siþxþ inarinþwárinþ.” urinþþ náninþriþinþ.

16 None apiþ náninþ diþjþ nþmorane náninþ Kiraiso náninþ wáþ uraninþ náninþ siþniþ ayá rþa neawearinþ. Negþ waráþiþ

xeaniḡ neaímeaar̄iḡpimi d̄ani r̄ixa sip̄i nimóga war̄iḡagi aí diḡiḡp̄ini s̄fá aȳf ayo siḡiḡ b̄i six̄f̄ ínar̄iḡr̄ini.

17 Aȳf r̄ip̄i n̄ani s̄fá aȳf ayo neḡf diḡiḡp̄i siḡiḡ b̄i six̄f̄ ínar̄iḡr̄ini. Xeaniḡ agwi r̄iná neaímeá̄ip̄imi xwámám̄f̄ n̄iwiéra úwáȳf n̄ani Gor̄ixo yeáȳf n̄ineayim̄ixemear̄fná seáȳf e imón̄iḡp̄i neaiin̄f̄ar̄ini. Ap̄i n̄ani diḡiḡ n̄imoranéná “Xeaniḡ none neaímeaar̄iḡp̄i ax̄iná ná b̄in̄fn̄iḡf̄ neaímeari on̄imiápián̄iḡf̄ neaímeari yar̄iḡr̄f̄ani?” n̄iyaiwirane peaȳf wianar̄iḡwár̄ini. “Sa sip̄i agwi r̄iná neaímeaar̄iḡp̄i n̄ani diḡiḡ ar̄fá ikeamopax̄iḡp̄i t̄fni x̄ixeni Gor̄ixo nar̄iḡ neaiin̄f̄amani. Ámi wiár̄f̄ imón̄iḡf̄ b̄i t̄fni neaiin̄f̄ar̄ini.” yaiwiar̄iḡwár̄ini.

18 Aȳf sip̄i agwi r̄iná neaímeaar̄iḡp̄i —Ap̄i siḡw̄f̄ t̄fni siḡw̄f̄ win̄ipax̄f̄ imón̄iḡp̄ir̄ini. Ap̄imi siḡw̄f̄ n̄iw̄in̄ranéná e yaiwiar̄iḡwám̄ani. Am̄ip̄i r̄f̄w̄yo Gor̄ixo yeáȳf n̄ineayim̄ixemear̄fná neaímeanf̄ap̄i —Ap̄i agwi nene siḡw̄f̄ t̄fni siḡw̄f̄ win̄ipax̄f̄ mimón̄iḡp̄ir̄ini. Ap̄i s̄m̄iman̄j̄f̄ e n̄it̄n̄r̄fná e yaiwiar̄iḡwár̄ini. Aȳf r̄ip̄i n̄ani rar̄iḡiḡni. Siḡw̄f̄ t̄fni agwi r̄iná win̄ar̄iḡwáp̄i an̄iḡf̄ mar̄f̄á̄f̄ b̄i on̄imiápi imón̄in̄f̄ar̄ini. E ner̄i aí agwi r̄iná siḡw̄f̄ t̄fni m̄iw̄in̄ar̄iḡwáp̄i ín̄iná an̄iḡf̄ imón̄in̄f̄a eḡagi n̄ani rar̄iḡiḡni.

5

“Wará siḡiḡf̄ imón̄anf̄wáp̄i n̄ani diḡiḡf̄ n̄imor̄iḡp̄imi d̄ani diḡiḡf̄ six̄f̄ ínar̄iḡwár̄ini.” ur̄iḡf̄ n̄an̄ir̄ini.

1 Nene n̄ij̄f̄a re imón̄iḡagwi n̄ani r̄f̄w̄yo neaímeanf̄ap̄i s̄m̄iman̄j̄f̄ e t̄in̄iḡwin̄i. Xw̄f̄a t̄f̄yo n̄iḡwearanéná sen̄f̄a an̄f̄yo ḡweaar̄iḡwáp̄i —Aȳf̄ neḡf̄ waráp̄i n̄ani rar̄iḡiḡni. N̄iperane neḡf̄ waráp̄i r̄ixa n̄ip̄ineamioar̄fn̄iḡf̄ ner̄fná neḡf̄ diḡiḡp̄i six̄f̄ ínan̄f̄wá n̄ani an̄j̄f̄ Gor̄ixo neaim̄ix̄yiḡf̄ wiwán̄iḡf̄ imón̄in̄i. Wará ap̄i ámá im̄ix̄iḡf̄ámani. Gor̄ixo im̄ix̄iḡf̄ ean̄agi n̄ani an̄j̄f̄nam̄i ín̄iná an̄iḡf̄ min̄f̄ imón̄in̄f̄ap̄ir̄ini.

2 Wará agwi r̄iná neḡf̄ diḡiḡp̄i six̄f̄ íniḡwáp̄imi sin̄i six̄f̄ n̄in̄irane xw̄f̄a t̄f̄yo n̄iḡwearanéná wará siḡiḡf̄ an̄j̄f̄nam̄i imón̄iḡf̄ neḡf̄ diḡiḡp̄i six̄f̄ win̄anf̄wáp̄imi ow̄inaneȳin̄ir̄i n̄ani yeȳfn̄iḡf̄ n̄ir̄irane ḡwean̄win̄i.

3 Wará siḡiḡp̄imi neḡf̄ diḡiḡp̄i six̄f̄ n̄iw̄in̄ranéná wará maȳf̄ nimón̄irane diḡiḡp̄ini m̄iḡweapa yan̄f̄wá eḡagi n̄ani ap̄imi six̄f̄ ow̄inaneȳin̄ir̄i yeȳfn̄iḡf̄ rar̄iḡwár̄ini.

4 Wará agwi diḡiḡf̄ six̄f̄ íniḡwáp̄imi sin̄i n̄in̄iranéná wará san̄j̄f̄ neaunar̄iḡagi n̄ani yeȳfn̄iḡf̄ rar̄iḡwár̄ini. Diḡiḡp̄ini nimón̄ir̄i on̄weaneȳin̄ir̄i m̄ir̄ar̄iḡwin̄i. Aȳf̄ wará n̄iyim̄iḡf̄ imón̄iḡp̄i n̄ipepax̄f̄ imón̄iḡp̄imi rit̄f̄ en̄f̄a n̄ani wará

añinami imóninipimi sixf nwinirane onweaneyinri yeyinif rarinwarini.

⁵ Wará sinipimi sixf winanfwa nani neaipimojo, ayf Gorixorini. O “Wará sinipimi sixf winanfwa nani rixa neaipimoarinerani?” oyaiwipoyinri xegf kwiyipi nneaiapiri ikiyinif neaiarinri.

⁶ Ayinani pi pi xeanif neaimeaarinagf aiwi dinf e nimorinipimi dani dinf sixf niga warinwarini. Nene nijarin. Sin wará xwfa tyo ninwearina imoninwipimi sixf ninranena Aminao tinf e minweanwini.

⁷ Om negf sinwf tf tni sinwf nwininipimi dani bi enf sixf ninrane me sa dinf niwkwrarinipimi dani enf sixf ninrane yarinagwi nani rarinri.

⁸ “Sin wará urf epaxf imoninif ripimi dinf sixf nwinirane waf ranfwa nani dinf sixf ininwini.” nseariri ai negf dinfpi wará ripimi dani niyoamiga nuri Aminao tinf e onweanri ga neaimonariri.

⁹ Ayinani xfo tinf e nweaanfwainarani, sin xfo tni minwea xwfa tyo ninwearanearani, “E ewanigini.” yaiwiarinwapi, ayf ripirini, “Xfo yayf winipaxf imoninipini ewanigini.”

¹⁰ Ayf rpi nani e yaiwiarinwarini. Kiraiso ama niyon sinwf mi omomximf nerina neneneni eni sinwf mi omomximf neainfa enagi nani xfoya simimanf tinf e dani ef roanfwarini. Xwfa tyo ninwearina wini wine nanf imoninipirani, sipi imoninipirani, enwapi tni xixeni pirf neamamonfa enagi nani sin xwfa tyo ninwearanena “Xfo yayf winipaxfpi ewanigini.” yaiwiarinwarini.

“Ama sininif imoninwini.” urinf nanirini.

¹¹ Nene “Aminá Jisaso sinwf mi omomximf neainarinri.” niyaiwiri nijfa e nimonirane nani wayf neainarinri. Ayinani ama nikinimoiro omi dinf owikwrópoyinri waf nurimeranena piraninif arfayo nuremoa warinwarini. Gorixoyá sinwfo dani rixa sinani piaumf ininagwi nani o none yarinwa nipi nani xixeni nijfa imonini. Seyne eni none nani dinf nimorona re oneaiwipoyinri dinf wikwmonwini, “Porowa dinf inimi niwkwrónimána miyarigarin. Wigf yarigfapi wi inimi mimonf nipi sinani piaumf rfa inini?” oneaiwipoyinri dinf wikwmonwini.

¹² None e searagwi nani “Porowa rixa api mimonigfawa enagi nani ami weyf mearinarinoi.” riseaimonarini? Oweoi, wi e miyarinwini. Sa seyne none yarinwapi nani rixa nijfa xixeni nimonimána rpi oepoyinri seararinwini.

Seyíné áamá wí t́nì —Áamá síḡwí maníḡé dánì yariḡfápi nánì dḡḡf mamó sa áamá síḡwí aníḡé dánìni yariḡfápi nánì “Nanḡf imóníḡfáyírinì.” moariḡfáyírinì. Seyíné áamá dḡḡf e moariḡfáyí t́nì xwíyá níríníroná none m+xí nínenameakíníro wa none nánì xenḡwí rariḡfápi oyanḡpoyíníri seararḡḡwínì.

13 Áamá wí “Porowa majimajíá nikáríníro yariḡfáwarínì.” rariḡfápi “Ayí neparínì.” níseaimónírínáyí, re yaiwíríxínì, “Sa Goríxomí oxídaneyíníri nero nánì e ríá imóníḡo?” yaiwíríxínì. “Porowa dḡḡf píránḡḡf íá níxírímáná yariḡo.” níseaimónírínáyí, “Awa nene arírá neaipíríá nánì e ríá imóníḡo?” yaiwíríxínì.

14 Pípi nánì dḡḡf nímorḡḡpimí dánì nípréáníri yariḡwámani. Kiraiso wá níneawianíri neaiḡḡpí nánìni dḡḡf nímorḡḡpimí dánì nípréáníri xámí sípí néra wagwápi píni níwiáríri yariḡwárinì. O níperíná áamá nínì nánì wayíá penḡ enaḡí nánì dḡḡf re yaiwiárḡḡwínì, “Apimí dánì áamá nínì níperínḡḡf ríá egíawixínì?” yaiwiárḡḡwínì.

15 Ayí áamá dḡḡf níyímḡḡpí tíḡfáyí wiwanḡḡyí nánìni dḡḡf nímóníro nímeníro mé arírá winíá nánì nípémáná ámí wiápínímeanḡ xíto nánìni dḡḡf nímoró éfíríxíníri áamá nínì nánì wayíá penḡnigínì.

16 Ayínánì Jisasomí dḡḡf wíkwíronḡwá ríná dánì áamá womí síḡwí mí níwómíxírane “E imóníḡorfaní?” níwaiwiríná warárímínì síḡwí níwínírane mí wómíxarḡḡwámani. Ayí neparínì. Xámí none Kiraisomí síḡwí mí níwómíxíranéná warárímínì síḡwí níwínírane “Nípiḡwínì menḡorínì.” níwaiwirane aí agwí sínì wí e síḡwí mí níwómíxírane yaiwiarḡḡwámani.

17 Áamá go go Kiraiso t́nì nawínì níkaríníriná áamá síḡḡf wónḡḡf imónínḡo. Aí, e nímoníríná sípí xámí imónaḡḡpí ríxa naníníri síḡḡf bí imónínḡo.

“Áamá nínì ámí xíto t́nì ḡwiaumí iníprí nánì wímíxḡḡfínì.” urḡḡf nánírinì.

18 Áamá síḡḡf imóníḡwápi nánì ḿkí ikiḡo, ayí Goríxorínì. O Kiraiso neaiḡḡpimí dánì níyopíyárimáná xítomí símí t́nì wiarḡḡwáéne ámí áamá xíoyá imónanì nánì neaimíxḡḡfínì. E nerí none ení áamáyo áwanḡf re urímeaaníwá nánì, “Áamá sínì xítomí símí t́nì wiarḡḡfáyíné ámí áamá xíoyá imóníprí nánì ríxa seaimíxḡḡfínì.” Áwanḡf e urímeaaníwá nánì nearípeanḡfínì.

19 Nioní seararḡḡpí, ayí ríprínì. Goríxo xegí xewaxo Kiraiso neaiḡḡpimí dánì áamá nínì ámí xíto t́nì

nawíní imónífríxíníri neaiimíníri yaríní. Nene wiaíkiñwápi síní dñj í fá mîxírí ríxa yokwarímí nîneaiirí nání peá moní. Apí nerí none ení wáf nurímeranéná xwíyí fá re rínñjípí, “Goríxo ríxa neaiñjípimí dání ámí xfo tñní nawíní imóní paxífríní.” rínñjípí urífríxíníri nearípeañfríní.

²⁰ Ayínání none xwíyí fá Kiraiso yanj neaiapowáríñjípí wuríyaríñwáoneríní. Noneyá manjyo dání uraríná Goríxo xewaníño einññjít uraríñjíríní. Ámáyo Kiraiso nání ríxíñjít re wuríyaríñwáríní, “Goríxomí símí tñní wiarígíáyíné ámá xfo tñní ananí gwiaumí inaní nání xe oneaimíxíníri síñwí wíní poyí.” wuríyaríñwáríní.

²¹ Ayí rípi nání e wuríyaríñwáríní. O íwí bí meño aí Goríxo none o tñní níkarínñjípimí dání ámá xfo “Wé rónígíáyífríní.” ráríníáyí imónífríxíníri omí negí íwí yaríñwápi níñwiráríri íwí yaríñjít wóníñjít níwimíxírí xe opíkí poyíníri síñwí wíníñjínigíní.

6

Wáf wurímeiarígíáwamí wímeaaríñjípí náníriní.

¹ Ámá xfo tñní nawíní gwiaumí inípríri nání o tñní nawíní yaríñwáone enagwí nání enj rírémíxí níseairíri rípi osearaneýí, “Goríxo wá seawianíñjít né xe surímá oneaímeaníri mepaní.” osearaneýí.

² Ayí Bíkíwíyo rípi níriníri eáníñjagí nání seararíñwíní, “Goríxoní ríxíñjít seyíné nírarígíápi arfá seaipaxíná ríxa arfá seaíñanigíní. Sfá ámáýíné yeáyí seayimíxemeámífa nání imónáná ríxa arírá seaíñanigíní.” Apí Bíkíwíyo níriníri eáníñjagí nání píraníñjít arfá ókiarí nímóní poyí. Goríxo arfá neaipaxíná, ayí rínáríní. Sfá o yeáyí neayimíxemeanífa nání imóníñjít, ayí ríyíríní. Ayínání “Goríxo wá níneawianíri neaiñjípí xe surímá oneaímeaníri mepaní.” seararíñwíní.

³ Wáf wurímeiaríñwáone nemeranéná negí yaríñwápi nání xwíyí fá mîneamearípaxí oimónaneýíníri ámá none yaríñjagwí síñwí níneaníróná óreámioapaxí imóníñjípí bí yaríñjagwí síñwí mîneanípa oé poyíníri aníñjít miní yaríñwáríní.

⁴ Pí pí neranéná “Ámá awa Goríxomí xínáíwáníñjít nímoníro píraníñjít omíñjít wíiarígíáwarífaní?” oneaiáiwípoyíníri yaríñwáríní. E neranéná pí pí xeaníñjít neaímeáípi xwámámí wirane aníñjít neainípaxí imóníñjít neaímeaaríñjípí xwámámí wirane dñjít ríá neawepaxí imóníñjípí xwámámí wirane yaríñwáríní.

⁵ Iwanj neamepearínáraní, gwí añjyo neañwiráraní, sípí owikárí poyíníri símíráxwíró

yarigfáyť ikwkwierť niniro neaiarfnáranť, xwámámť wiarňwárňni. Omňť anňť minť okňť tñň erane eňwáonerňni. Si rorane agwňni erane eňwáonerňni.

6 None nánť “Awa Gorixomť xínáiwánňť nimóniro píránňť omňť yarigfáwarňni?” oneaiawípoyňni rĩpi enť yarňwárňni. Íkwiránánňť nimónri erane nepaxňpĩ nánť nĩjǎ imónirane sanňť imónirane wá nĩwumĩxĩrane arĩrá wirane Gorixoyá kwiyť neaainfĩpimi dánť erane mimónť imónňpĩ mĩwĩwapĩyĩ á máyo nipa dňť sipĩ nĩwirane erane

7 xwiyǎ nepaxňť imónňpĩ yanť urĩrane eňť eánňť Gorixo neaimxfĩpimi dánť erane yarňwárňni. Á má mĩxť nánť imónňpĩ fá xĩrarigfápa none nemeranéná wé rónňť yarňwápĩ wǎ tĩnanfǎwá nánť wé onamňjú tñň fá xĩrĩrane xĩxe mĩxť wianfǎwá nánť wé náú tñň fá xĩrĩrane yarňwáonerňni.

8 Wĩ yayť neamero wĩ paimamť neairo neaiarigfonerňni. Wĩ none nánť repĩyť nĩwiróná “Sĩpĩ yarigfáwarňni.” urĩro wĩ “Nanť yarigfáwarňni.” urĩro yarigfonerňni. Nepánť yarňwáone aiwť wĩ “Yapť neaiepĩsarigfáwarňni?” neaiawiarigfárňni.

9 None nánť wĩ “Porowa gowarňni? ‘Awa nánť á má obaxť nĩjǎ imónňoi.’ rĩseaimónarňni?” rarňagǎ aĩ á má obaxť none nánť nipa nĩjǎ imónňoi. None amť amť nemeranéná yoť mayť nimónirane aĩ sinť ňweanwňni. Siyikť neaeaarigfone imónňagwť aiwť sinť wĩ mĩneapĩkigfonerňni.

10 Íkñňť sipĩ neaiarňagť aiwť íníná dňť nĩǎ neainarňrňni. “Awa amĩpĩ nánť dǎwť ikeamónigfáwarňni?” neaiawiarňagǎ aĩ none xwiyǎ yayť neainarňpĩ wǎ urarfná á má obaxť arǎ neairňpimi dánť Kiraiso tñň nawĩnť nikárňniro nánť amĩpĩ mĩmúrónigfáyť yapť imónarigfárňni. “Amĩpĩ bĩ fá mĩmaxĩrigfáwarňni.” neaiawiarňagǎ aĩ amĩpĩ Kiraiso neainňpĩ bĩ mĩneamúronerňni.

“Sĩǎnť seararňwǎ eňagwť nánť seyfné enť xixenť neaĩpoyť.” urňť nánťrňni.

11 Korinĩyo ňweáyfné, apĩ apĩ nĩseara nuranéná yumfĩ bĩ mĩseáĩ sĩǎnť rǎwárňni. E nĩsearĩranéná seyfné dňť sĩxť seayňwáone sĩwánňť seainfǎwárňni.

12 None dňť sĩxť muyipa oyaneyňni wĩ éwáonemanť. Se-wanňyfné awamť dňť sĩxť muyipa oyaneyňni éǎ eňagť nánť nawĩnť mimónňwňni.

13 Ayınanı xanoni gı niaıwıyo urıpaxı rıpi osearımını, “Xixe oınaneyı. None dıñı sıxı seayarıñwápa seyíne enı neayıpoyı.” osearımını.

“Dıñı mıwıkwırogıáyı tını gwı mımónıpanı.” urıñı nánırını.

14 Jisasomı dıñı mıwıkwıroarıgıáyı tını wigı yarıgıápı oyaneyınırı wı gwı mımónıpanı. Ayı rıpi nanı seararıñını. “Ámá wé rónıñı imónıñıpını yarıgıáyı tını mañı wiaıkarıgıáyı tını axıpını epıřıa nanı imónıpaxı imónını.” rıseaimónarını? “Axına wıá ónırı sıa yınırı epaxırını.” rıseaimónarını?

15 “Kiraiso tını Obo tını dıñı axıpını xırıñı.” rıseaimónarını? “Kraisomı dıñı wıkwırogıáyı dıñı moro dıñı mıwıkwırogıáyı dıñı moro neróna axıpı bı mopaxırını.” rıseaimónarını?

16 “Gorıxoyá añı ñwıá —Iwámı danı nene yayı umearıñwáıwárını. Iwá tını ñwıá amá meñweaarıgıápı tını ananı axı e kumıxarıpaxırını.” rıseaimónarını? Oweoi, nene Ñwıá anıñı sıñı imónıñoyá añı ñwıáıwánıñı imónıñagwı nanı wı e yaiwıpaxımanı. Nionı seararıñapı Gorıxo xewanıño rıñı rıpi tını xıxenı seararıñını, “Nionı gı amáyı tını nawını darónımıárını. Nionı wigı Ñwıáonı imónıñaná ayı gı amáyı imónıpıřıárını.” Ámınáo e nırını nanı

17 amá xegı imónıgıáyo rıpi enı urıñırını, “ ‘Ámá Gorıxonı dıñı mınıkwıró wigı ñwıáyo xıdarıgıáyı tıñı e danı nımıxeámınımı xegı bı imónıgıáyıne imónıřıxını.’ Ámınáonı e seararıñını. ‘Wıgı ñwıá imónıñıpımı —Apımı danı piaxı seaeánıpaxı imónıñıpımırını. Apımı bı onımiá amá mıronı anıñını wé fá ayımeaénıřıxını. Seyíne e nerónayı, nionı ananı seamımınımıárını.

18 Nionı segı áponı imónıñaná seyíne gı niaıwı oxoyıne imónıro niaıwı apıxıwayıne imónıro epıřıárını.’ Ámınáonı —Nionı eñı eanıgıá nıyonı seáyı e wımónıñáonırını. Nionı e rarıñını.” Xwıyıá apı Bıkwıyo nırını eanıñagı nanı “Jisasomı dıñı mıwıkwıroarıgıáyı tını wigı yarıgıápı oyaneyınırı wı gwı mımónıpanı.” seararıñını.

7

1 Negı dıñı sıxı seayıñwáyıne, Gorıxo negı sımımañı e dánıñı e nearıñı eñagı nanı amaéne pí pí ayá neadunıpaxı yarıñwápi, dıñı piaxı neaeámıxarıñıpıranı, wará piaxı neaeámıxarıñıpıranı, nıpını igıánıñı oeámınaneyı.

Gorixomi wáyf niwirinþipimi dáni siyikwí míninþwaéne oimónaneyinri wé roárfwaniginí.

Korinþyo ñweáyf kinimónigfá enagi nání Poro yayf wininþf nánirini.

² Seyfné none dinþ sixf neayipoyi. Ayf rípi nání rarinþini. Segfyf womi aí sipi b m+wikárinþwáriní. Segfyf womi sipi b wikárarinþwámaní. Womi amipi bí fwí urápinþwámaní.

³ Nioni e nírirfná “Poro xwiýfá neamearimniri rarini.” ríseaimónariní? Oweoi, nioni ríxa re searárfariní, “None dinþ sixf ayá wí seayinþwáone enagi nání seyfné péánáyf, none eni nípepaxf neainfáriní. Seyfné siní ñweanáná none eni siní ñweapaxf neaimóninþfáriní.” searárfá enagi nání wí e seaimónipaxfmaní.

⁴ Seyfné xámi searínápi xfidipírfá nání b onimiápi marfái, aga dinþ ayá wí sfíná neánariní. Seyfné nání m+xí niseameakfnirfná eni ayá wí seameakfnarinþáriní. Xeaninþf nfní none neaímeáfmi seyfné nání dinþ nímorinþipimi dání awayini ikinþwninþf nímirinri dinþ ayá wí nífá ninarinþfrini.

⁵ None anþ Tírowasíyo pfní nwiárimí nípurí Masedonia píropenisíyo níremómáná aí kikiáfá ñweapaxf b m+neaímeá rípi rípi oyaneyinri éwáyf sipini sipini neaímeaarfná áamá wí tfní xwiýfá ximiximf ninri nírinþrane negf xwioxíyo dání wáyf neainri yarínþagwi aiwi

⁶ Gorixo —O áamá ríxa yopa nímeginriinþipimi dání dinþ sixf mínigfáyo mþnf ikinþwninþf umirarinþorini. O Taitaso ámi neaímeáfipimi dání mþnf ikinþwninþf neamirinþfrini.

⁷ Taitaso neaímeáfipimi dánini Gorixo mþnf ikinþwninþf neamirinþfmaní. Seyfné omí numíminiro mþnf ikinþwf umirigfápi nání repiyf níneairfná apimi dání eni Gorixo ikinþwninþf neamirinþfrini. Taitaso repiyf níneairfná seyfné Poroní ámi síþwf nananíro nání íkfninþf sipi seaiarinþipi nání repiyf neairí “Negf níþikwini mþyarinþwápipimi dání Poromí ayá rfa wimoarinþwini?” níyaiwiro nání ñwf eearigfápi nání repiyf neairí Poroní arfá nianíro nání siní ayá rfa seawearinþipi nání repiyf neairí enþ enagi nání ámi aga yayf seáymí dání b tfní nininþiginí.

⁸ Payf xámi nioni nearí seamónapinþána fá níroróná aga dinþ sipi seainþf enagi aiwi “Nioni ana pí nání nearí wiowárinþáraní?” níyaiwiri dinþ sipi ninþmaní. E nerí aí seyfné fá níroróná axínáni dinþ sipi seainarinþagí síþwf níseanirfná nioni eni dinþ sipi b onimiápi ninþiginí.

⁹ E nerí aí agwí nioni yayf ninarini. Seyfné dinþ sipi seáipí nánini yayf m+ninþf ayf dinþ sipi seáipimi dání segf sipi yarigfápi rfwfmni mamófá enagi nání yayf ninarini.

Seyfné dñjť sipí niseairfná ayť Gorixo seaimxarñjťpi tñni xixeni seaít enagť nání xwiyťá none searťwápimi dánť wí xwirťá mįseaikxéwá enagť nání rarñjñni.

10 Ayť rįpi nání seararñjñni. Ámá dñjť sipí Gorixo wimxarñjťpi tñni xixeni nįwirfná apimi dánť wigť sipí yarįgťápi rįwřmini mamoarįgťárñni. E neróná dñjť sipí api Gorixo yeáyť uyimixemeanťa nání nipemeámi warñjť enagť nání ámi dñjť sipí nįwiri “Pí nání e rťa yarñjñni?” yaiwinįpaxťmani. E nerť aį Gorixo wimxarñjťpi tñni xixeni marťáť, ámá wigť dñjťyo dánñni dñjť sipí nįwirfná ayť wiwanñjťyť anñniþřťa nání nipemeámi warñjť enagť nání rarñjñni.

11 Ai dñjť sipí seaít gť payť eañápimi dánť Gorixo seaimxřťpi, api seyfné dñjť píránñjť nįmoro amįpí nañť xixegťni epřřpi seaimxřřřni. Apimi dánť Gorixo aňñni sřmirřť seałáná sipí éoyá xwiyťápi mįneaxťniþa oenřř apaxť mé píránñjť imixįgťawixñni. Apimi dánť eni nįþkwini mįyarįgťápi nání wikť óniņįgťawixñni. Apimi dánť eni Gorixo nání wáyť seainñjñnigñni. Apimi dánť eni none ámi sñjwť nananřro nání ikñniņjť sipí seainñjñni. Apimi dánť eni nioni searťápi xřdįþřř nání dñjť rťa seaweñjñnigñni. Apimi dánť eni sipí yarįgťáyo siyikť ureaani nání oimónaneyñniro egťawixñni. Seyfné api api néra úťápimi dánť sřwá rénñjť neainįgťawixñni. Sipí éť Poro nearťo nání nene wí ayá mñjť mñjť mįnearoarñni. Sřwá éññjť neainįgťawixñni.

12 Ayñnání áwanť rįpi osearįmini. Nioni neari nįseamónapřřfná sipí éo nání dñjť nįmori payť ana neari mónapñjđamanť. Sipí wikárťo nání eni dñjť nįmori neari mónapñjđamanť. Ayť seyfné Gorixoyá sñjwť tñjť e dánť re yaiwinřřřxñniřř neari mónapñjđarñni, “Ayť neparñni. Porowa nearįgťápimi píránñjť xřdanťwá nání nene sñni dñjť rťa neawearñni.” yaiwinřřřxñniřř payť ana neari mónapñjđarñni.

13 Seyfné řixa xixeni e yaiwinťá enagť nání none řixa píránñjť mñjť ikñjwřniņjť mřrárñniťwárñni.

Mñjť ikñjwřni mřrárñniťwámani. Dñjť niťá eni neainřřřni. Seyfné niyťnėni Taitasomi numįmñniřñjťpimi dánť dñjť sřxť umįmogťá enagť nání o yayť néra neaımeáť enagť nání none eni dñjť niťá ayá wí neainřřřni.

14 O ámi neaımeááná seyfné tñjť e nání nurowárřfná mįxť seameakñniņápi nání bi ayá mñniņárñni. None seyfné tñni niñjwearfná amįpí nñni searñjwápi nepáni searñjwápa omi seyfné nání mįxť nįseameakñniřřfná urñjwápi eni seyfné numįmñniřñjťpimi dánť nepa xixeni imónñjñnigñni.

15 O seyfné niyfnéni numimnironá óf ero wáyf iniro nero píránihf arfá owianeyinri imónigfápi nání dñhf niwinirfná ámí xwapf ayá wí dñhf sixf ni-seaya warini.

16 Agwí nioní “Ayf pí pí neróná xixeni epfíraoi.” ni-seaiawiáriti dñhf sfñá neánarihf enagf nání dñhf yayf ninarini.

8

“Macedonia ηweáyf wíniyo arirá wianiro nání nigwf niroaáiro ηweañoi.” urihf nánirini.

1 Negf niximeáyfné, Jisasoyá siyikf imónigfá Masedonia piropenisfyo anhf api apimí ηweagfáyf nanhf Gorixoxo wá wianihfipimí dání egfápi nijfá imónipfriti nání áwanhf bi osearaneyi.

2 Xeanihf rfmewá wipaxfpi niwimearihfipimí dání “Enhf rfa eánihoi?” niriwo iwamfó wíwapiyíagfa aí api peá numixiro dñhf nífá ayá wí winihfnigini. Wiwanihfyf uyípeayfnihf imónigfáyf aiwi Jisasomí dñhf wíkwfroarigfá wíniyo arirá owianeyinri nigwf niroarfná bi onimiápi miroá aga ayá wí roaárigfáriti.

3 Wigf wíniyo arirá wianiro nání nigwf niroaro wipaxfpi tñf xixeni niroaro aiwi wigf dñhf tñf apimí nmúrooro ámí bi tñf roarihagfa sñwf winaronhwaone enagf nání rarihini.

4 Ayf arfki rixihf re nearigfawixini, “Ámá Gorixoyá siyikf imónigfá Judia piropenisfyo ηweagfáyo wíniyf arirá wiarigfápa nene ení arirá wianí nání xe nigwf fáyo oroápoyniri sñwf neanípoyi.” nearigfawixini.

5 E neróná none “E epfíraoi.” niyaiwirane dñhf ikwfmonhwapí tñf xixeni mé xámí Ámíná Gorixoxo pí pí wimónarihfpi oxfdaneyinro nipawimáná o wimónarihfpi nixfdironá Porowane ení neafwiapigfawixini.

6 Ayinání Taitasomí seyfné tñhf e nání nurowáritfná enhf rirémixf niwirí re urihwanigini, “Iwamfó Koriniyo ηweáyf joxf tñf negf wíniyo arirá wianfwa nání wá niwianirane nigwf fáyo oroaneyinro egfápa ámí nero nigwf xámí ‘Api roáwanigini.’ rárigfápi tñf xixeni yárfrixini.” urihwanigini.

7 Pí pí seyfné neróná ámá wí yarigfápipimí múroarigfáyfné nimóniro yarigfáriti. Gorixomí dñhf niwíkwfrorónarantí, api nání ámayo áwanhf nurirónarantí, api nání nijfá nimónirónarantí, Gorixoxo wimónarihfpi yaniro nání sfmí nixeadfpénirónarantí, none nání dñhf sipí none seaimixihwapimí dání ni-seairfnarantí, api nipini neróná múroarigfáyfné nimóniro yarigfá enagf nání segf wíniyo

arir̄á wian̄ro nán̄i n̄igw̄f̄ n̄iroaróná eni múroariḡf̄áȳf̄ yap̄i
nimón̄ro yar̄f̄f̄rix̄in̄i.

“Seȳné eni roaár̄f̄rix̄in̄i.” ur̄iñ̄f̄ nán̄ir̄in̄i.

8 “Poró sekax̄f̄ n̄ir̄ir̄i nearar̄in̄i.” miȳaiwipani. Gí d̄iñ̄f̄
r̄ip̄in̄i en̄aḡi searar̄iñ̄in̄i. Nion̄i w̄in̄ȳf̄ Judia p̄iropen̄is̄f̄yo
ñweáyo arir̄á wian̄ro nán̄i s̄im̄f̄ n̄ixead̄f̄pén̄ro yar̄iḡf̄áp̄i
nán̄i rep̄ȳf̄ seaíaná seȳné eni s̄iwá réniñ̄f̄ oneaípoȳin̄ir̄i
searar̄iñ̄in̄i. Neḡf̄ Judia p̄iropen̄is̄f̄yo ñweáyf̄ nán̄i nepa d̄iñ̄f̄
s̄ip̄i neainar̄in̄i. S̄iwá éniñ̄f̄ oneaípoȳin̄ir̄i searar̄iñ̄in̄i.

9 Seȳné neḡf̄ Ámin̄á Jisasi Kiraiso wá n̄ineawian̄ir̄i
neaiñ̄ip̄i nán̄i r̄ixa n̄ij̄f̄á imón̄iñ̄aḡf̄a nán̄i rar̄iñ̄in̄i.
O añ̄f̄nam̄i n̄iñwear̄fná am̄ip̄i m̄imúrón̄iño nimón̄ir̄i
aiw̄i seȳné yeáyf̄ seayim̄ixemeám̄f̄an̄ir̄i xw̄f̄á t̄f̄yo nán̄i
n̄ibir̄fná uȳipeayón̄iñ̄f̄ nimón̄ir̄i seȳné añ̄f̄nam̄i d̄añ̄f̄ am̄ip̄i
m̄imúrón̄iḡf̄áȳfné imón̄ip̄f̄r̄f̄a nán̄i seaiñ̄f̄r̄in̄i.

10 Seȳné Judia p̄iropen̄is̄f̄yo ñweaḡf̄áyo arir̄á
owianeȳin̄ir̄i yar̄iḡf̄áp̄i nán̄i d̄iñ̄f̄ nion̄ȳá, aȳf̄ r̄ip̄ir̄in̄i.
Xwiogw̄f̄ aga xám̄i pwen̄omi seȳné iwam̄f̄o n̄igw̄f̄
roaár̄iḡf̄áp̄i agw̄i néra nuro yopar̄ip̄i n̄iyár̄ir̄fnáȳf̄, “Aȳf̄
anan̄ir̄in̄i.” nimón̄ar̄in̄i. Iwam̄f̄o n̄igw̄f̄ roaár̄iḡf̄áȳf̄, aȳf̄
seȳné aiw̄i xám̄i oyaneȳin̄ir̄i wimón̄ar̄iḡf̄áȳf̄, aȳf̄ ax̄f̄ȳfné
en̄aḡi nán̄i searar̄iñ̄in̄i.

11 Aȳin̄án̄i n̄igw̄f̄ “Ap̄i oroaneȳi.” rár̄iḡf̄áp̄i r̄ixa n̄ip̄in̄i
roaár̄ipoȳi. Iwam̄f̄o oyaneȳin̄ir̄fná d̄iñ̄f̄ r̄f̄á seawen̄f̄pa
yopar̄ip̄i n̄iroaár̄ir̄fná seȳné roaár̄ipax̄f̄ imón̄iñ̄ip̄i t̄fn̄i
x̄ixeni roaár̄ip̄f̄r̄f̄a nán̄i xe d̄iñ̄f̄ r̄f̄á seawéwin̄iḡin̄i.

12 Aȳf̄ r̄ip̄i nán̄i searar̄iñ̄in̄i. Ḡiȳf̄ ḡiȳf̄ ámá w̄f̄yo arir̄á
wian̄ro nán̄i “N̄igw̄f̄ ap̄i roaár̄f̄wan̄iḡin̄i.” n̄iyaiwimáná
am̄ip̄i roaár̄ipax̄f̄ imón̄iñ̄ip̄i t̄fn̄i x̄ixeni roaár̄ánáȳf̄, Gor̄ix̄o
“Aȳf̄ anan̄ir̄in̄i.” w̄iaiwiar̄iñ̄f̄r̄in̄i. Am̄ip̄i aȳf̄ m̄iroaár̄ipax̄f̄
imón̄iñ̄ip̄i “Roaár̄f̄rix̄in̄i.” w̄i yaiwiar̄iñ̄oman̄i.

13 N̄igw̄f̄ sear̄ap̄f̄r̄f̄áȳf̄ kikīf̄á ñweap̄f̄r̄f̄a nán̄i seȳné an̄iñ̄f̄
seaikár̄im̄in̄ir̄i ner̄i m̄irar̄iñ̄in̄i. Aȳf̄ eni seȳné t̄fn̄i x̄ixeni
ap̄áni t̄f̄ḡf̄áȳf̄ oimón̄ipoȳin̄ir̄i rar̄iñ̄in̄i.

14 Jisasoyá s̄yik̄f̄ imón̄iḡf̄áȳf̄ w̄i am̄ip̄i w̄i m̄imúrón̄iḡf̄áȳf̄
imón̄iñ̄áná w̄i d̄f̄w̄f̄ ikeamón̄iḡf̄áȳf̄ m̄imón̄i n̄fn̄i ap̄áni t̄f̄ḡf̄áȳf̄
imón̄ip̄f̄r̄f̄a nán̄i agw̄i r̄fná am̄ip̄i ayá w̄i seȳné t̄f̄ḡf̄áp̄i d̄f̄w̄f̄
ikeamón̄iḡf̄áyo arir̄á wiar̄iñoi. Seȳné eni r̄f̄wéná am̄ip̄i w̄i
nán̄i d̄f̄w̄f̄ ikeamón̄iro aȳf̄ eni am̄ip̄i ayá w̄i t̄f̄ḡf̄áȳf̄ imón̄iro
ner̄fnáȳf̄, arir̄á seaip̄f̄r̄f̄ar̄in̄i.

15 B̄ikw̄f̄yo dán̄i en̄íná Is̄irer̄iȳf̄ ámá d̄iñ̄f̄ mean̄e ne-
meróná eḡf̄áp̄i nán̄i re n̄ir̄in̄ir̄i eán̄iñ̄ip̄i nion̄i searar̄iñ̄áp̄i
t̄fn̄i x̄ixeni imón̄iñ̄aḡi nán̄i searar̄iñ̄in̄i, “Ámá aiwá maná
r̄in̄iñ̄ip̄i xwé meáf̄áȳf̄ xwé n̄imearo aí wiḡf̄ n̄ipax̄f̄ imón̄iñ̄ip̄i

seáyi e tígǵáyǵ mimónigǵawixini. Ámá onimiápi meáǵáyǵ onimiápi nimearo aí aiwápi nání dǵwǵ ikeamónigǵáyǵ mimónigǵawixini.” niriñri eániñpi nioní searariñápi tǵni xixeni imóniñagi nání rariñini.

“Taitasomi tǵni ámá waúmi tǵni uowárenaparini.” uriniñani.

¹⁶ Nioní seyǵné arirá seaimí nání diñǵ rǵá niweariñpa Gorixo Taitaso ení seyǵné arirá seainí nání diñǵ rǵá oweniri wimixariñagi nání yayǵ owianeyi.

¹⁷ Ayǵ rǵipi nání “Taitaso ení seyǵné arirá seainí nání diñǵ rǵá wearini.” searariñini. “Joxi Korinþyo ñweáyi tǵñ e nání ámi niñeaiupaxoxiran?” uraná “Ananirini.” rǵí eñagi nánini miñsearariñini. Xewaninjo ení “Oumini.” niyaiwiri sǵmǵ niñeadǵpéniri nání xegǵ diñǵ tǵni seyǵné tǵñ e nání bariniñagi nání searariñini.

¹⁸ None omí tǵni negǵ niriñmeáyi womí tǵni ení uowárenarini. O xwiǵá yayǵ neainariñpi wáǵ nurimeriná eñpi nání Jisasoyá sǵyikǵ imónigǵá ami gimi ñweagǵáyǵ niñǵá niniro ǵá earoariniñǵorini.

¹⁹ O apini imóniñomaní. Rǵipi ení imóniñorini. Jisasoya sǵyikǵ imónigǵá Masedonia piropenisǵ tǵyo ñweagǵáyǵ o none Judia piropenisǵyo ñweáyo arirá wianǵwá nání niǵwǵ Jisasoyá sǵyikǵ imónigǵá api apimi urápiñmeariná Porowa tǵni nawini niñkumixiniñri eméwiniñiniñri urǵpeáforini. Ámá wí none niǵwǵ awí eaameariñagwi niñeaniróná Ámináomi seáyi e umǵeyoaro none nání “Wigǵ winiyo arirá wipiri nání diñǵ rǵá wearigǵáwarǵani?” neaiaiwiro epǵrǵa nání rǵipi yariñwini.

²⁰ Dǵwǵ ikeamónigǵá nání niǵwǵ yanǵ ewaniñ nimóniro xwéni xwéni niñroaro neaiapowáraná yariñwápi nání ámá wí “Porowa niñpǵwiniñ miñyariñjo.” neameariñpǵriñiniñri piñráníñ niñwiperane ámá o tǵni nawini urápiñmeariñwini.

²¹ None pí pí oyaneyiniñri neranéna Ámináo “Ayǵ e neróná wé róniñǵ imóniñǵpi yariñjo.” yaiwiariniñpi nání diñǵ niñmorane aiwi api nániniñ diñǵ niñmorane yariñwáonemani. Ámá “E neróná wé róniñǵ imóniñǵpi yariñjo.” yaiwiarigǵápi nání ení diñǵ niñmorane yariñwáone eñagi nání searariñwini.

²² Awáú tǵni negǵ niriñmeá ámi womí tǵni ení uowárenapariniñwini. “O none pí pí urariñwápi xixeni xǵdiniñfeniñjo?” niyaiwirane “Api ei. Api ei.” uriniñwápiñ dání iwamǵó wíwapǵyayíáná o arǵkǵ xixeni xǵdariniñagi winiñwáorini. O seyǵné “Niǵwǵ api roaárǵwanigini.” rariñǵápi tǵni “Xixeni niñroaárǵpǵraoi.” niyaiwiri diñǵ sǵñá

weánariŋagi náni “Nioni eni sanj urfnarómni.” niyaiwiri awau tñni barini.

²³ Taitaso náni seyñé rixa nijjá imóniŋo. O xwiýá yayí neainariŋipi wá urimeañwi náni gí gwí mónigwí worini. Seyñé seáyí seaiianrai náni nawíni nimóniri yarigwí worini. O tñni nawíni barigíwaú awau Jisasoyá siyikí imónigá piropenisí tño ŋweagfáyí urowáfáwaúri. Egí nerigíipimi dáni Kiraisomí seáyí e umfeyoaaarigíwaúri.

²⁴ Ayínáni áma wau wo awa nibiro siŋwí seanináná “Nene ámayo diŋí sipi wiariŋwaenerini.” rariotápi “Neparini.” oyaiwipoyiniri api e iwamíto éfrixini. Seyñé e éanáyí Jisasoyá siyikí imónigá api api seyñé náni re seaiawipírfáriní, “Ayí ámayo diŋí sipi niwiri wiariŋfáyírfani?” yaiwipírfáriní. None seyñé náni mixelí nimeakniri urinwápi náni eni “Apáni nearigfawixini.” yaiwipírfáriní.

9

Nigwí arirá wianiro náni awí eaamearigfápi náni uriní nánirini.

¹ Nigwí Judia piropenisí ŋweáyo arirá wiani náni awí eaamearinwápi náni payí rípi seyñé náni niri ri neariná “Míkí menjagi náni surímá niri ri rfa eaarinini?” nimónarini.

² Seyñé api yaniro náni diŋí rfa seawearinipi náni nijjá nimóniri náni e nimónarini. Ínina Jisasoyá siyikí imónigá Masedonia piropenisí tño ŋweagfáyí arfa egfe dáni weyí niseamearirná re rayarinwáriní, “Xwiogwí xami pweagomí Jisasoyá siyikí imónigá Griki piropenisíyo ŋweagfáyí api éwaniginiri rixa érowiápinigfáriní.” E rayarinwápi dáni Masedonia ŋweáyí wigí áma nápi nene eni axípi éwaniginiri ayá rowfá wiarini.

³ “Payí rina surímá niri ri rfa eaarinini?” nimónfagi aiwi seyñé náni mixelí nimeakniri rayarinwápi surímá imóniniginiri negí nrixímeá wau wo awami uowárenaparini. Ayí áma re ŋweagfáyo “Korinyo ŋweáyí nigwí fáyo roapri náni rixa nipimoárimáná ŋweaŋo.” urfápi seyñé nepa xixeni e oépoyiniri áma rowami uowárenaparini.

⁴ Rfwená Masedonia dání tñyí wí nioni tñni nibiranená seyñé rixa nipimoárimáná miŋweaŋagfa siŋwí niseanirínáyí, none “Ayí rixa nipimoárimáná ŋweaŋo.” niyaiwirane diŋí síŋá neainariŋipimi dání ayá neainiginiri náni seararinini. Seyñé eni ayá miseainipa eníarani?

⁵ Ayináni nioni re nimónigoí, “Negí niriþímeá awa xámi ninimearo nioni siní mirémóámi enáná nigwí seyíné negí símimanþí e dání ‘Níroari wianíwáriní.’ neararígfáþi ‘Ríxa ipímoáríþoyí.’ searíþrí náni ourowáriminí.” nimónigoí. Nioni niremorína nigwí aþi náni simiríri seaiþapimi dání maríái, segí dñíþyo dání xixeni apáni ipímoáríniþagi winíimigíníri awami urowárenaparíþiní.

“Yanþ ewaní nimóniro roaríþríxiní.” uríþí nániríni.

⁶ “Poró pí yaiwiani náni rífa neararíni?” niþaiwirínýt, ewayí xwiþfá ríþi náni dñí mópoyí. Ámá aiwá xwé íwífa urífo aiwá xwé minífaríni. Onímiá urífo onímiá minífaríni. Ewayí xwiþfá aþi ámá wigí winíþyo aríra wianíro náni nigwí níroaro wiarígfáþi náni rítamíþíþyí niníri ríni. Xwé níwirína Goríxo wííþi xwé imóníni. Onímiá níwirína Goríxo wííþi onímiá imóníni.

⁷ Ayináni niþnéni xixegíni ámá aríra wianíro náni nigwí níroarína wíki dñí niþaiwimánáraní, ámá wo símeaxídfí seaiánáraní, níroari miní míwí xámi “Nigwí níwirína aþi wíwaníginí.” yaiwiarígfáþi náni dñí nímoró níroaro miní wírixíni. Ámá wigí winíþyo aríra wianíro náni nigwí íþyo níroarína yayí tñí roarígfáþyo Goríxo dñí síxí uyaríþí eþagi náni raríþiní.

⁸ Ai o seyíné aikí yíniþírfá nánirani, aiwá níþírfá nánirani, apáni tífíþíné imóniro ámá dífí ikeamónígfáþyo aríra wíþíri náni imónígfáþi tñí xixeni mimóní múroro epírfá náni anani seáþi e seaimíxíþaxoríni.

⁹ Nioni seararíþi tñí Bíkwiþyo dání ámá wé rónígfáþí yarígfáþi náni re níriþíri eániþíþi tñí xixeni imóníni, “O yanþ ewaní nimóníri dífí ikeamónígfáþyo wiaríþíri. Ayináni o wá níwianíri wiíþi náni Goríxo ná ríwíþyo aiwí wí dñí þeá moníamaní.” E ríniþíþi nioni seararíþi tñí xixeni imóníþagi náni raríþiní.

¹⁰ Goríxo —O aiwá omíþí yarígfáþyo íwí íwífa uríþíri náni miní wirí aiwá níþíri náni miní wirí yaríþoríni. O amíþi seyíné Kiraisomí dñí wíkwíroarígfá winíþyo aríra wíþíri náni ení miní seaiapíri sayá nimíxa urí enífaríni. E yarína ámá aiwá omíþí xwé níroa núfasána aiwá xwé miarígfáþa seyíné ení yanþ ewaní nimóniro wiarígfáþimi dání axíþíniþí e epírfáriní.

¹¹ Seyíné gíní gíná dñí re yaiwiarína, “Anani yanþ ewaní nimónírane negíþyo owianeyí.” yaiwiarína Goríxo seyíné xwéni miní wíþaxí imóníþírfá náni amíþi wí mímúronígfáþínéniþí seaimíxíniþí. E seaimíxíniþí eþagi náni segí sérixímeáþyo aríra wianíro náni nigwí

xwéni roarigfápi Porowane nisearápírane nimeámi nuranane wianíri yaríhagwi síhwi níneaníróná ríxa Goríxomi yayí wipíríárini.

¹² Ayí rípi seararíhíni. Arírá wianíro nání seyíné yarigfápi ámá Goríxoyá amípi wí nání dífwi ikeamónigfáyo xixeni arírá wiáraníro nero aiwi apíni miyaríhoi. Seyíné yarigfápipi dání ámá obaxí Goríxomi yayí seáyi e níwiéra waríhoi.

¹³ Ayí rípi raríhíni. Ámáyi seyíné nigwípi wianíro yaríhagfa síhwi níseaníróná rípi seaiaiwipíríárini, “Nene síhwi aníhwaé dání ámá ayí xwíyá woákíki inarigfápi — Api yayí neainaríhí Kiraiso ríhípiríni. Api aríá yímigí nero xixeni ríá xídaríhoi?” níseaiaiwiro nání Goríxomi seáyi e umfeyoapíríárini. Rípi eni seaiaiwipíríárini, “Nene tñi wíniyo tñi arírá neaianíro nání mñi neaiapaxí imóníhípi ní múro xwéni ríá neaiaparíhoi?” níseaiaiwiro nání eni Goríxomi seáyi e umfeyoapíríárini.

¹⁴ E nero seyíné nání ríxíhí níseauríyiróná seyíné Goríxo ámáyo wá níwianíríá ámá wianarigfápipi wiárí ní múrorí wianaríhípi tñi yarigfáyi né imónigfá enagi nání seyíné nání íkíhíhí sípi winíárini.

¹⁵ Goríxo xegí xewaxomi níwírénapíríá neaiíhípi — Api amípi bí tñi rítamíhíyí mepaxí imóníhípiríni. Api nání yayí owianeyi.

10

Xíto nání rarigfápi xwíto oeámíni rí uríhí nánírini.

¹ Agwi Poroní — Nioní ámá wí re rarígonírini, “Neneyá síhwi tñi e dání ayá igigí nerí aiwi nene síhwi maníhwaé dání ayá nepeárímánáníhí payí nearí raríhorini.” rarígonírini. Nioní Kiraiso xwíá tíyo nemeríá nípeníri awayini yago enagi nání

² ríxíhí rípi osearímíni, “Nioní segí tñi e níremoríá ayá igigí mé nerí ámá ‘Porowa Kiraisomí míxídarigfáyi yarigfápa yarigfáwarini.’ neaiaiwiarigfáwami símí tñi míxí ríá tñi urímíapi seyíné eni searímíá nání mímímíxípani.”

³ None xwíá tíyo níhwearanéá ámá Goríxomi míxídarigfáyi tñi níhwearane aiwi ayí dñi moarigfápipi dání dñi nímorane míxí inaríhwaónemani.

⁴ Amípi none míxí nání xíríhwapí ámá ayí xírarigfápi míxíríhwiní. None xíríhwapí símí tñi inaríhwapíyá onáf imóníhípi xwíríá íkíxeaníwá nání Goríxoyá ení eáníhí imóníhí tñi rípi xíríhwiní.

⁵ Apí íá nixirirane re yariñwini. Pí pí ámá wigí dñíyo dání xerwí neñwípémáná érowiápñarigfápi pírí wiaíkirane xwiyfá “Seáyí e imónini.” rarigfá ámá Gorixo nání nijfá mimónipa oépoyiniri mudfmoarinjipi pírí wiaíkirane nerane ámá nñni pí pí “Oyaneyí.” niyaiwiróná Kiraisomi arfá yfmigí wipírí nání wigí dñípi fáninjí xirárariñwini.

⁶ Seyfne nioni searfápi rixa arfá yfmigí niarinagfa niseanirfná nioni ámá wigí niwiaíkiarigfápi tñni pírí umamómfa nání rixa ipimóninini.

⁷ Seyfne warárimini sñwí niwiniro yariñoi. Segí wo “Kiraisoyá ayá tñj imóninjoní ayí, nionirini.” niyaiwiniri dñj sñjá neánirfnáyí, xfo Kiraisoyáo imóninjípa none eni Kiraisoyáone imóninagwi nání ámi xewaninjo dñj xerwí neaiawiarinjipi nání dñj niyaikirori none imóninwápi tñni xixeni neaiawiwini.

⁸ Ámináo none néní tífáyfninjí oimónipoyiniri ninarípearfná seyfne xwirfá m-seaikixé Jisasomi píraninjí xfdipírí nání enj sxf seaimixani nearípeanj enagí nání niwaninjoní mixí ayá wí nimeakfniniri aí ayá bi nininmeninjoí.

⁹ “Payí Poro eaarinjipi nene íá niroanéná enj siririnjwí neainini nání rfa eaarini?” oyaiwipoyiniri mearinini.

¹⁰ Wa nioni nání re rarigfáriní, “O payí nearfná xwiyfá rfa tñjpi niri eaarinjo aiwi ámá sñwí anigfe dání ‘Enj eáninjo iworani?’ wí wiaiwipaxí mimóninjonini. Xwiyfá niri fná píraninjí irí mirépearinjonini.”

¹¹ Nioni nání e rarigfáwa nijfá re imónirixini. None seyfne sñwí mneanigfe dání payí nearfná imóninwápa ámi segí sñwí anigfe dání neranéná axipi nimónirane yanfwarini.

¹² None ayá nepearimáná ámá seáyí e nimóniro weyf menarigfáwa nání rframinyí ninirane “Awáninjí imóninwini.” wí ripaxonemani. “Nawini nikumixinirane imóninwini.” eni wí ripaxonemani. E nerí aí ámá ayí wigí wo nání “Apáni riyarini? Sipí riyarini?” niyaiwiróná wiwaninjíyí yarigfápi tñni sñwí niwinaxfdiro “O apáni yarini.” rarigfáriní. Wigípi rframinyí niga warigfáriní. E neróná sa majímajfá nikáriniro yariñoi.

¹³ Wa e yarinagfa aiwi none mixí nimeakfniniranéná saninjí none neatinjipi nání dñj mamó nerane wiáf nimúrorane mixí meakfninanímewini. Gorixo wáf urímérixiniri ninarípearfná none nání saninjí neatinjipi — Apí seyfne eni inimi ñweagfápirini. Apí nání dñj nimorane mixí meakfninaníwini.

¹⁴ Seyfne saninjí Gorixo neatinjipi inimi ñweagfáyfne enagí

nán+ none sey+né t+ñ+ e nán+ n+ib+r+ xw+y+á Kiraiso nán+ yay+ neainar+ñ+p+ nán+ wá+ n+sear+r+ñá san+ñ+ Gor+xo neatiñ+p+ wí wiár+ n+imúrorane enjwámani.

¹⁵ Ay+nán+ none m+ix+ n+meak+n+n+ranená san+ñ+ Gor+xo neatiñ+p+ wí wiár+ n+imúrorane áma wa om+ n+x+d+róná éfápi nán+ none xenjwone wey+ menar+ñwámani. Wí e mé d+ñ+ re n+yaiwirane ikw+moñw+n+, “Sey+né Jisasom+ d+ñ+ n+w+kw+roro enj+ neága nuróná none épeár+ñwápimi dán+ san+ñ+ Gor+xo neatiñ+p+ t+ñ+ x+xeni xwé nimóga up+r+r+ñ+.” n+yaiwirane ikw+moñw+n+.

¹⁶ Sey+né e nimóga nurónáy+, none anani sey+né t+ñ+ e or+wámi dán+ ñweag+áy+ t+ñ+ e nán+ aí nurane xw+y+á yay+ neainar+ñ+p+ wá+ ur+rane yan+wár+n+. E nerane áma wa Gor+xo uowár+ñe dán+ wá+ riméfápi xenjwone wey+ m+mear+n+pa yan+wár+n+.

¹⁷ E ner+ aí B+kw+yo re n+r+n+r+ eán+n+, “Go go m+ix+ n+meak+n+r+ñá Ámináo enj+p+ nán+ m+ix+ meak+n+w+n+g+n+.” n+r+n+r+ eán+n+.

¹⁸ Ay+ r+pi+ nán+ xw+y+á api m+ñ+ n+ror+ searar+ñ+n+. Áma wiwan+ñ+y+ wey+ mear+nar+g+áy+ nán+ Ámináo “M+m+wiáró yar+g+áy+r+ñ+?” yaiwiar+ñ+mani. Xewan+ño s+ñw+ n+w+nax+d+r+ pírán+ñ+ yar+ñagfa n+w+nimáná wey+ umearar+ñ+y+ nán+n+ “M+m+wiáró yar+g+áy+r+ñ+?” yaiwiar+ñ+r+n+.

11

Mimón+ wá+ wur+meiar+g+áwa nán+ ur+ñ+ nán+r+n+.

¹ Agw+ xe Poro majá+ níkar+n+r+ xeg+ enj+p+ nán+ m+ix+ b+ omeak+n+n+r+ s+ñw+ nanfpoy+. E searar+ñag+ aí r+xa s+ñw+ e nanar+ño+.

² Ay+ r+pi+ nán+ “Xe m+ix+ b+ omeak+n+n+r+ s+ñw+ nanfpoy+.” searar+ñ+n+. Gor+xo sey+né nanj+ imón+p+r+fa nán+ d+ñ+ r+á wear+ñ+pa nioni en+ n+wear+n+. Sey+né áma yap+ seaíwap+yant+ro yar+g+á wíyo ar+á n+wiro m+ix+d+ s+n+ ap+yáíway+nén+ñ+ imón+ñáná Kiraisom+ seañw+r+r+m+fa nán+ ox+ ná wom+ om+n+ñ+ meán+r+r+x+n+r+ searéoar+ñá enjag+ nán+ sey+né nán+ d+ñ+ r+á n+wear+n+.

³ E ner+ aí enj+na sid+ro Ipim+ yap+ n+wíwap+yir+ñá xeg+ ináy+n+ñ+ imón+ñ+pimi dán+ wíwap+yin+pa áma wa sey+né en+ yap+ n+seaíwap+yiro xenjw+m+ dán+ n+méra seawar+ñá sey+né s+n+ ikw+rá+nán+ñ+ nimón+ro Kiraisom+n+ pírán+ñ+ m+ix+d+pa ep+r+x+n+r+ wáy+ ninar+n+.

⁴ Sey+né r+pi+ r+pi+ yar+ñagfa nán+ searar+ñ+n+. Áma wa Jisaso nán+ r+n+ñ+p+ x+xeni m+sear+ xeg+ b+ searar+ñá sey+né

anani arfá wiarigfárini. Kwiyf none searána seaainijþi marfái, xegf bi nani searána xe oneaainiri arfá wiarigfárini. Xwiyfá yayf seainarijf none wáf searijwáp marfái, xegf bi imónijþi searána anani arfá wiarigfárini.

5 Ai nioni wí re yaiwiarijáonimani, “ ‘Kiraisoyá wáf wurimeiarijwá seáyf e imónijwáonerini.’ rinarigfáwa nioni imimf nimixinoi.” yaiwiarijáonimani.

6 Nioni áamá sijnwf anigfe dáni xwiyfá niriiná irf mirépearijáonirfani? Irf répearijáonirfani? Nioni majfárini. E nerf aiwf nijfá xwiyfá yayf neainarijþi nani imónijápi bi onimiápi mimónijini. Ai none seyfné tñi nijwearane pí pí neranéná “Porowa nijfá seáyf e imónigfáwarfani?” oyaiwípoyinirfijf síwá seainijwárin.

7 Nioni seyfné kwiyf emaxiniprfá nani Gorixoyá xwiyfá yayf neainarijþi wáf niseariríná nigwf bi misearápijápimi dáni siyikwþinfnijf imónijárini. Nioni e enápi nani “Poró sipi neaikárijnigini.” riseaimónarin?

8 Nioni xámi seyfné searéwapiyimi nani Jisasoyá siyikf imónigfá winiyf nigwf nimónapáná nioni fwfnijf urápijanigini.

9 Ayf rþi seararijini. Nioni seyfné tñi njweañaná negf niriþmeá Masedonia þropenisfyo dánijyf wí nibiro amþi nioni dfwf ikeamónijápi xixeni niapigfá enagi nani segfyf womf aí anijf wí miwikárijanigini. Pí pí nerfná Korini njweáýfné anijf oseaikáriminiri mejanigini. Rfwéná ámi niseaimearfná eni axþini emfárini.

10 Xwiyfá Kiraiso nani nepaxijf imónijþi fá xirijáoni aga nepa re seararijini, “Nioni ‘Korini njweáyo nuréwapiyirfná nigwf bi muráparijárini.’ niriþi miþf meakfnþápi segf Griki þropenisfyo nimini yanf niwéa warfná áamá wo áwini e dáni nrakinfámani.” seararijini.

11 “Poró pí nani rfa e neararin?” riseaimónarin? “Dijf sixf mineayarino enagi nani neararin.” riseaimónarin? Oweoi, nioni dijf sixf seayarijagi nani Gorixo nijfárini.

12 Dijf sixf seayarijáoni aiwf “Kiraisoyá wáf wurimeiarijwá seáyf e imónijwáonerini.” rinarigfáwa “Porowa wáf niriþmerfná yarigfápa axþi yarijwáonerini.” niriþo weyf mearinarigfápi miwiáróimiginiri nigwf misearápf yarijápi axþini néra umfárini.

13 Ayf rþi nani e néra umfárini. Áamá nioni seararijáwa sa mimónf wáf wurimeiarigfáwarini. Áamáyo yapf wíwapyaniro nani yarigfáwarini. “Kiraisoyá wáf wurimeiarigfá warfani?” oneaiwípoyiniri wigf imónigfápi ritf niniro xegf bi imixinarigfárini.

14 Awa nání searariŋápi nání dŋj níþikíníro ududf mîseainípaní. Seteno aí xegf imóniŋípi ananí rítí ninírí aŋjñajf wíá okímîxariŋíyí wóniŋí imónariŋírini.

15 Ayínání oyá xínáiwáníŋí nimóníro omiŋí wiiariŋíáwa wigf imóníŋíápi rítí niníro ámayá siŋwí tŋj e dání áamá wé róníŋíá oimóníþoyínírí yariŋíáyí imóníŋíápáníŋí imónáná sirf mîþikínípaní. Yoparf imóníe wigf egíápi tŋnî xixeni Goríxo þírí umamoníá enagi nání rariŋíni.

Wáf níriimeríná wímeaŋípi nání uríŋí nánírini.

16 Xámi ríápi ámi dirírí nerí bî osearímíni. Nioní mîxí meakínímípi nání “Poró majíá níkárínírí rariŋorini.” mîniaiwípaní. E nísearírí aí siní “Poró majíá níkárínírí rariŋorini.” níniaiwirónáyí, nioní segf aríá egíe dání mîxí meakínímí nání seyíné majíá ikárinaríŋí wo weyf mearínaríná xe oenírí siŋwí wínariŋíápa nioní ení siŋwí naníþoyí.

17 Nioní mîxí nímeakínínírí searímípi Ámínáo e ourínírí wimónariŋípi tŋnî xixeni searímíméini. Aga majíá níkárínírí “E yariŋáoníríani?” níyaiwirí dŋj síŋjá neánariŋí woníniŋí nimónírí searímíni.

18 Áamá obaxí wigf ení eániŋíáþimí dání egíápi nání mîxí meakínínariŋíá enagi nání nioní ení axípi bî mîxí meakínínímíni.

19 Dŋj émf saímí mogíáyíné áamá wa majíá níkáríníro rariŋagíá aríá níwiróná ananí yayí tŋnî aríá wiaríŋíáyíné enagi nání nioní ení segf aríá egíe dání mîxí bî meakínínímíni.

20 Aí áamá wa seyíné áxenwarí seaianíro nání ŋwí ikaxí xegf bî searékwíkwíyíánáraní, segf amípi seamíwiárekíxéánáraní, yapí níseaíwapíyíríŋíþimí dání segf amípi íwí searápánáraní, wiwaníŋowa seáyí e nímfeyoáníro þaimímí seaíanáraní, wé tŋnî símímaníþyo seaupíkákwiánáraní, xe oneaiþoyínírí siŋwí wínariŋíáyíné enagi nání rariŋíni.

21 Xámi nioní seyíné tŋnî níŋwearíná awa seaikárariŋíápa axípi seaikárímí nání ení meániŋáoni enagi nání aga ayá ninaríni.

E nerí aí nioní ríxa majímajíá níkárínírí wa ayá nepeárimáná pí pí mîxí meakínínariŋíápi nání nioní ení mîxí meakínínímíni.

22 Awa “Xibiruone imóniŋwíni.” rariŋagíá aí nioní ení woní menírani? Awa “Isírerone imóniŋwíni.” rariŋagíá aí nioní ení woní menírani? Awa “Ebíríamoyáonerini.” rariŋagíá aí nioní ení oyá woní menírani?

23 Ai “Nion+ rixa xóxw+ ner+ rar+ñ+ni.” nimónar+ni. Awa “Kiraisom+ x+náíwanén+ñ+ nimón+rane wiiar+ñ+wáoner+ni.” rar+ñag+á aí nion+ Kiraisom+ n+x+d+r+ n+wiir+fná awam+ wiár+ seáy+ e n+múror+ yar+ñáon+r+ni. Nir+kwín+máná om+ñ+ an+ñ+ min+ ner+ múroar+ñáon+r+ni. Gw+ ámi+ ámi+ n+ñwir+ar+g+on+ riwon+r+ni. Iwan+ ámi+ ámi+ ayá wí n+mépeg+on+ riwon+r+ni. Nipepax+ xwap+ nikár+g+on+ riwon+r+ni.

24 G+ Juday+ wé wú fá n+n+xeayiro iwarog+ n+n+mépéa nuróná 39 imónayini nán+ neaayig+on+r+ni.

25 Rom+y+ biaú b+ fá n+n+xeayiro wegw+á t+ni iwan+ neaayig+on+r+ni. B+ni s+ñá t+ni near+ n+ñg+on+r+ni. Biaú b+ sip+x+yo nur+fná sip+x+ sipí éaná raw+rawáyo piéroayin+ñáon+r+ni. S+á w+yimi+ raw+rawáyo ikwiár+n+men+ñáon+r+ni.

26 Wá+ ur+mem+n+r+ nán+ añ+ nik+r+r+fná ini+g+ wax+ ámi+ ámi+ n+mároayipax+ eñon+r+ni. Ámi+ ámi+ n+rápek+xeayipax+ nig+on+r+ni. G+ gw+ ax+rí imón+ñwáy+ sipí nikárayipax+ eg+on+r+ni. Émáy+ en+ sipí nikárayipax+ eg+on+r+ni. Añ+ xwéyo nemer+fnáran+, áamá d+ñ+ meañe nemer+fnáran+, raw+rawáyo nur+fnáran+, mimón+ n+r+x+meá imón+g+áy+ t+ñ+ e nemer+fnáran+, an+ñayipax+ néra emen+ñáon+r+ni.

27 Om+ñ+ r+á t+ñ+ an+ñ+ min+ ner+ñ+pim+ dán+ ok+ñ+ n+weñon+r+ni. S+á obax+yo si ragáon+r+ni. Agw+n+ yayagáon+r+ni. Ini+g+ nán+ gw+fn+ yeáy+ niayagon+r+ni. Aiwá nán+ran+, iy+á nán+ran+, añ+ nán+ran+, ámi+ ámi+ d+w+ ikeamónayagáon+r+ni.

28 Ap+ t+ni+ ámi+ b+ s+ni+ m+sear+pa ner+ aiwi+ s+á ay+ ayo Jisasoyá s+yik+ imón+g+áy+ nán+ “Om+ nux+d+íroná ar+ge r+á yar+ñoi?” n+yaiwir+ñ+pim+ dán+ d+ñ+ san+ nunar+ni.

29 Wo Jisasom+ píran+ñ+ ox+d+m+n+r+ ner+ sam+ñ+ wéaná nion+ en+ d+ñ+ sipí niar+ñag+ nán+ eñ+ sam+ñ+ n+wear+ñ+r+ni. Wom+ áamá wí xer+w+m+n+ n+méra war+ñag+á nán+ f+w+ éaná nion+ d+ñ+ r+á n+xear+ñ+r+ni.

30 M+x+ meak+n+nar+ñap+ wí p+ni+ m+wiar+ipax+ nimón+g+ñ+ nán+ am+pí nion+ eñ+ meán+pa ner+ eñap+ —Ap+ nán+ áamá d+ñ+ n+mor+fná “Poro eñ+ sam+ñ+ wear+ñor+fan+?” yaiwiar+g+áp+r+ni. Ap+ nán+ en+ iwam+ó n+r+r+ m+x+ meak+n+n+m+ni.

31 Gor+xo —O neg+ Ám+fná Jisasom+ xano imón+r+ Nw+áo imón+r+ eñor+ni. An+ñ+ ín+fná seáy+ e numéra upaxor+ni. O nion+ yap+ m+searar+ñá eñag+ nán+ n+ñ+á imón+ni.

32 Nion+ eñ+ meán+ ner+ eñá r+p+ nán+ m+x+ omeak+n+n+m+ni. Eñ+fná nion+ añ+ Damas+ikas+y+ r+n+ñ+pim+ n+weañáná m+x+ ináy+ Aretasoyá kiap+xo fá n+x+ran+ro

nání xegí simiñí wí narigfáyo ákiñá íwí niyoni awí nurára unñigini.

³³ E éagí negí nixímeáyí wí nioni soxí fáyo ninimiárití gwí nijárimáná ákiñá pípíwí wiyimi dání awayini nímamówára ninipiéroro nání oyá amáyí wí íá mñixegfawixini.

12

Poró anñami dání oriñá tewñiñí nánirini.

¹ Míxí nimeakñinirñipimi dání naní bí neaiipaxí menjagí aiwí wí pñí wiáripaxí mimóniñini. Ayínáni Ámínáo wíá nókimxiñipi tñí oyá diñíyo dání oriñá winiñápi tñí apiaú nání ení xwiýxá nñirí mñix meakñinimñini.

² Nioni amá Kiraiso tñí ikárñiñí wo enípi nání orimini. Gorixo anñami nání uménapiñorini. Omí uménapiñe dání xwiogwí wé wúkaú síkwí waú waú ríxa pwenñirini. O diñipini ría peyiñigini? Náo ení ría peyiñigini? Nioni majfáriní. Sa Gorixo nijfáriní.

³ Amá o anña —E amá siyikwí míní nimóniro sírí muní ñweagferini. E nání nipeyiríná —Diñipini ría peyiñigini? Náo ení ría peyiñigini? Nioni majfáriní. Sa Gorixo nijfáriní.

⁴ E nání nipeyiríná xwiýfá seáyí e imóniñí enagí nání diñí nimorí áwaní mñiripaxípi arfá wirí xwiýfá Gorixo xe amáyo áwaní ourfwiniginiñí síñwí mñwinarñipi arfá wirí enñirini.

⁵ Amá e yarñomi nioni weyí umearipaxí aiwí niñwanñoni weyí bí mñmeariñipa nemáná aí ení samñípi niñwenñipi nání wí niñwiamómiméini.

⁶ Nioni nepa “Weyí omeariñimini.” niñimónirínáyí, nepaxñí imóniñipiñí rímiñ enagí nání “Majímajfá ikárñarñorñani?” wí niñaiwipaxí menini. E nerí aí amá nioni nání diñí nímoróná nioni nemeñná uréwapiyarñagí arfá niñro síñwí naníro egfápi nání wiárí ogámí nero oriñá winiñápipimi dánini “O seáyí e e imóniñorñani?” niñaiwipñixiniñí “Amí weyí bí omeariñimini.” mñimónariniñí.

Obo Poromi xe ení samñí owimixiniñí Gorixo síñwí winiñí nánirini.

⁷ Gorixo nioni awiaxí imóniñipi nání oriñá amá mñtewñarigfápi mñtewñirñipimi dání wári mimónipa éwiniginiñí ení wíyi omí ayñwí ówiniginiñí síñwí nanñiginiñí. Ení ayí nepa ení nání mñrarñiniñí. Nioni

warí mimónipa oeniri oboya xwiyaá yanþ urimeiarigfáy wo iwanþnþnþ nþneari samþnþ nimixni nani sþnw wþnþnþnþnþ.

8 Apþ nani Amínáomi rixnþ nuririna þni oniwiarinri biaú bþ urayiaþ aí

9 o nioni rixnþ urfáy tni xixeni mnií re nrþnþnþnþnþ, “Áma sþnw niseanirina re yaiwipaxþ enaþ nani, ‘Samþnþ wegáy Gorixo enþ niwimixriþpimi dani enþ six weamixþagi rfa yarþo?’ yaiwipaxþ enaþ nani nioni wa nrþwianri siarþþapimi joxi fá nixiririnaý, ayþ apánirni.” nrþnþnþnþnþ. E nrþnþ enaþ nani nioni enþ eanþ Kiraisoyþ anþ enþ six onimixniri enþ samþnþ niwearþþi nani ududþ mininþ yayþ tni mix meakþnþmþni.

10 Ayþnani nioni enþ samþnþ niwerina Kiraiso enþ six nimixþþpimi dani enþ six eanarþa enaþ nani nioni wá urimearinna amþi áma enþ samþnþ wepaxþ imixarþþi nímeáánarani, áma paimþ níkáránarani, dþnþ rfa niwepaxþ imónþþi nímeáánarani, rfmewá níánarani, xeanþ níkáránarani, apþ nþni nani “Ayþ ananirni.” yaiwiarþarþni.

Wigþ yarigþþi nani ayá sþwþ uroarþnþ nani urþnþ nani rni.

11 “Nioni mix ni meakþnþnþnþ nira weapþþi majþmajþa níkárinri rfarþni.” nimónarþni. E nerþ aí sewanþþþné mixþ apþ omeakþnþnþ nimixþagþa nani apþ e éarþni. Nioni nani wa rarigþþa sþykwþþnþnþ nimónri aí “Kraisoyá wá wurimeiarþwá seýþ e imónþwáonerþni.” rnarigþþa wí mþnimúrogþonþ enaþ nani seyþné weyþ nþnþmearþo sþwriyþ, xixeni epaxþ imónþþi tni yanþo egþarþni.

12 Ayþ rþi nani seararþnþ. Nioni seyþné tni nþwearina Kiraisoyá wá wurimeiarigþþa nepaxþ imónigþþa emþþ ero ayá riwamónþpaxþ imónþþi ero yarigþþi arþki anþ minþ seáwþþyayþarþni.

13 Jisasoyá sþyikþ imónigþþa winyo niwimearinna wéyo umearþþa seyþné enþ axþþi niseamemána aí wiamonþþi, ayþ rþinþni. Nioni aiwá nmi nani nþgwþ bþ nisearþþi anþ mþseaikarþnþnþ. Sþpi e seainþþi nani anani yokwarþmþ niþrþréoþ?

14 Arfa níþoyþ. Rixa biaú bþþoni ámi bþ bþmþnþ nani imónþnþ. Ámi bþ bþmþnþ nani nimónri aí anþ seaikarþmþmani. Segþ amþi bþ mþsearþþi sa seyþné tni nawini dþnþ six níni onweaneyþnþ bþmþa nani rarþnþ. Seyþné niþþarþni. Niaíwýþ xaniyaúmþ amþi arþa wimþgþnþ awi eámeámþ yarþpaxþmani. Xaniyaú niaíwýþ

arira owiaiyiniri amipi bi awi eameami yaripaxirini. Segi senomi, ayf nioni enihf imoninaoni enjagi nani rarihini.

15 Seyfne arira seaimi nani gf amipi nfni emi nimorfna ayf yayf tni emi momfarni. Arira seaimi nani niyoririnirfna ayf yayf tni yoririnimfarni. Nioni e neri dihf sixf aya wi seayarihagi nani seyfne sa bi onimiapi dihf sixf niyipirireoi?

16 Nioni seyfne tni nihwearfna anihf wi miseaikariha aiwii ama wi re searipraoi, “O sihwf samamf neri fwf nerihf pimii dani yapf seaiepisinirni.” E searipra aiwii wi e miseaikarihanigini.

17 Ama nioni seyfne te nani nurowarenapirihf pimii dani eni yapf niseaiwapiyirii fwf bi misearipirihanigini.

18 Taitaso seyfne tihf e nani bini nani enjf riremixf wiowarihanigini. Negf niriixf mea o tni bino eni nikumixirii wfrenapirihanigini. Taitaso yapf niseaiwapiyirii segf amipi bi risearipirihanigini? Oweoi, wi e menihnigini. Xami none seyfne niseaimearfna enjwapi nani piranihf dihf mopoyi. Taitaso “Piranihf e oemni.” niyaiwirii seaiihf pa none eni axipi nerane omi numi irikwfnihf mikeanipa renjwanigini?

19 Xwiyfa ripi fa nirorona anihf re rineaiwaiarihoi, “Porowa wigf egfpi nani xwiyfa wakwinaniro nani rfa rarihoi?” rineaiwaiarihoi? Negf dihf sixf seayihwayfne, wi e oneaiwaiwipoyinirii mirarihwini. Sewanihyfne Kiraisomii nixf dirona enjf neaniro xf dipra nani Gorixoya sihwf tihf e dani Kiraiso awa e ouripoyinirii neaimixihf pinii enjf nimixirii seararihwini.

20 Nioni ami seyfne tihf e niremorfna “Nanf ayf e imonihagfa owinimni.” niyaiwia bimfapi tni xixenii mimonf xegf bi imonihana seaimeamiginirii aya swf niroarni. Seyfne eni “Porow awayinii nimonimana oneaimeni.” yaiwiarigfpi tni xixenii nimonimi miseaimea wikf nonimi seaimeamiginirii aya swf niroarni. Seyfne sini smf tni niwiapiga uro sipi dihf niyaiwiga uro wikf rfa ipiawfnihf noga uro rirowiamf niga uro ikayfwf nimeariga uro mimayfo niroga uro warixa nimoga uro mixf nepega uro yarihagfa sihwf seanimiginirii nani seararihini.

21 Nioni ami nibirii niseaimearfna segf sipi yarigfpimii dani Gorixoya aya nimoana segf sihwf anigfe dani ihwf eamiginirii aya swf niroarni. Xami segf yf wi fwf nero wigf fwf inigfapirani, fwf ninirii rfeanigfapirani, piaxf weanipaxf imonihf pii egfprani, rixa rfwfminii mimamo snii yarihagfa sihwf niseanirfna ihwf eamiginirii rarihini.

13

Íkwairirí nîwiríná urîþîpî nánîrîni.

1 Seyíné tíþî e nánî rîxa biaú bîþáonî ámi bî bîmfárinî. Rîxa nîseaímeafíná xwîyáá Bîkwíyo nîrînrî eánîþî rîþî “Xwîyáá nimîxîríná sîþwî wînarófá waúranî, waú woranî, sopîþî norónáyî, ‘Apî nepa rîa imónînrî?’ yaiwîpaxîrînrî.” nîrînrî eánîþîpîmî nîxîdîrane xwîyáá imîxanîwárinî.

2 Xámi nîbîmáná ámi rîwíyo nîbîríná íkwairirî seainápa agwî seyíné sînrî mîseaímeapa neríná segî íwî éfáyo tínrî íwî méfá wînrîyíné tínrî nánî payî nearî íkwairirî seawárenaparîþînrî. Nionî ámi bî nîbîríná ámá íwî yarîgíáyî sînrî xe oéþoyînrî sîþwî wînrîmfámanî.

3 Seyíné dîþî re yaiwiarîþagî nánî e emfárinî, “Nene ‘Kiraiso nepa Poromî dánî rarîþîrînrî.’ yaiwianî nánî o e oneaíwapîyînrî.” yaiwiarîþagífa nánî e emfárinî. O píranîþî owîmîxîmînrî neríná samîþî nîwerî seaiarîþomanî. Eþî tínrî seaiarîþorînrî.

4 Eþíná o samîþî wenáná íkíá yoxáþámî yekwîroárigíá aiwî Gorîxoyá eþî eánîþîpîmî dánî ámi sîþî þweaþorînrî. Xíto tínrî nawínî ikárînrîþwá eþagî nánî eþî samîþî wenwáone aiwî seyíné tíþî e nánî nîbîrane píranîþî seaimîxanînrî neranéná sîþo tínrî nawínî nîkumîxînrîrane imónîþwá eþagî nánî eþî eánîþî Gorîxoyá tínrî seameanîwárinî.

5 Seyíné woxînrî woxînrî “Nepa Kiraisomî dîþî wîkwîroarîþá wonîrfanî? Mîwîkwîroarîþá wonîrfanî?” nîyaiwînrî iwamfó inîrîxînrî. Sewanîþîyíné woxînrî woxînrî sîþwî ainenaxîdîrîxînrî. “Jisasî Kiraiso tínrî mîþînrîþwáenerînrî.” nîyaiwînrîro sîþwî mí nómrîxînrîro nîþíá mimónîpa reþoî? E nîsearînrî aí sîþwî nainenaxîdîríná mîwiároríáyî imónîþánáyî, “Kiraiso tínrî mîþînrîþwáenerînrî.” nîyaiwînrîro sîþwî mí ómîxînrîpaxî menînrî.

6 E nîsearînrî aí nionî dîþî re seaikwîmoþînrî. Seyíné none sîþwî nîneanaxîdîróná rîxa mîmîwiárorwáone imónîþagwî neanarîþoî.

7 Seyíné sipî wî mepa oéþoyînrî Gorîxomî rîxîþî seaurîyarîþwárinî. Ámá wî re oneaiaiwîþoyînrî, “Porowa Korinî þweáyo wáf nurîmeríná wî mîmîwiárogíawîxînrî.” oneaiaiwîþoyînrî seaurîyarîþwámanî. “Porowa mîwiárogíawîxînrî.” neaiaiwiarîþagífa aiwî seyíné nanî imónîþîpî tínrî xîxenî epîrî nánî Gorîxomî rîxîþî seaurîyarîþwárinî.

8 Ayî rîþî nánîrînrî. None pí pí neranéná xwîyáá nepaxîþîpîmî dîþî mîwîkwîropa oéþoyînrî wî

yariŋwáonemani. Apimi diŋf wíkwíropaxíþini yariŋwáonerini.

⁹ None eŋf saminiŋf neawéagf aí seyíné eŋf neániro Kiraisomi xídariniŋagfa niŋseaniríná yayf yariŋwárini. Seyíné yóf oimóníþoyiniŋf Gorixomi rixiniŋf seauriyariŋwárini.

¹⁰ Ayf ríþi náni agwi nioni seyíné tñi miŋweá wí e dáni niŋweámáná payf rina eariŋini. “Nioni segf tñf e náni niþiríná Gorixo nénf tñóniniŋf oimóniniŋf nimixiniþimi dáni ríá tñf oseamemini.” minimónariniŋagf náni payf rina neari wírenapariniŋf. Ayf ríþi náni rariŋini. Gorixo nénf tñóniniŋf oimóniniŋf niþimixiríná ámá xíomi diŋf wíkwíroarigfáyo uyiniŋf uméwiniŋiniŋf nimixiniŋfmani. Eŋfni wímixíwiniŋiniŋf nimixiniŋfiriŋf.

Yoparíþi uriniŋf nániriŋf.

¹¹ Negf niŋixímeáyíné, yoparf ríþi nearíná yayf seawárenapariniŋf. Seyíné yóf oimónaneyiniro aniniŋf minf ero nioni eŋf rirémixí seaiariniþi aríá ókiarf móniro diŋf axíþiminiŋf xídiro þiyfá wero éfrixini. Seyíné e nerónáyf, Gorixo —O ámá náni diŋf sþí seaini náni seaimixiri þiyfá weþiriŋf náni seaimixiriŋf eŋoriŋf. O íníná diŋf seakikayonfáriŋf.

¹² Gorixomi diŋf wíkwírogfáýíné yayf niniróná yayf óf eánenífrixiŋf.

¹³ Gorixoyá ámá nioni tñi re ŋweagfáýf yayf seawárenapariniŋf.

¹⁴ “Seyíné niyínéni Áminá Jisasi Kiraiso wá seawianiri Gorixo diŋf sþí seairi oyá kwíþi nawini seakumixáriŋf éwiniŋiniŋf.” nimónariniŋf.

Payí Poro Garesia p̄ropenis̄yo ñweáyí nánì eañinar̄inì.

Payí r̄ina Jisasoyá s̄iyik̄yí p̄ropenis̄ yof̄ Garesiayo ñweaḡf̄áyí nánì Poro eañinar̄inì. Poro x̄amì émáyí añí t̄ñ̄m̄inì wáf̄ nura nemer̄fná Garesia p̄ropenis̄yo nánì nurì añí obaxí e e ikw̄rón̄ñ̄yo wáf̄ nura emeñ̄niḡinì (Wáf̄ wur̄meiar̄iḡf̄áwa 13:1-14:26). E nemo ám̄ wí e nánì nurì yar̄fná Judayí wí Garesia p̄ropenis̄yo nánì nuro ámá Poro xw̄iȳf̄á Jisaso nánì r̄in̄ñ̄f̄ yayí win̄pax̄p̄i wáf̄ urar̄fná Jisasomì d̄ñ̄f̄ w̄kw̄roḡf̄áyo x̄eñw̄f̄ nuréwap̄iyiro r̄eñ̄ñ̄f̄ ur̄iḡf̄awix̄inì, “Jisasomì d̄ñ̄f̄ n̄w̄kw̄r̄oro aiw̄ iyí s̄m̄f̄ s̄f̄o m̄iwákwin̄pa ero ñw̄f̄ ikaxí Moseso n̄r̄ir̄i eañ̄pimì enì p̄r̄án̄ñ̄f̄ m̄ix̄f̄d̄pa ero nerónáyí, Gor̄xoyáȳné imón̄pax̄f̄manì.” ur̄iḡf̄áp̄i nánì Poro ñij̄f̄á nimón̄máná payí r̄ina n̄r̄ir̄i eañ̄niḡinì. X̄eñw̄f̄ uréwap̄iyar̄iḡf̄áyí r̄f̄w̄f̄ numoro sa Jisaso nánì uréwap̄iyin̄f̄p̄i d̄ñ̄f̄ ikw̄r̄óf̄r̄ix̄in̄r̄i n̄r̄ir̄i eañ̄niḡinì.

1-2 Poronì —Nionì Kiraisoyá wáf̄ wur̄meiar̄ñ̄á won̄r̄inì. Ámá wí Gor̄xo nánì wáf̄ wur̄meiw̄in̄ḡin̄r̄i ñ̄rowár̄eñ̄ap̄iḡf̄ámanì. Wí Gor̄xoyá wáf̄ wur̄meiar̄iḡf̄á wo imón̄f̄w̄in̄ḡin̄r̄i ñ̄r̄f̄peaḡf̄ámanì. Ápo Gor̄xo —O Jisasi Kiraiso xw̄ar̄p̄áyo dánì owiáp̄f̄n̄mean̄r̄i s̄ñ̄f̄ wim̄ix̄ñ̄or̄inì. O t̄ñ̄ Kiraiso t̄ñ̄ awaú ñ̄r̄f̄peaḡf̄ion̄r̄inì. Nionì t̄ñ̄ neḡf̄ ñ̄r̄ix̄f̄meá re ñweaḡf̄á n̄ñ̄ t̄ñ̄ Gor̄xoyá s̄iyik̄ imón̄ḡf̄á Garesia p̄ropenis̄yo añí b̄i bimì ñweaḡf̄áȳné nánì payí r̄ina near̄i món̄apar̄ñ̄wi.

3 “Neḡf̄ ápo Gor̄xo t̄ñ̄ neḡf̄ Áminá Jisasi Kiraiso t̄ñ̄ wá seawian̄r̄i seȳfné ñ̄waȳr̄on̄ro ñweap̄r̄i nánì seaim̄ix̄r̄i oépiȳ.” nimón̄ar̄inì.

4 Kiraiso nene ámá Gor̄xomì m̄ix̄f̄dar̄iḡf̄áyí yar̄iḡf̄ápa mepa yan̄f̄wá nánì uȳñ̄f̄ yar̄iḡf̄á r̄iná dánì gw̄f̄ñ̄ñ̄f̄ neaíkwean̄i nánì eñ̄niḡinì. E ner̄fná neḡf̄ ápo Gor̄xo “E éw̄in̄ḡinì.” yaiw̄in̄f̄p̄i t̄ñ̄ x̄ix̄enì ner̄i nene f̄w̄f̄ yar̄ñ̄wáp̄i yokwar̄im̄f̄ neaiim̄in̄r̄i nánì yoxáfp̄amì xe on̄p̄ik̄ipoȳin̄r̄i eñ̄niḡinì.

5 Aȳn̄ánì íníná Gor̄xomì yayí numéra úwan̄ḡinì. E éwan̄ḡinì.

“Xw̄iȳf̄á yayí neainar̄ñ̄f̄p̄i ná b̄inì imón̄inì.” ur̄ñ̄f̄ n̄án̄r̄inì.

6 Nionì seȳfné yar̄iḡf̄áp̄i nánì udud̄f̄ xwé ninar̄inì. Seȳfné s̄ñ̄ mé Kiraiso wá ñ̄seawian̄r̄i seaiñ̄f̄pimì

dáni Gorixoniyá oimónípoiñiri wéyo íá seaumirijomí niwiepísamóarími nuro mimóní xwiyfá yayf neainaríñf bimí oxídaneyinro yaríñagfa nání ududf xwé ninaríni.

7 Apí nepa xwiyfá yayf neainipaxf bimaní. Ámá wí seyfné ayá nísearemore xwiyfá Kiraiso nání yayf neainipaxf imóníñfpi náiroayiri ikixeanro yaríñagfa nání raríñni.

8 Ámáone airaní, añfnajf wo airaní, xwiyfá yayf neainaríñf nioní xámí wáf nísearífná seararíñapí tñní xixení mīsearf xegf bī nísearífnáyf, xe roapíkiníwanigíni.

9 Nísearífná ríxa e seararíñwá aiwi ámí axípi bī osearímíni. Gíyf gíyf xwiyfá yayf neainaríñf nioní wáf seararífná arfá nigfápí tñní xixení mīsearf xegf bī nísearífnáyf, xe roapíkinífríxíni.

10 “Poró ámá nñní xfo yaríñfpi nání yayf owiníri raríni.” ríseaimónaríni? Oweoi, ámá marfái, Gorixoní nioní yaríñapí nání yayf owiníri yaríñni. “Poró ámá sírogwí tññáoní oimónímíñiri yaríni.” ríseaimónaríni? Nioní ámá sírogwí tññáoní oimónímíñiri nerí sñjwiríyf, Kiraisoyá xínáíníñíñf nimóníri omíñf wiíaríñáoní imónímíñiri eñámani.

“Xwiyfá nioní wáf seararíñapí Gorixo wáf nókímíxíñfíni.” uríñf náníriñi.

11 Níríxímeáyfné, xixení imóníñf rípi osearímíni. Xwiyfá yayf neainaríñf nioní wáf searíñapí ámá wí érowiápínigfápímani.

12 Ámá wo raríñagí arfá winjápímani. Ámá wo níréwapíyíñfpiñi. Oweoi, sa Jisasi Kiraiso xewaníño wáf nókímíxíñfpiñi.

13 “Gf Judayf Gorixomí píraníñf oxídaneyinro yarígfápa nioní eñíná nerfná yagapí nání seyfné ríxa arfá wigfawixíni.” nimónaríni. Gorixoyá síyikf iwamfó imónígfáyo xeaníñf rfá tññf níwikárirí anípá imíxárfímigíñiri yagáríni.

14 Gf arfowa érowiápínigfápí oxídimíñiri nerfná gf nírikwí wa nioní tñní xixení imónagfámani. Nioní gf arfowa nérowiápíníro níneaiwapíya bígfápí oxídimíñiri ayá rfá níweagf eñagí nání nioní tñní xixení imónagfámani.

15-16 Nioní e yagáoní aiwi Gorixo —O gf inókí sñní mñníxírf eñáná wá nñníwaníriñfipimí dání xfoyáoní oimóníri nání wéyo íá numíriñoríni. O Poró gf íwo nání émáyo wáf nurímeíwíñgíñiri níwimóníri o nání wáf nókímíxíñíná axíná nurí wáf nókímíxíñfpi nání ámá wí tñní xwiyfá bī míríñíñwanigíni.

17 Wáf wurimeipírfa nání xámi nimónigfáwa Jerusaremi ηweagfe nání wí muηanigini. Sa Arebiayfá anfyómíni nuri e dání ámi anj Damasikasiyi riniηjipimi nání ηjanigini.

18 E nemoni xwiogwí ríxa waú wo pwéaná “Pitao tñni xwiyfá ηweámigini.” niyaiwiri Jerusaremi nání nuri o tñni niηwearfná sfá wé wúkaú síkwí wú yeamúroarfná

19 wáf wurimeiarigfá wfami siηwí m+iw+ni+pa néra numáná aí Jemiso, Ámináomi xogwáomíni siηwí winiηjanigini.

20 Xwiyfá agwi nioni neari wírenaparíjapi Gorixoyá siηwí tñni e dání “Yapf bi miraríjini.” niseariri eaarijini.

21 Pitao tñni xwiyfá niηweámoni ámi anj Siria piropenisfyo tñni anj Sirisia piropenisfyo tñni nikwíroníga ηjpi tñni e nání ηjanigini.

22 Nioni e ená enagi nání íná Kiraisoyá siyikf imónigfá Judia piropenisfyo anj api apimi ηweagfáyf nioni sini siηwí m+nanigfá enagi nání s+m+manj mí m+nóm+x+ipaxf nimóniro

23 wigf winiyf sa xwiyfá rípi rinaríηagfa arfá wiayigfawixini, “Nene xámi xeaníj rfa tñni neaikáriño sini axipi e mé ríxa xwiyfá nene diηj wikwíroaríjwá xwírfá oik+xém+ni+rí enjpi wáf rimearini.” rinaríηagfa arfá niwiayiro

24 “Ayf Gorixoxo omi wiémóagi nání rfa e yarini?” niyaiwiro nání yayf umegfawixini.

2

Wáf wurimeiarigfá wfa Poromi umimíngfá nánirini.

1 Xwiogwí wé wúkaú síkwí waú waú nememoni Banabaso tñni nerimeánirai Taitasomi niwirimeámi ámi Jerusaremi nání ηwanigini.

2 Nioniyá diηj tñni marfái, Gorixoyá diηj tñni wáf wurimeiarigfá gf wfa —Awa áma wí “Winiyo seáyi e wimónigfáwarfani?” waiwiarigfáwarini. Awa tñni xwiyfá ηweámigini ríná nuri xwiyfá yayf neainaríj nioni émayf anfyo wáf uraríjapi nání áwanj nurémearfná awa “Joxi wáf nurírfná xámi néra biηjpi tñni agwi yaríjpi tñni surfma yaríjini.” nripirixini rí xámi awami íni+mi áwanj uraríjanigini.

3 E éagi aí Taitaso, nioni tñni úo —O Gírikíyf worini. O nání aí awí eánigfe dání re wí m+ni+rí+g+fawixini, “Iyf símí sini sfó m+wákwinijána nene tñni nawini kum+x+ni+paxomani. Xámi iyf símí sfó owákwípoi.” wí m+ni+rí+g+fawixini.

4 Mimóní nrixfmeá imónigfáyf —Ayf nene gwíniηj ηweanwaéne imónirane re yaiwirane “Kraisomi

dijf n#wikw#ror#ij#pimi d#n#ni w# r#n#ijf wiene im#n#pax#mani. Om# dijf n#wikw#r#m#n#n# n#w# ikax#f e#n#ij#pimi n#x#f#d#r#ij#pimi d#n# Gor#xoy# s#ij#w#yo d#n# w# r#n#ijf wiene im#n#pax#r#ni.” yaiwirane yan#w# n#n# gw#n#ijf nean#w#r#aran#r# eg#f#y#r#ni. Ay# Kiraisom# dijf w#k#w#roar#ij#w#pimi d#n# n#w# ikax#f e#n#ij#pimi x#dan# n#n# #xe#w#ar# min#ijwa#ne s#ij#w# f#w# nean#mean#ro n#n# #m# kiki#f# im#n#ig#f# w#n#ijf nim#oga nea#meag#f#y#r#ni.

⁵ Ay# xew#w# rar#ig#f#p# none w# ar#f# n#w#wirane m#x#f#d# xw#y#f# yay# neainar#ij# nepax#ij# im#n#ij#p# sey#n#e t#f#m#n# s#n# an#ij# n#r#iga un#f# n#n# ayo p#r#f# n#w#wia#kirane en#wanig#n#.

⁶ Ap#n# mar#f#f#, w#f# wur#meiar#ig#f# “W#n#yo se#y# e wim#n#ig#f#awar#ani?” wiaiwiar#ig#f#awa —Awa x#m# #m#n#n#o t#n# emeag#f#awa a# “Ay# anan#r#ni.” yaiwiar#ij#awar#n#. Gor#xo #m#yo s#m#f# s#m#f# e m#meiar#ij# en#agi n#n# rar#ij#n#. Awam# xw#y#f# nion# w#f# r#meiar#ij#p# n#n# #wan#f# ur#me#n#n# re w# min#r#ig#f#awix#n#, “Jox# w#f# n#r#r#n#n# xw#y#f# nim#ur#r# rar#ij#p#, ay# r#p#r#ni.” w# min#r#ig#f#awix#n#.

⁷ W# e min#r#ipa nero sa dij#f# r#p# niaiwig#f#awix#n#, “Gor#xoy# dij#f#yo d#n# iy#f# s#m#f# s#o m#w#k#w#n#pa yar#ig#f#ayo w#f# ur#n#r# uow#r#ij#or#f#ani? Pita# neg#f# Judayo w#f# ur#n#r# uow#r#ij#pa #m#yo w#f# ur#n#r# uow#r#ij#or#f#ani?” niaiwig#f#awix#n#.

⁸ Gor#xo iy#f# s#m#f# s#o w#k#w#n#ig#f#ayo w#f# ur#n#r# Pitaom# en#f# s#x#f# wim#x#ij#pa nion# en# #m#yo w#f# ur#n#r# en#f# s#x#f# nim#x#ij#f# en#ag#f# n#n# rar#ij#n#.

⁹ Ap# n#n#iawiro m# n#n#m#x#ro “Gor#xo Porom# w# n#wian#r# e wiij#r#f#ani?” n#n#iawiro n#n# Jemiso t#n# Pita# t#n# Jono t#n# —“Awa an#f# iy#f# noran#iga pu#ij#p#n#ij# im#n#ig#f#awar#ani?” wiaiwiar#ig#f#awar#n#. Awa ax#p#n# re r#n#ar#ig#f#awix#n#, “None Juday#f# an#m#n# w#f# uran#f#w#r#n#. Poro t#n# Banabaso t#n# awa# #m#y#f# an#m#n# w#f# ur#p#s#f#r#n#.” n#r#n#ro yawawi “Awa t#n# n#kum#x#n#r# yar#ij#w#oner#f#ani?” yaiwiani n#n# sigan#x#f# n#yeairo yay#f# yeaw#r#ig#f#awix#n#.

¹⁰ E ner#n# yawawi “Ap# oyaiy#f#.” n#yeaim#n#r# s#m#f# xead#p#en#ar#ig#w#f#p# n#r#n#r#ro r#p#n# year#ig#f#awix#n#, “Awagw#f# #m# re n#weag#f# d#f#w#f# ikeam#n#ig#f#ayo dij#f# n#mori ar#r# # owiai#y#n#r# #f#isix#n#.” year#ig#f#awix#n#.

Por# Pitaom# #m# s#ij#w#f# an#ig#e d#n# m#x#f# ur#ij#f# n#n#r#n#.

¹¹ E ner#f# a#f# Pita# an#f# Adiok# r#n#ij#p#pimi n#n# n#b#r#n#n# xewan#ij#o xw#y#f# me#r#n#pax#f# b#f# ik#r#n#f#agi n#n# nion# mim#yo d#n# n#w#wia#kiri x#om#f# “N#p#k#w#n# m#yar#ij#n#.” ur#ij#anig#n#.

12 Ayí rípi nání e uríjanigíni. Ámá Jemiso t́ámíni síni mírémónapípa enáná Pítao anani ámá émá t́ni níkumíxíni rí aiwá nawíni nagíriini. E nerí aí ámá awa —Awa re rarígfáwaríni, “Émáyf Jisasomí dínj níwíkwírooro aí iyí símí síó mívákwinípa nerínáyí, Goríxoyá imónípaxímaní.” rarígfáwaríni. Awa rémónapáná Pítao ríxa wé ía nímixeáníri síni émáyf t́ni níkumíxíni rí aiwá nawíni nagímaní. Awa nání wáyí nerí e yagíriini.

13 Judayí Jisasomí dínj wíkwíroarígfá Adiókiyo ñweagíáyí “Pítao wé ía nímixeánírírná xíxeni mívaríni.” níwimóníri aí ayí ení Pítao enípa axípi éwapínígfawixíni. E nero wigí éwapínífpimí dání dínj Banabasoyápi ení pírfí yípákwígfawixíni.

14 E éagía aiwí nioní ayí xwíyíá yayí neainaríñpi píraníñ ía míxírípa nero apí t́ni nepa xíxeni mívaríñagía níwínírná Pítaomí ámá níní aríá egíe dání re uríjanigíni, “Joxí Judayí woxí aí yegíyí yarígfápa íníná mé émáyf yarígfápa nímóníri yaríñoxí enagí nání pí nání émáyf re oyaiwípoyíni ní wíkarímíni ní yaríñini, ‘Judayí yarígfápa nímónírane mepa neranéáyí, nípíkwíni mívaríñwíni.’ oyaiwípoyíni ní pí nání wíkarímíni ní yaríñini?” uríjanigíni.

“Jisasomí dínj wíkwírófápmí dáníni Goríxo ‘Wé rónígfáyíriini.’ ráraríñíri.” uríñí náníriini.

15 Ámí re uríjanigíni, “Yawawi yegí inókípaú yeaxírígfíe dání émáyf imónírai ñwí ikaxí ríníñpimí wíaikíarígwíwawí imónírai mé Judayí imónígwíwawíriini.

16 E imónígwíwawí enagí aí Goríxo ámá ñwí ikaxí Moseo eañpi xídarígfápmí dání wí ‘Wé rónígfáyíriini.’ mírárí ámá Kiraisí Jisasomí dínj wíkwíroarígfápmí dání ‘Wé rónígfáyíriini.’ ráraríñí enípi nání níjía nímónírai nání yawawi Goríxo yegí ñwí ikaxí eáníñpimí xídarígwípmí dání maríái, yegí Kiraisí Jisasomí dínj wíkwíroarígwípmí dání ‘Wé rónígfíwauríni.’ ráríníá enagí nání yawawi aí Kiraisomí dínj wíkwírogwísisixíni. O ámá wo aí ñwí ikaxí eáníñpi xídaríñpimí dání ‘Wé róníñoríni.’ wí ráríníá menagí nání Kiraisomí dínj wíkwírogwísisixíni.

17 Yaiwaníñowawí ñwí ikaxí eáníñpi níxídíraíná yarígwípmí dání maríái, Kiraiso neaiñpimí dínj wíkwíroarígwípmí dání Goríxo ‘Wé rónígfíwagwíriini.’ yearáriníñwawí oimónaiyíni ní neríná Judayeneyá ñwí ikaxí ‘Apí apí éríxíni.’ ríníñpimí wíaikígwíwawí imónígwíriini. E imónígwíwawí enagí nání re rípaíxíraní, ‘Kraisó ámá íwí epíri nání wíepísaríñoríni.’ rípaíxíraní? Oweoi, wí e rípaíxí mímóníni.

18 Aní nioní pineaáriníwá ámí nímírírínáyí, ‘Nwí ikaxí eániníþimí wiaíkiarínjoxíríní.’ nírípaxíríní. Ayí ríþí raríniní, ‘Nioní Judayeneyá ηwí ikaxí ríniníþí ríwí nímóríná nepa sípí bí méagi aí xámí apí nixídíríníþimí dání wé róniníáoní imóníþimígínírí ená emí monáþí ámí fá nixírírínáyí, “Nwí ikaxí eániníþimí wiaíkiarínjoxíríní.” nírípaxíríní.’ raríniní.

19 Ayí ríþí náníríní. Nioní síní ηwí ikaxí eániníþimí oxídímínírí neríná níjfé re imóniníáríní, ‘Apimí dání ámá wí Goríxoyá síηwíyo dání wé rónigféayí imónipaxímaní.’ Níjfé e nímónírí nání síní apimí nixídímí nání ríxa pegféayí woníniní imónírí Goríxomíní nixídírí díní wíkwírómí nání síηí egféayí woníniní imónírí enáríní.

20 Nioní Kiraiso tíní nawíní ríxa íkfé yoxáþámí pegwííoníríní. Ayí ríþí raríniní, ‘Nioní Goríxoyá díní tíní Kiraiso tíní nawíní ikárínigwííoníríní.’ raríniní. Nioní pí pí yarínáþí gí díníyo dání yarínámaní. Kiraiso nioní díní íkíkí niníní enagi nání oyá díníyo dání yarínáríní. Síní xwíá tíyo níηwearíná pí pí yarínáþí, ayí Goríxoyá xewaxomí —O nioní nání díní sípí níwinírí yoríríníjoríní. Omíní díní níwíkwírorí yarínáríní.

21 E neríná Goríxo nioní wá níníwianírí níiníþí peá moarínámaní. Nwí ikaxí eániníþimí nixídíríníþimí dání ámá nepa wé rónigféayí imóniníánáyí, ayí Kiraiso peníþí surímá peárípaxíríní.” urínanigíní.

3

Díní níwíkwíroríníþimí dání imónipaxíþí tíní ηwí ikaxíþí nixídíríníþimí dání imónipaxíþí tíní náníríní.

1 Majímajíá ikárínarígíá Garesia ηweagféayíné, ámá go díní þíríþírí seaiagi yarínó? Kiraisomí yoxáþámí yekwíróaráná nene nání neainíþí nání nioní seyíné tíní níηwearíná pírániní repíyí níseaiéra uná enagi nání sewaníníyíné síηwí tíníniní wínigíá enagi nání raríniní.

2 Nioní yaríní bí ríþíní oseaimíní, “Goríxo xegí kwíyíþí níseaiapíríná seyíné ηwí ikaxí Moseso eaníþimí xídárínagíá níseanírí seaiapíníraní? Xwíyíá Kiraiso nání ríniníþí aríá níwiro díní wíkwíróagíá níseanírí míseaiapípa eníraní?”

3 Seyíné aríge nero majímajíá ayá wí ikárínarínó? Iwamíó íná Goríxoyá oimónaneyíníro kwíyíþí ení seaimíníþimí dání néra núfasáná agwí segí ení eánigféapimí dáníní yóó oimónaneyíníro ríyarínó?

4 Kiraisomi dɪŋɪ wɪkwɪróáná seaímeanɪ nɪpɪnɪ surɪmá riseaímeanɪnɪgɪnɪ? “Oweoi, apɪ surɪmá wɪ mɪseaímeanɪnɪgɪnɪ.” nɪmónarɪnɪ.

5 Gorɪxo xegɪ kwɪyɪpɪ sɪxɪ nɪseyɪrɪ emɪmɪ nɪseaíwapɪyɪrɪná seyɪné ŋwɪ ikaxɪ Moseso eanɪpɪmɪ xɪdarɪŋagɪ nɪseanɪrɪ nánɪ seaíwapɪyarɪŋɪranɪ? Xwɪyɪfá yayɪ neainarɪŋɪ imónɪŋɪpɪ arɪfá nɪwɪro dɪŋɪ wɪkwɪróagɪ nɪseanɪrɪ nánɪ mɪseaíwapɪyɪpa yarɪŋɪranɪ?

6 Bɪkwɪyo re nɪrɪnɪrɪ eánɪnɪ, “Ebɪrɪfamo Gorɪxo urɪfɪpɪ dɪŋɪ wɪkwɪróagɪ nánɪ ‘Wé rónɪŋɪ imónɪŋɪ worɪnɪ.’ rárɪŋɪrɪnɪ.”

7 E nɪrɪnɪrɪ eánɪŋagɪ nánɪ dɪŋɪ re mófɪrɪxɪnɪ, “Gɪyɪ marɪfáɪ, dɪŋɪ Gorɪxomɪ wɪkwɪroarɪgɪfáyɪ Ebɪrɪfamoyá fwiárɪfawé imónɪgɪfáyɪrɪnɪ.” mófɪrɪxɪnɪ.

8 Eŋɪná Gorɪxo re eŋwɪpeárɪŋɪ eŋagɪ nánɪ “Émáyɪ nɪonɪ dɪŋɪ nɪkwɪróáná ‘Wé rónɪgɪfáyɪrɪnɪ.’ rárɪmɪgɪnɪ.” nɪrɪrɪ eŋwɪpeárɪŋɪ eŋagɪ nánɪ Bɪkwɪyo nɪrɪnɪrɪ eánɪŋɪpa Ebɪrɪfamomɪ xwɪyɪfá yayɪ wɪnarɪŋɪ imónɪŋɪ rɪpɪ urɪŋɪnɪgɪnɪ, “Joxɪmɪ dánɪ ámá rɪxɪ wɪrɪ wɪrɪ egɪfáyo nɪyonɪ nanɪ wɪimɪfárɪnɪ.” urɪŋɪnɪgɪnɪ.

9 Ayɪnánɪ re rɪpaxɪrɪnɪ, “Gorɪxo ámá xɪfomɪ dɪŋɪ wɪkwɪroarɪgɪfá gɪyɪ gɪyo Ebɪrɪfamo, dɪŋɪ wɪkwɪroŋomɪ tɪnɪ nawɪnɪ nanɪ wɪɪŋɪfɪrɪnɪ.” rɪpaxɪrɪnɪ.

10 Rɪpɪ nánɪ enɪ dɪŋɪ nɪmorɪná axɪpɪ yaiwɪpaxɪrɪnɪ. Ámá ŋwɪ ikaxɪ Moseso eanɪpɪmɪ nɪxɪdɪrɪŋɪpɪmɪ dánɪ Gorɪxoyá sɪŋwɪyo dánɪ wé rónɪŋwaéne oimónaneyɪnɪrɪ yarɪgɪfá nɪnɪ oyá sɪŋwɪyo dánɪ sa anɪnɪmɪxɪnɪpɪrɪfá nánɪ xwɪyɪfá meárɪnɪgɪfáyɪ imónɪŋoɪ. Bɪkwɪyo re nɪrɪnɪrɪ eánɪŋagɪ nánɪ rarɪŋɪnɪ, “Ámá ŋwɪ ikaxɪ Bɪkwɪyo eánɪŋɪ apɪ apɪ nɪyonɪ xɪxenɪ mɪxɪdɪpa yarɪgɪfá gɪyɪ gɪyɪ Gorɪxoyá sɪŋwɪyo dánɪ sa nanɪnɪmɪxɪnanɪro nánɪ xwɪyɪfá meárɪnarɪŋoɪ.” nɪrɪnɪrɪ eánɪŋagɪ nánɪ rarɪŋɪnɪ.

11 Bɪkwɪyo rɪpɪ enɪ nɪrɪnɪrɪ eánɪŋagɪ nánɪ rarɪŋɪnɪ, “Ámá dɪŋɪ wɪkwɪróagɪfá nánɪ Gorɪxo ‘Wé rónɪŋoɪ.’ rárɪŋɪfɪ dɪŋɪ nɪyɪmɪŋɪ tɪgɪfá imónɪpɪráoɪ.” nɪrɪnɪrɪ eánɪŋagɪ nánɪ dɪŋɪ re yaiwɪárɪpaxɪrɪnɪ, “Ámá wo ŋwɪ ikaxɪ eánɪŋɪpɪmɪ xɪdarɪŋagɪ nánɪ Gorɪxo ‘Wé rónɪŋoxɪrɪnɪ.’ urárɪpaxɪ mimónɪnɪ.” yaiwɪárɪpaxɪrɪnɪ.

12 Wé rónɪŋɪ oimónaneyɪnɪro ŋwɪ ikaxɪ xɪdarɪgɪfáɪpɪ, ayɪ Gorɪxomɪ dɪŋɪ wɪkwɪroarɪgɪfáɪpɪ tɪnɪ xɪxenɪmanɪ. Rɪpɪ Bɪkwɪyo nɪrɪnɪrɪ eánɪŋagɪ nánɪ rarɪŋɪnɪ, “Ámá ŋwɪ ikaxɪ eánɪŋɪpɪ xɪdarɪgɪfáyɪ bɪ aɪ mɪwɪamó wɪgɪ xɪxenɪ nɪxɪdɪrɪŋɪpɪmɪ dánɪnɪ dɪŋɪ nɪyɪmɪŋɪ tɪgɪfáyɪ imónarɪgɪfárɪnɪ.” nɪrɪnɪrɪ eánɪŋagɪ nánɪ rarɪŋɪnɪ.

13 Judayene ŋwɪ ikaxɪ eánɪŋɪpɪmɪ dánɪ nanɪnanɪfáwá nánɪ

xwiyfá meárinijwaéne imónijagi aí Kiraiso xewanijono nene nání xwiyfá neameáriniarfná waninimixfápimí dání gwfnijf nearoayíronjfrini. Ayf rípi nírini eánijagi nání seararini, “Ámá pikíaná ikfáyo yekwiroárinígfá giyf giyf Gorixoyá sijnwíyo dání aninimixnaniro xwiyfá meárinígfáyfrini.” nírini eánijagi nání “Kiraiso nene nání xwiyfá neameárinijfpimí dání gwfnijf nearoayíronjfrini.” seararini.

14 Ebírfamomí sfmimanjyo dání Gorixo “Nanj e niseaiimfárini.” réroárinjfpí émáyo ení wímeari Judayene Gorixo negf arfowamí sfmimanjyo dání “Nígf kwiyfpí niseaiapmfárini.” rinjfpí nene Kiraiso neaiinjfpí dñjfwkwróaríjwápimí dání neaímeari enfa nání gwfnijf nearoayíronjfrini.

“Nwf ikaxfpí níríná Ebírfamomí Niseaiimfárini.’ urinjfpí xwíá oiweninrí rinjmani.” urinjf nánini.

15 Gf níríxímeáyfné, ámaéne yaríjwápi nání xwiyfá bí osearimíni. Ámá wo xwiyfá ríxa níréroárífná “E nísuimfárini.” nuríni nání “Joxí rírfápi ikf sijnagi níkwrímonímámani.” éniñj nurífnáyf, rfwéná ámi omíwiáromíniní neri wí rínfáraní? Ámi sijnf bí gfwf nímixiní wí rínfáraní? Oweoi.

16 Gorixo Ebírfamomí tñni iyf axfpámi tñni sfmimanjyo dání “Díxí iyf axfpámi dání nanj niseaiimfárini.” réroárinjfpí nuríni iyf axfpáyí níríná Ebírfamoyá fwiárfawé obaxf nání míf ná woní Kiraiso nání rinjfrini.

17 Nioní osearimíniní seararinjápi rípi imónini. Wigf sfmimanjyo dání “Nanj e niseaiimfárini.” nurármáná enjáná xwiogwf ríxa 430 nímúrománá enjáná jwf ikaxfpí nuríni aiwí xámi “E niseaiimfárini.” nurífná “Íkf sijnagi níkwrímonímámani.” éniñj urárinjfpí nání wí rakíninjmani. Ayínáni re nimónariní, “ ‘E niseaiimfárini.’ urárinjfpí Gorixo wí xwíá oiweninrí enjmani.” nimónariní.

18 Nwf ikaxf ríninjfpí xfdaríjwápimí dání Gorixo nene nání neaipmoárinjfpí neaímeapaxf nímonífnáyf, nene re yaiwianígní, “O ‘Niseaiimfárini.’ réroárinjfpimí dñjfwkwróaríjwápimí dání neaímeapaxfmani.” yaiwianígní. E neri aí Ebírfamomí sfmimanjyo dání “Niseaiimfárini.” réroárinjfpimí dñjfwkwróaríjwápimí dániní wímeañf enjagi nání dñjfw wí e yaiwianíméwini.

19 E seararinjagi nání ámá wo re níninijoi, “Nwf ikaxf ríninjfpimí xfdaríjwápimí dání Gorixo nene nání neaipmoárinjfpí nepa míneaímeapaxf nímonífnáyf, pí nání jwf ikaxfpí nearífráni?” níninijoi. Ai ayf Ebírfamoyá

iyf axfpá imóniŋo — “Omí dání nanj niseaiimfáriní.” uríŋo, ayf oríni. O imónfe nání “fwf nene yaríŋwápi xfoyá manj níwiaikiri rfa yaríŋwíni?” oyaiwípoyníniŋwí ikaxfpí nearíŋfíní. Nwí ikaxf apí Gorixo anfnajfyá manjyo dání apaxfpáníŋf imóníŋf womí uríŋfíriní.

20 Ámá wo apaxfpáníŋf imóníŋo apí uríniŋí nurowárírná xewaníŋo apí uríniŋmeníŋoí. E nerí aí Gorixo “E niseaiimfáriní.” nurírná ámá apaxfpáníŋf imóníŋf womí murowárf wayá sfmímanjyo dání urarígfápa axfpí e enjíní.

21 Ámá wo re ríniŋoí, “Gorixo xwíyfá Ebirfamomí sfmímanjyo dání ‘E niseaiimfáriní.’ nurímáná ámí rfwíyo xegf ámayo ŋwí ikaxfpí nurírná ikweakwímf nerí mtrípa reŋínigíni?” Ámá wo e ráná “Oweoí, wí e rípxfmaní.” urímíni. Gorixo ŋwí ikaxf ámá níxídiríŋfípímí dání dínj níyímiŋf imónípfírná nání imónípxaf bí níriŋí síŋwíríyf, ayf ŋwí ikaxf apí xixení xfdaríŋagfa níwínírná “Gf síŋwíyo dání wé rónígfáyfneríni.” urípxaf imónímíniŋí enjíní.

22 E nerí aí rfwamíŋf Bíkwyíyo neáníŋíyo dání ámaéne negí fwf yaríŋwápi nání Gorixo gwíniŋf neayáragfíní. Ámá Jisasi Kiraisomí dínj wíkwíroarígfáyo sa e yarígfápímí dání “E niseaiimfáriní.” réroaríŋfípi tñní xixení wiínfa nání ámaéne fwf yaríŋwápi nání ŋwí ikaxf neáníŋíyo dání gwíniŋf neayáragfíní.

“Nwí ikaxfpí Kiraisomí dínj wíkwírófrixíníŋí yayfwf neamenjíní.” uríŋf náníriní.

23 Xwíyfá dínj wíkwíroaríŋwáo nánípi síní mtrínípa enjáná ŋwí ikaxf eáníŋfípi yayfwf níneaméra níbírí xwíyfá apí síŋjání imónfe nání gwíniŋf neayáragfíní.

24 Ayf rípi seararíŋíni. Nwí ikaxf eáníŋfípi Kiraiso tñnj e nání níneaipemeámí neaúnfa nání yayfwf níneaméra bagfíní. Ámá Kiraisomí dínj wíkwíroaríŋagfa nání Gorixo “Gf síŋwíyo dání wé róníŋoí.” ráraríŋf enagf nání nene apí e imónanfwa nání yayfwf níneaméra bagfíní.

25 Xámí yayfwf níneaméra bagf aí xwíyfá dínj wíkwíroaríŋwáo nánípi ríxa nímóníŋagf nání yayfwf neamearíŋfípímí síní xfdípxaf meníni.

“Dínj wíkwíroaríŋwápímí dání Gorixoyá níaiwene imóníŋwíní.” uríŋf náníriní.

26 Seyfne níyfnení Kiraisí Jisasomí dínj wíkwíroarígfápímí dání o tñní nawíní níkáríniŋo nání níaiwí Gorixoyá imónígfáyfneríni.

27 Kiraiso tñni oikárinaneyinro niyfnéni wayf nimearo xfo imóninpa oimónaneyinro raprapf wúnin yínigfáriní.

28 Seyfné niyfnéni Kiraisi Jisaso tñni nawini ikárininagfa nání wiyfné Judayf imónigfáyfnéraní, wiyfné Girikiyf imónigfáyfnéraní, wiyfné wayá xináiwáninjf nimóniro omínjf wiirigfáyfnéraní, wiyfné omínjf wayápi epfrí nání áxenwarf minigfáyfnéraní, wiyfné oxtyfnéraní, wiyfné apixtyfnéraní, niyfnéni siyikf ná bñni imóninagfa nání Gorixoyá sinjwyo dáni anani imóniní.

29 Kiraiso tñni nawini ikárinigfáyfné enagi nání Ebríamoyá iyf axfpá imóninjoí. Ayináni xfomi smímanjyo dáni “Niseaiimfáriní.” réroárinjpi seaiináyfné imóninjoí. Segf arfo Ebríamoyá dinjpi meapfráyfnéninjf imóninjoí.

4

“Nwf ikaxípimi nixfdírná gwfninjf neayáragf aí Kiraiso nearoayíronjfríni.” urinjf nániríni.

1 Ewayf xwiyfá rípi osearimíni. Xano wiepfxfniasinfo siní onimíá nimónirfná xanoyá amípi nípini meanfo enagi aiwi xináiwáninjf nimóniro omínjf wiirigfáyf yapí imóninjoriní.

2 Sfá xano rárinjyí imóníe nání omí ámá wí yayfwf umero xfoyá omínjf sinjwf uwímaxfdiro yarigforiní.

3 Xámí nene ení niaíwenéninjf imónagwáriní. E nimónirane xwiyfá sirimínjf éwapfnigfápí —Apí, ayf re rínarigfápiriní, “Apí mepaní. Apí mñnipaní.” rínarigfápiriní. Apí oyaneyinrí nixfdíranená gwfninjf neayáragf enagi nání gwí omínfninjf yagwáriní.

4 Nene e yagwá aiwí Goríxo “Ína imóníwíniginí.” yaiwiárinjyí imónáná xegf xewaxomí xwfá tfoyo nání uowárenapiniginí. Omí apíxí wí uxírrí njwf ikaxf eáninjpimí nixfdírane gwf yárinagwayf imóninjawá womí uxírrí enjoriní.

5 Goríxo piaxf nñeamerí xfoyá niaíwenéninjf imónaní nání njwf ikaxf nixfdírinjfpimí dání gwfninjf yárinagwaéne nearoayírówiniginírí uowárenapiniginí.

6 Agwí “Goríxoyá niaíwenerfaní?” oyaiwinfpoyinrí xegf xewaxoyá kwíyfpí —Apimí dání Goríxomí nurírná “Ápoxiní. Ápoxiní.” urarinjwápiriní. Apí ríxa síxf seamímonjfriní.

7 Ayináni njwf ikaxf apí apí xfdíprí nání siní gwí omínjf yarigfáyfnéninjf mimóninjoí. Ríxa xfoyá niaíwíyfné imóninjoí. Xfoyá niaíwíyfné enagi nání xfo seaiinjpimí dání xegf dinjpi meapfráyfné imóninjoí.

“Seyíné yarígápi nání aga ayá sáwá niroaríni.” uríjé nániríni.

⁸ Xámí Goríxo nání síní majíá nimónírí nání míxídi pa nerí ná nwa segí díjé tñí imíxígápi —Apí nepa nwa imóníjípímani. Apí omenweaneyínírí nání gwíníjé seayáriníjéyíné nimóníro yagfáriní.

⁹ E nero aiwé seyíné ríxa xíomí níxídíro ámá xíoyá imóníjagfa nání —Apí rípxáí aí ámá xíoyá oimónípoyínírí xewaníjo seaimíxíjé enagí nání e níriríná “Ayé xíxeni rímíni.” nimónaríni. Ríxa xíoyá oimónípoyínírí seaimíxíjé enagí nání seyíné díjé aríge nímore axímíni níkínímóníro ámí Judayíyá xwíyá sírimíjé éwapínígápipí —Apí píráníjé seaimíxípxáí wí mimóníjípíríni. Apímí aríge níyaiwíro ámí oxídaneyínírí yaríjot? Ámí Judayí iwamó érowiápínígápi níxídíríjípímí dání gwíníjé oyárinaneyíníro ríyaríjot?

¹⁰ Seyíné Judayí sá ayímí “E epaxíríni.” rarígápi xídíro emá síjé nání sá ayímí “E epaxí imóníni.” rarígápi xídíro Goríxo nání díjé mopírí nání sá ayí ayí imónáná “Aiwá nímxíro e éríxíni.” rarígápi xídíro xwíogwé síjé imónáná “E epaxíríni.” rarígápi xídíro yaríjagfa nání seararíjíní.

¹¹ Seyíné e yarígápi nání aga ayá sáwá niroaríni. Nioní seyíné tñí níjwearíná aníjé míní nísearéwapíyírí aí “Síwíá searéwapíyínáríani?” nimónaríjagí nání ayá sáwá niroaríni.

¹² Gí nírixímeáyíné, wauné rípi osearímíni, “Nwé ikaxé ríníjípímí dání gwíníjé yíróníjáoní imóníjápá seyíné ení axípi imónípoyí.” osearímíni. Nioní ení seyíné imónígápa sa ámá woní imóníjagí nání seararíjíní. Nioní seyíné seáimeááná seyíné sípí wí mnikárigfawixíni.

¹³ Seyíné níjfaríni. Iwamó íná dání xwíyá yayé neainaríjé wá wá nísearíríná ríramíjé nimónírí nání searíjanígíni.

¹⁴ Nioní ríramíjé imóníjápí seyíné xwíríá seainímínrí ení aiwé seyíné wí peayé níniwianíro ríwé mímómó Goríxoyá aníjajé womíraní, Kiráiso xewaníjomíraní, nímímínrírníjé nímímíngfawixíni.

¹⁵ Nioní wá searáná seyíné “Xwíyá yayé neainípxápi aríá wianíwaéne, nene mimóníjwé renwíni?” níyaiwíro yayé seainíjépi gímí nímore yaríjot? Íná e epaxí nimónírí síjwíríyí, níapaníro nání segí síjwé aí yónípxáí imóníjagfa síjwé seaníjé enagí nání seararíjíní.

¹⁶ Nioní nepaxíjé imóníjépi tñí xíxeni nearí seararíjagí nání seyíné “O símí tñí neaimíánírí yaríni.” ríseaimónaríni?

17 Ámá ηwí ikaxí rín+ηίπí tñní gwíññí seayáraníro yarígfáyí mepí niseatíníro aiwí naní seaiwapíyaníro nání mepí seatínarígfámani. Poroní ríwí nínímómáná noneyá sírogwí oimónípoynírí seayíñwíroaníro yaríñoí.

18 Naní seaiwapíyipírí nání mepí nítíníroná ayí ananíríní. Nioní seyíné tñní ηweañánání maríáí, nioní mñweañagí aiwí naní seaiwapíyipírí nání mepí nítíníroná ayí ananíríní.

19 Gí niaíwíññí imónígfáyíné, rínñí apíxíwa niaíwí xíraníro íná winaríñpa nioní ení seyíné xejwími warígfápi pñní níwiáríro Kiraiso imóníñpa imónípíríe nání ámi axípi e nñiga waríní.

20 E nisearírí aí míxíni mísearí nípéní xwíyíáni searímí nání seyíné tñní onweámínírí nání íkínñí súpí niaríní. Seyíné xejwími warígfápi nání ududí ninaríñagí nání seararíñí.

Xegai tñní Seraí tñní nání níríríná ewayí xwíyíá bí uríñí náníríní.

21 Nwí ikaxí rínñípimi xídaríñwápimi dání Goríxoyá síñwíyo dání wé róníñwaéne oimónaneyínírí yarígfáyíné, yaríñí bí rípi oseaimíní, “Nwí ikaxí eáníñpimi dání rínñípi nání nepa dññí mímóarígfáyíneraní?”

22 Bíkwyíyo dání xwíyíá bí rípi nání nírínírí eáníñagí nání osearímíní. Ebíríamo niaíwí waú emeaagíríní. Wífo xínáínñí nimónírí omíñí wíiaríñí xíríñoríní. Wífo xegí xiepí —Í xínáínñí nimónírí omíñí míwiipa yaríñíríní. Í xíríñoríní.

23 Xínáínñí nimónírí omíñí wíiaríñí xíríño sa apíxíwa oxí tñní nemero niaíwí xírarígfápa xíríñoríní. Xiepí, xínáínñí nimónírí omíñí míwiipa yaríñí xíríño Goríxo Ebíríamomí símímaníyo dání “E nísíimíáríní.” uríñpimi dání xíríñoríní. Bíkwyíyo apí nání nírínírí eáníñpí nání osearímíní.

24 Xwíyíá ípaú nání rínñípi agwí ríná imónaríñí bí tñní ríramíñíyí nínírí rípaxíríní. Ípaú xwíyíá Goríxo ráríñí biaú náníríní. Xwíyíá bí —Apí ηwí ikaxí rínñípiríní. Apí díwí Sainaiyí rínñípi tññí e dání ráríñpí, ayí Xegai náníríní. Niaíwí í xíríñíyí xínáíwánñí nimóníro omíñí wíipíríá nání imóníñyíríní.

25 Díwí Sainaiyí rínñípi Arebia imóníní. Apí Jerusaremí agwí ríná imóníñpí tñní ríramíñíyí nínírí imóníñpíríní. Ámá añí apimí ηweáyí xínáíwánñí nimóníro omíñí wíiarígfáyíññí imóníñagíá nání raríñíní.

26 Ámá añí apimí ηweáyí xínáíwánñí nimóníro omíñí wíiarígfáyí imóníñagíá aí ámá Jerusaremí añínamí

imóniñpimi ñweáy rixa gwñiñ yíroniñgáyriñi. Anj apí Kiraisomi dñj wíkwíronwaéne negí nókíniñ imóniñpíriñi.

²⁷ Bíkwíyo dáni anj apíxí ípaú tñni ríramiñyi apiaú nání xwíyíá rípi níriniñ eániñagi nání searariñini, “Apíxí niaíwí mîxírí oxí ronjixí yayí ériñini. Jíxi apíxí niaíwí nîxírírná rñniñ winariñpí siní mîsinîpa yariñjixí manj nexoarí meanj ríriñini. Niaíwí apíxí meawárí sinjixiyá obaxí nimóga nuro píraníñ meániñiyá niaíwíyo múropírná enagi nání meanj ríriñini.” níriniñ eániñagi nání searariñini.

²⁸ Gí nîriñmeáyíné, Ebírfamomi símîmanjyo dáni Gorixo “E nîsiimíárini.” uráriñpimi dáni Aisako xiriñpa axípi e imóniñgáyínerini.

²⁹ Íná niaíwí apíxí oxí tñni nemero xírariñgápa xírino, o niaíwí Gorixoyá kwíyípimi dáni xírinoñi xeaniñ wíkaragiñi. Agwí eni axípi e xeaniñ seaikáraníro yariño.

³⁰ E seaikáraníro yariñagi aiwí Bíkwíyo dáni píoi riniñ? Ayí re níriniñ eániñ, “Xínáiniñ nimóniri omiñ wíiaríñimí tñni xegí niaíwomi tñni mîxí xídownárei. Xínáiniñ nimóniri omiñ wíiaríñiyá xewaxo tñni díxí apíxí, rínáiniñ nimóniri omiñ mîsiipa yariñiyá xewaxo tñni awaú nîwaúni díxí dñjpi tígííwaú nimóniri amípi xanoxiyá mîmeapa éfisixiniñ rírariniñ.” níriniñ eániñ.

³¹ Ayínáni gí nîriñmeáyíné, Kiraisomi dñj wíkwíroariñwaéne xínáiniñ nimóniri omiñ wíiaríñiyá niaíweneniñ mimóniñwiniñ. Xínáiniñ nimóniri omiñ mîwiipa yariñiyá niaíweneniñ imóniñwiniñ.

5

“Gwñiñ yíroniñwaéne ámi gwí yárinipaxí mimóniñpa éwanigini.” uríñ nániniñ.

¹ Pípi oimónipoyiniñ maríái, gwí yíroniñwaéneniñ oimónipoyiniñ Kiraiso gwñiñ neaikweawáriñriñi. Ayínáni seyíné enj neániñro ñweáriñini. Ámi ñwí ikaxípi nîxídírane gwí omiñ yaníwá nání odípi sámí xe oneayípoyiniñ síñwí mîwiniñpa ériñini.

² Nioni Poriñ searimípi aríá ókiarí nîmónipoyí. Ñwí ikaxí riniñpí nîxídíriñpimi dání wé róniñ imónipíriñ xe iyí símí síó oneawákwípoyiniñ síñwí nîwiniñronáyí, Kiraiso niperírná ámá niyoní nání enjpi nanj wí seaimíxipaxí meniñi.

³ Ámá xe iyí símí síó oneawákwípoyiniñ síñwí wínaríñgá wíyí wíyíné ámi diríriñ bí oseaimíniñ. Apí e nerónáyí, ñwí ikaxí riniñyí biniñ xídípaxímaniñ. Nípiñi xídíriñiniñ.

4 Segí ñwí ikaxí ríninípi xídarigfápimi dáni Gorixo “Wé rónigfáyínérini.” nearíwíniginíri yarigfáyí ríxa Kiraiso tñni gwíniní íkwamíxinigfáriní. Gorixo wá niseawianíri seaiinípi ríxa ríwíminí nímamoro yaríñoi.

5 Wiyíné e yarínagfa aí nene Kiraisomi díní níwíkwírorínípi dáni díní re ikwímonwíni, “Ñwí ikaxí xídarínwápimi dáni marfái, Gorixo xewaníño nerínípi dáni ‘Wé rónigfáyínérini.’ nearárinfáriní.” niyaiwirane oyá kwíyípi ení síxí neaímíxífpimi dáni díní e ikwímonwíni.

6 Ayí rípi searíniní. Ámá Kiraisi Jisaso tñni níkarínírná ríxa iyí símí síó wákwínináná níkarínírnáraní, míwákwínináná níkarínírnáraní, ayí ananíní. E nerí aí Gorixo wimónarínípi oyaneyínírná epírfípi, ayí rípiríni. Kiraisomi díní níwíkwírorínípi dáni ámáyo díní sípi níwiro arírá wiarigfápiríni.

7 Seyíné iwamfó Kiraisomi nuxídíroná ámá yamíyamúrónigí níníroná añíni wíarí múroarigfáyí yapí nímoníro yagfáriní. E nero aí go seapíronagí xwíyfa nepaxíní imónínípi síní xixení míxídaríníoi?

8 Díní seyíné agwí fá xirígíapi Goríxoníyá oimónípoyníri wéyo fá seaumíríníomi dáni arfá wigfápirímaní.

9 Ewayí xwíyfa ámaéne rarínwá rípi nání díní mópoyí. Bisfkerfá sínpími yisí bí onímíapi táná níminí íkwianwí eapínáraríní. Seyíné yarigfápi apíníní mimónípa rení?

10 E nísearíri aí “Seyíné narí xixení imónínípi nepírfáriní.” níseaíaiwirí nání díní sínjá neánaríní. Seyíné Ámínáo tñni íkarínigfá enagí nání “Díní xegí bí míxírí nioní xírínjá axípi níxírípráo.” níseaíaiwirí nání díní sínjá neánaríní. Ayá searemoaríño go go enagí aiwí “Gorixo ananí pírfí umamonfáriní.” nímonaríní.

11 Gí nírixímeáyíné, nioní yarínápi nání píráníní díní mópoyí. Nioní ámá wí rarígíapa xwíyfa yayí neainarínípi wáf níriméríná nepa rípi nírírnáyí, “Jisasomi díní níwíkwírorí aiwí iyí símí ení síó wákwínípoyní.” nírírnáyí, pí nání gí Judayí síní xeaníní níkaríníoi? Nioní nepa e níríri sínwíríyí, Judayí “Kiraiso nene nání yoxáfpámi neapeíníri.” urarínápi arfá níníroná apími dání símirírfí níníro óreámioapaxímaní.

12 “Ámá ayá searemoarigfáyí wigí iyí símí síó níwákwíníro pñni wíarígíapi síó níwákwímí inayíríxíni.” nímonaríní.

13 Gí nírixímeáyíné, Gorixo gwí míyinígíáyíné oimónípoyníri wéyo fá seaumíríníyíné imóníníagfa aiwí “Pí pí nání íeapá neainarínípi yanfá nání ñwí ikaxí rínínípi dání gwíníní neaíkweawárínínenerfani?”

n̄iyaiwiro ap̄i mepa é̄r̄ix̄in̄i. E mepa neróná d̄iñf̄ sip̄i inar̄iḡf̄ap̄im̄i d̄án̄i x̄ix̄e ar̄ir̄á n̄iga ú̄r̄ix̄in̄i.

14 N̄w̄f̄ ikax̄f̄ n̄ip̄in̄i, aȳf̄ x̄w̄iȳf̄á ná b̄in̄i r̄ip̄im̄i ik̄w̄ik̄w̄r̄f̄ in̄in̄i, “J̄iwan̄iñox̄i d̄iñf̄ sip̄i inar̄iñf̄pa ámá w̄iyo en̄i ax̄f̄p̄i wir̄f̄in̄i.” r̄in̄iñf̄ ap̄im̄i ik̄w̄ik̄w̄r̄f̄ in̄in̄i.

15 E ner̄i aí seȳné ap̄i min̄f̄ s̄f̄w̄i x̄ix̄e s̄f̄w̄f̄ n̄ir̄óga wiá̄p̄n̄imeaar̄iñf̄p̄án̄iñf̄ nimón̄iro x̄ix̄e r̄ir̄óm̄f̄ in̄ip̄r̄ix̄in̄ir̄i n̄án̄i ik̄wair̄r̄f̄ seaiar̄iñin̄i.

ƒeapá winar̄iñf̄p̄im̄i d̄án̄i epax̄f̄p̄i t̄ñ̄i kw̄iȳf̄p̄i n̄ipemeám̄i war̄iñf̄p̄im̄i d̄án̄i epax̄f̄p̄i t̄ñ̄i n̄án̄ir̄in̄i.

16 Nion̄i searar̄iñá̄p̄i, aȳf̄ r̄ip̄ir̄in̄i. Gor̄ixoyá kw̄iȳf̄p̄i xe n̄ineaipemeám̄i oun̄ir̄i s̄iñw̄f̄ n̄iw̄in̄ir̄ónáȳf̄, pí pí m̄iñf̄ seainar̄iñf̄p̄i xe oneain̄in̄ir̄i ep̄f̄r̄f̄áman̄i.

17 Aȳf̄ r̄ip̄i n̄án̄ir̄in̄i. M̄iñf̄ seainar̄iñf̄p̄i, aȳf̄ kw̄iȳf̄p̄im̄i x̄wámám̄f̄ wim̄in̄ir̄i yar̄iñf̄r̄in̄i. Kw̄iȳf̄p̄i en̄i m̄iñf̄ seainar̄iñf̄p̄im̄i x̄wámám̄f̄ wim̄in̄ir̄i yar̄iñf̄r̄in̄i. M̄iñf̄ seainar̄iñf̄p̄i t̄ñ̄i kw̄iȳf̄p̄i t̄ñ̄i ámá m̄id̄m̄id̄án̄i n̄imearor̄i m̄ix̄f̄ inar̄iḡf̄ap̄n̄iñf̄ imón̄iñaḡf̄i n̄án̄i rar̄iñin̄i. Aȳn̄án̄i kw̄iȳf̄p̄i xe n̄ineaipemeám̄i oun̄ir̄i s̄iñw̄f̄ n̄iw̄in̄ir̄ónáȳf̄, am̄ip̄i m̄iñf̄ seainar̄iñf̄p̄im̄i d̄án̄i oyaneȳin̄ir̄i seaimón̄ar̄iñf̄p̄i anan̄i epax̄f̄ mimón̄in̄i.

18 Kw̄iȳf̄p̄i xe n̄ineaipemeám̄i oun̄ir̄i s̄iñw̄f̄ n̄iw̄in̄ir̄ónáȳf̄, ñw̄f̄ ikax̄f̄ eán̄iñf̄p̄i x̄f̄d̄ip̄r̄f̄r̄i n̄án̄i gw̄f̄n̄iñf̄ m̄iseayár̄in̄in̄i.

19 M̄iñf̄ inar̄iḡf̄ap̄i n̄án̄i ámá n̄iȳf̄nén̄i s̄iñán̄i seaimón̄in̄i. M̄iñf̄ nin̄ir̄óná r̄ip̄i yar̄iḡf̄ár̄in̄i. ƒw̄f̄ in̄iro piax̄f̄ weán̄ipax̄f̄p̄i ero r̄ípeán̄an̄iro n̄án̄i yar̄iḡf̄ap̄i ero

20 ñw̄f̄ap̄im̄i mewero aȳáf̄ ero s̄m̄f̄ t̄ñ̄i in̄iro m̄ix̄f̄n̄i r̄in̄iro sip̄i d̄iñf̄ yaiwin̄iro m̄ix̄f̄ k̄ñ̄iro x̄ixewiám̄f̄ r̄in̄iro ewáramón̄iro xep̄ixepá rón̄iro

21 s̄iñw̄f̄ ƒw̄f̄ w̄in̄iro iniñḡf̄ x̄wap̄f̄ n̄in̄imáná pap̄ik̄f̄ ero pap̄ik̄f̄ neróná uȳf̄ñif̄ ero x̄ixeḡf̄n̄i ap̄i ap̄i imón̄iñf̄p̄i en̄i ero yar̄iḡf̄ár̄in̄i. En̄íná ik̄wair̄r̄f̄ seaiñápa ám̄i ax̄f̄p̄i ik̄wair̄r̄f̄ oseaim̄in̄i. Ámá ap̄i ap̄i yar̄iḡf̄áȳf̄ran̄i, ap̄f̄n̄iñf̄ imón̄iñf̄p̄i en̄i yar̄iḡf̄áȳf̄ran̄i, aȳf̄ Gor̄ixoyá x̄wiox̄f̄yo w̄i páwip̄r̄f̄áman̄i.

22 E ner̄i aí ámá kw̄iȳf̄ Gor̄ixoyá̄p̄i xe n̄ineaipemeám̄i oun̄ir̄i yar̄iḡf̄áȳf̄ r̄ip̄i yar̄iḡf̄ár̄in̄i. Ámáyo d̄iñf̄ sip̄i wiuro d̄iñf̄ n̄if̄á win̄ir̄i n̄iwaȳir̄ón̄iro ñwearo aȳf̄n̄i xe óf̄ oneaimópoȳin̄ir̄i s̄iñw̄f̄ w̄in̄iro ayá ur̄im̄ix̄iro pírán̄iñf̄ wiuro ámá d̄iñf̄ uñwir̄ár̄ipax̄f̄p̄in̄i ero

23 ayá r̄ir̄im̄ix̄f̄ wipax̄f̄ imón̄iro n̄ip̄f̄reán̄iro yar̄iḡf̄ár̄in̄i. N̄w̄f̄ ikax̄f̄ bim̄i d̄án̄i ap̄i n̄ip̄in̄i r̄in̄iñf̄p̄i b̄i “Mepan̄i.” m̄ir̄in̄in̄i.

24 Ámá Kirais̄i Jisasoyá imón̄iḡf̄áȳf̄ wiḡf̄ xám̄i n̄ip̄ik̄w̄in̄i mimón̄iḡf̄ap̄i —Ap̄i sip̄i n̄án̄i m̄iñf̄ win̄iro ƒeapá win̄ir̄i

yarigápirini. Api ríwí nímoríná ríxa yoxátpámíníjé nīyekwīroáirō pīkiárigáawixini.

²⁵ Kwíyípi dījé nīyīmījé ríxa síxé neamímonjé enagí nání api nīneaipemeámi oumínirí yarījépa oxídaneyí.

²⁶ Negí wíyí wíyíné mīxé mīmeakíninīpa oyaneyí. Símisé mainenīpa erane sípí dījé mīyaiwinīpa erane oyaneyí.

6

“Xixegíní bí bí arírá inííríxini.” urījé nánirini.

¹ Gí níríxímeáyíné, segíyí wo uyíní éagí nīwīnīmearínáyí, kwíyípi nīpemeámi seawarījéyíné sípí éomí awayiní sanjōnwíráríríxini. E neróná seáyí e nīmóníro “Sípí xífo éípa nene wí epaxenemaní.” mīyaiwīpa éíríxini. Seyíné ení íwí axípi epíríxini nírí seararījini.

² Segí wīnīyí dījé ududí winarījé imónījépi wí wímeáagí nīwīnírínáyí, arírá wíríxini. Xíxe e inííríxini. Seyíné e nerónáyí, ŋwí ikaxí Kiraiso rījépi xixeni tīnī yarījōí.

³ Ámá wo “Nioní seáyí e imónījāonirini.” nīyaiwinarījagí aí o nepa seáyí e mīmónījānáyí, ayí xewanījō yapí éwapínarini.

⁴ Woxini woxini díxé yarījépi píránījé síŋwí anaxídínei. E neríná xewanījōxí “Apáni yarījini.” nīsīmóníríná ayí mīxé meakíninīpaxírini. E nerí aí ámá wí tīnī ríramījéyí nírí “Nioní yarījāpi wí yarigápi tīnī xixeni mīmónini.” nīyaiwinirí mīxé mīmeakíninīpaní.

⁵ Nīyínéní xixegíní segí yarigápipimí dání seaímeanfá enagí nání rarījini.

⁶ Ámá xwíyífá Goríxoyápi uréwapīyarījéyí wigí amípi nanjé imónījéyí bí nīmearo wigí uréwapīyarījōmí bí mīnī wíríxini.

⁷ Yapí re méwapínīpa éíríxini. Ámá wí Goríxomí majímajfá nīwikárímáná rīperírí umepaxírini. Ámá pí pí aiwá íwífá nura núfasáná xixeni api miarígífá enagí nání rarījini.

⁸ Ámá íeapá winarījépiní yarigááyí, ayí ámá omījéyo aiwá íwífá urarígááyí yapí imónījōí. Aiwá yóf éípi miarígífāpa wigí egfápimí dání nīmírínījé neríná nanínīpírírini. E epírífa aí ámá kwíyípi nīpemeámi warījépipimí xídarígááyí wigí egfápimí dání nīmírínījé neríná dījé nīyīmījé tígááyí imónīpírírini.

⁹ Ámáyo nanjé nīwīia nuranénáyí, anījé neainfagí aí nanjé wīlarījwāpi píní mīwīárīpa éwanīgíní. Enjé samījé mīneawepa nerí píní mīwīárīpa nerínáyí, aiwá mīwáíná nanjíní mīanfá enagí nání seararījini.

10 Ayínání síní epaxí nimóníríná áamá nìyonì nanjínì wííwanìgínì. Negí Ámínáomì dínjé wíkwírográ nawínì imónìgíáyo ayí anjipaxí wíianíwáyírínì.

“Kiraiso yoxáípámì dánì neaiinjípì nánínì mîxí meakínipaxírínì.” urínjé nánírínì.

11 Ríwamínjé nionì gí wé tínì nearíná xwénì xwénì neáa waríná rípi seyíné mí ómîxípoi.

12 Áamá iyí símí sfo owákwínípoiínì xixoyípií seamearígíáyí, ayí wigí wíníyí “Apánì e imónìgíáyí rífa yarínjé?” oneaiiwípoiínì sfo seawákwianíro yarígíáyírínì. Ayí Judayí nene Jisaso yoxáípámì neaiinjípimínì dínjé wíkwíroarínagwì nìneaníróná xeanínjé nealkáripíríxínì e yarígíáyírínì.

13 Ayí wí njwí ikaxí rínínjé nìpínì xixenì yarígíáyí mimónínagífa aiwì seyíné sfo seawákwífápi nánì wárixá imónaníro nánì seyíné iyí símí sfo owákwianeyíníro wimónarínjírínì.

14 Ayí e yarínagífa aí nionì pípi nánì seáyí e nimerì rímíméínì. Ámíná Jisasi Kiraiso yoxáípámì nìperíná neaiinjípì nánínì nírínì yayí emínì. Ayí rípi nánírínì. Kiraiso yoxáípámì neapeinjípimì dánì áamá Goríxomì mîxídarígíáyí yarígíápi sínì emífa nánì piyínínjé imónírì gí sínjwí wínínjagé dánì “Wigí yarígíápi enì piyínínjé rífa imónínì?” yaiwirì enjínì.

15 Sfo nìwákwíníríná ayí ananírínì. Mìwákwínípa neríná ayí enì ananírínì. Goríxo ámì xegí kwíyípiimì dánì sínjé wí oimónípoiínì neaimíxíípi, ayí anjipaxí imónínjé enagí nánì seararínjínì.

16 Áamá nionì seararínjé apí ía nìxíríro xídarígíáyo Goríxo wá wianírì nìwayíróníro njweapírì nánì wíirì éwínìgínì. Isírerì xfoyá imónìgíáyo enì e éwínìgínì.

17 Nionì Jisasomì xídarínagí nánì iwanjé nímépeayigíápi igí ríxa nìwenagí nánì wiyíné nionì dínjé rífa nìxepaxí ámì bí mepa éfríxínì.

18 Gí nìrìxímeáyíné, Ámíná Jisasi Kiraiso wá seawianarínjípimì dánì dínjé síxí oseamímonì. “E oenì.” nimónarínì.

Payí Poro Epesasi ηweáyí nání eańńaríní.

Payí rına Jisasoyá sıyıkí imónıgıá ańı yoı Epesasiyo ηweagıáyı nání Poro eańńaríní. Ańı apı Esia pıropenısıyo nikwırónıga uńı nıpımını seáyı e imónagıpırını. Poro émáyı ańımını xwıyıtá yayı winıpaxıpı wáy nura nemerıná ańı apımı iwamıtó eméıná Sabarıtá ná wonı e ηweańınıgıńı (Wáy wurımeiarıgıtá 18:18-21). E nemo ámı wı e wı e neméısáná ámı rıwıyo e nání nurı nıηwearı uréwapıyarıná xwiogwı waú wo múrońınıgıńı (Wáy wurımeiarıgıtá 19:1-41). E nemo ámı wı e emearıná omı íá nıxero gwı ańıyo ηwirárıe dánı payı rına nearı Tikikasomı wiowarıńınıgıńı.

¹ Poronı —Nionı Gorıxo Kiraisı Jisasoyá wáy wurımeiarıńı wo imónıwınıgıńırı xegı dıńı tını nırıpeańonırını. Nionı payı rına ámá Gorıxoyá imónıgıtá Epesasi ηweáyıne — Seyıne segı nawını ikárınıgıtó, Jisasomı nuxıdıróná pıránıńı uxıdarıgıtáyınerını. Seyıne nání nionı payı rına nearı mónaparıńını.

² “Negı ápo Gorıxo tını Ámıná Jisasi Kiraiso tını wá seawianrı seyıne nıwayırónıro ηweapırı nání seaiıri éisixını.” nimónarını.

“Kiraiso tını ikárınıηwaéne Gorıxo nanı imónıńı apı apı neaiıńırını.” urıńı nánırını.

³ Gorıxo ámá dıńı nıyımıńı tıgıtáyı nimónıro ańınamı ηweáırıxınrı nıwımıxırıná nanı wiıarıńıpı, apı nıpını Kiraiso tını ikárınıηwaéne rıxa neaiıńı eńagı nání omı yayı uméwanıgıńı.

⁴ O xwıtárı sını mimıxımı dánı nene oyá sıηwıyo dánı sıyıkwı mínıηwaéne imónırane xwıyıtá mıneamearıpaxı imónırane yanıtá nání Kiraiso tını nawını ikárınıηwápımı dánı íá yıyamıxımı neaiıńınıgıńı.

⁵ O eńıná dánı nene nání dıńı sıpı wıńı eńagı nání “Ámá nionı íá yıyamıxımı wıáyı Kiraiso wiınıtápımı dánı gı nıaıwı pıaxı memıtáyınıńı wımıxımıgıńı.” yaiwiárıńınıgıńı. Xegı dıńıyo dánı “E éımıgıńı.” nıwımónırı nání e yaiwiárıńınıgıńı.

⁶ Nene re nıyaiwirane seáyı e umeanıtá nání e nıyaiwiárırı eńırını, “O wá nıneawianırıná bı onımiápı mıneawianı nene o xegı dıńı sıxı uyıńo tını nawını ikárınıηwaéne eńagwı nání ‘Ayı enı xıxe níırıxını.’”

m+iwimóní xegí xewaxo anipá wírenapiñíraní?" n+yaiwirane seáyí e umeaníwá nání e n+yaiwiáríri enjíríní.

7 Nene Kiraiso tñní ikárín+ñwaéne enagí nání o yoxáfpámi niperí xegí ragí púfpimí dání Gorixo gwíññíf nearoayírorí xwíyíá xíoyápi n+wiáikirane yaríñwápi yokwarímí neaiirí enjíríní. E n+neaiiríná Gorixo wá onímiápi n+neawianíri neaiñíraní?

8 Oweoi, aga wá ayá wí n+neawianíriñpimí dání nearoayírorí yokwarímí neaiirí enjí enagí nání raríñíní. O dñíf émí saímí n+morí amípi nñní nání nñjía imóníño enagí nání

9 xewaníño e éimigíníri wimóníñpí tñní xixení neríná enjíná dání Kiraiso enfápimí dání áamá nání e wíimigíníri enwípeáríñpí —Apí áamáyá sñwíyo dání ínímí imóníñpíríní. Apí nání nene wía neaókím+xíñíri.

10-11 Enjíná dání enwípeáríñpí apí, ayí amípi nñní anínamí tñní xwíárímí tñní imóníñyí “Kraisomí simañwíyóníñf ínímí wurínaníwá nání rimóníñwíní?” n+yaiwiro xixení e imóníñríxíníri enwípeáríñpíríní. Sía e enwípeáríñpí imóníwínigíníri rínáríníñyí nimóníriná oyá dñíf tñní xixení e imónínfáríní. Pí pí o dñíf neñwíperíná “E éimigíní.” n+iwimóníri yaiwiáríñpí s+wiá mé apí tñní xixení yáraríñpa enjíná dání Kiraiso tñní ikárín+ñwaéne nání “Áamá ayí nioníyá imóníñríxíní.” n+iwimóníri yaiwiáríñpí tñní xixení nerí e neaimíxíñíri.

12 Judayene —Áamá xámí Kraisomí dñíf n+wikwímore re yaiwigíáyí, “O neaiñpimí dání Gorixo yeáyí neayimíxemeanífaríní.” yaiwigíáyí nání nene xámí sñwí ipenwaéneríní. Nene “Aga seáyí e imóníño, ayí Goríxorfaní?” n+yaiwirane seáyí e umeaníwá nání xíoyaéne neaimíxíñíri.

13 Seyíné ení Kiraiso tñní ikárín+gíáyíné enagí nání xwíyíá nepaxíñf imóníñf yanf seaiapígíápi —Apí Gorixo yeáyí seayimíxemeanífa enagí nání yayí seainaríñpíríní. Apí seyíné aría n+wiróná dñíf wíkwírófa enagí nání Gorixo xíoyá imóníñríxíníri xegí kwíyíf sím+mañíyo dáníññf “Níseaiapímífaríní.” ráríñpí tñní ikíyíñíññf seaiáríñíri.

14 Kwíyíf neaiapíñpí tñní ríxa ikíyíñíññf neaiáríníñagí nání dñíf re moñwíní, “Gorixo ‘Níseaiimífaríní.’ ráríñf sñní m+neaimíñpí tñní xixení n+neaiimífaríní. Xíó ‘Nioní tñní nññwero nioníyáyí imóníñríxíní.’ yaiwiaríñpí tñní xixení imónaníwá nání gwíññíf neaikwamíxínífaríní.” Dñíf aníñf e moñwíní. Nene “Aga seáyí e imóníño, ayí Goríxorfaní?” n+yaiwirane seáyí e umeaníwá nání xegí kwíyípi tñní

ikíyinjíninjí neaiárinjíríní.

“Goríxomí seyíné nání ríxíjé seauríyaríjáríní.” uríjé náníríní.

15-16 Goríxo apí apí e seaiinjé enjagí nání nioní ení áamá wí re raríjagá, “Epesasí ñweáyí Ámíná Jisasomí dínjé níwíkwíro áamá Goríxoyá imónígá níní nání dínjé sípí wiaríjotí.” raríjagá ará wíjagé dání nioní seyíné nání Goríxomí yayí níwíayíríná wí píní wíararíjámání. Ríxíjé nuríríná seyíné nání dínjé nímorí

17 ríxíjé re seauríyaríjáríní, “Negí Ámíná Jisasí Kiraisoyá Ñwáoxíní, seáyí e rímepaxí ápo Goríxoxíní, Epesasí ñweáyo ananí re wííríxíní. Joxí díxí kwíyípmí dání ayí dínjé émí saímí mopírí nání síkíkwí womíxírí díxí imóníjé nání xíxéní níjé imónípírí nání wíá wókímíxírí éíríxíní.” seauríyaríjáríní.

18-19 Seyíné rípi rípi níyaiwíro níjé xíxéní imónípírí nání ríxíjé seauríyaríjáríní, “Goríxo nioníyáyí nímorí nioní téní ñweáíríxíní wéyo íá neaumíríjé dínjé ikwímoaríjwápí, ayí apírífaní?” yaiwíro “Xíoyáéne awíaxí imóníjé neaímeaníapí —Apí ayá tíjé símí símí e mepaxí imóníjépiríní. Apí, ayí apírífaní?” yaiwíro “Xíoyá enjé síxé eáníjé pírí míwíáíkipaxí imóníjépiríní —Apí aga seáyí émí imóníjépiríní. Áamá xíomí dínjé wíkwíroarígáyó dínjé síxé wímoaríjépiríní. Apí, ayí apírífaní?” yaiwíro epírí nání o segí dínjé wíá seaókímíxíní nání omí ríxíjé seauríyaríjáríní. Xíoyá enjé síxé eáníjé dínjé wíkwíroñweáéne síxé neaímoaríjé apí pípi maríáí,

20 enjé síxé eáníjé Kiraiso xwáripáyo dání owíápínímeanírí síjé wímíxírí anjínámí xíoyá wé náúmíní onjweanírí wímíxírí enjé, ayí xíomí dínjé wíkwíroñweáéne dínjé síxé neamímoaríjé axípiníríní.

21 Wé náúmíní ñweano, o gíyí gíyí seáyí e nímorí wíníyo seáyí e umenjweaarígáyoraní, gíyí gíyí néní tíjweáéne nímorí onjweaneyíní yarígáyoraní, gíyí gíyí enjé eáníjé nímorí omenjweaneyíní yarígáyoraní, gíyí gíyí ámíná nímorí yarígáyoraní, pí pí yoí omíjé xíxegíní yarígáyáyá níwíro rarígáyoraní, ayo níyoní kwíyí imónígáyoraní, áamá imónígáyoraní, níyoní o aga wíarí seáyí e wímóníjoríní. Agwí rínání maríáí, ná ríwíyo ení aníjé e seáyí e níwímóní ñweaníríní.

22 Goríxo amípí níní ámáraní, amípíraní, Kiraisoyá suyímanjwíyo wuríníxíní wímíxíní. O amípí níyoní nání Ámínáo imóníjé enjagí nání áamá xíoyá síyíkí imónígáyó míjéyíníjé wímóníní nání ení wímíxíní.

23 O miñfyíniñf imóniñáná áamá oyá siyikí imónigfáyf xegf wararíniñf imóniñoi. Miñfyi tñni wararí tñni nawíni enáná wará noni xixeni imónariñfpa Kiraiso — O amípi nñni Gorixo wimónariñfpi tñni xixeni imónfwiniginiñi wimixariñoriñi. O Gorixo “Miñfyi xegfpi oñweaniri mñwimónf wará eni tñfyi imónfwiniginiñi.” yaiwiñfpi tñni xixeni imónnfa nání áamá oyá siyikí imónigfáyf api e imóniñoi.

2

“Nanñnanfwa nání imónagwi aí Gorixo siñf neaimixiñfñiñi.” urñf nánfñiñi.

1 Eníñá seyñé Gorixomi mañf niwialikiro fwf yagfápimi dáni nanñniñfñfá nání imónagfáyfñerñniñi.

2 Sini e nimónironá áamá Gorixomi mixfdarigfáyf sipi yarigfápa axfpi e yagfárini. Seyñé kwíyf sipíyf añf pñfyo emeariñfyo xiáwomi — O áamá Gorixomi mañf wialikiarigfáyo sipipi éfrixiniñi dñf ukikayoñoriñi. Oboriñi. Omi seyñé eni xfdagfárini.

3 Áamá Gorixomi mañf wialikiarigfáyf yarigfápa nene eni axfpi nerane pí pí niñkwini mimóniñfpi oyaneyññiñi mñfñiñeainñfñá sa anani yagwárini. Pí pí feapá neainñfññiñi, negf dñfyo dáni oyaneyññiñi neaimónñfññiñi, sa anani yagwárini. Áamá Gorixo wikf niwónñiñi pñf umamóáná nanñniñfñfáyf nñni yarigfápa nene eni negf néra wagwápimi dáni nerñná axfpi nanñnanfwanñiñi yagwárini.

4 Nene e imónaniñi yagwá aiwi Gorixo nene nání dñf sipi niwirñná xwapf ayá wí wiarñgagi nání “Wá oniñiápi wianñimiginiñi.” mñwimónf ayá wí neawianñfñiñi.

5 Nene rixa mañf imóniñáná wá neawianñfñiñi. Nene sini oyá mañf niwialikirane fwf yagwápimi dáni nanñnanfwa nání imóniñáná wá niñeawianñiñi Kiraiso amí owiáññiñiñeaññiñi siñf niwimixiñfñá nene eni nawíni siñf neaimixiñfñiñi. Gorixo wá niñeawianñiñfñiñi dáni yeáyf seayimixemeañfñiñi.

6 Nene Kiraisi Jisaso tñni nawíni siñfñiñf niñeaimixiñiñi neawarñfñiñi. O tñni nawíni ikarññiñwaéne enagf nání o xwárñpáyo dáni owiáññiñiñeaññiñi niwimixiñfñá nene o tñni nawíni wiáññiñeáññiñiñiñi neaimixiñiñi aññnamí gf íwo wé náúmñniñi oñweanñiñi niwimixiñfñá o tñni nawíni ñweáññiñiñiñi neaimixiñiñi enñfñiñi.

7 Ayf ripi nání e enñfñiñi. Áamá nñni agwi ríñá ñweagfáyññiñi, ná rfwíyo ñweapñfñfñiñiñi, nñni Gorixo áamá nání dñf sipi niwiri Kiraisi Jisaso uowarénapñfñiñi nání dñf niñmoróná dñf re yaiwíññiñiñiñi nání e enñfñiñi, “O dñf

wíkwírográyo wá onímiápi níwianírí urowárenapíñímani. Wá áamá wianarígápi tñí xixeni mé seáyí e imóníñípimí aí wiárf ní múrorí imóníñípí níwianírí urowárenapíñíríni.” yaiwíríxínírí nání Goríxo e enjíríni.

8-9 Seyíné Jisasomí dñí wíkwíróaná Goríxo wá níseawianírí seaiñípimí dání yeáyí seayimíxemeañíríni. Segí dñí tñí egfápimí dání yeáyí seayimíxemeañímani. Seyíné nañí yaríñagfa síñwí níseanírí nání yeáyí seayimíxemeañímani. Áamá wí aí wigí egfápi nání weyí mímearínipa éfríxínírí anípá yeáyí seayimíxemeañíríni.

10 Ayí rípi náníríni. Agwí nene imóníñwápi Goríxo neaimíxíñeneríni. Kiraisí Jisaso tñí ikáríníñwaéne neaimíxíñí enagí nání “Imíríñí mimóníñípíni éfríxíní.” yaiwíñípi —Apí eníná dání repeáríñípiñíni. Apimí xídfríxínírí neaimíxíñeneríni.

“Kiraiso Judayene tñí émáyíné tñí nawíní neakumíxáríñíríni.” uríñí náníríni.

11 Ayínání eníná seyíné segí sénáiwa seaxírígíe dání émá imónígíáyíné —Seyíné nání Judayí re seararígíáyíneríni, “Iyí símí sfo mívákwinígíáyíríni.” seararígíáyíneríni. E níríro aí “Iyí símí sfo wákwinaríñwaéneríni.” rínarígíáyí yarígápi, ayí Goríxoyá wé tñí marfáí, áamá wé tñíní wákwinarígápiñíni. Seyíné eníná imónagfápi nání síni dñí oseainíni.

12 Íná Kiraiso tñí míkumíxíní xegí bí nimóníro ná jfámíníñí ñweaagfáríni. Gwí Isíreryíyá imónígáí —Arí Goríxo nioníyáí oimónírí fá yamíxíñíríni. Arí tñí seyíné wigíyí wí imónagfámani. Xwíyá gwí arímí símímanjé e dání “E níseaiimfáríni.” réroáríñípi seyíné ení níseakumíxírí mísearagfíneríni. Seyíné áamá Goríxomí mífdarígíáyí tñí níkumíxíníróná rfwéná nañí apí neaiméanfáríñírí dñí níkwímore xwayí nanírí ñweaagfámani. Goríxo nání bí níjfa imónagfámani.

13 Eníná seyíné e nimóníro Goríxo tfámíní ná jfámíníñí ñweaagfa aiwí agwí ríná Kiraisí Jisaso tñí nawíní ikárínígfa enagí nání o níseapeiríná xegí ragí púpímí dání nípemeámí Goríxo tñíñmíní añwí éñíñí seabíñíríni.

14 Émáyíné Judayí tñí síni símí tñí minípa epírfa nání píyá neawíríñíríni. E nerfíná émáyíné Judayí tñí símí tñí inagfápi, apí xwfnáníñí níseamudfímorí pfrónípi xfo péfímí dání xwfná nípnéamoríñíñí nerí áamá apiaú síyikí ná bíni imónípísi nání imíxíñíríni.

15 Xwfnáníñí níseamudfímorí pfrónípi —Apí ñwí ikaxí eáníñíyo “E éfríxíní. E éfríxíní.” nírírí sekaxí níra uñípi

t́nı́ “E mepanı́. E mepanı́.” nı́rı́rı́ ı́wı́ ikaxı́ nı́ra uı́ı́pı́ t́nı́ ayo eanı́ı́ı́pı́rı́nı́. Apı́ rı́xa sı́wı́a imı́xı́ı́rı́rı́nı́. Ayı́ é máyı́né t́nı́ Judayı́ t́nı́ á má apı́aú nı́onı́ t́nı́ nı́kárı́rı́rı́ı́ı́pı́mı́ dání sı́ı́kı́ á mı́ sı́ı́ ná bı́nı́ oımónrı́rı́ ı́wı́ ikaxı́ eanı́ı́ı́pı́ sı́wı́a imı́xı́ı́rı́rı́nı́. E nerı́ná á má apı́aú mı́ pı́ı́ı́á wı́rı́rı́rı́nı́.

16 Yoxáı́pámı́ penı́pı́mı́ dání á má apı́aú sı́mı́ t́nı́ inagı́ápı́ xwapı́rá eaarı́rı́ sı́ı́kı́ ná bı́nı́ oımónrı́rı́ nı́kumı́xı́mána Gorı́xo t́fámı́nı́ nı́pemeámı́ urı́ emı́ánrı́rı́ ı́wı́ ikaxı́ eanı́ı́ı́pı́ ná mayı́ sı́wı́a imı́xı́ı́rı́rı́nı́.

17 O nı́bı́rı́ é máyı́né, Gorı́xo t́ı́ı́ ná jı́amı́nı́ı́ı́ ı́weagı́áyı́né t́nı́ Judayı́, o t́ı́ı́ aı́wı́ é nı́ı́ı́ ı́weagı́áyo t́nı́ wáı́ re searı́ı́rı́nı́, “Nı́ı́né nı́ t́nı́ nawı́nı́ imónı́pı́rı́ nánı́ rı́xa pı́ı́ı́á seawı́rı́ı́rı́nı́.” searı́ı́rı́nı́.

18 O, negı́ wo imónı́ı́o ápo Gorı́xo t́fámı́nı́ ı́weanı́gı́ nánı́ Judayene t́nı́ é máyı́né t́nı́ ananı́ xegı́ kwı́ı́ı́ nearı́ı́ı́pı́mı́ dání ananı́ o t́ı́ı́mı́nı́ upaxı́ imónı́ı́wı́nı́.

19 Ayı́nánı́ seyı́né sı́nı́ wı́ enı́ı́ı́né mı́mónı́ı́oı́. Sı́nı́ xenı́wı́ı́né mı́mónı́ı́oı́. Oweoı́, rı́xa á má Gorı́xoyá imónı́gı́áyı́ t́nı́ kumı́xı́nı́ı́oı́. Rı́xa Gorı́xoyá fı́wı́axé wı́ı́nénı́ı́ı́ imónı́ı́oı́.

20 Ayı́ rı́pı́ searı́rı́nı́. Gorı́xo aı́ı́ wı́wá nı́mı́rı́rı́ná wáı́ wurı́mearı́ı́gı́áwa t́nı́ wı́á rókı́amoarı́ı́gı́áwa t́nı́ nı́tı́wayı́rómána é máyı́né enı́ seáyı́ e nı́searı́kı́wı́arı́mána nı́mı́ra peyarı́ı́pı́nı́ı́ı́ imónı́nı́. Aı́ı́ iwá nánı́ sı́ı́á xámı́ nı́tı́wayı́rorı́ tı́nı́ı́o, ayı́ Kırı́sı́ Jı́sarı́nı́.

21 Aı́ı́ nı́wánı́ o enı́pı́mı́ dání pı́rı́nı́ı́ı́ nı́kıkı́rónı́ga urı́ xwé nı́móga urı́ yarı́ı́gı́ nánı́ aı́ı́ ı́wı́á Ámı́náo nánı́ wı́wá imónarı́nı́.

22 É máyı́né enı́ Kırı́so t́nı́ ikárı́nı́gı́áyı́né enı́gı́ nánı́ o aı́ı́ Gorı́xo xegı́ kwı́ı́ı́pı́mı́ dání ı́weanı́fa nánı́ iwá nı́mı́ra nı́peyırı́ná xı́oyá sı́ı́kı́ imónı́gı́á wı́nı́ı́ı́ t́nı́ nı́seakumı́xı́rı́ nı́mı́ra peyarı́nı́.

3

“Gorı́xo yumı́ı́ enı́wı́pearı́gı́pı́ wı́á wókı́mı́xı́wı́nı́gı́nı́rı́ nı́rı́pearı́rı́nı́.” urı́ı́ı́ nánı́rı́nı́.

1 Gorı́xo é máyı́né t́nı́ Judayene t́nı́ nawı́nı́ neakumı́xı́ı́ı́ enı́gı́ nánı́ Poronı́ —Nı́onı́ Kırı́sı́ Jı́sarı́ nánı́ é máyı́né wáı́ searı́mearı́ı́gı́ nánı́ gwı́ nı́ı́wı́rı́rı́rı́ı́rı́nı́.

2 Ai “Gorı́xo nı́onı́ wá nı́nı́wı́anı́rı́ é máyı́né wáı́ searı́mı́fa nánı́ nı́rı́pearı́pı́ nánı́ seyı́né rı́xa arı́á rı́fa wı́fawı́xı́nı́?” nı́mónarı́nı́.

3 Xwı́ı́á nene yumı́ı́ nearı́mónı́ı́pı́ Gorı́xo wı́á nókı́mı́xı́ı́gı́ nánı́ apı́ nánı́ nı́ı́ı́á imónı́ı́nı́. Apı́ nánı́ rı́xa bı́ onı́mı́apı́ rı́wamı́ı́ı́ nearı́ searı́nı́.

4 Seyíne api ía nīroróna re yaiwipaxírini, “Gorixo enína dani e éimiginiri yumí yaiwiáriri Kiraiso agwi rína neaimxiri enípi nani nijá Poro imóninípi, ayí apírani?” yaiwipaxírini.

5 Áma enína dani neweáa bagáyí api nani xe nijá oimónipoyiniri wá wókímixinímani. E mepa neri aí agwi rína kwíyípimi dani xegí wá wurimeiarigfawami tñi wá rókiamoarigfawami tñi yumí enwipeáragí api nani anani wá wókímixarini.

6 Yumí Gorixo enwipeáragí wá neaókímixípi, ayí ripirini. Émáíne xwiyá yayí neainarinípipimi dñí níkwīroróna Kiraisi Jisaso tñi nawíní ikárinígáyíne imónigápimi dani seyíne Judayí tñi nawíní Gorixo ipimoárinípi meapaxí imóniro ayí tñi níkwímixinimána siyikí ná bini imóniro Gorixo “E niseaimfáriní.” símimaníyo dani réoárinípi ayí tñi nawíní seaimeapaxí imóniro egfáyínerini. Yumí Gorixo enwipeáragí wá neaókímixípi, ayí apírini.

7 Gorixo xwiyá api wá nurimeíwiniginiri ninirípearfna “Omíniní e niiná nani wá níwianiri anípa e owiimíni.” yaiwinípi tñi xixeni niiri “Ení síxí owímiximíni.” yaiwinípi tñi xixeni niiri neri níripeanírini.

8 Áma Gorixoyá imónigáyo onaxíyíkwini imóniníáoní, ayí nioní imóniníá aiwi o émayo awiaxí xegí bí imóniní Kiraiso neaiinípi —Api aga seáyi émi imóniní enagi nani áma wigí dñíyo dani wí “Ayí apírani?” yaiwipaxí mimóninípirini. Api nani wá urfwiniginiri Gorixo wá api e níwianiri níripeanírini.

9 Áma Gorixo ayo e wíimiginiri yumí yaiwiáragípi nani re yaiwipírfa nani, “Gorixo nerfna xfo yaiwiáragípi tñi xixeni enírfani?” yaiwipírfa nani wá wókímixíwiniginiri eni níripeanírini. Xámi Gorixo —O amípi níni imixinorini. O ínimi rípi yaiwiáragípi nani, “Ámayo yeáyí uyimixemeámfa nani api éimiginí.” yaiwiáragípi nani “Áma xe anani nijá oimónipoyí.” míyaiwí yumí níwia wagírini.

10 Agwi rína anína tñiní néní tígáyí tñi áminá imónigáyí tñi Gorixo áma xixegíni imónigáyí níkwímiximána siyikí ná bini wimixariníagi síjwí níwīnīróna “Nijá xixegíni Gorixo imóninípi síxí ínínána níkwioámga eáarinípi yapi ría imóniní?” yaiwipírfa nani enína dani ámayo yumí níwia wagírini.

11 Api e nerfna xfo enína dani “E éimiginí.” yaiwiáragípi —Api negí Ámína Kiraisi Jisaso neaiinípipimi dani xixeni

yariñpírini. Api tñni xixeni eniniginí.

12 Kiraiso tñni nikárinirane nání ayá igigí mé epaxíriní. “Gorixomi rixinjí bî ouraneyi.” nîneaimóniríná omí dñjî nîwîkwírorinjípimi dání “Ananí arfá neainîjoi.” nîyaiwirane o táfáminínjî nurane rixinjí urípaxí imónîjwini.

13 Ayínání nioní re osearimíni, “Nioní seyíné arírá seaimínirí yariñápí nání xeaninjí rîpî nímeáípi nání Gorixomi nuríróná anîgwî manjî ríninjí meaarînanîginírî kikiáfá mepaní.” osearimíni. Nioní nímeáípi, ayí apimí dání seyíné seáyi e imónipírfa nání nímeaarîjagi nání seararîjini.

“Gorixo enjî sixí seaimíxíwînjîginírî seuriyarîjárini.” urîjî nánirini.

14-15 Ayínání nioní ápo Gorixomi —O gwí arí arí anjnamí ñweagfáyorani, xwáfárimí ñweagfáyorani, ayo nîyoní emeanjorini. Omí rixinjí urimínirí nání xómîjî nîyîkwirí re urarîjárini,

16 “Joxí Epesasi ñweáyo joxiyá kwíyîpimi dání enjî sixí weámíxei. E nerfíná joxí píraninjí rixídiplrfa nání seáyi e xewanîjoxi níkínirí imónîjîpi tñni wigí dñjî enjî sixí weámíxei.” urarîjárini.

17 Ámá anjî wiwámí nîpáwiríná yarîgfápa Kiraiso segí dñjî wîkwíroarîgfápimi dání nîwîapírî oseanweanírî rixinjí “Enjî sixí weámíxei.” seuriyarîjárini. Íkíá xwáfáyo pípiñjî nîwárírî xaiwí roarîjîpa seyíné ení axípi e nero Gorixo wá seawianîjîpimi pípiñjî nîwáríro xaiwí rótrixinírî seuriyarîjárini.

18-19 Seyíné e nimónirónáyí, ámá Gorixoyá segí wînyí nñni tñni Kiraiso nene nání dñjî sipí wiarîjîpi —Dñjî sipí o wiarîjîpi ámaéne negí wîyo wiarîjwápi tñni xixeni mimónini. Api aga seáyi e ná émi imónîjîpirini. Api nání ámá nîjía nimóníro aí “Yoparí e iyí rimónini?” nírî nîjía xixeni mimónipaxípirini. Api nání seyíné dñjî nîmoro “Ayí api ipi rimónini?” yaiwípíríriní. E nerónáyí Gorixo nimónirí yarîjîpi nîpini nání dñjî sixí seaimopaxíriní.

20-21 Gorixomi —O nene rixinjí nuríranéná “E neaii.” urírane “E epaxorfáni?” yaiwirane yarîjwápiní neaiipaxomani. Xíoyá enjî sixí eánîjîpi rîxa neamímonjîyo dání aga seáyi émi wíarí múropaxí imónîjîpi neaiipaxorini. Omí Kiraisí Jisasoyá sîyikí imónîjwaéne, o tñni nawíní ikárinîjwaéne íníná anîjî miní yayí numéra úwanîginí. Ámá ríná dání gíní gíná ñweanwaéne yayí numéra wanfáwá nání imónáríwînjîginí. “E éwanîginí.” nimónariní.

4

*“Kiraisoyá síyikí imóniḡwaéne oyá wararí imóniḡwini.”
ur-iḡ náni-rini.*

¹ Ayináni Ámináo náni wáf rimeariḡápimi dáni ḡwí niḡwirárigfoni eni rirémixí bi rípi oseaimini. Ámá wí seyíne emeariḡagfa siḡwí niseaniróná diḡi re seaiaiwipírfá náni, “Gorixo ayí naní e imónírxixiniri wéyo fá umiriḡípi tíni xixeni ayo rfa yariḡoi?” seaiaiwipírfá náni fá seaumiriḡípi náni diḡi nimoro píran-iḡ éfrixini.

² Yunigfáyíne imónírxixini. Ámáyo awayini méfrixini. Ámá wí uyíni niseaikárirínáyí aí xe oneaikárfipoyiniri siḡwí winírxixini. Ayí náni diḡi sípi niseairiḡípi mí dáni ikwianwí weapinírxixini.

³ Kwíyí Gorixoyápi seyíne nawini ikárinipíri seakumixiḡi enaḡi náni piyífa seawíriḡíyíne ḡwiaumí niniriḡípi mí dáni an-iḡ apini e imóníwaniginiro xaíwí fá xirírxixini.

⁴ Ayí rípi náni searariḡini. Wará Jisasoyá síyikí imóniḡwaéne imóniḡwári ná wiríni imóniḡwini. Kwíyí ninenení neaímeaḡípi eni ná biní imónini. Gorixo nioniyá oimónífoyiniri wéyo fá nneaumiríná “Xfo neaiiníapi, ayí apírfani?” yaiwiani náni neaimixiḡípi bi bi mimóní axípiní imóniḡaḡi náni diḡi “E neaiiníarini.” niyaiwirane wikwímoariḡwápi eni ná biní imónini.

⁵ Negí Ámináo eni ná wonirini. Diḡi wikwíroariḡwápi eni ná binirini. Wayí Kiraisomi diḡi niwikwírómáná meariḡwápi eni ná biní imónini.

⁶ Gorixo —O ámá níni emeaḡorini. Omi níni simaḡwíyóniḡi wurínigíforini. Niyoni xfo wimónariḡípi mí dáni wimíxariḡorini. Niyoni diḡi ukikayoḡorini. O eni ná wonirini.

⁷ Api nípiní ná biní ná biní nimóga uḡaḡi aiwi o Jisasoyá síyikí imóniḡwaéne wá nneawianiri ayí e epaxí e epaxí imónírxixiniri síxí neamímoḡípi xixegíni síxí neamímoḡíriní. E neríná sípí míneai Kiraiso wá nneawianiri neaiiḡípi tíni xixeni neamímoḡíriní.

⁸ Ayináni Bíkwyo dáni Kiraiso náni re niriniri eánini, “O émi náni nípeyiríná pikiorápíyí aga ayá wí nímera yiri ámáyo wá niwianiri anípa bi míni wirí eníriní.” Bíkwyo dáni e niriniri eanini.

⁹ Xwíyífa “O émi náni nípeyiríná” rin-iḡípi pí náni rinini? Ayí o síní anínamí náni mípeyipa neríná xámí xwíarími íniríwámíni piy-iḡ siwí aníminí wepíniḡo enaḡi náni rinini.

10 Wepɛnɛnɛ, ayɛ peyinɛ axorɛnɛ. Nɛpeyirɛnɛ amɛpɛ nɛnɛ Gorɛxo “E imɔnɛwɛnɛgɛnɛ.” yaiwiarɛnɛpɛ xɛxenɛ imɔnɛnɛnɛ nɛnɛ oemɛnɛrɛ anɛ pɛrɛyo wiarɛ seayɛ rɛwɛmɛnɛ peyinɛnɛgɛnɛ.

11 Xwɛyɛfɛ nionɛ mɛnɛ irɔɔ rɛpɛ, “Amɛyo wɛ nɛwianɛrɛ anɛpɛ bɛ mɛnɛ wirɛ enɛrɛnɛ.” mɛnɛ irɔɔ apɛ, ayɛ rɛpɛ nɛnɛrɛnɛ. Kiraiso amɛ wɛyo wɛfɛ nurɛmeɛrɛxɛnɛrɛ wimɛxɛnɛrɛnɛ. Wɛyo wɛfɛ nɛrɔkiamɛrɛxɛnɛrɛ wimɛxɛnɛrɛnɛ. Wɛyo sɛnɛ Gorɛxomɛ mɛxɛdarɛgɛfɛyo awɛnɛ nurɛrɔnɛ ɔnɛnɛnɛ imɔpɛrɛfa nɛnɛ misɛ imɔnɛrɛxɛnɛrɛ wimɛxɛnɛrɛnɛ. Wɛyo rɛxa Gorɛxomɛ xɛdarɛgɛfɛyo umenɛwearo urɛwapɛyiro ɛrɛxɛnɛrɛ pasɛtɛ wimɛxɛnɛrɛnɛ.

12 Gorɛxoyɛ imɔnɛnɛwɛ nɛnenenɛ xɛxe arɛrɛ inɛpaxɛ imɔnanɛwɛ nɛnɛ wonenɛ wonenɛ apɛ apɛ e nɛneaimɛxa unɛrɛnɛ. Kiraisoyɛ warɛ nene inɛnɛwɛrɛ sayɛ nimɔga unɛfa nɛnɛ xɛxe arɛrɛ inɛpaxɛ imɔnanɛwɛ nɛnɛ apɛ apɛ e nɛneaimɛxa unɛrɛnɛ.

13 Nene Gorɛxo apɛ apɛ e nɛneaimɛxa unɛpɛmɛ dɛnɛ xewaxomɛ dɛnɛ axɛpɛ wɛkwɛrorane o nɛnɛ xɛxenɛ nɛjɛfɛ imɔnɛrane neranɛnɛ bɛnɛ bɛne marɛfɛ, axenenɛ imɔnanɛwɛrɛnɛ. Yɔfɛ Kiraiso imɔnɛnɛpɛ nene enɛ apɛ tɛnɛ xɛxenɛ imɔnanɛwɛ nɛnɛ apɛ apɛ e nɛneaimɛxa unɛrɛnɛ.

14 Gorɛxo apɛ apɛ e nɛneaimɛxa unɛ enɛgɛ nɛnɛ agwɛ nene sɛnɛ pɛpɛpɛ yapɛ imɔnɛpaxɛ mimɔnɛnɛwɛnɛ. Ewɛ imeamɛkwɛ nerɛnɛ mamɔwɛrɛrɛ mɛfeyoarɛ nɛra warɛnɛpɛ, imɛnɛ nerɛnɛ nɛxemɛ urɛ nɛxemɛ bɛrɛ nɛra warɛnɛpɛ nene enɛ axɛpɛ sɛnɛ e epaxɛ mimɔnɛnɛwɛnɛ. Xwɛyɛfɛ nepa mimɔnɛnɛ xegɛ bɛ xegɛ bɛ nearɛwapɛyanɛro yarɛgɛfɛpɛmɛ dɛnɛ sɛnɛ nɛxemɛ neaurɛ nɛxemɛ neabɛrɛ epaxɛ mimɔnɛnɛwɛnɛ. Ayɛ rɛpɛ seararɛnɛ. Amɛ nepaxɛnɛ nimɔnɛro wigɛ inɛyɛnɛnɛ nimɔnɛrɛnɛpɛmɛ dɛnɛ yapɛ nearɛwapɛyanɛro ɛfɛyo sɛnɛ arɛfɛ yɛmɛgɛ wɛpaxɛ mimɔnɛnɛwɛnɛ.

15 E mimɔnɛpa nerane xɛxe wɛ nɛwianenɛranɛnɛ xwɛyɛfɛ nepa rarɛgɛfɛpɛnɛ fɛ xɛrɛwanɛgɛnɛ. Apɛ nɛxɛrɛranɛnɛyɛ, nene pɛ pɛ nerɛnɛ yɔfɛ imɔnɛnɛwaɛne nimɔga nurane Kiraiso tɛnɛ pɛrɛnɛnɛ kumɛxɛnanɛwɛrɛnɛ. O warɛrɛ imɔnɛnɛwaɛne nɛnɛ mɛnɛfɛyɛ imɔnɛnɛ.

16 O mɛnɛfɛyɛnɛnɛ imɔnɛnɛnɛnɛ oyɛ sɛyɛkɛ imɔnɛnɛwaɛne xɛfɛ neaimɛxarɛnɛpɛmɛ dɛnɛ wɛ sɛkwɛ upɛkwɛ sanɛwɛ ayɛ nɛwɛkwɛrɔnɛrɛ imɔnɛnɛpɛnɛnɛnɛ imɔnɛnɛwɛnɛ. Apɛ nɛpɛnɛ e imɔnɛwɛnɛgɛnɛrɛ imɔnɛnɛpɛ tɛnɛ xɛxenɛ nerɛnɛfɛyo dɛnɛ ɛkwɛrɔnɛnɛ. Apɛ apɛ e imɔnɛwɛnɛgɛnɛrɛ imɔnɛnɛpɛ tɛnɛ xɛxenɛ nero dɛnɛ sɛpɛ nɛnɛrɛnɛyɛ, warɛ nɛrɛnɛ xwɛ niwiarɔa urɛ enɛ sɛxɛ ɛnɛrɛ nɛra unɛfɛrɛnɛ.

“Xamɛ yagɛfɛpɛ yarɛ nɛpɛmoro sɛnɛ bɛ nɛwirɛrɛnɛrɛxɛnɛ.”

urijá nánirini.

17 Ayínáni nioní Ámináo tñni ikáriniñáoní ikwairírf bi oseaimini. Ámá Gorixo nání majfá imónigfáyf yarigfápa siní mepa éfrixini. Ámá ayf amipí surfímá imóniñfp+ nánini dñj+ moarigfáyf enagi nání rarini.

18 Sipipi nání dñj+ nímoro nání wigf dñj+ sfá yimixinarigfáriní. Majfá ikáriníro dñj+ wakísf iníro yarigfá enagi nání dñj+ niyimñj+ Gorixo ámá xfómí dñj+ wíkwíroarigfáyo síxí uyariniñfp+ tífáyf mimóniñoi.

19 Wigf dñj+ sfñánñj+ imóniñagi nání ayá bi yarigfámani. “fwf inanfwá nání rfa imóniñwini?” niyaiwiro sfm+ xeadfpénarigfáriní. Pí pí piaxí weánipaxí imóniñfp+ aí siní mé wiárf yarigfáriní.

20 Ayf e yariniñgfa aiwi seyfné Kiraiso nání nisearéwapiyirfná wí e searéwapiyigfámani.

21 Nioní re nimónarini, “Seyfné Kiraiso nání ríxa arfá wigfáriní. Ámá Jisaso tñni ikáriniñgáyf epaxí imóniñfp+ ríxa searéwapiyigfáriní.” nimónarini. Ámá Jisasomí xfdarigfáyfní nepaxiñj+ imóniñfp+ nání nijfá imónigfá enagi nání rarini.

22 E éfrixinirí ríxa searéwapiyigfápi, ayf rípirini. Seyfné siní Jisasomí dñj+ míwíkwíropa nerfná sipí imónagfápi — Apí seyfné sipí néra wagfápimi dání sfñání imóniñfp+rini. fwf nání mñj+ inarigfápimi dání xwirfá seaikxémínirí nání yapf seaíwapiyimínirí enfp+rini. Apí yarániñj+ pfmófrixiní.

23 Ámí bi seyfné ríxa searéwapiyigfápi, ayf rípirini. Segf dñj+ moarigfápi ámí sfñj+ bi yárfó inífrixiní.

24 Ámí bi searéwapiyigfápi rípirini. Seyfné ámí ámá sfñj+ oimónífoyínirí Gorixo seaimixiyífp+ —Apí Gorixo xewaníño imóniñfpa imóniñfp+rini. E nimóniróná nepaxiñj+ nimóniriniñfpimi dání wé róniñj+ ero Gorixo wimónariniñfp+ ero epaxfp+rini. Apí seyfné ñwirárinífrixiní.

Enj rirémixí bi winj nánirini.

25 Ayínáni segf yapf rarigfápi emí nímómáná woxini woxini ámá seaímeaarigfá gíyf gíyo xwiyfá nurirfná nepaxiñfp+ni urífrixiní. Nene Kiraisoyá wará axfrimí dániniñj+ ninirane xíxe íkwíkwírf iníñwaéne enagi nání rarini.

26 Seyfné wikf niseaónirí aiwi wikf seaónífpimi dání “Xe sipí oemini.” niyaiwirí e mepa éfrixini. Wikf xwapf ayá wí nóga mupa éfrixini. Siní niseaónirfnáyf, sogwf ípímeáf e dání pñni wiárfrixini.

27 E nero obo ayí íwí éfríxíníri xe yapí oneaíwapíyíníri síñwí mîwínípa éfríxíní.

28 Íwí meaarígíáyí ámí íwí bí mîmeapa éfríxíní. E mepa nero ríwí níríkwínímáná wigí wé tîní omíñí xixení imóníñpí nero ámá amípí nání dîwí ikeamónarígíáyo arírá wíwanígíníri éfríxíní.

29 Segí maníyo dání sípí xwíyíá bí aí mîrípa éfríxíní. Ámá pí pí xwíyíá urípaxí imónígíáyo wigí imónígíápí tîní xixení nuríríná dñí síxí ínípaxí imóníñpíní urífríxíní. Gíní gíná nuríróná naní owímíxaneyíníro nání dñí wíá wónípaxí imóníñpíní urífríxíní.

30 Seyíné sípí neríñpímí dání kwíyí Goríxoyápi dñí ríá uxepaxí imóníñpí wí mepa éfríxíní. Kwíyípi, ayí sía yoparíyi Goríxo gwíníñí sealkweaníá nání ríxa íkíyíñíñí seaiáríñpí enagí nání seararíñí.

31 Dñí wí sía mîyíkínípa éfríxíní. Míxí wí rípaxí mímónípa éfríxíní. Wikí ríá ápiáwíníñí mónípa éfríxíní. Xwamiání wí mepa éfríxíní. Xwíyíápai wí munwírárípa éfríxíní. Símmí tîní wí mîwípa éfríxíní.

32 Apí apí mepa nero xixe dñí sípí íníro wá wíaneníro éfríxíní. E neróná Goríxo Kiraiso seaiñpímí dání segí wikárígíápí yokwarímí seaiñpí seyíné ení xixe yokwarímí ínífríxíní.

5

1 Seyíné niaíwí Goríxo dñí síxí seayíñíyíné enagí nání omí íkaníñí wíaxífdífríxíní.

2 Kiraiso —O ámaéne naní neaimíxímíníri nání yoxáfpámí xe onípíkípoyníri neríá Goríxomí píyíá wírífamígíníri rídíyowáníñí níníri omí sínadíñí naní weañoríní. O nene nání dñí sípí nîwiríná neaiñpí nene ení pí pí neranéná “Ámáyo dñí sípí nîwiríñpímí dání ríá yaríñwíní?” nîyaiwínírane naníñí wííwanígíní.

3 Seyíné ámá Goríxoyá imónígíáyíné enagí nání ámá wí seyíné nání rípí rípí rípaxí oimónípoyníri síñwí mîwínípa éfríxíní, “Ayí íwí apí ínígíawíxíní. Píaxí weánípaxí apí egíawíxíní. Amípí wí mîneamúropa oeníri aníñí míní yaríñot.” Apí apí rípaxí oimónípoyníri síñwí mîwínípa éfríxíní. Seyíné apí apí wí mepa éfríxíníri seararíñí.

4 Seyíné ríperírí níríróná xwírímímí íníñí bí mîrípa éfríxíní. Sípí íkaxíraní, xwíyíá míponíñíraní, bí mîrípa éfríxíní. E mepa nero Goríxomí xífo seaiñpí nání yayí wífríxíní.

5 Seyíné rípí nání ríxa nífíá imóníñagíá nání raríñí. Ámá íwí ínarígíáyíraní, wigí xwíoxíyo píaxí

eámixinarigfáyíraní, áamá amípí wí mĩneamúropa oenírí aníñf miní yarigfáyí —Ayf amípí mĩneamúropa oenírí yarigfápí wigf ñwáníñf nimixíro mearigfáyíriní. Áamá ayíraní, ayf níníyí wo aí Kiraiso tñní Goríxo tñní awaúyá xwioxíyo wí nĩñweanfámání.

“Goríxoyá wfá ókíñfípíní néra eméwanigíní.” uríñf náníríní.

⁶ Seyfné sipí apí apí oépayínírí yapí searepísipíríxínírí awíníñf ñweáfíxíní. Áamá Goríxomí maní wíakíarigfáyí apí apí yarigfáyí enagí nání o xegf wíkf wóníñfípí pírí umamonfá enagí nání seararíñí.

⁷ Ayínání seyfné ayf tñní nĩkumíxíníro mepí mĩtínípa éfíxíní.

⁸ Eníná seyfné sipí apí apí néra nuróná sfá yíníñfímíníñf emeagfáyíné imónagfá aí agwí ríná Ámínáo tñní níkaríníríñfípímí dání wfá ómíxíníñe emearigfáyíné imóníñagfa nání seararíñí. Ayínání wfá ómíxíníñe yarigfá wíyfnéníñf nimóníro éfíxíní.

⁹ Áamá wfá ómíxíníñe emearigfápímí dání pí pí nanf imóníñfípíraní, pí pí wé róníñf imóníñfípíraní, pí pí nepa imóníñfípíraní, nípíní yarigfá enagí nání raríñí.

¹⁰ Apí apí nerónáyf, Ámínáo wimónaríñfípí nání éwapfínfíxíní.

¹¹ Áamá sfá yíníñfímíní emearigfáyí tñní nĩkumíxíníro sipí ayf yarigfápí —Apímí dání áamáyo nanf wí wípaxf meníní. Apímí dání áamá xwírání ikíxénípaxfípí imóníní. Apí mepa éfíxíní. E mepa nero áamá níní “Sfá yíníñfímíní emearigfáyí yarigfápí sipí rfa imóníní?” oyaiwípoyínírí uyíwf wfáníñf wómíxíríñí.

¹² fwf wigf yumfí yarigfápí nerfnání marfái, sa apí nání nírírná aí ayá neainípaxf enagí nání xwíyá rípí nírí eáápímí neámíméíní.

¹³ E nerí aí amípí áamá yarigfáyo wfá wómíxáná “Apí nanf rfa imóníní? Sipí rfa imóníní?” yaiwípaxfíní. Wfá wómíxáná amípí síñání nimóníríñfípímí dání wfá ónaríñf enagí nání raríñí.

¹⁴ Ayínání áamá sipí yarigfáyo xwíyá rípí Bíkíwíyo dání uríníní, “Sá wenf roxíní, ríxa ríkewóneí. Áamá píyí wegfe dání ríxa wíápnímeaf. E éaná Kiraiso wfá rómíxíníñot.” uríníní.

¹⁵ Ayínání seyfné nemeróná síñwí tñní nemero majfá níkarínírí yarigfáyí yapí mé dñf émí saímí moarigfáyí yapí éfíxíní.

16 Ríná áamá sípí xwapí ayá wí yarigííná enagí nání seyíné síní naní imóníñípi epaxíná imóníñánáyí, e éfríxíní.

17 Ayínání agwí seyíné xaxá mikárínípa nero Ámínáo “E éfríxíní.” wimónaríñípi nání nífá oimónaneyíníro éfríxíní.

18 Inígí papíkí yarígíápi xwapí níníro papíkí mepa éfríxíní. Xwiríá seaikíxepaxí enagí nání seararíñíni. Goríxo wimónaríñípi yaníwá nání xíoyá kwíyípi xe neaxíxérówinígíní éfríxíní.

19 Seyíné xwíyá níníróná soní Goríxo neaiñípi nání ríníñípi tíní seaní Kiraiso nánípi tíní soní oyá kwíyí nánípi tíní níníro rínífríxíní. Ámínáomí yayí numeróná maní tíní soní níníro aí díní tíní ení rífríxíní.

20 Pí pí seyíné seaímeaaríñípi níníni nání ápo Goríxomí yayí wífríxíní. “Negí Ámíná Jisasi Kiraiso tíní ikáríníñagwí nání yayí wípaxífríani? Oyí, e epaxífríni.” nīyāiwīro e éfríxíní.

21 Nene aríá nīwirane wáyí winwáo Kiraiso enagí nání símanwíyóníñí xíxe yeáyí uríníntíwanígíní.

Wígí xiepíwamí uríñípi náníñíni.

22 Xiepíwayíné, Ámíná Jisasomí símanwíyóníñí yeáyí wurínarígíápa segí oxowamí ení símanwíyóníñí yeáyí wurínífríxíní.

23 Kiraiso áamá xíoyá síyikí imónígíáyo —Ayo gwíníñí roayíroní enagí nání xíoyá waráríníñí imóníñotí. Ayo Kiraiso míñíyíníñí wimóníñípa oxowa wígí apíxíwayá míñíyíníñí imóníñagí nání raríñíni.

24 Kiraisoyá síyikí imónígíáyí xíomí símanwíyóníñí wurínarígíápa apíxíwayíné ení segí oxowa pí pí nání searáná aríá nīwīro símanwíyóníñí wurínífríxíní.

Wígí xiagwowamí uríñípi náníñíni.

25 Xiagwoyíné, Kiraiso xegí síyikí imóníñíyí nání díní sípí nīwīrī arírā winíá nání xe yoxáfpámí onípíkípoyníni enípa oxoyíné ení segí apíxíwamí díní sípí wífríxíní.

26 O e neríná xegí síyikí imóníñíyí pípí imóníwínígíníni maríá, “Díní wíkwíronwíní.” ráná igíá eámonípmí dání íkwíránáníñí oimónípoyníni enífríni.

27 Xíoyá síyikí imóníñíyí xegí símímaníminí nīñwíríníñí imíñíñí mimóníñagí owínímíníni e enífríni. Rapírapí mídunípa erí kíkwinwí meakínípa erí eníyí yapí imóníñagí owínímíníni erí síyikwí mínípa erí xwíyá meárínípaxí mimónípa erí enagí síñwí owínímíníni erí e enífríni.

28 Ayínání oxoyíné woxíní woxíní jīwaníñoxí díní sípí níníni píráníñí menaríñípa segí apíxíwamí ení díní sípí

níwiro píráníḡ uméfríxini. Meánigítipimi dání wará ná bini imóniḡagí nání áamá xiepími dñí sípí níwiríná xfo eni nawíni dñí sípí inaríḡ enḡagi nání rariḡini.

²⁹⁻³⁰ Nene níjfarini. Xegí warápimi áamá go peá mónariḡrini? Oweo. Kiraiso xfoyá warárimi dání síkwí wé iníḡyíniḡ imóniḡagwi nání xfoyá síyikí imóniḡwaéne pírániḡ neameariḡpa áamá nñni eni axípi aiwá نیرو pírániḡ menaniri ero yariḡá enḡagi nání rariḡini.

³¹ Bíkwiyo dání re níriniri eánini, “Ayínáni oxo xaniyaú pñni níwiárimi xegí apixi tñni níkumíxiniíná sini xixegíni mimóní ná ayí ná biniḡniḡ imónariḡíriini.”

³² E níriniri eániḡpi xwiýá xwé yumí imóniḡ bini nání eni rini. “Kiraiso tñni áamá xfoyá síyikí imóniḡyí tñni nání rini.” nimónarini.

³³ E nerí aiwí oxoyíné woxini woxini sewaniḡoyíné dñí sípí inariḡápa segí apixiwami eni dñí sípí axípi wífríxini. Apixiwayíné eni segí oxowa searípi xixeni aríá níwiro wéyo uméfríxini.

6

Niaíwíyo uriḡipi nánirini.

¹ Niaíwíyíné, Ámináo tñni nawíni ikáriḡíyíné segí ápowami tñni inókiwami tñni xixeni maḡí aríá wífríxini. E nerónayí, ayí xixeni imóniḡpi yariḡagíá nání rariḡini.

² Nwí ikaxí wé wúkaú Goríxo níra nuríná re riniyí “Seyíné xixeni níxídirínayí, naḡpi seaímeaníriini.” riniyí xami riniḡpi, ayí ririini, “Segí ápowami tñni inókiwami tñni wé ikwianḡwíyo ḡwiráfríxini.

³ Xwíá tfo ḡweañána naḡí imóniḡpi seaímeari xwiogwí obaxí seamúrori eníá nání ayo wé ikwianḡwíyo ḡwiráfríxini.” riniḡpi apiriini.

Xanowami uriḡipi nánirini.

⁴ Xanoyíné, niaíwíyí wikí ónipaxí imónipri nání uyíni mímé Áminá Jisasomi xídaríḡíyí epaxí imóniḡpi wiepísiri xfo riniḡpi uréwapiyiri éfríxini.

Xináiwániḡ nímoníro omiḡí wiiariḡíyíyo uriḡipi nánirini.

⁵ Xináiwániḡniḡ nímoníro omiḡí wiiariḡíyíné, segí bosí xwíá tfo ḡweagíawami wáyí wiro ení síriḡwí wiro nero aríá yímiḡí wífríxini. Kiraiso riniḡpi aríá níwiro xídaríḡápa bosowami yapí mívíwapíyí pírániḡ yómiḡ nímoníro sekaxí searariḡápi tñni xixeni éfríxini.

⁶ Wí bosowa weyí oneamépoiñiri wigí síḡwí anigé dánini nepániḡ nímoníro yariḡápa mé seyíné Kiraisoyá

xináiwayínéninǵ nimóniro omiǵ wiiarigǵáyǵné enǵǵí nánǵ Gorixo “E éfrixini.” wimónariniǵpi nero ayá tǵni segǵ bosowami arǵá wírfixini.

⁷⁻⁸ Xináiwaniniǵ nimóniro omiǵ wiiarigǵáyǵrani, omiǵ wiipǵri nánǵ áxenwarǵ minigǵáyǵrani, nǵniyǵ pí pí nanǵ yarigǵáǵpǵ nánǵ Ámináo pǵrǵ numamorǵná wigǵ yarigǵáǵpǵ tǵni xixeni wiinǵá enǵǵí nánǵ seyǵné nijǵfárinǵ. Ayináni segǵ bosowami seararigǵáǵpǵ neróná “Ámá wí nánini mǵyariniwini. Negǵ Áminá Gorixo nánǵ enǵ yariniwini.” niyaiwiro yayǵ tǵni éfrixini.

Bosowami uriniǵpi nánirini.

⁹ Wigǵ Bosoyǵné enǵ omiǵ seaiarigǵáǵawa yómiǵ nimóniro seaiǵápa axǵpi e nero píraniniǵ umérfixini. Bosǵ seyǵné seamiearǵ ayo umiearǵ enǵ anǵnamǵ ǵweaǵorini. Wí sǵmǵ sǵmǵ e niǵmerǵ yarigǵáyǵniniǵ mimóniniǵorini. O e imóniniǵo enǵǵí nánǵ seyǵné nijǵá imóniniǵoi. Ayináni segǵ omiǵ seaiarigǵáǵawami éf uremoarigǵáǵpǵ pǵni wiárfrixini.

“Mixǵ nánǵ ikǵnǵfrixiniri neaiapiniǵpi ikǵnǵfrixini.” uriniǵ nánirini.

¹⁰ Yoparǵ osearimǵniri imóniniǵpi rǵpǵrini. Seyǵné Ámináo tǵni ikárinigǵá enǵǵí nánǵ enǵ sixǵ inǵfrixini. “Enǵ sixǵ o xegǵ ininiǵpimi dánǵ enǵ sixǵ inǵfrixini.” searariniǵni.

¹¹ Seyǵné obo xegǵ ináyǵniniǵ nimóniniǵpimi dánǵ yapǵ seaiepisimǵniri yarǵná xaiwǵ nimóniro xixe mixǵ wipaxǵ imónipǵrǵá nánǵ Gorixo apǵ tǵni nikǵnimáná mixǵ owípoyiniri neaiapiniǵpi nǵpǵni nikǵniri éfrixini.

¹² Aga ámá tǵni mixǵ inariniwá enǵǵí nánǵ miǵsearariniǵni. Pí pí kwiyǵ rǵá kiroariniǵ anǵ pǵrǵyo yariniǵpi —Apǵ wí wíyo seáyǵ e niwimóniri umeariniǵpǵrini. Wí nénǵ tǵni imóniniǵpǵrini. Wí anǵna tǵni xwǵarǵ tǵni ikwǵróniniǵmi nǵmǵni sǵá yininiǵmǵni ǵweaarigǵáǵayo umenweariniǵpǵrini. Apǵ nǵpǵni tǵni nene mixǵ inariniwá enǵǵí nánǵ rariniǵni.

¹³ Ayináni sǵá mixǵ xwǵraimǵmǵ owikáraneyiniro seaipǵrǵá ǵiyǵ ǵiyi imónáná éf niwiniǵmi mú xopǵrǵrǵ niwiera núǵasáná sini enǵ neániri awí ropǵrǵá nánǵ amǵpǵ Gorixo mixǵ nánǵ ikǵnǵfrixiniri neaiapiniǵpi nǵpǵni ikǵnǵfrixini.

¹⁴ Ayináni rǵpǵ rǵpǵ néǵasáná enǵ sixǵ niniǵni xaiwǵ éf rórfrixini. Xwiyǵá nepáni imóniniǵpi arerixiniǵ yinǵfrixini. Siwǵ wé róniniǵ imóniniǵpǵ sorǵá mixǵ nánǵ éf noyǵkíninǵá nánǵ yinigǵáǵpǵniniǵ yinǵfrixini.

¹⁵ Xwiyǵá yayǵ neainariniǵpi —Apǵ Kiraiso ámaéne neaiiniǵpimi dánǵ ámá xǵo tǵni ani imónipaxǵpǵrini. Xwiyǵá yayǵ neainariniǵ apǵ wáǵ urimeaniro imónipǵrǵ nánǵ ámá mixǵ inaniro nánǵ siǵkwǵ sú yinarigǵáǵpa yinǵfrixini.

16 Apî nîpîni nîyînimáná dîñf seyñé Kiraisomi wîkwîroarîgîápî ámá nikîñîñf imanarîgîápánîñf nîmanîmî úfrîxîni. Nikîñîñf ana tîni nîmanîmáná éf obo rîá onîñîrî rîá nîyîñîmáná ónapîfîpî nîpîni supîkipaxî enagi nánî seararîñîni.

17 Yeáyf Gorîxo seayimîxemeañfîpî ámá mîxîf mîñf mîneaoxoapa oépayîñîrî arîxîf dîkînarîgîápa dîkîñîrîxîni. Xwîyîfá Gorîxoyápi, xîoyá kwîyîpîmî dánî seaiwapîyarîñfîpî kirá mîxîf nánî xîrarîgîápánîñf xîrîrîxîni. E néfasáná enj sixîf nîñîrî xaiwîf éf rófrîxîni.

18 Apî apî nerîná anîpá éfrîxîñîrî mîseararîñîni. “Gorîxo arîrá neaiwîñîgîñîrî íñíná kwîyîpîmî dánî rîxîñf urîro yarîñf wîro éfrîxîni.” seararîñîni. Ayînánî seyñé maiwîf bî mé sîñwîf sîñwîf tîni nero pí pí seai méáîpî xwámámîf nîwîro ámá Gorîxoyá imónîñf nîñî nánî rîxîñf wurîyîfrîxîni.

19 Nionî xwîyîfá yayf neainarîñf yumîf imónîñfîpî nánî masîsfá mîñîñf áwanj urîmîñîrî manj yámoarîná Gorîxo ananî woákîkîf wîpaxonî nimîxîñfá nánî enî rîxîñf nurîyîfrîxîni.

20 Xwîyîfá apî yanj wurîmeiarîñáonî enagi nánî gwîf ñweañîni. “Nionî ayá igîgîf mé e rîmîgîñîrî imónîñápi tîni xîxenî urîmîfá nánî rîxîñf nurîyîfrîxîni.” seararîñîni.

Tikikaso nánî urîñf nánîrîñîni.

21 Tikikaso —O negî nîrîxîmeá dîñf sixîf uyiñwáorîni. Ámînáo nánî wáf nurîranéná dîñf uñwîrárîpaxîf yarîñorîni. O nîseai méarîná seyñé nionî pí pí nerî ñweañápi nánî nîjîfá imónîpîrî nánî nîpîni nánî áwanj searîñîño.

22 Ayî rîpî nánî urowárénarîñîni. O nîseai méarî áwanj searáná seyñé “Porowa e nimónîro rîfá ñweañî?” yaiwîro dîñf wîfá seaónîrî epîrîfá nánî urowárénarîñîni.

23 Gî nîrîxîmeánîñf imónîgîfáyîné, seyñé nîwayîrónîro ñwearo segîf dîñf nîwîkwîrorîñfîpîmî dánî xîxe dîñf sîpî inîro epîrîfá nánî ápo Gorîxo tîni Ámîná Jisasi Kiraiso tîni awaú dîñf seakîkayóisîxîni.

24 Ámá negî Ámîná Jisasi Kiraisomi dîñf sixîf nuyîrîná ámîf dîñf peá nîmorî pîñî mîwiárarîgîfáyo nîyonî Gorîxo wá wianîwîñîgîni.

Payí Poro Piripai ηweáyí nání eañnaríni.

Payí rina Jisasoyá sɣikí imónigíá añí yoí Piripai ηweagíáyí nání Poro eañnaríni. Añí apí Masedonia pɔropenisɣo xwé biríni. Poro émáyí añí tíñimíni xwíyíá yayí winipaxí imóniñpí wáí nura nemeríná añí apimí ení wáí uriméagí áamá wí Jisasomí dñí wíkwírogíawixíni (Wáí wurimeiarígíáwa 16:12-40). E nemo xwiogwí obaxí ríxa nímúrómáná enáná ámi wí e emearíná omí íá nixero gwí añíyo niñwiráñro awí nimenηweagíásáná añí yoí Romíyo nání níméra nuro e gwí añíyo ηwiráráná Piripai ηweáyí aríá níwiro niñgwí bí Poro nání awí nearo Epaɔrodaitasomí wiowáríagíá o xamiño yayí nerí payí rina e dání nearí axomí wiowáríñinígíni.

1 Poroní tñí Timotio tñí —Yawawi xwíyíá Kiraisoyá wáí wurimeianirai nání xináipawíniñí nímónirai wiariñwíwawiríni. Yawawi áamá Piripai ηweagíá Gorixoyá imóniro Kiraisí Jisaso tñí ikáriniro egíáyíné niyínéni nání —segí seaipenηweagíáwa tñí seáyí seaiarígíáwa tñí aí niyínéni nání payí rina nearí mónaparíñwií.

2 “Negí ápo Gorixo tñí Áminá Jisasi Kiraiso tñí wá seawianri seyíné níwayíroniro ηweapíri nání seaiiri éfisixíni.” nímónaríni.

“Seyíné nání Gorixomí yayí wiaríñaríni.” uríñí náníñíni.

3 Íniná seyíné nání dñí nináná Gorixomí yayí wiaríñaríni.

4-5 Nioní sía seyíné Gorixomí dñí wíkwírogíáyimi dání agwí ríná nání xwíyíá Jisaso nání wáí wurimeianí nání nawíní ikáriníñwáyíné enagi nání omí gíní gíná ríxíñí níseauríyiríná dñí nífání ninaríñagi uraríñaríni.

6 Nioní dñí re yaiwiaríñaríni, “Gorixo —O seyíné xíomí dñí wíkwíróáná iwamíó píraníñí seaimíxíñoríni. O sía Jisaso weapíñfáyí nání seyíné yóí ámi bí tñí bí tñí nímóga upírfá nání píraníñí níseaimíxa unfáríni.” Dñí e niyaiwirí nání dñí sía níseaeánirí omí yayí e wiaríñaríni.

7 Ayí rípi nání seyíné nání yayí níninírfíná “Ayí xixeni ayo ninaríñíñíni.” nímónaríni. Nioní xwíyíá Jisaso yayí neainaríñpí nání gwí añí tíyo niñwearínarantí, xwíyíá nímeararígíápi orakínimíniñí nírfínarantí, apí sopíñí oomínirí nírfínarantí, seyíné Gorixo wá níniwianíñí e éwinígíniñí nírfípeañoní tñí nawíní ikáriníñagi nání nioní dñí síxí seayíñíni.

⁸ Kiraisi Jisaso seayarini pa nioni eni dihi sixi niseayiri nani sihwai oseaninini ikinihi sipi niarin. "Poron nena sihwai neaninini nani ikinihi sipi rfa wiarini?" niseaimonirina Gorixo nioni e yariniagi sihwai nanini enagi nani rarinini.

⁹ Seyine nani Gorixomi rixini niseauriyirina ripi urarinini, "Wigi winiyi nani dihi sipi niwiro arira inarigapi saya nimixa urixini. Urapi nera mu aga xixeni nijfa nimoniro 'Gorixo ama e erixinini wimonarinihi, ayi apirani?' yaiwiro dihi niyaikiroro 'Sipi imoninihi, ayi apirani?' Nani imoninihi, ayi apirani?' yaiwiro nerona dihi sipi niniro arira inarigapi saya nimixa urixini." Gorixomi seyine nani rixini niseauriyirina apini urarinini.

¹⁰ Ayi ripi nani api seauriyarinini. Seyine agwi rina dani sfa Kiraiso weapinayi nani mimoni yarigayai yapi mimonipa ero xwiya seaxekwimopaxi mimonipa ero epara nani dihi niyaikiroro "Siwi we ronini imoninihi, ayi apirani?" oyaiwipoyinini rixini seauriyarinini.

¹¹ Api seyine nerina Jisasi Kiraiso seaimixarinihim dani ikfa sogwi nani niwerina yarini pa seyine siwi we ronini imoninihi ayi wi erixinini rixini e seauriyarinini. Ama wi seyine e yariniagi sihwai niseanirona "We ronini ayi yarigapi miki ikinjo, ayi Gorixorani?" niyaiwiro omi yayi umero seayi e umeyoaro epara nani rixini e seauriyarinini.

"Nioni gwai hweanagi nani xwiya Jisaso nanipi yan niwea warini." urini naninini.

¹² Gi niximeayine, seyine ripi nani "Nijfa oimoni poyi." nimoninini. Amipi sipi nioni nimeai ripi xwiya yayi neainarinihim piri rakinipaxi mimoni nioni nimeaipimi dani ami bi tni yan niwea uni.

¹³ Ayi ripi seararinini, "Mixa inayoya simini winarigai ani riwami awi rogiyi tni wi re hweagfa nini eni 'Poron Kiraisomi xdariniagi nani gwai rfa hweani?' niniro nijfa e imoninjo." seararinini.

¹⁴ Ayi ripi eni seararinini, "Negi niximeai ani ripimi hweagayai napi nioni gwai hweanana Gorixo arira niarinagi sihwai ninaninro nani omi ami bi tni dihi niwikwiroro wayi mwinini eni sixi niniro Gorixoyai xwiya nani anani wai rarinjo." seararinini.

¹⁵ Ayi neparini. Winiyi Poroni sipi dihi niyaiwiro xwiya rrowiagi ero yarigayai enagi nani Kiraiso nani wai

rariŋagá aiwí wíniyí nepa nioní nání dŋí naní nŋiaiwiwo wáf rariŋoi.

¹⁶ Dŋí naní e nŋiaiwiwo yarigfáyí, ayí nioní nání dŋí sixí nŋiyiwo nání re yaiwiarigfárini, “Xwiyfá yayí neainariŋípi xfdariŋagwi nání xwiyfá neameáraníro yarigfápi pírí urakíwiniŋinrí Gorixo rípeaŋo, ayí Porofani?” E nŋyaiwiwo wáf urarigfárini.

¹⁷ E neríŋí aiwí sipí dŋí niaiwiarigfáyí, ayí nepa “Wé róniŋí oyaneyí.” nŋyaiwiwo mé nioní gwí ŋweaŋána xwiyfá ámi bi tŋni umeáraneyinrí yaríŋoi. “Poromi nŋmúrorane seáyí e owimónaneyí.” nŋyaiwiríŋípi mŋí dání wáf urarigfárini.

¹⁸ Apiaú xixegfŋni e yarigfápi nání píoi rŋmŋni? Wíniyí nepa mimónipa nemána maŋípaní wáf urariŋagá nŋwŋnirŋnárani, wíniyí nepa nimónimána wáf urariŋagá nŋwŋnirŋnárani, nŋpiaúni Kiraiso nání nŋriro wáf rariŋagá nání nioní yayí yaríŋini.

“Nioní siní mŋpé nŋŋwearfána Kiraisomi seáyí e umepfŋfa imóniŋípi éimigŋni.” uríŋí nánirŋni.

Oyí, nepa yayí emŋni. Ayí rŋpi nánirŋni.

¹⁹ Nioní re nŋriŋí ipimóniŋini, “Rixiŋí seyŋé nioní nání Gorixomi nuriyiwo kwíyí Jisasi Kiraiso neawfrenapiyŋípi arirá nŋri yaríŋípi mŋí dání gwí nioní ŋweaŋána rŋpi rixa nŋniwáŋípiŋíŋini.” nŋriŋí ipimóniŋini.

²⁰ Nioní dŋí nikwŋmori “Nepa e éimigŋni.” yaiwiaríŋápi nání áma wí aí ayá nimopfŋfa menŋni. Áma siŋwí nŋnaniróna “Kraiso nŋxídrí nání seáyí e imóniŋí apí rfa yarŋni?” nŋiaiwiwo omí yayí umepfŋfa nání nioní wáf nŋriŋerfána ínina ayá igigí mé eŋí sixí neámixinrí yaríŋápa agwí ení siní axípi e éimigŋni. “Xe siŋí ounrí nŋniwáŋirónárani, nŋnŋpíkirónárani, Kiraisomi yayí umepaxí imóniŋípi éimigŋni.” nimónarini.

²¹ Nioniyá dŋí ayí rŋpiŋni. Siní xwí tŋyo nŋŋwearfána Kiraisomi yayí umepaxí imóniŋípi emfárini. E nerí aí rixa nŋperfána xwí tŋyo nŋŋwearfána nímeáfpi mŋí seáyí e imóniŋípi nímeanfárini.

²² Nioní siní mŋpé nŋŋwearfánayí xwiyfá yayí neainariŋípi wáf nurímerfána íkfá sogwí wearíŋíyí yapí wepaxí aiwí gŋmŋni gŋpi éimigŋnirí imónimfárani? Siní ŋweáfimigŋnirí imónimfárani? Rixa péimigŋnirí imónimfárani? Nioní majfárini.

²³ Nŋpiaúni anani imónimigŋnirí nání rixa ayagwí imixáraríŋini. Nioní nŋpémána nurí Kiraiso tŋni nŋŋwearfána dŋí nioniyá “Ayí awiaxŋni.” nŋyaiwirí

aiwi “Nioni e nerínáyí, sini seyíné arírá seaipaxímaní.” yaiwiaríñini.

²⁴ Ayínáni nioni seyíné arírá seaimífa nání mipé xwíá tíyo ñweámífa nání “Ayí añipaxírini.” nimónarini.

²⁵ Nioni apí nání “Neparini.” niyaiwiri nínipimóniri nání seyíné Gorixomi dñí níwíkwíroríná none searéwapíyíñwápi xaiwí íá níxira uro dñí nífá seainri enífa nání re niyaiwiri níjía imóniñini, “Nioni agwi ríná mipé sini niñweari seyíné arírá seaimí nání emíárini.” niyaiwiri níjía imóniñini.

²⁶ Nioni ámi seyíné tífamini bímfápimi dání seyíné Kiraisi Jisaso tñi ikárinñagífa nání yayí seáyimi dání epírífa nání “Nioni sini mipé niñwearíná ámi bí arírá seaimífa nání imóniñini.” nimónarini.

“Axíyíñiñí nimóniro xwíyíápi xaiwí íá xirírixini.” uríñí nánirini.

²⁷ Pí pí nínimónirínáyí, úrapí mé áma xwíyíá Kiraiso nání yayí neainaríñipi dñí wíkwíroarígíyí epaxípiñi xídírixini. Nioni ámi níbiri síñwí níseanirínáraní, ámi míbí seyíné yarígíápi nání sa aríani níwirínáraní, re raríñagífa arífa wímífa nání, “Axíyíñiñí nimóniro xwíyíá yayí neainaríñipi xaiwí íá xiraríñoi.” raríñagífa arífa wiri “Áma api píripírí yaníro yarígíáyo wákwianíro nání píraníñí níkumíxiníro dñí ná bini íá níxiríro yaríñoi.” raríñagífa arífa wiri emífa nání “Píraníñí dñí wíkwíroarígíyí epaxípiñi xídírixini.” seararíñini.

²⁸ “Áma pírfí urakianri yarígíáyo Piripai ñweáyí wáyí míwí yaríñoi.” raríñagífa arífa wímigini. Ayí seyíné wáyí míyaríñagífa síñwí níseanirónáyí, “Nene anínaníwá nání imóniñwaéne enagi nání rífa neaiwapíyaríñoi?” yaiwiníprí nání seyíné síwáníñí winaríñoi. E neróná sewaníñíyíné ení “Gorixo yeáyí neayimíxemeaníápimi dání ayo múroaníwáríani?” yaiwiníprí nání síwáníñí inaríñoi.

²⁹ Gorixo Kiraisomi dñí owíkwírópoyinri síñwí seaníñímaní. Omi nuxídíríná ríñíñí bí ení wímeáwinigini síñwí seaníñí enagi nání áma wí pírfí searakianíro yaríná xwíyíá yayí neainaríñipi xaiwí íá xirírixini.

³⁰ Eníná nioni seyíné tíñímini wáf emearíná áma wí nípíkwini minikáripa yaríná síñwí nanígíápi tñi agwi ríná ení “Poromi ámi sípí wíkararíñoi.” raríñagífa seyíné arífa e wiarígíápi tñi axípi seyíné ení seaímeaaríñagi nání seararíñini.

2

“Dijí axípiní íá nixiriri érixini.” urijí nánirini.

1 Kiraiso seaiijípiní dání dijí wá bí m+seaoñ+paxíraní? O wá seawianijípiní dání m+ijí ikijwí m+seam+r+paxíraní? Seyíné kwíyí Gorixoyápi tñní m+kum+xin+pa reñot? Segí imónigíáyí tñní dijí sipí iníro wá wianeníro minipaxíraní?

2 Apí n+ip+n+ nepa imónijagí nání “Poró dijí nífá onimíapí m+winí ayá wí owinini.” n+seaimóniríná r+pi érixini. Dijí ná b+ni axípiní íá nixiriri érixini. Dijí sipí inarigíá axípiní íá nixira úrixini. Axíyínijí imónirixini. Apí oyaney+níroná dijí ná b+ni tñnini n+imoro r+nírrixini.

3 Seyíné sipíí nimónimáná mepa ero wárixayíné nimónimáná mepa ero érixini. Woxini woxini re yaiwinírrixini, “Nioní s+yikwípníjijí imónijnána gí wí seáyí e r+nimónijot?” yaiwinírrixini.

4 Seyíné re miyawi, “Nioní gí dijí e nimónaríj+piní nixídranéná ayí apánirini.” miyawi ámá wí wimónaríj+pi ení “Ananí oyaneyí.” yawiírrixini.

“Kiraiso s+yikwípníjijí nimóniríj+piní dání Gorixomí seáyí e uméyoañrini.” urijí nánirini.

5 Seyíné Kiraisí Jisaso yapí pákíní nimóniro o xwíá tíyo nání n+bríná dijí moñípa seyíné ení axípi mórrixini.

6 O Gorixo imónijípa aga nepa nimónirí aiwí wí re miyawiñ+nigíni, “Gorixo tñní xixeni imónijápi wí m+wáramopaxí imónijnini.” miyawi neri

7 e imónijípi pñni n+wiárimí aga ámá wónijí nimóniríná omíjijí wiínfá nání Gorixoyá xinái wínijí imónijnigíni.

8 Ámá imónijípa nimónimáná xewaníño s+yikwípníjijí nimónirí Gorixo uríj+pi arfá n+wirí xixeni xídríjnigíni. Ayí n+penfá nánini marfái, yoxáfpámi yekwíroaráná penfá nání aí Gorixo uríj+pi arfá n+wirí xixeni xídríjnigíni.

9 Jisaso e éf enjagí nání Gorixo seáyí e numéyoarí yoí wíyo niyoní seáyí e múronijípi wírríjnigíni.

10 Ayí r+pi nání e eníjnigíni. Anínamí ñweáyíraní, xwíáyo ñweáyíraní, xwíárimí ínimi ñweáyíraní, nñni yoí Jisaso yá arfá n+wiróná xómíjijí niyíkwiro yayí umero

11 woákíki n+wiróná “Niyoní nání Ámináo, ayí Jisasí Kiraisorini.” ríro epírfá nání Gorixo omí numéyoarí yoí seáyí e imónijípi wírríjnigíni. Kiraisomí ámá seáyí e uméfpími dání ápo Gorixomí ení seáyí e umepírfáriní.

“E érixinirí yeáyí seayimixemeañfíné xixeni apí érixini.” urijí nánirini.

12 Gí dñj́ s̄ix̄t̄ seayináȳné, Jisaso “Gí dñj́ t̄ñi b̄i oem̄in̄i.” miȳaiw̄i Gor̄ixo ur̄í̄p̄i ar̄fá n̄iwir̄i x̄ixen̄i n̄ix̄f̄dir̄fná s̄in̄wep̄iḡt̄ neain̄j̄ en̄aḡt̄ nán̄i seȳfné xám̄i Gor̄ixo r̄in̄j̄p̄i ar̄fá ȳm̄iḡt̄ n̄iwiro x̄ixen̄i yaḡfápa nion̄i seȳfné t̄ñi ñweañán̄i mar̄fát̄, agw̄i r̄íná nion̄i t̄ñi m̄ñweá seḡf̄p̄i n̄ñwear̄fná aí ax̄f̄p̄i e ar̄fá ȳm̄iḡt̄ n̄iwiro p̄irán̄in̄j̄ x̄id̄f̄rix̄in̄i. X̄ixen̄i p̄irán̄in̄j̄ n̄ix̄f̄dir̄fná om̄i wáȳt̄ wiro óf̄ wiro nero nan̄j̄ e éf̄rix̄in̄ri yeáȳt̄ seayim̄ix̄emeañ̄ȳfné x̄ixen̄i ax̄f̄p̄i éf̄rix̄in̄i.

13 X̄fo wimón̄ar̄in̄j̄p̄i “E oyaneȳi.” seaimón̄iro x̄ixen̄i e ero ep̄f̄ri nán̄i s̄fk̄fk̄t̄ seaom̄ixar̄in̄jo, aȳt̄ x̄fo en̄aḡt̄ nán̄i rar̄in̄in̄i.

“Seaiméá̄f̄p̄i nán̄i an̄in̄j̄m̄t̄ ikax̄t̄ m̄ir̄t̄ yaȳfn̄i éf̄rix̄in̄i.” ur̄in̄j̄t̄ nán̄ir̄in̄i.

14 Pí pí seȳfné yar̄iḡf̄áp̄i ner̄fná an̄in̄j̄m̄t̄ ikax̄t̄ m̄ir̄ipa ero xw̄iȳfá x̄im̄ix̄im̄t̄ nin̄ri m̄ir̄ipa ero éf̄rix̄in̄i.

15-16 Seḡt̄ yar̄iḡf̄áp̄im̄i dán̄i ámá w̄i xw̄iȳfá seaxekw̄mopax̄t̄ mimón̄ipa ero s̄iyikw̄t̄ mín̄iḡf̄áȳfné imón̄iro oépoȳin̄ri “An̄in̄j̄m̄t̄ ikax̄t̄ m̄ir̄ipa ero xw̄iȳfá x̄im̄ix̄im̄t̄ nin̄ri m̄ir̄ipa ero éf̄rix̄in̄i.” searar̄in̄in̄i. Niaíw̄t̄ Gor̄ixoyán̄in̄j̄ imón̄iḡf̄áȳfné s̄in̄i xw̄fá t̄yo n̄ñwearóná ámá xar̄ixar̄t̄ ero uȳfn̄it̄ ero yar̄iḡf̄áȳt̄ t̄ñi n̄ñwearo aí xw̄iȳfá m̄iseaxekw̄mopax̄ȳfné oimón̄t̄poȳin̄ri e searar̄in̄in̄i. Seȳfné ámá s̄ip̄i aȳt̄ t̄ñi n̄ñwearo xw̄iȳfá dñj́ n̄iȳm̄in̄j̄ imón̄in̄j̄p̄i meap̄f̄r̄fa nán̄i r̄in̄in̄j̄p̄i nur̄iróná w̄fán̄in̄j̄ wóm̄ixar̄in̄jo. Seȳfné an̄in̄j̄ e n̄era nurónáȳt̄, s̄fá Kiraiso weap̄in̄f̄ayim̄i nion̄i dñj́ re seaiaiwim̄f̄ar̄in̄i, “Nion̄i n̄iyun̄imáná an̄in̄j̄ min̄t̄ w̄iwap̄iyin̄j̄p̄i sur̄f̄má mimón̄t̄ r̄ixa x̄ixen̄i r̄i rip̄imón̄igo?” n̄iseaiaiwir̄i m̄ix̄t̄ seameak̄in̄m̄f̄ar̄in̄i.

17 Seȳfné Gor̄ixom̄i dñj́ n̄iw̄ikw̄r̄oro x̄idar̄iḡf̄áp̄i, aȳt̄ nan̄w̄t̄ o nán̄i r̄id̄iyowá yar̄iḡf̄áp̄in̄in̄j̄ imón̄in̄i. Nion̄i seȳfné om̄i p̄irán̄in̄j̄ ox̄f̄d̄f̄poȳin̄ri n̄iyun̄imáná seaíwap̄iyar̄fná ámá w̄i n̄ip̄ikíaná raḡt̄ nion̄iyá p̄ú̄p̄i, aȳt̄ in̄iḡt̄ wain̄t̄ r̄id̄iyowá seȳfné yar̄iḡf̄áp̄i r̄fá ápiáw̄t̄ xwé owen̄ri seáȳt̄ e iwaȳm̄óf̄áp̄in̄in̄j̄ imón̄in̄f̄ar̄in̄i. Nion̄i n̄in̄ip̄ikíaná aí seȳfné Gor̄ixom̄i p̄irán̄in̄j̄ ox̄f̄d̄f̄poȳin̄ri r̄ixa seaíwap̄iyin̄j̄m̄i n̄ip̄ikifá en̄aḡt̄ nán̄i anan̄i nion̄i ñḡt̄ n̄imeá̄f̄p̄i nán̄i yaȳt̄ er̄i seȳfné nán̄i yaȳt̄ er̄i em̄f̄ar̄in̄i.

18 Seȳfné en̄i ax̄f̄p̄i nion̄i yaȳt̄ yar̄in̄j̄apa seḡt̄ seaimeá̄f̄p̄i nán̄i yaȳt̄ ero nion̄i n̄imeá̄f̄p̄i nán̄i yaȳt̄ ero éf̄rix̄in̄i.

Timotio nán̄i ur̄in̄j̄t̄ nán̄ir̄in̄i.

19 “Ám̄iná Jisaso ‘Anan̄ir̄in̄i.’ n̄iwimón̄ir̄fnáȳt̄, nion̄i s̄fá ár̄fn̄t̄ w̄i n̄ipwémáná en̄áná Timotio seȳfné t̄ñj̄ e yaxw̄t̄

nénapiṛi seyíné imóniḡápi nání áwanḡ níráná dḡḡ wíá nóniníá nání urowáríimigini.” nimónarini.

20 Ámá nioni tḡni re ḡweagíáyí wo seyíné nání dḡḡ nímoríná Timotio moarḡḡpa mímoarḡḡ enagi nání “Omí urowáríimigini.” seararḡḡni. O nepa seyíné nání “Arige ríá imóniḡoi?” nḡyiwiri mimáyo tḡniḡori. Ámá re ḡweagíáyí wí axípi mimóniḡoi.

21 Ayí Kiraisi Jisaso api nání dḡḡ omópoyiniri wimónarḡḡpi nání dḡḡ mamó wigí wimónarḡḡpi náníni moarḡḡ enagi nání omí seyíné tḡḡ e nání urowáríimigini.

22 O mímíwiáro Kiraisomi píranḡḡ xḡdarḡḡ enagi nání seyíné nijáriní. Xámi nioni xwíyápi wá urímearíná niaíwí xanomi saḡ uráparḡḡpa nerí saḡ nírápḡḡori.

23 Ayínáni “Amípi nioni níṛírápi nání ríxa anḡḡni nijá nimónarímáná urowáríimigini.” nimónarini.

24 E nerí aí nioni dḡḡ re nḡyiwiri ipímóniḡni, “Timotioni maríái, niwanḡḡoni ení Ámináoýá dḡḡyo dání sḡni mé seyíné tḡámni bímáriní.” nḡyiwiri ipímóniḡni.

Epaṛodaitaso nání urḡḡ nánirini.

25 E nerí aí nioni dḡḡ re yaiwiáríni, “Epaṛodaitaso —O ḡ nírxímeáónḡḡ imóniḡḡ worini. Jisaso nání wá urarḡḡwápi nání gwí móniḡwáyí worini. Xwíríxí nímearíḡḡ rípi nání ení gwí nímóniḡyí worini. Seyíné nioni tḡḡ e nání urowárenapána saḡ níronaronḡyí worini. ‘O nioni tḡni re sḡni ámi bí tḡni oḡweani.’ nḡyiwiríná naḡḡmani. Ámi seyíné tḡḡ e nání ourowárenapimíni.” yaiwiáríni.

26 O seyíné nání ikḡniḡí sípi wiri seyíné xwíyá “O Romíyo níremómáná símíxí weni.” rínaríḡḡpi aríá wíá enagi nání dḡḡ ríá uxerí yarḡḡagi nání seyíné tḡḡmíni ourowárenapimíni.

27 Xámi o nepa símíxí xwé nerí ríxa nípémíniṛi éf aiwi Goríxo wá wianíṛpimí dání ámi naḡḡ enḡḡnigini. Omíni wá mḡwianí nioni ení wá níwianḡḡnigini. Ayí rípi nání seararḡḡni. Epaṛodaitaso níperínáyí, Poro dḡḡ sípi ayá wí winḡḡniṛi wá níwianíni naḡḡ imíxḡḡ enagi nání “Nioni ení wá níwianḡḡnigini.” seararḡḡni.

28 Ayínáni seyíné omí síḡwí níwíníroná dḡḡ nífá seainíri nioni “Piripai ḡweáyí sḡni Epaṛodaitaso nání ‘Símíxí xwé yarini.’ ríá yaiwiarḡḡoi?” nḡyiwiri ududí ninarḡḡpi ení pḡni wiáríri oniníri aga ayá wí “Seyíné tḡámni ourowárenapimíni.” nimónarini.

29 Ayínáni o ámi seaímeáána “Negí Ámináo tḡni ikárinḡwáyí woráni?” nḡyiwiro yayí tḡni numímíniro

yayí umero áamá óniŋí imónigfáyí nání “Seáyí e imónigfáyírfani?” yaiwiro éfríxini.

³⁰ O “Kiraiso wimónariŋípi owiimini.” niyaiwiri nerfina rixa nipemini eŋí eŋagi nání searariŋini. O seyíne aŋwi e meŋagi nání aríra mñipaxí imóniŋípi xewanijo Poromi owimini nñirfina yoí mayí nimóniri rixa nipemini eŋí eŋagi nání searariŋini.

3

Iyí sfmí sfo wákwinarigfápimi diŋí wíkwíroarigfáyí nání uríŋí nánirini.

¹ Gí nñixímeáyíne, xwiyá yoparí bi rípi osearimini. “Ámináo tñni ikárinñwaénerani?” niyaiwiro diŋí nífá seainwiniŋini.

Xámi rfwamíŋí nearí seaiapowáriénapiŋápi ámi axípi nearfina animímí mñiaríŋagi eariŋini. Nioni e nerfina áamá wí yapí seaíwapíyipírxiniri sñwí rírxí seaimí eŋagi nání rariŋini.

² Áamá síwí uyínií yariŋíyí yapí imónigfáyí —Ayí sípi imóniŋípi yariŋíyírfini. Diŋí xewí re moariŋíyírfini, “Iyí sfmí sfo wákwinarigfápimi dání Goríxoyá sñwíyo dání áamá wé róniŋí imónariŋírfini.” Xewí e niyaiwiro sfo rónigfáyírfini. Áamá ayí seyíne yapí seaíwapíyipírxiniri sñwí tñni éfríxini.

³ Ayí rípi nání searariŋini. Nene Goríxo kwíyí neaiapiŋípi dání omí yayí umerane Kiraisí Jisaso neaiiŋípi nání seáyí e umerane yariŋwaénerini. Negí imóniŋwápimíraní, newaniŋene yariŋwápimíraní, diŋí niwíkwírorane diŋí re niyaiwiaríŋwaénerini, “Apiaúmi dání anani Goríxoyá sñwíyo dání wé rónipaxí imóniŋwini.” niyaiwirane diŋí sñjá neaeánariŋímani. Sfo wákwiniŋwaénerani, miwákwiniŋwaénerani, Goríxoyá sñwíyo dání nepa sfo wákwiniŋí imónigfáyí, ayí nene Kiraisomi diŋí niwíkwíroriŋípi dání e imóniŋwini.

⁴ Nioni gí imóniŋápirani, niwaníŋoni yagápirani, apiaú nání diŋí ni morfina “Apánrfani?” niyaiwiri diŋí sñjá neánipaxí aiwi apiaúmi dání wé róniŋí imónipaxí meŋagi nání diŋí wí e niyaiwiri diŋí sñjá neánariŋímani.

“Xámi diŋí sñjá nineága wagípi paimímí wiaríŋini.” uríŋí nánirini.

Áamá wí “Newaniŋene apáni imóniŋwini.” niyaiwiro diŋí sñjá weánariŋagi aí nioni aŋipaxí imóniŋini.

⁵ Ayí rípi nání searariŋini. Sía inókí nixíriŋe dání sía wé wíumi dání waú wo órání iyí sfmí sfo niwákwigífonirini. Isireríyí wonirini. Síyikí Bejimanoyápi dñjonirini. Gí

nieáríawé Xibíruyí wonírini. Nwí ikaxí eáninípimi nioni Parisi imóninjá woní enagí nání xixeni xídarinjá wonírini.

⁶ Gí nieáríawé érowiápínigíápi xixeni oxídiminiri éáyí símí nixeadípeniri neríná Jisasoyá sityikí imónigíáyo xeaniní wíkarimeagáonirini. Ámá nwí ikaxí eáninípimi nixídíninípimi dání wé róniní yarigíápa nioni eni e xixeni yaríná enagí nání ámá ayairí wí nípaxí mimóninjáonirini.

⁷ E nerí aiwí Kiraisomini aniní díní wíkwírómífa nání xámí pí pí díní síná nínéága wagípi agwí ríná ríxa paimimí wiarinjarini.

“Wé róniní Kiraiso neaininípimi dání imónipaxípiní oimónimini.” uriní nánirini.

⁸⁻⁹ Apini maríái, gí Áminá Kiraisi Jisaso nání nijíá xixeni nimóniríná imóninjápi, ayí nioni Judayí wo nimóniníninípimi dání imónagápirani, niwaninoní yagápirani, nímúroniri seáyí e imóninagí nání “Xámí yagápi ríxa sipí imónini.” yaiwinini. Ai, o nininipi nání díní nímoríná “Xámí díní síná neánagípi, ayí sikípiániní imóniníniní?” yaiwinini. Aniní Kiraiso tñni kumíxinirai o tñni nawíní ikáriniri emífa nání e yaiwinini. “Wé róniní xewaninoní nwí ikaxí eáninípi xídarinjápimi dání imónipaxí enípi oimónimini.” mímimóní wé róniní Kiraisomí díní wíkwíróáná imónipaxí enípi —Apí Goríxo ámá xewaxomí díní wíkwíroarinjágfá nínwíniríná “Wé rónigíáyirini.” rárariníniní. “Apini oimónimini.” nimónarinagí nání “Xámí díní síná neánagípi, ayí sikípiániní rimónini?” yaiwinini.

¹⁰ Ení eániní Kiraiso niperi ámí wiápínimeanipi nioni eni axípi nímeari ríniní o meanipi axípi meari díní o niyaiwirí penipi axípi yaiwirí emífa nání o tñni erímeánigwíloni imónimígini “Sityikwípiániní imóninípia rífa imónaganiginí?” yaiwinini.

¹¹ Pegíáyí níwiápínimearíná nioni díní niyimíní tñnioní imónimífa nání re nimónariní, “Kirisso tñni erímeánigwíloni imónimígini.” nimónariní.

“Ámá yamíyamúrónigí niniróná yarigíápa yarínáonirini.” uriní nánirini.

¹² “Nioni Goríxo díní ‘Poró e imóníwíniginí.’ niaiwinipi tñni ríxa xixeni imóninini.” mímeararinini. “Ríxa yóí imóninini.” mímeararinini. E mímearipa nerí aí Kiraisi Jisaso Poró e imóníwíniginiri ía niyamíxinipi tñni xixeni imónimígini símí nixeadípeniri néra warinini.

¹³ Nírixímeáyíné, “Nioni api tñni ríxa xixeni imóninini.” míyaiwí rípiní ía nixiriri yarínini. Xámí imónagápi nání

aríá nikeamori sɪni mimónipa enjɪpi nání dɪŋɪ nɪmori yarɪŋɪni.

¹⁴ E nerɪná áamá yamɪyamúrónɪgɪ ninɪróná ipɪmoárɪnɪŋɪpɪ omeaneyɪnɪro íkíá oraŋjárɪnɪŋe nání irɪníf warɪgɪápa nionɪ enɪ Gorɪxo nene nání ipɪmoárɪnɪŋɪpɪ —Apɪ Kiraisɪ Jisaso neaiŋɪpimɪ dánɪ dɪŋɪ nɪyɪmɪŋɪ aŋɪnamɪ dánɪ imónanɪwá nání Gorɪxo wáf nearepeárɪnɪŋɪpɪrɪni. Apɪ meáimɪgɪnɪrɪ axɪpɪ éniŋɪf nerɪ irɪníf warɪŋɪni.

¹⁵ Dɪŋɪ yóf imónɪŋwaéne dɪŋɪ xegɪ bɪ mɪmó nionɪ seararɪŋápɪni mówanɪgɪni. Seyné dɪŋɪ nionɪ nɪmori seararɪŋápɪ maríáɪ, dɪŋɪ xegɪ bɪ íá nɪxɪrɪrónáyɪ, Gorɪxo apɪ nání enɪ wíá seaókímɪxɪnɪfárɪni.

¹⁶ E nerɪ aí dɪŋɪ nanɪf nene rɪxa nɪmorane xɪrɪŋwápi xaíwɪ wakɪrɪmɪxɪwanɪgɪni.

“Nionɪ ikanɪŋɪf nɪaxɪdɪpoyɪ.” urɪŋɪf nánírɪni.

¹⁷ Nɪrɪxɪmeáyɪné, sɪŋwepɪgɪf nionɪ enjápimɪ nɪaxɪdɪpoyɪ. Sɪŋwepɪgɪf none yarɪŋwápa yarɪgɪáyo enɪ sɪŋwɪ mí ómɪxaxɪdɪpoyɪ.

¹⁸ Ayɪ rɪpɪ nání seararɪŋɪni. Áamá obaxɪ wigɪf dɪŋɪyo nɪxɪdɪróná yarɪgɪápimɪ dánɪ rénɪŋɪf nɪrɪro sɪwá neainarɪŋoɪ, “Xwɪyíá Kiraiso yoxáfpámɪ yekwɪroáráná neaiŋɪpɪ nání rɪnɪŋɪpɪ nání mɪneaimónɪ o tɪnɪ xepɪxepá rónɪŋwɪni.” Éniŋɪf nɪrɪro sɪwá neainarɪŋoɪ. Áamá e yarɪgɪáyɪf nání rɪxa ámɪ ámɪ searayɪnanɪgɪni. Agwɪ enɪ sɪŋwɪrɪxɪf tɪnɪ seararɪŋɪni.

¹⁹ Ayɪ rɪpɪ nánírɪni. Áamá ayo Gorɪxo anɪnɪmɪxɪnɪfárɪni. Wigɪf agwɪf wiarɪŋɪpɪ nánínɪ mɪŋɪf inarɪgɪápɪ, ayɪ ŋwíánɪŋɪf xɪrarɪgɪáyɪrɪni. Wigɪf yarɪgɪápɪ ayá wimopaxɪ imónɪŋagɪ aiwɪ weyɪf menarɪgɪfárɪni. Amɪpɪ xwíá tɪyo wenɪpɪ nánínɪ sɪmɪf sɪmɪf e nɪtɪnɪro yarɪgɪfárɪni.

²⁰ Áamá ayɪ e yarɪŋagɪa aí ayɪ rɪpɪ nání “Sɪŋwepɪgɪf nionɪ enjápimɪ ikanɪŋɪf nɪaxɪdɪpoyɪ.” seararɪŋɪni. Nene aŋɪnamɪ ŋweanɪwaénerɪni. Ámɪná Jisasi Kiraiso e dánɪ nɪweapɪrɪ yeáyɪ neayimɪxemeáwɪnɪgɪnɪrɪ wenɪŋɪf nerɪ ŋweanɪwaénerɪni.

²¹ O nɪweapɪrɪ negɪf wará urɪ epaxɪf imónɪŋɪf tɪyɪf xɪoyánɪŋɪf oimónɪpoyɪnɪrɪ neaimɪxáná awiaxɪf oyá imónɪŋɪpa axɪpɪ e imónanɪwárɪni. Ayɪ xegɪ enɪf eánɪŋɪf amɪpɪ nɪnɪf ínɪmɪ onurɪnɪpoyɪnɪrɪ wimɪxɪpaxɪf imónɪŋɪpɪ tɪnɪf negɪf warápɪf oyánɪŋɪf neaimɪxɪyɪnɪfá enjagɪf nání seararɪŋɪni.

4

¹ Ayɪnání dɪŋɪf sɪxɪf seayɪŋáyɪné, sɪŋwɪf seanɪmɪnɪrɪ nání íkɪnɪŋɪf sɪpɪ niarɪŋɪyɪné, Jisasomɪ píránɪŋɪf nɪxɪdɪrɪŋɪpimɪ dánɪ dɪŋɪf nífá nɪmɪxɪro Gorɪxo e éwɪnɪgɪnɪrɪ nɪrɪpeááná

mimíwiaró enápi nání sítwáninǵ niníro yaríǵáyínérini. Seyné iriwá mé “Ámináo tǵni ikárininǵwaénerfani?” niyaiwiníro xaiwǵ dǵnǵ sǵxǵ níníro nǵweáfrǵxinǵ.

Apǵxǵ wǵpaúmi urinǵ nánirini.

² Yuodiaixǵ tǵni Sidikixǵ tǵni enǵ rǵrémǵxǵ bǵ oeaimǵni. Áipagwǵ Ámináo tǵni ikárininǵǵipagwǵ enagǵ nání nawínǵ nimónǵri nǵweápiyǵ.

³ Ai, xwǵyǵápi wáǵ uranfwi nání rǵkwíninǵǵ nimónǵrǵ gwǵ nawínǵ mónǵgwǵíloxinǵ, joxǵ apǵxǵ ípaú dǵnǵ ná bǵni xǵrǵpǵsi nání wimǵxǵmǵnǵrǵ éǵrǵxinǵ. Nionǵ tǵni xwǵyǵá yayǵ neainarǵnǵ imónǵnǵpǵ wáǵ urǵmeanǵ nání gwǵ nǵmónǵǵípaú enagǵ nání rarǵnǵni. Ípaú Kǵremedo tǵni wǵa nionǵ tǵni wáǵ urarǵnǵwáowa tǵni enǵ gwǵ nimónǵri nawínǵ egǵípaú enagǵ nání rarǵnǵni. Ayǵyá yoǵ ikwǵ dǵnǵ nǵyǵmǵnǵǵ imónǵnǵpǵ meapǵrǵánami nǵwirárǵnǵni.

“Awayini éǵrǵxinǵ.” urinǵ nánirini.

⁴ Seyné íníná “Ámináo tǵni ikárininǵwaénerfani?” niyaiwiníro yayǵ éǵrǵxinǵ. Ámǵ axǵpǵ dirǵrǵ bǵ oseaimǵni. E niyaiwiníro yayǵ éǵrǵxinǵ.

⁵ Ámá nǵni “Ayǵ sanǵǵáyǵrǵfani?” seaiawipǵrǵ nání awayini nǵpenǵǵ nimóníro éǵrǵxinǵ. Ámináo weapǵnǵfa nání rǵxa anǵwi e enagǵ nání seararǵnǵni.

⁶ Wǵ ududǵ mǵseainǵpanǵ. Pǵ pǵ seaiméááná Gorǵxomǵ urǵrǵxinǵ. Omǵ nurǵrǵnǵ rǵxinǵǵ “Anani e neaiiǵ.” uríro yayǵ wiro éǵrǵxinǵ.

⁷ E nerónáyǵ, seyné Kiraisǵ Jisaso tǵni nawínǵ ikárininǵǵá enagǵ nání nǵwayǵróníro kikiǵá nǵweapǵrǵ nání Gorǵxo anani e seaimǵxinǵfárinǵ. Nǵwayǵróníro kikiǵá nǵweapǵrǵ nání Gorǵxo seaimǵxinǵfápi, apǵ nání ámá xǵxenǵ nǵǵfá oimónaneyǵnǵro aiwǵ wǵ “Ayǵ apǵrǵfani?” yaiwipaxǵ mimónǵnǵpǵrǵnǵ. Gorǵxo apǵ tǵni seaimǵxánáyǵ, wǵ dǵnǵ sǵpǵ seaimǵxǵrǵ ududǵ seainǵrǵ epaxǵmanǵ.

“Nanǵ imónǵnǵpǵ nánini dǵnǵ nimoro éǵrǵxinǵ.” urinǵ nánirini.

⁸ Nǵrǵxǵmeáyǵné, yoparǵ bǵ rǵpǵ osearǵmǵni. Pǵ pǵ nepa imónǵnǵpǵ tǵni pǵ pǵ seáyǵ e umepaxǵ imónǵnǵpǵ tǵni pǵ pǵ wé rónǵnǵ imónǵnǵpǵ tǵni pǵ pǵ sǵyikwǵ mǵnǵnǵ imónǵnǵpǵ tǵni pǵ pǵ awiaxǵ imónǵnǵpǵ tǵni pǵ pǵ weyǵ umearǵǵá imónǵnǵpǵ tǵni —pǵ pǵ sǵwǵ yadǵmǵnǵ imónǵnǵpǵrǵnǵ, pǵ pǵ sǵwǵ yayǵ umepaxǵ imónǵnǵpǵrǵnǵ, apǵ nǵpǵni nání dǵnǵ pikínǵrǵxinǵ.

⁹ Amǵpǵ nionǵ seaiwapǵyǵáná seyné “Neparǵni.” niyaiwiro umímǵnǵǵápi —Apǵ arǵá niro sǵnǵwǵ nanaxǵdíro egǵápǵrǵni. Apǵ néra úǵrǵxinǵ. E néra nurónáyǵ, Gorǵxo —O xǵoyá dǵnǵǵ

19 Nwáá nioní x̄daríṅáo, o seyíné Kiraisí Jisaso t̄n̄í nawíní ikáríníḡáýíné eṅagí nání amípí seyíné d̄w̄f̄ ikeamóníḡáþí n̄iseaiap̄r̄f̄n̄á “Amípí n̄n̄í nan̄þí nání m̄múróníṅáon̄r̄f̄an̄í?” n̄iyaiwir̄í seáyí e imóníṅþí seaiap̄n̄f̄ár̄n̄í.

20 Negí ápo Gorixomí ámá n̄n̄í an̄íḡ miní seáyí e um̄f̄eyoáwaníḡn̄í. “Ap̄ e éwaníḡn̄í.” nimónar̄n̄í.

Yayí wiowáríṅþí nánir̄n̄í.

21 Nioní “Ámá Jisasi Kiraiso t̄n̄í ikáríníḡá n̄yoni yayí n̄iwíír̄ix̄n̄í.” nimónar̄n̄í. N̄r̄ix̄f̄meá nioní t̄n̄í re ṅweaḡáýf̄ ení yayí seaiwárar̄iṅoí.

22 Ámá Gorixoyá re ṅweaḡá n̄n̄í yayí n̄iseaiwár̄iro aí ámá Gorixoyá m̄ix̄f̄ ináyf̄ Sisaoyá an̄f̄yo om̄íḡ wíiaríḡáýf̄ an̄ipax̄f̄r̄n̄í.

23 Áminá Jisasi Kiraiso wá n̄iseawian̄r̄í d̄íḡf̄ seak̄ikayówiníḡn̄í.

Payí Poro Korosi ηweáyí nání eañnaríni.

Payí rina Jisasoyá siyikí imónigfá aní yoí Korosi ηweagfáyí nání Poro eañnaríni. Aní apí Esia p̄ropenis̄yo ikw̄róniηagi aiwí Poro xewan̄jo p̄ropenis̄í ayo nemeríná aní apimí memé Epap̄raso aní apimí xwiyfá yayí neainar̄iη̄p̄i wáí ur̄in̄r̄i uowáráná e ηweáyí wí Jisasomí d̄iη̄f̄ w̄kw̄rogfawix̄in̄i. Xwiogw̄f̄ waú woran̄i, waú waúran̄i, pwéáná Poro Rom̄yo gw̄f̄ ηweañáná Epap̄raso niwímeari áwan̄f̄ réniη̄f̄ ur̄iη̄niḡin̄i, “Mimóní uréwap̄iyar̄igfá wí Korosi nání nuro Jisasoyá siyikí imónigfáyo ikweakw̄m̄f̄ imóniη̄p̄i nuréwap̄iyiro re urar̄iη̄oí, ‘Gor̄xoyá imónim̄f̄án̄r̄i n̄simón̄r̄íná Jisasom̄in̄i d̄iη̄f̄ niw̄kw̄ror̄íná apán̄iman̄i. Aiwá ηw̄fá ηwirár̄in̄iro xw̄r̄fá imón̄iro ner̄iη̄p̄im̄i dán̄in̄i imónipax̄r̄in̄i.’ ur̄iro ‘Gor̄xom̄i xóm̄iη̄f̄ niȳikwir̄i seáyí e numero aiwí añ̄naj̄yo en̄i wí múropax̄ mimón̄in̄i.’ ur̄iro ‘Jisaso Gor̄xo t̄n̄i x̄ixen̄i imóniη̄oman̄i.’ ur̄iro nero sekax̄ ám̄i b̄i t̄n̄i b̄i t̄n̄i seáyí e ikw̄ikwar̄im̄f̄ wiar̄iη̄oí.” Áwan̄f̄ e ur̄fagi Poro Korosi ηweáyí xen̄w̄f̄ uréwap̄iyar̄igfápi r̄f̄w̄m̄in̄i omamópoȳin̄r̄i payí rina near̄i Tikikasom̄i wiowár̄iη̄niḡin̄i.

¹⁻² Poron̄i —Nion̄i Gor̄xo n̄r̄f̄peáagi nání Jisasi Kiraisoyá wáí wur̄imeiar̄iη̄a won̄in̄in̄i. Nion̄i t̄n̄i Timotio —O Kiraisom̄i x̄dar̄iη̄agi nání neḡf̄ n̄r̄ix̄ímeán̄iη̄f̄ imóniη̄f̄ wor̄in̄i. O t̄n̄i yawawí payí rina Korosi ηweaar̄igfá Gor̄xoyá imón̄iro Kiraiso t̄n̄i nawín̄i ikár̄in̄iro egfáȳfné —Seȳfné n̄r̄ix̄ímeá Kiraisom̄i pírán̄iη̄f̄ x̄dar̄igfáȳfnér̄in̄i. Seȳfné nání yawawí payí rina near̄i mónapar̄iη̄wií. Yawawí “Neḡf̄ ápo Gor̄xo wá seawian̄r̄i oya d̄iη̄f̄ t̄n̄i seȳfné n̄waȳrón̄iro ηweap̄r̄f̄ nání seaiir̄i éw̄in̄iḡin̄i.” yeaimónar̄in̄i.

“Seḡf̄ nan̄f̄ yar̄igfápi nání Gor̄xom̄i yayí wiar̄igw̄f̄r̄in̄i.” ur̄iη̄f̄ nán̄r̄in̄i.

³ Seȳfné nání yawawí Gor̄xom̄i —O neḡf̄ Áminá Jisasi Kiraisom̄i xanor̄in̄i. Om̄i r̄ix̄iη̄f̄ n̄iseaur̄iyirainá íníná yayí wiar̄igw̄f̄r̄in̄i.

⁴ Xwiyfá re rin̄fagi ar̄fá niwirane nání, “Korosi ηweáyí Kiraisi Jisasom̄i d̄iη̄f̄ niw̄kw̄roro áma Gor̄xoyá imónigfá n̄n̄i nání d̄iη̄f̄ sipí wiar̄igfár̄in̄i.” Xwiyfá e rin̄fagi ar̄fá niwirane nání Gor̄xom̄i yayí wiar̄igw̄f̄r̄in̄i.

⁵ Seȳfné “Añ̄nam̄i dán̄i Gor̄xo yeáyí neayim̄ixemean̄fár̄in̄i.” n̄r̄iro d̄iη̄f̄ ikw̄mogfápi nání

nimoro nání Jisasomi dñf nìwìkwíroro oyá áamá nání dñf sîpí wiarìgíárìní. Xámì xwìyíá nepaxìñf imónìñfìpì —Apì yayí neainarìñf imónìñfìpìrìní. Apì aríá nìwiróná “Nepa Gorìxo e neainíárìní.” nìyaiwiro dñf ikwìmogíápì nání aríá wigíárìní.

⁶ Xwìyíá yayí neainarìñfìpì aní nìmìní aríá wigíápa seyíné enì aríá wigíárìní. Aní nìmìní áamá xwìyíá apì aríá nìwiro nání sîwí naní imónìñfìpì néra uro Jisasomi dñf wìkwíroarìgíáyí sayá nimóga uro yarìgíápa seyíné iwamíó aríá nìwiro wá Gorìxo nìneawianìrì neainìñfìpì nání xìxenì nìjía imónìgíe dánì axìpì e néra warìñoi.

⁷ Xwìyíá yayí neainarìñfì nionì seararìñfìpì, ayí Eparìraso searèwapìyìñfìpìrìní. O negí dñf sîxí uyìñwá worìní. Xwìyíá Jisaso nání none tñní wáf wurìmeaianíwá nání gwí mónìñwá worìní. Seyíné arìrá seainíá nání Kiraisomi xìnáinìñfì nimónìrì yarìño ananì dñf unìwìrárìpaxí yarìñfì worìní.

⁸ O seyíné kwíyìpì seainìñfìpìmì dánì áamá nání dñf sîpì nìwiro arìrá wiarìgíápì nání áwaní yearémeanírìní.

“Seyíné apì apì epíríá nání rìxìñfì seaurìyarìgwíírinì.” urìñfì nánìrìní.

⁹ Seyíné nání áwaní e yearémeaní enagi nání sía iwamíó aríá wigwíyì dánì pínì wí mìwiárí seyíné nání Gorìxomi rìxìñfì nìseaurìya warìgwíírinì. Rìxìñfì nìseaurìya nuraíná seyíné rìpì rìpì oimónìpoyìnìrì urarìgwíírinì. Seyíné áamá Gorìxoyáyí e éfìrìxìnìrì wimónarìñfìpì nání nìjía onìmiápì mimóní aga xìxenì nimónìróná dñf émf saímí moro kwíyí oyápi seainìñfìpìmì dánì “O imónìñfìpì apìrìanì?” nìyaiwiro sìñwí mí wómìxìpìrì nání imónìro oépoyìnìrì urarìgwíírinì.

¹⁰ Seyíné apì apì nimónìmáná rìpì rìpì epíríá nání rìxìñfì seaurìyarìgwíírinì. Segí pí pí yarìgíá nìpìní nání Gorìxo yayí winìníá nání Ámìnáoyá áamá imónìgíáyí epaxìpì tñní xìxenì néra úfìrìxìnìrì rìxìñfì e seaurìyarìgwíírinì. Seyíné áamá seaikwiárìñfìpaxí imónìñfì xìxegíni epíríá nání enì seaurìyarìgwíírinì. Nìjía Gorìxo nání imónìgíápi sayá nìmìxa upíríá nání enì seaurìyarìgwíírinì.

¹¹ Seyíné pí pí seaímeááná yayí tñní “Ananìrìní.” nìyaiwiro xwámámí wipíríá nání Gorìxo xegí ení sîxí eánìñfìpìmì dánì —Apì xío nikìnìrì seáyì e imónìñfìpìrìní. Apìmì dánì ení seaímìxìníá nání enì rìxìñfì seaurìyarìgwíírinì.

¹² Áamá ápo Gorìxo tñní wíá ónìje ñweapíríáyí imónìpírfíápi seyíné enì axìpì e imónìpaxí seaímìxìñfì enagi nání seyíné enì wíá xío ónìje ñweapírfíárìní.

Ayináni seyíné omi yayí umepírfa nání eni rixinjí seauriyarigwírini.

13 O sfá yinije obomi simanjwíyóninjí wurfnagwaé dání nineaikwamixiri xegí xewaxo, dijí sixí uyiñoyá xwioxíyo ñweárixiniri neawárinjini.

14 O xegí xewaxo neapeinjípimi dání nínearoayírorfána negí íwí yaríñwápi yokwarímí neaiinjini.

Kiraiso, niyoní seáyí e wimóniño nání urinjí nánirini.

15 Kiraiso, nene síñwí wíññwáo, o Gorixo, nene síñwí míwínipaxí imóniño nání “E imóniñorfaní?” yaiwianíwá nání piaumímí neainarinjini. Amípi níní Gorixo imixinjípimi seáyí e múroñorini.

16 Ayí rípi nání “Seáyí e múroñorini.” seararinjini. O amípi xwíáyo enjýfíraní, añfínamí enjýfíraní, síñwí wíññpaxí imóninjípíraní, míwínipaxí imóninjípíraní, pí pí kwíyí enjé eániro seáyí e imóniro yarígíáyíraní, apí nípini Gorixo nimixiríná xewaxoyá wéyo dání imixinjini. Apí nípini nimixiríná oyá wéyo dání imixinjini marfái, apí nípini omi yayí umepírfa nání eni imixinjí enagí nání rarinjini.

17 O amípi síní mimónipa enjímí ñweaagorini. O xegí enjé eáninjípimi dání amípi síní xegí wenjépa weni.

18 Míñjýimi wará nípini ínimi wuríñnjépa Kiraiso míññinjí imóniñomi xíoyá síyikí imónigíáyí ínimi wuríñnjagfa nání seáyí e wimóniñorini. Xegí síyikí imónigíáyó míkí ikinjorini. Amípi nípini nání xiráni xiráni imónífo imónínfa nání xwáripáyo dání níwiápínimearína óf imomeañorini.

19 Ayí rípi nání seararinjini. Gorixo xewaníño “Nioní imóniñá nípini gí íwomi xe sixí owínini.” wimónárinjé enagí nání xewaxo xixeni e imóninjini.

20 Gorixo amípi níní xwíá tíyo enjýfíraní, añfínamí enjýfíraní, amípi níní xegí xewaxo éfpimi dání píyíá wíraríníwanígíniri enjini. Sípi áamá wikárarígíapí nání xegí xewaxo yoxáfpámi yekwíroaráná xegí ragí púfpimi dání yíyí xópé nioníñinjí imónímánirí enjini.

“Gorixo xífo tñí gwiaumí inípaxí imónaníwá nání neaimixinjini.” urinjí nánirini.

21 Xámi seyíné dijí sípi moro sípi ero yagíapimi dání Gorixomi símí tñí wiro o tñí nawíni mimóní xepixepá róniro yagíáyíné enagí aiwí

22 o xegí xewaxo áamá nimóniri yoxáfpámi penjípimi dání xífo tñí nawíni gwiaumí inípaxí imónipírfa nání seaimixinjini. Xegí síñwí aníje dání éfí seauraráná seyíné síyikwí mínigíáyíné imóniro igíáninjé eámónigíáyíné

imóniro xwiyá m̄seaxekw̄mopax̄ imóniro ep̄r̄fa n̄n̄i e seaim̄xīn̄r̄n̄i.

23 E searar̄n̄aḡi āi seȳné xwiyá yaȳ neainar̄n̄j̄p̄i —Ap̄i an̄j̄ n̄im̄n̄i n̄weaḡáyo r̄ixa wá ur̄im̄en̄wáp̄r̄n̄i. Poron̄i en̄i wá ur̄im̄em̄fa n̄n̄i imón̄n̄j̄p̄r̄n̄i. Ap̄i seȳné aga xaiw̄ fá n̄ix̄ira uro d̄n̄j̄ n̄w̄ikw̄r̄oróná sir̄f̄ mun̄f̄ ero xwiyá ap̄i iwam̄f̄o ar̄fá n̄wiróná “Nepar̄n̄i. Gor̄ixo nan̄j̄ e neaiin̄f̄ar̄n̄i.” yaiwiḡápi n̄n̄i s̄n̄i d̄n̄j̄ n̄wikw̄móa uro nerónáȳ, Gor̄ixo seȳné r̄ixa siyikw̄ m̄in̄iḡáȳné imón̄n̄j̄áná xeḡf̄ sīn̄w̄f̄ an̄īje d̄án̄i éf̄ seaur̄ar̄in̄f̄ar̄n̄i.

“R̄in̄n̄j̄f̄ mear̄i wáf̄ ur̄ir̄i yar̄n̄j̄n̄i.” ur̄n̄j̄f̄ n̄án̄ir̄n̄i.

24 Seȳné ar̄ir̄á seaim̄n̄r̄i yar̄n̄á r̄in̄n̄j̄f̄ nímeáf̄ r̄ip̄i n̄n̄i yaȳf̄ ninar̄n̄i. R̄in̄n̄j̄f̄ Kiraisom̄i s̄n̄i m̄w̄imean̄j̄n̄j̄f̄ imón̄n̄j̄p̄i nion̄i onin̄n̄r̄i yar̄n̄j̄n̄i. Aȳf̄ r̄ip̄i searar̄n̄j̄n̄i. Gor̄ixo n̄n̄r̄f̄pear̄n̄á nion̄i ámá Kiraisoyá siyik̄f̄ imón̄iḡf̄áyo —Aȳf̄ x̄f̄oyá warar̄in̄n̄j̄f̄ imón̄iḡf̄áyr̄n̄i. Ayo ar̄ir̄á wim̄n̄r̄i yar̄n̄á xean̄n̄j̄f̄ w̄imeáw̄n̄iḡn̄r̄i n̄r̄f̄pean̄j̄p̄i, ap̄i n̄p̄n̄i x̄ixen̄i on̄imean̄r̄i yar̄n̄j̄n̄i.

25 Émá imón̄iḡf̄áȳf̄yá x̄n̄áin̄n̄j̄f̄ n̄wimón̄imáná wáf̄ wur̄meim̄fa n̄n̄i n̄r̄f̄peáaḡi n̄n̄i ámá x̄f̄oyá siyik̄f̄ imón̄iḡf̄áȳnéyá s̄en̄áin̄n̄j̄f̄ nimón̄r̄i ar̄ir̄á seaim̄n̄r̄i yar̄n̄j̄áon̄r̄n̄i. Émáyn̄é xwiyá Gor̄ixoyápi rok̄w̄p̄a seaim̄fa n̄n̄i e nimón̄r̄i yar̄n̄j̄áon̄r̄n̄i.

26 Xwiyá ap̄i xámíná d̄án̄i ámá n̄n̄weaxa baḡfá n̄iyon̄i ín̄m̄i r̄in̄ár̄in̄n̄j̄p̄i āi agw̄i r̄in̄á ámá Gor̄ixoyá imón̄iḡf̄áyo r̄ixa piaum̄im̄f̄ win̄n̄i.

27 Xwiyá ín̄m̄i r̄in̄ár̄in̄n̄j̄f̄ ap̄i —Ap̄i “Gor̄ixo émá imón̄iḡf̄áyo nan̄j̄ ayá wí wim̄x̄iyin̄f̄ar̄n̄i.” r̄in̄ár̄in̄n̄j̄p̄r̄n̄i. Ap̄i n̄n̄i Gor̄ixo émáȳf̄ āi n̄j̄fá oimón̄f̄poyin̄r̄i wimón̄n̄j̄r̄n̄i. Ín̄m̄i r̄in̄n̄j̄f̄ ap̄i, aȳf̄ “Kiraiso seȳné t̄n̄i nawín̄i imón̄n̄j̄o.” r̄in̄n̄j̄p̄r̄n̄i. Aȳn̄án̄i seȳné re n̄r̄iro d̄n̄j̄f̄ ikw̄f̄moar̄n̄j̄o, “Gor̄ixo seáȳf̄ e Kiraiso an̄j̄nam̄i n̄n̄i n̄ipeyimáná imón̄n̄j̄p̄i t̄n̄i x̄ixen̄i neaim̄xin̄f̄ar̄n̄i.” n̄r̄iro ikw̄f̄moar̄n̄j̄o.

28 Xwiyá o n̄n̄i yaȳf̄ neainar̄n̄j̄p̄i wáf̄ nur̄iranéná ámá n̄iyon̄i ikwair̄r̄f̄ wirane d̄n̄j̄f̄ nēn̄w̄ip̄emáná ur̄irane yar̄n̄j̄wár̄n̄i. Ámá Kiraiso t̄n̄i ikár̄in̄iḡf̄áȳf̄ r̄ixa yóf̄ imón̄n̄j̄áná x̄f̄oyá s̄m̄iman̄j̄f̄ e éf̄ ur̄ár̄f̄wan̄iḡn̄r̄i e yar̄n̄j̄wár̄n̄i.

29 Nion̄i e yár̄im̄f̄án̄r̄i r̄w̄f̄ n̄r̄f̄kw̄in̄imáná an̄n̄j̄f̄ min̄f̄ yar̄n̄j̄n̄i. “Kiraiso xewan̄n̄j̄o en̄j̄f̄ s̄ix̄f̄ ayá wí n̄im̄xin̄j̄p̄i t̄n̄i x̄ixen̄i e yár̄im̄f̄án̄r̄i an̄n̄j̄f̄ min̄f̄ yar̄n̄j̄n̄i.” searar̄n̄j̄n̄i.

2

“Yapí seaíwapiyipíríxínírí yaríñíní.” uríñf náníríní.

1 “Seyíné rípi nání nífá oimónípoi.” nimónaríní. “Seyíné nání tñí aní Reodisia ñweáyí nání tñí áamá gí sím+maní síní mí mínóm+xigfáyí nání tñí nioní ríwí níríkwínírí aníñf miní ríá tñí yaríñápi nání nífá oimónípoi.” nimónaríní.

2-3 Ayí tñí seyíné tñí dñí síxí íníro dñí sípí inarígíápimi dání iríkwíníñf ikeáníro epíríá nání e yaríñíní. Xwíyíá yumí rínáríníñfpi xixení nífá nimóníroná “Ayí apimi dání amípi mímúroníñwaénéníñf ríá imóníñwíní?” yaiwipíríá nání ení e yaríñíní. “Xwíyíá Goríxoyá yumí rínáríníñfpi nání —Apí Kiraiso nání ríníñfpiríní. Apí nání xixení nífá imónípiríá nání yaríñíní.” seararíñíní. Dñí émí saímí Goríxo morí dñí enwíperí enípi —Apí ayá tñíñíñf imóníñfpiríní. Apí nání áamáyo nífá wímíxí+paxo wo marfái, sa Kiraisoríní.

4 Áamá wí wigí xwíyíá dñí seakíní+míxí+paxí imóníñfpipimi dání —Apí yapí ríníñf aí nepa imoarígíápíríní. Apimi dání yapí seaíwapiyipíríxínírí Kiraiso nání e seararíñíní.

5 Nioní seyíné tñí mñweapa nerí aiwí dñí seakíkayoníní. Seyíné Kiraisomí dñí níwíkwíroróná sírí muní ero íyí wiámí yarígíáyíñéníñf imóníro yaríñagíá nání dñí yayí ninaríní.

“Wé searoáríníñfíné enagi nání piyíñf ikayíwípi dñí míkíwíropaní.” uríñf náníríní.

6 Seyíné nemeróná xwíyíá Áminá Kiraisí Jisaso nání ríníñfpi xámí umímíngíá tñí xixení áamá o tñí ikáríníngíáyí epaxí imóníñfpa axípi e étríxíní.

7 E nero Kiraisí Jisaso nání searéwapíyigíápi íkíá pípiñf ná ínímí wearíñfpaníñf imóníro aní íkíá xwíyíá xaíwíyo dání mírínaríñfpaníñf imóníro Kiraiso nání searéwapíyíáná dñí wíkwírogíápi píraníñf dñí síxí íníro o seaiñfpi nání yayí bí onímíapi mé ayá wí ero étríxíní.

8 Áamá wí piyíñf ikayíwí ríníñfpi —Apí nepa mfkí mayípiríní. Áamá wigí dñíyo dání nérowíápíñíro rarígíápíríní. Kiraiso nání ríníñfpi marfái, sa áamá omí míxídarígíáyí wigí amípi xixegíní nepa mipímóní+paxí imóníñfpiá nání ríníñfpiríní. Apí searéwapíyaníro éaná dñí níwíkwíroro xídípiríxínírí síñwí níyápirómí memepaní.

9 Ayí rípi nání seararíñíní. Goríxo imóníñfpi bí onímíapi marfái, nípíní Kiraisomí síxí íníní. Xegí nápipí nípíní síxí íníní.

10 O —Giyí giyí seáyí e nimóniri wíyo umenweaarigfáyorani, giyí giyí néní tígfáyorani, niyoni o seáyí e wimóniñorini. O tñni ikárinigfáyíne enagi nání Gorixoyá sñwíyo dáni dñwí wí miseaikáriní ríxa wé searoárinini.

11 O tñni ikárinigfáyíne enagi nání iyí símí sfo wákwinigfáyíne eni imóniñoi. Nepa wé tñni áma iyí símí sfo wákwinarigfápi nání mñarani. Kiraiso iyí símíniñí sfo niseawákwiríná sipí oyaneyniro mññ inagfápi —Api nipiñkwini mimóniñí xwioxíyo inññpñrini. Api seawákwiññpi nání rarani.

12 Seyíne wayí nimearoná iniññyo ía seaurmíxaná Kiraiso tñni nawini xwíá weyárinigfáyíneniññí nimónimáná Gorixo o xwáripáyo dáni owiápnímeaniri wiññpi nání dññ wíkwírogfápi dáni o tñni nawini wiápnímeagfáyíneniññí imóniñoi.

13 Seyíne xámi niwíaiía nuro sipí yaniro nání mññ inagfápi niññdiro nání áma anñniñmíxñniñni imónagfáyíne enagi aiwi Gorixo xegí xewaxo Jisaso tñni dññ niyimññí tígfáyíne oimónipoyññri seaimixiññrini. E nerí negí niwíaiía wagwápi nipiñni eni yokwarimí neaiññrini.

14 Ayí ripñniññí neríná e neaiññrini. Nwí ikaxí eániññyo dáni riniññí nene wíaiíagwápi nání xwiýíá neaxekwímopaxí imóniññpi Kiraisomi íkíápami yekwíroaráná Gorixo api eni íkíápamñniññí yekwíroárññpimi dáni anipá imixiññrini.

15 O ríxa pí pí kwíyí seáyí e nimóniri menweaarigfáyorani, néní tígfáyí imónigfáyorani, Kiraiso yoxáipámi niññeríná enñpimi dáni xopñrání niwimáná áma nñni re oyaiwípoyññri, “Gorixo ayo ríxa mññí ríá wimíxáññoi?” oyaiwípoyññri wigí sñwí tígñe dáni niññera púñññí enñrini.

“*‘Api api niññmúññróríná nipiñkwini mññyarññoi.’ searání arfá mññwipani.*” urññí nánñrini.

16 Áma wí seyíne aiwá bi narññagfá sñwí niseaniro “Nipiñkwini mññyarññoi.” searánarani, iniññí bi narññagfá niseaniro “Nipiñkwini mññyarññoi.” searánarani, sía xwiogwí o omí Gorixo nání dññ oneainññri yarññgáyo seyíne kikiíá yarññagfá niseaniro “Nipiñkwini mññyarññoi.” searánarani, sía emá sññí wo imónáná yarññgápi mñññdarññagfá niseaniro “Nipiñkwini mññyarññoi.” searánarani, Sabaríayo yarññgápi mñññdarññagfá sñwí niseaniro “Nipiñkwini mññyarññoi.” searánarani, wí ayí seararññgápi arfá mññwipa éññññni.

17 Ayf rɪpɪ nánɪ seararɪŋɪnɪ. “Apɪ apɪ neróná Gorɪxomɪ píránɪŋf xfdarɪŋoɪ.” seararɪgʻápɪ áamá náo barfná on-apámɪgʻɪnarɪŋfpɪnɪŋf imónɪnɪ. Apɪ nɪpɪnɪ, ayf nene Kiraiso neaɪɪŋfpɪ nánɪ mí neaórɪnɪnfápɪ imónɪnɪ. Náó, ayf Kiraiso xfo imónɪnɪ.

18 Áamá wí “Gorɪxo nene nánɪ yayf owinɪnɪ oyaneyɪnɪrfná rɪpɪnɪ epaxfrɪnɪ.” yaiwiarɪgʻápɪmɪ seyfné mɪxʻfdɪpa yarɪŋagʻa sɪŋwʻ nɪseanɪro “Nɪpɪkwɪnɪ mɪyarɪŋoɪ.” nɪsearɪro “Sewanɪŋfɪyfné sɪyɪkwʻpɪánɪŋf mɪmónarɪŋoɪ. Anɪnájɪyo ínɪmɪ nɪwurɪnɪro yayf mumearɪŋoɪ.” searánáyf, arʻá mɪwí sa paimɪmʻ éfrɪxɪnɪ. Ayf rɪpɪ nánɪ seararɪŋɪnɪ. Áamá e nɪrɪro yarɪgʻáýf nepa sɪŋwʻ náyi tɪnɪ mɪwɪnɪpa nerɪŋfpɪmɪ dánɪ e rɪro mʻkʻf ná mɪmónɪŋáná nɪpɪkwɪnɪ mɪmónɪŋf wɪgʻ xwɪoxʻyo ínɪŋfpɪmɪ dánɪ wárɪxa imónɪro yarɪgʻáýf enagɪ nánɪ seararɪŋɪnɪ.

19 Xwɪyʻfá Kiraiso nánɪ rɪnɪŋf rɪpɪ enɪ fá mɪxɪrarɪgʻáýfrɪnɪ. Nene oyá sɪyɪkʻ imónɪŋwaéne warárɪ imónɪŋwɪnɪ. O mɪŋfɪyɪ imónɪnɪ. Warárɪ xómɪŋf tɪnɪ wɪkʻf tɪnɪ enagɪ nánɪ xegʻf imónɪŋfpa imónɪŋfrɪrɪnɪ. Warárɪ mɪŋfɪyɪmɪ íkɪkʻ wɪnɪŋagɪ nánɪ xwé nɪmóga warɪŋfpa oyá sɪyɪkʻ imónɪŋwaéne axfpɪ omɪ mɪŋfɪyɪmɪnɪŋf íkɪkʻ wɪnɪŋwá enagɪ nánɪ Gorɪxoyá dɪŋfɪyo dánɪ nɪmóga warɪŋwɪnɪ.

“Mɪpɪmónɪpaxf imónɪŋfpɪa nánɪ rɪnɪŋfpɪ arʻá mɪwɪpanɪ.” urɪŋf nánɪrɪnɪ.

20-21 Kiraiso nɪperfná seyfné o tɪnɪ íkárɪnɪgʻáýfné enagɪ nánɪ o tɪnɪ nawɪnɪ pɪyʻf egʻáýfnénɪŋf imónɪgʻárɪnɪ. Ayɪnánɪ seyfné áamá omɪ mɪxʻfdarɪgʻáýf wɪgʻf amɪpɪ xɪxegfnɪ nepa mɪpɪmónɪpaxf imónɪŋfpɪa nánɪ rɪnɪŋfpɪmɪ sɪnɪ xʻfdɪpaxfɪfné mɪmónɪŋoɪ. Seyfné e imónɪŋagʻa nánɪ arɪre nero áamá omɪ mɪxʻfdarɪgʻáýf tɪnɪ nawɪnɪ nɪmónɪrónɪŋf wɪgʻf rarɪgʻápɪ yarɪŋoɪ? Nwʻf ikaxʻf “Apɪ fá mɪmaxɪrɪpanɪ. Apɪ gʻgʻf bɪ mepanɪ. Apɪ amáf aɪ mɪrónɪpanɪ.” rarɪgʻápɪ arʻá bɪ mɪwɪpanɪ.

22 Ayf rɪpɪ nánɪ seararɪŋɪnɪ. Nwʻf ikaxʻf apɪnɪŋf nɪrɪga uŋfpɪ, ayf sa amɪpɪ aɪwáranɪ, ínɪgʻfranɪ, nene nɪnfáná anɪpá imónarɪŋfpɪnɪ nánɪ rɪnɪnɪ. Apɪ sa ámayf érowɪápɪnɪro éwapɪnɪro yarɪgʻápɪrɪnɪ.

23 Apɪ rarɪgʻáýf Gorɪxomɪ yayf owianeyɪnɪrfná dɪŋf áamá moarɪgʻápɪnɪ xʻdɪro “Gorɪxo dɪŋf nɪfá owinɪnɪrɪ áamá wɪwanɪŋfɪyʻf sɪyɪkwʻpɪánɪŋf oimónɪpoyɪ.” rɪro “Gorɪxo dɪŋf nɪfá owinɪnɪrɪ iwanɪf oeánɪpoyɪ.” rɪro neróná nepaxɪŋf pákɪnɪ nɪmónɪro rarɪgʻfá enagɪ nánɪ seyfné xɪŋwʻf re wɪai-wɪpaxfrɪnɪ, “Áamá e rarɪgʻáýf nepa dɪŋf émʻf saímʻf nɪmoro rʻfá rarɪŋoɪ?” Xɪŋwʻf e wɪaiwɪpaxf aɪwʻf wɪgʻf rarɪgʻápɪ, ayf

ámá nixfdirijpimi dáni fwí nání feapá winarijpimi wí pírí rakipaxí mimónijpírini.

3

“Anjnamí imónijpí nání dñj íkwíróríxiní.” urij nánirini.

¹ Gorixo Kiraiso xwáripáyo dáni owiápnimeaniri ámi sñj níwimixiríná seyíné eni axípninj sñj seaimxinj enagi nání síwí anjnamí dáni —Anjnamí seáyí eyí Kiraiso seáyí e nimóniri Gorixoyá wé náúmíni nweanerini. Síwí nanj e dáni imónijpí arige imónanfwarfaniri aninj miní nera úfrixini.

² “Seyíné síwí sipí xwíá tño imónijpí nání dñj míkwíró anjnamí imónijpí nání dñj íkwíróríxiní.” seararini.

³ Ayí rípi nání seararini. Kiraiso péaná seyíné eni o tñi nawíní ikárinigáyíné enagi nání rixáninj pegfáriní. Ámá níperfná xámi yagfápi pñi wiárarigfápa seyíné Kiraiso tñi rixáninj pegfáyíné eni axípi nero xámi yagfápi pñi wiárigfá enagi nání seararini. Ayí dñj niyiminj seyíné Kiraiso tñi imónigfápi —Api Gorixo tñi axí e imónijpírini. Api ámá síwí níseaniróná anopasñipaxí imónijagi nání eni seararini.

⁴ Kiraiso —O dñj niyiminj nene imónijwápi mfkí ikinorini. O ríxa sñjání piaumímí ináná seyíné eni o tñi imónigfápi piaumímí iníprfáriní. Piaumímí niniróná Kiraiso níkniri seáyí e imónijpa seyíné eni axípi nimóniro yarfná ámá síwí míseanopasñí mí seaómixiprfáriní.

“Sipípi mepa éfrixini.” urij nánirini.

⁵ Ayínání “Gí wé síkwí amipí, ayí fwí api nání rfa imónini?” niyaiwiri xe fwí api nání mñj oniniri mé “Api eminiri nání ríxa ámá piyfninj imónijáonirfaní?” yaiwinírxini. E niyaiwiniro fwí minípa éfrixini. Piaxí weáñipaxí imónijpí mepa éfrixini. fwí nání mñj minípa éfrixini. fwí nání feapá seainarijpí xe oneainiri síwí mñwinípa éfrixini. Ayá tñj wí minímúropa oeniri mepa éfrixini. Ámá ayá tñj bí minímúropa oeniri yarigfáyí Nwíá nepa imónijo nání dñj mamopa nero api nánini neróná wigí nwfáninj nimixiro yarigfá enagi nání seararini.

⁶ Ayí rípi nání “Api api mepa éfrixini.” seararini. Ámá pírí níwiaikiro e yarigfáyo Gorixo pírf umamonfá enagi nání seararini.

⁷ Enjíná seyíné Gorixomí pírf wiaikiarigfáyí tñi níkwímixiníro neróná seyíné eni e nera wagfáriní.

8 Seyíné xámi axípi e néra wagtáyíné aiwi agwi ríná rípi rípi wí mepa éfríxini. Wikí móninipa éfríxini. Wikí ríá ápiáwíniní mīwénipa éfríxini. Únúniní mīwikáripa éfríxini. Xwiyápai mīnīwiráripa éfríxini. Ikayíwí mūmearipa éfríxini.

9 Yapí mīrínipa éfríxini. Ayí rípi nání “Apí apí mepa éfríxini.” seararíniní. Seyíné xámi imónagtápi emí nīmoro síní e nīmóniróná sípí yagtápi píní nīwiárímáná

10 ámi ríxa síníyíné imónigtá enagi nání seararíniní. Díní síní agwi ríná seyíné imónigtápi Gorixo xewaniño imóninípi nání xixení níjía oimónipoyiníri seaimíxinífriní. Apí díní xfo imóninípa oimónipoyiníri síní aniní axípiní ámi bí tñn bí tñn nīseaimíxa wariní.

11 Ámá díní síní tígáyíné nīseaimíxa warinagí nání wiyíné Grikíyínéraní, wiyíné Judayínéraní, ayí ananírini. Wiyíné iyí símí sfó wákwinígtáyínéraní, mīwákwinígtáyínéraní, ayí ení ananírini. Wiyíné émáyínéraní, kiníxíyínéraní, ayí ení ananírini. Wiyíné xináíwayínéniní nīmóniro omíní wīarígtáyínéraní, omíní wīipírí nání áxenwarí minígtáyínéraní, ayí ení ananírini. Ná biní xwé imóninípi, ayí Kiraiso tñn íkárinígtápiriní. O nīpimíní seáyí e wimóniníroriní. Pí pí ámá imónigtápi omí díní nīwíkwíroróná ananí o tñn íkárinípaxírini.

“Xixe díní sípí inífríxini.” uríní nánirini.

12 Gorixo íá yiyamíxímí seairí ámá nioniyá oimónipoyiníri seaimíxirí díní síxí seayirí egtáyíné enagi nání rípi éfríxini. Wíníyo wá wianífríxini. Díní sípí ení wífríxini. Seáyí e seáyí e mīmóní síyikwípiayínéniní imónífríxini. Nīyapenímáná urífríxini. Ananíní murí xe óf oneaimópoyiníri éfríxini.

13 Segíyí pí pí seaikáríagí aí seyíné ení xixewiámí mīwipa éfríxini. Segí wo sípí seaikáríagí nání xwiyá umearípaxí enánáyí, yokwarímí wífríxini. Ámináo yokwarímí seainípa axípi e wífríxini.

14 Apí apí nīpiní nero aiwi anípaxí epaxípi, ayí rípiriní. Xixe díní síxí yinífríxini. E neróná pírániní nawíní kumíxinípíríá enagi nání seararíniní.

15 Kiraiso seyíné píyá seawíniní enagi nání omí wí pírf mīwíakí segí wíníyí tñn pírániní nīkumíxiníro nīweáfríxini. Seyíné Kiraisoyá síyikí imónigtá wíníyí tñn nīkumíxiníro pírániní onīweápoyiníri íá seaumíriníyíné enagi nání seararíniní. Íníná Gorixomí yayí wíayífríxini.

16 Xwiyá Kiraiso nání ríninípi seyíné aumaúmí inífríxini. Segí soní tñn seaní tñn apí nīríróná nīrēwapíníro íkwairírí

iníro yarigítápimi dáni xwiýá o nání riniñipi aumaúmí inírixini. Soñí tñi seaní tñi apí níróná mañpáni mírí “Gorixo e neaiñírfani?” niyaiwiro omí xwioxí aí tñi níá níseainíri yayí wírixini.

17 Pí pí seyíné nírónáraní, pí pí nerónáraní, “Áminá Jisasomí ínimi wuríniñwaénerfani?” niyaiwiro áamá xfoyáyí epaxípiní érixini. E neróná “Kiraiso nene nání e neaiñírfani?” niyaiwiro ápo Gorixomí yayí wírixini.

Xiepiwami tñi xiagwowami tñi urijí nánirini.

18 Apixíwayíné, segí oxowami simañwíyónijí wuríniñrixini. Áminá Jisaso tñi ikárinigítwayíné e epaxí enagí nání seararíjini.

19 Oxoyíné segí apixíwa nání dñí sipí seaíwiniñgini. Narírimí miwipa érixini.

Niaíwíyo tñi xanowami tñi urijí nánirini.

20 Niaíwíyíné, segí inókíwa ápowá sekaxí pí pí searáná arfá yfímigí wírixini. E neróná Ámináo yayí winípaxípi yaríñagfá nání seararíjini.

21 Xanowayíné, segí niaíwíyo éwapiyí niwiríná miñíniñí miyomíxipa érixini. Segí niaíwíyí dñí aníñí rakiárinípírixiníri seararíjini.

Bosowami tñi omijí wiirigítáyo tñi urijí nánirini.

22 Xináíwayíneníñí nimóníro omíñí wiirigítáyíné, segí bosowa pí pí searáná arfá niwiro xixeni érixini. Segí bosowayá sñwí anigíe dánini e érixiníri mīseararíjini. Omíñí yarigítáyí yapí nimóníro wiepísarigítápa mé “Ayá tñi oyaneyí.” niyaiwiro érixini. Seyíné Ámináomí wáyí wiarigítáyíné enagí nání seararíjini.

23 Omíñí wiirigítáyíné pí pí nerínáyí “Áamá nánini riwiiríñwini?” niyaiwiro úrapí yarigítáyí yarigítápa mé “Áminá Jisaso nání riwiiríñwini?” niyaiwiro píraníñí yarigítáyí yarigítápa seyíné ení e nero ayá tñi érixini.

24 Seyíné nijfáriní. Áamá wí marfái, Áminá Jisaso yayí níseaimorí Gorixo “Nañí e níseaiimfáriní.” rárinípi seaíiníá enagí nání seararíjini. Bosí seyíné wiirigíto, ayí Áminá Kiraiso enagí nání seararíjini.

25 Gíyí gíyí sipíní nera nurínáyí, Gorixo pírfí numamoríná mímearó sipí ayí éfápi tñi xixeni pírfí umamoníá enagí nání seararíjini.

4

1 Bosoyíné, “None ení bosí añínamí wo tñiñwáonerfani?” niyaiwiro segí inókíwaniñí nimóníro omíñí seaíiarigítáyo

nenwipero píraninjí numeríná epaxípiní tñní xixení umérixini.

“Gorixomi rixinjí neauriyírixini.” urinjí nánirini.

2 Seyíné Gorixomi rixinjí nuriróná xaiwí nīwakirímixinimáná nīra úrixini. E neróná dñjé yaikiá nīmómáná mepa ero yayí wirow érixini.

3 E neróná none nání ení rixinjí neauriyírixini. None xwiyá Kiraiso nání eníná dání inimi imónagípi —Xwiyá apí nioní gwí ηweañápirini. Apí ámáyo woákíki wianíwá nání “Ófí wimoit.” nuriro rixinjí neauriyírixini.

4 “ ‘Nioní apí nīriríná sñjání áwanjé uríimiginí.’ nīmónarinjípi tñní xixení urímfa nání rixinjí neauriyírixini.” seararinjini.

5 Seyíné ámá Jisasoyá siyikí mimónigíáyí tñní nīηwearóná dñjé émí saimí nīmómáná érixini. Íníná ayí tñní nīηwearóná “Ayí Gorixo nání dñjé mopaxíná rínárfani?” nīyaiwirowé róninjípiní érixini.

6 Íníná xwiyá nuriróná segí xwiyá aiwáyo saxí nīmoróná awí yarinjípaninjí nīmīxirowúrixini. E neróná ámá seyíné yarinjé seaiá ayí ayo “Apí urípaxíriní.” nīyaiwirowé xixení urípaxí imóninjípi tñní urípirfáriní.

Tikikaso tñní Onesimaso tñní nání urinjí nánirini.

7 Nioní níkararigíá nīpiní Tikikaso —O negí nīrixímeá dñjé sixí uyiñwáorini. Dñjé uñwiráripaxí imóninjípiní yarīñorini. Ámináo nání wáf uraní nání gwí mónīñwá worini. O nībirí áwanjé searínfáriní.

8 Ayí rīpi nání urowárenaparinjini. O nīseaimearí áwanjé searáná seyíné “Porowamí wīmeaarinjípi, ayí apírfani?” yaiwirowé dñjé wíá seaónirí ení nání urowárenaparinjini.

9 Nioní Tikikasomí tñní Onesimasomí tñní —O ení negí nīrixímeáyí imóninjé worini. Dñjé uñwiráripaxí neaiarīñorini. Negí dñjé sixí uyiñwáorini. Omí ení segí tñjé e nání urowárenaparinjini. Awaú amípi none re neaimónarinjípi nání áwanjé searípsíití.

“Ámá tiyí yayí seaiwárenaparīnoi.” urinjí nánirini.

10 Arisítakaso —O nioní tñní nawíní gwí ηweagwíorini. O seyíné yayí seaiwárenaparini. Mako —O Banabasomí xoayorini. O ení yayí seaiwárenaparini. O seyíné tñjé e rémónapánáyí, o nání nioní xámí bí searíná enagí nání yayí wírixini.

11 Jisaso —O yofí bí amí Jasítasoyí wírinīñorini. O ení yayí seaiwárenaparini. Judayí nñní enagí aiwí Porone ámá wí ení Gorixomi dñjé nīwíkwírorinjípimi dání oyá

xwioxíyo ηweáfrixiniri wáf rimeariηwápa axípi nero gwí móniηwáwa, ayí waú woní awarini. Rípi eni nioni dñí wáf nóniǵáwarini.

12 Epapiraso —O segíyí worini. Jisasi Kiraisoyá xináiniñí nimóniri omiñí wiariniñí worini. O eni yayí seaiwárenaparini. O Gorixomi xwiýá ririñí niwiriná símí nixeadípeniri seyíné nání aniñí miní rixiniñí seuriyariniñí. Seyíné yóí imóniro “Gorixo áamá xíoyá e éfrixiniri wimónariñípi, ayí apírani?” yaiwiáiro éfrixiniri rixiniñí seuriyariniñí.

13 O seyíné nání tñi sérixímeá imóniǵá Reodisia ηweáyí nání tñi sérixímeá imóniǵá Xiraporisi ηweáyí nání tñi ikíniñí sípi wiariniǵa síñwí wínariniǵa enaǵí nání seariniñí.

14 Ruko —O dokitá nene dñí síxí uyiñwáorini. O eni yayí seaiwárenaparini. Dimaso eni yayí seaiwárenaparini.

Poroyayí niwiowáriná uriniñí nánirini.

15 Seyíné segí sérixímeániñí imóniǵá Reodisia ηweáyo “Poroyayí seaiwárenapiñoi.” urípoi. Nibaími tñi áamá Jisasoyá síyikí imóniǵá íyá aniwámi awí eánariǵáyo tñi eni “Poroyayí seaiwárenapiñoi.” urípoi.

16 Seyíné payí nioní eariná rina segí awí eániǵe dání íá niroárimáná ámi Jisasoyá síyikí imóniǵá Reodisia ηweagíáyí eni íá orópoiñiri wífrixiní. Payí nioní ayí nání eána seyíné eni nurápiro íá rófrixiní.

17 Akipasomi re urífrixiní, “Joxi Ámináo tñi ikárininiñoxi enaǵí nání o e éfrixiniri rífrpeañípi nání dñí niñmori xixeniñipiñi yáfrixiní.” urífrixiní.

18 Poroni niñwaniniñi gí wé tñi yoparí rípi yayí niñseaiwárenapiri earininiñi. Nioní nání “O siní gwí riniñweani?” niñyaiwiro Gorixomi rixiniñí nuríyífrixiní. “Gorixo wá seawianíwiniñini.” nimónarini.

Payí Poro Tesaronaika ñweáyí nání xámi eañnaríní.

Payí rína Jisasoyá s̄yikí imónigfá aṅí yoí Tesaronaika ñweagfáyí nání Poro xámi eañnaríní. Apí Masedonia p̄ropenís̄yo aṅí xwé biríní. Poro émáyí aṅíminí xwiyfá yayí winipaxí imóniñpí wáf nurimeríná aṅí apimí uráná émáyí obaxí Jisasomí d̄iñí n̄wíkw̄rorí aiwí Judayí e ñweáyí áríní wí d̄iñí wíkw̄rogfawixíní. Judayí Jisasomí d̄iñí m̄wíkw̄rófáyí émáyí obaxí Poromí arfá wiaríñagfá n̄winiro nání sipí d̄iñí n̄wiaiwiro omí m̄xí x̄dowáráná Poro aṅí wí e nání éf nuri e dání Jisasoyá s̄yikí imónfá Tesaronaika ñweáyí arige rfa imóniñoñr̄i Timotio s̄iñwí on̄winiuinr̄i uowár̄agi o s̄iñwí n̄winaumo n̄birí Poro r̄ixa Korin̄yo n̄rémorí ñweañáná n̄wímearí repiyí n̄wirí yaríñí Tesaronaika ñweáyí wífápí nání áwaní uráná Poro payí rína eañnigíní (Wáf wurímeiarígfáwa 17:1-4).

1 Poroní t̄n̄i Sairaso t̄n̄i Timotio t̄n̄i none Jisasoyá s̄yikí imónigfá Tesaronaika ñweáyíné —Seyíné ápo Goríxo t̄n̄i Áminá Jisasi Kiraiso t̄n̄i nawíní ikárinígfáyíneríní. Seyíné nání payí rína nearí mónaparíñwíní. “Awaú wá seawianr̄i seyíné n̄wayíron̄iro ñweap̄r̄i nání seaiiri éisixíní.” neaimónaríní.

Tesaronaika ñweáyí xixení arfá wiro x̄d̄iro egfá nániríní.

2 None íníná seyíné nání Goríxomí yayí n̄wirane r̄ixíñí nuríranéná seyíné nání ení seauriyaríñwáríní.

3 Seyíné Áminá Jisasi Kiraisomí d̄iñí n̄wíkw̄roríñpimí dání nuxd̄íroná r̄íwí n̄r̄íkwínr̄íníñí egfápí nání arfá mikeamopa erane omí d̄iñí s̄ixí nuyiro nání aníñí miní egfápí nání ení arfá mikeamopa erane o ámí weap̄winiñinr̄i weníñí nerí ñweaarígfápí nání ení arfá mikeamopa erane nerane mimáyo n̄t̄in̄rane nání ápo Goríxomí nuríranéná r̄ixíñí seauriyaríñwáríní.

4 Negí n̄r̄ixímeáyíné, Goríxo d̄iñí s̄ixí n̄seayirí fá yiyamixímí seaiñpí nání none n̄j̄fá imóniñwíní.

5 Ayí r̄ipi nání n̄j̄fá e imóniñwíní. Xwiyfá yayí neainaríñpí wáf n̄searémearíná man̄pá t̄n̄i xwiyfání m̄searéwap̄yíñwanigíní. “Xwiyfá apí nepa imóníní.” neaipmónaríná emímí ení eániñí imóniñí b̄i ení kwíȳpimí dání seaiwap̄yíñwanigíní. None seyíné t̄n̄i n̄ñwearanéná enwápí —Apí seyíné arírá oseaianeyinr̄i enwápíriní. Apí nání seyíné n̄j̄fá imóniño.

⁶ Seyíné none enwápi nání eni ikaníñf neairo Ámínáomi ikaníñf wirow egfáriní. E neróná xwiyfá yayf neainaríñfpi xixeni arfá níwiro níxídiróná xeaníñf ayá wí seaímeáagi aiwi yayf kwiyf sixf seamímófpi tñni níxída ugfáriní.

⁷ Seyíné e níxída nuróná ámá Kiraisomi dñf wíkwíroarígíá Masedonia píropenisfyo ñweagfáyo tñni Gírikí píropenisfyo ñweagfáyo tñni ayo ñiyoni síñwepígí wígfáriní. Kiraisomi nuxídiróná xeaníñf seaímeáagi aiwi yayf tñni aníñf nuxídiríñfipimi dání síñwepígí wígfáriní.

⁸ Ayf rípi nání seararíñni. Xwiyfá seyíné Ámínáo nání níriga úfápi ámá rfaiwá níremeága warígfápáníñf níriga nurfná Masedonia píropenisfyo tñni Gírikí píropenisfyo tñni apiaúmíni miríñíñigíni. Aní nímiñi seyíné Goríxomi dñf wíkwírófápi nání arfá wíarígfawixíni. Ríxa arfá wífá enagi nání none ámi aní bimi níremorfna seyíné nání bí tñni rípañf meníni.

⁹ Ayf rípi náníñni. Ámá níni none seyíné tñf e nání báná níneamíniñro egfápi nání repiyf iníro seyíné Goríxo, nepa ñwífá dñf níyímiñf tñf imóníñomi uxídiptíri nání níkinímónímáná segf ñwífapimi rfwf umogfápi nání repiyf iníro

¹⁰ seyíné Goríxomi xewaxo —O xwáripáyo dání owiápnímeaníri síñf wímíxiñoríni. Íwf ámá yarígfápi nání Goríxo wíkf rfá ápiáwíñíñf níwóníri rfwéná pírf umamonfápi dání éf neamíniñaríñoríni. Ayf womaní. Sa Jisatoríni. O aníñami dání weapíñf e nání seyíné xwayf naníri ñweaarígfápi nání repiyf iníro yarfná wímeaaríñwá enagi nání none ámi bí tñni urípañf mimóníñwíni.

2

Poro Tesaronaika ñweáyf tñni níñwearfná enípi náníñni.

¹ Gf nírxímeáyíné, seyíné níjfáriní. None seyíné tñf e níseaímearfna wáf yopa míseamearígíniñwanigíni.

² Síni seyíné tfámíni mísearémeapa nerí aní Píripaiyo wáf emearfná apimi dáníyf xeaníñf neaikáñro ríkíkíríó neairo egfápi nání seyíné ríxa níjfáriní. E neaikárfagíá aiwi e pñni níwíarími seyíné tfámíni níbírfná ámá obaxf pírfíprf neaianíro yaríñagíá aí Goríxo dñf sixf neamímófpi dání masísfá bí míneainí xwiyfá yayf neainaríñfpi xixeni níseara uñwanigíni.

³ Ámá xwiyfá yayf neainaríñfpi dñf oíkwírópoyíniñi níriñaréná nepa mimóníñfpi dání wí uraríñwámani. Nípiñwíni mimóníñfpi owikáraneyíniñi wí uraríñwámani. Yaf owíwapiyaneyíniñi uraríñwámani.

4 E mepa nerane Gorixo “Porowa mimiwiároarigfáwarfani?” niyaiwirí xwiyfá yayf neainaríñpí wáf uranfáwá nání dñf neañwiráríñf enagí nání xfo rírxinírí wimóníñpí tñí xixení axípiñí uraríñwáríni. Ámá wí nene nání yayf owinípoiñírí urarigfápa none axípi e wí murí Gorixo —Negí xwioxíyo adadf neaiaríño, ayf oríni. O none nání yayf owiníniñírí negí raríñwápi ámayo uraríñwáríni.

5 Seyfne níjfaríni. None seyfné tñf e níseaimearfna ríxíñf remeanf wí mísearíñwanigíni. Rípi nání ení Gorixo sopíñf neapaxí imóníni. Íwí searapanirane nání dñf ínimi níkwírómáná níremeá xwiyfá bí mísearíñwanigíni.

6 None Kiraisoyá wáf wurímeiaríñwáone imóníñagwí nání ananí oneaipoiñírí searípaxí imóníñagwí aí seyfnérani, ámá wírani, seáyí e oneamearípoiñírí wí ení menwanigíni.

7 None seyfné tñí níñwearanéná nípenímáná awayíni níseairane apíxí síni níaiwí pfo tñí xegí níaiwíyo dñf níñwirárírí umearíñpa axípi e seaiñwanigíni.

8 None dñf síxí níseayirane nání “Xwiyfá yayf neainaríñf Gorixo tfámíni imóníñpí áwanf ouraneyí.” níneaimónírfná dñf arfá níkeamónímáná seyfné nání aga íkíñf sípi neaiaríñagi nání yoí mayf níimóními seyfné tfámíni emenwanigíni.

9 Gí nírixímeáyfné, “Omíñf none seyfné tñí níñwearanéná aníñf míni rfá tñf enwápi nání síni dñf seainaríni.” níimónaríni. Xwiyfá Gorixoyá yayf neainaríñpí wáf nísearíranéná aiwá none naní nání aníñf seaikáranigíniñírí áríwíyiraní, ikwáwíyiraní, ríwí nííkwínimáná omíñf wé tñí íníná yagwáríni.

10 None Kiraisomi dñf wíkwíroarigfáyfné tñí níñwearanéná síyikwí míniñpíni erane wé róníñpíni erane xwiyfá míneaxekwímopaxí imóníñpí erane enwápi nání seyfné sopíñf neapaxífnéríni. Gorixo ení sopíñf neapaxí imóníni.

11 None xanowa wígf níaiwíyo píraníñf umearíñfápáníñf axípi e seamearíñwápi nání seyfné níjfaríni. Woxíni woxíni e níseameranéná wairír seairane ení ríremíxí seairane dñf síxí seamímorane enwáríni.

12 Seyfné ámá Gorixoyá —O ámá xfoyá xwioxíyo ñweapírfáyo seáyí e xfo imóníñpí bí ouxfmeáwíniñgíniñírí wéyo ía seaumíraríñoríni. Oyá ámá píraníñf níxídíroná epaxípi seyfné apí tñí xixení éfírxinírí apí apí e seaiñwanigíni.

13 Rípi nání ení íníná Gorixomi yayf wiaríñwáríni. None níbirane xwiyfá Gorixoyápi yanf seaiapáná seyfné xixení

aríá nĩneairóná xwiyíá áamáoneyá bĩnĩñĩ aríá mĩneainĩ xwiyíá nepaxĩñĩ imónĩñĩpĩnĩñĩ aríá neaigíawixĩnĩ. Xwiyíá apĩ —Apĩ Kiraisomĩ dĩñĩ wĩkwĩrogíáyĩné dĩñĩ seaimoarinĩpĩrĩnĩ. Apĩ nepa xwiyíá oyápi enagi nánĩ aríá e neaigíawixĩnĩ.

14 Gĩ nĩrĩxĩmeáyĩné, áamá Kiraisĩ Jisaso tĩnĩ ikárinĩgíá, sĩyikĩ Gorĩxoyá Judia pĩropenĩsĩyo imónĩgíáyo wĩmeanĩpa seyĩné enĩ rĩxa seaimoarinĩgĩnĩ. Wigĩ Judayĩ xeanĩñĩ wĩkárĩgíápa seyĩné enĩ segĩ gwĩ axĩyĩ xeanĩñĩ seaikárgíawixĩnĩ.

15 Gĩ Judayĩ wíá rókiamoagíawamĩ nĩpĩkĩa nĩwagíasáná Ámĩná Jisasomĩ pĩkiro none enĩ mĩxĩ neaxĩdowáĩro egíáyĩrĩnĩ. Ayĩ áamá Gorĩxo yayĩ winarĩñĩyĩ rimónĩñoĩ? Aga oweoĩ. Áamá nĩyonĩ sĩmĩ tĩnĩ wiarĩgíáyĩrĩnĩ.

16 None xwiyíá émáyĩ aríá nĩwiro dĩñĩ wĩkwĩróáná Gorĩxo yeáyĩ uyimĩxemeanĩápi wáĩ murĩmepa oépoyĩnĩrĩ pĩrĩpĩrĩ neaianĩro yarĩgíáyĩrĩnĩ. E nerĩñĩpimĩ dánĩ wigĩ fwi pákĩkĩ néra úfápi rĩxa yurĩnowiarĩnĩ. Ayĩnánĩ Gorĩxo rĩxa wĩkĩ nĩwónĩrĩ ayo pĩrĩ umamoarĩnĩ.

Poró ámĩ sĩñwĩ winĩmĩnĩrĩ nánĩ wimónĩñĩ nánĩrĩnĩ.

17 Gĩ nĩrĩxĩmeáyĩné, none ayĩ yapĩ wĩ mimónĩñwĩnĩ. None segĩ tĩñĩ e dánĩ mĩxĩ neaxĩdowáraná negĩpi ámĩ wĩ e bĩ onĩmiápi nĩñweámáná —Íná none sĩnĩ sĩmĩmanĩyo sĩñwĩ mĩseanĩpa nerane aĩ dĩñĩ aríá wĩ mĩseaikeamonĩwanigĩnĩ. Ámĩ wĩ e negĩpi bĩ onĩmiápi nĩñweámáná ámĩ seyĩné tĩnĩ onĩweaneyĩnĩrĩ aga ikĩnĩñĩ sĩpĩ nĩneairĩ e yanĩ nánĩ sĩmĩ xeadĩpénĩñwanigĩnĩ.

18 Awaú tĩnĩ Poronĩ tĩnĩ —Nionĩ ayĩ ná bĩnĩ marfáĩ. None segĩ tĩámĩnĩ “Obaneyĩ.” neaimónĩagi aĩ Seteno pĩrĩ nearakĩñĩnigĩnĩ.

19 Ayĩ rĩpi nánĩ segĩ tĩámĩnĩ “Obaneyĩ.” neaimónĩñĩnigĩnĩ. Gorĩxo none yayĩ neaimonĩfa nánĩ imónĩgíáyĩ, ayĩ seyĩné menĩranĩ? Dĩñĩ nífá neainĩnĩfa nánĩ imónĩgíáyĩ, ayĩ seyĩné menĩranĩ? “Ná tiyĩ rĩmeáwĩnĩ?” yaiwianĩwá nánĩ imónĩgíáyĩ, ayĩ seyĩné menĩranĩ? Jisaso ámĩ báná oyá sĩñwĩ anĩñe dánĩ none igigĩ bĩ mé seyĩné wáĩ nĩsearĩranéná nánĩñĩ enĩwápi nánĩ ranĩwárinĩ.

20 None seáyĩ e nimónĩrane dĩñĩ nífá neainĩnĩápi, ayĩ seyĩné enagi nánĩ rarĩñĩnĩ.

3

Timotio enĩ sĩxĩ oweámĩxĩnĩrĩ uowárigĩ nánĩrĩnĩ.

1-2 Ayínáni seyíné niseawárimí re nání nibíranená amípi seaímeápi nání majfá nimóga núwasána “Majfá oimónaneyi.” siní míneaimónipaxí neríná re egwísisixíni. “Yawawi Timotio, negí níríxímeáo —O Goríxoyá xwíyíá Kiraiso nání yayí neainaríñipi wáí wurímeínfa nání imóníñíyí woríni. O añí Atenísiyí ríníñí rípimi yeawáraná ayí ananíríni.” níyaiwirai segí táfáminí nurowárenapíraíná Kiraisomí dñí wíkwírófápi xáiwí íá xírípírí nání ení síxí seaeámíxírí dñí síxí seamímorí éwínígínírí uowárenapígwísisixíni.

3 Segíyí wo aí xeaníñí seaímeáí apimí dání ududí mívínípa oenírí Timotio apí e éwínígínírí uowárenapígwísisixíni. E nerai aí eníná dání Goríxo “Xeaníñí apí ayo xe wímeáwínígíní.” yaiwíáríñene imóníñagwí nání sewaníñíyíné níjfaríni.

4 Xámí seyíné tñí siní níñwearanéná “Ríwéná xeaníñí níneaiméaníñoi.” mísesarayípa renwanígíní? Apí ríxa níseaímeáagí nání seyíné “Rípi apírání?” níyaiwíro ríxa níjfa imóníñoi.

5 Ayínáni Timotiomí uowárenapíñanígíní. Ríxa seyíné imónígíápi nání “Siní majfá oimónímíní.” mínimónipaxí neríná o seyíné Kiraisomí dñí wíkwírógíápi siní píráníñí rífa wíkwíróñoínírí mí seaómíxínífa nání uowárenapíñanígíní. “Ámáyo yapí wíwapiyaríño —O oboríni. O seyíné Kiraisomí pñí owíárípoyínírí yapí seaíwapiyíáná none aníñí míní enwápi anípá imónínígínírí uowárenapíñanígíní.” seararíñíni.

Timotio Poromí yayí xwíyíá urémeañí náníríni.

6 E éagí aiwí agwí Timotio seyíné táfáminí pñí níseawíárímí nírírí xwíyíá yayí yeainípaxípiní áwaní yearémeánígíní. Seyíné siní Kiraisomí dñí wíkwíróro xíxe dñí sípí ín-ro yaríñagífa síñwí seanípi nání áwaní yearémeánígíní. None nání dñí nímoróná wá seaunírí none seyíné nání “Síñwí owínaneyí.” neaimónaríñípa seyíné axípi Porowamí síñwí owínaneyínírí íkíníñí sípí seairí yaríñagífa síñwí seanípi nání ení áwaní yearémeánígíní.

7 Gí níríxímeáyíné, Timotio apí áwaní yearémeáí enagí nání dñí rífa neaxepaxí imóníñípi tñí xeaníñípi tñí apí nípiní neaiméaaríná dñí sípí míneal dñí síxí ín-ñwanígíní. O re yearfagí nání, “Kirisomí siní píráníñí dñí wíkwíróaríñoi.” yearfagí nání dñí síxí ín-ñwanígíní.

⁸ Seyíné ení neáníro Ámináo t́nı́ ikárinı́gı́ápi xaiwı́ íá nı́xı́rırónáyı́, none seáyı́ nikárinı́rane ηweapaxı́ enagı́ nánı́ seararı́ηı́nı́.

⁹ Gorı́xomı́ seyíné nánı́ yayı́ anı́ηı́ minı́ nı́wirane aí yayı́ seyíné nánı́ wı́paxı́pi t́nı́ xı́xenı́ mimónı́ηwı́nı́. Ayı́ pí nánı́nı́ marı́áı́, seyíné nánı́ yayı́ nı́wiranéná dı́ηı́ nı́fá onı́miá neainarı́ηı́manı́. Ayá wı́ neainarı́ηı́ enagı́ nánı́ rarı́ηı́nı́.

¹⁰ Segı́ sımı́manı́ sı́ηwı́ nı́seanı́rane Kiraisomı́ anı́ηı́ píranı́ηı́ dı́ηı́ wı́kwı́ropı́rı́a nánı́ sını́ mimónı́gı́ápi os-earewapiyaneyı́nı́rı́ anı́ηı́ minı́ ikwáwı́yiranı́, árı́wı́yiranı́, waunı́ rı́xı́ηı́ urarı́ηwárı́nı́.

Poro Tesaronaika ηweáyı́ nánı́ rı́xı́ηı́ wurı́yı́ηı́ nánı́rı́nı́.

¹¹ Negı́ ápo Gorı́xo t́nı́ Áminá Jisaso t́nı́ awaú none seyíné t́ηı́ e banı́wá nánı́ “Ámı́ óf neaimóısıxı́nı́.” nimónarı́nı́.

¹² None seyíné nánı́ dı́ηı́ sı́pı́ nı́neairı́ arı́rá seaiarı́ηwápa seyíné enı́ axı́pi xı́xe dı́ηı́ sı́pı́ ninı́ro arı́rá ninı́rónáranı́, wı́nı́yı́ nánı́ dı́ηı́ sı́pı́ nı́wiwo arı́rá nı́wirónáranı́, ayá wı́ epı́rı́a nánı́ “Ámináo e seaimı́xı́wı́nı́gı́nı́.” nimónarı́nı́.

¹³ Áminá Jisaso ámá xı́o xegı́ imónı́gı́áyı́ t́nı́ ámı́ nı́weapı́rı́ná seyíné negı́ ápo Gorı́xo sı́ηwı́ anı́ηe dánı́ xwı́yı́fá miseaxekwı́mopaxı́ imónı́ro sı́yıkwı́ mínı́gı́áyı́né imónı́ro epı́rı́a nánı́ sı́kı́kı́ seomı́xı́wı́nı́gı́nı́.

4

“Gorı́xo wımónarı́ηı́pı́nı́ éfı́rı́xı́nı́.” urı́ηı́ nánı́rı́nı́.

¹ Gı́ nı́rı́xı́meáyı́né, nionı́ payı́ rı́na yoparı́pi nearı́ná Áminá Jisaso wáf nurı́meı́fı́rı́xı́nı́rı́ nearowarı́ηı́ enagı́ nánı́ ayá t́nı́ nerı́ enı́ rı́rémı́xı́ bı́ rı́pi oseaianeyı́. Seyíné nemeróná Gorı́xo yayı́ winı́paxı́pi epı́rı́a nánı́ searéwapı́yı́ηwápi t́nı́ rı́xa xı́xenı́ yarı́ηoı́. E nero aí apımı́ nımúrooro ámı́ bı́ t́nı́ oyaneyı́nı́ro éfı́rı́xı́nı́.

² Sekaxı́ rı́nı́ηı́ Áminá Jisaso nearı́peañone searéwapı́yı́ηwápi nánı́ seyíné nı́jı́fá imónı́ηagı́a nánı́ rarı́ηı́nı́.

³ Gorı́xo seyíné e éfı́rı́xı́nı́rı́ wımónarı́ηı́pı́ ayı́ rı́pı́rı́nı́. Sı́yıkwı́ mínı́gı́áyı́né imónı́fı́rı́xı́nı́. Ámá wı́ t́nı́ fı́wı́ bı́ minı́pa éfı́rı́xı́nı́.

⁴ Meánı́gı́áyı́né ámı́ wı́ t́nı́ fı́wı́ bı́ minı́ Gorı́xoyá sı́ηwı́yo dánı́ sı́yıkwı́ mínı́ηı́ imónı́ηı́pı́ ero ámáya sı́ηwı́yo dánı́ weyı́ seamearı́paxı́ imónı́ηı́pı́ ero nero xı́xenı́ meánı́fı́rı́xı́nı́.

⁵ Émáý —Ayí áamá Gorixoxo nání dñjť mĩmoarĩgťáyťřĩnĩ. Ayť řwť inañro nánĩ mñjť ninĩro sťmť xeadťpėnarĩgťápa mepa éřřĩxĩnĩ.

⁶ Segť sérĩxťmeánĩjť imónĩgťáyťyá apĩxť tñnĩ řwť oĩnaneýĩnĩro yapť nĩwĩmearĩ nĩwero sťpĩ mĩwikárĩpa éřřĩxĩnĩ. Xámĩ seyťné tñnĩ nĩjwearanéná áwanť searĩrane erĩř seairane eñwápa xixenĩ áamá řwť apĩ éřáyo Ámĩnáo pĩřť umamonťá eñagť nánĩ seararĩjĩnĩ.

⁷ Gorixoxo nene áamá wĩ tñnĩ řwť inañwá nánĩ nionĩyáyť imónĩřřĩxĩnĩrĩ wéyo řá neaumĩrĩjťmanĩ. Gť sťyĩkwť minĩgťáyť imónĩřřĩxĩnĩrĩ wéyo řá neaumĩrĩjťřĩnĩ.

⁸ Ayĩnánĩ řĩpĩ nánĩ dñjť móřřĩxĩnĩ. Gĩyť gĩyť nionĩ seararĩjápĩ řřwťmĩnĩ nĩmamorĩnáýť, ayť ámányonť řřwť mu-moarĩjot. Ayť Gorixomĩ —O nene sťyĩkwť minĩjť imónanĩ nánĩ xegť kwĩyťpť owainĩnĩrĩ sixť neamĩmoarĩjorĩnĩ. Omĩ řřwť umoarĩjot.

⁹ Sérĩxťmeá nánĩ dñjť sťpĩ nĩseairĩ arĩřá nĩwirťná epaxťpť nánĩ Gorixoxo xewanĩjot řĩxa seaĩwapťyĩjť eñagť nánĩ none aĩ wĩ řřwamĩjť nearĩ searĩpaxť mimónĩjwĩnĩ.

¹⁰ Sérĩxťmeá segť Masedonia pĩropenĩsťyo amĩ gĩmĩ jwėagťáyo nánĩ řĩxa dñjť sťpĩ nĩwĩro arĩřá wĩarĩjot. Gť nĩřřĩxťmeáyťné, seyťné e yarĩjagťa aĩ ámĩ bĩ řĩpĩ oėpoyĩnĩrĩ yarĩjť oseaimĩnĩ. Seyťné dñjť sťpĩ e wĩarĩgťápĩ ámĩ xwé bĩ tñnĩ nimóga úřřĩxĩnĩ.

¹¹ Porowa xámĩ sekaxť nearĩgťápa xixenĩ pĩránĩjť oimónaneýĩnĩro éřřĩxĩnĩ. Awayĩnĩ yapenĩjwaéne oimónaneýĩnĩrĩ ero wĩ yarĩgťápĩ marťái, negť yarĩjwápĩnĩ oainenaxťdaneyĩnĩrĩ ero negť omĩjť enĩ nĩřřkwĩnĩmáná oyaneýĩnĩrĩ ero éřřĩxĩnĩ.

¹² E nerónáyť, nĩpťřĩ nánĩranĩ, yĩnĩpťřĩ nánĩranĩ, dťwť mikeamónĩpa ero áamá Gorixoxoyá mimónĩgťáyť re seaiai-wĩpaxťpť ero, “Ayť wé rónĩjť imónĩjťpĩ yarĩjot.” seaiai-wĩpaxťpť ero epťřťá eñagť nánĩ seararĩjĩnĩ.

“Ámĩnáo ámĩ weapáná pegťáyť wĩápñĩmeapťřťarĩnĩ.” urĩjť nánĩřĩnĩ.

¹³ Gť nĩřřĩxťmeáyťné, áamá re nĩyairĩwĩrĩ, “Gť áamá pĩyť ro Gorixoxo sñjť wĩmĩxáná nĩwĩápñĩmeañťarĩnĩ.” nĩyairĩwĩrĩ mikwťmoarĩgťáyť iwieánarĩgťápa seyťné enĩ axťpť mĩwieánĩpa éřřĩxĩnĩrĩ pėťáyť imónĩpťřťápĩ nánĩ xe majťá oimónĩpoyĩnĩrĩ mĩneaimónarĩnĩ.

¹⁴ Jisaso nĩpėmáná ámĩ wĩápñĩmeañťřĩnĩ. E eñťpĩ nánĩ nene řĩxa “Neparĩnĩ.” nĩyairĩwirane dñjť řkwťřorjwĩnĩ. Ayĩnánĩ Jisaso eñť apĩ re yairĩwĩarĩjwápĩmĩ sopĩjť wonĩ, “Áamá Jisasomĩ dñjť nĩwĩkwťřorťná pėťáyo Gorixoxo xegť tñjť

e nání o tñi nawíni nimeámi unfárini.” yaiwiarinjawápmi sopiní woni.

¹⁵ Ripi ranípi, ayí Ámináo rinípirini. O ámi báná nene siní siní nweanwaéne omi wímeaaní nání pegíayo xámi umeaníwámani.

¹⁶ Íná anínamí dání apí bi ení tñi riniri anínajíyo xiráoniní imóninóyá maní riniri pékákí Gorixoyá riniri yaríná Ámináo xewaninjo anínamí dání weapínfáriní. Anínamí dání weapáná ámá xíomi díní wíkwírogíá ríxa pegíayí xámi siní nero wiápnimeapírfáriní.

¹⁷ Ríxa níwiápnimeámáná enáná siní siní nweanwaéne ení Ámináomi aní pírfíyo wímeaní nání ayí tñi nawíni agwípi tñí e nání neayoáanapínfáriní.

¹⁸ Ayínání segíyí wí wigí ámá péáná xwíyíá apí nuríro míní ikínwí umírírxini.

5

“Ámináo biníyí nání siníwí tñi nweáwaniginí.” uriní nánirini.

¹ Gí níríxímeáyíné, Ámináo weapínfáyi nání seyíné ríxa aríá wigíá enagi nání ríwaminí bí nearí áwaní searípaxí mimónini.

² Ripi nání seyíné ríxa níjía imóninogíá nání rarini. “Ámá áríwiyimí íwí mearígíyí ríná bípírféoi?” miyaiwipa yaríná barígíápa Ámináo ení axípi “Ríná biníreninjo?” miyaiwipa enáná binífáriní. Apí nání seyíné ríxa níjía imóninogíá nání rarini.

³ Ayí re raríná, “Ríxa níwayíroniri nweanwiní. Amípi wí nání wáyí neainípaxí mimónini.” raríná siní mé rímwéa inípaxí ríá tñí wímeanfáriní. Ríniní apíxíwa níaiwí xíraníroná nawínání winarínípa axípi wímeááná apimí wí urakínípfíá menini.

⁴ Gí níríxímeáyíné, seyíné sía yinínimíni memearígíyíné enagi nání Ámináo níweapíri níseaiméaríná ámá íwí xaurápmíniri wímeááná sírf píkinarígíyí yapí píkinípaxí mimónígíyínerini.

⁵ Niyínení wíá ónarínimíni nemero ikwáwiyíná yarígíyíné imóninogíá nání seararini. Nene sía yinínimíni nemerane áríwiyimí yarínwáenemani.

⁶ Ayínání Jisasomí díní míwíkwírogíyí sía o weapínfáyi nání siníwí maní maiwí sá wearígíápa mepa éwaniginí. Siníwí tñi níjwearane píreáníwaniginí.

7 Ayf rɪpɪ nánɪ seararɪŋɪnɪ. Ámá sá wearɪgʻfáyf árʻwɪyɪmɪ wearɪgʻfárɪnɪ. Ámá inɪgʻf xwapf nɪnɪro papɪkʻf yarɪgʻfáyf árʻwɪyɪmɪ nɪnɪro papɪkʻf yarɪgʻfárɪnɪ.

8 E nerɪ aɪ nene ikwáwɪyɪná emearɪŋwaéne imónɪŋagwɪ nánɪ pʻréánʻwanɪgɪnɪ. Ámá mɪxʻf inanɪro nánɪ ikʻf narɪgʻfápa nene axɪpɪ Gorɪxomɪ dɪŋf wɪkwʻf rorane dɪŋf sɪxʻf uyirane yarɪŋwápɪ sorʻfá mɪxʻf nánɪ yɪ narɪgʻfápánɪŋf yɪnɪrane “Gorɪxo yeáyf neayɪmɪxemeanʻfárɪnɪ.” nɪyáiwirane ikwʻf moarɪŋwápɪ arɪxʻf mɪxʻf nánɪ dʻf kɪ narɪgʻfápánɪŋf dʻf kɪnɪrane éwanɪgɪnɪ.

9 Gorɪxo xegʻf wikʻf rʻfá ápɪáwʻf nɪŋf wearɪŋfɪpɪ wímeáwɪnɪgɪnɪrɪ neaiawɪárɪŋenemanɪ. Negʻf Ámɪná Jisasi Kiraiso neaiŋfɪpɪmɪ dánɪ yeáyf uyɪmɪxemeáɪmɪgɪnɪrɪ neaiawɪárɪŋenerɪnɪ.

10 Nene sɪnɪ ŋweaŋáná nɪweapɪrʻf náránɪ, pɛŋwámɪ eŋáná nɪweapɪrʻf náránɪ, xʻfo tʻfɪnɪ nawɪnɪ ŋweaanʻf wá nánɪ neapeɪŋɪnɪgɪnɪ.

11 Ayɪnánɪ xɪxe mɪŋf ikɪŋwʻf mɪrɪnɪro sʻf kʻf kʻf omɪxɪnɪro éfɪrɪxɪnɪ. “Seyʻné rɪxa e inarɪgʻfápi sɪnɪ nɪga úfɪrɪxɪnɪ.” seararɪŋɪnɪ.

“Apɪ apɪ éfɪrɪxɪnɪ.” nura uŋfɪpɪ nánɪrɪnɪ.

12 Gʻf nɪrɪxʻf meáyɪné, bɪ rɪpɪ éfɪrɪxɪnɪrɪ yarɪŋf oseaimɪnɪ. Segʻf arɪrá seaianɪro nánɪ anɪŋf mɪnʻf yarɪgʻfáyf —Ayf Ámɪnáoyá dɪŋfyo dánɪ seameŋwearo searéwapɪyɪro epʻf rɪ nánɪ imónɪgʻfáyf rɪnɪ. Ayo seyʻné wéyo umepʻf rɪ nánɪ éfɪrɪxɪnɪ.

13 Ámá ayf saŋf searápanɪro yarɪŋagʻfá nánɪ dɪŋf sɪxʻf uyɪro wé ikwɪaŋwʻfyo ŋwɪrárɪro éfɪrɪxɪnɪ. Sérɪxʻf meá tʻfɪnɪ xepɪxepá mɪrónʻf nawɪnɪ nɪmónɪro ŋweáfɪrɪxɪnɪ.

14 Gʻf nɪrɪxʻf meáyɪné, bɪ rɪpɪ enɪ éfɪrɪxɪnɪrɪ yarɪŋf oseaimɪnɪ. Segʻf ámá rʻf wʻf sɪwʻfá yɪgʻfáyo yumɪxɪro ayá igɪgʻf yarɪgʻfáyo dɪŋf sɪxʻf umómoro i wegʻfáyo arɪrá wɪro éfɪrɪxɪnɪ. Ámá nɪyonɪ nurɪrʻf ná sɪmeaxʻf dʻf mɪwɪ wɪgʻf dɪŋf tʻfɪnɪ “E oyaneyɪ.” nɪyáiwɪrʻf ná e éfɪrɪxɪnɪrɪ sɪŋwʻf wɪnʻf fɪrɪxɪnɪ.

15 Ámá sɪpɪ seaikárʻfáyo seyʻné enɪ pɪrʻf numamoro sɪpɪ mɪwɪkárɪpa éfɪrɪxɪnɪ. Pɪ pɪ seaikárarɪŋagʻfá aɪ “Negʻf wɪnɪyo arɪge nerʻf ná naŋf wɪanɪréwɪnɪ?” nɪyáiwɪro e wɪanɪro nánɪ éfɪrɪxɪnɪ. Ámá nɪyonɪ aɪ e wɪanɪro nánɪ éfɪrɪxɪnɪ.

16-17 Ínɪná dɪŋf nɪfá seainʻf wɪnɪgɪnɪ. Ínɪná Gorɪxomɪ rɪxɪŋf urʻf fɪrɪxɪnɪ.

18 Pɪ pɪ seaímeááná Gorɪxomɪ yayf wɪfɪrɪxɪnɪ. Kiraisɪ Jisasi tʻfɪnɪ nawɪnɪ ikárɪnɪgʻfáyɪné Gorɪxo e éfɪrɪxɪnɪrɪ wɪmónarɪŋagɪ nánɪ rarɪŋɪnɪ.

19 Seyʻné kwɪyf Gorɪxoyá yarɪŋfɪpɪmɪ pʻf rɪpɪrʻf mɪwɪpa nero

20 apimi dani xwiyá wá rókiamoarigápi paimimí mīwipa érixini.

21 E mepa nero ai wá nīsearókiamorína “Xwiyá rīpī Gorixo tāmīni imónīpī rariñi.” searányí, píranīpī pía nīmeaxídīmána nanī imónīpīni xaiwí fá xīrīro

22 sipī imónīpī nīpīni ríwí umoro érixini.

23 Gorixo —O áma nīwayirónīro ηweapīri nāni mīkī ikinjorini. “O seyíne siyikwí mīnīñí nimónīga nuro yóí imónīpīri nāni seaimīxīwīnīgīni.” nimónarini.

“Ámīná Jisasi Kiraiso báná seyíne xwiyá seaxekwīmopaxí mīmónīpa epíría nāni Gorixo segí dīñīpīni marfái, warápi enī seaerfkiemeáwīnīgīni.” nimónarini.

24 Nioniyáyí imónīrīxīnīri wéyo fá seaumīrariño —O áma wikwiárīnīpaxí imónīñorini. O xīxenī api api e seaiinárini.

25 Gí nīrīxīmeáyíne, none nāni enī rīxīñí neauriyírīxīni.

26 Sérīxīmeá gīyí gīyo yayí nīwirína yayí óí weánīrīxīni.

27 Ámīnáo arfái enje dani sekaxí rīpī osearīmīni, “Payí rīna nīmearína sérīxīmeá nīyonī fá urowiemérixīni.”

28 “Negí Ámīná Jisasi Kiraiso wá seawianīwīnīgīni.” nimónarini.

Payí Poro Tesaronaika ηweáyí nání ríwíyo eañínaríní.

Payí rína Jisasoyá s̄yikí imónigfá añí yoí Tesaronaika ηweagfáyí nání Poro ríwíyo eañínaríní. Ayí payí Poro xámí nearí wiowárínfna nímearo ía n̄roro aiwi siní d̄ñf̄ xenw̄f̄n̄i n̄imoro “Jisaso añínami dání r̄ixa weap̄ñf̄r̄íní.” n̄iyaiwiro wáyí nero ηweañáná ámá wí Poromi apí nání urémeáagfa o s̄fá Jisaso añínami dání weap̄ñf̄r̄íní t̄ñíná imónñf̄p̄i nání píránñf̄ uréwap̄iyim̄ñr̄i payí ámí rína eaññiḡíní.

¹ Poroní t̄ñí Sairaso t̄ñí Timotio t̄ñí none Jisasoyá s̄yikí imónigfá Tesaronaika ηweáyíné —Seyf̄né negf̄ ápo Gorixo t̄ñí Ámíná Jisasi Kiraiso t̄ñí nawíní ikárññḡf̄yíñér̄íní. Seyf̄né nání payí rína nearí mónaparñw̄ñí.

² Ápo Gorixo t̄ñí Ámíná Jisasi Kiraiso t̄ñí awaú wá seawianr̄i seyf̄né n̄wayr̄ón̄ro ηweap̄r̄i nání seaiiri éisixíní.

“Seyf̄né nání Gorixomí yayí wiarñwáríní.” urñf̄nánír̄íní.

³ Negf̄ n̄r̄ixímeáyíné, seyf̄né Jisasomí d̄ñf̄ n̄w̄ikw̄r̄oróná d̄ñf̄ m̄m̄ixeá ámí xwapf̄ ayá wí t̄ñí n̄w̄ikw̄r̄óa uro x̄ixe d̄ñf̄ sipí nin̄ro ar̄r̄á inarigf̄ap̄i wí p̄ñí m̄wiár̄f̄ siní ámí b̄i t̄ñí b̄i t̄ñí néra uro yarññagf̄a nání none kikiíá ηweapaxf̄ mimónñw̄ñí. Sa seyf̄né nání Gorixomí yayí wipaxf̄ imónñw̄ñí. “E neranéná ayí x̄ixení imónñf̄p̄i yarññw̄ñí.” neaimónaríní.

⁴ Seyf̄né e yarññagf̄a nání s̄yikí Gorixoyáyo wáf̄ nurimeranéná seyf̄né nání m̄x̄f̄ re seameakñnarñwáríní, “Xeanñf̄ wikár̄ro rik̄ik̄ir̄f̄o wikár̄ro wiaríná aí xwámámf̄ n̄wiro siní Jisasomí d̄ñf̄ n̄w̄ikw̄r̄óa warññot̄.” urarñwáríní.

Gorixo ámáyo p̄r̄f̄ numamoríná enf̄ap̄i nánír̄íní.

⁵ Seyf̄né e yarigf̄ap̄imi dání r̄p̄i wáf̄a neaóníní. Gorixo ámáyo mí ómóm̄ixim̄f̄ n̄wirí wigf̄ egf̄ap̄i t̄ñí x̄ixení wiñf̄ap̄i nání d̄ñf̄ n̄imoranéná “Apánr̄f̄aní?” yaiwipaxf̄r̄íní. Ayínání seyf̄né oyá xwioxf̄yo ηweáwanñḡñ̄ro yaríná xeanñf̄ seaikárarññagf̄a nání o seyf̄né nání re rárññf̄aríní, “Ayí ananí nioní t̄ñf̄ e ηweapaxf̄ȳr̄íní.” rárññf̄aríní. Apí seyf̄né yarigf̄ap̄imi dání wáf̄a neaóníní.

⁶ Ai Gorixo ámá xeanñf̄ seaikárarññagf̄ayo p̄r̄f̄ numamorí xeanñf̄ ax̄ip̄i wíaná “Ayí x̄ixení imónñf̄p̄ñí r̄fa yaríní?” yaiwianf̄wáríní.

⁷ Xeaniḡḡ seaikárarigfáyo pírḡ niwialkímori kikiá seyḡné seanwirárirḡ none neanwirárirḡ yarḡḡagi niwḡniranéná “Ayḡ eni xixeni imóniḡḡpini ría yarḡnḡ?” yaiwianfwarḡni. Áminá Jisaso siḡáni piaumḡmḡ ninirḡ xegḡ aḡḡnajḡ enḡ eániḡḡáyḡ tḡni aḡḡnamḡ dánḡ niweapirḡná ría ápiáwḡ xwé aipḡnanḡwḡ yarḡḡipi tḡni xixeni e enfárḡni.

⁸ E nerḡná ámá Gorixoxo nánḡ diḡḡ mimopa ero xwiýfá negḡ Áminá Jisaso nánḡ yayḡ neainarḡḡpimi mḡxḡdḡ arikwḡkwḡ ero yarḡḡáyo pírḡ umamonfárḡni.

⁹ Ámá ayo wigḡ egfápi nánḡ xwirfá niwikixeri pírḡ numamorḡná seáyḡ e xfo xegḡ enḡ eániḡḡpimi dánḡ imóniḡḡpḡ “Xe siḡwḡ onanḡpoyḡ.” miyaiwḡ xegḡ sfmḡmanḡ tḡḡ e dánḡ anḡḡḡni wieawárḡnfárḡni.

¹⁰ Negḡ Ámináo ámá xfoýáyḡ imónifrixinirḡ wiḡḡpimi dánḡ seáyḡ e umfeyoaro diḡḡ wikwḡroarigfáýḡ nḡni mḡḡ sḡḡá weániro oépayḡnirḡ aḡḡnamḡ dánḡ niweapirḡná pírḡ e umamonfárḡni. Seyḡné mḡkone repiyḡ enḡwápi diḡḡ niḡkwḡroro nánḡ iná seyḡné eni ayḡ tḡni nawḡni omḡ seáyḡ e umepḡrfárḡni.

Porox Gorixomi rixiḡḡ wurḡḡḡpḡ nánirḡni.

¹¹ Ámináo mi seyḡné seáyḡ e umepḡrfá enḡagi nánḡ inána seyḡné nánḡ Gorixomi rixiḡḡ seauriyarḡḡwárḡni. Gorixoxo e imónifrixinirḡ wéyo fá seaumirḡḡpḡ tḡni xixeni ayo seaimḡxḡwinḡḡniḡḡ seauriyarḡḡwárḡni. Nanḡ imóniḡḡpḡ oyaneyḡnirḡ seaimónarḡḡpḡ niḡpini tḡni Jisasomi diḡḡ niwḡkwḡroro nánḡ winḡyo sanḡ urápaneyḡnirḡ seaimónarḡḡpḡ tḡni apiaú tḡni xixeni epḡrfa nánḡ xegḡ enḡ eániḡḡpḡ tḡni seaimḡxḡwinḡḡniḡḡ seauriyarḡḡwárḡni.

¹² E nerḡḡpimi dánḡ seyḡné omḡ seáyḡ e umfeyoaro xfo eni seyḡné seáyḡ e seamfeyoari inḡpḡrfa nánḡ Gorixomi seyḡné nánḡ e seauriyarḡḡwárḡni. O tḡni Áminá Jisaso Kiraiso tḡni wá seawianḡḡí enḡagi nánḡ xixe seáyḡ e mfeyoánḡpḡrfárḡni.

2

Xwiýfá xórórḡ yarḡḡo nánḡ urḡḡḡ nánirḡni.

¹ Gḡ nḡrixḡmeáyḡné, xwiýfá re rinḡḡpḡ, “Negḡ Áminá Jisaso Kiraiso ámi weapána nene o tḡni nawḡni awḡ eánanfwarḡni.” rinḡḡpḡ nánḡ ripḡ éfrixinirḡ yarḡḡḡ oseaimḡni.

² Kwíýḡ bimḡ dánirani, xwiýfá ámá yanḡ wiowárfa bimḡ dánirani, payḡ “Porowa nearo wárenapigfápirḡni.” rarigfá bimḡ dánirani, ayá niḡsearemori re rinḡḡánáyḡ, “Sfá Ámináo weapḡnfáyḡ rixa imóniḡḡḡni.” rinḡḡánáyḡ, sinḡ mé diḡḡ úpirixá niḡseapeyirḡ ududḡ miḡseainpanḡ.

³ Ámá wo aí pípimi dáni yapí oneaíwapiyiniri sɨŋwí mɨwɨnɨpa éfrixini. Xámi áamá obaxí Gorixomi maní xowiaikímí wiro áamá xwiyfá xórórí yariŋo piaumímí iniri nemána eŋána ayí rfwíyo sfá ayi imóninfá eŋagi nání rariŋini. Ámá xwiyfá xórórí yariŋo Gorixo wanínimixinforini.

⁴ Gorixomi anifí símí tñi wiarinorini. Pí pí ŋwíá áamá nimixiro meŋweaarigfápirani, pí pí kwíyí áamá dɨŋí uŋwirárarigfápirani, paimímí nimeri xewaninjo ayo seáyí e mfeyoáninfáriní. E neríná aní Gorixo nání ridiyowá yariŋiwámí nípawiri áamá obaxí sɨŋwí anigfe dáni éf niŋweámána xewaninjo re urininfáriní, “Niwaninjoní Gorixonirini.” urininfáriní.

⁵ Xámi nioni sɨni seyfné tñi niŋwearfná api nání searínapi sɨni dɨŋí miseainarinirani?

⁶ Ámá o Gorixo xe piaumímí infwiniŋiniri ipmoáriníná imóninfé nání agwí sɨni omi bi wakirfmixini. Omi wakirfmixinifpi nání seyfné nijfáriní.

⁷ Obo áamá obaxí maní Gorixoyápi xórórí oépoyiniri inimi dáni rixa niwíwapiya warinagi aí omi wakirfmixarinifpi Gorixo emi mamonfé nání niwakirfmixá unfáriní.

⁸ Xfomi wakirfmixarinifpi Gorixo niyoámána eŋána xwiyfá oyápi xórórí yariŋo sɨni inimi mimóní rixa sɨŋáni piaumímí ininfáriní. Omi Áminá Jisaso niweapiri sogwfnifpi piripiri nerinifpimi dáni saminifpi niwimixiri xegí madinifpi tñi pikinifáriní.

⁹ Xwiyfá xórórí yariŋo rixa sɨŋáni nimóniri niŋwearfná Seteno xewaninjoyá eŋí sixí eáninifpimi dáni eŋí sixí weámixinfá eŋagi nání o ámányí “O Gorixorfaní?” oniaiwípoyiniri yapí niwiepisirfná emímí ayá wí eri áamá ayá riwamónipaxfpi eri enfáriní.

¹⁰ E neríná áamá anñaniro yariŋfáyo xegí uyínií nerinifpi bi bimi dáni yapí wíwapiyáná xewaninjo e oniaiwípoyiniri yarinifpi tñi xixeni wiaiwipirfáriní. Ayí re mɨwimóní, “Gorixo yeáyí neayimixemeanfa nání xwiyfá Jisaso nání nepaxinifpi imóninifpi arfá owianeyí.” mɨwimóní rfwí umogfá eŋagi nání xwiyfá xórórí yariŋo yapí wíwapiyipaxfáriní.

¹¹ Ayí rfwí umogfá eŋagi nání Gorixo dɨŋí xerŋwí omópoyiniri wimixarfná xwiyfá xórórí yariŋo pí pí yapí wíwapiyinifápi arfá niwiro ayá sfwí uróagi “Neparini.” yaiwipirfáriní.

¹² Ámá xwiyfá Jisaso nání nepaxinifpi imóninifpi dɨŋí mɨkwíró wigí sipí imóninifpi yaniro nání dɨŋí nífá wininifyo Gorixo xwiyfá umeárnfá nání dɨŋí xerŋwí omópoyiniri wimixinfáriní.

“Searéwapiyiñwápi xaiwí fá xiríírixini.” urijí nánirini.

13 Negí nrixímeáyiné, Áminá Jisasi Kiraiso wá seawianijíyiné, seyiné nání kiki fá ηweapaxí mimóniñwini. Sa seyiné nání ininá Gorixomi yayíni wipaxí imóniñwini. Gorixo xegí kwíypimi dání siyikwí míngíáyí oimónipoyiniri seaimixiri seyiné xwiyfá nepaxijí imóniñpimi diñí ikwíroro yarigfápimi dání yeáyí uyimixemeámániri eniná dání fá yiyamiximí seainí enagi nání omí yayíni wipaxí imóniñwini.

14 Gorixo seyiné api imóníírixiniri xwiyfá yayí neainarijí nene wáf seariñwápimi dání wéyo fá niseaumiriríná negí Áminá Jisasi Kiraiso níkiniri seayi e imóniñpa seyiné eni bi e imóníírixiniri wéyo fá seaumirijirini.

15 Ayínání negí nrixímeáyiné, ení sixí níniro xwiyfá riréwapígfí inariñwá maníyo dání searéwapiyiñwápirani, payíyo dání searéwapiyiñwápirani, xaiwí fá níxira úírixini.

16-17 Negí ápo Gorixo —O wá nneawianiri ininá ení sixí ímixinaníwá nání neaimixiri ayá nnearimixiriñpimi dání awiaxí xfo neaiiníapi nání wenijí nerí ηweaníwá nání neaimixiri enorini. O tñí negí Áminá Jisasi Kiraiso tñí awaú ení sixí seaimixiri seyiné pí pí xwiyfá naní imóniñpí ríro pí pí naní imóniñpí ero epíífa nání seaimixiri éisixini.

3

“Gorixomi rixijí neauriyíírixini.” urijí nánirini.

1 Negí nrixímeáyiné, payí rina yoparípi nearíná rípi osearimini. Xwiyfá Ámináo nání wáf rimeariñwápi yaní niwéa nuri seyiné egíapa ami ami yayí tñí arfá wipíri nání Gorixomi rixijí neauriyíírixini.

2 O áamá nípikwini mimóniñpi ero sipí ero yarigfáyí xeanijí neaikáraníro yarigfápimi dání éf oneamíniniri eni rixijí neauriyípoyi. Áamá nñni omí diñí miwíkwíroarigfáyí enagi nání rariñini.

3 Negí Áminá Jiaso áamá ikwiárinipaxípi yaríño enagi nání none re neaimónarini, “O ení sixí seaeámixiri sipí imóniño —O, ayí oborini. O xwirfá seaikixeniginiri éf seamíniri enífarini.” neaimónarini.

4 Ámináo yá diñíyo dání seyiné nání re niyaiwirane diñí síñá neaeánarini, “Sekaxí none uríñwápi wí pñni miwiárí agwí xixeni xídiro ríwíyo eni xixeni níxída uro epíífarini.” niyaiwirane diñí síñá neaeánarini.

5 Seyiné “Gorixo nepa wá neawianaríñorfaní?” niyaiwiróna níjía ámi bi tñí imóníro Kiraisomi sipí wíaná

enĵ sĭxĭ nĭnĭrĭ xwámámĭ wiinjĭpa ero epĭrĭfa nánĭ Ámĭnáo yayĭwĭ seaméwĭnĭgĭnĭ.

“Aiwá nĭpĭrĭ nánĭ omĭnjĭ éĭrĭxĭnĭ.” urĭnjĭ nánĭrĭnĭ.

⁶ Negĭ nĭrĭxĭmeáyĭné, Ámĭná Jisasĭ Kiraiso nearowárĭnjone enĵagwĭ nánĭ sekaxĭ rĭpĭ osearĭmĭnĭ. Sérĭxĭmeá gĭyĭ gĭyĭ rĭréwapĭgĭ inarĭnjwá none searéwapĭyĭnjwápĭ mĭxĭdĭ mĭyĭunĭpa nerĭ kikiĭfá yarĭfnáyĭ, ayĭ tĭnĭ gwĭaumĭ minĭpanĭ.

⁷ Ayĭ rĭpĭ nánĭ sekaxĭ apĭ seararĭnjĭnĭ. Pĭpĭ xĭdĭpaxĭfĭné marĭfáĭ, none seyĭné tĭnĭ nĭnjwearanéná sĭnjwepĭgĭ seaĭwapĭyĭnjwápĭmĭ xĭdĭpaxĭfĭné enĵagĭ nánĭ seyĭné nĭjĭfárinĭ. None wĭ nĭpĭreánĭrĭ mé memenĵwanĭgĭnĭ.

⁸ None aiwá wĭ sĭwiá mĭsearápanĭnjwanĭgĭnĭ. Anĭnjĭ mĭseaikárĭpa éwanĭgĭnĭrĭ árĭwĭyĭnárani, ikwáwĭyĭnárani, rĭwĭ nĭrĭkwĭnĭmáná nĭgwĭ omĭnjĭ rĭfá tĭnjĭ anĭnjĭ minĭ nerĭnjĭpĭmĭ dánĭ bĭ nerane nĭnjwanĭgĭnĭ.

⁹ “Aiwá anĭpá mĭnearápanĭpaxawa imónĭnjagĭfa nánĭ e egĭawixĭnĭ.” rĭseaimónarĭnĭ? Oweoi, seyĭné sĭnjwepĭgĭ seaĭwapĭyĭnjwápĭmĭ xĭdĭfĭrĭxĭnĭrĭ e enĵwanĭgĭnĭ.

¹⁰ Seyĭné nĭjĭfárinĭ. None sĭnĭ seyĭné tĭnĭ nĭnjwearanéná sekaxĭ re searayĭnjwanĭgĭnĭ, “Ámá ‘Omĭnjĭ mepa oemĭnĭ.’ wimónarĭgĭfáyo aiwá minĭ mĭwĭpa éĭrĭxĭnĭ.” searayĭnjwanĭgĭnĭ.

¹¹ “Poro pĭ nánĭ rĭfa e neararĭnĭ?” mĭyaiwĭpanĭ. Segĭfĭ wĭ nánĭ xwĭyĭfá re rĭnarĭnjagĭ arĭfá nĭwirane nánĭ rarĭnjwĭnĭ, “Wĭ omĭnjĭ mé sĭnjwĭ nĭyápĭrómĭ nemeróná xwĭyĭfá mĭmayĭfónĭ néra warĭnjoi.” rĭnarĭnjagĭ arĭfá nĭwirane nánĭ seararĭnjwĭnĭ.

¹² Nene Ámĭná Jisasĭ Kiraiso tĭnĭ nawĭnĭ ikárĭnĭnjwaéne enĵagĭ nánĭ wĭyĭné e yarĭgĭfáyĭné sekaxĭ nĭsearĭrane enĵ rĭrémĭxĭ rĭpĭ oseaianeyĭ, “Píránĭnjĭ nĭyĭunĭrĭ nĭnjweámáná segĭ omĭnjĭ éĭfápĭmĭ dánĭ nĭmiro nĭrĭxĭnĭ.”

¹³ Negĭ nĭrĭxĭmeáyĭné, segĭ wĭnĭyĭf nánĭ enĵ rĭrémĭxĭ e nĭseairĭ aí nanĵ yarĭgĭfáyĭné segĭ yarĭgĭfápi nánĭ anĭnjĭ nĭseainĭrĭ pĭnĭ mĭwiárĭpanĭ.

¹⁴ Segĭfĭ wĭ none seararĭnjwápĭ “Arĭfá mĭwĭpa oyaneyĭ.” wimónarĭgĭfáyo sĭnjwĭ mí nĭwómĭxĭro “Ayĭ Poro nearĭnjĭpĭ arĭfá mĭwiarĭgĭfáyĭrĭfani?” nĭyaiwĭro ayá winĭwĭnĭgĭnĭrĭ ayĭ tĭnĭ gwĭaumĭ minĭpanĭ.

¹⁵ E nero aí “Ayĭ nene tĭnĭ sĭmĭsĭ eainĭnjwáyĭrĭfani?” mĭyaiwĭ ségwáo sĭpĭ yarĭfná “Gĭ gwĭfáorĭfani?” nĭyaiwĭro dĭnjĭ píránĭnjĭ omonĭrĭ ikwairĭrĭf nĭwirĭfná urarĭgĭfápa urĭfĭrĭxĭnĭ.

Yayĭ nĭwiowárĭrĭfná urĭnjĭ nánĭrĭnĭ.

16 **Ámináo** —O áamá nıwayırónıro ηweapırıpi nánı mıkı ikııorını. O pí pí seaımeáagi aí nıwayırónıro ηweapırı nánı seaimıxıwınıgını.

17 Poronı nıwanıııonı gı wé tını yoparı rıpi nearı yayı seaiwárınarıııını. Nıonı payı nearıná yoparı sırıwı e apı eanıııagi nıwınırııná “Porı eanırıanı?” yaiwıpirı nánı e eaarıııarıını.

18 “**Áminá** Jıası Kıraıso nıyınénı wá seawıanıwınıgını.” nımónarıını.

Payf Poro Timotio nani xami eaninarini.

Payf rina Timotio nani Poro xami eaninarini. Timotio Esia piropenisayo danorini. Xano emayf wo aiwf xinai Judayf wirini. Poro emayf anjimini xwiyfa yayf winipaxf imoninjipi waf nurimerfna nionit tni nawini waf rimewiniginiri rifeanorini (Waf wurmeiarigfawa 16:1-3). Poro tni nawini ami ami nemefisana xwiogwf wau wo Epesayo ninweari urewapiyine dani "Rixa wi e nani oumini." niwimonirfna Timotiom "Joxi sinte re ninweari Jisasoya siyikf imonigfayo umenweairixini." nurarimi nuri anj wi e dani pni niwiarimi nibirfna sekaxf urinjapi tni xixeni ewiniginiri payf rina neari o tnf e nani monapinjigini.

¹ Poroni —Nionit Kiraisit Jisasoya waf wurmeiarinja wonirini. Gorixo —O niweari nene yeayf neayimixemeaarinjorini. O tni Kiraisit Jisaso —O nene nearimnapinfa nani dnj nikwimorinjewanwatorini. O tni awau Poro waf yeaurimeinfa nant imonwiniginiri nifeagfionirini.

² Nionit payf rina Timotioxi —Joxi nionit waf rimearinjapimi dani Kiraisom dnjf wikwifronj enag nani gf piaxf rimearinja woxfninj imoninjoxirini. Joxi nani payf rina neari monaparinjini. "Apo Gorixo tni negf Aminana Kiraisit Jisaso tni awau wa riwianiri ayaf ririmixiri joxi niwayironiri njweari nani siiri eisixini." nimonarini.

"Xwiyfa wigf dnjf tni nipimorirarigfayo wiaikirixini." urinj nani rini.

³ Nionit Epesayo pni niwiarimi Masedonia piropenisayo nani uminiri nerfna ririnjapa ami axipi oririmini. Joxi Epesayo ninweari ama xwiyfa Jisaso nani nepaxinjipi nimusiroro xegf bi urewapiyarigfayo pif niwiaikimori "Api e murwapiyipani." urei.

⁴ "Piyinj ikaywf rininjipimi tni arfowa enina dani wigf naiwf nemeaga nuro yof wifigfapimi tni apiaumi manaxdipani." urei. Apimi nanaxdirfnayf, Gorixo "Nionit dnjf ninkwifroninjipimi dani gf imonigfayo numeifrixini." yaiwinjipi tni xixeni me wigf dnjf tni nipimoro siwiani rinwanarigfa enag nani rarinjini.

⁵ Ayf wigf winiyo nani nepa dnjf sipi wininfa nani "Sekaxf e uririxini." rirarinjini. Ama ayf api xixeni nixdirfnayf, dnjf inimi bi nikwifromana mirf ero dnjf niyaikirori "Nepa

Gorixo wimónariņipi ría yarिwini?” nıyaiwirıná esisı bı minı ero Jisasomi dıņı nıwıkwırorıná sırırowıarı mepa ero epaxırını. Apı apı nerıņıpimi dani wigı wınyo nani dıņı sıpı winıná enagi nani e urırıxını.

⁶ Ayı rıpi nani rırarıņını. Ámá wa apı apimi pını nıwıarıro nani rıxa xaxá nero ararıxıņı rırıņı.

⁷ Awa wigı dıņıyo dani nipımorı rarıgıápi nani majıá nero re nıyaiwinıro rarıgıápi, “Nıjıá mimónıwı reņwini? Bıkwıyo e e rınıņıpi, ayı apı apı nani rınıni.” rarıgıápi nani enı majıá nero aí ŋwı ikaxı eanıņıpi nani negı wıyo uréwapıyanı nani oimónaneyınıro yaiwinarıgıáwarını.

Ŋwı ikaxı eanıņıpi nani urıņı nanıriņı.

⁸ Yawawi nıjıarıni. Ŋwı ikaxı eanıņıpi, ayı nanı imónını. E nimónıagı aí Gorıxo ŋwı ikaxı rıņıpi ayı ámá wigı dıņı tını nipımorı rarıgıápimi sopıņı onırıxınırı rıņımanı.

⁹ Gorıxo e érıxınırı wimónıņıpi tını xıxenı nerına ayı re yaiwıpıráoi, “Ŋwı ikaxı rınıņıyı ámá wé rónıgıáyı nanımanı. Ayı ámá xwıyıá xowıaikımı yarıgıáyı tını unı yarıgıáyı tını nanıriņı. Ámá Gorıxomi rıwı rıwámını mamoarıgıáyı tını fıwı yarıgıáyı tını nanıriņı. Ámá Gorıxomi paimımı wıarıgıáyı tını arıkı imónıgıáyı tını nanıriņı. Xanıyaúmi pıkiarıgıáyı tını pıkioyımı yarıgıáyı tını nanıriņı.

¹⁰ Ámá apıxı wı tını fıwı inarıgıáyı tını oxı waúnıranı, apıxı wıpaúnıranı, onarıgıáyı tını ámá pıkiomeaarıgıáyı tını yapı rarıgıáyı tını ‘Sıńá romı dani rırarıņını.’ nurımáná ná mıyarıgıáyı tını ayı nını nanıriņı. Ŋwı ikaxıyı, ayı xwıyıá nanı imónııyo pí pí wıaikıarıgıáyı nani enı rınıni.” yaiwıpıráoi.

¹¹ Xwıyıá apı, ayı xwıyıá seayı e imónıņı, nene yayı neınarıņıpi tını xıxenı imónını. Apı Gorıxo —O ámá nını yayı umepaxı imónııorını. O xwıyıá nionı dıņı nınııwırárırı wá nurımeıwınıgınırı nırıpeanıpi nanı rarııı.

Porı xıomı wá wıanıņıpi nanı yayı wııı nanıriņı.

¹² Negı Ámına Kiraisı Jisasomi yayı wıarııarıni. O “Porı dıņı uıwırárıpaxorıanı?” nınııwırı xwıyıá oyápi wá urımeıwınıgınırı nırırıpearı enı sıxı neámıxııņı enagi nanı omı yayı wıarııarıni.

¹³ Xámi nionı omı ikayıwı umearırı ámá xıoyá sıyıkı imónıgıáyıo xeanııı rıá tııı wıkarırı arıkı númi nurı anııı mıxı wıaxıdırı yagáonı aıwı nionı omı dıņı

m̄iwikw̄ropa ner̄i n̄áni maj̄tá nikár̄in̄iri e yar̄in̄jagi n̄áni o ayá n̄in̄rim̄ix̄iri api e niin̄j̄rin̄i.

14 Nion̄i s̄ip̄i imón̄in̄j̄ e yagáon̄i aiwi neḡt̄ Áminá Kirais̄i Jisaso wá xwap̄t̄ ayá wí n̄iwian̄taḡt̄ ámá x̄fo t̄n̄i nawín̄i nikár̄in̄ir̄fná d̄in̄j̄t̄ w̄ikw̄ror̄i d̄in̄j̄t̄ s̄ix̄t̄ uyiri yar̄iḡt̄ap̄i nion̄i eni ax̄t̄p̄i nímean̄in̄igin̄i.

15 Xw̄iȳt̄á “Kirais̄i Jisaso ámá f̄w̄t̄ yar̄in̄j̄waéne yeáȳt̄ neayim̄ix̄emean̄t̄a n̄án̄t̄ xw̄t̄á t̄f̄yo n̄án̄i b̄in̄j̄rin̄i.” rin̄in̄j̄p̄i d̄in̄j̄t̄ n̄wir̄ar̄ipax̄t̄p̄irin̄i. Ámá n̄n̄i ar̄t̄á n̄iwiro “Nepar̄in̄i.” yaiwipax̄t̄p̄irin̄i. N̄ineneni f̄w̄t̄ yar̄in̄j̄waéne aiwi aȳt̄ yar̄iḡt̄ap̄i t̄n̄i x̄ix̄eni mé seáȳt̄ e imón̄in̄j̄p̄i yagáon̄i, aȳt̄ nion̄in̄i.

16 Nion̄i e imón̄in̄j̄áon̄i aí Jisasi Kiraiso ámá x̄fo n̄án̄i re owiaiw̄ipoȳin̄iri, “O apax̄t̄ mé p̄ir̄t̄ mumamó ámá wiḡt̄ f̄w̄t̄ yar̄iḡt̄ap̄i r̄f̄w̄m̄in̄i umamop̄r̄t̄ n̄án̄i xwaȳt̄ n̄iw̄in̄iri kikīt̄á n̄weaar̄in̄j̄or̄fani?” owiaiw̄ipoȳin̄iri nion̄i ayá n̄in̄rim̄ix̄iri yeáȳt̄ n̄iyim̄ix̄emean̄j̄rin̄i. Kiraiso e ner̄in̄j̄p̄imi d̄án̄i ámá r̄f̄w̄t̄yo d̄in̄j̄t̄ n̄iw̄ikw̄ror̄i d̄in̄j̄t̄ n̄iyim̄in̄j̄t̄ t̄ḡt̄á imón̄ip̄r̄f̄áȳt̄ n̄án̄i nion̄i, f̄w̄t̄ xwap̄t̄ yagáon̄i s̄in̄j̄wep̄iḡt̄ nin̄j̄rin̄i.

17 Aȳin̄án̄i Gor̄ixo, an̄j̄nam̄in̄i m̄ix̄t̄ in̄áȳt̄ an̄in̄j̄ min̄t̄ imón̄in̄j̄o —O wí mipé yar̄in̄j̄or̄in̄i. Ámá s̄in̄j̄w̄t̄ win̄ipax̄t̄ mimón̄in̄j̄or̄in̄i. Ná won̄t̄ on̄t̄ n̄j̄w̄t̄á nepax̄in̄j̄t̄ imón̄in̄j̄o, aȳt̄ or̄in̄i. Om̄i an̄in̄j̄t̄ íníná seáȳt̄ e um̄f̄eyoarane yaȳt̄ umerane néra úwan̄igin̄i.

“Xámi r̄ir̄in̄j̄wáp̄i n̄án̄i d̄in̄j̄t̄ n̄imor̄i xop̄ir̄ar̄t̄ w̄ir̄ix̄in̄i.” ur̄in̄j̄t̄ n̄án̄in̄i.

18 Timotiox̄i, ḡt̄ íwox̄in̄in̄j̄t̄ imón̄in̄j̄ox̄i, agwi paȳt̄ r̄ina near̄i “Jox̄i éir̄ix̄in̄i.” r̄ir̄arin̄j̄ap̄i, aȳt̄ xw̄iȳt̄á xámi jox̄i r̄f̄w̄t̄yo er̄f̄ap̄i n̄án̄i Gor̄ixoyá d̄in̄j̄t̄yo d̄án̄i w̄t̄á n̄ir̄ókiamor̄fná r̄ir̄in̄j̄wáp̄i t̄n̄i x̄ix̄eni ax̄t̄p̄i r̄ir̄arin̄j̄in̄i. Xw̄iȳt̄á apim̄t̄ d̄án̄i d̄in̄j̄t̄ s̄ix̄t̄ n̄in̄iri xop̄ir̄ar̄t̄ w̄ir̄ix̄in̄i.

19 E ner̄i d̄in̄j̄t̄ w̄ikw̄roar̄in̄j̄wáp̄i xaíw̄t̄ f̄á x̄ir̄iri d̄in̄j̄t̄ n̄iyaik̄iror̄i “Nepa nan̄t̄ r̄fa yar̄in̄j̄in̄i?” n̄iyaiwir̄fná es̄is̄t̄ b̄i minar̄in̄j̄p̄i s̄in̄j̄w̄t̄ ainenax̄t̄d̄iri éir̄ix̄in̄i. Ámá wa “Jox̄i e éir̄ix̄in̄i.” r̄ir̄arin̄j̄ap̄i r̄f̄w̄m̄in̄i n̄imamoro mepa neróná s̄in̄i Jisasom̄i d̄in̄j̄t̄ m̄iw̄ikw̄ró ewé s̄in̄j̄áyo s̄ix̄t̄ n̄uror̄i xw̄ir̄t̄á ik̄ix̄enar̄in̄j̄pa ax̄t̄p̄i e in̄iḡt̄awix̄in̄i.

20 Aȳt̄ waú r̄iwaúr̄in̄i. Xaimeniaso t̄n̄i Arekisadao t̄n̄i awaúr̄in̄i. Awaú “Gor̄ixom̄i ikaȳt̄w̄t̄ umear̄ipaxowawiman̄i.” oyaiwin̄t̄piyin̄iri Seteno xe xean̄in̄j̄t̄ owikár̄in̄iri m̄in̄i win̄j̄ar̄in̄i.

2

“Ámá nání nání Gorixomí rixinjé wuríyífríxíní.” urinjé náníríní.

¹ Ámá Jisasoyá siyiké imónigfáyé e éfríxínírí rírímíyí seáyí e imóninjépi, ayé ríþíríní. Ámá nání nání Gorixomí rixinjé wuríyiro yarinjé wiíro yayé wiíro éfríxíní.

² Dínjé wíkwíroarínjwaéne píyíá werane kikiá nwearane yaníwá nání Gorixo negé míxé ináyíyo t́níní gapímané neamenjweaarigfá gíyí gíyo t́níní wigé dínjé píráninjé owímíxínírí rixinjé wuríyífríxíní. Nene “Gorixomí níxífríro nání píráninjé e rífa yarínjé?” neaiáiwipaxé imóninjépi erane ámáyo yadímínjé imóninjépi wirane yaníwá nání rixinjé wuríyífríxíní.

³ Ámá e nerónáyí, Gorixoyá sínjwíyo dání nanjé ero apání imóninjépi ero yarínjagfá nání “Rixinjé wuríyífríxíní.” rarínjíní. O nene yeáyé neayímíxemeaarínjoríní.

⁴ Ámá nání xwíyíá mfké nepaxinjé imóninjépipímí mí nómixíro dínjé omópoyínírí wimónarínjoríní. Apímí mí ómíxáná yeáyé uyímíxemeámfánírí nání wimónarínjoríní.

⁵ Nene níjfaríní. Njwíá nepa imóninjépi, ayé ná woní Goríxoríní. O t́níní xfómí sípí wíkararínjwaéne t́níní nání wáwuñjé imónínjé, ayé ení ná woní Kiraisí Jisasoríní.

⁶ O Goríxo íná e éwínígínírí wimónínjíná imónáná ámá nínenené negé íwé yarínjwápé gwíninjé neaikweawárímfánírí neapeínígíní. Xífo níneapeirínjépipímí dání síwá rénínjé neainjíríní. Goríxo ámá níyoní yeáyé uyímíxemeámfánírí nání wimónarínjoríní.

⁷ Nioní Kiraiso e neainjépi nání wáé nurímeiarígíyí wo nímonírí áwanjé nurímeíwínígínírí Goríxo nínírípearí —Aga yapé bí mírarínjíní. Nepání rarínjíní. Goríxo nínírípearí émáyí manjé nioníyáyo dání xwíyíá nepaxinjé imóninjépi arfá níro dínjé wíkwíroro epírfá nání uréwapíyímíáoní imónímí nání nímixínjíríní.

⁸ Ayínání ge ge Jisasoyá siyiké imónigfáyé Goríxomí yayé owianeyíníro awí neáníroná “Oxowa omí rixinjé urífríxíní.” nímonaríní. Ayé “Oxé síyíkwé múnípa nemáná wigé wíníyo wíké míwónípa ero xíxewíámí mírínípa ero yarígíáwa wé seáyí e nímfeyoaro íeapá nemáná rixinjé urífríxíní.” nímonaríní.

Apíxíwa epaxépi nání urinjé náníríní.

⁹ Apíxíwa ení ámá Goríxomí yayé owianeyíníro awí éanarígíe nání níþíroná píráninjé níteáníro aikíyí xíxení wigé yínípaxépi níyínímí bífríxíní. Ámá weyé

onearipoyiniri dfa okiyfa ero nigwfi okiyfa inro rapirapf nigwfi xwe ronfyf yinro me

10 apixf "Niaiwf Gorixoyaiwanexini." rinarigfiwa epaxfp wigf amayo arira niwirinfpimi dani okiyfanif infirixini.

11 Apixiwa oxowa urewapiyarfná xwiyfa mirf inimi niwurfnro arfa wifrixini.

12 Apixiwa xe oxowami seayi e niwimóniro ouréwapiyipoyiniri winarinjamanf. "Iwa xwiyfa mirf ero oxowami manf arfa wiwo éfirixini." nimónarinif.

13 Ayf rfpf nani rarinjini. Enina Gorixo ama nimixirfná xami imixinjo, oxf Adamomi nimiximáná rfwfyo apixf Ipimi imixinfrini.

14 Ayf rfpf nani eni rarinjini. Obo yapf wiwapiyinjo, ayf Adamomimanf. Ipimi yapf wiwapiyianá i xwiyfa Gorixo urinfpf wiaikinj enagf nani "Apixiwa xwiyfa mirf ero oxowami manf arfa wiwo éfirixini." rarinjini.

15 Nioni e niri ai apixiwa Gorixomi dinj niwikwíroa uro amayo dinj sipi niwia uro siyikwf minif imóniro niteaniri ero nerónayf, niaiwf xirarigfapimi dani erfkiemeanifrarini.

3

Siyikf Jisasoya imonigfayo wipenweagfawa nanirini.

1 Xwiyfa re rininfpf dinj nwiraripaxf imoninfpirini. "Ama Gorixoyá siyikf imoninjf bimi" go go "Oumenweamini." niyaiwirfnayf, "Nioni apf e oemini." wimónarinfpf, ayf awiaxfrini.

2 Ayfnani Gorixoyá siyikf imoninfyf bimi wipenweanf go go rfpf rfpf imonfwningini. Xwiyfa numearipaxf imonfwningini. Apixf ná winf meawningini. Dinj nipikwini mimoninjf nani mikikayó nanf nanini kikayówingini. Dinj nanf nimori amaya sinwfyo dani we roninjf imoninfpini éwingini. We ikwianwfyo uwraripaxf imonfwningini. Ama wimeáná nipemeami nurf aiwá miranf wfwningini. Winfyo urewapiyipaxf imonfwningini.

3 Inigf ninirfná papkf yarigfapf nani minj minipa éwingini. Wawfninjf nimóniri apaxf me mixf mimónipa eri awayini wirf éwingini. Mixf nípea memepa éwingini. "Nigwfi bi ai minimúropa oeni." yaiwiarigfapf wí dinj fá mimaxiripa éwingini.

4 Xegf sfwi niaiwf piraninjf mewningini. E nerfná niaiwfyf xanoyá manf arfa wiwo wéyo umero éfirixiniri éwingini.

5 Ama majfa nerf xegf sfwi niaiwf piraninjf mumepa nerfnayf, "Gorixoyá siyikf imonigfayf bimi anani piraninjf

umenɥweapaxírini.” ríseaimónarini? Oweoi, e nerínáyí, píráníɥí mumenɥweapaxí enagi nání rariɥini.

⁶ Jisasomi sini aí diɥí níwíkwírori níxídiríná negí neaipeɥweaɥí wo oimóniri siɥwí míwiniɥpa éfrixini. O e nimóniri nání wárí imónaríná obo seáyí e seáyí e nimóniri náníɥí neániri xwíyíá meáriníɥípa o ení xwíyíá meárinígini nání rariɥini.

⁷ Ámá wí xegí yoí ráná diɥí Jisasoyá siyikí imónígíáyínéyáyo dánini maríái, sipíáyíyá diɥíyo dánini ení “Nanɥorini.” yaiwiarígí, o seaipeɥweáwinígini. Diɥí e míwíaiwiarígí enánáyí, ámá wí níwiápínimearo o ayá wimopaxí enípi nání ráná awí oboyá ɥwirárinígini nání rariɥini.

Jisasoyá siyikí imónígíáyíyo seáyí wíiarígíáyí nánirini.

⁸ Ámá go go “Jisasoyá siyikí imónígíáyíyo seáyí wíiaríɥá woni oimónimini.” níwimónirínáyí, diɥí fái xiríɥo imóníwinígini. Naní riri sipí riri mepa éwinígini. Iniígí papíkí yarígíápi nání míɥí minípa éwinígini. “Amípi wí mínimúropa oeni.” níyaiwiri fíwí urápininiri mepa éwinígini.

⁹ Api api mepa neri xwíyíá eníná dáni yumí imóniɥí Goríxo wíá okímíxíɥípi nání sini ududí míwiní “Aga nepa ríá rinini?” níyaiwiri xaiwí fái xiríwinígini.

¹⁰ Jisasoyá siyikí imóniɥwaéne seáyí neaiipaxí imóniɥí woríaniri xámí iwamíó iwamíó wíwapíyífrixini. E neríná ríxa mímíwíaró neri wí xwíyíá mumeáripaxí imóniɥípi néra waríɥagi níwiníronáyí, xe e oimóniri siɥwí winífrixini.

¹¹ Apíxiwa ení diɥí fái xirígíáyí imónífrixini. Mímáyíó míropa ero diɥí nípikwini mimóniɥí nání míkíayó naní nánini kíkayoro éfrixini. Pí pí neríná ámá diɥí ɥwiráripaxípiní éfrixini.

¹² Jisasoyá siyikí imónígíáyíné seáyí seaiiarígíáwa apíxí ná wíni meáfrixini. Wigí síwí níaiwí píráníɥí méfrixini.

¹³ Ayí rípi nání “Seáyí seaiiarígíáwa api api éfrixini.” rariɥini. Jisasoyá siyikí imónígíáyíyo seáyí wíiarígíá gíyí gíyí píráníɥí níwíironáyí, ayo wé íkwíawíyo ɥwiráripírfá enagi nání rariɥini. Kiraisí Jisasomi diɥí wíkwíroarígíápi nání wíyo áwaní nurírfá ení igígí mé anani urípaxí imónípírfá enagi nání rariɥini.

“Joxí ámá Goríxoyáyí epaxípi nání níjía oimóniri eaaríɥini.” uríɥí nánirini.

¹⁴ Nioni xwíyíá rípi ríwamíɥí neáa nuríná “Ríxa ríná níbirí símeámígini.” níyaiwiri diɥí síkwímoníni.

15 E nerí aiwi nioni mibipaxí nimónánáyí, joxi nijá re imónirfa nání payí rina eaariñini. Ámá Gorixoyá gwí imónigfá rí —Arí ámá Gorixo, dñj mfkí ikinoyá siyikí imónigfáyirini. Íkíá xwiyá xaiwípnñj nimóniro xwiyá nepaxiñj imóniñjipimi sopiñj warigfáyirini. Ayí Gorixo e érixiniri wimónariñjipi tñni xixeni nerfná epaxípi nání joxi nijá imónirfa nání eaariñini.

16 Aga neparini. Xwiyá nene dñj íkwíroariñwápi, Gorixo wíá mókímixipa enána sñni nijá mimónipa enwápi —“Apí aga seáyí émi imóniñjipirfaní?” niyaiwirane rariñwápirini. Ayínáni seanj nriiranená rípi rariñwárini, “O sñjání ámá imóniri kwíyípi ‘O aga wé róniñorini.’ owiaiwípoyniri neaiwapíyiri enorini. Aní najowa siñwí winaxídro xwiyá o nání rinñjipi añj nímíni rinimeri enorini. Ámá xwíá tíyo ñweagfáyí dñj wíkwíro Gorixo añnamí nání wírániri enorini.” rariñwárini.

Ámá Jisasomi ríwí numero kwíyí xegí bimi xídipíráyí nánirini.

4

1 Kwíyí Gorixoyápi rixa áwanj re rémixamonjirini, “Sfá yoparíyí tñíná ámá wí Jisasomi sñni dñj m>wíkwíró ríwí numorná re epírfá rini. Kwíyí ámi xegí bimi —Apí ámá yapí wíwapíyaríñjipirini. Apimi xídíro ámá kwíyí apimi dání uréwapíyarigfáyí rariñgápi arfá wiwo imóyo dání éwapínarigfápi arfá wiwo epírfá rini.” Gorixoyá kwíyípi áwanj e rémixamonjirini.

2 Apimi dání uréwapíyarigfáyí yapí owíwapíyaneyiniri yarigfápipimi dání wíwapíyarigfá rini. Wigí dñjipi íwí ayá wí yarigfápipimi dání rixaxí óriñagí nání íwí nero aí “Ayí íwí rfa yaríñini?” niyaiwirfná esisí bí minarigfá rini.

3 Ayí “Apíxí mímeánipani.” ríro “Aiwá api ñwá rini. Míni pani.” ríro yarigfáyirini. E nerí aí nene xómi dñj n>wíkwírorane xwiyá nepaxiñj imóniñjipi nání dñj moariñwaéne Gorixo aiwá apí apí nání yayí nínimáná nírrixiniri imixiñjirini.

4 Ayí rípi nání rariñini. Amípi Gorixo imixiñjyí nñni nanjirini. Wí ríwí míni mamopaxí mimónini. Nene Gorixomi yayí niwirane nípaxíni imóniñagí nání rariñini.

5 Gorixoyá siñwíyo dání aiwá nípini anani nípaxí imóniñagí nání rariñini. Ayí xewaniño amípi nñni iwamfó nimixirfná “Nípini nanjirini.” ríñjipimi dání nípaxí imóniri nene níniranená apí nání yayí wiaríñwápipimi dání nípaxí imóniri enagí nání rariñini.

“Ririxímeáyo uréwapiyiri Gorixomi píraníñf xídíría nání iwamfó éwapíniri éirixini.” uríñf nánirini.

⁶ Xwiyfá apí joxi yegí níríxímeáyo nuréwapiyirínáyf, surímá wí mé áamá Kiraisi Jisasoyá xínáiwáníñf nímonírí omíñf xixeni níwiiríná yarígfápa axípi e erfáriní. Joxi e nerfíná aiwá níniríñfípimí dání ení sixf éánaríñwápa axípiníñf joxi xwiyfá nene dñf wíkwíroaríñwápi —Apí xwiyfá píraníñf reñwipéníñf joxi níxída waríñfpirini. Nepaxíñf imóníñfpirini. Apimí dání ení sixf éánirfáriní.

⁷ E nerí aí piyíñf ikayfápi —Apí sa xwífá tfyó dñfpirini. Niaíwí dñf mímogfápiáni rípxfpirini. Apimí dñf bí míkwró aríkwíkwí níwiéra nurí áamá Gorixomi xixeni níxídíríná yarígfápi tñf xixeni erfá nání áamá nífá yaníro nání iwamfó éwapínarígfápa axípiníñf iwamfó éwapínirixini.

⁸ Ayf rípi nání “Áamá Gorixomi xixeni níxídíríná yarígfápi tñf xixeni erfá nání iwamfó éwapínirixini.” ríraríñfni. Wará rírowá oneaiinírí nání iwamfó níréwapíniríñfpi, apimí dání nañf onímíapí neaiipaxfíriní. E nerí aí Gorixomi xixeni xídanfá nání iwamfó níréwapíniríñfpi, apimí dání nañf ayá wí neaiipaxfíriní. Agwi ríná síní xwífá tfyó níñwearanénáraní, ríwfyó añfnamí níñwearanénáraní, nañf neaiipaxf enagí nání raríñfni.

⁹ Xwiyfá apí, ayf dñf ñwiráripaxf imóníñfpirini. Áamá arfá níwiri xídípxfpirini.

¹⁰ Ayf ríwfyó añfnamí níñwearanénáraní, síní xwífá tfyó níñwearanénáraní, Gorixomi xixeni xídanfá nání iwamfó níréwapíniríñfpi dání nañf neaiíwínigínírí agwí ríná ríwí nírfkwínímáná aníñf minf yaríñwáriní. Nene Nwífá dñf nonf imóníño —O áamá níyoní yeáyf uyimíxemeámfánírí enorini. Xíomí dñf wíkwíroaríñwaéne añfpxf yeáyf neayimíxemeaaríñorini. “O nene e neaiínfáriní.” níyaiwirane dñf níkwímorane nání aníñf minf yaríñwáriní.

¹¹ Xwiyfá apí nípiní sekaxf uríri uréwapiyiri éirixini.

“Díxf neríñfipimí dání síñwepígf wíríxini.” uríñf nánirini.

¹² Joxi síní áamá ríá míríñoxi aí xe peayf onanípoyínírí síñwí míwínípaní. Joxi wé íkwiañwfyó ríñwiráripírí nání Jisasomí dñf wíkwíroarígfáyf epaxf imóníñfpi nání síñwepígf wíríxini. Jíwaníñoxi níra nuríñfipimí dání síñwepígf wírí nemeírná píraníñf neríñfipimí dání síñwepígf wírí wíníyo dñf sípí níwiríñfipimí dání síñwepígf wírí dñf ñwiráripaxfpi neríñfipimí dání síñwepígf wírí

íkwiráfnáninjé nimóniri nerinjépipi dání sñwepigé wiré éirixini.

¹³ Nioni bímfaé nání weninjé neré nñwearfná Gorixomi yayé umeanéro nání awí eánarigé dání xwiyfá Gorixoyápí fá nuroimáná apimi dání uréwapiyiré enjé rirémixé wiré éirixini.

¹⁴ Xámi Jisasoyá siyiké imónigfáyo wipenweagfáwa joxé erfápí nání Gorixoyá dñjyo dání wíá rókiamoro wé seáyé e sikwiáero éaná Gorixo xegé kwiyfipimi dání e epaxé oimóniri dñjé sixé símonjépi dñjé yaikiá mimopani.

¹⁵ Xwiyfá “Joxé e éirixini. E éirixini.” rirarinjápí nñpini xixeni wé oroáriminiri éirixini. Ámá giyé giyé sñwé nñraniróná joxé xwiyfá nioni “E éirixini.” rirarinjápí neré wé niroá warinjagé ranpírfá nání e éirixini.

¹⁶ Jíwaninjoxé yarinjépi nání sñwé ainenaxfdiré uréwapiyarinjépi nání ené sñwé ainenaxfdiré éirixini. Kikifá bñ mñweá arfki e yayírixini. Ayé rípi nánirini. Joxé e nerfná jíwaninjoxé erfkiemeániré dixé manjé arfá siarigfáyo erfkiemearé erfá enjagé nání rarinjini.

5

“Ámáyo píraninjé owimiximniri nurirfná dixfyo urarinjépa urfirixini.” urinjé nánirini.

¹ Áminápia wími píraninjé owimiximniri nerfná xwamiáné tñni muripani. Dixé ápowami nñpené urarinjépa urfirixini. Íwé síkñowami píraninjé owimiximniri nerfná dixé rigwáowami urarinjépa nñpené urfirixini.

² Apianjépiami nurirfná dixé rinókiwami urarinjépa urfirixini. Apíyáiwami nurirfná íkwiráf wínáninjé nimóniri rñnapíwami urarinjépa urfirixini.

Apixé aníwa nání urinjépi nánirini.

³ Apixé ané wí úmayí imóninjagé nñwinirfná wéyo uméirixini.

⁴ E rirarinjagé aí apixé ané gí gí niaíwé tñjé imónirirani, fwiárfawéyé tñjé imónirirani, enánáyé, ayé epírfá seáyé e imóninjépi rñpini. Wigé imónigfáyo wéyo umepírfá nání éwapínfirixini. Wigé xaníyaú umegípa wiwaninjéyé ené ríxa xwé niwiarorfná axépi umepírfá nání éwapínfirixini. E nerónáyé, Gorixo yayé winarinjépi yarinjagé nání rarinjini.

⁵ Apixé ané aga úmayé imóninjé gí gí Gorixo arirá oniniré dñjé wikwímoarinjéirini. E nerfná árfwiyimirani, íkwáwiyirani, omé rixinjé uriré yarinjé wiré yarinjéirini.

6 E nerî aí apîxî anî gî gî “Pî enîjoi?” niyaiwiri mîñj winarîñjîpîni “Oemîni.” niwimónîrîñáyî, sîni sîñjî nimónîrî niñwearî aí aga peñîñjî imónîni.

7 Apîxî anîwayá niaiwîyî tîni ñwiárîawéyî tîni píranîñjî numero xwîyîfá murîpaxî imónîrîxîni nionî rîrarîñjîpî sekaxî nura úîrîxîni.

8 Ayî rîpî nânî “Nionî rîrarîñjîpî sekaxî nura úîrîxîni.” rîrarîñjîni. Ámá go go xegî imónîñjîyo mumepa nerîná Jisasomi dîñjî wîkwîroarîñjîpî rîwî rîrîwámîni nîmamori sîpî ámá dîñjî mîwîkwîroarîgîfáyî yarîgîfápîmî nîmúrori aga sîpî imónîñjîpî yarîni. E nerî aí go go xanîpiaúmî mumepa nerîná ayî aga anîpaxî sîpî imónîñjîpî yarîni.

9 Apîxî anî wî sîni xwiogwî 60 mîmúropa enáná íkwî Jisasoya sîyîkî imónîgîfáyîné apîxî anîwamî arîrá wianîwanîro nânî wigî yoî ñwirárarîgîfánamî mîñwirárîpa éîrîxîni. E nerî aí í oxî ná womîni píranîñjî meánagî enagî wîniñî

10 “Sanî píranîñjî nearáparîñjîni.” rarîñjîgîfá arîfá wirî “Xegî niaiwî píranîñjî meagîrîni.” rarîñjîgîfá arîfá wirî ámá anî mîdánîyo aiwá míranî yagî imónîñjî wîniñî ámá Gorîxoyáyo arîrá niwirîná sîyîkwîpîniñjî nimónîmáná arîrá wiagî imónîñjî wîniñî ámá wî dîñjî rîfá uxearîñjî nîwîniñîná seáyî wiagî imónîñjî wîniñî pí pí nanî imónîñjîpî “Oemîni.” niyaiwiri dîñjî wîkwîroagî imónîñjî wîniñî nerînáyî, íyá yoî ananî íkwînamî ñwirárîrîxîni.

11 E nerî aí apîxî anî sîni apianîpia mimónîpa egîwayá yoî mîñwirárîpa éîrîxîni. Ayî rîpî nânî rarîñjîni. Apîxî anî sîni apianîpia mimónîgîfîwa “Ámî oxî wo tîni oinaiyî.” wimónáná sîni Kiraiso nânî dîñjî mamónîñjî nero “Ámî womî omeánîmîni.” wimónarîñjî enagî nânî rarîñjîni.

12 Íwa e nerónáyî, oyá sîmîmanîyo dánîñjî re rárîgîfápî, “Ámî oxî mîmeánî sa Kiraiso tîni níkarîniñîná apánîrîni.” rárîgîfápî rîwîmîni mamoarîgîfá enagî nânî xwîyîfá meárîniñîfîwa imónarîgîfárîni.

13 Rîpî enî yarîgîfá enagî nânî rarîñjîni. Omîñjî bî mé kikiíá néra wanîro nânî néwapîga nuro aí nepa kikiíá bî yarîgîfámani. Anî iwá iwámî nimeróná xwîyîfá mîmayîó roro wiárî nîremoro xwîyîfá répiroto neróná xwîyîfá píranîñjî nîrîpaxî mimónîñjîpî rarîgîfárîni.

14 Ayînânî “Apîxî anî sîni apianîpia mimónîgîfîwa re éîrîxîni.” nimónarîni. “Ámî oxî nîmeánîro niaiwî nîxîrîro uméîrîxîni.” nimónarîni. Íwa e neróná ámá Jisasomi dîñjî mîwîkwîró nene nânî wikî neaónîñjîyî wo íwa apîni yarîñjîgîfá nîwîniñîná “Íwa sîpî yarîjoi.” nearîpaxî wî imónîñîfámani.

15 E neri aí apixí aní wíwa Setenomi xfdípíri nání ríxa Jisasomi píní níwíarími wigími warígfá enagí nání raríñíni.

16 Apixí Kiraisomi dñí wíkwíroarígfá gíyí gíyí wigí apixí aní enánáyí, Jisasoyá síyikí imónígfáyo aníñí wíkarípírxíníri wíwaníñíyí íwami píraníñí número arírá wírxíní. Ayí Jisasoyá síyikí imónígfáyí apixí aní úmayí imónígfáwami arírá wípíra nání raríñíni.

Jisasoyá síyikí imónígfáyo wípenweagíáwa náníriñí.

17 Jisasoyá síyikí imónígfáyo wípenweagíáwa númeríwéaríná naní nero píraníñí yarígfáwa yayí owiníníri aiwáraní, nígwíraní, míní wíarígfápi “Bíau míní wípaxowaríani?” níyaiwíro wé íkwíañwíyo uñwírírírxíní. Wípenweagíáwa xwíyíá Goríxoyápi dání ení rírémíxí wíro uréwapíyíro yaníro nání aníñí míní yarígfáwa nání ayí anípaxíriñí.

18 Bíkwíyo dání xwíyíá rípiáú níriñíri eáníñagí nání raríñíni, “Burímákáú wítípi exwexwímí oeníri xwíríñwí xapíxapí nosaxa pwaríná bí mínípa oeníri maní gwí míkíríwipani.” níriñíri eáníri “Nígwí omíñí yarígfáyí wigí omíñí egíápi nání nígwí meapaxíriñí.” níriñíri eáníri enagí nání wípenweagíáyí re yaiwírírxíníri raríñíni, “Neaipenweagíáwami yayí owiníníri míní wíaríñwápi bíau míní wípaxowaríani?” yaiwírírxíníri raríñíni.

19 Ámá ná woní níwíápínímeari Jisasoyá síyikí imónígfáyo wípenweañí womí xwíyíá nuxekwímori “Sípí yaríni.” ríránáyí, aríá míwipani. E neri aí síñwí wínaróáyí waúraní, waú woraní, enánáyí, ayí ananí aríá wírxíní.

20 Wípenweagíáwa aríkí íwí yarígfáyo Jisasoyá síyikí imónígfáwa níyíyá síñwí anígfé dání míxí urírxíní. Wa ení wáyí nero axípi mepa epíra nání “Níyíyá síñwí anígfé dání urírxíní.” ríraríñíni.

21 E neri aí nioní Goríxoyá síñwí tñí e dání tñí Kiraisí Jisasoyá síñwí tñí e dání tñí añíñají xó íá yíyamíxímí eníyíyá síñwí tñí e dání tñí xwíyíá joxí mírímúropaxí imóníñí rípi orírimíní. Joxí nioní wípenweagíáwa nání ríraríñápi neríná wí nání “Ámá nioníyáyíriñí?” níyaiwírí níyíñwíróníri mepa ériñíni. Wí díxíyoní símí símí e nímerí mepa ériñíni. Xíxeni wigí yarígfápi tñí wírxíní.

22 Joxí ámá wo ayá tñí nímeari Jisasoyá síyikí imónígfáyo wípenweañí wo imóníwínígníri níwímíxíri wé seáyí e míwíkwíarípaní. Apaxí mé wípenweañí wo oimóníri wímíxáná íwí ayí yarígfápi ríxímeanígníri raríñíni. Joxí íwí bí mé íkwíráfnaxíñíñí imóníwínígníri raríñíni.

²³ Timotioxi, íníná aga sımıxı agwıyo siayarıñıpi nanı sinı nánı aga inıgıñı mınıpa nerı marısınfá nánı wayfá inıgı wainı bı tñı nıřıxını.

²⁴ Sıpi áma wa éfápi sıñánıñe dánı éfá enagı nánı sinı pfa minıñána aí rıxa sıñánı imónarıñıřını. E nimónıřı aí sıpi wa éfápi ínımı dánı éfá enagı nánı pfa néfasána enána sıñánı imónarıñıřını.

²⁵ Axıpi énıñı nanı wa éfápi sıñánıñe dánı éfá enagı nánı sıñánı imónarıñıřını. E nimónıřı aí nanı wa yumı éfápi anıñı yumı imónarıpaxımanı.

6

Áma xınáıwánıñı nimónıro omıñı wııarıgıfáyı nánıřını.

¹ Áma xınáıwánıñı nimónıro omıñı wııarıgıfáyı wigı bosowa nánı “Awamı wéyo umerane xıxenı arfá yımıgı wirane epaxowarıanı?” nıyaiwıro apı e wııarıxını. Awa Gorıxo nánı sıpi mırıpa ero none ámayo uréwapıyarıñwápı nánı sıpi mırıpa ero oépoyınıřı rıřarıñını.

² Go go xegı boso Jisasomı dıñı wıkwıroarıñı wo enánáyı, dıñı re nıwııarı wııarı paimımı mıwıpa éwınıgını, “Xfo enı gı Jisasomı dıñı wıkwıroarıgıwı wo enagı nánı sa gı nıřıxımeánıñı imónıñı woranı?” E nıwııarı wııarı paimımı mıwıpa nerı rıpiñı yaiwıwınıgını, “Gı bosı omıñı wııarıñáo Jisasomı dıñı wıkwıroarıñı wo imónıřı Gorıxo dıñı sıxı uyarıñı wo imónıřı eno enagı nánı arfá yımıgı nıwııarı omıñı owıımını.” yaiwıwınıgını. Xınáıwánıñı nimónıřı omıñı wııarıgıfáyı nánı rıřarıñápımı dánı sıyıkı Jisasoyá imónıgıfá joxı tñı e ñweagıfáyo uréwapıyırı enı rıřémıxı wııarı éřıřıxını.

Mimónı uréwapıyarıgıfáyı nánıřını.

³ Áma go go xwıyfa nionı rıřarıñápı marfaı, xegı bı imónıñıpi —Apı xwıyfa pıřarıñı rıwápınıgıfápi tñı xıxenı mimónıñıpıřını. Xwıyfa negı Ámına Jısaı Kıraıso rıñıpi tñı xıxenı mimónıñıpıřını. “Gorıxomı pıřarıñı nıřıdıřıná epaxı, ayı apıřını.” rınıñıpi tñı xıxenı mimónıñıpıřını. Xwıyfa xegı bı imónıñı apı fa xıřarıñı go go

⁴ warı nimónıřı aí aga nıjfa nanı bı mimónıñorını. O xwıyfa rırowıámı inarıgıfápi nánı wı tñı orınaneyınıřı sımı xeadıpénarıñıřını. Xwıyfa xımıxımı nınıro rarıgıfápi nánı enı wı tñı orınaneyınıřı sımı xeadıpénarıñıřını. E yarıñıpımı dánı áma sıpi dıñı yaiwınıro xwıyfa mıxımıxeawıámı inıro ikaywı rınıro anıdıñı yaiwınıro

⁵ xıxewıámı rınıro yarıgıfářını. Áma e yarıgıfáyı dıñı xeyanıñı imónıro xwıyfa Jısaı nánı nepaxıñı imónıñıpi

bi sɪni mɪxɛniŋɪ imɔniro egɪáyɪrɪni. Xeŋwɪni re yaiwiarɪgɪárɪni, “Gorɪxomɪ nɪxɪdɪrɪŋɪpimi dánɪ amɪpɪ xwé meapɪrɪfa nánɪrɪni.” yaiwiarɪgɪárɪni.

“Íá xɪrɪŋápi apánɪrɪni.” yaiwiarɪgɪáyɪ tɪni e miyaiwiarɪgɪáyɪ tɪni nánɪ urɪŋɪ nánɪrɪni.

⁶ Ayɪ e yaiwiarɪŋagɪfa aɪ áma “Amɪpɪ nionɪ íá xɪrɪŋápi, ayɪ apánɪrɪni.” yaiwiarɪgɪáyɪ Gorɪxomɪ nɪxɪdɪrɪŋɪpimi dánɪ amɪpɪ Gorɪxo “E wíiɪmɪgɪni.” yaiwiarɪŋɪpɪ wí mɪmúrɔniɪgɪáyɪrɪni.

⁷ Inókiwa neaxɪrɪgɪe dánɪ amɪpɪ wí tɪŋɪ imɔniŋwaéne íá neaxɪrɪgɪárani? Péwaé dánɪ enɪ amɪpɪ wí nɪmeámɪ wanɪwáranɪ? Oweoi.

⁸ Ayɪnánɪ sa aiwá nani nánɪrani, aikɪ yɪnani nánɪrani, apánɪ enánáyɪ, dɪŋɪ re oyaiwianeyɪ, “Nene íá xɪrɪŋwápi ayɪ apánɪrɪni.” oyaiwianeyɪ.

⁹ E neri aɪ áma amɪpɪ wí mɪniɪmúropa oenɪrɪ yarɪgɪáyɪ re yarɪgɪárɪni. Amɪpɪ wí nánɪni ayá sɪwɪ nurorɪná mɪŋɪ sɪxɪ níniɪrɪŋɪpimi dánɪ wiwanɪŋɪyɪ mɪréyɔniŋɪ pɪkɪnarɪgɪárɪni. Ayɪ majɪá nikárɪniro amɪpɪ rɪwɛná xeanɪŋɪ wímeapaxɪ imɔniŋɪpɪ nánɪ íkɪniŋɪ sɪpɪ wiarɪŋɪrɪni. Maiwí e néra núfasána rɪwɛná sɪwá neri piéropɪrɪárɪni.

¹⁰ Ayɪ rɪpɪ nánɪ rarɪŋɪni. Áma nɪgwɪ nánɪni dɪŋɪ sɪpɪ nɪwirɪná ayɪ ɪwɪ xɪxegɪni oépoyɪnɪrɪ wipemearɪŋɪrɪni. Áma wí nɪgwɪ nánɪni íkɪniŋɪ sɪpɪ nɪwirɪŋɪpimi dánɪ xwɪyɪá nene dɪŋɪ íkwɪroarɪŋwápi rɪxa pɪni nɪwiárɪmi majɪmajɪá néra xeŋwɪmi nuro rɪniŋɪ meárɪnarɪŋagɪfa nánɪ rarɪŋɪni.

“Píránɪŋɪ neri dɪŋɪ nɪyɪmɪŋɪpɪ xaíwɪ íá maxɪrɪrɪxɪni.” urɪŋɪ nánɪrɪni.

¹¹ “Gorɪxo ‘Timotio e éwɪniɪgɪni.’ wimɔnarɪŋɪpɪ tɪni xɪxenɪ oemɪni.” yaiwiarɪŋoxɪ, sɪpɪ apimɪ píranɪŋɪ éf menɪrɪxɪni. E nerɪná “Wé rɔniŋɪ imɔniŋɪpɪni oemɪni.” yaiwirɪ “Gorɪxomɪ píranɪŋɪ nɪxɪdɪrɪná epaxɪpɪni oemɪni.” yaiwirɪ “Omɪ anɪŋɪ dɪŋɪ owɪkwɪrɔmɪni.” yaiwirɪ “Ámáyo dɪŋɪ sɪpɪ owimɪni.” yaiwirɪ “Pí pí nímeáɪpɪ xwámámɪ oemɪni.” yaiwirɪ “Ámáyo nɪpɪyɪni owimɪni.” yaiwirɪ éɪrɪxɪni.

¹² Joxɪ Jisasomɪ dɪŋɪ nɪwɪkwɪrorɪná áma “Xɪo xopɪrárfɪ ninɪrɪfenɪŋoi?” nɪyaiwinɪri enɪ neánɪrɪ enɪ menarɪgɪpa axɪpɪ éɪrɪxɪni. E neri dɪŋɪ nɪyɪmɪŋɪ joxɪ e oimɔniɪrɪ wéyo íá rumɪrɪŋɪpɪ xaíwɪ íá maxɪrɪrɪxɪni. Joxɪ nanɪ imɔniŋɪ dɪŋɪ wɪkwɪronɪpɪ rɪxa áma obaxɪ arɪfa egɪe dánɪ waropárfɪ wɪŋɪ enagɪ nánɪ rɪrarɪŋɪni.

¹³ Gorɪxo —O pí pí dɪŋɪ tɪŋɪ imɔniŋɪpɪ nánɪ mɪkɪ ikiŋorɪni. O tɪni Kiraisɪ Jísaso —O mɪxɪ ináyɪ Podiasɪ Pairato xwɪrɪxɪ

umearíná xfo nání waropárf xixeni iníjorini. O tñní awaú arfá egíie dání xwiyfá joxí mímúropaxí imóníjrf rípi oríríminí.

14 Joxí sekaxí Áminá Jisasi Kiraiso nínearími peyinjípi xixeni érixini. E nerí Jisaso síjání piaumímí iníe nání joxí rídunípxí imóníjrf mepa néra urí ámá xwiyfá “O sípi yarini.” rímearipxí imóníjrf mepa néra urí érixini.

15 Goríxo moárijíná nimóniríná o síjání piaumímí inínárini. Ayí rípi nání raríjini. Goríxo yayí xfo winaríjrf nání xewaníjo mfkí ikijorini. Ná woní oníni seáyí e imóníjorini. Míxí ináyí nímíni jweagfáyo seáyí e wimóníjorini. Áminá níyoní ení seáyí e wimóníjorini.

16 Aníjf nonf jweajo, ayí ná woní onírini. Wfá o ómíxaríjrf ináyíníjrf píroaríjagf nání ámá ajiwi e pupaxo-maní. Ámá wí síjwf winígíomaní. Wí ení síjwf winípxí imóníjomaní. Omí ámá níneneí seáyí e uméwanígini. O aníjf íníná neamejweáwínígini. “E imóníwínígini.” nimónarini.

Ámá amípi wí mímúronígíáyf epaxípi nánirini.

17 Ámá agwí ríná amípi wí mímúronígíáyo re uríríxini, “Wárixayfne mímónípa ero amípi seyfne míseamúroaríjrf nání ‘Aníjf íá xíraníwáriní. Wí anípa imónínfá meníni.’ míyaiwípxí enagf nání apimí díjrf míjwiráripa ero érixini. E mepa nero Goríxo —O yayí oneainírírf nínaiaparíná xwapf ayá wí neaiaparíjorini. Omíni díjrf ujwirárfpoyí.” uríríxini.

18 Rípi ení uríríxini, “Ámáyo naníni wiíro saní nurápiróná onímíapí murápf ayá wí urápiro yaní ewaní imóníro amípi bí wáwujf oímoaneyíniro tíro érixini.

19 Seyfne e nerónáyí, nepa amípi ayá tñjf imónírí nípémáná ríwíyo seaímeanfá imónírí enírf awí eámeámí yáraríjoi. Apí díjrf jwiráripaxí imóníjrfíriní. Apí díjrf níyímíjf imóníjrf maxírípfírfá nání síjáníjrf eánarígíápirini.” E uríríxini.

“Nioní nira weapfápi símímaníjímíni tinei.” uríjfnánirini.

20 Timotioxi, nioní e érixínírf díjrf ríjwirárijápi ríwímíni mítípaní. Símímaníjímíni tinei. Ámá Goríxomí míxídarígíáyf xwiyfá íkfá íwíyo dání rarígíápi tñní xwiyfá ikweakwímí rínaríjrf —“Apí xixeni níjfá imóníjrfíriní.” níróro aí yapf rarígíápirini. Apí tñní gí tñjf e dání xe orípoyínírf síjwf mívínípa érixini.

²¹ Ayí á má wí “Xwiyá apimí dání nijá imóniηwaénerini.”
niriniηipimí dání rixa majimajá néra xenwími ugá
enagi nání rariηini.

“Gorixo wá ríwianíwiniηini.” nimónarini.

Payí Poro Timotio nání ríwíyo eaḡnaríni.

Payí rina Timotio nání Poro ná ríwíyo eaḡnaríni. Poro ámi aḡí yoí Romíyo gwí nḡwearíná Timotio sḡni Epe-sasíyo nḡwearí Jisasoyá sḡyikí e imóníḡfáyo umenḡweaḡáná Poro “Nioní nḡpíkíprí aḡwí ayoríani?” nḡyaiwiríná Timotio eḡí neága nurí pí pí wímeáḡpimí xopírará wipaxí imóníwḡnḡḡnḡrí payí rina nearí dḡḡí sḡxí umímoḡḡnḡḡnḡ.

1 Poroní —Nioní Goríxo wimóníḡḡí nání Kiraisí Jisasoyá wá wurímeiaríḡá wonḡríní. O tḡnḡ níkarínḡrḡḡpimí dání dḡḡí nḡyḡmḡḡí imóníḡwá Goríxo negí sḡmḡmaḡíyo dánḡnḡḡí “Apí seaiimíáríní.” nearḡḡpí nání wá wurímeíwḡnḡḡnḡrí nḡrḡpeaḡonḡríní.

2 Nioní Timotioxí —Joxí ḡí niaiwoxínḡḡí dḡḡí sḡxí rḡyḡḡáoxíní. Joxí nání payí rina nearí mónaparíḡḡnḡ. “Negí ápo Goríxo tḡnḡ Áminá Kiraisí Jisaso tḡnḡ awaú wá rḡwianḡrí ayá rḡrḡmḡxḡrí joxí nḡwayḡrónḡrḡ ḡwearí nání siiri éfisixíní.” nimónaríní.

“Joxí nání Goríxomí yayí wiaríḡḡríní.” uríḡí nánḡríní.

3 Nioní anḡḡí ikwáwḡyiraní, áríwḡyiraní, Goríxomí joxí nání rḡxḡḡí nḡrurḡyiríná omí —O nioní yaríḡḡí re ninḡríná “Negí aríowa omí píranḡḡí nḡxḡdḡróná yagíápa nioní ení axḡpí xḡdaríḡáonḡraní?” yaríḡḡí e ninḡríná esísí bḡ mḡniní xḡdaríḡáoríní. Omí joxí nání rḡxḡḡí nḡrurḡyiríná yayí wiaríḡḡríní.

4 Nioní yayí nḡsiárḡmí nḡbiríná joxí ḡwí neawárfagí ranḡḡpí nání dḡḡí nimoríná ámi dḡḡí nífá ayá wí ninḡnḡ nání “Sḡḡwí oranḡmḡnḡ.” nḡyaiwirí ikḡnḡḡí sḡpí niarḡḡríní.

5 Joxí nání dḡḡí nḡmoríná dḡḡí re ninarḡḡríní, “O mimóní dḡḡí wḡkwḡroḡomani. Aga nepa Jisasomí dḡḡí wḡkwḡroḡoríní.” Dḡḡí e ninarḡḡríní. Dḡxḡ rḡái Roisí xámí wḡkwḡrorí dḡxḡ rínái Yunisí ení wḡkwḡrorí yagíápa joxí ení “Axḡpí wḡkwḡroaríní.” nimónaríní.

“Xwḡyḡá yayí neainarḡḡpí nání ayá mḡsinḡpaní.” uríḡí nánḡríní.

6 Ayínání dirḡrḡ rḡpí osimíní. Nioní ḡí wé seáyí e sik-wiáraná Goríxo e epaxo imóníwḡnḡḡnḡrḡ simḡxḡḡpí —Apí rḡxa rḡnayíní yárínḡḡpḡríní. Apí ámi rḡá ápiáwí xwé oenḡrḡ pḡrámf yarḡḡwápánḡḡí inḡrḡxíní.

7 Ayí rḡpí nání rḡraríḡḡnḡ. Goríxo kwíyí ayá igigí neainḡpaxí imónḡḡpḡ mḡneaiapí eḡí neánḡrane ḡweaanḡwá

nání neaimixiri á máyo dñí sípí wianfá nání neaimixiri awayini nípíreánirane yanfá nání neaimixiri enfa nání imóniñpí neaiapñí enagí nání rarñini.

⁸ Ayínáni negí Áminá Jisasi Kiraiso nání wáf nurirfna ayá wí msiní ananí wáf urírixini. Nioní o nání wáf urimearñagí nání gwí niñwirárigtoni nání ení ayá msinípa éwinigini. E mepa nerí Gorixo ení sixí símixiñpimi dání re yaiwírixini, “Nioní ení Poro enípa axípi nerí xwíyá yayí neainarñpí wáf urarñápimi dání xeaniñí níneamearñáyí, ananirini.” yaiwírixini.

⁹ O nene yarñwápi nání dñí nímorí yeáyí níneayimixemearí gí á má síyikwí mínigíáyí oimónípoynirí wéyo fá neaumirñmaní. Ení ná dání “Nioní wá níwianirí e wiimfáriní.” yaiwiáragípi nání dñí nímorí yeáyí níneayimixemearí nioniyáyí oimónípoynirí wéyo fá neaumirñrini. O xwí fá síní mimixiniñaná re níyaiwirñpimi dání wá neawianñrini, “Kiraisí Jisaso á máyo yeáyí uyimixemeáwinigini urowárimigini.” níyaiwirñpimi dání wá neawianñrini.

¹⁰ Ení ná dání wá e neawianñí enagí aí agwí ríná Kiraisí Jisaso —O yeáyí neayimixemeanfa nání neaiñorini. O ríxa xwí fá tfo níbirñpimi dání Gorixo “Wá seawianmfarini.” ráriñpí ríxa síñáni piaumimí inñrini. Xwíyá nene yayí neainarñpimi dání Jisaso wí fá neaókímixána re níyaiwirane níj fá imóniñwini, “Pearñwápimi Jisaso xopírárimí iyí ríwiniginí? Dñí níyimñí nene maníní anñí ñweanfá nání ipí ríneaiapñniginí?” níyaiwirane níj fá imóniñwini.

¹¹ Xwíyá yayí neainarñí apí nání áwaní urímerí wáf urímerí uréwapíyemerí éwinigini nírípeañorini.

¹² E nírípeañoni enagí nání xeaniñí rípi nímeanñrini. E nerí aí apí nání nioní ayá wí mñinarini. Ayí rípi nání ayá wí mñinarini. Gorixo, nioní dñí wíkwíronáo nání nioní níjfarini. “O xwíyá yayí neainarñí wáf ríméwinigini nání fánñí niepíxñiasinñpí sfá Jisaso weapñfayi imóní nání ananí meñweapaxorini. Á má ámi síñí xegí bí tñni sayá nímixiri rípirixinirí meñweapaxorini.” nímonarñagí nání ayá wí mñinarini.

¹³ Xwíyá enwípeariniñí, nioní xamñoxí e dání wáf uríri uréwapíyirí éwinigini síñwepí gí siarfná arfá niñpí xaíwí fá xirírixini. Kiraisí Jisaso tñni nawíní níkarinirfná dñí wíkwírorí dñí sixí uyirí nerñpimi dání xwíyá apí xaíwí fá xirírixini.

¹⁴ Xwíyá ayá tñí imóniñí fánñí siepíxñiasiniñí apí kwíyí Goríxoyápimi dání —Apí síyikwí bí mínñpíriní. Dñí

neaxixéronjþirini. Apimi dáni fáninj siepfxniasininjþi fá nixiriri menweárixini.

“Esia þiropenisþyo dánjyf nniepissamoárim ugfaxwixini.” urinj nánirini.

¹⁵ Joxi nijfárin. Esia þiropenisþyo dánj Jisasomi dñj wikwíroarigfá nñni nniepissamoárim ugfaxwixini. Nniepissamoárim nuróna wigf waú Pigeraso tñni Xemoseniso tñni awaú eni nniepissamoárim ugfisixini.

¹⁶ E neri aí “Áminá Jisaso Onesiporasomi tñni áamá xegf anjwámi wearigfáyo tñni ayá urimixfwingini.” nimónarin. Ayf rþi nánirini. O ámi ámi dñj sixi nímimoayinjirini. Nioni gwf nweañáon nánni aiwi ayá mþwinf

¹⁷ anj Romi rþimi nrémónapirfná nioni nánni ayá tñni pfa néra nurí nímeanjigini.

¹⁸ Ayináni “Sfá negf Áminá Jisaso áamá niyonni mí ómómiximf enfáyimi omi ayá urimixfwingini.” nimónarin. Nioni sinni Epesasþyo nweañána seáyf o niinjþi nánni eni joxi rixa nijfá imóninjini.

2

“Xwiyfáþi wíyo eni fáninj wiepfxniasirixini.” urinj nánirini.

¹ Ayináni gf niaíwfninj imóninjoxi, joxi re niyaiwinirinjþimi dánni, “Kiraisi Jisaso tñni nawíni ikárinjáon enagf nánni Gorixo wá wí mñniwianþa yarinjran?” niyaiwinirinjþimi dánni enj sixi eánet.

² Xwiyfá nioni áamá obaxf arfá egfe dánni rarfná arfá ninþi joxi eni áamá dñj unwiráripaxf imónigfáyo áwanj nuriri fáninj wiepfxniasirixini. Ayf e dánni xaminj wíyo uréwapiyipaxf imóniprfá nánni rirarinjini.

“Jisasomi xfdarjagf nánni sikárfáþi xwámámf wíirixini.” urinj nánirini.

³ Ewayf xwiyfá bi rþi nánni dñj moi. Siminjf wínarigfáyf wamí wímeanþi nánni ududf mirinþa nero wigf mxf ináyomi enj neániro númi uxfdarigfáwa yapf joxi eni axþi e nimóniri Kiraisi Jisasomi nixdírfná símeanþi nánni ududf mirinþa neri xe onímeaniri xfdirixini.

⁴ Siminjf wínarigfáwa siminjf wínarinjwáo none yarinjwáþi nánni yayf owininri pí pí ominjf áamá sfá ayf ayo yarigfáþi xe nawíni rfgwirfgwfninjf oeáninri mé ná bin xfo wimónarinþini yarigfárin.

⁵ Ewayf xwiyfá rþi nánni eni dñj moi. Yamþyamúrónigf inarigfá go go yamþyamúrónigf inþiri nánni xiáwo rárfþimi xixeni arfá mþwí aninjf winfagf nánni manj nþwiaikiri xegf

dijí tñni áwini e niyaimi niyapirínáyí, yayí niwimori yamiyamúrónigí niniríná múróomi mñni winípi wipaxí menini.

⁶ Ewayí xwiýfá rípi nání eni dijí moi. Ámá nirkwíniri omiseáyí éo, o xámi wíwami nimúrori aiwá nimirí nípaxorini.

⁷ Ewayí xwiýfá nioni nira weaparínáyí nání dijí moi. Joxi e neríná Ámináo simixinjípimi dání re yaiwipaxíriní, “Ayí api nání ría rinini? Api nání ría rinini?” yaiwipaxí enagi nání “Api nání dijí moi.” rirarinini.

⁸ Joxi Jisasi Kiraiso nání arfá wí mikeamopani. Nioni xwiýfá yayí neainarinípi wáf nirkiríná re rarinápa “O nipémáná ámi xwárípayo dání wiápnimeañorini. Negí arfo mixel ináyí Depitoyá iwiárfawéyí worini.” E rarinápa o xixeni api e imóninorini.

⁹ Nioni xwiýfá api wáf urarinagí nání “O nirkwini miyarinini.” niniawiwo xeaninjí nínikárayiro ámá ríkirífo yarigfáyo gwí nwírarárigfápa api eni api eni nigfáriní. Nioni gwí ninwirárigfá aiwi xwiýfá Gorixoyápi eni gwíninjí mñwirárinini.

¹⁰ Xwiýfá Gorixoyápi eni gwíninjí mñwirárininagí nání nioni ámá Gorixo xegí ía yiyamiximí eníyí nání dijí nimorí nioni nikárarigfápi nípimini xwámámí wiarinárini. Ámá ayí Kiraisi Jisasomi dijí wíkwíróáná o tñni nawíni nikárinrinípmi dání yeáyí uyimixemeari añnamí xfo tñni aninjí seáyí e nimóniro nweapírfá nání wimixiri éwiniginiri e yarinárini.

¹¹ Xwiýfá re rininjípi nene dijí nwíráripaxípirini, “O tñni nikárinrinípmi dání penwaénéninjí enánáyí, dijí niyimininjí eni tñnwaéne nimóniri o tñni nweanfwarini.

¹² Nene pí pí neámeáyo xwámámí niwiranénáyí, wíyo eni seáyí e niwimónirane xfo tñni nawíni umeñwéanfwarini. Nene ‘O negí Ámináomani.’ nirkirénáyí, xfo nene nání eni ‘Ayí nání nioni majfáriní. Gí ámá wímani.’ rinífarini.

¹³ Nene íniná dijí neañwiráripaxípi mepa yarinagwi aiwi o sa aninjí dijí unwiráripaxípi yarinorini. Ámi sinjé bí nimixiri rípací mimóninjo enagi nánirini.” Xwiýfá e rininjípi nene dijí nwíráripaxípirini.

“Uréwapiyarigfáyo xwiýfá ximiximí niniro mirinipa éfirixini.” urinjí nánirini.

¹⁴ Xwiýfá nioni rirarinápi ámá joxi tñnjé e nweagfáyo dirírfí wíríxini. E neríná Gorixo sinjé aníje dání joxi ríperírfí xwiýfáinjé bí mirí aga nepa sekaxí re urírixini, “Xwiýfá nání ximiximí niniro mirinipa époyí.”

uríirixini. Ximiximí niniro rinariǵápi áamá wíyo nanǵ bí wíiarinǵmani. Aríá wíariǵáyo xwiríá wikíxearinǵ enagí nání rarinǵini.

15 Goríxo “Timotio mímíwíároarinǵ wo ríá imónini?” osiaiwiníri aninǵ miní éirixini. Xwíyíá nepaxinǵ imóninǵpi xegí rininǵpa nireñwípéa nurí uríirixini. E nerí re éirixini. Áamá wigí omínǵ neríná nanǵ éfá enagí nání “Áamá omínǵ nioní éapi sñwí níwinírináyí, ayá ninípxímani.” yaiwíariǵáyo yaríǵápa axípi éirixini.

Sípí xwíyíá Goríxomí mǵxídaríǵáyo rariǵápi nánirini.

16 Xwíyíá áamá Goríxomí mǵxídiapa neríná ríro íkíá iwíyo dání ríro yaríǵápi gí tñǵ e dání orípoyníri sñwí míwinípa éirixini. Ayí rípi nání rarinǵini. Xwíyíá íkíá iwíyo dání rariǵápi, ayí Goríxomí mǵxídiapa epíríá nání ná jíe xixoyípi mfoarinǵrini.

17 Áamá ayí wigí píné e rariǵápi oremáninǵ xwé nimóga uníá enagí nání rarinǵini. Áamá e rariǵáyo wigí waú Xaime-níaso tñí Pairitaso tñí awaúrini.

18 Awaú xwíyíá nepaxinǵ imóninǵpi píní níwíaríri majímajíá néra xenwími nuríná re rariǵíwaúrini, “Kiraisomí dñǵ wíkwírówaéne negí dñǵ sñǵ neaimíxífpimí dání ríxa wíapínimeáwá enagí nání nípémáná negí warápi ámi ríwéná bí wíapínímeaníamani.” rarinǵagí nání áamá dñǵ wíkwírogíá wí mǵdímǵdání ayagwí imíxáriníarini.

19 Wí mǵdímǵdání ayagwí imíxáriníá enagí aiwí xwíyíá Goríxoyápi sñǵáninǵ eaárinini. Xwíyíá oyápi sñǵa anǵ nímiríroná sñǵa iwamíó nítiwayírori tǵǵápi wí mǵkwierómioá xaiwí sñǵáninǵ eáninǵpi yapí imónini. Sñǵáninǵ eáninǵpimí ríwaminǵ rípiáú níriníri eánini, “Áamá xíoyá imóníǵáyo ayí Ámináo o níjíarini.” ríníri “ ‘O gí Ámináorini.’ rariǵíá gíyí gíyí wigí sípi yaríǵápi ríwíminí umamóirixini.” ríníri enípiáú apimí níriníri eánini.

“Goríxomí seáyí nanǵ wíipaxoxí imóníirixini.” urinǵ nánirini.

20 Anǵ xwé wíwámí síxí xixegíni wení. Síxí awíaxí sñǵa gorí tñíraní, sñǵa sirípa tñíraní, imíxíninǵpíní míwenini. Úrapí síxí íkíá tñíraní, xwíá tñíraní, imíxíninǵpi ení wí wení. Wíníyí ayá tñí mearíǵápirini. Wíníyí ayá tñí mímearíǵápirini.

21 Ayínání áamá gíyí gíyí sípi api nípiní nání íǵáninǵ eáníǵáyo, ayí áamá Goríxomí seáyí nanǵ wíipaxíyíriní. Síxí ayá tñí mearíǵáwáninǵ imónino. Xíó “Awá tñí e éimíǵini.” wimónarinǵpi nání rárinǵ imóninǵwáninǵ

imóniḡoḡ. Siḡá rḡxa diḡḡ peyeaḡḡwá yapḡ mimónḡ aḡḡ xiáwo sḡnḡ awá tḡnḡ aiwá rḡfá yeaanḡpaxḡ imóniḡwá yapḡ imóniḡoḡ. Siḡá pí pí naḡḡ imóniḡḡḡḡ nerḡḡná meámḡánḡrḡ wí e pírániḡḡ nimḡxiḡiḡro weḡḡwá yapḡ imóniḡoḡ.

22 Ayḡnánḡ íwḡ siḡkiḡoyḡné feapá seainḡḡḡḡḡ pḡrḡ ḡḡwiaḡkiárḡmḡ éḡ úḡrḡxiḡnḡ. “Wé róniḡḡ imóniḡḡḡḡḡpimḡnḡ oiponḡmḡnḡ.” yaiwiri “Xwḡyḡfá nepaxḡḡḡ imóniḡḡḡḡḡpimḡ diḡḡ ḡḡkwḡróa oumḡnḡ.” yaiwiri “Ámáyo diḡḡ siḡpí owimḡnḡ.” yaiwiri “Ámá tḡnḡ piḡyḡfá owḡrḡnaneyḡ.” yaiwiri nerḡ ámá íkwḡrḡáḡnánḡḡḡ imóniḡḡḡḡpimḡ dánḡ Ámḡnáo arḡrá oneainḡrḡ urarḡḡḡáyḡ tḡnḡ nawíḡ xiḡxenḡ e éḡrḡxiḡnḡ.

“Xwḡyḡfá ikweakwḡmḡ rarḡḡḡáḡḡ arḡfá mḡwí pírániḡḡ wé uróḡrḡxiḡnḡ.” urḡḡḡ nánḡrḡnḡ.

23 E nerḡ aí xwḡyḡfá majimajḡfá nikárḡiḡro diḡḡ rḡfá ḡixeyánḡmáná ikweakwḡmḡ rḡnarḡḡḡáḡḡ bḡ xe onḡxiḡmeanḡnḡrḡ siḡḡwḡ mḡwiniḡpa éḡrḡxiḡnḡ. Joxḡ ḡiḡḡárḡnḡ. Xwḡyḡfá aḡḡ ḡrḡrḡnḡróná sa xiḡmḡxiḡmḡnḡ ninḡro rḡnarḡḡḡfá eḡaḡḡ nánḡ rarḡḡḡnḡ.

24 Ámḡnáooyá xiḡnánḡḡḡḡḡ nimónḡrḡ omḡḡḡ wiiarḡḡḡfá ḡiyḡ ḡiyḡ xwḡyḡfá xiḡmḡxiḡmḡ ninḡro mḡriḡpa éḡrḡxiḡnḡ. E mepa nero ámá ḡḡnḡ nánḡ wá wumḡxiḡro pírániḡḡ uréwapḡyḡpaxḡ imónḡro “Siḡpí ámá ayḡ nikárḡáḡḡḡ ananḡrḡnḡ.” yaiwiro éḡrḡxiḡnḡ.

25 Uréwapḡyarḡḡná maḡḡḡ pḡrḡ wiaḡkímḡ yarḡḡḡáyo awayinḡ xwḡyḡfá nurḡro pírániḡḡḡ wé uroanḡro éḡrḡxiḡnḡ. Ayḡ “Xwḡyḡfá nepaxḡḡḡ imóniḡḡḡḡḡḡ, ayḡ aḡḡrḡfanḡ?” ḡiyaiwiro xiḡxenḡ e waropárḡ epḡrḡfá nánḡ xámḡ imóniḡḡḡáḡḡ Gorḡxoyá diḡḡ tḡnḡ rḡwḡmḡnḡ mamóḡrḡxiḡnḡrḡ awayinḡ xwḡyḡfá nurḡro pírániḡḡḡ wé uróḡrḡxiḡnḡ.

26 Ámá ayḡ ámi diḡḡḡ fá ḡixiriḡro awí obo —O xḡo wimónarḡḡḡḡḡḡ oépoyḡnḡrḡ yapḡ wíwapḡyiḡḡorḡnḡ. O awí ḡweaḡḡ maḡḡḡ umónḡáḡḡḡḡ dánḡ ayḡ nurakínárḡmḡ úḡrḡxiḡnḡrḡ awayinḡ xwḡyḡfá nurḡro pírániḡḡḡ wé uróḡrḡxiḡnḡ.

3

“Jisasomi oxḡḡdimḡnḡ.” yaiwiarḡḡaḡḡ aí ámá siḡpí xiḡegḡḡnḡ epḡrḡfá nánḡ saḡḡḡ runḡnḡfárḡnḡ.” urḡḡḡ nánḡrḡnḡ.

1 Joxḡ rḡḡḡḡ nánḡ diḡḡḡ iróneḡ. Sḡfá yoparḡ imóniḡḡḡḡḡḡ tḡḡḡnḡ Jisaso weapḡnḡfáyi sḡnḡ mimónḡḡḡáná “Omḡ anḡḡḡ ouxḡḡdaneyḡ.” yaiwiarḡḡḡáyo saḡḡḡ wunḡpaxḡ imóniḡḡḡḡḡḡ wímeanḡfárḡnḡ.

2 Ayḡ ámá siḡpíyḡ rḡḡḡḡḡ epḡrḡfá eḡaḡḡḡ nánḡ rarḡḡḡnḡ. Wiwanḡḡḡḡnḡ diḡḡḡ siḡpí inḡro ḡḡgwḡ nánḡ íkḡnḡḡḡḡ siḡpí inḡro mḡxḡ meakḡnḡnḡro wárḡxa imónḡro ikayḡwḡ rḡro xiḡnáixaneyo

aríkwíkwí wiro ámá amípi naní bí wíagífa aí yayí míwipa ero pí pí nhwá imóníhípi wíwífa rírómí ero

³ úríxímeáyo díní síxí muyipa ero símísis neainíroná piyífa míwírínípxí imóníro sípí owímeaníri mímáyó ríro pí pí íeapá winaríhípi míwíaikipaxí imóníro pí pípi oyaneyíníri neróná ímí tñí ero pí pí naní imóníhípi nání wíkwí óníro

⁴ wígwí wíníyí aí nání míyí uríro pasá umeró ayá nepearímáná úrapí ero wíwaníhíyí nání “Seáyí e mimónípa rehwiní?” yaiwiníro amípi neríná Goríxo yayí winaríhípi nání íkíníhí sípí bí míwí wíwaníhíyí yayí winaríhípi nání íkíníhí sípí wiro epírífaríní.

⁵ Mímóní xwíyífa níríro “Goríxomí píraníhí xídaníro rífa yaríhoí?” oneaiawípoyíníri nero aiwí oyá ení eáníhí xíomí xídíprífa nání wímíxípxí imóníhípímí ríwí umopírífaríní. Ámá e yarígfáyí tñí e yaríróríxíní.

⁶⁻⁷ Ayí ámá ayíyá wí rípi yarígfá enagí nání “Ayí tñí e yaríróríxíní.” ríraríhíní. Wígwí xwíyífa piyípiyí urarígfápímí dání aní ákínáyó nípáwiro apíxí wígwí íwí éfápímí dání ayá udunaríhíwamí —Íwa díní nípkwíní mímáxírígíwaríní. Wígwí míhí winaríhípímí dání sípí oyaneyíníri nípemeánímí warígfíwaríní. Níjía oímónaneyíníri aníhí míní néwapíníri aí xwíyífa nepaxíhí imóníhípi tñí xíxeni níjía mímónarígfíwaríní. Íwamí yapí wíwapíyaríná arífa níwiro nání gwíyóníhí níkrípeaáníri nweahoí.

⁸ Eníiná Janíso tñí Jaboríso tñí awaú Mosésomí maní pírfí wíaiquímfí yaníri nání egípa ámá sípí ayí —Ayí díní rífa xeyánígfáyí enagí nání díní nípkwíní mímóarígfáyíríni. Xwíyífa nepa imóníhípímí díní míkwíroaríhíagífa nání Goríxo ríwí umoníyíríni. Ayí ení awaú egípa axípi xwíyífa nepaxíhí imóníhípi pírfí wíaiquímfí yaníro yarígfíaríní.

⁹ Eníiná yegí Isíreríyí wígwí awaú Mosésomí maní pírfí wíaiquímfí owíaiyíníri yarígfípi síhíwí níwínaxídíroná “Majímajífa níkaríníri rífa yaríhí?” yaiwiagíapa agwí ríná ení ámá níní sípí yarígfáyí wígwí yarígfápi síhíwí mí nómxíróná “Majímajífa níkaríníro rífa éfawíxíní?” yaiwíprífa enagí nání xwíyífa nepaxíhí imóníhípi pírfí wíaiquímfí yaníro yarígfápi sípúrúrí epírífaríní.

¹⁰ Joxí nioní tñí nimerai síhíwí nanaxídagoxí enagí nání nioní ámáyo uréwapíyemeagápiraní, nimeríná yagápiraní, e oemíníri yagápiraní, Goríxomí díní níwíkwíróa wagápiraní, wíkwí míwónípa nerí awayíní yagápiraní, ámá

“Nioní rírewapíyíhípi xaiwí ía xíríríxíní.” uríhí náníríni.

¹⁰ Joxí nioní tñí nimerai síhíwí nanaxídagoxí enagí nání nioní ámáyo uréwapíyemeagápiraní, nimeríná yagápiraní, e oemíníri yagápiraní, Goríxomí díní níwíkwíróa wagápiraní, wíkwí míwónípa nerí awayíní yagápiraní, ámá

nání wá nunagípiraní, xeaníñf xwámámf wiagápiraní, apí nípíní yagápi nání joxí níjfaríní.

¹¹ Nioní aní Adiokiyí ríníñfípimí tñní Aikoniamiyí ríníñfípimí tñní Risítirai ríníñfípimí tñní aní apiaú apimí wáf urímeafná xeaníñf níkarítagí nání ríníñf nímeañfpi nání ení joxí níjfa imóníñníní. Xeaníñf rfá tññf níkarayíagífa aí xwámámf winjáríní. Apí nípimíní dání Ámínáo éf nímímíníñfíní.

¹² Ai, ámá Kiraisí Jisaso tñní nawíní ikárínígfá enagí nání omí píráníñf oxídaneyíníri yarígfá níyoní ení xeaníñf wímeañfíní.

¹³ Ámá sipí yarígfáyf tñní mimónf yarígfáyf tñní wigí sipí yarígfápi sayá nímixa nuróná wíyo yapf wíwapíyiro wíwaníñfyf oboyá dññyó dání yapf éwapíníro epírfaríní.

¹⁴ E epírfá enagí aí xwíyfa joxí rírewapíyínápipimí dání níjfa imóníri “Apí nepaxíñf imóníñfpirfaní?” yaiwiárirí enípi wí arfa míkeamó xaíwí fa xírírixíní. Ayf rípi nání ríraríñníní. Joxí nene xwíyfa apí ríriñwaéne nání “Ayf dññf ñwiráripaxíyírfaní?” níyaiwirí píráníñf níjfa imóníri

¹⁵ oníná dání rífwamíñf Goríxoyá níriníri eáníñfpi nání níjfa imóníri enagí nání ríraríñníní. Rífwamíñf níriníri eáníñf apí joxí fa níroríñfípimí dání dññf émf saímí monípi morfa nání síwáníñf sipemearí Kiraisí Jisasomí dññf wíkwírófípimí dání yeáyf ríyímíxemeanfa nání síwáníñf sipemearí epaxíriní.

¹⁶ Goríxoyá rífwamíñf níriníri eáníñf nípiní xíoyá kwíyípipimí dání níriro eagfápiríní. Nepa imóníñfpi nání nearéwapíyipaxf imóníri xenwí yaríñwápi nání síwá neaipaxf imóníri ayíyumf neaipaxf imóníri wé róníñf imóníñfpi yaníwá nání yayíwí neamepaxf imóníri enípiríní.

¹⁷ Xwíyfa apí ámá Goríxoyá imónígfáyf rípiáú epírfá náníriní. Xfo “E érixíní.” wimónaríñfpi epírfá nání ení síxí eáníro pí pí naní imóníñfpi epírfá nání ípímóníro epírfá náníriní.

4

“Xwíyfa Goríxoyápi wáf uríri xixeni eri érixíní.” uríñf náníriní.

¹ Kiraisí Jisaso níweapíri ámá níyoní síñání níwimónímáná míxí ináyíníñf nerí ámá xíoyáyf xwioxíyo míméamí eri pegfáyorantí, síní síñf nímóníri ñweagfáyorantí, womí womí pfa nímera urí enfa enagí nání o tñní Goríxo tñní awaú síñwí anígfíe dání xwíyfa apimí joxí wíarf mímúropaxf imóníñf rípi orírimíní.

2 Xwiyfá Gorixoyápi wáf urírixini. “Arfá owianeyi.” wimónariñagi niwiniñáraní, “Arfá miwipa oyaneyi.” wimónariñagi niwiniñáraní, wáf uriri nání ipimónírixini. Ámá Gorixoyá imónigfáyí sipi yariñagfa niwiniñána wigí yariñgápi nání ayá owuduniri miwí uriri “Píni wiáripoyi.” uriri érixini. Jisasomi píraníñí ouxfídpoyiniri ení rirémixí wírixini. Api api nerí aí apaxí mé naní mimónariñagfa niwiniñána wikí tñí murí awayini nuréwapiya úrixini.

3 Ayí rípi nání rirariñini. Xwiyfá enwípeáriníñipi ámá paimimí niwiro arfá miwí epírfíná ríxa añwi erini. Ayí api arfá miwí re epírfáriní. Xwiyfá xegí bi imóniñipi arfá owianeyiniri wigí wimónariñipi tñí xixeni uréwapiyariñgáyni nimearo awí eámeámíñiñí epírfáriní.

4 Xwiyfá nepaxiñí imóniñipi rfwímíni nimamoro piyíñí ikaywíyo arfá niwiro xídaníro nání epírfáriní.

5 Ayí e epírfá enagi aí joxí dñí naníni nimorí xixeni iríni érixini. Pí pí símeápi sa xwámámí wirí ámáyo xwiyfá yayí neainariñipi wáf urimemini erí Kiraisoyá xináixiñiñí nimóniri omiñí wiirfa nání imóniñoxí ámáyo e wiíwiniñini imóniñipi tñí xixeni erí érixini.

6 Ayí rípi nání rirariñini. Gorixo nání naní rídiyowá nerína ápiáwí xwé oweniri iniñí wainí iwayimoariñgápaniñí nioní gí ragí ríxa iwayimoaníro yariñotí. Nioní niþkipírfé añwi ayo enagi nání rariñini.

7 Nioní Kiraisomí nuxdírfíná ámá “Xfo xopírarí niníreniñoi?” niyaiwiniri ení neániri ení menariñgápaniñí yarfáonirini. Ámá yamiyamúrónigí niníroná yoparí e múroariñgápaniñí yarfáonirini. Xwiyfá nene dñí íkwíroariñwápi wí mimíwiáro xaiwí fá níxíra úaonirini.

8 Ayínání ámá yamiyamúrónigí niníroná xámí múróomi yayí wimoariñgápa nioní nání ení ríxa imónáriníñipi, ayí rípirini. Ámináo —O ámáyo pía nímerína xixeni wigí yariñgápi tñí wiariñorini. O yayí nínimorí Kiraiso eníþimí dání “Wé róniñoxirini.” níraríñápirini. Api nioní náníni mimónini. Ayí ámá gíyí gíyí Kiraiso negí síñwí aníñwae weapíwiniñini wimónariñgáyní nání ení imónini.

“Nioní tñí e nání añíni bírixini.” uríñí nánirini.

9 Timotioxi síni mé nioní tñí e nání bírfá nání aníñí miní érixini.

10 Ayí rípi nání rirariñini. Dimaso amípi ámá Gorixomí miwídaríñgáyní yariñgápi nání wimónariñgí níniþisamoárími

añ Tesaronaikayo nání úinigíní. Kireseniso ení Gare-sia p̄ropenis̄yo nání úinigíní. Taitaso ení Darimesia p̄ropenis̄yo nání úinigíní.

11 Ruko xegí xewíní nioní t̄n̄í ηweañwií. Ayínání joxí Makomí n̄wir̄meámí b̄fir̄xíní. O san̄í n̄rónaropaxí imón̄ηo en̄agí nání r̄rar̄ηíní.

12 Nioní Tikikaso r̄ixa añí Epesas̄yo nání urowár̄fáríní.

13 Joxí n̄bir̄náná gí iyá n̄pánoyí añí yoí T̄rowasiyo Kapasoyá an̄iwámí p̄n̄í wiár̄ηáú t̄n̄í b̄kwí t̄n̄í n̄meáxa b̄fir̄xíní. E ner̄náná “B̄kwí sip̄sip̄ wará t̄n̄í im̄ixín̄η̄p̄i, apí añ̄pax̄r̄faní?” n̄yaiwirí apí ení n̄meáxa b̄fir̄xíní.

Arekisadao nání ur̄η̄f̄ nánir̄íní.

14 Am̄pí ain̄xí t̄n̄í im̄ixar̄η̄f̄ Arekisadao, o aga sipí nikár̄η̄inigíní. E nikár̄tagí aí Ám̄náo x̄fo nikár̄η̄p̄i t̄n̄í x̄ixení p̄r̄f̄ umamon̄fáríní.

15 O aga sipí nikár̄η̄f̄ en̄agí nání joxí ení ámá omí s̄ηwí n̄w̄inax̄d̄ir̄í éir̄xíní. O none ur̄ewap̄yemear̄η̄wáp̄i m̄m̄wiaíkf̄ em̄in̄r̄í nání m̄r̄m̄r̄f̄ niax̄d̄η̄f̄ en̄agí nání rar̄η̄íní.

“Ámá n̄niep̄isamoár̄im̄i úaḡfa aí Gor̄ixo éf̄ n̄m̄ím̄in̄η̄f̄r̄íní.” ur̄η̄f̄ nánir̄íní.

16 Iwam̄fó xw̄ir̄xí n̄mear̄náná nioní wákwin̄m̄in̄r̄í xw̄iyá urar̄náná ámá wo sop̄η̄f̄ m̄nó n̄n̄í n̄niep̄isamoár̄im̄i úfawixíní. “E níf̄ap̄i nání Gor̄ixo xw̄iyá b̄i mumear̄ipa éw̄inigíní.” nimónar̄íní.

17 Ayf̄ n̄niep̄isamoár̄im̄i úaḡfa aiwí Ám̄náo wí m̄niep̄isamó en̄f̄ s̄x̄f̄ n̄m̄ix̄η̄f̄ en̄agí nání nioní añí xw̄ir̄xí niar̄ḡfiwámí dání xw̄iyá nioní wáf̄ r̄mear̄η̄áp̄i urar̄náná émáyf̄ añí amí ḡim̄í dán̄η̄yf̄ arf̄á nigf̄áríní. Ai, man̄f̄ nioní umón̄η̄áp̄im̄i dání Ám̄náo éf̄ n̄m̄ím̄in̄η̄f̄r̄íní.

18 Ayínání nioní nijf̄áríní. Nioní s̄n̄í xw̄f̄a t̄f̄yo ηweañáná pí pí Poromí sipí owikár̄aneȳin̄r̄í níf̄ap̄i Ám̄náo ananí éf̄ n̄n̄m̄ím̄in̄f̄sáná añ̄namí x̄f̄oyá xw̄iox̄f̄yo on̄wean̄r̄í yeáyf̄ n̄yim̄ixemean̄fáríní. Ayínání omí íníná seáyf̄ e numf̄eyoáa úwan̄igíní. Apí e éwan̄igíní.

Yayf̄ n̄wiowár̄r̄fnáná ur̄η̄f̄p̄i nánir̄íní.

19 Joxí P̄risiraímí t̄n̄í Akwiraomí t̄n̄í ayaúmí t̄n̄í Onesiporasepówamí t̄n̄í ámá ayo “Poró yayf̄ seaiwár̄en̄ap̄iη̄oi.” ur̄fir̄xíní.

20 Re nání n̄bir̄náná Erasitaso añí Korin̄yo ur̄fn̄η̄f̄r̄íní. T̄ropimaso s̄m̄ix̄f̄ yar̄η̄agí añí Mairitas̄yo wár̄η̄áríní.

21 Rf̄w̄pí yar̄η̄íná s̄n̄í mimón̄η̄áná s̄n̄í mé añ̄n̄í b̄fir̄xíní. Yubiuraso t̄n̄í Pudens̄o t̄n̄í Rainaso t̄n̄í

Kirodiao tñi yegí niriixímeá re ηweagíáyí nñi tñi yayí siowárenaparíηoi.

²² Ámináo wá riwianiri diηí rikikayori éwinigini. Apirini.

Payí Poro Taitaso nání eañnaríni.

Payí rina Taitaso nání Poro eañnaríni. Taitaso Judayí womaní. Émáyí woríni. Poro émáyí ańyoy xwiyá yayí winipaxípi wá urimearíná arfá nıwiri Jisasomı dıñf wıkwıronorını. Poro tını nawını emegfı worını (Wáf wurımeiarıgfáwa 15:2, 2 Korını 7:6-7, 8:6,16). Jisasoyá sıyıkf imónıgfá pırıñwı yoı Kıritiyı rınıñpımı ñweagfáyo umenweawınıgınırı urıpeañorını. O e nıñwearı umenweañaná Poro wı e dání “Numenwearíná e epaxf e epaxf tıyf rimónını?” yaiwıwınıgınırı payf rına nearı wiowarıñnıgını.

1 Porını —Nionı Gorıxoyá xınáınıñf nımónırı omıñf wiıarıñá wonrıni. Jisasi Kiraisoyá wáf wurımeiarıñá wonrıni. Ayf Gorıxo ámá nionıyá oımónıpoyınırı fá yıyamıxımı yagıyf xfomı dıñf wıkwıroro xwiyá nepaxıñf imónıñfpi —Apı ámá Gorıxomı pıránıñf nıxıdıróná epaxfpi nánıpırını. Apı nání xıxenı nıjfa imónıro epırfá nání wáf wurımeiarıñá wonrıni.

2-3 Nionı dıñf re nıyaiwiri wıkwımonını, “Ámá Gorıxomı dıñf wıkwıroarıgfáyf wı manfınf anıñf ñweapırfá nání dıñf nıyımıñf sıxı umımonfárını.” nıyaiwiri nıwıkwımoríná wáf wurımeiarıñá wonrıni. Dıñf nıyımıñf apı, ayf Gorıxo —O yapf wı rıpaxomani. O amıpı wı sını mımıxarıñfımı dání re rarıñfıpırını, “Dıñf nıkwıropırfáyf dıñf nıyımıñf tıgfáyf imónıpırfárını.” rarıñfıpırını. Xewanıño rarıñıná imónáná ámá xwiyá xfoyá wáf urıfırxınırı nurowárenapırıñfıpımı dání xwiyá apı sıñánf wfa ónıñfırını. Xwiyá apı Gorıxo —O yeáyf neayımıxemeaarıñorını. O nionı xwiyá apı ámáyo wáf urımemfa nání “Apı Poromı fánıñf wıepıxınıasıımıgını.” rarıñfırını.

4 Nionı Taitasoxı —Joxı dıñf nene ıkwıronwápa ıkwıronoxı enagı nání gf nıaıwınıñf imónıñoxırıni. Joxı nání payf rına nearı monaparıñını. Negf ápo Gorıxo tını Kiraisı Jisasi —O nene yeáyf neayımıxemeanfıorını. O tını awáu wá rıwıarıni joxı nıwayıronırı ñwearı nání sımıxırı oépiyı.

Ámá Jisasoyá sıyıkf imónıgfáyo wıpenweapaxfımónıpırfáwa nánırını.

5 Ayf joxı rıpi éwınıgınırı pırıñwı yoı Kıritiyı rınıñpımı rıwarıñárıni. Nionı sını pıránıñf wé mıroárfápı joxı wé roarırı nionı rırárıñápa ańf gıpi gıpi Jisasoyá sıyıkf

imónigfáyí ηweagfápimi áamá wí wipenweapírfá nání urípearí éwiniginíri e ríwárinjári.

6 Áamá wo nání “Omí orípeámíni.” nīyairírná “Apí apí e imóníηoríani?” nīyairíri síηwí wínaxídfíríxíni. Áamá wí xwíyíá mumeáripaxo enagi síηwí wíníri apíxí ná wíní meajo enagi wíníri xegí niaíwí Jisasomí dīñí wíkwíroro áamá wí xwíyíá re umeáripaxí mimónípa ero, “Ayí ríkíkíríó nero aríkwíkwí yarígíáyíriní.” umeáripaxí mimónípa ero enagíá síηwí wíníri nerífnáyí, ananí rípeáíríxíni.

7 Taitasoxíni, ayí rípi nání ríraríηíni. Áamá Jisasoyá síyíkí imónigfáyo wipenweagfáwa Goríxoyá bosíwowáníñí nimóníro umeárigfáwa enagi nání áamá wí awamí xwíyíá mumeáripaxí imónífiríxíni. Ayí wigí dīñí tíníni mīxídfínípa ero aníni wíkwí ríá ápiáwíníñí mīwónípa ero inígfí papíkí yarígíápi nání símí mīxeadípenípa ero mīxí mípepa ero “Amípi apí nioní meapaxíriní.” nīyairíro íwí urápaníro nání mepa ero éfiríxíni.

8 Apí apí e mepa neróná áamá aní mīdáníyo aiwá míraní ero áamáyo naní imóníñípi owíianeyíniro íkíníñí sípi wíro dīñí íá xirígíáyí nimóníri ero xixení imóníñípiní ero síyíkwí mīnigfáyo imóníro nīpíreáníri ero éfiríxíni.

9 Áamá xwíyíá enwípeníñí imóníñípimi pírí rakímí yarígíáyo apimí dání ení ríremíxí wirí wigí dīñíyo dání rarígíápipimí xopírírí wirí epaxí imónípiríá nání xwíyíá dīñí ηwiráripaxí none áamáyo uréwapíyaríηwápi tíní xixení imóníñípi ení xaíwí íá xírífiríxíni.

Mimóní uréwapíyarígíáyí náníriní.

10 Ayí rípi nání “Áamá apí apí imónigfáyoni urípeáíríxíni.” ríraríηíni. Áamá “Jisasoyá síyíkí imónigfáyo uréwapíyaríñá woní imóníimíginí.” yairíwinarígíáyí obaxí ayí waumínií ero surímá xwíyíá ríηwaníri áamáyo yapí wíwapíyaníro uríro yarígíáyíriní. Áamá e yarígíáyí obaxí re rarígíáyíriní, “‘Goríxomí píraníñí ouxídfímíni.’ nīwimónírná Jisasomí dīñí nīwíkwírorí aí iyí símí sfó nīwákwínírná ayí anípaxí epaxíriní.” rarígíáyíriní.

11 Ayí wayá amípi íwí ourápaneyíniro muréwapíyipaxí imóníñípi uréwapíyarígíápipimí dání áamá wíyíyá síwí niaíwí aí tíní ríxa ayagwí ayónarígíá enagi nání wigí uréwapíyarígíápi xe uréwapíyípoyíníri síηwí mīwínípaxí imóníηwíní. Sa píroáripaxí imóníηwíní.

12 Eníiná wíwaníñíyíyá Kírítíyí wo —O wigíyí dīñí émí saímí moníyí woríni. O re níríri eaníríni, “Kírítíyí aníñí

yapí rímeariǵǵáyǵrini. Sǵwí sayǵniniǵ imóniǵǵáyǵrini. Aiwá imí tǵni niro rǵwí sǵwǵá yiro yariǵǵáyǵrini.”

13 E niri eanǵpí nepa rinini. Ayinani mimóni uréwapǵyariǵǵáyo mǵxǵ rǵá tǵni arǵá óyo dani urǵrǵxini. Ayí Jisasomi dǵni nǵwǵkwǵrorǵná samǵniǵ wegǵápí enǵ sǵxǵ eámǵxiniro

14 Judayǵyá piyiniǵ ikayǵwǵpí nani arǵá ókiarǵ mimónipa ero áma xwǵyǵá nepaxiniǵ imóniǵǵpí rǵwǵmǵni mamogǵáyǵ sekaxǵ rariǵǵápí arǵá mǵwipa ero epǵrǵ nani mǵxǵ rǵá tǵni urǵrǵxini.

15 Áma ikwǵráǵniniǵ imóniǵǵáyǵ amǵpí apia nǵni nani “Wé sǵá neayǵkǵnǵpaxǵmanǵ.” yaiwiarǵǵárini. E yaiwiarǵǵagǵa aí áma ikwǵráǵniniǵ nimóniro Jisasomi dǵni mǵwǵkwǵropa yariǵǵáyǵ amǵpí apia nǵni nani “Wé sǵá neayǵkǵnǵpaxǵrini.” yaiwiarǵǵárini. Wigǵ dǵniǵ sipǵwǵ imóniri eri dǵniǵ nǵyaikǵrorǵná “Apí piaxǵ eánǵpaxǵrani? Meánǵpaxǵrani?” moariǵǵápí sǵá uyǵkǵniri eri enǵǵi nani e yaiwiarǵǵárini.

16 Ayí manǵpami daniǵni waropǵrǵ ninǵroná re rariǵǵárini, “Nene Gorǵxo nani dǵniǵ moǵwaénerini.” niriǵro aiwǵ wigǵ yariǵǵápimi dani waropǵrǵ réniǵni inariǵǵárini, “O nani wǵ dǵniǵ moǵwaénemani.” rariǵǵárini. Wigǵ yariǵǵápí nani Gorǵxo xwǵrǵá winǵri omǵ arǵkwǵkwǵ wiro nanǵ imóniǵǵyǵ bǵ epaxǵ mimónipa ero enǵǵi nani rariǵǵini.

2

Áma rǵá rǵǵǵáwa naniǵrini.

1 Ayí e yariǵǵagǵa aí jǵwanǵǵoxǵ nuréwapǵyirǵná xwǵyǵá enǵwǵpéniniǵ imóniǵǵpí tǵni xǵxenǵ urǵrǵxini.

2 E nerǵná áma rǵá rǵǵǵawami re urǵrǵxini, “Nǵpǵkwǵni mimóniǵniǵ imóniǵǵpí dǵniǵ mǵkǵkayopa ero ámǵnáowa yapǵni pǵkǵni imóniro dǵniǵ nanǵǵ fǵa xǵriǵro époyǵ. Jisasomi dǵniǵ nǵwǵkwǵrorǵná samǵniǵ mǵwepa ero ámayo dǵniǵ sipǵ wiro wǵ sipǵ seaikǵráná xwámámǵ wiro nerǵná samǵniǵ mǵwé époyǵ.” urǵrǵxini.

Apǵxǵwa naniǵrini.

3 Apianǵwami enǵ re urǵrǵxini, “Pí pí nerǵná siyǵkwǵ mǵniǵǵǵiwayǵné nimónimáná ero sipǵ owǵmeaniri xwǵyǵá mǵmayǵó mǵropa ero iniǵǵ pǵpǵkǵ yariǵǵápí nani mǵniǵ mǵniǵpa ero apǵyá imóniǵǵǵiwami nanǵ imóniǵǵpí nani wǵwapǵyiro époyǵ.” urǵrǵxini.

4 “Apǵyá imóniǵǵǵiwa wigǵ oxowami tǵniǵ niaǵwǵyo tǵniǵ dǵniǵ sǵxǵ nuyirǵná wiipaxǵpí nani wǵwapǵyiro

⁵ dñf nanf íá xiripri nánf wíwapiyiro ikwiráfnánñf imónigfáyf imónipri nánf wíwapiyiro omiseáyíwa oimónfpoyinri wíwapiyiro wá ntwunri arirá wipri nánf wíwapiyiro wigf oxowamí píranñf yeáyf wurfnpri nánf wíwapiyiro éfrixini. Ámá wí apiyá imónigfíwa e mepa yarñagfa ntwfnfná xwiyfá Gorixoyápi nánf ‘Sipirini.’ ríprixinri api api epri nánf wíwapiyipoyi.” urfrixini.

Íwf Sikiñowa nánrini.

⁶ Íwf sikiñowa eni pí pí nerfná dñf nanf íá nixiro epri nánf enj ríremixf wírxini.

⁷ Joxi pí pí nerfná dixf nanf yarñfpí tñni íwf sikiñf imónigfáwami sñwepigf wírxini. Nuréwapiyirfná nanf imónñf bñ tñni sipí imónñf bñ tñni gwf nímori muréwapiyipa eri ámnáowa yapí pákínf nimónri eri

⁸ xwiyfá enwipénñfpí —Apí ámá wí “Sipirini.” rípxf mimónñfpri. Apí uréwapiyiri éfrixini. Joxi tñni xewixewí rónigfáyf ayá winri nene nánf xwiyfá sipí bñ mñrpxf imóniro epírfá nánf api “E éfrixini.” rírarññi.

Xináiwánñf nimóniro omñf wiarigfáyf nánrini.

⁹ Xináiwánñf nimóniro omñf wiarigfáyo enj ríremixf re wírxini, “Segf bosowamí sñmañwýónñf wurfnro yayf winpaxfpí wiuro xixewiámf wí murípa ero

¹⁰ wigf amípi wí éf mímínípa ero dñf seañwirárpaxf imónñfpí wíwapiyiro époyi.” urfrixini. Xináiwánñf nimóniro omñf wiarigfáyf pí pí neróná api api e nixfdirñfpimi dánf xwiyfá Gorixoyá —O yeáyf neayimxemeaññorini. Xwiyfá oyápmi okiyfánñf yaroarfná ámá “Xwiyfá apí sipímaní.” yaiwiprfa nánf api “E urfrixini.” rírarññi.

“Gorixo wá neawianarñjo enagf nánf ríxa sñánípiaumímf inini.” urñf nánrini.

¹¹ Ayf rípi nánf “Jisasomí dñf wikwfrogfáyf api api éfrixini.” rírarññi. Gorixo wá nñeawianri “Wíimígní.” yaiwíragfpí Jisaso nñweapriñfpimi dánf ámá nñyoní ríxa sñání piaumímf winñrini. O ámá nñyoní yeáyf uyimxemeámfnri nánf enfpí sñání piaumímf inñrini.

¹²⁻¹³ Ayf nene sni xwíá tño nñwearane yayf neainfnápi nánf dñf wikwmoarñwápi nánf wenñf nerí nñwearanéná Gorixo re yaiwiani nánf xegf wá neawianñfpí wfá neaókímixñrini, “Gorixo nene ámá omí rfwf ríwámíni nñmamorfna yarífpí pñni wíarírane ámá omí mñxfdarigfáyf mñf winarñfpí pñni wíarírane nerane dñf tñni erane wé rónñf erane Gorixomí píranñf

nixádiríná epaxípi erane yaníwá nání ríneaíwapiyaríní?” yaiwiani nání xegí wá neawianíhípi wá neaókímíxíhíríní. Yayí neainínípi nání díní wikwímoaríhíwápi, ayí Jisasi Kiraiso —O negí Nwá seáyí e imóníhíoríní. Nene yeáyí neayimíxemeaaríhíoríní. Yayí neainínípi nání díní wikwímoaríhíwápi, ayí o wá sogwíníhí pírípírí yaríhípi tñí síhání nimónímí weapíníhíríní.

14 O negí ríkíkríó yaríhíwápi nípipíní dání gwíníhí neaíkweawárirí ámá nioníyáyíní nimóníro imíríhí mé naníhí oépoiíníhí ígáníhí neaeámorí éimígíníhí xewaníhí xe onípíkípoiíníhí síhíwí wíníhínigíní.

15 Íníná nioní ríraríhí rípi díxí tñí e hweagíáyo urírí oxídípoiíníhí ení rírémíxí wirí ámá xwíyá rípi tñí xíxeni míyarígíáyo míxí urírí éíríxíní. E neríná ámá wo nioní xe páimímí oníníhí síhíwí míwínípa nerí néní tñíoxí nimóníhíhípímí dání éíríxíní.

3

*“Xámi yagwápi mé wé róníhí imóníhíhípíní éwanígíní.”
uríhí náníríní.*

1 Joxí ámá Jisasomí díní wikwíroarígíá joxí tñí e hweagíáyo re nurírí dirírí wiáyíríxíní, “Gapímaníyoraní, néní tígíáyoraní, símaníwíyóníhí yeáyí wuríníro aríá yímígí wíro époi. Pí pí imíríhí mimóníhípi epírí nání ípímónípoi.

2 Ámá wíyo xwíyápai míhíwírírípa ero wikí tñí xwíyá rarígíáyíné mimónípa ero époi. Awayíní samíhí imóníro ámá níyoní wé íkwianíwíyo umero époi.” nurírí dirírí wiáyíríxíní.

3 Ayí rípi nání ríraríhíní. Nene ení eníná díní naní bí mímó májía íkárínagwaéneríní. Maní wiaíkiagwaéneríní. Yapí éwapínagwaéneríní. Íeapá neainaríhí xíxegíní imóníhíhípíní erane míhí neainaríhí xíxegíní imóníhíhípíní erane yaní nání gwíníhí neayageneríní. E néra nuranéná ámáyo sípí wikáraní nání imóníhí sípí díní wíaiwirane símí tñí oneaípoiíníhí wíwapiyirane newaníhíene ení símí tñí iníhíne yagwaéneríní.

4 Nene e imónagwaéne aiwí Goríxo —O nene yeáyí neayimíxemeaaríhíoríní. O ámá níní nání wá wunírí wá wianírí yaríhí enagí nání wá níneaókímíxíríná

5 nene yeáyí neayimíxemeahíríní. Imíríhí mimóníhí newaníhíene wé níróhíhíne yaríhíwápi nání díní nímorí nání yeáyí neayimíxemeahímaní. Xewaníhí wá níneawianírí nání yeáyí neayimíxemeahíríní. Ayí íwí nene yaríhíwápi

yokwarimí nĩneaiiríná xóoyá kwíyíþimí dání —Apí igfániní neaeámoarínþimí dání áamá ámí síní imóninwaéne neawearí díní nĩyimíní tñwaéne neaimixiri eníþiríní. Apimí dání yeáyí neayimixemeaníriní.

6 Apí nĩneaiapíríná sipí mĩneai Jisasi Kiraiso, negí yeáyí neayimixemeano neaiinþimí dání ayá wí neawírenapíyíníriní.

7 Ayí o wá nĩneawianínþimí dání “Wé rónigfáyíriní.” rárĩene imónirane díní nĩyimíní imóniní nene e oimónaneyinrí díní ikwímoarínwápi tñwaéne imónirane yaníwá nání kwíyíþi neawírenapíyíníriní.

8 Xwíyí fá apí, ayí nepa áamá díní ñwiráripaxí imóninþiríní. Ayínání apí nání nuríríná samíní nimónimáná murí ení neánimáná urírixiní. Áamá Gorixomí díní wíkwíroarigfáyí píraníní nero imíní mimóninþi — Apí naní imóninagí nání áamáyo sa naníní wiipaxíþiríní. Apí arige nerí yaníwárfanírí símí xeadíþéníþírfá nání e urírixiní.

9 E nerí aí áamá majímajíá níkarínro xwíyí fá mĩximíxeawiámí inarigfáþi rarínagáfa níwínírnáraní, arfowa eníná dání wigí níaiwí nemeága nuro yoí wírgfáþi nání rarínagáfa níwínírnáraní, ñwí ikaxí eáninþi nání xwíyí fá ximíximí niníro rarínagáfa níwínírnáraní, ayí tñní wí níkumixinrí mírpaní. Xwíyí fá ayí rarigfáþi naní imóninþimí xfdaní nání neaiipaxí mimóninagí nání raríní. Sa miponíní xwíyí fá enagí nání raríní.

10 Áamá gíyí gíyí Jisasiyá síyikí imónigfáyo xewixewí oimóníþoyíní wíwapiyarínagáfa níwínírná erírí biaú wíagí aiwí arfíkí yarínagáfa níwínírná ríwí umórixiní.

11 Joxí níjfaríní. Áamá e yarigfáyí wigí díní sfá níyimíxiníro íwí néra warigfáþimí dání xwíyí fá meárinarigfá enagí nání raríní.

Yayí níwiowáriríná urínþi náníriní.

12 Nioní ríxa díní neyíroní “Ríwíþi yaríníná aní ríxa Níkoporisíyí rínþimí ñweámíginí.” yaiwíaríná enagí nání nioní Atemasomíraní, Tikikasomíraní, joxí tñní e nání nuowárirínáyí, joxí ení neání níbirí aní apimí nímeárixiní.

13 Sínaso —O xwíríxí wíenwípeiaríní woríní. O tñní Aporoso tñní egí aní nuríná amíþi wí nání dífwí míkeamónípa erí óf e díní síxí níga urí epísí nání “Bí wiowárfimíginí.” níyaiwirí aníní míní érixiní.

14 Negí imónigfáyí íkí fá ná mĩwearíníníní mimónípa ero Gorixomí píraníní níxídiróná imíní mimóninþi epírfá

náni ayí eni áamá dǫwí ikeamónigíáyo arirá wipaxǫpi éwapínǫrixini.

¹⁵ Nioni tǫni re ɲweagǫáyí nǫni yayí siowárenaparɲwini. Áamá nene Gorixomí dɲí wǫkwǫroariɲagwí náni dɲí sixí neayarigíáyo “Poro yayí neawárenaparini.” urǫrixini. “Seyǫné niyǫnéni Gorixo wá seawianǫwinigini.” nimónarini.

Payí Poro Pairimono nání eañnaríni.

Payí rina Pairimono nání Poro eañnaríni. Pairimono áamá añí yoí Korosi ñweáyí woríni. Amípi wí mímúronjoríni. Xináiníñí nimóníri wiíarígfáyí wí ení tñjoríni. Oyá xináiníñí nimóníri omíñí wiíarígfáyí wo, Onesimasoyí ríniño re eñinígíni. Íwí níwikárimí éí nurí Romíyo níremorí Poro, e gwí ñweañomí níwímeañíñípimí dání ámí dñí é móagí Poro payí nearí Onesimasomí níwiowáriríná Pairimono yokwarímí níwiiri oumímíníri nearí wiowáriníñigíni.

¹ Poroní —Nioní Kiraisí Jisasomí níxídirí yaríñápí nání gwí añíyo níñwirárigítoníriñí. Nioní tñní negí nírixímeá Timotio tñní payí rina nearí mónaparíñwií. Pairimonoxi, yegí dñí síxí ríyigwííoxí —Joxí yawawi tñní nawíní Jisasomí níxídirí yaríñwá nání gwí móníñwá woxíriñí.

² Joxí tñní negí nírixímeáí Apiaí tñní Akipaso tñní —O none tñní negí nawíní roaráñwá woríni. O tñní Jisasoyá síyikí imónígfá joxíyá añí iwámí awí eánarígfáyí tñní ayí nñní ení aí tñní nání payí rina nearí mónaparíñwií.

³ “Negí ápo Goríxo tñní Ámíná Jisasi Kiraiso tñní awaú wá seawianíri seyíné píraníñí níwayíroníro ñweapíri nání seaiiri éísisixíni.” nimónaríni.

“Joxí yaríñápí nání yayí ninaríni.” uríñí náníriñí.

⁴⁻⁵ Nioní negí Goríxomí xwíyíá rírimí níwiri joxí nání ríxíñí níriruríyiríná arfá re níwiri nání, “O áamá Goríxoyá imónígfá níyoní dñí sípí níwiri arírá wirí Ámíná Jisasomí dñí wíkwírorí yaríñoríni.” Arfá e níwiri nání joxí nání ríxíñí níriruríyiríná Goríxomí yayí wiaríñáríni.

⁶ Joxí nene tñní nawíní Kiraisomí dñí wíkwíroaráñagwí nání nawíní ikáriníñwápimí dání “rípi re oimóníni.” nimónaríni, “Amípi nañí Kiraisomí nuxídiríná epaxí imóníñwá nípiñí nání xíxení níjía oimóníni.” nimónaríni.

⁷ Gí nírixímeáoxíni, joxí áamá Goríxoyá imónígfáyo dñí sípí níwiri neríñípimí dání dñí síxí umímoní eñagí nání nioní yayí ayá wí níniníri dñí nífá ninaríni.

Pairimonomí Onesimaso nání ríxíñí wuríyíñí náníriñí.

⁸⁻⁹ Ayínání Poroní —Nioní ríxa xweyañoní nerí Kiraisí Jisasomí nuxídiríná yaríñápí nání gwí ñweañáoníriñí. Nioní yawawi Kiraiso nání nawíní gwí mónígwííwawi eñagí

nání masísfá bí mísí “O e nerfnáyí naní imóniñípi yarini.” yaiwiarñápi e érixinrí sekaxí bí riripaxí aiwí dñí síxí yinarígwíiwawi enagí nání awayini rixñí bí oririmini.

10 Onesimaso —O nioni gwí aní tño niñwearfná wáf urfápimi dání Gorixomí dñí wíkwíroarñí enagí nání gí iwóniñí emeááorini. “O nání rixñí bí owuríyimini.” nimónigoí.

11 Xámi “Yfíwí imóniñorfaní?” waiwiago aiwí agwí joxí tñí nioni tñí niwawini dñí uñwiráripaxí imóniñorini.

12 Agwí nioni omí joxí tñí e nání nurowárirfná gí dñí aí tñí niñxeyánirñiñí wírenaparini.

13-14 Nioni xwíyí fá yayí neainarñípi wáf urimearñáoni enagí nání gwí aníyo ñweañáná “Onesimaso nioni tñí niñwearí joxí nání wayfá arirá onini.” niñimónirí aiwí joxí “Ayí ananirini.” siní mñirípa enánáyí, “E apí xe oemini.” mñimóníagi nání ámi joxí tñí e nání urowárenaparini. Joxí “Poró sekaxí nírífipimi dání oemini.” miyaiwí dñí dñíyo dání “Xe Poró tñí niñwearí arirá owini.” yaiwirfá nání omí joxí tñí e nání úrowárenaparini.

15 Ayí rípi nání rirarini. O ámi aníñí joxíyá imóninfa nání bí onimiápi pñí níríwiárimí nírí ñweañírfaní?

16 O siní dñí rínáiniñí nimónirí omíñí siiarñó aí siní axí apini mimóní apimi nímúrorí Jisasomí dñí niwíkwírorí nání gí níríxímeá dñí síxí uyiñáóniñí imóniñírfini. E nimónirí aiwí joxí anípaxí “Ríxa gí níríxímeáóniñí imóniñí worfaní?” waiwipaxorini.

17 Ayínáni “Poró nioni tñí nawíni gwí mónígwílorfaní?” niñiaiwirfnáyí, Onesimaso símeááná nioni niñmíminimñirí enípa omí ení axípi umíminírixini.

18 E nírirí aí o pñí níríwiárimí nurfná sipí nisikárimí uñpíraní, amípi fíwí rirápiñpíraní, anani nioni ríyípáromfáriní.

19 Poroní niñwanñoni gí wé tñí ríwamíñí rípi “Nioni ríyípáromfáriní.” nírí eaarini. Ayí joxí ení maní nioníyáyo dání rarfná Jisasomí dñí wíkwíróagi nání joxí nioni ení niñpáropaxí imóniñípi nání mñirípa éimígní.

20 Gí níríxímeáoxini, Áminá Kiraiso tñí nawíni ikárinígwífoxí enagí nání nioni rixñí rirápi xixeni niñrixini. E nerfnáyí, apini mé dñí síxí ení niñmímorfáriní.

21 “Arfá yímgí ninñotí.” niñiaiwirí dñí sñá neánarñagí nání re niñimónirí payí eaarini, “Joxí nioni rirápiní mé apí nímúrorí ámi seáyi e imóniñí bí tñí erfáriní.” niñimónirí payí rina eaarini.

22 Rixñí ámi bí rípi oririmini, “Aní awawá nioni wepaxí imóniñíwá óf nimoárírixini.” oririmini. Ayí rípi nání

rírariṅini. Seyíné Gorixomi rixiṅí nuriyarigíápimi dání oyá dṅí tṅi gwí aṅyo dání niwáráná seyíné tíámini bíimiginiṅi dṅí níkwímorí nání rariṅini.

Yayí niwiowáríṅí uríṅíṅí nánirini.

²³ Epaṅiraso —O ení Kiraisí Jisasomí uxídaríṅí wo enagí nání nioní tṅi nawíní gwí ṅweagwííorini. O joxí nání yayí siowárenaparini.

²⁴ Mako tṅi Arisítakaso tṅi Dimaso tṅi Ruḱo tṅi —Awa Jisasomí níxíḱíro yaríṅagíá nání gwí nímónigíáwarini. Awa ení yayí siowárenaparini.

²⁵ “Ámíná Jisasi Kiraiso aníṅí wá níseawiaga úwiniṅini.”
nimónarini.

Payí áamá Xibiruyí nání eáníñínaríní.

Payí rina Judayí Jisasomí díní nìwìkwíroo nání oyá s̄yíkí imónígfá aní bimi ñweagfáyí nání eagfánaríní. Xibiruyí ríníñpí wigí p̄né rarígfápí t̄nì nìkumìxìnrì ríníñagí nání yoí e wíríníní. Payí rina eanoyá yoí m̄ñwiráríníñagí nání “Ámá o n̄r̄r̄r̄ ean̄r̄f̄anì?” yaiwipaxí mimóníñínaríní. Jisaso r̄xa an̄namì n̄peyimáná xwiogwí r̄xa obaxí n̄pwémáná enáná payí ean̄o Judayí Jisaso yá s̄yíkí imónígfá ayo xeaníñí wímeaayaríñagí nání aníñí Jisasomí díní m̄wìkwíró p̄nì n̄wiár̄ro xámì yagfápí ámì íá x̄r̄p̄r̄x̄nr̄r̄ n̄r̄r̄r̄ ean̄ñiginì. Ayí re n̄yaiwiro aníñí s̄ñí imóníñpí xáiwí íá x̄r̄f̄r̄x̄nr̄r̄ n̄r̄r̄r̄ ean̄ñiginì, “An̄ñají n̄yonì Jisaso seáyì e m̄wimónípa renì? Mosesomì enì seáyì e mimónípa renì? Apaxípáníñí imónígfá xwéowamì enì seáyì e m̄wimónípa renì? R̄diyowá x̄fo ná wínánì neaiiníñpí apaxípáníñí imónígfá xwéowamì ámì ámì neaiiarígfápimì seáyì e mimónípa renì?” n̄yaiwiro aníñí Jisasomínì díní n̄wìkwíróa úf̄r̄x̄nr̄r̄ n̄r̄r̄r̄ ean̄ñiginì.

“Ríná Goríxo xegí xewaxo en̄pimì dání nearíñíní.” uríñí náníní.

¹ Goríxo en̄jíná wíá rókiamoagfáwa r̄fwamíñí earo x̄xegf̄nì ero egfápimì dání x̄foyá xwíyíá negí ar̄owéyo ayá wí nura n̄bayíásáná

² agwí s̄fá yoparf̄yí t̄ñí ríná xegí xewaxo xwíyíá r̄r̄r̄ am̄pí wíwap̄yemerì en̄pimì dání nearíñíní. Xegí xewaxo am̄pí imóníñpí n̄p̄nì nání xiáwo imóníw̄n̄ḡnr̄r̄ urípeañoríní. Omì dání an̄ñna t̄nì xwíárí t̄nì im̄ixíñíní.

³ O Goríxo n̄k̄nr̄r̄ seáyì e imóníñpí ax̄p̄ enì aupák̄k̄ inaríñoríní. Xano yapí pákíní imóníñoríní. Sogwí s̄ñí emá am̄pí n̄p̄nì oyá xwíyíá en̄í eáníñí r̄ñp̄imì dání xomax̄n̄ñí yár̄n̄ñagí nání xegí imóníñpa s̄nì imóníní. Xewaníño f̄wí ámá yarígfápí nání yokwar̄m̄ w̄ipaxí oimónr̄r̄ n̄wiár̄máná n̄peyirì Ñwíá seáyì emì imóníñoyá wé náúmínì éf̄ ñweanì.

“Goríxomì xewaxo an̄ñajíyo seáyì e múróníní.” uríñí náníní.

⁴ Goríxo o e imóníw̄n̄ḡnr̄r̄ nurípearì n̄wim̄x̄r̄n̄á an̄ñají e imóníf̄r̄x̄nr̄r̄ urípeañpimì aga seáyì e wíár̄ imóníñpí t̄nì x̄x̄enì seáyì e wim̄x̄ñíní.

5 Omi Bìkwíyo nìrìnrì eánìḡ rìpì Gorìxo urìḡpa aḡnáj ḡyo axípi urìḡrìnrì, “Joxì rìxa ḡ íwoxì oimónìrì simìxárìnrì. Agwì ríná joxìnrìḡ semeáárìnrì.” E urìḡpa aḡnáj ḡyo axípi urìḡrìnrì? Oweoi, wí e murìḡrìnrì. Xewaxo nánì ámì bì re rìḡpa aḡnáj ḡyí nánì axípi rìḡrìnrì, “Nionì xegí xanonì imónìmìnrì. O ḡ íwo imónìnrìḡot.” rìḡpa axípi aḡnáj ḡyí nánì rìḡrìnrì? Oweoi, wí e murìḡrìnrì ḡḡḡ nánì “O ayo seáyì e wimónìnrì.” nìrìnrì eaarìḡnrì.

6 Xegí niaíwí xámìnrìḡ emeanḡomi xwíá rìrìmì nánì wírenapìnrì nánì nimónìrìnrì Bìkwíyo nìrìnrì eánìḡ rìpì enì rìḡnrìḡnrì, “Aḡnáj Gorìxonìyáyì nñnrì omì nupfìkìnrìmearo seáyì e uméfrìxìnrì.” rìḡ ḡḡḡ nánì o seáyì e wimónìnrì.

7 Aḡnáj nánì Bìkwíyo re nìrìnrì eánìnrì, “Gorìxo xegí aḡnáj —Ayí xó sekaxí urípi tñnrì xixenì seáyì wiiprì nánì imónìḡáyrìnrì. Ayí imìḡnrìḡ imónìfrìxìnrìnrì wimìxìnrì ríá ápiáwìnrìḡ imónìfrìxìnrìnrì wimìxìnrì yarìḡrìnrì.” Aḡnáj nánì e nìrìnrì eánìḡḡ aiwì

8 xewaxo nánì re nìrìnrì eánìnrì, “Gorìxoxìnrì, dìxí ámáyo numenwearínrì ná ríwíyo aí sìnì axípi anìḡ umenwearì pí pí wé rónìḡ imónìḡrìnrì tñnrì xixenì nerì umenwearì eríárìnrì.

9 Joxì wé rónìḡrìnrì nánì simónìnrì unìḡrìnrì nánì mìsimónìpa erì yarìḡḡ nánì Gorìxonì dìxí Nwíáonì nìrìrìḡpearì ámá dìxí imónìḡáyo seáyì e simìxḡḡ nánì dìḡrì nrìá sinarìnrì.” E nìrìnrì eánìḡḡ nánì “Xewaxo aḡnájyo seáyì e ríá wimónìnrì?” yaiwipaxrìnrì.

10 Xewaxomì urìḡrìnrì enì nìrìnrì eánìnrì, “Ámìnáoxìnrì, iwamíó dánì amìpì nñnrì wí sìnì mimónìḡáná joxì xwíá rìrì ikwírorì aḡna dìxí wé tñnrì imìxìnrì enḡrìnrì.

11 Apì anìnrìnrìḡ ḡḡḡ aiwì joxì sìnì anìḡ miní ḡwearíárìnrì. Aḡna tñnrì xwíárìnrì tñnrì iyíá nìpánoyí urì nerínrì yarìḡpánìḡ imónáná

12 joxì iyíá nìxoperì tarìḡápa axípi e tìrìárìnrì. Ámá iyíá urú emì nìmorì sḡḡ wú pánarìḡápa axípi aḡnámì tñnrì xwíárìmì tñnrì e imìxìrìárìnrì. E nerì aí joxì imónìḡrìnrì anìḡ miní sìnì axípi nimónìnrì xwiogwí dìḡrì nìmorì íá ropaxí mimónì nìpwerì aí joxì wí mìpepa eríárìnrì.” Xewaxomì e nurìnrì aí

13 ámì axomì re urìḡpa aḡnáj ḡyo enì urìḡrìnrì, “Nionì ámá joxì símì tñnrì siarìḡáyo xopìrárì nìwirì íkwianḡwí dìxí síkwí ikwiárìrìánánìḡ simìxìyimíá íná nánì nionì imónìḡápa xixenì axípi nimónìnrì ḡ wé náúmìnrì éf nìḡwearì wenìḡ nerì ḡweaì.” Xewaxomì e urìḡpa aḡnáj ḡyo axípi urìḡrìnrì? Oweoi.

14 Xewaxo rìxa e imónìḡ ḡḡḡ aiwì aḡnáj nñnrì ayí sa

kwíyíyírini. Gorixo sekaxí uríípi xixeni seáyí wiipíri nání imónigfáyírini. Ámá xfo xegí yeáyí uyimixemeanfáyo arírá uwiipíri nání urowárarinjíyírini.

2

“Jisaso neaiinjípi símimanjímíni tinfírixini.” uríinjí nánirini.

¹ Xewaxo anjínajíyo seáyí e wimóniño enagí nání xwíyíá o nání arfá wiñwápi píní níwiárirane ewé gwí miyárininjáná ná jíami nikwiáriga warinjípa axípi e yanigínirí apimi xaiwí fí níxírirane píraninjí xfdíwanigíní.

² Ayí rípi nání seararinjíni. Enjíná Gorixo negí arfowéyo anjínají uríro wíwapíyiro éfápimi dání uragípi aí pírf wiaíkipaxí mimónípa erí ámá xwíyíá apimi ogámí nero pírf wiaíkiqíá ayí ayo Gorixo xixeni pírf umamorí enj enagí nání

³ agwí riná nene rípi wí yaiwipaxene meníni, “O awiaxí nerí yeáyí neayimixemeanfa nání neaiinjípi ríwí nukínimoranénáyí, ananí pírf o neamamonfápimi dání nurakínárími upaxírini.” yaiwipaxene meníni. Xámí Ámíná Jisaso xewaníño Gorixo yeáyí neayimixemeámínirí neaiiarinjípi nání nínearimáná enáná ámá omí arfá wigfáwa nene “Neparíni.” yaiwianí nání sopíinjí noro wáf neararfáná

⁴ Gorixo ení nene “Neparíni.” yaiwianí nání emímí tñí ayá ríwamónípaxí imóninjí tñí amípi xixegíní ámá mepaxí imóninjí tñí sopíinjí noa ujírini. O xfo wimónarinjípi tñí xixeni ámá awa kwíyípimi dání emímí epaxí oimónípoyínirí wiñípi tñí egfápimi dání sopíinjí noa ujírini.

Yeáyí neayimixemeanfápi nání mfkí ikiño Jisasorini.” uríinjí nánirini.

⁵ Gorixo ámá anj sijní imónínfárími —Arí nání nioní nírírí ríwamíinjí eaaríinjíni. Arími ñweapírfáyí Gorixo anjínajowamí símanjwíyóninjí yeáyí wurínípírfá nání rárinjímání.

⁶ E nerí aí ámá wo Gorixomí uríinjí rípi Bíkwíyo wí e nírínirí eáníñagí nání “Ámá yí Gorixoyá dñj tñí amípi níyoní seáyí e níwimónípírfárini.” nene re yaiwipaxírini, “Ámá yí pí imóníñagífa nání Gorixoxí ayí nání dñj nímorí umearíñírini? Ayí joxí ananí peayí wianípaxíyí enagí nání raríinjíni.

⁷ Aníñj marfái, bí onímíápi nání ámá anjínajíyo ínimi owimónípoyínirí níwárirí aí amí ríwíyo dání wé íkwianjwíyo ujwírírírí seáyí e wimíxírí nerífná seáyí e numfeyoari

[amipí nñni joxi dixí wé tñni imixinjíyo seáyí e nñwimónñri oumenweáñrixinñri urípeaññri.]

8 Joxi aññajñraní, amipíraní, nñni ámáyo ínñmi wurññwínñgínñri wimixinjñriñni.” Bìkwíyo e nñrínñri eánñni. Goríxo nñni ámáyo yeáyí wurññwínñgínñri nñwimixirñná payíkeyí bñ mimixípa enñ enagí nánñ nene re yaiwipaxññri, “Ámáyo Goríxoyá dññí tñni amipí nñyoní seáyí e rñá wimónñni?” yaiwipaxí aí agwí ríná nene amipí nñni ámáyo ínñmi imónññagí mí mñwómñxarññwíni.

9 E nerí aiwí ámá Goríxo onñmiápi nánñ aññajowamí ínñmi wimixinjñomí rñxa mí wómñxññwárñni. O, ayí Jisaso nánñ rarñññni. O Goríxo nene nánñ wá nñneawianñri píránññí e wíñmígnñri yaiwíaragípi tñni xñxení nerñná ámá nñnenení nánñ neapeinñá nánñ onñmiápi bñ aññajowamí ínñmi wimónñwínñgínñri wimixinjñriñni. Ínñmi e nñwimónñrñná rññññí nñmearí penñ enagí nánñ Goríxo rñxa wé íkwianñwíyo unñwirárñri seáyí e wimixirñ enññri.

10 Goríxo —Xñomí dánñ amipí nñni imónñri nñni ení o nánñ imónñri ení. O re enññri. Ámá obaxí xegí ñwíaxénññí nímónñro xewaxo níknñri seáyí e imónññípa axípi imónñpñrñá nánñ omí rññññí ayá wí wímeanñpimí dánñ wé uroárñmígnñri nerñná xñxení imónññípi tñni enññri. “Yeáyí neayimñxemeanñá nánñ apánñ mñkí ikipaxo, ayí Jisasonñani?” wíaiwipññri nánñ Goríxo e enññri.

11 Jisaso —O ámáyo Goríxoyá imónññrixinñri wimixarññorñni. O tñni ámá Goríxoyá xño imixinjíyí tñni wigí xano ná womí dánññi eweagñáyí enagí o ayí nánñ ayá mñwínñ ananñ “Gí nñrñxñmeá imónñgñáyñriñni.” rarñññriñni.

12 O Goríxomí re urñññpi Bìkwíyo nñrínñri eánññagí nánñ rarñññni, “Joxi nánñ gñ nñrñxñmeáyo ‘E imónññorñni. E imónññorñni.’ ourñmñni. Ámá joxi seáyí e rñmepñri nánñ awí eánñgñáyo áwínñmí dánñ nioní joxi seáyí e rñmemññri nánñ sonñ orñmearñmñni.” nñrínñri eánññí enagí nánñ rarñññni.

13 Xwíyñá Jisaso Goríxo nánñ rññí rñpi ení re nñrínñri eánñni, “Nioní omí aga xñxení dññí unñwirárñmñárñni.” Xwíyñá amí axo rññí rñpi ení re nñrínñri eánñni, “Ámá Goríxo niaíwí nemearññññí niapñññyí, ayí aí tñni nawínñ riyenerñni.” ení nñrínñri eánññí enagí nánñ re seararñññni, “Jisaso ayí nánñ ayá mñwínñ ananñ ‘Gí nñrñxñmeá imónñgñáyñriñni.’ rarñññorñni.” seararñññni.

“Jisaso nepa ámá imónñññgññni.” urñññ nánñrññni.

14 Ayñnánñ niaíwí rarñññyí warárñmí dánñ gñwí tñni enñ tñni tñgñáyí imónñgñá enagí nánñ xewaxo ení axñpi

imóniñinigiñi. Xewaninjo niperinipimi dani amayo anfa wimixipaxi imoninomi —O ayi oborini. Omi migi wimixiri
 15 ama inina naniniginiri wivaninyi wayi nerinipimi dani gwiniñi nweagfayo nikwearinini wariñi emiginiri wararimi dani ama gwi tñi eni tñi tigiñi imonigfapa axipi e imoniniginini.

16 Ayi neparini. O aninajiyi arira owiminiri nerina e mimoniniginini. Ama Ebirfamoya iyi axipa imonigfayo arira owiminiri nani nerina wara ayi inigfapa axipi ininiginini.

17 Ayinani o apaxpanini imonini xwe wo nimonimana xegi xexirimeanini imonigfayo piranini ayi urimixiri Gorixo xfo urinipi nani dñi unwiraripaxi imoninipi eri nerina fwi ama yarigfapi yokwarimi wiipaxi oimoniri rdiyowa yarigfapa axipi rdiyowanini iniminiri nani pipi inipaxi marfai, sa wara xegi xexirimeayini inigfapi inipaxi enagi nani xfo eni axipi e ininiginini.

18 Rinini wimeanipimi dani obo iwamio wiwapiyinjo enagi nani ama obo agwi rina dani oreamioarixiniri wiwapiyarinijio eni arira wipaxi imoninjo enagi nani rariniñi.

3

“Moseso seayi e imonag wo enagi ai Jisaso aga seayi e wiari mironi.” urini nanirini.

1-2 Ayinani gi nriximeayine, —Seyne Gorixo aninami dani xfoya imonirixiniri weyo fa seaumininyinerini. Seyne Jisaso nani dñi emotrixini. Gorixo nene tñi e nani uowarenapiño, ayi orini. Apaxpanini imonini xweo, nene “Apimi dñi wkwroarinwarini.” rarinwipimi piranini xidrixiniri arira neainina nani imoninjo, ayi orini. Moseso enina ama Gorixoya aninini imonigfayo numeirina xixeni wiinipa ama Gorixo xfo wimonarinipi e ewiniginiri uripeagi nani xixeni wiinjo, ayi axo Jisasinini. O nani piranini dñi emotrixini.

3 Ayi ripi seararinini. Anini wiwa nani “Nanjarini.” niri ro mñi sñi nimeeaniro aiwi anini iwami mirinjo nani aga mñi sñi seayi e umeeanipaxirini. Axipi e imoninipa Moseso nani mñi sñi umeeanipaxi imoninagi aiwi Jisaso nani ayi anipaxi mñi sñi umeeanipaxirini.

4 Anini ayi ayi wi xegipi mimoni nini ama mirarigfa aiwi amipi nini imoninipi imixinjo, ayi Gorixo enagi nani rariniñi.

⁵ Ayí rípi nání eni “Jisaso nání dñí píráníñí émótrixini.” seararíñini. Moseso eníná áamá Gorixoyá añññí imónígfáyo xixeni píráníñí numeiríná áamá xínáiwánñí nimóniro wigí bosowami píráníñí nñwiiróná yarígfápa axípi éññí nerí amípi Gorixo ríwíyo rínfápi nání woákfkí wiñí aiwi

⁶ Kiraiso Moseso nimóniri enípa axípi nimóniri enímani. Omí wiárfí nímúrorí re eníñini. Niáwa áamá xanowayá imónígfáyo píráníñí numeiríná yarígfápa Kiraiso axípi e nerí áamá xanoyá añññí imónígfáyo xixeni píráníñí umeññini. Nene wará saríwá mímáriní nerane “Jisaso e nñeaiiníñini.” nñyaiwirane dñí wikwímoaríñwápimi dání sáyí nimóniri raríñwápi aññí miní xaiwí fá nixira nuranénáyí, ayí añí Gorixoyánñí imóníñwini.

“Maní pírí wiaikiagáyaí dñí sixí ínñríxiniri enje mññweagfáriní.” uríñí nánirini.

⁷ Ayínání Gorixo xegí kwíyípi tñni Bìkwíyo dání ríñí rípi tñni xixeni segí seárfawéyí maní nñwiaikiro dñí sixí ínñríxiniri imóníñe ñweagfámani, “Agwí ríná maní Gorixoníyá seararíñagí arfá nñniróná

⁸⁻⁹ eníná segí seárfawéyí áamá dñí meañe nemeróná yagfápa mepa éfríxiní. Ayí gí maní xowiaikímí nñniro nepa ení eánñoríñani iwamíó níwapíyiro neróná xwiogwí 40 pwearíná nioni emímí nñwíwapíya unápi sññwí nñwíga nuro aí wigí dñí wakísí nñniro ríwí nñmoagfáriní. E yagfápa seyíné eni axípi mepa éfríxiní.

¹⁰ Ayínání segí seárfawé íná ñweagfáyaí nání wikí nñwóniri re ríñanigíni, ‘Ayí íníná dñí xenwíni moro Gorixoní sekaxí uraríñapimi mñxfápa ero yarígfáyaíñini.’ nñriri

¹¹ wikí ríá ápiáwíññí nñwóniríná sññá womí dáníññí re ráríñanigíni, ‘Xwíá dñí sixí ínñpírfa nání wipímoaríñarími wí nññweapírfámani.’ ráríñanigíni.” Segí seárfawé íná ñweagfáyaí Bìkwíyo dání e nñrini eánñípi tñni xixeni nero Gorixomi maní pírí nñwiaikiro nání dñí sixí ínñríxiniri enje wí mññweagfáriní.

“Neárfawéyí Gorixomi maní wiaikiagápa mepa éwaníñini.” uríñí nánirini.

¹² Gí nñrxímeáyíné, wiyíné sipí nero aríkwíkwí nñwiríñpimi dání Nwíá wí mípé aññí sññí imóníñomi ríwí umótrixini píráníñí awíññí meñweánñríxiní.

¹³ Wiyíné íwí néra nuríñpimi dání yapí néwapíniro dñí wakísí nñniróná Gorixomi ríwí umopírxini sía Bìkwíyo dání Agwíyí ríññíyí sñni imóníñánáyí, sñni epaxí enánáyí, sía ayí ayo xixe ení ríremíxí inayírxini.

14 Ayí rípi nání seararíñini. Díní Kiraisomi iwamíó dání nìwìkwíroranéná wará saríwá mímáriní nerane xáiwí fá xíríñwápi aníñí xáiwí fá nìxíra nurane negí peaníwae nání sını xáiwí fá nìxíra nuranénáyí, nepa Kiraiso tñni ikáriníñwaénerini.

15 Bìkwíyo re nírini eáníñipi tñni xixeni neríñipimi dání anani díní wìkwíroaríñwápi xáiwí fá nìxíra upaxíriní, “Agwí Goríxo seararíñagi aríá nìwiróná eníná segí searíawéyí omí maní xowiaikímí nìwiróná díní wakísí niníro nání ríwí umoagíápa seyíné ení axípi e mepa éríxini.” E nírini eáníñipi tñni xixeni neranénáyí, díní wìkwíroaríñwápi xáiwí fá nìxíra waníwáriní.

16 Ayí rípi nání seararíñini. Ámá Goríxo raríñagi aríá nìwiróná maní xowiaikímí wiagíáyí, ayí gíyíriní? Níni ayí ámá Moseso Isipíyí añíyo dání wirímeáána e píní nìwiárimí wagíáyí meníraní?

17 Xwiogwí 40 api pwearíná Goríxo ámá gíyo wíki nìwóga wagíriní? Ayí axíyí íwí nero ámá díní meañe dání nípéa emeagíáyí meníraní?

18 Ámá Goríxo síñáyo dání nuriríná “Xwíá e nìñwearóná díní sixí íníríxinirí enírími wí nìñweapírfámani.” uragíyí gíyíriní? Ayí axíyí xómi maní pírfí wiaíkiagíáyí meníraní?

19 Ayínání nene nijíá re imóníñwini. Nearíawé íná ñweaagíáyí díní mìwìkwíropa nero nání Goríxoyá xwíá díní sixí íníríxinirí enírími wí nírémoro ñweaagíámani.

4

“Nene díní sixí ínaníwá nání imóníñe sını imónini.” uríñí nánirini.

1 Ayínání Goríxo ayí díní sixí íníríxinirí negí nearíawéyo símímaníyo dání uríñipi sını enagi nání xóo ámáyo eyeyírómi neríná wiyíné nání re seaiaiwinígini, “Ayí e ñweapaxí mimóníñoi.” seaiaiwinígini wáyí nerane píraníñí oyaneyí.

2 Negí nearíawéyí ámá díní meañe nemeróná xwíyíá xwíá díní sixí íníríxinirí enírími nání yayí winípaxí imóníñipi aríá wiagíápa nene ení axípi aríá winíwáriní. Ayí aríá nìwiwo aí aríá nìwiróná díní mìwìkwíropa nero nání suríamá aríá nìwiáriro xwíá díní sixí íníríxinirí imóníñírími mírémó ámá díní meañe dání penowigíawixini.

3 Díní wìkwíroaríñwaéne díní sixí íníríxinirí eñe páwiaríñwáriní. Ayí Goríxo rípi ríñí enagi nání “Díní sixí ínaníwá nání imóníñe ríxa ríá neaipímoárinini?” nìyaiwirane nijíá imóníñwini, “Goríxoní maní nìwiaíkiarígíáyo wíki ríá ápiáwíñíñí nìwónírfná síñá

womí dáníníñí re ráriñanigíni, ‘Xw’á ayí dñí sîxí ínîp’r’fá nání wîpîmoárîñápîmî wí nîñweap’r’fámanî.’ ráriñanigíni.” Xw’fárî tñî añîna tñî imîxárîñe dánî amîpî nîpîni xfo imîxí’pî rîxa yárîñagî aiwî xwîy’fá apî e rîñîñigíni.

4 Bîkw’fyo wî e s’fá wé w’fúmi dání wo nimónîmáná Sabarfá imónîñíyî nánî re nîrîñrî eánîni, “Gorîxo s’fá wé w’fúmi dání wo pwearfná amîpî nimîxa núísáná p’fñî nîwiárîrî Sabarfá imónîñíyîmî kîkîfá nîñwearî dñí sîxí ínîñîrîni.” nîrîñrî eánîni.

5 Ámî wî e dñí sîxí ínîpaxe nánî re nîrîñrî eánîni, “Xw’fá dñí sîxí ínîp’r’fá nánî Gorîxonî wîpîmoárîñápîmî wí nîñweap’r’fá menîni.” nîrîñrî eánîni. Xwîy’fá apîaú nîrîñrî eánîñagî nánî “Nene dñí sîxí ínánîwá nánî imónîñe rîxa r’fá imónîni?” nîyaiwirane nîj’fá imónîñwîni.

6 Eñíná xwîy’fá xw’fá dñí sîxí ínîp’r’fá nánî imónîñîrîmî nánî yayí wîñpax’pî ar’fá wiag’fáyí Gorîxomî mañí xowiaíkîmî néra warîñag’fá nánî dñí sîxí ínîrîxîñrî eñe xe ñweá’rîxîñrî sîñw’f mîwîñpa eñí erî wîni e xe ñweá’rîxîñrî sîñw’f wîñîñfá erî eñagî nánî

7 re nîyaiwirane nîj’fá imónîñwîni, “Nene dñí sîxí ínánî nánî imónîñe ñweaan’wáíná nánî Gorîxo rîxa s’fá ámî wîyî ráriñîrîni.” Bîkw’fyo dánî s’fá ayî, ayí Agwîyî rîñîñîyîrîni. Neár’awéyí ar’fá mîwig’fê dánî ná r’f’w’fyo Gorîxo mañí mîx’f ínáyí Depitoyáyo dánî xwîy’fá Bîkw’fyo nionî xámî mîñí iroár’fapî nîrîrî re rîñîñigíni, “Agwî mañí Gorîxonîyá seararîñagî ar’fá nîñiróná dñí wakîs’f mîñîpa époyî.” rîñí eñagî nánî “Nene dñí sîxí ínánîwáíná r’fá imónîni?” yai-wiarîñwárîni.

8 Josuao negí neár’awéyo xw’fá dñí sîxí ínîrîxîñrî eñe nîpemeámî nurî nîrémorfná dñí sîxí Gorîxo e ínîrîxîñrî wîmónîñîpî nepa nîñîro sîñwîrîy’f, ayîmî dánî r’f’w’fyo Gorîxo s’fá dñí sîxí ínánîwá nánî imónîñí ámî wîyî nánî rîmîñrî eñîmani.

9 Ayínánî nene re nîyaiwirane nîj’fá imónîñwîni, “S’fá Gorîxo amîpî nñî nimîxárîmáná dñí sîxí ínîñîyínîñí imónîñí ax’pî ámá xfoyá imónîg’fáyí nánî dñí sîxí ínîp’r’fíná sîñî imónîni.” yaiwîñwîni.

10 Dñí sîxí ínîrîxîñrî eñîpîmî páwîño, xfo Gorîxo xw’fá amîpî nñî imîmîxîmî nîyárîmáná kîkîfá nerî dñí sîxí ínîñîpa ax’pî e nerî xeg’f e éwîñîñîñrî ur’fpeañ’pî nîyárîmáná xewanîño rîxa dñí sîxí nîñrî ñweani.

11 Ayínánî neár’awéyí mañí Gorîxomî p’r’f nîwiaíkîro sîñwepîg’f neaíwapîyag’fápîmî nîx’fîdîrane omî r’f’w’f umoanîñîñrî dñí sîxí ínîrîxîñrî eñe ñweáwanîñîñrî añîñî mîñî nerane píránîñí nîr’fkwîñîrane oyaneyî.

12 Ayí rípi nání seararíjini. Xwiyíá Gorixoyápi pí pí oeniri wimónaríjipi tñi xixeni epaxí imóniri ení eániri enjírini. Xegí jwá yiníjinijé imóníjipi kirá manjé midmidáni wenjé níníyí jwá yiníjipi tñi xixeni mimónini. Kirá aga jwá yiníjé bá xómíjé xíáyo tñi ení wíwíyo tñi dakwipaxípa xwiyíá oyápi á máyo wairírí níwiríná wigí xwioxíyo íá nímíaríniri ayá tñi dñí tñi kumíxíníje dakwiaríjírini. Pí pí á má dñí moro pí pí “Emíniri oemini.” wimóniri yarígíápi eyeyírómí yaríjírini.

13 Amípi nñi Gorixo —Pí pí éwápi nánirani, ríwápi nánirani, yaríjé imímí neaíaná “Ayí api nání e ríárini. E éárini.” uraníwáo, ayí orini. Amípi nñi o imíxíjéyí xegí síjwí aníje dání wí píni imónipaxí menini. Amípi nñi xegí síjwíyo dáníjé níparárimáná síjání imónini.

“Negí apaxípaníjé imóníjé xwéo Jisatorini.” uríjé nánirini.

14 Nene apaxípaníjé imóníjé xwé wo —O ríxa anjínámini peyiño, ayí Gorixomi xewaxo Jisatorini. Apaxípaníjé imóníjé xwé o tíjwaéne enagi nání woákíki nerane “Apimi dñí wíkwíronjwini.” raríjwápi xaíwí íá oxíraneyi.

15 Ayí rípi nání raríjini. “Negí apaxípaníjé imóníjé xwéo nene wé róníjé imóníjépi ni oyaneyíniri neríná ení meání yaríjagwi níneaníríná wí dñí sípi míneaiarínini?” ríseaimónarini? Oweoi, nene íwí oépyíniri neaímeaaríjipi o ení íwí oeniri wímeáagi aiwi wí íwí mejo nání nene wí e wíaiwipaxí menini. Sa “Samíjé nimóniri yaríjagwi níneaníríná anani dñí sípi neaiaríjoríani?” wíaiwipaxírini.

16 Negí apaxípaníjé imóníjé xwéo e imóníjé enagi nání amípi samíjé neaimíxípaxí imóníjépi wí neaímeááná Gorixo —O á máyo ayá xwapí urímíxaríjorini. O wá neawianiri ayá nearímíxiri oeniri wará saríwá mímárinípa nerane oyá síá íkwianjwína tíjé e anjwí éníjé úwaníjini.

5

1 Apaxípaníjé imónígíá xwé wo wo nowani íwí wigí á má yarígíápi nání Gorixoyá íráf oníje nání níwuríyiro aiwá peaxí utiro rídíyowá wiuro epíríá nání xío wigí imónígíáyo dání éfíníjé níyoari urípeaaríjowarini.

2 Awa ení wé róníjé imóníjépi ni oyaneyíniri nero aí ení neáníro mímíxímopaxí wíagíá nání wigí á má majíá nero xenjwímíni kímímoníáyo anani awayini mímeyówá wí wipaxowarini.

3 Wé róníjé imóníjépi ni oyaneyíniri nero aí ení neáníro mímíxímopaxí wíagíá nání wigí á má íwí yarígíápi nání

ridiyowá wiirigfápa íwí wiwanijowa yarigfápi nání eni ridiyowá minipaxí mimónigfáwarini. Awa eni aga ninipaxowarini.

⁴ Ámá wo xewanijo wé ikwianwíyo niñwiráriniri xfo xegí dñíyo dáni rípeánariñmaní. Oweoi, nowani eníná Gorixo xfo xegí dñí tñni Erono api e oimóniri wéyo ía umiriniñpa axípi umiráná apaxípaniñí imóniñí xwéowa imónariñí.

⁵ Kiraiso eni xewanijo seáyí e nimíeyoániri apaxípaniñí imóniñí xwé woni oimóniminiñi mirípeániñiniginí. Oweoi, Gorixo omi seáyí e numíeyoari Bikwíyo niriñiri eániñí rípi uriñiniginí, “Joxi gí íwoxi oimóniri simixfáriní. Agwí ríná joxinñí semeááriní.” nuriri

⁶ Bikwíyo ámi wí e niriñiri eániñí rípi eni uriñiniginí, “Apaxípaniñí imóniñí Merikisedeko nimóniri ení yapí joxi eni axípi aníñí nání e imónirixini.” uriñí enagi nání Kiraiso e imóniñirini.

⁷ Xámi o ámá nimóniri xwíá tíyo niñwearíná “Ámá nipiñkianiro yarigfápi nání wáyí nininiginiri ápo dñí síxí nimímopaxoráni?” niyairiri arirá oniniri ñwí piyí niwíriniri gwíni kíkíá tñni rixiñí uráná xanomi arfá niwirí píraníñí yapeniño enagi nání omi xixeni arfá wiñorini.

⁸ O Gorixomi xewaxo aí ríniñí xíomi niwímeari peníyo dáni re niyairiri niñfá imóniñirini, “Ápomi arfá niwirí xixeni neríná api e xixeni rí rínimeaarini?” E niyairiri niñfá nimóniri

⁹ xano wimóniñí niñini ríxa sipearímí niyáriní nání ámá xíomi píri míviaikí arfá wiarigfá gíyí gíyí nñni aníñí miní iníná naníñi ñweapírfá nání yeáyí uyimíxemeapaxo imóniri

¹⁰ Gorixo re ráriñípi tñni xixeni imóniri eníriní, “Xwé apaxípaniñí imóniñí Merikisedeko imóniñípa axípi imóniñorini.” ráriñípi tñni xixeni imóniri eníriní.

Jisasomi ríwí umórixiniñi eriri wiñí nánirini.

¹¹ “Nioni ‘Kiraiso nání niriñíná Merikisedeko nání niriñiniñí apíniñí apíniñí imónini.’ osearimini.” ninimóniri aiwi arfá iwayí pírogáyíné, seyíné mfkípi nání niñfá imónipíri nání arige searimíniñi?

¹² None ayá wí searéwapíyíñwá enagwí nání xaminiñíné e dáni wíyo nuréwapíyipaxí nimóniríná ayí naní imóniminiñiri ení aiwi seyíné sñni majímajfá yaríñagíá nání ámá wí ámi Kiraiso nání sirimíñí imóniñípimi dáni nisearéwapíyipaxí imónigfáyínerini. Seyíné aiwá nipaxí mimóní amíñiniñi narigfáyí yapí imóniñoi.

¹³ Ayí rípi nání searariñini. Ámá aiwá nipaxí mimóní sñni amíñí narigfáyí nñni “Api neríná wé róniñípi yaríñoi.”

rín+ñpí nání majfá nero nání siní niaíwí pfofia yapí imón+ñoí.

14 E nerí aí aiwáyí áamá ríxa ám+nán+ñf imón+gfáyí narí+gfárini. Áamá e imón+gfáyí wigí dñf tñn píran+ñf éwap+narí+gfá enagí nání nanf imón+ñp+raní, s+pí imón+ñp+raní, ananí mí óm+ixarí+gfáy+rini.

6

1-2 Ayínání, nene xwiyfá Kiraiso nání sirim+ñf imón+ñp+ni aní+ñf miní m+rini+pa oyaneyí. Íníná ámí ámí xwiyfá sirim+ñf imón+ñf rípi rípi nitíway+rórí mirini+pa oyaneyí. Xwiyfá negí fwí amí+pí néra nurfná anfn+mí+xin+ñane yarí+ñwápi aga rfw+míni nímamopax+píraní, xwiyfá Goríxomí aga dñf níwíkwíropax+píraní, xwiyfá ígfá xíxegíni eánarí+ñwápi+raní, Goríxo nanf owim+xin+rí wé seáyí e wikwiárarí+ñwápi+raní, áamá pegfáyí ámí wiápní+meapí+rí+pi+raní, Goríxo ámányo mí ómóm+ximí nerí xwiyfá umeáraná aní+ñf ñweapí+rí+pi+raní, xwiyfá api api ámí nitíway+rórí méwapíni+pa oyaneyí. Sa xwiyfá Goríxoyá áamá arfá níwirí+ñpimí dání yóf imón+pax+pí éwapínaní nání oxímeaneyí.

3 Goríxo api xe oépoyin+rí sinwí nínean+rífnáyí, ananí yaníwini.

4 Ayí rípi nání “Xwiyfá xámí nitíway+rórane éwapíni+ñwápi pñni níwiá+rí+ne xwiyfá yóf imónaníwá nání imón+ñpí oxímeaneyí.” seararí+ñni. Áamá Goríxo xewaníño nání “E imón+ñorfaní?” oyaiwí+poyin+rí ríxa wfá wókím+xiri áamá aiwá gígfí nerfná níjfa awíí yarí+ñf imón+ñpí nání imónarí+gfápa axípní+ñf e nero añfnamí dání Goríxo neaiapí+ñpí nání níjfa imóníro kwíyí oyápi áamá wíyo tñni nawíní wainíri

5 áamá aiwá awíí imón+ñpí gígfí nerfná “Nanf imónini.” yaiwiarí+gfápa xwiyfá Goríxoyápi tñni ení eání+ñf o yeáyí níneayimí+xemearí neamen+ñwéanífná imón+ñpí tñni axípní gígfí+ñf nerfná “Nanf imónini.” yaiwiro néfasaná

6 dñf wíkwíroarí+gfápi rfw+míni nímamorífnáyí, ayí Goríxomí xewaxomí ikayfwí oumearí+poyin+rí ámí yoxá+pámí+ñf yekwíroárarí+ñagífa nání ámí xwiyfá kín+móní+rí+xin+rí urí+paxí imón+ñpí bí menini.

7 Ayí rípi nání seararí+ñni. Xwfá iniá ámí ámí nearí aínáná áamá aiwá omí+ñf fwfá urfáyí nání aiwá nanf yáparí+ñpí, ayí Goríxo aiwá nanf oyapíni+rí xwiyfá tñni píraní+ñf imí+xarí+ñpí+rini.

8 E nerí aí xwfá iniá ámí ámí nearí nainí+rí aiwí aiwá nanf mí+yapí ará ení tñfíni kísonárarí+ñpí, ayí ráfní+ñf imón+ñpí

enqagí nání Gorixo ríxa nírámíximíníri nání imóníri árťá yimíníri nání imóníri enťpíríní.

⁹ Dńť sixí seayínáyíné, nioní mǎxí e nǎsearíri aiwí “Seyíné nioní mǎxí searťápi mǎyarńjoť.” nimónaríní. “Óť Gorixo yeáyť seayimíxemeanťa nání imónńťyímíní xǎdarńjoť.” nimónaríní.

¹⁰ Ayť rǎpi nání seararńńń. Gorixo xixení mimónńťpí tńń mǎyarńjo enqagí nání amǎpí seyíné xǎomí nǎxǎdǎróná ero ámá xegť imónńgťáyo arǎrá wigťápi síní nǎwirńńťyo dání sǎwá rénńť winńro “Nene Gorixoxí dńť sixí rǎyńwiní.” sǎwá éńńť winńro yarǎgťápi nání o wí árťá ikeamopaxť meníní.

¹¹⁻¹² Seyíné rǎwť sǎwťá nǎyirí mé ámá enť neánńro Gorixomí dńť wikwńro “Xewanńjo óť oneaimoní.” yaiwiro yarǎgťáyo dání Gorixo sǎmǎmanťyo dání “Nǎsiimǎríní.” urńńťpi wímeaarńńťyo ikanńť wiaxǎdǎpǎrí nání seyíné wiyńénéni wiyńénéni amǎpí nńń oneáimeanńńń dńť ikwǎmoarǎgťápi seaímeanťe nání anńńť minť rǎwť nǎyunńro dńť nikwǎmóa úťrǎxíní.

“Gorixo rńńťpimí dńť nǎwikwǎmóa úťrǎxíní.” urńńť nánńńń.

¹³⁻¹⁴ Enńńá Gorixo Ebǎrfamoyá sǎmǎmanťyo dání Bǎkwťyo nǎrínńri eánńť rǎpi urńńńńgíní, “Nioní pǎránńť simǎxǎrǎ dǎxǎ rǎrǎwéyo sayá wimǎxǎrǎ nemǎríní.” urńńńńgíní. E sńńá wo árťá enje dánńńńť nurǎrńńá ámá wo xǎomí seáyť e múrónńjo árťá enje dání rǎpaxť menqagí nání xewanńjo nání nǎrínńri urńńńńgíní.

¹⁵ Ayńńání Ebǎrfamo yómńť nimónńri “Gorixo nǎrńńťpi xegť dńť tńń xe óť nimówńńgíní.” nǎyaiwirí wenńť nerí nńńweanńsáná enńńá wímeanńńgíní.

¹⁶ Ámá “Nepa neararíní.” oyaiwǎpoyńńń nurǎróná nǎyǎmńť imónńť seáyť e wimónńť bimí dání urarǎgťáríní. Ámá xwǎyťá xǎmǎxǎmǎ nńńro nǎrńńńróná xwǎyťá api rǎápimí dání sanńnarńńńń.

¹⁷ Ayńńání Gorixo ámá xǎo Ebǎrfamomí sǎmǎmanťyo dání urńńťpi wímeanťáyť re oyaiwǎpoyńńń, “Gorixo arǎomí ‘Nanť e nǎseaimǎríní.’ urńńťpi ámí ná rǎwťyo aiwí xegť dńť nǎkńńmónńri kikiťá epaxťmaní.” oyaiwǎpoyńńń sńńáyo dánńńńť nǎrǎrńńá xewanńjomí dání nǎrínńri e urńńťpi nání ámí sopńť wárńńńgíní.

¹⁸ Gorixo, yapť mǎrǎpaxť imónńjo “Sǎmǎmanťyo dání rǎrarńńń.” urńńťpi sǎwiá imónńpaxť menqagí aiwí ámí sǎwiá mimónńpaxť bǎ xewanńjomí dání urńńńť enqagí nání nene ananí enť sixí neámǎxǎńńri nńweanńwiní. Nene —Gorixo yeáyť neaimǎxǎwńńgínńri o tǎámíní éť nurane sǎmanńwťyónńť

yeáyí wurín+ηwaénerini. Nene o neaiinfa nání dñj wikwímoarñwápi xaíwí fá xirani nání enj sixí neámixinñri ηweañwini.

¹⁹ Nene dñj wikwímoarñwá apimi dání dñj sfkfkí nomixinñrane ηweañwini. Sfífkí onñfwá enagi nání anj ridiyowá yarígiwámi awawá ηwíawámi rapírapí epañjoárinñumí inñr+wáminññññ anani páwiarñwáriní.

²⁰ Inimi e Jisaso rixa anñj inína nání apaxípanñj imónñj xwé Merikisedeko imónñjpa axípi nimónimáná nene aríra neainnfa nání xámi nineameáa páwiññrini.

7

Merikisedeko, apaxípanñj imónñjo nání urñj nánñrini.

¹ Merikisedeko —O mixí ináyí anj Seremiyí rinñjípimi umenweaagorini. Nwí seáyí e imónñjoyá apaxípanñj imónñjorini. O Ebíramo mixí ináyí waú waú awami xopírarái niyárimo weaparíná óf e óróf ninñríná Gorixoyá dñjyo dání nanñni owímeanñri xwiýfá bi tñni nanñ wimixñjorini.

² Amípí Ebíramo pikiomeápi yanñ wé wúkaú nímemáná bi miní wiño, ayí Merikisedeko orini. Xegí yoí Merikisedekoyí rinñjípí, ayí xámi negí aga pñéyo dání mixí ináyí wé rónñj umenweaarñjoyí rarñwápirini. O Seremí dñj mixí ináyoyí rinñjípí ení negí aga pñéyo dání mixí ináyí áamá nñwayíronñro ηweapñri nání wimixarñjoyí rarñwápirini.

³ Bikwíyo dání xwiýfá bi mñrinñjagi nání o nání re ríparñrini, “O xano tñni xinái tñni mayí erí xegí fwiárfawé ení mayí erí enjorini. Sfá xinái xirñjyí mimónñpa erí sfá xfo penfáyí mimónñpa erí enjorini. Ayínáni o niaíwí Gorixoyáónñj imónñjo enagi nání apaxípa anñj miní imónñjorini.” ríparñrini.

⁴ Seáyí e Merikisedeko imónñjípí nání bi dñj mópoyí. Negí arfo írñjo Ebíramo amípí awiaxí imónñj wí mixí nerí pikiomeañyí yanñ wé wúkaú nñtimáná bi miní wiño ayí orini.

⁵ Ripaioyá fwiárfawé apaxípanñj imónñgíawa Gorixoyá ηwí ikaxí rinñjípí tñni xixeni nñxídro nání wigí axíyí, ayí ení Ebíramoyá fwiárfawéyí imónñjagí aiwí wigí amípí yanñ wé wúkaú méfapi bi uráparígarini.

⁶ E nerí aí Merikisedeko, Ripaioyá fwiárfawéyí wo mimónñjagi aiwí Ebíramo, Gorixo sñmñañyó dání “E nñseaiimfáriní.” urñjo nñpikiomearñ yanñ wé wúkaú méfpi bi Merikisedeko nurápirí omí nanñ bi owímeanñri xwiýfá bi tñni nanñ wimixñjñigini.

7 Xwiyá rípi áamá wí “Nepamani.” niyaiwirí ríparípiamani. Nanípi owímeaníri xwiyá bí tñni wimíxaríño, seáyi e wimóníñoríni. Nanípi wímeáo, omí simañwíyóníñí íními wuríñíñoríni.

8 Ripaioyá íwiárfawéwa —Awa nípepírfá nání imónígfáwaríni. Awa wígfí axíyí yaní wé wúkaú méfápi bí nurápiróná ayí áamá nípepírfáwani uráparígfá aiwi Merikisedeko nurápirínná xío nání Bíkwiyo ríñíñípa aníñí ñweaño urápiñíñíni.

9-10 Rípi ení ríparíñíni, “Ebirífamo yaní xío méfípi Merikisedeko tñni ófí e órófí níñiri mání wíáná Ripaio —Oyá íwiárfawé wígfí wíñíyí yaní wé wúkaú méfápi bí uráparígfáwami xiáworíni. O ení síní xegí xiáwo Ebirífamoyá kímiñíyo íñíñagí nání xiáwo Ebirífamo yaní nímerí Merikisedekomí wíípa éñíñí nerí mání wíñíñíni.” ríparíñíni.

Apaxí xámíñípa síní e eñáná sñíñí imóníñígfáwani bá nání uríñí náníñíni.

11 Eñíná Goríxo ñwí ikaxí xío ríñípi Mosesomí mání níwirínná Ripaioyáyí apaxípáníñí imónípírfá nání ráriñíñíni. Apaxí Ripaioyáyí imónígfápa Goríxo apá e eníápi nání imóníwíñíñíni ráriñípi tñni ayí xixeni nero wé níroáñíro sñíwíñíyí, apaxí ámi xegí bí imóníñígfáwani bá, Erono imóníñípáníñí marfáí, Merikisedeko imóníñípáníñí imóníñígfáwani bá imóníñíñíni eñímani.

12 Apaxí Ripaioyáyí imóníñípa apáni mimóníñagí nání ámi bá imóníñíñíni. Ayínná ñwí ikaxí níñíñí eáníñí axípiñí síní nímoníparímani. Ámi bí ení imóníparíñíni.

13 Ámíná Jisaso, Goríxo e ríñooyí Ripaioyáomani. Gwí wírími dáníñíni. Xegí gwí arími dání wo eñíná rídíyowá erí apaxípáníñí imóníñí yagímani.

14 Níjía re imóníñíwíni. Negí Ámíná Jisaso Judaoyá gwírími dání imóníñíñíni. Ñwí ikaxí Goríxo ríñí Moseso eañípi Judaoyáyí wí apaxípáníñí imónípírfá nání níñíñí meañíñíni.

“Jisaso apaxí Merikisedeko imóníñípáníñí imóníñíñíni.” uríñí náníñíni.

15 Apaxí xegí bí imóníñígfáwani bá, Merikisedeko imóníñípáníñí nímoníñíñíyí, níñí re searfápi ríxa sñíñí wíá óríñíni, “Ñwí ikaxí níñíñí eáníñí axípiñí síní imóníparímani. Ámi bí nímoníparíñíni.” searfápi ríxa sñíñí wíá óríñíni.

16 O apaxí Merikisedeko imóníñígfáwani apá nímoníñínná ñwí ikaxí re ríñíñíyó dání, “Ámá gwí arími dáníyíñíni, e imónígfáwani, ayíñí apaxípa imóníparíñíni.” ríñíñíyó

dáni imóniñímaní. Oweoi, o sa xegí ení eániñíyo dáni dñí manñipaxí imóniñípi tñjo enagí nání imóniñírini.

17 Bìkwíyo nírinirí eániñí rípi nioni searariñápi tñni xixeni enagí nání rariñini, “Joxi apaxípa Merikisedeko imóniñípa axípi e nimóniri aníñí ínina ñweárixini.” Gorixo e uríñípi nioni searariñápi tñni xixeni enagí nání rariñini.

18 Sekaxí xámi riniñí wí ení neánirí arirá neaipaxí imóniñí bí mirinaríñagí nání Gorixo ríxa peá ñimori tñíñini.

19 Ayí ñwí ikaxí Moseso neaiapiñípi mí áma ñixídiróna wé róniñí imónigíayí mimónipaxí enagí nání rariñini. E nerí aí Gorixo Kiraisomí negí apaxípa wimixiñí enagí nání dñí nene ríxa agwí rína wikwímoaríñwápi xámi ñwí ikaxí riniñípi mí ikwímoagwápi mí seáyí e múronini. Apimi dánini nene Gorixo tñí e añwi éniñí upaxíñini.

20-21 Gorixo Jisasomí apaxípa ñiwimixiríná xewaníño nání sñá aríá eñe dáníñiñí nírinirí imixiñíñini. Ripaioyáyí apaxípa nimóniróna Gorixorani, áma worani, xámi “Sñá romí dání rirariñini.” rariñwápa muriniñáná imónagíñini. E nerí aí nioni searariñáomí Gorixo Bìkwíyo nírinirí eániñí rípi uríñinigiñi, “Ámináoni ‘Joxi apaxípa nimóniri aníñí ínina ñweárixini.’ níriríná sñáyo dáníñiñí riríñoni ámi gí dñí tñni ñikiniñimóniri wí wiaikimíamani.” uríñinigiñi.

22 Ayínáni nene “Gorixo ‘E ñiseaiimíñini.’ réroaríñí seáyí e imóniñí bí xixeni neaiñíñini.” yaiwianíwá nání Jisaso negí ikiyiniñí neaiáriñóniñí imónini.

23 Apaxípa xámi imónigíáwa pearigíáwa enagí nání aníñí imónipaxí menini. Ayínáni obaxí nimóga wagíñini.

24 E nerí aiwí Jisaso aníñí ñweaño enagí nání apaxípa o imóniñípi aníñí píñí tñweañíñini.

25 Ayínáni o áma xíomí dñí ñiwíkwíroriñíyo dání Gorixo tñí e añwi éniñí úfáyí ññni nání Gorixomí rixiñí wuríyina nání aníñí ñweaño enagí nání agwíraní, ná ríwíyorani, aníñí yeáyí uyimixemeapaxorini.

26 Apaxípaníñí imónigíá go go maríá, xwé imóniñí wo o imóniñípa nene nání xixeni imónini. Siyikwí bí mínípa erí xwíyíá bí uxekwímpaxí mimónípa erí piaxí weániñipaxí imóniñí bí muxénípa erí enorini. Íwí yarigíáyí yapí wayíá mimónípa nerí aga xegí bí imóniñorini. Gorixoyá dñí tñni añínamí seáyí ríwámíni peyíñorini.

27 Apaxípa xámi seáyí e imónigíáwa sía ayí ayo Gorixo wiwaníñowa wigí íwí yarigíápí yokwarímí oneaiiníro xámi rídiyowá ñiyárimáná ríwíyo dání íwí wigí áma

yarigfápi nání ridiyowá wiiarigfápa Jisaso axípi e wí epaxomani. Xewaninjo fwi bi meño enagi nání ámáyo yeáyf uyimixemeám+niri nawínáni ridiyowáninjf wiininjf enagi nání wí e epaxomani.

28 Ayf rípi nání “Apaxípaninjf imónigfá go go marfái, xwé imóninjf wo o imóninjpá nene nání xixeni imónini.” seararinjini. Ámá nwf ikaxí rininjpimi dání apaxípa oimónipoyiniri rípeáfáwa wé róninjpini oyaneyiniro nero aí enj neániro miximopaxí wigfáwarini. E neri aí xewaxo axípi e éninjf imóninjomani. Gorixo, Mosesomi nwf ikaxípi nurimáná xegí xewaxo apaxí amípi nipini aninjiní nání sipearímf yárfwiniginiri imóninjpá imóníwiniginiri xewaninjo nání sfínáyo dáninjf niriniri urípeanjinini.

8

Nene nání anínami dánj apaxípaninjf imóninjf xwéo nánirini.

1 Xwiyfá nioni repiyf néra úa kumixinayinipi, ayf rípirini. Negí apaxí xwé imóninjpá xixeni nepa seáyí e imónini. O rixa anínaminí Nwfá aga seáyí e wiárf imóninjoyá siá ikwianwína tñjf e nání nipeyiri o tñni xixeni nimóniri nání oyá wé náúmni éf nweani.

2 O apaxípa amáni nimónirfna yarigfápa axípi neri senfá anj mfkí ikiniwámi dání —Iwá amá wo ríkarinjawamani. Sa Gorixo ríkarinjawarini. Iwámi dání yarínorini.

3 Apaxípaninjf imónigfá xwé wo wo nowani Gorixo wigf amá nání yayf owiniri ridiyowá wiuro peaxí utiro epírfá nání rípeánigfá enagi nání Jisaso eni apaxípaninjf imóninjf xwé wo enagi nání amá xegí imónigfáyo nání ridiyowá bi mwiipa epaxí mimóninjinini. O eni amá fni nání ridiyowá bi wiinjinini.

4 Ámá xwfá tfo dánj apaxípaninjf imónigfáwa nwf ikaxí rininjpimi nixídirí ridiyowá wiuro aiwá peaxí utiro yarigfá enagi nání o sini xwfá tfo ninweari sinwiriyf, apaxípaninjf imóninjf wo imónimniri enímani.

5 Apaxípa xwfá tfo imónigfáwa mfkí Kiraiso anínami dání enipi miyarigfáwarini. Wigf xwfá tfo dání neróná yarigfápi sa onapámigininjf Kiraiso anínami yarínipi nánininjf yarigfá enagi nání rarinjinini. Moseso Gorixo nání senfá anj xwfá tfo ríkarimniri yarfná o píraninjf eriri niwiri re urinipi nioni seararinjapimi sopinjf niwarini, “Joxí senfá anj riwáninjf xopaikígf orfkarimnirfná dfwf minjpimi dání siwá sinápi xixeni nixídirí ríkarírixini.” Gorixo Mosesomi e urinipi nioni seararinjapi tñni xixeni

imóniηagi nání “Apaxípa xwá t̄yo dán̄j imónigáwa sa Kiraiso an̄namí dán̄j yar̄iη̄p̄i nání onapámiḡn̄iη̄j yar̄iη̄ot̄.” yaiwiηwini.

6 E ner̄i aí agwi ríná Gorixo Jisaso apaxípan̄iη̄j wo nimón̄ri e nīw̄in̄iḡn̄ri ur̄ipean̄j̄p̄i apaxípa xwá t̄yo ηweagáwa e é̄rix̄in̄ri ur̄ipean̄j̄p̄imi seáȳi e múron̄iηagi nání o yar̄iη̄p̄i en̄i seáȳi e wimón̄ni. Agwi ríná xwiyá Gorixo r̄w̄yo réoár̄iη̄p̄i —Ap̄i Jisaso neaiiη̄p̄imi dán̄ni imón̄ipax̄i en̄j̄p̄ir̄ini. Ap̄i en̄i xám̄i réoár̄aḡp̄imi seáȳi e múron̄ni. Aȳ r̄ip̄i nán̄r̄ini. R̄w̄yo s̄m̄iman̄j̄yo dán̄i “Nan̄j̄ e e n̄iseaiim̄ár̄ini.” réoár̄iη̄p̄i, aȳ xám̄i Mosesom̄i ηw̄ ikax̄i nur̄r̄ná s̄m̄iman̄j̄yo dán̄i “Seȳné píran̄iη̄j̄ n̄in̄ix̄d̄iróná e e n̄iseaiim̄ár̄ini.” réoár̄aḡp̄imi seáȳi e múron̄ni.

7 Xwiyá xám̄i Gorixo Mosesom̄i nur̄r̄ná réoár̄iη̄p̄imi dán̄i o “Ḡf̄ ámá ηw̄ ikax̄i ap̄imi n̄ix̄d̄iróná píran̄iη̄j̄ imón̄f̄rix̄ini.” wimón̄iη̄p̄i t̄ni x̄xen̄i nimón̄ro s̄iηw̄r̄iȳ, ám̄i r̄w̄yo b̄i réoár̄im̄n̄ri en̄j̄man̄i.

8 Gorixo ámá ayo ayair̄r̄ wiη̄j̄ en̄agi nání nene en̄i re yaiwipax̄r̄ini, “Xwiyá x̄fo xám̄i re n̄ir̄ri réoár̄aḡ, ‘Ḡf̄ ámáȳ ηw̄ ikax̄p̄imi n̄ix̄d̄iróná píran̄iη̄j̄ e imón̄f̄rix̄ini.’ réoár̄aḡp̄i x̄fo wimón̄iη̄p̄i t̄ni x̄xen̄i imón̄iη̄man̄i.” yaiwipax̄r̄ini. Aȳnán̄i B̄ikw̄yo dán̄i re n̄r̄in̄ri eán̄ni, “Ám̄ináoni re searar̄iη̄ni, ‘Ar̄á époȳ. Gorixon̄i ḡf̄ ámá Is̄irer̄iȳ t̄ni Judaȳ t̄ni nání xwiyá “Nion̄i e e n̄iseaiim̄ár̄ini.” s̄iη̄j̄ b̄i réoár̄im̄f̄á nání an̄wi er̄ini.

9 Nion̄i wiḡf̄ f̄wiár̄awéyo ámá niaíw̄f̄ m̄imeyówar̄f̄ niméra war̄iḡápa Is̄ip̄iȳf̄ an̄j̄yo dán̄i n̄iméra nur̄ná xwiyá réoár̄aḡap̄i ap̄n̄iη̄j̄ imón̄iη̄p̄i nání m̄irar̄iη̄ni. Aȳ nion̄i s̄n̄iη̄iná réoár̄f̄a ap̄imi x̄xen̄i m̄ix̄dar̄iη̄aḡf̄a n̄iw̄n̄ri nání nion̄i en̄i x̄xen̄i peá numor̄i r̄w̄f̄ umon̄an̄iḡni.’

10 Ám̄ináoni re rar̄iη̄ni, ‘Xwiyá r̄wéná “Ḡf̄ Is̄irer̄iȳ e e n̄iwiim̄ár̄ini.” réoár̄im̄f̄ap̄i, aȳ r̄ip̄r̄ini. Ḡf̄ ηw̄f̄ ikax̄i r̄in̄iη̄p̄i wiḡf̄ xwiox̄yo aumaúm̄f̄ wiár̄ri ηwirár̄ri n̄iyár̄m̄aná nion̄i aȳyá N̄w̄f̄áoni imón̄im̄ár̄ini. Aȳ en̄i ámá nion̄iyá imón̄ip̄r̄f̄ar̄ini.

11 Nion̄i aumaúm̄f̄ e wiáráná wiḡf̄ imón̄iḡf̄aȳf̄ w̄i n̄iwiáp̄n̄imearo wiḡf̄ win̄yo nuréwap̄ȳiro “Gorixo nání n̄ij̄f̄a imón̄ipoȳ.” ur̄ip̄r̄f̄a men̄ini. Ámá n̄ni s̄iyikw̄n̄iη̄j̄ imón̄iḡf̄aȳr̄an̄i, xwér̄ixar̄an̄i, n̄ni nion̄i nání r̄xa n̄ij̄f̄a imón̄iḡf̄aȳf̄ imón̄ip̄r̄f̄a en̄agi nání w̄i e ur̄ip̄r̄f̄aman̄i.

12 Aȳ r̄ip̄i nán̄r̄ini. Nion̄i ayá ur̄im̄ix̄ri wiḡf̄ f̄w̄f̄ yar̄iḡáp̄i yokwar̄im̄f̄ n̄iwiir̄ná d̄iη̄j̄ peá mor̄i em̄f̄a en̄agi nání rar̄iη̄ni.’ B̄ikw̄yo e n̄r̄in̄ri eán̄ni.

13 Gorixó xwiyá sɨ́ɨ́ réroárɨ́ɨ́pɨ́ nɨ́rɨ́rɨ́nǎ́ xámɨ́ɨ́pɨ́ írɨ́kwɨ́nɨ́ɨ́ imɨ́xamónɨ́nɨ́gɨ́nɨ́. Amɨ́pɨ́ írɨ́kwɨ́nɨ́ɨ́ imɨ́xamónarɨ́ɨ́pɨ́ rɨ́xa nɨ́keamóga warɨ́ɨ́agɨ́ nánɨ́ apaxɨ́ mé anɨ́narɨ́ɨ́rɨ́nɨ́.

9

Apaxɨ́pǎ́ xwé imónɨ́gɨ́fǎ́wa Gorixó nánɨ́ nanɨ́wɨ́nɨ́ rɨ́dɨ́yowǎ́ yarɨ́gɨ́fǎ́ nánɨ́rɨ́nɨ́.

1 Xwiyá Gorixó xámɨ́ réroárɨ́ɨ́pɨ́ nurɨ́rɨ́nǎ́ xegɨ́ ámá nɨ́bɨ́ro xɨ́omɨ́ yayɨ́ numerónǎ́ “Nene e nɨ́wiirɨ́nǎ́ xɨ́o wimónarɨ́ɨ́pɨ́ rǎ́a yarɨ́ɨ́wɨ́nɨ́?” nɨ́yaiwɨ́ro epɨ́rǎ́a nánɨ́ wiékwɨ́kwɨ́yɨ́rɨ́ xɨ́o nánɨ́ anɨ́ ɨ́wǎ́fǎ́ xwǎ́fǎ́ tǎ́yo imónɨ́ɨ́wǎ́ nánɨ́ wiékwɨ́kwɨ́yɨ́rɨ́ enɨ́nɨ́gɨ́nɨ́.

2 Anɨ́ ɨ́wǎ́fǎ́ iwǎ́, ayɨ́ senǎ́ anɨ́ rǎ́kárɨ́nɨ́ɨ́wǎ́rɨ́nɨ́. Awawǎ́ óf e ikwɨ́rónɨ́ɨ́wǎ́mɨ́ uyǎ́wǎ́ obaxɨ́ nɨ́kɨ́kíroárɨ́ga unǎ́nǎ́ mɨ́xároarɨ́gɨ́fǎ́pɨ́ tǎ́nɨ́ aiwǎ́ íkwɨ́anɨ́wǎ́ Gorixó nánɨ́ peaxɨ́ tarɨ́gɨ́fǎ́na tǎ́nɨ́ bisǎ́kerǎ́ Gorixó nánɨ́ peaxɨ́ tayarɨ́gɨ́fǎ́pɨ́ tǎ́nɨ́ awámɨ́ wenɨ́erɨ́nɨ́. Awǎ́ yoɨ́ awawǎ́ ɨ́wǎ́fǎ́wǎ́yɨ́ rarɨ́gɨ́fǎ́wǎ́rɨ́nɨ́.

3 Rapɨ́rapɨ́ áwɨ́nɨ́ e epanɨ́oárɨ́nɨ́ɨ́úmɨ́ ínɨ́rɨ́wǎ́mɨ́ dánɨ́ awawǎ́ ámɨ́ wǎ́ ikwɨ́rónɨ́nɨ́. Awǎ́ xegɨ́ yoɨ́ awawǎ́ ɨ́wǎ́fǎ́ seáyɨ́ e imónɨ́ɨ́wǎ́yɨ́ rarɨ́gɨ́fǎ́wǎ́rɨ́nɨ́.

4 Awawǎ́ ná ínɨ́mɨ́ ikwɨ́rónɨ́ɨ́wǎ́mɨ́ Gorixómɨ́ dɨ́ɨ́ɨ́ nanɨ́ oweanɨ́rɨ́ rǎ́fǎ́ ikeaarɨ́pɨ́rǎ́a nánɨ́ sɨ́ɨ́gǎ́ gorɨ́ tǎ́nɨ́ imɨ́xɨ́nɨ́ɨ́pɨ́ tǎ́nɨ́ bokɨ́sɨ́ xwiyá Gorixó réroárɨ́ɨ́pɨ́ nánɨ́ imɨ́xɨ́nɨ́ɨ́wǎ́ tǎ́nɨ́ apɨ́ awawǎ́ awámɨ́ e wenɨ́. Bokɨ́sɨ́ awǎ́ nɨ́mɨ́xɨ́mánǎ́ sɨ́ɨ́gǎ́ gorɨ́ tǎ́nɨ́ yopɨ́rɨ́mɨ́f yárɨ́nɨ́ɨ́wǎ́rɨ́nɨ́. Bokɨ́sɨ́ awámɨ́ ínɨ́mɨ́ xwǎ́rǎ́fǎ́ sɨ́xɨ́ sɨ́ɨ́gǎ́ gorɨ́ tǎ́nɨ́ imɨ́xɨ́nɨ́ɨ́wǎ́mɨ́ ínɨ́mɨ́ aiwǎ́ yoɨ́ manǎ́ rɨ́nɨ́ɨ́pɨ́ tǎ́nɨ́ eranɨ́ Eronoyǎ́ wirɨ́ɨ́ɨ́ eánɨ́ɨ́wǎ́ tǎ́nɨ́ sɨ́ɨ́gǎ́ píará Gorixó ɨ́wǎ́ ikaxɨ́ urɨ́ɨ́pɨ́ eánɨ́ɨ́fǎ́na tǎ́nɨ́ bokɨ́sɨ́ awǎ́ ayɨ́ apɨ́ apɨ́ ínɨ́ɨ́wǎ́rɨ́nɨ́.

5 Awǎ́ “Seáyɨ́ e Gorixó imónɨ́ɨ́pɨ́, ayɨ́ apɨ́rǎ́fǎ́nɨ́?” oy-aiwɨ́poyɨ́nɨ́rɨ́ xopaikɨ́gɨ́ anɨ́nǎ́jɨ́ íwǎ́ mɨ́dánɨ́ wúkaú wú mɨ́dánɨ́ wúkaú wú onɨ́ɨ́wǎ́ seáyɨ́ e ɨ́wɨ́rárɨ́nɨ́ɨ́wǎ́rɨ́nɨ́. Awǎ́ ɨ́weagɨ́fǎ́e ínɨ́rɨ́wǎ́mɨ́nɨ́ Gorixó yokwarɨ́mɨ́f oneainɨ́rɨ́ ragɨ́ wɨ́wǎ́fǎ́ eaárayarɨ́gɨ́fǎ́erɨ́nɨ́. Apɨ́ apɨ́ nánɨ́ repɨ́yɨ́f nɨ́seaiéra urɨ́ píránɨ́ɨ́fǎ́ áwanɨ́fǎ́ “Apɨ́, ayɨ́ apɨ́ nánɨ́ imónɨ́nɨ́. Apɨ́ nánɨ́ imónɨ́nɨ́.” nɨ́seara urɨ́ epaxɨ́nǎ́ rɨ́nǎ́manɨ́.

6 Amɨ́pɨ́ apɨ́ apɨ́ rɨ́xa e nɨ́yárɨ́mánǎ́ apaxɨ́pǎ́ imónɨ́gɨ́fǎ́wa awawǎ́ óf e ikwɨ́rónɨ́ɨ́wǎ́mɨ́ Gorixó yayɨ́ oneainɨ́rɨ́ yarɨ́gɨ́fǎ́pɨ́ epɨ́rǎ́a nánɨ́ ínɨ́nǎ́ páwɨ́yarɨ́ɨ́agɨ́fǎ́a aiwǎ́

7 awawǎ́ ná ínɨ́mɨ́ ikwɨ́rónɨ́ɨ́wǎ́mɨ́ apaxɨ́pǎ́ xwéó, onɨ́nɨ́ xwɨ́ogwǎ́ o omɨ́ ná bɨ́nɨ́ páwɨ́arɨ́ɨ́rɨ́nɨ́. Nɨ́páwirɨ́nǎ́ anɨ́páo páwɨ́arɨ́ɨ́manɨ́. Íwǎ́ xɨ́o tǎ́nɨ́ xegɨ́ ámá tǎ́nɨ́ maiwǎ́ nero

yarigfápi Gorixoxoyápi oneaiinirí ragf nanwá ridiyowá éfpiyá bi nimeámi páwiariniríni.

⁸ Apimi dáni kwíyá Gorixoyápi síwá rénif neaiarini. Awawá óf e ikwíroninwá siní apaxípa imónigfáwa opáwipoyinirí nání ikwíronináná óf nene anínamí páwianfáwá nání imóniníyi siní siníni mimónini.

⁹ Awámi dáni yagfápi Kiraiso agwí riná enípi nání neaiwapiyariniríni. Awámi dáni Gorixoxo nene nání yayf owininirí nání imóninípi neróna ridiyowá wiro peaxf tiro yarínagfa aí amá e wíífáyf dínf wíá níwóniro re yaiwinipaxf menini, “Apaxípa imónigfáwa ridiyowá e níífáyo dáni Gorixoxo ríxa yokwarimf nííf enagi nání oyá sinwíyo dáni ríxa wé róninif imóniníonirfaní?” yaiwinipaxf menini.

¹⁰ Ayf rípi nánirini. “Ridiyowá neróna e éfirxiní. E éfirxiní.” rininípi sa “Aiwá niro iniigf niro igfá xixegfni eániro éfirxiní.” rininif imóninípi enagi nání e yaiwipaxfmaní. E e rininif api “Apimi dáni amá xwioxf nanf imónipaxfiri.” mirininípirini. Api, ayf xfo amípi sinf imixiníe nání wíekwíkwíyinípi enagi nání rarinini.

Kiraiso xewaninjo ridiyowáninif wiinif nánirini.

¹¹ E nerí aí Kiraiso amípi nanf neaímeaarinípi nání apaxípa xwé wo nimónirfná senfá aní xwíá tíyo ríkarininiwámi mípawí anínamí páwininiginí. E nípawirfná senfá aní wé roárinirí aga seáyf e imónirí eníinif wiwámi páwininiginí. Iwá amá ríkarigfiwámani. Xwíá tíyo dániwámani. Anínamí ríkarininiwáriní.

¹² Nípawirfná memé ridiyowá éfpiyá ragf rani, burimákaú miá ridiyowá éfpiyá ragf rani, nimeámi aga nwfá imónine mípawí xewaninjo ridiyowáninif ninimáná xegf ragf nimeámi nawínáni páwininiginí. Ayínáni aninif iníná nweanfáwá nání yeáyf neayimixemeanorini.

¹³ Amá Gorixoyá sinwíyo dáni xwirfá wininánáyf apaxípa imónigfáwa memé ragf tñi burimákaú oxíyf ragf tñi burimákaú sipkí ríá níf kikínaxfá tñi apiaú api wé tñi nimeayirí wíwíá níroa úaná amá xwirfá inigfápi Gorixoyá sinwíyo dáni nanf imónarigfá enagi nání

¹⁴ ragf Kiraisoyá —O síyikwí bi míninjo aí kwíyá niyimínif imóninípi arirá wiarfná xewaninjo ridiyowáninif ininorini. Oyá ragf punípi anípaxf negf xwioxíyo igfáninif neaeámoarinirini. Amípi nene anínimixinani nání yarínwápi igfáninif neaeámoarinif enagi nání dínf wíá níneaónirí “Íwí éwápi nání siní ayá míneadunini.” yaiwiarinwáriní. Nwfá aninif sinf imóninjo wimónarinípi éfirxinirí igfáninif neaeámoarinirini.

“O pépimi dání xwiyá sñf réroárinñpí m’rogw’ rixánñf wiárimónñfñi.” urñf nánñiñi.

15 Kiraiso niperfna xegf ragf púpimi dání amá xwiyá Gorixo xámi réroárinñpimi p’r’f wiaikigfáyo gwññf n’roayírori nání xwiyá sñf réroárinñpí nání wáwuñf imónñorñi. Amá Gorixo nionfya imónf’rixññi wéyo fá wumññfyo amípí xfo wigf s’fmanfyo dání “Niseaiimfáñi.” nurñi réroárinñpí xixenñ wímeari anñf íñiná imónñi enfa nání wigf wáwuño imónñfñi.

16 Xwiyá Gorixo réroárinñpí, ayf amá sinñ nñwearná “Nionñ péaná amípí nionfya amá ayññ meáf’rixññi.” nññi payf eaárinñánñf imónñi. Payf xano nññi tñfpi xegf niaíw’ nixd’ro amípí meaan’ro nerfna xámi amá nññi nñfá nimón’ro “Xano rixa iyf rípeñigñi?” yaiwiárinñá e meapaxññi.

17 Payf ana eaárinño sinñ m’pepa nerfna payf ana sinñ surfmana imónarñfñi. Ayf rípi nánñiñi. Payf ana nearñ tñño sinñ sñf ñweañáná rixa xfo rñfpi m’rogw’ rixánñf n’wiárimónñpaxf mimónñi. Xfo rixa niperfna xixenñ n’wiárimónñpaxf imónñi. Payf ana xiáwo niperñpimi dání rixánñf wiárimónarñfna imónarñfpa xwiyá Gorixo réroárinñpí enñ ragf púpimi dání rixánñf wiárimónarñfpi imónarñfñi.

18 Nanw’ bi m’p’kípa nero sñwñf, xwiyá Gorixo xámi réroárinñpí rixá wññf n’wiárimónñmññi enñmanñ. Ayñnání apí aí nanw’ p’kíáná ragf puñpimi dání wiárimónññigñi.

19 Ayf rípi seararññi. Xámi Moseso sekaxf ñw’ ikaxf eáñfñpimi dání rññf n’pññi xegf Isirerñyo nura núñsáná burímákau’ miá tññi memé tññi apiaú r’diyowá éfpiyá ragf tññi iniñf tññi n’meámáná ará iw’ xisopf’f rññfpi n’mearñ sip’sipf fá ayfá rñf bi tññi nawññ gw’ n’k’f’wímáná igfá nearñ B’kw’pimi w’wifá earñ amá n’yonñ w’wifá earñ nerfna

20 re urññigñi, “Ragf rípi dání xwiyá Gorixo ‘Seyñé apí e x’df’rixññi.’ n’nearñ réroárfpi rixa rixánñf wiárimónarññi.” urññigñi.

21 Ax’pi e senfá añf r’kárññiwámñ ragf tññi w’wifá rorñ sixf amípí íññi wñfyo w’wifá rorñ enññigñi.

22 Ayñnání ragf w’wifá n’róa nurññpimi dání amípí ayá wí ñw’ ikaxf rññfpi tññi xixenñ igfá eámónñfññf imónarñfñi. R’diyowá nerñ ragf m’pupa nerfñayf, Gorixo f’w’ amá egfápi wí yokwarím’ wíarññmanñ.

“Kiraiso niperñpimi dání f’w’ nene yarñwápi r’f’f yárinññi.” urñf nánñiñi.

23 Senfá aḡí rḡkárinḡiwáraní, sixí amípi iwámí ínīmí wenḡpíraní, apí nḡpíní —Ayí mḡkḡ aḡḡnamí wenḡpí tḡnḡ ramixḡḡá imónḡḡpíríní. Apí nḡpíní ridiyowá Moseso nerí ragí wíwífá nḡróa úḡpimí dání igfá eámónḡḡpínḡḡ imónḡpaxḡ enagí aí mḡkḡ aḡḡnamí wenḡpí ridiyowá éḡ seáyí e imónḡḡpimí dáníní igfá eámónḡḡpínḡḡ imónḡpaxḡríní.

24 Kiraiso awawá ḡwḡfá imónḡḡfá áamá ikwḡrogfá wámí —Awá mḡkḡwámaní. Sa mḡkḡ imónḡḡfáwámí dání ramixḡḡáwáraní. Kiraiso awámí mḡpáwḡḡnigíní. Aḡḡnamí mḡkḡ imónḡḡfáwámíní nḡpáwirí nene nání arírá owimíní Goriḡoyá sḡmímanḡfá e ḡweaní.

25 O xwiogwḡfá ayí ayo apaxḡpánḡḡfá imónḡḡfá xwéowa wíwanḡḡowayá ragí marfáḡ, ragí ridiyowá éḡápiyá nḡmeámí awawá ḡwḡfáwámí páwiyarigfápa ámí ámí nḡwanḡḡoní ridiyowá owinayimíní e nḡpáwirí mḡḡweaníní.

26 Apaxḡpánḡḡfá imónḡḡfá xwéowa ridiyowá yayarigfápa ridiyowá owinayayimíní nerí sḡḡwíríyḡfá, Goriḡo xwḡfá rḡnḡfá aḡḡna tḡnḡ imixḡḡe dání ámí ámí nḡpáwiyaríná rḡnḡḡfá nḡwinayipaxḡ imónḡmíní enḡríní. E nerí aí ríná sfá yoparíyḡfá tḡḡíná ná bḡnḡ ridiyowánḡḡfá nḡwiinḡḡpimí dání ḡwḡfá áamá yarigfápi ríḡfá owiimíní xwḡfá tḡyo nání bḡḡḡnigíní.

27-28 Áamá nḡnḡ anḡḡfá sḡḡfá ḡweapaxḡ mimónḡfá ná bḡnḡ nḡpémáná enáná Goriḡo mí ómómixímḡ winḡfáraní. Ná bḡnḡ pearigfápa Kiraiso ení áamá nḡnḡ ḡwḡfá yarigfápi yokwarímḡ owiimíní axḡpí ná bḡnḡ ridiyowánḡḡfá nḡwiinḡḡfá penḡnigíní. Rḡwéná ámí bḡ nḡbiríná áamá ḡwḡfá yarigfápi yokwarímḡ owiimíní nání mḡbḡfá áamá xḡo nání sḡmḡ nḡxadḡpéníro xwayḡ nanḡḡ ḡweagfáyo anḡḡfá yeáyḡ uyimḡxemeaárímíní bḡnḡfáraní.

10

“Ridiyowá xwḡfá tḡyo dání yarigfáyo dání yokwarímḡ wí seaiipaxḡ meníní.” urḡḡfá náníní.

1 ḡwḡfá ikaxí nḡrínḡḡfá eánḡḡpí, ayí nepa Goriḡo sḡmímanḡfáyo dánínḡḡfá “Nanḡfá e e nḡseaiimḡfáraní.” urḡḡḡpí tḡnḡ xḡxení mḡkḡ ayo mimónḡfá mḡkḡ apí nání sa onapámḡḡnḡḡfá inarḡḡpí imóníní. Sa e imónḡḡfá enagí nání xwiogwḡfá ayí ayo onapámḡḡfá inarḡḡfá rínḡḡpimí nḡxḡdḡróná ridiyowá axḡnḡ yayarigfápimí dání áamá “Goriḡo tḡḡfá e aḡwí éḡḡḡfá oumíní.” yaiwíḡfá wé roárínḡḡfá imónḡpaxḡ wí meníní.

2 Ridiyowá yayarigfápimí dání nepa xwioxḡ igfánḡḡfá eámónḡḡfá nímóníro sḡḡwíríyḡfá, dḡḡfá wḡfá nḡwónímáná sḡnḡ “ḡwḡfá éápimí dání sḡnḡ ayá nḡdunḡḡonḡrḡfá?” yaiwinḡpaxḡ wí meḡagfá nání ámí ridiyowá bḡ mepaxḡ imónaníro egfáraní. Ríxa pḡnḡ wíáraníro egfáraní.

³ E neri aí ridiyowá xwiogwí ayí ayo yayarigfápimi dání wigí fwí yarigfápi nání dñí wimoarññrini.

⁴ Ayí rípi nánirini. Burimákau oxfrani, memérani, ridiyowá éfápiyá ragfyo dání fwí yarigfápi yokwarimí wiipaxí wí menini.

⁵ Ayínáni Kiraiso xwíá rírími nání weapimfániri nimónirfná Bìkwíyo nírini eánññ rípi xanomi re urññnigini, “Joxi ‘Ámá aiwá peaxí tiro nanwí nípikiro ridiyowá ero oépoi.’ m̄simónipa neri aí nioni nání ámá wará bi nimixiyññrini.

⁶ Gorixoxini, joxi ámá ridiyowá nerfná Gorixo negí yarñwápi nání yayí owiniri bi miní noni ríá ikeaararigfápi nání yayí m̄sinipa eri ridiyowá fwí yarñwápi Gorixo yokwarimí oneaiiniri yarigfápi nání yayí m̄sinipa eri yarñoxirini.

⁷ Ayínáni nioni nání Bìkwí xopñññnamí dání rñññpi tññ xixeni re rñññnigini, ‘Gorixoxini, joxi simónarññpini oemññri ríxa riwoni bññ.’ rñññnigini.” urññnigini.

⁸ Kiraiso re nurimáná, “Gorixoxini, joxi ámá aiwá peaxí otfpoiññri m̄simónipa eri nanwí nípikiro ridiyowá oépoiññri m̄simónipa eri ámá ridiyowá nerfná Gorixo yayí owiniri bi miní noni ríá ikeaararigfápi nání m̄simónipa eri ridiyowá wigí fwí yarigfápi Gorixo yokwarimí oneaiiniri yarigfápi nání m̄simónipa eri yarññni. Api nñpini yarññagfa aí joxi yayí wí m̄sinarññni.” Kiraiso ámá ridiyowá api api ñwí ikaxí nírini eánññpimi rñññpi tññ xixeni yarññagfa aiwí Gorixomi xwiyfá api e nurimáná

⁹ re urññnigini, “Joxi simónarññpini oemññri bññoni riwññrini.” E urñññ enagí nání o ridiyowá amipi nñpini ámá xami néra wagfápimi s̄wiá im̄xiri xewaxo ridiyowá inññpini seáyí e ikwíkwññnigini.

¹⁰ Jisasi Kiraiso xano e éwñññññri wimónarññpi nixdñri xewañño nawínáni ridiyowañññ inññpimi dání amaéne Gorixo ámá xwioxí igfánññ eámónigfáyí imónñññññri wimónarññpi imónññwáñni.

“Kiraiso ridiyowañññ seaiñññpimi dání yokwarimí seiipaxññni.” urñññ nánirini.

¹¹ Apaxfpanññ imónigfá nowani s̄fá ayí ayo aññ ridiyowá yarigfíwami éf nírómáná wigí yarigfápi neróná ridiyowá ámá fwí yarigfápi wí yokwarimí wiipaxí mimónññpini ámi ámi yayarigfá aí

¹² Kiraiso axípi e m̄yarññni. O fwí yarñwápi yokwarimí neaiimññri nání ridiyowañññ ninirfná nawínáni fwí yarñwápi añññ xwapfá eaárññá imónññpi nemáná

nipeyirí ámi Gorixo tñni xixeni nimóniri oyá wé náúmni éf ηweaninigini.

13 E éf nηweari xano áma omi sími tñni wiarigfáyo xopirári nwiiri ayo síkwí wikwiárinfa nánni wimixiyinfe nánni xwayf naniri ηweani.

14 Ayí rípi nánni rariñini. O ridiyowá ná bñni ninriñipimi dáni áma Gorixo xwioxí igfániñf eámónigfáyf imónifrixinri wimónariñyf aniñf e imóniprífa nánni wé roáriñfiriñi.

15 “O xwioxí igfániñf eámónanfwá nánni sipearfmi yariñfiriñi.” searariñapi kwíyf Gorixoyápi eni Bìkwíyo nriñiri eániñpimi dáni axfpi nriñi sopiñf warini. Bìkwíyo nriñiri eániñf rípi nriñimána,

16 “Ámináoni re rariñini, ‘Xwíyfá rfwená “Gf imónigfáyo e e nwiimfáriní.” réoarimfápi, ayf rípiñini. Gf ηwf ikaxí wigf xwioxfyo aumaúmí wiáriñi ηwiráriñi emfáriní.’ ” nriñimána

17 Ámi re riñinigini, “ ‘Wigf íwf egfápi nánni tñni rikikifó egfápi nánni tñni ámi wí diñf ninináfamani.’ Ámináoni e rariñini.” E riñiñagí nánni “Kwíyfpi eni Bìkwíyo nriñiri eániñpimi dáni axfpi nriñiri sopiñf warini.” searariñini.

18 Íwf api Gorixo rixa yokwarimf neaiñf eñagí nánni sñni xfo yokwarimf oneaiñiri nánni ámi ridiyowá epaxf menini.

“Wará sarfwa mimáriní Gorixo tfáminí úwanigini.” uríñf nániriñi.

19 Ayináni gf nriñimeáyfne, Jisaso niperfna xegf ragf puñfyo dáni nene wará sarfwa mimáriní anani Gorixo tññf e awawá ηwfá seáyf e imóniñfwami páwipaxene imóniñwini.

20 O óf siñf imóniñfyi nene nánni nriñeaimoirfna rapirapí áwini e epanjoárinñu mriñeapíropa nerí Gorixo tfáminí anani opáwipoyñiri nánni érowiápiñiri xewaniño ridiyowániñf inñfyo dáni óf siñf diñf niyimñf imónanfwá nánfyi neaimoirí

21 apaxf áma Gorixoyá imóniñwaéne nánni seáyf e imóniñf bá imóniri eñagí nánni

22 nene nepáni nimónimi Gorixo tfáminí añwi éniñf úwanigini. Wará sarfwa mimáriní diñf wíkwírorane “Newaniñene íwf éwápmi dáni ayá neaduniñenerfani?” yaiwinariñwápi Jisaso xegf ragf wíwífá nearoñpimi dáni xwioxí igfá eámóniñwaéne imónirane iniñgf wfá óriroñf tñni igfá eáf yapí imónirane neríñpimi dáni o tfáminí añwi éniñf úwanigini.

23 Símiñmañfyo dánñiñf “E e nriñeaimfáriní.” neariño, o nene diñf uñwiráripaxo eñagí nánni wé fá mriñeáñirane mé

waropárf nerane “O neariñpimi dñf wikwímoariñwini.” rariñwápi eni sini xaiwí fá oxiraneyi.

24 “Arige nerane xixe dñf sipí inirane arirá inirane yaníwárfani?” niyaiwirane e yani nani eni dñf omoaneyi.

25 Ámá wí yariğfápa nene Gorixomi yayí umeanirane awí eánariñwápi ríwímini mimamó xixe ení sixí neámixinirane sfá xfo mí ómómiximí neainfayi añwi e nimóga barinagí niwiniranená ámi ayá wí niga úwanigini.

“Gorixomi xewaxo peayí niwianiranénayí, pirí neamamonfáriní.” uriní nánirini.

26 Ayí ripi nani searariñini. Nene “Xwiýfá nepaxiñf imóniñpi, ayí apirfani?” rixa e niyaiwimáná aí sini arfki “Ámi fwí oyaneyi.” niyaiwirane e neranénayí, fwí api yokwarimí neaiinfa nani ridiyowá ámi gímini gipi inipaxirini?

27 Oweoi, arfki e neranénayí, pipi epaxí marfái, sa Gorixo xamiño pirí neamamonfápi nani mñf yfwí nínirane ñwearane ámá xfo tñi nawini mimóní sfmí tñi wiarigfáyo rfa rfmimeniñwí eánariñpi ninfápi nani mñf yfwí nírirane ñwearane epaxirini.

28 Ámá go go ñwf ikaxí Moseso eañpimi pirí wiaikíáná ámá siñwí winarogfáyí waú worani, waúrani, áwaní ránayí, ayá mrimixí sa pkiarigfáriní.

29 Ayinani ámá niaiwí Gorixoyáomi peayí wianiro o niperi xegí ragí puñpi —Apimi dani xwiýfá Gorixo “E e ni seaimfáriní.” réoarñpi rixaniñf wiárimónfagi xwioxí igfániñf eámónariñwápi apirini. Xegí ragí puñf api “Pirfani?” niyaiwiro ráñniñf imoro kwíyí wá neawianariñpimi ikayfwí umeanro yariğfáyí, ámá sa e yariğfáyí nani seyfné dñf píoi seaimónarini? “Pirí aga rfa tñf Gorixo umamonfápi niwimearfná aga xixeni ayo wimeanfáriní.” mīseaimónipa reni?

30 Xwiýfá ripi, “Niwaninoni pirí numamorí ení meámfáriní.” riri ámi xwiýfá ripi, “Ámináoni gí ámayo eyeyírómf emfáriní.” riri eno, ayí ná woni Gorixo enagi nani nene dñf e yaiwipaxirini.

31 Nwfá dñf aniñf imóniñpi tñño pirí neamamómñiri nani fá neaxéáná ayí nene mñf yfwí írípaxí imóniñagi nani rariñini.

“Sipi seaikárarigfáyo xwámámí wífrixiní.” uriní nánirini.

32 Xami xwiýfá Gorixoyá iwamfó wfá seaókíáná egfápi nani ámi dñf irónfpoi. Íná xeaniñf rfa tñf ayá wí seaikárfagfa aiwi xwámámí nera ugíawixini.

33 Wainá áamá sɨwɨ e niseameámi nurɨ niseawárɨmána ikayɨwɨ seamearɨro xeanɨɨ seaikárɨro yarɨná seyɨné xwámámɨ wigɨfawixɨni. Wainá seyɨné seaikárarɨgɨápa wikárɨáyɨ tɨni axɨ e nɨkumɨxɨniro ayo wímeaarɨɨɨpɨ “Nene enɨ nɨneaimearɨná ayɨ ananɨrɨni.” nɨyaiwiro e egɨfawixɨni.

34 Ámá gwɨ ɨweagɨáyɨ nánɨ dɨɨɨ sɨpɨ nɨwiro arɨrá wigɨfawixɨni. Segɨ xwɨá anɨ amɨpɨ searápekɨxéagɨa aiwɨ “Negɨ amɨpɨ nearápekɨxéáɨpimi seáyɨ e imónɨɨɨɨpɨ —Apɨ ná rɨwɨyo aí bɨ manɨnɨ anɨɨɨ imónɨnɨáɨpɨrɨni. Apɨ sɨni rɨfa wenɨ?” nɨyaiwiro nánɨ dɨɨɨ sɨpɨ mɨseáɨ yayɨ tɨni xwámámɨ nɨwiéra ugɨfawixɨni.

35 Ayɨnánɨ wará sarɨwá mɨmárɨnɨ Jisasomi xɨdarɨgɨáɨpɨ pɨni mɨwiárɨpanɨ. E nerónáyɨ, Gorɨxo yayɨ seaimonɨfárɨni.

36 Ayɨ rɨpɨ seararɨɨni. O gɨ ámá imónɨgɨfáyɨ e éfɨrɨxɨniɨrɨ wimónarɨɨɨpɨ xɨxenɨ néra núfasáná sɨmɨmanɨɨyo dánɨnɨɨɨ “E e niseaiimɨfárɨni.” searɨɨɨpɨ neaiméawɨnɨgɨnɨrɨ xwámámɨ nɨwiéra úfɨrɨxɨni.

37 Gorɨxo Bɨkwɨyo nɨrɨnɨrɨ eánɨɨ rɨpɨ ámá nene yeáyɨ neayimɨxemeanɨo nánɨ rɨɨɨ enagɨ nánɨ rarɨɨni, “O bɨnɨfa nánɨ ná jɨfami mimónɨni. Sɨni yómɨɨɨ mé rɨxa anɨni bɨnɨfárɨni.

38 Gɨ wé rónɨɨpɨ yarɨgɨfáyɨ dɨɨɨ nɨkwɨrorɨɨɨpimi dánɨ dɨɨɨ nɨyɨmɨɨɨ imónɨɨɨpɨ tɨgɨfáyɨ imónɨpɨfárɨni. E nerɨ aí ámɨ wé fá mɨxeánánáyɨ nionɨ wɨ dɨɨɨ yayɨ ninɨnɨfámani.” Gorɨxo e rɨɨɨ enagɨ nánɨ “Xwámámɨ nɨwiéra úfɨrɨxɨni.” seararɨɨni.

39 E nisearɨrɨ aí “Nene ámá wé fá nɨmɨxeánɨrɨ anɨnanɨwaéne wɨ mimónɨ dɨɨɨ nɨwɨkwɨrorɨɨɨpimi dánɨ erɨkiemeánɨɨwaéne imónɨɨwɨni.” nimónarɨni.

11

Ámá dɨɨɨ nɨwɨkwɨrorɨɨɨpimi dánɨ yagɨfáɨpɨ nánɨrɨni.

1 Ámá Gorɨxomi dɨɨɨ wɨkwɨroarɨgɨfáyɨ xɨoyá dɨɨɨ tɨni dɨɨɨ re nɨyaiwiro wipɨmónɨni, “Nene dɨɨɨ wɨkwɨmoarɨɨwápɨ o aga xɨxenɨ nɨneaiimɨfárɨni. Amɨpɨ xɨo neaiapɨmɨfánɨrɨ nearɨɨpɨ nene sɨni sɨwɨ tɨ tɨni mɨwɨnarɨɨwápɨ aí aga nepa imónɨni.” nɨyaiwiro wipɨmónɨni.

2 Enɨná ɨweaagɨáyɨ pɨyo dánɨ Gorɨxo “Ayɨ nanɨ yarɨɨoɨ.” rɨɨɨmanɨ. Ayɨ dɨɨɨ wɨkwɨroarɨɨagɨa nánɨ rɨɨrɨni.

3 Nene dɨɨɨ nɨwɨkwɨrorɨɨɨpimi dánɨ re nɨyaiwirane nɨjɨfá imónɨɨwɨni, “Gorɨxo xwɨfárɨ tɨni anɨna tɨni nimɨxɨrɨná xegɨ xwɨyɨfá rɨɨyo dánɨ imónɨɨ enagɨ nánɨ amɨpɨ nene sɨwɨ wɨnarɨɨwápɨ nimɨxɨrɨná amɨpɨ nene sɨwɨ tɨ tɨni mɨwɨnɨpaxɨ imónɨɨpɨ tɨni imɨxɨɨrɨni.” Nɨjɨfá e imónɨɨwɨni.

4 Aiboríto Gorixomi dñf n̄w̄kw̄ror̄iñf̄pimi dáni o n̄ani nanw̄ r̄idiyowá ner̄fná xiráo Keno éfpimi seáyi e imóniñf̄ bi en̄inigiñi. Ayínani Gorixo r̄idiyowá o éfpimi yayí numerfná “Aiboríto ámá wé róniñf̄ wor̄ni.” r̄iñinigiñi. Ayínani o r̄ixa penf̄ ami aí Gorixomi dñf n̄w̄kw̄ror̄i en̄f̄pi nene Bikw̄yo ía roarf̄ná s̄in̄ñiñf̄ nearéwap̄yar̄ini.

5 Inoko Gorixomi dñf̄ w̄kw̄roar̄iñaḡi n̄ani m̄pepa oen̄ri ménap̄iñinigiñi. Gorixo ménap̄f̄ en̄aḡi n̄ani o n̄ani p̄f̄a meḡin̄iḡf̄awix̄ini. Ayí r̄ipi n̄ani rar̄iñini. S̄ini m̄ménap̄pa en̄ána Gorixomi p̄ir̄aniñf̄ ux̄f̄dar̄iñaḡi n̄ani Gorixo o n̄ani yayí win̄iñf̄pi n̄ani Bikw̄yo wí e n̄riñri eán̄iñaḡi n̄ani rar̄iñini.

6 Ámá Gorixomi dñf̄ m̄w̄kw̄róf̄áyf̄ n̄ani o dñf̄ yayí win̄ipax̄f̄ wí men̄ini. Ayí r̄ipi n̄an̄riñi. Ḡiyf̄ ḡiyf̄ “Gorixo t̄f̄am̄ini oum̄ini.” n̄iwimón̄ir̄fná “Pí pí nepax̄man̄i. Sa Gorixo nepa r̄fa ñweani?” yaiwiro “Ámá x̄fo t̄f̄am̄ini ban̄iro yar̄iḡf̄ayo yayí wimoar̄iñor̄f̄ani?” yaiwiro nero dñf̄ w̄kw̄ropax̄f̄riñi.

7 Nowao Gorixomi dñf̄ n̄w̄kw̄ror̄i n̄ani o am̄ipi s̄ini m̄iw̄imeapa éf̄pi n̄ani er̄ir̄f̄ wíáná x̄fo ar̄f̄a n̄iwiri xeḡf̄ íw̄iaxeyówa yeáyi uyim̄ixemeám̄f̄an̄ri s̄ip̄ix̄f̄ wo im̄ix̄iñinigiñi. O xeḡf̄pi dñf̄ n̄w̄kw̄ror̄i e ner̄iñf̄yo dáni ámá íná xw̄f̄a t̄f̄yo ñweaaḡf̄ayo xw̄yf̄a umeár̄iri ámá Gorixomi dñf̄ w̄kw̄roar̄iñaḡf̄a n̄ani “Ayí wé róniḡf̄áyf̄riñi.” r̄arar̄iñf̄ wo imón̄iri en̄inigiñi.

8 Eb̄ir̄f̄amo Gorixomi dñf̄ n̄w̄kw̄ror̄i n̄ani o “D̄ix̄f̄ an̄f̄ re p̄ñi n̄wiár̄imi xw̄f̄a nioni s̄iw̄a sim̄f̄ae n̄ani úir̄ix̄ini.” ur̄aná ar̄f̄a n̄iwiri xw̄f̄a “Jox̄i mear̄f̄ar̄ini.” ur̄f̄ayo n̄ani un̄inigiñi. Nur̄fná “E n̄ani r̄fa war̄iñini?” m̄ȳaiwipa ner̄i aí anan̄i p̄ñi n̄wiár̄imi un̄inigiñi.

9 O Gorixomi dñf̄ n̄w̄kw̄ror̄i n̄ani ámá an̄f̄ m̄ d̄an̄óniñf̄ nimón̄iri xw̄f̄a Gorixo s̄m̄iman̄f̄yo dáni “Nioni n̄isiap̄m̄f̄ar̄ini.” ur̄iñf̄pimi n̄ñweaxa un̄inigiñi. Apimi n̄ñwear̄fná xw̄f̄a ámá w̄iȳf̄ȳayóniñf̄ n̄ñweaxa nemer̄i sen̄f̄a an̄f̄ n̄ipákia nur̄i emen̄inigiñi. Xeḡf̄ xewaxo Aisako t̄ñi xiáwo Jekopo t̄ñi awaú —Gorixo eḡf̄ s̄m̄iman̄f̄yo dáni “Xw̄f̄a r̄ipi n̄iseiap̄m̄f̄ar̄ini.” ur̄iñowaur̄ini. Awaú en̄i xano en̄f̄pa ax̄f̄pi e eḡfisix̄ini.

10 Eb̄ir̄f̄amo xw̄f̄a apimi n̄ñweaxa nemer̄fná an̄f̄ Gorixo dñf̄ nenw̄iper̄i ikw̄ror̄iñf̄pimi —An̄f̄ ap̄i an̄iñf̄ imón̄in̄f̄a n̄ani p̄ir̄aniñf̄ n̄tiwaȳror̄i ikw̄ror̄iñf̄p̄riñi. Apimi e ñweáim̄iḡin̄ri wen̄iñf̄ ner̄i n̄ñwear̄i n̄ani e néra un̄inigiñi.

11 Seraí en̄i Gorixomi dñf̄ n̄w̄kw̄ror̄i n̄ani oyá dñf̄ t̄ñi n̄iaíw̄f̄ x̄ir̄ipax̄f̄ imón̄iñinigiñi. Í ox̄f̄ n̄ir̄oa núisáná

ríxa rípaíwí imóniñí aí re yaiwiñ+nigini, “Gorixo, niini ríxa niaíwí xiríma náni ráriño xfo rífpí tñi xixeni yáranño enagi náni niini anani ñiñí uñwiráripaxorini.” yaiwiñ+nigini.

12 Ayináni Ebirfamo —O áma ná woni aí xweyanf sipipi neri ríxa nipém+nirñiñf nerfna niaíwí timeáána omi dani fwiárfawé siñf añf pirfyo dani ónarñiyf ía mropaxf imóniri iniki rawrawápami wiáronfíf ía mropaxf imóniri enípa imóniñ+nigini.

13 Áma nioni niri ríwamiñf neáa weapaníyáf níni Gorixomi ñiñf niwíkwíroa nuro xwiyfá wigf sñmímaníyo dani “Niseaiimfáriní.” urñipí sñi m+wímeapa enána pegfawixini. Gorixo wiiníapimi ná jfami daniñiñf siñwí niwínirfna yayf nero “Ayf awiaxfáriní.” niyaiwiro waropárf nero re nírárimí pegfawixini, “Xwíá rírimí niñwearanéna áma añf mí dánenénñiñf nimóniri ñweañwini.”

14 Áma éniñf imóniñfpi rígfáyf siñáni waropárf rípiñiñf yaríñoi, “Negf ñweapaxf imóniñe náni wenñf neri ñweañwini.” siñáni waropárf apñiñf yaríñoi.

15 Wigf añf xámi pñi niwíárimí bigfe náni ñiñf sipi wiaríñagi náni e niriño siñwiríyf, ámi axf e náni upírfápi imóniñagi náni anani upaxf imónaníro egfáriní.

16 E mepa nero añf seáyf e imóniñf bimi —Apí añfnami imóniñfpirini. Apimi ñweáwaniginiño ñiñf sipi niwia wagfáriní. Ayináni Gorixo áma ayf xfomi “Joxi negf Ñwíáoxirini.” urarígfápi náni ayá mwiníagi náni xfo tñi nawíni ñweapírfá náni añf bi wikwíroiñfáriní.

17-18 Ebirfamo Gorixomi ñiñf niwíkwírori náni o nepa nioni nimónariñfpi xfdinirfeniño+niri iwamfo wíwapíyáná xegf xewaxo Aisakomi Gorixo urñipí tñi xixeni rídiyowá eminiri eníñigini. Axomi Gorixo sñmímaníyo dani re urñiñigini, “‘Díxf iyf axfpa e imónipírfáriní.’ rirñiyáf Aisakomi dani nemeága upírfáriní.” urñiñf enagi aí xegf xewaxo Aisako, ná woni siññiñf émiaonomi rídiyowá náni pikimiri neri

19 ñiñf re moñ+nigini, “Áma ríxa pegfá aiwi Gorixo owiápnimeápoyiniri ámi siñf wimíxipaxorfani?” niyaiwiri Gorixo pírf urakíána xewaxomi ámi sñi siñf meáagi náni réniñf rípaxfáriní, “Ebirfamo xegf niaíwomi yowíyo dani míxeañ+nigini.” rípaxfáriní.

20 Aisako Gorixomi ñiñf niwíkwírori náni xegf xewaxowaú Jekopomi tñi Isomi tñi awaúmi ríwéná wímeaníapi náni ñiñf nimorí xwiyfá bi tñi nanf wimíxñ+nigini.

21 Jekopo Gorixomi dñj n̄w̄ikw̄rori n̄n̄i r̄ixa n̄ip̄ém̄n̄r̄i aṅw̄i e ner̄fn̄a xeḡf̄ xewaxo Josepoyá xewaxowaúm̄i Gorixoyá dñj t̄fn̄i nan̄j w̄imeáw̄in̄ḡin̄r̄i xw̄iyá b̄i t̄fn̄i nan̄j n̄iwim̄x̄imáná xeḡf̄ eraṅf̄wám̄i n̄ikw̄rón̄r̄fn̄a Gorixomi yayf̄ umen̄j̄niḡin̄i.

22 Josepo Gorixomi dñj n̄w̄ikw̄rori n̄n̄i r̄ixa n̄ip̄ém̄n̄r̄i ner̄fn̄a r̄f̄w̄yo xeḡf̄ Isireriyf̄ Isipiyf̄ aṅf̄yo p̄fn̄i n̄wiár̄im̄i up̄r̄f̄áp̄i n̄n̄i nur̄r̄fn̄a re ur̄iṅ̄j̄niḡin̄i, “Nuróná ḡf̄ en̄j̄ aí t̄fn̄i n̄imeám̄i nuro xw̄f̄áyo n̄weyár̄f̄r̄ix̄in̄i.” ur̄iṅ̄j̄niḡin̄i.

23 Mosesomi xan̄yau Gorixomi dñj n̄w̄ikw̄rori n̄n̄i n̄iaíw̄f̄ x̄r̄f̄ío awiax̄f̄ imón̄iṅ̄aḡi n̄w̄in̄r̄i sekax̄f̄ Isipiyf̄yá m̄ix̄f̄ in̄áyo “Isireriyf̄ n̄iaíw̄f̄ ox̄f̄ n̄ix̄r̄r̄fn̄a p̄ik̄í̄r̄ix̄in̄i.” r̄ár̄iṅ̄p̄i n̄n̄i wáyf̄ mepa neri Mosesomi emá waú wo n̄n̄i p̄fn̄i ṅw̄ir̄ár̄iḡf̄isix̄in̄i.

24 Moseso Gorixomi dñj n̄w̄ikw̄rori n̄n̄i r̄ixa xwé ni-wiarori ner̄fn̄a “Isipiyf̄yá m̄ix̄f̄ in̄áyomi xemiáiyá xewaxoyf̄ m̄in̄r̄ipa oépoyi.” wimón̄iṅ̄j̄niḡin̄i.

25 “Sf̄á ámaéne xw̄f̄á t̄f̄yo ṅweaar̄iṅwápi ár̄fn̄f̄ imón̄iṅ̄aḡi n̄n̄i xe yayf̄ rik̄ik̄r̄f̄ío ner̄iṅ̄p̄im̄i dán̄i oneaímean̄r̄i yariḡf̄áp̄i xe néra úim̄ḡin̄i.” m̄iwimón̄f̄ “Nion̄i áamá Gorixoyáyf̄ t̄fn̄i kum̄ix̄in̄áná uyfn̄if̄ wikárar̄iḡf̄áp̄i nion̄i t̄fn̄i nawín̄i oneaikár̄ipoyi.” yaiwiṅ̄j̄niḡin̄i.

26 Xf̄omi Gorixomi yayf̄ n̄wimor̄fn̄a winf̄áp̄i n̄n̄i dñj re moṅ̄j̄niḡin̄i, “Ámá Gorixomi yeáyf̄ neayim̄ix̄emean̄fa n̄n̄i urowár̄enap̄in̄fo n̄n̄i peayf̄ n̄wian̄ro ayá wimop̄r̄f̄ápa nion̄i en̄i n̄nirón̄áyf̄, Gorixomi yayf̄ n̄nimor̄fn̄a ninf̄áp̄i am̄p̄i ayá t̄fn̄j̄ Isipiyf̄ aṅf̄yo wen̄f̄p̄im̄i seáyf̄ e imón̄iṅ̄f̄ en̄aḡi n̄n̄i ayf̄ anan̄r̄in̄i.” n̄iyaiwir̄i n̄n̄i “Ámá Gorixoyáyo uyfn̄if̄ wikárar̄iḡf̄áp̄i nion̄i t̄fn̄i nawín̄i oneaikár̄ipoyi.” yai-wiṅ̄j̄niḡin̄i.

27 O Gorixomi dñj n̄w̄ikw̄rori n̄n̄i Isipiyf̄ aṅf̄yo p̄fn̄i n̄wiár̄im̄i un̄j̄niḡin̄i. M̄ix̄f̄ in̄áyo xf̄omi wik̄f̄ wón̄iṅ̄p̄i n̄n̄i wáyf̄ neri mú Gorixomi —O áamá wí s̄ṅw̄f̄ m̄iw̄inar̄iḡfor̄in̄i. Om̄i s̄iṅw̄fn̄iṅ̄f̄ n̄w̄in̄r̄i n̄n̄i xf̄omi w̄imean̄j̄p̄im̄i xwámám̄f̄ n̄wiri Isipiyf̄ aṅf̄yo p̄fn̄i n̄wiár̄im̄i un̄j̄niḡin̄i.

28 Axo Gorixomi dñj n̄w̄ikw̄rori n̄n̄i aṅfn̄aj̄f̄ p̄ip̄ikim̄f̄ emear̄iṅo xeḡf̄ Isireriyf̄yá n̄iaíw̄f̄yo en̄i m̄ip̄kipa oen̄r̄i re ur̄iṅ̄j̄niḡin̄i, “Sip̄sip̄f̄ miá n̄ip̄kiro raḡf̄ seḡf̄ aṅf̄ f̄w̄iyo xópé n̄yára úpoyi.” nur̄r̄fn̄a aiwá sf̄á Aṅfn̄ajo Neamúroagoi r̄in̄iṅ̄f̄yi n̄n̄i érowiáp̄fn̄iṅ̄j̄niḡin̄i.

29 Isireriyf̄ Gorixomi dñj n̄w̄ikw̄roro n̄n̄i ip̄i Ayf̄á Riṅoi r̄in̄iṅ̄f̄wám̄i n̄ixeróná in̄iḡf̄ m̄id̄m̄id̄án̄i deawáráná xw̄f̄á yeáyf̄ ȳkiár̄iṅén̄iṅ̄f̄ úaḡfa aiw̄f̄ Isipiyf̄ en̄i ax̄f̄yim̄i owaneȳin̄r̄i éf̄áyf̄ w̄in̄yf̄f̄ aí t̄fn̄i in̄iḡf̄ emad̄r̄ónár̄iṅ̄j̄niḡin̄i.

³⁰ Isireriyá Gorixomi dñj n̄wɪkwɪroro n̄n̄ni o urɪɪpɪ nero anj̄ yoɪ Jerikoyi r̄n̄ñj̄piyá s̄ñá ák̄ñáyo b̄far̄wám̄n̄i s̄fá wé w̄fúm̄i d̄ñj̄ waú apim̄i awí n̄mud̄f̄moayimáná en̄jáná s̄ñá ák̄ñápi n̄p̄n̄i ñkwierónowin̄ñiḡn̄i.

³¹ Rexapí —Í iyá ede dán̄i war̄iḡfí anj̄ apim̄i d̄ñj̄r̄n̄i. — Í Gorixomi dñj n̄wɪkwɪrori n̄n̄ni Isireriyá anj̄ apim̄i s̄ñw̄f̄ wináran̄ri b̄fíwaúmi yayá t̄ñi n̄ipemeám̄i úaḡi n̄n̄ni Isireriyá ámá uȳñí yariḡfáyo n̄p̄k̄iróná ími m̄p̄k̄iḡfawix̄n̄i.

³² Agw̄i ám̄i bi p̄ipi n̄r̄r̄i eám̄ñ̄i? Ámá rowa, Gidiono t̄ñi Barako t̄ñi Sam̄sono t̄ñi Jep̄tao t̄ñi Depito t̄ñi Samuero t̄ñi w̄fá rókiamoaḡfáwa t̄ñi ámá awa eḡf̄api n̄n̄ni rep̄tȳf̄ n̄iseaiéra nur̄f̄ná s̄fá neaór̄ipax̄f̄r̄n̄i.

³³ Ámá ayá Gorixomi dñj n̄wɪkwɪroro n̄n̄ni ámá m̄f̄k̄i bi bim̄i xop̄r̄ar̄f̄ wirowé rón̄ñj̄ imón̄ñj̄p̄i ero Gorixoi wiḡf̄ s̄m̄iman̄j̄yo dán̄i “Sanj̄ sear̄ap̄m̄f̄ar̄n̄i.” ur̄f̄p̄i w̄imear̄i Gorixoyá dñj̄ t̄ñi pus̄f̄ sayá raion̄tȳi r̄n̄ñj̄yo man̄j̄ up̄f̄rori

³⁴ r̄fá xwé nar̄ñj̄r̄im̄i in̄iḡyón̄ñj̄ anan̄i xop̄r̄ar̄f̄ emero ámá kirá t̄ñi p̄k̄ian̄r̄i yar̄iḡfáyo éf̄ nurak̄in̄ar̄im̄i uro m̄iḡf̄ nimón̄máná ám̄i enj̄ s̄ix̄f̄ eán̄ñj̄ ín̄iro m̄ix̄f̄ in̄p̄f̄r̄fa n̄n̄ni enj̄ r̄fá ȳf̄kiro émá s̄im̄ñj̄f̄ winar̄iḡfá bi bim̄i m̄ix̄f̄ x̄f̄dowár̄iro

³⁵ ap̄ix̄f̄ wiḡf̄ ámá Gorixoyá dñj̄ t̄ñi xwár̄ipáyo dán̄i wiáp̄ñ̄imeááná yayá t̄ñi ám̄i umím̄n̄iro eḡf̄awix̄n̄i. E ner̄i aí Gorixomi dñj̄ w̄kw̄roar̄iḡfá w̄iyo ámá wa f̄á n̄ixero gw̄f̄ n̄j̄iro Gorixom̄i r̄f̄w̄f̄ umópoȳn̄r̄i n̄imép̄ea nuro “Gorixom̄i r̄f̄w̄f̄ umóánáyf̄, nene gw̄f̄yo dán̄i seaikweawáran̄w̄n̄i. E mepa ner̄f̄náyf̄, n̄iseamép̄ea núwasáná n̄iseap̄k̄ian̄f̄w̄n̄i.” ur̄f̄aḡfá aí ám̄i xwár̄ipáyo dán̄i n̄wiáp̄ñ̄imear̄f̄ná dñj̄ n̄iȳm̄ñj̄f̄ imón̄ñj̄p̄i meáwan̄iḡñ̄r̄i n̄n̄ni ayá ur̄f̄ap̄i ar̄fá m̄wiḡfawix̄n̄i.

³⁶ Gorixomi dñj̄ w̄kw̄roar̄iḡfá ám̄i w̄iyo ikaȳf̄w̄f̄ umear̄iro w̄iyo iwan̄j̄ raḡf̄ p̄r̄f̄ uȳk̄im̄f̄ ero w̄iyo sen̄fá t̄ñi gw̄f̄ j̄iro w̄iyo gw̄f̄ anj̄yo ñw̄r̄ar̄iro

³⁷⁻³⁸ w̄iyo s̄ñá t̄ñi p̄kiro w̄iyo só t̄ñi áw̄n̄i e s̄fó d̄iyero w̄iyo “Enj̄ eán̄iḡf̄ȳr̄f̄an̄i?” n̄r̄r̄i iwam̄fó w̄iwap̄ȳiro w̄iyo kirá t̄ñi p̄kiro wiḡfawix̄n̄i. Ám̄i w̄iyo ámá wí —Ayá sip̄i ámá imón̄ñaḡfá n̄n̄ni ámá Gorixomi dñj̄ w̄kw̄roar̄iḡfá ayá t̄ñi n̄ikum̄ix̄n̄r̄i ñweapax̄f̄ mimón̄iḡf̄ȳr̄f̄n̄i. Ayá xean̄ñj̄f̄ wikár̄iro uȳñí umépero yar̄f̄ná ayá d̄f̄w̄f̄ ikeamón̄iro memé wará t̄ñi sip̄sip̄f̄ wará t̄ñi rap̄rap̄f̄ n̄n̄ni waȳfá ȳn̄iro ámá dñj̄ mean̄j̄m̄i anj̄ kw̄rón̄imero d̄f̄w̄n̄i enj̄m̄i nemero s̄ñá sir̄r̄ik̄f̄yo n̄p̄áwiro ñwearo xwár̄ñw̄f̄yo n̄p̄áwiro ñwearo eḡfawix̄n̄i.

³⁹ Ámá ayá n̄ñi Gorixom̄i dñj̄ n̄wɪkwɪroro n̄n̄ni o “M̄m̄wiároar̄iḡf̄ȳr̄f̄an̄i?” w̄iwiár̄ñj̄f̄ enaḡi aí

o wigí sím+manjyo dáni “Niseaiimfárini.” urinjipi m+wímeanjigini.

40 Ayí rípi nánirini. Eniná nene nání Gorixo diñí re neñwiper+ yaiwiárinjigini, “Ámá ayí nání seáyi e imóninjí bí wíimigini.” yaiwiárinjé enagí nání api ámá nioni nira weapfáyo siní m+wímeanjigini. Ayí wigípi Gorixo “Gí ámá wé rónigfá api imónírixini.” yaiwiárinjipi tñi xixeni imóniprífa nání marfái, ayí tñi nene tñi nawíni imónanfwa nání ayo xámi m+wímeanjigini.

12

“Gorixo siyikí neareaaríná Jisasomi sijnwí winaxfdípoi.” urinjí nánirini.

1 Ayínání nene pí yanfwini? Ámá “Gorixomi diñí niwikwíroríná e epaxírfani?” oyaiwípoiñirí siwáninjí n+neainirí neáiwapiyarigfá ayí obaxí ayá wí m+id+mídání wiárf wiárf neadéronagfa nání pí yanfwini? Sa rípiñi oyaneyí. Amípi nñi upupígfí neaikárarinjipi pñi wiárirane negí íwf siní mé ípeaaríñwápi pñi wiárirane nemáná Gorixo api e imónírixiniñi wimónarinjipi imónanfwa nání ámá yam+yamúrónigfí inarigfápa nene ení omí nixfdíranená enjé neánirane axípi e oyaneyí.

2 E neranéná Jisasomi —O nene Gorixomi diñí wikwíroanfwa nání imóninjipi mfkí ikiri wé roárirí enorini. O diñí nífá rfwíyo winínfápi nímeáwinjiginiñi niyekwíroáriróná wífapimi xwámámí niwirí ayá winipaxí wikárfápi nání paimimí enorini. Niwiápnimeámáná amí Gorixo tñi xixeni nimónirí m+xí ináyí siá íkwiañwí o éf ñweañnamí wé náúmini éf ñweañorini. Omí sijnwí owínaxfdaneyí.

3 Ayá sipí seaimixirí enjé saminjé seweri mepa enfa nání íwf yarigfáyí sipí ayá wí wikárfagfa aí xwámámí wiño —Ayí Jisaso nání rarinjini. O nání piráninjé diñí mópoi.

4 Seyíné íwf yarigfáyí seaikárarigfápi xwámámí niwia núfasáná aiwi segí wí siní miseapíkigfárini.

5 Nene niaíwene náninjé Bkwíyo enjé rirémixí ninirí eáninjé rípi seyíné ríxa arfá ikeamogfárini, “Gí niaíwoxini, Áminá Gorixo siyikí ríreaarinjipi nání peayí m+wianpani. Píráninjé simiximñirí nání m+xí ríránáyí, ayá sipí misimixipani.

6 Ayí rípi nánirini. Ámá Ámináo ‘Gí niaíwírfani?’ niyaiwirí diñí s+xí uyarinjíyo siyikí ureari síkwífa eari yarinjé enagí nání rarinjini.” Bkwíyo e níriniñi eáninjipi seyíné ríxa peá mogfá enagí nání rarinjini.

⁷ Seyfné Gorixo xeaniñf seaimeaariniñf pimi dani xe siyikf oneareaniri rixa xwámamf niwiéra warinjo. Niaiwf xano siyikf mureariniñf wo rimónini? Oweo, mimónini. Ayinani xano xegf niaiwfyo wiariniñfpa Gorixo eni axipi e seaiarini.

⁸ E nerf ai Gorixo xegf niaiwf niyoni siyikf ureaariniñf enagf nani seyfné siyikf miseareapa nerfnayf, xegf niaiwfyfné mimóni sa of e daniñf niaiwfyfnéniñf imóninjo.

⁹ Ripi nani eni dñf mópoyi. Nene sini niaiwf enána negf xwfa tfo daniñf apowa siyikf neareaagf aiwi wé ikwianwfo uñwiraragwarini. Nene e neranena nanf nerf aiwi re riseaimónarini, “Ápo Gorixomi —Dñf tñf imóniniñf niñini imixinjo, ayf orini. Omf inimi wurfnipaxfmanf.” riseaimónarini? Oweo, anipaxf inimi wurfnipaxf enagf nani e nerane dñf niyiminiñf tñjwaéne oimónaneyf.

¹⁰ Ayf rpi nanirini. Nene sini niaiwf enána xwfa tfo daniñf apowa aniniñf marfa, siyikf ná bñiniñf niñearearfná “E niwirfná ayf nanf imóniniñfpi wiwapiyariniñf.” wimónariniñfpi neareaagfa aiwi Gorixo siyikf niñearearfná siyikwf mininiñf xfo imóniniñfpi nene eni imónanfwa nani arira owimniriñf neareariniñf.

¹¹ Giyf giyf nanf oimónipoyiniri siyikf nureariniñf e wiarfná yayf mwinf dñf sipini wiariniñf. E nerf ai siyikf nureariniñf pimi dani yayfwf numéra núsaná wariniñfyf naniñf niwerf wé róniniñf ero niwayróniro ñwearo epaxirini.

Erirf niwirfná uriniñfpi nanirini.

¹² Ayinani segf wé iminiñf mixiwenfyf amf rfa simixiro sikwf xominiñf ikwfo seaiariniñfyf amf iru pñmixiniro nemána enf neanro Gorixomi xdfirixini.

¹³ Segf xominiñf xenwminini ñweañf muyfkinipa nerf amf nanf oimóniri of sfmf ininiñfyimi úfirixini.

¹⁴ Áma nñni tñni mixf minf arige piraniñf menaniréwinro aniniñf minf ero siyikwf mininiñf Gorixo “Áma nioniyayf e imónifirixini.” wimónariniñfpi —Api tñni xixeni mimónigfayf Ámináomf wí siñwf winipfirámanf. Api tñni xixeni oimónaneynro aniniñf minf ero éfirixini.

¹⁵ Segf wo Gorixo ayá niñsearimixiri seaiiniñf pimi rfwf mamoniginiri awiniñf mearónifirixini. Aiwa maiwi sixfo niyirfná yikf yariniñf bi tñni yáná aiwa niñiniñf yikf imixariniñfpa segf wo sipi neriniñfyo daniñf niyfnéni axipi seainiginiri piraniñf awiniñf mearónifirixini.

¹⁶⁻¹⁷ Segf wo Isóniniñf —O xiráo imóniniñf pimi daniñf xanoyá amipi meapaxf imóninjo ai aiwa ná bñniñf niñeareariniñf nani amipi api peá niñmori “Gf gwfao xe meawiniginini.” wimónagorini.

Ámi rfwíyo dání ápo xwíyáá bi nanf onimixiniri rixinjf urfagi ai xano arfá mivíagi nání xwíyáá bi tñi nanf onimixiniri ñwf piyf núrini aiwí xfo xámi rfwí umonjpi ámi rfwíyo nkínimóniri meapaxí mimóninjigini. Segí wo áma óniñf Gorixomi rfwí umoarigfáyf yapí imóninjiginiri nánirani, fwí inarigfáyf yapí imóninjiginiri nánirani, píraninjf awíninjf mearónfrixini.

“Seyíne sini kikininjf mé rixa náyo páwiarñoi.” urinjf nánirini.

¹⁸ Seyíne Gorixo tífamini nibiróna enína amipi negí arfowéyf dfwí Sainaiyf rininjipimi dání sñwf winiro arfá wiro egfápi wí mivinarñoi. Ayf dfwí anani wé tñi fá xiripaxí imóninjipimi añwi e nuróna rfá ápiáwf weri sfá xaiwf yidoáriti rfwípi tñi ápiañwf tñi nawíni eri yarinjagi niwiniro

¹⁹ pékákf enj tñi riniri ikaxí xwíyáá rinarinjipáninjf riniri yarinjagi arfá wigfawixini. Xwíyáá ikaxí niritríná rinarinjipi arfá niwiróna Mosesomi risisí re urigfawixini, “Nene ámi Gorixomi arfá owianeyí.’ mñeaimónariní.” urigfawixini.

²⁰ Ayf Gorixo sekaxí “Áma worani, memé airani, dfwí ripimi amáf nironitrínáyf, sñjá nearo pikífrixini.” urípi nání wáyf winfagi nání e urigfawixini.

²¹ Ayf sñwf e winfápi mñj yfwí níriro ñweapaxí enagi Moseso eni re rininjigini, “Nioni wáyf nikáritiri enj sirirñwf ninarini.” rininjigini.

²² Agwi ríná seyíne dfwí enína segí arfowéyf bagfá axipimi mibf rixa dfwí Saioniyf rininjipimíninjf rémófawixini. Dfwí apimi Nwfá aninjf sñj imóninjoyá añf ikwíronñjerini. Añf api Jerusaremíyf rininjf añnamí ikwíroninjpirini. E añnajf fá mñropaxí imóninjipi awí neánimáná yayf néra wiápnarigferini.

²³ E áma Gorixoyá niaíwf xámiñóninjf imónigfáyf — Ayf añnamí aninjf ñweapírfá nání wigf yoí rixa anami ñwirárininjfyirini. Ayf awí eánigferini. E Gorixo, áma niyoní mí ómómiximí enfo ñweañerini. Dñjf áma xwíáyo niñwearóna wé róninjf yarigfáyfyápi añnamí peyíáná Gorixo wé uroárinjyf tñj e, ayf erini.

²⁴ E Jisaso eni tñj erini. O xwíyáá sñj Gorixo “E e niseaiimfáriní.” réroárinjipi nání negí wáwuñf imóninjorini. Ragí o niþerfná puñpi —Api xwíyááninjf niritríná “Nioni péapimi dání seyíne dñjf niyimíninjf imóninjipi meapírfáriní.” rininjpirini. Api ragí enína xiráo Keno xogwáo Aiborómi pikíxwiríó wíáná puñpi —Api xwíáyo dání “Nioni nání enj meaf.” rininjpirini. Apimi seáyí e imónini. Api niþini tñj e seyíne rixa agwi barñoi.

“Gorixo nearar iñpí aríkwíkwí m+iwipa éwanigini.” ur iñf nánirini.

²⁵ Xwiyá searar iñomi aríkwíkwí wipírixiniri sñwí aine-naxídpoyi. Negí aríowé eniná Moseso xwíá tño dání erírí wíagi aiwí aríkwíkwí wigíáyí Gorixo pírf umamófpimi mímúrogíá enagi nání seyíné ení anínamí dání erírí neaiar iñomi aríkwíkwí n+iwirínáyí, “Pírf neamamóm+niri enífpimi ananí nímúropaxenerini.” riyaiwinar iñot?

²⁶ Eniná o dñwí Sainaiyí rin iñfpimi dání xwiyá ráná xwíá rírimí poboní neri yaiwiámí méagi aiwí agwí ríná neníapí nání Bíkwiyo nírini eán iñf rípi near iñf rini, “Nioniyá dñf tñí xwíarí ámi bí yaiwiámí nimeniríná xwíarini marfát, anína tñí ení yaiwiámí menínfáriní.” near iñf rini.

²⁷ Xwiyá Gorixo níriríná ámi biyí r iñfpí, ayí rípi áwanf near imfániri rini. Amípi anípa imónipaxí mimóniñfpí íniná aníñf imóníwiniñniri amípi anípa imónipaxí imóniñfpí —Apí xfo xwíá amípi nimíxiríná imixiñfpí rini. Apí anípa imixárimfániri nání rini.

²⁸ Ayínaní Gorixoyá xwioxíyo ñweañwápi wí anípa mimónipaxí enagi nání omí yayí numerane “Enf eán iñf Gorixo imóniñfpí, ayí apírfani?” niyaiwirane awayini ía niyamíxirane niñwearane xfo e éfrixiniri wimónar iñfpí neranéná yayí winipaxí imóniñfpí éwanigini.

²⁹ Negí Nwíáo amípi sipí imóniñfpí ríá nar iñfpán iñf imóniño enagi nání apí e éwanigini.

13

“ ‘Gorixo yayí winipaxípi oyaneyi.’ niseaimóniríná rípi rípi éfrixini.” ur iñf nánirini.

¹ Seyíné áamá Jisasomí dñf n+iwíkwíroto nání séríxímeán iñf imónigíáyí nání dñf sipí wiarigfápi pñí m+iwíarf ananí sñí wírfrixini.

² Áamá wí “Áamá aní mí dñfyo aiwá míranf wiar iñwini.” niyaiwironá maiwí aníñajíyo wigíá enagi nání seyíné áamá aní mí dñfyo aríá mikeamó aiwá míranf wírfrixini.

³ Segí séríxímeá gwí aníyo ñweagíáyí nání dñf aríá mikeamó seyíné ení nawíni gwí niñwearón iñf nimóniro arírá wírfrixini. Séríxímeá paimímí wiarigfááyí nání dñf peá mímó “Nene ení gíwí tñwaéne enagi nání axípi e neaipaxírfani?” niyaiwiro arírá wírfrixini.

⁴ Áamá fwí inarigfáyo rixa nimeánimáná inarigfáyorani, sñí míméanipa nemáná inarigfáyorani, niyoní Gorixo pírf umamonfá enagi nání seyíné segí meánigfápi peayí n+iwianíro wí tñí fwí minímepa éfrixini. fwí niniríná ayí

Gorixoyá sñwfyo dáni piaxf weánipaxfpí yarñagfa nání rarñññi.

⁵ Xwfa tfyo niñwearóna niñgwf nání dññf sipí seaiarññfpí xe áxenwarñññf oneainri sñwñ mñwññpa éfrñññi. Bìkwfyo niññññi eánññf rñpí Gorixo xewanñño re rññf enagf nání rarñññi, “Nioní wí mñrñwáramó erí wí mñsiepñsamó erí emfárññi.” rññf enagf nání rarñññi.

⁶ Ayñññi nene wará sarfwá mñmárññf Bìkwfyo niññññi eánññf rñpí rñpaxenerññi, “Arñrá niarñño, ayf Áminá Gorixo enagf nání nioní wí wáyf emñméññi. Ámá pí pí niñnikárñro aí Gorixomí dññf wìkwfñroarññpí pñrñ niñrakipaxf menññi.” rñpaxenerññi.

“Neaipenweagfáwa yagfápimi ikanññf owianeyi.” urññf nánññi.

⁷ Áminá xámi xwñyfa Gorixoyápi niñsearéwapñyiro seaipenweagfáwa nání dññf irónñpoyí. Awa sññi mñpé niñwearóna néra núñsáná imónagfápi nání dññf niñmoro Gorixomí dññf niñwìkwfñro yagfápa axfpi oyaneyññro ikanññf wiaxfñpoyí.

⁸ Jisasi Kiraiso imónññfpi ámi xegf bi xegf bi imónarñññmani. Anññf imónññfpi enñná dáni apññi imónññi agwí ríná ení sññi axfpi imónññi ná rfwfyo ení anññf minf axfpi imónññi enfárññi.

⁹ Ayñññi xwñyfa Kiraiso neaiññfpi nání rññññfpi marfái, xwñyfa xegf bi nání éwapñnarñgfa xñxegfñi imónññfpi iniñgñ waxñññf xe oneamárññi sñwñ mñwññpaní. Ayf rñpí nánñññi. Gorixo ayá niñnearñmñxññi neaiññfñpimi dáni dññf sñxñ níññránénáyf, nañf neaimñxñpaxf imónññfñpimi xñdarñwññi. Nañwñ nání ñwñ ikaxfyo “Rñpí ñwñáxññi. Rñpí ananñññi.” rññññfñpimi dáni wí dññf sñxñ neainñpaxf menññi. Ayñññi ámá xámi “Ñwñ ikaxf rññññf apimi oxñdñmññi.” niñyaiwiro xñdñgñfáyf apí nañf wí wimñxñññmani.

“Ridiyowá nání wayfa Gorixo wimónarññf rñpí éfrñññi.” urññf nánññi.

¹⁰ Nene iráf onññfwá Jisasi Kiraiso rñdñyowánññf neaiñññfwá tññwaénerññi. Rñdñyowá Jisaso inññfpi —Apí dññf niñwìkwfñrorññfñpimi dáni ananñññf niñññrane nañf imónarññwápiññi. Apí ámá sññi senfá añf rñkárñññiwámí dáni yagfápimi xñdarñgñfáyf bi niñpaxf menññi.

¹¹ Rñpí nání dññf mópoyí. Apaxfpa imónñgfa xwéowa xwiogwñ o omí fwñ none tññi negf ámá tññi yarñwápi Gorixo yokwarñmñ oneaiñññi nañwñ niñpñkímáná ragf púfpi niñmeámí awawá ñwñfái rññññfwámí niñpáwiro wñwñfá

neaáriro aiwi nanwá náo áamá ηweagáe bíaniríwámíni ríá ikeáararígáriní.

12 Ayínáni Jisaso ení xegá áamá agwá axíyóníjé mìnígáyo xío níperíná ragá púfpimí dání síyikwá míníjé Goríxo e imónífríxíní wimónaríjépi wimíximíní nání ákíjé íwí e bíaniríwámí dání ríníjé meaníngíní.

13 Ayínáni nene áamá síní “Nwá ikaxíyo ‘Apí ηwááxíní. Apí ananíríní.’ ríníjépipimí oxídaneyí.” rarígáyé ηweagáe píní níwiárimí o tíjé e nání nurane díjé “Xíomí ayá wiayigápa nene ení neaiaríná ayá ananíríní.” oyaiwianeyí.

14 Ayá rípi nání seararíjíní. Aní bí xwáá tíyo nene aníjé íníná ηweaníwá nání mímóníjagí aí aní anínamí ríwíyo imónínápi nene ηweáwanígíní díjé níwikwámorane yaríjwá enagí nání raríjíní.

15 Ayínáni Jisaso neaijépipimí dání Goríxomí rídíyowá nání wayá yayíní uméwanígíní. Negá maníyo dání áamá wíyo pí pí nuríríná oníní negá Ámínáoríníjé nurírane waropárf wíwanígíní.

16 Goríxo áamá xíoyáyé wíníyo naníní wiíro díwé ikeamónígáyo amípi bí míní wiíro yaríjagáa níwínírná yayé winaríjé enagí nání seyíné apí nání aráá mikeamó nero éfríxíní. E neróná rídíyowá nání wayá Goríxo wimónaríjépi yaríjagáa nání raríjíní.

17 Segá ámíná seyíné Jisasomí píráníjé xídífríxíní seaipeñwearígáwamí —Awa Goríxo yaríjé imímé wíáná níseaipeñwearíná egápi nání “Ayá apí nání enwáriní. Apí nání enwáriní.” urípríáwaríní. Awamí aráá níwiíro ínímí yeáyé wurínífríxíní. Seyíné píráníjé aráá níwiíro ínímí níwurínírónyé, awa níseaipeñwearóná wigé díjé ríá muxé díjé yayé níyaiwiíro seaipeñwearífríriní. Seyíné e mepa nerónáyé, naní imóníjépi wí seaimíxíníá meníní.

18 Amípi none neranéná píráníjé íá níyamíxíní éwanígíní nerane nání re neaimónaríní, “Goríxoyá síjwíyo dání píráníjé wé róníjépiní néra waríjwíní.” neaimónaríjagí nání seyíné none nání Goríxomí xwíyáa rírimé wípoýí.

19 Nioní pírf nírakiaríjépi anípa imónáná seyíné tíámíní aníni bímfá nání Goríxomí ríxíjé ayá wí urífríxíní dírf seiaríjíní.

Goríxomí nuríríná uríjépi náníriní.

20 Goríxo —O áamá níwayíróniro ηweapaxípi nání mfké ikíjoríní. Oyá díjéyo dání negá Ámíná Jisaso xwáripáyo dání ámí síjé nerí wiápnímeaníriní. Ragá o níperíná púfpimí dání xwíyáa níyímíjé imóníjé Goríxo “E e

niseaiimfárini.” réroárinjipi aninjí wayiroárinjé enagi nání sipísipí imóninwaéne neamearinjé xwé imóninorini.

²¹ Seyíné amípi Gorixo wimónarinjipi nipini epaxí imónipiri nání seaimixfwinigini. E neríná Jisasí Kiraíso —Aninjí íníná seáyí e numepaxí imóninjo, ayí orini. O seaiinjipimi dání pí pí xfo yayí winipaxí imóninjipi imónifrixiniri seaimixfwinigini. “Aga e imónifwinigini.” nimónarini.

Yoparfurinjipi nánirini.

²² Gí nrixímeáyíné, enjé rirémixí nioní seaía rípi sepiá ayá wí nirií meapa nerí nání rípi re osearimíni, “ ‘Píráninjé arfá ókiarí nímónirane apimi oxfdaneyí.’ yaiwípoyí.” osearimíni.

²³ Seyíné rípi nání nijfá imónípoyí. Negí nrixímeá Timotio ríxa gwí anjyo dání wáfawixini. O siní mé nioní nímeááná yawawi nawíni nibrái síjwí seananfwinini.

²⁴ Segí seáyí e nimóniri seaipeñweaarigfáwami tñni Gorixoyá imónigfá niyoní tñni none nání yayí neawiemeaipoyí. Ámá nioní tñni Itari píropenisfyo re ñweañwáyí yayí seaiwárenaparinwini.

²⁵ “Gorixo niyínení ayá seaiwianfwinigini.” nimónarini.

Payí Jemiso eañnarini.

Payí rina áamá Jisasomi dñjť wíkwíroarigťáyo mǎxť uxídwárarıñagťa nánı ami ami numiamoro wı eñj nimónıro añj apı apimi urfıngťáyf nánı Jemiso eañnarini. Xewaniño nánı áwanj píránıñj mırınıñj eñagi aı “Jisasomi xogwáo, Jemisoyı rınıñorıanı?” wıaiwıarıñwáorini. Jisasoyá sıyıkı imónıgťá Jerusaremı ñweagťáyo wıpeñweagťá seáyı e imónıñorıni (Wáf wurımeıarıgťáwa 15:13, 21:18). Jıaso rıxa añnamı nıpeyimáná xwiogwı rıxa obaxı onımiápı nıpwémáná eñáná Jono áamá wı “Jisasomi dñjť wíkwíroarıñwıni.” nırıro aı omı píránıñj nuxıdırıfıná epaxıpı tını xıxenı mé yarıgťápı nánı arťá nıwıri nánı ayı re oyaiwıpoyınrı “Jisasomi píránıñj nıxıdırıfıná epaxıpı, ayı ripırıfını? Ripırıfını?” oyaiwıpoyınrı payı rına nırırı eañıñıñı.

1 Jemisonı —Nionı Gorıxomı tını Jıası Kiraisomı tını xınáınıñıñj nimónırı omıñj wııarıñá wonırını. Nionı payı rına gť áamá Jisasomi dñjť wíkwíroarıgťáyfıné nánı —Seyıné gwı bı bı wé wúkaú sıkwı waú apıyfıné wı eñj nimónıro ñweagťáyfınerıni. Ayıné nánı payı rına nearı yayı seawárenaparıñıni.

“Iwamıfı neaıwıparıgťápı eñj neaeámıxıpaxırıni.” urıñj nánırıni.

2-3 Gť nırıxımeáyıné, seyıné rıxa nıjıfá ripı imónıñoi. Jıasomı dñjť nıwıkwıroróná eñj neánıro rıfa xıdarıñoiñrı iwamıfı seaıwıpıyıfıpımı xwámámı nıwiéra nurónáyı, xeanıñj rıfá tıñj rıwıyo seaımeanıfıpımı enı xwámámı wıpaxı imónıpırıfırıni. Seyıné nıjıfá e imónıñagťa nánı xeanıñj xıxegıni seaımeááná kıkımı mimónı “Dıñjť nıfá neainıñfıpı nánı rıfa neaımeaarıni?” yaiwıfırıxıni.

4 Áamá xeanıñj wıkarıgťáfpımı xwámámı nıwiéra núfasáná imónıpaxı imónıñfpı seyıné enı axıpı imónıpırıfı nánı xwámámı nıwiéra úfırıxıni. E neróná Gorıxo gť áamá e imónıfırıxıñrı wımónıñfpı bı mımúro nıpıni píránıñj nıyıpáromınıróná wé roárıñıgťáyfıné xıxenı e imónıpırıfırıni.

“Dıñjť emı saımı mımıñıni.” nıseaimónırıfıná Gorıxomı rıxıñj urıfırıxıni.” urıñj nánırıni.

5 Sını dñjť nıpıkwıni émı saımı mımoarıñj go go “Xeanıñj nımeaarıñfpı, ayı apı nánı rıfa nımeaarıni?” mıyaiwıpa nerıfınáyı, xewaniño Gorıxoyá dñjť tını dñjť émı saımı e

mopaxí oimónim+niri omi rixinjí uríw+iniginí. Gorixo áamá niyoní yaní n+wiríná s+mí tñní m+wí yaní ewanií nimóniri xwéni m+ní wiarinjo enagí nání ananí rixinjí uríw+iniginí.

⁶ E seararinjagí aí rixinjí nuriríná dñj b+ biaú n+morí “Gorixo aga nepa n+niap+nirífen+ñoj? M+niap+pa enirífen+ñoj?” m+yaiwí aga x+xení dñj n+wikwírómáná “Nepa x+xení niap+paxor+ní.” n+yaiwirí rixinjí uríw+iniginí. Áamá dñj b+ biaú moarinjí go go raw+rawáyo imeam+kwí neríná iminjí n+xemí urí n+xemí birí yarinjí+p+ninjí imóninjagí nání

⁷ áamá óninjí imónigfáyí b+ re m+yaiwipa éfríxini, “Gorixomi rixinjí uráná o ananí n+niap+ninjoí.” m+yaiwipa éfríxini.

⁸ Áamá ayí dñj n+moróná ná b+ní mamó dñj naíroayiri nero moro amipí ení neróná “E oemini.” yaiwí+ápi+ní mé xegí b+ xegí b+ ero yarigfáyí enagí nání e m+yaiwipa éfríxini.

Áamá d+wf ikeamónigfáyí tñní amipí m+múronigfáyí tñní apiaú nánirini.

⁹ Segí séríxímeá d+wf ikeamónigfáyí re n+yaiwiro m+ñj sñjá meakínfríxini, “Nioní Jisaso neaiinj+pimí dání Gorixo seáyí e nim+xinonirífaní?” n+yaiwiro m+ñj sñjá meakínfríxini.

¹⁰ E nerí aí séríxímeá amipí wí m+múronigfáyí re n+yaiwiro m+ñj sñjá meakínfríxini, “Nioní Gorixoyá sñjwíyo dání sa ikwíar+nin+ñáonirífaní?” n+yaiwiro m+ñj sñjá meakínfríxini. Ará siyí piyí nerí piéroarinj+pa ayí ení aninj m+ñjweá axípi apaxí mé pepírfá enagí nání rarinjini.

¹¹ Seyíné nijfáriní. Sogwí xaiwí n+wep+niri naniríná ará yeáyí yikiaráná xegí siyípi piyí nerí n+piér+nowiríná xámí awiaxí imóninj+pi s+ní mimóní xwirfá inarinjirini. Áamá amipí wí m+múronigfáyí ení “E neríná ámi b+ tñní b+ tñní nímeapaxirini.” yaiwiarigfápi s+ní n+xída nuróná s+ní mé nero axípi e pepírfáriní.

Íwf oépoyniri wímeaarinj+pi nání urinjí nánirini.

¹² Áamá Gorixomi xídarinjagí nání xeaninjí wímeaarinjí n+pim+ní xwámámí n+wiéra núfasáná enáná Gorixo yayí n+wimori dñj n+yim+inj imóninj+pi —Apí nání n+riríná “Áamá nioní dñj s+xí n+yarigfá gíyí gíyo m+ní wimfáriní.” r+ninj+pirini. Yayí n+wimoríná dñj n+yim+inj apí s+xí umímonfá enagí nání áamá xeaninjí wífáyo xwámámí yarigfáyí Gorixoyá dñj tñní yayí wipaxíyfrini.

¹³ Áamá xeaninjí wímeaaríná re mirípa éfríxini, “Gorixo nioní íwf oenirí xeaninjí apí níwapíyífrini.” mirípa éfríxini.

Ayí rípi nánirini. Gorixo áamá wí xíomi íwí oeniri wíwapiyapaxí mimóniñorini. Xíto eni áamáyo íwí oépoiñiri wíwapiyariniñomaní.

14 Oweoi, nene newaniñene wine wine pípi nání níneaimóniríná íeapá níneainiriñipi dání íwí oépoiñiri nearípeaariñirini.

15 Apixí niaiwí agwí nerí xirariñgápa íeapá neainariñipi niaiwí agwíñiñí nerí íwí ayí niaiwíñiñí xirariñwáriní. íwí ayí niaiwíñiñí níxiriñmána niaiwí xwé iwiaroariñípa íwí yáíwápimi dání níperane aníñariñwáriní.

16 Gí nírixímeáyíné, diñí sixí seayiniáyíné, nioní re searíapi, “Seyíné íwí oépoiñiri seaiwapiyariniñipi pípimi dání maríái, apimi dání seaiwapiyariniñiri.” searíapi píni níwiáñiro yapí méwapiniñipani.

17 Pí pí naní imóniñipirani, pí pí awiaxí imóniñipirani, gimi dání maríái, añinami dáníni neaímeaariñirini. Ápo Gorixo —O pí pí añinami wíá ónariñipi nání mfkí ikiñorini. Sogwí onapámigí níñiríná sepiá imóniri rípiwí imóniri yariñípa nímóniri ámi xegí bí imóniri xegí bí imóniri yariñomaní. Oni amípi awiaxí imóniñipi anípa neaia-pariniñirini.

18 Amípi o imixiniñipi nípimini dání ná bini ayí nene aiwá níwákwiní miníñiñí oimónipoyiniñiri xewaninjo “E éimigini.” wimóniñipimi níxídiñiri oyá xwíyíá nepa imóniñipimi dání nene neaemeañirini.

“Xwíyíápi xixeni aríá níwiñiro neróna rípi rípi yariñíarini.” uriniñí nánirini.

19 Gí nírixímeáyíné, diñí sixí seayiniáyíné, api nípini nioní searíapi seyíné ríxa níjía imóniñagía aiwí rípi osearimini. Aríá owianeyiniñiro siñwí naníro aí apaxí mé níwiápiñimearo xwíyíá miriñipani. Wikí eni añini mónipani.

20 Áamá wikí nóñiro neróna wé róniñí Gorixo wimónariñipi tíni xixeni miyáñariñgá enagí nání rariñini.

21 Ayináni segí íwí sini yayariñgápi —Bí nání “Onimíarini.” yaiwariñagía aiwí nípini piaxíniñí seaeañariñipirini. Api nípini emi mímeámí nero seáyí e mimónipa neróna xwíyíá áamá aiwá íwíá urariñgápa segí xwioxíyo Gorixo íwíániñí seaurariñipimi —Xwíyíá api seaerkiemeapaxí imóniñipirini. Apimi nímiminiñiro “Píraniñí oxídiñini.” yaiwíñirixini.

22 Yapí néwapiniñiro “Xwíyíá api aríani níwiranéna apáni yariñwini.” miyaiwí “Api pí pí riniñipi tíni xixeni oxídaneyí.” niyaiwiñiro xixeni e éñirixini.

23 Ayí rípi nání seararíñini. Ámá xwiyítápi arfá níwiro aí xixeni méfáyí, ayí ámá xixfeyáyo gí símimanjé arige rfa imóniniri síñwí onimíápi ainenfo yapí imóninjoí.

24 Xegí símimanjéyo xixfeyá tñni síñwí nainenimi numána apaxí mé “Gí símimanjé e rfa imónini?” yaiwítpi nání arfá ikeamoaríñorini.

25 E nerí aí ámá ñwí ikaxí awiaxí imóninípimi —Apí fwi yaríñwápimi dání gwíñiníñé neayáriníñépi neaikweawárípaaxí imóninípíriní. Ámá apimi aníñé síñwí agwí níwíñiro xídarígáyí óñiní wí mimóninjoí. Arfá níwiróná dñé arfá mikeamó pí pí ríñiníñépi tñni xixeni níxídiro yaríñá Gorixoyá dñé tñni yayí winípaaxí imóninípí wímeanfárini.

26 Ámá wo xegí manjéyo dání nisaniri mirípa nerí aí “Nioní Gorixomi píraníñé níxídirí yaríñáonirini.” níyaiwinirínáyí, xewaninjo yapí éwapfarnini. Xewaninjo “Gorixomi píraníñé níxídirí yaríñini.” níyaiwiniri yaríñépi ení ráñiníñé imónini.

27 Ámá negí ápo Gorixo “Ayí síyikwí míní egfáyí nioní píraníñé níxídarinjoí.” wíaiwíaríñépi rípi yarígfarini. Uyípeayí ikeamónaríñagfa níwíñiróná arírá wirow apíxí aníwa ikeamónaríñagfa níwíñiróná arírá wirow ayá udunípaaxí ámá Gorixomi míxídarígáyí yarígfápi nene ení xe oneaxímeaniri níyaiwípa ero yarígfarini.

2

“Wíyo wé íkwianjwíyo uñwiráñiro wíyo paimimí wirow mepani.” uríñé nánirini.

1 Gí nírixímeáyíné, seyíné negí Áminá Jisasi Kiraisomi —O Gorixo níñiniri ñweañépi tñni xixeni nímoniri ñweañorini. Omi dñé níwíkwíroróná seáyí e imónigfáyo wé íkwianjwíyo uñwiráñiro sípí imónigfáyo paimimí wirow mepa érixini.

2 Ayí rípi seararíñini. Seyíné Gorixomi yayí wíñiro nání awí eánigfe ámá waú —Wfo amípi wí mímúróninorini. Rapírapí awiaxí níyíniri wé ramaxí síñá gorí tñni imíxiníñéwá íkíkí ninimána fwiapforní. Wfo amípi mayí sa ikwíaríníñé imóninorini. Rapírapí kíyí óf míní yáñinú níyínimána fwiapforní.

3 Awaú fwiapána seyíné rapírapí awiaxí yíninomi ayá tñni yayí níwiro “Símí re íkwianjwí nanjé imóniní rínamí ñweaí.” uríro amípi mayí sa ikwíaríníñé imóninjomí “Xwíá yání jferani, negí síkwí tññé rerani, ñweaí.” uríro nerónáyí,

4 “Apimi dání meyrónipa yaríñwini.” ríseaimónarini? Oweoi, sewaníñéyíné ríxa neyróniro “Wiene seáyí e imóniri wiene sípí imóniri enwini.” níyaiwiróná ámá

opisí aníyo dání xwíríxí yaríná eyíroarígíáwa díní ínìmì níkwírónímáná eyíroarígíápa seyíné enì axípi díní ínìmì níkwírónímáná eyíronaríjowa.

⁵ Gí níríxímeáyíné, díní sixí seayínáyíné, aríá nípoyí. Goríxo áamá xíoyá imónífríxínírí íá níyamíxíríná áamá xwíá tíyo dání níyíyá síjwíyo dání áamá amípi mayí sa ikwíáríníjé imónígíáyí díní níwíkwíróríjípímì dání amípi Jisaso neaiínípi wí mímúróngíáyí imóníprífa nání íá muyamíxípa eníraní? Ayí xegí xwioxíyo —E áamá xíomì díní sixí uyarígíáyo “Nínjweapíríáriní.” urínjeríní. E njweáfríxínírí íá muyamíxípa eníraní?

⁶ Seyíné e neróná áamá sa ikwíárínígíáyo ayá wimoarígíáriní. Áamá xeaníjé níseaikáíro xwíríxí oumeaneyíníro ení nápémì nuro opisí aní téní e seawárarígíáyí gíyíríní? Ayí áamá amípi xwíá re wenípi wí mímúróngíáyí meníraní?

⁷ Ayí enì yoí naní seyíné Kiraisomì xídarínjagífa nání seanjwíráríníjípímì ikayíwí mumearípa yarígíáraní?

⁸ Seyíné njwí ikaxí negí míxí ináyí Jisaso nearíní Bíkwíyo re nírínírí eáníjé rípi, “Jíwaníjoxí nání díní sípí inarínípa áamá síjwí wíní gíyí gíyo enì axípi wíríxíní.” nírínírí eáníjé apí xíxeni níxídírónáyí, naní yarínjò.

⁹ E nísearírí aí seyíné áamá seáyí e imónígíáyo píráníní umero sípí imónígíáyo paimímí wíro nerónáyí, íwí nero njwí ikaxí ríníjépi wiaíkíarígíáyíné enjagífa nání apímì dání xwíyíá meárínípaxíríní.

¹⁰ Ayí rípi náníríní. Áamá njwí ikaxí ríníjé nípímíní píráníní oxídímínírí nemáná ná bimíní níwíáíkirínáyí, xwíyíá áamá njwí ikaxí nípímíní wiaíkíáyí meáríníápa axípi e meárínípaxíríní.

¹¹ Ayí rípi nání seararíníní. Bíkwíyo njwí ikaxí re nírínírí eáníjé rípi, “Meánígíáyíné íwí mínípaní.” ríjò, ayí njwí ikaxí “Níwíápínímearí áamá mípíkípaní.” ení rínínígíní. Seyíné meánígíáyí téní íwí mínípa nero aí níwíápínímearo áamá nípíkírínáyí, njwí ikaxí ríníjépi wiaíkíáyíné imónínjagífa nání raríníní.

¹² Ayínání pí pí seyíné nerónáraní, nírínónáraní, re níyaiwíro díní téní éfríxíní, “Njwí ikaxí ríníjépi —Apí íwí yarínjwápímì dání gwíníjé neayáríníjépi neaíkweawárpaxí imóníníjépiríní. Njwí ikaxí ríníjé apímì dání Goríxo eyeyírómí neainíáriní.” níyaiwíro díní téní éfríxíní.

¹³ O áamáyo eyeyírómí níwíríná áamá wígí wíyo ayá murímíxí wíarígíáyo xíto enì ayo ayá murímíxí xíxeni xwíyíá umeáríníá enjagí nání raríníní. E nerí aí wígí wíníyo

ayá nurimixiri wiarigfáyo xfo eni ayo ayá urimixána apimi dani xixeni roayironiprfarin.

Ámáyo arirá mawipa neróná “Gorixomi diñf wkwfrowni.” rinarigfáyf nani urif nani rini.

14 Gf nriximeáyfne, amá go go wíyo arirá bi mawí “Gorixomi diñf wkwfrowni.” niri niri náyf, o “Diñf wkwfrowni.” rinarifpi surfma imónini. “O amá nani diñf sipi mawinf ‘Gorixomi diñf wkwfrowni.’ rarifpimi dani ni erkiemeanipaxf rini.” riseaimonarini? Oweoi.

15 Segf sérixfmeá wo ami wo iyfa nani rani, aiwá sfá ayimi ninipi nani rani, dfwf ikeamónarifagi niwinifina

16 amipi xfo dfwf ikeamónarifagi bi mini mawí re nurifináyf, “Joxi ‘Nwayironi onweani.’ nimonarini. Joxi nuri rfa risinini nani iyfa panri agwf imi riyini nani aiwá nri ei.” nurifináyf, “Amipi xfo dfwf ikeamónarifagi nani xwyfa e urfapi anani arirá wipaxf rini.” riseaimonarini? Oweoi, rafnif imonifpini urarini.

17 “Gorixomi diñf wkwfrowni.” rarifpi eni axfp imónini. Ámáyo arirá mawí sa apini niri náyf, diñf wkwfrownif api rixa ikwfkwf yini.

18 E neri ai amá wo re niri rini, “Ámá wí Gorixomi diñf niwkwfrowni amáyo arirá wiarifagi aiwi nioni amáyo arirá mawí Gorixomi diñf niwkwfrowni ‘Ayf anan rini.’ nimonarini.” Ámá wo e niri náyf enagi ai nioni omi re urimf rini, “Joxi amáyo arirá mawí ‘Gorixomi diñf wkwfrowni.’ rarifpi nioni ‘O nepa diñf wkwfrowni.’ siawimi nani arige niwapiyána ‘Neparini.’ yaiwifini?” nuri ami re urimf rini, “Joxi ‘O ‘Gorixomi diñf wkwfrowni.’ rarifpi neparini.’ naiwiri nani amáyo arirá wiarifpimi dani síwapiyána ‘O nepa diñf wkwfrowni.’ naiwirf rini.” nuri

19 re urimf rini, “Joxi diñf re niyaiwiri kwfrowni, ‘Nwfa imonifo, ayf ná woni Gorixorini.’ Joxi diñf e niyaiwiri niwkwfrowni nanf yarifagi aiwi rpi nani eni diñf rimonini? Imfóyf eni diñf axfp niyaiwiro niwkwfrowni ai Gorixo rfa ikeaf rini enagi nani eni of ikarinarigf rini.” nuri

20 re urimf rini, “Majmajfa ikarinarif roxini, amáyo arirá mawí ‘Gorixomi diñf wkwfrowni.’ rarifpi ‘Surfma rfa imónini?’ miyaiwipaxox rani?

21 Enina negf arfo Ebirfamo sekaxf Gorixo urifpi tni xixeni xegf xewaxo Aisako sfna iraf noga peyini dani rdiyowá eminiri yarina Gorixo o e éfpimi dani ‘Wé roniforini.’ miraripa reñinifini?

22 Ayínání nene dñf re yaiwipaxfrini, ‘Eb+rfamo Gorixomi dñf n+wikwírorfná dñfní wikwíronfimaní. Gorixo urñfipi xixeni nerfná wikwíronf enagi nání dñf o wikwíronfipi xewaniño arfá n+wirí enfpimi dání yó imónñfrini.’ yaiwipaxfrini.

23 Ripi ení yaiwipaxfrini, ‘Negf arfo e nerfná xfo nání Bikwíyo re nír+níri eánñf rípi, “Eb+rfamo Gorixomi dñf wikwíróagi nání ‘Wé rónñf imónñorini.’ yaiwinñigini.” nír+níri eánñfipi xixeni imónññigini. Ayínání Eb+rfamo Gorixo tñni n+kumixiníri emearñf woyi ragfárfani?’ yaiwiáripaxfrini.” urimfáriní.

24 Agwi seyfné njfá re imónñoi, “Ámá ‘Nioní Gorixomi dñf wikwíronñni.’ rarñfpimi dáníni Gorixo ‘Wé rónñorini.’ rárarñfimaní. Xfomi dñf n+wikwírorfná xfo wimónarñfipi yarñfpimi dání ‘Wé rónñorini.’ rárarñfrini.” Apí nání seyfné ríxa njfá imónñoi.

25 Eníná iyf ede dání wagfá Rexapíyí rññí —Í Josuao ámá waú añf apimi sñwí owínárñpiyíníri uowárenapána nipemeámi nuri óf wíyo uowárññrini. Í ení axfpi Gorixomi dñf n+wikwírorfná e éfpimi dání Gorixoyá sñwíyo dání apíxf wé rónñí mimónpa renñigini?

26 Ayínání re rípxfrini, “Ámá dñfpi sñni sixf mínñáná waráo piyf enípa ámá Gorixo e éfr+xiníri wimónñfipi mé dñfpiñi wikwíroarigfápi axfpiññf nimóníri íkwkwí yini.” rípxfrini.

3

“Pí pí xwíyá rarñwápi nanñni rfwanigini.” urñf nánrini.

1 Gf nír+xímeáyfné, Gorixo ámá wigf wínyo uréwap+yariyfáyo yarñf im+mí n+wirfná awayini m+wi enfá enagi nání segíyf wí obaxf ámáyo ouréwap+yaneynro mimónpa éfr+xini.

2 Níneneni píranñf oyaneyiníri éwáyf nóreámioarane sipini ikárinarñwá aí ámá manfpa tñni nír+rfná móreámioapa nerfnáyf, Gorixoyá sñwíyo dání ríxa wé rónñf imónñorini. Pí pí fwf feapá win+míníri yarñfipi nání ení ananí fá yamixinarñorini.

3 Nene osf imaní ouníri nerfná yarñwápi nání dñf omoaneyí. Ainíxf onímiá bñ xegf manfyo sfwf fkwírararñwápi dání gfmíni ge ouníri kinimixána manñni marfái, osf noní ení ámíni warñfrini.

4 Ai sipíxf ení xwé imóníri imñf enf eánñf nerfná nixemi urí yarñagi aiwí omñf mearño “Ámíni oumíni.”

nɪwimónɪrɪ pará onɪmiápi tɪnɪ aɪ ámɪnɪ méáná ámɪnɪ warɪŋɪrɪnɪ.

⁵ Negɪ manɪyɪ enɪ axɪpɪ imónɪnɪ. Wará nɪrɪmɪnɪ nánɪ onɪmiápáɪ enagɪ aɪ apimɪ dánɪ áamá “Seáyɪ e imónɪŋɪ apɪ epaxonɪrɪnɪ.” nɪrɪro mɪxɪ meakɪnɪnarɪgɪfárɪnɪ.

Ai rɪfá bɪ onɪmiápi mɪroárɪfagɪ aiwɪ íkɪfá xwé bɪ nɪpɪnɪ rɪfá nowárɪpaxɪrɪnɪ.

⁶ Negɪ manɪyɪ rɪfánɪŋɪ wearɪŋɪyɪrɪnɪ. Sɪpɪ bɪ onɪmiá marɪfáɪ, ayá wɪ epaxɪyɪrɪnɪ. Negɪ warárɪmɪ wɪ e enagɪ aiwɪ wará nɪrɪmɪnɪ xwɪrɪfá neaimɪxarɪŋɪyɪrɪnɪ. Rɪfá negɪ manɪyo dánɪ wearɪŋɪpɪ —Apɪ pípimɪ dánɪ marɪfáɪ, sa rɪfá xwé Seteno wenɪfárɪmɪ dánɪ mɪrónɪŋɪpɪrɪnɪ. Apɪ amɪpɪ nene onɪná dánɪ néra yarɪŋwápi rɪmɪmenɪŋwɪnɪŋɪ neaeánarɪŋɪrɪnɪ.

⁷ Ayɪ rɪpɪ seararɪŋɪnɪ. Xámɪ nanɪwɪ xɪxegɪnɪ ayɪ ayɪ, sɪranɪ, inɪfranɪ, agwɪfaranɪ, inɪgɪyo yarɪŋyɪfranɪ, áamá ɪwɪ oimónɪrɪ yapemɪxáná ayɪ ɪwɪ imónagɪrɪnɪ. Agwɪ enɪ nene ɪwɪ oimónɪrɪ yapemɪxáná ananɪ ɪwɪ imónarɪŋɪ enagɪ aɪ

⁸ áamá go nanɪwɪ sayɪ yapemɪxarɪgɪfápa xegɪ manɪ enɪ oyapemɪxɪnɪmɪnɪrɪ nerɪná xɪxenɪ e epaxɪ imónɪnɪ? “Gɪ manɪ anɪŋɪ samɪŋɪ nɪwɪrɪrɪ nɪra úɪmɪgɪnɪ.” nɪyaiwirɪ aiwɪ wɪ e epaxɪ mimónɪnɪ. Manɪyɪ sɪpɪ nánɪ nerɪná kikiɪfá bɪ yarɪŋɪmanɪ. Sidɪŋɪ áamá pɪyɪ omɪmɪ yarɪŋɪpɪ magwɪ ínɪnɪ.

⁹ Manɪpá tɪnɪ negɪ Ámɪná imónɪŋɪ ápo xwéomɪ yayɪ wirane áamá xɪfónɪŋɪ nimónɪrɪ ŋweáfɪrɪxɪnɪrɪ neaimɪxɪŋene wɪnɪyo ikayɪwɪ urɪrane yarɪŋwárɪnɪ.

¹⁰ Ayɪnánɪ manɪ axɪpámɪ dánɪ yayɪ wirane ikayɪwɪ urɪrane yarɪŋwárɪnɪ. Gɪ nɪrɪxɪmeáyɪné, “Nene e neranéná ayɪ apánɪrɪnɪ.” rɪseaimónarɪnɪ?

¹¹ “Inɪgɪ sɪmɪŋɪ sɪrɪrɪkɪ axɪyimɪ dánɪ nanɪ wú mearɪ pɪyanɪ eaarɪŋɪ wú mearɪ epaxɪrɪnɪ.” rɪseaimónarɪnɪ?

¹² Gɪ nɪrɪxɪmeáyɪné, “Íkɪfá pikɪ wɪnamɪ dánɪ sogwɪ orɪpɪ wepaxɪrɪnɪ.” rɪseaimónarɪnɪ? “Wainɪ uraxɪ wɪrɪmɪ dánɪ íkɪfá pikɪ sogwɪ wepaxɪrɪnɪ.” rɪseaimónarɪnɪ? “Inɪgɪ sɪmɪŋɪ iwamá tɪŋɪ meaarɪŋɪ wúmɪ dánɪ ámɪ inɪgɪ nanɪ wepaxɪrɪnɪ.” rɪseaimónarɪnɪ?

Ámá dɪŋɪ émf saímɪ Gorɪxo tɪŋɪmɪ dánɪpɪ moarɪgɪfáyɪ yarɪgɪfápi nánɪ urɪŋɪfánɪrɪnɪ.

¹³ “Nionɪ dɪŋɪ émf saímɪ morɪ nɪjɪfá imónɪrɪ enáonɪrɪnɪ.” yaiwinarɪgɪfá gɪyɪ gɪyɪ nene “Ayɪ wigɪ yaiwinarɪgɪfápi tɪnɪ xɪxenɪ iyɪ rimónɪŋoɪ?” wɪaiwianɪwá nánɪ woxɪnɪ woxɪnɪ nemerɪná awayinɪ nimónɪmáná nanɪ ero dɪŋɪ émf saímɪ nɪmómáná nanɪ ero yarɪgɪfápipimɪ dánɪ apɪ nene neaɪwapɪyɪfɪrɪxɪnɪ.

14 E nerí aí segí xwioxíyo dání wíyo sípí díní ayá wí ríá tñí wíaiwiro nioníní seáyí e oimónímíníri imímí wiro nerónáyí, díní xejwí e nímoróná seyíné nepa imónígíápi rití niníro mǎxí mǎimeakínipa éríxíní.

15 Ámá wigí wíníyo sípí e níwikáríroná “Díní émí saímí nímorane yaríñwíní.” yaiwinarígíápi, ayí anínamí ñweañoyá díníyo dání níyaiwiro yarígíámani. Díní ámá Goríxomi mǎxídarígíáyo dání imóníri ámá Goríxo nání díní wí mímó wiwaníñíyí náníní mónarígíáyo dání imóníri enjípíríní. Obíyíyáyo dání ení imóníri enjípíríní.

16 Ayí rípi nání seararíñíní. Ámá wigí wíníyo sípí díní wíaiwiro nioníní seáyí e oimónímíníri imímí wímǎxíro yarígíáyí enánáyí, ámá píraníñí mñweá uyínií nero sípí xíxegíní néra warígíá enagi nání seararíñíní.

17 E nerí aí ámá díní émí saímí anínamí dánípi nímoro yarígíápi aga xegí bí imóníñagi nání ayí rípi yarígíáríní. Xámí síyikwí míní ero wigí wíníyí tñí xepíxepá mǎróní mepí tñíro awayíní yapeníñí imóníro wigí wíníyí xwíyíá uráná píraníñí aríá níwiro díní yaikiroro wíníyo wá bí onímíápi mǎwianí xwapí ayá wí níwianíroná íkíá nanína sogwí obaxí wearíñíyí yapí nimóníro wíníyo wíiro wíníyo símí símí e mumé nero naní ero sípí ero mepa ero yarígíáríní.

18 Ámá wigí wíníyí tñí xepíxepá mǎróní mepí tñarígíáyí e yarígíápipí dání ámá aiwá omíñí íwíá néra warígíápa nerónáyí, wé róníñí yarígíápi aiwá xwé pírípírí inaríñípníñí imóníníñoi.

4

“Seyíné sípípi neríná Goríxomi símí tñí wiarígíáyíné imóníñoi.” uríñí náníriní.

1 Segí mǎxí ríníro mǎxí iníro yarígíápi mǎkí píyo dání inarígíáríní? “Apí meapaxoníriní.” níyaiwiro íeapá seainaríñípi —Apí segí xwioxíyo dání seyíné tñí mǎxíníñí inarígíápiríní. íeapá seainaríñí mǎkí apímí dání seyíné segí wíníyí tñí mǎxí ríníro mǎxí iníro yarígíá meníraní?

2 Seyíné amípí wí nání “Omeámíní.” níseaimóníri aí meapaxí mimónípa nero nání “Ámá opíkímíní.” yaiwiarígíáríní. Amípí bí síñwí íwí níwínírná mǎmeapaxí nimóníro nání mǎxí nímépero mǎxí rínarígíáríní. Seyíné “Pí nání nene neaimónaríñípi mǎmeapa yaríñwárífaní?” mǎyaiwipani. Goríxomi ríxíñí murípa nero nání mǎmeaarígíáríní.

3 E nerí aí segí seaimónaríñípi nání Goríxomi ríxíñí nurírná díní naní níxírímáná mé segí íeapá seainaríñípi

oyaneyiniri rixinj urarigá enagi nán Gorixo wí arfá xixeni niseairi miseaiaparini.

⁴ Gorixomi píraninj dñj mîwîkwîropa neróná xfdiro pñni wiáriro nero nánî fwîninj inarigáyîné, seyîné nijfá rîpî sñni mimónîpa reñoi, “Ámá Gorixomi mîxfdarigáyî tñni nawínî nîkumîxinîro emearigáyî, ayî Gorixoyá sîmî tñni inarigáyî wí imónîñoi. Ayínánî giyî giyî ‘Ámá Gorixomi mîxfdarigáyî tñni nîkumîxinîmî oememîni.’ nîwimónîrîná wiwanîñyî Gorixo tñni sîmî tñni inarigáyî imîxinîñoi.” Seyîné nijfá apî sñni mimónîpa reñoi?

⁵ Seyîné dñj re riyaiwiarîñoi, “Bîkwîyo re nîrîni eánîñ rîpî, ‘Gorixo xegî kwîyî negî xwioxîyo sîxî neayîñpimî píranîñ susîñîñ memearîñrîni.’ Bîkwîyo e nîrîni eánîñpî surîmá rîni.” riyaiwiarîñoi? Oweoi, Gorixo xegî kwîyîpî ámá xfo tñni sîmî tñni inarigáyî wí wipaxî menagi nánî rarîñîni.

⁶ E nîseairî aî Gorixo ayá nîneawianîrîná xwapî ayá wí neawianarîñagi nánî Bîkwîyo re nîrîni eánîni, “Wárixá imónarigáyî Gorixo pîrî rakirî ámá ‘Sîyîkwîñîñ imónîñwîni.’ yaiwinarigáyî wá wianîrî yarîñorîni.” eánîñagi nánî

⁷ Gorixomi simanwîyónîñ yeáyî wurîniro obo xórórî neainîgîni xaiwî éf nîro o tñni mîxîñîñ inîro éfrîxîni. O tñni mîxîñîñ inarîná éf nîseanimî unfárîni.

⁸ Seyîné Gorixo tfámîni úfrîxîni. E nerînýf, xfo enî seyîné tfámîni binfárîni. Ámá fwî yarigáyîné, seyîné “Arîge nerî Gorixo tfámîni umînréni?” nîseaimónîrîná sîkî wéyo xénîñáná okwîrînimîni igfá eánarigáfapa axîpî nero segî fwî yarigáfapî enî okwîrînimîni igfá eánîpoyî. Ámá dñj bî biaú xirigáyîné, seyîné “Arîge nerî Gorixo tfámîni umînréni?” nîseaimónîrîná saxî sîkî mayî oîni yarîñwápa segî xwioxîyo enî dñj sîpîpî tñni nîxîrî yarigáfapî apî enî sîni neainîgîni saxî sîkî mayî inarîñpánîñ imîxinîpoyî.

⁹ Segî fwî yarigáfapî nánî dñj sîpî nîseairî xwîrîfá nimónîro ñweápoyî. Rîpîfá seyîné rarigáfapî pñni nîwiárimáná segî fwî yarigáfapî nánî ámîxfá époyî. Dñj nîfá seainarîñpî pñni nîwiáriro kîpîñ yinîpoyî.

¹⁰ Gorixoyá sîñwîyo dánî sîyîkwîpiayînenîñ imîxinîpoyî. Seyîné e éányf, o seamfeyoanfárîni.

“Sérixfmeáyo xwîyífá numearîpanî.” urîñf nánîrîni.

¹¹ Gî nîrîxîfmeáyîné, seyîné xwîyífapai mîñwîrîrîni eáfrîxîni. Ayî rîpî nánîrîni. Ámá giyî giyî xexîrîfmeáyo xwîyífapai nîñwîrîrîrónáranî, xwîyífá numearîrónáranî, ayî

ayoni murarino. Nwfi ikaxi Jisaso rini-pimi eni xwiyafapai nwirariro xwiyafa "Ayi nikipkwini mirinini." umearironinfi yarino. Nwfi ikaxi rini-pimi xwiyafa numearirinafi, nwfi ikaxi rini-pi tni xixeni me xwiyafa umeararigafayne nimoniri yarino.

¹² Amayo nwfi ikaxi uriri xwiyafa umeariri epaxo, ayi na woni Gorixorini. Amayo yeayi uyimixemeari xwirfa wikixeri epaxo na woni o enagi ai "Negi winiyo xwiyafa umearipaxenerini." yaiwiarigafayne giyifnerfani?

"Mixi mixinipani." urinfi nanirini.

¹³ Ama Gorixo nani dini mimo re rarigafayne, "Agwirani, wifarinani, anfi xwe apimi nani nurane xwiogwi wo e ninwearanena kodireaki nerane nigwi xwe meanwarini." rarigafayne piraninfi arfa nipozi.

¹⁴ E rarigafayne wifarina seaimenafi nani nijfa nimonimana rirarino? Seyine pinifi imonino. Seyine sinwirfa xenianwfi yarini-pininifi imonino. Bi onimiapi ninweamana apaxi me anipa imonarigafayinerini.

¹⁵ Ayinani seyne e miripa nero Gorixo nani dini nimore ripini nirironafi, "Aminao xe ninwearo oepoyiniri sinwfi nimeanirinafi, nene ami sfa wi tni ninwearane ripi yanwarfani? Ripi yanwarfani?" nirironafi, ayi ananirini.

¹⁶ E niseariri ai warixayine nimonimana e wi miri mixi knarino. Mixi knarigfa apininfi imoninfi ripini sipirini.

¹⁷ Ayinani ripi osearimini, "Ama nijfa re nimoniro aiwi, 'Nioni nanfi imoninfi-pi nerina ayi e epaxirini.' Nijfa e nimoniro aiwi api e mepa yarigfa giyi giyi, ayi rixa fwfi nero nani xwiyafa mearinipaxipi yarino." osearimini.

5

Amipi wi mimuronigafayo eriri winfi nanirini.

¹ Agwi amipi wi mimuronigafayne eriri bi seaimipi arfa nipozi. Ikinifi sipi seaipaxi seaimenafi nani nwfi earo "Yeyi" riro epoyi.

² Ayi ripi nani seararini. Segi amipi ayi tinipi rixa didimfi inariri rapirafi eni rixa kwinumini nowariri eni.

³ Sina gorfi tni siripa tni nigiyi mikipaxi imoninagi ai segi awi eameamfi yarigafi rixa nigiyi kini. Sfa Gorixo ama nyoni mi omomiximi enafiyimi nigiyi kinfi api segi sipi niwiera warigafi sinani piaumimfi eri rfa ikfayo nowararini-pa segi warayo eni nowariri enarini. Sfa yoparifi tinfi rina amipi ayi tinipi tni nigwi tni mimeamfi yararigafa ai

4 píraninǵ arfá nípoyi. Nigwí áamá omiñǵ seaiiarigfáyǵ tñni aiwá seamiiarigfáyǵ tñni nigwí omiñǵ seaiiáná “E seaiapanfwarini.” nuriro yoǵ urigfápi —Api níwiróná bi níwákwirowo sinini fá xirarigfápirini. Api rfaiwá réniñǵ rinarini, “Áamá ayǵ sipí e yarigfárinini. Sipí e yarigfárinini.” Rfaiwá éniñǵ rinariniñǵ Gorixo —O aññami dánǵ simiñǵ wíniǵfáwayá Ámináorini. O rixa arfá wini.

5 Amipí wí mimúrónigfáyǵné, seyǵné xwíá tíyo niñwearóná sirí muní niñwearo pí pí segí feapá seainariniñǵpimi dánini néra warigfárinini. E neróná áamá odipí iwanǵ enǵ wimi nání oimóniri aiwá xwé níwiro imixarigfápa sfá Gorixo xwirfá seaikixenfáyi aññi oneaímeaniri sewaniñǵyǵné axǵpi e imixinarini.

6 Áamá wé róniñǵ yarigfáyo seyǵné xwiýfá numeáritro pikiariniñǵa aiwi winiýǵ eni wí pǵrǵ searakianitro miyarini.

“Diniñ sixǵ níniñane Ámináo nání weniniñ nerí ñweáwanigini.” uriniñ náníñini.

7 Ayináni, gǵ nírixímeáyǵné, Ámináo xegǵ diniñ tñni óf neaimówiniginiñiri xfo weapine nání weniniñ nero ñweárixini. Aiwá omiñǵ yarigfáyǵ aiwá iwíá nurárimáná yarigfápi nání diniñ mópoyi. Iniá eari sogwí aniri nerfina aiwá xwé imixinfa nání weniniñ nerí niñwearina yóǵ nerí xegǵpi ófniñǵ oneaimoniri weniniñ nerí ñweaarigfárinini.

8 Ámináo weapinfáyi añwi ayo enagi nání seyǵné eni axǵpi xe óf oneaimówiniginiñiri diniñ sixǵ níniñ weniniñ nero ñweárixini.

9 Gǵ nírixímeáyǵné, Ámináo xwiýfá mĩneameáripa éwiniginiñiri aniniñmǵ ikaxǵ mĩrinipa érixini. Ai eyeyíromǵ níneairfina xwiýfá neameáripaxǵ imóniño aññi bĩimiginiñiri rixa fwí e rónapiñagi nání rariñini.

10 Gǵ nírixímeáyǵné, wfá rókiamoagfáwa —Awa Ámináo xegǵ xwiýfá onurimeípoyiniñiri uowárenapána níbirowo oyá xwiýfápi wuriyigfáwarini. Awa áamá wí xeaniniñ wikáraná xwámámǵ níwiróná egfápi seyǵné nání siñwepigǵ seaigfá enagi nání axǵpi e nero xídǵpoyi.

11 Ai Gorixomi diniñ wikwíronwaéne diniñ re yaiwiariniñwárinini, “Áamá eninañǵ xeaniniñ wikárfagfa aí xwámámǵ wífáyǵ Gorixoyá diniñ tñni yayǵ winipaxǵ imónigfáyǵrinini.” yaiwiariniñwárinini. Seyǵné Jopo yagǵpi nání rixa arfá níwiro omi xeaniniñ níwiéra úfápimi xwámámǵ níwiéra núísána enána Ámináo ámi nanǵ wiáná wimeañǵpi nání nene niñfá e imóniñagwi nání re yaiwiniñwini, “Ámináo

ámá nání wá wianiri ayá urimixiri nerína bi onimiápi ayikwí m'wí ayá wí wiarinjorini." yaiwijnwini.

"S'íjá romi dání r'rarinjini.' murípa é'rixini." urinj' nánirini.

12 Gí n'rixímeáyíné, amípi seararínápi "Oxídípoi." n'nimóniri aiwi r'ipi an'paxirini. "Nepa n'rarini." oy-aiwípoi+n'ri nuriríná an'namí dánirani, xw'árími dánirani, amípi wíyo dánirani, aga murípa é'rixini. Seyíné nioni e sear'á apimi dání ráná Gorixo pir' seamamoniginri ámáyo "Nem'ini." nuriróna apini ur'irixini. "Nemiméini." nuriróna apini ur'irixini.

Gorixomi aninj' min' rixinj' ur'irixiniri urinj' nánirini.

13 Segíyí go go r'iniñí n'imearínáyí, Gorixo arirá oninri rixinj' ur'w'iniginí. Segíyí go go d'inj' nífá n'winirínáyí, Gorixomi yayí numerí soñí umear'w'iniginí.

14 Segíyí go go simixí n'werínáyí, Jisasoyá siyikí imónig'áyíné seaipenweag'áwami "E'ini." ur'irixini. Awa nibiro Ámináooyá d'inj' t'ini ámi wará oiniriri rixinj' wur'iyoro raní bi t'ini xw'á earo é'rixini.

15 Awa rixinj' nuriróna d'inj' n'wikw'ororo urarig'ápimi dání Ámináo ámi naní wimixin'árini. Simixo íwí bi ení eno enánáyí, yokwarim' wiin'árini.

16 Ayináni, simixí p'ni seawiárir' Gorixo naní seaimixiri ení nání segí íwí é'ápi nání waropár' in'ro Gorixomi xixe rixinj' wurimeiri in'irixini. Rixinj' wé róninj' imónig'áyí wuriyarig'ápi, ayí anani ámáyo arirá wipaxí enagí nání rarinjini.

17 Eníná w'á rókiamoagí Irajao en'ipi nání d'inj' mópoi. O áma nenéninj' imóninjo aiwi iniá meapa oeniri Gorixomi rixinj' ení t'ini uráná oyá d'inj' t'ini xw'á t'íyo iniá meapa nerí xwiogwí waú wo n'pwémáná enáná ámi emá wé w'úmi d'anj' wo ení pwen'iginí.

18 O iniá ámi oeniri Gorixomi rixinj' uráná iniá xw'á t'íyo neari aiwá yap'iniginí.

"Sérixímeá wí xejw'ini yarínag'á n'winiróna yumixin'poi." urinj' nánirini.

19 Gí n'rixímeáyíné, segíyí wo áma xegí imóninj' wo Gorixoyá xwi'yá nepa imóninj'ipi p'ni n'wiárimi xejw'ini yarínagí n'winiri ámi Gorixo t'ám'ni obiniri nipemeámi nibirínáyí,

20 re mówiniginí, "Xexirímeá íwí ar'kí yarig'áyí wigí íwí yarig'ápi p'ni n'wiáriro ámi Gorixomi d'inj' ow'kw'ir'poi+n'ri yumixarinj' go go, o ayí an'ni+mixinan'ro

yarigáapimi dání eríkiemeánípírí nání erí íwí xwapí éfápi
rítí inípírí nání erí yaríḡoríní.” mówínigíní.

Payf Pitao xami eaɣnarini.

Payf rina áma Jisasomi dɨɣf wɨkwɨroarɨgɨfá wɨ eɣf nimónɨro ɨweagɨfáyf nání Pitao xami eaɣnarini. O Jisaso wiepɨsagowa worɨni. Jisaso rixa aɣɨnamɨ nɨpeyimáná xwiogwɨf rixa obaxɨ nɨpwémáná eɣáná Pitao Jisasoyá sɨyɨkɨf imónɨgɨfáyo Romɨyɨfá gapɨmanowa xeanɨɣf rɨfá tɨɣf nɨwikára warɨɨagɨfá nání ayɨ eɣf neánɨro anɨɣf Jisasomi píranɨɣf uxɨdɨfɨrɨxɨnɨrɨ “Dɨɣf sɨxɨf umímómɨni.” nɨyaiwirɨ payf rina eaɣnɨgɨni. Payf rɨnamɨ yoparɨpɨ nearɨná Romɨ, aɣf xɨo nɨɨweámáná payf eaarɨɣfɨpɨ nání nurɨrɨná yumɨf urɨmɨnɨrɨ xwɨyɨxá nurɨrɨ Babironɨ nání urɨɨnɨgɨni.

1-2 Pitaoni —Nionɨ Jisasi Kiraisoyá wáf wurɨmeiarɨɣfá wonɨrɨni. Nionɨ payf rina áma mɨ dánɣfɨfɨnénɨɣf imónɨgɨfáɨné nání —Seyɨné éf nɨmiamoro píropenɨsɨf xegɨf yoɨf Podasiyɨf rɨnɨɣfyo ɨwearo Garesia rɨnɨɣfyo ɨwearo Kapadosa rɨnɨɣfyo ɨwearo Esia rɨnɨɣfyo ɨwearo Bitinia rɨnɨɣfyo ɨwearo egɨfáɨnérɨni. Seyɨné nání payf rina nɨrɨrɨ eaarɨɨni. Seyɨné Jisasi Kiraiso rɨɨpɨmɨ xɨxenɨ xɨdɨpɨrɨ nání ero o ragɨf yoxáɨpámi nɨperɨná puɨpɨf tɨni igɨfánɨɣf nɨseaeámoirɨná segɨf ɨwɨf yarɨgɨfáɨf yokwarɨmɨf seainɨ nání erɨ enɨfá nání ápo Gorɨxo xegɨf kwɨyɨpɨf seaainɨɣfyo dánɨ nionɨyáyf imónɨfɨrɨxɨnɨrɨ xegɨf nɨjɨfá xami xwɨfá rɨrɨ sɨnɨ mimónɨɨáná imónɨɣfɨpɨf tɨni xɨxenɨ ɨfá yɨyamɨxɨmɨf seaɨɣfɨnérɨni. “O wá ayá wɨ seaɨwianɨrɨ nɨwayɨrónɨro ɨweapɨrɨf nání ayá wɨ seaɨrɨf éwɨnɨgɨni.” nimónarɨni.

“Xeanɨɣf seaɨmeaarɨɨagɨf áf Gorɨxo yeáyf neayimɨxemeanɨfárɨni.” urɨɣf nánírɨni.

3 Nene Gorɨxomi —O negɨf Ámɨná Jisasi Kiraisomi xano imónɨrɨ Nwɨfáo imónɨrɨ eɣorɨni. Omɨ yayf owianeyɨf. Ayf rɨpɨf nánírɨni. Nene Jisasi Kiraiso xwárɨpáyo dánɨ wɨáɨpɨnɨmeanɨf eɣagɨf nání wenɨɣf nerɨ ɨweaarɨɨwáɨf “Nepa xɨxenɨ neaɨmeanɨfárɨni.” yaiwianɨf wá nání Gorɨxo xegɨf wá xwapɨf neaumɨxɨɣfyo dánɨ ámɨf sɨɣf neaxɨrɨɨnenénɨɣf ewearɨwárɨni.

4 “Nene nɨneaɨmeanɨfárɨni.” nɨyaiwirɨ wenɨɣf nerɨ ɨweaarɨɨwáɨf, ayf Gorɨxo “Nanɨf e e nɨseaɨimɨfárɨni.” rɨɨpɨf apɨrɨni. Apɨf wɨ urɨf epaxɨf mimónɨf erɨ sɨyɨkwɨf mɨnɨf nanɨɣfɨnɨf epaxɨf erɨ anɨpá bɨ mimónɨpaxɨf erɨ eɣfɨpɨrɨni. Aɣɨnamɨ Gorɨxo seyɨné nání seameɨweaiarɨɣfɨpɨrɨni.

5 Gorɨxo sɨfá yoparɨfɨf imónáná yeáyf nɨseayimɨxemearɨná sɨpearɨmɨf seainɨfáɨf píaumɨmɨf inɨfwinɨgɨnɨrɨf seyɨné dɨɣf

wikwíroaríηagá nání xegí ení sixí eáníηípi t́nί awí seamenηweañf́né enagí nání raríηíní.

⁶ Xeaníηf́ agwí ríná Goríxo xe owímeaníri wimóníηf́ b́ onímiápi nání xixegíni seaímeaaríηf́pi nímúropaxf́ mimóníηagí nání d́íηf́ ŕf́a seaxearíηf́ríní. E nerí aiwí śf́a yoparf́yimí Goríxo seaínf́ápi nání seyfné yayf́ seáyími dání seainaríηf́ríní.

⁷ Jisasí Kiraiso seyfné mimónf́ d́íηf́ ḿwíkwíró nepa xwioxf́yo dání x́omí d́íηf́ wikwíroaríηagá niseanírí nání xewaníηo piaumími niseainírná seyfné yayf́ seamerí seáyí e seamf́eyoarí wé íkwianwíyo seanwirárírí emf́ánírí nání agwí ríná xeaníηf́ xixegíni seaímeaaríní. Ewayf́ xwíyf́a śíηá gorf́ nání ríníηf́ ŕpi nání d́íηf́ mópoyí. Ámá śíηá gorf́ — Gorf́ ayf́ urf́ epaxf́ imóníηf́píríní. Śíηá apí t́íηf́ b́ nímearo aga śíηápi ŕf́a nínírí gorf́ nápi, śíηf́ iníηf́píní xegípi owenírí ámi ámi ŕf́a ikeaárarígf́ápa segf́ d́íηf́ wikwíroarígf́ápi — Apí gorf́ t́nί xixení imóníηf́pímaní. Seáyí e imóníηf́píríní. Apí ení axf́pi xwioxf́yo dání ŕf́a níkwíroaríηoínírí gorf́ ŕf́áníηf́ ikeaárarígf́ápa xeaníηf́ ení axf́pi e seaímeaaríηf́ríní.

⁸ Seyfné Jisasomí śmímanf́yo śíηwí ḿwínípa egf́áyfné nimóníro aiwí d́íηf́ sixí uyarígf́áríní. Agwí ríná ení śíηwí ḿwínípaxf́ niseaimónírí aiwí d́íηf́ ńwíkwíróro nání aga yayf́ xwíyf́a t́nί ŕpaxf́ mimóníηf́pi seáyími dání niseainírí nání íkwf́eyoánaríηoí.

⁹ E nerfná Jisasomí d́íηf́ wikwíroaríηagá nání seaimónínf́ápi — Goríxo yeáyf́ seayímíxemeanf́ápi nání raríηíní. Apí ŕixa seaímeaaríηagí nání yayf́ seainaríní.

¹⁰ Goríxo apí e nerfná yeáyf́ seayímíxemeanf́ápi nání eníná ẃf́a rókiamoagf́a “Goríxo wá niseawianírná e seaínf́áríní.” rígf́áwa d́íηf́ “Goríxo aríge nerí ení nání ŕf́a raríní?” ńyaiwiro aníηf́ minf́ yarimágf́ niga bagf́áríní.

¹¹ Kwíyf́ Kiraisoyápi áwanf́ íními dání uríníηf́ ŕpi, “Xámí xeaníηf́ ámá Goríxo yeáyf́ seayímíxemeanf́a nání urowárenapíníomí ńwímeámáná enáná ŕfwéná ámi seáyí e xegf́ b́ imóníηf́pi wímeanf́áríní.” Ẃf́a rókiamoagf́awamí áwanf́ kwíyf́yo dání e uríníηf́pi nání awa d́íηf́ nímoroná “Yeáyf́ neayímíxemeanf́a nání urowárenapínío gíná b́nf́árání? Omí wímeanf́ápi aríge nimónírí wímeanf́árání?” ńyaiwiro yarimágf́ niga bagf́áríní.

¹² E nero aí Goríxo awa re oyaiwípoyínírí, “None ẃf́a urókiamoaríηwápi negf́ t́íηf́ ríná imónínf́ápimaní. Ámá noneyá ŕfwíyo ηweagf́áyf́ t́íηíná imónínf́ápiríní.” oyaiwípoyínírí śíηání waropárf́ winíngíní. O nene nání

neaiiŋɣɣi, ayɣ xwiyɣá yayɣ seainɣpaxɣ agwi ríná wá rariŋɣáwa kwiyɣ anɣnami dáni wɣrénarɣŋɣpimi dáni wá searimeŋɣápirini. Anɣnajowa eni aga niŋɣá oimónaneyinro niwimóniro egɣápirini.

“Íkwiráfnáninɣ imónɣrɣxinɣ.” urinɣ nánirini.

13 Gorixo e neaiiŋɣ enagi nání segɣ dɣŋɣ niŋseaiŋkwearɣpeárinɣinɣnɣrɣ píraninɣɣ pírrɣ wiaikímɣ ninro sɣŋwɣ tɣnɣ nero re niyaiwiro, “Jisasi Kiraiso xewaninɣo piaumɣmɣ ináná Gorixo wá niŋneawianɣrɣnáná neaiiŋɣɣi yoparɣɣi sipearɣmɣ niŋneairɣ yeáyɣ neayimixemeáwɣnɣinɣnɣ.” niyaiwiro dɣŋɣ niwikkwɣmoro ŋweáfrɣxinɣ.

14 Seyɣné niaiɣwɣ arɣá yɣmɣgɣ yarɣgɣáyninɣɣ nimóniro xwiyɣá yayɣ seainɣpaxɣɣi sɣnɣ majɣá nimónirɣnáná “Pí pí nionɣ ɣeapá ninarinɣɣi sa oemɣnɣ.” niyaiwiro yagɣápi sɣnɣ xe oneaímeanɣnɣrɣ miŋseaimónɣpa éfrɣxinɣ.

15 E mepa nero siyikwɣ bi mɣnɣ íkwiráfnáninɣɣ imóninɣo —O seyɣné xfo xegɣyɣ imónɣrɣxinɣnɣrɣ wéyo ɣá seaumɣrɣŋorinɣ. O imóninɣpa seyɣné eni pí pí neróná íkwiráfnáninɣɣ nimóniro axɣɣi éfrɣxinɣ.

16 Biŋkwɣyo rɣwaminɣɣ re nɣrɣnɣrɣ eáninɣagɣ nání rarinɣnɣ, “Nionɣ siyikwɣ bi mɣnɣ íkwiráfnáninɣɣ imóninɣáonɣ enagi nání seyɣné eni axɣɣi íkwiráfnáninɣɣ imónɣrɣxinɣ.” nɣrɣnɣrɣ eáninɣagɣ nání “Seyɣné eni e éfrɣxinɣ.” rarinɣnɣ.

Gorixo ayá tɣŋɣ imóninɣɣi tɣnɣ gwɣnɣŋɣ searoayironɣ nánirini.

17 Seyɣné Gorixomi —O ámayo mí ómómiximɣ nerɣnáná ámá xwérɣxa wimɣ sɣmɣ sɣmɣ e miŋwirárɣ ayɣ ayo wigɣ egɣápipimi dáni mí ómɣxaxɣdɣnɣorinɣ. Omɣ xwiyɣá rɣrɣmɣ niwirɣnáná “Ápoxinɣ” nurɣro nání sɣnɣ xwɣá rɣrɣmɣ nurɣnɣróná omɣ wáyɣ niwiro píraninɣɣ éfrɣxinɣ.

18 Seyɣné niŋɣá re imóninɣagɣa nání rarinɣnɣ. Gorixo segɣ arɣowa siwɣ surɣmá seaiékwɣkwɣyigɣápi pɣnɣ wiárɣrɣxinɣnɣrɣ sɣŋá sirɣpá tɣnɣranɣ, gorɣ tɣnɣranɣ, —Apɣ anɣpá imóninɣpaxɣrɣnɣ. Apɣ tɣnɣ gwɣnɣŋɣ searoayironɣmanɣ.

19 Negɣ Judayɣ wigɣ ɣwɣ yarɣgɣápi Gorixo ragɣ pwarinɣagɣ niwɣnɣrɣ yokwarɣmɣ oneaiinɣrɣ sipɣsipɣ miá siyikwɣ mɣnɣŋo niɣkíróná yarɣgɣápa o xegɣ xewaxo Kiraiso, ragɣ xegɣ ayá tɣŋo niŋperɣnáná puŋɣpimi dáni gwɣnɣŋɣ searoayironɣrɣnɣ.

20 Xwɣárɣ tɣnɣ anɣna tɣnɣ sɣnɣ mimixɣpa enáná xámi xegɣ xano e éwɣnɣinɣnɣrɣ wimóninɣɣi tɣnɣ xixenɣ nerɣnáná urɣpeanɣo seyɣné arɣrá seaimɣnɣrɣ nání sɣá yoparɣyɣ tɣŋɣ ríná rɣxa sɣŋánɣ piaumɣmɣ ninɣrɣ seapeinɣrɣnɣ.

21 Seyɣné o seaiinɣpimi dáni Gorixomi dɣŋɣ wikkwɣroarɣgɣárini. O xewaninɣo Kiraiso xwárɣpáyo dáni

owiápínimeaniri ámi dñj sîxî numímori aga seáyi émi uméyoañj enagî nánî seyíné omî dñj nîwîkwîroro “O nearîñjîpî nepa neaiiníárîni.” nîyawiwo dñj nîwikwîmoro ñweañot.

“Xixe dñj sîxî yiníîrîxîni.” urîñj nánîrîni.

²² Xwioxíyo dánî nîrîxîmeáyo dñj sîxî ouyaneyîniro segí fîwî yarîgíápi xwiyíá nepaxîñj imónîñjîpimî aríá nîwîro píranîñj nîxîdîrîñjîpimî dánî rîxa ígíánîñj eámónîgíá enagî nánî anîñj miní xwioxíyo dánî dñj sîxî yiníîrîxîni.

²³ Ayí rîpi nánî “Dñj sîxî yiníîrîxîni.” seararîñjîni. Seyíné ámi sîñj bîñjîñj eweáápi, ayí anîpá imónîpaxî enîpî maríáî, anîñj ñweapaxî imónîñjîpî tîni eweáárîni. Ayí xwiyíá Gorîxoyá anîñj nîyîmîñj enîpî ámáyo ámi sîñj bî ewearîñjîpî nánî rarîñjîni.

²⁴⁻²⁵ Bîkwíyo dánî re nîrîniñjî eánîñjîpî nionî seararîñjîpî tîni xîxenî imónîñjîgî nánî rarîñjîni, “Ámá ayí ayí nîni aránîñj imónîgíáyîrîni. Amîpî ámá yarîñjîgî nîwîniro yayí umearîgíápi, ayí ará siyîñjî imónîni. Ará yeáyí nîyîpeárîmáná urí yarîñjîpa ámá enî axîpî yarîgíárîni. Ará siyí urí neríná píeroarîñjîpa amîpî ámáyo yayí umearîgíápi axîpîñjî imónarîñjîrîni. E nerî aî Ámînáoyá xwiyíápi aga anîñj íníná imónîñjîpîrîni.” Xwiyíá e rîñjîñjîgî nánî seararîñjîni. Xwiyíá apî yayí seainîpaxî imónîñjî wá seararîñjîwápirîni.

2

“Xwiyíá Gorîxoyá oxídmîniñjî ayá wî seaimónîwîñjîni.” urîñj nánîrîni.

¹ Ayînánî segí ríá kîroarîgíá nîpîni tîni yapí wîwapîyarîgíá nîpîni tîni nañj rîro sipî rîro yarîgíápi tîni sipî dñj yaiwiarîgíápi tîni xwiyíápai uñwirárarîgíá nîpîni tîni apî nîpîni rîxa xwíá weyárîrîxîni.

² E nero niaíwî sîñj xîríáyí amîñj nánî ayá wî wimónarîñjîpa seyíné enî axîpî xwiyíá Gorîxoyápi — Apî ikweakwîmî minîñjîpîrîni. Apî aríá nîwirî xîxenî oxídmîniñjî ayá wî seaimónîwîñjîni. Gorîxo yeáyí seayimîxemeaníe nánî segí dñj niaíwî amîñj nîniñjîná xwé iwiaroarîgíápa axîpî yóf nimónîro amîpî Gorîxo wimónarîñjîpî nánî dñj aumaúmî iníîrîxîniñjî xwiyíá oyápi nánî ayá wî seaimónîwîñjîni.

³ Seyíné aiwá gígî neróná awí yarîñjîpî nánî nîjîá imónarîgíápa Ámînáo dñj sipî nîwiríná nañj seaiñjîpî nánî rîxa nîjîá imónîgíáyíné enagíá nánî apî e éríxîni.

“Seyíné áamá Gorixoyáyínerini.” urijí nánirini.

4 Seyíné Jisaso —O dñí niyimíñí tñí sñáníñí imóníñí worini. Ámáí “Sñá ro sipíorini.” niriro emi móagfa aiwí Gorixoyá sñwíyo dání ayá tñjo enagi niwiniri aní xfo mñraríñipi nání fá yamixárinorini.

5 Seyíné emi sñá dñí niyimíñí tñíñíñí imónígfáyínerini. Seyíné o tfámíni barína Gorixo niseameari aní ridiyowá nání xegí kwíyí ñweapaxí wiwáníñí seamñrarini. Seyíné aní iwámí dání oyá apaxípáníñí imónígfá “Gorixo wimónaríñipi nánini e niyanwárinini.” yaiwiarígfáyíñíñí nimóniro ayí Gorixo none nání yayí oneainiri ridiyowá wiarígfápa seyíné emi Jisasi Kiraiso seainíyo dání axíñíñí xegí kwíyí xfo wimónaríñipi nání seaiwapíyaríñipi wiírixiniri seyíné aní wiwáníñí seamñrarini.

6 Xwíyá nioní seararíñipi, ayí Bìkwíyo dání re niriñiri eáníñipi tñni xixeni imóníñagi nání raríñini, “Aríá époyi. Gorixoní áamá sñá aní nimiróná sñá awiaxí wo xámí nimearo iwamíó twayíroarígfápa nioní emi áamá wo gí Saioní ñweagfáyo umenweanfa nání nurípearína sñá ayá tñí imóníñí wo nimeari iwamíóníñí twayíroaríñini. Omí dñí wíkwírogfáyí ayá niwiniri ‘Pí nání wíkwíronjáríani?’ wí yaiwipírfámani.” niriñiri eáníñipi nioní seararíñipi tñni xixenirini.

7 Ayínáni dñí wíkwíroarígfáyíné nání sñá o ayá tñjo imónini. E neri aiwí dñí míwíkwíropa yarígfáyí Bìkwíyo re niriñiri eáníñipi tñni xixeni egfawixini, “Sñá aní mñrarígfáwa ‘Sipíorini.’ niriro emi mogíó Gorixo nimeari iwamíó twayíronjo imóníñirini.” niriñiri eáníñipi tñni xixeni egfawixini.

8 Áamá dñí míwíkwíroarígfáyí nání rípi emi niriñiri eánini, “Sñá o, ayí áamá nóreámioari ná eániri nikirípeaániri ná eániri yarígfóníñí imónini.” niriñiri eánini. Ayí rípi nánirini. Gorixoyá xwíyápi niwiaíkiro nání nóreámioari náníñí eánarígfáriní. Enína Gorixo e érixiniri urípeaagfirini.

9 E neri aí enína Gorixo áamá xegí imónígfáyí nání rinípa seyíné nání emi xixeni axípi re niriñiri eánini, “Áamá gwí wirí xfo xegí imóníwiniñiniri fá yamixáriníñíñí imóniro míxí ináyí xfoyá apaxípáníñí imónígfáyíñíñí imóniro áamá gwí mónígfá ‘Xfo wimónaríñipini éwanígní.’ yaiwiarígfáyíñíñí imóniro áamá xfoyá imónígfáyíñíñí imóniro egfáyirini.” niriñiri eáníñipi seyíné nání xixeni rinini. Gorixo —O seyíné sfá yiniñimíni pñni niwiárimí niñiro xegí wfá ókiáríñimíni ñweapírfá nání fá seaumñrinorini. O

seyfne awiaxí seáyí émi imóniñí xfo seaiñípi ámayo áwanj urífríxini apí apí imónífríxini searípeañíni.

10 Enína seyfné Bíkwiyo “Ámá sipfá imónigfáyíni.” niriñí eániñípi tñi xixeni nimóniro aiwi agwi ríná ríxa ámá Gorixoyáyfné imóniñoi. Bíkwiyo riñiñípa xámi Gorixo ayá miseawianíñífné aiwi agwi ríná ríxa ayá seawianíñífnéni.

“Ámá Gorixo nání majfá imónigfáyí tñi niñwearóná píraníñí éfríxini.” uríñí nánirini.

11 Gí dñí síxí seayíñífné, eñí rirémíxí niseairi re seararíñíni, “Seyfné añí mí dñíñífnéniñí nimóniro xwíá rirímí uríñigfáyfné feapá seainaríñípi xe oneainirí síñwí míwiniñípani. feapá seainaríñípi dñíño sipí seaikíxémirí yaríñí eñagí nání raríñíni.

12 Seyfné ámá Gorixo nání majfá nero nání émá imónigfáyí tñí e niñwearóná píraníñí wé róniñípiñí éfríxini. Émayí ikayfwi niseairóná ‘Ámá rikikíró yarigfáyfnéni.’ searfá aí seyfné wé róniñí imóniñípiñí yaríñagí síñwí niseaníro nání sfá Kiraiso ámayo mí ómómíxímí winí nání bñíñíñí omí seáyí e umíeyoaro ‘Joxí ríxídaríñíñí xewí ríñwáríni.’ ríro epírfá nání píraníñí e éfríxini.” seararíñíni.

“Ámá seáyí e seaimónigfáyí iními wurífríxini.” uríñí nánirini.

13-14 Seyfné Ámináo wimónaríñípiñí oxídaneyíñíro ámá seameñweapírfá nání imónigfá ayí ayo iními símanñwíyóniñí yeáyí wurífríxini. E nero míxí ináyí seáyí e imóniño gapímaní niyoní seáyí e wimóniñí eñagí nání omí símanñwíyóniñí yeáyí wuríñíro gapímaníñí ení ámá fwi yarigfáyí pírí umamoro nañí yarigfáyí seáyí e umero oépoynirí urípeañíñí eñagí nání ayo ení símanñwíyóniñí wuríñíro éfríxini.

15 Gorixo seyfné nání re niyaiwirí wimónaríñí eñagí nání raríñíni, “Ámá nioní dñí níkwíroaríñíñí nañí nero iními e níwuríñíñípiñí dání ámá majfá níkaríñíro wíñí majfá imónigfápiñí dání yapí niriño ‘Gorixomí dñí wíkwíroaríñíñí síwí sipí yarigfáríni.’ raríñípiñí saníárífríxini.” niyaiwirí wimónaríñí eñagí nání raríñíni.

16 Gapímaníño iními níwuríñíróna Jisaso seaiñípiñí dání fwi nání áxenwaríñíñí miseainíñíñí eñagí nání ámá “Nene áxenwarí minípa eñagwi nání fwi ananí yaníwíni.” niriño yarigfápa mepa éfríxini. Ámá “Gorixo wimónaríñípiñí oyaneyí.” níwimóníro iními níwuríñíro

nání f́wí epaxí imóniḡpí mé yarigíápa seyíné eni axípi e éfrixini.

17 Ámá n̄iyoni wéyo uḡwiráriro séríxímeáyo d̄iḡí síxí uyiro Goríxomi wáyí wirowi m̄ixí ináyí seáyí e imóniḡomi wéyo uḡwiráriro éfrixini.

“Kiraiso siḡwepigí neaiḡipimi xídíírixini.” ur̄iḡí nán̄irini.

18 Xináiwániḡí nimónirowi omiḡí wiariḡíáyíné, segí bosí seameariḡíáwa nání wáyí niwiro in̄imi niwur̄niróná nan̄í n̄iseamero awayini seaiariḡíáyoni maríá, uyíni n̄iseaikáriro seameariḡíáyo eni in̄imi wur̄nir̄ini.

19 Ayí r̄ipi nání rariḡini. “Goríxo wimónariḡipí apir̄ani?” niyaiwiro sa apini oyaneyin̄irowi nání “Pí pí xeaniḡí neaikaráná d̄iḡí r̄íá neaxeariḡipí ayí ananir̄ini.” niyaiwiro xwámámí niwir̄ináyí, Goríxo yayí winariḡí enaḡi nání anani bosowami wur̄nir̄ini.

20 f́wí yar̄iḡa n̄isean̄irowi uyíni seaikaránáyí, seyíné xwámámí wíáḡa aiwi “Goríxo nene xwámámí wiar̄iḡawí nání anani yayí seáyí e neamenár̄ini.” r̄iseaimónariḡini? Oweoi! E ner̄i aí seyíné nan̄ini yar̄iḡa aiwi uyíni seaikaráná xixe m̄wí xwámámí niwir̄ináyí, Goríxo yayí winipaxípi yar̄iḡo.

21 Goríxo seyíné e éfrixinir̄i wéyo fá seaumir̄ir̄ini. R̄iniḡí seyíné meapaxí imóniḡpí Kiraiso ni meár̄inir̄iná r̄iniḡí seyíné eni sur̄má ni meár̄inir̄iná epir̄ápi nání siḡwepigí seaiḡí enaḡi nání rariḡini.

22 O B̄ikwíyo “f́wí b̄i mepa eri xegí man̄ipá t̄ini yapí b̄i mir̄ipa eri en̄ir̄ini.” n̄ir̄inir̄i eániḡipí t̄ini xixeni en̄in̄igini.

23 Omí ikayíwí umearar̄iná x̄ío eni wí xixe ikayíwí mur̄ipa eri omí r̄iniḡí wiar̄iná “Soyíné miyíó rár̄ar̄iniḡíyo r̄ixa ur̄kwínip̄ráoi.” mur̄ipa eri Goríxomi —O ámá n̄iyoni wigí egíápi t̄ini xixeni pir̄í umamoar̄in̄orini. Omí d̄iḡí niw̄kw̄rori “Ayí nioni níápi nání pir̄í umamonár̄ini.” yaiwiri en̄in̄igini.

24 Nene f́wí enwápi nání Goríxo pir̄í ni neamamor̄ináyí xixeni imónim̄inir̄i en̄í aiwi o nene pir̄í neamamóm̄inir̄i éfpi Kiraisomi pir̄í umamóaná o r̄iniḡí ni meari yoxápami dani pen̄in̄igini. Ámá piyí s̄ini f́wí b̄i mepa yarigíápa seyíné eni axípi ero ámá siḡí ḡweaḡíáyí amipí xwapí yarigíápa seyíné eni axípi wé róniḡí imóniḡpí ero éfrixinir̄i pen̄in̄igini. Omí iwan̄í ni mépero pikigíáyo dani segí wára r̄ixa nan̄í in̄iḡaḡi nání “Api e éfrixini.” searariḡini.

25 En̄iná s̄ini Jisasomi d̄iḡí m̄w̄kw̄ropaneróná sipisipí xiáwomí p̄ini niwiárimí ḡiḡíá neánowir̄iná yar̄iḡápa yagíáyíné aiwi agwí r̄iná segí seáwo —O d̄iḡipí awiniḡí

imóniñpí meapíríwaríani?" niyaiwiro wé ikwianjwíyo unjwirárírixini.

"Sipí seaikáríagí aiwí naníni wírírixini." uríñf nánirini.

8 Repiyí niseaiéra úapí, ayí nipiñi rípi érírixiniñi searariñiñi. Píraniñf nítwayiróniro njwearo xixe diñf sipí iníro xexíxexírímeáyí diñf sixí yinarígíápa axípi xixe diñf sixí yiníro wá wianeniro seáyí e mimóní siyikwíñiñf nimóniro njwearo érírixini.

9 Ámá uyíñí seaikáríáyo pírf numamoro axípi xixeni míwikáripa ero xwíyíápai seanjwiráríáyo axípi xixeni pírf numamoro xwíyíápai mñjwiráripa ero neróná ámá sipí seaikárarígíáyo Goríxo naní owiniñi rixiñf urírixini. Goríxo seyíné naní seaiñfá nání ámá ayo e wírírixiniñi wéyo íá seaumiríñf enagí nání searariñiñi.

10 Bíkwiyo dání re niriñiñi eániñagí nání rariñiñi, "Ámá 'Nioni yayí nininiñi kikiíá onweámíni.' niwimóniríñá re yaiwíwiniñiñi, 'Gí manípa tñi xwíyíá sipí imóniñpí rími mexoámopa erí yapí bí rími mexoámopa erí oemíni.' yaiwíwiniñiñi.

11 Sipí imóniñf yariñpimi wé íá nimíxeániñi naní imóniñpí éwiniñiñi. 'Ámá nñi tñi aríge piyíá níwíriniñi njweaanfwaríani?' niyaiwiri apí e imóníwaníñiñiñi aníñf miní iponfwiníñiñi.

12 Ayí rípi nání e éwiniñiñi. Ámíñá Goríxo wé róniñf yariñfáyo sñjwí winaxídimeri íníná xíomí rixiñf urarígíápi nání aríá ókiarf umóniñi yariñfíñi. E nerí aí sipí yariñfáyo wikí wónariñf enagí nání e éwiniñiñi." Bíkwiyo e niriñiñi eániñagí nání rariñiñi.

Naní yariñwápimi dání ríñiñf neaiñmeaaríñá epaxípi nánirini.

13 Seyíné naníni oyaneyiniñi aníñf miní xídaríñáyí, gíyí ríñiñf seaiapírfíñiñi?

14 E niseariñi aí seyíné wé róniñf yariñfagí nání ríñiñf seaimeáagí aiwí anani yayí seainfwiníñiñi. Bíkwiyo ríñiñfpa "Seyíné ámá sipí seaikárarígíáyí óf nerí diñf yáni paxí seaiwapíyaríñá óf mepa nero ayá ípípa mñjwirárinípa nero rípi érírixini.

15 Xwioxíyo dání 'Kiraiso gí Ámíñáorini.' niriñiro diñf sixí inírixiniñi." Seyíné "Goríxo yeáyí níneayimíxemearíñá e neaiñfáriníñi." niyaiwiro diñf wikwímoarígíápi nání ámá yariñf seaííá ayí ayo repiyí wipírfá nání diñf neñwípero njweárixiniñi. Seyíné apí nání repiyí níwíroná ímí tñi

muripa nero “Jisaso áamá ayf nání eni mipepa renjiginí?” niyaiwiro awayini nipenf xwiyfá urírxini.

¹⁶ Seyné e neróná áamá seyné Kiraiso tñi nawini nimóniro nání nanf yarinqáfa sñwf niseanro aí ikayfwf seameararigfáyf rfwéná “Nipikwini murinwaniginí.” niyaiwiro ayá winiprfa nání seyné repiyf niwiróná rfwéná wairrf inipaxf imónijf bi muripa érxini.

¹⁷ Ayf rípi nánirini. Gorixo xe rñnjf oseámeanri niwimónirfnáyf, seyné nanf yarigfápimi dání rñnjf seaímeáaná ayf ananirini. Sipí yarigfápimi dání rñnjf seaímeáaná xixeni Gorixo “E érxini.” wimónarinjfipimi mixfdarinqáfa nání seararini.

“Kiraiso negf íwfp yokwarimf neaiimnri penjiginí.” urinjf nánirini.

¹⁸ Kiraiso enjpi nání bi orimni. O Gorixo negf íwf yarinqwápi yokwarimf neaiimnri nání rñnjf nimearfná nawínáni penjiginí. Siyikwí mínijo siyikwí ininwaéne Gorixo tñi nawini piyfá newtrmnrí nání penjiginí. Áamá wará írjnáná pikigfá aiwi kwíyfo dání ámi niwiápnimearí

¹⁹⁻²⁰ apimi dání nuri áamá piyfá dnj gwñnjf nweagfáyo —Ayf Nowao tñiná o spxo imixarfná Gorixo “Prf umamómiginí.” niyaiwiri aí wigf rfa kiroarigfápi nání axiná ipipmf mwpipa enána prf wiaikimf egfáyrini. O ayo nuri wáf urinjiginí. Áamá sipixomi pxemoánigfáyf áamá obaxf marfái, wé wfúmí dnjf waú wo apini nixemoánro nání inigf waxfo mnamí snj egfawixini.

²¹ Inigf waxf api áamá agwi ríná wayf meáfáyo yeáyf uyimixemeaarinjpi nání neaiwapiyarinjpirini. Áamá wayf nimearfná kíyf xéninjpi emi kwrimónanro yarigfámani. Ayf xwioxfo dání Gorixomi rénñf uranro yarigfáriní, “Jisasomi nuxfdiranéná wairrf inipaxf imónijf bi yanfwámani.” éññf uranro yarigfáriní. Ayf piyo dání marfái, Jisasi Kiraiso wiápnimearjipimi dání yeáyf neayimixemeaarinjriní.

²² O anjnamí nání ríxa nipeyiri Gorixomi wé náumini nweaní. Gorixo íñnjf wiefxñniasinj enagi nání anjnamí nweagfá giyf giyf anjnajrani, enj éññf imónigfáyrani, nénf tfgfáyrant, nñni omí smanjwfyónijf yeáyf wurñnjoí.

4

“Íwf xámi yagfápi sini mepani.” urinjf nánirini.

¹ Kiraiso xfomi upikíáná rñnjf meanj enagi nání seyné eni dnj xfo “Nanf imóninjpi yarinqaoní aí anani rñnjf

omeámíni.” nīyāiwiri íá xiriñípa seyíné eni axípi íá nixiriri dñí ikwíróríxini. Ámá rixa ríñíñí meáfáyí íwí yarigíapí píní wiárigíá enagi nání dñí apí íá nixiriri ikwíróríxini.

² Ríñíñí meáfáyí íná dání igí siní síñwí naineniro niñwearóná íeapá ámá winaríñípi “Oyaneyí.” mīyāiwí Gorixo e éríxiniñí wimónaríñípi “Oyaneyí.” yaiwiarigíárini.

³ Ayí rípi nání seararíñini. Xámi seyíné ámá Gorixoyá mimónigíáyí íeapá wináná rikikírío yarigíapa néra ugíapí rixa apání egíárini. Rikikírío seyíné néra ugíapí, ayí rípirini. “Íwí oinaiyí.” nīyāiwiniro oxí wo tñí apíxí wí tñí nīpoga uro íeapá néra uro iriwá ikáriniro ámá síñwí anigíe dání piaxí weánipaxí imóníñípi ero iniigí papíkí yarigíapí xwapí niro segí ñwíá nīmeróná Gorixo xwíríá winaríñípi ero egíapí, ayí apíriní.

⁴ Ámá Gorixoyá mimónigíáyí seyíné rixa o wimónaríñípi xídiro ayí tñí nawíní síwiniñí aríkí siní miponípa ero yaríñagíá nání dñí ududí nero xwíyíapái nīseañwiráiro aiwí

⁵ Ámáyo mí ómómíximí éimigíniri nání nimóniri weníñí nerí ñweañomí —O pegíayo tñí síñí ñweagíayo tñí nawíní mí ómómíximí enforini. Omí wigí egíapí nání “Apí nání enwáriní. Apí nání enwáriní.” repíyí nīwiéra upíríá enagi seyíné ikayíwí seameararigíapí nání wáyí mīseainípaní.

⁶ Ayí rípi xixeni imóníníá nání xwíyíá yayí winípaxípi Jisaso ámá rixa pegíayo aí wá uríñiniginí. Pegíayí sípí siní xwíá tíyo niñwearóná egíapí nání Gorixo pírí umamonípipimí dání pegíá aiwí o wimónaríñípi tñí xixeni ámi dñí síxí umímóáná wiápínimeáfírixiniñí wá uríñiniginí.

“Gorixo seaiapíñípipimí dání pírániñí iníríxini.” uríñí nánirini.

⁷ Amípí níní rixa anípá imóníníá nání añwi e imónini. Ayínání Gorixomí xwíyíá rírimí nīwiríná pírániñí urípíríá nání nípíréaniri ero síñwí tñí ero éríxini.

⁸ Apí nero aí rípi añípaxí imóníñípirini. Ámá dñí síxí uyinarigíá wo wíomí íwí wíkaráná apaxí mé yokwarímí wíiaríñí enagi nání séríxímeáyí tñí dñí síxí nīyiniñíá xwapí ayá wí dñí síxí yiníríxini.

⁹ Xíxe nípemeáními úríxini. Xíxe nípemeáními numáná ríwéná aníñúmí ikaxí mirínípa éríxini.

¹⁰ Gorixo seyíné woxini woxini pírániñí meníríxiniñí xíxegíni imóníñí síxí seamímonípi rixa tígíayíné enagíá nání apimí dání arírí iníríxini. Bosíwí awiaxo xegí boso

wéyo íá umíriniþi tñi píráníþi yariniþa seyíné eni Gorixo wá niseawianiri xixegñi imóniþi seiapiniþi tñi axþi nero píráníþi arirá inírixini.

11 Xwiýfá xíoyáþi ripaxí imónírixiniri sixí umímonþi giýf giýf aþi xixeni rírixini. Arirá wipaxí imónírixiniri sixí umímonþi giýf giýf eni eániþi Gorixo e érixiniri weámixiniþi tñi wírixini. Seyíné Jisasi Kiraiso eni eániþi seaimixagi yarigáþi nipiþi dáni Gorixomi seáyi e umepífa náni aþi e érixini. Aniniþi inína seáyi e imóniri amipi niyoní seáyi e wimóniri epaxo, ayí orini. “E imóníwinigini.” nimónarini.

“Ríniþi nimearíná yayí seainíwinigini.” uriniþi nánirini.

12 Gí dñiþi sixí seayináyné, xeaniniþi iwamfó seaiwapiyipíri náni áma seaikáragiþi ríaniþi seanariniþi aí “Ríaniþi nene neanariniþi ríþi Jisasomi dñiþi wíkwíroarigí wíyo míwímeaariniþiriþi.” niyaiwiro dñiþi niyága mupani.

13 Kiraiso níñiriþi seáyi e imóniniþiþi piaumí inána dñiþi nífa bi onimiáþi míseainí xwapí ayá wí seainífa náni ríniþi omi wímeaniniþi seyíné eni axþi seaimeaariniþi náni yayí seainíwinigini.

14 Kiraisomi xídariniþi náni ikayíwí seamearánáyí, “Gorixo naní neaimixine enagwi náni rífa neaimeariniþi?” yaiwírixini. “Kwíyí Gorixoyáþi —Aþi seáyi e imóniniþiriþi. Aþi nene neakikayoníriþi?” yaiwipaxí enagi náni yayí seainíwinigini.

15 Seyínéya wo áma pikíxwíró enipimi dánirani, íwí enipimi dánirani, uyíniþi enipimi dánirani, mímáyfó enipimi dánirani, apimi dáni pírf umamóána ríniþi meaariniþi niwinirínáyí, “Ayí anani imóniniþiriþi.” niyaiwipani.

16 E niseariri aí segí wo “Kiraisomi xídariniþi náni oyá imóniniþíyí worini.” riniþiþi náni ríniþi meaariniþi niwinirínáyí, o ayá míwinípa nerí “Kiraisoyá yoí nioni eni wírininiþiþi?” niyaiwiri Gorixomi yayí wíwinigini.

17 Ayí ríþi náni seariniþi. Gorixo áma niyoní mí ómómíxímí enífa náni ríxa aþwi erini. Xegí imónigíáyó xámí ayo xwírixí umeníarini. Áma xíomi dñiþi wíkwíroariniþi waéne xámí níneaimeámána ayí áma xwiýfá Gorixoyá yayí winíþaxí imóniniþiþi pírf wiaikímí wiarigíáyó ayoyí apa arige wímeaníriþiþi?

18 Bíkwiyo re niriþi eániþiþi náni rariþini, “Áma wé róniþi imónigíáyí Gorixo sini yeáyí muyimixemeapa eními ríniþi nimearínáyí, áma Gorixomi ríwí umoro íwí ero yarigíáyí aga arige wímeaníriþiþi?” riniþiþi náni rariþini.

19 Ayínáni áamá Gorixo ríniní xe owímeaniri síhwi wínaríníyí naní imónínípiní nero “Nene neaimíxíño —O pí pí neararínípi xixeni símí e nítiníri neaiiarínorini. Píráníní neamepaxorini.” níyaiwiro omí wikwiárinírixini.

5

Jisasoyá síyikí imónígíáyo wípenweagíawami uríní nánirini.

1 Ayínáni Pitaoni —Nioni Kiraiso ríniní nímeari péaná síhwi wíniníá wonirini. O níknimí weapána seáyí e o imónínípi nioni ení o tñí nawini imónimífa nání imóniníá wonirini. Nioni ení síyikí Jisasoyá imónígíáyo wípenweámífa nání imóniníá woní enagí nání segí wípenweagíoyíné ení ríremíxí bí oseaimini.

2 Sipísipí pírániní mearígíáwa mearígíápa áamá Gorixoyá imónígíá soyíné tñí ñweagíáyo axípi pírániní umenweárixini. E neróná “Símeaxídí neaiarínagífa nání owianeyí.” míyaiwipa ero Gorixo wimónarínípimi dání níxídíro “Negí díní tñí owianeyí.” yaiwiro érixini. “Bí oneaiapíoyiníri arirá owianeyí.” míyaiwipa ero símí níxeadípenírinípimi dání arirá wiro érixini.

3 Soyíné seáyí e níwimóniro áamá Gorixo umenweárixiníri wéyo seaiaríníyo paimímí míwipa ero síwí naní ikaniní seipaxí imónínípi wíwapíyiro érixini.

4 Soyíné pírániní e nerónáyí, sipísipí mearígíá níyoní seáyí e wimóníño —O Kiraisorini. O síhání weapána áamá nífá neróná wiárí ní múrooro xopírárí níwiróná nígwí mearígíápa soyíné ení íná axípiníní níknímáná urí mimóniní bí meapírírini.

Íwí síkinoyíné uríní nánirini.

5 Íwí síkinoyíné ení seaipenweagíawami yeáyí wurínírixini. Gorixo áamá “Nioni seáyí e imóníníáonírfaní?” yaiwínarígíáyo pírfí mákímí nerí áamá “Nioni seáyí e mimóníníáonirini?” yaiwínarígíáyo wá wínaríní enagí nání noyínéni “Negí wí seáyí e níneaimónírnáyí, ananirini.” yaiwiro “Xínáíwanéniní nímonírane omíní owianeyí.” yaiwiro érixini.

6 Ayínáni Gorixo xegí ríxa nímonáná seáyí e neaimíxíwínigínirí “Síyikwíniní imóníníwápiane Gorixo xegí ení eániní tñí neamenweapaxorfaní?” níyaiwiro ínimi yeáyí wurínípoi.

7 O áamá xegí imónígíáyo pírániní umearíño enagí nání amípí seyíné ududí seainarínípi omí íkwíkwarímí wiayípoi.

⁸ Pusí sayí raioníyí ríníñípi nanwí roanímíníri nání awí nira waríñípa seyíné tñní mǎxí inarígíto —O, ayí oboríní. O axípi e seaimíníri yaríñagí nání síñwí tñní neróná síñwí mǎxí nero rófríxíní.

⁹ Seyíné níjía re imóníñoi. Séríxímeá xwíá rírí nírímíní ñweagíáyí ríníñí seyíné seaímeaaríñípa axípi ayo ení wímeaaríñí eñagí nání seyíné Goríxomi dñí wíkwíroarígíápi eñí síxí neámíxíniro obomí pírí mákíríxíní.

¹⁰ Ríná bí onímiápi nání seyíné ríníñí nímeámáná eñáná Goríxo —O wá aníñí miní neawianaríñoríní. Kiraiso ríxa níkíníri seáyí e imóníñípi seyíné ení o tñní ikárínígíáyíné eñagífa nání axípi imónífríxíníri wéyo íá seaumíñíño, ayí oríní. O seyíné íá seawearímixíri píraníñí síkíki seaomíxíri eñí síxí seaeámíxíri Kiraisomí xídarígíápi míváramopaxí seaimíxíri eníáríní.

¹¹ O aníñí íníná amípi níyoní seáyí e wimóníwínígíní. “E imóníwínígíní.” nimónaríní.

¹² Nioní Sairaso —O negí nírixímeá dñí unwírárípaxí imóníñí woríní. O sañí nínírápíri ríwamíñí nearíñípímí dání nioní xwíyíá onímiá rípi eñí rírémíxí seairí áwaní “Goríxo wá níseawianíri seainípi aga xixení apíríní.” searíri yaríñíní. Nioní searíápi dñí íá níxíriro eñí neáníri ñweáfríxíní.

¹³ Jisasoyá síyikí imónígíá Babironíyo ñweagíáyí —Ayí seyíné tñní nawíní Goríxo íá seayamíxáríñíyífríní. Ayí yayí seawárenaparíñoi. Gí íwí Mako ení yayí seawárenaparíní.

¹⁴ Sewaníñíyíné yayí níníroná xwioxíyo dání yayí óf eánenífríxíní. “Kraiso tñní nawíní ikárínígíá níyínéni oyá dñíyíyo dání níwayíroníro ñweáfríxíní.” nimónaríní.

Payí Pitao ríwíyo eañnarini.

Payí rina áma Jisasomi dñjí wíkwíroarigfá wí enj nimóniro ñweagfáyí nání Pitao ríwíyo eañnarini. O Jisaso wiepisagowa worini. Jisaso rixa añnamí nipeyimáná xwiogwí rixa obaxí nípwemáná enáná mimóní uréwapiyarigfáyí obaxí Jisasoyá siyikí imónigfáyo níwímearo xejwíni xejwíni re urarigfápi nání, “Jisaso xwiogwí obaxí yómñjí néra nurí nání ámi níweapínfámani.” urarigfápi nání Pitao arfá níwirí ayí mimóní uréwapiyarigfáyí urarigfápi ríwímíni mamoro Jisaso neaímeañj mfkone uríñwápí aññj íá xíríro éfrixíníri payí rina níriri eañrini. Pitao xómí Romíyo dání píkífrí añwí e enáná eañrini.

1 Saimoní Pitaoní —Nioní Jisasi Kiraisoyá xínáinññj nimóníri omñj wíiri wáf wurímeiri yaríñwáyí woníriñí. Nioní payí rina seyñé Goríxoyá dñjí tñní dñjí wáf wurímeiaríñwáone íá níxírírane wíkwíroaríñwápi íá níxíríro wíkwíroarigfáyíñé nání —Seyñé wé rónñj Jisasi Kiraiso —O negí Nwíá imóníri yeáyí neayimíxemeaaríño imóníri enjorini. Seyñé wé rónñj o imóníñjípimi dání dñjí wíkwíroarigfáyíñérini. Seyñé nání payí rina nearí mónaparíñni.

2 “Níjía seyñé Goríxo tñní negí Áminá Jisaso tñní awaú nání imónigfápimi dání Goríxo wá ayá wí seawianíri seyñé níwayíróniro ñweapíri nání ayá wí seaiiri éwínigíni.” nimónarini.

“Goríxo e imónírixíníri íá yiyamíximí neaiñenerini.” uríñj náníriñí.

3 Nwíá imóníño xegí enj síxí eáníriñjpi tñní xixeni nerí amípi nene dñjí níyímññj imónírane síwí áma omí píránñj níxídiróná epaxípi erane yanfáwá nání imóníñj nípiñí rixa neaiapíñrini. Apiaú e yanfáwá nání níjía o —O seáyí e imóníri síyikwí míní íkwíráññj imóníri enjípimi dání nene ení axípi imónírixíníri wéyo íá neaumíriñjorini. Níjía o nání xixeni imóníñwápimi dání amípi apí neaiapíñrini.

4 O seáyí e imóníri síyikwí míní íkwíráññj imóníri enjípimi dání “E e níseaiimíárini.” nearíñjpi —Apí seáyí e imóníri ayá tññj imóníri enjípíriñí. Apí rixa neaiñjriñí. Áma píkianíro yaríná nurakínárimí warigfápa íeapá áma xwíá tíyo ñweañwáene níneainírná xwírfá

neaikixear+ñj+pimi dáni nurakínar+imi uro Gorixo imón+ñj+pa axípi imón+ro epí+rfa nán+ e neaiñ+r+ni.

⁵ Nene o imón+ñj+pa axípi e imón+ñ+r+x+ni+ri api n+p+ni+ e neaiñj+ enag+ nán+ seyñé rfwf s+wfá miyí n+r+kwín+ro s+ni+ dñj+ niw+kwíroróná wé rón+ñj+ ero wé rón+ñj+ neróná Gorixo áamá xfoyáy+ e éf+r+x+ni+ri wimónar+ñj+pi nán+ píran+ñj+ njfá imón+ro

⁶ api nán+ njfá nimón+róná n+p+reán+ri+ ero n+p+reán+ri+ neróná sipí seaimeaar+ñj+pimi xwámám+ wiro xwámám+ niwiróná s+wf+ áamá Gorixom+ píran+ñj+ ni+x+d+iróná epax+pi+ ero

⁷ api neróná sér+x+meáyo ayá ur+mi+x+ro ayá nur+mi+x+iróná áamá niyon+ dñj+ sipí wiro éf+r+x+ni+.

⁸ Ayf r+pi+ nán+ rar+ñ+ni+. Seyñé nion+ “E e éf+r+x+ni+.” searfá api tñ+ni+ xixeni nepa nero sayá nim+xa nurónáy+, s+wfá rén+ñj+ inar+ñ+oi, “Njfá nene negf Ám+ná Jisas+ Kiraiso nán+ imón+ñ+wápi surf+má wí mimón+ni+. Íkfá ná miwé oxf roar+ñj+yf+n+ñj+ mimón+ñ+w+ni+.” s+wfá éniñj+ inar+ñ+oi.

⁹ Ayf r+pi+ nán+ en+ rar+ñ+ni+. Áamá “Gorixoyaéner+ni+.” n+r+ni+ro aí nion+ searfá api miyar+gfáy+, ayf fwf enj+ná yagfá Jisaso yokwar+m+ wiiñ+pi+ nán+ r+xa dñj+ arfá nikeamoro nán+ áamá sñ+w+ agw+ upár+gfáran+, sñ+w+ supár+gfáran+, imón+gfápa axípi imón+ñ+oi.

¹⁰ Ay+nán+ gf n+r+x+meáy+ñé, seyñé “Gorixo nene ía yiyam+x+m+ n+neair+ ía neaum+r+ñ+enerfani+?” niyaiwin+ro ip+món+pi+r+ nán+ nion+ searfápi an+ñj+ niyax+d+ro píran+ñj+ éf+r+x+ni+. Ayf r+pi+ nán+ rar+ñ+ni+. Api ía ni+x+ro néra nuróná wí nóreamioap+r+ámani+.

¹¹ Seyñé nion+ searfápi ía ni+x+ra nuro xixeni nerónáy+, negf Ám+ná Jisas+ Kiraiso, yeáy+ neayim+x+emeaar+ñ+o xegf xwioxfyo an+ñj+ ín+na neameñ+wean+fe páwiáná yayf ni+seamerf+na aga yayf óf seaeán+n+fárin+.

¹² Ay+nán+ seyñé nion+ agw+ searfápi nán+ r+xa njfá imón+ro xw+yfá nepax+ñj+ imón+ñj+ none searéwap+iyiñ+wápi xaiw+ ía x+r+ro yar+ñ+agfá aiwi seyñé api nán+ dñj+ seain+n+fa nán+ ín+na dir+r+ oseaiyim+n+ri+ nán+ ip+món+ñ+ni+.

¹³⁻¹⁴ Ayf r+pi+ nán+ searar+ñ+ni+. Negf Ám+ná Jisas+ Kiraiso áwanj+ n+r+ñ+pi+ tñ+ni+ xixeni gf dñj+pi+ n+n+wár+mi+ unfá anwi+ e enag+ nán+ s+ni+ gf dñj+pi+ n+n+wár+mi+ mupa enj+m+ xw+yfá api seyñé ámi dñj+ s+x+ oín+poy+n+ri+ dir+r+ seaim+ nán+ “An+ñj+ min+ ni+sear+r+ñáy+, nañ+r+ni+.” nimónar+ni+.

¹⁵ Ayf r+pi+ searar+ñ+ni+. Nion+ r+xa peñámi rfwfyo xw+yfá searfá api ámi dñj+ yaikiropaxf imón+pi+rfa nán+ an+ñj+ min+ sñ+w+r+fán+ñj+ niyax+d+ri+ osear+m+n+ri+ rar+ñ+ni+.

“Jisaso nikfniri roñáná winñwáonerini.” urñf nánirini.

16 Negí Áminá Jisasi Kiraiso ení neániri weapínfápi nání áwaní nisearíranéná negí dñf tñi bí mīsearñwanigini. Piyñf ikayf wí áamá wigí dñf tñi éwapínarígfápi bí eni mīsearñwanigini. Xfo níkniri ñweañáná sñwí winarorñwáone searñwanigini.

17 Ayí rípi nání seararñini. Negí ápo Gorixo omi seáyí e numfeyoari wé ikwianwíyo nñwiráriríná xfo, ikñígfá nñyoní seáyí e wimónñjo aññnamí dání re rinénarññinigini, “Gf dñf sixf uyíñá ro nání aga yayí seáyími dání ninarini.” rinénarfagi

18 none dñwí ñwáfipimi o tñi nñwearingéná newanñjone arfá tñyo dání arfá e winñwanigini.

19 None api searñwáone aiwí xwíyíá Kiraiso nání wíá rókiamoagfáwa nñriro eagfápi —Api añipaxí “Neparini.” yaiwipaxí imónñpñrini. Xwíyíá api eni tñwaénerini. Uyíwí sfá yinñfimi wíá okímixarñfpa wíá rókiamoagfáwa nñriro eagfápi axípi rñwíyo imónñfápi nání wíá neaokímixiyimñiri nání neaññarñgí nání smñmanñyo tññrñxini. Awa nñriro eagfápi Jisaso ámi nñweapírná wíaññf nóga unfe nání uyíwñññf wíá neaokímixiya unfárini. Íná ímiáonñf weparñgí nñwiníranéná xwíyíá xfo weapínfápi nání rinñfpi negí xwioxíyo dání wíá neaokímixínfárini.

20 E niseariri aí rípi nání “Ayí neparini.” yaiwíñrñxini. Wíá rókiamoagfáwa nñriro Bìkwíyo eagfápi bí negí dñfyo dání “Mfkkf apí nání iyí rñrñññ?” yaiwipaxí mimónini.

21 Wíá rókiamoagfáwa nñriro nearíná áamá wayá dñfyo dání nñriro meá Gorixoyá kwíyípi ukíkayóyo dání xwíyíá oyápiñi nñra ugíá enagí nání seararñini.

2

“Mimónf searéwapiyarígfáwami Gorixo pñrñ umamonfárini.” urñf nánirini.

1 Eníñá arfowéyí wí mimónf wíá rókiamoarígfáwa nimóniro wigí áamáyo yapí uréwapiyagfápa axípi segí imónígfáyí wí mimónf searéwapiyarígfáwa nimóniro ínñmi nimónmáñá xwíyíá nepa mimónf áamá nñxfdiróná xwírfá ikixénipaxí imónñfpi nisearéwapiyiróná Ámináo nñperñfipimi dání ayo uroyíronñf enagí aí omi rñwí umopírfárini. E nerñfipimi dání apaxí mé wiárf xwíyíá meárñpñrfárini.

2 Uyíñí yapí searéwapiyarñro epírfáyí epírfá axípimi segí áamá obaxí xfdípfárini. E yaríná áamá Jisasomi

dijí mīwīkwīroarīgáayí óí Gorixomī nepa xixenī xíđipírī imóniñyī nánī ikayíwí mearīpíríárīnī.

3 Ámá yapí seaīwapīyanīro epíríayí sīñwí íwí winárarīgáayí enagíá nánī yapí nīseaīwapīyirīñpīmī dání segí amípí íwí searāpíríárīnī. Xwīyíá Gorixō eníná dání “Ayo xwīyíá numeáriríná e wikáríimīgīnī.” yaiwiáragípi sīnī piyíá mīwenīnī. “Xwiríá nīwikīxeríná e wikīxéimīgīnī.” yaiwiago sá mīwenīnī.

4 Ayí rīpī nánī seararīñī. Eníná añínají wa íwí éáná Gorixō axípi xe ámī ámī éríxīnīrī sīñwí mīwīnī mīmenīñwí meárīnīpírīe nīmamówárīríná sía xío pírf umamoníayī nánī sirírīkí sía anīñí yinárīñīñyómīnī wárīñīnīgīnī.

5 Ámá eníná xwíá rírīmī nīñwearóná rīkīkírío yagíá nīnī enī Gorixō xe anīñí e nero ñweáírīxīnīrī sīñwí mīwīnī xwíríá nīwikīxeríná xíoayá dijí tīnī iniīgí waxí nīróga nīwiápnīmearī ayo nīpíkīrī aiwī Nowaomī —O ámá ayí ayo “Wé róniñí imóniñí Gorixō wimónarīñpī apíríanī?” oyaiwípoyīnīrī wáí uragorīnī. Omī tīnī xegí ámá wé wíúmī dāñí waúmī tīnī Gorixō yeáyí wimīxīmeanīñīgīnī.

6 Eníná ámá añí Sodomī tīnī Gomora tīnī apiaúmī ñweaagíayo enī Gorixō xwīyíá numeáriríná “Sīnī bī tīnī ñweapaxíyīmanī.” nīyaiwirī añí apiaúmī ríá mamówáráná ríá nīnowárīrī uráwīnī imóniñīñīgīnī. Gorixō e nīwikárīrīñpīmī dání ayí tīñí e íná dání ámá xío wimónarīñpī mīxíđarīgíayo sīñwepīgí nīwirī nene enī axípi neaīmeanīgīnīrī éf owinīnīrī erírí wīñīñīgīnī.

7 Ámá añí apiaúmī ñweaagíayo e nīwikárīrī aiwī Rotomī —O ámá wé róniñí worīnī. Ámá añí apiaúmī ñweaagíayí rīkīkírío ayá wí yarīñagíá nīwīnīrī nánī dijí ríá uxenōrīnī. Omī enī Gorixō yeáyí wimīxīmeanīñīgīnī.

8 Ámá wé róniñí o ámá ayí tīnī nawīnī nīñwearíná ayí ríá kíroarīgíapi sīñwí wīnīrī aríá wirī neríná sía ayí ayo íkīnīñí sīpí wirī dijí ríá uxerī yagí enagí nánī rarīñīnī.

9 Gorixō sīñwepīgí e e yayīñí enagí nánī nene ananī dijí re yaiwīpaxírīnī, “Ámīnáo ámá xío wimónarīñpīmī xíđarīgíayo íwí éríxīnīrī wikárarīgíapīmī dání ananī yeáyí wimīxīmeapaxírīnī. Ámá wé róniñí imóniñpī mīyarīgíayo sía xío ámá nīyonī mí ómómīxīmī eníayī tīñí e nánī ananī pírf numamóa nurī awí umenñweapaxírīnī.

10 Ámá sīwí piaxí weánīpaxí imóniñí íeapá winarīñpī oyaneyīnīro nīponīga uro seáyí e umenñweagíayo paimīmí wīro yarīgíayo añīpaxí sía ayí tīñí e nánī pírf numamóa nurī awí umenñweapaxírīnī.” Nene e yaiwīpaxírīnī.

“Mimóní searéwapiyarigfáwa sipí rípi rípi yarigfáwarini.” uríñf nánirini.

Mimóní searéwapiyarigfáyí “Nioní arfki yarfná apí nímeaníreníñoi?” m+yaiwí ayá nepearímáná wigí dñj tñni níxídro aññají seáyí e wimónígíáwami ikayfíwí nu-meariróná eñj óf bí yarigfámani.

11 E yaríñagfa aí aññajowa —Awa áamá ayfya eñj síxí eánígíapimi seáyí e wimónígíáwarini. Awa seáyí e níwimóniro aí Ámínáoyá síñwí tññf e dání xwíyfa nux-ekwfmoríná ikayfíwí bí umeararígíámani.

12 Áamá ayf nanwfníñf imóníñoi. Nanwfyf wí dñj neñwíperí mimoníyfrini. Sa áamá fáf níxero píkipírfá nání miaríñyfrini. Nanwfyf dñj rfáf níxeyánirí yaríñfpa áamá ayf ení axípi e nero amípi ayf majfá imónígíapi nání ikayfíwí meararígíá eñagí nání áamá nanwfyfo píkiarígíapa áamá ayo ení Goríxo wanfnímíxínfáriní.

13 E yarfná áamá omíñf egfápi nání nígwí meararígíapa áamá ayf ení axípi wigí sipí egfápi tñni xixeni wímeanfáriní. Ikwáwíyíná aí pí pí feapá winfípi sa “Ímf tñni oyaneyí.” níwimóniro yayf néra warígíayfrini. Ayf seyfné tñni nawíni nerímeáníro aíwá sfañf níñiróná wigí feapá winaríñfpi ayá wí nero seyfné síyikwfníñf níseaxénirí nání ayá onímíá míseainaríñfíni.

14 Apíxí í í tñni fwf oinaneyinirí ero fwf nání wimónaríñfpi wí mívaramó ero yarígíayfrini. Áamá Jisasomí dñj níwíkwírooro aí síní nípíkwíni dñj aumaúmí minígíayo nene yaríñwápa axípi oépayinirí wipiomeararígíáriní. “Ámáya amípi apí nioní meapaxípirini.” níyaiwíro éwapígf inarígíá eñagí nání Goríxo “Ríxa xwírfáf wíxíxémígní.” ráriníyfrini.

15-16 Ayf óf Goríxo oxídfpoyinirí wimónaríñfyimí pñni níwiárimí xaríxarfníñf néra xenwfminí nuro nání eñíná sipí wfáf rókiamoagf Beramoyí rññño —Omí xano Bioríni. O yagfípimí ikaníñf yarígíáriní. O nígwí nání aga ayá wí níwimónirí nání “Pí pí sipí imóníñfpi aí nerfná nígwí nímeari nání ayf ananí emfíni.” yaiwiagorini. O áamá wo ríxíñf re uráná, “Isíreríyí Goríxomí rfwf número ñwfáf xegf bí imóníñfípimí xídfírfí nání ikayfíwí tñni uramíxeí.” uráná o “Nígwí meámínirí nání ananí sipí apí oemíni.” yaiwíarfná dogí xwíyfa nání níjáf mimóníñf aí wo áamá xwíyfa nírfírfíñf axípi nírfírfí míxí nurírfí wfáf rókiamoaríño dñj rfáf níxeyánímáná “Oemíni.” yaiwíaríñfpi pfrí wíalíkímonígníni.

17 Áamá ayf inígf símíñf ná mívé yeáyf yáríñfyfníñf

imóniro kipiní niyiríná agwí kíkíá yáraná iniá ná meá ámi iminí nípipemí warinípaniní imóniro enagá náni siririkí aniní sía yináriníyí ayí nání ríxa aniní meaxáríto yárinini.

18 Ayí rípi nánirini. Ámá ayí “Nioní pí pí nínimóniríná ananí emíini.” niro weyí e nímearinirínipimi dání ámá óf xerwíminí núfasaná píní níwiárimí Jisasomí diní wíkwíroarigíáyí tñní iwamíto kumíxinaniro yarigíayo wíwapíyarigíáriní. Íwí nene yarínwápi axípi oépoyinirí wípiomearo íeapá wíwaniníyí wíwíipimi dání sipí oépoyinirí wíwapíyiro yarigíáriní.

19 Níwipiomearíná íwí wíwaniníyí yarigíápi gwí fániní uxírariníagí aí mimáyo dání re seararigíáriní, “Seyíne nene yarínwápa axípi neróná wí gwí fániní seaxirípaxí menini.” seararigíáriní. E searariníagí aí ámá íwípi nání aniní mírogwíniní naniríná ayí ríxa gwí fániní uxírariníagí nání rarínini.

20 Ámá negí Áminá Jisasi Kiraiso —O negí yeáyí neayimíxemeaarínorini. Ámá o nání nijíá imónigíápimi dání síwí amípi xwíá tíyo ñweagíayo piaxí weánariníipimi níwíalíkiárimí numáná ámi axípi nero nání apimi gwí fániní uxírariníáná nerónáyí, ayí sipí ríwíyo imónipíríápi xámí imónigíápi tñní xixeni imónipaxímaní.

21 Ámá ayí óf wé róniní imóniníyí nání síní nijíá mimónipa nero síñwiríyí, sipí ayá wí wímeámínirí enípi wímeapaxí aiwi óf wé róniní imóniníyí nání nijíá nimónimáná sekaxí ayá tñníní none seariníwápi níwíalíkiro ríwíminí mamoarigíá nání sipí imóniní ámi bí tñní ná seáyí e wímeaníáriní.

22 Ewayí xwíyá nene íníná re rínariníwá rípiáú tñní xixeni yarigíáriní, “Síwí xwíríá nídarímáná ámi nurí manariníriní. Odípi ámá wayí píraniní niroárimáná enáná ámi xwírínwíyo gínií inariníriní.” rínariníwápiáú tñní xixeni yarigíáriní.

3

“Jisaso ámi níweapíníáriní.” uriní nánirini.

1-2 Gí diní síxí seayínáyíne, xwíyá wíá rókiamoagíáwa —Awa Gorixo “E éríxiní.” wimónariníipini oyaneyinirí yagíáwarini. Awa eníná niro eágíápi tñní sekaxí amípi Ámináo, yeáyí neayimíxemeaaríno riní wáí wurímeiarínwáone seariníwápi tñní xwíyá apí seyíne ámi diní síxí níniro píraniní omópoyinirí dirí seaimí nání eníná payí wína nearí mónapínaniginí. Agwí ení axípi nerí ámi wína nearí mónaparínini.

³ Xwiyá napa imóniñí rími rípi nání “Ayí anipaxírfani?” yaiwírixini. Sía yopariyí tñíná áamá ríperírfí seamepírfáyí seyíné wé róniñí yariñagá niseaníro wigí feapá winariñípi níxídiro nání ríperírfí niseamero

⁴ re searípírfáriní, “Segí mimáyo dání ‘Ámi níweapímírfáriní.’ seariñíyí ríxa ná gi weapariní? Negí ápowa ríxa pegíami aiwí amípi xwíarí tñí anína tñí iwamíto imóniñe dání imóniñíyí sini axípi imóniñagí nání searariñwini.” searípírfáriní.

⁵ Ríperírfí e nísearíroná rípi nání diñí aríá ikeamopírfáriní. Enína Goríxo xwiyá ráná anína imónírfí xwíarí iniigíyo dání nimónírfná iniigíyo ínimí eje dání síñáni imónírfí eníriní.

⁶ Iniigí tñí ení Goríxo xwíá íná imóniñírfí “Xwírfá oikíxení.” ráná iniigí waxí níroga níwiápínimeari áamá xwíarími ñweagíáyo anínimíxiniñí aiwí api nání aríá níkeamoro ríperírfí searípírfáriní.

⁷ E neríñí aiwí anína tñí xwíarí tñí agwí ríná imóniñípiáú xwiyá axoyápiimi dání ríá níwíniñiniñí ráriniñí. Sía áamá xíto wimónariñípi mífídarigíáyo xwiyá numeárfí wanínimíxiniñíyi imóníe nání ráriniñí.

⁸ E nerí aí diñí síxí seayíñáyíné, seyíné searími rípi nání ríwí mukínimopani. Goríxoyá síñwíyo dání xwiogwí 1,000 nípwerí aí sía ná wíyiniñíñí óraríñírfini. Sía ná wíyini níorírfí aí xwiogwí 1,000 níñí pwearíñírfini.

⁹ Ámináo noneyá mimáyo dání “Ámi níweapímírfáriní.” neariñípi nání áamá wí “O ríxa míweapí yómíñí yariñí.” yaiwiarígíápa axípi e míyariniñí. Nene nání weníñí nerí ñweani. Yómíñí ayí rípi nání yariñí. Áamá wí maníñipa ero níni wigí íwí yariñírfí ríwímini mamoro éríxiniñí nání síni yómíñí yariñí.

“Xwíarí tñí anína tñí ríá nowárinírfáriní.” uríñí nánírfini.

¹⁰ E nerí aí sía o ámi níweapíñífa nání Ámináooyá riniñíyí “Áamá íwí meáminiñí ríá baríni?” míyaiwí maiwí ñweanáná wímeariñípa sía ayí ení axípi e seáimeanírfáriní. Sía ayí aní pírfí íwí tñí ríá níniñí anípa imónírfí amípi aní pírfíyo dání wíá ónaríñíyí níni rímiñeniñwí neánírfná ríá nowárfí xwíarí tñí amípi xwíáyo yariñíyí tñí níni ríá níniñí yayímí yowárfí enírfáriní.

¹¹ Api nípiñí ríá e nowárfíñí enagí nání seyíné áamá Goríxo wimónariñípiimi xídiro wé róniñí imóniñípiñí ero yariñíyí yapí nimóníro axípi éríxiniñí.

¹² E nerónáyí, sía Goríxo Bíníá riniñíyí “Gíná parímonírfáriní?” níyaiwíro aníni ayí rírfíxáñíñí nero

Payí Jono xámi eañnarini.

Payí rina Jisasoyá siyikí imónigfáyí nání Jono xámi eañnarini. O Jisaso wiepisagowa worini. Jisaso rixa aññami nipeyimáná xwiogwí aga obaxí nípwémáná eñáná Jono niñweañsáná rixa xweyaní nerí añí yoí Epesasiyo niñweámáná payí rina eañnigini. Ayí Gorixomí dñí síxí uyarigfápa xixe dñí síxí yinírxinirí níriri earí mimóní uréwapiyarigfáyí rarigfápi arfá m+wipa érxinirí níriri earí eñnigini. Mimóní uréwapiyarigfáyí re rarigfápi nání, “Wará nene inñwápi sípi inñagwi nání Jisaso xwáfayo nemeríná nepa ámá mimónagfirini.” rarigfápi nání nijfá nimóniri “Jisaso nepa ámá nimónimáná emeagfirini.” uréwapiyimniri ení níriri eañnigini.

Dñí niyimñí imóniñpi ámáyo umímoarñjo nánirini.

¹ Iwamfó xwáfari tñi añña tñi imixinñina eño nání —Omí arfá wirane negí síñwí tñi tñi winirane síñwí winaxfdirane wé tñi fá xirirane eñwáorini. Xwiyfá dñí niyimñí imóniñpi nání neaíwapiyinorini.

² Dñí niyimñí imóniñwápi nání síxí neamímoarñorini. Xegí símimaní síwá neainfagi síñwí winñwá eñagi nání neaímeañí mfkone dñí niyimñípi nání mfkí ikiño nání — O eñiná dání íniná ápo Gorixo tñi nawíní ñweagfío xegí símimaní síwá neainñorini. O nání xwiyfápi sopiññiñí niworane wáf seararñwini.

³ Seyné tñi aga nawíní xiriniñwaéne imónirane dñí axípiñí nawíní xirirane yanfá nání síñwí winirane arfá wirane eñwá nání wáf seararñwini. None aga dñí ná bñi nimónirane xiriniñwáwá, ayí ápo Gorixo tñi xewaxo Jisaiso Kiraiso tñi awá eñagi nání seararñwini.

⁴ Dñí nífá nñeainírná bí onímiápi mñeainí aga seáyi e neainírná nání rfwamiñí rípi nearí seaiapowárarñini.

“Wfá ókíñje emérxini.” urñí nánirini.

⁵ Xwiyfá Jisaso yaní neaiapowárfagi arfá winwá wáf seararñwápi, ayí rípiñini. Gorixo wfánñí imóniñorini. Onímiápi bí aí sfá miyíkinñorini.

⁶ Ayínání nene “O tñi nawíní xiriniñwaénerini.” níriniñe aí maní nñwíkirane sfá yíkinñe nemeranényf, yapí rarñwini. Nepaxñí imóniñpi wí mñyarñwini.

⁷ E nerí aí nene uyínií bí mé wfá ókíñje xfo ñweañípa nene ení wfá ókíñje nemeranényf, xfo tñi nawíní aní xiriniñwaéne imónirane xfo nene naní imónanfá nání ragí

xewaxo Jisaso niperfna punfpimi dani fwf nfpini yarihwapi nani igfanijf neaeamori yarijfrini.

8 Nene “fwf bi miyarihwaenerini.” niriniranenayf, newanijene yapf ewapfnarihwini. Nepa imonijfpi bi fa mixirarihwini.

9 E nerf ai nene xfoya arfa eje dani fwf yarihwapi nani waroparf niniranenayf, o dijf uhwiraripaxf imonijfpi tfin xixeni eri we ronijf imonijfpi tfin xixeni eri yariho enagf nani anani fwf yarihwapi yokwarimf neaiiri uyfnif yarihwapi nfpini igfanijf neaeamoiri yarijfrini.

10 Nene “fwf bi menjwariini.” niriniranenayf, “Amá nfin fwf yarijfarini.” rijomi yapf rarijonijf wimixaniri yarihwini. Xwiyfá o nearijfpi bi fa mixirarihwini.

2

1 Gf niaiwfpiayné, fwf mepa érxiniri rfwamijf rpi seyfné nani earijini. E nerf ai wiene fwf nerfnayf, arira neaiariho apo Gorixo tfjf e nromána yokwarimf owiiniri neauriyarini. Wé ronijf o, ayf Jisaso Kiraiso nani rarijini.

2 O xewanijho niperfna ridiyowanijf niniri xano Gorixomi niwiapemixiri nani negf fwf yarihwapi yokwarimf neaiifá nani imonijporini. fwf nene yarihwapi marfai, fwf amá xwfá riri nirimini amf gimi hweagfayf yarijfarini nani eni niwiapemixiri nani yokwarimf wiifá nani imonijporini.

Amá Gorixo tfin ikarinigfayf epaxfpi naniirini.

3 Nene xfo sekaxf nearijfpimi nixdiranenayf, woni woni dijf re yaiwinipaxenerini, “Nioni o nani nepa nijfa nimoniri o tfin nawini ikarinijayf wonirfani?” yaiwinipaxenerini.

4 Amá wo “Nioni o nani nijfa nimoniri o tfin nawini ikarinijanonirini.” niriniri ai sekaxf nearijfpi xixeni miyarijho enanayf, yapf rarijfrini. Nepa imonijf Gorixo nearijfpi fa xirarijmani.

5 E nerf ai xwiyfá Gorixo nearijfpi go go nixdirfnayf, omi urapi nerf dijf sixf muyi aga xixeni piranijf dijf sixf uyini. Nene api neranena “Gorixo tfin nawini ikarinijwaenerfani?” yaiwinanfwni.

6 Amá wo “Nioni Jisaso tfin nawini kumixinigwfi wonirini.” nirinirfnayf, Jisaso xwfá tfo nemerfna xano wimonijfpi nfpini yarijfa axfpi ewinigini.

7 Gf dijf sixf seayinjayfné, “O sekaxf sijf bi niri rfwamijf eariini.” miyaiwipani. Iwamfo imonijfina dani

sekaxí Jisaso rihí seyíné nijá imónigápi —Api xwiyá seyíné aríá wigápirini. Api nani niriri eaarini.

⁸ E niseariri ai sá yinihipi rixa nideaxa nuri wá ónarihípa Jisaso xewanijo neaiwapiyihípi rixa ónarihagi nani nioni “Sekaxí Jisaso rihípi sihí imónini.” searipaxirini. Xami xewanijoyá sekaxipimi nixdri yarihagi winirane agwi seyíné nixdri yarihagá seanirane nerane nani “Xwiyá api nepaxihí imónihípirani?” yaiwiarinwini.

⁹ Áma wo “Nioni Jisaso neaiwapiyihípi nixdri wá ókiye emearihá wonirini.” niriniri ai xexirímeáyo símí tñi niwirináyí, siní sá yinihímihi hweani.

¹⁰ Áma Jisaso neaiwapiyihípi tñi xixeni nerí xexirímeáyo dihi sixí uyarihí go go, ayí wá ókiye nihweari nani xexirímeáyí óreamioapaxí wí wíwapiyarihímani.

¹¹ E nerí ai xexirímeáyo símí tñi wiarihí go go, ayí sá yinihínihi imóniye hweari ahí emerí nerína xegí sihwíyo sá uyinihagi nani xfo gimí nani warihí majá imónihorini.

“Ayí rípi nani niseariri ríwamihí eaarini.” urihí naniirini.

¹² Niaiwípiayíné, Jisasi Kiraiso neaihipimi dani segí íwí yarigápi Gorixo rixa yokwarimí seaihi enagi nani apiayíné nani niriri ríwamihí eaarini.

¹³ Ámináoyné, soyíné iwamíó imónihina eno tñi nawini ikáriniro nijá imóniro enagá nani soyíné nani niriri ríwamihí eaarini. Áma siwaríá rigíoyíné, soyíné sipi imónihomi —Ayí oboyi rinijo nani rarihini. Omi rixa xopirarí wíá enagi nani nioni soyíné nani niriri ríwamihí eaarini. Niaiwíyíné, seyíné ápo Gorixo tñi nawini ikáriniro nijá imóniro enagá nani seyíné nani niriri ríwamihí eaarini.

¹⁴ Ámináoyné, soyíné iwamíó imónihina eno tñi nawini ikáriniro nijá imóniro enagá nani soyíné nani niriri ríwamihí eaarini. Áma siwaríá rigíoyíné, soyíné Jisasomi nuxdíroná ení sixí eánro xwiyá Gorixoyápi aumaumí iniro sipi imónihomi xopirarí wiro egá enagi nani soyíné nani niriri ríwamihí eaarini.

¹⁵ Seyíné amípi sipi xwá tño dánh yarigápiimi dihi sixí muyipa ero amípi nini xwá tño weníyo dihi sixí muyipa ero érixini. Amípi xwá tño dánh yarigápiimi go go dihi sixí nuyirináyí, ápo Gorixomi dihi sixí muyinini.

¹⁶ Ayí rípi nani searini. Amípi xwá tño dánh yarigápi íwí nani íeapá winarihípirani, sihwí íwí winarigápirani, “Amípi xwé tñáonirani?” niyaiwiniri

seáyi e menarigfápiranti, api nipiini ápo Gorixoyá diñyo dani yarigfámani. Sipí xwíá tño dñf imóniñf yarigfá enagi nani searariñini.

17 Amipí sipí xwíá tño dñf yarigfápi anipá nimóga urí feapá niwiniri “Api nioniyá enána ananirini.” yai-wiarigfápi api eni anipá nimóga urí enfá enagi aiwi áma Gorixo “E érixini.” yaiwiariniñpimi xfdarigfáyf anipá wí mimóni anihf ininá ñweapírfá enagi nani amipí xwíá tño enñpimi diñf síxí muyipa érixini.

Áma Kiraisomi xopírarf wianiro yarigfáyf yapf wíwapiyipírixiniñf urihf naniñf.

18 Gf niaíwífné, sfá yoparfyf imóninína ríxa rínarini. Eniná dani arfá re wiñwápi tñf xixeni “Áma Kiraisomi xopírarf wiminiñf yarinho ríxa niñiníarini.” arfá e wiñwápi tñf xixeni agwí ríná áma Kiraisomi xopírarf wianiro yarigfáyf ríxa nimóniro ñweaño. Ayf ríxa nimóniro yarinhagfa síñwí niwinirane nani “Sfá yoparfyf imóninína ríxa rínarfani?” yaiwiñwini.

19 Áma ayf xámi none tñf nawini nerimeánayirane aí nepa none tñf nawini mimónipa nero nani pñf niñeawiárimí ugfáyfñf. Ayf nepa none tñf kumixiniñwáyf nimóniro síñwíryf, none tñf anani ñweaaníro egfáñf. E nerí aí “Ayf negf imónigfáyf wí menini.” yaiwianí nani pñf niñeawiárimí ugfáñf.

20 Seyfné ayfñihf imónigfá wífnémani. Gorixoyá kwíyfpí ríxa seaainihfyfné enagfa nani xwíyfa nepaxihf imónihfpí nani seyfne ríxa niñfáñf.

21 “Nene sini majfá imónihgawi nani rfwamihf rípi neari mónaparini.” ríseaimónarini? Oweoi, seyfne ríxa niñfá nimóniro “Xwíyfa nepaxihf imónihfpí fá niñiriniñpimi dani wí yapf rífaxf menini.” niñfá e eni imónihgafa nani rfwamihf rípi eariñini.

22 Xwíyfa yapf rariño, ayf gorini? Amipí wí nani rariño marfái, sa “Áma yeáyf neayimixemeanfa nani Gorixoyá diñf tñf arfowayá xwíá piáxyo dani iwiaronfoyf rariñwáo Jisasomani.” rariño, ayf orini. Kiraisomi xopírarf wiminiñf yarinhorini. Xanomí tñf xewaxomí tñf niwaúminí rfwf umonoriñf.

23 Áma giyf giyf xewaxomí rfwf numorfnáyf, ayf xanomí eni rfwf umoariño. Gíyf giyf xewaxo nani “Yeáyf neayimixemeanfa nani uowárenapiñorfani?” niyaiwiro numíminífnáyf, ayf xanomí eni umíminariño.

24 Seyfné xwíyfa Jisaso nani iwamfó dani arfá wigfápi pñf mñwiáripa nero diñf fá xirírixini. Aga xixeni e nerónáyf,

xewaxo t́nı́ nawı́nı́ imónı́ro xano t́nı́ enı́ nawı́nı́ imónı́ro epı́ŕfárı́nı́.

²⁵ Xewanı́ŋo mimáyo dánı́ nearı́ŋı́pı́, ayı́ rı́pı́rı́nı́, “Seyı́né e nerónáyı́, dı́ŋı́ nı́yımı́ŋı́ tı́gı́áyı́né imónı́pı́ŕfárı́nı́.” nearı́ŋı́pı́rı́nı́.

²⁶ Payı́ rı́namı́ xámi eáápı́ áamá xwı́yı́á Jisaso nánı́ rı́nı́ŋı́pı́ yapı́ seaı́wapı́yanı́ro yarı́gı́áyı́ nánı́ nı́rı́rı́ eáárı́nı́.

²⁷ Seyı́né ayı́nı́ŋı́ imónı́gı́á wı́yı́némaní. Kwı́yı́ Gorı́xoyá seaı́nı́ŋı́pı́ rı́ánı́ŋı́ mimónı́ sını́ aı́ t́nı́ eŋagı́a nánı́ áamá wı́ searéwapı́yipaxı́yı́némaní. E nı́searı́rı́ aı́ kwı́yı́ seaı́nı́ŋı́pı́ amı́pı́ nı́nı́ Kiraiso nánı́ dı́ŋı́ mopaxı́ imónı́ŋı́pı́ nánı́ nı́seainı́rı́nı́a yapı́ bı́ mimónı́ nepaxı́ŋı́ imónı́ŋı́pı́nı́ seainarı́ŋı́ eŋagı́ nánı́ agwı́ xegı́pı́ nı́seaı́ga urı́ xámi nı́seaı́ga urı́ eŋı́pı́ t́nı́ xı́xenı́ nero Kiraisomı́ xaı́wı́ íá uxı́rı́rı́xı́nı́.

“Áamá Gorı́xoyá imónı́gı́áyı́ íwı́ néra warı́gı́ámaní.” urı́ŋı́ nánı́rı́nı́.

²⁸ Gı́ nı́aı́wı́piayı́né, o sı́ŋanı́ nimónı́rı́ weapána peayı́ nı́neaunı́rı́ wará sarı́wá mı́márı́nı́ newı́arı́mónı́rane éf roanı́wá nánı́ omı́ xaı́wı́ íá uxı́rı́rı́xı́nı́.

²⁹ Seyı́né “Gorı́xo wé rónı́ŋorı́nı́.” nı́yaiwı́ro nı́jı́á imónı́ŋagı́a nánı́ rı́pı́ enı́ aga nı́jı́á imónı́paxı́yı́nérı́nı́, “Wé rónı́ŋı́ yarı́gı́á gı́yı́ gı́yı́, ayı́ Gorı́xo o xegı́ emeanı́yı́rı́nı́.” Nı́jı́á e enı́ imónı́paxı́yı́néxı́nı́.

3

¹ Ai áamá tı́yı́né rı́pı́ nánı́ dı́ŋı́ omoaneyı́. Ápo Gorı́xo bı́ onı́miápı́ marı́áı́, dı́ŋı́ ayá wı́ sı́xı́ nı́neayı́rı́ nánı́ “Gı́ nı́aı́wı́yı́nérı́nı́.” neararı́nı́. Xı́o neararı́ŋı́pı́ nepa e imónı́ŋagwı́ nánı́ neararı́nı́. Ayı́ rı́pı́ nánı́ áamá xwı́á tı́yo dánı́yı́ nene Gorı́xoyá nı́aı́wene eŋagwı́ nánı́ mı́ mı́neaómı́xı́ŋoı́. Ayı́ xı́o t́nı́ nawı́nı́ nı́kárı́nı́ro nı́jı́á mimónı́gı́áyı́ eŋagı́a nánı́ mı́ mı́neaómı́xı́ŋoı́.

² Gı́ dı́ŋı́ sı́xı́ seayı́ŋáyı́né, ayı́ mı́ mı́neaómı́xı́agı́a aiwı́ nene xı́oyá nı́aı́wı́ imónı́ŋwaénerı́nı́. Rı́wéná arı́re imónanı́wápı́ sını́ wı́a mı́neaókı́amónı́ŋagı́ aiwı́ nı́jı́á re imónı́ŋwı́nı́, “Kiraiso sı́ŋanı́ nı́neaimónı́rı́ weapána xı́o imónı́ŋı́pa nene enı́ axı́pı́ imónanı́wárı́nı́.” Nı́jı́á e imónı́ŋwı́nı́. Xı́o imónı́ŋı́pı́ íná dánı́ aga xı́xenı́ sı́ŋwı́ wı́nanı́wá eŋagı́ nánı́ rarı́ŋı́nı́.

³ Áamá Kiraiso neaı́ménapaná xı́o imónı́ŋı́pı́ oimónaneyı́nı́rı́ wenı́ŋı́ nerı́ ŋweaarı́gı́á ayı́ ayı́ nı́nı́ rı́pı́ yarı́gı́árı́nı́. Xewanı́ŋo awı́axı́ imónı́ŋı́pa axı́pı́ oimónaneyı́nı́ro wı́gı́ xwı́oxı́yo ı́gı́ánı́ŋı́ neámorı́ nanı́ŋı́ mı́xı́narı́gı́árı́nı́.

⁴ Ámá íwí néra warigfá ayí ayí níní Gorixoyá sekaxí ríníñpí xórórí yarigfáriní. Íwí ámá néra warigfápi, ayí pípi marfái, sa Gorixoyá sekaxí ríníñpimi xórórí yarigfápiríní.

⁵ Ripí nání seyíné nijfá imóníñoi. Kiraiso —O íwí bí meñoríní. O íwí nene yaríñwápi yokwarímí neaiimíní nání xwíá tíyo nene tñf e bíñínigíní.

⁶ Ayínání ámá Jisaso tñí kumíxinigfáyí íwí néra warigfámaní. E nerí aí ámá íwí néra warigfáyí “Jisaso Gorixomi xewaxorfáni?” niyaiwiro nepa xfo tñí nawíní kumíxinarigfámaní.

⁷ Gí niaíwípiayíné, ámá yapí rarigfáyí xe nibiro yapí oneaíwapíyípoiñí sñwí míwínípa éfríxiní. Ámá wé róníñf imóníñpí néra warigfáyí Kiraiso wé róníñf imóníñpa axípi imónigfáyíriní.

⁸ E nerí aí ámá íwí yarigfáyí oboyáyíriní. Eñíná íwí iwamfó néra bíño, ayí obo eñagi nání oyá imónigfáyíriní. Gorixomi xewaxo ripí emíní nání bíñínigíní. Obo íwí arfki nerí amáyí ení axípi éfríxiní wíwapíyaríñpí pírf urakímíní nání bíñínigíní.

⁹ Ayínání ámá Gorixo xegí tímeañfíñíñf nimónírnáyí, oyá dñfpi íkík wíñagi nání íwí néra warigfámaní. Ayí Gorixo xegí tímeañfíñíñf imóníñagfá nání aga íwí néra upaxí mimóníñoi.

¹⁰ Ripími dání ananí ámá mí níwómíxíro “Tíyí niaíwí Gorixoyarfáni? Tíyí oboyarfáni?” yaiwipaxíriní. Ámá síwí wé róníñf imóníñpí míyaríñagfá níwínírná “Ayí Gorixo tímeañfíñíñf imónigfáyí wímaní.” yaiwipaxíriní. Ámá xexírfmeáyo dñf síxí muyaríñagfá níwínírná ení “Ayí Gorixoyá imónigfáyí wímaní.” yaiwipaxíriní.

Xexírfmeáyo dñf síxí nuyírná epaxípi náníriní.

¹¹ Iwamfó imóníñíná dání xwíyíá Jisaso yaní neapiñf none searéwapíyaríná arfá neaigfápi, ayí rípiríní, “Xexírfmeáyíné xíxe dñf síxí yínífríxiní.” Arfá neaigfápi, ayí apíriní.

¹² Apí níxídirané Keno —O sípí imóníñoiñí. Xegí xogwáomi píxíwírfó eñoríní. O eñípa axípi mepa oyaneyí. “Xogwáomi ayí nání rfa píkiníñigíní?” yaiwiarigfápi pípiríní? Xfo xegí yaríñpí sípí imóníñf xogwáo yaríñpí wé róníñf imóníñf eñagi nání símf tñí níwirí píkiníñigíní.

¹³ Ayínání gí níríxímeáyíné, seyíné ení ámá Gorixoyá mimónigfáyí símf tñí seaiaríñagfá níwínírnáyí, ududf mepaní.

¹⁴ Nene negí níríxímeáyo dñf síxí nuyirane nání nijfá re imóníñwíní, “Óf ámá aníñpírfá nání imóníñfíyimi píñí

níwíarimí óf díñf níyímiñf imónipírfa nání imóniñfíyimi níxídírane yaríñwíni.” Níjfa e imóniñwíni. E nerí aí ámá xexírímeáyo díñf síxí muyarígfaýf, ayf díñf níyímiñf tígfá mimóní síni óf aníñipírfa nání imóniñfíyimi xídaríñoi.

15 Ámá xexírímeáyo símf tñni wiaríñagfa níwíñírónyf, “Ananíñíni.” ríyáiwíaríñoi? Oweoi, nene níjfa re imóniñwíni, “Ámá píkiarígfa gíyí gíyí díñf níyímiñf meapírfa nání mimóniñoi.” Níjfa e imóniñwíni.

16 Pípi nání díñf nímoríñfípimi dání “Ámáyo díñf síxí nuyiríná epaxípi, ayf apíríñaní?” yáiwípaxíríni? Sa Jisaso nene yeáyf neayimíxemeámíñí nání míñf níwíñírná enípi nání díñf nímoríñfípimi dání nene “Ámáyo díñf síxí nuyiríná o enípa e epaxíríñaní?” yáiwíñwíni. Ayíñaní nene ení níxímeáyo arírá wíani nání míñf níwíñíranéná aí “Ayf ananíñíni.” yáiwíwanígíni.

17 E nerí aí ámá amípi mímúróniñf wo xegf xexírímeá wo amípi nání dífwf ikeamónariñagf níwíñíñí aíwí sípiáf sfá níñíñí amípi bí míni mívípa neríñáyf, o aríge nerí “Níni Górixomí díñf síxí uyíñíni.” rípaxíríni?

18 Gf níaiwípiayíné, negf níxímeá dífwf ikeamónariñagfa níwíñíranéná píñení nurírane “Díñf sípi níaríni.” murípa éwanígíni. Aga xwioxíyo dání díñf síxí nuyirane arírá wíwanígíni.

“Apí neríñá Górixoyá síñwíyo dání wará saríwá márinípaxíríni.” uríñf náníñíni.

19 Ámáyo aga xwioxíyo dání díñf síxí nuyiríñfípimi dání re níyáiwírí níjfa imóniñwíni, “Górixo, nepaxíñf imóniñoyáyf imóniñwá wíneríñaní?” níyáiwírí níjfa imóniñwíni. Ayf rípi náníni díñf nímoránéná Górixoyá símímaníyo dání ananí díñf wíá neaónípaxíríni.

20 “Ámáyo arírá níwíríná Jisaso tñni xíxeni míyaríñáoníñíni.” níyáiwíñírane xwíyfa meáríñaríñwá aí Górixo nene díñf e yáiwíñaríñwápimi seáyf e wimóníñí amípi nñni nání níjfa imóníñí ení ení nene nepa ámáyo díñf síxí uyaríñwápi nání níjfa ení nímoríñí nání xwíyfa míneameáríñfa ení nene ananí díñf wíá neaónípaxíríni.

21 Gf díñf síxí seayíñáyíné “Ámáyo arírá níwíríná Jisaso tñni xíxeni míyaríñáoníñíni.” níyáiwíñírane xwíyfa mímeáríñípa neránénáyf, Górixoyá síñwí tññf e wará saríwá mímáriní níyopíyáriní

22 xíomí amípi bí nání yaríñf wíaná ananí xíxeni neaiaparíñíñíni. Ayf rípi nání neaiaparíñíñíni. O sekaxf

rɨŋɨpimi xɨdɨrane amɨpɨ xɨo “Éfɨrɨxɨnɨ.” wimónarɨŋɨpimi erane yarɨŋagwi nánɨ neaiaparɨŋɨrɨnɨ.

²³ Sekaxɨ mɨkɨ imónɨŋɨ Gorɨxo nearɨŋɨpɨ, ayɨ rɨpɨ nánɨ rarɨŋɨnɨ. Seyɨné xegɨ xewaxo Jisasɨ Kiraisomɨ dɨŋɨ wɨkwɨroro xɨo sekaxɨ nearɨŋɨpɨ tɨnɨ xɨxenɨ xɨxe dɨŋɨ sɨxɨ yinɨro éfɨrɨxɨnɨ.

²⁴ Ámá Gorɨxo xegɨ sekaxɨ rɨŋɨpimi xɨdarɨgɨfá gɨyɨ gɨyɨ, ayɨ Gorɨxo tɨnɨ nawɨnɨ imónɨro xɨo enɨ ayɨ tɨnɨ nawɨnɨ imónɨro eŋoɨ. Ayɨ rɨpimi dánɨ “Gorɨxo nene tɨnɨ nawɨnɨ rimónɨŋwɨnɨ?” yaiwiarɨŋwárɨnɨ. Gorɨxo xegɨ kwɨyɨpɨ sɨxɨ neamímoneŋɨ eŋagɨ nánɨ “O tɨnɨ nawɨnɨ rɨfa imónɨŋwɨnɨ?” yaiwiarɨŋwárɨnɨ.

4

Kwɨyɨ Gorɨxoyápimi tɨnɨ sipɨpimi tɨnɨ mí omɨxarɨŋwápɨ nánɨrɨnɨ.

¹ Gɨ dɨŋɨ sɨxɨ seayɨŋáyɨné, ámá “Kwɨyɨ tɨŋáoni eŋagɨ nánɨ rarɨŋɨnɨ.” rarɨgɨfá nɨyonɨ arɨfá mɨwipa nero mimónɨ wɨfá rókiamoarɨgɨfá obaxɨ xwɨfá tɨyo emearɨŋagɨfá nánɨ “Kwɨyɨ apɨ nepa Gorɨxo tɨŋɨ e dánɨ bɨŋɨpɨrɨfani? Gorɨxo tɨŋɨ e dánɨ mɨbɨŋɨpɨrɨfani?” yaiwianɨ nánɨ iwamɨfó imɨmɨ wɨrɨxɨnɨ.

² Iwamɨfó imɨmɨ nɨwirɨfná rɨpɨ rarɨŋagɨfá nɨwɨnɨrɨfná “Kwɨyɨ Gorɨxoyápɨ tɨŋo rɨfa rarɨnɨ?” yaiwɨrɨxɨnɨ. Kwɨyɨyo dánɨ nɨrɨrɨfná “Jisasɨ Kiraiso ámá nimónɨrɨ nene tɨámɨnɨ bɨŋɨnigɨnɨ.” rarɨŋagɨfá nɨwɨnɨrɨfná “Kwɨyɨ Gorɨxo tɨŋɨ e dánɨ bɨŋɨpimi dánɨ rɨfa rarɨnɨ?” yaiwɨrɨxɨnɨ.

³ E nerɨ aí kwɨyɨ xegɨ bimi dánɨ nɨrɨrɨfná “Jisaso ámá nimónɨrɨ nene tɨámɨnɨ bɨŋɨnigɨnɨ.” mɨrɨpa yarɨŋagɨfá nɨwɨnɨrɨfná “Kwɨyɨ apɨ Gorɨxo tɨŋɨ e dánɨ bɨŋɨpɨmani.” yaiwɨrɨxɨnɨ. Ámá kwɨyɨ ayo dánɨ rarɨgɨfáyɨ Kiraisomɨ xopɨrárɨ wimɨnɨrɨ yarɨŋo tɨnɨ anɨ nawɨnɨ imónɨgɨfáyɨrɨnɨ. Eŋɨná “O nɨbɨnɨfárɨnɨ.” arɨfá e wigɨfó agwi rɨná rɨxa nɨbɨrɨ xwɨfá tɨyo yarɨnɨ.

⁴ E nerɨ aí gɨ niaíwɨpiayɨné, seyɨné Gorɨxoyáyɨné eŋagɨfá nánɨ mimónɨ wɨfá rókiamoarɨgɨfáyɨ yapɨ seaíwapɨyanɨro seaíagɨfá aiwɨ rɨxa xopɨrárɨ wigɨfárɨnɨ. Kwɨyɨ seyɨné seaainɨŋɨpɨ obomɨ —O ámá Gorɨxomɨ dɨŋɨ mɨwɨkwɨroarɨgɨfáyɨ xɨo tɨnɨ nawɨnɨ imónɨgɨforɨnɨ. Omɨ kwɨyɨ seyɨné seaainɨŋɨpɨ seáyɨ e wimónɨŋagɨ nánɨ ayo xopɨrárɨ wigɨfárɨnɨ.

⁵ “Jisaso nepa ámá nimónɨrɨ nene tɨámɨnɨ mɨbɨŋɨnigɨnɨ.” rarɨgɨfáyɨ Gorɨxomɨ paimɨmɨ wiarɨgɨfáyɨ tɨŋɨmɨ dánɨ imónɨgɨfáyɨrɨnɨ. Ayɨnánɨ xwɨyɨfá wigɨ nɨrɨrɨfná xwɨyɨfá

Gorixomi paimimí wiarigfápimi dáni rarigfá nání wigf imónigfáyf ayo arfá wiarigfárini.

⁶ E nerí aí none Gorixoyá imóniηagwi nání áamá o tñni nawíni ikárinigfáyf none arfá neaiarigfárini. Áamá o tñni nawíni mikárinigfáyf none arfá neaiarigfámani. Ayo dáni re yaiwiarηwáriní, “Kwíyf nepaxiηf imóniηfyo dáni rarigfáyf mí nómixiri ayf tiyrfáni? Kwíyf yapf imóniηfpimi dáni rarigfáyf mí nómixiri ayf tiyrfáni?” yaiwiarηwáriní.

“Xixe diηf sixf yinfririxini.” uriηf nánirini.

⁷ Gf diηf sixf seayináyfné, xixe diηf sixf yinwanigini. Ayf ripi nání rariηini. Áamá wíyo diηf sixf nuyiranéná Gorixo yarηfpa axípi yarηwá eηagi nání rariηini. Ayf ripi nání ení “Xixe diηf sixf yinfririxini.” rariηini. Diηf sixf uyarigfá ayf ayf nñni Gorixo xegf timeanfyfnηf imóniro o tñni nawíni nikárinro niηfá imóniro egfáyf eηagfá nání rariηini.

⁸ E nerí aí amípi o yarηfpi xfo áamáyo diηf sixf nuyirηfpimi dáni yarηf eηagi nání áamá wigf wíniyo diηf sixf muyipa yarigfá giyf giyf, ayf Gorixo tñni nawíni nikárinro niηfá imónigfáyfmani.

⁹ Gorixo xfo ripi nerηfpimi dáni diηf sixf neayarηfpi neaiwapiyiniginí. O xegf niaíwí siηfnηf émiaoηo neaiináfipimí dáni nene diηf niyimηf imóniηfpi meanfwa nání xwfá tfyo wfrénapiyiniginí.

¹⁰ Ripi nání diηf nimoranéná “Áamáyo diηf sixf nuyirfná epaxípi, ayf apirfáni?” yaiwipaxíriní. Nene Gorixomi diηf sixf nuyirane eηwápi marfái, sa xewanio nene diηf sixf nneayiri xewaxo negf fwf yarηwápi yokwarimf neaiinfa nání wfrénapiyfpi nání rariηini.

¹¹ Gf diηf sixf seayináyfné, Gorixo nene diηf sixf xwapf ayá wí nneayiri e neaiiηf eηagi nání xexfexirfmeaéne ení xixe diηf sixf yinwanigini.

¹² Áamá Gorixomi siηwí bi miwinigfá aiwi xexfexirfmeaéne xixe diηf sixf niyiniranénáyf, Gorixo tñni nawíni imóniηagwi nání xfo áamáyo úrapí miwikárf píranηf diηf sixf uyarηfpa axípi diηf sixf yinanfwini.

¹³ Ripi nání diηf nimoranéná “Xfo nene tñni imóniri nene xfo tñni imónirane eηwini.” yaiwipaxíriní. Xegf kwíyfpí neaiapiyf eηagi nání diηf e yaiwipaxíriní.

¹⁴ Ápo Gorixo xegf xewaxo áamá xwfá tfyo ηweagfá niyoní yeáyf uyimixemeáwiniginiri wfrénapána neaimēanf mfkone, siηwí winiηwáone xwíyfá ripi seararηwini.

15 Ámá “Jisaso niaíwí Gorixoyáorini.” rarigfá giyf giyf Gorixo ámá e rfáyf tñni nawíni imóniri ayf xfo tñni nawíni imóniro enoi.

16 Ayináni nene dñf “Gorixo aga dñf sixf neayarini.” yaiwiani náni nineaipimóniri nijfá imóniñwini.

Pí pí Gorixo yariñfpi sa dñf sixf nuyirñfipimi dání yariñf enagf náni ámá wigf xexirfmeáyo anñf minf dñf sixf uyarigfáyf, ayf Gorixo tñni nawíni imóniro xfo eni ayf tñni nawíni imóniro egfáyfñini.

17 Nene sfá Gorixo ámá nñyoni mí ómómiximf enfáyimi wará sarfwa mimárinf anani ewiárimónanfwa náni negf nixfmeáyo úrapí mñwikárf píranñf dñf sixf uyiwanigini. Kiraiso xwfá tñyo nñwearfná nimóniri enfpa nene eni xwfá tñyo nñwearanéná axfpi nimónirane yariñwá enagf náni anani e yanfwarini.

18 Ámá wigf xexirfmeáyo dñf sixf nuyiróná Gorixo náni wáyf wí winariñfmaní. Dñf sixf nuyiróná úrapí wí mñwikárf aga xixeni nanñni nuyirónáyf, wáyf bi mñwinf sáyf ikárinarigfárini. Mfkf ámá Gorixo náni wáyf winariñf, ayf rñpi nánirini. “Gorixo nioni gf sñpí yariñápi tñni xixeni sñpí nikárinfárñani?” nñyaiwiro náni wáyf winariñfñini. Wáyf winariñfyf xexirfmeáyo sñni dñf sixf xixeni muyarigfá enagf náni rariñini.

19 Gorixo nene xámi dñf sixf neayinñf enagf náni nene eni nixfmeáyo dñf sixf uyarinñwáriní.

20 Ámá wo “Gorixomi dñf sixf uyiñáonirini.” nñriniri aí xexirfmeáyo sfmñf tñni nñwirfnáyf, yapf rariñorini. Ayf rñpi náni rariñini. Xexirfmeáyo sññwí nñwiniri aí dñf sixf muyipa nerfnáyf, o arige nerí Gorixo, ámá sññwí mñwinigfómi dñf sixf uyipaxf imónini? Oweoi.

21 Sekaxf o neariñfpi, ayf rñpirini. Ámá Gorixomi dñf sixf uyarigfá giyf giyf, xexirfmeáyo eni dñf sixf uyifñixini.

5

“Dñf wikwñroarigfáyf xegf timeañyo dñf sixf uyarigfárini.” urñf nánirini.

1 Ámá “Nene yeáyf neayimixemeanfa náni Gorixoyá dñf tñni arfowayá xwfá piaxfyo dání iwiaronfoyf rariñwáo Jisatorñani?” nñyaiwiro dñf wikwñroarigfá giyf giyf, ayf niaíwí Gorixo xegf emeanfyññf imónigfáyfñini. Ámá xano Gorixomi dñf sixf uyarigfá giyf giyf xegf emeanfyfo eni dñf sixf uyarigfárini.

2 Rñpi nerñfipimi dání anani dñf “Niaíwí Gorixo xegf emeanññf imónigfáyo dñf sixf uyarinñwaenerñani?”

yaiwinipaxíriní. Xífomi dínj sîxí uyirane xegí sekaxí nearínjípimí xídírane neranénáyí, ananí dínj e yaiwinipaxíriní.

³⁻⁴ Xífomi aga dínj sîxí nuyiranéná pípi epaxí marfáá, xíoyá sekaxí rínjínjípimí xídípaxí enagí nání rarínjní. Niaíwí Goríxo xegí emeanjínjínj ímónígíáyí síwí sípí xífomi paimímí wiarígíá ímónínjípimí xopírárí wiarígíá enagí nání xíto sekaxí nearínjípí nene níxídíranéná ayí ríá tínj xídípaxí wí mimónínjípíríní. Rípiní neríná síwí sípí Goríxomi paimímí wiarígíá ímónínjípimí xopírárí wiarínjwáríní. Jisasomí dínj níwíkwírorínjyó dání apí yarínjwáríní.

“Dínj wíkwíroarígíáyí sopínj Goríxo wópi arfá wiarígíáriní.” urínj náníríní.

⁵ “Ámá síwí sípí Goríxomi paimímí wiarígíá ímónínjípimí xopírárí wiarígíáyí gíyíríani?” míyaiwipaní. Ámá “Jisaso niaíwí Goríxoyáoríani?” níyaiwiro dínj wíkwíroarígíáyí ananí xopírárí wiarígíáyíriní.

⁶ “Niaíwí Goríxoyáoríani?” oniaíwípoyínírí iniígíyo wayí mearí níperíná ragí purí enj, ayí Jisasi Kiraisoríní. O “Goríxomí xewaxoríani?” oniaíwípoyínírí nání neríná wayíní meanjmaní. E oniaíwípoyínírí wayí mearí xegí ragí purí enjínigíní.

⁷ Goríxoyá kwíyípi níriríná nepání rípxípi enagí nání negí xwioxíyo dání áwanj rénjínj neararínjípí, “Kiraiso apiaú nerínjípimí dání xewanínj nání síwá neainímínírí enjpi, ayí neparíní.” neararínjípí arfá owianeyí.

⁸ Ayínání “Jisaso Goríxomí xewaxoríani?” yaiwianí nání sopínj neawarínj biaú bí, ayí rípiaú rípiríní. Kwíyípi neararínjípí téní iniígíyo wayí mearíná ímónínjípí téní xegí ragí nípurí péaná ímónínjípí téní biaú bí ímónínj apíríní. Apiaú apí sopínj níneaoríná xegí bí xegí bí oyaiwípoyínírí neaíwapíyarínjmaní. Axípiní oyaiwípoyínírí neaíwapíyarínjíní.

⁹ Ámá pí pí nání sopínj neaófápi ananí arfá wiarínjwáríní. Ayínání Goríxo sopínj neaófápi seáyí e ímónínjagí nání apí ení arfá owianeyínírí seararínjíní. Goríxo xewanínj sopínj neaófápi, ayí pípi nání marfáá, ayí xegí xewaxo náníríní.

¹⁰ Goríxo xewaxomí dínj wíkwíroarígíá gíyí gíyí o xegí xewaxo nání sopínj wópi wígí xwioxíyo dání “Aga neparíní.” yaiwiarígíáriní. E nerí aí Goríxomí dínj míwíkwíroarígíáyí “O sopínj neaófápi nepamaní.” níyaiwiro nání rénjínj urarígíáriní, “Yapí rarínjyí woxíríní.” urarígíáriní.

11 Xwiyá Gorixo sopiñt neaótpi, ayf riririni. O diñt niyimñt imóniñt rixa neiapñtini. Diñt niyimñt imóniñt api nánit xegf xewaxo mfkf ikiño enagf nánit

12 áamá xewaxo tñit kumixinigfáyf diñt niyimñt imóniñt apf tfgfáyfñit. E nerit aí xewaxo tñit nawínt míkumixinigfáyf ayf diñt niyimñt imóniñt tfgfáyfmanit.

Yoparipi nuririna urñt nánirini.

13 Nionit seyfné, Gorixo xewaxom diñt wikwíroarigfáyfné “Nene diñt niyimñt imóniñt tñjwaénerfanit?” niyaiwiniro nijfá imónipfrit nánit payf rina nearit mónaparñtini.

14 Nene ript nerane nánit Gorixo siñwá anñe dánit wará saríwá mimárñt newiárimónit yarñwárñit. Xfo e neaiíwñginñt yarñt niwiranéná negf diñtyo dánit bi murf xfo wimónariñt tñit xixenit yarñt niwirane nánit “Arfá xixenit nñeainñot.” yaiwiarñwárñit.

15 “Omñ yarñt niwiranéná pí pí nánit yarñt wiarñwápñt xixenit arfá nñeainñot.” niyaiwirane nijfá e imóniñagwñ nánit diñt ript enit “Negf yarñt wiarñwápñt rixa neaimónñit.” yaiwipaxfñit.

16 Áamá giyf giyf xexirfmeáyf wo fwf anñimixñfá nánit mimóniñt bi éagf niwiniro Gorixo yokwarimf owiññt yarñt niwirónáyf, Gorixo wigf yarñt wífapñ arfá niwirñ fwf anñimixñfá nánit mimóniñt bi éomñ diñt niyimñt imóniñt unwírárñfárñit. E nñsearñt aí fwf áamá anñimixñpñfá nánit imóniñt bi enit wenit. Nionit “Áamá fwf apñ éfáyo Gorixo yokwarimf owiññt yarñt wífrixññit.” mñsearññit.

17 Pí pí sipí áamá yarñfápñ nññit fwf yarñfápñ imóniñagñ aiwñ nñpññit anñimixñpñfá nánit mimóniñagñ nánit rarñññit.

18 Nene nijfá re imóniñwññit, “Áamá Gorixo xegf tñmeanññt imónigfáyf fwf néra warigfámanit. Gorixo emeanño —Xewaxo nánit rarñññit. O áamá ayo píranñt umearñagñ nánit sipí imóniño wí xwirfá wikixearññmanit.”

19 Nijfá re enit imóniñwññit, “Áamá xwáf tñyo dánñ — Ayf Gorixomñ diñt mñwikwíroarigfáyfñit. Ayf nññit sipí imóniñomñ ínññit wurññagfá aí nene áamá Gorixoyá imóniñwññit.”

20 Ript nánit enit nijfá imóniñwññit, “ ‘Nwáf nepaxñt imóniño, ayf Gorixorññit?’ wiaiwiññit nánit xegf xewaxo nene tñámññit nñbirñfá o nánit nijfá neiapñtini. Nene rixa xegf xewaxo Jisast Kiraiso tññit nawínt nimónñrane nánit xano, Nwáf nepaxñt imóniño tññit enit axfpi nawínt

imóniηwini. O eni Nwía aga nepaxiηí imóniηorini. Diηí niyimíηí tñwápi neaiaparíηo, ayí orini.”

²¹ Gí niaiwípiayíné, nene nijfá e imóniηagwi nání ηwía imóniηípiami diηí wikwíropírixiniri sewaniηíyíné awíniηí menweánírixini.

Payí Jono áwiniimi eañnarini.

Payí rina Jono áwini e eañnarini. O xewaninjoyá yoí mîrini Jisasoyá siyikí imónigfáyo wipenweañáoniyî nîrini nîrî ñwîrîñiniginî. Ámá Jono nurîrî payí eañyîf nánî enî nîrîrîná sîñáni yoí mîrîf apîxîf wî tîni xegí niaíwîf tîni nánî nîrîrî eañniginî. E nerîf aî “Jisasoyá siyikí imóniñîf bî nánî xwîyîxá nîrîrî eañîrîfani?” yaiwiarîñwârîni. Jisaso rîxa aññnamî nîpeyimáná xwiogwîf aga obaxîf nîpwémáná eñáná Jono nîñweañsáná rîxa xweyañîf nerîf añîf yoí Epesasiyo nîñweámáná payí rina eañniginî.

1 Jisasoyá siyikí imónigfáyo wipenweaarîñáonî apîxîxîf nánî —Jîxî Gorîxo xegí imónîrîfá nánî fá rîyamîxîñîxîrîni. Jîxî nánî tîni dixîf niaíwîyîf nánî tîni payí rina eaarîñîni. Nionîf gî xwioxîyo dánî nepa dîñîf sixîf seayîñîni. Nionîni marfáî, ámá xwîyîfá nepaxîñîf imónîñîfîpî nánî nîjîfá nimónîro dîñîf wîkwîfroarîgîfáyo nîni enî dîñîf sixîf seayîñîf.

2 Xwîyîfá nepaxîñîf imónîñîfîpî agwîf ríná mimáyo tîni rane ná rîwîyo aî sîni tîni rane yanîwá eñaqîf nánî seyîné dîñîf sixîf seayîñîwîni.

3 Ápo Gorîxo tîni xewaxo Jisasîf Kiraiso tîni awaú nepa dîñîf sixîf nîneayîríná nene píranîñîf nîwayîrónîrane ñweaanîwá nánî neaiirî wá nîneawianîrî ayá nearîmîxîrî epîsîfîrîni.

“Sekaxîf o nearîñîfîpî axîfîni xîdîfîrîxîni.” urîñîf nánîrîni.

4 Nionîf “Íyá niaíwîf xwîyîfá nepaxîñîf imónîñîfîpî xîxenîf xîdarîñîf.” rarîñagîfá arfá nîwirîf nánî “Ápo sekaxîf nînearîrîná apîf xîdîfîrîxîni nînearîñîfîpî tîni xîxenîf rîfá yarîñîf?” nîyaiwirîf dîñîf nîfá ninarîni.

5 Apîxîxîni, jîxîf íníná erfápîf nánî bîf orîrîmîni. Sekaxîf sîñîf bîf nîrîrîf rîfwamîñîf meaarîñîni. Eñíná dánî nene arfá wîñwápî —Ayîf “Negîf nîrîxîfmeáyo dîñîf sixîf uyîwanîgîni.” rîñîñîfîpîf jîxîf éfîrîxîni nánî nîrîrîf eaarîñîni.

6 “Ámáyo dîñîf sixîf nuyîríná epaxîfîpî pípîrîfani?” mîyaiwipani. Nene negîf nîrîxîfmeáyo dîñîf sixîf nuyîranénáyîf, o sekaxîf nearîñîfîpîf xîxenîf píranîñîf xîdarîñwârîni. Sekaxîf o nearîñîfîpîf —Apîf seyîné eñíná dánî arfá wîgîfápîrîni. “Segîf sérîxîfmeáyo dîñîf sixîf uyîfîrîxîni.” nearîñîfîpîrîni. Apîf tîni xîxenîf axîfîf e éfîrîxîni.

“Kiraiso nearéwapîyîñîfîpîni xaiwîfá xîrîfwanîgîni.” urîñîf nánîrîni.

⁷ Ámá obaxí ríxa “Ámáyo yapí owíwapíyaneyí.” nīyáiwiro xwíá rírímí emearíḡagíá nání seararíḡḡnī. Yapí raníro nání “Jisasi Kiraiso nepa áamá nimónírí xwíá t́yo nene t́ámíní mībíḡḡnīgíḡnī.” raríḡḡáyíríní. E yaríḡḡáyí áamáyo yapí wíwapíyírí Kiraisomí xopírárí wimínírí erí yaríḡḡo t́nī nawíní imóníḡḡoí.

⁸ Ayínání seyíné Jisasomí nīxídiróná nīgwníḡḡ wayíá meáwaníḡḡnírí aníḡḡ míní ríá t́ḡḡ egíápi suríamá mimóní api nīpíní t́nī xíxeni mearo yayí seaimorí eníá nání píráníḡḡ síḡwí t́nī éíríxíní.

⁹ Ámá Kiraiso nearéwapíyíḡḡpí síní aníḡḡ xaíwí íá mīxírí ámí wíḡḡ dḡḡḡ t́nī ḡḡwí nīmīxírí raríḡḡá ḡíyí ḡíyí, ayí Goríxo t́nī nawíní imóníḡḡáyí wímaní. E nerí aí Kiraiso ríḡḡpíní xíxeni íá nīxírírí axípíní raríḡḡá ḡíyí ḡíyí, ayí xaníwímráú t́nī nawíní imóníḡḡáyí wíríní.

¹⁰ Ámá “Jisasomí xídaríḡḡwaéneríní.” rínaríḡḡá wí seyíné t́ámíní nībíro Kiraiso nearéwapíyíḡḡpí axípi mírípa yaríḡḡagíá nīwínírínáyí, yayí nīwiemearo segí aníyo nání nīpemeámí mīpáwīpa éíríxíní.

¹¹ Ayí rípi nání raríḡḡníní. Ámá e yaríḡḡáyo ḡíyí ḡíyí yayí nīwiemearínáyí, íwí ayí yaríḡḡápi axípi ayo ení uxímeaníá enḡagí nání raríḡḡníní.

¹² Xwíyíá xwapí ayá wí t́nī seyíné nání rífwamíḡḡ eapaxí aiwí “Payí rínamí meapa oemíní.” nimónaríní. “Nioní seyíné dḡḡḡ nífá aga seáyí e dání seainíníá nání nībírí nīseáímeámáná xwíyíá axí e dání rínaníwáríní.” nīyáiwírí dḡḡḡ íkwímonḡḡníní.

¹³ Dīxí ríríxímeál —Í ení Goríxo xegí imóníwíníḡḡnírí íá uyamíxíḡḡríní. Íyá nīaíwíyí payí rínamí dání yayí seaiwárénaparíḡḡoí.

Payf Jono eanf yoparf narini.

Payf rina yoparf Jono eanf narini. O xewanijoyá yof mriñf Jisasoyá siyikf imónigfáyo wipenweañáoniyf nriñf rñwírániniginf. Ámá Jono nurif payf eanjo xegf yof Gaia-sorini. Jisaso rixa añfnami nipeyimáná xwiogwf aga obaxf nipwémáná enáná Jono niñweañísáná rixa xweyanf nerf añf yof Epesasiyo niñweámáná payf rina eanf iniginf

¹ Jisasoyá siyikf imónigfáyo wipenweañáoniyf gf dñf sixf riyiñá Gaiasoxi nánf payf rina eanf inini. Joxi nepa dñf sixf riyiñini.

² Gf dñf sixf riyiñáoxini, Gorixomi joxi nánf rípi yarif rwiaríñarini, “O Jisasomf píraníñf nixdfiri nánf xegf dñf nanf imóníñfpi tñf xixeni Gorixoxiniyá dñfyo dánf nanf imóníñfpiñf wímeanf wará inif éwiniñf.” yarif e rwiaríñarini.

³ Negf nrixfmeáyf wí joxi nánf áwanf re nriremeágfa, “O nepaxíñf imóníñfpi —Jisaso nearéwapiyiñfpi nánf raríñfni. Apf nixdfiri nerfná yapf bf míneaiepsí apf tñf xixeni yarini. Nepaxíñf imóníñfpi nerfná axípi píraníñf xfdarini.” Áwanf e nriaríñagfa arfá niwirf nánf nionf yayf seáyimf dánf niníñfriñf.

⁴ “Dixf niaíwf imónigfáyf xwiyfá nepaxíñf imóníñfpi íá nixiñro xixeni xfdaríñof.” raríñagfa arfá niwirfná yayf seáyimf dánf ninaríñfpi amípi wí nánf yayf ninaríñfpi apf tñf xixeni mimónini.

“Nrixfmeáyo arifá wiaríñfpa sinf axípi niwia úriñfni.” uríñf nánriñf.

⁵ Gf dñf sixf riyiñáoxini, joxi negf nrixfmeáyo arifá niwirfná úrapí bf míwikárf dñf rñwíráníñfpi wíwapiyaríñfriñf. Nrixfmeá joxi sinf síñwf míwiniñf aí xegf bf marfá, axípiñf wiaríñfriñf.

⁶ Ámá ayf joxi dñf sixf nuyirf arifá wiaríñfpi nánf Jisasoyá siyikf imóniñwá re ñweañwaéne rixa áwanf nearigfawixini. Joxi Gorixomi píraníñf nixdfirfná epaxípi tñf xixeni nerf of e nánf arifá niwirf niwiowárfriñf yaríñfpi nanf yaríñfni.

⁷ Ayf rípi nánf “Arifá wíriñfni.” rriaríñfni. Ámá ayf yof Jisasi Kiraisoyá émaf imónigfáyo wáf urimeañro nuróná “Wáf nurirane aí wigf amípi ourápaneyf.” niyaiwiro amípi bf murápf yarígfá enagf nánf rriaríñfni.

⁸ Ayínání Gorixomí díní wíkwíronwaéne xwíyá nepaxíní ímónínípi níriga eméwínígníní ayo arírá wíwanígní.

“Sípí yarígtáyo ikaníní míwíaxídípaní.” uríní náníní.

⁹ Nioní wáí rímearıgá ayí nání Jisasoyá sıyıkí ímónígtá e nweagááyné áwaní osearımíní nání payí bí nearí seawírenapíagí aıwí segí áma wo, Daiotírepisoyí ríníño — O “Nioní seáyí e wimónínáná wíníyí ínımí onurínípoyí.” wimónarínoríní. O xwíyá none urarínwá bí ará nearınínímaní.

¹⁰ Ayínání nioní seyíné tíní e nání nıbírí amípí o yaríníyí nání waropárí seaimíáríní. O mıkí wí meıagí aıwí none nání ikayíwí rímearıníní. “E neríná apání yaríníní.” mıyayıwí none rarínwápí níwíakırí nírxímeá segí tıámíní bıáyo mumímínıpa yarínírní. Wíníyí wıgí anıyo nání nıpemeámı wanıro yarınagá níwíníná pírí urakıaríníní. Apíní mé e yarígtáyo Jisasoyá sıyıkí ímónígtááyné awí eánarıgíe dání mımıxeámı yarínírní.

¹¹ Gí díní sıxí rıyınáoxíní, áma naní yarígtáyí Gorıxo tímearıyíníní ímónínıo. E nerí aí sıpí yarígtáyí Gorıxomí sıní sııwí mı mıwómıxıgááyríní. Ayínání joxí sıpí ímónínípımí ikaníní mıwíaxídípa nerí nanípımíní ikaníní wíaxídírıxíní.

¹² Demıtırıasó nání áma níní “Nanóríní.” rarıgíoríní. Xewanıño xwíyá nepaxíní ímónínípi níxídıríná nerínípımí dání ení “Nioní áma nanóríní.” nírırı sıwánıgí nearınínı. None ení “Nanóríní.” urarınwáoríní. Xwíyá none rarınwápí nepa ímóníní. Joxí nıjía e ímónınagí nání rarıníní.

¹³ Joxí nání “Payí oeámíní.” nıyayıwıríná rıwamını obaxí ayá wí eapaxí aıwí “Nıpíní nírırı payí rınamı oeámíní.” mınımónaríní.

¹⁴⁻¹⁵ E nerí aıwí “Nioní sıní mé nıbírí nısımeámáná axí e dání xwíyá rınanıwıríní.” nıyayıwırí díní ikwımonıní. Joxí pıránıgí orıwayıróníní. Nıkumıxınırí emearınwáyí re dání yayí seawárenaparınıo. Joxí tıní nıkumıxınırí emearıgáyo e dání womıní womıní yayí níwıera úrıxíní.

Payí Juto eañnarini.

Payí rina áamá Jisasoyá siyikí imónigfáyí nání Juto eañnarini. Xewanijo nání áwaní sijnáni mirinini enagi aí Jisasomi xogwáo Jutoyi rinijo (Mako 6:3) “Ayí axorfaní?” yaiwiarinwáriní. Jisaso rixa añnamí nipeyimáná xwiogwí aga obaxí nípwemáná enáná “Mimóní uréwapiyarigfáyí Jisasomi diñí wíkwíroarigfáyo xerwíminí wipemfoarino.” rinarinagi Juto arfá níwiri ayí arfá níwiro níxídiróná sipí imónipríxiniri éf uremómíniri nírii eañnigini.

1 Jutoní —Nioní Jisasi Kiraisomí xináininiñí nimóniri omíñí wiiarinjá wonirini. Jemisomí xexirímeáonirini. Nioní payí rina seyíné nání —Seyíné ápo Goríxo nioniyáyí imónírxiniri wéyo íá seaumiriri diñí sixí seayiri xewaxo Jisasi Kiraiso nání awí seameñweairí seainiyínérini. Seyíné nání nírii payí rina eارينini.

2 “Goríxo wá seawianiri níwayíróniro píraniniñí ñweapíri nání seairi sewaniniñí ení xixe diñí sipí inipíri nání seairi nerfíná ayá wí seaiwiniñini.” nimónariní.

“Jisaso tñi nawini mimónigfáyí seyíné tñiyumí gwiaumí inarino.” uriniñini.

3 Gí diñí sixí seayináyíné, Goríxo seyíné tñi nene tñi yeáyí neayimixemeanfá nání enípi nání payí wina nearí seawárenapiyimíniri ená aiwí agwí nioní “Payí ení ríremixí re níseairí oeámíni,” nimónigoí, “Xwiyfá nene diñí wíkwíroarinwápi —Apí áamá marfái, Goríxo nawínáni neaiapiniñí enagi nání gíwí nímixiri miripaxípirini. Apí áamá wí ikweakwími raníro yariniñagí níwiniróná xe oépoyniri sijnwí níwinipa érixini. Ení neániro píri wiaikianíro érixini.’ Ení ríremixí e níseairí oeámíni.” nimónifagi eارينini.

4 Ayí rípi nání ení ríremixí e níseairí seararinini. Jisasoyá siyikí imónigfáyíné maiwí ñweañáná áamá wí —Ayí Goríxomí ríwí umoarigfáyíriní. Eníná dání “Sfá yoparfí Goríxo xwiyfá umeárinfáriní.” rinárininiñí. Ayí yumí seyíné tñi nawini imóníro íwí niga oemeaneyiníro xwiyfá nepa re rininiñí, “Pí pí íwí ámaéne yariniñwápi Goríxo ananí ayá nínearimixiri yokwarimí neaiipaxíriní.” rininiñí wí gí diñí tñi ikweakwími ríro “Jisasi Kiraisomí negí Ámíná ínimi wuríniñwáomani.” ríro yarigfá enagi nání ení ríremixí e seairiniñí.

⁵ Áminá Gorixo eníná dání manj pírí wiaíkigfáyo pírí numamóa bñjþi nání seyfné ríxa xixení nijfá imónñagfa aiwi ámi dñj moprí nání dirírí rþi oseaimni. O negí Isireriyó Isipiyf añyo dání éf numínri nipemeámi nuri aí áamá xfómí dñj mñwkwíró “Xwfa Gorixo neiapimñri yarñjþi oyá dñj tñi aí áamá e ñweagfáyo nuráþipaxenemani.” yaiwigfáyo áamá dñj meañe dání wanñmñxññigñi.

⁶ Aññají wí eníná dání ení Gorixo nurþearí xe éfríxñri sñjwí wññjþi nání re mñyaiwí, “Apñi neri ññwearína ayf nanñriñi.” mñyaiwí ñwialkiro fwi yanñro nání aññami pñi ñwiárimí weapigfá enagi nání o gwí ainxf marfkínipaxf imónñjñri tñi nijri sfá áamá ñyoní mí ómómíxmí emfáymí pírí umamómígnñri sfá yináriñe ñwiráññigñi.

⁷ Eníná áamá Sodomí ñweáyf tñi Gomora ñweáyf tñi añ apiaúmí axf e ikwíronñjyo ñweagfáyf tñi ení axþi ayññj þiaxf weánipaxf imónñjþi nero Gorixo áamá ñmíxírná ayf apí éfríxñri wipimónñjþi mé ikweakwímí nero wigf dñj tñi fwi sþi imónárñjþi niga warñagfa nání nene sñjwepigf neaiñfa nání pírí numamorfná rfá ápiáwí anñj íníná wearñjþi ñmamówárnapri ayo rfá ññri þikññigñi.

⁸ Gorixo nene sñjwepigf e neaiñf enagi aiwi ayf yagfápa áamá yumfí seyfné tñi nawíní imónigfáyf axþi nero wigf sþi orñj wñnarigfáþi mimáyo ñtñññjþimí dání fwi aga þiaxf ayá wí weánarñjþi inñro “Áamá womí ínimi wurñipaxf mñneaimónarñi.” rñro aññamí dñj seáymí imónigfáyo rþerírf umero yarigfárñi.

⁹ E yarñagfa aí aññají Maikoroyí rññjo —O aññají ñyoní seáyí e wimónñorñi. O eníná obo tñi Moseso þiyomí go go meanrñenñorñri xwíyfá xímíxmí ññri ñrññrñná o aññají seáyí e imónñj wo enagi aiwi ayá nepearímáná “Ñiwanñoni enj eánñáoni anani obomí xwíyfá rfá tñj umearipaxonñriñi.” mñyaiwí “Gorixo xewanñoni mñxí rírfwññigñi.” urññigñi.

¹⁰ Ayá nepearímáná murñj enagi aí áamá yumfí seyfné tñi nawíní imónigfáyf amþi wiwanñjyf majfá imónigfáþi nání anani ikayfwí meararigfárñi. E nerí aí wigf ñjñfá imónigfáþi nanjyf —Ayf dñj rfá xeyánñjyfrñi. Nanjyf dñj menjwepa neri ñjñfá áamá imónarigfáþi marfái, xegf bñ imónarñjþa áamá ayf ení axþiñi nero wigf ñjñfá apí imónarigfárñi. Apimí dánñi wiwanñjyf xwírfá ikixenarigfárñi.

¹¹ Sfá wíyi ayf majfá wórñfá enagi nání awe! Ayf eníná Keno “Ñioní Gorixomí anani ínimi owurñmñi.” mñyaiwí nerfná enþa axþi yarigfárñi. Eníná áamá Be-

ramoyi riniño —O “Nigwí nioni bi m+inimúropa oent.” yaiwiagorini. O “Ámá wí nigwí niapaná pí pí n+ríápi nioni wí m+múró nem+ini.” niyaiwiriná xewaninjo yapí newap+n+rí yagípa ayí eni axípi oyaney+n+ro nán+ siní mé igwíá ur+rinarigfárini. Eniná ámá Koraoyi riniñoyáyí ámá Gorixo rípeañowami arfá miwí nero urakínan+ro yar+ñagfá nán+ an+n+mixiñípa ayí eni axípi+n+ñí e yarigfárini.

¹² Ámá nioni searar+ñáyí pin+ñí imónigfáyí marfái, sa rípi+ní rípi+ní imóninjoí. Seyfne ámá giyí giyí s+ñwí n+neaniróná “Awí eánigfáyí xixeni dñí s+pi inarigfáyí+r+an?” oneaiawipoy+n+rí awí neán+ro aiwá narfná ámá ayí ipí akwinfnáná r+wonáná ewé s+xí núrori xwírfá ikixenar+ñípa ámá ayí axípi e nimón+ro nán+ xwírfá seaikixepaxí imóninjoí. Ayí seyfne tñni nawíni aiwá n+niróná Gorixo nán+ wáyí bi m+winí wiwan+ñí nán+ni dñí n+món+ro sa úrapí yar+ñagfá nán+ searar+ñini. “Agwí api iniá ean+ nán+ ir+rariní.” yaiwiarfná iniá meapa ner+ im+ñí nerfná agwí n+r+raim+ war+ñípa axípi e imónigfáyí+rini. Ámá ayí ikfá sogwí ná wear+ñiná aí an+ñí oxí roar+ñagi nán+ niyoari emi móáná urí biaú en+pi imónin+yfniñí imóninjoí.

¹³ Raw+rawá imeamfkwí nerfná reakfkwíi ñwirárar+ñípa ámá ayí wigí piaxí weán+paxípi neróná axípi ap+n+ñí yarigfárini. Ámá ayí siní añí p+ríyo nemerfná ámá ewéyo n+meámi núfasáná raw+rawáyo áwin+mí enáná xewími nipemeámi war+ñípi yapí axípi n+seairo yapí seaíwap+yarigfárini. Ayí aga sfá yidoár+ñípimi an+ñí íniná ñweapírfá nán+ Gorixo rixa wim+xiyiñ+yí+rini.

Jisaso tñni nawíni mimónigfáyo Gorixo p+rí umamonfá nán+rini.

¹⁴⁻¹⁵ Inoko —O Adamomi dán+ nemeága nuro wé wfúmi dání waú emeánigfo, ayí orini. O ámáyo wfá nurókiamorfná re rñiniginí, “Arfá époyí. Oriñá niw+n+rfná winfni. Ám+náo ámá nfní wigí egfápi nán+ xixeni p+rí umamóm+n+rí nán+ eri ámá xfo wimónar+ñípi m+xfdarigfáyo wigí uyñni egfápi nán+ xwiyfá umeár+m+n+rí nán+ eri ámá fwí ayini m+yarigfáyí xfo nán+ ámáyo nuriróná sipini urekararigfápi nán+ xwiyfá umeár+m+n+rí nán+ eri eni nán+ xegí añ+nají dñí n+mori fá m+ropaxí wí tñni weapar+ñagi winfni.” r+ñiniginí.

¹⁶ Ámá nioni searar+ñáyí an+ñúmí ikaxí rarigfáyí+rini. “Omeaaneyí.” niwimón+rí wé ení óf winar+ñípi+ní m+xfdro aiwi an+ñí miní kín+ñí ir+narigfáyí+rini. Wigí yoí wiwan+ñíyí nán+ sfmí sfmí e t+n+mearigfáyí+rini. Ámáya am+pi fwí urápaney+n+ro n+remeá xwiyfá urep+siarigfáyí+rini.

Dijí s'f'k'k' oní'í'ixini' urijí nánini'.

17-18 Gí dijí síxí seayináyíné, ayí e imóniḡagá aí negí Áminá Jisasí Kiraisoyá wáf wurimeigfáwa xámí rigfá rípi nání dijí oirónaneyí, “Sfá yoparfíyí t'íná aḡwí e enáná áamá wí re epírfárini'. Seáyí e wimónigfáwamí ikayf'wí umeariro amípi Gorixo m'wimónariḡpí x'dí'pí'ri nání wé ení óf ero epírfáyí imónipírfárini'.” rigfápi nání dijí oirónaneyí.

19 Ámá ayí Jisasoyá síyikí imónigfáyí nawíni mimóní xixegíni oimóní'poyini'ri urakiowáriro dijí rfá xeyániḡniḡni imóniro kwíyí Gorixoyápi mayí imóniro egfáyí'ri.

20 Gí dijí síxí seayináyíné, áamá ayí e imóniḡagá aí Jisasoyá síyikí imónigfáyíné nepa imóniḡpí dijí níw'kwíroróná s'f'k'k' umixini'ro ení eániḡ kwíyí'pimi dání Gorixomi rixiḡ urayiro

21 o nene nání dijí sípi níwiri neaiḡpí dijí síxí aniḡ iniro dijí níy'imíḡ Áminá Jisasí Kiraiso wá nene neaumixiḡpimi dání imónanf'wápi gíni gíná nímeanfár'ani'ri weníḡ nero ḡwearo éf'rixini'.

22 Ámá xwíy'fá Gorixo nání riniḡpí nání ududí niniro “Aga nepa imóniḡp'raní? Yapí imóniḡp'raní?” yai-wiarigfáyo seyíné ayá urimixiro

23 ámí wíniyo amípi wí rfá t'íḡ e wenáná apaxí mé meariḡwápa axípi éf umínaniro nání ero ámí wíniyo ayá nurimixiri' aí seyíné rapírapí piyaní eariḡpí t'íḡ e nání wáyí nero aḡwí e mupa yarigfápa wigí f'wí yarigfápi nání wáyí ero éf'rixini'.

Gorixomi seáyí e numeríná ríḡ nánini'.

24 Agwí Gorixo seyíné f'wí mepa éf'rixini'ri pírf searikipaxí imóniri' r'wíyo seyíné xewaniḡo ní'ni'ri ḡwearo roḡáná dijí nífá níseainiri' xwíy'fá m'iméariḡpaxí imónigfáyíné seaimixipaxí imóniri' eno enaḡi nání

25 re searariḡini', “Gorixo ná woni oní negí Áminá Jisasí Kiraiso neaiḡpimi dání yeáyí neayimixemeaḡo, xw'fá'í t'ni' aḡfna t'ni' síni mimóniḡánarani, agw'rani, ná r'wíyo iní'arani, ní'ni'ri ḡwearo aga seáyí ém' imóniḡo imóniri' ení eániḡ imóniri' néní t'igfáyo níyoní seáyí e wimóniri' eno, ayí ná woni oní enaḡi nání seáyí e uméwanigíni'.” searariḡini'. “E éwanigíni'.” nimónari'ni'.

Orìḡá Jono nìwìnrì wfá wómìxìḡpìrìní.

Rfáwamìḡf rìpì, “Wfá wómìxìníḡpìyì” rìníḡpì Jono eaḡpìrìní. O Jisaso wìepìsagowa worìní. Jisaso rìxa aḡfnamì nìpeyimáná xwiogwí aga obaxf nìpwémáná eḡáná Jono nìḡweaḡsáná rìxa xweyaḡf nerì pìrìḡwí bimì xegí yoí Patìmosìyì rìníḡpìmì gwí ḡweaḡáná Gorìxo orìḡá upáráná Jisasomì sḡwí wìnrì aḡfnamì nánì nìpeyirì amìpì Gorìxo tḡḡf e imónìḡpì sḡwí wìnrì amìpì rfáwíyo xwíá rìrìmì imónìḡfapì sḡwí wìnrì Jisaso Setenomì xopìrárí wìḡfapì sḡwí wìnrì nerì nánì rfáwamìḡf rìpì nìrìrì eaḡḡḡḡḡ. Sìyìkí Jisasoyá fá rìpìrìfáyí re oyaiwìpoyìnrì nìrìrì eaḡḡḡḡḡ, “Agwí ríná xeaḡḡf neaímeaarìḡḡḡf aìwì ámá e neairo Gorìxomì sḡmí tḡḡf wìro yarìḡfáyo o anìpá wìmìxìnfá eḡḡḡf nánì nene enì pìránìḡf nìxìdìrìḡpìmì dání xopìrárìḡḡf owianeyì.” oyaiwìpoyìnrì nìrìrì eaḡḡḡḡḡ.

¹ Xwìyíá re nìrìnrì eánìḡpì, ayí amìpì rfáwíyo aḡwì e nimónìḡfapì nánì Jisasi Kìraiso sḡḡánì nìmìxìrì wfá wómìxìḡpìrìní. Gorìxo ámá xfómì xìnáíwánìḡf nìmónìro omìḡf wìiarìḡfáyo wfá owómìxìnrì wìwapìyìḡpìrìní. Apì Jisaso xfómì omìḡf wìiarìḡf Jonoyì rìníḡo tḡḡf e nánì aḡfnaḡf xfóyáo urowárèḡpáná orìḡá ikaxf urìḡpìrìní.

² Apì wìnrìḡf nìpìní xwìyíá Gorìxo urìḡpìranì, Jisasi Kìraiso woákíḡf wìḡpìranì, apì nìpìní Jono áwḡḡf xìxenì rowiáronḡfìrìní.

³ Amìpì apì rìxa aḡwì e nimónìḡf eḡḡḡf nánì ámá xwìyíá re wfá ómìxìníḡpì fá rófá ḡìyí ḡìyí yayí aḡfnamì dánḡf imónìḡpì wìnrì ámá rfáwamìḡf re nìrìnrì eánìḡf rìpì fá roarìḡḡḡf aríá nìwìro xídfá ḡìyí ḡìyí yayí aḡfnamì dánḡf imónìḡpì wìnrì eníárìní.

Jono Jisasoyá sìyìkí imónìḡfáyí wé wíúmì dánḡf waú nánì payí eaḡf nánìrìní.

⁴ Jononì Jisasoyá sìyìkí wé wíúmì dánḡf waú Esia pìropenìsìyo ḡweaḡfáyìné nánì rfáwamìḡf rìpì eaarìḡḡḡ. Gorìxo —O anìḡf íníná ḡweaḡorìní. Eḡíná dání ḡwearì sìnì agwì ḡwearì ná rfáwíyo anìḡf ḡwearì eníorìní. O wá seawianìrì nìwayìrónìro ḡweapìrì nánì seaiirì éwìḡḡḡḡḡ. Kwìyí wé wíúmì dánḡf waú íkwianḡf seáyì e imónìḡfnamì Gorìxo éf ḡweaḡe ḡweaḡfapì enì wá seawianìrì nìwayìrónìro ḡweapìrì nánì seaiirì éwìḡḡḡḡḡ.

5 Jisasi Kiraiso —O Gorixo gɣ íwo ámáyo wíwapɣíwiniŋɣinri urowárenapána xixeni nɣpini niyárimɣi mɣɣ winɣorini. Ámá xwáripáyo dáni wiápnimeapɣífa nánɣi xámɣi wiápnimeanorini. Mixɣi ináyɣi xwáa ririmi ŋweagɣa niyonɣi seáyɣi e wimónɣorini. O eni wá seawianri niwayiróniro ŋweapɣi nánɣi seaiiri éwiniŋɣini. Omɣi — O dɣɣi sixɣi nɣneayiri negɣi íwɣi yarɣŋwápi yokwarimɣi neaiimɣinri nánɣi nerɣná xewanɣo niɣperɣɣpimi dáni gwɣiniŋɣi nearoayíronorini.

6 Ámá oyá xwioxɣyo ŋweaanɣwaéne neaimɣiri xano Gorixoyá apaxɣpániŋɣi imónɣgáɣɣi xfo tɣɣi e anani páwiarɣgápa nene eni anani páwipaxene neaimɣiri enorini. Omɣi anɣɣi minɣi ininá nɣni seáyɣi e umero inimɣi wurɣnro éfrixini. Api e imónɣwiniŋɣini.

7 Ai, o agwɣi tɣni weɣnariŋagɣi ámá nɣni siŋwɣi winiro omɣi pɣikɣgáɣɣi eni siŋwɣi winiro epɣrɣarini. Xwáa ririmi ámá gwɣi wɣrɣi wɣrɣi nɣni omɣi siŋwɣi niwiniro ŋwɣi numieáa upɣrɣarini. Ayɣi neparini. Xixeni e imónɣwiniŋɣini.

8 Áminá Gorixo re rarini, “Nioni anɣɣi pɣrɣi tɣŋweanɣonirini. Enɣiná dáni ŋwearɣi sinɣi agwɣi ŋwearɣi ná rɣwɣyo anɣɣi ŋwearɣi emɣáonirini. Wa nioni tɣni xixeni mimónɣi enɣi sixɣi eánɣnɣonirini.” rarini.

Jono Kiraisomɣi oriŋá tewɣniŋɣi nánirini.

9 Jononi —Nioni segɣi sérɣximeá wonirini. Jisaso tɣni nawini nikárɣnirɣɣpimi dáni rɣniŋɣi seaimeaarɣɣpa nioni eni nímeari oyá xwioxɣyo ŋweaarɣgápa nioni eni ŋwearɣi xeanɣɣi xwámámɣi wiarɣgápa nioni eni axɣpi e wirɣi yarɣnɣonirini. Nioni Gorixoyá xwɣyɣa wáa uriri Jisaso Gorixo nánɣi neaiwapɣyiŋɣi áwanɣi uriri yarɣnagɣi nánɣi pɣriŋwá Patɣmosiyɣi rarɣgápimi dáni gwɣi niyíáná niŋweanɣisána

10 sɣa Ámináo nánɣi kikiɣa ŋweaarɣnwa wɣyimi Gorixoyá kwɣyɣpi niɣxéronána rɣaiwá bi rɣwɣmi dáni pékákɣi niriɣrɣniŋɣi enɣi tɣni rɣnɣagɣi arɣa re wiŋanigini,

11 “Oriŋá joxɣi tewɣnirɣpi bɣkwɣi winami rɣwamɣɣi nearɣi ámá siyikɣi Jisaso yá imónɣgá wé wɣúmi dɣnɣi waú imónɣgáɣɣi nánɣi —Wigɣi anɣyɣi xegɣi yoɣi tɣyɣrini. Epesasi tɣni Simena tɣni Pegamami tɣni Taiataira tɣni Sadisi tɣni Piradepia tɣni Reodisia tɣni ayɣrini. Anɣi ayɣi ayɣi tɣnɣi e nánɣi wiowárrɣixini.” rɣnɣagɣi arɣa e niwirɣi

12 manɣi e niɣrariŋɣpami siŋwɣi owiniɣinri nikiɣimónirɣi wenɣɣi éáyɣi winɣanigini. Sɣnɣa gorɣi tɣni ikwianwɣi imɣxiniŋɣi wé wɣúmi dɣnɣi waú uyɣwɣi ŋwiráripɣrɣa nánɣi mɣdɣmɣdani éf nurárarɣnɣa punɣnagɣi niwinirɣi

13 Íkwianjwí éf nurárariniga punijíyo áwinimi amáninjí imóninjí wo rojagi wininjaniginí. O rapirapí sepiá síkwí ayo tñní rítí ininjí wú yínirí iríkwíninjí sínjá gorí tñní imixinijípi xegí úpikwíyo xwinamiyaiwí irónirí nemána rojagi wininjaniginí.

14 Xegí minjé tñní dfa tñní apfa níwerfna sipisipí faninjé apfa xaiwí weárirí xegí sínjwí ení rfa ápiáwfninjé werí

15 xegí síkwí kapá awiaxí rfa xaiwí ninirfna sínjé ininjíyí xixfeá inarinjépa axípi e imónirí manjé oyáyo dání nírírfna iniigí iyakwí nídirorírfna ruríwí rarínjépa axípi rírí yarínjagi wininjaniginí.

16 O sínjé wé wáfumi dánjé waú wé náú tñní árfwí xírírí kirá mixí nání mídímídání njwá yininjé bá xegí manjéyo dání peyearí xegí sfmímanjé sogwí xaiwí nanirfna anarinjépa axípi e anírí yarínjagi ení wininjaniginí.

17 Nioní omí sínjwí e níwinirfna xegí síkwí tñjé e níperfninjé wéagi aiwí o wé náú seáyi e nínikwiárirí re nírinjiniginí, “Joxí wáyí m+sinipaní. Nioní pírf tíjweañáoní

18 aninjé sínjé njweañáoniríni. Nioní ríxa penjáoní aí síní píyí mimóní ríxa aninjé íníná njweámfa nání sínjé imóninjíni. Nioní kí amá anfníprífa nánípi xírírí píyínjé síwí anjéyo njweagfáyo úkwiowárimfápi nání xírírí enjini.

19 Ayínání joxí sínjwí naníípi nání rfwaminjé earí amípi agwí ríná imóninjípi nání rfwaminjé earí amípi agwí ríná imóninjípimi rfwíyo imónínfápi nání rfwaminjé earí ei.

20 Sínjé wé wáfumi dánjé waú wé náú tñní xírínjagi nanirí uyíwí ikwiáripírfá nání íkwianjwí sínjá gorí tñní imixininjé wé wáfumi dánjé waú wenjagi winirí éfpi, ínimi simóníípi mfkípi rípiríni. Sínjé wé wáfumi dánjé waú ayí Jisasoyá síyikí wé wáfumi dánjé waú imónígfáyíyá anfnajowa nániríni. Uyíwí nání íkwianjwí imixininjé wé wáfumi dánjé waú ayí Jisasoyá síyikí wé wáfumi dánjé waú imónígfáyí api nániríni.

2

Anjé Epesasiyo síyikí xfoyáyo nání xwíyífa urínjé nániríni.

1 “Síyikí nioniyá Epesasiyo njweagfáyíyá anfnajomí rfwaminjé rípi nearí mñní wírírxíni, ‘Sínjé wé wáfumi dánjé waú wé náú tñní árfwí xírírí íkwianjwí uyíwí ikwiáripírfá nání sínjá gorí tñní imixininjé wé wáfumi dánjé waú éf nurárariniga punjéyo áwiní e anjé emerí yarínjo re rínjoí uríírxíni,

2 “Amípi joxí éfpi nípiní nání nioní níjfa imóninjíni. Aninjé míní erí xwámámí wirí yarínjépi nání nioní níjfa

imóniŋɣi. ‘Ámá sipíyo anani oumímimíni.’ yai-wipaxí mimóniŋɣi náni eni nijfá imóniŋɣi. Ámá wáf wurimeiarigfá wa mimónipa nero aí ‘None eni wáf wurimeiarinwáonerini.’ rinarigfáwami joxi diŋɣ adadɣ niwiri iwamfó niwíwapiyiriŋɣipimi dáni yapí rimearigfáwa enagfá winiŋɣi náni eni nijfá imóniŋɣi.

³ Joxi nioni nixfadarinagɣi náni ámá wí xeaniŋɣi siarfná diŋɣ sixí níniŋi xwámámí niwirfná aninŋɣi bi misingpa enɣi náni eni nioni nijfáŋi.

⁴ E niriŋi aí ripini mixí bi oririmini. Enina joxi iwamfó diŋɣ ninkwírorfná diŋɣ sixí niyagípa agwi siní axípi diŋɣ sixí mniyiŋi.

⁵ Xámi néśáná óreámioaŋɣi náni diŋɣ nisiniŋi sipi agwi yariŋɣi ríwfmíni nímamori xámi siní píraninŋɣi diŋɣ ninkwírorfná yagípa ámi axípi érixiŋi. E mepa nerfnáyí, nioni nibiri joxi nisimearfná joxiyá ikwianwí uyíwí náni éf rárariŋe dáni emi mímeámí emfáŋi. Joxi níkinimóniri nisaniŋi mepa éánáyí, e emfáŋi.

⁶ Nioni mixí e niriŋi aiwi joxi yariŋɣi rípi naŋŋiriŋi. Ámá uyíniŋi yariŋɣi Nikorasomi xfadarigfáyí yariŋɣi náni joxi símí rfninŋɣi sinariŋɣi naŋŋiriŋi. Nioni eni ninariŋŋiriŋi.

⁷ Arfá tŋjoxi enjánáyí, xwiŋfá Gorixoyá kwíyípi siyikí nioniyá imónigfáyo urariŋɣi rípi arfá ókiarí umónei. Ámá amípi sipi xfomi wímeámiri éyí xopírarí wiarinŋɣi go go ikfá diŋɣ niyiminŋɣi inina ŋweapíŋfá náni meaarigfána —Ana, ayí Gorixoyá omiŋɣiŋi aninami roni. Ana xe odaniriŋi siŋwí winimfáŋi.” riŋoi.’ niriŋi ríwaminiŋɣi eárixiŋi.

Anɣi Simenayo siyikí xfoyáyo náni xwiŋfá urinŋi naniŋi.

⁸ “Siyikí nioniyá Simena ŋweagfáyíyá aninajomi ríwaminiŋɣi re nearí wírixiŋi, ‘Píŋ tŋjweaŋo —O piyí eno aí ámi siŋɣi ŋweaŋoriŋi. O re riŋoi urírixiŋi,

⁹ “Xeaniŋɣi ríá tŋɣi joxi símeaariniŋɣi náni nioni nijfáŋi. Dfwi ikeamónariŋɣi náni eni nioni nijfáŋi. E niriŋi aí amípi naŋɣi diŋɣi níkwíroariŋɣiŋi wíimfápi wí mirimúroŋoxiriŋi. Ámá wí —Ayí ‘Judayenerini.’ niriŋiŋi aiwi nepa xixeni Judayí imónigfáyímani. ‘Gorixomi yayí umeanirane náni awí éanariŋwini.’ niriŋi aí surfmá nero obomi xfadarigfáyiriŋi. Ayí ikayíwí seameararigfápi náni eni nioni nijfá imóniŋɣi.

¹⁰ Xeaniŋɣi nisimearfná rfninŋɣi sininiŋɣi náni wáyí mepa érixiŋi. Arfá ni. Seteno ‘Jisasomi xfadarigfáyí eni neániŋi xfdipíŋiŋi? Iwamfó owíwapiyimíni.’ yaiwariŋagɣi náni xegí ámá imónigfáyí xfoyá diŋɣi tŋni segí wíyo íá niseaxero gwí anŋiŋi niseaŋwiráriŋi sfá wé wúkaú núkaúmíni xeaniŋɣi

niseaikára upíríríní. Xeaníṅṅ niseaikára waríná wiyíné mīṅṅ winípíríá aiwí aníṅṅ dīṅṅ níníkwíróro nìxídfíríxìní. E nerónáyí, amínanṅwí áamá dīṅṅ nīyímíṅṅ tígíá nimóníro íníná ṅweapíríá nání dífkínípíríápí anípá niseaiapímíáríní.

11 Áamá aríá tígíáyíné eṅánáyí, xwíyíá Goríxoyá kwíyípi nioníyá síyikí imónígíáyo uraríṅṅ rípi aríá ókiarí umónípoyí. Áamá nioní nìxídaríṅṅagíá nání xeaníṅṅ wímeáíyí, ayí nioní píní mìníwíarí síní níníxídfíríṅṅpímí dání xeaníṅṅ wiarígíáyo xopíráríníṅṅ wíáyí Goríxo áamá sípíyí ríá xwérímí ikeaaráná ayí tíní nawíní ríníṅṅ Ámí bí Pepíríápíyí ríníṅṅpí wí meapíríámani.” ríṅṅoí. nírírí ríwamíṅṅ nearí wíríxìní.

Aṅṅ Pegamamíyo síyikí xíoyáyo nání xwíyíá uríṅṅ náníríní.

12 “Joxí síyikí nioníyá Pegamamí ṅweagíáyíyá aṅṅnajomí ríwamíṅṅ re nearí wiowáríxìní, ‘Kirá mídímídání ṅwá yíníṅṅpá tṅṅo re ríṅṅoí uríxìní,

13 “Nioní dìxí ṅweaṅe nání nījíá imóníṅṅnì. E ṅweagíáyí obaxí Setenomí xídaríṅṅagíá nání aṅṅ o seáyí e wimóníṅe, ayí joxí ṅweaṅeríní. Xámí segí wo, Adipaso —O á máyo nioní eṅápi nání wáí nuríríná xixení nuríyagoríní. O aṅṅ Seteno seáyí e wimóníṅṅ apímí e nuríísáná mīṅṅ winíagí aiwí seyíné wí dīṅṅ nìkwíróarígíápi emí mímó dīṅṅ síxí níníyíro xaíwí fá nìxíríṅṅoí.

14 E nírírírí aí xwíyíá nioní mìxí rírípaxí bí imóníní. Segí wí mímóní wíá rókiamoagí Beramoyí ríníṅṅ —O eṅíná Isíreríyo yapí owíwapíyímínírí nání émáyí mìxí ináyí Berakomí re uréwapíyayíṅṅoríní, ‘Isíreríyí fíwí nero nanṅwí ṅwíápí nání rídíyowá yarígíápi níro fíwí iníro éfíríxínírí nání e wíwapíyí. E wíwapíyí.’ uréwapíyayíṅṅoríní. O eṅípi agwí segí wí fá nìxíríro axípi e seaiwapíyaríṅṅagíá nání mìxí searípaxí imóníní.

15 Eṅíná mímóní wíá rókiamoagí Beramo Isíreríyo wíwapíyíáná dīṅṅ fá nìxíríro fíwí yagíápa segí wí ení Nikorasó seaiwapíyaríṅṅpí dīṅṅ fá nìxíríro fíwí axípi yaríṅṅoí.

16 Ayínání áamá e yarígíáyíné ríwímíní nímamoro éfíríxìní. E mepa nerónáyí, nioní síní mé seyíné tṅṅṅ e nání nìbírí áamá apímí aríki xídarígíáyí kirá gí maṅṅyo dání peykaaríṅṅpá tṅṅ mìxí wímíáríní.

17 Aríá tígíáyíné eṅánáyí, xwíyíá Goríxoyá kwíyípi síyikí nioníyá imónígíáyo uraríṅṅ rípi aríá ókiarí umónípoyí. Áamá nioní nìxídarígíáyí áamá wí fíwí oépoyínírí wíwapíyíagíá aiwí aríá míví nioní aníṅṅ níníxídfíríṅṅpímí dání ayo

xopíráríníjé wífá go gomi nioni aiwá anjnamí dánjé agwí píní wenjé bí mìní wirí síjé kírinásí wo —Síjé yoí síjé ámá meáoní níjé ímóníníjé ríwamíjé njwiráríníjéoríní. Síjé o mìní wirí emfáriní.” ríjéot.’ nírirí ríwamíjé nearí wíríxíní.

Anjé Taiatairayo síyiké xfoyáyo nání xwíyíá uríjé náníríní.

18 “Joxí síyiké nioníyá ímónígé Taiatairayo njweagfáyíyá anjénajomí ríwamíjé re nearí wiowáriríxíní, ‘Goríxomí xewaxo, xegé síjéwé ríá ápiáwíníjé werí xegé síkwé kapá awíaxíyí xíxíeá inaríjépa ímónírí enjé re ríjéot’ uríriríxíní,

19 “Nioni joxí yaríjépi nání níjé ímóníníjé. Joxí díjé síxé níyírí díjé níkwírorí ámáyo arírá wirí xeaníjé síarígéápí xwámámé wirí yaríjépi nání níjé ímóníníjé. Sínté iwamfó díjé nínikwírorfá yagfípímí ríxa ní múrorí seáyí e yaríjépi nání ení níjé ímóníníjé.

20 E nírirírí aí rípi nání míxé rírípaxé ímóníní. Joxí apíxé Jeseberíyí ríníjé —Í wí mímónípa nerí aí ‘Wfá rókíamoaríjéáíníríní.’ rínaríjíríní. Í ámá nioni díjé nínikwíroro nání gé inókíníjé nímóníro omíjé níiarígéáyo sípíní níwíwapíya nurí xaríxarí níméra waríjéagí nání ayé fíwé íníro nanjéwé wíjé njéwé nání rídíyowá íníjépi níro yaríjéot. Ímí numímínírí xe owíwapíyínírí síjéwé wínaríjé enjéagí nání míxé rírípaxé ímóníní.

21 Í xegé fíwé yaríjépi ríwímíní nímamorí kíkíá éwínígínírí xe bí téní onjéanírí síjéwé wíníjé enjéagí aiwé xegé fíwé ámá wí téní inaríjépi ‘Bí píní owíárimíní.’ mímíwímónaríníjé.

22 Arfá eí. Nioníyá díjé téní í símíxé xáíwé werí ámá í téní fíwé inarígéáyo xeaníjé xwé wímearí emfáriní. fíwé í wíwapíyaríjépi ríwímíní nímamoro kíkíá méánáyé, e wíkarímfáriní.

23 Ámá ímí níxédíro nání xegé níaiwíníjé ímónígéáyo ení símíarí níwirí píkímfáriní. Nioni e wíáná síyiké nioníyá ímónígéáyo nínyé níjé re ímónípírfáriní, ‘Ámá xwíoxíyo dání pí díjé morí pí nání wímónírí yaríjépi adadé wíaríjé, ayé orfání?’ níaiwípírfáriní. Seyféné woxíní woxíní sípí segé egfápi téní xíxeni pírfé seamamómfáriní.

24 E nísearírí aí apíxé í wíwapíyaríjépipímí míxédarígéá Taiataira njweagfá wíyíné bí osearímíní. Seyféné xwíyíá ámá wí ‘Seteno nearéwapíyaríjé ná ínímí ímóníníjépiríní.’ rarígéápímí arfá mímíwígéáífnéríní. Seyféné sekaxé xámí searíjéápímí ámí bí nísearírí íkwíkwarímé seaimíméíní.

25 Sekaxí ámi bi ikwikwarimí miseaipa emí enqají aiwí nioní nínixídiróná fá xirarigfápiní ananí nioní weapimfae nání anijí miní nixira úfirixiní.

26 Ámá apixí í wíwapiyiminíri yarínjipimí mixídipa nero nioniyá urínápipimíní yoparí imóníe nání nixída nurínjipimí dání ímí xopiráríniní wífá gíyí gíyo seáyí e wimiximfáriní. Émáyo —Ayí ‘Gorixomí simanjwíyóniní ínimí wurínaniméwini.’ rarigfáyíriní. Ayo seáyí e níwimóníro umenweapírfá nání seáyí e wimiximfáriní.

27 Gf ápo nioní seáyí e nimóníri émáyo umenweámífa nání nimixinípa nioní ámá xopirárí wífáyo ení axípi seáyí e wimixaná émáyo numenwearóná xwárfá sixí xwíá tñní imixinínjipi ainíxí tñní pírfí uyíkíeáaná yuní ikixenarínjipa ainíxí tñní nixirímáná umenweañáná manjío wí pírfí wiaíkipaxí imónipírfámani.

28 Xopiráríniní wífá gíyí gíyo siní ímiáo ení miní wimfáriní.

29 Arfá tígfáyíné enánáyí, xwíyíá Gorixoyá kwíyípi síyikí nioniyá imónígíyáyo urarínjí rípi arfá ókiarí umónípoyí.” ríjoi.’ nírirí ríwamínjí nearí wiowárfírixiní.

3

Anjí Sadisíyo síyikí xíoyáyo nání xwíyíá urínjí náníriní.

1 “Joxí síyikí nioniyá Sadisíyo ηweagfáyíyá anínajomí ríwamínjí re nearí wiowárfírixiní, ‘Kwíyí Gorixoyá wé wíúmí dánjí wau tñní siní wé wíúmí dánjí wau tñní apiaú tñjo re ríjoi urírixiní, “Nioní joxí yarínjipi nání níjía imóniní. Seyíné nání wa re rarigfáriní, ‘Jisasoyá síyikí imónígíá ayí síní dínjí níwíkwíroro nání siníniní imóníjoi.’ rarínjagífa aí seyíné ríxa peá nínímoro nání dínjí níkwíroarigfápi ríxa íkwíkwí yiní.

2 Nioní nínixídíro neróná gf ápo Gorixo ‘Api neróná wé róniní yarínjoi.’ wimónarínjipi tñní xixení mepa nero nání sániní wegíáyíné, seyíné ríxa níwiápínimearo segí xámí pírániní yagíá samínjí níwerí anípá imónímíníri yarínjipi ámi dínjí aumaúmí níro ení sixí eámíxínípoyí.

3 Xámí nioní nání arfá níwiríná dínjí níkwírogfápi ámi dínjí oseainíní. Apimí nixídiróná segí fwi yarígápi ríwímíní mamórfírixiní. Sániní wegíe dání níwiápínimeapa éánáyí, nioní ámá fwi meámíníri barígíyí yapí níbirí maiwí ηweagfámí seaímeámíníri yaríná níjía wí re imónipírfámani, ‘O íná binírféníjoi?’ yaiwipírfámani.

4 E nísearíri aí Sadisíyo ηweagíá wíyíné nioní pírániní nínixídíro nání fwi mé neróná segí rapírapí kíyíniní

mórìmixarìgááɣínérìni. Seyíné áríní wí sìnì ɲweaŋoi. Seyíné rapìrapí apíá wení nìyínimáná nionì t́nì nawínì aŋí yaníwárìni. Seyíné nionì píránìŋí nìnxídxídxíyoyo dánì e epaxí imónìpíríá eŋagí nánì rarìŋìni.

⁵ Ámá nionì nìnxídxídxíroná peá mìnìmó xopìrárìŋí wíá gíyí gíyoyo nionì rapìrapí apíá wení rúnìŋí imónìŋíyí uyírìrì wigí yofí íkwí ámá dxí nìyìmìŋí imónìŋí íníná ɲweapíríá nánì yofí ɲwirárìŋínamì ɲwirárìŋíŋpì mìkwírìpa erì gí ápo t́nì xegí aŋínaŋowa t́nì sìnŋwí anígíe dánì ‘Ayí gí ámárìni.’ urìrì emfárìni.

⁶ Aríá t́gíááɣíné eŋánáyí, xwíyá Gorìxoyá kwíyíŋpì sìyikí nionìyá imónìgíáyo urarìŋí rìpì aríá ókiarí umónìpoyì.” rìŋoi.’ nìrìrì ríwamìŋí eárxìxìni.

Aŋí Piradepiayo sìyikí xíoyáyo nánì xwíyá urìŋí nánìrìni.

⁷ “Joxì sìyikí nionìyá Piradepiayo ɲweagíááyíyá aŋínaŋomì ríwamìŋí re nearì wiowárìrìxìni, ‘Xewìni aga xegí bì imónìrì nepaxìŋí imónìrì eŋo —O kí mìxí ináyí Depito eŋíná fá xìrìŋípa aŋí sìnŋyoyo ɲweapíríá nánì fá xìrìŋorìni. O fkwíáná ámá wo ówaní yárìpaxí menìni. O ówaní yáráná ámá wo fkwìpaxí menìni. O re rìŋoi urìrìxìni,

⁸ “Amìpì seyíné yarìgíáŋpì nánì nionì nìj́fárìni. Eŋí xwapí meánìgíááɣíné nimónìro aí xwíyá nionìyáŋpì xaíwí fá nìxìrìro xeanìŋí seaikáráná ‘Jisasomì xídarìgíááyí wienemani.’ murìpa egíá eŋagí nánì segí símìmaní ríwámìni nionì aŋí ówaní ámá wo mìyárìpaxí imónìŋína seaikwíárìrìni.

⁹ Ámá ‘Gorìxomì yayí oumeanìrane nánì awí eánarìŋwìni.’ nìrìniro aí surímá nero Setenomì xídarìgíááyí —Ayí nepa Judayí mimónìpa nero aiwì yapí nìrìro ‘Judayí wienerìni.’ rarìgíááɣíŋìni. Ayí nionìyá dxíŋyoyo dánì nìbìro wauní nìseaikárìniro segí sìkwí t́ŋí e nìpíkínìmearo nìj́fá re imónìpíríárìni, ‘Ámá tìyí o dxíŋ sìxí uyìŋíyíŋìni.’ Nìj́fá e imónìpíríárìni.

¹⁰ Seyíné xwíyá ‘Ámá xeanìŋí seaíáŋpìmi xwámámí nìwìro anìŋí nìxídxídxíxìni.’ searìŋáŋpì píránìŋí fá nìxìra warìŋagíá nánì nionì xeanìŋí ríá t́ŋí ámá xwíá rìrì nìrìmìni ɲweagíá nìyoni iwamíó wìwapìyini nánì wímeaníáŋpìmi dánì seyíné seamìxeámfárìni.

¹¹ Nionì sìnì mé nìbìrì seaímeámíá eŋagí nánì wa segí amìnanŋwí dxíŋ nìyìmìŋí íníná ɲweapíríá nánì dxíkínìpíríáŋpì seapírìpírìxìni nionì nìnxídxídxíroná fá xìrarìgíáŋpì anìŋí mìní píránìŋí fá xìrìrìxìni.

¹² Ámá nionì nìnxídxídxíroná xopìrárí wíá gíyí gíyoyo nionì nìmearì gí ápo Gorìxoyá aŋí ɲwíáiwámì íkíá xwíyáŋìŋí

oraŋjáráná ámi iwámi dání wí peyeapíríámani. Ayo gí ápo Gorixoyá yoƷi ƚwirárirí aŋí o ƚweaŋƷipiyá —Aŋí apí Jerusaremí SiŋƷipiyí riniŋƷipirini. O tŋí e aŋínamí dání wepíniníápirini. Apiyá yoƷ ƚwirárirí emíáriní.

13 Arfá tígíáyíné eŋánáyí, xwiyíá Gorixoyá kwiyíƷi siyikí nioniyá imónigíáyo urariŋƷi arfá ókiarí umónƷoyí.” riŋoí. ’niríri ríwamíŋí nearí wiowáríirixini.

Aŋí Reodisiayo siyikí xíoyáyo nání xwiyíá uríŋí nánirini.

14 “Joxí siyikí nioniyá Reodisiayo ƚweagíáyíyá aŋínajomi ríwamíŋí re nearí wiowáríirixini, ‘Nepaxiŋí imóniŋo — O Gorixo ámayo xíto imóniŋƷi nání wíwapíyíwiniŋiniŋí urowárenapiŋƷi nepáni wíwapíyiri xixeni níƷini yárirí eŋorini. O amíƷi níƷini Gorixo imixiŋƷi míkí ikinorini. O re riŋoí uríirixini,

15 “AmíƷi seyíné yarigíáƷi nání nioni níjírini. Sogwí dŋí yinaríŋƷipániŋí yarigíáyíné, seyíné ríá síníŋí nimóniro nioni aga pírániŋí mniŋíxídiƷa yarigíáriní. E níseariri aí imiŋí ráriŋíniŋí nimóniro aniŋíni dŋí peá niniŋmoro ení mīyarigíáriní. Sa sogwí dŋí yinaríŋƷipániŋí yarigíáriní. Seyíné ríá nisíniri siŋwiriyí, imiŋí nirárirí siŋwiriyí, ‘Ayí ananirini.’ nimónimniŋí ériní.

16 Seyíné ríá mīsinípa ero imiŋí mīrírípa ero nero sa sogwí dŋí yinaríŋƷipániŋí yaríŋagíá nání seyíné gí maŋíyo dání emi seaúrímómíáriní.

17 Sewaniŋíyíné ‘AmíƷi bi mīneamúroŋenerini. AmíƷi xwé ayá tŋwaénerini. AmíƷi aí bi nání mīkeamóniŋwini.’ niriniŋero aiwí gí siŋwíyo dání seyíné imónigíá riƷi nání aga majíá imóniŋoí. SiƷi imóniro ámá dŋí siƷi seaipaxí imóniro uyípeayí imóniro siŋwí supáríŋí imóniro íkwauyíxí imóniro egíáƷi nání sewaniŋíyíné majíá imóniŋagíá nání

18 nioni seyíné ámi pírániŋí niŋíxídiƷíra nání ewayí xwiyíá riƷi bi osearimni, ‘Seyíné amíƷi wí mīmúronigíáyíné imóniƷíri nání síŋá gorí ríá yeáána sikí niriŋxanowimáná awiaxí imóniŋƷi bi nioni bí niro ámá siŋwí seanaríná íkwauyíxí eŋagí níseaniróná ayá seaininiŋiniŋí rapírapí apíá wení yiniƷíri nání bi bí niro Ʒigíí siŋwíyo gíniŋí niniŋo siŋwí aniƷíri nání bi bí niro éririxini.’ osearimni.

19 Ámá nioni dŋí síxí uyíŋáyí pírániŋí oniŋíxídiƷíoyiniŋí mīxí nuriri siyikí weáíwapíyaríŋá eŋagí nání símí níxeadípeniro segí íwí yarigíáƷi ríwímiŋí nīmamoro éririxini.

20 Arfá éƷoyí. Nioni segí xwioxíyo íwí éniŋí bíariwámíni nírómáná ówaní iwaní eaariŋíni. Ámá go go maŋíƷá arfá nīnirí ówaní nīnīkwiirínáyí, o tŋí e nání nīpáwiri o tŋí yawawi aiwá nawíni naníwírini.

21 Ámá nioní nínixídiróná xopíráríníj wíá giyí giyí nioní xopírárí níwíárími gí ápoyá siá íkwianjwínami xfo tñí ñweañápa ayí ení nioní tñí gí siá íkwianjwínami xe nñwearo ámáyo umenweápoyníri síjwí wínímáríni.

22 Aríá tígíáyíné enánáyí, xwíyíá Goríxoyá kwíyípi síyikí nioníyá imónígíáyo uraríj rípi aríá ókiarí umónípoyí.” ríjot.’ nírií ríwamíj nearí wíowáríírxíni.” níriíjínigíni.

4

Oríjá níwíníírná añínamí Goríxo tñí e imóníjpi wíníj nánííni.

1 Xwíyíá api ríxa níriráímáná enáná Jononí weníj yáníáyí wíníjanigíni. Añínamí añí ówaní wína íkwíáríníjagi níwíníri maní xámi pékákíníj raríjagi aríá wía axípa “Amípi apimí dání ríwíyo nimónííápi síwá simí nání re nání yapeí.” nírenapíagi aríá níwirína

2 axíná re eníjínigíni. Goríxoyá kwíyípi níxíxéroníjínigíni. Níxíxéroáná weníj éáyí wíníjanigíni. Míxí ináyíyá siá íkwianjwí wína añínamí ñwiráríníjagi wíníri anamí wo éf ñweañagi wíníri enanigíni.

3 Anamí éf ñweaño xegí imóníjpi, ayí síjá awíaxí jasípaí ríníjpi yaí kíkírorí xwíníá earí yaríjpa erí síjá koníríaníyí ríníjpi ayíá ríri xwíníá earí yaríjpa erí eno e éf ñweañagi níwíníri opínagwíá síjá emeráí ríníjpiíj sówíníj imóníjpi siá íkwianjwí anamí xapíxapí eadíroníjagi níwíníri

4 íkwianjwí anamí dání ámi obaxí bí 24 imóníjpi mídmídmání níñwiráríníga puñagi níwíníri ámá ámíná 24 awa rapírapí apíá wení níyíníri amínanjwí síjá gorí tñí imíxíníj nídfkínímáná íkwianjwí mídmídmání níñwiráríníga puñpimí níñweaxa puñagíá níwíníri

5 íkwianjwí áwíními enínamí dání ápíanjwí néra urí ikaxí níra urí akíríwí níra urí yaríjagi níwíníri uyíwí wé wíúmí dání waú —Ayí Goríxoyá kwíyí wé wíúmí dání waú api nánííni. Ayí siá íkwianjwí anamí símímanííni ápiáwí wearíjagi níwíníri

6 íkwianjwí anamí símímanííni bí rawírawáníj imóníj bí ríírmá síjwí wínípaxí imóníjpi weníj níwíníri díj tñí imóníj waú waú awa agwí ríwámíni síjwíni nírómíxa urí ríwí ríwámíni nírómíxa urí egíáwa áwíni e ñwearo íkwianjwínami mídmídmání ñwearo enagíá wíníjanigíni.

7 Díj tñí imóníj wíníjáwa wo raionííj imóníjpi —Api pusí sayí xwéríxa míxí yaríjpiíni. Apííj imóníjoríni. Ámí wo burímákaúníj imóníjoríni. Ámí

wo áamá sfmimanjññ inñorññ. Ámi wo apurñ nñpñpika warññpññññ imónñorññ.

⁸ Awaú awaú awa wonñ wonñ ðwñ wé wfúmñ dánñ wo ero wará nñpññ sññwñññ nñrómñxa ugñáwarññ. Ikwáwñyiranñ, árñwñyiranñ, bñ pñññ mñwiárñ aññññ minñ re nñra warñgñárññ, “Áminá Gorñxo, o enñ eánñññ áamá woyáñpñ tññ xñxenñ mimónññorññ. Enñná dánñ ñwearñ ríná sñññ ñwearñ rñwéná aññññ ñwearñ enñorññ. Xewññ xegñ bñ imónññorññ. Aga xegñ bñ imónññorññ. Oyñ, aga xegñ bñ imónññorññ.”

⁹ Íníná e nñra nuro íkwianñwñ anamñ ñweañomñ, aññññ imónññomñ seáyñ e umero wé íkwianñwñyo uñwirárñro yayñ wirowe éaná

¹⁰ áamá ámñná 24 imónñgñá mñdñmñdánñ éñ ñweagñáwa íkwianñwñ anamñ ñweañomñ nupñkññmearo wigñ amñnanñwñ sññá gorñ tñññ imñxñññññpñ nñpñrñro xñfo tñññ e nñmoauróná re urarñgñárññ,

¹¹ “Negñ Ámináoxñ imónñrñ Ñwñáoxñ imónñrñ enñoxññ, amñpññ nñññ enñpñ imñxññoxñ, ayñ joxñrññ. Nñpñññ pñpimñ dánñ marñáñ, joxñ simónñññpimñ dánñññ imónñrñ apimñ dánñ enñ sñññ imónñrñ enñ enñagñ nánñ áamá nñññ joxñ seáyñ e rñmero wé íkwianñwñyo rññwirárñro ‘Enñ wiárñ nñmúrñrñ eánññoxñ, ayñ joxñrññ.’ rñrñro sipaxoxñrññ.” rarñgñárññ.

5

Jono bñkwñ wñna nñtamññmáná wenñagñ wññññññ nánñrññ.

¹ Íkwianñwñnamñ éñ ñweañño wé náú tñññ bñkwñ xopemñxñññññ wñna —Anamñ xegñ rñwamññññ neánñrññá ínñrñwámñññ eánñrññ seáyñ rñwámñññ eánñrññ enññnarññ. Mñxñ nñrñññmáná tamñxarñññ wé wfúmñ dánññ bñau tñññ ikñyññññññññ yárññññññññ. Ana íkwianñwñnamñ éñ ñweañño fá xñrññagññ sññwññ nñwñññrñ

² ámñ sññwññ wñññáyyñ wññññanigññ. Anññnajñ wo rñáiwá enññ tñññ re rarññagññ wññññanigññ, “Wé rónññññ imónññññ go anañññ bñkwñ ana tamñxññññññññ ararñkñmññ nerññ parñpaxññ imónññññ?” rarññagññ wññññanigññ.

³ O rñáiwá e rarññagññ aí anññnamñ ñweagñáyyñrññ, xwñárñmññ ñweagñáyyñrññ, wo bñkwñ xopemñxññññññññ ana parñpaxññrññ, ínñmññ sññwññ wñññpaxññrññ, wo mimónñññ.

⁴ Nionñ áamá wé rónññññ imónññññ wo bñkwñ ana nñparññññ ínñmññ sññwññ wñññpaxññ imónññññ wo nánññ pñá megññnárñgñá sññwññ nñwñññrññ nánññ nionññ wñññ pñyyñ wññññnarññá

⁵ áminá e ηweagfáyǫf wo re níríjínigíni, “Joxi ηwǫf meapaní. Arfá ei. Raionfíníjǫf imóníjǫ —O xiáwo íríjǫ Judaoyá gwǫ axírímǫ dání eweanjoríni. Mixǫf ináyǫf Depitoyá xwǫf piaxfyo dání iwiaronjoríni. O Gorixo tǫfni xepixepá níróníro mǫxf inígfáyo rixa xopírǫf wíjǫ enjagǫ nánǫ bǫkwǫf anamǫ tamixíníjǫpǫ ananǫ ararǫkímǫf nerǫ parǫpaxfínǫf.” níríjínigíni.

Jono sipǫsipǫf miá womǫ wíníjǫf náníríni.

⁶ Nionǫ weníjǫf éáyǫf wíníjanigíni. Sipǫsipǫf miá wo —O ámá pǫkígfóníjǫf imóníjǫfni. Sǫwanǫf wé wfúmǫf dánǫf wáu erǫf sǫjwǫf wé wfúmǫf dánǫf wáu —Sǫjwǫf apǫ Gorixoyá kwíyǫf wé wfúmǫf dánǫf wáu xfo xwǫfá nírímíni wáríjǫpǫf náníríni. Sǫjwǫf apǫ anírǫf enjoríni. O ámínáyǫf ákíjǫf pánaunáná dǫfǫf tǫfǫf imónígfá wáu wáu íkwianjwǫfna tǫfǫf e mǫdímǫdánǫf ηweanáná xewaníjǫf íkwianjwǫfna tǫfǫf e éf ronjagǫf wíníjanigíni.

⁷ O nurǫf bǫkwǫf íkwianjwǫfnamǫf ηweanoyá wé náúmíni xíríjǫfna urápáná re eníjínigíni.

⁸ Dǫfǫf tǫfǫf imónígfá wáu wáu awa tǫfni áminá 24 e níjweaxa pugfáwa —Awa wonǫf wonǫf kitá fá xíríro íkfá dǫfá rfá yeááná dǫfǫf nanǫf eaaríjǫf bǫf píreríxǫf sǫfǫf gorǫf tǫfni imíxíjǫfyo magwǫf xearíníjǫpǫf —Apǫf ámá Gorixoyá imónígfáyǫf xwíyǫfá xfomǫf rírímǫf wiarígfápíríni. Apǫf fá xíríro yarígfáwa tǫfni sipǫsipǫf miáó tǫfǫf e nupǫkínímearo

⁹ sonǫf sǫfǫf bǫf níríróná re urígfawíxíni, “Joxi rǫpǫkíáná dǫfǫf nupeiríjǫpímǫf dání ámá fǫwǫf nánǫ gwíniíjǫf ηweagfáyǫf Gorixoyá imónípírǫfá nánǫ roayíroníjǫfni. E nerífná ámá gwǫf wírǫf wírǫf níyonǫf dání wíyo roayírorǫf pǫfné mǫkf xixegíni rarígfá níyonǫf dánǫfǫf wíyo roayírorǫf wará xixegíni írígfá níyonǫf dání wíyo roayírorǫf wí e wí e gwǫf mónígfá níyonǫf dání wíyo roayírorǫf enǫf enjagǫf nánǫf bǫkwǫf mǫxf ríníjǫfna ananǫ nurápírǫf tamixíníjǫpǫf ararǫkímǫf epaxoxíríni.

¹⁰ Ámá joxi roayíroníjǫfǫf negǫf Njwǫfáoyá xwíoxfyo ηweapírǫfá nánǫf wímíxírǫf xfoyá apaxípáníjǫf imónígfáyǫf o tǫfǫf e ananǫf páwiarígfápa ayǫf enǫf páwipaxǫf imónípírǫfá nánǫf wímíxírǫf éf enjagǫf nánǫf ayǫf seáyǫf e nímoníro xwǫfá tǫfyo umenjweapírǫfínǫf.” Sonǫf sǫfǫf nírírífná e rígfawíxíni.

Sipǫsipǫf miáomǫf seáyǫf e umegfá náníríni.

¹¹ Nionǫf ámǫf weníjǫf éáyǫf wíníjanigíni. Íkwianjwǫfna tǫfni dǫfǫf tǫfǫf imónígfá awáu awáu tǫfni áminá 24 e níjweaxa pugfáwa tǫfni áwíni e ηweanáná anífnajǫf dǫfǫf nímorǫf fá ropaxǫf maríáǫf, aga ayá wí dǫfǫf mǫmopaxíjǫf mǫdímǫdánǫf xapíxapǫf nímodímore aga mírónáríjagǫfá níwínírǫf wígf manǫf tǫfni sonǫf raríjagǫfá arfá wíjanigíni.

12 Soṅṅí níríróná eṅṅí t́nì re rarìṅagá ará wìṅanigìní, “Sipìsipí miá pìkigfo, áamá ńnì ‘Seáyí e nimónírì neameṅweapaxoxì, ayí joxìrìní.’ urìro ‘Amìpí wí mímúropaxoxì, ayí joxìrìní.’ urìro ‘Pí pí nìj́fá eṅṅí nánì dṅṅí aumaúmí inìpaxoxì, ayí joxìrìní.’ urìro ‘Eṅṅí wiárí nímúrorì eánìṅoxì, ayí joxìrìní.’ urìro wé íkwianṅwíyo uṅwírárìro seáyí émì umeroyayí umeroyepaxoxì.” E rarìṅagá ará nìwirì

13 ámì amìpí dṅṅí t́ṅṅí xfo imìxìṅṅí, aṅṅinamì ṅweagááyífrantì, xwíárímì ṅweagááyífrantì, xwíárímì ínìmì ṅweagááyífrantì, rawírawáyo ṅweaṅṅífrantì, pí pí ayo eṅṅífrantì, ńnì soṅṅí níríróná re rarìṅagá ará wìṅanigìní, “Íkwianṅwínamì éf ṅweaṅṅo t́nì sipìsipí miá t́nì seáyí émì umepaxí imónírì wé íkwianṅwíyo uṅwírárìpaxí imónírì seáyí e uméyoapaxí imónírì seáyí e nìneaímónírì neameṅweapaxí imónírì egííwáú eṅṅí nánì anìṅṅí miní e e néra úwanìṅṅí.” rarìṅagá ará nìwirì

14 dṅṅí t́ṅṅí imónìṅṅífá awáú awáú “Nepa e imóníwìṅṅíṅṅí.” rayarìṅagá ará nìwirì ámìná 24 imónìṅṅífáyí awáúmì nupíkinìmearo seáyí e umearìṅagá wìṅanigìní.

6

Sipìsipí miáo bìkwínamì tamìxìníṅṅíṗí araríkimí eṅṅí nánírìní.

1 Nionì sipìsipí miáo bìkwínamì tamìxìníṅṅí wé wíúmì dṅṅí wáú eṅṅí bì aríkiagì nìwìṅṅífráná dṅṅí t́ṅṅí imónìṅṅífá wáú wáú awa wo akìrìwìṅṅíṅṅí níríríná “Eínì.” rarìṅagì ará nìwirì

2 wenìṅṅí éáyí wìṅanigìní. Osí apífá wení wo wìṅanigìní. Osomì seáyí e xēṅweaṅṅo éwaikí bá fá nìxìrìrì ṅweaṅṅì wìṅanigìní. Amìnaṅwí áamá mìxí nìṅṅífráná xopìrárí wíomì wiarìṅṅífáyí wìna omì mìnì wíáná o xopìrárí wíno yapì nimónírì ámáyo xopìrárí wíamìṅṅíṅṅí úagì wìṅanigìní.

3 Bìkwínamì tamìxìníṅṅí ámì bì sipìsipí miáo aríkiáná dṅṅí t́ṅṅí imónìṅṅífá wáú wáú awa ámì wo “Eínì.” rarìṅagì ará nìwiríná wìṅanigìní.

4 Osí ámì wo, ayífá rìṅṅo úagì nìwìṅṅí Gorìxo xe osomì xēṅweaṅṅo áamá xwíárímì nìwayìrónìro awayinì ṅweagááyí mìxí níkwínaroro wìwìṅṅí pìpìkímí inífrìxìṅṅí owíwapìyìṅṅí sṅṅwí wìnarìṅṅí nìwìṅṅí e emìṅṅí waríná kirá mìxí nánì sepiá bá mìnì wíowáríṅṅí wìṅanigìní.

5 Bìkwínamì tamìxìníṅṅí ámì bì aríkiáná dṅṅí t́ṅṅí imónìṅṅífá wáú wáú awa ámì wo “Eínì.” rarìṅagì ará nìwiríná wenìṅṅí éáyí wìṅanigìní. Osí úrapí pìpífo oṅṅí wo wìṅanigìní.

Osomi seáyí e xenweaño ámáyo aiwá onimiápia niwiyiri aí nigwí xwé urirápmí winfa nání sikerfá bí fá nixirimána xenweañagi winñanigini.

6 Manjfpiniñf imóniñf bí diñf tñf imónigfá waú waú awamí áwinimí dání re rarñagí arfá winñanigini, “Witf aiwá sixf aga onimiáwá nání xegf nigwí rípi ronfwarini. Ámá sfá wiyimi omiñf rfá tñf nerfná nigwí meaarigfápi tñni xixeni imóniñfwarini. Barí aiwá sixf aga onimiá wfáxu wá nání xegf nigwí axípi weni. Joxi witf aiwá tñni barí aiwá tñni xwirfá ikixéaná xegf nigwípi seáyí e imóninfa enagi aiwí wainf uraxf tñni íkfá sogwí gírisf im+xarigfápi tñni nání nigwí seáyí e ronig+nri xwirfá mikixepani.” rarñagí arfá winñanigini.

7 Bkwfnami tamixiniñf ámi bí arfkíaná diñf tñf imónigfá yoparo “Eini.” rarñagí arfá niwirfná

8 wenñf éáyf winñanigini. Osf siyó rñf wo winñanigini. Osomi xenweaño —O xegf yoí Piyoyí wfriniñorini. O xenweañagi winñanigini. Piyiñf Siwí Anyo Wárarñoyí rinño nawini rfwmíni nixenweámána warñagfi winñanigini. Gorixo awaú ámá xwfa riri nríminí biaú biaú imónigfá bimi nipi kiriná xe mixf nání nwiwapiyiri pipikímí eri aiwá nání dfwf n+wim+xiri pipikímí eri simiárf n>wiri pipikímí eri sfwí sayf oroanpoy+nri n>wim+xiri pipikímí eri éisixinri sñwí winowárfagi winñanigini.

9 Bkwfnami tamixiniñf ámi bí arfkíaná nioní wenñf éáyf winñanigini. Ridiyowá nání íraf noa peyinñfyo inimi ámá xwiyfá Gorixoyá wáf urímero Jisaso uréwapiyiñfpi anñf minf xfdro yarñagfa nání pikigfáyfya diñfyf inimi e yarñagfa winñanigini.

10 Ayf enf tñni re urarñagfa arfá winñanigini, “Ámináoxini, aga xegf bí imónri nepaxñf imónri enoxini, sfá araríná sipi neaikárfá xwáyo ñweagfáyo pirí mumamó neri nene neapikigfá nání enf mímeá neri kikiáf erfáriní?” urarñagfa arfá niwiri

11 niyoní womini womini rapirapí apfá wenf sepiá wú yinpirí nání miní niwiri re urarñagí arfá winñanigini, “Seyfne bí onimiápi sini wenñf nero kikiáf ñweáfrixini. Seyfne seapikífapa ámá ápo Gorixoyá xináiwaniñf imóniro segf sérixímeá imóniro egfá winyo ení xe pikífrixinri yaiwinñfpi tñni xixeni pikipfrfe nání wenñf nerí ñweáfrixini.” urarñagí arfá winñanigini.

12 Bkwfnami tamixiniñf ámi bí arfkíaná wenñf éáyf winñanigini. Pobonf ayíkwf mé eri sogwí manf pfpó wáriní emá xfá ayfá nrirfná ragf pwarñfpániñf rri

13 sinj anj pirfyo dani nriwómioaríná ikfá pikf sogwf sinj yóf menjáná rfwipi kikidimf éaná piéroariniŋpa axipi e piérori

14 anj pirf ikwf winániŋf áwini e naxinowárinimáná midmidáni nixopéga uri dfwf nfnf tñni pirinwf nfnf tñni xámí imóniŋe dani nixoyfígá nurí ámí wí e imóniri yariŋagi niwiniri

15 xwfáyo dánj mixf ináyf tñni ámá wíyo seáyí e wimónigfáyf tñni porisfyo seáyí e wimónigfáyf tñni ámá amipi wí mímúronigfáyf tñni ámá xwérixa imónigfáyf tñni ámá kodireakf nero xináiwániŋf nimóniri omiŋf wiirigfá nfniyf tñni ámá wigf omiŋfni yariŋgáyf tñni wiwaniniŋyf sŋjá ófyo pñni ŋwearo dfwf sŋjá tñni eŋe yimáronfmi pñni ŋwearo yariŋagfa winiŋanigini.

16 E nero dfwfyo tñni sŋjáyo tñni re urariŋagfa winiŋanigini, “Sŋjá tiyfné, dfwf tiyfné, anani seáyí e neaikwarimoí. Íkwianwfnami éf ŋweaŋo sŋwf neaniri sipisipf miáo wikf neaóniniŋpi pirf neamamori enigini ri riteateí.

17 Sfá sipíyf, sfá awaú wikf neaónigfí eŋagi nani pirf neamamopisíyf rixa nimónini eŋagi nani rariŋwini. Apimi gone múropaxf imóniŋwini? Oweoi.” rariŋagfa arfá wiŋanigini.

7

Isireriyf 144,000 egfáyo ipirfá eagfá nani rini.

1 Api e niwinárimáná anfnajf waú waú xwfá sirfwf biaú biaú imoŋf midmidáni e éf nroro imiŋf xwfáyorani, rawirawáyorani, ikfá wíyorani, mepa oeniri imiŋf apiaú apiaú imoŋe bariŋpi npiroro roŋagfa niwiniri

2 anfnajf ámí wo ipirfá Nwfá aniŋf sŋj imóniŋoyá nani ikwfroarigfápi nmaxirimi sogwf weapariniŋmi dani nipeyiri anfnajf Gorixo xe xwfári tñni rawirawá tñni xwirfá ikxéfrixiniri sŋwf winiŋf waú waú awamí eŋf tñni rfaiwá nuriríná

3 áxémá niwiri re uriŋinigini, “None negf Gorixoyá ámá xegf xewaxomi diŋf niwikwíroro nani xináiwániŋf nimóniro omiŋf wiirigfáyo sinj ipirfá mimáyo miweapa eŋaná xámí xwfá tñni rawirawá tñni ikfá tñni xwirfá mikixepa époyi.” urariŋagi arfá niwiri

4 ayf ripi eni rinariniŋagfa arfá wiŋanigini, “Ámá Gorixoyá ipirfá weáfá nfní, 144,000 egfáyf, ayf Isireriyf gwf rirf riri imónigfá niyoní dánfyfrini.

⁵ Xiáwo írino Judaoyárimí dánf 12,000 ipirfá earo xiáwo írino Gatoyárimí dánf 12,000 ipirfá earo Rubenoyárimí dánf 12,000 ipirfá earo

⁶ Asaoyárimí dánf 12,000 ipirfá earo Napitaraioyárimí dánf 12,000 ipirfá earo Manasaoyárimí dánf 12,000 ipirfá earo

⁷ Simionoyárimí dánf 12,000 ipirfá earo Ripaioyárimí dánf 12,000 ipirfá earo Isakaoyárimí dánf 12,000 ipirfá earo

⁸ Seburanoyárimí dánf 12,000 ipirfá earo Josepoyárimí dánf 12,000 ipirfá earo Bejimanoyárimí dánf 12,000 ipirfá earo egfáyf ayf apirini.” rinarinagfa arfá winjanigini.

Ámá fá miropaxf wí Gorixomi yayf wigfá nánirini.

⁹ Arfá e niwiárimáná weninif éáyf winjanigini. Ámá ayá wí mirónarinagf winjanigini. Dinif nimori fá ropaxf mimóninifirini. Ayf ámá gwf xixegfni imónigfá niyoní dánfifirini. Gwf wirf wirí xixegfni imónigfáyorani, wará xixegfni íriniyorani, pfné xixegfni rarigfáyorani, ayo niyoní dánfif wí axf e nimirónariro rapirapf apfá wenf niyinimáná ikwianwfná tñni sipisipf miáo tñni agwfrwámíni tñnf e yayf niwiniro nání soná iwf fá nixiriro

¹⁰ meanf nitróná enif tñni re rarinagfa winjanigini, “Gorixo, ikwianwfnami éf nweanf ro tñni sipisipf miá ro tñni yeáyf neayimixemeáfiwaúrini.” ráná

¹¹ ikwianwfná tñni áminá 24 e ninweaxa pugfáwa tñni dinif tñnf imónigfá awaú awaú tñni áwini e enáná anfnajf midmidáni xapixapf nimudfimo rogáfayf ikwianwfnami sfmmanjfrwámíni nifkíni mearo Gorixomi yayf numeróná

¹² re rarinagfa arfá winjanigini, “Ripi aga nepa imónini. Negf Gorixo yayf umepaxo imóniri seáyf émi umepaxo imóniri nfní nání dinif aumaúmí inipaxo imóniri yayf wipaxo imóniri weyf umearipaxo imóniri seáyf e nineaimóniri neamenweapaxo imóniri enif sixf eánipaxo imóniri eno enagf nání aninif minf íníná e e néra úwanigini. Nepa xixeni e imónifwinigini.” rarinagfa winjanigini.

Rapirapf ragf sipisipf miáoyáyo igfá eáfayf nánirini.

¹³ Sinwf e winaríná áminá e ninweaxa pugfáwa wo re niriniginigini, “Ámá rapirapf apfá wenf niyinimáná re rogfa tiyf giyfirini? Gmí dání bfáyfirini? Joxí nijfárani?” nifragf

¹⁴ nioni re urinjanigini, “Oweoi, ápoxini nijfárini.” urfagi o re niriniginigini, “Ámá tiyf xeaninif xwfárimí bi tñni xixeni mimóní seáyf e imóninif wimeanfipimí dání bfáyfirini. Wigf rapirapf ragf sipisipf miáoyáyo igfá eáná apfá wenf imóninifirini.

15 Ayínáni Gorixoyá íkwianwfnami sfmimanjimi dani éf niroro xegí aní nwáfá riwami dani ikwáwiyirani, arfwiyirani, Gorixoyá apaxfpániñf imónigfáyf wiiarigfápa axfpí wiiarigfáriní. Íkwianwfnami éf nweaño aníñf simanjwfníñf yeáyf wimixinífariní.

16 Ámá tiyf ámi bí agwf náni mepa ero iniigf náni mwinipa ero sogwf xáiwf mwanipa eri amipí wí wigf waráyo rfmimenijwfníñf mweánipa eri enfáriní.

17 Ayf rípi nánriní. Sipisipf miáo, íkwianwfnami áwiní e éf roño sipisipfyo xiáwo pirániñf mearíñfpa ámá tfo axfpí nimerfná iniigf simíñf ayf ninírná dníñf niyimíñf imóniprí náni tñf e nipemeámi unfáriní. Xeaníñf wimeaarfná nwáf eearigfápi ení Gorixo síñwirixf níni kwíkwírními winífariní." nírinijnigini.

8

Sipisipf miáo bikwíyo tamixiníñf yoparípi arfkinj nánirini.

1 Bíkwnami tamixiníñf yoparípi arfkíaná re imónifagi winíñanigini. Aníñami ñíñfá nimónáriní bí onimíapí e nemána enána

2 aníñajf Gorixoyá agwírwáminí rogfa wé wúmi dníñf waú imónigfáwami pékákf wé wúmi dníñf waú wíagf winíñanigini.

3 Aníñajf ámi wo pírerixf síñá gorf tñni imixiníñf wina fá níxirími níbirí íraf síñá gorf tñni imixiníñfpi tññf e —Apí íkwianwfnami agwírwáminí oníñpíriní. Apí tññf e éf róaná xwíyfá ámá Gorixoyá imónigfá níniyf xfómi rírními wiarigfápi —Apí írafyo nanwí rídiyowá yarigfápníñf weníprini. Apí tñni nawini rfá oikeaáriní íkfá dfá rfá yeáaná dníñf nanf eairíñf xwé bí mni wíagf

4 aníñajo e rfá ikeaáraná xegf wéyo dani íkfá dfápiyá sinadíñf tñni ámá Gorixoyá imónigfá xfómi yaríñf wigfápi tñni nawini xfo síñwf aníñe peyíagf nioní síñwf níwiníri

5 aníñajo pírerixf síñá gorf tñni imixiníñfna ámi nímeari rfwamíñf írafyo wenípi níxeri pírerixfnami magwf níyármána xwífyo mamówaríñijnigini. Mamówáraná akírwf ríri ikaxf ríri ápiñwf ókiri pobonf eri éagf winíñanigini.

Aníñajf waú waú pékákf rigfá nánirini.

6 Aníñajf wé wúmi dníñf waú, pékákf wa tñni xixeni xirigfáwa pékákf raníro náni nímixárinímána

7 wo iwamfó pékákf ráná re eníñigini. Aníñaíkf tñni rfá tñni ragf tñni nawini xwífyo píeróaná xwífa níriní biaú bí

enijipi bfbimi eniyf amipi rfa nnowarirfna ará nfini nniiri
 aí íkfá oriwami dánini nepearfagi wininjanigini.

8 Anfnajf amí wo pékákf ráná re éagf wininjanigini. Bf
 dfwf mifj xwé ápiáwf wearifpfnifj imónifpfi rawirawáyo
 mamówarínáná rawirawá nfini biaú bf imónifpfi bfbí apf
 nifpini ragf imóniri

9 nanwf amipi rawirawáyo yarifyf nfini biaú bf enijipi bfbí
 pifyf eri ewé amipi rawirawáyo warifyf nfini biaú bf enifpfi
 bfbí xwirfá ikixéniri éagf wininjanigini.

10-11 Anfnajf amí wo pékákf ráná re éagf wininjanigini.
 Sifj xwé wo —O xegf yof Yíkf Yarifoyf riniforini. O
 uywf wfri ápiáwf niwerifnifj anfnami dáni npiérorfna
 inifgf wearifyf tfini smifj mearifyf tfini nfini biaú bf
 imónifyf bfbimi piérorána apf nifpini yíkf imónifnigini.
 Ámá inifgf apimi nniiróná yíkf imónifagf nani obaxf péagfa
 wininjanigini.

12 Anfnajf amí wo pékákf ráná re éagf wininjanigini. Sogwf
 prf rakiniri emá prf rakiniri sifj prf rakiniri éagf nani
 ikwáwiyiná biaú bf imónifpfi bfbimi dáni sfá nifiniriri
 sogwf manipa eri árfwiyiná biaú bf imónifpfi bfbimi dáni
 eni sfá nifiniriri emá tfini sifj tfini wfá mókifa eri éagf
 wininjanigini.

13 Nionf amí wenifj éáyf apurf wo anj pifrfnami ayá
 áwiniyo nipurfna enj tfini re rarifagf arfá winjanigini, “Ine,
 anfnajf awa waú wo yoparowa, rixa pékákf nifpifri nani
 imónifjo. Awa ráná amá xwfáyo ifweagfáyo wimeanfpi nani
 ine! Ine!” rarifagf arfá winjanigini.

9

*Anfnajf awaú awaú pékákf nifimáná enáná amí wo rifj
 nánirini.*

1 Anfnajf pékákf xifigfáyf yoparf waú wo awayá wo pékákf
 ráná nionf sifj anfnami dáni piérof wo xwfámi wenagf
 nifwiniri sifjomf sirifrkf yoparf bf mimónifyifi nani kípfi
 wíagf

2 o nurf sirifrkf yoparf bf mimónifyifi íkwíáná re
 éagf wininjanigini. Sifjwirfá rfa xwé bimf ronfipimi
 dánf awimifnifj nifirfna sirifrkf ayimf dánf peyifagf
 wininjanigini. Peyíáná sogwf íkwapifj mearf agwfifnifj
 tarifagf nani anj pifrf sifjani mepa eri yarfna wininjanigini.

3 Áxwaxf sifjwirfá apimi dánf peyemiarifagf
 wininjanigini. Wáre xwfáyo enifpfi sidifj warifpa áxwaxf
 apf eni xe wárenifj sidifj opaxf imónifwinifniriri Gorixo
 sifjwf nifwiniri

4 áxwaxí apimi ηwí ikaxí re urínfagi wíninjanigini, “Ará tñi íkíá tñi amípi sowinijí imóninijipi tñi níniri kírijí mípímixipaní. E nerí aí ámá Gorixoyá mimónipa nero nání xegí ipíríá meánigíayo ananí xwiríá ikíxérixiní.” urínfagi níwíniri

5 ámá ayo xwiríá níkixeríná xe pikírírixiniri síηwí míwiní nerí rínijí bí —Rínijí áxwaxí ayí wiarinijipi wáre ámáyo sidijí óaná rínijí winarinijipi, ayí axípinijí imóninijipirini. Rínijí apini níwia waríná xe emá wé wú núní pwéwiniginiri síηwí wínfagi wíninjanigini.

6 Áxwaxí api ámá rínijí ayíkwí míwinipa yaríná ríxa “Opémíni.” níwimóniro íkínijí sípi níwiniro “Arige neríná péminiréini?” níyaiwiro aiwí íná wí nípepaxí imónipíríámani.

7 Áxwaxí ayí osí ámá míxí nání nímeámi nuríná níkíninijínijí yimároarigíápa imóninagíá níwíniri wígí mánijíyo aminañwí síñá gorí tñi imíxininijnáninijí d́kíniro símímanijí ámá símímanijninijí iniro

8 wígí d́fá sepiá apíxí wíwayánijí wero wígí síwanjé pusí sayí raioníyí ríninijíyíyá síwanijninijí wero

9 agwíríwámíni níkíninijí kapá tñi imíxininijnáninijí ηwiráriniro enagíá wíninjanigini. Íwí wígí nípipíka nuróná rarínijipi, ayí osí obaxí míxí nání nímeámi nuríná rarínijípa riri osí karí obaxí míxí nání níropémi nuríná rarínijípa riri yarínají wíninjanigini.

10 Wígí íkwémínyí wáre sidijí warínijíyínijí imóninagí wíninjanigini. Ámáyo emá wé wúmí rínijí wípaxí imónipíríáyí ayí wígí íkwémínyíyo dání sidijí warígíayirini.

11 Míxí ináyí áxwaxí ayo seáyí e níwimóniri umenweano, ayí anínají sirírikí yoparí bí mimóninijíyimi menweanorini. O xegí yoí Xibiruyí píné tñi níriríná Abadonoyí rarígíorini. Girikiyí píné tñi níriríná Aporiyonoyí rarígíorini. Yoí nípiaúni ḿkí ayí o íríkíaríño enají nánirini.

12 Ríwíyo wímeanipi nání “Ine” biaú bí ríípi bí ríxa apí wímeanoi. Biaú apimi ríwíyo imóninípiáú sínirini.

Anínají awa yoparo tíño pékákí ríñí nánirini.

13 Anínají pékákí xírígíá awa yoparo tíño pékákí ráná íráf síñá gorí tñi imíxininijí Gorixoyá símímanímmíni onínijípiyá síwanjé biaú biaú tíñí e dání manjé bí níriniríná

14 anínají pékákí íá xírígíá yoparo tíñomi re urarínají aríá wíjanigini, “Anínají waú waú inígí Yupíretisi rapáú tíñí e gwí ηweagíawami wíkweawárei.” urarínají aríá níwirí

15 anínají awaú awaú —Awa ríxa xwiogwí o imóniri emá o imóniri sífá ayi imóniri éaná e érixiniri wímíxárinjowarini.

Awa nuro áamá xwíá nírímíní ηweagfáyí biaú bí imónigfá bimí pípikímí epírfa nání wíkweawártagí níwínírí

16 “Áamá mǐxǐ nání osǐyo xerηweagfáwa dǐnjǐ nǐmorǐ fǎ mǐropaxǐ imónǐjoi. Nǐnǐ 200,000,000 imónigfáwarǐnǐ.” rarǐjagfá arfá wǐjanigǐnǐ.

17 Osǐ tǐnǐ seáyí e xerηweagfáyí tǐnǐ nionǐ orǐnjǎ nǐwínírǐná rǐpǐnǐnjǐ imónǐjagfá wǐnǐjanigǐnǐ. Seáyí e xerηweagfáyí níkǐnǐnjǐ rǐánǐnjǐ ayfá rǐrǐ onagwá werǐ siyó rǐrǐ enǐyǐ imanǐro osǐ mǐnjǐ pusǐ sayǐ raionǐyǐ rǐnǐnjǐyǐyǎ mǐnjǐnǐnjǐ imónǐrǐ osǐ maǐjyo dání rǐfá ápiáwǐ tǐnǐ sǐjwirfá tǐnǐ sǐnjǎ xegǐ yoǐ sarǐpáǐ rǐnǐnjǐ rǐfá sǐnjǐ inǐnjǐpǐ tǐnǐ kwǐyǐ orǐ yarǐjagǐ sǐjwǐ wǐnǐjanigǐnǐ.

18 Rǐfá ápiáwǐ tǐnǐ sǐjwirfá tǐnǐ sǐnjǎ rǐfá sǐnjǐ inǐnjǐpǐ tǐnǐ osǐyǐyǎ maǐjyo dání kwǐyǐ omomǐ nerǐná xeanǐnjǐ apiaú apǐ imónǐnjǐpimǐ dání áamá nǐnǐ biaú bí imónigfá bimí pǐkiárǐagfá wǐnǐjanigǐnǐ.

19 Osǐyǐyǎ sowǐ sidǐrǐnǐnjǐ nimónǐmáná sǐrǐwǐ sidǐrǐ mǐnjǐ imónǐjagǐ nání apimǐ dání áamáyo pǐkiarǐgǐfá enagǐ nání ayǐ wigǐ enǐ eánǐnjǐ áamá pǐkipaxǐ imónǐnjǐpǐ maǐjyo dání imónǐrǐ sowǐyo dání imónǐrǐ enagǐ wǐnǐjanigǐnǐ.

20 Áamá nǐnǐ biaú bí imónigfáyo xeanǐnjǐ apiaú apǐ nǐwikárǐrǐná bǐbiaú mǐpǐkǐfápiaú re egǐawixǐnǐ. Wigǐ ηwǐfá wé tǐnǐ imǐxǐgǐápǐ peá mǐmopa nero imfó dǐnjǐ wǐkwǐroarǐgǐápǐ pǐnǐ mǐwiárǐpa ero wigǐ ηwǐfá sǐnjǎ gorǐ tǐnǐ imǐxǐro sirǐpá tǐnǐ imǐxǐro kapá tǐnǐ imǐxǐro aga sǐnjǎ tǐnǐ imǐxǐro íkǐfá tǐnǐ imǐxǐro yarǐgǐápǐ —Apǐ wǐ sǐjwǐ anǐrǐ arfá wirǐ anǐ erǐ mǐyarǐnjǐpǐrǐnǐ. Apǐ anǐnjǐ minǐ fǎ nǐxǐrǐro sǐmǐ sǐmǐ e mearǐgǐápǐ pǐnǐ mǐwiárǐpa egǐawixǐnǐ.

21 Wigǐ pǐkǐxwǐrǐfó néra warǐgǐápǐ tǐnǐ ayáf néra warǐgǐápǐ tǐnǐ fǐwǐ nǐga warǐgǐápǐ tǐnǐ fǐwǐ meaamearǐgǐápǐ tǐnǐ apǐ nǐpǐnǐ enǐ rǐfwǐmǐnǐ mǐmamogǐawixǐnǐ.

10

Jono bǐkwǐ onǐmiá bǐkwǐ nurápirǐ nǐnjǐ nánǐrǐnǐ.

1 Nionǐ wenǐnjǐ éáyí wǐnǐjanigǐnǐ. Anǐnajǐ enǐ sǐxǐ eánǐnjǐ ámǐ wo —O agwǐ xopǐxopǐ rónǐrǐ xegǐ mǐnjǐyo opǐnagwǐfá dǐkǐnǐrǐ nerǐ xegǐ sǐmǐmaǐnjǐ sogwǐnǐnjǐ wǐfá ókǐrǐ xegǐ sǐkwǐyo dání rǐfá ápiáwǐnǐnjǐ werǐ nemáná anǐnamǐ dání wepǐnarǐjagǐ wǐnǐjanigǐnǐ.

2 O bǐkwǐ onǐmiá parǐnǐnjǐ bǐkwǐ fǎ nǐxǐrǐrǐ sisǐxǐrǐ nǐrorǐná sǐkwǐ náú rawǐrawáyo osaxǐrǐ onamǐnjú xwǐfáyo osaxǐrǐ nerǐ nǐrómáná

³ pusf sayf xwéríxa raionfýi ríníjé awf níriríná ayá wí yaiwiámf máraríjépa enj tñi nírimáná enjáná akíríwí wé wfúmi dánj waú rayigfawixíni.

⁴ Akíríwí wé wfúmi dánj waú api nírayimáná enjáná nioní ríxa rfwamíjé eámíníri yaríná xwíyá anfnamí dání re rínénapfagi arfá wíjanigíni, “Xwíyá akíríwí wé wfúmi dánj waú api níriríná ríapí rfwamíjé meapa nerí ínimí áya eaáret.” rínénapfagi arfá níwirí

⁵ anfnajf síkwí síxírí níroríná rawírawáyo osaxírí xwíáyo osaxírí enjagi wínfáyo wé náú nímfeyoarí anfnamí nímixírí

⁶ síjé womí dáníníjé níriríná aníjé íníná njeanjo tñj e dání —O anfna imíxírí amípí nñi e enjýf imíxírí erí xwíarí imíxírí amípí nñi e enjýf imíxírí erí rawírawá imíxírí amípí nñi e enjýf imíxírí erí enjoríni. O tñj e dáníníjé anfnajo re raríjagi wínanigíni, “Goríxo ‘E éimígíni. E éimígíni.’ yaiwiáríjépi síni yómíjé wí nenímeníjé.”

⁷ Anfnajf pékákí fá xírígíyá yoparo pékákí rínfápi tñjíná Goríxo enjáná dání dñj neñwíperí yumí dñj ‘E éimígíni. E éimígíni.’ yaiwiáríjé xegí wfá rókiamoaagfáwami —Awa xegí xínáiwáníjé nímoníro omíjé wílagfáwaríni. Awami áwanj uríjépi tñi xíxeni axípi nenfáríni.” Anfnajo e raríjagi níwíníri

⁸ manj anfnamí dání rínénapfagi arfá wíapi ámi nírinírná re rínénaparíjagi arfá wíjanigíni, “Joxí nurí anfnajf síxírí níroríná rawírawáyo osaxírí xwíáyo osaxírí nerí roñomi bíkwí paríníjé fá xíríjépi kwí urápetí.” rínénaparíjagi arfá níwirí

⁹ nioní nurí anfnajomí “Bíkwí onímíapíkwí níapetí.” urfagi o re níriníjigíni, “Joxí nínrápirí netí. Nínírná manjyo awfí píkí inígíni nísiwí aiwí agwíyo dání ayf yíkí níduníjépi.” nírfagi

¹⁰ nioní bíkwí onímíapíkwí nírápirí nínríná gí manjyo ayf awfí píkí inígíni nísiwí aiwí nínowárimáná enjáná gí agwíyo dání yíkí nídunfagi

¹¹ awa re nírigfawixíni, “Amípí áma gwí wírí wírí obaxí imónígíyo wímearí áma axf e gwí mónígí obaxíyo wímearí xwíyá mfkí xegí bí xegí bí rarígí obaxíyo wímearí mífí ináyf obaxíyo wímearí enfápi nání ámi wfá rókiamotí.” nírigfawixíni.

11

Goríxo imóníjépi nání mfkí imónípísfíwau náníri.

¹ Iwamfó yarígí xoyfwaníjé imóníjé wá níniapírí re níriníjigíni, “Joxí níwíapínmíearí anj Goríxoní nání

rídiyowá yarigíiwámí xoyfáwá awá tñní iwamfó e e néra uri rídiyowá nání íráf onínjípimí iwamfó eri áamá nǎbīro Gorixoni yayf nimearigfáyo fáf rírómí eri ei.

² Rídiyowá yarigíiwámí wáfwámí ‘Xe oení.’ níyaiwirí iwamfó mepaní. Áamá gwí xejwíyí wígf dínjí tñní xe éfrixinírí síjwí wínfá enqagí nání iwamfó mepaní. Wígf dínjí tñní neróná emá 42 pwearíná anjé njwáfapimí xórórí nero sípí wikáripfáfáriní.

³ Sípí wikáraríná gf áamá nioní imónínjápí nání mfkf imónigííwaú xe wáfá urókiamopaxf oimónípiyínírí síjwí wínáná awaú okiyfá wí miní bekf wú níkfkiyinímáná sfá 1,260 imónínjífí —Sfá ayf emá 42 nání xixení imóníní. Sfá ayf pwearíná áamá wígf fwf néra warigfápi rfwmíní omamópoyínírí wáfá urókiamopísfíríní.” nírinjínigíní.

⁴ Awaú íkfá oripfíyí rínínjé waú tñní íkwianjwí uyfwf íkwíarípfáfá nání wínífxaú tñní sfmímanjé Gorixoyá —O xwáfá níyoní nání Áminá imónínjoríní. Oyá sfmímanjímíní ronjépi yapí imónigííwaúríní.

⁵ Áamá awaú tñní míxí inarigfáyf awaúmí sípí wikáranírí nerínáyí, awaúyá manjío dání rfá ápiáwí nípeyearí ayo rfá nínfáriní. “Awaúmí sípí owikáraneyí.” yaiwífá gíyf gíyo rfá apimí dání aga nípíkípsfíríní.

⁶ Emá awaú wáfá urókiamoarigfíyo iniá meapa oenírí anjé pírfnamí yeáyí yimíxáripaxf imónírí iniígf ragf imóníní nání imíxípaxf imónírí gíní gíná “Xwáfáyo njweagfáyo e owikáraií.” wimóníná ananí egf dínjé tñní xeanínjé ayf ayf níní wikáripaxf imónírí neri

⁷ xwíyáfá Gorixo wáfá rókiamóisixinírí urínjépi tñní xixení ríxa nurárimáná enjáná nanjwí míxí yarínjé siríríkf yoparf bí mímónínjífíyímí dání peyanfó awaú tñní míxí nínró awaúmí xopíráf níwirí píkínfáriní.

⁸ Píkíaná píyowaú anjé xwé apimí —Anjé egf Ámináomí ení yekwíroarigfápi nání rarínjíní. Anjé apí nání níriríná rasf nínró Sodomíyí ríro Isípíyí ríro yarigfápiríní. Anjé xwé apimí awaú óf e píyf opísfíríní.

⁹⁻¹⁰ E píyf wenjáná sfá wíyaú wíyí nórirí ámí wíyí órimínírí yaríná áamá wará xixegíní íríro egfáyo dánjé tñní gwí wírí wírí imónigfáyo dánjé tñní píné xixegíní rarigfáyo dánjé tñní gwí bí bí mónigfáyo dánjé tñní nǎbímíro xe píyowaúmí xwáfá oweyárfpoyínírí síjwí mǎwínípa nero síjwí níwínayíro wáfá rókiamófíwaú, áamá xwáfáyo njweagfáyo rínínjé ayíkwí níwia múfíwaú ríxa péagí nání ayf yayf seáyímí dání néra upfáfáriní. E neróná aíwá xwé nímxíro níga uro wígf ámányf yayf owínírí amípí nanjyf anfá yanjé

iníro néra waríńá

¹¹ ríxa sťá wíyaú wíyi nórímáná wíyíjimi áwini e dání re eníjigini. Gorixo xťomi dání ámi awaúmi dńj sťxť uyáráná awaú ámi sńj neri éf rogńisixini. Éf róáná ámá awaúmi sńjwť wínayarígfáyť dńj nńyága nuro wáyť ayťkwť mťwinarńá

¹² awaú xwíyťá bi anńnamí dání enť tńni re rńénapfagí arťá wigńisixini, “Awagwí re nání yapťpiyi.” Arťá e nńwiri agwť tńni anńnamí nání peyarńjagńi awaú tńni mťxť inígfáyť sńjwť wínowáráná

¹³ axíná re eníjigini. Pobonť xwťá yaiwiámť eníjigini. Xwťá yaiwiámť éáná anť anť apimi mťrńinńjť wé wúkaú imónńjpi bi nńpńni pńnanowiri ámá e ŋweagťá ení 7,000 penowiro éagťa anť apimi ŋweagťá mńpéťáyť enť óf níkárńiro Njwťá anńnamí ŋweanńomi seáyť e numeróná “Enť eánńjoxť, ayť joxirńni.” urarńjagťa wínńjanigini. Nionń orńńá nńwńnrńńá e wńńńjanigini.

¹⁴ Rťwťyo wímeanńpi nání “Ine” biaú bi rťfpi áwini e enńpi ríxa api imónńgot. Apimi rťwťyo imónńńpi anńni imónńńjoi.

Anńnajť pékákť xirígfá yoparo pékákť rńjť nánírńni.

¹⁵ Anńnajť pékákť xirígfá wé wťumi dńjť waú imónńgfáwa yoparo pékákť ráná anńnamí dání manť obaxť enť tńni re nńrńga warńjagť arťá wńjanigini, “Xwťárimi menjweapaxť nání imónńjpi sńni wíyťyá marťáť, ríxa negť Ámńńo tńni xegť ámá nene yeáyť neayimńxemeanńa nání oyá dńjť tńni arťowayá xwťá piaxťyo dání iwiaronńoyť rarńjwáo tńni awaúyápnńrńni. O wí anťá mimónť anńjť ínńná nńjwearť menjwearńárńni.” nńrńga warńjagť arťá nńwiri

¹⁶ ámá ámńńá 24 Gorixo tńjť e íkwianńwťyo éf nńjwearo xapńxapń nńjweaxa pugťáwa wigť sťmńmanńmńni nńpťkńńmearo Gorńxomń yayť numeróná

¹⁷ re urarńjagťa arťá wńjanigini, “Ámńńá Gorńxoxini, enť sťxť eánńgfá nńyonń seáyť e wimónńjoxini, rńńá ŋwearť enńńá dání anńjť ŋwearť enjoxini, joxť enńńá dání enť sťxť eánńjť néra bagťpť tńni ríxa xixeni nerť xwťárimi iwamńńo menjwearńagť nání none yayť siarńjwńni.

¹⁸ Ámá gwť bi bi mónńgfá nńni joxť nání wikť nńrónńro ‘Omń ínńmń wí wurńnanńméwńni.’ yaiwńagťa aiwť joxť ayo wikť wónńjpi wíwapńyirńńá ríxa nimónńńjoi. Rńńá ámá pegťáyo xwńrńxť numerń eyeyńrómf wirńńárńni. Rńńá wťá rókiamoarńgfá, dńxť rńńáiwánńjť nimónńro omńjť siarńgfáyo yayť nńwimorť ‘Apń wńmńgńni.’ yaiwńjpi mńni wirť ámá dńxť imónńgfá joxť nání wáyť nńsiro píranńjť xđdarńgfá,

siyikwɛniŋɣi imóniŋɣáyorani, xwéniŋɣi imóniŋɣáyorani, ayo eni yayɛ niwimori 'Api wimigini.' yaiwiŋɣi mɛni wiri áamá xwɛfárimɛ xwirɛá ikixeariŋɣáyo xwirɛá wikixerɛ eríná, ayɛ rixá rínárinɛ." rariŋagá aráá niwiri winiŋanigini.

¹⁹ Gorixoyá aŋɣi ŋwá aŋɣinami eniwá fkwírɛrɛ bokisɛ xwiɣá Gorixo eníná réroáriŋɣi nánɛ imixiniŋɣwá aŋɣi iwámi dánɛ siŋáni imóniri éaná re eniŋigini. Ápianwɛ ókímixayiri ikaxɛ rayiri akiriwɛ rayiri pobonɛ eri aŋɣinaikɛ ayá wí eri éagi winiŋanigini.

12

Ekɛyiŋɣi iwɛ wo ininiŋɣi tɛni apixɛ wí ininiŋɣi tɛni nánirɛni.

¹ Ekɛyiŋɣi aŋɣi piɣiyo ayá síwɛ ropaxɛ bi ninɛrɛná riɣi imóniŋɣini. Apixɛ wí —Í sogwo rapirapiniŋɣi yinɛrɛ xegɛ síkwɛ emáomɛ ikwiárɛrɛ aminanwɛ siŋɣi wé wúkaú síkwɛ waú tɛŋɣi dɛkínirɛ nemána

² niaíwɛ agwɛ eniriɛni. Í niaíwɛ xiriɛmɛnɛrɛ nánɛ siŋwɛ wanariŋagɛ rɛniŋɣi ayikwɛ miwinariŋagɛ nánɛ "Aŋɣini oxiriɛmɛni." niyaiwiri "yeyɛ" riŋiniŋigini.

³ Ekɛyiŋɣi ámi bi aŋɣi piɣiyo ninɛrɛná riɣi imóniŋɣini. Iwɛ ayá riŋɣi xwé wo —O miŋɣi wé wɛúmɛ dánɣi waú imori siwanɣi wé wúkaú miŋɣiyo dánɛ rémówapiri dirɛ miɣɛ ináyɛ dɛkínariŋɣá imóniŋɣi wé wɛúmɛ dánɣi waú miŋɣiyo xixeni nidɛkíga urɛ enoriɛni. O aŋɣi piɣiyo e siŋáni nimónirɛ re eniŋigini.

⁴ Siŋɣi biaú bi egá bimɛ xegɛ sowɛ tɛni aŋɣinami dánɛ aírairómɛ énapána xwɛáyo piérinowiŋiniŋigini. E nemána iwɛ xwé "Apixɛ niaíwɛ xiriɛmɛnɛrɛ yariŋi rixá niaíwɛ xirána oroanɛmɛni." niyaiwiri ími agwɛriwámɛni uroŋána

⁵ Í niaíwɛ oxɛ womɛ —O ainixɛ wá fá niɣiriɛrɛ áamá gwɛ bi bi móniŋɣá niyonɛ umenweanfa nánɛ imóniri xwiɣá xɛoyápiɛ mi múropaxɛ imóniri enforɛni. Omɛ í xiriŋiniŋigini. Niaíwɛ omɛ niɣiriɛmáná enána íwo Gorixoyá dɛŋɣi tɛni xɛo ikwianwɛnamɛ ŋweanɛ nánɛ niɛyiri ŋweanána

⁶ apixi áamá dɛŋɣi meanɣi e nánɛ éf uniniŋigini. Gorixo í e nánɛ éf nurɛ ŋweáwiniŋiniŋirɛ aniniŋini wimixiyariŋe nánɛ nurɛ ŋweanána aiwá niwiro píraniniŋɣi mearɛná sá 1,260 nóra uniniŋigini.

⁷ Aŋɣinami dánɛ miɣɛ ninowiáɛniɛróná aŋɣinajɛ Maikoroyɛ riŋniŋo tɛni xegɛ aŋɣinajowa tɛni midáni niɛrómána iwɛ xwéo tɛni miɣɛ ninɛróná iwo eni aŋɣinajɛ xɛomɛ xɛdarɛŋɣáwa tɛni midáni niɛrómána miɣɛ ninɛro ai

⁸ iwowa enɣi mweániɛpa nero nánɛ sini aŋɣinami ŋweapaxɛ mimóniŋagá nánɛ

9 Maikorowa iwomì mamówárénapìgíawixìní. Sidìro enjíná dání oboyì rìro Setenoyì rìro egífo, ayí orìní. Ámá xwíáyo ṣweagíá nínì íwí oépoynìrì yapí nìwíwapíya warìṣo, ayí orìní. Omì xwíáyo nání mamówárénapìro aṣínají omì nìxíḍìro yarìgíáwamì mamówárénapìro éagíá

10 nionì aríá wíáyí aṣínamì dání xwíyíá bí enjì t́nì re rínénaparìṣagì aríá wìṣanìgìní, “Gorìxo enjì eánìṣí xífo imónìṣípì t́nì erì ámá xífoyá imónìṣíyo yeáyí uyimìxemearì mìxí ináyí yapì nimónìrì xwioxíyo míméámí nerì umenṣwearì enì rìxa agwìrìní. Yeáyí uyimìxemeaníá nání oyá ḍìṣí t́nì aríowayá xwíá piaxíyo dání iwiaronṣo, o xegí néní t́ṣo nimónìrìṣíyo dání ámá xwíáyo ṣweagíáyo wíwapíyìnì rìxa agwìrìní. Ayí rìpì nánìrìní. Jisasomì ḍìṣí nìwìkwíroro nání xexíxexìríméá imónìgíáyo xwíyíá uxekwímoayarìṣomì —O negí Gorìxoyá sṣìṣwíyo dání ikwáwíyiranì, áríwíyiranì, xwíyíá uxekwímoayarìṣorìní. Omì rìxa xwíáyo mamówáríárìní.

11 Negí nìrìxíméáyí ‘Sìpìsìpì miáo nene yeáyí neayimìxemeaníá nání neapeìṣíṣíṣí?’ nìyáiwìro ragí oyáyo igíánìṣí eánìro o nání xwíyíá wáí uríyìro nerìṣíyo dání obomì xopìrárí wíárìní. Ayí omì xopìrárí nìwìrìná wìwanìṣíyí wá mumìxìní ‘Wa nene Jisasomì xíḍarìṣagwì nání nìneapìkìroná ayí anìní xe oneapìkìpoyì.’ nìyáiwìro xíḍìgíáyìrìní.

12 Ayínánì aṣí rìnaxì t́nì re ṣweagíáyìné t́nì ḍìṣí níá oseainìní. E nerì aí xwíárìxì t́nì rawìrawáwáxì t́nì ine! Obo xwíárìmì seyíné t́ṣí e nání rìxa wéí enagì nání rarìṣínì. O ‘Anìṣí xwíárìmì nìṣweámáná epaxonìmanì. Re enì pírí nìrakìpírì aṣwì ayoríṣanì?’ nìyáiwìrì nání xegí wìkí nónìrì seainìpì ríá ápiáwíṣíṣí imónìṣagì nání ine!” Xwíyíá aṣínamì dání e rínénaparìṣagì aríá wìṣanìgìní.

13 Iwí xwéó “Rìxa xwíárìmì rìnìmamówárénapáoì?” nìyáiwìrì apìxí níáíwí oxo xìrìfìmì mìxí eaaxíḍìṣínìgìní.

14 Mìxí eaaxíḍìṣagì aí apìxí ámá ḍìṣí meaníyo xíí nání wimìxìyárìṣe nání nìpìpìka ounìrì nabíkìnáo íwí wìṣíxáú ímì unṣwìráráná í sidìro t́ṣí e pínì nìwíárìmì nìpìpìka nurì e ṣweanáná xwìogwí wáú wo nìmúrorì ámì wo áwìní e imónífe nání aiwá nìwìro píránìṣí umegíawixìní.

15 Sidìro inìgí xegí maníyo dání peyeáú inìgí waxíṣíṣí nùmì nurì ímì nìxemì nìwerì opìkìnìrì imìxowárìagì aí

16 xwíárì apìxìmì arìrá nìwìrìná re enjìṣínì. Inìgí waxí iwí xwéó apìxìmì opìkìnìrì xwìrìá dowáríú xwíárì xegí maní nexoarì nìṣínìgìní.

17-18 Iwo sṣìṣwí e nìwìrìrì apìxí nání wìkí ríá ápiáwíṣíṣí nìwónìrì nání níáíwí apìxí í xìrìṣí wìṣíyo mìxí wimìrìrì

uñiniginí. Ayí áamá sekaxí Gorixo uríjipi xídiro xwíyíá Jisaso nání ríjipi dínjí fá xiríro yarígfáyí enjagi nání ayo mǎxí wimínirí nání nuri rawírawáyo imanjí e éf roáriniginí.

13

Nañwí mǎxí yaríjí rawírawáyo dání fwiapíño nániríní.

¹ Nioní nañwí mǎxí yaríjí wo rawírawáyo dání fwiaparíjagi níwínirí o síwanjí wé wúkaú rémówapírí mǎjí wé wíúmí dánjí waú imorí enjoxegí síwanjí wé wúkaú apimí wámíní wámíní dírfí mǎxí ináyí díkínarígfápi nídfkíga urí xegí mǎjí wé wíúmí dánjí waú apimí womíní womíní yofí Goríxomí ikayíwí umeararígfápi ríwamínjí níjwíríríga urí enjagi wíníjaniginí.

² Nañwí mǎxí yaríjí nioní síjwí wínfáoxusí sayí pápearíxí imóníjí repatíyí ríníjíyífníjí imónírí xegí síkwí ayí nañwí beyáí ríníjíyíyápíníjí imónírí xegí manjí ayí pusí sayí raioníyí ríníjíyíyáníjí imónírí enjoríní. Iwí xwéox nañwí mǎxí yaríño xíox téní xixení oimónírí síjwí níwínirí nání enjí eáníjí xíox yaríjipi síxí umímorí xíox á máyo seáyí e níwimónírí umenjweaaríjipa axípi oimónírí wimíxírí xíox néní tíjí seáyí e imóníjipi axípi oimónírí wimíxírí enjoríní.

³ Míjí wíyimí míjí rogíá ígí ayí nípikipaxí rogíáníjí imóníjagi wíníjaniginí. Ámá xwíá níríminí njweagíáyí “Nañwo aríge nerí síjí enjíríaní?” níyaiwíro o nání ududí níwíníroná níxídiro.

⁴ Iwo nañwomí xíox néní tíjí imóníjipi axípi wimíxíí enjagi nání xíoxmí seáyí e número nañwomí ení axípi seáyí e número ná re níra ugíawíxíní, “Nañwo téní go xixení imóníní? O téní go mǎxí xíxe inípaxí imóníní?” níra ugíawíxíní.

⁵ Goríxo nañwo xegí dínjí téní xe manjí níyoámorí weyí nímenírí ikayíwí nínimeara úwíníginírí síjwí wínírí emá 42 múroaríná api eníá nání néní tíjóníjí nímonírí éwíníginírí síjwí wínírí éagi.

⁶ o re enjíniginí. Manjí níyoámorí Goríxo nání ikayíwí nímearíríná oyá yofíyo ikayíwí mearírí anjí njwíá oyáiwá nání ikayíwí mearírí anjínami njweagíáyí nání ikayíwí mearírí enjíniginí.

⁷ Goríxo ámá xíoxá imónígfáyo nañwo xe mǎxí níwirí xopírírí wíwíníginírí síjwí wínírí xe néní tíjóníjí nímonírí ámá gwí wírí wírí níyoní téní wará xíxegíní írígíá níyoní téní píné xíxegíní rarígfá níyoní téní gwí bí bí mónígfá níyoní téní ayo seáyí e wimóníwíníginírí síjwí wínírí enjíniginí.

⁸ Ayínání áamá xwíáyo ηweagfáyf níní —Ámá eníná Gorixo xwíárí imixíníná dání wigf yoí íkwf dínj niyimínj meapfíra nání ηwirárinínjnamí —Ana sipísipí píkigfóyánariní. Anamí yoí ηwirárinínjyf marfái, áamá yoí mñηwirárinínjyf nanwo nene nání yayf owinírí seáyí e umepfírfáriní.

⁹ Ámá arfá tfgfáyfné enánáyf, arfá ókiarf mónfpoyí.

¹⁰ Ámá Gorixo “Xe gwf uyírxíní.” wíaiwínj go go apimí wí múropaxf imónínfámani. Ámá “Kirá tñní xe píkírxíní.” wíaiwínj go go apimí wí múropaxf imónínfámani. Apí imónánáyf, Gorixoyá imónígfáyfné segf dínj wíkwfroarígfápi píní mñwiárf anínj minf xwámámf níwia úfírxíní.

Nañwí xwíáyo dání fwiapíηo náníríní.

¹¹ Nioní nañwí ámí wo xwíáyo dání fwiaparíηagí nñwínírí o sipísipí miá mñjyo dání sñwanj wíyaú rémoarínjpa rémorí xegf xwíyá nñríná iwí xwíyá rarínjpa rírí yaríηagí wñíηanigíní.

¹² O nañwí xámí fwiapíηoyá nénf imónínj nñpimíní dání nñwiirfná áamá xwíáyo ηweagfá níní nañwí xámí fwiapíηo, igí nñpíkípxaf wenomí nupfínímearo seáyí e umépojínírí mñrákwíkwí wíaxfdirí

¹³ emímí ayá rñwamónípxaf xñxegíní bñ erí nerfná áamá sñwí aníge dání oyá dínj tñní rfá wearínj bñ aí anfnamí dání xwíáyo piérónapayarínjpi tñní yapf wíwapíyarínjíní.

¹⁴ E nerfná emímí Gorixo nañwí wíoyá nénf tñnj imónínjpimí dání xe wíwapíyipaxf oimónírí sñwí wñnfpmí dání áamá xwíáyo ηweagfáyo yapf nñwíwapíyírí re urarínjíní, “Xwíáyo ηweagfáyfné xopaikígf nañwí mñj rogá ámí sñj imónínjónínj imónínj bñ nimíxñro éf uráráfpoyí.” urarínj enagí nání

¹⁵ ayf e éaná nañwí rñwíyo fwiapíηo xopaikígf imónínjpi nñmearí sñj oenírí sñmí ófyo dání pñramf wíaná sñj imónínjínigíní. Gorixo nañwí xwíáyo dání fwiapíηo xegf wónínj xopaikígf imónínjpimí sñmí ófyo dání pñramf wífpimí dání xe sñj nimónírí xwíyá rírí áamá xébmí xómínj nñyíkwiro seáyí e mñmearígfáyo opíkípojínírí rírí epaxf imóníwñngínírí sñwí wñnínj enagí nání e imónínjínigíní.

¹⁶ Nañwí xwíáyo dání fwiapíηo e nemáná xíoyá mañyo dání áamá nñyoní sñyíkwñnínj imónígfápiamírání, mamadfrixamírání, áamá amípí wí mñmúrónígfáyorání, uyípeayf imónígfáyorání, áamá xñnáíwánínj nimóníro omínj wíiarígfáyorání, wíwíní meñweánígfáyorání, ayo nñyoní ipfírfá nearfná wíyo wé náúmí earo wíyo mimáyo earo egfawixíní.

17 E neriniño dáni áma ipiría nanwoyá yoí tñirani, nabá xfoyá yoípirani, xixeni imóniniñipirani, meánigfáyí aiwá nipiñi nání bñ ero aiwá nigwí meapñi nání bñ ero epaxí mimónipa egfawixini. Ipiría eánigfáyini anani bñ epaxí imónigfawixini.

18 Ía roarigfáyíne, seyíne píraniniñ dññ neñwiperfnáyí, re érixini. Nabá nanwí oyá yoí tñi xixeni imóniniñipi, ayí áma wo nání riniñagi nání áma dññ ía xirigfá gíyí gíyíne, nabá oyá yoí nánípi píraniniñ ía rórixini. Nabá oyá yoí nání riniñipi, ayí 666 apirini.

14

Áma 144,000 imónigfápi nánirini.

1 Nioni weniniñ éáyí winiñanigini. Sipisipi miáo dñwí mññ Saioniyi riniñipimi éf roñagi sñwí nñwñiri áma 144,000 imónigfáyí —Ayí yoí xfoyá tñi xanoyá tñi rfwaminiñ mimáyo eánigfáyirini. Ayí o tñi nawini éf roñagfa nñwñiri

2 arfá wíáyí winiñanigini. Anñnami dáni ikaxí bi nñrñirfná ikaxí iniñgí iyakwí obaxí nñdirorfná rariñipa rñri akñrñwí eññ tñi nñrñirfná rariñipa rñri ikaxí áma kitá eearigfáyí kitá eearfná rariñipa rñri yariñagi arfá winiñanigini.

3 Gorixoyá ikwianwína tñi dññ tññ imónigfá waú waú awa tñi áminá 24 e niñweaxa pugfáwa tñi wigí sñmñaññrñwámñi áma 144,000 ayí éf nñrómáná soññ sññ bi rariñagfa arfá winiñanigini. Soññ rariñgá api áma xwíáyo dññ wí nññfá imónipaxí menini. E dññ 144,000 imónigfá xfo nupeiriniñimi dáni gwñiniñ uroyiñoiññini anani nññfá nimóniri rñpaxirini.

4 Áma apixí tñi fñwí minipa nero piaxí mñweánarigfápa ayí eni ñwíapi sñni ía mñxirarigfá eñagi nání Gorixoyá sññwíyo dáni piaxí mñweánarigfáyirini. Sñni apixí tñi memegfáyirini. Sipisipi miáo gñmi gñmi úñmi anani númi xñdarigfáyirini. Áma niyoní dáni gwñiniñ Gorixo roayioññyí xfo nání tñi sipisipi miáo nání tñi aiwá nñwákwññiniñ imóniniññirini.

5 Yapí nñriro xwíyá óf e rariñgáñmaní. Raminiñgáññirini. Xwíyá bi xñmeapaxíñmaní.

Anñnají waú wo xwíyá rñgá nánirini.

6 Anñnají ámi wo aññ píñño ayá áwinimi nñpñpñka wariniñagi winiñanigini. O áma xwíáyo ñweagfáyo gwí wñrñ wñrñ imónigfá niyoní tñi pñné xixegññ rariñgá niyoní tñi wará xixegññ iniñgá niyoní tñi ayo niyoní xwíyá arfá nñwirfná yayí winipaxípi —Api aniniñ rñnárññapirini. Api wá urñni nání tññorini.

⁷ O enĩ tĩni re rĩnĩnigĩni, “Gorĩxo, anĩna imixĩri xwĩarĩ imixĩri rawĩrawá imixĩri inĩgĩ simĩnyĩ imixĩri eno áma nĩyonĩ eyeyĩromĩ enĩná rĩxa rĩná enagi nání omĩ wáyĩ wiro seáyĩ e umĩeyoaro o nene nání yayĩ owinĩri seáyĩ e umero éfrĩxĩni.” Anĩnajo nĩpĩpĩka nĩpurĩná e rarĩnagi wĩnĩnanigĩni.

⁸ Anĩnajĩ ámi wo rĩwĩyo anĩ pĩrĩyo áwinĩmĩ nĩpĩpĩka nĩpurĩná re nĩra punĩnigĩni, “Anĩ xwé Babironĩyĩ rĩnĩnĩpĩ rĩxa xwĩrĩá ikĩxenárĩnĩni. Oyi, rĩxa xwĩrĩá ikĩxenárĩnĩni. Áma wĩ wĩyo papĩkĩ oépoyĩnĩri inĩgĩ wainĩ mĩnĩ nĩwiro wĩwapĩyarĩgĩápa anĩ apĩ enĩ fwi xébi inarĩnĩpa gwĩ bĩ bĩ mónĩgĩá nĩnĩ enĩ fwi axĩpi oinĩpoyĩnĩri wĩwapĩyĩnĩpĩrĩnĩ.” nĩra pwarĩnagi wĩnĩnanigĩni.

⁹ Anĩnajĩ awaúmi ámi rĩwĩyo wo nĩpurĩná enĩ tĩni re nĩra punĩnigĩni, “Áma nanwo tĩni ónĩnĩ xopaikĩgĩ imixĩnĩnĩpĩ tĩni awaú nene nání yayĩ owinĩnĩri xómĩnĩ nĩyĩkwiro seáyĩ e umero ipĩrĩá oyá mimáyoranĩ, wéyoranĩ, eánĩro yarĩgĩá gĩyĩ gĩyĩ

¹⁰ wikĩ Gorĩxo aga ayĩkwĩ mĩwónĩnĩpĩ wĩ múropĩrĩámanti. Inĩgĩ wainĩ mĩxĩ yarĩnĩpĩnĩnĩ nĩpĩrĩfárĩni. Wainĩ oyápi, ayĩ mĩxĩ bĩ onĩmiápi éwinĩgĩnĩri aga inĩgĩ tĩni gwiaumĩ nerĩ yĩnĩnĩpĩ marĩá, wainĩ apĩ mĩxĩ ayĩkwĩ mepa éwinĩgĩnĩri inĩgĩ tĩni gwiaumĩ mé wainĩ aĩnĩnĩ sixĩ oyá wikĩ ónĩnĩnĩnĩ imónĩnĩwámĩ inĩnĩpĩrĩnĩ. Áma ayĩ wainĩ apĩ nĩnĩrĩnĩnĩ neróná re epĩrĩfárĩni. Anĩnajĩ Gorĩxoyáowa tĩni sipĩsipĩ miáo tĩni awa sĩnwi wĩnĩnĩná rĩnĩnĩ sĩnĩ sarĩpá rĩnĩnĩpĩmĩ dánĩ tĩni rĩá ápiáwĩ wearĩnĩpĩmĩ dánĩ tĩni xaiwĩ nĩwinĩri mĩmenĩnĩwĩ nura unfárĩni.

¹¹ Rĩá mĩmenĩnĩwĩ urarĩnĩpĩmĩ dánĩ sĩnwiĩrĩá peyarĩnĩpĩ aga ná rĩwĩyo dánĩ aĩ pĩnĩ bĩ mĩwiárf anĩnĩ minĩ peyarĩná áma ayĩ ikwáwĩyiranĩ, árĩwĩyiranĩ, bĩ kikiĩá nĩwepĩrĩá menĩni. Áma nanwo tĩni ónĩnĩ xopaikĩgĩ imixĩnĩnĩpĩ tĩni awaú nene nání yayĩ owinĩnĩri xómĩnĩ nĩyĩkwiro seáyĩ e umero ipĩrĩá xegĩ yoĩ nání eánĩro yarĩgĩáyĩ e epĩrĩfárĩni.” Anĩnajo apĩ e nĩra pwarĩnagi wĩnĩnanigĩni.

¹² Áma Gorĩxoyá imónĩgĩá xwámámĩ nĩwia warĩgĩáyĩ re epĩrĩfárĩni. Sekaxĩ o rĩnĩpĩ xaiwĩ íá xĩriro Jisasomĩ dĩnĩ wĩkwĩroarĩgĩápi xaiwĩ íá xĩriro epĩrĩfárĩni.

¹³ Nionĩ anĩnamĩ dánĩ xwĩyĩá bĩ re rĩnénaparĩnagi arĩá wĩnanigĩni, “Joxĩ re nĩrĩri rĩwamĩnĩ eai, ‘Áma Gorĩxo tĩni ikárĩnĩgĩá rĩná dánĩ nĩpéa upĩrĩáyĩ oyápi mĩ dánĩ yayĩ winĩpaxĩrĩni. Kwĩyĩpĩ enĩ re rarĩni, ‘Oyi, yayĩ owinĩni. Nĩperĩná Jisasomĩ nĩxĩdĩro nání rĩwĩ nĩrĩkwĩnĩri nerĩnĩpĩmĩ dánĩ wará sanĩ wunarĩnĩpĩmĩ dánĩ gwĩnĩnĩ

níkweániri kikiá epíríá enagi nání yayí owiníni. Níperína wé róniníj imóniníj wiwaniníyí néra ugíá aníá wí mimóní Gorixo yayí wimoníá nání siní nimóniníá enagi nání ananí kikiá epaxírini.” Kwíyípi eni e rarini. níriri ríwaminíj eai.” rínénapariníjagi aríá winíjanigini.

Xwíárimí aiwániníj mipírílná nánirini.

¹⁴ Nioní weniníj éáyí winíjanigini. Agwí apíá weníjipimí síjwí níwíniri ámániníj imóniníj wo apimí seáyí e éf xenweanagi níwíniri o aminanwí síjgá gorí tñni imixiníj wina miníyó díniri kirá wítí aiwá wákwiarígíá njwá xaíwí yiníj bá íá xiriri nemána njweanagi winíjanigini.

¹⁵ Ámí aníjají wo aní njwíáiwámí dání níwíapiri agwíjipimí éf xenweanómí ríaiwá ení tñni re uríagi winíjanigini, “Aiwá xwíárimí dání nñni ríxa yóírini. Ríxa nimipaxíná ríná enagi nání díxí kirápá tñni miníj níwákwi mí.” uríagi

¹⁶ agwíjipimí éf xenweanó xegí kirá xwíárimí seáyí e puwiáraúyí nñni wiárf wákwiomíjigini.

¹⁷ Ámí aníjají wo aní njwíá anínamí eníwámí dání fíwíapariníjagi níwíniri o eni kirá njwá yiníj bá íá nímaxírini fíwíapariníjagi winíjanigini.

¹⁸ Ámí aníjají wo —O ríá weariníjipimí xiáworini. O rídíyowá yarígíá nání íráf oníjipi tñj e dání níwíapiri aníjají kirá njwá yiníjípá íá xiríjómí ríaiwá ení tñni nuriri re uríjigini, “Xwíárimí wainí uraxí sogwí ríxa niáí enagi nání díxí kirá njwá yiníjípá tñni níwákwi mí nerí awí eámeámí ei.” uríagi

¹⁹ aníjajo xegí kirápá tñni wainí uraxí xwíáyo eníyí níwákwi mí nerí awí neáárimáná xoyíkímí epíri nání síjgá íkwianwí xwé eapínarínínamí —Ana, ayí pírf Gorixo aga wíkf níwóniri nání umamonípi nání imóniníjnarini. Anamí xoyíkímí epíri nání mímeámí yáraná

²⁰ aníjipimí b́aríwámíni síjgá íkwianwínamí xoyíkímí yaríná ragí anamí dání nípuríná waxíniníj níweri níróga níwiápnímeari osíyíyá maní tñni xixeni róniri ná mími waxí níweri 300 kiromita wiárf múrori eníjigini.

15

Aníjají wé wfúmi dání waúmi píreríxí xixeni winíj nánirini.

¹ Nioní ekiyiníj anínamí dání ámí bí iníagi síjwí winíjanigini. Apí seáyí e imóniri díní níyága upaxí imóniri eníjírini. Aníjají wé wfúmi dání waú ámáyo xeaniníj aga ríá tñj wíkarípírírini. Apí wíkararíná Gorixo xegí wíkf oníjipi níyopíyáriníá enagi nání ayí xeaniníj yoparírini.

Apí anjínají wé wfúmi dánj wáu tígfwami nîwînrîná weníj éáyí wînjánigîni.

² Rawîrawáníjî imóníjî gîrasíníjî rîrîmá óníjîpî ríá tîni gwiaumí ninîrî rîwoŋagî nîwînrîí ámá nanwoyá xopaikígí imîxíníjîpîmî seáyî e mumepa ero oyá ipîrîá xe oneaeanîrî mîwînipa ero nerîjîpîmî dánî xopîrârî egíáyí kitá Gorîxo wîjîyí íá nîxîrîmáná rîrîmá óníjîpîmî seáyî e roŋagíá wînjánigîni.

³ Ayí soŋî nîrîro Moseso, Gorîxomi xînáíníjî nimónîrî omíjî wiiago répenjîpî rîro sipîsipî miáoyápi rîro neróná soŋî re rîgíawixîni, “Ámîná Gorîxoxîni, enjî eánígíá nîyonî seáyî e wimónîjoxîni, amîpî joxî yarîjîpî seáyî e erî ámáyo ududí wînpaxîpî erî yarîjagî ranarîjwârîni. Gwí wîrî wirîmî dánj nîyonî mîxî ináyoxîni, pí pí joxî nerîná wé róníjî erî nepánî erî yarîjagî ranarîjwârîni.

⁴ Ámînáoxîni, joxî ná woxîni sîyikwí mínîjoxî enagî nánî ámá gîyí wáyí mîsipa ero seáyî e mîrîmîfeyoapa ero epîrîárîni? Dîxî nánî pîrî numamorîná xîxenî imóníjîpî tîni yarîjîpî rîxa sîjánî imóníjagî nánî ámá gwí wîrî wîrî nîni nîbîro dîxî sîmîmanjîmî dánî waunî níkárnîro seáyî e rîmepîrîárîni.” Soŋî nîrîro e rarîjagíá wînjánigîni.

⁵ Apî nîwînimáná weníjî éáyí wînjánigîni. Anjînamî anjî ŋwíáiwámî ínîmî anjî pákíníjîwá —Awá Gorîxoyá anjî awawá ayá ríá wenjîwârîni. Awá íkwíníjagî nîwînrî

⁶ anjînají xeaníjî aga ríá tîjî wikárîpîrî nánî tígíá wé wfúmi dánj wáu awa rapîrapî awiaxî apíá werî xwîntá earî enjî yínîro irîkwíníjî sîjá gorí tîni imîxíníjîpî xwînamîyaiwî yirónîro nemáná anjî ŋwíáiwámî dánî fwiaparîjagíá nîwînrî

⁷ dîjî tîjî imónígíá wáu wáu awa wo nîwiápîni-meari anjînají wé wfúmi dánj wáu awamî pîrerîxî sîjá gorí tîni imîxíníjî wé wfúmi dánj wáu mîni wîjînigîni. Pîrerîxî apîmî wikí óníjî Gorîxo, aníjî íníná ŋweanoyá magwí enjîpîrîni.

⁸ Mîni wíáná enjî eáníjî Gorîxoyá imónîrî seáyî e oyá imónîrî enjîpîmî dánî sîjwîrîá xegí anjî ŋwíáiwámî árîó inárînîagî nánî anjînají wé wfúmi dánj wáu awa xeaníjî ríá tîjî wé wfúmi dánj wáu apî wikárîpîrîe nánî páwîpaxî wî mîmóníjagî sîjwí e wînjánigîni.

16

Anjînají wé wfúmi dánj wáu pîrerîxîyo ínîjîpî mîwiárómogíá nánîrîni.

1 Nionĩ arfá wíáyf añf ñwfáiwámĩ dání manjf bá enjf tñnĩ añfnajf wé wfúmi dñnf waú awamĩ re urĩnénapfagĩ arfá wiñanigĩnĩ, “Soyfne nuro Gorixoyá wikf ónĩnf pĩrerixf wé wfúmi dñnf waú ayo magwf enjpi xwfárimĩ mĩwiárómoaĩpoyĩ.” urĩnénapfagĩ arfá wiñanigĩnĩ.

2 Añfnajf awa wo pĩrerixf o xĩrĩnĩna nĩmeáa nurĩ xwfárimĩ mĩwiárómoaĩáná re enjĩnigĩnĩ. Ámá nanjwoyápi ipĩrfá eánĩro xegf xopaikĩgf imĩxinĩnĩpĩmĩ seáyĩ e umero yarĩgfáyf oremá sipĩ xwfárfá wianarĩgfápi imónĩgfawixĩnĩ.

3 Añfnajf awa ámi wo xegf pĩrerixfna rawĩrawáyo mĩwiárómoaĩáná re enjĩnigĩnĩ. Rawĩrawá ragf nimónĩrĩ ámá piyfyá pwarĩnĩpa axfpi pfpó onf imónarĩnĩnigĩnĩ. E imónáráná amĩpi dñnf tñnf rawĩrawáyo ñweañfyf nñnĩ piyf yárinĩnigĩnĩ.

4 Añfnajf awa ámi wo xegf pĩrerixfna inĩgf ná wearĩnyo tñnĩ simĩnf mearĩnyo tñnĩ mĩwiárómoaĩáná inĩgf nñnĩ ragf imónĩnĩnigĩnĩ.

5 Inĩgf nñnĩ ragf imónáná añfnajf inĩgf xiáwo re rarĩnagĩ arfá wiñanigĩnĩ, “Agwĩ ríná ñwearĩ enjíná dání anĩnf imónĩrĩ enjoxĩnĩ, aga siyikwf mĩnf enjoxĩnĩ, pĩrf joxĩ umamoarĩnf api xwĩyfá mĩmeárinĩpa nerĩ xixenĩ wikárarĩnĩnĩ.

6 Ayf ámá dñxf imónĩgfáyo tñnĩ wfá rókiamogfáyo tñnĩ ragf pĩkieweámĩxĩgfá nánĩ joxĩ ragf onfpoynĩrĩ pĩrf api numamorĩná xixenĩ yarĩnĩnĩ. Ámá ayf pĩrf joxĩ umamoarĩnĩpĩ rĩnĩnf meapaxf imónĩgfáyf enjagfa nánĩ ayf ananĩrĩnĩ.” rarĩnagĩ arfá nĩwirĩ

7 xwĩyfá bi íraf noa peyinĩje dání re rĩnarĩnagĩ arfá wiñanigĩnĩ, “Ámĩná Gorixoxĩnĩ, enj eánĩnf tfgfáyo nĩyonĩ seáyĩ e wimónĩnjoxĩnĩ, ayf neparĩnĩ. O aga xixenĩ rĩnoĩ. Pĩrf joxĩ umamoarĩnf api api nepa xixenĩnĩ wiarĩnrĩnĩ.” rarĩnagĩ arfá wiñanigĩnĩ.

8 Añfnajf awa ámi wo xegf pĩrerixfna sogwomĩ mĩwiárómoáná Gorixoxo ámá xwfáyo ñweagfáyo xe sogwf xáiwf nĩwepĩnĩrĩ nanĩrĩ rĩmĩmenĩnĩwĩ neánĩrĩ pĩrf owiárinĩrĩ sñwĩ winĩnĩnigĩnĩ.

9 Xe rĩmĩmenĩnĩwĩ neánĩrĩ pĩrf owiárinĩrĩ sñwĩ winĩnĩnigĩnĩ sogwf nĩwepĩnĩrĩ ayo rfá pĩrf wiárfagĩ nánĩ ámá ayf Gorixomĩ —O xegf enj sñxf eánĩnyo dání xeanĩnf ayf wikáripaxf imónĩnjoĩnĩ. Omĩ ikayfwf numearĩróná wigf fwf yarĩgfápi rfwfminĩ nĩmamoro omĩ seáyĩ e mumfeyoagfawixĩnĩ.

10 Añfnajf awa ámi wo xegf pĩrerixfna ikwianwĩ nanjwo éf nĩñweámáná ámáyo umenjweañfnamĩ mĩwiárómoaĩáná re enjĩnigĩnĩ. Ámá nanjwo xegf seáyĩ e nĩwimónĩrĩ

umenŋweanŋyo nĩyoni sáá yidoárĩŋĩnigĩni. Sáá yidoárána rĩnĩŋĩ ayĩkwĩ wĩ mĩwinarĩŋagi nání iwieánĩro wigĩ aĩwĩ sáwĩ kiro neróná

11 wigĩ sipĩ yarĩgĩápi rĩwĩmĩni mĩmamopa nero rĩnĩŋĩ winarĩŋĩpi tĩni uraní egĩápi tĩni nání Nwáa anĩnamĩ dánomi ikayĩwĩ umearĩgĩawixĩni.

12 Anĩnajĩ awa yoparo tĩŋo xegĩ pĩrerĩxĩna iniĩgĩ rapá xwéu, Yupĩretisiyi rĩnĩŋĩmĩ mĩwiárómoaiáná mĩxĩ ináyĩ sogwĩ íwiaparĩŋĩmĩ dánowa iniĩgĩmĩ ananĩ xepĩri nání yeáyĩ yarĩŋĩnigĩni.

13 Nionĩ wenĩŋĩ éáyĩ winĩŋanigĩni. Piyĩmĩnĩfá sipĩ biaú bi mĩnĩŋĩnĩŋĩ nimónĩro iwĩ xwéoyá manĩyo dánĩ íwiapĩri nanŋwoyá manĩyo dánĩ íwiapĩri mimónĩ wíá rókiamoarĩŋoyá manĩyo dánĩ íwiapĩri yarĩŋagĩfa winĩŋanigĩni.

14 Piyĩmĩnĩfá apiaú apĩ nĩpĩni kwíyĩ sipĩpĩriini. Ámáyo emĩmĩ nĩwĩwapĩya warĩgĩápiĩriini. Mĩxĩ ináyĩ xwĩfá nĩrĩmĩni ŋweagĩáyĩ sáá sipĩ Gorĩxo, enĩ eánĩgĩfá nĩyoni seáyĩ e wimónĩŋoyáymĩ mĩxĩ inĩpĩrĩfa nání awĩ oeaemeaneyĩnĩri upĩrĩápiĩriini.

15 Ai, Ámináoni ámá árĩwĩyimi íwĩ meámĩnĩri barĩgĩápánĩŋĩ axĩpi bĩmĩfáriini. Ámá sáníŋĩ mĩwé sĩŋwĩ nanĩro aikĩ pĩránĩŋĩ nĩyĩnĩro ŋweagĩáyĩ yayĩ owinĩni. E mepa nerĩnáyĩ, ikwauyĩxĩyĩ nuróná ámá sĩŋwĩyo dánĩ ayá winĩnĩgĩnĩri náníriini.

16 Kwíyĩ sipĩ biaú bi apĩ nuro mĩxĩ ináyowamĩ nĩwirĩmearo Xibĩruyĩ pĩné tĩni Amagedoniyĩ rĩnĩŋe awĩ eaárarĩŋagĩfa winĩŋanigĩni.

17 Anĩnajĩ awa yoparo xegĩ pĩrerĩxĩna imĩŋĩ yarĩŋe —E kwíyĩ sipĩyĩyá anĩ erĩni. E mĩwiárómoaiáná anĩ ŋwĩáiwámĩ inĩmĩ siá ikwianŋwĩnamĩ dánĩ xwĩyĩfá enĩ tĩni rĩaiwá re rĩnénapĩŋĩnigĩni, “Rĩxa apĩriini.” rĩnénapáná re enĩnigĩni.

18 Ápianŋwĩ nókĩmĩxa urĩ anĩnamĩ dánĩ ikaxĩ nĩra urĩ akĩrĩwĩ nĩra urĩ nerĩ pobonĩ xwé bi —Apĩ enĩná ámá xwĩárĩmĩ iwamĩfó ŋweaagĩe dánĩ wainĩ wainá pobonĩ xwé nerĩ aiwĩ bi apĩ tĩni xixeni mĩyagĩ enagi nání apĩ aga xwé birĩni.

19 Apĩ yarĩná anĩ aga xwé mamadĩ ikwĩrónĩŋĩpi xwĩfá yaiwiámĩ nĩmenĩrĩná nĩkwĩrĩnĩri biaú bi imónĩri anĩ ámá gwĩ wirĩ wirĩ nĩyĩyáyĩ úpiyinowiri enĩnigĩni. E nerĩná Gorĩxo anĩ xwé Babironiyĩ rĩnĩŋĩpi nání dĩŋĩ peá mĩmó nerĩ ámá apimĩ ŋweagĩfá rĩnĩŋĩ xwé omeápoyĩnĩri kapĩxĩ xĩoyá wikĩ ónĩŋĩpimĩ dánĩ mĩxĩpi inĩŋĩfá mĩni wĩagi

20 pĩrĩŋwĩ nĩnĩ rawĩrawáyo urĩpĩnĩri dĩwĩ mĩŋĩ roŋĩyĩ nĩnĩ aĩnĩri nerĩ

21 anjínaikí xwé amimá iníj wí —Woni woni xegí sanj 50 kiro imóníjipírini. Api anjnamí dání amáyo piéroána xeaníj Gorixo wikárfí api xeaníj aga ríá tñj enjagi nání omí ikayíwí umeararíjagí wíníjanigíni.

17

Apixí iyí ede dání warigíí nánirini.

1-2 Anjínaj wé wíumi dánj waú pírerixí wé wíumi dánj waú tígíáwa wo níriri níniriríná re nírínigíni, “Joxí bei. Apixí iyí ede dání warigíími —Í nání anj nímíni fá earoaríníjirini. Inígí wearíj obaxíyo seáyí e éf xenweanjirini. Mixí ináyí xwárími dánjyí tñi íwí inígíirini. Ámá xwárími ηweagíáyí í tñi íwí niniróná ayí amá inígí wainí xwapí níniróná papíkí yarigíápáníj dñj mamó nero inígíirini. Ími Gorixo pírf umamoaríjipi síwá osimíni.” níniriri

3 Gorixoyá kwíyípi níxixéroána amá dñj meanje nání nínimeámí úaná weníj éáyí wíníjanigíni. Apixí wí nanjwí ayíá ríj womí —Nanjwo nomíni yoí Gorixomí ikayíwí umeararigíapi eánirí mñj wé wíumi dánj waú imorí síwanj wé wúkaú mñjyó dání rémowapíri enjoríni. Omí í seáyí e éf xenweanjagi wíníjanigíni.

4 Í rapírapí ayíá riri mipíyí morí enjyí yínirí okiyíá nání síjá gorí tñi imíxíníjipi tñi síjá awíaxí tñi urípó apíá wenj nígwí xwé rojipi tñi okiyíá iníri nemáná kapíxí síjá gorí tñi imíxíníj wá fá níxiriri ηweanjagi wíníjanigíni. Kapíxí awámí íwí í yaríj xwíríá wianípxí imóníjipi tñi íwí í ninirí piaxí weánaríjipi tñi magwí íníjagi wíníjanigíni.

5 Yoí ími mimáyo eáníjipi rasí re nírínirí eáníjagi wíníjanigíni, “Anj xwé Babironíyí wíríníjínirini. Apixí iyí ede dání warigíá níwamí tñi amá xwárími ηweagíá yarigíá Gorixo xwíríá wianaríj níyoní tñi xínáinirini.” Rasí e nírínirí eáníjagi wíníjanigíni.

6 Apixí í ragí amá Gorixoyá imónígíáyíyá tñi Jisaso nání wáí nírimeróná mñj wínígíáyíyá tñi nínimáná papíkí yaríjagi síjwí níwínirí “Ámá Gorixomí dñj wíkwíroarígíáyí aga onímíá ríá píkinjoi?” níyáiwirí ududí ikárínaríá

7 anjínajo re nírínigíni, “Pí nání joxí ududí ikárínaríjini? Apixí í tñi nanjwí mñj wé wíumi dánj waú imorí síwanj wé wúkaú mñjyó dání rémowapíri enj, í seáyí e éf xenweano tñi ípaú nání xwíyíá rasí nírínirí ínímí imóníjipi nioní píráníj áwanj orírímíni.” níniriri

8 re nĩrĩjĩnigĩnĩ, “Nanwĩ joxĩ winfo xámĩ nweaago aĩ agwĩ mĩjweanĩnĩ. O sirĩrĩkĩ yoparĩpi mimónĩjĩyimĩ dání rĩxa nĩpeyearĩ sepiápi mĩjweá wiárf mĩdání anĩjĩnĩ anĩnĩfárĩnĩ. Ámá xwáfárimĩ nweagfáyf —Ayf enĩná Gorĩxo xwáfárf imĩxĩjĩnĩ dání ikwĩ dĩjĩf nĩyimĩjĩf meapfĩfá nání nweáfárinĩjĩnamĩ wigf yof mĩjwáfárinĩpa egfáyf nání rarĩjĩnĩ. Ayf nanwomĩ nĩwinĩroná ududf winĩfárĩnĩ. O xámĩ nweaago agwĩ mĩjweanagĩ aiwĩ rfwéná amĩ binfá enagĩ nání ámá ayf sĩjwĩf e nĩwinĩro nání ududf winĩfárĩnĩ.” nĩnĩrĩrĩ

9 re rĩjĩnigĩnĩ, “Ámá dĩjĩf pĩránĩjĩf nejwĩperĩ moarĩgfáyf ‘Ayf apĩ nání rfá imónĩnĩ?’ yaiwĩpaxfĩnĩ. Nanwoyá mĩjĩf wé wfúmĩ dąjĩf waú imónĩjĩf apĩxĩ éf xejweanĩjĩpi, ayf dfwf mĩjĩf wé wfúmĩ dąjĩf biaú nánírĩnĩ.

10 Ayf mĩxĩ ináyf wé wfúmĩ dąjĩf waú enĩ nánírĩnĩ. Awa wé wú rĩxa anfá nimóga ugfárĩnĩ. Wo sĩnĩ agwĩ nweanĩ. Wo sĩnĩ nĩjweanfárĩnĩ. O imónáná Gorĩxo xe bĩ onĩmiápi nĩjwearĩ umenweáwinĩgĩnĩrĩ sĩjwĩf winĩnforĩnĩ.

11 Nanwĩ enĩná nweaagf agwĩ mĩjweanjo enĩ mĩxĩ ináyf amĩ worĩnĩ. Xfo mĩxĩ ináyf wé wfúmĩ dąjĩf waú awayá wo aĩ awamĩ rfwĩyo mĩxĩ ináyf imónĩnforĩnĩ. O mĩxĩ ináyf nimónĩrfná sepiápi mĩjweá wiárf mĩdání anĩjĩnĩ anĩnĩfárĩnĩ.

12 Sĩwanjĩ nanwoyá mĩjĩyo dání wé wúkaú rémowapĩjagĩ sĩjwĩf winĩfĩyf, ayf mĩxĩ ináyf wé wúkaú ámáyo umenweapfĩfá nání sĩnĩ mimónĩgfáwa nánírĩnĩ. Awa enjĩ eánĩjĩf mĩxĩ ináyf imónĩpĩrĩ nání nimónĩro nanwo tĩnĩ ámáyo numenwearóná anĩjĩf mumenweá sfá ná wĩyinĩnĩjĩf umenweapfĩfárĩnĩ.

13 Awa dĩjĩf axfĩpĩnĩ tĩgfáwarĩnĩ. Wigf enjĩ eánĩgfá imónĩjĩjĩpi tĩnĩ nénf tĩgfá imónĩgfápi tĩnĩ enĩ nawĩnĩ nanwomĩ inĩmĩ nĩwurĩnĩro

14 sipĩsipĩ miáo tĩnĩ mĩxĩ nĩnĩroná sipĩsipĩ miáo xopĩrárĩf winfárĩnĩ. O amĩná nĩyonĩ amĩná seáyf e imónĩjĩo wimónĩrĩ mĩxĩ ináyf nĩyonĩ mĩxĩ ináyf seáyf e imónĩjĩo wimónĩrĩ nerĩ nání ámá o tĩnĩ nawĩnĩ imónĩgfáyf —Ayf xfo xegf imónĩpĩrfá nání parĩrĩ wéyo fá umĩrĩrĩ enjĩfĩrĩnĩ. O nání peá mĩmó dĩjĩf nĩwĩkwĩroro fá xĩrarĩgfáyfĩrĩnĩ. Ayf o tĩnĩ nawĩnĩ xopĩrárĩf wĩpĩrfárĩnĩ.” Anjĩnajo e nĩnĩrĩmána

15 re nĩrĩjĩnigĩnĩ, “Inĩjĩf wearĩjĩf apĩxĩf iyf ede dání warĩgfĩf seáyf e xejweanjĩf joxĩ sĩjwĩf winĩfĩyf, ayf ámá nĩnĩ nánírĩnĩ. Ámá wará xĩxegfĩnĩ írĩgfáranĩ, gwf wĩrf wĩrĩranĩ, gwf mónĩgfá bĩ bĩranĩ, pĩné xĩxegfĩnĩ rarĩgfáranĩ, ayf nĩnĩ nánírĩnĩ.

16 Sĩwanjĩf wé wúkaú rémowapĩjagĩ sĩjwĩf winĩfĩyf tĩnĩ

naŋwo tñni awa apixí iyí ede dání warigíími símí tñni n̄wiro xwíríá wikixero xegí amípí urápekixero nero s̄wí sayí naŋwí roanariniŋpániŋŋi n̄wiro nímni árfá yipíríarini.

17 Ayí r̄ipi n̄áni e epíríarini. Gorixo awa d̄iŋŋí ná b̄ni tñni nero wigí umenweagíáyí tñni nawíni naŋwomí ín̄m̄ni n̄wurín̄roná ími e wíríxiniŋŋi d̄iŋŋí utíníá enagi n̄áni awa api e n̄wikára nuróná xwíyíá Gorixo r̄iniŋŋi x̄ixeni imónin̄te n̄áni n̄wikára upíríarini.” n̄niŋŋiŋŋi

18 re n̄riŋŋinigiŋi, “Apixí joxi siŋwí w̄n̄íí, í aŋŋí xwé mamadí ikwíróniniŋŋipi n̄aniŋŋi. Api m̄ixí ináyí xwíá n̄irim̄ni ŋweagíáyo seáyi e n̄wimóniŋŋi menweaŋŋipiriŋi.” n̄riŋŋinigiŋi.

18

Anŋí Babironi xwíríá ikixeniŋŋi n̄aniŋŋi.

1 Api n̄w̄n̄arim̄aná aŋŋinají ámi wo aŋŋinami dání weapariŋagi w̄niŋŋanigiŋi. O n̄ení t̄iŋŋí seáyi e imóniniŋŋi worini. Aŋŋinami dání n̄weapiríná xegí ik̄iniŋŋipi xwíníá neari xwárími wfá nókiaríná

2 enŋí tñni r̄aiwá n̄iríná r̄ipi rariniŋagi aríá wiŋanigiŋi, “Babironi, aŋŋí xwé mamadí ikwíróniniŋŋipi r̄ixa xwíríá ikixenáriniŋi. R̄ixa xwíríá nikixenáriniŋŋi yíwí imóniniŋagi n̄áni im̄ó yáriŋerini. R̄ixa kwíyí s̄ipíyí eni awí eánariŋerini. R̄ixa inŋí s̄ipí ‘Ayí obí d̄iŋŋí r̄íá rariŋi?’ rariŋíápi xwapí yáriŋerini.

3 Ayí r̄ipi n̄áni xwíríá ikixenáriniŋi. Ámá gwí b̄i b̄i m̄onigíáyí n̄niŋ apixí ‘Niini tñni íwí nin̄roná m̄réniniŋŋi oan̄poyí.’ yaiwiariniŋŋi tñni íwí nin̄roná iniŋí wainí n̄niŋŋiniŋŋi nero papikí ero wigí m̄ixí ináyí xwárími d̄aŋŋíyí í tñni íwí inayiro egíá enagi n̄áni xwíríá ikixenáriniŋi. Niŋwí omeaneyin̄iro yúbí sábniniŋŋi inarigíáyí apixí í ‘Amípí xwé t̄iŋáini nimóniŋŋi s̄irí muní oŋweám̄ni.’ yaiwiariniŋagi n̄áni ími amípí wí m̄ni wiayiro niŋwí urápayiro neriniŋŋipimi dání niŋwí xwé t̄igíá imónigíá enagi n̄áni eni xwíríá ikixenáriniŋi.” rariŋagi aríá wiŋanigiŋi.

4 Xwíyíá ámi b̄i aŋŋinami dání re rin̄enapariŋagi aríá wiŋanigiŋi, “Ámá nioni gí imónigíáyíné, seyíné íwí apixí í yariŋŋipa ax̄ipi nero xeaniniŋŋi ími wimean̄ápi seyíné eni seaimeaniginiŋŋi ími p̄ni n̄wiár̄imi wí e n̄áni úpoyí.

5 Ayí r̄ipi n̄áni searariniŋi. Í íwí ar̄kí niyayiríná xegí íwí yariŋŋipi r̄ixa n̄ramóga nearíná aŋŋina tñni x̄ixeni róniniŋagi n̄áni íwí í yariŋŋipi n̄áni Gorixo d̄iŋŋí peá m̄imó eni.”

6 Ámi r̄ipi rariniŋagi aríá wiŋanigiŋi, “Ími p̄irí numamoríná í wikariniŋŋipa ax̄ipi wikariniŋŋi s̄ipí í enŋipi biaú k̄ik̄irí wirí iniŋí

wainí í kapìxíyo niwirí wiṅṅpa wainí pṅṅ bíáú kíkírí opaxí imónṅṅpí niwirí wirí éírìxìní.

7 Í xewanṅṅí seáyí e mṅeyoánrì sírṅ munṅ ṅwearí eṅṅpí tṅní xìxeni mṅimenṅwṅ urìrì ámìxṅá erì oenrìrì pṅrṅ umamóríxìní. Í xegṅ dṅṅ tṅní re yaiwinarṅṅírìní, ‘Nííní mìxí ináyí nimónrìrì menṅweaṅáíní menṅraní? Nííní apìxí aní imónṅṅáínraní? Gíná dání dṅṅ sípí níagí ṅwṅ eapaxí imónṅṅmṅárṅaní?’ yaiwinarṅṅí eṅagí nání

8 xeanṅṅí sṅá axíyiminí re wímeanṅárìní. Símiárṅ wímeanṅ píyí epaxṅpí wímeanṅ ámìxṅá epaxí imónṅṅṅpí wímeanṅ aiwá nání dṅwṅ íkeamónṅpaxṅpí wímeanṅ nemáná nímní rṅá unínṅárìní. Ámíná Gorìxo, ímí pṅrṅ umamonṅo eṅṅ síxí eánṅṅo eṅagí nání apí nṅpṅnì wímeanṅárìní.

9 “Mìxí ináyí xwṅárìmí dánṅ í tṅnì fṅwṅ inṅro í tṅnì nawíní nṅṅwearóná sírṅ munṅ ṅwearo egṅáyí ímí rṅá nṅnṅrìrì síṅwṅrṅá peyarṅṅagí nṅwṅnṅróná re epṅrṅárìní. Ámìxṅá ero ṅwṅ miearo nero

10 rṅnṅṅṅ ímí wímeáṅpí none ení neáímeanṅṅnṅrìrì wáyí nero ná jṅamí nṅrómáná re rṅpṅrṅárìní, ‘Ine! Babironí aṅṅ xwé mamadṅ íkwṅrónṅṅpíxì, aṅṅ wí tṅnì xìxeni mimónṅṅṅpíxì, axínání pṅrṅ rṅmamóṅpí rìxa símeáṅ eṅagí nání ine!’ rṅpṅrṅárìní.

11 “Ámá xwṅárìmí dánṅ nṅṅwṅnì omeaneyṅnṅro yúbí sábnṅṅṅṅ yarìṅṅáyí wigṅ sanṅyí nṅṅwṅ nání ámá ámí wí bí wipaxí menṅagí nání í nání ení ámìxṅá ero ṅwṅ earo epṅrṅárìní.

12 Wigṅ sanṅyí, ayí tṅrìní. Síṅá gorṅ tṅnì síṅá sirìpá tṅnì síṅá awiaxí xìxegṅnì imónṅṅṅ tṅnì urìpó apṅá wenṅ nṅṅwṅ xwé roṅṅ tṅnì rapṅrapṅ awiaxí apṅá wenṅ tṅnì rapṅrapṅ mipṅyí moṅṅ tṅnì rapṅrapṅ sirìkáyí rṅnṅṅṅ tṅnì rapṅrapṅ ayṅá rṅṅṅ tṅnì íkṅá xaiwṅ xegṅ yoṅ sitṅronṅyí rṅnṅṅṅ tṅnì amṅpí bí nanṅwṅ erepanṅyí rṅnṅṅṅyíyá síwanṅṅpimí dání imìxìníṅṅṅ tṅnì amṅpí bí íkṅá nṅṅwṅ xwé roṅṅpimí dání imìxìníṅṅṅ tṅnì amṅpí bí kapáyo dání imìxìníṅṅṅ tṅnì amṅpí bí ainìxíyo dání imìxìníṅṅṅ tṅnì amṅpí bí síṅá wárṅ wárṅó mónṅṅṅṅpimí dání imìxìníṅṅṅ tṅnì

13 werìxí sinamonṅyí rṅnṅṅṅṅpí tṅnì karínṅṅṅ imónṅṅṅ amomṅyí rṅnṅṅṅṅ tṅnì íkṅá dṅá rṅá íkeaáráná síṅwṅrṅá dṅṅṅ nanṅ eaarṅṅṅpí tṅnì inìṅṅṅ waráyo xópé inṅpṅrṅá nání dṅṅṅ nanṅ eaarṅṅṅpí tṅnì íkṅá dṅá pṅrakenṅsanṅyí rṅnṅṅṅṅpí tṅnì inìṅṅṅ wainṅ tṅnì werìxí oripṅ tṅnì pṅrawá awiaxí tṅnì wítí aiwá tṅnì burìmákaú tṅnì sipṅsipṅ tṅnì osṅ tṅnì karṅ osṅ íropearṅṅṅ tṅnì ámá ení xìnáíwánṅṅṅ nimónṅro omṅṅṅ wiiarṅṅṅáyí tṅnì wigṅ sanṅ bí epṅrṅá nání imónṅṅṅṅṅ, ayí apṅrìní.

14 Amípi jíxi ‘Omeámni.’ simónariŋpi ríxa pńni niwiárimí ruŋo. Amípi jíxi mírímúróniŋpi tńni amípi jíxi nimearńá sírf muní ŋweaaríŋpi tńni ríxa anípa imónfagi nání ámi síŋwí winípaxí mimónni.

15 “Ámá nígwíni omeaneyniro wigí amípi nńni yoŋ riniŋí apí ímí bí egfáyo dání nígwí xwé tfgfá imónigfáyí rńniŋí axí ímí winariŋpi none ení neainiŋginiŋí wáyí nero ná jfami nírómáná ámíxíá ero ŋwí miearo nero

16 re ríprfárini, ‘Ine! Aní xwé mamadí ikwíróniŋpíxi, ine! Apíxí rapírapí awiaxí apfá wení tńni mipíyí moní tńni ayfá ríŋí tńni yiniŋí síŋá gorí tńni imixiniŋpi tńni síŋá awiaxí imóniŋí xixegíni tńni urípó apfá wení nígwí xwé roŋpi tńni okiyfá iniri eŋixini,

17 axínáni jíxiyá amípi ayá tńŋí apí nípni ríxa xwíríá ikíxenárŋagi níranirane nání ine!’ ríprfárini.

“Sípixí o omí xiáwowa tńni ámá wí e nání owaneyniro sípixí o omí bí nero ŋweaarigfáyí tńni sípixí o omí omiŋí mearigfáwa tńni ámá sípixíyo niŋwearo wigí nígwí omiŋí yarigfá nńniyí tńni ayí aní apimí ná jfami nírómáná

18 aní apí ríá niniŋí síŋwiríá peyaríŋagi níwiniróná eŋí tńni ‘Ine!’ níriro re rígfawixini, ‘Aní xwé mamadí ikwíróniŋpi apí tńni xixeni ámi bí gípi ríá ikwíróniŋpi?’ níriro re egfawixini.

19 Isikí nimeayiro mniŋíyo mímeámí niníro ‘Ine!’ ríro ámíxíá ero ŋwí miearo neróná re níra ugíawixini, ‘Ine! Aní xwé mamadí ikwíróniŋpi —Aní apí sípixí xiáwowa amípi wí nígwí meapíri nání rawírawáyo níxero níréómáná bí egfápirini. E neríŋíyo dání nígwí xwé tfgfáyí imónigfápirini. Aní apí axínáni síni mé xwíríá ikíxenárŋagi nání ine!’ níra ugíawixini.

20 “Aní naxini, apíxí í ríxa xwíríá ikíxenárŋagi nání dńŋí nífá osinini. Goríxoyá imónigfáyíné tńni wáf wurímeiagfáyíné tńni wáf rókiamoagfáyíné tńni níyínéni dńŋí nífá oseainini. Goríxo aní apí seyíné seaikáriŋpi nání pírf mamóf eŋagi nání dńŋí nífá oseainini.” Xwíyíá bí aní nani dání e rínenáŋŋagi arfá winjanigini.

21 Aní nájí eŋí síxí eániŋí wo síŋá xwé wítí siyí yuní ikíxeariŋíyí sípaxí wo nímfeyoari rawírawáyo nímoairi re ríŋniŋini, “Babironi, aní xwé mamadí ikwíróniŋpi nioni síŋá ro moaiápa aní apí ení piéroníŋini. Aní apí ámá wará síni ninimáná pearigfáyíniŋí anípa imónáná ámi síŋwí winípaxí imónínfá menini.

22 Aní apixí dání ámi kitá eániŋí soŋí riniŋí webíí riniŋí pékákí riniŋí yaríŋagi arfá ámi bí wíprfá menini.

Ámá amípí imixanīro éwapńiŋɣáy wí aŋɣ apixi dání wigɣ yarigfápi ámɣ yarɣŋagfa winiprífámani. Sɣŋá witɣ siyɣ yunɣ ikixearɣŋɣyɣ apixi dání ámɣ nerɣná ikaxɣ rɣnarɣŋagɣ arfá wiprífá menini.

²³ Apixi dání uyɣwɣ wfá ónarɣŋɣi pi ámɣ ónɣnfá menini. Íwɣ sikɣŋɣ tɣni apiyá tɣni apixi dání ámɣ bɣ nɣmeánīro xwiyfá nawini rɣnarigɣi arfá wiprífá menini. Ayɣ rɣpi náni rɣrarɣŋɣni. Apixiyá ámá nɣgwɣni omeaneyiniro amípí bɣ yarigfáyɣ dixɣ ayá tɣni nerɣŋɣipimi dání ámá xwíarími ŋweagfáyo nɣyonɣ yapɣ nɣwíwapɣríróná seáyɣ e múróniŋɣfá eŋagɣ náni rarɣŋɣni.

²⁴ “Í Gorixoyá wfá rókiamoarigfáyo tɣni ámá xegɣ imóniŋɣfáyo tɣni ámá amɣ gɣmi ŋweagfá pi pi kímɣ inɣŋɣyo tɣni nɣpi kírɣ reá roánɣŋírɣni.” Aŋɣnajo e rarɣŋagɣ arfá wiŋanigɣni.

19

Babironi xwirfá ikixenɣagɣ náni aŋɣnami dání yayɣ egfá nánirɣni.

¹ Apɣ arfá nɣwimáná maŋɣ xwé bɣ ámá ayá wí aŋɣnami epíroyɣ egfáyɣnɣŋɣ meŋɣ nɣrɣnɣrɣ eŋɣ tɣni re rɣnarɣŋagɣ arfá wiŋanigɣni, “Negɣ Gorixomi seáyɣ e oumeaneyɣ. Nene éf neamínɣŋo, ayɣ orɣni. Eŋɣ eánɣrɣ seáyɣ e umfeyoapaxɣ imónɣrɣ eŋo, ayɣ orɣni.

² O neyírorɣ pi rɣf numamorɣná nepa xixeni imónɣŋɣpi tɣni wiarɣŋɣ eŋagɣ náni seáyɣ e oumeaneyɣ. Apixɣ iyɣ ede dání warigfá aŋɣ nɣmɣni fá earoarɣnɣŋɣ —Í ámá xwíarími ŋweagfáyɣ tɣni fɣwɣ ninɣrɣŋɣipimi dání uyɣniɣ oépoynɣrɣ nɣwíwapɣya nurɣná xwirfá wikixenɣrɣni. Ími Gorixó neyírorɣ xixeni pi rɣf numamorɣná ámá xɣnái wánɣŋɣ nimónīro omɣŋɣ wiariŋɣfá í nɣpi kírɣ reá roánɣŋɣyɣ náni rɣxa xixeni eŋɣ meáɣrɣni.” nɣrɣro

³ ámɣ re riŋɣawixɣni, “Negɣ Gorixomi seáyɣ e oumeaneyɣ. Sɣŋwɣrɣfá aŋɣ apimi rɣfá nɣnɣrɣ peyarɣŋɣpi anɣŋɣ mɣnɣ peyinɣarɣni.” rɣagfá

⁴ ámá ámɣná 24 imóniŋɣfá e nɣŋweaxa pugfáwa tɣni dɣŋɣ tɣŋɣ imóniŋɣfá waú waú awa tɣni Gorixó ikwianɣwɣnamɣ ŋweaŋe nupɣkínɣmearo omɣ yayɣ nɣwiróná re nɣra ugɣawixɣni, “E imónɣni. Omɣ seáyɣ e oumeaneyɣ.” rɣagfá

⁵ siá ikwianɣwɣnamɣ dání maŋɣ bá re rɣnɣŋɣnigɣni, “Ámá Gorixomi xɣnái wayɣnénɣŋɣ nimónīro omɣŋɣ wiariŋɣfáyɣné, sɣyikwɣnɣŋɣ imóniŋɣfápiayɣnérani, xwérɣxayɣnérani, omɣ wayɣ wiarɣfáyɣné nɣyɣnénɣ, negɣ Gorixomi seáyɣ e umépoynɣ.” rɣnarɣŋagɣ arfá wiŋanigɣni.

“Sipisipí miáo apixí nimeanijoi.” rígfá nánirini.

⁶ Nioní manjé xwé bi áamá ayá wí epíroyé egfáyé meanjé níríríná rínirí iniigé iyakwé nídíróríná rínirí akíríwé níwekiríná rínirí yaríjípáníjé neríná re rínaríjagí arfá winjanigíni, “Negé Gorixomi seáyí e oumeaneyí. Negé Áminá Gorixo, enjé eánigfá níyoní seáyí e wimóníjio ríxa neamenjéani.

⁷ Sipisipí miáo apixí meaní ríxa rínáriní. Apixí meaní ríxa wé nírónirí njéani. Ayínání negé xwioxíyo dání dínjé nífá níneainirí yayé nerane Gorixomi seáyí e umfeyoaneyí.” raríjagfá arfá níwirí wíníjanigíni.

⁸ Í oyínirí rapírapé awíaxé apfá xáiwé werí kíyé bi mayé erí enjé wú —Ú ayé áamá Gorixoyá imónigfáyé xwáfáyo níjwearóná wé níróníro píráníjé egfá nání imóníjúríní. Ú míní wíagí síjwé níwínirí

⁹ anjájio re níríjínigíni, “Re nírí ríwamíjé eai, ‘Aiwá sipisipí miáo apixí meaní nání imíxárínfápi nání wáf urepeáríníjé yayé owíníni.’ nírí ríwamíjé eai.” nírirí re níríjínigíni, “Xwíyfá apí Gorixo ríjé enjagí nání nepaxíjípíriní.” nírfagí

¹⁰ anjájio yayé owimínirí nání oyá síkwé tíjé e upfínímeááná o re níríjínigíni, “Joxí yegé axfípi xínáipawíníjé nímonírai Gorixomi omíjé wíiarígwíwawí e mínipaní. Díxé ríríxímeá Jisaso seáíwapíyíjípí fáfá xírarígfáyé yarígfápa níoní ení axfípi yaríjá woní enjagí nání Gorixomíní yayé wí. Ayé rípi nání raríjíní. Gíní gíne wíá nírókiamoranénáyé, sa Jisaso neáíwapíyíjípí rókiamoanírí nání imónaríjwá enjagí nání raríjíní.” níríjínigíni.

Osé apfá wenjé womí seáyí e xenjéano nánirini.

¹¹ Anjána oxoánfagí níwíníríná weníjé yánfáyé wíníjanigíni. Osé apfá wenjé wo ronjagí níwínirí osomí seáyí e xenjéano —O re rígfóríní, “Dínjé unjwírírípaxoríní. Nepaxíjé imóníjípíní yaríjoríní.” rígfóríní. O osomí seáyí e xenjéanagí wíníjanigíni. O áamáyo níwíeyírorí pírf umamorí míxé wirí neríná wé róníjé imóníjípíní xíxení xídaríjoríní.

¹² Xegé síjwé ríá ápiáwíníjé werí míjéyo dírfé míxé ináyowa dífínarígfápi obaxé dífínirí enjoríní. Xegé yofé áamá nífí májáfá nímonímáná xewaníjoni níjáfá imóníjípí xegé warárimí eánirí

¹³ rapírapé ragíyo ígfá eáníjé wú yínirí enjoríní. Yofé oyá re ríníjoríní, “Gorixoyá Xwíyáfáoyí” ríníjoríní.

14 Anŋnamí dání simiŋŋí wínarigfáyí rapirapí awiaxí apfá werí kíyí bí mayí imóniri enŋyí niyinimáná osí apfá wenŋyo niŋenweámáná omí númí warinŋagfa niwiniŋŋi

15 ámá gwí bí bí mónigfá niyoní xopiraráí winí kirá nŋwá yiniŋŋipá oyá maŋŋyo dání peyeaariŋagí winiŋanigini. Ayo ainixí wá fá niŋiriŋi numenwearí wikí Gorixo, enŋí eánigfá niyoní seáyí e wimóniŋo ayikwí miwóniŋŋipi niwíwapiyiríná uraxí wainí sogwí sŋhá íkwianŋwí eapiniŋŋinami xoyikímí yarigfápa axípi winfáriní.

16 Yoí bí rípi “Míxí Ináyí Niyoní Seáyí e Wimóniri Áminá Niyoní Seáyí e Wimóniri Enáoniyí” niŋiriŋi xegí rapirapfyo nŋwiráriniri sáfyo nŋwiráriniri enagí winiŋanigini.

17 Nioní wenŋŋí yánfáyí anŋnají wo sogwí nŋweaŋe niŋrómáná apurí anŋí piriŋyo niŋipika emeariŋŋyo enŋí tŋni rfaiwá re urariŋagí winiŋanigini, “Gorixo aiwá xwé imixiniŋŋi nání niŋbiro awí eánfpoi.”

18 Míxí ináyíyá gfwí yiyóní ero simiŋŋí wínarigfáyo seáyí e wimónigfáyíyá gfwí yiyóní ero ámá enŋí eánigfáyíyá gfwí yiyóní ero osfíyíyá gfwí yiyóní ero osfyo seáyí e xenweáfáyíyá gfwí yiyóní ero ámá xínáiwániŋŋí nimóniŋo omiŋŋí wiiarigfáyíraní, wigí omiŋŋini yarigfáyíraní, ámá siyikwíniŋŋí imónigfáyíraní, ámá xwérixa imónigfáyíraní, nŋniyíyá gfwí yiyóní ero epíri nání awí eánfpoi.” Inŋyo rfaiwá e urariŋagí winiŋanigini.

19 Wenŋŋí éáyí winiŋanigini. Naŋwo tŋni míxí ináyí xwáfárimí nŋweagfáyí tŋni wigí simiŋŋí wínarigfáyí tŋni nawini awí neániŋo osí apfá wenŋomí seáyí e xenweaŋomí tŋni o xegí simiŋŋí wínarigfáyo tŋni míxí wianiŋo nání awí eánárinŋagfa niwiniŋŋi winiŋanigini.

20 Naŋwomí fá niŋiriŋiŋo mimóní wfá rókiamoariŋomí — O naŋwoyá néni tŋŋí imóniŋŋipimí dání emimí nerfíná ámá naŋwoyá ipirfá eániŋi naŋwoyá xopaikigí imóniŋŋipi yayí niwiro egfáyo yapí wíwapiyiniŋŋini. Omí ení fá niŋiriŋiŋo awaú siní sŋŋí enáná ipí rírómixinŋí rfaí ápiáwí sŋhá saripáí riŋiŋŋipi tŋni weariniŋfáwámí mamówáfagfa winiŋanigini.

21 Winiŋyo ení osomí seáyí e xenweaŋo kirá xegí maŋŋyo dání peyeaariŋŋipá tŋni pipikímí yaráná inŋí nŋni niŋbimiro wigí gfwí yiyóní nerfíná agwí ímí uyáfagí winiŋanigini.

20

Seteno xwiogwí 1,000 apimi gwí nŋweaŋŋí nániriŋi.

1 Nioní wenŋŋí yánfáyí winiŋanigini. Anŋnají wo xegí wéyo siririŋí yoparí bí mimóniŋŋiyi nání kípi fá xiriŋi

senfá wírí fá xírírí nemáná aṅṅnamí dání weaparíṅagí wíníṅanigíní.

²⁻³ Aṅṅnajo iwí xwéomi —O sidírí eṅíná ṅweaagí axoríní. Obo axo Setenoríní. Omí fá níxerí xwiogwí 1,000 múronfá nání gwí níyáírí siríríkí yoparí bí mimóníṅṅíyimi nímoaimáná maṅṅ éde ówanṅ níyáírímáná síkí bí sṁmímajító nání ikwiárárfagí wíníṅanigíní. Xwiogwí 1,000 apí pwearíná áamá gwí bí bí móníṅṅáyo yapí mṁwíwapíyipa éwíníṅínírí óf ayimí ṅwirárfagí wíníṅanigíní. E nerí aí xwiogwí apí ríxa múróáná axíná onímíápí éwíníṅínírí óf ayimí dání wíkwíowárínfáríní.

⁴ Nioní weníṅṅí yánfáyí wíníṅanigíní. Míxí ináyíyá siá íkwianṅwí wí síṅwí níwínírí ayo wa á máyo wíeyíropírífa nání rípeaaríníṅowa éf ṅweaṅagífa níwínírí áamá xwíyífa Goríxoyá fá xíríro Jisaso nání aníṅṅí miní áwanṅ uríro neróná wíwaníṅṅíyí mṅṅí wináná síṅwí mṅṅí wákwíṅṅíyí — Ayí síní xwífárimí níṅwearóná naṅwomí t́níní xegí xopaikíṅṅí imíxìníṅṅípímí t́níní yayí mṁwípa ero naṅwo nání ipírífa wíṅṅí mimáyorání, wéyorání, meánípa ero egfáyíríní. Ayíyá díníyó síṅwí níwíníríná ríṅṅí éagífa wíníṅanigíní. Ámí síṅṅí nero xwiogwí 1,000 apímí á máyo Kiraiso t́níní nawíní umenṅweaṅagífa wíníṅanigíní.

⁵ Iwamító áamá ámí síṅṅí nero wíápínímeapírífápí, ayí apíríní. Pegífa wíníyí ayí íná mṁwíápínímeáagífa wíníṅanigíní. Xwiogwí 1,000 apí ríxa nípwémáná eṅáná wíápínímeáagífa wíníṅanigíní.

⁶ Ámá pegífa iwamító síṅṅí nero wíápínímeáfáyí t́níní aní nawíní wíápínímeapírífa gíyí gíyí yayí owiníní. Ayí áamá Goríxoyá imóníṅṅíyí eṅagífa nání oyá díní t́níní yayí winípaxíyíríní. Ayí Goríxo áamá sípíyí rífa xwérímí ikaráná ayí t́níní nawíní ríníṅṅí Ámí bí Pepírífápíyí ríníṅṅíṅṅí mṁmeá Goríxo t́níní Kiraiso t́níní awaúyá apaxípáníṅṅí imóníṅṅíawa yaríṅṅípa nero awaú ṅweagííe ananí nípwáwíro Kiraiso t́níní nawíní níṅwearo xwiogwí 1,000 apí múroaríná á máyo umenṅweapírífa eṅagí nání raríṅṅíní.

Setenomí mṅṅí níwímíxírí xopírárí wíáríṅṅí náníríní.

⁷ Xwiogwí 1,000 apí ríxa nípwémáná eṅáná siríríkí Seteno gwí ṅweaṅṅíyimi dání wíkwíowaráná

⁸ o nípeyearí áamá gwí bí bí móníṅṅá xwífa rírí nírimíní amí gímí ṅweaṅṅíyí —Ayí áamá Gokíyí ríníṅṅíyí t́níní Megokíyí ríníṅṅíyí t́níní ayíríní. Ayo Seteno yapí owíwapíyímínírí nemerí áamá Goríxoyá imóníṅṅíyí t́níní míxí inaníro nání ayo awí neaemeríná áamá o awí eaeméyí rawírawá imaṅṅí e iníkí e wenṅíyí yapí xíxení imóníṅṅíyíríní.

9 Míxí obaxí ayí xwíárimí ayoxí xwé íkwianjwíninjí eapínijé nání nýiyo ayí t́níní míxí oinaneyíníro anj́ Goríxo dínj́ síxí uyinj́pimí —E xegí áamá imónígfáyí jweagíferíní. E awí mudímoáná re éagi wíninjaniginí. Rfá anj́namí dání nipiérónapírí ayo rfá nowártagí wíninjaniginí.

10 Ayo ríxa rfá náná obo, ayo yapí wíwapíyarínjomí íá níxero ipí rírómíxiníj́ rfá ápiáwí śnjá sarípái ríninj́pí t́níní wearínj́wámí —E nanjwo t́níní mimóní wfá rókiamoago t́níní awaú xámí moaigíe omí ení axí e nawíní jweáírxíníní moaíagía wíninjaniginí. E ikwáwíyiraní, áríwíyiraní, kikiíá bí mepa nero ríninj́ aninj́ wínínfáriní.

Goríxo áamáyo eyeyírómféj́ náníníní.

11 Nioní weninj́ yánfáyí míxí ináyíyá síá íkwianjwí apíá wenj́ xwé wína níwíníní anamí éf jweanjoyá śfmímanje dání xwíárí t́níní anj́na t́níní ńníní peá unártagí nání ámí síjwí bí míwínípaxí imóníjagí níwíníní

12 weninj́ éáyí wíninjaniginí. Áamá pegfáyí síyikwíninj́ imónígfápiarání, mamadíríxaraní, íkwianjwínámí agwíríwámíní ronagía wínaríná bíkwíyí níparíro íkwí ámí wína, áamá dínj́ níyímínj́ meapírífa nání yoí jwirárinínj́na ení níparíro pegíá ayí síní síj́ neróná yagíápi t́níní xíxeni xwíyíá umeárímíníní nání apí nání bíkwíyo jwirárinínj́yo dání íá rírómí nerí xíxeni xwíyíá umeárítagí wíninjaniginí.

13 Áamá pegíá rawírawáyo nínamiro wegíáyíraní, pegíá píyínj́ síwí anj́ e —E pepírífa nání Píyoyí ríninj́pí t́nj́ eríní. E ugíáyíraní, ńníní íkwianjwí Goríxo éf jweanj́na t́nj́ e báná wigí yagíápi t́níní xíxeni xwíyíá umeárítagí wíninjaniginí.

14 Pepírífa nání Píyoyí ríninj́pí, píyínj́ síwí anj́yo jweagíáyo nímeari ipí rírómíxiníj́ rfá wearínje —E Goríxo xwíyíá umeárífpimí dání ríninj́ wínínferíní. E moaíagí wíninjaniginí.

15 Xwíyíá numeárírná íkwí áamá dínj́ níyímínj́ meapírífa nání yoí jwirárinínj́namí gíyí gíyí anamí yoí mánjwirárinínjagí níwínínírná ayo íá níxero ipí rírómíxinínj́ rfá wearínj́wámí moaíagía wíninjaniginí.

21

Anj́ síj́na t́níní xwíá síj́rí t́níní náníníní.

1 Nioní weninj́ éáyí wíninjaniginí. Anj́ síj́ wína t́níní xwíá síj́ wírí t́níní ríxa nímoníjagí wíninjaniginí. Anj́ xámínj́na t́níní xwíá xámínj́rí t́níní ríxa anípá imóníjagí nání anj́ síj́na t́níní xwíá síj́rí t́níní imóníjagí wíninjaniginí. Rawírawá ámí míríwónjagí níwíníní

² wenijí yánfáyí ańí ηwáfá Gorixoyápi —Api Jerusaremi Sijípiyi rinińipirini. Api apixí oxí meánimindirná okiyfá inarigfápa axípi énińí ninimáná ańínamí Gorixo tfe dání weaparíjagi winińjanigini.

³ Sijwí e niwinińi mańí bá ikwianwínamí tńí e dání nirińirfá ení tńi re rinaríjagi arfá winjanigini, “Arfá époyí. Gorixo ηweaaríje agwí ríxa ámá tńi nawíni imónini. O ayí tńi nawíni nińwearóná ámá xfóyá xegí imónipíríarini. Xewaníjo eni wigí Nwáfáo nimóniri ayí tńi nawíni nińwearóná

⁴ amipí dińí sipí wiarinijípi xórórí niwiiri náni wigí sijnwirixí weparigfápi kwikwirimí niwirinijí wiíagi náni ámá pero ámíxfá ero ηwí earo rinińí winíro yagfápi ámi bí mepa epíríarini. Xámí e yagfá api ríxa ríná dání aniníni xwáfá iwéagi náni ámi axípi wí epíríámani.” rarińjagi arfá winjanigini.

⁵ Íkwianwínamí éf ηweańo re rinińigini, “Arfá ei. Nioni amipí nińińi ámi sijní imixaríarini.” nirińi re nirińinigińi, “Xwíyáfá nioni rarińjapi nepaxiní imóniri ámá dińí wikwirópaxí imóniri enagi náni joxi ríwamijí eai.” nirińiri

⁶ re nirińinigińi, “Amipí nioni ‘E imóniwinińigini.’ yai-winápí rixarini. Nioni sijná pirí tńiweańinijí nerí náni iwamfó imóniri yoparí e náni imóniri mé aniní imóninini. Inińgí náni gwíńí yeáyí wí gíyí gíyo inińgí dińí niyimijí meapírífa náni siminijí mearinjumi dání anani niwirí mimi wimíarini.” nirińiri

⁷ re nirińinigińi, “Ámá nioni aniní ífa ninińiróná nioni tńi símí tńi inaríjwayo xopíríarinińí wífá gíyí gíyo nioni rífa api nińińi niwiirfá Nwáfá ayíyáoni imóniri ayí eni gí niaíwí imóniro epíríarini.

⁸ E nerí aí ikwíkwáfá imónigfáyí tńi nioni dińí ninińkwíro aí ámi peá nimogfáyí tńi ámá xwirfá wianípaxí imóninijípi yarigfáyí tńi pikixwirfó yarigfáyí tńi íwí inarigfáyí tńi ayáf yarigfáyí tńi wigí ηwáfapimi ífa nińirińo dińí nińkwíro píráninijí mearigfáyí tńi yapí rarińgá ninińyí tńi wigí pirí mamónipírífe —E ipí rírómixinijí sijná saripáyo dání rífa ápiáwí aniní wearínerini. Ayí e aniní wepírífa enagi náni rinińí Ámi bí Pepíríapíyi rinińijípi xixeni meapíríarini.” nirińinigińi.

Ańí Jerusaremi sijnípi nanińińi.

⁹ Ańíńají wé wíumi dání waú awa pírerixí wé wíumi dání waú ayo xeaniní yoparí wé wíumi dání waú inináná

xirĩgíáwa wo nĩbiri re nĩrĩŋinĩgĩnĩ, “Eĩnĩ. Apĩxĩ sipĩsipĩ miáo meanĩ sĩwá osimĩnĩ.” nĩnĩrĩrĩ

10-11 Gorĩxoyá kwĩyĩpi nĩxĩxéróaná aŋĩnajo dĩwĩ miŋĩ sepiá roŋĩ bimĩ nání nĩmeámĩ nĩnĩyiri aŋĩ ŋwíá xĩoyápi, Jerusalemĩyĩ rĩnĩŋĩpi aŋĩnamĩ Gorĩxo tĩe dání xĩxĩeá xĩ inarĩŋĩpi tĩnĩ nawĩnĩ weaparĩná sĩwá níagi wĩnĩŋanĩgĩnĩ. Xwĩnĩfá aŋĩ apĩ eaŋĩpi sĩŋá awiaxĩ nĩgwĩ xwé roŋĩpi xwĩnĩfá eaarĩŋĩpa eaŋagĩ nĩwĩnĩrĩ sĩŋá awiaxĩ jasĩpái rĩnĩŋĩpi rĩrĩmá ónĩŋĩpa ónarĩŋagĩ wĩnĩŋanĩgĩnĩ.

12-13 Aŋĩ apimĩ nĩpimĩnĩ sĩŋá tĩnĩ ákĩŋá aga seáyĩ émĩ eánĩŋagĩ nĩwĩnĩrĩ ákĩŋá apimĩ fĩwĩ wé wúkaú sĩkwĩ waú inĩŋagĩ nĩwĩnĩrĩ ákĩŋá sogwĩ xemónaparĩŋĩmĩnĩ imĩxĩnĩŋĩpimĩ dání fĩwĩ wĩyau wĩyĩ inĩŋagĩ wĩnĩrĩ ákĩŋá sogwĩ wearĩŋĩmĩnĩ imĩxĩnĩŋĩpimĩ dání enĩ fĩwĩ wĩyau wĩyĩ inĩŋagĩ wĩnĩrĩ mĩdání mĩdání enĩ fĩwĩ wĩyau wĩyĩ inĩŋagĩ wĩnĩrĩ nerĩ ayo bimĩ bimĩ aŋĩnajtĩ xĩxenĩ awĩ mearonŋagĩfa nĩwĩnĩrĩ Isĩrerĩyĩyá xiáwo írĩŋowa wé wúkaú sĩkwĩ waú imónĩgĩfáwayá yofĩ fĩwĩ bimĩ bimĩ nĩyonĩ wo woyá yofĩ eánĩŋagĩ wĩnĩŋanĩgĩnĩ.

14 Sĩŋá tĩnĩ ákĩŋá nearĩná iwamfó nĩtĩwayĩrorĩ tĩnĩŋĩyo —Ayĩ sĩŋá wé wúkaú sĩkwĩ waú xámĩ wenĩyĩrĩnĩ. Ayo sipĩsipĩ miáoyá wáf wurĩmeiagiá wé wúkaú sĩkwĩ waú imónĩgĩfáwayá yofĩ sĩŋá ayĩ ayimĩ xĩxenĩ eánĩŋagĩ wĩnĩŋanĩgĩnĩ.

15 Aŋĩnajtĩ nionĩ xwĩyĩfá nĩrĩfó xoyĩwá iwamfó yarĩgĩfá sĩŋá gorĩ tĩnĩ imĩxĩnĩŋĩyĩ aŋĩ apimĩ tĩnĩ ákĩŋáyo tĩnĩ fĩwĩyo tĩnĩ iwamfó néra unĩ nání fá xĩrĩŋagĩ wĩnĩŋanĩgĩnĩ.

16 Aŋĩ apiyá miwĩ imónĩŋĩfĩ biaú biaú nĩpĩnĩ xĩxenĩ imónĩŋĩpĩrĩnĩ. Sepiá miwĩ mĩdĩmĩdání imónĩŋĩpĩ axĩpi imónĩŋĩpĩrĩnĩ. Aŋĩnajo rĩxá iwamfó yarĩgĩfáyi tĩnĩ iwamfó yarĩná aŋĩ apĩ xegĩ sepiá éfĩpi 12,000 imónĩŋagĩ nĩwĩnĩrĩ sepiá eŋĩ ákĩŋá xwápĩyĩ nimĩxĩga puŋĩpi tĩnĩ sepiá eŋĩ yegĩ nimĩxĩga nĩpeyirĩ pĩnĩ wiárĩnĩŋĩpĩ tĩnĩ nĩpĩnĩ axĩpi 12,000 imónĩŋagĩ nĩwĩnĩrĩ

17 aŋĩnajo aŋĩ apiyá ákĩŋá iwamfó nerĩná xegĩ sepiá nĩróga nĩpeyirĩ pĩnĩ wiárĩnĩŋe imónĩŋĩpĩ 144 mita eŋagĩ wĩnĩŋanĩgĩnĩ. Aŋĩnajo iwamfó nerĩná ámá iwamfó yarĩgĩfáyi tĩnĩ eŋĩnĩgĩnĩ.

18 Ákĩŋá sĩŋá awiaxĩ jasĩpái rĩnĩŋĩpi tĩnĩ nĩkĩkĩróga nĩpeyirĩ eánĩrĩ aŋĩ nápi sĩŋá gorĩ tĩnĩ mĩrĩnĩŋagĩ nání gĩrasĩnĩŋĩfĩ rĩrĩmá ókĩárĩnĩrĩ eŋagĩ wĩnĩŋanĩgĩnĩ.

19 Sĩŋá ákĩŋá nearĩná iwamfó nĩtĩwayĩrorĩ tĩnĩŋĩfĩ wé wúkaú sĩkwĩ waú xámĩ wenĩpi sĩŋá awiaxĩ nĩgwĩ xwé roŋĩfĩ wĩyĩfĩ wĩyo dánĩfĩ tĩnĩ nanĩfĩ oimónĩrĩ dĩdairĩ inĩŋagĩ wĩnĩŋanĩgĩnĩ. Sĩŋá iwamfó nĩtĩwayĩrorĩ tĩnĩŋĩyĩfĩ wĩyĩ

síjǎ jasipái rínijíyiríní. Ámí wíyí onagwá wenj sapaíyí rínijíyiríní. Ámí wíyí apfá wenj agetát rínijíyiríní. Ámí wíyí sowí iníjǎ emerát rínijíyiríní.

²⁰ Ámí wíyí sadonikísíyí rínijíyiríní. Ámí wíyí ayfá ríjǎ konirianíyí rínijíyiríní. Ámí wíyí siyó ríjǎ kirisoraitíyí rínijíyiríní. Ámí wíyí sowí xegí bǐ iníjǎ beriríyí rínijíyiríní. Ámí wíyí siyó xegí bǐ ríjǎ topasíyí rínijíyiríní. Ámí wíyí kirisopírasíyí rínijíyiríní. Ámí wíyí onagwá wenj jaiasiníyí rínijíyiríní. Yoparíyí mipíyí monj ametisíyí rínijíyiríní.

²¹ Ákíjǎ ówanj wé wúkaú síkwí waú enjyí ayí urípo apfá wenj nígwí xwé ronj wé wúkaú síkwí waú ayíríní. Wínaní wínaní urípo ná woní tǎnǐ imíxíníjǎyíríní. Anj apiyá óyí síjǎ gorí tǎnǐ imíxíníjǎ enagí nánǐ gírasíníjǎ rírímá ókíjǎyíríní.

²² Anj apimí dánǐ anj Goríxo nánǐ rídíyowá nero seáyí e umearígfá wiwá miríníjagí mǐwíníjanigíní. Ayí rǐpǐ náníríní. Áminá Goríxo, enj eánígfá níyoní seáyí e wimóníjǎ tǎnǐ sipísipí miáo tǎnǐ aiwaníjowau aníjǎ e níjwearí anj iwáníjǎ miríníjagí nánǐ wiwá nímírírínáyí, ná mayí imónípaxǎ enagí nánǐ mímíríníjagí wíníjanigíní.

²³ Goríxo xewaníjǎ xíxíeá inaríjǐpǐ wfá anj apimí ókímíxírǐ sipísipí miáo apimí uyíwíníjǎ yamorí enagí nánǐ sogwíraní, emáraní, apimí wfá ómíxínífa nánǐ ná mayíríní.

²⁴ Wfá anj apimí dánǐ óníníápǐ anj apimíní wóníníámání. Ámá gwí bǐ bǐ mónígfá wfá apí ónǐje níjwearó wigí yarígfápǐ epírífaríní. Míxí ináyí xwífarímí jwearígfáyí wigí amípí ayá tǎnjǐpǐ nímeámí nuro anj apimí páwipírífaríní.

²⁵ Ikwáwíyíná ákíjǎ íwí ówanjyí yárínínífa meníní. Anj apimí ámí áríwíyí wí imónínífa menjagí náníríní.

²⁶ Ámá gwí bǐ bǐ mónígfáyo dánǐ amípí ayá tǎnjǐpǐ tǎnǐ amípí ámá síjwí níwíníríná “Seáyí e imóníjǐpírífaní?” yaiwíarígfápǐ tǎnǐ anj apimí nánǐ nímeámí nuro páwipírífa aiwí

²⁷ ámá piaxǎ weánípaxǐpǐ yarígfáyí tǎnǐ xwírífa wínípaxǎ imóníjǐpǐ yarígfáyí tǎnǐ yapí rarígfáyí tǎnǐ ayí wí anj apimí aga ná ríwíyo aí wí páwipírífa meníní. Ámá wigí yoí íkwí sipísipí miáo yá dǎnjǎ níyímíjǎ meapírífanamí jwírírínígfáyíní anj apimí páwipírífaríní.

22

¹ Anj najo iníjǎ dǎnjǎ níyímíjǎ imónípírǐ nánǐ wearíjǎ sǐwá níáná nioní síjwí níwíníríná ú gírasí rírímá ónaríjǐpa

nónimáná siá íkwianwí Gorixo tñni sipisipí miáo tñni awaúyanami dáni siminijí nimeari

² añí apimi nání xegí óyo ayá áwinimi wearinagí wininjanigini. Inigí úmi ororwámi dáni íkíá dñí niyimijí imónipírfá nányí roñagí wininjanigini. Íkíá ayí emá ayí ayo sogwí niwerfá sogwí xixegíni wé wúkaú síkwí waú wearinijífrini. Íkíá ayí iwípi Gorixo áma gwí bi bi mónigíá niyoní wé roñwiráriní imónijipi enagí nání

³ xfo eniná ramixinijipi e dáni axípi siní wí imóniníámani. Siá íkwianwí Gorixo tñni sipisipí miáo tñni awaúyána añí apimi imóniníá enagí nání áma xfomi nixfídro nání xináiwánijí nimóniro omijí wiiarigíáyí añí apimi dáni xómijí niyíkwiro yayí seáyí e numero

⁴ oyá símimanijipi ení sinjwí niwiniro xegí yoí wigí mimáyo eánigíáyí imónipírfáriní.

⁵ Añí apimi dáni sía ámi bi yininíámani. Áminá Gorixo áma apimi ñweagíáyo wfá wókímixiníá enagí nání uyíwí tñni sogwí tñni wfá ómixiníá nání mfkí mayí nimóniro xfo tñni nawíní niñwearo nání mixí ináyíniñí nimóniro anijí miní meñweapírfáriní.

“Jisaso ámi weapiníá nání añwi ayorini.” uriní nánirini.

⁶ Añínajo re niriñiniginí, “Xwiyíá api aga nepaxinijipirini. Dñí unjwiráripaxípirini. Áminá Gorixo —O xegí wfá rókiamoarigíáwami xegí kwíyí tñni ení síxí wírómixowárarinorini. O xegí añínajoni áma xfomi nuxfídro nání xináiwánijí nimóniro omijí wiiarigíáyo amípi rfwíyo añíni nimóniníápi nání síwá wimi nání nirowárenapífrini.” niriñiniginí.

⁷ “Aríá époi. Nioni seaímeámíá nání añwi ayorini. Xwiyíá bíkwí ripimi wfá nírókiamónirí eáninijíyo xfdarigíá gíyí gíyí Gorixoyá dñí tñni yayí winipaxí imóninjoí.” Jisaso e rininiginí.

⁸ Amípi api nání aríá wirí sinjwí winirí yarínáoni, ayí nioni Jononirini. Aríá wirí sinjwí winirí nerfá añínají amípi api sinjwí owininirí síwá níomi yayí oumeminirí xegí síkwí tñí e upfínimeáagí aí

⁹ o re niriñiniginí, “E minipani. Joxí Gorixomi nuxfídrí nání xináixíniñí nimónirí omijí wiiarinjípa nioni ení axípi nimónirí yarigwíwawirini. Dixí ririxímeá imónigíáyí, wfá rókiamoarigíáyí tñni xwiyíá bíkwí ripimi niriñirí eáninijipi aríá wiarigíá níníyí tñni ayíniñí imóninjá woní enagí nání e minipani. Gorixo ná womini upfínimeáí.” niniriri

10 re nĩrĩnĩnĩgĩnĩ, “Xwĩyǎ́ bĩkwǎ́ rĩpĩmĩ wǎ́ nĩrókĩamónĩrĩ eánĩnĩpĩ rĩxa nĩmónĩnǎ́ aŋwĩ ayo eŋagĩ nánĩ joxĩ sǎ́ ńrĩpǎ́nĩ nerĩ rĩtĩ mĩyáripĩnĩ.

11 Ámá sipĩnĩ imĩxarĩgǎ́yǎ́ xe axǎ́pĩ sipĩnĩ nimĩxa uro ámá sipĩ neróná sǎ́wĩ yapĩ yarĩgǎ́yǎ́ xe axǎ́pĩ sipĩ nǎ́ra uro ámá wé rónĩnĩ yarĩgǎ́yǎ́ xe axǎ́pĩ wé rónĩnĩ nǎ́ra uro ‘Gorĩxo wimónarĩnĩpĩ étmĩgĩnĩ.’ yaiwĩarĩgǎ́yǎ́ xe axǎ́pĩ nǎ́ra uro éfĩrixĩnĩ.” nĩrĩnĩnĩgĩnĩ.

12 Jisaso “Arǎ́ eĩ.” nĩnĩrĩrĩ re nĩrĩnĩnĩgĩnĩ, “Nionĩ seaiméámǎ́ nánĩ aŋwĩ ayorĩnĩ. Nionĩ nĩbirĩ nĩseaiméarǎ́nǎ́ ámá wigǎ́ yarĩgǎ́pĩ tǎ́nĩ xĩxenĩ pĩrǎ́ umamómĩ nánĩ ǎ́ nĩxĩrĩmĩ bĩmǎ́rĩnĩ.

13 Nionĩ sǎ́nǎ́ pĩrǎ́ tĩŋweanĩnĩnĩnĩ nimónĩrĩ anĩnĩ minĩ ŋweanǎ́onĩ rarĩnĩnĩ. Iwamǎ́o wĩ e dánĩ imónĩrĩ yoparǎ́ wĩ e nánĩ imónĩrĩ eŋáonĩmanĩ. Iwamǎ́o imónĩnĩe dánĩ anĩnĩ sǎ́nĩ ŋwearĩ yoparǎ́ imónĩnĩe anĩnĩ sǎ́nĩ ŋwearĩ emǎ́áonĩrĩnĩ.” nĩrĩnĩnĩgĩnĩ.

14 Ámá sipĩsipĩ miáomĩ dĩnĩ nĩwĩkwǎ́rorĩnĩpĩmĩ dánĩ wigǎ́ rapĩrapĩ oyá ragǎ́yo igǎ́nĩnĩ eagǎ́yǎ́, ayǎ́ ǎ́kǎ́ dĩnĩ nĩyĩmĩnĩnĩ imónĩpǎ́rǎ́nǎ́ danĩpaxǎ́ imónĩro aŋpĩmĩ ǎ́wĩyo páwĩpaxǎ́ imónĩro eŋagǎ́ nánĩ yayǎ́ Gorĩxoyá dĩnĩ tǎ́nĩ winĩpaxǎ́yǎ́rĩnĩ.

15 E nerĩ aĩ apĩmĩ bǎ́arĩwámĩ ŋweagǎ́yǎ́ tĩyǎ́ yarĩgǎ́yǎ́rĩnĩ. Sǎ́wĩnĩnĩ nimónĩrĩ ero ayáǎ́ ero ǎ́wǎ́ inĩro pĩkĩxwĩrǎ́o ero wigǎ́ ŋwǎ́pĩmĩ ǎ́ nĩxĩrĩro meŋwearo “Yapĩ oraneyĩ.” nĩwimónĩro yapĩsĩxǎ́ rĩro yarĩgǎ́yǎ́rĩnĩ.

16 “Nionĩ, Jisasonĩ sĩyĩkǎ́ nionĩyá aŋǎ́ apĩ apĩmĩ dánĩ imónĩgǎ́yǎ́ amĩpĩ apĩ nĩpĩnĩ nánĩ nĩjǎ́ imónĩpǎ́rĩ nánĩ gǎ́ aŋǎ́najo áwanĩ osearĩnĩrĩ urowárenapǎ́rĩnĩ. Mĩxǎ́ ináyǎ́ Depĩtoyá xwǎ́ piaxǎ́yo dánĩ iwĩaronǎ́onĩ, ayǎ́ nionĩrĩnĩ. Sĩnĩ ǎ́mĩáonĩ, ayǎ́ nionĩrĩnĩ.” rĩnĩnĩgĩnĩ.

17 Kwĩyǎ́pĩ tǎ́nĩ sipĩsipĩ miáo apĩxǎ́ meanǎ́apĩ tǎ́nĩ “Beĩ.” rarĩnĩ. Xwĩyǎ́ rĩpĩ ǎ́ roarǎ́nǎ́ arǎ́ wǎ́ gĩyǎ́ gĩyǎ́ enĩ “Beĩ.” rǎ́rĩxĩnĩ. Ámá inĩgǎ́ nánĩ gwǎ́nĩ yeáyǎ́ nĩwĩro “Inĩgǎ́ dĩnĩ nĩyĩmĩnĩnĩ imónĩpǎ́rĩ nánĩ imónĩnĩmĩ dánĩ niwĩrĩ onĩmĩnĩ.” yaiwǎ́ gĩyǎ́ gĩyǎ́ ananĩ nĩbĩro onĩpoyĩ.

18 Xwĩyǎ́ bĩkwǎ́ rĩpĩmĩ wǎ́ nĩrókĩamónĩrĩ eánĩnĩpĩ ǎ́ roarǎ́nǎ́ arǎ́ wǎ́ gĩyǎ́ gĩyǎ́nǎ́ arǎ́ jĩyĩkǎ́ nĩseaorĩ re osearĩmĩnĩ, “Ámá wiyǎ́nǎ́ xwĩyǎ́ rĩpĩmĩ ámĩ bĩ tǎ́nĩ gwǎ́ nĩmorĩ nĩrĩrǎ́náyǎ́, xeanĩnĩ bĩkwǎ́ rĩpĩmĩ eánĩnĩpĩ Gorĩxo e éǎ́yǎ́nǎ́ seakǎ́rĩnǎ́rĩnĩ.

19 Wiyǎ́nǎ́ xwĩyǎ́ bĩkwǎ́ rĩpĩmĩ wǎ́ nĩrókĩamónĩrĩ eánĩnĩpĩ rĩtĩ nerǎ́náyǎ́, e éǎ́yǎ́nǎ́ Gorĩxo ǎ́kǎ́ dĩnĩ nĩyĩmĩnĩnĩ imónĩpǎ́rĩ dananĩro éǎ́námĩ mĩdanĩpa oépoyĩnĩrĩ pĩrǎ́ searĩkĩrĩ aŋǎ́ ŋwǎ́pĩmĩ ŋweanĩro éǎ́pĩmĩ mĩpáwĩpa oépoyĩnĩrĩ pĩrǎ́ searĩkĩrĩ nerĩ seawárinǎ́rĩnĩ.” osearĩmĩnĩ.

²⁰ Xwiyíá rìpì áwàṣí rarìṣo “Nepa nìbìmíá nánì aṣwì e imónìní.” rarìní. “Oyì, e imóníwìnígìní.” nìmónarìní. Ámíná Jisasoxì rìxa b́írìxìní.

²¹ Ámá nìyínénì Ámíná Jisaso ayá osearìmìxìní. Apìrìní.